

ס פ ר

עמק הבכא

אשר טפחתי ורביתי בעזר צור ישועתי
לברר תומר איסור דהני פעולות תרתי לריעותא
העתקת תורה שבע"פ ללע"ז
ותפלה בבית ע"ז

חובר מאחי הצעיר זעירא ולא מחבריא
שמדיה מנשה הכהן אדלר

בעהמ"ח

ספרי מראה כהן קמא, תנינא, וחלימאה, וקונטרס זכרון אלתנן
ספר אור תורה וספר עמק הבכא ח"א
ועוד חיבורים בכת"י

ת ר צ " ה

בדפוס מובשוביץ וכהן בקיידאן (ליטא)

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ז

This Sefer has been made available by:

5314 13th Avenue
Brooklyn, NY 11219

TEL. (718) 972-0777
FAX. (718) 972-0178

A deluxe bound copy of this sefer is available at:

Biegeleisen Hebrew Book Store

4409 16th Avenue

Brooklyn, N.Y. 11204

(718) 436-1165

הספר הזה צולמה על ידי אחים גאלדענבערג

וניתן להשיג ממנו טופס מכורך, במחיר סביר, אצל:

בימ"ס ביגלאיזן

4409 16th Avenue
(718) 436-1165

לעילוי נשמת

מוה"ר יוחנן אליעזר ב"ר יעקב חיים כ"ץ ז"ל

נלב"ע י"ד תשרי, ערב סוכות, שנת תשכ"ט לפ"ק

ת.נ.צ.ב.ת.

איסור השגת גבול ידוע

ואיסור לעשות צילום מספר הזה

Printed By

Brooklyn, N.Y.
Telephone: 387-7765

1992

נדפס במספר מצומצם

פה בדוקלין נ.י.

השנ"ב לפ"ק

מכתב

מכבוד קרושת מדנא ורבנא גאון הגאונים שר התורה
יחיד בדורנו כתורה וביראת שמים איש אמת לאמתו
בקשית רבי יוסף שליט"א ראזין רב כק"ק רווינסק מדינת לטבי" יצ"ו

דגנה כאשר נתפרסם במכ"ע דפה לונדון מסעורת מצוה (כעוה"ר) דנעשה
לגמרה של העתקת סדר נזיקין ללע"ו ובמר נפשי אמרתי לת"ח אחר מפה איך
יורנו כ"כ פלאים והשיב לי כי אחר מראשי המתעסקים במצוה זו (כעוה"ר) ה"ה
המכונה ראקטעד קירזנער אמר לו דכ"ו נעשה בהסכמת הגאון מדווינסק ואז
כתבתי להגאון להודיעני במה כחו יפה להתיר איסור חמור כזה והיה לי עמו
בזה מו"מ בבירור חומר האי איסורא (וכהובא כ"ו באריכות בפנים) ובמכתבו
דהגאון דהשיב לי כתב דח"ו מעולם לא התיר בכה"ג ופה לא אעתיק ממכתב
הגאון כ"א ראשי וסופי הדברים דזהו בגדר הסכמה למאי דכתבתי בחיבורי זה
בבירור חומר האי איסורא וז"ל דכבוד הגאון האדיר הנ"ל בתשובתו לי.

אחדש"ה קבלתי מ"כ ועמדתי משתומם ח"ו להתיר ללמוד עם הם רגורדי
שבע"פ וכו' וכו' ואבקשו למחול להרפס זה בשמי כי ח"ו לא התרתי זה בשום
אופן שיהיה והרבה יש להאריך דק מחמת שאני רוצה שכבודו ירפס בשמי
שח"ו לא התרתי ללמוד ב"נ תורה לכן קצרתי ידי בזה.

ידירו יוסף ראזין רב דפה הנ"ל

זהו ראש וסוף המכתב וכל המכתב בד"ת הוא בפנים (סימן ד) יעו"ש.

למזכרת עולם

יוכור אלקים לטובה את נשמת הבחור החשוב
עסק במלאכה ונהנה מיגיע כפו ובזיעת אמו דדף
לעשות צדקה וחסד עושה ומעשה בגופו ובממונו

מריה דובער ע"ה
בן מריה זאב וואלף
ואמו מרת רחל פיגא

אשר הלך לעולמו בפה לונדון
ביום ש"ק א' דחומ"פ ונקבר ביום ג' ד' דחומ"ס
תרצ"ה
בשנת השלשים לימי חייו
תנצב"ה

תפלה קצרה

הגני העני ממעש באתי לבקש רחמים על עמך ישראל אשר לא שלחוני ותגער בשטן. (היה הפז' והמכונים ביד דפה לונדון) לבל ישיניני.

דחיות כי בעת המלחמה הנוראה דחסימו ראשי ונכברי קהל'ר לונדון להאכיל לפליטי המלחמה אורז ודוחן בפסח וכבר השיגו עין התר כהמכונים ביד דפה לונדון דברשותן נינהו ומוראם עליהם ואמנם אני נצבתי נגדם ובכל כתי מחיתי ותהיל הופרה עצתם ולגודל כעסם ושנאתם עלי עבור זה נקמו ממני במסירה ועלילת שקר למלכות ובתקיעותם נגמר דיני לשילוח ממדינה זו כאחר השודדים חיו ולולא די עזרתה לי בהשתדלות היקר כבוד ר' אלחנן אדלר גיי כמעט שכנה דומה נפשי ואמנם ביני וביני הייתי במאסר ג' שבועות עיי מלשינותם ועור זה איזה שנים הוגד לי מפי אחד המיוחד מנכברי העיר דפה דהמכונים ביד והטשיף רבי בראשם רוצים להשתדל אצל הממשלה (והיינו במסירה ועלילת שקר) דישלחוני מהמדינה בחור פושע וכיו בעבור דמלארי בקשת הרה"ג הצדיק רבי חנוך צבי ז"ל לעוין רב בבענרין חתן הגה"ק אדמו"ר בעל שפת אמת זצ"ל להתיר בת ישראל מכבלי עיגון מה דהמכונים ביד דפה לונדון התעצלו בזה כוכ שנים לאחר רוב הפצרתו ולאחר שמלצו בקערו בשילוח גט פטורין היה פטול ושוב לא רצי לתקן המעוות ונשארה האשה בעיגון כמה שנים ועיי עצת הגה"צ מגור פנה הרה"צ מבענרין אלי ובמשך איזה ימים שלחתי הגט דנעשה כדון וכהכשר ועיי רצו המכונים ביד דפה למסור אותי להממשלה בחור פושע ומויק למדינה.

וכעת יאמר נא ישראל המה כופרים בכה"ת ופרנס הראשי דקהלות כנסת ישראל דפה לונדון אשר הביד והטשיף רבי ברשותם השיא בתו לנכדי ובבית עיי ואין זה מציאתו מקדושת פרנס להיות עוכד בראש קהלות דחדדים דפוד לונדון והמדינה ואדרבה הוא וחבדיו כולם צדיקים גמורים נינהו (עם דכופרים בכה"ת) ורוצים דגם אחרים יהיו צדיקים כמותם ואני דמעולם לא עשיתי שום רעה לאיש חיו ועמלי בתורה ובדרך ארץ ולא ממתנות בויד וכיא מהמת מתאתי לבל יאכילו חמץ בפסח דנו אותי (במלשינותם שקר) בשילוח מחוץ למדינה וכיא בדרך פלא וגם נצלתי וגם לרבות נזהרתי מאד בהצלת בת ישראל מכבלי העיגון ולא חיו בקבלת פרס אדרבא עוד הוצאתי מכיסי עבור גודל מצוה זו וכידוע לכוכ אנשים נכבדים מטה וגם להרה"ק אדמו"ר מגור שליט"א עכוד ודד עלה בלבם למסרני להממשלה (עיי מלשינות שקר) וכי זהו גדר נימוס ודיא ואפילו מי שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני לא חשירו בהכי והלכך יראתי בפצתי שיהי להשחיל בהני תרי פעולות דעברו חבדייא הביד והטשיף דאבני לבל ימסרוני (בעילת שקר) להממשלה ולזאת כתבתי בתחלת חיבורי הנוכחי דתפלד קצרה הנ"ל.

ואקוה דיקיים בי ויסכרו פי דוברי שקר ושלוחי מצוה אינם נוזקין יען דשליח מצוה אני בזה דהגאון האדיר קדש קדשים בקש ממני זה להרפס בשמר וכחובא בפנים (סימן ד) ובמכתב דעומד במקום הסכמה בתחלת חיבורי זה.

הקדמה

ראש במשרות נבואות במלכות ולפתח פתאום כל הזכויות והחזיונות נשללו מהם ונשפלו ונדרסו עד לעפר ממש מאיגרא רמה לבירא עמיקתא בזמנינו כעת שנת ה' אלפים תרצ"ה וכבר עברו יותר משתי שנים מעת דירו פרש צר על כל מחמרי אחב"י במדינת אשכנז וכידוע כ"ו לעין כל. ונהי דבאמת עברו על התורה והמצות וכידוע מ"מ כיון דהיו מצוינים בנמוסיות ובדרך ארץ להפלא שוב הבטחנו בתורה"ק דבקיום דרך ארץ בלבר עכ"פ יקיים בהם בישראל ודרפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ידרפו ובאמת וחתיו להיפוך ולא זו דנשללו ונדרחו ונהרפו ממעמדם במצב הפרנסה ומשווי זכויות אזרחי המדינה עוד נתונים נתונים המה לשמצה בקמיתם וממש בכל רעע ורעע חיותם תלואים מנגד וכידוע בכידוע לכל העולם בזמנינו כעת ואיה שוב הבטחת תורה"ק ודרפו מכם חמשה מאה ונ' וכערות אליהו בתנא רבי אליהו הנ"ל יע"ש.

ועוד תמוה עובדא ראסון הנודא דאירע להבחור החשוב דעסק באמונה וביגיעה גדולה במלאכה וכיבר אביו להפלא (ערות עצמי בראיה קביעות תמיד) והיה רודף צדקה וחסד ערשה ומעשה ולפעמים עד שעה אחת אחר חצות לילה לאחר גודל יגיעתו במלאכה ובעבודה כל היום ועכ"ו אירע בו מרת הרין הקשה בתבלות ובתבורות בנפשו בסיבת פורצת שריפה גדולה דאירע בדירה ועי"ו נשרפה כל בית תרשת המעשה ראביו וכימורין גדולים דשריפה

(א) אמר המחבר אשר בלב נשבר מדבר על אלה אני מוכיח עיני עיני יורדה מים ובמסתרים תבכה נפשי באמת לאמתו על שבר בת עמי וגדל הצרות ובפרט במדינת אשכנז דעלתה למעלה ראש בזמנינו כעת מרשעת צורדי ישראל עד דבאמת זו יאומן כי יסופר ומשם התפשטה בכ"כ מדינות שנאה עמוקה לישראל והגם דהלכה היא בידוע ששעשו שנא ליעקב (כ"ד וישלח הובא בפירש"י בחומש שם) גם אחז"ל (ספרי עקב ויק"ר פרשה לה) הסייה והספר נתנו מכורכין מן השמים א"ל הקב"ה אם שמרתם מה שכתוב בספר זה תרי אתם נצולים מן הסיף ואם לאו סוף שהוא הורג אתום ע"כ יע"ש מ"מ תמוה כיון דבתנא רבי אליהו (אליהו רבא פרק יא) תניא אמר הקב"ה לא כך כתבתי בתורת אע"פ שאין בהם בישראל ר"ת אלא דרך ארץ בלבר יקיים בהם בישראל הכתוב (ויקרא כו) ודרפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ידרפו ונ' אבל אם תעשו את התורה והמצות אחר מכם ידרפו אלה ושנים מכם יגומו רבבה שנאמר (דברים לב) איכה ידרפו אחר אלה ושנים יגומו רבבה ע"כ יע"ש וא"כ לפי"ז בודאי הוא זעקה גדולה ומרה דעיקר הצרות וגזירות קשות ומדות דנפרצו בדרם בית ישראל נובעת ממדינת אשכנז וכידוע ובאמת אחב"י במדינת אשכנז מצויינים להפלא בנמוסיות ובדרך ארץ ובתבונה ובמרע ובדפואה ובכל מלאכת מחשבת והיו בדרם שמש הצלחת בשיווי זכויות באזרחי המדינה עד דגברו למעלה

בנופו שבק חיים לכל חי הבחור דובער
 בן מ"ה זאב וואלף והיה זה ביום ו' ב'
 דפסח שנת תרצ"ה כפה לנגדון וסאמת
 לאמתו כל שמונה ימים מקודם פסח היה
 עמל ויגע בכל כתו במעשה הצדקה
 להספיק צורכי יו"ט המרוכזים לעניים
 מאוננים בע"ב דירדו מנגסיהם ונפשם
 ונפש ב"ב ענמה עליהן ברב מרידות והוא
 הספיק להם כל צורכם ובכבוד בכדי
 שיקיימו מ"ע ושמחת בחגיו והיכי נמתח
 עליו מרת הדין וגז"ר קשה כזה דכל
 העניים היו מתפרנסין ושמחין בשמחת
 יו"ט בכח גופו דעמל ויגע בעבודם וגופו
 ממש דעמל ויגע בעבודם ישראל וביום
 טוב איז ואבוי איה הבטחת תוה"ק ודרפו
 מבם תמשה מאה וגו' וכערות אליהו
 כתנא רבי אליהו הנ"ל. וגם לרבות ההלסת
 חו"ל (שבת קנ"ו ע"ב) בקרא הכתיב
 (משלי יא) וצדקה תציל ממות דלא זו
 ממיתה משונה אלא זו ממיתה עצמה יעו"ש
 והבחור החשוב הנ"ל מיתתו ר"ל היתה
 מיתה חסופה ומשונה והיכן הבטחת
 תוה"ק וכו"ל.

וביותר תמוה רסיבה זו היתה בפסח

דהוא זמן נאולה וחירות
 ושמר מן המויקין ובניסן היה שידור
 הסבב לישראל להפלא ושנא נרים היינו
 ניסן לסוג דנעשין בו ניסים לישראל ועכ"ז
 אירע בפסח אסון זה ובסיבתו מיתה
 חסופה ומשונה בשריפת גופו למי דעסק
 באמנה במלאכה ודרך ארץ והרבה להטיב
 בעשיית ורדיפת צדקה לעניים וכ"ז הוא
 נגד המוסכם בחו"ל אשר כל דבריהם
 מסיני.

ולכאורה משום דוהו היה ביו"ט

בבית חרשת המעשה ומגדר
 חילול שבת ויו"ט סיבה הנ"ל.
אמנם ו"א דבאמת היה כזה טיטק
 שנשכה לבין העט"ם הדובם

ככולם במדינה זו מחללי שבתות וימים
 טובים נינהו ושוב אין להפלא מי שגולד
 ונתגדל במדינה זו דאין סיבת חילולו
 בגדר חטא נמור כמזיד הוא ויתר נכון
 דהו"ל בגדר שוגג קרוב לאונס ממש
 וכידוע כ"ז להררים בפה ובפרט דפ"א.
 לקחתי הרצאת דברים עמו כזה והתפלא.
 כ"כ מזה עד דהבטיח לי דבנשואין
 כשיהיה לבקש"כ נשוי לא יחלל שבת.
 ויו"ט וא"כ ביון דבאמת כח נסן. יפה
 בשיחור הסבב אפילו לעוברי ע"ז היכא.
 דגלוי וידוע לתבו"ת דישבו בתשובה.
 וכמחול (הובא בילקוט דאובני כראשית).
 בקריעת ים סוף דמח"ש אמרו מה נשתנו
 אלו מאלו הללו עוברי ע"ז וחללו עוברי
 ע"ז והיתה תשובת הקב"ה נלוי וידוע
 לפני שעתידין לקבל את התורה וא"כ
 פשיטא דבגז"ר אין מקום לענוש במיתה.
 חסופה ומשונה כזה ושפיר תמוה כל הנ"ל.
 וכבר אחז"ל (ירושלמי ר"ה פ"ג הלכה ח')
 לא כמזרה אדם נופל ביום גינוסאי שלו
 ע"ב יעו"ש ופשיטא דכל הנ"ל טפי עדיף
 ממזל דיום גינוסאי ושפיר תמוה הנ"ל.

ג) ולזהב נלע"ד הבאמת לאמתו כל

דברי חו"ל אמת וצדק אין
 בהם נפתל ועקש וכל דבריהם מסיני.
 ואמנם הא דתניא כתנא רבי אליהו אע"פ
 שאין בהם בישראל ד"ת אלא ורך ארץ
 בלבר יקיים בהם בישתאל ודרפו מבם
 חמשה מאה וגו' וכחובא לעיל (אות א')
 יעו"ש צריך התבוננות במהות וסוג דאר
 דרך ארץ רבחו יפה לחיווג וקיום ישראל
 עכ"פ לרדיפת תמשה רידתו לכאף
 דאחריו ואקדים ואמר רידוע דברי תורה
 עניים במקום זה ועשירים במקום אחר
 (ירושלמי פ"ג הל"ה דר"ה יעו"ש). וחיינו
 כתנא רבי אליהו (אליהו זוטא פרק יב).
 תניא אבל חסידו עמי הארץ אע"פ שלא.

קראו ולא שנו הואיל והקראו והשנו את
בניהם ואין בהם עובדי ע"ז ואין בהם
חמס וגזל ואין בהם ג"ע וש"ד היו מהנהנין
ת"ח מנכסיהן וכו' (שם פי"ג) פושעיהן
של ישראל מהו סופן אלא לפי שבאותה
שעה כשהו עוברין עבירות הן רוצים
בחורבנו של עולם וכו' לכן כשם שהם
רוצים בחורבנו של עולם כך הקב"ה מגלה
אותם מבתיהם ומארץ מעריהם ואין
מחזירין אותם לארצם ומציאין אותם
למקום החורבן שנאמר (יחזקאל כ')
וברחי מכם המורדים והפושעים בי וכו'
ע"כ ועוד תנא התם (אלוהי זוטא פרק
ג') הכל ברא הקב"ה בעולמו תנין מן
מדת השקר ומדת העולה שלא ברא ושלא
עשה אותם הקב"ה שנאמר (דברים ל"ב)
הצור תמים פעלו ואמר (צפניה ג') ד'
צדק בקרבה לא יעשה עולה וגו' מעיד
אני עלי שמים וארץ שלא נתקבצו בני
אדם למיתה ואין כל בדיה יורד לידו צער
זכו' ואין פירות ותבואה שאין לידו הרקבה
ואין בני אדם באין לידו בושה אלא מתוך
דרכיהן וכו' יעו"ש ומכ"ז מכוונן מהו
מדות סוג דרך ארץ דכחה יפה כל כך
לקיום והיוק ישראל אע"פ שאין בהם
תורה והיונו חינוך בניהם עכ"פ למקרא
ומשנה ואינם עובדים ע"ז ואין בהם חמס
וגזל וג"ע ולפיכך רמים ומנהלים ת"ח
מנכסיהם ועל כולם ביטול מידת שקר
ועלה דהוא עיקר הסיבה והגורם לכל
הצרות והגזירות הקשות כ"ז הוא מדות
סוג דרך ארץ ובביטולם המה בנדר
פושעיהן של ישראל דרוצים בחורבנו של
עולם ועונשם הוא גלות מבתיהם ומארץ
מעריהם ואין מחזירין אותם לארצם
ומציאין אותם למקום החורבן וכעדות
תנא דבי אליהו הג"ל (אלוהי זוטא פרק
י"ג) יעו"ש.

ד) וכעת יאמר נא ישראל הכי יש
עוד צדקה לזעוק על המלך

מלכו של עולם ית"ש מגדל הצרות וקושי
הגזירות וגלות מארץ מגדיהם דאחב"י
במדינת אשכנז ומשום טענת נישום ודרך
ארץ שהוא בהם ובאמת לאמתו כל מהות
סוג דרך ארץ דידהו היתה נוכעת מחכמת
היצוניות ורעל הכפירה ורובן מכולן לא
נדרלו בניהם ע"ד התורה עכ"פ במקרא
ובמשנה וכעת במ"מ לא ארצה לפרסם
מחזירי לי בבירור מפני כבודן של ישראל
ובמהנה לת"ח זה ידוע בבירור לעיני כל
ישראל עד כמה ירדו בזה אחזניות דאפילו
למינוי רב בחרו דוקא לתלמידי
הסוכא - נער דבית מדרשו מכוסה במסכה
דיראה מוויפת ויאמר נא ישראל היכן
של אלו הרכנים במדינת אשכנז בתוה"ק
ואטו איכא ככולן מי אשר ראוי להקרא
בשם ת"ח דיוור לעמקה של הלכה וראוי
להוראה ובאמת אין כהן אלא כפה להיות
דובר צחות בשפת אשכנז דרשות פספוס
דברים מעל הבימה (פרעדינער בלע"ז)
וכ"א בזה חלוקין בסוגן תלמידי הסוכא
נער התרדית מתלמידי הסוכא נער
התפשית במסכה דקדושה מוויפת ולא
זולת ואעפ"ה לי עדים נאמנים דשני רבנים
גדולים במדינת אשכנז דהיו מפורסמים
לגדולי יראים נתוודע אה"כ דעסקי כו"כ
שנים במשכב וכו' ר"ל הכי נשמע בזה
אפילו אצל פוחתי המוני ישראל וסברא
בזרה מוככמת לא נחשדו ישראל על
משכב זכר ומאין באו רבנים גדולים
וייראים לתועבה זו ועב"כ ממינות דבהו
מרב עסקם בהכמות היצוניות וכ"א דהיו
מכוסים במסכה דקדושה מוויפת במעט
תורה ונער יכתבם וכידוע.

ולא אמנע להודיע שבחן של אחב"י
דבאמת לא היו באין לשפלות
וידידה כזה מסוג הני תלתא מדות
ביישינים דחמנים גומלי חסדים דנסוע
בהו מתולדה נוע מחצבתם וקדושה אמיתית
דחפפת בהם ממעמר הנכחד בקבלת

עצמות מלא בוא"ו משא"כ לענין חלות
עון על עצמית האדם דמיירי ביחזקאל
(ל"ב) והו' לכת החיוני הרוחני דבקרבו
דוהו עקר גדר אדם ועצמיתו וכידוע כתיב
עצמת חסר ובתהלים (ל"ד ל"ה) דכתיב
עצמתיו עצמתי חסר נמי התם עיקר
הכוונה על עצמית האדם וכמובן וכוונת
הנביא בזה דאלו תתית גבורים בארץ
החיים ומכללם פרנס המסל אימה יתירה
על הצבור שלא לשם שמים החסא והעון
קשור ודבוק בעצמותו כמש' והלכך אין
ספרתו נגמרת לא במיתה ולא בעיכול
כשר זכ"א ניהנם כלה והם אינם כלים
וכמחז"ל (בר"ה י"ז ע"א) וכנ"ל וכוה
מיושב קושיא דחובא לעיל (אות א')

יעו"ש.

ה) ובישוב תרי תמיות עצמות
(העבא לעיל אות ב')

יע"ש נלע"ד בהקדם ביאר קרא דכתיב
(בא י"ב) ויאמר ד' אל משה ואל אהרן
וגו' החדש הזה לכם ראש חדשים
ראשון הוא לכם לחדשי השנה דברו
אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש
הזה וגו' והרמב"ן בביאורו עה"ת שם
כתב זו"ל והיה ראוי שיאמר תחלה דברו
אל כל עדת ישראל לאמר החדש הזה לכם
וגו' אבל משה ואהרן הם במקום ישראל
ואמר לכם כנגד ישראל וכו' ולפי מדרשו
לכם לומר שקרוש החדש צריך ב"ד
מומחין ולכך לא נאמר בתחלה דברו אל
כל עדת בני ישראל שאין בקרוש החדש
אלא משה ואהרן וכיוצא בהם עכ"ל
יעו"ש. ולא זכיתי להבין דבריו זו"ל וגם
מדרשו דחז"ל דא"כ תרי לכם ל"ל ולא
הי"ל לכתוב כ"א החדש הזה לכם ראש
חדשים ראשון הוא לחדשי השנה. דשפיר
ידענן אי חידושו דהרמב"ן דמשה ואהרן
במקום ישראל או מדרשו דחז"ל שאין
בקרוש החדש אלא משה ואהרן וכיוצא
בהם וכמובן.

הנה"ק וב"א האשמה תלויה בראשיהם
המה הפרנסים החקפים הרשעים דפוסעים
על אחי עם קורש בגדל תקיפותן ושבע
תועבות בלבן מחמס וגול ומשד עניים
ומאנקת אביונים ומכל הכא בידם ועל
כולם מינת בלבם (בכפירת כל התורה
טילה) כפי"מ ידוע לי בבירור ולא מפי
השמיעה ואומדנא והם הם הממנים רבנים
כיוצא בהם והעיקר פספוס דרשותיהם
בגדר שיהיה נאה (שאהנער רעדנער, פרע
הינער בלע"ז) והמה בכלל מ"ש חז"ל
(ר"ה י"ז ע"א) ושנתנו חתיתם בארץ
החיים וכו' זה פרנס המסיל אימה יתירה
על הצבור שלא לשם שמים דיערדון
לניהנם ונרונין בה לרדרי דרזות יעו"ש
וכדכתיב (יחזקאל ל"ב) ותהי עונותם
על עצמם כי חתית גבורים בארץ חיים
וגו' הכוונה כי עונם גורל מנשא דגם
במיתה ועיכול כשר לא נתכפר ונהי
דמכפרין על עביות היותר המורות וכעין
חילול השם דאין כח תשובה ויה"כ
ויסרין יפה למרק ומ"מ מיתה מכפרת
(ויסא פ"ו ע"א) ועיכול בשר מכפרת
לחרוני ב"ד דנהי דמיתתו בב"ד נמי אין
כחה יפה למרק ולכפר מ"מ בהני דנתנו
חתית גבורים בארץ חיים ומכללן גם
פרנס המסיל אימה יתירה על הצבור שלא
לשם שמים (וכמחז"ל הנ"ל) גם מיתה
ועיכול בשר אינם מכפרין וכ"א העון
נשאר רשום על עצמתו כלומר דאפילו
לא נשאר מעופו כ"א העצמות נמי לא
נמחל לו העון.

ויתכן דוהו כוונת הנביא במה שכתב
על עצמתם חסר בלא וא"ו כיון
דבאמת התם גופיה (יחזקאל ל"ז) בנילה:
עניני דשם כתיב עצמות מלא ביא"ו
וסדוע א"כ שינה וכתב הכא חסר ובע"כ
משום דהתם (ל"ז) מיירי: החייה עצמות
הנשמית דהיו לפנינו בבקעה שפיר כתב

ולע"ד נראה כיון דבאמת במצרים
עברו ישראל ע"ז וכרתיב
(והואל כ) ואמר אליהם איש שקוצי עיניו
השליכו ובגלגולי מצרים אל תטמאו וגו'
וימחו כי ולא אבו לשמוע אלי איש את
שקוצי עיניהם לא השליכו ואת גלגולי
מצרים לא עזבו וגו' וכבר ארז"ל.
בטענת מלאכי השרת רבש"ע מה
נשתנו אלו מאלו הללו עובדי
ע"ז והללו עובדי ע"ז וכ"א תשובתו
ההפכה להם היתה גלוי וידוע לפני
שעתידים לקבל התורה יעו"ש ולפי"ז הדרש
נסן רבעצמנו הוא בגדר ראש וראשון
במעלה לכל הדרשי השנה בגדר שידור
הטבע וישועות בו מקיפות מחמת התנלות
אלקית ברחמים נמרים הוא דוקא למי
דכופר נמר הוא בע"ז וחופר באמונה
נמרה באהדות הכו"ט משא"כ למי
דעובר ע"ז או אפילו יש לו קישור עם ע"ז
אין ה"א לומר רנביה הוא הדרש נוסן
ראשון במעלה לכל הדרשי השנה בגדר
שידור הטבע וישועות בו מקיפות ודבר זה
ברור כפי"מ שברדתי בחיבורי **עמק**
הבכא קמא דנס שמז איסור מונע
ומפקע חלות קדושה ומב"ש שמז איסור
דע"ז דאיכא עכ"פ למי דיש לו קישור עם
ע"ז והלכך כיון דבאמת היו
ישראל עדיין משוקעים בגלגולי מצרים
ובמחז"ל הללו עובדי ע"ז והללו
עובדי ע"ז וכ"א עיקר הוצלת בשידור
הטבע דקריעת ים סוף משום גלגולי להקב"ה
דיקבלו התורה והיה זה עיקר מרחמי
הש"ת המרובים וזכויות האבות והלכך
אין לומר לישראל ראשון הוא לכם להדרשי
השנה דבאמת לנבייתו במצבם אז ליכא
להאי הדרש נוסן שום מעלה ויתרון ספי
משא"כ הדרשי השנה לא בגדר נשמית
נאולה משיעבוד דבר בטלה עבודה
מאבותינו במצרים מתשרי (ר"ה י"א ע"א

יעו"ש) ולא בגדר רוחני התנלות והופעת
השכינה בעצם תיקפת עד גדר שידור
הטבע כיון דעדיין עברו ע"ז דדוקא למשה
ואהרן וכיוצא בהם שבט לוי דמעולם לא
עברו ע"ז היה נוסן ראשון להדרשי השנה
ולא בגדר נשמי נאולה משיעבוד מתרי
טעמי דבאמת שבט לוי מעולם לא היו
בשיעבוד וכידוע בחז"ל ועוד דשיעבוד
כבר בטלה מכל ישראל מתשרי וכ"א
עיקר מעלת נוסן ראש וראשון להדרשי
השנה הוא ברוחני ובשידור הטבע הלכך
שפיר מדויק הקרא לכם קמא הוא ממדרש
חז"ל שאין בקדוש הדרש אלא משה ואהרן
וכיוצא בהו' ולכם בתרא שאין
נוסן ראשון במעלה לצד תוקף
קדושתו עד גדר שידור הטבע כ"א
למשה ואהרן וכיוצא בהם דכפרו בע"ז
וכנ"ל ובתר הכי נצטוו דידבר לישראל
משכו וקחו איש שה לפסה וזהו בגדר
ביטול ע"ז דע"ז יפרשו מע"ז וכדתנא
(במבילתא בא) רבי יוסי הגלילי אומר
משכו מע"ז והרבני במצוה ע"כ יעו"ש
דעיקר קרבן פסח היה לבטל ע"ז דמצרים
דעברו למול מלה וכידוע.

(ו) ולפי"מ ש מיושבים שפיר הני
תרי תמיהות עצומות
(דהויא לעיל אות ב' יעו"ש) והיינו
דבאמת אין שום סברא והי"א בעולם לומר
דבחסאי עצמית נחסף במיתה משונה כזו
ומתרי טעמי הדרא כיון דבאמת היה בגדר
בעל נימוס ודרך ארץ ובכל כמו עסק
במעשה צדקה עבור עניים תמיד ובפרט
איוה ימים קודם אסון הנורא הנ"ל עמל
וינע במעשה הצדקה לצורכי פסח וממש
החיה כמה מאות נפשות באותו פסח שוב
מקרא מפורש (משלי יא) צדקה תציל
ממות ולא ממיתה משונה אלא ממיתה
עצמה (שבת קנ"ו ע"כ יעו"ש) ואין הקב"ה

עושה תורתו ח"ו פלסתר (ברכות לא ע"ב) ובפרט דבא היה תרתי מיתה ומשונה. ועוד דבאמת פסח דהוא בנדר שידור הטבע עכ"פ למו דכופר בע"ז ועוסק בדרך ארץ פשיטא דאין לומר דמיתה חסופה זו היא נדר עונש עצמית דהא אפילו ברשע נמור בעמלק אמר חז"ל (ירושלמי ר"ה פ"ג הלכה ה') עמלק כושפן היה מה היה עשה היה מעמיד בני אדם ביום גינוסאי שלו לומר לא במתה אדם נופל ביום גינוסאי שלו ע"כ יעו"ש ומכ"ש וק"ו ב"ב של ק"ו במי דהוא בנדר נימוס ודרך ארץ ובכל כהו עסק במעשה הצדקה ובפרט באותו זמן כמש דהוא בנדר שידור הטבע וישועות בו מקיפות דליבא מציאות ח"ו לפיכך אסון נורא כזה מיתה חסופה ומשונה ר"ל רבע"ב מי שיש לו עינים לתחת ולב להבין יראה בתור דהא אסון נורא הוא בנדר כת קול משמים להתעוררות מוסר השכל לאלו דעובדים ע"ז יען דרובם כנולם במדינה זו בעוה"ר כפופים ונגנעים לע"ז (הן מחמת עצמית מינות כלבם והן מחמת חסרון ידיעה והן מחמת דוחק) והיינו להמכונים והמביתים בתוך רבנים ודיינים דלפי"מ המוסכם בחז"ל המה בנדר ע"ז נמרה דמלבד מה דביאירתי מכבד בקונטרס **מדר דרבנן** דגרפס בצידה חיבורי **מראה** כהן תנינא יעו"ש היטב מכוון עוד בחיבורי תוכחי דפרצו פרצות תרי איסורי חמורי העתקת תורה שבע"פ ללע"ז וחפלת ימים המקודשים והנוראים בבית ע"ז ופרצת הני איסורי המה סיבה לחורבן ופיוור ישראל (ובדיאירתי כ"ז היטב בפנים יעו"ש היטב) וזוהו הראו משמים דגם מעלת ניסן עם דהא ראשון להרשי השנה בשידור הטבע וישועות בו מקיפות לכלל ישראל מ"מ אין כזה יפה לשידור טבע וישועה נמרה למי דעובד ע"ז דזה

נרמו בקרא דמתיב לכם בתרא בכפילא (וכחובא באות הקדום יעו"ש) והא דבאמת היה ניסן בנדר שידור הטבע לישראל בקריעת ים סוף עם דהיו עובדי ע"ז וזה עיקרו משום דחמי הבוי"ת לצד דגלוי וידוע לפניו דיקבלו התורה משא"כ בעוה"ר במדינה זו דפרנסו ומנהיגי קהלה כשאת נפש עובדים על כל התורה וחכמיהם ורייניהם כיוצא בהם עיקר עסקם בשפות ובחכמות חיצוניות ובתורה אין להם שום חלק ונחלה וכ"א לכסות עינים במסכה קדושה מזויפת ממנים ח"ח בסיוע להב"ד למראית עין בנ"א דיקי דעת דאינם מכינים ערמומאי דידהו ועי"ז פוסעים על ראשי עם קדוש ובאמת אפילו בדרך ארץ אינם דמנהגם הוא ממש באהותה אהלה דרך אחד לשתיהן (יחזקאל כ"ג יעו"ש) והיינו מדינת אשכנז והלכך בא האי אסון נורא לעוררם ולהזכירם דבאמת המה רובם כנולם במדינה זו בנדר עובדי עבודה זרה דעולם בתר דובו נדון (קדושין מ' ע"ב) עד דאין כח חדש ניסן ראשון במעלה יפה לשידור הטבע ולישועה אפילו למי דבאמת אין כח מרת הרין לשלוט בו לצד עמלו כמעשה הצדקה דמצלת אפילו ממיתה משונה מ"מ ששטה בו מרת נור דין קשה כזה מחמת נדר ע"ז דאיכא בהיבא דאנשי במדינה זו כפרצת פרנסו ומנהיגי כופרים כבה"ת ובהעמדת דייני בור זבאם לא יראו לתקן המעוות ולהיות עכ"פ בנדר אנשי נימוס ודרך ארץ תהא ח"ו גורלם כגורל יהודי אשכנז ובאמת לאמתו אסון נורא כזה ביום ב' דפסח העבר הוא בנדר וכל בית ישראל יבכו את השדיפה אשר שרה ר' כלומר בין ראסון השדיפה זו תהא בהסכמת מדה"ר כיון דגם תורש ניסן לא עצר אסון נורא זה דשדיפה בעל נימוס ודרך ארץ וכנ"ל בע"כ משום לחזות

דח"ו מיועד לבא אסון נורא על כללות ישראל לצד עבודה וזה דבהו ובנ"ל ונמצא דבהכרח רכל ישראל יבכו על אסון שריפה זה משום דזהו בנדר בת קול משמים וכדכתיב (יחזקאל כג פסוק לב) כה אמר ד' אלקים כום אחותך תשתי העמסה ההרחבת וגו' לכן בשופר אדים טולי אחב"י בני אברהם יצחק ויעקב הוטו נא על נפשתיכם ונפש ב"ב היו עכ"פ בנדר אנשי נימוס ודרך ארץ ובערו ע"ז מקרבכם וכענין שצוה יעקב אבינו (וישלה) הסירו את אליהי הנכר ואז שום אומה ולשון לא ישלט בכם וכהבטחת תוה"ק (ויקרא כו) וידפו מכם חמשה מאה וכעדות אליהו (תנא דבי אליהו והובא לעיל אות א')

יעו"ש) ותצייתו ותשמעו לי יען כי אני נקי מכל שמץ פניה עצמית וב"א את אחי אנכי מבקש וכמצות הוכח תוכיח ואם ה"ו לא תשמעו לי לבער הע"ז מקרבכם אני את נפשי הצלתי וד' המוכ בעיניו יעשה ויבער הע"ז מקרבינו וכמ"ש לי הנאון האדיר קודש קדשים רב בדחוינסק (על המכונים ב"ד דפה לוטרן כעת) יבא בעל הכרם ויכלה קוציו והזורע צריך לעקור ויעזור ויגן וישיע לכל החוסים בו ממש (ובלי מניעה משמץ איסור) ויצילם מכל צרה וצוקה ובתוכם גם אני הובא ונאנח מצרת העולם בכללו וצרת אחב"י בפרטו ומצפה לישועה.
כו"ה שמריה מנשה הכהן אדלר

פ ת י ח ה

פתיחה לבירור ענינים דמבוארים בפנים

(א) תנן (אבות פ"ב משנה ו') אם הוא ראה נולגלת אחת שצפה על פני המים אמר (כ"א לה) על דאטפת אטפוך וסוף מטיפוך יטופון ע"כ והוכיח משנה זו בבבכה (נ"ג ע"א) דשם הנירסא להריא אמר לה לפירש"י וז"ל שצפה על פני המים שחתכו את ראשו והטילוהו למים והכיר בו שהוא רוצח ופנעו בו עכשיו לסטים כיוצא בו אמר לה על דאטפת אטפוך על שהצפת נולגלת של אחרים במים אטפוך הציפוך אחרים עכשיו: לסוף מטיפוך יטופון עוד יבא יום ויציפו נולגלתם של אלו שהרגו עכ"ל יעו"ש ובפירוש הרע"ב ומפירושם נראה דעיקר אמירתו להנולגלת היה דעונשו וזה במדה כנגד מדה בדיוק ממש ובאמת פירש"י הכי בכתובות (ל' ע"ב) וז"ל דין ר' מיתות עונש דונמתם וכו' וכן משמע שם בתור"ה דין וכו' ובתור"ה כי שנתחייב וכו' (סוטה ח' ע"ב) והא דפירש"י (סוטה שם) וז"ל והכיר בו שהוא היצח וכו' ר"ל דהכרתו היתה עי"ז דראשו מושלך במים ומשום מדה כנגד מדה וכו"ל.

ותמוה טובא דרא מה יענה להראשון דנהרג וכעין הכל דהרגו קין ובקושיית התוי"ט (אבות שם) ובכל אריכותו לא העלה ארוכה לתמיהתו זו ובאמת היא מהתמיהות היותר חמורות.

ועוד לפי"כ דפירש"י וז"ל שחתכו את ראשו והטילוהו למים והכיר בו. ופנעו בו. כיוצא בו. עכ"ל נראה דהאי ראש זכר היה א"כ מאי האי דנקט במשנה נולגלת אחת. אמר לה. רהני לשני לשון נקבה נינהו הי"ל למנקט נולגלת אחר אמר לו.

ועוד דא דתנן אמר לה וכו' משמע דאמר להנולגלת ביתור ובאמת הנולגלת רנחתכה מגופו דומם בעלמא הוא וכיון דעיקר אמירתו בזה היתה ללמד דהקב"ה משלם מדה כנגד מדה בדיוק הי"ל לומר זה לראשנים דהיו שם. ודחוק לומר דשם באותו מעמד לא היה שום אדם וכו"ל לאחר שבה הלל במסיבת אנשים סיפר להם אמירתו להנולגלת ומטעמא דכיון דאמירתו להנולגלת לא מעלה ולא מוריד ומשום דרומם בעלמא הוא שוב לא הי"ל לומר זה כ"א אה"כ במסיבה עם אנשים וללמדם דסביעת הנולגלת היתה מדה כנגד מדה בדיוק.

ועוד מ"ש דנקט במשנה לסוף מטיפוך יטופון ובאמת מה היה חסר אלו לא תנן כ"א ומטיפוך יטופון לחור.

ועוד מ"ש מטיפוך יטופון דנקט דמשמע דרבים הטיפוהו. וביותר תמוה איזה שייכות איכא האי משנה דנולגלת לאינך משניות מלפניה ומאחריה עד דמצא דינו הקדוש לנכון להסמיכם אהדרי בין דינך משניות

מיירי במדות ראויים כ"א בסוג נימוס ודרך ארץ לשלימות הנפש ולא דמוותר בהו בחיוב ועונש בב"ד משא"כ האי משנה גולגלת הו"ל עבירת רציחה דעונשו הוא מיתה בב"ד ולא שייכא כלל בהאי מסכתא דאינה מיוסרת ע"פ מצוה ממצות התורה כשאר מסכתות שבמשנה אלא כולה מוסרים ומדות וכדפירש הרע"ב בפ"א משנה א יעו"ש סוג דבר האי משנה תמוה טובא וכו"ל.

(ב) ולולא דמסתפינא מרבתינו גדולי הראשונים וצ"ל היה נלע"ד לפרש דלא מיירי המשנה כלל בתתיבת ראש מעופו דאדם ומוטבע בנהר כ"א בסוג ראש ומנהיג ומשום דבאמת בכ"מ מכונה מנהיג בשם ראש וכדכתיב (שלח יג ז) ראשי בני ישראל המת. ועוד שם (יר ד) נתנה ראש ונשובה מצדימה ושיר (שמואל א' טו יז) ראש שבטי ישראל אתה ומשום דבמו דהראש קיומי דכל הנוף וכלתו אין שום חיות להנוף והלכך הראש הוא מלך על כל האברים ה"ה מנהיג הדור והא דנקט במשנה גולגלת שינוי לשאף מראש גולגלת יורה דמיירי במנהיג דאינו ע"פ התורה והלכך לא יצדק לכתוהו בלשנא ראש דמורה לחשיבות במעלה עצמית ודאוי למינוי ראש וב"א בלשנא גולגלת דמורה לפחיתות במעלה ומינויו אינו כ"א כמקריש בע"מ למובה ומשום דהיכא דכתבה תורה לשנא גולגלת הוא בסוג דבעי כפרה לשמץ חטא דבגביה וכדכתיב (פקודי לה כו) בקע לגלגלת וגו' וזהו לכפרה וכדכתיב (תשא ל טו) לכפר על נפשתיכם וכדפירש"י יעו"ש וכן הא דכתיב (במדבר ג טו) חמשת שקלים לגולגלת נמי בגדר כפרה לחטא העגל יעו"ש.

כלל של דבר לשנא ראש הוא כינוי לחשיבות במעלה ויצדק הנחתו על מנהיג צדיק וע"פ התורה. אלשנא גולגלת הוא כינוי לפחות במעלה ויצדק הנחתו על מנהיג דאינו ע"פ התורה וכו"ל וכעין דכתיב (שופטים ט גג) ותדן את גלגלתו יען דאבימלך היה מנהיג ופחות במעלה דאינו דאוי למינוי כזו ע"פ התורה וכדכתיב שם דכנהו האמר וכן אמתי יעו"ש.

והנה בהקדמה לספר ברכת אברהם לבנו של הרמב"ם ז"ל (ימכונה זכרונות) בסימן ג' הביא מבית הרמב"ם לתלמידו רב יוסף דכתב בזה"ל אמנם אהבתה לאביה היא אמיתית וכו' ובאר המעתיק בשם חכם מפורסם בקי בלשונות דהרמב"ם כתב מכתבו זה בלשון ערבית ובערבית המנהג לכתוב לאדם נכבד בלשון נקבה וכינוי בלשנא נקבה יורה על חשיבותו ומעלתו יעו"ש.

והנה הלל הזקן היה בזמן מלכות הורדוס העבר דאמור ומלכד דקטל לכל בית חשמונאי קטלינהו נמי לכולהו רבנן וכדאמר בב"ב (נ' ע"ב) ויעו"ש בתורה"ה קטלינהו וכו' ובאותו זמן היו הצדוקים התקיפים בעם ועוד מומן מלכי חשמונאים דהא ינאי המלך הרג כל חכמי ישראל הפרושים והצדוקים וכדאמר בקידושין (ס"ו ע"א) ובסוטה כ"ב ע"ב אל תתיראי לא מן הפרושים ובפירש"י יעו"ש ושוב היו ממנין לדיינים בורים וכדאמר בפסחים (ס"ז ע"א) הלכה זו נתעלמה מבני בתירא ובאמת עי"ז מנוה להלל הזקן לנשיא יעו"ש.

והנה גורל אהבת התורה ומסירת נפשו על התורה היה בהלל הזקן להפלא כמה דאח"ל (יומא ל"ה ע"ב) רעני ועשיר ורשע באין לדון לפני אימרים וכו' כלום עני היית יותר מהלל וכו' יעו"ש גורל מסירת נפשו על התורה ומחייב העניים וכל כך היה נכבד בעיניו ונמאס ע"ה ונפרט מי שאינו ראוי להוראה ומקבל עליו משרה זו עד דקנסר נמי לבני בתירא עבור עצלותו כשימוש ת"ה גדולי הדור

שמעיה ואבטליון נגד טבעי שהיה כתכלית העניויות כמפורסם כ"ז בש"ס (שבת ל"א) יע"ש ואהבתו לתורה ושנאתו לבורות הנחיל לביתו אחריו עד דרבינו הקדוש דה"ל בבני בניו של הלל הזקן אמר בעת פתיחתו לאוצרותיו בשני בצורת יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי הלכות ואגרות ע"ה אל יכנסו ובעובדא דיונתן בן עמרם אמר רבינו הקדוש אוי לי שנתתי פתי לע"ה וכמבואר כ"ז בב"ב (ח' ע"א) יע"ש וכ"ו היה נמועה בבני ביתו של הלל הזקן מלימודו. דהשריש בהם אהבה ומס"ג לתורה"ק.

(ג) ולפי הנ"ל נבא לבאר משנה דגולגלת הנ"ל והיינו במשנה הקודמת (אבות פ"ב משנה ה') סדר רבינו הקדוש משנת הלל הזקן דחשיב ואניל כל סוגי פחיתות דמונעים שלימות בתיקון הנפש יע"סר כ"ז בסוכת הסיון התורה עד דאמר נמי במקום שאין אנשים השתלל להיות איש וכדפירש הרע"ב ז"ל ובמקום שאין אנשים לישב בראש ולהורות הוראות עכ"ל הורה בזה הלל הזקן עם דהיה עניו בתכלית עניויות מ"מ שנה ופירש להריא דבמקום שאין אנשים דראוי להוראה החיוב להשתלל להיות ראש בכדי להמנע מינוי למי שאינו ראוי וכ"ז משום דאיסור חמור הוא למנות ולהמנות מי שאינו ראוי להוראה ולא משום מצוה ועונש לחוד כ"א מסוג ניוטם וד"א ומדות ומשום דהלכך נשנית באבות דעיקרה לימוד מוסר ומדות וכדפי' הרע"ב (והובא לעיל סוף אות א' יע"ש) ואחר משנה זו סדר רבינו הקדוש משנה דגולגלת ופתת בלשנא אף הוא ראה וכו' כלומר תיבת אף הוא יורה להסתייע למשנתו הקודמת בגודל שנאתו לפחיתות מעלת מי שהוא ע"ה ואינו שלם בחכמת התורה ועוד יקבלו עליו מינוי משרה בתור ראש ומנהיג וזה כוונתו דראה גולגלת אחת כלומר דהאי גולגלת היה ממלא משרה כבודו בתור דיין ומורה דמינוי זו היא בסוג ראש ואמנם יען דלא היה ראוי למינוי זו כנהו בסוג גולגלת וכ"ו נרמז בלשון חכמה בתיבת גולגלת אחת. לצר מינוי במשרה כבודה כוז כנהו אחת בלשנא נקבה דמורה בערבית על אדם נכבד (וכתובא באות הקדום) ולצד פחיתות עצמיתו ואינו ראוי למינוי ע"פ התורה (וכתובא באות הקדום) ולתוספת ביאור אמר נמי שצפה על פני המים כלומר דחכמתו בתורה דמכונית בשם מים (ב"ק י"ז ע"א) לא היתה ע"ד האמתי ובעומק כראוי לדיון ומורה כ"א מקיפא וזהו דנרמז בלשנא צה על פני המים וכדפירש"י (ובתים ו' ע"א) ז"ל קיפא לשון צה כמו אקפו ידיכו וכמו ויצא הברזל תרעם וקפא פחלא וכו' יע"ש. וכעין זה מצינו בש"ס צללת במים אדירים והעלית. חרב בידך והיינו דידת לעובד הענין בתורה והכוונה במים דומה על התורה וכנ"ל, ובאותו זה בומנו אמר לה כלומר להאי דיון ומורה דמינוי בלשנא נקיבה דמורה בערבית על אדם נכבד והוא בגדר גולגלת דאינו ראוי להיות דיון ומורה מחמת עצמית פחיתות מעלתו על דאספת אספוך כלומר הורה לו בזה דמי שאינו ראוי להורות ומורה הוא רוצה גמור וכדאמר בסוטה (כ"ב ע"א) כי רבים הללים הפילה זה תלמיד שלא הניע להוראה ומורה והובא להלכה ברמב"ם פ"ה ה"ד מה' ת"ח ובש"ע יו"ד סימן דמ"ב ס"ק י"ג יע"ש ולא מיירי הכא בסוג רציחה משם כ"א ע"צ המושאל דרין חרן שלא כרין כאילו נוסל נפשו של הנדון וכדאמר

ר"י (ב"ס קי"ט ע"א) כל הנוול את חבירו שהיה פרוסה כאילו נוסל נשמתו ממנו ועונשו של דין זה הוא מיתה בירי שמים וכדאמר בסנהדרין (ז' ע"א) כל דין שנוטל מזה ונותן לזה שלא כדון הקב"ה נוטל ממנו נפשו יע"ש וכל הני מיסודות הלכתא נינהו ופסקה הרמב"ם הלש"ע יע"ש וב"ז הורה הלל להאי דינא דלא היה ראוי להוראה יען דאתה בנדר גולגלת ועי"ז אספת כלומר הרגת ורצחת בדיניך ובהוראתיך שלא כדון אספוך גם אתה בנדר נרצח הנך ונתי דעריין אתה חי מ"מ בר קטלא אתה בשמים ובמת אתה והא דנקט במשנה לשנא אספת אספוך דמשמעו כיתה באמצעות טביעה במים עיקר טעמא לצד דנקט ומשתעי בלשון חכמה גולגלת שצפה על פני המים רבוה נכלל הכוונה דיון דחכמתו הוא בסוג מקופאי ובנ"ל נקט גמי סוג רציוהא כלשנא דטביעה דשייך במים והיינו דכמו דמים יפים כינוי לתורה אמתית ה"ה מים הרעים כינוי לתורה שלא כהלכה וכתנן (אבות פ"א משנה י"א) ותגלו למקום מים הרעים ופירשו הרע"ב והתו"ט דמים הרעים הם כינוי לפנים בתורה שלא כהלכה יע"ש וביון דע"י מים הרעים (תורה שלא כהלכה) הו"ל בנדר רוצח ונרצח נקט לשנא אספת אספוך דהוה סוג מיתה ורציוהא בטביעה דמים ובנ"ל ובאמת אמר בסנהדרין (ז' ע"ב) רב כי היה אתי לבי דינא הוה אמר הכי ברעות נפשיה לקטלא נפיק וכו' יע"ש ואם רב אמר הכי לצד יראתו לשננה וטעות בדין מכ"ש וק"ו כ"ב של ק"ו דמי שאינו ראוי להוראה ומורה דוראי בר קטלא הוא ועם כי ה"א עריין חי מ"מ נברא קטילא הוא לשמים כ"ז הורה לו הלל הוקן בלשון חכמה ובנ"ל ובכדי דלא יעלה ברעתו של אותו דיון בוד רמכונה בלשון גולגלת דלא אכפת לי' בזה במה שיהיה בעזה"ב דיענש במיתה לשמים עבור מורה בתורה שלא כהלכה ומשום דברור דמי שמקבל עליו כשרה כזו ואינו ראוי לה דבכלל כופר הוא בהשגחה ובשכר ועונש חוזר הלל הוקן ואמר לו וסוף מסיפיד יטופון כלומר לא יעלה ברעתך דמה שאמרת ליך אספוך דהוה לעזה"ב ו"א כ"א לסוף גם מסיפיד יטופון כלומר אלו הפרנסים והתקפים הרשעים דמינו אותך לדיין ומנהיג וכוה הטיפו אותך דגרמו לעונשך במיתה גם הם יטופון ומשום דבאמת תרוב בא לעולם על עינאי ועזות הדין ועל המגידים בתורה שלא כהלכה וזה חורה לו הלל הוקן בדיוק לשונו וסוף דאמר ור"ל בזה דלסוף יהיה הרבר הזה בסוף ואם כי יתמהמה ומוכן נמי לשנא מסיפיד הנקט דמשמעו רבים לצד רמינו דיינים תלמי פרנסים ומנהיגים דרבים נינהו וא"ש סמיכות האי משנה דגולגלת למשנה הקדומה אין בוד ירא חסא וכו' וגם סמיכות האי משנה בסוכה (נ"ג ע"א) למאמרו הקדום שם דאמר הלל אם אני כאן וכו' דנ"ב בלשון חכמה אמר ולאשמעין דהאי לשנא אף הוא ראה גולגלת ומאי דאמר הלל להגלגלת נמי בלשנא דחכמה אמר ואולי לצד יראתו מהדרוקים והמלכות הרשעה והפרנסים הרשעים דבתקיפותם ררו בעם בחזקה ומיכן המשנה ומיושבים כל התמיתות דהובאו לעיל (אות א') יע"ש.

קיצוד ממה דרבינו הקדוש סידר באבות האי משנה דגולגלת למשנה הקדומה אין בוד ירא חסא וכו' ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש אשמעין דכונת הלל הוקן למשתעי בלשון חכמה וללמד להורות דמנהיג ודיין בהכרח להיות בנדר ראש ולא בנדר גולגלת ומשום דמנהיג דהוא בנדר גולגלת הוא רוצח ממד ועונשו הוא מדה כנגד מדה בדיוק ולא יעלה על דעתו דעונשו יהיה בעזה"ב.

ד"א רהן אמת דאפשר פרטי עונש דלגולגלת לחוד לסביבה מהסיבות יאחר לאחר מיתתו מ"ם זה ברור דלסוף אלן דמינוהו יענשו כמדה כנגד מדה בדיוק בעוה"ו ומסומכם באבות (פ"ה משנה ח') חרב באה לעולם על עינו ועוות הדין ועל המורה בתורה שלא כהלכה ע"כ יעו"ש וגתי דותי רציחה גמרה ובכלל מצוה ממצות התורה הוא ואין לו לרבינו הקדוש לסדרה באבות דעיקרה הוא מוסר ומצות וכדפירש הרע"ב ברפ"ק דאבות יעו"ש מ"ם סדרה רבינו הקדוש בכאן לאשמעין תומר האי איסורא דמלבד דהוא איסור חמיר מצד דין התורה נתוסף עוד גר איסור בסוג מוסר אנושי ונימוס וממילא כל הערשה זה וכן המסייע לזה לא זו דהו"ל רוצח גמיר אף זו דאינו אפילו בסוג אדם בעל נימוס דיהא ראוי לקרות בשם אדם וכ"א הוא נדוע מבהמה המורפת כ"ו שמעין מהאי משנה דלגולגלת זסידורה באבות וכו"ל.

(ד) והנה בפסחים (נ"ו ע"א) תניא ארבעה צווחות צווחה עוזה ראשונה צאו מכאן בני עלי שמיאוי היכל ד' וכו' יעו"ש ובאמת אחו"ל (שבת נ"ה ע"ב) כל האומר בני עלי חטאו אינו אלא טועה וכו' ובתה"ה כל זכו' (שם) כתבו וז"ל פירוש במאי דכתיב אשר ישכבון לא חטאו אלא מבזים קדשים היו כדכתיב (שמואל א' ב') בסתר יקטירון החלב וגו' עכ"ל יעו"ש וזוהי מבורר דעיקר חטאם כיווי קדשים ועינו דנשים כשהיה הקרבת קיניהן ועי"ז יצא עליהם קצף מלפני ד' לורעם אחריהם ער דור דורות ומקורם צווחה העוזה צאו מכאן בני עלי שמיאוי היכל ד' והנה בזה דעם דהיו בני עלי דהיה איש צדיק וקדוש ד' לא נשאו להם פנים כעבור אביהם וכ"א צווחה העוזה צאו מכאן מסמאי היכל ד' ועיקר דמסמאוי היה במאי דלקחו חלקם בחזקה וקורם הקסרה והיה זה בכלל כיווי קדשים וגם בעינו הנשים וזוהי נלמד דלא ישאו פנים לשום מנהיג ופרנס אפילו כעבה ארום נכהו הן מחמת עשדו והן מחמת יחוסו דהוא בנן של קדושים היבא דאינו נוהג ע"פ התורה ובפרט דעבירתו כמצות התורה הוא בסוג התנגדות לנימוס ומסר אנשי ועיקר דחו"ל סדרו האי ברייתא למלתא דעבר ומאי דהוה הוה ללמד כל הנ"ל לצווח על פרנס ומנהיג ודיין דאינו נוהג ע"פ התורה והמוסר צאו מכאן מסמאי היכל ד' וזהו כעין שראיתי כתוב בשם הכעש"ט וצ"ל פירוש המשנה (אבות פ"ב משנה א') עין דהוא ואוזן שומעת וכל מעשיר בספר נכתבים ע"כ יעו"ש והיינו בבית ראשון השתמשו בנבואה וזהו בסוג רואה ובבית שני השתמשו בבית קול וזהו בגרר אוזן שומעת וכעת בעוה"ר ראין לנו לא נבואה ולא בת קול כל כחיו ומעשינו הוא לדאות מה שכתוב בספר זכין דחו"ל הביאו האי ברייתא למאי דהוה בע"כ וזהו לימוד לדורות וכו"ל ומדאי טעמא כשופר ארין קולי ואומר צאו צאי פרנסים ורבנים ודיינים כופרים ורשעים ואפילו בסוג נימוס וד"א אינכם ואתם המתם את עס ד' בעוה"ו ובעוה"ב כלומר בעוה"ו משום דחרב בא לעולם על עינו ועוות הדין והמורים בתורה שלא כהלכה ואין לך בוגים ודוקים אפילו בנימוסיות יותר מנהיג רשעים דמכהנים כפה בתור רבנים ודיינים ובעוה"ב יען דהמחסיאם קשה מהורגם וכדבא בספרי (תצא כג פיססא קי"ו) ובפירש"י יעו"ש וער שיעצקי חמס על צורדי ישראל בזמנינו וביתר במדינת אשכנז הוא צעקת לגימה על רשעי ישראל המכהנים בתור פרנסים ורבנים ודיינים וביתר על ת"ח המסייעים להם להגדיל פשע ומטעמא דצורדי ישראל הרינתם

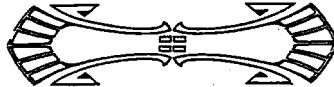
בעולם הזה ורשעי ישראל הללו רמכהנים בתור פרנסים ורבנים ודיינים רציחתם לישראל בעולם הזה ובעולם הבא ועור יתר עליהם רשעי ישראל מצורדי ישראל דצורדי ישראל היותר אכזרים ברשעתם אינם צורדים כ"א לישראל באכזריותם וגם זהו בנוירת הקב"ה דכל"ז אין אומה ולשון יכול לשלוט בישראל וכמפורסם כ"ז בחז"ל משא"כ רשעי ישראל המה רוצחי כל העולם רבבתם הרב בא לעולם כלומר לכל העולם ולא לישראל בלבד וא"ז בנוירת הקב"ה כ"א בסיבת מעשיהם.

והנה הגם דהוי כו"כ מלכי ישראל דרשעתם ואכזריותם היתה הרמה יותר ויתר מעון בני עלי ומ"מ לא נגזר עליהם עונש קשה כזה רבני עלי ולכאורה טעמא בעי וכי משא פנים יש ברבר ובע"כ לומר משום דרשעת בני עלי היתה בנמוסיות בזה רבאו לקה חלקם בכח זהו בסוג ביוזי קרשים וגם ששהו קניהן של הנשים וזהו בסוג עיגון והלכך נגזר עליהם עונש קשה כזה וכמו כן בזמננו ובפרס בפה לונדון ברשעת ואכזריות דהני המכונים ב"ד הוא אפילו בנמוסיות וברדך ארץ וכתיבארתי בפרסות כל מעשיהם בחיבורי מראה כהן תנינא קונטרס מרור דרבנן ברור בלי שום שמץ ספק דגם עליהם יעבור כוס התעלה וביותר על הפרנסים והת"ח דמסייעים להם וכמשנתנו דהלל באמירתו לגולגלת (אבות פ"ב משנה ו' וכהובא באות הסדים) ובאמת גם המה מרנשים כעת דהצרה קרובה לבא והקרימו תיקון רתמים לדנו ולעצור בעד המגפה זרם צורדי ישראל בסיבת העתקת תורה שבע"פ ללע"ז ובאמת זהו בעצמו יהא סיבה קרובה ח"ו לגירוש כללי דישאל גם מפה מלכות בדיטניא הנדולה והכל בסיבתם דהני רשעי ישראל המכונים רבנים ודיינים מפה לונדון ובאמת לאמתו אין לט שום עצה ותיוקן לעצור בעד המגפה והצרה דמתרגשת לבא גם בפה כ"א מה דלמדו לנו חז"ל בפסחים (נ"ז ע"א) בצוויחת עורה ולשוונה צאו מכאן בני עלי שטימאו היכל ד' דעיקר האי ברייתא דנסדרה בש"ס ללמד לרודות רבמיני פרנסים רשעים ודיינים בורים ות"ח דמסייעים להם החיוב לצוות צאו מכאן בני עלי כלומר המכהנים בתור בני עלי והמה שפירי דמהווא דמקריין בני ניהגם (ר"ה י"ז ע"א) שאתם מטמאים היכל ד' כלומר בני ישראל המקודשים ד' וברור ופשוט בלי שום צל ספק דכל הני צרות מצורדי ישראל באשכנו וכן האי עובדא דשריפת הבחור דובער ע"ה בפסח העבר זהו בגדר בת קול משמים דמכרות ואומדת צאו מכאן פרנסים רשעים ודייני בור אתם המטמאים היכל ד' ובסיבתכם חורבן ואכזריות העולם בכלל וצרות ישראל בפרסו וביציאתכם ישראל נושע בר' תשועת עולמים.

(ה) ולא אמנע להודיע כי איזה רבנים מפורסמים ליראים כתבו לי דאין מהראוי לפרסם ברפוס מעשיהם של אלו המכונים רבנים ודיינים דאפשר רישבו בתשובה ורבדים דנתפרסמו ברפוס הוא ביוזי לרודות ואמנם דבריהם אלו כותא ניהו דאנו אין לנו כ"א מה דתות"ק למדה אותנו דפרסמה מעשי ראובן והגם דבשעת כתיבת התורה מפי ד' כבר ה' ראובן נתקבל בתשובה וגם מעשה יהודה ומשה ואהרן כמי מריבת נכתבו בתוה"ק וגם הנביאים דכל ספריהם דנכתבו המה ע"פ ד' נ"כ לא נמנעו להודיע אפילו חסאי גדולי וקדושי אומה הישראלית וכעין מעשי שאול ודוד ועם דבאמת היו צדיקים גמורים וגם לריבת חז"ל לא נשאנו פנים ופרסמו לתקפי העם דלא נהנו כשורה בנמוסיות וכדאמר בפסחים (נ"ז).

ע"א) אוי לי מבית ביייתוס או לי מאלתן אוי לי מבית חנין אוי לי מלחישתן אוי לי מבית קתרום אוי לי מגולמותן אוי לי מבית ישמעאל בן פיאבי אוי לי מאגרופן שהן מהנים גדולים ובניהן נזבדין והתניהם אמרבלין ועבריהן חובטין את העם במקלות ע"כ יע"ש זכבר כתב רבינו סעדיה גאון (בהקדמה אות ד' ו' לספרו האמונות והדעות) וז"ל והאמונה על שני דרכים אמת שקר וכו' והחכם המשובח מ' ששם אמתות הרבדים שרש ומנהיג עליהם דעתו ועם חכמתו בוטת אל המוכסח בו ונוהר ממה שצריך להזהר ממנו וכו' כי אנחנו חוקרים ומעינים בעינינו תורתינו בשני עינים. האחד מהם שיתברר אצלינו בפעל מה שירענו מנביאי האלפים במדע. והשני שנשיב על כל מי שטוען עלינו ברבר מדברי תורתנו עכ"ל יע"ש ולכן עוד הפעם אצווה צאו מכאן בני עלי (כלומר בני עלי' שפירי דלונרון) שאתם מטמאים היכל ד' ואז תחא תשועה כללית לכל העולם בכללו ולישראל בפרטו אמר וכי"ד. הכ"ד הראאנ ונאנת באמת לאמתו על צרות העולם בכללו וצרות אהב"ד בפרטו ומיחל ומצפה לרחמי שמים כו"ח.

שמריה מנשה הכהן אדלר

מפתחות

סימן א'

(א) יבואר נו דסנרתו נחילוק ניאור
לשינוי לשון והמשנה והגמ' חינו
מונח זכיון דעיקר שאלת המעמיק היתה
דזהו צדד רוח והגלה לכלל ישראל (שקר
גמור) נמה יחא חיסור שינוי הלשון כמו
יפה טפי מניאור דנלמח מסנרל הנרורה
לדון ק"ו גמור להחיר אפילו שינוי לשון
וכמו עגם כתיבת תורה שנע"פ.

יבואר ט נמה דלכאורה אפשר להצדיק
סנרת הגאון הג"ל ואמנם ביארתו
דז"א וכיון דהסכים להעתיק תורה שנע"פ
לנע"ז מפקו"נ דישאל שו' אין לחלק בין
ניאור לשינוי הלשון יעויין פנים.

(ב) יבואר נו דעיקר חמייתו על סנרת
הגאון הג"ל (נלחם הקדום)
לפי הנחתו כנוונת השאל דעמנו משום רוח
והגלת כלל ישראל ומ"מ אפשר להצדיק סנרת
הגאון הג"ל בננוע להעתיק עטור ישראל
ונהי דמסנרל אין חילוק בין ניאור לשינוי
הלשון כיון דנלמח גם עגם הכתיבה חיסור
חמור הוא (וכהונל נלות הקדום) מ"מ כל
מה דאפשר לתקוני מתקנין ואמנם מונח
מתשונותו של אותו נדיק הגאון מדוינסק דגם
החירו זה ניאור לתור נלע"ז לא היה כ"א
עטור בני ישראל.

(ג) יבואר נו דנלמח כפי"מ שאני יודע
בנירור וניותר כפי"מ
דנפרסמו נמכ"ע הג"ל הנלמחים
והפטפוטים של המשמשים נקודש נחור מוריס
ורננים נפה לונדון נסעוונת מלוח זו מנור
נלי שחץ ספק דעיקר כוונת המעתיקים
בנירור נחריי"א דידהו ולרנח כל המסייעים
לחוענה זו הוא לנ"ג ועי"ז יחא סינה
לקישור ודינוק נחיייהם ונמותם לא יפרדו
וכיס אמר לכולם.

יבואר נו העתק ממכ"ע היומי די ציים
(היו"ל נפה לונדון) מיום ד'
פרשת שמיני תרנ"ה דפרסמה גודל
סעודת מלוח (נעוונותינו הרנים)
דנעשה נסיוס העתקת סדר ניקין
לנע"ז דנה לקח חל נכנדי קהלל ישראל
דפה לונדון ומכללס המכונה רנ הכולל ונלע"ז
טשיף רניי ונית דינו ומכונים נד"ז דפה
לונדון והמדינה ונצירוף כו"כ גדולים
המשמשים נקודש. ינאור נו דנחלמח נערי
לח"מ אחד על גודל פרסה זו נגדר כפירה
גמינה לנירוש ישראל ממדינה זו אמר לי
דחד מתנריי"א הג"ל ומרשאי המעתיקים מרל
דעונלל נישא הג"ל ונשמו ד"ר קירזנער אמר
לו דהעתיקם נעשה נהסכמת הגאון האדיר
מדוינסק ולא נרתעתי משקר כזה וכתנתי
להגאון מדוינסק להדיעני אס אחת נכון
הדנר דנחכמתו נעשה החוענה הזה ונמה
כמו יפה להחיר.

סימן ב'

יבואר נו תשונת הגאון האדיר מדוינסק
דהתרו לא היה כ"א לכתוב ניאור
נלע"ז ולא ח"ו לשנות לשון הגמרא והמשנה
ימשום דחייב אדם לתור בלשון רבו והאריך
נחורף החירו דכתב להו יעויין פנים.

סימן ג'

יבואר ט תשונתי להגאון האדיר הג"ל
ויען כי דרוש אריכות עשיתי
סימנים לתורה.

חועלת ואפי' לגרש יחוש ופרעוש ומשום דלין זה חדש המלחמה זו דכבר היה לעולמים העתקת משנה והתלמוד וכי הוטע עי"ז מנחם אחר".

יבואר זו דגם לעווענטאקן בדור שלפנינו היה נבואה ענה עמוקה (וכעין אחר"ל (סוטה יא ע"א) שלשה היו נבואה ענה) להעתיק תורה שבע"פ ללע"ז ונסתייע להטרו מסוגיא דנ"מ (קו"ט ע"א) נגד המוסכס נש"ס ונגדולי הראשונים ונאחרת דהנל יפנה פיהו דלא מלא ידיו ורגליו נסוגיא דנ"מ הנ"ל יעויין היטב בפנים.

יבואר (י) נהו טינן ומהותן של ראשי המעשקים נזהר ונאמת חין לתאר נציעותם וכל כוונתם לקעקע הנצירה כולה ולא ינון כ"א למי דידע להנדיל בין קדש לחול יען דמכוסים נמסוה דקדושה מזויפת.

יבואר זו העתק תשובת הגאון הנדיק רבי שלמה קלוגער ז"ל דירד לתוך תוכן נמכות ת"ח כאלה ודגריו ז"ל מנוסים צרנול נסיונות יעויין בפנים.

יבואר (יא) עיקר השתדלותם נהעתיקה זו יען דרואים הנרות והנזרות דעלו למעלה ראש צמדינת אשכנז ולפתע פתאם ממש מחינרת רמה לצירא עמיקתא עלה מורא נלנכס דלא יסונב ח"ו כזה גס צמדינה זו ונאמת תיקונם קלקולם דזהו גופא יסנב ח"ו גירוש ונרות יעויין כ"ז היטב בפנים.

יבואר (יב) יתמיהות עזמות מדרש חז"ל (שבת קל"ט ע"א) נקרא דכתיב (ישעיה י"ד) שגר ד' מטה רשעים שנט מושלים.

יבואר (יג) זו טעמייהו דחז"ל (שבת קל"ט ע"א) נדרשם נקרא דכתיב (ישעיה יד) שגר ד' מטה רשעים ונ' דקאי על רשעי דייני ישראל משום דאי ניתא

יבואר זו שיטת הש"ס (סנהדרין כ"ט ע"א חגיגה יג ע"א) נחומר איסור דלימוד ומסירת ד"ת לנ"ג.

יבואר זו מה דלא עמדתי על כוונת חז"ה חין וכו' (חגיגה י"ג ע"א).

יבואר זו ישנן נכון ונרור לקושית חז"ה חין וכו' הנ"ל עפית"ש הרמ"א נמשנה לפרש פלוגתא ר' יוחנן ור' ינחק (סנהדרין כ"ו ע"ג) ועפ"י צררתי דחידושו דר' אחי תלמידו דר' יוחנן הוא דאפילו שני מנות דידהו אסור לישראל ללמד לנ"ג וזהו דהנ"ג נעלמו מותר ומורה עני.

יבואר (ה) זו דלפית"ש (נלות הקדוש) נחידושו דר' אחי מונן שפיר מ"ש הרמז"ס נמשנה (פאר הדור) להלכה דנ"ג העוסק צמורה חייב מיתה ומ"מ נשנע מנות דידהו שפיר דמי ומנה עניד וגם ישראל מותר ללמוד ומיושב קושית האחרונים דלמה לא כתב הרמז"ס נחידושו דלינא דר' אחי (חגיגה שס).

יבואר (ו) זו דשיטת הש"ס והרמז"ס מוסכמת היא גלי שום חולק דאיסור חמיר ונחיונ מיתה לנ"ג דעוסק צמורה ונרור גלי שמך ספק דאיסור חמיר לישראל ללמוד תורה.

יבואר זו החלטה גדולי הפוסקים דלאו דוקא נצורה שבע"פ כ"א אפילו נצורה שנכתב איסור חמיר הוא.

יבואר (ז) העתק מזוה"ק חומר איסור ללימוד תורה לנ"ג.

יבואר זו דלפית"ש (נחותיות הקדומים) נרור ופשוט דאפילו להדפיס ביאור נלע"ז ולישראל לחוד נמי אסור ומכ"ש נייחא לנ"ג כפי כוונת חזרי"א הנ"ל יעויין כ"ז היטב בפנים.

יבואר (ח) זו גודל הפרזה שפרטו נזה חזרי"א הנ"ל ונאמת אפילו היתה כוונתם להנלח ישראל נמי הוא ללא

לאתמו היה כ"ז עיקר הסיצה לגדול המורצן
צארצנו הקדושה ופיזור ישראל לארצנו כנפות
הארץ יעויין כ"ז היטב צפנים.

(פז) **יבואר** זו דלפי"מ שניארתי (נאות
יד טו) עומק כוונת הש"ס
(שנה קל"ט ע"א) אפשר להגין ענין נכנד
והוא עונדל דר"י ור"ל (צ"מ פ"ד ע"א)
דחמה טובל ונפרטן אתה מולל שעה
חמיהות עלומות יעויין היטב צפנים.

יד יח) יבואר צהו דלישונ תמיהות
עלומות (דהנולו נאות

הקדום) נע"כ לומר דנאות חין הו"א נעולם
לומר דר"ל היה מעיקרל לסטים ורצן של
לסטים (כפי המון בלשון בני אדם) דל"כ
אפילו נהנה נמורה לא היה מציאות דיוכה
למדרגתו דהיה קודש קדשים (וכהנול
צאריכות צפנים) וכו"ל אחיתת מוננו הוא
דנעה סיוע לדייני צור דנאותו זמן רצו
המינים והנזוקים צישראל והם הם היו
העשירים והתקופים שנים ולרצ תקיפתם
מינו. דייני צור וצפיע ת"ח לכסות עינים
דהמון ישראל דלל יצינו ערמתם ושקרותם
ויען דמוסכס נש"ס (סנהדרין ז ע"א) דדיין
הקן שלל כדיון הוא גולן ושיטת הש"ס (צ"ק
קי"ט ע"א) דגולן הוא"ל רוצח נמור להנעול
ולכל צ"צ ואפילו נזילתו הוא צרמח נעמלח
יעו"ש והלכך התליטו חו"ל דמינו ר"ל
לדייני צור זהו משוי לי' לר"ל צנדר לסטים
וכוונת הש"ס נמלמס דהתם רצי קרו לי
הוא לומר דלד גורל חכמתו וקדושתו גם
מעקרא לא רצה לקבל מינוי זו עד דיתרצו
הפרנסים והמנהיגים דיהא הוא צנדר רצן
של לסטים כלומר רצן של אלו דייני צור
דצנדר ודלי לסטים נינהו) ואינוהו יהיו
כפופים וכנענים תחתיו כנדי דהוא יהא
נכחו לדון דין אחת ומ"מ התליט חו"ל דהיה
לסטים ונהי דנאות היה רצן של לסטים
(ע"ד כוונה הקדושה של ר"ל) מ"ע שיטת
הש"ס דגם צכ"ג נמי לסטים נמור הוא

דקאי על מלכי צנל ונחנה על קרל הקדום
ונשאת המשל הזה על מלך צנל ואמרת חיד
שנת נגש שנתה מדהנה וכפשוט משמעות
האלי ענינל שז לא ינח לשנל שנת שנתה
דכתי' כיון דמלכות צנל לנמרי נטלה מהעולם
וכ"ז הכריה לח"ל לפרש דהא דכתיב שז
ד' מטס רשעים שנט מושלים לא קאי כ"א
על רשעי דייני ישראל ועל ת"ח שחלמים
הלכות צנור לדייני צור.

יבואר זו עיקר הסיצה וסיועת ת"ח
למינוי דייני צור.

יד פז) יבואר צהו דנעת היתה יהודה
לקדשו ישראל לממשלותיו
כלומר דכת הממשלה היתה לישראל והיינו
לנדיקים המכונים ישראל (ישראל שנה)
תקנת גדולות היו צירושלים והיינו
דצירושלים גופיה היה שז"ד נתי דינין וכל
חו"א עשרים ושלשה ועלה למספר תשעה אלף
וס"ד דיינים לנד סנהדרי גדולה וכפית"ש
תורה קאי וכו' (כתובות ק"ה ע"א) היה
לכל ענין דיין מיוחד דע"ז מציאות דלעולם
ידון דין אחת לאתמו כיון דזהו עיקר קיום
העולם נכללו וישראל צפרטו וצולת זה הוא
עיקר הגורם לחורצן האומה ולחנם צסיצה
ת"ח תפסים ונענים נגרה כפירה צתוה"ק
ועמדו לישראל פרנסים ומנהיגים רעים
ורצו לקעקע הצירה כולה כפירה צהק"ה
וצתורתו וכו"ל לייראתם מהמון צית ישראל
עדום מחיקים צתומתם כיסו מעשיהם
צמסוה קדושה מוויפת מינו דייני צור ריקים
חמורה ומוסר אנושיות ומינות צלנצם (פרי
חממות חינוניות דנקרצם) ונשעה דהשעה
צריכה לכך דהדיינים יהיו חכמים (להרע)
צחכמות חינוניות ולכסות עינים מינו נמי
חזיה ת"ח (טפלים להם) לסייע לדייני צור
צנוגע לדיני תורה ולא דנאות הם ידונו ת"ו
כ"א דהעולם יהיו צפורים דעיקר מה דנוגע
לדיני תורה הם הם המורים והדנים ונאות

ותגסם דכל המחנך למחל טמא יעויין היטב צפנים.

(יב) יבואר זו כוונה עמוקה צפונותת ר"י ור"ל נדילא דסייף וסכין פנין ורומח מלימתי מקנלן טומאה (ב"מ פ"ד ע"א) דכוונתם זה לא היתה למוצו הפשוט דנאמת משנה ערוכה היא וקדושת ר"ת נחמ"ה הסכין וכו' וכו' עיקר כוונתם לדייני נור דמהה צדד לסטים מזוין וע"ז גמורה (כפי שיטת הש"ס) ומשחעי צפונותתן נשון חכמה אי עגם המימי לחוד משוי להו צדד לסטים וע"ז כל כמה דליון דניס וזה מונן שפיר כל האף ענינא ומיושנים כל הכי תמיהות עלמות דהנולו לעיל (אות ט"ז) יעויין היטב צפנים ותמלא נחת.

(כ) יבואר זו דלפי המנוח לעיל (מאות יב עד טו) מיושנ תמיהה עלמה דמאין צלו צמנינו צנוה"ר צמדינה אשכח תורף צרות וריצוי קושי גזירות ממש מאיגרא רמה לנירל עמיקתא לאחנ"י לפימ"ש צנחא דני אליהו (אליהו רנא פי"א) דלע"פ שאין צה ישראל ד"ת אלא דרך ארץ צלנד יקוים צהן בישראל ורדפו מכס חשה מלה ומלה מכס רננה ירדפו יעויין היטב צלריכות צפנים ותמלא נחת.

(כא) יבואר זו דלפמ"ש דמנוח צמורה חלקית וכפי קצלת ה"ל דעיקר חורן ארצו הקדושה ונלות ישראל תם לרבות תורף הארות וקושי הגזירות צלרנות גלותינו אינס כ"א צסינת הפרנסים הרשעים וצמיט דייני נור וצסיועת ת"ח צדור צלי לל ספק דהני תרתי פעולות דענדו רלפי קהלת ישראל ורננייהם דפה לונדון והיינו העתקת תורה שצ"פ ללע"ז וחונרת פרסום ציטול עילת שקר דם נולרי למחל פסח לא זו דלא יועילו לגרש אפילו יתושין ופרעושין ומכ"ש רשעת-אלגנשמיים צגזירת הנוי"ת אף זו דעור יתוספו עליהם שקר

מוחלט דגם לצנין צית הכנסת ולמיטרי רעוררענד (כלומר כומר ישראל) ולחופה צצית הכנסת (מערת פריצים צלחת ללחמיו צמדינה זו) מני צהכרת לדם נולרי והארכתי צמילתא צטעמל יסודה מתוה"ק ומדנרי הנציחים וח"ל יעויין היטב צפנים.

(כב) יבואר זו דנאמת כפי המוסכס צתוה"ק שצכת צצע"פ (שפטים) צדק צדק תרדף למען חחיה וגו' וצדנרי הנציחים ליכא שום תיקון וענה להנלל מנזירות קשות וגירוש כללי ח"ו וצפרט צמנינו דמרחפת על אהנ"י צדור. מקומות מושצתייהם כ"א צהסרת אלהי נכר מקרצינו והיינו פרנסים ומנהיגים רשעים מאן רשעים אר"י גנני (סנהדרין קי"ג ע"צ) וציתר גנינת דעת דמכוסים צמסוה קדושה מזויפת דזהו גניצה היותר גרוע צמניני גנינות וציטול צמור לדייני נור וגם לרבות ת"ח דנעשה סניגרון להם וגם דמסייעוס לכסות עינים וצלחת הכי אחרונים קשים מהרלאונים להיותם יודעים צדונם ומורדים זו והם הם תלמידי ירעם נן צנט ומחטיאים הרבים ומציחים אסון וחורן לכלל ישראל יעויין כ"ז היטב צפנים.

סימן ד'

יבואר זו חסונת הגלון האדיר שליט"א מדווינק על מכתני שכתתי לו והיינו כל מה שכתתי צסימן הקדום (מאות א' עד אות י"ז ולא עד צכלל) ח"ל צמכתת אלו ועמדתי משתומם ח"ו להחיר ללמוד עב הם תורה שצ"פ וכו' וכו' לכן כחצתי דלשון המשנה והגמרא יוכל לנארו צציוו לשון אכל רק לתלמידי צני ישראל וה"ו לא לנ"י ישתקע הדנר ולא יאמר וצנקשו למחול להדפים זה צמחי כי ח"ו לא התרתי זה צסום אופן שיהיה והרנא יא להאריך רק מחמת-שלי רולה שצנדו ידפים צמחי שח"ר

סימן ו

יבואר זו ציטול וסתירת התר דהני מינים
ולמטיס המכונים והמכונים נחור
ז"ד דפה לונדון דהתירו להספלי צימים
נוראים צנית ע"ז נמורה ויען כי דרוש
אריכות עשיתי סימנים לתורה.

(א) **יבואר** זו מה דנשאלתי צנית הנני
ללימוד חמונת ע"ז ונכותלי
הצית מנחן לתעלה קנענים ועומדים ז'
למתי שתי וערצ אס מותר להספלי שס
צימים נוראים ואפילו צלי ציטול הני תרתי
שתי וערצ יען דהכותרים דמשכירים הצית
לינס רואים אפילו לכסותם נכדי שלא ירלו
השתי וערצ להיחודים שיכנסו להצית
להספלי ועיקר השאלה דנשאלתי הוא יען
דהמינים והלמטיס המכונים והמכונים נחור
ז"ד צפה לונדון התירו להספלי זו צימים
נוראים דהאי שאל שנת ה' אלפים תרנ"ג
אפילו בלא ציטול ע"ז מתלחא טעמי פגמים
וסרוחים מעקרא (כילות למינים ולמטיס
כמותם דנונארים (אות צלות) צפנים
יעו"ש.

(ב) **יבואר** זו ציטול וסתירת דיעות
כחונות מכ"כ המכונים
יראים צפה לונדון דאומרים דכיון דהמחירים
מכהנים צפה נחור ז"ד שוב המלוא לשמוע
לסן אפילו אס יאמרו על שאל שווא ימין
ונארת ציטול מחרי טעמי ותיפח רוחם
דהני יראים ונרור דכל המחנור לטמא טמא
וגם בלנס מינות יעיוין היטע צפנים.

(ג) **יבואר** זו ציטול לטענת אחד
המכונים יראים מפה לונדון
דכיון דהמחפלים שס בל"ז מחללי שנת
צפרהסיל יינהו שוב סוף סוף גדר עכו"ס
יינהו והלכך חין נ"מ אס יתפללו ג"כ צנית
ע"ז הנ"ל ושפיר. התירו האינים והלמטיס
המכונים ז"ד דפה לונדון ונארת דנדרים

לא התרתי ללמוד ז"נ תורה לכן קנרתי ידי
סה ידידו יוסף ראזין רב דפה הנ"ל.
יעיוין תשונות נאריכות צפנים. וכעת יאמר
לא ישראל כלומר כל הנכנדים דפה לונדון
דעדיין בני ישראל סעל נינהו הכי יש עוד
תוענה גדולה מזו לעשות דבר דפעולתו הוא
צנירור גלות ונירוש ח"ו מחומר איסורו
ועד יתלו נאילן גדול (כמו הנאון האדיר
מדווינסק שליט"א) נשקר נמור ותרתי
שקרי ענדו חסד להנאון שקרו ללחועלת
נערי ננ"י ענדו ולדיין שקרו שהשיגו התר
נמור כפי פרסום נאמתי הצנרייל צסעדות
שלקן מנולא נגד המוסכס שארית ישראל
לא יעשו עולה ולא ידברו כז.

סימן ז

יבואר זו דלאחר זמן ערך ז' שנועות ממה
צנרתי כל הנ"ל והרזיתי צזה
דנרים עם רב אחד ירל וחרד מפה והוא
ספן צעילוס שמו נודמן אה"כ לידו קונטרס
נדפס מהח"ס ז"ל והוא מונח צמחעלום
צפה לונדון והעתיקו ונתן העתקתו לי
ופרסמתי אותו נחיצורי זה. ותוכן קונטרס
הנ"ל הוא דלאחר המכונה ד"ר פינר רימה
להח"ס ז"ל והשיג ממנו הסכמה על
העתקת ש"ס בלשון אשכנז והח"ס ז"ל
פרסם אה"כ לכל תפוזות ישראל דנכשל
צחטל מפורסם וחרד מהסכמתו דהיתה
צטעות ומזהיר להאי דלקטר פינר לאחור
זו מדעתו ונאס לאו מרה אחריתו והאריך
צה וגם ציקא מנאוי הזמן להטיל גודל
רצא. והעיד דעיקר טעותו נא מחמת
דהלקטר פינר אחר דנס הרה"ג והלדיק
רבי נתן אדלר רב נק"ה הנונר מסכים עמו
ונעמלו יעתיק חס' עירובין וינחות ואה"כ
כתב לו הנ"ל דשקר נמור הוא ונאמת גם
מכתב מלינה לא נתן לו יעיוין כ"ז היטע
נאריכות צפנים.

אלו אסור לשמען ומכ"ס לאמרן והאומרה
רלו למיפה יעויין היטב צפנים.

ע"ז גמורה ואסורה נהגה יעויין היטב
צפנים.

(י) **יבואר** זו דמה דנררתי (נאות
הקדום) שיטת גדולי
הפוסקים הראשונים ז"ל דורת שתי וערב
הו"ל גדר ע"ז גמורה הארכתה להסתייע
להאי דינא מנמרה ערוכה (שנת פ"ג ע"ג)

(יא) **יבואר** זו דמלנד דנררתי (נאות ט
(י) מש"ס וגדולי הראשונים ז"ל דשתי
וערב הו"ל נגדר ע"ז גמורה כתנתי להסתייע
ממקרא מפורש נהו"ק (פרשת ראה יב יח)
וזהו ר"ה נדרה שאין עליה חשונה ועפ"ז
מונן שפיר מ"ש הרמז"ס ז"ל נפ"ז הלכה
ח' מה' עכו"ס ובספר המצות מנות ל"ח
מנהו כ"ה וגמורה נזכרים ח"ג פרק כ"ט.

(יב) **יבואר** זו עוד טעם כעיקר דמה"ת
אסור ליכנס לבית כזה
ומכ"ס להחפול שם ונצטר עוד יבואר זו
קיצור העולה מכל מה שכתנתי (נאותיות
הקדומים) דבית זה דנון הכ"ל אסור נהגה
מה"ת ואפילו להדיוט ואפילו נביאה לבית
כזה איכא עבירה תלתא לאוין גמורים נחייב
תלקות וניזירא דע"ז דאסור נהגה וכלל
יהרג ואל יעבור הוא אפילו להדיוט
ומכ"ס להחפול זו דאפילו נביטול ע"ז
דמותרת להדיוט מ"מ אסורה לגנוה משום
דמחיס ומכ"ס קודם נביטול דאסורה מה"ת
להדיוט ומכ"ס לגנוה יעויין כ"ז היטב
צפנים.

(יג) **יבואר** זו דלאחר שנררתי (נאותיות
הקדומים) דבית הכ"ל אסור
נהגה מה"ת מתלתא טעמי ונבטלי ביטול
מחסי להני תלתא טעמים הפגומים
והסרוחים מעיקרא דהמניא המינים
והלסטים (המכונים נ"ד דפה לונדון) נררתי
חומר איסור ע"ז דההירה תוה"ק חמשים
פעמים והערתה כל המקראות דנטיט
נמה"ק נאזהרת ע"ז יעויין צפנים.

(ד) **יבואר** זו ביטול וסתירת טעם פגום
וסרות מעקרא חדא מהני
תלתא טעמי פגומי וסרוחים מעיקרא
דהשריו המינים למיניהם (כלומר המכונים
נ"ד דפה לונדון להשאלים דכיונא נהם)
להתיר ע"ז גמורה לגנוה. ואפתח אנא
פתחא לנפשי נביטול וסתירת עיקר
השלישי.

(ה) **יבואר** זו ביטול וסתירת טעם פגום
וסרות מעקרא השני דהמניא
המינים והלסטים (המכונים נ"ד דפה
לונדון) להתיר ע"ז גמורה לגנוה.

ז ז ח) **יבואר** נהו ניהור וניעור טעם
פגום וסרוה מעקרא
הראשון דהמניא המינים והלסטים
(המכונים נ"ד דפה לונדון) להתיר ע"ז
גמורה. לגנוה משום דבית ע"ז זו אינה
מיוחדת לתפלתם וגם צפנים הבית אינם
קנועים ועומדים צלמים דעיקר הבית מיוחד
ללימוד חמונתם ביום הראשון לשנוע לנערי
נ"כ ואי דנכחתי הבית מנחון קנועים צלמי
שתי וערב אין כחן יפה למתער הבית נגדר
ע"ז משום דשתי וערב אינה נגדר כלל.
ולביטול דעה כחצת זו הארכתה לנאר מהות
סוג ע"ז ולא תליא דוקא היכא דאיכא ג"כ
זורה מחשית עומדת לפנינו וכפי"מ
שהארכתה נצירור האי עינא נחנדר דנגד"ז
הו"ל בית ע"ז גמורה דאסור נהגה מה"ת
יעויין היטב צפנים.

(ט) **יבואר** זו ביטול טעם פגום וסרות
מעקרא דהמניא המינים
והלסטים (המכונים נ"ד דפה לונדון) דשתי
וערב אינה נגדר כלל ע"ז כלל והארכתה
נצירור הענין וכפי"מ שנתנדר גם זה נגדר

עוד יבואר דלפימ"ש לעיל (סוף אות ט"ו) בשם הרמב"ם מונן שפיר הא דלמח"ל (סנהדרין ז' ע"ג) דהמעמיד דיין שאינו הגון כטוע אשה בישראל ובמקום ת"ח כטוע אשה אלל המזנה דלכאורה טעמא נעי דמחזיז סברא תליא הא נהא ונמה שכתנתי מונן שפיר.

יח) יבואר זו דלכאורה תמוה הא דלמח"ל (כ"ד ע"ג) ונע"ז (מ"ג ע"ג) זי כנישתא דשף ויתנינ בנהרדעא דהוה ניהא אנדרטא וכו' ואמנם ביארתי בחילוקא דלא דמי לגדון הכ"ל.

יט) יבואר זו דהמעין היטב ונצדק לשם שמים בכל מה שכתנתי יראה וינין ויכיר גזול פרצת הני מינים ולסטים (המכונים והמכונים נחור נ"ד דפה לונדון) עד דליכא שמץ זכות להגדיקס וביותר דלמי התריתי נהם חזיה פעמים בחומר האי איסורא וגם פרסמתי חומר איסורו נמכתני עתים היואלים נפה לונדון והני מינים ולסטים המלוכלכים נזוזה דע"ז לא השגיתו על כל זה וכ"א התירו ונתנו התירים כתוב והתוס' עפ"י תלחא טעמים פנומים וסרוחים מעקרא וכומו שהעקתים לעיל (אות א' יעו"ש) וזה המה נאמת לאמתו חוטאים ומחטיילים הרנים ועונשם מפורש בתוס' (נצנים כ"ט י"ט) לא יאנה ד' סלה וגו' והשם הטוב יטהר נגנו לעזבו נלנב שלם ועי"ז נוכח לגאולה ולתועה נמורה וכמחמיר הנציא (ישעיהו מו פסוק יז) ישראל נושע נד' תשעת עולמים וגו' אמן.

יד) יבואר זו העתק מ"ש הרמב"ם ז"ל בפירוש המשניות לע"ז (פ"א משנה ה) ומדנריו ז"ל מנחל דנית דנל"ז הנ"ל אסור לראותו ומכ"ש ליכנס בו. וא"כ ק"י נ"ב של ק"ו להתפלל זו נצור ועוד נמים המקודשים והנוראים.

עוד יבואר זו העתק מ"ש הרמב"ם נמורה (ח"א פל"ו) ומדנריו ז"ל מנחל חומר איסור עבודה זרה דלא מנינו חרון אף ד' אלל נע"ז ונאמת סוג עבודה זרה אפילו היכא דהיא דמיון לדבר שהיא אמצעי צינ"ס ונין השי"ת יעניין כ"ז היטב נפנים. **יבואר** זו העתק מ"ש הרב האברנאל נספרו מרכנת המשנה על דנרים (נפ' האינו) ונמה שכתב מנחל דנית המיוחד ללימוד אמונת השילוש ונתינת אלקית לנשר ודס דפשיטא דאסור לראותו ומכ"ש ליכנס בו.

יבואר זו דלפימ"ש הרמב"ם ז"ל בביאורו עה"ת (וישלח לה ד' נד"ה ויטמונו וכו' נראה דעתו ז"ל דאפילו צמנטלה נמי אסור להתפלל זו ומה"ת היא כיון דהאי דינא מליים נלנב נמי איסורו מקרא דתורה יעו"ש היטב ונפנים כאן.

יז) יבואר זו דלפימ"ש (נאותיות הקדומים) מונן הא דניומא (י"ג ע"א) וננשים (נ"ג ע"ג) ועוד שם (ק"ח ע"ג) תניא מה היה נחלקו של יהודה וכו' לפיכך זכה ננימן הגדיק ונעשה אושפיכן לנמורה וכו' דלכאורה תמוה ונמה שכתנתי מונן שפיר ומכ"ז מנחל כמה מאוסה ע"ז ואפילו שמך דשמך ע"ז.

סימן ז.

יבואר זו הערת כבוד הרה"ג יונק"ק
נלשעלסק עמ"ש נתיבורי מראה
כהן תליחא להסתייע מדגרי רש"י
(כריתות ה) דכתב דלהרן היה מסתפר זקנו
דחפסות הזקן נמספרים מותר וע"ז הרצה
להשיג דה"ו לומר זה על אהרן משיח ד' דהיה
עיקור המעורר רמזים על כלל ישראל וזהו
ענן דעת האר"י ז"ל והסגור כוונת רש"י נב'
אנפי חדא לר"ע דס"ל (שבת נ"ז) דגם אהרן
נלטרע שפיר היה טעון תגלחת טהרה דגם
זקנו בכלל. ועוד דלידך נרייתא כשהוא מספר
פליגא אנרייתא קמייחא וס"ל דהני שתי
טיפי שמן לא היו תלויין צוקנו כ"ל נרשאו
ושגו אין מהם רמזים לתפסות זקן מנוותר
דרש"י דכתב דסקיל נמויה ר"ל נשער רשאו
יעויין נפנים.

סימן ח.

יבואר זו תמימות עזמות על כל מ"ש
כבוד הרה"ג הנ"ל וצירור האי ענינה דשתי
טיפי שמן וסוגיא דהוריות וכריתות דתמיה
נוצל ויען כי דרוש אריכות עשיתי סימנים
לתורה.

אות א **יבואר** זו דמ"ש הנ"ל דלהרן
הכהן היה עיקור
המעורר רמזים וכו' כתנתי דמהרלוי הי"ל
לכתוב עיקר במקום עיקור

ב **יבואר** זו דמ"ש דמירי לתגלחת
טהרה דלרעתו תמיה טובא חדא
דלשא כשהוא מספר אינו מונן לפי"ז, ועוד
דל"כ נשמחו ממי הני שתי טיפי שמן
והארכתי צירור תמיהה זו יעויין היטב
נפנים.

ג עד ח) **יבואר** נהו דמלי דפשיטא
לכבוד הרה"ג הנ"ל דלר"ע
דס"ל דגם אהרן נלטרע היה נאמת נחורת
מוחלט דלנעי מה"ת מני תגלחת טהרה
הארכתי הרצה לנדר דה"א וכו', דתרווייהו
צין אהרן וצין מרים לא היו נחורת מוחלט
ח"ו דלנעי תגלחת טהרה יעויין היטב נפנים.

ח **יבואר** זו דמ"ש עוד נהסגר השני
דלידך נרייתא פליגא
אנרייתא קמייחא וס"ל דז' טיפי שמן לא
היו תלויים צוקנו כ"ל נרשאו כתנתי דתמיה
וישחקע הדגד ולא יאמר דזהו כוונת לידך
נרייתא דמייחא ר"כ יעויין נפנים.

ט **יבואר** נהו דמ"ש עוד נמכתנו
לתיזוק הסגור נכוונת רש"י
כתנתי דה"א ונאמת גם אהרן ורש"י נופייהו
נמתינחא דרקיעא לא יחא להו נהיפוך
זכותיהו נהא: מלחא נאמנעות הסגור הנ"ל
יעויין נפנים.

יא **יבואר** זו דמ"ש כבוד הרה"ג הנ"ל
דמה שכתנתי להסתייע
מדגרי רש"י הו"ל פניעה נאהרן משיח ד'
לדעת האר"י לכתנתי דה"א וכו' זהו נופיה
היתה נסוג קדושה נמורה ונהכרת היתה כל
זה דלהרן יספר זקנו ונהורלח שעה לדורות
בסות התפשטות ולצירור האי ענינה נהכרת
מקודם נגלה כל המירא דנסוגיא דהוריות
וכריתות יעויין נפנים.

יב **יבואר** זו תמיהה תמימות עזמות
נפוגיא דכריתות (ה' ע"ג)
הנ"ל.

יג **יבואר** זו דלהגן סוגיא דכריתות
הנ"ל נהכרת להקדים
ציאור כוונת הרמז"ס בסוף ה' שמיטה ויוגל
נמ"ש הנ"ל ולא שגט לוי נלגד אלא כל איש

ואיש מכל נאי העולם וכו' הרי זה נתקדש קדש קדשים וכו' יע"ש דלכאורה תמוה מנ"ל להרמז"ס האי מלתא דת"ח כזה הוא נמי קודש קדשים והיכן מקורו נה"ל והארכת בנירור תמיהה זו יעויין צפנים.

(יד) **יבואר** זו דהא דכתיב (דהי"א כ"ג) ויגדל אהרן להקדישו קדש קדשים מנ"ל הא כיון דנחורה לא מנינו דהונה סוג קדש קדשים על כהונה ואפילו על כהונה גדולה והארכת בנירור האי מלתא דנמשחת אהרן וננין נשמן המשחה נתקדשו נסוג קדש קדשים וכהונה הדיוטית לדורות תליא נפלותת הרמז"ס והראז"ד יעויין היטב צפנים.

(טו) **יבואר** זו נאריכות צינור כוונת רש"י נקרא דכתיב (תנא כ"ט פסוק ג') לנ לדעת עד היסוד הזה וגו' שמעתי שאתם יודים וכו' דלכאורה תמוה והארכת בנירורו יעויין היטב צפנים.

(טז) **יבואר** זו דעפ"י מה שגדרתי (בהני תרי אותיות הקודמות) מונן שפיר סגיא דהוריות וכריתות הנ"ל וגם לרנות מ"ש הרמז"ס נסוף ה' שמיטה ויוגל הנ"ל וזה מיושנים ד' תמיהות הראשונות נסוגיא דכריתות דהונאו לעיל (אות י"ג) יעויין צפנים.

(יז) **יבואר** זו נאריכות נפלא טעם כעיקר ולשנה להאי גם לדעולם היו תלויים הני שתי טיפי שמן טקנו דאהרן ועל פי זה גדרתי דהאי מלתא דנשעה שיהי מספר לחרתי לשני דרש"י כריתות שם הוכרח להיות נסוג התפשטות תוקף קדושת התורה לדורות ול"ז ח"ו ניגוד לדעת האר"י ז"ל אדרגא דהו נעלם הוה קדושה ועפ"י מיושן תמיהה אחרונה (הונא נאות י"ג) יעויין צפנים.

(יח) **יבואר** זו דלפי"ט (נסימן הקדום אות ט"ז) דעיקר ירידת ותליית שתי טיפי שמן המשחה על זקנו דאהרן נגם היתה להתפשטות קדושת כהונה גדולה לכל חכמי דורות האמתים ונסוג קדש קדשים והיינו לרמיא נמי חיות הספקת פרנסתם על נני העיר צדד למשחה לגדולה מונן שפיר מ"ש הרמז"ס נסוף ה' שמיטה ויוגל דלכאורה תמוה טוגא ונמ"ש א"ש. עוד יצויר זו דנמ"ש מונן נמי שפיר הא דתניא נספרי (קרח י"ח פסקא כ') רני יתק אומר אין משיחה אלא שמן המשחה יעויין היטב צפנים.

(יט) **יבואר** זו דלפי מה שכתב (נאותיות הקודמות) דחיוג המוקת ת"ח אחתי הוא נסוג מתנות כהונה ונהתפשטות משיחת זקנו דאהרן צירידת ותליית שתי טיפי שמן המשחה נראה צדד לנ"ד דהאי חיוגא משי לקינים דנני העיר נסוג טגל כל כמה דלא התיקו להס"ח ולפי"ט תוד"ה אחיא לחם וכו' (פסחים ל"ח ע"א) להוכיח (תסוכה ל"ה ע"א) דטגל לא חשיב שלכם יע"ש צדד היכל דנני העיר אינם מתייקין להס"ח האמתי וכ"א מתייקין. נהונם למי שמתלגש בטלית של ת"ח דכולהו כהדדי גולגי. ניסא יעויין כ"ז היטב צפנים.

(כ) **יבואר** זו דעפ"י"ט (נאותיות הקודמות) אפשר להנין תשונת אליהו ללחצו נענדא דחילא בית האלי (סנהדרין ק"ג ע"א) דלכאורה פליאה עזומה היא. עוד יצויר זו דהאי עונדא דהתם נסתירת אליהו ועזירת המטר דכתיב (מלכים א' י"ז) והעורבים מניאים לו לחם ובשר צנוקר ולחם ובשר עזרז ואח"ל (חולין ה' ע"א) מני טנחי דלחצו וכו' י"ש לפורטה חמשה תמיהות עזומות יעויין היטב צפנים.

בא) יבואר זו דלישונ כל התמיהות (דהנאלו נלות הקדום) נהכרת להקדים צילור כוונת הש"ס (סנהדרין קי"ג ע"צ) דלכאורה לינו מונן ונלרתיו נטונ טעס ודעת נס"ד יעויין היטנ נפנים.

בב) יבואר זו דעפית"ש (נלות הקדום) צילור כוונת הש"ס (סנהדרין קי"ג ע"צ) מונן שפיר תשונת אליהו ללחלצ נשלתו ללווטתל דיהושע לתקיימל ולווטתל דמשה לא לתקיימל ומתשונתו דליתו נדקי אליהו הנביא נכנסה ונחמדה נערכה וגס לרנות נדררה לתמיהה נגזירתו לעזירת מטר נתנרר ללחלצ דעתו הנפסדה לעין כל וכולס כלחד יעידון ויגידון דמשה לתת ותורתו לתת יעויין היטנ נפנים.

בג) יבואר זו נלריכות נפלא דלפית"ש (נלותיות הקודמות) מונן שפיר הל דלח"ל (חולין ה" ע"א) מני טנחי דלחלצ ומשוס דנלמת הכרה נמור היה להתיר ללליהו נהורללל שעה מני טנחי דלחלצ וכ"ז נחסד הקצ"ה נכדי למנוע תלות לווטתל דמרת"ה מדינל ונמה שכתנתי מיושנים נס"ד כל התמיהות נהלי ענינל (דהנאלו נלות כ') יעויין היטנ נפנים.

כד) יבואר זו דלפית"ש (נלות הקדום) אפשר להסניר מח"ל (מנחות מ"ה ע"א) פרשה זו אליהו עתיד לזרשה יעויין נפנים.
כה) יבואר זו דלפית"ש (נלות כ"ג) מיושנים כל התמיהות

דהנאלו לעיל (לות כ') ונפרטו כל קושיא וקושיא ותירלה יעויין היטנ נפנים.

כו) יבואר זו נלריכות דלפית"ש נלרתיו (נלותיות הקודמות) דחיונ החקת ת"ח דרמיא על הננור הול ננדר מתנות כהונה נהתפשטות קדושת אהרן שוב ה"ל נסונ קדשי נגוה נמורים וולל מתתרי כ"א למי דוכה ליה רחמנל והיינו לת"ח לתתי מלורף ליגיעתו נתורה ונלל: זה מועל ונחל קדשי שמס וגס הננור דנותנים לת"ח הננוע וננננ: הקהלל לא זו דנלנים נמורים נינהו דנחלס חלקו של ת"ח לתתי דוכה ליה רחמנל חק זו דכל הונס וקנינס נסונ טנל נינהו דטנול להחקת ת"ח לתתי נסונ מתנות כהונה נהתפשטות מקדושת אהרן יעויין היטנ נפנים.

כז) יבואר זו דלפית"ש מונן שפיר עונדל דרנ דימי מנהרדעל (נ"כ נ ע"א) דלכאורה תמוה.

כח) יבואר זו ד' תמיהות נהל דלחר (נדרים פ"א ע"א) דנר זה נשאל לחכמים ולנניאים וולל פירשוהו וכ' יעויין נפנים.

כט) יבואר זו דלפית"ש נלרתיו (נלותיות הקודמות) דחיונ החקת ת"ח לתתי רמיא על הננור ננדר מתנות כהונה נהתפשטות קדושת אהרן ומשוי להונס וקנינס נסונ טנל דלינה שלס מונן שפיר סוניל דנדרים (פ"א ע"א) הנ"ל ומיושנים כל התמיהות (דהנאלו נלות הקדום) יעויין נפנים.

(ז) **יבואר** נו דנקרא דכתיב (מלכים א') י"ט) דאליהו ליראתו מאיזנל ברה על נפשו הוא פליאה עזומה אליהו גניא ד' דנרות פיו המית פעמיים שר חמשים וחמשי (וכדכתיב מלכים ז' א' יע"ש) ירא מאיזנל לנל תהרגנו עד דלא מנא עלה להלגת נפשו כ"א נבריה אמתה ואמנס לפימ"ש נאותיות הקודמות א"ש יעויין צפנים.

(חא) **יבואר** נו דלפימ"ש (נאות י"ט) דחיונא דרמיא על בני העיר נהחזקת ת"ח משוי להונס וקנינס צבונ טנל וכל כמה דלא החזיקוהו לא נפקע איסור טנל מקנינס וממילא דחינה שלהם חונון שפיר מה"ל (שנת קי"ג ע"ג) אס הראשונים כמלאכים וכו' יעויין צפנים.

(לב לג) **יבואר** נהו נחריכות נפלא דלפי מ"ש (נאותיות הקודמות) דמתן בסתר דמכפה אף וחמה הוא דוקא נממונא דידיה ונחתר ולא ננחערנז נו שמן איסור דמשוי לממונא צבונ דלאו דידיה דנזה חין כה מתן בסתר יפה לכפות אף וחמה שוב יכירו וידעו כל נאי עולם מגודל הצרות והגזירות דנפרצו צומנינו צמדינת אשכנז על אשנז"י דחית דין ואית דיין כיון דכל הצרות והגזירות המה נדיוק גמור מדה כגד מדה

מנורר דכל האומר הקנ"ה ותמן הוא יותרון חייו (צ"ק כ' ע"א) וגם לרצות סמיות עיניהם של כל סוגי כופרים דהמקרים והמאורעות על אשנז"י צמדינת אשכנז המדויקות כ"כ נדיוק נפלא מנוררים לעיני כל ישראל דמשה אמת ותורתו אמת יעויין היטע צפנים.

לד לה) **יבואר** נהו אזהרה נמרזה לאשנז"י דפה לונדון והמדינה דיראו לרחם על עמק ונשיהם ונניהם וננחיהם וכל אשר להם ויתקנו את אשר עד כה משפט הישרה עקבו להעמיד בראש כל דבר שנקדשה ריקים מתורה ויראת שמים ועקרים נחכמות חזוניות וגם אזהרה נמרזה להני ת"ח צנועים צמרה דקדושה מזויפת יש צבונ שיחה נאה פוס ממלל רצונן נאה דורש לנשים ולאנשים שדעתן קלות כנשים ותוכו עול ומרמה ויש צבונ דטולד נשנחל דקדישא רנא יתקרי (שנת קכ"ו ע"א) הנד השוא שנהן שזרכן להזיק עי"ז לכללות קיום ישראל ויכירו וידעו כי לא לעולם חוסן ויקחו מוסר מהמקרים צמדינת אשכנז וישיצו נחשונה זה יועיל נגד הצר הנורר בכל מדינה ומדינה ולא נהעתיקת תורה שצ"פ ללע"ז יעויין היטע צפנים.

סימן י

(א) **יבואר** זו תוכחת מנולה להרע

מזונליו על המורע לי

חינוכי מראה כהן תליתאה ועיכונו נ'

חינוכים עמק הנכל ולא הודיעני הפיטו

מקנלתם וכ"ש תשלומי מתירס וכן לא יעשה

מדינא וגם לרצות מנימוס וד"א.

(ב) **יבואר** זו נטות טעם כוונת המדרש

(ויקרא רצה פרשה ח) נמ"ש

ללמוד מקרא ויקרא אל משה דכל ת"ח

שלין זו דעת ננלה טונה הימנו דתמוה טונא.

(ג) **יבואר** זו תמיהות עזומות נפירש"י

נקרא דכתיב (תנא כט ג)

ולא נתן ד' לכם לנ לדעת וגו'. עוד יבואר

זו דלישון תמיהות עזומות הנ"ל נהכרח

להקדים ביאור כוונת הרמז"ס נפ"ג הלכה

ה' מה' תשובה ונארחי נטות טעם כוונת

הרמז"ס הנ"ל.

(ד) **יבואר** זו כוונת הש"ס (מגילה לא

ע"ב) דקללות שנמשנה תורה

פוסק משום דמשה מפי עזמו אחר דלכאורה

תמוה טונא מהא דאמר (בסנהדרין נט ע"ה)

דאפילו האומר כל התורה כולה מן השמים

חוק מפסוק זה שלא אחרו הקצ"ה אלא משה

מפי עזמו דזהו בכלל כופר בכל התורה כולה

יעויין נפנים.

(ה) **יבואר** זהו טעם ומהות קרא

ועדתו על משה רבינו עד

גדר כפירה בתורה מן השמים. עוד יבואר

זהו דלפי"מ שנארחי (נאות הקדוש)

מיושנים שפיר הני תמיהות עזומות נפירש"י

(תנא) הנ"ל ומוכן כוונת רש"י וגם לרצות

עיקר כוונת המדרש (ויקרא רצה) הנ"ל

יעויין נפנים.

(ז) **יבואר** זהו דלפי המוסכס נה"ל

נפשיטות דדיין שליט

הגון נחמית התורה הו"ל ע"ז נמורה וגם

לפי"מ דהסניר הגלון האדיר נעל התמים

זנ"ל כוונת הש"ס (סנהדרין קז ע"ה) נקא

דוד לעזר ע"ז מנורר נלי אל שמן ספק

דהמכונים נ"ד דפה לונדון ומכללם גם חמיו

כולהו כהדדי ע"ז נמורה כינהו והמהדר

להנדיקם הו"ל עזר ע"ז נמורה ומכל מה

נזררתי מנזהר נישול נמור לטעמו נההדרת

חינוכי מראה כהן תליתאה ומשום דלפי

המוסכס נה"ל פעולתו זו משוי ליה ח"ו

נזרר ת"ח שליין זו דעת.

(ט) **יבואר** זו דמהדר להנדיק

להמכונים נ"ד דפה

לונדון עליו הכתוב אומר (משלי טז) מנדיק

רשע ומרשיע נדיק תיעשת ד' גם נהיה

עוד יבואר זו עיקר כוונת הקרא מנדיק רשע

מרשיע נדיק דלכאורה תמוה יעויין נפנים.

(י) **יבואר** זו דנפעולת חזרת חינוכי

הנ"ל משום כנור חמיו לא

יחיד הוא נדנר זה דגם המורה הראשי לנתי

הסומא נער העצרי דפה לונדון (ונלע"ז)

דזשואיש קאלענדזש) ג"כ החינוכי לי עוד

יבואר זו גורל שפלות מנז המוסרי של כל

הרננים היראים דפה מדינת ענגלאנד

נחניפותם והכנעתם להמכונים נ"ד ונכתרו

נחמשה שמות עול שנאוי משוקן הרס תועבה

ועל כולם דהו"ל ע"ז נמורה ונאמת זהו

סיבה היותר גדולה וקרובה ח"ו לנזירות

רעות ומשנר נורא כמו צימי הציניים.

(יא) **יבואר** זו מלתא אשר כל השומע

תלנינה שתי לחינו והיינו

דהמכונה (נפי ריקי דעת) רבינו הגלון

האמתי יחזקאל אנהאמסקי דנעשה סיוע

לדייני צור ונזרר זנז לכסוי ערות הארץ

והמינים המכונים נ"ד דפה לונדון (וכהנא)

נאות הקדוש יעו"ש) הטיף לקחו לתלמידי

הסומא נער העצרי דכל מעלת משה רבינו

דאנו מוכרחים לנטל דעתנו לדעתו הוא

דוקא נמורה שנכתב משא"כ נמורה שנע"פ

לנעלים להאי דעת נפסדה ככלל אפקורם
וכופר בכל התורה כולה יעויין היטב נפנים.

(יז) **יבואר** זו דשיטת הש"ס הוא לסנדרא
נרורה ותוסכמת לכ"ע
(סנהדרין יג ע"ג טו ע"ג) דמשה רבינו
נמקום שנעים וחד קאי כלומר שקול היה
כנגד כל סנהדראות גדולות דהיו נדורות
עולם וכולם נידת אינם יכולים לחלוק על
משה רבינו נפירושו למנוה ולקרא נמורה.
עוד יבואר זו הסדר ז' דיצורי רש"י
(סנהדרין יג ע"ג ט"ז ע"ג) דלכאורה
סמרי אלהדי יעויין היטב נפנים.

(יח) **יבואר** זו דלפית"ס דשיטת הש"ס
היא דמשה רבינו שקול טפי
מכל חכמי דורות עולם מונן שפיר סוגיא
דחגיגה (ג ע"ג) דתמוה טובא.
עוד יבואר זו דלפית"ס יבואר כוונת
הש"ס (תנינא ג ע"ג) הכ"ל אפסר
נמי להסביר הכי מ"ס הרמב"ם ז"ל נפ"ר
הלכה ה' מה' מתנות עניים ואין הכרח
למ"ס הכ"מ זכוונת הרמב"ם דנפשיטות
א"ש. עוד יבואר זו ישנן להשגת הראש"ד
מה דהכ"מ הניח ז"ע.

עוד יבואר זו פליאה עומה על הגאון
האדיר השאגת אריה ז"ל כמה שכתב
נחיצותו טורי אגן (תנינא ג ע"ג) להסתייע
מש"ס (ערכין לג ע"ג) דאין לומר דהלכה
למשה חסיני קאי אעיקרא דדינא דקדושה
ראשונה לא קדשה לעתיד לנא והרציתי
לתמוה נתרי טעמי חזא דמבואר ממה
סוגיות זש"ס היפוך סברתו וציתור תמוה
דלפית"ס תוד"ה דכ"ע (שנועות טו)
והרמב"ם נפ"ו הלכה טו טו מה' בית הנצירה
נרור ופשוט דאין שום ראיה מסוגיא
דערכין לנ למה שכתב וכ"ל דהלכה למשה
חסיני שפיר קאי אעיקרא דדינא דלא קדשה
לעתיד לנא ושכן צראה מפרש"י ז"ל יעויין
היטב נפנים.

זהיינו פירוש הקרא דמשה שכתב אין לו
למשה רבינו יתרון על שאר חכמי ישראל וכל
הכם וחכם מחכמי ישראל יכול לחלוק על
משה רבינו ונפשייע לדופי דרשתו זו מה"ס
נמסר שלשלת הקבלה יעויין נפנים.

(יב) **יבואר** זו דמקודם דלנרר נפשי"ת
ניטול וסתירת דופי דרשתו
דיסודה מינות וכפירה נהכרח לתאר מהות
האי גאון האמתי (ול"ל הגאון המוטעה)
נמת נימוס אנושי. וגם לרנות מה דהוא
היה עיקר המתיר להסתפלל ימים נוראים
נצית ע"ז דהוקנעו נכחל הנית מנתון
ז' נלמי שתי וערב ועל ידו התירו ומורו זה
מינים (נ"ז כה ע"א) המכונים והמכהנים
נחור נ"ד דפה לונדון (והנא לעיל סימן
ו' יעו"ש).

יג עד מז) **יבואר** נחור דלו היה
יחזקאל אברמסקי
הנ"ל עכ"פ ננימוס הראוי לאדם נעלמה
דאפילו נ"ג נמי לא קבל עליו משרה זו
להיות סיוע לדיוני נור ונקנלתו משרה זו
קיים ננפשיה קרא דכתיב (משלי יח)
לחלוק ינקש נפרד ככל תושיה יתגלע וכעין
מה"ל (נזיר כג ע"ג) ועוד יבואר זו תומר
האי איסורא ופרכתו נהתנצרותו לדיוני
נור עד דהו עיקר הסינה לדופי דרשתו
הנ"ל דיסודה הוא כפירה בכל התורה כולה
וכמה"ל (שנת קה ע"ג) שכך אומנותו
של ינ"ר היום אומר לו עשה כך ולחמר
אומר לו עשה כך עד שאומר לו עזוב ע"ז
והולך ועוזב יעויין היטב נפנים.

(מז) **יבואר** זו ראיות נדורות מסוגיות
עראכות נבלי וירושלמי
וה"כ והרמב"ם דכל התורה כולה שכתב
ושנע"פ כולם ניתנו למשה רבינו נפשיני מפי
הנצורה וחסילו נפירושו מנוה וקרא דלמד
משה רבינו לישראל נמי אין לדבר עליו
ולחלוק זו ח"ו מכה נפרא דהחולק ונאמת
דעת זה לחוד דיכולים לחלוק נמי משוי

(י) **יבואר** זו דמסוגיא דתנינא (ג' ע"ג) ה"ל שמינן דלפילו נספק הלכה למשה מסיני נמי אין כח לחכמי ישראל אפילו נמנו בגדר רוב לחלוק על משה רבינו ח"ו ומכל מה שכתנתי מצוה ומצור ניטול וסתירה דרשא דופי של יחזקאל הנבאמסקי ה"ל יעויין היטב פנינים.

(כ) **יבואר** זו דלכאורה יש להסתפק ולומר דהא דאמר בסנהדרין (טז ע"ג) דמשה נמקום שנים ואחד קאי כלומר כנגד כל הסנהדרין דכל הדורות (וכהנא נאות יז) זהו מחשיבות עמית הדבור דנאמר לו מפי הגבורה ניוחד ולא מחשיבות עמית דמשה רבינו ושם אפשר לומר דחידוש דמשה רבינו מפי עצמו אין לו יתרון טפי מחכס אחר מישראל ומדינא הוא דנימא אפילו לגבי משה רבינו אחרי רבים להטות ואמנם העליתי ד"ה וה"ו לומר הכי וכ"ל נאמת לאמתו אין כח לכל הסנהדרות דכל הדורות לחלוק על משה רבינו אפילו על סברתו לחוד והמכחיש זה הוא כופר גמור צעיקר יסוד דת ישראל ואין לו חלק ונחלה צאלקי ישראל וצירור האי מלתא יבואר צלותיות הנאות.

(כא) **יבואר** זו דלצירור ספק ה"ל (צלות הקדום) צהכרה להקדים ציור סוגיא דתמורה (טז ע"א) דתמה טונא ופערטו ד' תמיהות עזמות יעויין פנינים.

(כב) **יבואר** זו דנאמת הני תרי קראי אלה המצות וגו' ולא צמיס היא וגו' דמנייהו ילפינן דלין ציור ראשי למדע מעשה לא מפי הגבורה ולא צרה"ק לא תליא צפטירת משה כ"ל תיכף צמתן תורה דינא הכי ומשום דינאם לגמרי מרשות גמור ונכנסה לרשות חכמי ישראל וכל ספק יעצור בסברא וע"פ מדה ממדות שהתורה נדרשת בהן ובהסכמת חכמי ישראל וצחילוקי

דיעות נזירת הכתוב לילך צתר רוב וכ"ז דוקא צכל חכמי ישראל משא"כ צמשה צרינו כל זמן שהיה חי כמו יפה צחידוש וצירור כל ספק צמדה ממדות שהתורה נדרשת בהם ע"פ סברתו לחוד דהשיבות משה רבינו אינה דוקא מחמת עמס הדבור דהוא מפי הגבורה כ"ל דגם מעצמיתו נמי השיבותו נגד כל חכמי ישראל דכל הדורות ומשום דצמשה רבינו היו תרי סוגי מונחר היצורים סוג אצ החכמה וסוג אצ הנביאים והלכך נהי דנפקע צמתן תורה סוג נצואה לחידוש דין נצנצוא ואפילו ממשה רבינו מ"מ אכתי פש גביה סוג אצ החכמה וע"פ כח חכמתו דגדולה ועמוקה מכל יצורי עולמים שפיר סברתו צצירור ספק ע"פ מדה ממדות שהתורה נדרשת אלימא טונא עד דלין כת לכל חכמי ישראל והסנהדרות דכל דורות. עולם לחלוק ח"ו על משה רבינו ומאוד הארכתי צצירור האי סברא יעויין היטב פנינים.

(כג) **יבואר** זו דע"פ סברתו (צלות הקדום) דצמשה רבינו איכא תרי סוגי מונחר היצורים סוג אצ החכמה וסוג אצ הנצואה הארכתי צציור סוגיא דתמורה (טז ע"א) ומיושנים שפיר כל התמיהות דנחאי סוגיא (וכהנא צלות כא) יעויין היטב פנינים.

(כד) **יבואר** זו רחיה צורה למע שכתנתי (צלות כז) דמור דלין כח לכל חכמי ישראל לחלוק על משה רבינו צגדר אצ הנצואה כן אין כח לכל חכמי ישראל לחלוק על משה רבינו צגדר אצ החכמה. והוא מסוגיא דצנחים (קא ע"א) צקראל וישמע משה וייטע צעניו הודא ולא צוש וכו' וצלאו צברתי ה"ל האי סוגיא תמורה ותרי תמיהי מדכר דכירי צה ואמנם צסברתי א"ש יעויין היטב פנינים.

(כה) **יבואר** זו טעמא דרבי יהודה וצחנייה בן יהודה נתי"ב צמיני צענין ה"ל דלכאורה דרשא צחנייה

כן יהודה חיה מוננת דפשות משמעות הקרל הוא כרני יהודה דההקפדה היתה צמינת הטעות ולא הטעות נצינת ההקפדה ולחנם נסנרתי דנמשה רבינו היה תרי סוגי מונחר היגורים מונן שפיר סנרת פלונתתם יעויין צפנים.

(כו) יבואר נו רליה צרורה למה שכתנתי דכמו דמשה נמקום שצעים וחדד קלי כלומר טפי מכל חכמי כל הדורות צידד כסוג אב הנביאים ה"ה דנמקום שצעים וחדד קלי כסוג אב החכמים (וכהנא צלות כז יע"ש) והוא מנמח ערכה (ע"ז לו ע"א) ומטוי"ד וס"ע סימן רמ"ס ק"ו ונצ"י שס. ועוד ינאר נו דסנר צרורה הוא דנימא הכי ועפית"ש הרמנ"ס נהקדמה לרעים ונמורה נצוכים ה"א פל"א יעויין היטנ צפנים.

(כז) יבואר נו דלכאורה הלי סנר דקידשתי דסוג אב החכמה נמשה רבינו הו"ל כסוג אב הנביאים (והנא צלות הקדום וצלות כז) תמזה ממח"ל (הנא צילקוט מלכים) ולחנם כתנתי דז"א ולדנא מהתם רליה צרורה לסנרתי שכתנתי ולנירור הענין הארכתי צניאור כוונת הילקוט דלכאורה תמזה טונא וע"פ מה שהעתק מספר חיי משה דחינר פילון היהודי דנו הראה לדעת עולם חכמת משה רבינו על כל דורות עולם דקנל מפי מוריו חכמי אה"ע היוחר מפורסמים בעולם יעויין צפנים.

(כח) יבואר נו דמלנד עדות פילון היהודי דחכמת משה רבינו ככל ענפי החכמה והמדע דקנל מפי מורים היוחר גלולים צדור ונצינת פרעה ננרו למעלה מעלה מכל חכמי דורו צדור ומוסכס מפי ח"ל דכל החכמות שבעולם ניחנו למשה רבינו כספי מפי הנצורה צידד עם תורה שכתנן ושנע"פ יעויין היטנ צפנים.

(כט) יבואר נו דכפי המקנל והידוע נשם סופרים נלחמים מחכמי ישראל וחכמי אה"ע הו"ל אנרס אצינו ראש חכמי דורו ומכל מה שהארכתי וגם ממ"ש ח"ל מצורר דנלחת גם צלנרסם אצינו היו תרי סוגי חכמה ומדע והיינו סוג חכמה ומדע הננוי על חקירה ופלוסופיא דשכל אנושי וסוג חכמה ומדע ע"ד אחתי וקדושה וטהרה לאחר שזכה לגילוי אור ח"ס צ"ה. יעויין צפנים.

(ל) יבואר נו דלפית"ש (צלותיות כח) ונמה שהארכתי צניאור כוונת הילקוט מיושנים כל התמיהות נהילקוט (דהנא צליל צות כז) ומכל מה שהארכתי צניאור כוונת הילקוט מצורר דלא זו דלין מהתם סתירה למה שכתנתי (צלות כז) דסוג אב החכמה נמשה רבינו הוא ממש כסוג אב הנביאים אף זו דמהתם רליה צרורה לכל מה שכתנתי דהני תרתי סוגי שקולין הן וכמו דלא קם נניא עוד צניאורל כמשה כן לא קם עוד חכם צניאורל. כמשה ואפילו שלמה נכללו ושנו לפי"ז שקול משה רבינו כנגד כל חכמי ישראל צידד ואפילו צחידוש צירור ספק צין מדיני התורה ומשום נדר אני החכמה דנצרה למעלה מכל חכמי דורו וכהנא לעיל (אות קב) יע"ש היטנ.

(לא) יבואר נא דלפית"ש דסוג אב החכמה נמשה רבינו הוא ממש כסוג אב הנבואה אפשר להסביר צה פלונתת רצ ושמואל (ר"ה כל ע"ז) נקרא דכתיב (קהלת יב) נקש קהלל למנא דברי חפץ וגו' דנלחת פלונתתן תמזה טונא וצריכל רצא. ומכל מה שהארכתי צניאור פלונתתן ולישוז כל התמיהות מצורר דעיקר פלונתת רצ ושמואל הוא אי שלמה היה כמשה צנר אב החכמה לצירור ספק צתורה עפ"י סנרתו לחוד נגד רונ חכמי ישראל דחא ס"ל דלא קם כמשה וחד ס"ל דקם. כמשה עכ"פ נגד רונ חכמי ישראל לחוד ולא נגד משה רבינו

עכ"פ מנצח זה דמשה רבינו כ"ע מודו
דכח סנרתו למוד יפה למידוש ונירור ספק
צמרה צמדה ממודות שהתורה מדרשת עד כל
חמתי דורות דהוי מעולם וכ"ז צרור להמעיין
היטב צפניים.

לג) יבואר צו דעיקר יסוד לדופי דרשתו
זו (דהנצל צלות יא) הוא
מנצל שלשלת הקבלה ונלמדת צזה הראש גדול
הסרורו ואי ידיעתו צמורה ומשום דעזז מקור
חיים קרא מפורש ונמרות ערוכות וכ"ע
מפורש ומלכ לו נורות נצנים מלאים חיים
עבורים והמה דברי שלשלת הקבלה דמוסכס
ומקובל מרגנן קדישי זקני אשר דקבלו
מרונייתו דכל דבריו שקר וכזב והעתקתו
צסדר הדורות הדגד צרור כשמש דליזה מין
וכופר העתיקו וכתבו צסדר הדורות ציוהכ"פ
שחל להיות צצנת צכדי לצנות ישרי דרך
לצלול צמעלת משה רבינו חמו יסוד לכפירה
צכל התורה כולה יעויין היטב צפניים.

לד) יבואר צו דנלמדת ללמדתו צרור כשמש
דעיקר כוונת יחזקאל
אצראחסקי דנופי דרשתו הנ"ל לצודד נפשות
נקיים ותמימים ולטנות ישרי דרך צמינות
וכפירה דאל"כ אין מקום לדופי דרשתו זו
אפילו למ"ש בצלשלת הקבלה מטעמא דנלמדת
איכא צצלשלת הקבלה צהאי עונדא תרי
טסחות וטסחא צתרא מכהשת למרי לנוסחא
קמיייתא וכ"ע מודי צה ולנוסחא צתרא אין
מקום לדופי דרשתו ומשום דלא כתבי התם
דר"ת למר טעית ומסנרא הוא דטפי עדיפא
למיזל צתר צתרייתא ולמשנן קמיייתא
ומדחינן דהאי צנרא יחזקאל אצראחסקי
לזיל צתר איפכא למשנן צתרייתא ולמיזל
צתר קמיייתא דמה כ"ע מודי דכזב ושקר
הוא ואיטו זכה צה ואמר כולה שלי צרור
דעיקר פעולתו זו לצודד נפשות נקיים
ולעשות נפשות למינות יעויין היטב צפניים.

לה) יבואר צו דנלמדת הוא זעקה גדולה
ומרה דלא מסתייה דלא
מנלל מכל השומעים דרשת דופי זו מי דיתן
עליו צקולו קול רעש גדול על דברי מינות
וכפירה והריסה צכל הדת אף זו דעוד
נחתו יד לפושעים צצרכת יישר כה ות"ח
על דופי דרשתו זו ומי צראש אגשיס
העומדים על הפקודים למשמרת התורה.
וכדי ציון וקלף יעויין כ"ז היטב צפניים.

עוד יבואר צו דדופי דרשתו זון מלגד
דהו"ל דברי צורות ומינות וכפירה
היא ג"כ הריסת כל הדת ומיון צזה להיות
יהרג ואל יעזור וכמ"ש הרדב"ז צתשונה
ח"ג שאלה צנ יעו"ש ומכל מה שמואר
צרור כשמש דהדורש יחזקאל אצראחסקי
והשומע ומחזיק טינותא כולם כלאה מלגד
דהמה מינים וכופרים צכל התורה כולה
ראויים ממי למותחן על העמוד ולהלקות
מחת מרדות יעויין היטב צפניים.

סימן יא

יבואר צו העתק חונרת מהמכוונה (צפי
ההמון רבינו הנאון האמתי (צ"ל
המוטעה) ראש המורים מהמכוונים והמכהנים
דחור צ"ד דפה לצודדן והמדינה וסונד הולך
ע"ד נשואין צערכאות והמחצר חלקו לסיתמים
ולותיות. תורף השאלה צנשואין צערכאות.
וליכא עדים כשרים וליכא חיות מנימוס
השלטון צנתינת טענת אי נעשית צזה אשת
איש לדיני תורה.

סימן א בחוברת המועתק.

אות א וב) יבואר צו ידיעות המחמירים
צנשואין צערכאות וגם.

סימן ג בחוברת המועתק.

יבואר זו החלטתו בטוב לעיקר שאלתו הפרטית והחליט לשיטת הריב"ש בשם כל הראשונים דבדר נחיי אישות אינה בנדר אישות מה"ת כ"א דוקא בעדי יחוד ולשם קדושין ובנדר"ד דלא היו כלל עדים כשרים נראה לכאורה להתיר גלי גט יעויין בפנים. ויבואר זו דעת כה הול העתקת חיבורו והגאון המוטעה הנ"ל אות בלות למען דכל דב ונדר יכיר ויבין דכל יסודי התירו מהם דברי נדרות ומחורות ומכאן ולהלאה מושגגל לנידור ביטול דבריו דברי נדרות דהתיר א"ל גמורה מה"ת גלי גט ועי"ז להרצות מתחרים בישראל והראיתי לדעת דמ"ה ח"ל נראה לכאורה להתיר גלי גט עכ"ל זהו לשמאל העין ובאמת התיר בזהר מחלט עפ"י דברי נדרות ומחורות יעויין בפנים.

סימן יב

אות א **יבואר** זו דמ"ש (בהוצרת המועתק סימן א) להחליט בשיטת הרמב"ם והש"ע (ועי"ז יסוד להתירו אשת איש לעלמא גלי גט) הול תמוה מנמלה ערוכה והלכס ברורה ומוסכמת ברמב"ם ובש"ע.

וביותר תמוה כיון דנאמת עיקר חיבורו הנ"ל הול כמעט מועתק מהריב"ש (זולת איזה דברי נדרות דמפי עלמו כינהו) וח"כ תמוה מה שכתב בתורף השאלה ביסוד להתירו יען דבנשואין אלו ליכא חיוב מוטעם השלטון בטענת ובאמת אפילו הי' חיוב בטענת נמי א"ז כלום ומשום דלא היה עדים כשרים ובאמת כפית"ש הריב"ש אפי' נמתינת טענת ובעדים כשרים נמי לא מעלה ולא מוריד ושוב לפי"ז דבריו אלו תמוה נשך בטלים ומצטלים יעויין בפנים.

לרצת נחיי אישות לחוד בסתמא דנעשית בזה אשת איש גמורה לדיני תורה.

אות ג עד סוף אות יב

יבואר זו החלטת נעל החוצרת דשיטת הרמב"ם והשלחן ערוך הול דאפילו בנעילה בעדים כל כמה דלא פריש נהדיא דזוהי לשם קדושין פו"ל כזנות בעלמא ולא אמריק בה חזקה אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות יעויין בפנים

סימן ב בחוברת המועתק.

אות א ב **יבואר** זו להסתייע מתוספתא קידושין דכל ניהא של פירש להדיא לשם קידושין נהי דהו"ל נחיי אישות בו"כ שנים אינה קידושין ומותרת לכ"ע בלא גט.

אות ג **יבואר** זו להוכיח נמי מדברי הרמב"ם להחלטת דיט כפי"מ גסתייע (באות הקדום) מהתוספתא יעויין בפנים.

אות ד **יבואר** זו להוכיח מנמלה ערוכה (ינמות קט ע"ב) דאפילו בדר עס אשה כו"כ שנים נחור אישות אינה נעשית אשת איש כל כמה דלא פריש להדיא בפני עדים דבעילתו לשם קדושין. עוד יבואר זו סיוע להחלטתו זו מהכונן בגליון אהע"ז סימן כ"ו ס"ק א' בביאור כוננת הנר"ה יעויין בפנים.

אות ה **יבואר** זו תקירה עמוקה נדינא דתוספתא ינמות גיבוס פקח לפקחת דיקתה מדרגנן דלזכלת בתרומה חי ר"ל מה"ת או מדרגנן ועפ"י צירור ספק תקירתו העמוקה זו אפשר להמעיין להוסיף נמי אור עה להועיל בצירור השאלה בדר נחיי אישות דאכתי הול בלישות דרגנן כיון דעיקר יצומה טבע מתיקה דרגנן יעין היטב בפנים.

אות ב) יבואר בו דמ"ש הנאון המוטעה הנ"ל להסתייע להחלטת

התירו נלי גט ומתוספתא קידושין ומשום דהתוספתא אינה סובלת פירוש דהרב המניד ואמנם עיקר כוונת התוספתא האמתית הוא פירוש ועי"ז הוא מקור נאמן להידוש דינו בהתרת ערוה דאורייתא והראיתי לדעת מסוניות ערוכות דלו יהא כדנריו דפירוש הרב המניד נכוונת התוספתא דחוק הוא ופירשו יותר מרווח ממי אין לנגות ע"ז יסוד להתיר איסור חמור ערוה דאורייתא ומכ"ש דפירוש דהרב המניד הוא האמתי ופירוש דהנאון המוטעה הנ"ל הוא נאמת דברי נורות:

וביותר הוא חושפה ועוות וקלות עיקר היגורו הנ"ל העתיק מהריב"ש ולמה השמיט פירוש דהריב"ש מהתוספתא דנאמת גס הריב"ש פירש כוונת התוספתא כהרב המניד.

עוד ינאור בו דמלכד כל הנ"ל ממי אין הו"א בעולם לפרש כוונת התוספתא כפירוש דהנאון המוטעה הנ"ל מתלפת כעמי יעויין היטב נפנים.

אות ג) יבואר בו דמה שכתב להסתייע מדברי הרמב"ם נריש הלכות אישות הרציתי לנר דכל דנריו נזה נטלים ומנוטלים ולא יעלו על דעת מי שיש לו ריה בלימוד יעויין נפנים.

ד) יבואר כי דמה שכתב עוד להסתייע דנחיי אישות לחוד אינה אשת איש עד שיבעול לשם קידושין מפירש נפני עדי יהוד מינמות ק"ט קטנה שלא מילתא והגדילה ועמדה ובשאלת כתנתי דומה שכתב מנורר דלא ידע נזורתא דשמעתא דהאי סוגיא וראייתו מהתם נטלה ומנוטלה כחרס הנשנר ולאדנא מהתם ראייה נרורה דנחיי אישות למוד ממי אשת איש נמורה היא

ואפילו נלא עדי יהוד והלכתי ננירוד סוגיא זו יעויין היטב נפנים.

ויבואר בו עוד דמה שכתב להסתייע ממ"ש ננליין הש"ע נכוונת נילור הנר"א כתנתי דאדנא כפי"מ שהסנרתי לקמן נסינוק י"ג דנרי הנ"ש והרמ"א נסימן קמ"ט ודנרי הנ"ש נסימן כו ס"ק ח' ראייה נרורה מדנרי הנר"א לניטול דנריו יעויין נפנים.

ה) יבואר בו דמ"ש הקירה עמוקה נדינא דתוספתא ינמות פ"י ה"א וננירוד האי הקירה עמוקה אפשר ממי להוילא איזה אור ננה לנירוד דין נשואין נערכאות כתנתי דמספיקתו ומקירתו זו מנורר דנעלם ימנו נמרל ערוכה והלכה פסוקה ננמנ"ם הלכות תרומות יעויין היטב נפנים.

ויבואר בו דמה שכתב דמנירוד הקירטו העמוקה אפשר להוילא אור ננה ננירוד השאלה דנ"ד כתנתי דמנכר זה איזה שנים הארכתי להסתייע מהאי תוספתא דנחיי אישות ממי אשת איש נמורה היא והוא מסודרת כעת לקמן סימן י"ג אות ט' יעויין נפנים.

ו) יבואר בו דמ"ש להסתייע מדברי הריב"ש לנ"ד ומשום דכל הראשונים ס"ל דגס נקטנה שהגדילה ונשאלת לשני דוקא ננעל בגדולתה נעדי יהוד כתנתי דמלגד דל"ז מוסכם ומשום דמה נגדולי אחרונים ומהם המקנה והנר"א והטוב קידושין ס"ל דל"ז עדי יהוד והלכה כנחראי וכמוסכם נכללי הפוסקים ואמנם לו יהיננא ליה דהלכה כהריב"ש נכל מה שכתב נזה מ"מ אין ראייה מהתם לנשואין נערכאות ונאמת כפי"מ שנררתי דינא דנשואין נערכאות לקמן נסימן יג (אות ד') עד אות ט') גס הריב"ש מודה דנשואין נערכאות

מעשית אשת איש גמורה ואפילו בלא צעל בפני יחוד יעו"ש היטב.

סימן יג

(א) **יבואר** זו גירור הלכה דנתינת טענת חו צחיי אישות נחק נשואין בערכאות אשת איש גמורה מה"ת היא לכולה עניי אישות למיתסר נקרוניס ולזיקת יטס וכדומה ואפילו בלא פריש כלל בפני עדים דנתינת טענת ויחוד לנעילה לשם קידושין ואישות נינהו ואפילו הוא רשע גמור וחשיד על עריות ואפילו לשיטת הרי"ג דס"ל בנשואין בכומרי עכו"ם אינה כלל גדר אישות מ"מ בנשואין בערכאות גם הרי"ג מורה דאשת איש גמורה מה"ת היא והארכתי בסנרל צרורה ומסתימת הש"ס לחלק בין נשואין בכומרי עכו"ם לנשואין בערכאות עכו"ם יענין היטב בפנים:

(ב) **יבואר** זו גירור שיטת הש"ס (גיטין ט' י') ושיטת רש"י ותוספות והרי"ף והרמב"ם ותדולי הראשונים ז"ל ומכ"ז ראה צרורה למה שכתנתי (נלות הקדום) דאפילו לשיטת הרי"ג ש גמי סנרל צרורה לחלק בין נשואין בכומרי עכו"ם לנשואין בערכאות עכו"ם ולומר דנהי בנשואין בכומרי עכו"ם אינה כלל גדר אשת איש מ"מ בנשואין בערכאות עכו"ם נתן לה טענת ויחוד לנעילה נתר הכי ומכ"ש צחיי אישות ואפילו בסתמא גמי אשת איש גמורה מה"ת היא לכולה עניי אישות ונאמת אפילו בשטר קידושין לחוד דנעשה בערכאות עכו"ם לפי"מ דקיי"ל כר"א דאמר עדי מסירה כרתי גמי מקודשת גמורה מה"ת היא ואפילו ליכא עדי מסירה מיוחדים להכי ומשום דכיון דהשטר קידושין יולא מתחת ידה כ"ע סהדי נינהו וכמ"ש הר"ן בשיטת הרי"ף יעניין כל זה היטב בפנים.

(ג) **יבואר** זו דכל מה שכתנתי (נלותיות הקודמות) דמסנרל הנרורה להלק בין נשואין בכומרי עכו"ם לנשואין בערכאות עכו"ם הוא לפי האמת דמדינא דגמרא ומסנרל הנרורה לחלק בינייהו ולעקרא דמלתא ח"צ לכ"ז ומשום דאפילו ניהא דלא מחלקין בינייהו גמי מדינא הוא דנתינת טענת ויחוד לנעילה ומכ"ש צחיי אישות דנתר נשואין בערכאות דנהוג צפה לונדון ואפילו בסתמא גמי מקודשת גמורה מה"ת היא ולכ"ז ואפילו לרצי יהודה דס"ל דלעולם ואפילו דנדר עמה על עסקי קידושה גמי נריך לפרש ונררתי כ"ז מסתימת הש"ס יעניין היטב בפנים.

(ד) **יבואר** זו דנמדינה דמנהגה היא בנשואין בערכאות דנתינת הטענת גמי הו"ל חלק מחלקי קישור האישות שפיר בנתינת הטענת בערכאות מקודשת גמורה מה"ת היא ואפילו בדליכא עדים כשרים והארכתי בגירור האי דינא מסתימת ערוכה בגיטין (י' ע"ב) יעניין היטב בפנים.

(ה) **יבואר** זו דנמדינה דליכא מנהג נתינת טענת נקישור אישות בערכאות וכ"א נתר הכי בסעודת מרעיס נותן לה טענת הדנר מפורש נחשנות הרשנ"א דמקודשת גמורה היא מה"ת יעניין היטב בפנים.

(ו) **יבואר** זו דכל מה שכתנתי (נלותיות הקודמות) בגדר נתינת טענת הוא לרווחא דמלתא ונאמת ח"צ לכ"ז ומשום דבנשואין בערכאות לחוד גמי אשת איש גמורה מה"ת היא לכולה עניי אישות ולגירור האי דינא נהכרח להקדים ציחור כוונת הנ"ש אהע"ז סיתן כ"ו ס"ק א' דלכאורה תמוה דסותר עמנו למה שכתב בזהע"ז סיתן קמ"ט לתמוה על הרמ"א בזהגה"ה והנאיתי דגם גאלון בעל בית מאיר תמה עליו בזה והניחה בל"ע וגם בגליון על

זיאלר הנאון נאָהע? סײַן כ״ו ס״ק א׳
תמה זה על הנ״ש וכתב עי״ז לדחות דברי
הנ״ש בסײַן כ״ו ס״ק א׳ יעו״ש.

(ז) **יבואר** נו זיאלר כוונת הנ״ש ועפי״מ
שנצטרי ונצטרי כוונת הנ״ש
א״ש דהנ״ש אינו סותר עלמו מח״ש בסײַן
כ״ו למ״ש בסײַן קמ״ט ומשום דהנאשאים
לא דמי כלל ודמיוקים זה מזה כרחוק
מזה ממערב וגם לרבות כתנתי נס״ד ישנו
נכון ולמתי לקושית הנ״ש על הרמ״א
בסײַן קמ״ט והארכתי צנורו שיטת הנ״ש
בסײַן כ״ו ס״ק א׳ דמקורו הרמז״ס ותוספות
והר״ן יעויין היטב צפנים.

(ה) **יבואר** נו ולפי״מ דהסנצרי כוונת
הנ״ש (נאות הקדום) ונצחית
סנצרי נוצעת משיטת הרמז״ס ותוספות
והר״ן מנורר דנאשואין צערכאות נעשית
אשת איש נמורה מה״ת לכ״ע ואפילו נלא
טענת ויחוד לנעילה ואפילו נדליכא עדום
כשרים יעויין היטב צפנים.

ויבואר נו ולפי״מ דהסנצרי כוונת הנ״ש
מיושב קושית הנ״ש מחר וגם
קושית הכותב נגליון אהע? סײַן כ״ו ס״ק
א׳ ונצחית מח״ש הגר״א ז״ל שס ס״ק ג׳
לחלק צין דינא דש״ע אהע? לדינא דנמרא
נמקדש את הקטנה והגדילה נראה להדיא
ידעתו ז״ל כהנ״ש יעויין היטב צפנים.

(ט) **יבואר** נו ולכאורה אפשר לומר
דמחוספתא יצמות פרק י׳
אפשר להסתייע לשיטת הסנצרים (טור וש״ע
אהע? סײַן כ״ה צנ״י ונצ״ה ונצית
שמואל) דקנין דרנבן מהני לשוי׳ מקודשת
מה״ת ולאמנא העליתי דדינא דמחוספתא לאו
מטעמא דקנין דרנבן מהני לאישות מה״ת
כ״א מטעמא דלומדנא צנורה דדעתו לאישות
נמורה וזו דמשוי לה לאישות נמורה מה״ת
ומדילא דהאי מחוספתא דליה צנורה נאשואין

צערכאות משוי לה לאשת איש נמורה ואפילו
צלי נתינת טענת ויחוד צפני עדים וכ״א
אפילו כמנהג מדינה זו דתיכף
אחר נאשאים נוסעים הזנ למקום
תענוגות על איזה ימים ולפעמים
על איזה שנועות דזהו צנדר אישות נמורה
והאומר דכ״ז אינה צנדר אשת איש הוא
מתיר ערוה נמורה מן התורה
ומרצה ממזרים בישראל ויבואר צ״
עוד דלמנצ דמנצאר כל הנ״ל נשיטת
הצית שמואל והגר״א ז״ל דמקורם
צנ״ס ונצנולי הראשונים ז״ל (וכנצנצרי
כ״ז בסײַן ג׳) דלומדנא דחיי אישות משוי
לה לאשת איש נמורה מה״ת מנצאר מני
בספר המקנה להנאון הקדוש נעל הפלאה
ז״ל דלומדנא דמוכה מהני לשוי׳ מקודשת
נמורה מה״ת ונצנצריע מזה דנצחית כל
הקידושין דנצנצין בישראל מעולם עיקר
מטעם לומדנא נינהו ויינינו זה דמהנצן
לכסות פני הכלות צנעת הילוכין לחופה
ומדינא הוא דנצנצין דהעדים יראו המקדש
והמתקדשת ונע״כ דזהו מטעם לומדנא דמוכה
ונכלל מה דאמ״ל כל היכא דהלכה רופפת
צנצין פוק חיי מחיי עמא דנר.

סימני יד

(א) **יבואר** נו ממה דמנצאר נצ״ל
ונמורה נצנצים להרמז״ס
ז״ל דעיקר צריאת העולם ונתינת תורה
לישראל הוא לנ״ שלמות תיקון הנפץ והנפש
וקיום ישראל אי אפשר כ״א צקיום תורה
ע״ד האמת. ויבואר נו ה׳ תמיהות צנצנא
דמשה רבינו (שמות ג) צננה צנצנצו
שליחותו. עוד יבואר נו ה׳ תמיהות צנצנצו
(הוצא צילקוט דברים) דכוונת משה רבינו
נמאמרו לא איש דברים אכני (שמות ג) ר״ל
דהא עב הארץ ואינו יודע לצנר צנצרי
תורה.

ב ב (ג) **יבואר** זהו ישוע למתוהות הנ"ל
ונס לרבות דעיקר פירושו
ומשה רבינו בשליחותו לפרעה היתה ליראתו
דינורו לא יפעול אלל פרעה טונת ישראל
ומשום דליתו ת"ח נחמת התורה (כיון
דעדיין לא נתנה) ומשום דכיון דעיקר נריאת
האדם לעמל פה דתורה שזי מי דלא זכה
לקדש פיו נחמ"ק אין דנורו כלל נגד דנור
(דחייט חי מדנר דהוא נפש המשכלת וכידוע
ליודעים) כ"א ע"ז המושאל ודנור כזה
אין כמו יפה לשיפעול דנר נס ופלא והיינו
דנחמת גאולה ישראל מתמרים נחמתה שעה
היתה ע"ז הרחמים משום דעדיין לא נשלם
השענו הקדנ"ת שנה ואיכא מקום לקטרוג
דחמת הדין וכ"א עיקר הגאולה ע"ז הנס
ונחמת הרחמים ונעיין עכ"פ דנור דכח
יפה והיינו היכא דזכה בשלימות פיו
דנענורו נגדו והיינו עמל פה דתורה וכיון
דמשה רבינו נחמתה שעה קודם מתן תורה
עדיין אינו ת"ח נחמה שזי אין כה דנורו
יפה לשיפעול טונת ישראל ונחל דלא יפעול
טונת ישראל יסונג להם עוד רעות ניותר
זה היתה עיקר פירושו דמשה רבינו בשליחותו
לפרעה ליראתו מהנ"ל הוהי כוונתו נח"ש
(וארא ו' י"ב) ואיך ישמעני פרעה ואני
ערל שפתים יעויין היטב נפנים.

סימני

א **יבואר** זו מתוהות עומות נענינל
דחמורה והיינו דנכ"מ כתיב
נרת מנה חסר וא"ו זולת איזה פעמים
כתיב נרות מנורה מלא וא"ו ועוד נדרשת
הספרי נקרא דכתיב (בהעלתך ח') ויעש
ק אהרן להגיד שנחזי שלא שינה דמהכ"ת
דח' ישנה מתה שגטוה מפי ד' וניותר
דמראה דח' נליתו אחרת שינה אחרת.
ועוד נחמ"ל (מנחות כ"ט ע"א) על החמורה

הסתורה שירדו מעשים ממקור טהרה יעויין
היטב נפנים
ב ב (ד) **יבואר** זהו ישוע למתוהות הנ"ל
(נאות הקדוש) עפ"י
מ"ש ח"ל (שנת כ"ז ע"ג) דעיקר מנורה
נמקדש עדות הוא לנאי עולם שהשכינה שורה
בישראל והיינו נגר מערבי ומשום דלור
מנורה רוחת למאור תורה דזוהי עיקר
הסינה להשראת שכינה בישראל ונחמת
להננת תוה"ק נחכרס נמי לאיך כולהו
חכמות ורמיזי נמי נאיך קני מנה והלכך
נחכרס היה דמעשה ירדו ממקום טהרה
כלומר דמנה כולה דמכללה כל קני המנורה
ירדו ממקום טהרה ולרמז דכולהו חכמות
דרמיזי נאיך קני מנורה (לנד מנר מערבי
דרוחת לתורה אלקית) נמי נתנו למשה רבינו
יחד עם התורה ומ"מ נחכרס דלעולם יהיו
כפופים ונכנעים לתוה"ק חה נרמז נחמי
דכתיב אל מול פני המנורה יאירו שצעת
הנרות כלומר דיהיו כפופים לנר המערבי
דרוחת למאור תורה והלכך כל היכא דמיידי
נגר המערבי כתיב נרות מנורה מלא דוא"ו
ומשום דוא"ו הוא אות נשמו של הקד"ש
והיכא דכולהו קני מנורה כפופים לנר
מערבי גם זהו כתיב שצעת הנרות מלא וא"ו
ומשום דכל המחוצר לטהור וטהור ולרמז
דכולהו חכמות היכי דכפופים ונכנעים
לתוה"ק גם זהו איכא קדושה מקדושת
התורה דחופפת עליה ומשום דכל המחוצר
לטהור וטהור כיון דגם המה ממקום טהרה
נינהו חסר עיקר דכתיב תורה שצחז דאהרן
שלא שינה וכ"א נחמ"ק קדושתו הפעיל
התפשטות קדושה לדורות עולם ולרמז
ולגא מעלת תוה"ק על כל סוגי חכמות
ואפילו היכא דיעמדו פרנסים ומנהיגים
נחמסו הנציעות ונחמית טעם לפנס יטעימו
דנריהם המרים דנחמית העתים ולפי רוח
העת החיק ההכרח טפי ניותר לחכמות
והסתורה טעמל לה מ"מ פעולת דליק לחיים

(ללדיקים דנמיתתם נקראו חיים ומכ"ש נהיהם) הפעיל תוקף התפשטות קדושת התורה נהלקת נרת דמורה לכל הדורות ללגן של פרושים תמימי דרך לכל יפלו נרשה המינים הנזעים והעטופים נמסוה יראה מוסיפת ונהי דהפעולה זו היתה ניגוד למדתו לאהב שלום מ"מ הורה נזה דשליט על מדתו ננגע לקדושת התורה יעויין היטב נפנים ותורה נחת.

סימז טז

(א) **יבואר** זו מה דלכאורה תמוה דמנ"ל לתשה והערן גופייהו האי נולתא דלדורות עולם מוכרחים כל ההכמות להיות כפופים לתוה"ק ונהי נלמד ממורה הפסר לומר דזהו למנה ולעייכז מנ"ל אפילו היכל דאפשר לומר עת לעשות לד' הפרו תורתך ונהקדם תמיהה לשיטת הריענ"א הוצא נכ"מ נפ"ט ה"ז מה' ביאת המקדש דה"כ מהי פריך נש"ס (יומא כ"ד ע"ג) מהנחת אליהו וציתור תמוה על הש"ס (יומא שס) גופיה מנ"ל דהלוקה לאו עבודה היה.

(ב) **יבואר** זו תמיהה עזומה ממ"ש נכ"מ נפ"ט ה"ז מה' ביאת המקדש נהסגר שיטת הרמז"ס דהלוקה נזר מותר לכתולה משום דמיה' לשחיטה. עוד יבואר זו תמיהה עזומה ממ"ש הרמז"ס נכפר המנות ונהיצורו פ"ג ה"ז מה' תמידין ומוספין דהלוקה נרות היה השנת נרות למ"ש נפ"ט הלכה ה' ז' מה' ביאת המקדש דהשנת נרות נזר פסולה.

(ג) **יבואר** זו דמ"ש נכ"מ פ"ג הלכה י"ז מה' תמידין ומוספין נכוונת הרמז"ס שכתב והלוקה הנרות היה

השנתם ושכ"כ מני הרשנ"א והאחרונים יא נדי לפורטה עשרה תמיהות עזומות יעויין היטב נפנים.

(ד) **יבואר** זו דלישנא כל התנויות (דהנלו נלות הקדוש) נהכרה לומר נלהות גב הרוננ"ס ס"ל דנהיטניו ר"ל דיבן מנורה ונא ענש פעולת הדלקה ואין הכרה לנו"ש נכ"מ נשס הרשנ"א והאחרונים נכוונת הרוננ"ס היא דנהיטניו ר"ל נהלוקו והלכתי ננאור האי מלתא יעויין היטב נפנים.

(ה ז) **יבואר** נהו דעמי"ש (נלות הקדוש) מנאור שפיר כוונת הרוננ"ס נספר המלות ונהיצורו פ"ג הלכה י יז מה' תמידין ומוספין יעויין היטב נפנים.

(ז ח) **יבואר** נהו דמכל ונה שגרתיה נענינא דמנורה וגם נרנית דנזה דשינתה תורה נמנות הדלקת נרות מנורה מכל מנות שנתורה דלא נכתבה נלשנא דליווי מנורה ומ"מ ננהר אהרן למנות הדלקת נרות מנורה נלמד דעיקר נחירת אהרן להדלקת נרות לאו נסוג כהונה כ"ה נסוג עזמית מדתו דיפעול קדושה נמורה נהתפשטות נלורות עולם דכולהו הכמות יהיו כפופין ונכנעים לתיה"ק ואפילו ננגע נליגוד מדתו מדת שלם יעויין היטב נפנים.

(ט) **יבואר** זו סגרה נכונה ונרורה מלתא דלכאורה תמוה והיינו דהשנת נרות דכולל דיבן מנורה וניקרי נזיכין ונתינת פתילות ושמן נהמנות לויכ כ"ה הכשר מנהו לעם מנות הדלקה ומ"מ נעי כהונה ומיפסלי נזר ואפילו נדיענז ועם מנות הדלקה כשירה ומותרת נא לכתולה יעויין נפנים.

(י) **יבואר** זו דמכל מה שגרתיה (נלותיות הקדומות) נענינא דמנורה מונן שפיר כוונת הש"ס נסגרת.

המקשן והתרנן (יומא כ"ד) הדליק ליהייב והדלקה ללו עטרה היל יעויין היטב נפנים.

(יא) **יבואר** זו דלפית"ש (נלות ד ה (ו) מיושנים כל התמיהות (והנלו נלות ג) דנפרטן המה עשרה יעויין נפנים.

(יב) **יבואר** זו דלפית"ש (נלות ה) דעיקר דננאר אהרן להדלקת נרות דמנורה היה דיפעול התפשטות תוקף קדושה לדורות עולם דכולהו הכמות עם דירזו ממקום טהרה נהכרה דיהיו כפופים ונכנעים לתח"ק אפשר להסגיר ולהגין ענינא דיעקב נכרכתו לאפרים ומנשה והיינו נהקדמתו לאפרים והנחת ימינו על הרגש של אפרים וגם לרבות ננוסה נרכה לדורות קנע יעקב אהינו ישמך חלקים כאפרים וכמנשה והיינו לאפרים היה ת"ה עוסק נמורה אנו יעקב ומנשה היה ממונה על ביתו של יוסף אהינו צנינו מלוכה שר ומליך נקו נלשונות והגם דהי' ע"ד נהרת הקדם מדהיה רלו לנרכה אלו יעקב וגם דיקנע נרכה לדורת דיהיו כמותו מ"מ ונעלת אפרים גדולה משום דהיה ת"ה והוא קודם צמנעם והשינות והו עיקר כאנת יעקב לקנע גם לדורות הלי נרכה נזה הנוסה ומשום דדוקא נזה הוא יסוד וקיום ישראל. עוד ונאר זו ניאור יקר נהא דאמ"ל הקול קול יעקב נזמן שקולו של יעקב ננתי כנסיות ומדרשות חין הידים ידי עשו ותמוה דפשות הקרע הוא כשהקל קול יעקב אלו הידים ידי עשו ונארתי עפית"ש (נסימן הקדום חית ג) דננרת מנרה הסר ור"ו אלת איה פעמים מלא ור"ו והיינו נגר מערני דעדות להשראת שכינה נישארל נלמנעות קיום התורה כתיב מלא ור"ו דהוא חות משמו של הקנ"ה ור"ה הכה הקל קול יעקב הרשקן הסר ור"ו והשני מלא ור"ו להורות נזה דהיכי דקולו של יעקב הסר ור"ו והיינו ונתינו ע"ד אלתתי אלו הידים ידי עשו ולם

קולו של יעקב מלא ור"ו אלו חין הידים ידי עשו יעויין נפנים.

(ג) **יבואר** זו דנלמנעות ההשמונאים מתנר דעיקר קיומן של ישראל הוא נקיום תורה שצ"פ ונהקדם תמיהות עלומות ענין גם דפך שמן ננרות דמנורה יעויין נפנים.

יד בו בוז **יבואר** נהו נירור גם דפך שמן נלמנעות ההשמונאים ומכ"ז מתנר ננריר נמור דעיקר הנם היה נפך שמן לנר דעיקר קיום ישראל והלחתו הוא נקיום תורה שצ"פ דהיא אמתית ומן שמים היא.

יז יח **יבואר** נהו דלפית"ש ונונן שפיר נוסה הודעה דהנוכה דלכאורה הוא מקובי ההננה ולחנם כפית"ש נירור הלי ענינא מונן שפיר יעויין כ"ז היטב נפנים ותמנא נהת.

(ט) **יבואר** זו קינור העולה מכל הנונאר (נסימנים יח יג) דעיקר קיום ישראל הוא נקיום תורה ע"ד אמתיו ולו יהיו נגדר ממלכת כהנים דעל ידיהם יתפרסם נכל העולם הכרת יהיו של הקנ"ה וקנלת מנזתיו ומשפטיו לכל העולם עכ"פ נשנע מנזת נני נה ע"ד אלתתי ונזה יהא קיום העולם נכללו ולשראל נפרטו יעויין נפנים.

סימני יז

א (ב) **יבואר** נהו סינה העקרית לחורבן מקדשנו וארצנו ופזורנו דהיתה ננרמת המלכים והשרים הרשעים וננאלי השקר נמורף לכהנים כיואל נהם

וכונסור צכתי קדש וננסינו ויצולר צה
סנ ונהות שקרות יעויין צפניס.

ג (ד) יבואר צה סנ ונהות רענניס
דונשונסיס צקידש צפה ננדינת
אנגליח דהנה צסנ הני ננליס וכהניס
השקרניס דענורס נחרצ הארץ ונפזרו ישראל
צניס יעויין צפניס.

ה (ז) יבואר צה העתק נוסקדנות ווי
העמודים נמה שהתמורור
על גדל הנניעות והשקר השוררת צעו"ר
אלל הנוכניס ת"ה דנננו דריקיס ונחירה
וירלה וסס המה הנוטליס הלק גדלש להיות
רנניס ומונהניס צקלות השונות וגדולות
ות"ה אמתיס נלונניס ונפנליס נשפלו ונדרסו
עד לעפר ומתגלגליס תחת יד עוני ויהסור
ובכל הגלות והנזירות הכל צסיצת זה
ויצולר צו העתק מלונר רעיה מהיונה צוה"ק
(פ' נשא) צגודל מרירית על הפרצה זו
יעויין צפניס.

ז (ז) יבואר צו דמכל המצולר (צלותיות
הקדמות) נרלה דכל הפרצות

דסיצתס גרונס הירצן ילנדינת הארץ ופיזור
ישראל לצין האמות כולס נתקיימו צעו"ר
צנודינה זו צפרנסיסה ומונהניסה ורנניסה
והכוניסה וסנ ונושניס כל התנויות
דהרנתי לתנוה והנצלו לעיל (צפתיחה
לכיוניס הנליס) וסנ חין לתנוה מוני
על גדל הארות והנזירות דנחפשה צרונ
יסוני אהצ"י. עוד יצולר צי אזהרה נמרה
לגדולי דורנו דירחמו על צרות העולס ככללן
וצרות ישראל צפרטו ויחלספו צרונ מנין
וננין מנדולי דורנו ת"ה ולדיקיס אמתייס
ויתקנו תקנות גדולות וקנעות צענין
מויני רנניס ודייניס ולא תהיה
עדת ד' כלאן אשר חין להס
רעה כלונר להס דייקל ויזכרו ננולת
יהוקלל (לד צ) צן אדס הנצל על רועי
ישראל הנצל ואמרת אליהס לרועיס כה
אמר ד' חלקיס הוו רעי ישראל אשר היו
רעיס אהב הלא האלן ירעו הרעיס ע"כ
ונחמת ונחסרין ע"ז מפי הו"ל דלחמו
(מגילה יד ע"א) ננולת שהנרכה לדורות
נכתנה יעויין צפניס.

מפתחות למלואים

מה

דגשא נטעות נריך שינעל מפורש לשם אישות כחנתי דלין מהתם סתירה למה שכתנתי (נסימן יג אות ו) דגשואין נערכאות ל"ג נעילה מפורשת לשם אישות ומשום דגשואין נערכאות טפי עדיפא לשם אישות מנעילת אשתו שגרשה יעויין נפנים.

(ו) **יבואר** צו דמכל מה שגרתי מנאור דחילוקו דהגאון האדיר ז"ל נחרי סוגי סוגי כשואין וגם לרצות חידושו דגשואין נערכאות עיקר מעליותא דידהו דחקא לסוג קנינו דנעל והיינו למתסרא לכ"ע נל"ת ועשה ולהלכיה גט ולאיסור קרונים ולא לסוג חיוג מיתה ופסול ממזרות נזינתה דכ"ז תמוה והעיקר כמו שגרתי דגשואין נערכאות נעשית אשת איש נמורה מה"ת לכולהו עניני אישות ואפילו לחיוג מיתה ופסול ממזרות נזינתה יעויין היטב נפנים.

למלואים סימן יא.

(א) **יבואר** צו דלאחר גמר הדפסת חיצורי זה נודע לי מפי רב אחד מפה פעולת האזי נגרא (יהקאל אגרתסקי) נשקדיו ונכזצזיו נחיצורו להחלת ערוה דאורייתא דמלגד גודל נורות והמורות מנורף לקלותו למחוק על דעתו הנפסדה לחוד להחיר אשת איש בלא גט דהעלה נחיצורו הנ"ל עוד האמילא שקר וכנז למחוק על זה יסוד שקר וכנז להחיר הרמא והיינו דהזנז דרו צנתי

יבואר צו העתק מחזרת צפנת פענח מהגאון האדיר ז"ל מדווינסק ננירור דינא דגשואין נערכאות יעויין נפנים.

(א) **יבואר** צו תחנית דגרי הגאון האדיר ז"ל הנ"ל נמ"ש להדש דקישור אישות נגשואין נערכאות חלוקין נחרי סוגי סוג אישות למתסרא לאחרים נל"ת ועשה ולמתסר נקרוצים ולהלכיה גט ננפרדו זה מזה וסוג פנויה לפטור מיתה וכשרות הולד נזינתה ונסתייע לחידושו הנ"ל תכמה סוגיות יעויין היטב נפנים.

(ב) **יבואר** צו תמיהות עצומות על חידושו דהגאון האדיר הנ"ל יעויין היטב נפנים.

(ג) **יבואר** צו דעיקר הוכחת הגאון האדיר ז"ל הנ"ל לחידושו זה הוא מתמיהתו נזינתה מ"ה גיטין מ"ג וכריתות י"ה והרנית להסניר כוונת הש"ס נדרך חמתי ונזה אין מקום להסתייע מהתם לחידושו הנ"ל יעויין היטב נפנים.

(ד) **יבואר** צו דמ"ש הגאון האדיר ז"ל הנ"ל להסתייע מתוספתא סוטה פ"ה לחילוקו נחרי סוגי כשואין הרנית לתמוה הפלא ופלא דמהתם סתירה נמורה לחידושו דסוג כשואין דאינס נמורים מהני נמי למתסר נקרוצים יעויין היטב נפנים.

(ה) **יבואר** צו דמ"ש הגאון ז"ל הנ"ל להוכיח מתוספתא נזמות

ושון נרור דפסולין גמורין מה"ת נינהו
ומכ"ש להוראה יעויין צפנים.

ג) יבואר נז דגס לפימ"ש נחשנות
הנאונים נגס רבינו שרירא

באין המה המכונים נ"ד דפה לונדון ומכללם
האי גנרא דמכונה (נפי ריקי דעת) רנינו
הנאון האמתי (ונלחת נ"ל המוטעה)
פסולים גמורים מה"ת נינהו ואסור לנרפס
לכל דבר שנקדושה ואסור להסתכל בדמותם
יעויין היטב צפנים.

מלון אורחים (הוטיל נלע"ז) זמן מועט
ונלחת מפורסם לכ"ע דדרו הזוג הנ"ל זמן
י"ה חדשים ונדירת קנע כחורה כל ארעא
יעויין צפנים.

ב) יבואר נז דלפימ"ש נחשנות
הנאונים נגס רבינו סעדיה

באין זנ"ל המה המכונים והמכהנים כעה
נחור נית דין דפה לונדון ומכללם יחקהל
הנרוסקי רהש המתירים אשת איש נלא גט
ומרצים ממזרים בישראל מנודין ממילא נינהו

מפתחות למלואים.

למלואים סימן יג.

(א) יבואר זו הערת הרה"ג רנ"ה
פערנער שליט"א דמהשונת
הרדנ"ז ה"ה סימן ש"ה נראה סתירה
לסגרתו לחלק בין גשולין נכמרים לגשולין
נערכאות.

יבואר זו דאפילו כימא דמה שכתב בתשונת
הרדנ"ז הג"ל הוא סתירה לסגרתו
בהילוקי הג"ל נמי לא נדדה סגרתו בחילוקי
הג"ל משום האי תשונה ומטעמא דנרדור נלי
שום כל ספק דהאי תשונה מוטעת היא
ותלמיד טועה כתבה וזרתי זה ממקור
הש"ס וגדולי הראשונים.

(ב) יבואר זו עוד ראיה נרורה דהאי
תשונה דנסדרה בתשונות
הרדנ"ז מוטעת היא מאיזה תלמיד טועה
חמ"ש הרמז"ס פ"ד הט"ו מה' חישות.

עוד יבואר זו פליאה עגומה על המשנה
למנך דהניא תשונה הג"ל נשם
הרדנ"ז והחליט לדינא כפי סגרת הרדנ"ז
בתשונה הג"ל ולא הרגיש דגאמת תשונה
מוטעת היא מתלמיד טועה ומטעם שכתנתי.

עוד יבואר זו ראיה נרורה דתשונה מוטעת
היא חמ"ש הרדנ"ז (נח"ג סימן
רע"ז) היפוך ממה שכתב בתשונה הג"ל
(ח"ה סימן ש"ה) ונע"כ לומר דתשונה
זו מוטעת היא ומשום דהיא נמי נגד המפורש
נש"ס ובהרמז"ס וגדולי הראשונים יעויין
היטע נפנים.

(ג) יבואר זו דעת מנחת תנא דמסייע
ה"ה הרשנ"ה ז"ל בתשונה
(אלף קסג) למה שכתנתי נפנים (סימן יג
אות א) יעו"ש.

למלואים סימן טז.

(א) יבואר זו דמנחת כעת תנא דמסייע
לי לח"ש נפנים להסגיר בין
נרות מנורה קול מלא וז"ו לחסר וז"ו
מזה"ק יעויין שם במלואים.

(ב) יבואר זו דמה שכתנתי נפנים
בהסגר מלא וז"ו וחסר וז"ו
לכאורה תמוה ממה דמנינו קול מלא וחסר
וז"ו דסותר לסגרתו והעתקתי לכולהו
תינות קול מלא וחסר דנכולהו תכ"ך.

(ג עד ו) יבואר נהו טעם לשנת נהני
כולהו קול מלא וחסר
דנכולהו תכ"ך ונהו מיושג מה דלכאורה
תמוה וסתירה לסגרתו (וכהנא נאות ג)
יעויין היטע במלואים נפנים.

למלואים סימן יז.

(א עד ד) יבואר נהו אהרה נמרה
להמכונה דג כולל
(ונלע"ז טשיף ראני) דפה לומדון על דרשתו

נתור מענה לראש צוררי ישראל דעמנינו
ונגדר יושר וזקק ושלגתי מנהמת לבי דמדוע
הוא ונית דינו אינם מכירים היושר והזקק
ופרסמתי גודל שקריותם ועיקר הסיצה ללרות
ישראל דעמנינו הוא נסינתו ונסינת נית
דינו ועד שיצק חמם על צוררי ישראל
יראה לתקן עמנו ונית דינו וכמלמר
הו"ל קשט ענמך ואת"כ קשט אחרים יעויין
היטב צפנים.

(ד עד ח) **יבואר** נהו לאהרה נמרזה
להמכונה רב הכולל

(טשיף ראני בלע"ז) דפה לוודון דזאם לא
יראה לתקן כל מה שכתנתי (נאות ג) לא
זו דסכנה גדולה נפוייה לכללות ישראל
דנמדינת דריטניא אף זו דעלי' דידי' נמי
רמיא סכנה גדולה ומשום דעדיין מדת הדין
מתחס כנגדו והארכתי בצירורו ע"פ מח"ל
(סוטה יג ע"ב) יעויין צפנים.

(ח) **יבואר** זו צירור דכל מה שכתנתי
(אות ד עד אות ח) נעונשו
דהמכונה רב הכולל הוא נהשגחה פרטית
וכמה"ל (סוטה יג ע"ב) ולאפוקי מריקי
דעת דילמרו דהכל נמקרה ח"ו.

ט י) **יבואר** נהו לאהרה נמרזה לגדולי
הרננים דמדינה זו וגם

לרננות לגדולי הרננים דכל המדינות לעמוד
נפרץ הני רשיעי גמורי המכונים והמכהנים
נתור נית דין זקק דפה לוודון ומשום
דפרזתם הוא חסון נורא ומשגר כללי לכל
העולם בכלל ולישראל צפרט ח"ו.

יא יב) **יבואר** נהו צירור כוונת הש"ס
(ינמות סג ע"ב) נהא
דר"י שגא נפל דזא"ל אתו חצרי לבנל
לכאורה תמוה טובא.

עוד **יבואר** זו דלפי המצואר (ינמות שס)
זאם לא יעמדו הרננים לגדור גדר
ולעמוד נפרץ בכל הפרצות דנמדינה זו לא
זו דיסונג להם גזירות קשות ומרות אף זו
גירוש ונטילת הונם וקנינים וגם לרננות
חטוטי שכני וכפי המוסכס נה"ל (ינמות
סג ע"ב) אשר כל דנריהם אחת לאמתו
ונרות הקדש יעויין היטב צפנים.

יג) **יבואר** זו מהות תיקון לעיקר
הפרעה דנמדינה זו דהוא
עיקר הסיצה לכל הלות והגזירות בכלל
ונפרט והגורם הגדול למניעת קיום רשיון
והנחתה בלפור דקלרציא כפי נתינתה
יעויין היטב צפנים.

בענין העתקת תורה שבע"פ ללע"ז

סימא א

טובל מונדינת השכנו נהרמחם חת יקר תפארת תורתנו הקדושה תורה שבע"פ והיה המטען והתלמוד לפני העינים והשרים וזה יכירו וידעו כי עם הכס וגנון עם ישראל ולו יתקדשו ויתקדשו ויתקדשו נקשר של קיינא חסוד"ע לישראל נהנה וחסוד ורעות וזה יהיה ריוח והנה לכלל ישראל ויקויים נה קרה דכתיב (נא י' כג) ולכל בני ישראל היה תור מונשנתם ויען כי הענין נורה וכונעט חין וניחות להחיות כי נדרים כללו יאלו ופי' הגשים דשומרי משרות הקידש חסודי להשתין חות נחת וינש כל מה שכתב ומתקדש נח"ע הנ"ל ניום הנ"ל והו וזה שנדפס שם נשפת זשחרנא וזה"ל.

בעכשין איז פארשקומען אין טראקערערא רעסטאראן פיקאדילי בערעס א גאר וויכטיגער לאנסשעפן וואס איז בעגעבן בעיאדען פון דעם אידיש-ענגלישען פערלאג, מאסינגא פערס"ז פייערן דאס ערשיינען פון סדר נזיקין דער ערשטער טהיל פון דער גראנדיצער אינטער-נעמונג. די איבערעצונג פונם גאנצן ש"ס אין ענגליש. לויט זיי אלע רעדער האבען באזונדערס באטאנט וועט אט דער טאג בלייבען פערשייבונג אלס אשירים פארזיכערט צו אבערערער דערנעבענט-ערונג צווישען אידען און קריסטען און אין דער בעצענזשייטער פארשטענדניס צווישען די צוויי גרויסע כתות. צווישן די אנדערענדע האבען זיך געפונען:

מר בעוויל לאסקי ק. ק. סיר פיליפ האר-טאג. מר לואיס גאלדינג. דיין ד"ר א. פערלמאן. ד"ר ש. דייכעס. דיין ה' מ' לאזארוס. רבי ד"ר א. וו. קירנער רער איבערזעצער פון דעם ערשטען בוך פון סדר נזיקין באא קמא וועלכער איז איינער פון די גרעסטע אויטאריטעטן וועגן תלמוד אין ענגלאנד.

עס זיינען איך געווען אנדערע פארשטע-הער פון דער ענגלישער קירכע. דער שטיף רבי גיס דאן אן איבערזעכט וועגען דעם אינהאלט און בארייטונג פונם תלמוד. אט דער גרויסער כפר איז וועניג וואס באקאנט אין דער ברייטער וועלט און ווערט אפילו אויסגע-נוצט פאר די כאטע גידעייגסטע בבלובים און פארלוימדונגען אויף אידען, די איצטיגע מולע

אמר המוצר היות כפי"ו שהארכתי נחנינורי עסק הבכא (נמלוחים לחיסור שריפת ונת) לנדר דמון חיסור מונע ומפקיע הלוח קדושה ועפי"ו נדרתי פלונתת ר"א ור"ע (פסחים ס"ט ע"א) וכוונת ר"א דל"ל לר"ע נשהיטה השנתי נשהיטה תהא מיתחו נלמות לא חסוד ר"א נדרך קללה ה"ו לר"ע כ"ה נדרך התעוררות מוסר וחסוד נשעתו זו דין מק"ו דמכשירי פסה לא ידעו שנת יסונג ח"ו נרות לכללות ישראל וגם הוה נחוסם ונלמת נדך ר"א הנדול נזה ומשונים הסכינו לר"א ומשום נלמת מונשינ ופרנס נעין ככה לעיכונל דיהא תיכו נכרו ע"ד הלמותי דלו הוה מוכשר ליתחול עליה רוח ד' ועי"ז יסונג השועת ישראל וגנדר לא נחיל ולא נכה כ"א נדתי יעו"ש היטב מה דהארכתי נצירור הענין ומכ"ו העליתי (שם נמלוחים חות ט"ו) דכל זה היה סינה העקרות לחוקף הנרות וריני הנזירות דנחחדשו צומיניו נעו"ר על חתנ"י נמדינת השכנו ננל נלדר ענין נורה אשר כל השומע תילנה שתי חסודי (שמואל א' ג' יא) ונפלה דעונדה הכי הוה הנה ניום ד' פרשת שמיני כ"ג נדר שני ננת ה' אלפים תרנ"ה לנריחת עולם הופיע ננגד עיני מכתב-עתי יומי הו"ל נפה לונדון נירת מלכות ענגלאנד וכנס די צייים מיום הנ"ל ועל ראש הגליון נלמעלה נכתב נחותיות נדולות ונזה"ל דער חסודי רבי איבער סדר נזיקין אין ענגליש ולא חסודי העורך נקמיתא כ"ה נדרש גליון השני חסודי כל הנ"ל וכ"כ למה להחמיר לנ הקורא נפעולה ננה דענדי הני שומרי משרות הקדש נמדינה זו והשטיף חסודי נדרשם נזה ינולו הרפת נני ישראל מרשעי האנטישמיים דנחרנו כונעט ננוג יסוני חתנ"י ונקור מקומם

וו. קירגער הג"ל) דהשיג התר להעתקת התלמוד ללע"ז מכבוד הגאון האדיר מדונינסק וכשומעו זה נרתעתו משקר נזרר כזה יען כפי"ת דלמי יודע ומכיר מהות גדלו וקדושתו ולמתתו של כבוד הגאון האדיר הג"ל ח"ן הג"א נעולם דהתיר איסור חמור כזה וזו"מ יען דהנרי"א הג"ל תלו ענשם נחילן גדול כזה למרתו לא עת להשות כ"א להקשות שיני רשעים וכתנתי להגאון האדיר שליט"א מדונינסק להודיעני אם אמת הדבר כי העתקה זו נעשית בהסכמתו ונמה כמו יפה להתיר ונתשו' שהשיג לי הננתי דהתירו לא היתה נסוג השאלה דנשאל ולא כתנתי תשובה ארוכה מלחך מזה להגאון האדיר שליט"א הג"ל ונצירוף מכ"ע הג"ל ונקבלת וכתנתי השיג לי תשובה ארוכה ונמר נפשו נעק הגאון האדיר כי ה"ו ידו לא היתה נמעל הזה ונקשני שאררה להדפיס נשמו דישחקע הדבר ולא יחמר ובהוא ה"ו לא התיר זה מעולם. ויען כי הגאון האדיר הג"ל יהוד נזורנו נתורה ונקדושה וקול כנ"ד הגדול הלכך הנני צוה כמלוה ועושה מפי נ"ד הגדול לפרסם פעולת הנרי"א הג"ל ונירור הלכה זו והומר איסורו (וכל המסתעף מזה) ממה שנשאתי ונתתי צוה עם כבוד הגאון האדיר שליט"א מדונינסק וזה התלי נס"ד. הנה על מכתני הראשון אם התיר ונמה כמו יפה להתיר השיג לי מכתנ צוה"ל.

סימן ב

יום ב' כ"ז אדר תנינא תרצ"ה דווינסק.

אהר"ש הגה חני השנתי כך דולצי חסור לשות לשון התלמוד גם נתורה שבע"פ יעי' נתום' גינין דק ס' ע"ג דלכך קיי"ל דנריס שבע"פ חסור נכתנ מחמת הק דירושמי פילא פ"ג ה"ד ע"ג נס טק

איבערצונג פונם גאנצען ש"ס וועט איינמאל פאר אלעמאל מאכען א בוך צו די אלע מיטפאר שטענדיגען וועגען תלמוד און אידישקייט. סאי די אנוויליגע און באזונדערס די בייזוויליגע דר עפטיין ענטפערט גאר ווארים אויפן טאוסט.

דרר מ' עפטיין ערהויבט דעם טאוסט פארן פארזיצונדען וועלכער האט אזוי פיעל מיטנעוואלפען אין דער זאך. דער טשיף רבי ענטפערט מיט אהארציגען דאנק. ע"כ העתק אזה באות ממכ"ע היומי די צייט הייל בפה לנהגן ומיזב הגיל. והקרא במכ"ע הג"ל פרטי סעודת מצוה זו למיזם וגמרה של העתק סדר גזיקין ללע"ז יראה דראשי מנהיגי משמשי בקודש קהלות החרידים דפה לנהגן התעסקו במצוה גדולה זו דהעתקת תורה שבע"ס ללע"ז ונקובים בשמותם אלו הן.

דרר י. צ. חערק רב הכולל ובלע"ז טשיף ראביי למדינת צנלאנד ויושב ראש בסעידת מצוה הג"ל. דרר א. פלדמאן ה- מ. לאווארוס הני תרתי ראשי דיני העיר מבית דברו של הטשיף ראביי וחומביו מימינו ובשמהל. דרר ש- דייכעס הא מורה בבירר מדרש הרבנים (זשואים קאלעדזש בלע"ז).

דרר א- וו. קירגער הוא משמש בקודש בכמה גונו ובתנתי דהתיר הוא רבי וגאון לממשלת התורה והיראה דרר וחכם להכמת פילוסופיא מציאה גדולה אחת לשבעים שנה.

והנה נקרוי פרסומי הלי ונתהל נחכ"ע הג"ל נסגר לני נקרני על גדול הפירוש כז דנלמת פעולה כז היא יסוד ובורש גדול להירגן קיום האומה אהנ"י ולינס ההרשתי יען כי גיוע חין לי נמדינה זו אשר כולם (לא רינס) אהנ"י נמדינה זו עונדי ע"ז נטהרה נינהו כלומר כפופים וכנענים להוכונים נ"ד דפה ליגדן ומדינת נריטניא הגדולה דנלמת הוה נגדר ע"ז נמורה נינהו כפי המוסכם נתורה שבע"פ ונכל הפוסקים נלי שום חולק ומה מני יהלדן נענקתי ונשועתי וננהחתי כיון דגם הרננים דנגדר יראים והרדים נינהו שמו יד לפע ולני יודע אם זהו לקולתה או לחסרון ידיעתה נהוור הלי איסורא ולחמס נהרניתי דנריס צוה עם ת"ת אהד וופה נמר נפשי אחר לי דשעמ מפי אהד ונהנרת המעתיקים ומסכן נתיר רנ ירא והדר (ה"ה ד"ר ה.

ר"ח זה ותרנס מלה נולה זה נגדר ביחור
ואכנו"ל וזה ח"ש מ"ש הרמז"ס ז"ל בפירוש
המשניות סוף מעשר שני דריוני וועשר
נלה"ק זה להיפוך וכן הך דסוטה ל"ג אך
ר"ל תרגום וולה נולה ואכנו"ל ידידיו יוסף.
עכ"ל של כבוד הגאון. ההדיר מהוינסק
נוכחנו הרשון חלי והגם דנכחו דנרים
שכתב הגאון ההדיר הג"ל י"ב להאריך ולדון
טובא מ"מ לא חציה כהן להעמיק ולגדר
כ"א בעיקר מה שכתב נמוג לנד"ז בהעקת
תורה שבע"ס ללע"ז וזה שכתבתי בחריכות
לכבוד הגאון ההדיר שליט"א הג"ל נוכחני
(וכהנהג בסיון שאל"ז יע"ש).

סימן ג

שילית ח"י למסמנים ה אלהים תרצה
לב"ע לונדון יע"א

החיים והשלים וכו"ס לכבוד קדושת
נורנה ורגנא נר ישראל הגאון ההדיר
כקש"ת רבי יוסף שליט"א רחמי"ל רב נק"ק
דווינסק.

אהרש"ת יק"וו יהוה"ס"פ העזר לנכון
קבלתי ותשליחותי הן על תפלתו
ונרכתו ותה"ל נרכתו תהי"מה כי צעוקי"ת
שנתי לנריאותי החר שיכני על ערש דוי ל"ע
ג' שנועות יעזור השו"ת כי כל נרכתו
יקוים והמנצח יתצרך כנרכת כהן הדיוט
ותחתם כלל חומתי נכרות ילדיו קשורה
להנתי כלל ונפש שורתי ונשמה הכהן חללה.

א) והנה עיינתי מכתבים דמר כ"ג
זמה שכתב לי עיקר היתרו
בהעקת תושבע"ס ללע"ז שהשיג לפה לונדון
ונזה"ל דודאי אסור לשנות לשון התלמוד גם
בתורה שבע"ס וכו' וכו' להחריף לשנות
לשון המשנה והגמרא רק הכתב וכן לכתוב
ציאור נלשון חחר לא חיכפת לן עכ"ל.

מחלקת נכ"מ נש"ס נכרות דף מ"ז ושם
דף ל"ג ע"ב ונשכח ועדיות ונכרות דף ה'
אם חייב אדם לומר נלשון רנו יעיין צוה
פלגני נקידושין (דף ל"א ע"ג) גני הכס
משנה וכו' וצירושלמי ונגילה פ"ד ס"ל דגם
זה אסור לשנות ולריך לומר כנו לשון שאמר
החכם וגני מנדף פלגני להיפך נהך דסנהדר'
דף כ"ו ודף ס' הם חסנה נתינה כמו שאמר
המנדף כן משנוע ונלשון הגמרא שלנו וכו' כ
הרמז"ס אך הצירושלמי לא ס"ל כן וחק דנ"מ
לגני סקילה וגם נ"מ הם הוסיף העדים הוסיף
עד אחד מלמד וזוהם גם ונגדף ונ"מ דלח מלמד
הסקילה נריך להיות נחלה דגני עד וזוהם
לון נחלין כמנהג נספרי תנא יעיין כתובות
דף ס"ט נענדה דרנ עק ור"ה וסוכה דף
כ"ג גני וזה דאמר הלל וצירושלמי פ"ג
דטיר גני הם אומר אהר הריני מיר ושנוע
הנירו ואמר שבר הוור ונלמות גם היכי
לנריך לה"ק וכתב האורית נמילה דף
י"ז פלגני הצירושלמי והננלי הם אחר
תרגום ון ונגילה הכתובה כדון דהננלי ס"ל
דהוה כמו ע"פ וצירושלמי ס"ל דהוה כמו
נכתב וינא והרנה י"ב להאריך וזה נהך
דמונלה דף דשם על תורה שנכתב
הם ר"ל כנו"ש התוס' (יעיין תוס' שנת דף
קט"ו ד"ה לא) שתרנונו נלשון יוני חו
נלמות שם ר"ל נכתב יוני והך דרשנ"ג
ומנלה דף י"ז ודף י"ה ר"ל הלשון אך
כל זה לתורה שנכתב אהל תורה שבע"ס נודאי
הפנים ה"ו לשנות ולריך לכתוב רק נלשון
תלמוד וכן ונשנה נלשון המשנה ולכן הם
נלד הגמרא יכתוב ביחור נלשון אחר לא
חכפת לן וה"ו להחריף לשנות לשון המשנה
והגמרא רק הכתב וכן לכתוב ביחור נלשון
אחר לא חיכפת לן ורק תרגומו הגמרא
נלשון אחר אך לשון הגמרא ה"ו לא כן היא
לדינא והרנה י"ב להאריך וזה עכ"פ ה"ו
לשנות לשון המשנה והגמרא אך הם ידעם
ביחור חו לא חכפת לן ונלמות זה הג"מ
בין תרגום ונין כל לשון דמונלה דף י"ז

והנלה שזו חין כחננו יפה להחיר אפילו
האי חיסורא מושם עת לעשות.

אמנם ו"א דנחמא כיון דעיקר שאלת השאלה
היתה ונשום רוח והנלה לכלל ישראל

להרחות הענינים והשרים את יפיה וכי חין
בהתלמוד דברים רעים ונגד הנימוס פשיטא

דהכרה לתרגם מלה נמלה דנ"ז שפיר אפשר
לחוש דילחמו דא"ז העתקת חמה ומשום

ללא העתיקו כ"א הניחור והנלישו חורף
הלשון דמה הונה עיקר הכונה נגד דתס

וגניווס ונרור ופשוט לפי"ז כיון דעיקר
דהסכים כ"ג להחיר העתקת חושנע"פ

ללע"ז מושם פק"ג דרוח והנלה לכלל ישראל
ומושם נגד עת לעשות וגו' דגם האי חיסורא

שינוי לשון נהכרה להחירו ומשום דלחיסורו
חינו כ"ה ונשום דחייב אדם לומר נלשון רנו

דלא חמיר כ"כ כלחיסור כתיבת תורה שנע"פ
דלחיסורו חמיר מה"ת וכדלחמיר נגיטין (ס')

ע"ז (צ) כתיב (שמת ל"ד) כתוב לך את
הדברים הללה וכתוב (סס) כי ע"פ

הדברים הללה הן כיצד דברים שנכתבו
הי אתה רשאי לאחזקן על פה ודברים שנע"פ

אי אתה רשאי לאחזקן נכתב דני רני
ישועאל תני אלה אלה אתה כותב ולי אתה

כותב הלכות ע"כ יע"ש ונחושפות ישינים
(יחול ע' ע"ה) על הך דלחור התם נגמרה

ונעבור שנהיוס הפקידים קורא על פה וכו'
כתבו וז"ל והא דלחור נגיטין (ס' ע"ג)

דברים שנכתבו הי אתה רשאי לאחזקן נעל
פה חמיר רני דונוזה וון הנונחור הוא לקרות

לחתי שנכתב נכתב ונעל פה נעל פה ומשום
כבוד צנור לא העריחו לגלל וכו' עכ"ל

יעו"ש נחריכות.

(ב) והנה כ"ז לפי"ו שהנין כ"ג כוונת
שאלת הבחל דעיקרו מושם

רוח והנלה לכלל ישראל לא מסתבר לומר
דאין לחלק בין שינוי הלשון לכתב וניחור

נלע"ז דאם נימא דמדינה הוא נכה"ג
להחיר נכתב וניחור נלע"ז ה"ה דשינוי

הלשון מותר (ומשום הנונחור נחית הקדום)

(וכסונה נחריכות נסיון הקדום יעו"ש).
ונחמא לא עמדתי על כוונתי נמה שכתב

דקוק הכתב והניחור מותר נלשון עמים
ולא שינוי לשון המושם והנמרה נלשון

העניים כיון דעיקר שאלת השאלה היתה
נגד רוח והנלה לכלל ישראל נזה דיעתיקו

המושם והנומרה ללשונות העמים שזו הו"ל
האי מלחא נגד עת לעשות וגו' וא"כ נמה

יהא חיסור שינוי הלשון חמיר מלחיסור
כתיבה דחורא שנע"פ דנחמא ענכ כתיבת

תורה שנע"פ מני ומדינה אסור מושם דברים
נע"פ אסור נכתב וכ"ה דחורא מושם עת

לעשות וכדלחמיר נגיטין ס' ע"ה והנה
נחיד"ה כדומתרגם וכו' (צ"ק ג' ע"ג)

יע"ש שזו סנה צרורה לומר דגם שינוי
לשון יחמיר נחריכות ענוה ונשום עת לעשות

והדבר ק"ו דמה ענכ כתיבת תורה שנע"פ
דלחיסורו הוא נהחלט לעולם ומדינה וז"ו

נשום עת לעשות החירו האי חיסירה
דחמיר וכו"כ שינוי לשנה דעיקר חיסורו

הוא ויכתוב רנו וגם חינו נהחלט לעולם
דהיכא דמותרתם הוא חינו לו רנו שפיר

דרי וכמ"ש הרמב"ם נפ"ד הלכה ג' מה'
ת"ת ויחזקו תוספתא וירושלמי ונגילה

פשיטא דחורא מני מושם עת לעשות וגו'
והא דנחמורה (ו"ד ע"ג) חור דמוה ונחמא

הדתי שחני יעו"ש לא ונשום דענכ כתיבת
תורה שנע"פ חין חיסורו נהחלט דז"ה

נחמא גס האי ונחמא דהתא שחני מני מושם
עת לעשות וגו' וכדלחמיר התם להסתייע לזה

ונו"י ור"ל וכו' ק"ו נחור הוא להחיר
אפילו שני לשנה דמושם ונמרה מושם עת

לעשות וכשאלת השאלה.

לחמורה אפשר להדיק סנה כ"ג נחמורקו
בין שינוי לשון לשינוי כתב

וניחור ומושם דכל מה דאפשר לחקוני
מתקנין כלומר דכיון דלחור והנלה דישאל

סני נהעק ככתב וניחור שזו חין להחיר
שינוי לשנה מושם דחייב אדם לומר נלשון

רנו כיון דנלחו האי מלחא מני סני לרוח

תקש ליתנה להם נכתב מפני שגוי לפני
שאו"ה עתידים לשלוט בהם ולטול אותה
מהם ויהיו צוים נאמנות אלה המקרה אני
נותן להם נכתב והמשנה התלמוד וההגדה
אני נותן להם על פה שאם ינאלו או"ה
וישתעזו בהם יהיו מונדלים מהם אחר
לנניא אם אכתנו לו רוני תורתי כמו זר
נהשנו וכו' כי על פי הדברים האלה זו
המשנה והתלמוד שהם מנדלים נין ישראל
לצין העכו"ם ע"כ וכו' נביטין (ס' ע"ג)
א"ר יוסקן לא כרת הקנ"ה גרית עס ישראל
אלא נשניל דברים שנע"פ שנאמר (שמות
לד) כי על פי הדברים האלה כרתי אתך
גרית ואת ישראל ע"כ מנאמר מכ"ז דעיקר
תנינת תורה שנע"פ לישראל כי היכי דלא
יוכלו או"ה להעתיקם דע"י יהיו ישראל
צוים נאמנות וכדי שיהיו ישראל מכוונים
ותונדלים מאו"ה יתנה להם תורה שנע"פ
וזכו עיקר כריתות גרית דהקנ"ה עס
ישראל וכו"

(ד) והנה נסבדרין (נט ע"א) וא"ר
יוסקן עכו"ם שעסק נמורה
חייב מיתה שנאמר תורה צוה לנו משה וכו'
מיתני היה ר"מ אומר מניין שאפילו
עכו"ם ועוסק נמורה שהוא ככה גדול וכו'
הם בשנע מלות דידהו ע"כ ופסקה
הרמז"ם נפ"י ה"ט מה' מלכים ה"ל עכו"ם
שעסק נמורה חייב מיתה לא יעסקו אלא
בשנע מלות שלכן בלנד וכו' עכ"ל יעו"ש
ובתניגה (יג ע"א) וא"ר א"ן תוסרין ד"ת
לעכו"ם שנאמר (הפלים קמז) לא עשה כן
לכל גוי ומשפטים כל ידעושו גוי' ונתוד"ה
אין וכו' תמהו דל"ל להאי דרשא דנל"ז
עזר בלפני עור כיון דעכו"ם דעוסק נמורה
חייב מיתה וליכא למימר דרני אחי מיירי
בשנע מלות דידהו דנזה איכא מזה ללמד
ותירצו דמיירי דליכא לפני עור מ"מ אסור
משום תניד דנריו ליעקב יעו"ש ולא זכיתי
לעמוד על כונת התוס' נח"ש דליכא למימר
דרני אחי מיירי בשנע מלות כיון דהני איכא

ואם נחא דשינוי הלשון אסור ה"ה דגם כתב
וניאור אסור ות"מ עיקר סגרת כ"ג נודקת
ונרורה ננוגע להעקתה לישראל דרונה
לנמוד ואינו מנין כ"א בלשוניות האומות
לא אפשר למור להתיר דכחו דהותר כתינת
תושבע"פ משום עת לעשות ה"ה דאפשר
להתיר נלע"ז תחלי טעמא דזוקא נכתב
וניאור ולא בשינוי לשון וכסגרת כ"ג דכל
מה דאפשר לתקוני דלא יחא נאסור
מתקניק ונאמה גם הרמז"ם ז"ל כתב ניאור
פירוש המשניות וספר המלות נערגית וכן
כו"כ גלויים כתבו משניות בלשון ערני
וכ"ז לישראל ואפילו ליחיד השולל ורונה
ללמוד ומשום דהתר נגדר עת לעשות אין
חילוק נין יחיד לרבים וכו"ש תוד"ה
דמתרגם רב יוסף (נ"ק ג' ע"ג) משא"כ
לעכו"ם אין תקום לסגרת כ"ג נחילוקו
הנ"ל וכו"א דלעולם אסור ואפילו נכתב
וניאור נלע"ז (ומטעם דינאר לקמן)
ותחלי טעמא נלע"ד ברור דהני דלישראל
מותר נכתב וניאור נלע"ז דוקא כתב נלע"ז
והלשון הוא לשון הקודש והיכא דהניאור
הוא נלע"ז נהכרח דיהא נכתב ענרי
ונאמה גם גלויים והרמז"ם ז"ל דכתבו
תשונות ופירוש נערגית היו נכתב ענרי
וכ"א הלשון היה ערני משום דלא הכירו
כ"א לשון ערנית משא"כ נכתב ולשון ערנית
שפיר אסור אפילו הניאור לחוד (ומטעם
דינאר לקמן).

(ג) ולקיששא דמלתא כפי"מ שאני נפה
לנדון וניודעי ומכירי
קאמינא להשאל והנרתו ברור ופשוט נלי
זום לל ספק דאסור חמיר מה"ת להעתיק
תוה"ק שנע"פ אפילו בכתב וניאור נלע"ז
כיון דנאמת עיקר כוונתם לנ"ג ומטעם
דמנאר ברירשמי פאה פ"ג הלכה ד' אילולי
כתנתי לך רוני תורתי לא כמו זר נחשבו
מה ניקן ללחמות אלו מוילין ספריהם ואלו
מוילין ספריהם וכו' וניותר ניאור נאמות
רנה (פרשה מ"ז כי תשא) א"ל איני

מזה ללמוד והא' ר' חמי יליף לדינו מדכתיב ומשפטים כל ידעום זהו דינין ומכלל שש מלות נ"נ נינהו וכדכתיב בסנהדרין (נ"ו ע"א) וזהו יליף לה ר' חמי דלין מוסרין וא"כ שפיר אפשר לומר דעיקר הידוש דר' חמי הא דלין מוסרין ד"ת ואפילו שש מלות נ"נ ונהי דנעוסק עכו"ם בשש מלות הו"ל ככה"ג זהו דוקא ללמוד נעלמו הו מנ"ג הנירו משה"כ ישראל שפיר חסור ללמוד כלל ואפילו בשש מלות דידהו.

ובעיקר קו' תוס' נלע"ד לפימ"ש הרמ"א בתשו' ס"י ה"א ולכן נ"ל שה"ז לפרש חילוק שנין ר' יונה ור' יצחק כי הוא נרור כשמש נצורים כי ר' יונה הלמוד דינין מויו סבר שז"נ אינו מזהו רק לשמור המנהג המדיני ולזון בין איש ובין אחיו ובין גרו משפט יוסר הגל אינו דרך דיני ישראל שמסר לו משה חסיני רק הוא הק נימוסי לכן לומד דינים מפסוק ויוז ולומד הגו"ש ומדכתיב כי ידעתיו וגו' שעדיין לא ניתנה התורה ולא היה להצרכה דינין אלי שניתנו לנו צניסי וכו' ור' יצחק רזה חרות עמו ולומד דינין מחללים נגו"ש דונקרב וגו' כלומר וסבר שדיני נ"ג הן אותן דינים שנעשו ישראל צניסי ולכן לימד אותן מקרא הנאמר צניסי והכל אחד וכו' עכ"ל יעו"ש ולפי"ז כיון דר' יוחנן סבירא ליה דהא דנן נה מלוה על הדינין אין זה דיני תורה כ"א נחק נימוסי הידש ר' חמי תלמיד דר' יוחנן (וכדלמך בחולין ק"א ע"ג מכדי ר' חמי תלמיד דר' יוחנן היה יעו"ש) דנהי דעכו"ם העוסק בשש מלות הו"ל ככה"ג ואפילו ר' יוחנן מודה נה וכדלמך סתמא דה"ס בסנהדרין (נ"ט ע"א) מ"מ זהו דוקא נעוסק נעלמו משה"כ ישראל חסור ללמוד אפילו שש מלות דידהו והו עיקר הידוש דר' חמי ומשעמל כיון דס"ל לר' יוחנן רצו דינין נג"ז ילפינן מדכתיב ויוז וגו' וסבן חיתו דינין אינו

דיני תורה ישראל כ"א נחק נימוסיות שוב נהי דנעלמו מותר לעסוק בשש מלות ואפילו נדינין דתורת ישראל מדמחהר עלייהו נחד קרא ויוז וגו' ונליך שש מלות מחהר עלייהו דדיני תורת ישראל אפילו לר' יוחנן כיון דילפינן להו מקרא דלמך מ"ה ופשיטא דמותר לעסוק דדיני דידהו נתורה וממילא דה"ה נדינין כיון דלתקשו נחד קרא מ"מ חסור לישראל ללמוד תורה אפילו בשש מלות דידהו והידוש זה יליף ר' חמי מדכתיב ומשפטים כל ידעום כלומר דנהי דמוסרין נדינין מכל מקום אין זה מדיני תורה ישראל כי אם נחק נימוסיות וזה סברא נרורה לומר דחסור לישראל ללמוד וממילא הוא הדין לליך שש מלות דידהו כיון דלתקשו כוליהו נחד קרא ויוז וגו' אמרינן דלתקשו דינין לליך שש מלות לענין דנעלמו מותר לעסוק דדיני תורה אפילו נדינים ושון אמרינן נמי דלתקשו כוליהו שש מלות לדינין לענין דלישראל איכא איסור ללמוד וכמו דינין וכן"ל וזהו א"ש מה דלכאורה תמוה דכיון דר' חמי יליף לדינו דלין מוסרין ד"ת לעכו"ם מדכתיב ומשפטים כל ידעום ונאמת כולי עלמא מודי דדינין נעשו ועוד דאם כן האו איסורא אינו כ"א מדגרי קבלה ומלשנה דר' חמי משמע דליסור נמור הוא מה"ת ולמ"ש א"ש דעיקר דיליף ר' חמי לדינו הוא מדכתיב משפטים כל ידעום ונאמת נעשו על הדינים ועכ"כ למור כמ"ש הרמ"א בשו"ת וכן"ל דשיטת ר' יוחנן הוא דהא דנ"ג נעשו על הדינין לאו דדיני דתורה כ"א נחק נימוסיות וזה נמי כוונת קרא ומשפטים כל ידעום דדיני דתורה ואם כן כיון דחזקין דלא רצה הקנ"ה לזנות להו על הדינים מדיני תורה כ"א נחק נימוסיות נע"כ דלין למסור להם דיני תורה כפי כוונת תוה"ק ושון אמרינן כיון דכתיבי נחד קרא. הוקשו אהדי היינו ללמוד נעלמו מותר אפילו

דדיני תורה ואמנם לישראל חילק איסור
ללמדו הפילו חילק שש מלות וכ"ז נכדי
דאפילו בשבע מלות דידעו לא ידעו וינינו
עמוק כוונת מלוא פנימיות ודבר זה אי
אפשר אם נימא דישאל מותר ללמוד ומשום
דנישאל נטושה נכסחתו כה להעמיק
נתושה"ק וכענין מרז"ל אורייתא וקנ"ה
וישראל חד הוא ונאמרת הונה לשנא מסירה
על עמוק פנימית התורה וכדלמור נחגיגה
(י"ג ע"ה) אלל מוסרין לו ראשי פרקים
וכו' דמירי לענין מעשה מרכבה וכן התם
אמר רבי אחי חין מוסרין סתרי תורה אלל
למי שיש בו תמשה דברים וכו' וה"ר אחי
חין מוסרין ד"ת לנ"ג וכו' נכסחו הני תרתי
מיתרות דרבי אחי נחד לשנא מסירה להורות
דמירי נחד גוונא מסירת פנימיות התורה
דאפילו בשבע מלות דומיא דמשפטים אסור
למסור להם והיינו עי"ז דישאל ילמד עמו
דמטענו נוטה להסגיר עמוק פנימיות תוה"ק
דחילק נעלמו מותר לעסוק הנ"ג בשבע מלות
דידעו וכנ"ל כ"ז חידושו דרבי אחי דקאי
בשיטת רבי ר' יוחנן בליסור לימוד תורה
דנ"ג.

(ה) דלפיכ"ש מונח שפיר הא דכתב
הרמז"ס בספר פאר
הדור תבונה ג' על מה דנשאל אם הא דלמור
ר' יוחנן עכו"ם שעוסק בתורה היינו מיתה
אוה הלכה ואם נריך ליימנע כל נר ישראל
השר ילמד דבר מהמלות הנלמדים משבע
מלות או לא וע"ז כתב תשובה הלכה הוא
נלא ספק והא תהיה יד ישראל תקיפה
עליהם ימנע מתלמוד תורה עד שיתגבר
אכן חינו נהרג אם עסק בתורה דהא חייב
מיתה אמר ולא אמר נהרג כמו שאלמו על
שבע מלות נן נה נהרג ויכול ללמד המלות
לעכו"ם והאסור והעונש כי יש כמה מהם
שיהורו למוטע והם אומרים ומודים כי
תורתנו זאת היא מן השמים היא הנתונה
לנו על יד משה רבינו ע"ה והיא כתובה
אלל בשלימותה אף לפעמים יגלו פנים

שלישם הכלכה וכמה וזהם המורים
למוטע ואין צוה ממשל לישראל עכ"ל יעו"ש
והנה מנואר דנ' שאלות נשאל הדא אם הא
דר' יוחנן הלכה היא ועוד אי אסור לישראל
ללמוד לעכו"ם שבע מלות והיינו דאי נימא
דהא דר"י הלכה היא צרור דאסור לישראל
ללמוד לעכו"ם תורה מ"ו כיון דנשבע מלת
מותר לנ"ג לעסוק בהם ואפילו לר' יוחנן
וכדלמור נסנהדרין (וכהונא נתקלת חות
הקדוש יעו"ש) הלכך נסתפקו ושאלו אי
מותר לישראל ללמד לנ"ג שבע מלות דידעו
ותשינת הרמז"ס היתה דברי וכו"ל
ולכאורה האלי שאלה נ' חינו מונח דתם
שאלה היא זו דכיון דנ"ג מותר לעסוק
בשבע מלות דידעו ומלוא ענין כיון דהו"ל
צוה ככה"ג תלוייה סגרה שוה יתסר ישראל
ללמוד להנ"ג הני שבע מלות דנלמו
צוה ואמנם כפיכ"ש מונח שפיר
דנאמרת זהו חידושו דר' אחי (תנינה י"ג
ע"ה) דאסור וכנ"ל ואמנם תבונה הרמז"ס
היתה דברי לישראל ללמוד ולה קיי"ל צוה
כר' אחי דמסגרה צרורה לומר דכיון דמותר
העכו"ם נעלמו בלימוד שבע מלות דדיני
תורה שפיר מותר נמי לישראל ללמוד ותהא
טעמא נמי א"ש הא דל"כ הרמז"ס בתיבירו
להא דילא דר' אחי כ"ה דלינא דר' יוחנן
למוד וכנ"ל וא"ש

(ו) והנה מכל המנואר נלמדות
הקדומים) מפורש יוצא שיטת
הש"ס והרמז"ס דהיינו דנימא דעכו"ם מותר
לעסוק בשבע מלות וגם מותר לישראל ללמוד
השבע מלות דדיני דהוה"ק מ"ה בכל התורה
אסור ללמוד והיינו מיתה נעוסק. נתורה
ומחילא צרור ופשוט דאסור נמי לישראל
ללמוד תורה ונאמרת מנכא נגזילי האחרונים
נחלי דינא דעכו"ם העוסק בתורה חייב
מיתה אם זהו דוקא בתורה שבע"פ או
אפי' בתנ"ך ואמנם זה צרור ומוסכם לכ"ע
דנעוסק בתורה שבע"פ היינו מיתה
ונתשנות נשמים ראש סימן שכ"ז בתת

ה"ל ואשר שלחתי את מוֹתֵר ללמד לעכו"ם
 כחצו ולשון יהודית או ללמוד עמהם מקרא
 דאפשר דהאידנא לא אסור שהרי עיקר
 איסור ש"ש עלינו הוא משום ולפני עור
 לא תתן מכשול שעכו"ם ללמוד תורה היה
 חייב מיתה והאידנא לא שייך זה שיש בהם
 הרבה מלומדים היודעים את התורה שיכולים
 ללמד עמהם ולא היה דומה דתרי עברי
 דנהלא ועוד דעתה לאו עונדי ע"ז נינהו
 והוי כריכים ללמוד לדעת שצד מלות
 ידיהו דעכו"ם העוסק בשצד מלות הרי הוא
 ככה"ג. והשיב כל זה אינו מן הענין ואין
 טעמיה מספיקים להתיירו דאף לדגריק
 דהאיסור משום ולפני עור מחי אחרת
 שיכול ללמוד אצל המלומד ודמית זה לקאי
 צהדי הדדי וטעית מחור דאטו המלומד מוֹי
 הוא לו והוא רואה סימן יפה אצלו במשנתו
 נלי ספק אם היה נח ללמוד אצלו
 לא היה נח ללמוד ממנו ואם
 כיוצא בזה לאו לפני עור הוא אִין לך פעם
 שיאסר שהרי אם אינו מוֹתֵר האנר הזה
 יקח אחר גם מה שדנת אותם כמקיימי
 שצד מלות נפשיטות אף שגלמת דגריק כלל
 אוהחו נקיים מלות האלה אצל אִין כל יחיד
 ויחיד מוֹתֵר נדנר ונאנר מן הכי אִין
 נוהגין איסור כלל אצל צלמת צעיקר הדנר
 טעית שאִין הטעם משום תקנתא ידיהו אצל
 איסור גמור להוציא קדושתו וסגולתו
 אשר נה נדנלנו מעכו"ם לתתה להם ומי
 יתן והיתה תורה אחתנו בני ישראל אִמון
 מונע כאשר מופנים אפילו אחאז לא רצה
 לתתה למלך ארם כי כל הצרות נמשכו אחר
 זה וע"ז רמזו רז"ל נאחרם שכשנכתב
 התורה יונית לתלמי המלך היה חושך
 בעולם שלשה ימים ענינו שנסתעף מזה
 אחרי כן דגרים רבים עד הגיע הגלות
 סמר הזה וכו' ונחזור אל בענין דודאי אסור
 ללמוד תורה וקל ותומר מפסח שהיא מ"ע
 זאת אחרת תורה כל ערל כל זן נכר לא
 יאכל זו ואחת הדנר כי רבו בהם מלומדים

הרבה על ידי אלו שיאלו מחתנו אצל חס
 ושלום להוסיף להם כח נדנרי התורה
 הקדושה וכו' ולפיכך אף נכתב ולשון אם
 תוכל להשתמש אשריך וטוב לך אצל מי
 שמלכתו נכך יש לחוש משום אינה וכו'
 ועשה כחכתמך כי רע הדנר מאד שרוב
 היודעים לקרות קורין תורה ונספרי ישראל
 רק להתלונן ונאים נקושיות נדנינו וכו'
 עכ"ל וכן מלאמי נספר יהודה יעלה מהנאח
 המפורסם מהור"ר יהודה אשכז זצ"ל נח"א
 תשובה ד' והנאח המפורסם רבי יוסף שאל
 זצ"ל נעל המחנך ספרי שאל ומשיב
 בהסכמתו לספר יהודה יעלה הנ"ל כתב
 ג"כ דנאיסור לימוד תורה לעכו"ם אִין
 חילוק בין תורה שצכתב לתורה שצ"פ
 יעו"ש ונילקוט שמעוני (מלכים ג' כ')
 פסקא רמ"ד כתב בשם מרדכי שומר טוב
 ה"ל ונשכר שאל עם העכו"ם והראה לו
 הארון וגלה לו סוד עליונים נתנו לו מנשה
 ננו ע"כ ועוד שם פסקא רמ"ה (בשם
 פרקי דר"א פרק נ"ג) ועוד פתח את
 הארון והראה להם את הלויות ואמר להם
 בזה אנו עושים מלחמה וגו' כשם עליו
 הקב"ה אחר לו לא דייך שהראית להם
 כל האונות אלא שהראית להם את הלויות
 מעשה ידי חייך הם יעלו ויקחו את כל
 האונות וכו' ותחת הלויות יקחו מניין
 סריסים וכו' ע"כ יעו"ש.

ז) ולחייבת הקדש לא תמנע להעתיק
 מה שכתוב בזה"ק פרשת
 אחרי (ע"ג ע"א) נפסקא את משפטי וגו'
 חלה"ק ואסור לאתקנרנא צהו ולאשתעי
 צהדייהו צמלי דקנ"ה ואסרי לאודעל להו
 מלי דאורייתא ענין דאורייתא כלא שמה
 דקנ"ה וכל את דאורייתא מתקשרא בשמה
 קדישא וכל מחן דלא אחרשים צרימא
 קדישא צרימא אסור לאודעל ליה מלה
 דאורייתא וכ"ש לאשתדלא ביה. ר"ש פתח
 (שמות י"ג) זאת חוקת הפסח כל זן נכר
 לא יאכל זו וכתיב וכל עבד איש וגו' וכתיב

כתוב (ירמיה לב) והלא התורה אשר בסי
משה לפני בני ישראל לפני בני ישראל
הכל לשאר עוונן לא בסי בני ישראל
ישראל. ואל בני ישראל התאמר (ויקרא כ')
וכן כולו יתרון חזק דעמל חינוך הלל
ושמח דברי חמור לחונקלום ולא חודעו ליה
מלה דאורייתא עד דהתנור וכו' וכו' ותניין
הע"פ דהתנור ולא ענין פקודי אורייתא
הרי הוא כעכוס נכולה ואסיר למילף ליה
פתגמי אורייתא וכו' ע"כ יע"ש היטב.

שוב ונחתי בספר שדי חמד בקונטרס
הכללים מערכת אלף הניה חל
גלוניס מפירסמים ווהס המהרש"ל ושל"ה
ורע"ק א"ל דמחמד הקמורו נאסור לימוד
תורה לב"י יע"ש היטב.

והנה לפי"ש מתקור הש"ס וגדולי
הראשונים והאחרונים וזה"ק חומר
אסור לימוד תורה לב"י נראה צדור ופשוט
כלי שום כל ספק דאפילו להדפיס צדור תורה
שקע"פ צלע"ז אפילו לישראל לצד נמי
אסור חמיר ומשום דכיון דנדפס כלשונות
האומות שפיר מציאות להחלל ליד צ"ג
וינמוך מתיכיו וזה היה גורם ממש למסירת
דברי תורה לעכו"ם דאסור חמיר הוא והאי
דמנינו להנאונים כתבו כו"ס תשונות
להשילוב כלשון ערנית וגם הרמז"ס כתב
פירוש המשניות וספר המנהג בערנית לע"ד
צדור כשמש נהררים דהא דכ' בערנית היינו
כלשון ערנית דהיהודים לא היו מכירים
באותן מקומות כ"ל ערנית ומ"מ הכתב צנא
היה ערנית וזה כיון דהכתב ערנית שז
לא חכפת לן אם הלשון הוא צדור מלשונות
האומות דסוף סוף ליכא למיהא לגד מציאות
לימוד תורה לעכו"ם כיון דהאי דמכירים
הלשון מ"מ הכתב אינם מכירים משא"כ
לכתוב צכת האומות ונציאור לשון האומות
אסור חמיר הוא. ואפילו לישראל וכו"ל
ונאמח אסור חמיר טועה כיון דאפילו
באדם וגירות המושל נמי מחויב למסור

תושב ושכיר לא יוכל צו. ונחתי פסחא דאיהו
צדור למיכלא על דהתנורו צמלה קדישא
אסיר לכל הני למיכל ציה ונחתי צה
למיכל עד דהתנורו אורייתא דהיא קדש
קדשים שנה עלאה דקצ"ה עככו"כ ר"א
שאל לר"ש אנוהי א"ל הא תניין אסור
ללמוד תורה לעכו"ם ושפיר התנורו חזרייה
דנצל דכתיב לא עשה כן לכל גוי חלל כיון
דהאר מניד דנריו ליעקב אחאי הקיו
ומשפטיו לישראל א"ל חלעזר ת"ס זכאין
אינון ישראל דחולקא עלאה קדישא דא נטע
צוה קצ"ה דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם
ולא לעמין עכו"ם. ובנין דאיהו גניזא עלאה
וקורה שמה ממש אורייתא כלל סתים
וגליה נרזא דשמה. וע"ד ישראל צתרון
דרגין סתים וגליה דתניין ג' דרגין אינון
מתקשרין דא צדור קצ"ה אורייתא וישראל
וכל חד דרגא על דרגא סתים וגליה. קצ"ה
דרגא על דרגא סתים וגליה. אורייתא הכי
ימיה סתים וגליה. ישראל הכי נמי דרגא על
דרגא. ה"ד מניד דנריו ליעקב הקיו
ומשפטיו לישראל תרי דרגא אינון יעקב
וישראל חד גליה וחד סתים. מאי קא מיירי
הלא כל מין דהתנור והתנור צמלה קדישא
הינון ליה צתרון מלין דהתנורין צדוריתא
כלומר מודיעין ליה צרישי חתון צרישי
פרקין הינון עליה חומרה דפקודי אורייתא
ולא יתיר עד דיסתלק דדרגא אהר"ה ה"ד
מניד דנריו ליעקב חלל הקיו ומשפטיו
לישראל דאיהו דדרגא עלאה יתיר. וכתיב
(נרשית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב
וגו' הקיו ומשפטיו לישראל הלן רזי
וגמחי וסחרי אורייתא דלא ינערכון
לגלה אלא למין דאיהו דדרגא עלאה יתיר
דקא חי. ומה לישראל האי לעמין עכו"ם
עככו"כ. וכל מין דלא אהתנור ויהנון ליה
אפילו חת זעירא דאורייתא כאילו חריצ
עמל ומשק צמלה דקצ"ה דכלל צחאי תליא
דא צדור אהקשר דכתיב אס לא צריתי יתם
אפילוהי הקות שמים וארץ לא שמת. ת"ה

עמנו לפי תירון השני דתוד"ה קראו וכו' (נ"ק ל"ח ע"א) יעו"ש.

(ה) ולפיכ"ש נזכר הנזכר חסור מוסירה ד"ת לנ"ג ננא לנד"ג נמה שהתיר כ"ג להשאל מפה לונדון להעתיק תורה שנע"פ נכדי דע"ז יחא נמליזה דהנ"ג יעסקו נמי נמורה שנע"פ וע"ז יתקדשו ויתקשרו נלחנה ונלחנה ונריעות לנן של נ"ג לישראל ולא יעלילו עלהם עלילות שונות נסיות נלחנה דלדנא דנותבו יכירו וידעו כי נלחנה תלמוד כולו הכונה ידעת הוא וכהנא כ"ז נלח היטב נמכ"ע היום די צייט היר"ל נפה לונדון מהנלחנים שהטעמו נמתק לשונם מלא רעל וכפירה רבאי המדברים מהנלחנים לסעודת נמרה של תורה מסדר נזיקין וכמו שיראה כ"ג מהנ"ג הנ"ל דלנא נמכתי הנוכחי דנלחמת נדון כזה ליכל שם היר"ל נעולם להתיר מהנכח כ"ג שהתיר להשאל חד מהנריה הנ"ל ומשום דל"ז נגדר שינוי לנא נעלם לנן המשנה והנמרה וכ"א הנזכר הוא נלחן לע"ז זה שרי ת"ז להעלות על הדעת החר זה ומשום דוקף סוף היר"ל נגדר לימוד תורה לעבו"ם דליסורו חמיר טונא לכ"ע (וכהנא כ"ז מפורש נלחיות הקדומים יעו"ש) ולא נמציא לתירון נתרל דתוד"ה קראו וכו' ולפילו נלחנם ונזירה המושל חסור ומהניז למסור עמנו חלא חפילו לתירון קמל דתום הנ"ל (נ"ק ל"ח ע"א יעו"ש) דלינו מהניז למסור עמנו על זה ח"מ ננד"ד מי ניקש זאת חמיר חזיה נזירה חיה ח"ו נפה לונדון דהכריחו להשאל להעתיק תורה שנע"פ נלחנות האמות נכדי שוכלו ללמוד נמורה שנעל פה. ואי נמייא מדלגת מחר דלפשר נמשך זמן מהנמנים יתחדשו ח"ו נפה מלכות נריענא נזירה על ישראל נסנת עלילות שונות דיעלילו שונאי ישראל על תלמוד שלטו חמו הכריחו להשאל והנזכר דיליה להקדים רפואה למכה ולהעתיק להם תורה שנע"פ דע"ז דילמזו המשנה והנמרה

יראו גודל השינוי תלמוד שלטו ויהיה זה סנה לגול מעלינו אשמת שקר ועלילות נזויות נלחנה ללחמו גם זה חינו דכנר היה לעולמים תלומדים גדולים מהכמי חוה"ע דידעו נכתי הקודש והם הנינו על התלמוד בכל כהם וכעין רייכלין נכנת ה' חלפים ר"ע רע"א נלחנות המומר נפערקלרן והנזכר וכידוע וז"ל נכל דור ודור עומדים עלינו משעינים לזררי ישראל והקדוש נרוך הוא מילנו מידם ונלחמת תקנתא זו דהשאל והנזכר דיליה חיה חדשה דחידושה מועתם כעת דכנר היה לעולמים וכח"ש חלד נמכילי דור שלפנינו היותר מפורסם ונקרא נער לעווינלחן נחנורו ניה יהודה לז בני מלחם ונעלים ח"ל וכנר נעתיק ע"י הכמי נזכרים כל השנה סדרים משניות וכמה מסכתות היינו נרכות ננת עירונין יומא סוטה נ"ק סנהדרין מכות נלחן רומית ונדפסו נלחנה השננה עשר וכו' עכ"ל ואחר כ"ז מה הועילו נתקנתו וכי הוטע ע"ז מנן ישראל מועלילות שונות ונזויות ע"י משעיני לזרי ישראל נכל דור ודור. ונלחמת המשכיל לעועמלחן הנ"ל נ"כ דעמו יפה דמהקדו להעתיק התלמוד ללחן חלה מלשונות חירופה ע"י הנרה מלומדה ונקילה נניז לשון התלמוד (שם נחנורו דף הנ"ל) ושם נחניורו לז שני מלות המשכים ושם החליט נמי דמותר ללמד לנ"ג תורה וכתב ח"ל ננלחן רחיה נרורה נמורה ללמד חת הנכרי תורה ננד דעת השל"ה (מסכת שנויות דף קפ"ה) וכנר נהנו הכמי ישראל חלד ללחן לנזכרים לשון הקודש ומגדולי חכמי ישראל מנינו שהיו מלמדי לשון הקודש ננתי מדרש הנזכרים ולמדו להנמיסם כל ספרי ישראל ומתם למדו גם חכמת הקבלה עכ"ל ונלחמת דנריו נעלים ומנעולים והמה דנרי מינות ונזרות חלד מה שכתב דלחיה נרורה נמורה ללמד חת הנכרי תורה ננד דעת השל"ה ומה נראה דרך השל"ה לחוד הוא האומר ונלחמת מוסכתת חיה נש"ס ונמנ"ס וננזולי

תעמיס הדא דלויכא כוון דיעות דלא כתנ
כ"ה שני מונות דידעו (יעיין נהגן עזרא
תנוה כ"ז ה') וגם להפטרס דכל התורה
כתנ מ"ו הסכימו כולם כהד דדוקא תורה
בכתנ ומלמד כל זה נמי איכא גדולי
הראשונים ז"ל דלא היה זה נשניס האומות
כ"ה נזירת הכתוב יעיין נש"ס ונמפרשי
התורה נזה. ועוד מה דנסייע ממעשה
רב דנהנו הכמי ישראל מהו ללמד לבן
הקודש לגורים גם זה נל ומנוטל וכהספא
נעלמה ונכתב עמי דהא מהן יומר דשפיר
נעזר וזי המה הני הכמי ישראל דאש"ק קטלי
קני נאנמי הוו ומתלמידיו של נלס הראש
וירנעב נן נננ. ועוד דלמא דוקא לבן הקודש
דהיה מלכתה נכך דלויכא אינה דנכה"ג
אפסר להחיר וכהנול לעיל (אות ו') נשס
תשונות נשמיס ראש יע"ש היטב. ומכ"ז
מנורר דכל מ"ש התשכיל נער לעווענטאסן
הנ"ל נלס הול וז"כ נרה' דתקנתה זו דהשולל
והנרותא דילי' כנר היה לעולמים ונלמח
הלי תקנתה ש"ל ונלס הול דהא עלינת דס
דמפירסם לכל הכמי ה"ה"ע וגם לרונ או"ה"ע
דנבקר יסודה דכנר פרסמו שקריות כומרים
הראשים פלננט נלע"ז וגם גדולי מלכי
וברי מדינות שונות ומ"מ לא יועילו כל זה
להשתיק פה דונר נלס האנטישמייס וכ"ז
ננזירת הנורה יתנך וכמה"ל נספרי (עקנ
סוף פסקא י"ג) רני אליעזר אומר ספר
וסיף ירדו כרוכים מן השמים אומר להם
הם עשיתם את התורה הכתובה נזה אתם
נללים מזה ולס ללו הרי אתם לוקים זו
ע"כ יעו"ש והלכך לא יועיל שום השתדלות
דהנזירה חמת והסריונות שקר וכמ"ש
הרמב"ן ז"ל (וישנ ל"ז פסוק ע"ו) יעו"ש.
(ט) ולקישטא דתלמא לו היה עכ"פ
עעמו דהשאל המעתיק
והנרותא דיליה לטונת ישראל והיינו
דעל ידי זה דיעתיקו תורה נעל
פה לאומות וירלו דאין בהתלמוד
מדות ולימודיות נזויות חסור שנלסם

הפוסקים וכדנלרתי הני נלותיות הקדומים
יעו"ש. ועוד מה שנסייע להנלסותו זו
נרהיה נרורה מסנויה הש"ס נ"מ קי"ט
ע"ה) אומר הפרים ספרה וכו' אמרו קמיה
דנור מלכה אומר להו הפריק נמטי' לר"ש
וכפי"מ דפירשו רש"י ותוס' שם דמלך פרס
היה ונקי נדינים חו רהיה נרורה שאין
עליה תשונה דמותר ללמד תורה לנ"ג ועוד
כתנ שם ה"ל וכן אמרו נסוטה שהעתיקו
התורה לשנעים לבן וכו' עכ"ל ונלמח הנל
יפלה פיהו וכל דנריו נללים ומנוטלים דכנר
דרש כחומר הנלון האמתי האדיר רני
יונתן נעל התומים ז"ל נספרו יערות
דנב סוף ה"ג נהילוק לסיוס מס' נ"מ ה"ל
ויש דלקדק נהא דלמרי למלמח קמיה דנור
מלכה הו חסור ללמד לעכו"ס תורה וכן
קשה נמ"ש תוס' דהיה נקי נדיני או"ה
הו חסור ללמוד תורה וז"ל נשנע מונות דידעו
מותר ללמד עמיה דהא מוחר על כך ולס
כן כיון דנ"ג מנווה על אר מן הדי חס כן
לריך ללמוד דיני או"ה נעטרונות חס נפל
אנר מן הדי נקערה הו לקדירה מה דינו
של המחכל ולס התך נסכין אנר מן הדי
חס או נון הי לריך נעילה הו הנעלה
דמ"ש אנר מן הדי לו שר דנרים חסורים
זה למד וידע ננור מלכה דיני סכין של
איסור לריך נעילה וכדומה וכן כהן כיון
דנ"ג מנווים על דינים ולדעת הרמ"ה
נשונה דינים שלנו וכו' עכ"ל יעו"ש היטב
דנריו הקדושים ז"ל המתוקים מדנש
ונלמח הפילו לר' יוחנן דס"ל דנ"ג דמנווה
על הדינים היינו נמסוסיות וכמ"ש הרמ"ה
נשונה (וכהנול לעיל אות ד' יעו"ש)
מ"מ מחד דמותר ללמדו לנ"ג הפילו דינים
מד"ה כיון דכתינו נהד קרע עס אינך שש
מנות וכמו שנילרתי היטב לעיל אות ד'
יעו"ש וכמ"ש הרמב"ם נשונה נספר פאר
הדור. ועוד מה דנסייע מהא דלמרי נסוטה
(ל"ג ע"ה) דמרע"ה כתנ התורה נשנעים
לבן גם זהו נל מעקדל משמע מכמה

והשיג תואר דלקטער וגם תואר נאריסטער
זהו מסוב ע"ד (אדוואקאט גע"ז) והשג
בסינת כל זה להשיג משרה גבוה בתואר
דלקטער ראשינער אלל התפסים ומכ"ז מונק
כמה גדלה ידיעתו בתורה והוראה בלם אנדך
נתחלת נגנונו בלימוד תה"ק פירש מתלמודו
וכ"ל מעט מזער נחם דמחן לדרשותיו
פטפטי מלי בעלמא לשמה בלם נשים ולאגים
דומים לנשים, יאמין לי כ"ג כי איזה
פעמים דנרתי עמו ומלאתיו ביותו ריקס
זהו המכנה עמו שם נקח והוא המעתיק
תורה שנע"פ ללע"ז ולהגיל עי"ז כלל ישראל
וולהגיו חוי מה היה לנו ואין ספק בעולם
דעליו יונדק מחמר הז"ל (תנינה ה' ע"ג)
ג' הקנ"ה צוכה עליהן בכל יום על שאפשר
לעסוק בתורה ואינו עוסק וכו' דנחמת יש לו
פרנסה בצופי ונהשקט ואם היה עוסק
בתורה כראוי לו היה נאה לו ונאה לעולם
ואחנם הוא פירש מתלמודו ושגן יונדק
מה"ל (פסחים מ"ט ע"ג) שנה ופירש
יותר מכולם.

(י) והנהגה השי"ת עד ונאמן עלי כי כל
מה שאני כותב לכ"ג נמכתני
זה ליכא שום שמך נגיעה עזמית כי הינני
צפה רב ומניד וש"ג וכדומה מהמשרות
דשייכים לקהלה ועבודת הקודש כי
אם סוחר עמל ויגע נשתי ידיים
והרנע יותר מכפי כחי וחולשת
גופי נעסק מסחר נאמונה בלי שום
זיוף ורמאות ואני קונע בנ"ד עתים
לתורה כאשר נטוויו וא"כ איזה טעם
ונגיעה עזמית שייך דעי"ז מוכרחני לתאר
מהות השואל כפי"מ שהוא נחמת וביטור
היכי אעשה דבר כזה לתאר מהות השואל
המעתיק ומנרותא דיליה לפני כ"ג דזהו
בגדר מצוה צפני ת"ח דהו"ל אפקורוס
וכמה"ל בנסהדרין (ז"ט ע"ג) יעו"ש
ונחמת לאחתי עיקר טעמא האי איסורא
דחמיר טובא העהקה תורה שנע"פ דהוא
פירנא והריסה נקיום כלל ישראל דענור

ועליותם מישראל ההרשתי דלמוינא דהאי
נחמת איסור חמור מה"ת היה וגם זרועם
לא הושיעה לישראל בזה ואדרבא עוד ה"ו
יסובב עי"ז בירוש מפא וכמו דהוקיה נעש
נלות נניו נשכיל שררה נ"ג הלוקות
(וכהנא לעיל סוף אות ו' יעו"ש) מ"מ
כיון דלטונת ישראל כוונתם שמי מהפסם
לפי עמי ואחנם מה אעשה כי נחמת לאחתי
אין שמך כוונה לטונת ישראל בלם וכה
יעזור לי השי"ת בכל הענינים נשמינות
ונרהניות כי כולם כלחד היינו השואל
המעתיק והנרותא דיליה כלומר רב הכולל
ונלע"ז שייך ראשי נירוף בית דינו דפה
לונדון המה כופרים נמורים בלם בכה"ת
וכמו שפרסמתי מעשיהם נהינורי בדרך
דברנן ימחול כ"ג לעיין הינע בם וכל
מה שכתנתי שם הוא אחת ולדק ומעשיהם
יעידון על פנימיותיהם דכל ימיהם עוסקים
בלימוד לשונות וחכמות הלוגיות ואין להם
חלק ונהלא בלימוד תה"ק וכ"ל מעט מזער
לד ההכרה לפרנסתם יען דהמה משמשים
נקודש בתור רב וגם אפילי לימוד זה אינו
ה"ו בלימוד תורה ע"ד אחתי כ"ל נמה
דנחן לדרשותיהם פטפטי מלין בעלמא
יהוראה אין להם שום חלק ונהלא לא מנה
ולא מתקנה כי רונם ככולם המה תלמידי
הסומא גער גדול ידיעתם בתורה נירוף
אחמת ירחם נלויה וידועה ואלם השואל
מכ"ג מהותו זהו הוא למד נענוריו בליטא
ואח"כ ננערלין שפת אשכנז ונפה לונדון
היה רב אחד נביהמ"ד והיה נחמת ת"ח
ויר"ש ועוסק בתורה בהתמדה ונפטר לעולמו
היניי נה שלא נשאת גמנו ונמרו לקה נחור
ז"ח ענור נה הרב ז"ל הכ"ל ולמלאות מקומו
לקחו נחור הכ"ל והוא היה נ"ת הנון ואם
היה עוסק בתורה לו לאילן רנא יתעניד
וכמה"ל (תגילה ו' ע"ג) ינעתי ומנאחי
תלמידי ואחנם אחר זמן קר דנחמנה לרב
נביהמ"ד הכ"ל התחיל לעסוק בשפת אנגלית
ונחכמות הלוגיות וממא פירש מתלמודו ואין
לו עסק כ"ל חכמות ולשונות העמים וכבר

צפוני ולטהר השרץ נאמר דהוה מפי כ"ג זהו כלל גוהר נענוותי והוכרתי לתאר מהותם וכמוה"ל (יומא פ"ו ע"ב) מפרסמין את ההנפים מפני הילול הכס וכו'.

ולחיבת הקודש הגני להעתיק מה שכתב הרב הנאון הג' הגדוק הנופריס רבי שלמה קלוגער ז"ל נספרו ש"ת טוב טעם דעת (מהדורא ג') הלך בני סימן פ"ז) ה"ל להרב נח"ה יונה השכני אב"ד דק' פשוטורסק. ידידות מכתנו קבלתי והגני משינו מיד. ידידי הקשה לשאל ממני דבר כזה (היינו ללמוד לשונות) כי אני מקיים נפשי מחמיר ה"ל. מה דמני לך להנרך. אלני הדבר שנוי כמחמיר שכן תשקננו וכמ"ל הכתוב הרחק מעליה דרך ולא תהרץ אל פתח ביתה כי לדעתי כל נזירה לא יסונן ולא ישינו אריות היים ואף דיש דומין נפשי כי לא יזיק להם הנה נחמד ולא תחמין נעמך וכו' ושלמה המלך ע"ה היה חכם מהם ואמר ארנה ולא אסור ולדעתי כל הנוגע נה לא ינקה ואף אם שוין נחון נרלין נפנים כי לא כימים הראשונים אנתנו נימים הראשונים היה הרשעות נמעשה אם ראו נא"ה אחד שאינו פרוץ נעריות וכדומה ידעו שהול כשר לא כן עתה הרשעות תלוי נלל ויתכן שיהיה מקיים כל התורה ונלל ישים ארנו ויש נלל שכן אפקורסות והוא גרוע מן הרשעים הראשונים שהיה נהם כמה הטלים לכן לדעתי כל הנוגע נה לא ינא נקי וכמ"ל הכתוב היחמה איש נחלים וננדי לא תשרפה כן הנוגע נאשה זרה והיינו חכמת יון דהוא נמשל לנאשה זרה כידוע ולדעתי זה כוונת ח"ל (נאונות פ"א) שא"י אומר אהב את המלאכה ושלל הרגנות ואל תתודע לרשות דרוה ד' דבר נס ופז נרוה"ק על זמנים הללו שאי אפשר לקבל הרגנות נלתי התקצרות אל הרשות למאז קן נענייהם וללמוד חכמתם לכך אחר

ושגל את הרגנות ואל תתודע לרשות לך לדעתי ימנע מזה והיד ד' תקצר לפרנסו ולעזרו נלל זה. הנה גיליתי לו דעתי ז"ל אין להאריך דברי ידידו עכ"ל אית נאונות נאונות ה"ל. ואני נשנע נאונות המורה נד' חלקי ישראל כי כל דבריו נתקיימו נאונות לאנתי נאונות נאונות המעתיק והנריות דיליה דהמה שומרי משמרת הקודש נפה לונדון נללד דמעט נמעשהים פרסמתי נחיוני מרור דננן נכ"ג יש לו תח"י עוד יעידון ויגידון הנאונות שנצרו מפיסם נעת הסעודה ושמחת מרעים נעשה נאונות של העתקת חס' נ"ק לנע"ז וכפ"מ שנפרסם נמכת עתון יונו די נייט היו"ל נפה לונדון ואני שולל למכ"ה ה"ל נרופה נמכתני הנוכחי לכ"ג דמחוכה יראה מהנאונות מפורש עיקר כוונתם דע"ז יתקרב ויתנצקו ויתקשרו נקשר של קיימא הינה וריעות ישראל נכ"ג ונזה ישראל נושע תשועת עולמים חוי לחמים נככה שומעות ורואות אונות נדפסים נמכ"ה ה"ל (וכפ"מ) דהעתיקו לשונו לעיל סימן ר"א יעו"ש) וכי נרי מינות ואפקורסות יותר מזה והלא עיקר תורה נע"פ שלא נאנה נכתב הינה כוונת הש"ת לכריחת נרית עם ישראל וגם להנדיל ישראל מנ"ג וכהנא לעיל (אות ג') יעו"ש וכעת נאים הני רשיעי ומינים להפוך קערה על פיה ננד כוונת הש"ת ולהנדיל נשנע"פ עיקר כריחת נרית דהקנ"ה וישראל לרשות הרבים לאינס נמולים ונאמת נניעותם והניעותם נודל שקריותם עלו למעלה ראש עד שאי אפשר לתאר מהם נרועים להרלות העמים והשרים את יפיה של תורה נע"פ כי טונת מראה היא והמה נעלם דורסים ורומסים לתורה נע"פ נרגליים ומשפילים אותה עד לעשר נאונות אין להם עסק עמה כ"ל נאונות חיוניות וכידוע להעומדים נפה. וכ"ל נאונות אינס שוין השולל המעתיק והנריות דיליה היינו המכונים נ"ד דפה לונדון

כלומר דפנימיות כוונתם חלוקה נפרדת סוגי והיינו כוונת השלל המשתיק הוא דעי"ז יתפרסם שמו למלחמה גדול כלומר גלון מפורסם נהמנת התורה ופראפעסלר למדעים בנות ויהיה זה סינה להביג ונשרה גנוה נחור להקטער רהיגור היותר גדול צמינו ויקוים צו צשוואלה עושר וכבוד וכוונת הנרמח דליה הוא דיהא תורה הנת לכל הארץ למחלים ולחייב מחולים ועי"ז יהא כיס אחד לכולם כלומר ההנה אחיה שלום ורעות וסופה להסתגלות גמורה נגד מה שכתבה תוה"ק (דנדים ל"ג כ"ה) וישכן ישראל נטה נדד עין יעקב וגו' כלומר חיותי ישכן ישראל נטה כסיהיה נדד ולא מתגולל נהמנת משה"כ נהמנוללים נהמוות לו חייב עוד נטה

יא) והנה עיקר מה דמשתדלים בהעתקת חורה שבצי"פ ללע"ז הוא דרוחם הנזירות והרשעות דעלו למעלה ראש נמדנית השכנו לפתח פתחוב ממש מחיגורא ומה לנירה עמיקתה דישאל היו נמדנית השכנו נרום שמש הנלנה ונסינת צר הנורד ומושל נעשו עניים מרודים והלפי אלפים נפזרו לנרצנ כפיות הארץ עלה מורד נלנס דהני ישראל נמדנית ענללנה ונפרט דשנאה האנטישמיים לישראל צומיניו הולכה הלון וגדול עד כי גדל מחוד נכל המדינות ומיראתם זו המתיקו עלה להעתיק תורה שבצי"פ ללע"ז ועי"ז יתקרב ויתדנקו ויתקשרו כולם נלסנה וקתה ורעות ויהיה זה סינה לגול מעלינו שנלנה ונלנות מהאי טעמא השתדלה נמי קהלת ישראל דמה לונדון להדפיס חונרת נניטול עילת שקר עילת דם וכמו שנפרסם נמכ"ע היוםי **די צייד** הו"ל פה לונדון מיום ה' י"ג שנט נרנ"ה וטה"ל עם ליו חיוט ערשינען לונטער דער לויפזיכט פון דער אידישער צאלרד קף דעפוטטים אנרויסער נון לון ענגליש וואס זיינט לויף די פאלשקייט פון עילת דם וכו' וכו'. דאס נון ליו נלמות

א זייער וויכטיגער, לון עם זיינט לו לונטער אידיש פרטרעטער רוענן ניט צונגע דער שרעקליכער הענט וואס ווערט פארשפרייט נעגנן איידען. ע"כ נמכ"ע ה"ל ונלמות כל פעולות ללו צעליס ומנוטלים דנדר נתפרסם נכל העולם ממה מחות שנים מהרצה גדולי הכמי ומלכי אוה"ע ונזירוף גדולי הכהנים ונרלשם כון הרלשי הנקרה פלצסט נלע"ז דעלילת דם שקר נמור שלין למעלה היונה ופוק היו דה ערך כ"ה שנה נלספו רננים דמפורסמים לגדולי ישראל היותר מליינים מכל המדינות כונעט חוזה מחות לק"ק קראקא ושנים נשנעו נפרהסיה נס"ה לעיני כל העולם דעלילת דם הוא שקר שלין כמורה נמליות צעניי שקר והנה נכל המדינות היותר מליינים נמחוסיות וככשרות המדות מ"מ דנין ע"פ עד אחד אפילו דיני נפשות ונרור דלפי"ז נשנעו כמה מחות רננים גדולי הכמי ישראל דעלילת דם שקר הוא פשיטא דמסנרה נרורה דשנז לא יבניהו מושלי ושרי המדינות דעלילת שקר זה כיון דלפילו דיני נפשות דיין ע"פ ע"ה ומכ"ס לכל כך גדולי והכמי ישראל דלפילו לל מושלי ושרי המדינות מהם נכחלית ההשינות ול"כ פליאה עמומה היא מדוע לא ישימו קץ לעילת שקר זה ולכתוב נספרי דיין שלהם דעילת שקר זו כל יזכר ונל יפקד ולהעניש המניה עילה זו כיון דנלמות האמוות צומיניו מהם נכחלית כשרות המדות ונמחוסיות צונגע לדיין נעכ"כ דכ"ז הוא נגזירת השי"ת נעונש ניטול נדק ומשפט וכדנלירתי כ"ז היטב נחיצורי מרור דרצנן נפתיקה נד 7 יעו"ש והלכך לא יועיל שום השתדלות לנטל הנזירה וכמ"ש הרמנ"ן ז"ל (וישג לא פסוק טו) דהנזירה אחת והקרינות שקר יעו"ש ונלמות אה"ל (שנת קלט עה) תיאר רני יוסי נן אלישע לומר אס רלית דור שורות רנות נלות עליו לא נדוק צדייני ישראל שכל פירענות שנאה לעולם לא נלה ללל

עיקר קיומם של ישראל הוא נקיים התורה ונעשיית צדק ומשפט ונניסולם לא יועיל שום הכמה וענה כ"א יצא עונות ותיקונם היה קנקולם כלומר זהו דרוגים להקבל ולעמוד על נפשם נהנתה תורה שבע"פ ללע"ז ולהראות העושים והשירים את יפיה כי טובת מראה היא וזהו יתקדשו ויתקדשו נאמנה ורעות זהו צעם פניה שנתם וכמו נהקיה דע"ז דהראש לנ"א הלוחות נזר על זרעו נלות וכהנאל לעיל (סוף אות ו) יע"ש היטב.

(יב) והנה נבנת (קל"ט ע"א) אמר ר' מלמי משום ר"א נ"ר שמעון מלי דכתיב (ישעיה יד) שר ד' מטה רשעים שנט מושלים שר ד' מטה רשעים אלו הדיינים שנעשו מקל להזניהם שנט מושלים אלו ת"ה שנמשפחות הדיינים מר זוטרא אמר אלו ת"ה שמלמדים הלכות נזר לדייני נור ופירש"י ה"ל שנט מושלים מקל אנרופין של מושלים היינו דיינים רשעים ש"ה שנמשפחות להם למקל ולהנדרק שעל ידיהם היו מעמידין אותן ומחפין עליהן ועושין סניגורין לדבריהם: לדייני נור שנהצטתם אותן ת"ה מעמידים דייני נור לדון את כל הנא והרנה דינין שאין ממלכין נהן ומטיין אותן עכ"ל יע"ב.

ולכאורה הא דנקט הלכות נזר אינו מונק דמ"ש הלכות נזר דנקט ונפשיטות הי"ל לומר אלו ת"ה שמלמדין לדייני נור וממילא כל סוג לימוד בכלל ועוד הא דפירש"י ה"ל לדון את כל הנא וכו' תמוה דמלי צעי רש"י זהו ומה היה הסר אלו פירש שנהצטתם אותן ת"ה מעמידים דייני נור לדון והרנה דינין שאין ממלכין נהן ומטיין אותן.

וביותר תמוה היכי דחקו ר' מלמי משום ר"א נ"ר ומר זוטרא בכוחות הא כי קרא להוילמו מפשוטו דנאמתי לא מיירי כ"א דנעת כי ירחם ד' את יעקב והגיה להם מעוז ומורגז דהיה להם ע"י נצודלנר

נצביל דייני ישראל שאלמר (מיכה ג) שמו נא זהו רחמי ניה יעקב וקייני ניה ישראל המתענים ומשפט ואת כל ישראל יעקבו נונה ליון נמונים וירושלם נעולה רחמיה נשחד יפסנו וכהניה נמחיר יורו וכו' וכן חר"ל (הנה פ"ה נושנה ה) חרצ נא לעולם על עיניו הדין ועל עוות הדין ועל המורים נחורה שלא כהלכה ע"כ יע"ש ופשיטא לפי"ז דנעוה"ר נמדינה זו דולנד דרוגם עונדים נח"כ וקייני מוהות גם הדיינים דמנעם הקהלה המה דייני נור ונשאלט נפש חמורות שנהמורות דמות עליהן כקלות שנקלות עד דלא יחומן כי יספר ונשפלות ופרזית דידהו ומכ"ז נזר נלי שום נל ספק דהני תרתי פעולת דידהו והיינו העתקת תורה שבע"פ ללע"ז והנותר ניטול עליה דס לא יועיל לנטל נזירות עונם ניטול נזק ומשפט נסיבת רשעי דייני ישראל דפה לונדון וכפין דכתיב (ישעיה ג ט"ז י"ז) ויחמר ד' יען כי נזהו ננות ליון ותלכנה נטויה נרון ומשקרות עינים וגו' ושפה ד' קוקד ננות ליון וד' פתחן יערה ותניא נפסיקתא (הנה) נילקוט שמעוני ישעיה רמז ננט) ח"ר הניכל נר פפא לפי שהיה ירמיה מהזר עליהם ולומר להם ננותי עשו תשובה עד שלא ינאיו השונאים והן היו חומרות ימחר יחשה מעשהו למען נראה דוכס רחמיה אותי וניטל אותי לו לאשה וכו' וכו' מה עשה הקנ"ה פתחן יערה רמז למעיינות שלהן והיו שופעות דם וממלאים קרונין שלו והיה משליכו והקרון עונר עליה ומפסקתן וכו' ע"כ יע"ש וה"ה נהני דמכהנים נחור רגנים ודיינים דעיקר עסקם הוא נחממות היגוניות דנמשלו לאשה זרה ונחורה אין להם חלק ונחלה וממילא מנטלים נשאלט נפש נזק ומשפט ורוגים להשתדל נקיוות נזמן דרואים דהנאלה לישראל הולכת ומתרגה נכו"כ מדינות ע"י העתקת תורה שבע"פ ללע"ז והדפסת חונרת ניטול עליה שקר דס נגרי לפסח וכו' לא יועיל דנאמתי

מלך צלל לא כתיב שם (ישעיה יד) ונאלח המלך הזה על מלך צלל ואחרת ח"ד שנת ענש שנתה מדהנה, שני ד' מטה רשעים שנת מושלים ע"כ יע"ש וא"כ פשוט דקרא סוגג הולך על מלך צלל ותלחת פירשו הכי רש"י והרד"ק ו"ל מטה ושנת משל על החחק והמתשלה רשעים מושלים. אמר על נצודנדר ועל חילי מרודך ועל נלשאר עכ"ל יע"ש וא"כ היכי דקרו חז"ל לאוקמי האי קרא ברשעי דיינים ות"ח מסייעים להם כיון דנאלח לא מיירי האי קרא והאי ענינא כלל נסוג זה וכמוכן

(ג) ולחבן נלע"ד דטעמייהו דחז"ל הוא דנהי דפסטיה דקרא מייירי נמלכי צלל וכדפירש"י והרד"ק (וכהנח נלות הקדוש) מ"מ ח"ן לומר דכוונת הנביא דלמר ח"ד שנת נגש שנתה מדהנה דר"ל דוקא מלכי צלל ציחוד דא"כ מהו לשנא שנת. שנתה. דנקט דנאלח לשנא שנת משמעוהו אינה ציטול גמור עולמית כ"א שניתה לשעה ותרנמו נה וכדכתיב (בראשית ז') וישנת וגו' ותרנמו ונה וגו' כי זו שנת וגו' ותרנמו ארי ציה נה וגו' יע"ש וזלח הא דכתיב (ישעיה י"ד) שנת ענש תרנמו ציטלת מרות וגו' משום דס"ל דפסטיה דקרא מייירי נמלכי צלל ציחוד והלכך תרנמו נלשנא דינדק עליהם והיינו ציטול נגדור עולמית וס"ל דשנת דכתיב לאו דוקא, ונאלח נראה מותרנס הא דכתיב שנתה מדהנה סף חקוף הינא ולא תרנמו ממי לישנא ציטול בע"כ למר ולשנא שנת ח"ן משמעו ציטול וכ"א עיקר הכוונת נה תירנס דכוונת הנביא על מלכי צלל והלכך תרנמו צפנים שונים כפי כפל הלשון. ואלתם וסו דוקא כיון דנאלח לשנא שנת לא הוה על ציטול גמור דליו עוד מציאות כ"א משמעו הוא דענש הפועל דמסנע הפעולה נה לפי שעה מעשיית וסיבנע הפעולה ות"ח עדיין הוא מציאות נכה ואפשר ממי דמקן

מהזמנים יאה חחר וניעור ציטנע עשיית פעולתו והלכך לא ינדק לשנא שנת דכתיב צהאי קרא כיון מייירי נמלכי צלל והס לגמרי עזרו מהשולם ונציטול גמור ממציאותם ונכל כה"ג יתכן דוקא לשנא חדל וכעין דכתיב (וירא י"ח) חדל להיות לשרה אלה כנשים. וע"כ לומר דכוונת הנביא כיון דזה צדור ומוסכס דכל הצרות והספרענות נצאו על ישראל הכל צסינא רשעי דייני ישראל וכדכתיב נצנולת ישעיה וירמיה ותרי עשר ונציטול מלכות צלל פסקו הצרות מישראל דהיה להם מנצודנדר ונניו וגש אחר נ"כ לא היה להם אף ממלכים אחרים שצנאו מדינת צלל וע"ז שפיר הונח לשנא שנת ענש שנתה מדהנה דנקט הנביא והיינו משום דנאלחו זו לא כחון על מלכי צלל ציחוד כ"א כלל ממי סוג ענש אחר ועיקר חקירתו צאלתו על ציטול הצרות מישראל חן ממלכי צלל דנחנעטו ציטול גמור ומציאותם עבר וכלה לעולם והן ממלכים אחרים דלא ירעו ולא יחסימו והלכך נהי דעל ציטול הצרות ממלכי צלל לא ינדק לשנא שנת וכנ"ל מ"מ כיון דנחקירת שאלתו כלל ממי סוג נוגש ממושלים אחרים שפיר צהכרה לננקט לשנא שנת נוגש שנתה מדהנה כלומר ח"ד שנת לפי שעה הצרות לישראל מהנוגש, דנאלח גדר נוגש לא צטל לגמרי דנהי דמלכי צלל כל ונלצדו עדיין כמה נצודנדר איכא צקוקא היכא דיעברו ישראל על התורה וכדכתיב נחזה"ק (נחקתי תנא) הספרעניות והיעודים יע"ש וכיון דעיקר חקירת שאלת הנביא יע"ש על ציטול סוג ספרעניות מישראל ולא על ציטול הצר והנוגש המסנע הספרעניות דא"כ לא שייך לשנא שנת וכנ"ל וכ"א על שניתה הנוגש לפי שעה מפעולתו לסנע נגישה וצרות לישראל ונאלח אפשר מציאות נזמן מהזמנים להיות חחר וניעור ולסנע ח"ו צרות לישראל שוב לא ינדק תצנעו נמ"ש שני ד' מטה רשעים

כלומר ע"י השתדלות ת"ח נעשו הרשעים מושלים היינו דיינים, והת"ח יען דרשו דנני משפחתם יתפרנסו בשופי ונכבוד הטעמו דנריהם להיטור דהמה הגונים ורלוים ונהי דהיו מפורסמים לצורים היו מחפין עליהן דזה דעשו סניגורן לדנריהם וכדרך מי שמחפה דריצו דנרים להועיל השתדלותו עם שידוע דעלמו דמי שמשתדל עטרו חיו נעלם רלויו והגון וכ"ז מחזיק בפירש"י דכתב ו"ל שנט מושלים מקל אנרופין של מושלים היינו דיינים רשעים שח"ת שנמשפחותם להם לתקל ולאגרוף של ידיהם היו מעמידין אותן ומחפין עליהן ועושין סניגורן לדנריהם עכ"ל חסו ע"ד הנ"ל דמחפין עליהן על גודל פרסום חיו ידיעתן וכעין דלמך ביצמות (לא ע"ג) זמנין דנת אחותו היא ומחפה עליה וכו' יע"ש עם שנלמח יודע שזימנה וס"ה דהני ת"ח עושין סניגורן לדנריהם דהשתדלותן נמיטיו קרונו לדיין דנני דליו דגדר רלויו לדיין לגודל חסדון ידיעתו דתורה מ"מ יאל הפסדן בשכרן לגודל התועלת נמיטיו מחזות ותכחות דנניה ולי דלניס חכמים נחמח התורה דזהו עיקר נמיטיו דיין מ"מ נמשך הזמן ילמדו מני תורה ויהיה תורה ותכמה נמקום אחד זהו כונת ר' מלחי משום ר"א דנ"ש. ומר זוטרא טעמי דנלמח כפי המצואר נכתני קודש דנליים היו כל הדיינים שנירשלים רשעים גמורים וכיון דמצואר נכתנות (ק"ה ע"א) דנירשלים גופיה היו של מלות ותשעים ולרענה נתי דינין ופירש"י ח"ל נתי דינין של עשרים ושלשה עכ"ל יע"ש ולפי החשדן עלה סכום הדיינין שנירשלים גופיה למספר תשעה אלף ואשים ואשים מלמד סהדרי גדולה שהיתה נלכת הגזית ובת חין סגרה לומר דכ"ז דיינים מרונים יחמט כולם נלמנעות השתדלות ת"ח שנמשפחות הדיינין עם שהמה טרים והלכך ס"ל למר זוטרא דנלמח שר' ותקיפי אשני ירשלים נעלמם לא רטו כ"א

על שאלתו חיד שנת נוגש מפעולתו ומשעמח דנני דנלמח מלכי נלל נשצרו ונטלו ניטול גמור עולמית אכתי כמה רשעים איכא וכ"א לפי שעה שנתו מפעולתם להגר לישראל ושוז לא ינדה לומר שגר ד' מטה רשעים. כיון דנלמח מושלים תקיפים נינהו וכ"א דננתו להגר לישראל ונע"כ לומר דכוונת הנניא נח"ש שגר ד' מטה רשעים שנט מושלים דר"ל על הרשעים המושלים מישראל דהמה עיקר עלם הסינה לכל ריביו הצרות והפורעניות שאלו על ישראל וכיון דלגר ד' מטה רשעים שנט מושלים הנ"ל שנת ג"כ הנוגש ונכה"ג יונח שפיר לשנא שנת ומחוס דל"ז גדר ניטול עולמית כיון דנלמח איכא הנוגש נעולם וכ"א לפי שעה הוא נח מפעולתו להגר לישראל משום דלגר ד' מטה רשעים שנט מושלים מישראל דהמה עיקר הסינה לסיצור הצרות לישראל ושפיר נמליאות דנמון מהזמנים נסינת רשעי דייני ישראל יהא כח הנוגש חחר ויטור נסיצור צרות לישראל וכנ"ל זהו עיקר טעמייהו דר' מלחי משום ר"א דנ"ש, ומר זוטרא, דפירשו כוונת הנניא נח"ש שגר ד' מטה רשעים שנט מושלים דר"ל על רשעי דיינים ות"ח דמסייעים להם

וזהנה נמה שכתנתי דכוונת הנניא נמלמרו שגר ד' מטה רשעים שנט מושלים הוא על רשעי דיינים מישראל אכתי טעמח לכפילא נעי למה כפל הנניא מלמרו מטה רשעים, שנט מושלים, והלכך דרשו ח"ל דכוונת הנניא נכפילת לשנא שנט מושלים לתן טעם היכי נשקעו ישראל כ"כ לעטור על התורה להכעיס נלי שום הגלה גופנית ענד מה דמוסכם מסגרה דנרורה חין אדם חוטא ולא לו וכדלמך נקידושין (ס"ג ע"ג) ומה דוכתי יע"ש והיינו דמינו דיינים רשעים וצורים נמקום דיכולין למנות דיינים כשרים ומומחים ע"ז למר ר' מלחי משום ר"א דנ"ש חלו ת"ח שנמשפחות הדיינין

דיינים שהיו חכמים נחמדות חילוניות דהחילה אז להתפשט בישראל מחמדת יונית נרשעי ישראל ותקפיהם וכידוע ומחילה אלה העוסקים נחמדות אלו המה נורים וריקים מהכמת התורה וכידוע נצירור וננסיון ולחנם כיון דהיו נזשים לעשות מעשיהם אלו נפומני דינורר נפרסה"א דאינם רזים להיות להם חלק ונחלה נחיה"ק ואפשר דיראו ג"כ מהמון בית ישראל דתמימים הם והולכים נחיה וריעות נערת ד' כמו מעשה רשעותם נניזיו תורה וכיצד חמדות חילונות נחמדות שקר ולציעות דקדושה נחמדות מהמון בית ישראל הלא לנו לדעת כי נעמים הללו ניותר נריכים לדיינים שידעו להלך עד רוח העת והמון ושיהא נקי נחמדות חילוניות ואם כן תלמידי חכמים חמנונו עם שחכמים הם נחמדות התורה מ"מ אינם ראוים לפי רוח המון להיות דיינים וכ"א יסייעו להדיינים העקרים להורות ולדון נגונע לעניני תורה ונזה עלתה ניוק ע"י מסוה מזויפת דקדושה נמנות דיינים עיקריים רשעים ונצירוף חיה ת"ח לעניני תורה לכסות עינים.

יד) והנה נעת היתה יהודה לקדשו ישראל למחשלותיו כלומר דכה המחשלה היתה לישראל והיינו לנדיקים המכונים ישראל (ישראל סנא) תקנות גדולות שנו התם נירושלם והיינו נמינוי דיינים מרונים וכפי המצואר נכתובות (ק"ה ע"א) היה נירושלם גופיה של מחלות ותשעים וארבעה נתי דינין ונכל אחד ואחד עשרים ובשעה ועלה למספר תשעה אלף וכ"ז דיינים נצד סנהדרי גדולה ופכית"ש תוד"ה קשיא וכו' (כתובות סס) היה לכל ענין וענין דין מיוחד יעו"ש וכ"כ למע נשניל ודידו דין אחת ללחמו דכיון דליין אחד לזון כ"א נקד ענינא ולעולם הוא עסוק נחלי ענינא הוא מוחה גדול נחקע הזה ונכל המחשק מהלי ענינא

ועי"ז רחוק מאוד מאוד דיטעה ונפרט תמלד גדול מחמדת נחמדות מרע"ה היו גם כן ידועים לשנטיהם כלומר אנשים ידועים ויראי שמים ונדיין כזה נרור נדחקיים קרא דכתיב (תהלים פ"ז א') חלקים נצד נעדת וגו' ושוב נרור דלין שום מניחות דיטעה: ונלחמ עיקר תיקון גדול זה דהיה נירושלים נכדי דינו דין אחת ללחמו יען דזהו עיקר יסוד קיום העולם נכללו וקיום ישראל נפרטו וכדכתיב (שפטים ט"ז כ') נדק נדק תרדף למען תחיה וירשית את הארץ אשר ד' חלקיך נתן לך ודרשו נספרי הלך אחר נ"ד יפה וכו' מלמד שמינוי דיינין כשרים כדאי להחיות את ישראל ולהושינם על לחמם ושלל להפילם נחרז (וכהנא נפירש"י שופטים סס) ונשמות רנה (תשפטים פרהש ל') רני אומר כשם שהזכיר על הדברות כך הזכיר על הדין למה שנו העולם חלוי שנלמד (משלי כ"ט) חלק נמשפט יעמיד ארץ. ונו ניון נכנית שנלמד (ישעיה א') ניון נמשפט תפסה. ונו לדיקים מתגדלין שנלמד (תהלים ק"ו) אשרי שומרי משפט. אר"א כל התורה תלויה נמשפט לכך נתן השי"ת דינין אחר עשרת הדברות לפי שהדברות מענידין על הדין והוא נפרע מהן ומלמד את נלי העולם שלא הפך את סדום עד שעברה את הדין. ואף ירושלם לא נלתה עד שעברה את הדין שנלמד (ישעיה א') יתום לא יפוטו וריב אלחמה לא ינא אליהם. ולמה נתן הקצ"ה כתר ליהודה כו' אלא שכן דין אחת למחר לכן נעשה דין לעולם וכו' כך אחר הדברות הזהיר על המשפטים שלא יעצרו עליהם ישראל ויעשה להם כשם שעשה למצרים לכך אחר הנביא לישראל משפט אחת יפוטו וגו' ואלחמה ויתום נר ועני אל תעשוקו (זכריה ז') הרבה הוא דין של רשעים מה שנתן להם מה כתיב נהם (תהלים י"א) ימטר על רשעים פחים לפי שהן עונדין על החיות ועל הדין שנחורה שלא ניתנו אלא אחר

הנדרות לכך עושק המור ממי שהוא מנטל את הנדרות וכו'. ונתחמחמל (פרשת משפטים) ח"ל הקנ"ה למשה נתתי להם את התורה לך ותן להם את המשפטים אם מנקהים אתם לעמוד בעולם שמיור את המשפטים שהן מעמידין את העולם וכו' דור המנוח לא אבדו מן העולם אלא על שעברו על המשפטים ר"ל אמר אם יש דין למטן אין דין למעלן אם אין דין למעלן וכו' ע"כ ומשנה ערוכה (אבות פ"א משנה י"ח) רש"י אמר על גלגל דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום שנאמר (זכריה ק') אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם וכו' ועוד (אבות פ"ה משנה ח') חרצ נל לעולם על עיניו הדין ועל עוות הדין ועל המוריס בתורה שלא כהלכה ע"כ ומקרא מלא בתוה"ק (וירא י"ה פסוק י"ט) כי ידעתיו למען אשר יתור את בניו ואת נתיב אחריו ושמיור דרך ד' לעשות נדקה ומשפט וגו' הרי מפורש בתוה"ק דעיקר חינוך הקנ"ה לאברהם אבינו הוא ע"י עשה נדק ומשפט ושינוי ומשפט. ונאמת אין להקריך נדבר המפורסם דכל תוה"ק וקיום אומה ישראלית תלויה במשפט אמת וכמה"ל (שנת י' ע"א) כל דין שדן דין אמת לאמתו כאלו נעשה זומף להקנ"ה במעשה נראשית לאשר כי זהו יסוד קיום העולם בכללו והלכך כנחה תוה"ק לדין נשם אלקים (לענין כינוי ומורא) וכדכתיב (שמות כ"ב) אלקים לא תקלל וכדאמר בסנהדרין (ס"ו ע"א) פלגתת ר"י ור"ע יעו"ש ולהיפוך ח"ו במעמיד דין שאינו הנון אח"ל (בסנהדרין ז' ע"א ונ') וכל דין שאינו דן דין אמת לאמתו גורם לשכינה שחסתלק מישראל שנאמר (תהלים י"ג) משד עניים מלנקת אציונים עתה אקום יאמר ד' וגו' מאי דכתיב מלך במשפט יעמיד ארץ וליש תרומות ירסנה אם דין דומה למלך שאינו צריך לכלום

יעמיד ארץ ואם דומה לכהן שמחזר נזיה הנדרות ירסנה ופירש"י ח"ל אם דומה הדין למלך שגני נטוב דיין ומלא חכמה כמלך זה שהוא עשיר: שמחזר על הנדרות לשלול תרומותיו ואף זה צריך לתור לשלול נ"ד עכ"ל ועוד התם אר"ל כל המעמיד דיין שאינו הנון כאלו נטע אשה בישראל שנאמר (דברים ט"ז) שופטים ושוטרים תתן לך וסמך ליה לא תטע לך אשירה כל עץ וכו' אמר רב אשי ונמקום שיש תלמידי חכמים כאילו נטעו אלל מזנה שנאמר (דברים שס) אלל מזנה ד' חלקיך וגו' כתיב (יתרו כ') פסוק כ' לא תעשן אתי אלהי כסף ואלהי זהב אלהי כסף ואלהי זהב הוא דלא ענדי הא דעץ שרי אמר רב אשי אלוה הנא בשביל כסף ואלוה הנא בשביל זהב ופירש"י ח"ל אלוה הנא בשביל כסף דין שהעמידוהו ע"י שנתן ממון למלך על כך עכ"ל והרמז"ס פ"ג הלכה ח' וט' מה' סנהדרין כתב ח"ל כל סנהדרין או מלך או ראש גולה שהעמידו לכן לישראל דין שאינו הנון וליתו חכם במחמת התורה ורואי להיות דין אע"פ שהוא כולו מחמדין ויש בו טונות אחרות הרי זה שהעמידו עובר נלא תעשה שנאמר לא תכירו פנים במשפט מפי השמועה למדו שזה מדבר כנגד הממונה להושיב דיינין, אמרו חכמים שמה תאמר איש פלוני נאה אושינו דין איש פלוני גנור אושינו דין איש פלוני יודע נכל לשון אושינו דין. איש פלוני מוכה את החייב ומחייב את הזכאי לא מפני שהוא רשע אלא מפני שאינו יודע לכך נאמר לא תכירו פנים במשפט. ועוד אמרו כל המעמיד לישראל דין שאינו הנון כאילו הקים מזנה שנאמר ולא תקום לך מזנה אשר שג ד' חלקיך. ונמקום תלמידי חכמים כאלו נטע אשה שנאמר לא תטע לך אשירה כל עץ אלל מזנה ד' חלקיך וכן אמרו חכמים לא תעשן אתי אלהי כסף אלוה הנא בשביל כסף וזהב

זה הדין שמיניהו מפני עשרו נלמד כל דיין שנתן ממון כדי שיחמנה אסור לעמוד מפניו וזהו חכמים להקל אותו ולגזול בו ואחרו חכמים שהטיל שמתעטף זה תהי צעיניך כמרדעת של חמור עכ"ל יעו"ש.

ולכאורה הא דלחז"ל (פסהדרין טז) אלהי כסף ואלהי זהב אלה הנא בשביל כסף אלה הנא בשביל זהב אינו מתוך דלמה הני תרתי כסף והנא כיון דעד ליכא והיינו מינוי דיין צמינתא ממון.

ובלע"ד דכוונת חז"ל לאשמיעין דלאו דוקא צמינו בשביל צמינתא ממון ממש כ"א בשביל כל סת קרנות דעת דיש להשמיעו עונש נהאי ל"ת והיינו דלשאל כסף הוא מלשאל כי נכסף נכספתה וגו' (ויאל לא פסוק ב') והיינו דרוגה להשמיעו לזד שהא כולו מחמדין ויש בו טעות אחרת וכעין תלמוד גדול צמכותו ונמדעי העולם חסו דמרו נלשאל אלהי כסף כלומר דיין דהוא צדד כסף דהומדין אליו בשביל מעלותיו הגדולות ולהכי נקוד ממי נחרי סגל כזה כסף דמשמעו הוא סגולה וכעין דכתיב (יתרו י"ט פסוק ה') והייתם לי סגולה מכל העמים וגו' וכתבה תורה אלהי כסף אלה הנא בשביל כסף כלומר בשביל סמדה לו לזד היותו סגולה משום חכמתו ומדותיו החמודות ממי לא תעשו לכם וזהו הסירה חז"ק ממי אלהי זהב כלומר מתוך ממש ונרמו זה נלשאל זהב דנקוד עתרי קמץ כזה זהב דסימנו עשירים מקמינן ממי לא תעשו חסו דכתב הרמב"ם דמיינו דיין שליטא חכם צמכות התורה אפילו הוא כולו מחמדין ויש בו טעות אחרת הרי זה שהשמיעו עונש נלא תעשה ונלמדת כתב עוד הרמב"ם בסוף פ"ד מה' פסהדרין הלכה ט"ו ח"ל מיי שליטא ראו לזון מפני שליטא יודע או מפני שליטא הגון

שעבר ראש גלות ונתן לו רשות או שטעו צ"ד ונתנו לו רשות אין הרשות מועלת לו כלום עד שיהא ראוי שהתקדיש צל מוס למצוא אין הקדושה חלה עליו עכ"ל והרד"ק צמידויו על הרמב"ם (דפוס ווארשא) דנדפסו על הנלין כתב ח"ל אע"פ שכבר כתב רבינו למעלה שהממנה את מי שליטא ראוי ענר משום לא תכירו פנים במשפט ומשום לא תטע לך אסרה וכו' הוצרך לכתוב הכא משום דהא דכיון דראשי גליות יש כה בידם להפקיר ממון אחרים שהם צמקום המתך אם מינו את מי שליטא ראוי ליהוי מינוי מינוי קת"ל דהוי כמקדיש נע"מ ואין קדושה חלה עליו ואין חייבין לנהוג כבוד והלבוש אשר מתכסה בו הוי כמרדעת החמור כדאיתא בירושלמי (צבורים פ"ג הלכה ג') עכ"ל יעו"ש ונלמדת מה' הרד"ק ח"ל ואין חייבין לנהוג בו כבוד הוא שלא נדקדוק דהאי לשאל משמע דמי אין חייבין לנהוג בו כבוד ומ"מ ליכא ממי איסורא ונלמדת הא כתב הרמב"ם דאסור לעמוד מפניו ומזהו להקל אותו ולגזול בו וכתובא לעיל יעו"ש וכיון דמכל הני דוכתי דהמה מקור חז"ק האמתית אלקות מוצא חומר משפט ודין יותר מכל עשרת הדברות דנכללן ג' עניות היותר חמורות והיינו ע"ז, ג' ע"ז, ופ"ד דמחריץ עליהו אפילו ציהרג ואל יעבור (כדלמד בפסהדרין ע"ד ע"א) ונמעמיד דיין שליטא הגון הו"ל צדד ע"ז גמורא ונמקום ת"ח כע"ז אל המוצא חסו גורם לתורנן והירוס קיום ישראל כ"ו וכדכתיב (דברים י"א) פן יפתה לבבם וסרתם ועצבתם אלהים אחרים וגו' וזהו אף ד' נכס וגו' ואצדתם מהרה מעל הארץ וגו' והלכך ראו גדולי וקדושי הכמי ישראל קדמונינו צלגנו הקדושה לתקן חיקין גדול זה צירושלם צמינו נתי דינין חייבין תרובין כשרים ומומחים ויותר צריכות הצירות שלא יכשלו ח"ו אפילו בשוגג צבורא וחקמו

לשופטים דייני צור ורשעים כופרים
בהשגחה וכדכתיב עזר ד' את הארץ ומ"מ
ליראתם מהמון בית ישראל עדום מחזיקים
בתומתם נתח"ק ונלומדים לשמה לא
פיהתו ממספר נתי דינין ודיינים להקצצו
מעולם צירושלם נכדי שיהיה נראה מנתון
(עס שאינם שזה נפנים) הכלל כמנהג
ותיקון הצותיהם מעולם על טהרת הקודש
דעי"ז כל המון בית ישראל נמי יתשכו
לתומם אחריהם נלי שום חשאל לשמך
טומאה נמעשים וכ"א צלו נטענה דכעת
נעתים הללו הכרה גדול דראשי המורים
ציראל וכעין דננים ודיינים ידעו להלך
לפי העת ולהיות מומחים ומופלגים בשאר
חכמות ולא על התורה לבד יתיה האדם.
ונהי דנחתם גם הדיינין דמעקרא ומעולם
היו חכמים בשאר חכמות דלין ממנין אפילו
בסנהדרין קטנה אלא אנשים חכמים ונבונים
וכח"ש הרמז"ס נפ"צ ה"א מה' סנהדרין
וה"ל אין מעמדין בסנהדרין צין בגדולה צין
בקטנה אלא אנשים חכמים ונבונים מופלגין
בהכמת התורה צעלי דיעה מרונה יודעים
קצת משאר חכמות כגון רפואות וחשבון
ותקופות ומזלות ואנטיגוניות וכו' צ"ד של
ג' אע"פ שאין מדקדקין בזה כל אלו
הדברים צריך שיהא בכל אחד מהן שצעה
דברים ואלו הן. חכמה, וענוה, ויראה
ושנאה ממון, וזהבנת האמת, וזהבנת הצדק
להן, וצעלי שם טוב, וכל אלו הדברים
מפורשים הן בתורה וכו' עכ"ל יעו"ש מ"מ
פרנסים ומנהיגים הרשעים לגדול מאסם
נתח"ק ונת"ח ראו צלחת לקעקע הצירה
ותורת משה לגמרי וכ"א ליראתם מהמון
בית ישראל עדום מחזיקים בתומתם
נלומתם נד' ותורת מרע"ה ונת"ח עשו
מעשים נמהלך ונמסרה קדושה מאיפת
נלמרים כי לפי רוח העת דרשום לתועלת
ישראל דיינים מומחים ומופלגים בידיעת
חכמות ושפות ומדעי העולם נכדי דעי"ז
היו מכונדים צעלי אנשים ההולכים קדימה

וב"כ לכל ענין וענין דיין מיוחד (וכהנא
נחתלת אות זה) וכדכתיב (ישעיה א' כ"א)
קריה נלמנה מלחתי משפט נדק ילין זה
ופירש"י ה"ל ומנינו נפסיקתא ר' מנחם
נר לושעיא אמר תפ"א נתי כנסיות היו
צירושלים כמנין מלחתי נמטריה וכו'
יעו"ש.

בזו אמנם כנר אח"ל (סוטה מ"ז
ע"ג) משרנו צעלי הנאה
נעושותו הדינין ונתקלקלו המעשים ואין נוח
נעולם וכו' משרנו לנשיא לחישות נדין רצה
חרון אף ציראל ונפתלקה השכינה משום
שנלמר (תהלים פ"ג) נקצץ אלקים ישפוט.
משרנו (יחזקאל ל"ג) אחרי נצטם לנש
הולך רצו האומרים (ישעיה ה') לרע טוב
ולטוב רע. משרנו האומרים לרע טוב ולטוב
רע רצו היו צעולם וכו' משרנו מטילי
מלחא על צעלי נתיס רצה השוקד והטיית
משפט ופסקה טתה ופירש"י ו"ל נעושותו
הדינין דמתוך שסם צעלי הנאה אין
מטריחין עמון לעינין נדין ונאסור והתר
להורות לציור ומתוך כך נתקלקלו מעשיהם
וכיון שכן אין להקצ"ה נחת רוח נעולמו
ואין עולמו נוח לה נוחשי לחישות עורכי
הדיינין ומתלהשים עם הדיינין לפתוח להם
פתח נזכותו של זה ונחוצותו של זה: רצה
הרון אף שלעל הטיית המשפט חרון אף נא
שנלמר (שמות כ"ג) חם ענה תענה אותו
וגו' וחרה אפי: נצט נעדת ח—ל נזמן שקצץ
אלקים ישפוט: הולכי אחר נצטם להנלחם.
האומרים לרע טוב שמתנחין את הרשעים.
רצו היו דכתיב היו היו נהיה פרשתא
טנאה עכ"ל יעו"ש ונסיצת השופטים הת"ח
דלא נהיה עמם נמדוד הראויים לשופטים
ת"ח והיינו להיות כשרים לזון דין אמת
ולדק ולהרצין תורה ויראת שמים ציראל
כ"א הטו אחרי הנצט האומרים לרע טוב
ולטוב רע חיללו השם וגרמו נצרה
התנפסה: נחרנו נציאים וכאנים שקרנים
ופרנסים ומנהיגים רשעים ומינו אח"כ

לפי רוח העת ויהיו דבריהם נשמעים גם להם ועל ידיהם לא יתפרדו מהקהלה ומחילת ישראלו ישראלים הנונים כפי רוח העת. משא"כ אם יהיו דיינים כמו הדור הישן והיינו מומחים גדולים בתורה נהי' דידעו ג"כ קצת משאר הכמות וכנ"ל איכא סכנה בתועלת ישראל דינא לפירוד בסיבת אנשי המדע (אוי למדע זו) הולכי קדימה לרוח העת דאינם סובלים אנשים מעוטי הכמה ושפות שונות והלכך בהכרח לדיינים מומחים ומופלגים בשאר הכמות ולשונות ומקרא מלא (תהלים קיט) עת לעשות לך הפרו תורתך וכדאמר במנחת (צ"ט ע"ג) פעמים ביטולה של תורה זהו יסודה. ואי דאנשים כאלו אי אפשר דיהיו ג"כ מומחים ומופלגים בחכמת התורה דזהו נחמת היותר עיקר והכרח לדיינים וכמ"ס הרמב"ם ה"ל ה"ל מופלגין בחכמת התורה צעלי דיעה מרובה. יודעים קצת משאר הכמות וכו' עכ"ל מנחת דנדר דין הוא להיות מופלג ועל דעת מרובה בתורה ובשאר הכמות סגי בקצת ידיעה גם זה אפשר בתיקון גדול והיינו להעמיד ג"כ ת"ה דיסייעון להדיינים המומחים ומופלגים בשאר הכמות וזהו דלא פיתחו ממספר נתי דיין ודיינים הדוקצו מעולם צירובלים וכ"א לדרגא עוד הוסיפו מסייעים לדבר שנקדשה ביותר דיינים וכנ"ל לא הכירו המון בית ישראל בנקרותם נצטיותם דמכוסה בתוסה מזויפת דקדושה והוליוכוס שולל ומשום דנחמת שנה תוענת נלגם וכדאם יענה פניהם דעיקר מעשיהם הוא לגדל מחסם בתו"ק ובת"ה האמתים ועיקר מטרתם נדיינים רשעים ונורים כנדי' דינהינו וידונו עניני היהדות והדינים כפי רוח הפרנסים והמהנינים הרשעים כיון דלימחם עליהם דנחמת דיינים כאלו המה נורים ורקוס אפילו משאר הכמות ומדעים ועיקר חכמתם נצטוף לשונות המדינה (פרעדינער נלע"ז) וכ"א בסיבת השתדלות מתקיימים מתמנים ופרנסים ומנהיגים רשעים הנדילו שיאם עד

לשמים (וכידוע כ"ז צמניט) ושה הכה בידו הפרנסים והמהנינים הרשעים לעשות עקירה בפנים בכל עניני היהדות וכפי הישר והטוב צענייהם. והלכך לדיין קצוה בכל אותן נתי' דיין המרוצין והקצועין לא מינו כ"א לדיין הישר והטוב צענייהם והיינו ריק מתורה ויראת שמים והעיקר דלא יהא שום ניגון קדושה נאחר מהדיינים בכל הנתי' דינים המרוצין והקצועין וזהו יהיו בטוחים דלא ירעו ולא ישחיתו להם בכל תועבותיהם ועל כל דבר פשע יענו ויאמרו הכל שרוים לך הכל מחולין לך כולחון יקח שרן וניתר ננוגע לקניי העם צור דהם הם יורום מהי שיאמרו לזכות הקייב ולחייב הזכאי ימלגד דנענש נמי יורו שלא כהלכה לגדל הסרון ידיעתם בתורה ותמימי דרך ההולכים בתורת ד' אינם מצינים צערות שקריות ונרוע מעשיהם ומשום דהשטן עומד על ימינו כלומר בסיבת דני ת"ה דמינו ללמד הלכות צור לדיני צור וכדפי"ר ה"ל שנהצטחת אותן ת"ה מעמידים דייני צור לדון את כל הצא וכו' כלומר יען דהעמידו נמי ת"ה (לפי הנגה בני אדם קטני דעת ומעוטי שכל) דיסייעו בלימוד לדייני צור היה כח מסוה דקדושה מזויפת יפה לסמא עיניהם של אלו אנשים דעודם מחזיקים בתומתם ולהעמיד דייני צור בכל הנתי' דינים המרוצין והיו דדייק רש"י וכתב ה"ל לדון את כל הצא וכו' דלכאורה תמוה (וכהנל לעיל תחלת אות י"צ יעו"ש) ולמ"ס מונן שפיר דר"ל דנחמת לכל ענייני דיינות בכל נתי' דיין המרוצין אין צדס גם ת"ה אחד כ"א לדייני צור וכ"ז היתה הנצטחת אותן ת"ה ודיוקא דרש"י הוא מדנקט נש"ס שמלמדים הלכות צור לדייני צור דח"ש הלכות צור דנקט (וכתמיהתי לעיל בתחלת אות י"צ יעו"ש) ונע"כ לכל עניני צור דהוקצו להו כל נתי' דיין המרוצין היו הם המצטיחים דילמדום לדייני צור יען כלל הדיינים הקצועים צמיוני הפרנסים הרשעים

מדהנה כלומר כיון דנלמח עדיין הנגש הוא
נקיום מליחותו ונגדל תוקפו (דהנח נלמח
שנת וכהנח לעיל אות י"ג יעו"ש) וא"כ
איך שנת מפעולתו להגר ולהרע לישראל
כיון דהלכה הוא בידוע שעשו שונא ליעקב
וע"ז השיג הנביא על שאלה זו דנשנית
דייני צור רשעים ות"ח מזויפים (נחור
דופי שלהם) דסייעו להם שנת הנגש
מפעולתו להגר ולהרע לישראל ות"ח עדיין
הוא נמליחות פעולתו נכח והוא שנט אפו
של הקנ"ה דנעת שיעמדו שז פרנסים
רשעים ומינו דייני צור יהא חוזר וניעור
כח הנגש ח"ו להגר לישראל וכמשה ערוכה
(אבות פ"ה משנה ח) חרד נא לעולם על
עיניו הדין ועל עוות הדין ועל המורים
נחור של כהלכה וגמרא ערוכה (שנת
קל"ט ע"א) אם רלית דור שגרות רבות
נלות עליו לא נזדקק נדייני ישראל (וכהנח
נלות הקדוש) וכ"ז נשניה נביטול
הפרנסים הרשעים ודייני צור מישראל שנת
הנגש ושנת מדהנה מישראל ותחתיהם
אורה ושמה ושון לישראל וכדכתיב
(שפטים ט"ז כ') נדק נדק תרדף למען
תחיה וירשת וגו' וכדפירש"י נגס ה"ל
כדאי הוא מינו דייני כשרים להחיות
את ישראל ולהשיגן על אדמתן כלומר
חרתי לטיצותא הן להחיותם ולהטיצם
וגם קיום ישינתן על אדמתן אמן וכן יהי
רמן נמהרה צימיו אמן.
מ"ז (ז) ולפי"ש ציבור כונת הש"ס
(שנת קל"ט ע"א)
הנ"ל אפשר טועה דר"י ור"ל (צ"ח
פ"ד ע"א) דתמה טועה דלמך התם יומא
חד הוה קא סבי ר"י צירדנא חיייה ר"ל
ושוור לירדנא אחריה אל"ל חילך לאורייתא
אל"ל שופרך לנשי אל"ל אי הדרת נך יהיננא נך
אחתי דשפירא מנחי קציל עליה צעי למיהדר
לאחתי מלניה ולא מני הדר אקריה ואחתי
ושויה נגרא רנא יומא חד הו מפלגי צי
מדרשא הסייף והסכין והסיון הרומח מנל

היו דייני צור. וא"כ עיקר סיבת מינוי
וקיום דייני צור: היו הת"ח (למחלית עין
נ"ל נחור דופי שלהם) והיינו מעקרא
צעת דהיו הת"ח הללו השופטים לא הנהיגו
עמק כראוי לדון דין אמת ונדק ולהרנין
תורה ויראת שמים בישראל ובהשגחת
חינוך בני ישראל ע"ז טהרת הקודש נחורים
מומחים ויראי השם וצוה גרמו חילול השם
ונחיו התורה ות"ח ואפילו האמתים
ונסינתם זו נחור כופרים נחור"ק ותחתיה
(שפחה כי תירש נגרתה) לימוד חכמה
ובית וספרים חילונים והיה זה סיבה למנוי
דייני צור וריק נחור וכ"ל עיקרם
נחכמת ובית וצוה היו הת"ח הנ"ל מני
מסייעים להם נחכמתם שילמדום כל
ענינים דלריכין לצור וצוה היו הם העיקר
דהחיקו ידי עובדי עזירה ולולא דהת"ח
הנ"ל היו מסייעים להם לא היה מליחות
למסור הקדוש מזויפת דהני פרנסים רשעים
וקיותם דהני דייני צור כי המון צית ישראל
התמימים והישרים היו מכירים נשקרא
ונמלא דעיקר חורן חרננו הקדושה ונלות
ישראל ופוזרו לחרנע כנפת הארץ היה
נסינת ת"ח (נחור דופי שלהם) דסייעו
לקיום מסור דקדושה מזויפת דלפי רוח
יהנת הכרח גדול לדייני מומחים נחכמות
חילוניות וכנ"ל ונמקום אחר הארכת
נציאור כונת הש"ס (נדרים פ"א ע"א)
דנר זה נאל להכמים וכו' ופירש הר"ן נגס
רנינו יונה דנלמח היו עופקים נחור
תמיד ולפיכך היו החכמים והנציחים
תמחים על מה אצוה הארץ עד שפרשו
הקנ"ה נעמנו שווא יודע מעמקי הלל
שלא היו נחרכין נחור תחלה כלומר שלא
היתה התורה תשונה נציניהם כ"כ שיהא
רמיו נרדף עליהם שלא היו נה לשמה וכו'
יעו"ש ונלמח ע"ד הנ"ל נסיוע לדייני צור
נעטנת הפרנסים הרשעים למסור דקדושה
מזויפת ואכ"מ להאריך נזה. והו כונת
הנביא (ישעיה יד) איך שנת נגש שנתה

נתשונה לגר נדק שהכליתו רצו נקראו כסיני על שאלתו ו"ו ואשר השיבך רבך שלא כהוגן והעניבך והכעיסך וקראך כסיל עבירה גדולה צידו וחסדו גדול חסדו וקרוב צעירי ששונג הוא וראוי לו נקש מחילה לע"פ שאתה תלמידו וזה"כ ינוס וינעק ויחפולל ויכנע אולי יתכפר לו וימחול לו השי"ת עכ"ל יעו"ש.

ועוד לא זו דנראה דח"ו עבר ר"י בקפידותו זו על לאהרת לא תנו אף זו דנראה דמשמים הסכימו על זה מדענש ר"ל חיבך זפטירתו מקפידת ר"י ונאמת לא היה כלל מראוי לקפידתו כיון דהוא היה נמו"מ נדון מדני התורה.

ועוד הא דהשיב ר"ל לר"י מאי אהנית לי התם רבי קרו לי תמוה מאוד לא מנעיא לפירש"י דהתם רבי קרו לי היינו רבן של לטטים וראש להם הייתי דהיכי הו"א לומר נכל כה"מ מאי אהנית לי אפילו לאיש המוני ומכ"ס וק"ו צ"צ של ק"ו פה קדוש כר"ל יאמר דבר כזה דלימוד תורה נשינתו של ר"י ורבן של לטטים תרומיהו כהדדי נינוה אמתהה. ואפילו לפיר"ת דהתם רבי קרו לי משום דהיה ת"ח אלא ששכח ת"מ כיון דסוף סוף היה לטטים ונאמת חדל עס חיבך כולהו לטטים שפיר אהני ליה ר"י נמאי דהיילו מנאר שחת והכניסו תחת כנפי השכינה.

ועוד לפירש"י ור"ת נכונות הש"ס וכפי"ת דליחת נפיקי דר"א (פרק ח"ג) דר"ל היה לטטים ורבן של תערות לטטים מדוע לא הזכירו ח"ו מהות תשובתו וכדאשכחן (נ"מ פ"ג ע"ג) צר"א צ"ר שמעון עס נאמת לא חטא טה דתפיס גנני וכדאמר התם שי"ש בני מעי שי"ש ומה ספיקות שלכס כך ודאות שלכס על אמת כו"כ וכו' קרי אנפשיה (מהליס ט"ז) אף צברי ישכון לצטה ע"צ ונאמת כן הוה וכדאמר התם (נ"מ פ"ד ע"ג) חלש דעתאי

יד ומנל קייר מלימתי מקנלן טומאה משעת גמר מלאכתו ר"י אחר משינרפס כנשן ר"ל אחר משינאמן נמים א"ל לטטאה נלסטיותיה ידע א"ל ומאי אהנית לי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי א"ל אהני לך דלקרניך תחת כנפי השכינה. ונחוד"ה הסכין וכו' כתבו ה"ל הקשה ר"ת דחקן (נמסכת כלים פ"ד משנה ה) הסיף והסכין מלימתי מקנלן טומאה הסיף משינפוטו והסכין משינאיונה והיינו דלא כר"י ודלא כר"ל ונראה דההיא מתניתין כשהעלו חלודה ונא לחקנו וכו' אצל מתהלה הוי גמר ידיהו כדמפרש בשמעתין וכו' עכ"ל וממה דנדרך לעניינו יעו"ש.

ותמוה טונא חדא הא דא"ל ר"י לר"ל לטטאה נלסטיותיה ידע פה קדוש כר"י יאמר דבר זה דהוה איסור תורה נאזהרת ל"ת וכדתנן (צ"מ נ"ח ע"ג) אם היה צעל תשובה לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים וכו' ונבדרייתא התם לא תנו איש את עמיתו (ויקרא כה) נאזנאת דברים הכתוב מדבר וכו' הא כיצד אם היה צעל תשובה אל יאמר לו זכור מעשיך הראשונים וכו' יעו"ש.

ועוד דנראה דקפידת ר"י היתה משום דר"ל פליג עליה נהאי דינא ונאמת כל הש"ס מלא מפלוגתה ר"י ור"ל ולא אשכחן דליקפד מעולם על דליפלות עליה ואדרבא התם נהאי עונדא נתר דשכינ ר"ל אר"י גופיה נר לקישא כי הוה אמינא מלחא הוה מקא לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבע פרוקי וממילא רוחא שמעתא ואת אחרת תניא דמסייע לך אטו לא ידענא דשפיר קאמינא וכו' ע"כ יעו"ש מנואר דאדרבא ניחא ליה לר"י טפי צפלוגתה ר"ל ומשום דע"ז מקושיותיו רוחא שמעתא ולמה א"כ נהאי דינא חקפד ר"י כ"כ עד דנקפידתו זו עבר נמי איסור מה"מ נקום ועשה והיינו נאזהרת לא תנו ע"ז חוהי אפילו מרב לתלמיד כמ"ש הרמב"ם

חתחולא לי נחלמא אחר לי לא מיד וכו' וכדפירש"י דלמתי שמא יסריה וירקב יעו"ש הרי דנאמת נדיק גמור היה ולא יאונה לנדיק עון שפיכת דמים נמאי דתפיס גנני ומ"מ קניל עליה יסורי וכדלמור התם (נ"מ פ"ד ע"ג) יעו"ש וכן מצינו בר"ה ורב הסדא (נ"מ ל"ג ע"א) דיתני ארבעין תעניתא תשום דהשדי ז"ל ונמו"ק (כ"ה ע"א) אשכחן בר"ה דלתהפיכא ליה רצועה דתפלי ויתבי עליה ארבעין תעניתא יעו"ש ומדוע א"כ לא הזכירו מ"ל מהות תשובתו דר"ל על ענינת לפטיותו ולא מציעה לשיטת ג"ת בתור"ה נימי וכו' (נ"ק נ"ד ע"ג) דהא דתנן הגולגין שהחירו אין מקנלין מהן דהו דוקא לדורו של רבי תקון פשיטא דצנו תשובה גמורה ואפילו בהשגת הגזילה ונאמת תשובה זו קשה וכדלמור התם יעו"ש אלא אפילו לפר"י דלעולם תקון מ"מ זהו דוקא בטענה להשגת גזילה ומשום תקנת השבים תש"כ ר' יוחנן נפשות דסתמת לשנא לפטים יאונה נמי על רוחמי נפש וצוה ברור דצנו תשובה גמורה וכולי האי ואולי שפיר הי"ל להש"ס להזכיר מהות תשובתו דר"ל על מעשה לפטיותו וכנ"ל

ועוד לא עמדתי על כוונת ר"ת בתירומו לקמן מוכח דנכונה דקאמר אחיה אחתיה וקא נכיא קמיה ולא הש לשמא יאמרו בשגיל זו חר זה כדחייש לקמן (פ"ה ע"א) עכ"ל ונאמת תמורה דלמא התם הש והכא צענדל דר"ל לא הש.

ועוד לא עמדתי על כוונת ר"ת בתירומו בתור"ה הסבין וכו' (והובא לעיל) דתשובה דכלים מיירי בהעלי חלודה ופלותת ג"י ור"ל מיירי מתחלתן דנאמת כל כי האי מתא הי"ל להש"ס להקשות ולימא תקן הסיף וכו' וקשיא לתירווייהו ולשטיי האי חילוקא דר"ל ונאמת הרמב"ם צ"ה הלכה נ' מה' כלם כתב לדינא דתשובה דכנים ולא כתב כלל לדינא דר"י ור"ל ונע"כ דטעמו דהאי פלותת דר"י ור"ל

היינו נמי דינא דתשובה ולא כחילוק דר"ת סוף דבר סוגיא זו תמורה טובא.

(יז) **ולחבן** נלע"ד דנאמת אין הו"א צעולם למור על ר"ל דהיה לפטים ונמוצנו הפשט לפי"מ דלמור צ"מ (פ"ה ע"ג) ריש לקיש הוה מציין מערתא דרנן כי מטא למערתיה דרני חיילא איעלמא מיניה חלש דעתיה אחר רבש"ע לא פלפלתו תורה כמותו יאנה נח קול ואמרה לו תורה כמותו פלפלת תורה כמותו לא ריצנת יעו"ש ומדחיק דר"ה מעלתו גדולה מר"ל מכלל דנאדיק מעלות זהו ר"ל לר"ה ונאמת אחר נמי התם דר"ה וגניו המה צעו"ה דונמא דלעות הקדושים (צעדות אליהו יעו"ש) א"כ מטא דר"ל היה נמי קדש קדשים נתורתו ונכונה דרין (כ"ד ע"א) אחר הרוואה את ר"ל צנית המדרש כאלו עוקר הרים וטוחן זה בזה, וצירושלמי נרכות פ"ה הלכה ו' א"ר צרכיה כך דרשו שני גדולי עולם רבי יוחנן ורבי שמעון נן לקיש וכו' והלכותיו מלאים נכולי תלמודא צבלי וירושלמי אור תורה כזה יהא מעקרא לפטים ורנן של לפטים ונהי דתשובה גדולה שמועה עד כסא הכבוד ופטרט תשובה מאהבה אר"ל גופיה שזדונוט נעשות לו כזכיות (יומא פ"ו ע"ג) מ"מ גולן תשובתו קשה וכדלמור צ"ק (נ"ד ע"ג) וכדפירש"י ה"ל שגולו הרנים ואין ידעין למי לחזור עכ"ל ונהי דנימי רבי כדר בשנית דמחירין ואין מקנלין מהן עיקר טעמא תשום תקנת השבים וכדלמור התם (נ"ק נ"ה ע"א) ומ"מ א"ז בעד תשובה גמורה כ"כ לחזור עון גזילה דזוי גדר רזיקה גמורה וכמ"ס הרמב"ם צ"ה הלכה י"ג מה' גזילה ה"ל כל הנחל את חצירו שזה פרוטה כליו נטול נשמתו ממנו וכו' ומקורו מימרא דר"י גופיה (נ"ק קי"ט ע"א) וס"ל התם דלפילו גמרת גול הו"ל כרונה ממש להנגל וכל צ"ב יעו"ש וציתור

למונן הפשט לשון לטטים הונח על הני. דחמסין ורומסין נפש וזהו לא מהני תשובה וכמ"ש הרמב"ם בפ"ד הלכה ט' מה' רוחה וז"ל אלז שפיות דמים מעצירות שציו לבין חצירו וכל מי שיש ציו עון זה הרי הוא השע גמור ואין כל המלות שעשה כל ימיו שקלין כנגד עון זה ולא יגילוהו מן הדין שנאמר עשוק נדס נפש וגו' עכ"ל יעו"ש וצויתר לפי"ש ר"ת מצוד"ה אי הדרת וכו' (ג"מ פ"ד ע"ה) דנאמת מעקרא ממי היה ר"ל ת"ח אלז שפרק עול תורה ועסק נלסטיות יעו"ש ונאמת נראה סברת ר"ת מהוכחתו אי הדרת כך וגם מדהיה צר אצנו וכדאמר (שנת קי"ט ע"ג) ר"ל לרי"י נביאה כך תקתלני מאבותי ואחרי לה מאבותיך כל עיר שאין צה תיטקות של בית רבן מהריצין אותה וכו' יעו"ש ומדהיה צר אצנו דהאירו מאוד מאוד על חינוך צנים למורה צדור דהמה צעמס היו הרשעים נקיים דבריהם דל"ז הו"ל צדור נאה דורש ואין נאה מקיים וצדור דהמה חנכו צניהם ור"ל מכללם תורה וכעין דאמר בסנהדרין (ק"א ע"ג) וכי מקיה מלך יהודה לכל העולם כולו לימד תורה ולמנהגו צנו לא לימד תורה וכו' יעו"ש וא"כ לפי"ז צדור דפרישתו דר"ל מתורה ועשה לטטים ורצן של לטטים נוסף על חומר עון גילה ורביה צדור לטטים איכא נמי עון חילול השם דחמיר טובא דאין כפרתו נגמרת אפילו נשונה ויוהכ"פ ויסורין כ"א נמיתה וכדאמר ציומא (פ"ז ע"ה) יעו"ש וצדור דכ"ז היה מעכצתו לר"ל לזכות למדרגה גדולה וקדושה תורה דכה נה דהוי אי אפשר כ"א נסייעתא דשמיא ולצדיק גמור ולא מי דעדיין משוקע נחשאים דכפרתן לא נגמרה בשלימות דאפילו נחטא צאנו והנאלת קרבן דמכפרת נאכילת כהנים נמי מלמד תשובה אחר בנחיים (ז' ע"ג) חטאת נאה לפני עולה לפרקליט שכתם ריגה פרקליט נכנס דורון אחריז ע"כ יעו"ש

ומכ"ש צר"ל דלסטיותו היתה צמזיד ועיקר תשובתו היתה צמאי דר"י א"ל אי הדרת כך יהינאל כך אחותי דשפירא מנאי פשיטא דאי אפשר להניע למדרגה גדולה וקדושה כזו תורה וצמזותו דומיא דר"ה דהיה צעוה"ז דונמא דאצות הקדושים וכו"ל ואי דנימא דנאמת עזיר ר"ל תשובה גמורה מאהבה עד גדר תשובה שכתב הרמב"ם בפ"ג הלכה ג' מה' תשובה וז"ל ומה היא התשובה הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו וכו' ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישזו לזה הקטא לעולם וכו' עכ"ל אכתי תמוה דהיה להו לחז"ל להזכיר מהות תשובת ר"ל (וכהנאל צלות הקדוש יעו"ש) עד דזכה עי"ז למדרגתו ומכ"ל נל"ד צדור דנאמת. מעולם לא היה ר"ל ח"ו לטטים כחונן הפשט בלשון צני אדם והיינו לחמוס ולרצות דה"א וח"ו להעלות על הדעת זה דא"כ תמוה כל הנ"ל כ"א אחיתת מוננו הוא. דנעשה סיוע לדרייני צר דתמחה ללמד הלכות. צדור לדרייני צר דנאמת בלחות זמן רצו מינים אדוקים ישראל ועיקר עסקם צמחות חילוניות והמה היו התקיפים צהעם וכעין דאמר צע"ז (ד' ע"ה) משתנה להו רצי אצנו למיני צרצ ספרא דאדם גדול הוא שצקו ליה מיכסא דתליסר שנין וכו' הרי דהמה התקיפים חוהי צימי ר"י ור"ל דרצי אצנו נמי תלמיזו דר"י הוה ונאמת. כה ממשתל הארץ היתה צדי המינים ופריצי ישראל מקיסר ושרי רומי וכ"א רצי אצנו צרצ חממתו ועשרו היה מקורצ וחשית גדול אלז הקיסר ונעצורו נאלו פנים לפרושים וכדאמר צמצינה (י"ד ע"ה). וגשאל פנים זה שגשאלין פנים לדורו נעצורו וכו' למטה כגון רצי אצנו ציקיסר יעו"ש ונהי דהיה צירושלם נשיא מציית דוד ונפרט צימי ר"ל ורצי אצנו ור"י היה הנשיא רצי יהודה נכדו של רצינו הקדוש מ"מ רצי כתות שוטות פרושים ואדוקים ורוב העשירים היו אדוקים ומתחת עושרם היו התקיפים

וכתוב "ל (שנת ל"ב ע"ה) חננ מנחם
 נפשי אחי ומרחמי ומיני דיינים כיוצא
 בהם רשעים ודוקים וכעין דתקן (סנהדרין
 ל"ב ע"ה) מפני שלא היה בית דין של
 אחיה שעה נקי ופירש"י ח"ל דדוקין היו
 וכו' יעו"ש ונחמיה קדושה מזויפת ולכנסות
 עינים מקטרונו המון בני ישראל התמימים
 והישרים על מינוי דייני צור מינו מתי
 לר"ל להיה צר אוריין גדול וצר אצחן וכו'
 דמה יהא קיום למסוה קדושה מזויפת
 וקדושתם (וכהונתם לעיל אות י"ג וע"ז)
 צדור כוונת הש"ס בשנת דהו היה דרכם
 יעו"ש (וכיון דדייני צור מלמד לדגול חסרון
 דיעותם בתורה דנים ומורים שלא כהלכה
 ומזכים התייב ומחייבים הזכאי השירי נמי
 לטעות משפט נקבלת שוחד והלכך המה רוצחי
 גשות מתם כיון דלפילו בגזל צעלמא קיי"ל
 ברי' דלחמ (ב"ק קי"ט ע"ה) דהר"ל בגדר
 רוצח נמור להנזיל ולכלל ב"ב ופילו בגרמת
 גזל צעלמא והוא להלכה גרמת"ס פ"ה הלכה
 י"ג מה' גזילה ח"ל כל הנזל את חנירו
 שיה פרוטה כללו נוטל כשמתו מתנו וכו'
 עכ"ל יעו"ש ומכ"ש דנאיקצעו דייני צור
 להורות ולדון בכל עת וכל שעה דמלמד
 דלינהו בגדר גזלן ורוצה פרטי משום
 דמחייבין הזכאי המת ג"כ בגדר רוצח כללי
 לכל העולם וכמשנה דלכות (פ"ה משנה ח')
 תרצ צל לעולם על עיני הדין על עיוות
 הדין ועל המחזים בתורה שלא כהלכה
 והלכך מי שנשטרף עמם נזנחא חזא דינו
 כמותם דמתצ' לטטים ורועה מטעמי הנ"ל
 ובגרייתא ערוכה (שנועות ל' ע"ב) מניין
 לדיון שהוא יודע מחנירו שהוא גזלן וכו'
 שלא ינטרף עמו ת"ל מדנר שקר תרחק
 וכו' וכתב הרמב"ם בפכ"ב הלכה ו' מה'
 סנהדרין ח"ל דיון שהוא יודע מחנירו
 שהוא גזלן או רשע אסור להנטרף
 עמו שנלמד מדנר שקר תרחק וכך
 היו נקיי הדעת שנידושלם עושין וכו'
 וביותר מזה כתב הרמב"ם בפ"ב הלכה

י"ד מה' סנהדרין ח"ל ואסור לחסם חכם
 שיבט דין עד שידע עם מי ישב שחא
 ינטרף עם אנשים שאינן הגונים ומחל
 בכלל קשר נגדים לא בכלל בית דין עכ"ל
 והוא להלכה בש"ע חו"מ סימן ג' ס"ק
 ג' יעו"ש מתואר דנס חכם אחתי דיושב
 דין עם אנשים שאינם הגונים הוא בכלל
 קשר נגדים ומכ"ש היכל דהוקצע לישיבת
 קצע עם דייני צור ועי"ז הוא חסייע
 ומחזק לפרגה נכרם בית ישראל ממינו
 דיינים נררים ורשעים נמורים (וכהונתם
 נאריכות לעיל אות י"ג וע"ז יעו"ש) והא'
 דנאמת ענין ר"ל הכי אפשר דנימי חורפו
 אכתי הא' נרייתא לא שמיעא ליה והרצה
 ח"ה היו עושים זה או לדחקם משום
 דהפרנסים והתקפים היו נאמת פוסמים
 על שתי הסעיפים וביותר נטו אחרי מינות
 בתוך חוכן וליראתן מהמון בית ישראל
 הטעמים דנריהם נחמסו קדושה מזויפת
 וזה כהן כהן יפה מנינו דייני צור דעיקר
 עסקם נחמכות חילוניות ונע"כ קבלו הת"ח
 עליהם הא' מינוי לסייע לדייני צור או
 דלא חשבו זה לאיסור חמור כ"כ וביותר
 ר"ל דמחשבו היה תקיף נדעתו ברור היה
 לו דלא יהא נמזילות לעוות הדין ומשום
 דהוא ימנה עומק הדין ולא יכנע מפניהם
 ונאמת טעה ר"ל צוה ומשום הא' נרייתא
 ערוכה (שנועות שס) הנ"ל ומקרא מלא
 (תהלים א') אשרי האיש אשר לא הלך
 בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד וצמוצ
 לנים לא יבט ומה יקרו צוה דנרי' הרס"ק
 מהר"ם ז"ל מנעסכ"ז נספרו רשפי אש
 (פרשת נ"ה) דכתב ח"ל חסו שאלמו
 (אנו פ"ג) כל שרות הנצרות נוחה הימנו
 היינו שיש להם הנחה וקיום הימנו היינו
 פ"י האדם הנצריך ג"כ רוח המקום נוחה
 הימנו משא"כ הרשעים לא יכנו חרץ לשון
 פועל יוצא שאין מניחים הארץ לשכון
 מתחתה כמו שהיה צדור המנוח שגם שלשה
 טפחים של מחרישה (צ"ד פל"ה) אשר שלט

מעקרא נמי היה נר אוריין ונר אהן יאיר ויאיר וכ"א יען דנעשה סיוע לדייני צור נעשה תורתו בנדר תורה שלא ע"ד האמתי ונאמת אסור ללמוד תורה מרצ דתורתו הוא שלא ע"ד האמתי וכדאמר נמו"ק (י"א ע"א) צהיהל לורנא מרנן דהוו סני שומעניה וזריכי ליה רנן וכו' א"ל הכי א"ר יוחנן מאי דכתיב (מלאכי ג') כי שפתי כהן וכו' אם הרצ דומה למלך ד' צנלות ינקשו תורה מפיהו ואם לאו אל ינקשו תורה מפיו ופירש"י ח"ל ואם לאו אל ינקשו הואיל וסנו שומעניה הא דלריכי ליה רנן לאו כלום הוא דמוטנ דלא יליפי מיניה עכ"ל והלכך ר"י לטתו דנצי דהרצ יהא דומה למלך ד' צנלות ולא תורתו הוא הגוה וע"ד האמתי דמותר ללמוד הימנו שזו אין תורת ר"ל דנעשה סיוע לדייני תור השנה בנדר תורה וזויה דקאמר אקרייה ואתנייה כלומר דנפח נז קדושה גמורה בתורתו דמעקרא לטהרו ולקדשו ללל יחזור לסורו ח"ו להטורף לדייני צור וזויה בנדר רנא לאמתו ועבד דומה למלך ד' צנלות ונסת כזה שיך פירר לשנא אקרייה ואתנייה כלומר ע"ד האמתי וכנ"ל ואפשר עוד לומר דאקרייה ואתנייה עומק כוונת המקרא והמשה עד דשויה בנדר רנא לאמתו מה דמעקרא לא היה כ"א ת"ה לחוד.

יח) והנה לפימ"ש דעיקר טעמא דר"ל צקצלת מינוי לסייע לדייני צור מספנתו דברירא ליה דלא זו דליהו לא גריר בתרייהו אף זו דליהו מימשכי בתרייהו משום דר"ל תקיף דעתו מטעמו היה ונר אוריין ונר אהן יאיר ויאיר הוא ולא נטה מדעותי הנראים לו לאמתים ולא חת וירא משום אדם ואפילו בטובה ארזים נצחו וכ"א האמת אלו עד דמחן דמשתעי נהדיה ריב לקיש נשוקא יחזי ליה עסקא צלל סהדי (וכדאמר גימאט ט' ע"ג יע"ש) ולא נשא פנים לשום אדם ואפילו לנשיא וכדאמר צירוש' סנהד' רפ"ג נשיא שחטא מלקין אומר

צבם עין הרע של הרשעים הולך למחות ע"י המנוול והוא (ההלים א') נמוטנ לנים לא ישנ שום המקום של הרע נטמא ואין לו מנוחה וכו' עכ"ל יע"ש ואם דומם נעלמא נטמא צהתצרותו לרשע מכ"ש אדם דיצר לב האדם רע מנעוריו מכ"ש צאדם גדול דכל הגדול מהצירו יצרו גדול הימנו (סוכה נ"ג) ונאמת משנה ערוכה (צנות פ"א משנה ז') ולא תתהגר לרזע ופירש הרמז"ם ח"ל כי ילמד אדם מהפחתיות צהרת הרשעים עכ"ל ועשה ר"ל נכ"ז? ונאמת אפשר להשנ טעותו זה בנדר אונס ועכ"פ לא יותר מנדר שנג לרכות שני מורף לזוהק פרנסה דהיתה לת"ח נסינת הני פרנסים הרשעים דמכוסים נמסרה דקדושה מזויפת ונאמת שבע תועבות נלנס ותוך תוכן טמא נטעם כעיקר להרחקת ת"ח מכל מינוי לשמש נקדש ולמנות צורים וכתורים נלנס כיוצא צבם וניתור דמשנ דיען דמטעמו הוא תקיף נדעתו לא ימשך אחריהם ולאצנא אינהו גרירי אבתריה דגופא נתר רישא גריר יען דהוא ת"ח גדול ונר אהן והיה צה כדמיונו של שלמה המלך דנ"כ גדול העולם היה ונכשל נטעותו וכדאמר בנסנהדרין (כ"א ע"ג) יע"ש ונאמת גס ר"ל נכשל נטעותו זה מדשוור צתריה דר"י לירדנא ואמר שופך ננשי וכ"ז גרס לו סתצרותו לרשעים נמינוי שלו ללמד ללכות צנור לדייני צור ומ"מ אין לומר על ר"ל דח"ו הטה משפט לו דממשך אחרי דיעות דהני דייני צור דה"א כ"א ממילא נסתצרותו להני דייני צור נחלשא קדושתו ותורתו עד דשוור לירדנא צתריה דר"י והלכך נדאמר ליה ר"י אי הדרת נך וכו' תיכף צבא קדושת דיצורו דר"י נסעורר נקדש דריש לקיש כת קדושת תורתו חכות אצותיו למהידר צתשונה ולמיזל צתר ר"י דמלא מין אמת מינו וניעור והא דאמר התם (צ"מ פ"ד ע"א) אקרייה ואתנייה ושויה בנדר רנא אין ר"ל דלימדו מחדש ומשנ דהיה עם הארץ דז"א דנאמת

צב"ד של ג' וכו' שמע רבי יודן נשייא וכעס
 שלה נתן למיתפוס לר"ל טרפון ערק ללא
 מוגדל וכו' א"ל ומה חמית מימר הא
 מילתא אמר לון מה אתון סגרינן מה דהיל
 מנכון הוינא מנע אולפניא דרממנא וכו'
 יעו"ש מנאר ללא זו דלא ירא מפני הכשיא
 למר דין אמת אף זו דלפילו בתר הכי דכנר
 היה בסכנה נמי לא ירא מלמד להכשיא
 האי דינא צנוע צנוע נניגוד לכבוד הכשיא ועוד
 מנינו צעודא דר"ה צר זרטיקי ור"ש צן
 יהולק (סנהדרין כ"ו ע"א) דהיו גדולי
 הדור ור"ש צן יהולק היה רביה דר' יוחנן
 וכדאמר צימא (מ"ג ע"ג) ורבי יוחנן לא
 מצעיא לתנא דלא ציית אלא אפילו לרביה
 לא ציית דאמר רבי יוחנן משום ר"ש צן
 יהולק וכו' יעו"ש ומ"מ כיון דר"ל ראה
 צה צריס דנראים לו דאינס צנדר צריס
 הנוגים והיינו למיהדר בתר זכותא דאנשי
 רשיעי וצנדר מנדיק רשע קראם צני אדם
 ההשורים על השציעות וקשר רשעים ופסולים
 לדיינים כ"ז ברם לו לר"ל דנעשה סיוע
 לדייני צר ומשום דסגרת ר"ל היתה דנכה"ג
 א"ז נדר התחברות לרשע דמחריין מחכמי
 האשמה ואל תתחבר לרשע דנאמת א"ז
 היצר כלל כיון דאינו אדעתא ידידיה סמיכי
 והין כחן יפה זולמו שז ליכא למישל לעות
 דין לא צנוע מחמת חסרון ידיעה ולא צמוד
 ההמת שקרום (ואמנם טעה ר"ל צה
 וכוונת צלות הקדוש) והורה לו רבי יוחנן
 דנאמת טעות הוא וכ"א יען דר"ל חקיף
 דשתי היה הוכרה רבי יוחנן לענתו זו
 איזהרת צן ויהינא לך אחותי דשפירא
 בעלי ונכה קדושת דיבורו דר"י תעורר
 צ"ל כה קדושת תורתו חכות אצותיו למיהדר
 צבונה ולמיזל צנר ר"י דמלא מין את מיט
 היצר וקביל עליה צלמת לאמתו למיהדר
 צבונה גמורה ולא מטעם דיהיב ליה אחותו
 דא היק דנהי דמעקרא נמי היה ת"ת
 די אנה וכו"ל מ"מ שור לירדנא צתריה
 ד"י וצנר הכי לא מני למיהדר וצ"כ משום

דמעקרא לא היתה תורתו ע"ג האמת
 מחמת התחברותו לדייני צר והלכך כה תורה
 כז אינה צנדר דמתשת כמו של אדם משא"כ
 צנר דנתרצה לר"י למיהדר בתשובה לא מני
 הדור לאצותיו מאניה וצ"כ משום דקביל
 ליה צלמת ונלג שלם חזו קנלת תורה ע"ד
 האמת והלכך שפיר קנלת עול תורה ע"ד
 האמת מתשת כה וצה מנורר דלא הדור
 בתשובה משום דר"י יחיב ליה אחותו דא"כ
 צמה כמו משא יוחר מעקרא דגם מעקרא
 היה ת"ת וצר אנה וכ"א משום דלא היתה
 תורתו ע"ד האמת מחמת התחברותו לדייני
 צר וה"ה צנר הכי דעקר דסדר ציה משום
 אחותו דר"י וצ"כ דנאמת בתשובה גמורה
 הדור ציה וכו"ל ומתן שפיר מ"ש תוד"ה
 א דהרת וכו' לתלק צין עונדא דר"ל דלא חש
 שמא יאמרו בשציל זו חור זה (וכהנא לעיל
 אות טו יעו"ש) והיינו ע"ד שכתבתי וכמתן
 ואפשר למר דהאי עונדא דר"ל צין נפשיה
 ללודאי (גיטין מ"ז ע"א) עד דקטלניה
 לכולהו יעו"ש עקרה היתה צנדר משונה צמה
 דתחבר לדייני צר דלפי"מ דהורה לו רבי
 יוחנן דזהו צנדר חנור לרשע והוכרה
 למיהדר בתשובה וא"כ גם הוא היה צנדר
 לסטים וגזלן כהני דייני צור וא"כ תשותו
 לצנר לסטיות חסו תיקון גדול וצנדר תשובה
 למה דנעשה סיוע לדייני צור דאינהו צנדר
 לסטים חזויין וגזלנים גמורים ניטו וצדין
 הוא דיצער הכי דייני צור וכ"א דאין כמו
 יפה צה והסתפק עכ"פ צהאי כיון דנאמת
 לא חטא צפועל צסיעו לדייני צור כיון
 דלעולם עמד על דעתו ואינה גרידא צתריה
 ומסגרא למר דטונה גדולה עשה צה דקביל
 עלי' לסייע לדייני צור דע"ז יהא צכחו
 לדון דין אמת וכ"א יען דר"י הורה לו
 דג"ז צנדר חטא עניד האי תשובה ומסירת
 נפש גמור דנאמת שפיר היו יכולין להורגו
 ולאוכלו וכ"א משמאל זכו ליה כיון דנאמת
 עניד תשובה גמורה מאכנס לחטאו וזהו
 צנדר טעה צנר מלוא וגם צמסירת נפשו

נמכרת גופו ללודאי וכנ"ל ושזו אין הכרה
לומר דהאי עונדל דר"ל זנין נפשיה ללודאי
היתה קודם שחזר למוטט וכמ"ס תוד"ה
ריש לקיש וגו' (גיטין שם) דנאמת מסנדרא
לומר דהוה היתה אח"כ ובגדר תשונה גמורה
וכנ"ל

יב) ולעיקרא דמלתא נלע"ד דאפילו
לפי מ"ש (נאומיות
הקדומים) הא דהדר ציה ריש לקיש לאו
משום דנאמת הוה מסנדרו דאסור לסייע
לדייני טר נמקום דלינהו גרירי אצתריה
ד"א דנאמת הוה ק"ל תקיף נדעתו נכה
אמת דנטועה זו ולו היה לו ספק דליכא
בסיעו לדייני טר שמך איסור לא נזודאי
לא קנל מינוי זו ונדרו דקודם שקנל מינוי
זו היה מעיין טובא ושקיל וטרי בכל חלקי
הסותר עד דנא להחלט דהתר גמור הוא
ואפשר דהר"ל בגדר מזהו כיון דסוף סוף
בדידהו קיימא מלתא כלל כל עניני וזרכי
נצור נסתחין עפ"י פרנסים הרשעים דידם
תקיפה ומי יאמר להם מה תעשה והלכך
כיון דעכ"פ מחסין רשעוּתם נמסר דקדושה
מחויבת ורואים נ"כ צמינוי ת"ה לסייע
לדייני טר מהרואי לת"ה אחתי לקנל עליו
משנה זו ויראה לתקן כל מה דאפשר ומכ"מ
ברור דהא דהדר ציה מדינורו דר"י אי
הדרת נך לאו משום דהוה מהחלט סנדרו
ד"א ומשום דאין הו"א נעולם לומר דמלתא
דהתליט ר"ל לאחר עיונו היטב בכל חלקי
הסותר והטעה יאסור צו מדינורו דר"י עלי
שום צירור ציטול סנדרו זו וכ"א נע"א
למר דדינורו דר"י דהוה בגדר קדושה
במורה ובגדר מלך ד' נאמת וכדלמר ר'
יוסק גופיה (מ"ק י"ז ע"א) וכהנא לעיל
(א"ת י"ז) יעו"ש פעל על ר"ל דקניל עליה
למיהדר ציה ומשום דנאמת גם ר"ל היה
קדש קדשים ומלא מין את מינו וניעור ומ"מ
לדינא עדיין נסנדרו חלי וכנ"ל ועפ"י
אפשר להנין פלוגתת ר"י ור"ל בדינא דסייף
וסכין מחימתי מקנלין טומאה (נ"מ פ"ד

ע"א) והיינו דכיון דר"י ידע דר"ל נדעתו
ובסנדרו דמקרא קלי דמינוי בגדר סיוע
לדייני צור חיו בגדר התחברות לרשע
וכנ"ל רשע לנדר האי דינא דנאמת אפילו
בגדרא רנא וכנ"ל דלינו גריר נמרייהו נמי
סיועו הו"ל בגדר התחברות לרשע ולמנס
יען דהפרנסים הרשעים היו התקיפים נעם
ואימתם מוטלת על הצרות לא רשע ר"י
לומר ולנדר האי דינא מפורש ליראמו מהני
פרנסים ותקיפים הרשעים והלכך פתח
לצירור דינו נלשון חכמה (וכעין רני אנהו
תלמידו כי הוה משתעי נלשון חכמה הוה
אמר הכי עירובין נ"ג ע"ב יעו"ש) ולאמר
הסייף והסכין והפיגיון והרומה ומגל יד
ומגל קיזר מחימתי מקנלין טומאה משעת
גמר מלאכתו ומחימתי גמר מלאכתו ר"י
אמר משיירפס נכנאן וכו' ונאמת לא היתה
כוונת ר"י למונצו הפשט נהני סוגי כלים
כיון דמשנה ערוכה היא (נכלים פ"ד
משנה ה') וכקושיית ר"ת נמור"ה הסכין
וכו' כ"א עיקר כוונת רני יומא להני דייני
צור דהמה בגדר לנטיס מחויין דנשנינן חרצ
נא לעולם ונקט כל הני סוגי הסייף והסכין
וכולאו איך לרמז לדייני צור נסוגים שונים
ובגדר אלהי כסף ואלהי זהב (וכדנאמרי
היטב לעיל אות י"ד יעו"ש) דהמה בגדר
כלי אומנות לנטיס מחימתי מקנלין טומאה
כלומר דלהוי בגדר רשעים ולנטיס דאסור
להתחבר להם משעת גמר מלאכתו ומחימתי
גמר מלאכתו משיירפס נכנאן כלומר משעה
שנחתמו לדייני צור נכה הפרנסים הרשעים
המה נכלל לנטיס ונהי דלמתי לא נעזו שום
פעולה רעה נהוראה ונדינא ומשום דבס
גופיה דקנלו האי מינוי להיות דיין ואינם
ראויים לזה נעשו בגדר לנטיס וע"ז נמורה
ושזו אסור להתחבר עמם ואפילו לא יורו
וידונו כ"א מה שזה"ה מלמד (וכעין
הוראת כהן ננעשים אומרים לו אומר טהור
וכו' ננעים פ"ג משנה א' יעו"ש) ונאמת
אפילו אם גם זה לא יעשו כ"א שם דיין

נקרא עליו נמי משוי להו גדר ע"ז ולסטים.
 ור"ל ס"ל משנהאן נמים כלומר
 ענש המינוי לתור אכתי לא משוי להו
 גדר ע"ז ולסטים כל כמה דלינס
 מורים ודנים מתח מפי ענשם חסו
 כונת ר"ל דלחר משנהאן נמים כלומר
 דנמרו במלכתן למרי והיינו דמורים
 ודנים נפועל מתח וגרמו נלשנא מים דנקט
 דלין מים אלס תורה והכוונה דהני דייני
 צור (דהמה גדר כלי אומנות לסטים נסונים
 שונים נתואר הסייף והסכין ואינך כוללו
 דהונח על דייני צור וכו') יתחזו נמי
 נמים נתורה אז מתקצין טומאה גדר ע"ז
 ולסטים ונכס"ג דוקא אחר התנא (נמסכת
 אבות) ואל תתחצר לרשע משל"כ היכל
 דכפופים ונכנעים להט"ח שחלומם ונלעדו
 לא ירמו ראש שפיר דמי ומשום דנשם
 המינוי לתור נתואר דיין עדיין לא משוי
 לכן גדר ע"ז ולסטים דמעשה קוף נעלמא
 נינהו זהו עיקר כוונת ר"ל. וכיון דראה
 רבי יוחנן דלכתי ר"ל עומד נדעתו דנכל
 כה"ג היכל דלינס מורים ודנים כלל כ"א
 מפי הת"ח דמסייע ליכא איסור להתחצר
 עמהם (ואיהו דפריש מנייהו מעלה נעלמא
 מדיצרו דר"י וכהונא נלות הקדוש יע"ש)
 אחר ליה לסטאה נלסטיותיה ידע כלומר
 לפי דנתחצר להני דייני צור אי אפשר לו
 להנין דנש אפילו היכל דלינס עושים שום
 הוראה ודין נלתי הת"ח דנתחצר עמהם נמי
 הנה גדר ע"ז ולסטים נמורים נינהו ועיקר
 טעמיה דר"י דהאי מלתא נהי דלי אפשר
 לצר דמדינא הכי הוא דתואר דיין לתור
 דהונח על צור משוי ליה גדר ע"ז ולסטים
 ואפילו דלינו תורה ודלין נענמו מ"מ מי
 דמעולם לא נתחצר עמהם הוא נענמו יוכל
 להרגיש דנלמח הכי הוא ומשום דשאל לתור
 גרים למשי ליה גדר ע"ז ולסטים ושון
 ח"ו כ"ל גדר אונלח דגרים וכמותן
 ועל זה השיב ר"ל מאי אהנית לי התם רבי
 קרו לי הכא רבי קרו לי כלומר דנלמח

סנרתי צרורה ולודקת ולסנרתי כיון דלינהו
 לא הורו ודנו כלל צלי הסכמתי ורני קרו
 לי שון ליני רואה צה איסור התחצרות
 דנלמח א"ז התחצרות כלל כיון דמיכף כייפי
 לי שון טפי עדיפא מה שקנלתי מינוי זה
 דלולא זה ונקנלת אחר היו נלמח מורים
 ודנים מפי ענשם ושלא כהלכה מה שאין כן
 לדידי כייפי ולייתי ונמלח דנקנלת מינוי זו
 טונה גדולה לעולם עשיתי ושון מאי אהנית
 לי וע"ז השיב ר"י אהנאי כך דלקרצין
 תחת כנפי השכינה כלומר טעית נדמיונך
 לומר טונה גדולה עשית לעולם צה דכיון
 דרני קרו לך וכפופין לפניך וכו"ל ונלמח
 גם אחר נכשלת עמהם ומשום דכל התורה
 שלך נהתהצרות לדייני צור הוא מסט"א ר"ל
 יען דהמה גדר ע"ז ולסטים נמורה ושון
 ליכא השרלת השכינה נמושנ לנים כזה וגם
 מתוך נסתלק כח אלקי יתעלה להשפיע עליך
 תורה אמתית וכדכתיב כי ד' יתן חכמה
 מפיו דעת ותנונה זהו עיקר כוונת פלוגתת
 ר"י ור"ל צהלי עונלח דנ"מ הכ"ל וע"ז
 חלש דעתיה דר"י ומשום דצור לר"י דנלמח
 אפילו תואר דיין לתור דהונח על צור
 ומכ"ש נמינוי דיין צור כזה ואפילו נכסיע
 ת"ח גדול וקדוש כר"ל נמי הוא פרגא
 ניסוד קיום התורה וישראל וגורמת חורבן
 התורה ולנידת הארץ ונלות ישראל
 וחולשת דעתיה דר"י נמלח לפטירת ר"ל
 ונלמח ח"ז גדר שון חטא לר"י ונכלל
 גם ענש ללדיק לא טון וכעין דכתב
 תוד"ה אלס ענישתיה וכו' (נ"ג כ"צ ע"א)
 יע"ש ומשום דמשים הורו דבה הנדק
 עס ר"י וכעין דכתיב נספר רשפי אש
 מהרה"ק מהר"ם מנעסכין זנ"ל נפירוש
 קרא דכתיב (משלי) הולך את חכמים
 יחכם ורועה כסילים ירוע חס הולך את
 חכמים לתור יחכם אלס הולך לחכמים
 הוא ג"כ ריע כסילים ירוע חס ושולם חסו
 ורועה וא"ו מוסיף על ענין ראשון (ע"ד
 דרש רז"ל נפסחים ה') גם כשהולך

להכמים עכ"ל ודבר ד' צפיו אמת וכמה"ל
נקרא דכתיב (לך י"ג י"ד) אחרי הפרד
לוט מעמו כל זמן שהרשע עמו היה הדבור
פורש ממנו (וכהונא צפירש"י נחומש
יעו"ש) זהו הדבור משמים מהנזק עם ר"י
צמחי דאמר לר"ל אהנאי לך דאקרניק תחת
בנפי השכינה ומשום דהתחזרות לרשע
ואפילו כפוף ונכנע האו רשע להנדיק
דנחשת עמו נמי נחש ונרע כה קדושת
היהדות דנדיק דהסתלקות כה שפע השראת
השכינה דנאמת אה"ל (קידושין ל' ע"ג)
יזרו של אדם מתנצר עליו בכל יום ומצא
המיתו גאלמר (תלים ל"ז) נופה רשע
לנדיק ומצא להמיתו ולחלול הקצ"ה עזרו
אין יכול לו גאלמר אלקים לא יעזנו נידו
ע"כ יעו"ש וה"כ כיון דמצינור לרשע
נסתלקה השראת השכינה אפילו מהנדיק
נסיגת התחברותו לרשע נרור דיזרו מתנצר
עליו ונאמת אפילו ככפוף ונכנע הרשע
להנדיק דא הדבור פירש מלצרה אצטו
צהתחברותו דלוט ונאי דלוט כפוף ונכנע היה
ללצרה ונצינור סוגיא דנ"מ הנ"ל
מיושנים שפיר כל התמיהות (דהונא לעיל
אות ט"ז יעו"ש) וגם קושית ר"ת נחוד"ה
הסבין וכו' מיושנת וגם א"ש הא דהרמז"ס
לא כתב דניגא דפלונת ר"י ור"ל כהד
מיניהו כ"א כמשנה דכלים (וכהונא לעיל
סוף אות ט"ז יעו"ש) והיינו כדציחתי
דפלונת ר"י ור"ל היתה צנין טומאת
דייני צר צמנים שונים ומשחשו נלשון
הכמה ליראת פרנסים הרשעים כנלע"ד
צור ונכון נס"ד ואם שגיתי ד' הטוב
יכפר נעדי כי לטובה כוונתי להגין ולהסביר
סתית הס"ם צמחי עונדא דר"י ור"ל
דממה טובא ולהנדיק הנדיק דמעקרא גדול
העולם ריש לקיש דמעולם היה כזי טוב
ואין טוב אלא תורה וכו"ש וכו"ל.

(כ) והנה לפי המנורא צמותות
הקדומים (אות י"ג עד

אות ט"ז) דעיקר הנרות הוא בשביל רשעי
דייני ישראל ונסיגות ת"ח נמסוה דקדושה
מזויפת מפרנסים רשעים אפשר לייש
תמיהה עמומה הא דליתא נחמא דני אליהו
רצא (פרק י"א) וז"ל וכשעשו בני צניחין
דנרים מכוערין ודנרים שאין ראויין
צמותה שעה נקש הקצ"ה להחריז את כל
העולם כולו אמר הקצ"ה לא נחתי לאלו את
א"י אלא כדי שיקראו וישנו ויעסקו צמורה
כל ענין צמנו וילמדו דרך ארץ אמר הקצ"ה
לא כך כתבתי צמורתי אע"פ שאין צמס
בישראל ד"ת אלא דרך ארץ בלנד יקיים
צמס בישראל הכתוב (ויקרא כ"ו) ורדפו מכס
המשה מלח ומלח מכס רצנה ירדפו וגו'
אזל אם תעשו את התורה והמלות אחד
מכס ירדוף אלק ושנים מכס ינוסו רצנה
וכו' ע"כ יעו"ש עכ"פ מנורא מלמר הקצ"ה
דאפילו ח"ו צניטול תורה נמי איכא קיום
לישראל נגד שוגיאס דתמיהה מישראל
נוגטין מלח. ומלח מישראל נוגטין רצנה
והיינו דלדיכא עכ"פ בישראל מדות נמוסיות
ודרך ארץ וא"כ מלין צאו צמנינו עשו"ר
צמדינת אשכנח תוקף צרות וריצוי צירות
תמס מליגרא רמה לצירא עמיקתא (וכהונא
לעיל צמולאים לאיסור שריפת מת אות ט"ו
וט"ז יעו"ש) ונאי דניטלו התורה והמלות
וכמעט כולו משחת אין צו מתוס וכידוע
מ"מ היו עכ"פ צמד אנשי נימוס ודרך
ארץ ושנו כפי הצטחת הקצ"ה צה למוד
נמי יקיים בישראל קרא דכתיב (ויקרא
כ"ו) ורדפו מכס המשה מלח ומלח מכס
רצנה ירדפו וכנ"ל אמנם נמ"ש א"ש דנאמת
לא זו דנטלו התורה והמלות והשדח הלך
וגדול עד כי גדל מלוד וכידוע אף זו גם
נימוס ודרך ארץ לא היה להם כלומר עיקר
נימוסם ודרך ארץ היה למרואית עין צנ"א
צנימוס ודרך ארץ מדומה ולא עקריית וכ"ז
עיקר הגורם היה נסיגת הפרנסים הרשעים
דמיטי להם רננים רשעים כיולא צמס
ואם הם שהורידום לנאד שחת וגרמו להם

להתנונן מעט והלכך ליראת הפרנסים והמשמשים נקודש לנל יפרון זרם האנטישמיים נכח כחן היותר גדול כמו נמדנית אשכנז מאלו ענה ותיקון לגדור גדר ולעמוד צפרן נגד זרם שטף האנטישמיים והיינו להדפיס חונרת צניטול עילת שקר עלילת דם למנות נפסקה ולהעתיק תורה שזע"פ ללע"ז ונאלמת תקונם קלקולם דענם חומר היסור העתקת תורה שזע"פ ללע"ז גרמל וסיצה היותר קרונה לתוקף נרות וריטי גזירות וניזוי ישראל וכדליתא נמדרש (שמות רנה פרשה מ"ז) אחר לפניו רנש"ע אכתבו אותה להם א"ל איני מתקש ליתנה להם נכתב מפני שגלוי לפני שמו"ע עתידים לשלוט בהם וליטול אותה מהם ויהיו צווים נאמנות וכו' ע"כ יע"ש היטב וגם חונרת צניטול עילת שקר עלילת דם למנות נפסקה לא יועיל לצטלם וכדנליתרתי כ"ז היטב לעיל (אות י"א) יע"ש.

ב"א) ולקושטא מלחמא לא זו דהני תרתי פעולות (העתקת תורה שזע"פ ללע"ז וחונרת פרסום ציטול עילת שקר דם נוגרי למנת פסק) לא יועילו לגרש אפילו יתושין ופרעושין ומכ"ש רשעת האנטישמיים נגזירת הנוי"ת אף זו דעור יוסיפו נחוספת מרונה על העיקר נעילת שקר זה והיינו עד כה הסתפקו רשעי אוה"ע האנטישמיים נעילת שקר דהסתפקות דם נוגרי למנת פסק ומכאן וחילך יאל תוספת עילת שקר זה דגם לצנין צית הכנסת וחינוכו ולמינוי רעוררענך (כלומר כומר ישראל) ולחופה צצית הכנסת נכנס לגרכת חירוסין נמי נהכרת לרם נוגרי חיל נחר טעמא דנליתרתי (נפתיחה לחיצורי מרור דרננן נל. 7. 8. הנדפס נשנת ה' אלפים תרפ"ח) חה לשוני שם.

וביותר יא הפלילא דנזמניט דנדלה ונצרה

כל הנרות. ונאלמת גם נמדנית זו פה לונדון צירת מלכות ענללנר פשלה המספחת צמינוי דייני צור וסיועת ת"ת ע"י פרנסי רשעים נמסור דקדושה מזויפת וכל מה שניארתי לעיל (אות ט"ו) כולו נתקיים נפה לונדון הן צפרנסים רשעים כופרים ומנטלים התורה והן נדייני צור ונסיועת ת"ת למרלית עין ננ"א להוליך שולל תמימי דרך ההולכים נחורד' ונאלמת תמה כופרים נמורים וכפ"ת שפרסמתי מעשיהם נקונטרם מרור דרננן ענרו נמיד ונשאל נפש על ע"ז ג"ע ושפיכות דמים ונאלמת גם נמוסיות ודרך ארץ אינם כ"א הנפים ושקרנים ורואחים ונגרד. לטטים מזויין וכפ"ת דנליתרתי לעיל (אות ט"ז) עד אות כ') מנורר דמשים הסכימו לדינא כרני יותנן דלפילו ת"ת ולדיק וקדוש גדול העולם וכעין ר"ל היכל דנעשה סיוע לדייני צור ולפילו הוא להם לראש ולניהו גרידי אנתריה וככל אשר יעשה כן יקום מ"מ הו"ל נגדד לטטים ומה יעשו הגוי כלו אחרי דמורה דרך אמתו אין להם דעיקר רנניהם ודייניהם אין כחם אלא נפה לדרוש נלשון לאומים ומתורה ויראת שמים ולפילו נמוסיות ודרך ארץ אינם ממילא דנריהם דלנים כ"א פטפוטי מלין נעלמא אינם נכנסים ללל השומע ועי"ז הגוי כלו רע ומשחת מחק רגל ועד ראש אין צו מתוס נחילול שם ומכ"כ ותייצי מיתות ולא זו צניטול תורה ומנות אף זו נמוסיות ונדרך ארץ מי יוכל לתאר גודל פרנות משנעית שקר ונזילות ופשיטת רגל לנושים וכדומה לא יאומן כי יסופר ושזו הלכה צרורה דנצינתם הוא חרצ וגלות וכדתנן נאטת (פ"ה משנה ח' וט') חרצ נל לעולם על ענוי הדין ועל ענות הדין ועל המורים נצורה שלא כהלכה: גלות נל לעולם על ע"ז ועל ג"ע ועל שפיכות דמים ע"ז יע"ש ונאלמת נכר התחילה רשעת האנטישמיים נגד אלת"י גם נפה לונדון

(פ' וירא) כי ידעתיו למען אשר יצא את בניו ויתתו אחריו ושמו דרך ד' לעשות לדקה ומשפט ועוד דענאם היו ענדים משוענדים וכנענים לפרעה ציניו ונקישי עבודה ומסרלו שיזכרו קושי ענדותם וענים וכמ"ש נחום"ק (משפטים כ"ג) ואתם ידעתם את נפש הגר וגו' ואם בני ישראל לא עשו כן וכ"א פושטים עוד עניים ומוזלים דמי אצוניס עוד הרבה יותר ויתר מעשירי אוה"ע והלכך השגחה השי"ת לענשם מדה כנגד מדה דהאזה"ע יעלילו עליהם עלילות דם למות נפסח והוה השגחה פרטית מהשי"ת יען דמנות דהוא להם עוני שעי"ז יתעורר לנש להרגיש זער העני לאשר שצנאם היו גלות וצנדות וכמ"ש ואתם ידעתם את נפש הגר כי גרים הייתם בלחץ חזרים (שמות כ"ג) והמה לא עשו כן וכ"א עוד הרבה יותר ויתר גרועים מה מחוה"ע להפשיט עוד עניים ולמון דם אצוניס וכידוע ומפורסם לעין כל וכו' ותקון אכילת מזה לא מחגי כלום להטיב מעשיהם צד עניים והלכך נענשו נמדה כנגד מדה דיעלילו עליהם עילת שוא ושקר דמסתפקים דם נארי למנה ונצלו האנטישמיים ואינם יודעים מה נבאים דמנה צא לעוררם ולהזהירם ממליצת דם עניים וע"י שמצטלים זה ונחחק ותוקף מוזלים דמי עניים נראה להאנטישמיים דזהו דם נארי למנה וכעין מהו"ל (סנהדרין ז"ד) אע"ג דאיהו לא חי מזלי' חי וגם ניצא ואינו יודע מה ניצא וכמו כן הוא עילת שוא ושקר מדם נארי למנה נפסח וצוה מונן מרז"ל צמדש איכה נקרא גלחה יהודה מעוני על שאלכו מתן נפסח ולכאורה ע"ז ליכא צמורה עונש גלות ולמה גלות צעירה זו ולהט"ל מונן שפיר דכוותה רז"ל יען דלא הטיבו מעשיהם ע"י כוונת אכילת מזה דהוא להם עוני דנא להזהיר על משפט יוסר ודקדק ושלל לעשוק ולחמוס ולמנוק דמי נפשות עניים ועצור זה נענשו נמדה כנגד

וציוויליזאציע צנאם וכל המדינות תנשאים ענאם צנול ציוויליזאציע שלהם ושעי"ז חופש וחירות לכל העולם נאין הנדל צין דת לדת ועכ"ז לא פסקה יד האנטישמיים צעילת שוא ושקר שהעלילו על האנטי צעילת דם נארי נפסח למותם והגם דכל גדולי הכמי האומות ומלכיהם ושריהם ממנו וגמרו דעלילה זו שוא ושקר יסודה וגם מפורסם דנשנת תקי"ז לאלף הששי היה עלילת דם צעיר יאחפלי נמדינת ואלין ונאסיפת הרצנים הנאונים דאצנע ארצות שהיה צק"ק נרדפי צענין הזה ונפקודתם נסע הרב רבי אליקים תק"ק יאחפלי הנ"ל לרומא והציא מוכן הראשי האפיפיור הנקרא פאנסט שהיה צימים ההם כתב דת בלשון רומי ונתיימת טענת וידו של האפיפיור פאנסט ממש להעניר עלילת דם מן הארץ כי הוא דבר שאין צו ממש כלל ועכ"ז מלאה עילה זו דשוא ושקר יסודה לה קן אפילו צמנינו זה וכמעט לא ימצא שנה אחד נלי עילה זו נאצו עיר וכפר ולומר דזהו מקרה צעלמא ומשגלח האומות הוא שטות שאין למעלה הימנה ונאמת לריכים התבוננות מאין כוננת מקור עילה זו שהעלילו על אחצ"י דחוקא למנות (ונפרט לפימ"ש לעיל אות י"א) דנשנצו צפרהס"א כמה רצנים מפורסמים ציותר תונדל התמיהה יעו"ש):

אמנם לפימ"ש מה"ל (נפוסה ה') נמדה שאדם מודד צה מודדין לו מונן היטב עילת שוא ושקר של דם נארי למנות פסח ומטעם השגחה נורא עלילות הוי זהו מדה כנגד מדה דכיון דהזהירו ישראל על התשפטים ודינים ונפרט צמוד עניים והוי דם האומות נטוו בשנע מנות ודינין מכללן מ"מ מהרלו היה דישאל ידקדקו צה הרבה יותר ויתר מחוה"ע ומתרי טעמי **מזה** מזה נצח מחנאם אצרהם אצניו ע"ה דנרדו נדקתו וישרתו הצק והמשפט היו אצו והוריש זה לבניו אחריו וכמ"ש נחום"ק

זהה כמו שגרמו צער וגלות להעני לגודל מתקומה נסית דוחקו דעה על ידיהם נעשו גם הם ננדיה מתקומה ע"י גלות וכן אר"ל שם נכוונה מ"ש גלתה יהודה ונעוני על כל עיניו צער ויסורים שעשו לעניים וכוונה מ"ש מעוני ר"ל נסית הגלות שעשו לעניים יע"ש והלכך כעת נגלות דשו ליכא עונש גלות מהלך כיון דכנר המה נגלות סיבה מהי"ת עילת שאל ושקר דרשי אה"ע יעלילו דיסתפקו דם נולרי למזה נפסח ולא מהני שום מחלה דנחיתו גזולי חכמי נולרי שריהם ומלכיהם וגם לרצות מחלה והודעת כהן הראשי להנולריס ונלע"ז הפאנפט צרמא צניטול עילת שאל ושקר זה יען דגזירת השי"ת הוא ומוסכם דגזירה אחת והחריגות שקר וכמ"ש הרמב"ן ז"ל נפרשת ויש (פסוק ט"ו) יע"ש ע"כ העתק ממה שכתנתי נפתחה לחינוכי מראה כהן תנינא צנידוף קונטרס מרור דרננן יע"ש היטב:

ומהאי טעמא נמי צננין ציהכ"נ ומינוי רעורענד דנאמת עיקר ציהכ"נ ורצ להורות צני ישראל המשפטים והחקים והתורות ועי"ז השאלת השכינה נמקדש מעט והמה צונים ציהכ"נ צשמך איסור או מצתי ע"ז או דומים לנתי ע"ז דזהו מונע חלות קדושה (וכדנארתה כ"ז) לעיל נמלואים לאיסור שריפת מת אלה ג' עד אלה ו' יע"ש (היטב) ומתנים רעורענד דהוא צור וריק מתורה ויר"ש ועיקר חכמתו צחלוניות ונלשונות דזהו צנדר אלהי כסף (כהנאל לעיל אלה י"ד יע"ש) דזהו דמסדר קידושין ומורה ילדי צני ישראל ולפי מה"ל (קדושין י"ג ע"א) קשין לעולם יותר מדור המצול וכדפירש"י ח"ל צשמעיה דר' אסי וכו' קשים לעולם דיינים המורים הוראה צעירות ואינם צחלון יותר מדור המצול עכ"ל יע"ש ונאמת אפילו הני צתי כנסיות דרצ שלהם הוא מתמלידי ישיבת נמי כיון דהמה נקשר אחד של קיימא להמכונים צ"ד

זכעת תשלי רוח להשמיע קול רעש גדול לפני כל יודעי דת ודיון ת"ת ונע"צ נכנדים דפה לונדון אס נאמת אלה רואים להנלל מנאירות וניירו צנל יצלו ה"ו צשטף קלף עליו צמדינה זו חוסו נא על נפשותיכם ונפשות צ"צ ותצרכו מה"ל איהו הכס הרואה את הנולד (תמיד ל"צ) כלומר מתוקף הצרות ונאירות שנילו צומנינו על אצנ"י צמדינה אשכס השכילו ותנינו דהשי"ת נפרע צמדה כננד מזה ומוטל עליכם לעמוד צפרן ושאל יסונד ח"ץ גם צמדינה זו כמו צמדינה אשכס והיינו עכ"פ צתיקון הנקו צנמוסיות וצ"א דזהו לחוד נמי כה ישראל יפה נקיומו ענד שוליו (וכהנאל לעיל אלה כ' צס תנא דצי אליהו יע"ש) דה אי אפשר כ"א נהפרת אלהי נכר מקרנינו כלומר הפדנסיס הרשעים ודייני צור ות"ת צמסייעים להני דייני צור דנאמת כולהו צנדר לסטים ננאו וכדנארתה כ"ז היטב לעיל (אלה ט"ו עד אלה כ' יע"ש) ולא עדיפי הני לסטים משרי המלוכה יר"ה

זכעת תשלי רוח להשמיע קול רעש גדול לפני כל יודעי דת ודיון ת"ת ונע"צ נכנדים דפה לונדון אס נאמת אלה רואים להנלל מנאירות וניירו צנל יצלו ה"ו צשטף קלף עליו צמדינה זו חוסו נא על נפשותיכם ונפשות צ"צ ותצרכו מה"ל איהו הכס הרואה את הנולד (תמיד ל"צ) כלומר מתוקף הצרות ונאירות שנילו צומנינו על אצנ"י צמדינה אשכס השכילו ותנינו דהשי"ת נפרע צמדה כננד מזה ומוטל עליכם לעמוד צפרן ושאל יסונד ח"ץ גם צמדינה זו כמו צמדינה אשכס והיינו עכ"פ צתיקון הנקו צנמוסיות וצ"א דזהו לחוד נמי כה ישראל יפה נקיומו ענד שוליו (וכהנאל לעיל אלה כ' צס תנא דצי אליהו יע"ש) דה אי אפשר כ"א נהפרת אלהי נכר מקרנינו כלומר הפדנסיס הרשעים ודייני צור ות"ת צמסייעים להני דייני צור דנאמת כולהו צנדר לסטים ננאו וכדנארתה כ"ז היטב לעיל (אלה ט"ו עד אלה כ' יע"ש) ולא עדיפי הני לסטים משרי המלוכה יר"ה

צמתן תורה מסיני ונאמת גלוי וידוע גדול
הנזקת מהם להדרים צפה וכ"א לכסות
עינים משום מסוה דקדושה מזויפת לזריכים
דיינים בקיאים ומלומדים בחינוכיות מינו
ג"כ צנית מושג הדייני צור ת"ה לסייע
להני דייני צור ונאמת מי שמסייע להם
ג"כ כיוצא צם וכדנארתו כ"ז היטע לעיל
(אות ט"ו עד אות כ) יעו"ש:

קיצור הדבר סינת הפרנסים רשעים
ודייני צור נסיעות ת"ה גרמה
חורבן ואצירת הארץ וכל תוקף הצרות
והגזירות המתחדשות על אחנ"י הכל בסיבה
זו ונפרט גירוש ישראל ככל מקומות
מושבותיהם הוא בסיבה הכל' ודוקא נגזירות
אז תסוב תשועה לאחנ"י וכמוסכם נח"ל
(שנת קל"ט ע"א) בדרשא דקרא איך שנת
נוגש וגו' שזר ד' מטה רשעים וגו' וכהוצא
נאר היטע לעיל (אות יב יג) יעו"ש:

הן אמת דמכבר עוד בשנת תרפ"ח נעקתי
נמר נפשי על גודל הצרות והגזירות
דיתחדשו ה"ו נמדינה זו וכהוצא כ"ז צפתייה
לחיצורי **מראה בהן** מהדורא תנינא
באריכות ובסופו (נד 15) כתנתי צוה"ל
וצרור כשמש דאם עולם דפה לונדון ינהג
להצא כמו עד כה דתחרטו מגודל הגזירות
שיתחדשו דתורתינו אמת וכל דברי ה"ל
אמת ולדק ואל ישיאכם דאח לנו צנית המלך
ה"ה שרים גדולים ונכבדים ותקיימים
מאחנ"י היושבים במלכות והמה יהיו לנו
למחסה ולתסתור מעזירות רעות ה"ו אל
תאחרו כן וכו' והארתני צוה יעו"ש ושומע
איך לי כי מי ישמע אליהם נאחם ונדאח ולחננס
כעת שנת תרנ"ה דכה האנטישמיים נגנזה
והולכת מיוס ליום צסינת התפשטות
האנטישמיות ממדינת אשכנז נכנסה קצת
איתה ופקד בלנז ומנאלו תיקון בהעקת
תורה שצנ"פ ללע"ז ובהדפסת חוברת
ביטול עילת שקר דס נולדי למלת פסח
והלכך ינאיתי עוד הפעם צעט סופר ואזעק

עם דהמה צנדר אנשי מדות וממוס עליהו"ט
מ"מ הולכים ומתחלפים לעתים ידועים
צעת נדמה צמנוי אחרים נמקומן טפי
עדיף להטיב מנז המדינה ומכ"ש צנזון
דין דנאמת הפרנסים עונרים על כל
התורה ופוק הוי דפרנס אחד המיוחד שצמס
נאמת צמו לנכרי וצנית ע"ז וצנזמר הכל
כמנהגם והפרנס אחי הכלה היה ג"כ
שס נאומת מעמד (וכ"ז) נתפרסם צמכ"ע
הימיו די פאסט הוי"ל צפה לונדון מיוס ד'
כ"א תמוה תרנ"ד יעו"ש) והוא הוא הפרנס
הראשי לקהלות הארדים דפה לונדון והמדינה
והוא הוא הממנה רב הכולל ודיינים לדון
ולהורות בכל עניני תורה (ולא ה"ו לו
ולתנינו כיוצא צו דנאמת הם אינם זריכים
לשום הוראה דמוסמכים ועומדים נינהו
לעצור דינא לכפשיה כפי הטוב והישר לפנייה'
ולא לפני ישראל סנא) כ"א ליהודי רוססיה
פולין וגליציה עדומס יהודים נינהו ולהם
נמסרה תורת הזנה צעד יהודים כשרים
דנאמת מלכות של חסד ממדינה זו וכל
משרתיו לדיקים וצעת שנתחדש תיקון חדש
בשיטת צממות והיה זה גרד איסור לשיטת
ישראל הוי"ה הממשלה שחיתת ישראל
מתקון זה צכדי דההא שחיתת ישראל כפי
התורה ותיקף השתדלו הני פרנסים דדוקא
שחיתה שהוא נרשות הרצ הכולל וצית דינו
הוא דהורסה ולא זולתה ונאמת לו הוי הם
צכלל אנשים כשרים בקיאים בהלכות שחיתה
ועדיפות אש ספיר עצור צוה לצל תהא תורת כל
אחד ואחד צינו וזהו צנדר מנדר מתלה ואחננס
אשה אוי ואצני יא לעזוק הפרנסים עונרים
על כל התורה צחילול ש"ק וצח"כ ועוד
ועוד וצתיקפות מינו דייני צור דריקים
מתורה וירלת שמים ואפילו מסת נימוס
וד"א דשקרינים ותנפים נינהו לא יאמתן
כי יסופר מחניפותם ושקירותם ולהם נמסרה
תורת השחיטה דוקא אינהו כחם יפה למנות
שומטים וכפי הישר צעניניהם וצחיי הכותב
דנענמי שמעתי משו"צ שלהם דכפר לגמרי

מקורות לני דהאי חיסור חמיר העתקת תורה שבע"פ ללע"א אז לא דלא אחכס חדרא זהו שם סינה לתוקף ריבוי גזירות ונס לרבות ה"ו גירוש כללי וכ"ז מוסכס בתוס"ק ואין שום תיקון להשגת נוגס כ"א גשזרת מטה רשעים שגט מושלים והיינו דייני צור וסיעת ת"ח וכהנאל לעיל (אות י"ג י"ג) יעו"ש היטב:

והנה כל מה שכתנתי נסיתן זה (מאות ח' עד אות יג) שלחתי לכבוד הגאון האדיר מדווינסק ולזכר העתקת תורה שבע"פ ללע"א ככל ענין חיסור חמור הוא ול"כ החיוב עלינו לחזור מהחירו שהתיר להשאל אותו מפה לנגדן וכפ"מ שכתב לי מתכתבו והנאל לעיל (נסיתן יג) יעו"ש ועל מתכתי זה השיב לי נמר נפשו דח"ו לא התיר העתקת תורה שבע"פ ע"ד שהעתיקו השאל וצרייך דיליה ונקשני שארנה להדפיס זה בשמו דח"ו לא התיר נכה"ג וכהנאל מתכתבו אות נאות נסיתן שאחר זה (הוא סימן יד) יעו"ש הטב:

סימן ד

תשובת הגאון האדיר שליט"א מדווינסק ויל במכתבו אלי יום ב' י' אייר תרצ"ה דווינסק.

אחדש"ה קנלתי ת"כ ועמדתו משתמש ח"ו להתיר ללמוד עם הם תורה שבע"פ כמתואר בנסהדרין נ"ט וסניגיה דף י"ג יע"ן צתוס" נ"ק דף ל"ח וגיטין מדנרי הירושלמי פילא יע"ן צתוס" דף קט"ז ע"כ דרך להורות להם כיגד יעשו מותר ח"י ר"ל רק לנ"ג דהיתה קרובה להתנייר יע"ן ננה דף כ' ע"כ ונ"ג דף י' ודף ח' ותענית דף כ"ד ע"כ יע"ן נחולין דף כ"ז ע"כ דח נקט וע"ז דף מ"ד ע"כ ע"כ תשובה וכו' ומשום דנזמן שהיוצל מנהג הוא

מותר רק לגר תושב ומ"מ לקט שכחה אין נותנים להם רק לגר נזק וכמתואר בנספרי ונרמז"ס פ"א מה' מתנות עניים ונח"כ צזה יע"ו צירושלמי וצמות נבי מינאלה יע"ו נ"מ דף קי"א ע"כ ושיטת הרמז"ס ז"ל נה' רוח נבי נלות על גר תושב יע"ו מכות דף ח' ע"כ ודף ט' וכ"מ צזה אלל כעת שאין מקנלן גר תושב אל נ"ג דהיינו שמשמר ז' מנות צריך להחיותו לשיטת הרמז"ס יע"ן צפ"ו מה' מלכים דלס נקט עולה כו' והך דחולין דף י"ג זה רק נזמן שצתמ"ק והרבה יש להאריך צזה יע"ו צזה דערכין דף כ"ט וצמה דפליגי הרמז"ס והראש"ד צה' חיסור"צ פי"ד ונה' ע"ז ספ"ו ע"ש יע"ן ת"ש התוס' גיטין דף מ"ו ע"א ודנריהם חיסר מונגים דהרי אל לא הוא יכולים לקנל גר תושב דלא הוא היוצל מנהג ונ"ל דס"ל כמ"ש הראש"ד ז"ל יע"ו נח"מ הרמז"ס ז"ל צה' ערכין פ"ח ה"ח ע"ש ומתק דע"ז דף י"ג ע"כ ושם ר"ל ענד כנעני נמילה וטנילה או ענד תושב וכן ר"ל הרמז"ס ז"ל יע"ו רש"י סנהדרין דף נ"ז ע"א וסוטה דף ל"ה ע"כ והרבה יש להאריך צזה נלשון הרמז"ס פ"י מה' מלכים צזה אלל ח"ו להתיר ללמד נ"ג תורה שבע"פ, אני התירתי רק לתרנמו להתלמידים נבי ישראל וגם זה כתנתי דהלשון של התשנה והנמרח אסור לשנות אפילו קולו של י' רק יכול לכתוב ציחור נלשון אחר כמו שתרנמו הגאונים נלשון ערבי והטעם משום דהנה הרמז"ס ז"ל צהל" שגות פי"ב צה' כתר דהוראת נ"ד הגדול ועשו רוב נכור אל"כ שהצנור ישמעו מפיהם רק די אס שמעו מפי אחרון שהם שמעו כו' ורליה מתק דיצמות דף פ"ז ע"כ ודף נ"ג והנאל צרפ"א דהוריות הורו כו' יעו"ש נח"י שעמדו ע"ז רק לשיטת הרמז"ס ח"ש דאלו מתקנלים שכך הורה נ"ד של הזקן כמתואר ניצמות דף קכ"ג ודף קט"ו והוא כמו יחיד שעה צהוראל נ"ד הגדול

עמק סימן ד' בענין העתקת תורה שבע"פ הבכא

ניטול דברי המעתיק שהעתיק ע"פ הסכמת
הגאון האדיר שליט"א מדוינסק ונאמת ז"א
וישחקק הדבר ולא יאמר וככ"ל:

ולאחר זמן ערך כ' שנים ממה שזכרתי
כל הג"ל קבלתי מרצ אהרן משה
לונדון ירא וחרד (והוא רוצה בעלום שמו)
העתיק מהעתיק מקונטרס שמונה נמוחעלום
נפה לונדון והוא מההה"ס ז"ל מה שכתב
ננד"ד והגני לפרסמו (והוצא נסימן
שאה"ז).

סימן ה

בעזה"י

הגנני הנוני שמעוני שמעוני רבותי נאומי
הזמן תכתי דור ודורשיו המהילים
להסדי ד' ומנפצים תפארתו ובאר אחינו בני
ישראל הנפולים המנפצים להיות קבולים,
כבר פרסמתי חטא מפורסם ומכשלה אשר
תחת ידי אשר נתתי מכתב הסכמה לראשקט
פינר על העתקת ש"ס נלשון אשכנז וכבר
נדפסה חזרתי נהמורג, שם הודתי ולא
נודתי אחר נוס אני על כי נעונותי טחו
עיני מרחות כי מלמד הטעם הנאמר שם
שכתי מעיקרא המכשלות את הרנים
היוצאת מהעתק הלו הא לן הא להו ולא
רניתי לפרש ולנאר הלא כבר קדמוני רבותי
ועוררוני על כל פרטי דברים אשר יש לחוש
ויש נזה איסור נמור וע"כ דברים שאחרתי
טעות הם והגני חזר ועוקר הסכמתי
מעיקרא והיה כלא היה וכאפס ואין יהשנו
דברים ההמה וישיומו לאל מלחמו, אמנם זולת
כל הג"ל אשר היה נהגלם עין ממני
נראשית מלאכתי הני"ל לזכור נרנים את
אשר נזכרתי ולא שכתתי אז ואחרתי אל
המעתיק הג"ל איך אפשר לעמוד על חוכן
ופירוש וכוונת כל דבר הלא כמה פעמים

כן ס"ל להרמז"ס ז"ל זה נריך דוקא
שאמר הלשון שאמרנו בית דין הגדול ואם
משנה שוב לא נקרא מפי בית דין הגדול
והרנה יש להאריך נזה ונאמת פליגי נזה
נמרס שלנו עם הירושלמי נסנהדרין דף כ"ו
הדף ס' בני מנדף סנהדרין נריכין לשמוע
מן העדים דוקא הלשון שאמר המנדף
אז כמנאמר נירושלמי שם והרמז"ס
לא סנירא ליה כשיטת הירושלמי
והרנה הארכתני נזה נשיטת הירושלמי
נמנילס וננלי קידושין דף ל"א ע"ז ע"ש
יעי' ננרכות דף י"ג ע"א בני מה דמקשה
ומתקן מן נניא דהקורא לאנרהם כו' ע"ש
וניירושלמי נזיר פ"ג נהך נמזיר דף י'
נני אמרה פרה ע"ש וכ"מ נזה: לכן
כתנתי לשון המשנה והנמרס ס"ו לשנית
ורק נלה"ק אלל הניאור יוכל לנאר נאיו
לשון אלל רק לתלמידי בני ישראל וה"ו
לא לנ"י ישחקק הדבר ולא יאמר ולנאקשו
לחול להדפיס זה נשמי כי ה"ו לא התרתי
זה נשוב אופן שיהיה והרנה יש
להאריך רק מתחת שאני רוצה
שכתבו ידפיס נשמי שה"ו לא התרתי
ללמוד נ"ג תורה לכן קרתי ידי נזה ידידו
יוסף ראין רג דפה הג"ל:

והנה הנס והגאון האדיר שליט"א הג"ל
דעתו הגדולה להכתב והניאור
נלע"ז מותר היכא דעקרו לננ"י מ"מ תורה
היא והרשות נתונה ולפי דעתי הפעוטה
נראה נרור כשמש להפילו לנני ישראל אסור
וכ"א דוקא היכא נכתב לע"ז והלשון הוא
לשון הקודש וגם היכא דהניאור הוא נלע"ז
מני נעין דיהא נכתב עברי וכדנאחרתי
סימן הקודש (חות ז') יעו"ש היטב:

יהיה איך שיהיה מנאר דעת הגאון
הג"ל דאיסור המור הוא להעתיק
תורה שנע"פ נלע"ז ללמוד נ"ג ושהוא
מעולם ה"ו לא התיר זה כ"א לילדי בני
ישראל וגם הלשון נלשון הקודש ונתנרר

מקדישי שמו ואשר לא אקוה שלא ישמע ולא יחזרו ולא יחזרו לנפשו שמהא וחסד הב"ל
אנו מקוים לנפשו המרחם עמו ודמו ותורתו
יהרום בנינו ממקום אחר ולא יעשו ידיו
תושיה ולא יחרוך נידו: או אם ילליה מעשי
שנן ד' ילילנו לזה אני מנקש מנאני הזמן
להטיל גודל רצא על היושנים תחת דגלם
שלא ידפסו ולא יקנו הספרים ההמה ולא
יקראו צהם כלל וכלל ויהיה כספר החתום
לא יזכר ולא יפקד ולא יעלה אל בית ישראל
כלל והנהגות תורה לעמו ישראל נקדושתו ינרד
וירומם ויעזור שמרי תורתו ויגביהם לנצח
ויושינם:

הכ"ק ר"ק פרעשטער

יום ה' כ"ח טבת תקנ"ה לפ"ק

ב"ש סופר מכ"פ זמין.

והנה כל הקורא כל מה שכתב החתם סופר
ז"ל צהם בהעתק תורה שבע"פ
בהסכמתו ע"פ טעות שהטעהו המעתיק דגם
הרה"ג רבי נתן אדלר ז"ל (רנ נק"ק הנוצר
ואח"כ רנ הכולל צהם לונדון ומלכות
נריטניה) הסכים צהם חזר לא היה כ"א
לישראל ומ"מ לא זו דלא הסכים הה"ג
רבי נתן אדלר ז"ל על זה אף זו דאפילו כתב
מליצה לא רצה ליתן לו והה"ס ז"ל צחק על
טעותו (בהעתק תושבע"פ ללע"ז לנב"י)
נמר נפשו ופרסם טעותו לעיני כל ישראל
והורה כהלכה צהם שלא יחזרו (מי שרצה
להעתיק) מפעולתו זו החטא כרוך צעקנו
והעורר ישכנו נהג וצבד נדוי וחורו ומקולל
הוא (לולה דמזהרין ע"י מפי קמלבים)
וגם צק מנאני הזמן להטיל גודל רצא אפילו
על הקונים ש"ס המועתק ללע"ז ומכ"ז
מונח כזה היסור חמור הוא והנה נכל
הפרסום שנעשה בצעדות מזה או ע"י מכ"ע
די צייט (וכהנא לעיל סימן יא) לא היה
אם רנ אפילו מהייתר חרדים דנמדיה או
עכ"פ להודיע לחין דעמו נוהם מזה וכ"א אני
נמר נפשי על פרצת חומר הא"י היסור ונאמת

על דברת רש"י המנצר נחלקו גלויני עולם
נכוונתו וכונה דיות נשתפכו וכמה ניירות
גלוינים מלאים על דבור אחד ואיך יחל
ידו יחיד להסכים על פי דעתו כוונת הענין
והוא השיב לי כי הוא לינו חלל המנקש
החומים ויש הגרת גדולי עולם לדיקי והנשי
מעשה אשר יחלק להם הש"ס מסכת מסכת
ואח"כ יתקננו ויעיינו הדק היטב והאכיר
לי אחד מהם אשר לו נמסר להעתיק מס'
עירונין וינמות הוא הרנ הגדול הגדיק
מחור"ר נתן אדלר כ"ק חז"ק הנוצר
וליהוית יודע כי הרנ הוא מוהק לדיק
ות"ס חמרתו החלק יעיד על הכל ונעו"ה
לפי שעה הייתי כמחלקין לכל דבר ועשה
מכתב שלוח אלי מהרר המחל"ג הכ"ל כי
חליה והליה לו לא עלתה על לנו מעולם
ואפילו מכתב מליצה לא נתן להכ"ל וא"כ
חמילא נכתבו דברי הסכמתי לגמרי כי
הטעני המעתיק הכ"ל והריני חוסר גלויני
נמור להדפיס הסכמתי על ש"ס המועתק
ללשון השכנו והעורר ישכנו נהג:

עתה כלפי דאקטר פינר אני חומר כי
צאמת לולה הכ"ל לא מלחתי זו עול
נכל המנהגות ימי היותו פה נגלוינו וכן
מעידים עליו שאר גדולים ע"כ ישכיל וינן
כי לו יהא שכוונתו זאת כולו לשם שמים
כאשר טעיתי גם חכמי הנה הוא רואה כי
כל הכמי ישראל ממוקמות מושבותיהם
קוראים מלא וחין מעשיו רגזים נענייהם
הלא מחזין לחזר זו מדעתו ולא עדיף מה"א
הגדול שלא רצה להודות לרוב החולקים עליו
ונרכוהו וכן אם ה"ו לא יחזרו מדעתו ולא
ישו ידו הרי היה רגזי אלו היה רשות
המחלבים לנדותו לחזרו וקללן אך בשאר
חין רשות נתונה לשבח כן עכ"פ ידע כי
החטא כרוך צעקנו והחלקים יצא נמשפט:
ואם יחזרו וישו ידו יתנרד ויתרומם ויתקדש
שם שמים על ידו ויתנרד ויתעלה ויקבל
שכר על הפרישה והי"ת יקדש שמו על

ובעת לא פש תו"כ"א לענות ולומר מי
יגלה עפר מעיניך רני נתן הכהן
אדלר דברנו לדקתך (נאשר כל בית אגיו
כהני ד' חסידי עליון לשונו ז"ל נהקדמה
לביאורו נתינה לנר נסיומה יעו"ש) לא
רנית להשתתף אפילו נכתב מליצה להעתקת
תורה שנע"פ ואפילו לגני ישראל וכעדותו
של ה"ה"ס ז"ל נקונטרסו ה"ל ועכשיו
קמו אנשים מחללי תקומך נתור רנ הכולל
ונית דינו נפה לונדון והעתיקו תורה שנע"פ
לנ"נ ונסעודת מזוה זו (לפי דעתם הנמנה)
נאלמו נאומים דגדר כפירה נינהו וכהונא
כ"ז לעיל (סימן י"א) השקיפה ממעון
קדשך דחתה תתלונן נלל שדי נחגרת בית
אגיו כהני וחסידי עליון לנרך אנשי
קהלתך דהיית נחיים רועה ומנהיג נאלמן
להזילם מגזירות וזרות דאפשר להתנגל
נסיגת הני רועה אוילים רודפי קדיש
כנקשת עלוב ונאלח על זרות העולם נכללו
ולישאל נפרטו מייחל ומנפה לרחמי שמים
כו"ה שמריה ננשה חכהן אדלר.

זוהי סינה עיקרית לגירוש כללי וכהונא
לעיל (חות ו' וי"א) יעו"ש היטע הודעתי
זה לת"ת אחד ממיוחדעי וע"פ נודע לי
דהמעתיק הראשי הנקדח רני ד"ר א. וו.
קירזנער העתיק זה ע"פ הסכמת הגאון
האדיר שליט"א מדווינסק ואלו היטע חרה
לי ע"ז ונדרישתי וחקירתי אלל הגאון
האדיר ה"ל נחודע לי כל מה שכתב ונמר
כפשו לעק דח"ו מעולם לא התיר זה ונקשתו
שטוחה לפני דלדפים זה נשמו וכהונא נאר
היטע (נסימן הקדום) יעו"ש.

וביחוד תשאלות חן לכבוד הרב יר"א
נפה דע"פ מה שהליתי דגרים
לפניו נחומר האי איסורא נחודע לו מהאי
קונטרס הנדפס מהחת"ם ז"ל והעתיקו
ונתנו לי ונאלמת תשמח קא זכו ליה להיות
נכלל מתנגלין זכות על ידי זכאי חכותא
דמשה (ראיה מהימנא כלומר דאלמן הוא
ז"ל צריזה להלכה) יעמוד לו ולי על דמני
מניה אסתיים שמתא דמין החת"ם ז"ל.

בענין תפלת ימים נוראים בבית ע"ז.

סימן ו

(א) נשאלתי נית ע"ז דיש לה ג"כ נית נבוי בתננית נית ע"ז תס ג' נלמי שתי וערב קנענים נכותלי הנית מנחון למעלה נפתח שנכנסין להנית וכ"ח נפנים הנית חנים עומדים נלמים יען להנית חינו מיוחד לתפלתם כ"ח תחלת ננינו נגלוה לנימוד חמונת דתס לנערים שלהס ניוס ח' חס מותר לכסור נית זה מהכומרים להתפלל שס ניומים נוראים וחפילו נלי ניוטל השתי וערב דקנענים נכותל הנית מנחון יען להכומרים חנים רוזים חפילו לכסותם נכדי שלל ירלו השתי וערב להיהודים שיכנסו להנית להתפלל ועל שללה זו גשחוממתי היכי ירדנו פלאים דעדה מישרחל יסתפקו נגולה כזו עד דיתמלו לנכון לשאל פתח להתיר ע"ז נמורה ונלא ניוטל וחפילו לגוה. והשנתי להשאל חס וגלוס דזהו נית ע"ז נמורה וטפי עדיף דיתפללו ניוידות כל חו"ח נניתו משיתפללו ננית ע"ז זה ונפרט דיכולים לחלק למניינס קטנים וח קל יכולים להשיג נתיס דיכיל חיוה מניינס ועדיף טוהא מעט נכסרות ונכוונה מהרנה נרוז עס ננית ע"ז. וחמנס חח"ז נל שללה זו לפני מניינס המכוניס נ"ד דפה לומדן ושלחו דד מדייניהס לפתח על נית ע"ז הנ"ל ומאלו עילה לטהר ולהתיר נלא ניוטל ע"ז נמורה לגוה מתלתא טעמים פגומים וסרוחיס ויסודי ג' עקרי טעמי דיהוה יתנו וחמנו והגני להעתיקו ממכתנס נשפת יתעלית על שפת יהודית נהגו ניהודים חוה העתק מכתנס נג' יסודי חתר.

רעפארט וואס איז מארגעקאממען פיר דען
29 September 1932 אלוט 28 טען אלוט 29
פסק סאן בידי וועגנען ערשטער נגין. בעזר
בעזריג דעם פלאן בעמינען וייר.

- (1) אז דיא האלל ווערט ניםכ בענינס פיר רעל-
גיועז צוועקען אין גאנצען.
- (2) אז דער איינגאנג פיר דיא אידישע מחפלים
זאל נישט זיין דורך דיא פראנט פיר איבער
וועלכע עס בעמינס זיך דער קריסטשען סימבאל
(צלם שתי וערב) נאר דורך אזויס צו טריט
דורך איין אנדערע איינגאנג.
- (3) צו ליעב דעם וואס דאס יאחר נעמאלס אויס
דיא ימים נוראים זונטאג ווען עס איזט נישט
מעגליך צו בעמינען אמצעה בעקוומליכער פלאן
צו וועלכען עס קען אריינגענומען ווערן אין
איין פלאן דיא אלע צו שפרייטע אידישע
איינוואהנער אין דעם בענענד צו איין נעמינדע
אין דיא ימים נוראים מיט דעם אויסזיכט צו
בירען איין שטענדיגע שוהל וויא דיא גבאים
האפען צו טוען אין דיא גאנצען צוקונפט. צו
ליעב דעם זעמס נישט דער בידי קיין איסור צו
האלטן דיא תפלת אין ס"ס לארענען האל דאס
מאל.

גומער סאן פנסק (יהיני תירף פסק תביל
אשר נכתב בספרן של רשעים נמורים ומינים תביל)
הוא 11 318 X

כ"ז העתק פסק החר תביל משפת
אנגליית רעצם חממתב באנגליה.

והנהגה הנס דלח"ל נסנהדרין (ל"ח ע"ג)
נהא לתק ווע מה שחשיב לאפיקורס
ל"ח חלל אפיקורס עכו"ס חלל אפיקורס
ישראל כ"ח דפקר טפי יעו"ס מ"ח יען
דהרנתי נזה עס כו"כ יראים נפה וחמרו
כיון למינים הנ"ל מכהנים נפה לונדון נתור
נ"ד שז הו"ל נגדר מ"ח רז"ל (ספרי פ'
שפטים) חפילו חס יתמר נך על שמאל
שהוא ימין. וחלד מהמכוניס יראים הסויף
טעם לפנס יען דהמתפללים ננית ע"ז הנ"ל
דהותרה להס נל"ז מני מחללי שנת נפרהסיה
נינהו דיינס כעכו"ס חמרתו לפרסס הדנר
ננירור האלי ענינל ולנטל דנרי נורות
וחמורות מהמתירים והמתיקים ידי מינים
נחתרת ע"ז נמורה לגוה חסו הסלי
נענהי"ת.

ב) הנהגה מה שאמרו היראים דכיון דהמה גנדר ז"ד שוב מוהררין לשמוע להן אפילו אם יאמרו על שמאל שהוא ימין תיפח רוחם דהני יראים נתרי טעמי הדל דזה לא נאמר כ"א על שופט ה"ח ואדיק מוהק כשירות וכ"א דנחמה לן שטעה לו מנוה לשמוע לו יען דמשמיה מוקמי לי' והסכים מרי' על ידו דרגלי חסידיו ישמור וכמ"ס הרמז"ן (פ' שפטים) יעו"ש משל"כ שופט מפורסם לע"ה גמור ורשע מפורסם עליו וכיוצא בו איסור גמור מה"ת לסמוך עליו וכמ"ס ח"ל בסנהדרין (ז' ע"ג) ונרמז"ס פ"ג הלכה ה' מה' סנהדרין ונחמ"מ סימן ח' יעו"ש.

ועוד אפילו בשופט דדיק ונציא דמנוה לשמוע לו אפילו יאמר על שמאל שהוא ימין וזו דוקא בכל מנהג שנתורה ולא נציירא דע"ז וגמרא ערוכה בסנהדרין (ז' ע"א) בכל אם יאמר לך נביא עזר על דברי תורה שמע לו הו"ח מע"ז אפילו מעמיד לך חמה נאמנע הרקיע אל תשמע לו וכ"ס הרמז"ס צפ"ט ה"ג מה' יסורי התורה ה"ל וכן למדנו מחכמים הראשונים מפי השמועה בכל אם יאמר לך הנביא עזר על ד"ת כאלויהו צהר הכרתל שמע לו הו"ח מעכו"ם וכו' עכ"ל יעו"ש.

ג) ישוב מה שטען אחד מהיראים דכיון דהמתפללים שם בל"ז מהללי שנת צפרהס"א נינוה שוב הו"ל שער עכו"ם והלכך שפיר עזיר הני המכונים ז"ד דהתירו להם להתפלל ביה ע"ז הכ"ל וזו תו"ד דנרים אלו אסור לשמע ומכ"ס לאומן וכי מי שמחלל שנת צפרהס"א ניומא גניה הואיל ואשחרי שנת אשחרי נמי ע"ז חס ושלום לאסוקי אדעתא דבר זה ונאמח דוקא צמירי דתליא להתחדש עמהם לפנים משה"ד הוא דהשניק להו כעכו"ם ולא דנימא דנאמח נפיק לגמרי מכלל ישראל מה"ת ודבר זה ברור ומוסכם בגדולי הראשונים ומכללם הרשב"א ז"ל

נתשנה ז"ד ונותר יאמר נתשנה הגלונים הנקרא ספר שערי נזק שער ראשון תשנה ז"ד בשם רב סעדיא ז"ל יעו"ש היענ וגמרא ערוכה מי שאל שום וריחו מודק יתור ויאכל שום אחר כדי שיהא ריחו מודק. וערכין (כ"ט ע"ג). ותנא דני רבי ישמעאל הואיל ומכר עזמו לעכו"ם חידה אכן אחר הנופל וכו' והרמז"ס צפ"ט ה"ג הלכה ו' מה' נשיאת כפים כתב ה"ל ואין אומר לאדם רשע הוסף רשע. והמעט מן המצות עכ"ל יעו"ש וא"כ היכי הו"א להעלות על הדעת ולומר יען דהמתפללים שם מחללים שנת צפרהס"א שפיר מותרין ג"כ להתפלל בנתי ע"ז ונאמח מסנרא הנדורה לומר כיון דנשחקער כ"כ בעצירות ראו עכ"פ להרמיקן מציירא דע"ז שלא יכנה נר היהדות מהם לגמרי והיינו דע"ז דיתפללו בנתי ע"ז יתוסף צהם עוד טומאה יתירה ר"ל עד שיכנה נרם לעולם ועד והלכך מהראוי להרחיק עכו"פ. מנתי ע"ז כיון דמסנרא לחוש ולומר הואיל ואיתערע איתער. והנה כ"ז הוא אפילו אם ניומא דנאמח מחללי שנת צפרהס"א להכעיס נינוה ונאמח כפי הידוע לי הנה גנדר אגשים דקשור בלגס שלהבת יהדות בני אצרהס ינחק ויעקב כ"א מחמת אונס צמדינה זו ר"ל חוטאים נפשותם על המחיה ועל הכלכלה להציא טרף לביתם ונתקיים צהו נפשו יציא לחמו ור"ל צהריגת נפשו לשאול צהור ומו"מ צולת זה קשורים בכל לגס נמסירת נפש צנתי היהדות וזה מנורר ג"כ מהם המתפללים בצנר צימים נוראים ושאלו אם מקום זה מוכשר לזה ומכ"ז ברור בלי שום צל ספק דח"ו לומר דיען דמתללי שנת צפרהס"א נינוה הותרה גס ע"ז ישחקע הדבר ולא יאמר והאומה ראו לתיפה וצורר.

ד) וכעת ננא לנאר ולנער ג' עקרים דהסרינו המינים (המכונים)

וביורתא אפילו יהא שמך ממך נזכריהם
נמי איסור גמור מה"ת משום
דסוד היתר זה ר"ל דנכח"ג הו"ל שעת
הדחק והוראת שעה והלכך אפשר להסיר
ונתתה אין זה צורת כ"א חמורות דגדור
שעת הדחק והוראת שעה אין חמורים נע"ז
ואפילו נזיוני נביא חמת וכדאמר נסנהדרין
(ז' ע"א) ת"ר המתנבא וכו' ונע"ז אפילו
אומר היום עיזדוה ולמחר נטלוה ד"ה חייב
וכו' והרמז"ס פ"ט הלכה ג' וה' מה' יסודי
התורה כתב ח"ו ועל הדרך האמת אם נזו
כל הנביאים לעצור לפי שעה מזה לשמוע
להם וכו' נד"א צאח מצות חלל צעכו"ס
אין שומעין לו ואפילו לפי שעה ואפילו עשה
אותות ומופתים גדולים ואמר שד' נזו
שתעצור עכו"ם היום נלד לו נשעה זו נלד
הרי זה דבר סרה על ד' וכו' שהרי צא
להכחיש נזואתו של משה ולפיקך נדע נזואי
שהוא נביא שקר וכל מה שעשה
נלאט ונכישוף עשה ויחנק עכ"ל
יעו"ש ולא תימא דזהו דוקא
צענדה גמורה דחייבין עליה מיתה הוא
דאין שומעין לו ז"א דנאמת נגדר איסור
ע"ז אין חילוק בין חיות מיתה לאיסור לאו
ואפילו נזירא דע"ז וכמ"ס צרמ"א יו"ד
סימן קנ"ז ס"ק א' ח"ו וכל איסור ע"ז
וג"ע וס"ד אע"פ שאין זו מיתה רק לאו
צעלמא נריך ליהרג ואל יעצור וכו' יעו"ש
ופשיטא דה"ה לזיווי הנביא נעצרת ע"ז
אפילו נל"ת ונזירא דע"ז אסור לשמוע לו
וכ"א יתכן וא"כ היכי התלויט המינים
המכונים נ"ד להסיר בית ע"ז צלל ציטול
ולנצח משום טעם דהו"ל שעת הדחק והוראת
שעה ונפרט כפי"מ שהגד לי הזהירו נתוקף
האיסור וזו אינם נגדר שוגגים כ"א
נגדר ניד רמה (יעינין גמורה נכונים ה"ג
פרק מ"א) ומדינא דתו"ק חייבים חנק וד'
הטוב יקיים תורתו הקדושה כמוסכם נזו"ל
(כתובות ל' ע"ג) אע"פ שנטלו ארבע מיתות
דין ארבע מיתות לא נטלו אמן וכו"ר.

נ"ד דפה לונדון) למיניהם נסתירן לנצח
איסור ע"ז ואפתח נסתירת עיקר השלישי
דכתבו יען דנשנה זו הלו ימים נוראים
ציום א' ואי אפשר למצא מקום דיכיל נצוכו
כל היהודים המפחדים נפרור הנ"ל (וכהנזה
לעיל אות א' 3) ונאמת ז"א ותתרי טעמי
חדא זהו שקר מוהלט (כראוי לנצלים כמוהם)
דנאמת נכר מתפללים שם זה איזה שנים
ואמנם יען דלאחד מהם נולדה זו רוח טהרה
לפי שעה ונ"ז ע"ז שאלת נני קטן נתימה
היתכן ליהודים להתפלל נצית ע"ז ועי"ז
שאל פי איזה מורים ותשונתם היתה שלא
נדהרי דלוי (כן הנדיר לי השואל) ויען אשר
תשונתי על שאלתו לי ציחוד השצתי דח"ו
דזהו איסור גמור מה"ת נהנאה אפילו
להיות ומכ"ש לנצח להתפלל נצוכו לו
המניחו המורים המינים החר זה הנ"ל.

ועוד מה שכתבו נטעם התיקן משום דאי
אפשר למצא מקום דיכיל נצוכו
כל היהודים המפחדים נפרור הנ"ל והלכך
הוכרחו להסיר ע"ז גמורה לנצח ג"ז נצל
ומנוטל וכי היכן תזינו מנצח לכנס כל
היהודים המפחדים נצית אחד להתפלל עד
דנמא דכיון דא"ה למצוא צית אחד דיכיל
נצוכו כל היהודים המפחדים זולת האי צית
ע"ז נדע"כ הותרה להם והא נאמת יכולים
לעשות אגודות אגודות איזה מנינים ולזה
צקל יכולים להשיג איזה נצים וכמו שיבא
נפרור הנ"ל כו"כ מנינים כאלו להתפלל
נצוכם וכ"א איזה קלי דעה שכרו צית ע"ז
זו לעשות מזה עסק ומו"מ להשכיר מקומות
לחפלה כפי הנצח נצפ לונדון והלכך מוכרח
להם צית גדול להכיל נצוכו כל היהודים
המפחדים נפרור הנ"ל נדנ"ז אין העסק
שזו נצוק ההנאות דבר לאחד נר למאס
זכמון ולתפוסה דידה (דצרי לי דקלי דעת
הנ"ל שחזו להמינים המכונים נ"ד
שכונדא דפילוסופא שנת קט"ז ע"ז יעו"ש)
המניחו האי התיירא דעיקר שלישי.

ה) שוב מ"ש המינים המכונים ב"ד דפה
לנודון טעם ב' להחיר ע"ז גמורה
לנצחיה והמחפלים לא יכנסו דרך הפתח
הראשי אשר שם קצושים הני חרתי לריעותה
למתי שתי וערצ כ"א דרך פתח שתי הלז
נכותל בית ע"ז אשר שם אינו קצוע כלל שתי
וערצ וכהנאל לעיל (אות א' 2) הלי טעמא
היו נורות כ"א חמורות מכ"כ טעמים.
הזל דנתיקון גדול זה רלו לומר דנכניסה
מן הזל לא יראו הללמים והו שקר מוחלט
דנחמת אפילו נכניסה דרך הפתח דמן הזל
נמי אי אפשר שלא יפגעו מקודם ללמתי שתי
וערצ ואין מעבירין על הזלם ללי שיקבלו
פניהם מתחילה כנראה לעין כל רואה בית
ע"ז הנ"ל ואני נעלמי הלכות לשם לראות
בית ע"ז הנ"ל להנין ולהורות ואי כוונת
המינים המכונים ב"ד הנ"ל לומר דנכניסה
דרך פתח דמן הזל ליכא איסור ע"ז משום
דה"ל שאל כדרך כניסה דברי חמורות הן
וכי איסור ע"ז הוא כשאר איסורי תורה
דחיונן אינו כ"א כדרכן והא נע"ז חיונא
אפילו בשלא כדרכה וכמ"ש דרמב"ם פ"ג
הלכה ג' מה' ע"ז ה"ל אלל העונד נחת
מעצרות אלו לאחד מכל מיני עכ"ס חייב
ואע"פ שאין דרך עונדתו נכד עכ"ל יע"ש
ומוסכם בכל הראשונים והפוסקים.

ועוד וכי עיקר איסור בית ע"ז רמיה על
הכניסה דניחא דוקא דרך כניסה
אסרה תורה והא עיקר איסורא דאסור
נהנאל מה"מ משום דהו"ל תשמיש ע"ז
זה"ל איסור עלמית ומשום איסור עצמותו
גזרה תורה (פ' ראה י"ג) אגד תאגדון
וגו' דמהאי קרא ילפינן נע"ז (מ"ו ע"ג)
דע"ז ומשמיה גריבין לשרש אחריה וכ"כ
הרמב"ם נפ"ז ה"א ונפ"ח הלכה ו' מה'
עכ"ס ונש"ע י"ד סימן קמ"ו ס"ק י"ד
וצמ"ח שם ואסורה נהנאל ואפילו להדיט
בלל ציטול ומכ"ש לנצחיה וכמ"ש הרמב"ם
נפ"ז הלכה ג' מה' עכ"ס יע"ש וה"כ
מהו ענין כניסה דרך פתח מן הזל נאיסור

ע"ז. ונחמת אפילו נטומאת אהל מת דקפדה
תורה דוקא על ציהא לבית עד דמהאי טעמא
אחריו הו"ל בשנועות (י"ז ע"ג) דליוו טמא
נאהל כ"א נכנס דרך ציהא ולא מאחריו
משום דל"ז דרך ציהא לבית מ"מ היכא
דיכנס כולו לבית המת אפילו דרך אחריו
נמי טמא משום דלא גרע מכלים שנית
יע"ש ומכ"ש ננית ע"ז היכא דהוא כולו
ננית ע"ז נפנים ומתפלל ומשתחוה שם
דמלגד דהנית עצמו אסור נהנאל מה"מ משום
דהו"ל תשמיש ע"ז להני חרי ללמתי שתי
וערצ דקצועים נכותל הפתח כגדו מנחין
נמי מתפללים ומשתחווים כנגדם מנפנים ונהי
דנכה"ג אין חיונן משום דלנו לשמים וכמ"ש
רש"י בשבת (עז ע"ג) נד"ה הרי לנו וכו'
יע"ש מ"מ אסור משום דמאים ונפרע כיון
דהוא נפנים הנית דאסור נהנאל משום
תשמיש ע"ז ומכ"ש לפי"מ חוס' רי"ד
לע"ז (מ"ז ע"ג) דמשום קלון ע"ז משתחווים
נמי להנית עצמו יע"ש פשיטא דהבית הנ"ל
אסור נהנאל משום דנעלמותו נגד ע"ז
גמורה היא.

ועוד היכן מנינו דכניסה דרך פתח מנידור
דלינה כניסה והא נחמת לכך עשויה
לכנס ג"כ דרך פתח זו ומשנה ערוכה
נאהלול פ"ז מ"ג המת ננית ונו פתחין הרבה
כולן טמאין וכו' ומשום דלא ידעין נהי
מפקינן נחשנו כולן כפתוחין ונהי דנעולין
וא"כ נפתוחין כולן טמאות ואין שום נ"מ
היכא דהו ואפילו מן הזל וכ"ז נרור.

ו) ובעת נאל לנאל ולנער עיקר הראשון
(הנאל לעיל אות א' 1) דהמחיל
להחיר ע"ז גמורה לנצחיה משום דנית ע"ז
זו אינה מיוחדת לתפלתם וגם ננית נפנים
אינם עומדים ללמים וכ"א מיוחד ללימוד
דחם ולמונחם ציוס א' לנערים אלהם והלכך
נהי דנכותל בית זה מנחון למעלה נכניס
הפתח קצועים ועומדים נמי ב' ללמתי שתי
וערצ מ"מ לא שוי להנית נגד בית ע"ז

משום דליכא לענדס כ"א לסיתא נעלמא דנתי זה מיוחד דתם ולחומתם ואי משום דקנטעין ומחונרין נבית הני תרתי לריעותא נלמי שתי ועד זה לא משוי להנתי נגד נתי ע"ז משום דעמית שתי ועד חיה נגד ע"ז זהו עיקר הראשון מ"ש טעם להסיר.

וזהו קודם שאנא ציטול דנרי צורות ומחורות דמיניס הנ"ל צהכר לנאר וזהו סוג ע"ז אי נד ע"ז תליא עיקר היכא דליכא ב"כ צורה מחמת עומדת לפנינו ונכה"ג היכא דעומדת נבית מיוחד לזה לעונדה או נעשה הנתי נתי ע"ז ולצירור הענין נקדים מ"ש הרמז"ס ז"ל בפ"א צה' עכו"ם ח"ל צימי אנוש טעו בני האדם טעות גדול ונגערה ענת חכמי אותו הדור ולנוש עלמו מן הטועים היה זה היטה טעותם אמרו הולכי והא"ל נדא כוכבים אלו ונגלים להנהיג את העולם ונתנם נמרוס וחלק להם כבוד והם שמים המשתמים לפניו ראויין הם לשנאם ולפארם ולהלוק להם כבוד והו רצון הא"ל—נ"ה לגדל ולכבד מי שגדלו וכבדו כמו שהתקד רואה לכבד העומדים לפניו זהו כבודו של מלך כיון שעלה דבר זה על נסם התחילו לננות לכוכבים היכלות ולהקריב להן קרבנות ולשנאם ולפארם בדברים ולהשתחוות למולם כדי להשיג רצון הנורה נדעתם הרעה זה היה עיקר עכו"ם וכך היו אומרים עובדיה יודעים עיקרה לא שהן אומרים שאין שם א—לואי אלא כוכב זה. הוא שירמיהו אמר (ירמיה י') מי לא ייראך מלך הגוים כי לך יאחה כי נכל חכמי הגוים ונכל מלכותם מאין כחך ונאחת יעזרו ויכסלו מוסר הנלים עץ הוא. כלומר הכל יודעים אהיה הוא לנדך לנל טעותם וכסילותם שמדמים שזה ההל רצונך הוא. ואחר שארכו הימים עמדו נבני אדם נצייל שקר ואמרו שהא"ל—זה ואחר להם ענדו כוכבים ומזלות פלוגי או כל הכוכבים והקרינו לו ונסכו לו

כך וכך וננו לו היכל ועשו צורתו כדי להשתחוות לו כל העם הנשים והקטנים ושאר עמי הארץ ומודיע להם הנורה שגדה מלנו ואומר זו היא צורת הכוכב פלוגי שהודיעוהו נגדו אלו והתחילו על דרך זו לעשות צורות נהיכלות ומתת האילנות ונראשי ההרים ועל הנגעות ומתקצלין ומשתמייין להם וכו' ופשוט דבר זה נכל העולם לענדו את הנורות נענדות משנות זו מזו ולהקריב להם ולהשתחוות. וכיון שארכו הימים נשתכת השם הנכבד והנורה מפי כל היקום ומדעתם ולא הכירוהו ונמלא כל עם הארץ והנשים והקטנים חיים יודעים אלא הנורה של עץ ושל אץ והיכל של אנשים שמתחנכו מקטנותם להשתחוות לה ולעונדה ולהשנע נשמה. וההכמים שהיו נהם כנון כהניהם וכיואל נהן ממין שאין שם אלקי אלא הכוכבים והנגלים שנעשו הנורות האלו נגללם ולדמותן אצל צור העולמים לא היה שום אדם שהיה מכירו ולא יודעו אלא יחידים נעולם כנון מנדך ומתושלת נח שם ועבר. ועל דרך זה היה העולם הולך ומתגלגל עד שגדל עמודו של עולם והוא אצרהס אצטו. כיון שגמל איתן זה התחיל לשוטט נדעתו והוא קטן והתחיל להשגו ציוס ונלילה והיה תמיה היאך אפשר שיהיה הגלגל הזה נוהג תמיד ולא יהיה לו מנהיג ומי יסבב אותו כי אי אפשר שיסבב את עלמו. ולא היה לו מלמד ולא מודיע דבר אלא מושקע נאור כשדים צין עובדי עכו"ם הטפשים ואציו ואמו וכל העם עובדי עכו"ם והוא עובד עמם ולצו משוטט ומצין עד שהשיג דרך האמת והצין קו הנדך מתנונתו הנכונה וידע שיש שם א—ל זהו אחד והוא מנהיג הגלגל והוא נדא הכל ואין נכל המנאל א—ל זהו חוק ממנו. וידע שכל העולם טועים ודבר שגור להם לטעות זה שעובדים את הכוכבים ואת הנורות עד שאבד האמת מדעתם ונן ארבעים שנה הכיר אצרהס את נוראו. כיון שהכיר וידע התחיל להשיג תשונות על נבי אור

כסדים ולערוד דין עמם ולומר שאין זו דרך האמת שחם הולכים נה ונזר הנלמים והתחיל להודיע לעם שאין ראוי לעבוד אלה לא-לוא העולם ולו ראוי להשתחוות ולהקריב ולנסך כדי שיכירוהו כל הנרואים הנאים. וראוי לאדם ולשגור כל הנזרות כדי שלא יטעו כהן כל העם כמו אלו שהם מדמים שאין שם א-לוא אלה אלו. כיון שגזר עליהם צדאיותיו נקם המלך להורגו ונעשה לו נס ויאלץ להקריב. והתחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם ולהודיעם שיש שם א-לוא אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד. והיה מהלך קורא ותקנן העם מעיר לעיר ומתחלכה למתחלכה עד שגיעו לארץ כנען והוא קורא שנאמר ויקרא שם צבא ד' א-ל עולם. וכיון שהיו העם מתקבצין אליו ושאלין על דבריו היה מודיע לכלהו"א כפי דעתו עד שיהזירו בדרך האמת עד שנתקצו אליו אלפים ורצוצות והם אנשי צית אצרהם ובתל צלם העיקר הגדול הוא והצר זו ספרים והודיעו ליצחק בנו. וישב יצחק מלמד ומזהיר. ויבאק הודיעו ליעקב ומינהו ללמד וישב מלמד ומתחיק כל הנלויים אליו. ויעקב אצניו למד צניו כולם והגדיל לוי ומינהו ראש והושיעו צישיצו ללמד דרך השם ולשמור מצות אצרהם וגו' את צניו שלא יפסיקו מצני לוי ממונה אחר ממונה כדי שלא תשכח הלימוד וה' הדבר הולך ומתגבר צניו יעקב וצלנלויים עליהם ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ד' עד שארכו הימים לישראל במצרים והזרו ללמוד מעשיהן ולעבוד עכו"ם כמותן חוץ משגט לוי שמד מצות אומה. ומעולם לא עזב שגט לוי עכו"ם וכמעט קט היה העיקר ששחל אצרהם נעקד והזרין צני יעקב נטעות העולם ותעיותו. ומלאהנת ד' אומתו ותשמרו את השפועה לאצרהם אצניו עשה משה רבינו. רצן של כל הנביאים ובלחו כיון שנתגלה משה רבינו וזהר ד' ישראל לנהלה הכתירו. מצות והודיעם דרך עבודתו ומה יהיה משפט עכו"ם וכל הטועים אחריה: עיקר הציורי צעכו"ם שלא לעבוד אחד מכל הנרואים לא מלמד ולא

גלגל ולא כוכב ולא אחד מארבע היסודות ולא אחד מכל הנרואים מהן ואע"פ שהעונד יודע על דרך שעזב אומה ואנשי דורו תהלה הרי זה עונד עכו"ם וענין זה הוא שהזכירה תורה עליו ולמחרת וכן השא ענין השמיות ורלית את השמש וגו' אשר הלך ד' אלקין אותם לכל העמים כלומר שמה השוט צניו לנך ותראה שאלו הן המנהיגים את העולם והן שהלך ד' אותם לכל העולם להיות היים והויים ואינם נפסדים כחשנו של עולם ותאמר שראוי להשתחוות להם ולעונדן וענין הזה הוא ואחר השמור להם כן יפתה לנצחם כלומר שלא תטעו בזההור הלל לעבוד אלו להיות סרסור צניכם וצין הצורה. ספרים רבים הצרו עונדי עכו"ם עצונתם היאך עיקר עזונתה ומה מעשיה ותשפטיה צניו הקצ"ה שלא לקרות נאותם הספרים כלל ולא נהרהר נה ולא צדד מדגריה. ואפילו להסתכל צמות הנזרה אסור שנאמר אל תפנו אל האלילים וצנין הוא נאמר וכן תדרוש לאלהיהם לאמר איכה יעזבו שלא תשאל על דרך עצונתם היאך היא אע"פ שאין אתה עונדה שדד זה גורם להפנות אחרים ולעשות כמה שהן עושין שנאמר ואעשה כן גם אני: וכל הללויין האלו צנין אחד הן שלא יפנה אחר עכו"ם וכל הנפנה אחרים בדרך שהוא עושה צו מעשה הרי זה לוקה. ולא עכו"ם צלגד היא שאסור להפנות אחרים ממהשנה אלא כל מהשנה שהוא גורם לו לאדם לעקור עיקר מעיקרי התורה מחזקין אנו שלא להעלותה על לבנו ולא נכות דעתנו ונחשבו ומשך אחר ההורוי הלל מפני שדעתו של אדם קצרה ולא כל הדעות יכולין להשיג האמת על צוריו. ואם ימשך כל אדם אחר מהשנות לצו נמלא מחריג את העולם לפי קוור דעתו. כיצד פעמים יתור אחר עכו"ם ופעמים יהשו ציתוד הצורא שמה הוא שמה אינו מה למעלה ומה למטה מה לפנים ומה לאחור ופעמים צנצנא שמה היא אמת שמה היא אינה.

הקצ"ה וכמנחור להטעין היטב נח"ש
הרמנ"ס ז"ל וכין דהזין דלספר תורה
ענות כוכבים ומזלות וזרחם ואפילו היכל
דיוזע גד' הוא האלקים וכ"א ענודתו
לכוכבים ומזלות וזרחם הוא ע"ד ענודת אנוש
וזורו משום הששת כיצד כפירה נחזיות
הקצ"ה והאי חיסורא המירא טובא עד
דגורה תורה נתינה ושנייה בכל מה דשייך
לעכו"ם ואפילו תשמיש תשמישי ע"ז נריך
לעקור ולשרש להררים וכדלחר צע"ז (ת"ה)
ע"ז (נ) וזרמנ"ס פ"ז הלכה ח' מה' עכו"ם
ואסורים נהגה מה"ת מקרא שאלמר (פ')
רזה יג (יה) ולא ידבק בידך מאומה מן
ההרס וכמנחור זרמנ"ס שס ה"צ יעו"ש
והלכך גם הצית שעומד שם הגורה אסורה
נהגה מה"ת משום דהצית הו"ל תשמיש
לע"ז לפי"ז נרור ופשוט דמכ"ש היכל
דנחלת עוסקים נצית זה להדיא נכפירה
נחזיות הקצ"ה לו נכפירה נחזיות הנמור
ית"ש דזהו נגדר ענודת זרה גמורה ועי"ז
שפיר מיתסר הצית נהגה מה"ת משום
תשמיש ע"ז.

ולפי"ז מוזן הא דלמר רבי טרפון (שנת
קט"ז ע"א) שאפילו אדם רודף
אחריו להורגו ונהא רן להכישו נכנס לנצית
ע"ז ואין נכנס לנציתו של אלו שהללו מכירין
וכופרין והללו אין מכירין וכופרין וכו' יעו"ש
והיינו ע"ד ה"ל צדית מינים יותר
מיתסר נהגה מה"ת נגדר צית תשמיש
כפירה גמורה נחזיות השי"ת נצית ע"ז
דעומות שם גורה הנענדה לשם כוכב ומזל
ומטעמא דלא יהא טפל חמור מהעיקר והיינו
אם נאסר הצית נהגה מה"ת דהו"ל תשמיש
לגורה ע"ז משום דע"ז גורה זו הנענדה
ע"ד אנוש וזורו אפשר שיסוג כפירה
נחזיות השי"ת מכ"ש היכל דלהדיא
עוסקים נכפירה גמורה נחזיות נחזיות
דנאסר הצית מה"ת משום דהו"ל
נגדר תשמיש לכפירה נהקדוש צ"ה
ונחלת אפילו יתעקש המתעקש לומר

ופעמים נחורה שמה היא מן השמים שמה
אינה. ואינו יודע המדות שידין צהם עד
שידע האמת על צוריו ונחלת יולד מינות
וכו': מנות עכו"ם כנגד המנות כולן היא
וכו' הא למדת שכל המורה נעכו"ם כופר
בכל החורה כולה ובכל הנציחם ובכל מה
שנלטו הנציחם מהם ועד סוף העולם
שנחמר מן היום אשר צוה ד' והלאה
לדורותיכם: כל המורה נעכו"ם שהיא
אמת חף על פי שאל ענדה הרי
זה מהרף ומנדף את ד' הנכנז
והטורא. ואחד הענוד עכו"ם ואחד המנדף
את ד' שנחמר והנפש אשר תעשה ציד רמה
מן ההורה ומן הגר את ד' הוא מנדף. לפיכך
חולין ענוד עכו"ם כמו שחולין את המנדף
ושניהם נקליון ומפני זה כללתי דין המנדף
נחלות עכו"ם שניהם כופרים צעיקר הם:
עכ"ל הרמנ"ס ז"ל יעו"ש היטב.

ז) והנה מה"ס הרמנ"ס ז"ל מנחור
דעיקר חיסור ענודת כוכבים
ומזלות לאו חיסור עצמית משום ענודת
לכוכב או לגורה דעשה לשם הכוכב ומזל
כיון דנחלת אסור מה"ת אפילו היכל דהינו
מקבלם נחלות כ"א ע"ד שעבד אנוש וזורו
ול"ז ענין לשלמות קניי ורנא שנת ענוד
מאבדה ומיראה דרנא ס"ל דפטור וקיי"ל
כרנא וכמ"ס הרמנ"ס ז"ל נפ"ג הלכה ו'
מה' עכו"ם דזה דוקא נורה שאינה מיוחדת
לשם ע"ז לכוכב ומזל משא"כ היכל דהגורה
מיוחדת לכוכב ומזל שפיר אפילו רנא מודה
דהפילו מאבדה ומיראה חייב כיון דהרמנ"ס
גופיה כתב נפ"ג ה"א מה' עכו"ם דעיקר
הציוי נעכו"ם שלא לענוד אפילו ע"ד
ענודת אנוש וזורו יעויין היטב נכסף משנה
נפ"ג הלכה ו' מה' עכו"ם מה' שהאריך
נכוונת הרמנ"ס צהם הרנ"ג והרנא יש
להאריך צהם ואכמ"ל.

אמנם עיקר חיסור ענודת כוכבים ומזלות
משום דע"ז יסוג כפירה נחזיות

דנעיק נדר מעשה גמורה והיינו צנית ע"ז עמוד שם נורה מחשית משכ"כ צנית מינים כפי דעוסקים להדיל צכפירה צמליחות ונאחזות השי"ת מ"מ מהוסר מעשה מחשית הוא אף אהה הקהה את שיניו ואחר לו דנאחזת הכנסת ספרי מינות והעיון צהם ושקלא וטריא דידהו צנית מינים גם זה: צנדר מעשה גמורה וכדלמחר צע"ז (כ"ז ע"צ) שאני מינות דמשכ"כ והיינו דהמירא מעכו"ם משכ"כ דמשכ"כ והיינו דלמימשך וכמ"ש הרמז"ש צפי"צ הלכה ט' מה' רעה ה"ל אסור ליקה רפואה מן העכו"ם אלא צ"ד נתייחשו צמנו שיחיה ואסור להתרפאות מן האפיקורוס ואל"פ שנתייחשו צמנו שחא ימשכו אחריו וכו' עכ"ל יעו"ש ולפי"ז צרור ופשוט דצנית מינים דעוסקין צו צכפירה צמליחות ונאחזות השי"ת אסור צנהא מה"ת מחש כמו צית ע"ז דעומד שם נורה לכוכב וחול דנענד שם ע"ד אנוש ודורו דאיוסורו אינו עזמית כ"א משכ"כ דאפשר שיוצג עי"ז כפירה גמורה צהקצ"ה וכנ"ל.

ולפי' התוצאה מונן ספיר מ"ש הרמז"ש ז"ל צמורה צכוכים ה"נ פרק מ"א ה"ל ודע שמשעי העצירות יתקן לד' הלקים. האחד מהם האנוש, השני השונג, הנ' המזיד, הרביעי העושה ציד רמה, וכו' אצל העושה ציד רמה הוא המזיד שיעיז פניו ויעצור צפרסמ"ס שזה אינו עוצר לתאנן צנד ולא לעשות מה שמתעב התורה לעשותו לרוע מוחציו צנד. אצל לחלוק על התורה ולעמוד כנגדה מפני זה אחר את ד' הוא מנדק והוא יורג צלל ספק, ולא יעשה זה אלא מי שעלה לצד דעת אחרת לחלוק צו על התורה. ומפני זה צל הפירוש המקובל צע"ז הכתוב מדבר. צפני שהוא חולק על פנות התורה. כי לא צנד אדם כוכב כלל אלא מי שהלמין צו הקדמות כמו שצאירו צמורט פעמים. וכן הוא הדין אצלי צכל עצירה שיראה צמנה סתירת התורה או המחלוקת כנגדה ואפילו

אכל אדם מישראל צשר צחלנז או צנש שעתנז או הקיץ פאת הראש צליון התורה מפני דעת שיהצחר צמנו שאינו צממין שאת התורה אמת הוא אצלי הנאחר עליו את ד' הוא מנדק ויהרג מיתת כפירה לא מיתת עונש. כלאנשי עיר הנדחת שיהרגו מיתת כופרים לא מיתת עונש ולא צמנו צשריפה ואינו ליורשיהם כשאר הרובי צית דין. וכן אינו אומר דעה מישראל שצו לעצור על איזה מצוה שבהם ועשו אותה ציד רמה יורגו כולם. ורואה לצנדר ענין צני נד וצני ראובן שצא צהם (יהושע כ"צ) ויאחר כל העדה לעלות עליהם לצנל, ואחריו כן צלל להם צשעת ההתראה שזה צנר כפרו צהסכיהם על העצירה הואו וכפרו צמורה כלה. והוא אחרם להם לצנר היום מאחרי ד' והצניו הם נ"כ הם צמדר ונ"ו והעלה צידק אלו העקרים ג"כ צעונשים עכ"ל יעו"ש מצואר מצוריו ז"ל דעיקר לחלל דע"ז מפני שהוא חולק על פנות התורה לעקור ולשרש היסוד כולו והלכך כל עצירה שאלם עוצר עז"ז דינו כעוצר ע"ז ויהרג מיתת כפירה כדון עיר הנדחת ולא שיטת הרמז"ש ז"ל צעצירת ל"ת נרידתא. כנשר וחלל, ושעטנז, והקפת פאת הראש, היכל דנער עלה ציד רמה דעי"ז נראה סתירת התורה הו"ל צנדר מנדק ויהרג מיתת כפירה מכ"ש היכל דעוסקין טונל צעיון צמור צכפירה צהקצ"ה ונאחזות ית"ש ומחילא גם צמורת מרע"ה דזהו גרוע טונל הרצו ייתר ויתר מע"ז וכהוצל לעיל ומחילא הצית דעוסקין צה צכפירה דזהו צנדר צית תשמיש ע"ז וצפרט היכל דעומדים שם ספרי מינות שלהם דגרועים הרצו ייתר ויתר מנזרות דנעשו לשם כוכב וחול ומשט דמינות משכ"כ טונל וכדלמחר צע"ז (כ"ז ע"צ) וגם טעונים שריפה (וכע"ז דל"ך לשרש אחריה) וכדלמחר ר"ט (צנדר קט"ז ע"צ) שחם יצלו לידי שאני אצרוח אותם ואת האצרוח צנחן וכ"כ הרמז"ש צע"ז הלכה ה' מה'

הדת וכו' וגדולה מזו אני חומר שאם חונסין לעצור על אחת מוכל מלות התורה נחומים שאין תורת משה אחת או שאנחנו החלפנו אותה כאשר הם חומרים ושלל זה הקצ"ה על ככה שהיינו למסור את נפשו עליה אפילו להגות עצמו וננעל ושלל נשעת הגזירה וכו' וינעתי ומנחתי שכתב הריטב"א ז"ל כדברי הו"ל והיו יודע שמונת הישמעאלים אע"פ שהם מיהדים להשי"ת יחוד נמור מ"מ עזרת כוכבים נמורה השוה ליהרג ואל ימיר שהרי המורה נחומים כופר בתורת משה שאינה אחת כמות שהיא צידו וכל כיוול נזה עזרת כוכבים נמורה היא ולא אמרו בשאר מלות יעצור ואל ירג נמחקין להעביר אלל כשחומרים לו חלל שנת כדי לעצור על דתך לא שילמרו לו חלל שנת כמורה שאין תורתך אחת ולא צוה הקצ"ה לשמור את השנת כך שמעתי עכ"ל יעו"ש.

בבואר להדיא דמוסכס הוא גדולי הפוסקים והראשונים ז"ל דגדר ע"ז לחסרה תורה לא תליא דוקא נדת דלמונתה נעזרת כוכבים ומלות לזורות הנעשים להם כ"א אפילו מחלינים נמורים נינהו נהקצ"ה ונחמדותו ית"ש מ"מ כיון דנחמנותם איכא מלחא דכפירה דאפשר ע"ז נרמח להריסת אמונת ישראל שפיר גס אמונת דת זה ע"ז נמורה היא לענין ירג ואל יעצור ופשיטא לפי"ז דנית תפילתם בגדר נית ע"ז הוא לענין דיתסר משום השמיש ע"ז דהא חיון בגדר ע"ז לא תליא דוקא נעזר לזורה וכ"א נסיבונ כפירה והריסה נדת ישראל ומחלי טעמא נעזר לזורה ע"ד חנוס ודורו ע"ז נמורה היא ואם בזה נית תפלתם נאסר מה"ת משום השמיש ע"ז ונע"כ דל"ז משום נורה דעומדת שם כיון דל"ז בגדר קבלת אלקות ונע"כ לומר דעיקר משום סיבונ מציאות כפירה נהשי"ת שוב אפילו ננית ע"ז דליכא בגדר עזרה זרה דידה שוב נורה הנעזרת

יסודי התורה הו"ל אלל אפיקורוס ישראל שכתב ס"ת שורפין אותה עם האזכרות שנו וכו' ומצוה לשורפו כדי שלא להניח שם לאפיקורסים ולא למעשיהם וכו' וצ"ה תפילין פ"א הי"ג כתב ח"ל ס"ת תפילין ומזנות שכתבן אפיקורוס ישרפו וכו' עכ"ל יעו"ש ורואה אני שהדבר ק"ו דמה ספרי קודם וכעין ס"ת תפילין ומזנות דנעמנות לית בהו שום דברי מינות וכפירה חיופן אינו מוכח מתוכו מ"מ מלות נשריפה מטעמא שלא להניח שם לאפיקורסים ומעשיהם מכ"ש וק"ו נן ננו על ק"צ בספרי מינות דידהו מללים כפירה נמורה נהקצ"ה ונחמדותו ית"ש דמעותן לשרש אחרים צלינד ובשריפה כע"ז נמורה דשותק וזורה לרוע או מטייל לים ואסורים נהגה מה"ת מקרא ולא ידבק צידך מחומה מן החרס וכ"ז נדרו.

ח והנה הרדנ"ז ז"ל נתשנותיו ק"ג תשובה צ"צ כתב הו"ל שאלת ממני אודיעך דעתי נרמחן שאונסים אותה לחור לדת אחרת (ר"ל דת ישמעאלים) אם חיינו למסור נפשו עליה או דלמא לא כיון שהדת ההוא אינם עוזרים כוכבים אדרבא מיהדים את ד' יחוד שאין זו דופי כמ"ש הרמב"ם נחמנה וכן כתב נחמור שהדת ההוא אינם עוזרים כוכבים וכן נראה לעין שמרחקין ענין עזרת כוכבים בתכלית הריחוק וכן מרחיקין ממנו יתנך הנשמות וכל הדומה צדאיות נדרות ויש להם בזה חיבורים רבים מקדמוניהם ואין לא אחרין ירג ואל יעצור אלל צ"ה חמורות שהם עכ"ס נ"ע ופ"ד ובס על ש"ד הם מחחרים וסוהרים ואפילו תימא שיש קצת גסים שהם ערוה לנו ולהם מותרות יהיה טהר הוא מזה שחרי אין חונסין אותה שינא על הערוה וכו' ומעתה נצ"ד חומר אני כ"ש הוא דיהרג ואל יעצור כו' זאת ועוד אחרת שצריך להודות שהיה שם חרס שמעלתו סוף למעלה ממעלת מרע"ה והו הריסה בכל

מ"ו הו"ל מני גנדר ניה ע"ז דליחסר
נהגלה מה"ת מושם דנית זה הוא מקום
מקונן לכפירה והריסה דנת ישראל וכו"ל.
ולפי"ז יש לדון ק"ו דמה חמורה
ישמעאלים דלוינה גנדר כפירה
נהקנ"ה דנחמת מחמינים ומיהדים להקנ"ה
גיהוד גמור שאין נו דופי וגם צנית תיפלתם
אין להם שום צורה הנענדה כ"א לנם
להקנ"ה מ"מ כיון לחמונתם גורמת הריסה
דנת ישראל חמירין דהו ע"ז גמורה ויהרג
ואל יעבור ופשיטא לפי"ז דנית תיפלתם
הו"ל גנדר נית ע"ז דמוהרין עלה גניווי
לנד תלנזון וגו' מכ"ש וק"ו נית תיפלת
הגנרים דעיקר חמונתם היא חמונת
השילוש ונתינת חלקות לחיתו איש
דהו כפירה גמורה נחמדות הקנ"ה פשיטא
דהו גנדר נית ע"ז גמורה דמוהרין עלה
גניווי לנד תלנזון וגו' ואפילו ליכא שם
שום צורה דכיון דעיקר חיסור ע"ז לא תליא
בעמדות הגנרות וענדה להם כ"א משום
דעי"ז יסונג כפירה נמזילות הקנ"ה שז
חמילה היכא דעיקר עלם דתם וחמונתם
הוא כפירה נחמדות השי"ת גמור ופשוט
דאין חיסור וגדר ע"ז גדולה מזו ומחילה
נית תיפלה לנת וחמונה זו שפיר הו"ל גנדר
נית ע"ז גמורה דליחסר נהגלה מה"ת,
ואם כן אם חמירין זה צנית תיפלה דלוינה
מייחדת כי אם לתפילתם דמ"מ הו"ל
גנדר נית ע"ז ונהי דלוינה עומדים שם
צורות כלל וכו"ל מכ"ש צנית המיוחד ללימוד
דתם וחמונתם לגנרים שלהם ומשרשים
גלגם כפירה גמורה נחמדות הקנ"ה. ונחמת
גמורה ערובה (מגילה כ"ו) ציהכ"ג מותר
לעשותו נית המדרש והלכתא היא וכמ"ש
שם תוד"ה כותיה וכו' ונתום' חולין ז"ז
גמ"ה אמר רנא וכו' כתני גמ"ר ר"ת דר"י
נמי ס"ל הכי כריצ"ל יעו"ש ונראה שיטת
הש"ס דנית המדרש דהוא להשריש גלגם של
ישראל לחמונה גלגיהן גשמים חמורה
קדושה מציב"ג דלוינה כ"א לתפילה ה"ה

צאלק הנדלות צנית ע"ז מני הכי דנית
המיוחד ללימוד דתם וחמונתם טפי הו"ל
גנדר נית ע"ז צנית המיוחד לתפילתם כיון
דעי"ז דעוסקין נו גניון גלימוד דתם
וחמונתם להשריש גלגם כפירה נחמדות
השי"ת וכמ"ש הרמז"ס ז"ל בספר המצות
מצות ל"ת מוצה י' הו"ל שהזכירו מנחות
אחר ע"ז ומהתעסק בספריה רואה לומר דזה
העיון נרונהית וכו' כי המחשבה גלגל
הדברים והעיון גלגל השגות הוא מה
שיעורר האדם לנקט אותם ועבודתם הכתוב
אשר הזהירו מזה הענין הוא אמרו אל תפנו
אל האלילים ולשון ספרי אם פונה אחת
אחריהם אחת עושה אותם אלהות ושם אמרו
רבי יהודה אומר אל תפנה לראותם אפילו
להסתכל צורת הנלם הנראית והמחשבה
נעשייתה אינו מותר כדי שלא יתעסק חלק
הזמן בהלק מחנה וכו' וכבר נכפלה האזהרה
בזה הענין בעמנו רואה לומר גליסור מהשנה
נע"ז. והוא אמרו יתעלה השמור לכם פן
יפתה לגנכם רואה לומר כי כשתעמיק לבך
להשגות נה יהיה מניא אותך לסור מן הדרך
ולתעסק בעבודתה ואמר ג"כ בזה הענין
נעמנו ופן תשא עיניך השמימה כי לא
צא להזכיר הדגם שלא לרבות אותם גניווי
ואמנם הזהיר מן הענין נמה שיתיהם אל
עבודתם גניון הלל. וכן אמר פן תדרוש
לאלהיהם יזכיר מלדרוש איכות עבודתם
אע"פ שלא יענדם שזה כולו מניא לטעות
בהם ודע שהעורר ע"ז הייב מלקות וכבר
התנצר בסופ"ק מעירובין (י"ז ע"צ) וכו'
אלא מעתה אל תפנו אל האלילים ה"ג דלא
לקי הנה הורה כי לאו זה לוקין עליו עכ"ל
יעו"ש וכיון דלזהרת תיה"ק גליסור ע"ז
הוא אפילו מתחשבה נמחותה ונעשייתה
משום דנמזילות עי"ז סינז טעות וכפירה
נהקנ"ה ונחמדותו גמור ופשוט דעכו"ס
דעוסקין צנית המיוחד לנית ע"ז שלהם
גניון לימוד דתם וחמונתם ומשרשים עיקר
כפירה נחמדות הקנ"ה גלגות נערים שלהם

דזהו גנדר צית ע"ז גמורה דאסור צהנאה מה"ת הרצה יותר ויתר מציית תיפלתם דעומדים שם נלמים לורות ע"ז דידהו. ונאמת אפילו נימא דנעיין דוקא עמידת לרות צצית ע"ז ליתאסר הנית גנדר תשמיש לע"ז והיינו דנעיין ע"ז ומשית עומדת צצית תיפלתם מ"מ אין שום ספק דספרי מינות שלהם דעומדים צצית המיוחד ללימוד דתם ואמונתם דטפי הו"ל גנדר ע"ז ומשית דעומדת צצית ומטעמא דנאמת עלם הנורה אינה גנדר כפירה צהקצ"ה ונחורתו וכ"א משום דנמילתו דיסוננ עי"ז כפירה צהקצ"ה ולם זהו גנדר ע"ז מכ"ש ספרי מינות דעיקרם כפירה צהקצ"ה ולחודותו ית"ש נרור דהו"ל גנדר ע"ז ומשית עומדת צצית וממילא הו"ל הנית גנדר תשמיש לע"ז ומתפלת צהנאה מה"ת וכ"ז נרור.

(ט) והנה מלמד מה שצירתי בלוחות הקדומים דננ"ז הו"ל גנדר צית ע"ז דאסור צהנאה מה"ת מטעמא דהו"ל צית לימוד ע"ז איכא נמי טעמא אחרונה דלחסר צהנאה גנדר צית ע"ז משום דנכותל הנית צחון דכניסת הפתח להנית קצועים תרתי לריעותא נלמי שתי וערב דעי"ז משוי להנית גנדר צית ע"ז גמורה דאסור צהנאה מה"ת ואחנכ מה שהחליטו המינים (המכונים צ"ד) לורות שתי וערב אינה גנדר לורת ע"ז דעי"ז יחסר הנית משום משמשי ע"ז וכאנא לעיל (לוח א' 2) צמה שכתנו (קריסטענען סימנאל) דדיוק לשונם זו ר"ל דל"ז כ"א סימנא צעלמא וכן נאמר לי מפי השולח דכמו כן אמרו עוד רבנים אחרים. הנה נדעה נרדפה לדעת ניטול דעה כוזבת זו וזה החלי צעזחי"ת.

צנה צתרותם הדגן ה"א סימן קל"ו האריך טונא נללם שתי וערב וחוכך לומר דמ"ש צמרדכי דשתי וערב שושאים לצרכן צעלו מטעמים דלא מחמירין צור זהו

דוקא לענין דלא מוחר צהנאה ולא לענין שיהא מותר השתחאה להדיא יענין שם וצנח"א יורה דעה סימן קמ"א סעיף קטן א' צהנאה"ה כתב וזה לשונו לורות צתי וערב ששתחאים להם דינם כדין הצלם ואסורים צלא ציטול אצל חותן שכולין צעאר לצרכן לא מקרי צלם ועומד וצנ"ד שם האריך צזה לומר דהא דנחלים צנאחר מותר דוקא צידוע צלא השתחאה לו ומסקנת הש"ך לומר דנורה שדך ששתחאים לה לכ"ע אסור ומלשנו: "ל משמע דאסור מה"ת יעו"ש וצנר ד' צצוי אמת דידוע לעין כל דהושאים לורת שתי וערב צנאחר ממשושים צה כל שעה ונושקים חותה צורה ונאמת מינו צירושלמי ע"ז פ"ד הלכה ד' דרשנ"ל ס"ל צלחמן ששועה למכור לשון שכין שגמרה דנר צריה שהשתחאה לה יעו"ש מכ"ש דנידוע דמשום הצינותא דידה ממשש צה ונושקה כל שעה דזהו גנדר ע"ז גמורה ונאמת אפילו צהשתחאה להשר ציש לו לורת שתי וערב צצנאו נמי כתב הרמ"א ציו"ד סימן ק"נ ס"ק ג' דעונן להחמיר כצנאל הרבשונה דיקום ויסיר הכונע קודם ציאת השר יעו"ש והנם דכ"ע יודעים דהשתחאה זו אינה לעבודה זרה כ"א להשר ופשיטא דמשמע לורות שתי וערב עומתה הו"ל גנדר ע"ז מה"ת. וצפסקי תוס' ע"ז ג' סימן צ"ג כתב מטענות שלנו ציש צהן לורת ע"ז שתי וערב שרי עכ"ל משמע דוקא משום דמטנע הו"ל גנדר מצחין וכמ"ש תוס' ע"ז מ"ג ע"צ צד"ה של וכו' דהאיה דיבור תוס' הוכיח הכי צפסקי תוס' שם. וממ"ש הר"ש פ"ג דסוכה סימן כ"ו נמי משמע דשתי וערב גנדר ע"ז גמורה היא מה"ת דהשגא לגנדר הרחקתה ואפילו צענין דאינה נרדפה כלל וצפין מה צכה צם צגנר הצננה צהי וצנר צאחר צצפטע דלוננ יעניין צם צחידושו על ע"ז חותן ציורי שתי וערב שששין הנשים נקשוטי המשי לנשים יאס אסור ומ"מ אפשר להניח ראייה שזהו מותר

מפני שאין עונדן הגוים האלה את אלהיהן נכך ואין עושין נקשותיהן אלא לנוי ואע"פ שעונדן לאותה נורה בכלים אחרים כיון שאין רגילין לעבוד אותה דרך זה מותר כדמרינן צלינדרוטה כו' אע"פ שעושין אותה נכפריים לעונדה ונכרכים נמי נפתה שערים אפילו הכי נכרכים שלא נפתה המדינה אין חוששין להם משום ע"ז והכל נמי לא חיישין משום ע"ז ואע"כ יעו"ש נראה דנאמת נורת שתי וערב הו"ל נגדר ע"ז גמורה ועיקר דחוקך להחזיר משום דהני נורות שתי וערב דעושין נקשותי המשי אינם נגדר שעונדן אותה ונאמת גם זה לא נרירה ליה להחזיר מדהניסיה נ"ע ונרור דנל"ז ספיר נגדר ע"ז היא וזהו כעין מ"ש בפסקי תוס' הנ"ל וכן משמע מהראש"ן נחמ' ע"ז סימן רנ"א דכתב ה"ל חלל נאמן יון צימים הקדמונים ודאי דחוקין שהיו עושין על שעריהן ועל פתיהן נתיחין ונכותלי נתיחין ע"ז עכ"ל וידוע דנורת שתי וערב היתה.

וביותר ציבור כתב בעל ספר האשכול נה' ע"ז סימן מ"ד ה"ל חלל יא להם מנהג אחר הגוים הולכין בעלים ונכלים ידועים לתפלות מטעות נטעות בדרך רחוקה ומי שאינו הולך לתפלות לא יולכס עמו והדבר ידוע שלששים או מלכות מקפדת על תפלתה שוללים ונחזים את העונדים והנים ומנחמים בשלום ההולך נאותן עמים וכלים ע"ז ירחס ודאי אסור לישראל לעבור עם אומן כלים מתקוים למקום נחוקת גוי כלילו כופר בעיקר כאותם שעושין כן ומי הכניסם נעזר זה מחמת הנחת מחנן תינה מי שהיה נלדו נחוקים גוים וסכנת נפשות אע"ג דאסור כמ"ש חלל המהים עמנו נכרכים ומגיל נפשו נאותן כלים וכ"ש לתפור נורת הגלגל על נגדיו כמו שהדעה מלכות הרשעה גדול עונו מנשוא וקרוז לסיית כופר בעיקר ואין היתר נזה נפקיה נפש ע"ז ג"ע ופ"ד עומדים בפני פקיה נפש עכ"ל יעו"ש נחזיר מח"ש

בעל ספר האשכול נורת שתי וערב נגדר ע"ז גמורה היא והנשאה הוא נגדר כופר בעיקר ודינא הוא דיהרג ואל יעבור אפילו לנושאה לחוד לשם הלל גופו וזהו נגדר פקוה נפש וכנ"ל ונאמת כל נדר נורה ופסל דאסרה נורה לאו משום דנורה זו נעלמותה נגדר אלקות הוא כ"א משום דנורה ופסל זו סימנא מלחא הוא לכוכב ומזל שענדו וזהו כוז שני על כוז ראשון וא"כ שז אין כ"מ נאיה דמות נעשה סימנא מילחא לנורה הראשונה כיון דהך נהנריה מתתפס כוז שני על כוז ראשון והוא הדין כוז שלישי כוז שני דעושין דמות נורה נדמות נורה דנעשה סימן לנורה הראשונה דהכל הולך אל מקום אחד דעל ידי זה יסונז מליאות כפירה נהקנ"ה וכעין שכתב הרמז"ס בפירוש המשניות פ"ד דע"ז נחשנה שאלו את הזקנים וכו' יעו"ש ומכ"ז נרור ופשוט דגם נורת שתי וערב דהו"ל סימנא מילחא נללזו נגדר אלקות דהו"ל נגדר ע"ז גמורה. ונהי דנורת שתי וערב אינה נורה נחזיר ונחזיר פרנף מ"מ כיון דהו"ל סימנא לנורה הנענדת: ונאמת אפילו נורה הנענדת אין שם כ"מ אם הוא נחזיר ונורת פרנף כיון דאפילו נית עמנו אפשר לעבוד נגדר עמם אלקות וכדתנן נע"ז (מ"ז ע"ג) שלשה נתיס הן נית שגאלו מתחלה לע"ז וכו' ופירש"י ה"ל נית שחלל נתיס נע"ז והיו עונדן את הנית נעמנו עכ"ל וכ"כ הרמז"ס נפ"ג הל"ד מה' עכו"ם ה"ל ואפילו הנגיה לניה ואחר לה אלי חסה וכו' ה"ל חייב עכ"ל יעו"ש ובזו מליזה טעם וסנרל נתיחא דנורת שתי וערב דמשום דאינה כ"א סימנא לנורת הנענד דלא תהא נגדר ע"ז גמורה משום דאינה נחזיר ודמות פרנף. ונאמת עיקר מ"ש הרמז"ס נפ"ג הלכה י' מה' עכו"ם לחלק בין נורת אלם לנורת נהמה וזהו דוקא נורות דנעשו לנוי נעלמא משא"כ היכל דהנורה נעשית דמות לע"ז הנענדת או אין שום חילוק כ"א כל שז נורה ואפילו

כ"א הרם תהרסם וכ"א נע"כ לומר דכוותה רש"י ז"ל צוה לומר להקטין לכבוד הע"ז ולהשתחות עליהם לפני ע"ז שלו וצוה מני זיוותה תורה צוה שצירה ונע"כ משום דגם צכה"ג הו"ל צנדר ע"ז גמורה משום דשייכות להע"ז. ונדולה מזו מצינו צהראנ"ד צפירשו לתו"כ (פ' צהר) דכתב ה"ל וכן מננה שמיחין עליה דורון לע"ז נקרא צימוס וכו' יעו"ש וכיון דחייקן דגורה תורה צמננה שצירה משום דהניחו עליה דורון תקרובת ע"ז מכ"ש היכא דליקנע חיסורא עלם הע"ז נורת שתי וערב צהנית וכנ"ד פשיטות גמור דנעשית צנדר תשמיש לע"ז ומיחסר הנית צהנאה מה"ת ומכ"ש דנית זה צעמיתה מתחלתו צננית ללימוד דתם ולמונחם שוב חד צהנריה מיתפסם כוז אחד צכוז שני והיינו הנית צעמיתה דמיוחד ללימוד דתם ולמונחם יורה על צלמי שתי וערב דקצועים צה דהמה צנדר דמות יראתן ממש. והני צלמי שתי וערב יורה על הנית דהוא מיוחד ללימוד דת ולמונח דהמה סימנא לאמונה ורת זו זה צנור.

ולפי"ז אפילו לפי"מ דמשמע מתוס' ע"ז מ"ז ע"ז צד"ה ה"ג וכו' דנע"ז דנראית דנוקה כ"ז שאל נטלה לא מיתסר משום תשמיש ע"ז כ"א מדרגת וכו"כ נקריית ספר להמצי"ט צפ"ה מה"ע ז"ל וז"ל וז"ל הכנים לתוך ציתו ע"ז כ"ז שע"ז נטוכה חסורה מדרגתן עכ"ל יעו"ש אין להוכיח מדצריהם ז"ל ולומר דגם צנ"ד לא מיתסר הנית צהנאה מה"ת כ"א מדרגתן כיון דחיסורא דנית משום הני צלמי שתי וערב הדנוקים צכותל הנית צנחוק ד"א דהתם דוקא דעם הנית לא נטנה להכנסת הע"ז לתוכה וגם לא הוקנא לתשמיש ע"ז משא"כ צנ"ד דהנית צננה ללימוד דתם ולמונחם צנור ופשוט דהני צלמי שתי וערב דקצועו צהנית לפרסם ולהודיע דהו צנדר צית צנוי לשם לימוד דתם ולמונחם וצכה"ג טפי הו"ל צנדר צית ע"ז מנית תיפלתם

עץ צעמלא כל דנעשית סימנא לע"ז הנעצדת בם זה צנדר ע"ז גמורה הו"ל וחסורה צהנאה וכעין זה מולתי צהצונות הרצנ"ש סימן ר"ט אחר כותני כ"ז יעו"ש:

(י) והנה מה שכתנתי צלות הקדוש לצנר דנורת שתי וערב נמי צנדר עצודה וזה גמורה הו"ל וחסור צהנאה מן התורה נראה לענ"ד להסתייע לזה מנמורא ערוכה צצנה (פ"ג ע"ז) דנעי התם ע"ז פחותה מכזית מהו ולחקיק עליה רצ יוסף אלימא לענין חיסורא (וכדפירש"י ליאסר צהנאה) לא יהא חלא וצנז צעל עקרון וכו' מלמד שכל אחד ואחד עשה דמות יראתו ומניחה בתוך כיסו כיון שזכרה מוציאה מתוך כיסו ומתנקה ומתשקה וכו' יעו"ש צתור"ה וישימו וכו' ופשיטא דא"ז כ"א צנדר דמות ליראתם וכדיוק לשאל דמות יראתו דנקטו הו"ל זה דומיל שתי וערב דהוא דמות לאמונת הבלות. ומורא שיטת ה"ס דמירי דהוא צנדר דמות ליראתן שפיר חסורה צהנאה מה"ת משום דגם היא צעמיתה ע"ז גמורה היא ואם זהו אפילו היכא דמנחא צכיסו מכ"ש היכא דליקנע חיסורא דע"ז זו צנית דצנוי מתחלתו ללימוד אמונתם להשריש צנצות נערים דידהו לאמונתם זו אין שום ספק צעולם דהו צנדר ע"ז גמורה וכמ"ש הרמב"ם בפירוש המשניות פ"ג משנה א' דע"ז ה"ל ואין מחלוקת ציניהם שכל הצורות שצעיירות והארמונים חסורות לפי שגששו צצירור לעצודה לפי שאין חותן מקומות מקום לנוי שגלחר לנוי נגשו והפילו שאין צידו מלומה עכ"ל יעו"ש וה"ה הכל וכו"ל וצמחת אטו גרע נורת שתי וערב מהל דכתנה תורה (פ' משפטים) שצ תשצר מצותיהם וגו' ופירש"י חצנים שהם מצינין להשתחות להם עכ"ל ונע"כ לומר צכוונת רש"י ז"ל לא משתתחו להם צעמיתן לשם חלקות דקננל עליה דא"כ היינו רישא דקרא לא תשתחוה לאלהיהם

וכדנאחרי כ"ז צאריכות לעיל (צלות ז'
ה') יעו"ש היטב

(יא) ולקישמא דמלתא מה שגדרתי
דגורא שתי וערב צכה"ג

דנ"ד הו"ל גדר ע"ז נמורה וחסורה
צנהלא מה"ת הוא מקרא מפורש צתוה"ק
(פ' ראה יג ית) ולא ידבק צידך מחומה
מן ההרם וגו' והיינו דנלמא ע"ז דחסורה
צנהלא מה"ת ילפינן לה מהאי קרא וכדתנן
צע"ז (מ"ג ע"ג) אמרו לו אף היא נעשה
זנל שנלמד לא ידבק צידך מחומה מן ההרם
יעו"ש וכ"כ הרמז"ם צפ"ז ה"ג מה' עכו"ם
יעו"ש ונלמא עיקר האי קרא כתיב צעיר
הכדתא ומהאי קרא נמרינן דגם נכסי
לדיקים שנתוכה לזנדין כדלמא צסנהדרין
(קי"ג) והונא צרמז"ם פ"ד הלכה ז' מה'
עכו"ם ח"ל נכסי הצדיקים שנתוכה וכו'
האילו וישנו שם ממונן לזנא וכל הנהגה
מומנה צכל שהיא לוקה אחת שנלמד
ולא ידבק צידך מחומה מן ההרם
עכ"ל יעו"ש וכיון דקים לכו למ"ל דהא
דכתנא תורה חיסור הנאה צנלמא דע"ז
אפילו צנכסי לדיקים מכ"ש וק"ו צמיד
דהוא נעשית דמות לעצם הע"ז הו' ראייה
צנורה שחין עליה תשובה.

ולפי"ז מונן מ"ש הרמז"ם ז"ל צפ"ז
ה"ה מה' עכו"ם ח"ל מ"ע היא
לחצו עכו"ם ותשמישים וכל הנעשה צשצילה
וכו' וכל הנהגה צלמד מכל אלו לוקה שתי
אחת משום ולא תניא ולחת משום ולא ידבק
מחומה מן ההרם וכו' עכ"ל ובספר המלות
מלות ל"ת מנזה כ"ס כתב ח"ל שהזכירונו
מהגר דגר מע"ז אל מחויבנו אלל נרתיק
מומנה ומצינא ומכל מה שייחוס אליה והיא
אמרו ולא תניא תועבה אל ציתך ומי שנהנה
מדבר מומנה חייב חלקות וכבר צלרו צסוף
מכות (כ"ג ע"א) שמי צנשל צשציה אשרה
לוקה שתיים אחת משום לא תניא תועבה אל
ציתך ולחת משום ולא ידבק צידך ודע זה

עכ"ל ובספר המלות שורש תשיעי צנל שמה
שם הסציר כוונת הרמז"ם ז"ל צמ"ש ודע
זה יעו"ש וצמנילמא חסתר ומרגנילמא טנא.

ומה יקרו דגרי רגינו הגדול הרמז"ם
ז"ל צמורה נצוכים ח"ג פרק כ"ט
דכתב ח"ל וכבר צלרו צהצורנו הגדול משנה
תורה שצצרהם חנינו ע"ה התחיל לסיוור
אלו הדעות צעטנות וקריאה חלושה ונפיוס
צני אדם ומשך לצנל לעצות השם צהצינו
להם. עד שצא אדון הנצילים והשלים הכונה
וצוה להרוג הכופרים ההם ומחות זכרם
ולשרשם מארץ הקיים מוצחותיהם חתלון
וגו'. ומנע מהמשך אחר דרכיהם ואמר ולא
תלכו צחקות הגוים וגו' וכבר ידעת שלשון
התורה צמקומות רגים שהכוונה הראשונה
מן התורה כולה הייתה לבסיר עצודה זהה
ומחות זכרה וכל הנתלה צה וגם לצורה וכו'
ואמר צתורה צפירוש שכל מה שהצנוהו
עצודה לאלהיהם והתקדשות אליו הוא הדבר
המתועב הנמלם אל השם והוא אמרו צו כי
כל תועבת ד' אשר שאל עשו לאלהיהם וכו'
עכ"ל יעו"ש ומי אשר לו אפילו ריה לימוד
צע"כ שיוה וילמד דהא דכתב הרמז"ם
ז"ל צדיוק לשנא וכל הנעשה צשצילה וכו'
וכן מ"ש צספר המלות ח"ל ומכל מה שייחוס
אליה וכן מה שכתב צספר מורה נבוכים
ח"ל ומחות זכרה וכל הנתלה צה וגם לצורה.
וכו' דר"ל דגם צורה שתי וערב צכלל ע"ז
הוא למיתסר צנהגה וכ"ז צרור.

(יב) ועוד טעמא אחרינא דנית זה דנ"ד
חסור ליכנס צה משום דכיון
דצנוי צתצנית צית ע"ז מיוחדת ללימוד דתם
ולאומותם וכעין צית ע"ז מיוחדת לתפלתם
מיתסר זה מה"ת וכמ"ש הרמז"ם צפ"א
הלכה א' מה' עכו"ם ח"ל ולא יצנה מקומות
צננין היכלות של עכו"ם כדי שיכנסו צנן
רגים כמו שה' עושין וכל העושה אחת מאלו
וכיוצא צנן לוקה עכ"ל וככ"מ כתב ע"ז.

ונחקותיהם לא תלכו וכמ"ש הרמז"ש נפי"א
ה"א מה' עכו"ם וכהנה לעיל.

ולפי המצור איכא נביאה לבית זה עזרת
ג' לחזין נחיון מלקות ונצורא
דע"ז דאסור נהנה ואלו הן הג' לחזין.
(א) לא תביא תועבה אל ביתך דנאמת חין
כ"מ אם מביאה לביתו או הוא הולך לביתה
דעיקר איסורא דלא יגרום פעולה עזמית
דע"ז יסיה התועבה נשבתו והיינו דע"ז
דחול הולך נצולה יעיוין צס' לג שמח
שעל ספר המצות להרמז"ס כשורש תשיעי.
(ב) לא ידבק צידך מחמה מן החכם.
(ג) ונחקותיהם לא תלכו כיון דנבוי כתנתי
היכל עכו"ם וכנ"ל. ובכל כה"ג נרור כיון
דזהו איסור מה"ת נצורא דע"ז ונרור כופר
נעיקר וכמ"ש בספר השבועה וכהנה לעיל
(צאות ט') יעו"ש נרור דהוא בכלל יסרג
ואל יעצור וכנ"ל ונאמת כ"ז אפילו להדיוט
ומכ"ש להתפלל בבית זה דאפילו נחטטה
הע"ז דמותה להדיוט מ"מ אסורה לגוה
משום דמאליס וכמוסכס צס' ונפוסקים
ומכ"ש קודם ציטול דאסורה מה"ת להדיוט
ומכ"ש לגוה וכ"ז נרור ופשוט:

(יג) ודנה לאחר שזיאתי לבית הכ"ל
דמיוחד ללימוד דתם ואמונתם
אסור נהנה מה"ת מתלתא טעמי כעיקר
וצטלתי ג' טעמים הפגומים דהמליאו המינים
המכונים צ"ד דפס' לנזון נאחר חומר
איסור ע"ז זה הכלל.

כתב הרמז"ס ז"ל נמורה נבוכים ה"ג
סוף פרק כ"ט ה"ל כי תורבת
כלה שרש וקטנה אשר עליו תסוב הלא
למחות הדעות הם מן הלצות הכרס מן
המליאות. ולמחות מן הלצות אחר פן
יפתה לנצבס וגו' אשר לנצב פניה היום וגו'
ולמחות מן המליאות אחר כי את מזבחיהם
תתון ואשריהם תשרפון צלש ואנדתם את
שם וגו' וכפלו שני העניינים האלה
נחקות רבים והוא היה הכונה הראשונה

ח"ל דהיינו למור שלא יבנה כתנתי אותם
היכלות עכ"ל יעו"ש ונררצ"ד נהגות.
וכיון דנבין בית כזה אסור מה"ת נחיון
מלקות מציורה דע"ז פשיטא דאסור לכנס
לבית זה ומכ"ש להתפלל שם נצור.

קיצור העולה מכל מה שכתנתי לבית זה
דנ"ד אסור נהנה מה"ת ואפילו
להדיוט ומנ' טעמים ואלו הן.
(א) כיון דבית זה מיוחד ללימוד דתם
ואמונתם להשריש בלב גברים
שלהם כפירה נאחזות הש"ת ואמונת
השילוש דאין נגלה גדולה מזו ליחס נדר
אלקות לנ"ד הו"ל הדי בית נרור בית ע"ז
יגרוע והמורה איסורא דידה טפי מבית ע"ז
דאינה מיוחדת כ"ל לעבודת הגלמים
דעומדים בתורה וכנ"ל.

(ב) כיון דנכותל בית זה מנחן למעלה
קצועים נ"כ תרתי לריעותא
למתי שתי וערב דהמה נרור ע"ז נמורה שוב
הו"ל בית זה נרור תשמיש ע"ז ממש ואין
שוב נרור למור ולחלק נסוג השמיש בית
לע"ז בין היכל דהע"ז עומדת בתוך הבית
להיכל דעומדת וקצועה נהנית חולה דלאו
המקום עומדת הע"ז נרור כ"ה ע"ש הע"ז
נרומת ולצורה תכלית הוקמה ואפילו לנבי
נאשר הבית דהוא תשמיש ע"ז. ונאמת ננ"ד
הבית נרור שתי וערב דקצועה נה מנחן
מישך שייכי להדי דנורת שתי וערב סימנא
תלתא לבית זה מיוחד וקצועה ללימוד דתם
ואמונתם וכיון דמנורות אלו דקצועים נה
ידעין לבית זה מיוחד ללימוד דתם ואמונתם
שוב הו"ל בית ע"ז נרור ומחילה גם אלו
נורות נרור נרור דנקצו שם לעבודה ונרור
דעומדת על המכונדן מנורף לטעמא שכתב
הרמז"ס נפירוש המשניות פ"ג משנה א'
דע"ז ח"ל ואין מתלוות ציניהם וכו' וכהנה
לעיל (נחתלת אות י') יעו"ש.

(ג) כיון דבית נבוי כתנתי בית ע"ז
שוב אסור מה"ת משום

עמק סי' ו' תפלת ימים נוראים בבית ע"ז הבכא

הכוללת לכל התורה כלה כמו שהודיעו אותנו ז"ל בפירושה המקובל לאמרו י"ת את כל אשר נזה ד' אליכם ניד תשה אמרו הא למדת שכל המורה נע"ז ככופר בכל התורה כולה וכו' עכ"ל והרמז"ן ז"ל (פ' משפטים כ"ג כ"ד) כתב ה"ל התורה תהיה על ע"ז נכמה מקומות ואף על פי שהמקראות מיותרין נה אין להקפיד נכך שמפני הומר שנה שכל המורה נה כופר בכל התורה כלה תהיה ותחזור ותהיה כחומר לעזו זכור תמיד ולא תשכח העיקר הגדול שזוהיך שהכל תלוי בו וכו' עכ"ל והרמז"ן נמורה ננוכים חלק ראשון פרק ל"ו הוצא נרמז"ן (פ' יתרו כ' ג') כתב ה"ל שלא תמצא בכל התורה וכל ספרי הנביאים לשון חרון אף ולא לשון כעס לא לשון קנאה אלא נענין ע"ז נלמד עכ"ל יע"ו ונצא להעתיק כל המזמורות והמקראות דנשטרינו נתוה"ק נאסור ע"ז ולאו הן.

(פ' יתרו) (א) לא יהיה לך אלהים אחרים, (ג) לא תעשה לך פסל, (ג) לא תשתחוה להם, (ד) ולא תעבדם.

(פ' משפטים) (ה) לא תשתחוה לאלהיהם, (ו) ולא תעבדם, (ז) ולא תעשה כמעשיהם, יעויין רמז"ן שם, (ח) כי הרס תהרסם ושנר תשנר מנצחיהם, (ט) לא תכרת להם ולא לאלהיהם נרית, (י) כי תעבד את אלהיהם כי יהיה לך למוקש.

(פ' תשא) (יא) כי את מונחתם תתנון ואת מנחתם תשנרון ואת אשריו תכרתון, (יב) כי לא תשתחוה לאל אחר כי ד' קנא שמו א—ל קנא הוא, (יג) אלהי מוסכה לא תעשה לך.

(פ' בהר) (יד) לא תעשו לך אילים, (טו) ופסל ומנזה לא תקימו לכם.

(פ' מסעי) (טז) ואנחתם את כל משכיותם, ואת כל גלגלי מסכתם תאנזו ואת כל נמותם תשמידו.

(פ' ואתהנן ד) (יז) כי כל האיש אשר הלך אחרי נעל פגור השמידו ד' חלקיך מקרנך.

(פ' ואתהנן ד) (יח) פן תשתיתן ועשיתם לכם פסל.

(יט) ופן תשא עיניך השמימה ורית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל נצא השמים ונדחת והשתחית להם, (כ) השמרו לכם פן תשכחו וגו' ועשיתם לכם פסל תמונת כל, כי ד' חלקיך הש אכלה הוא א—ל קנא, (כא) והשתחית ועשיתם פסל תמונת כל ועשיתם הרע נעניי ד' חלקיך להכעיסו. העינתי נכס וגו' כי אנד תאנזון מהר מעל הארץ וגו' לא תאריכון ימים עליה כי השמד תשמדון.

(פ' ואתהנן ה) (כב) לא יהיה לך אלהים אחרים, (כג) לא תעשה לך פסל, (כד) לא תשתחוה להם, (כה) ולא תעבדם.

(פ' ואתהנן ז) (כו) לא תלכון אחרי אלהים אחרים פן יחרה אף ד' חלקיך נד והשמידך מעל פני האדמה.

(פ' ואתהנן ז) (כז) כי יסור את ננך מאחרי וענדו אלהים אחרים וחרה אף ד' נכס והשמידך מהר, (כח) כי אם כה תעשו להם מונחותיהם תתנו ומונחתם תשנרו ואשריהם תנשדון ופסיליהם תשרפון נאש.

(פ' עקב ז) (כט) פסילי אלהיהם תשרפון נאש וגו' כי תוענת ד' חלקיך הוא, (ל) ולא תניא תוענה אל דיתך והיית חרס כמהו שקן תשקלנו ותענ תתעננו כי חרס הוא.

עמק סי' ו' תפלה ימים נוראים בבית ע"ז הבכא

פה

(פ' עקב ה') (לח) והיה להם שכה
תשכה את ד' חלקיך
והכלת אחרי אלהים אחרים ועזנתם
והשתחווית להם. העדתי נכס היום כי אנד
תאנזקו.

(פ' עקב ו') (לנ) כי שחת עמך וגו'
עשו להם מסכה וגו'
הרף מחני ולא שמידם וגו'.

(פ' עקב יא') (לנ) השמרו לכם פן
יפתה לבבכם וסרתם
ועזנתם אלהים אחרים והשתחוויתם להם וגו'
ואנזקתם מהרה מעל הארץ הטובה וגו'.

(פ' ראה יב') (לנ) אנד תאנזקו את
כל המקומות אשר ענדו
הגוים וגו' את אלהיהם וגו' (לה) ונתתם
את מזבחותם ושבתם את מזבחותם ואשריהם
תשרפון באש. ופסילי אלהיהם תנדעון
ואנזקתם את שם וגו'.

(פ' ראה יג') (לנ) השמר לך וגו'
ופן תדרש לאלהיהם.
(פ' ראה יד') (לנ) כי יקום בקרבך
נביא וגו' בלכה אחרי

אלהים אחרים וגו' לא תשמע אל דברי הנביא
ההוא והנביא ההוא יומת.

(פ' ראה יז') (לח) כי יסיתך אחיך
וגו' בלכה ונעזת
אלהים אחרים וגו' לא תאנזק לו וגו' כי הרג
תהרגנו וגו'.

(פ' ראה יח') (לט) יאנזו חכמים בני
בליעל וגו' וידיעתו וגו'
בלכה ונעזת אלהים אחרים וגו' הכה תכה
את יושני העיר ההוא לפי חרד וגו'.

(פ' שפטים טז') (מ) לא תטע לך
עץ זכר או עץ נקבה
ולא תקים לך מזנזה אשר שאל ד' חלקיך.

(פ' שפטים יז') (מג) כי ימנז
בקרנך וגו' חיש לו
אשה וגו' וינז ויענד אלהים אחרים וגו'
וסקלתם בלגנים ומתו.

(פ' שפטים יח') (מג) כי ימנז
בקרנך וגו' חיש לו
אשה וגו' וינז ויענד אלהים אחרים וגו'
וסקלתם בלגנים ומתו.

עמק סי' ו' תפלת ימים נוראים בבית ע"ז הבכא

וא"כ כמה מהרלוי להרחיק חפילו מכ"ש שמון נזרל דע"ז נבל נאנדר ח"ו נגלות. ופוק ח"י מה שכתב מחורן של ישראל רנינו הגדול הרמנ"ס ז"ל צפירות המשניות לע"ז פ"א חשנה ה' ח"ל ולפיכך יודע לך שכל עיר של חומה שיהיה להם בית תפלה שהוא בית ע"ז נלא ספק חומה העיר אסור לעבור זה נכונה וכ"ש לדור זה אצל אנהנו תחת ידיהם צעונותינו ואוכנים נאדלם חנונים ונתקיים צו מה שנאמר (דברים ד') וענדתם שם אלהים אחרים מעשה ידי אדם ען ולען ולא העיר דיה כן קל וחומר דין בית ע"ז עמנו שהוא אסור לנו כמעט לראותו וכ"ש ליכנס בו עכ"ל יעו"ש נדבריו הקדושים ז"ל.

ורואה אני שהנדר ק"ו דמה ע"ז דקילא מחינות וכדאמר ע"ז (כ"ז ע"ג) מעשה נען דמא בן אחרות של רבי ישמעאל שהכיוו נחש ונא יעקב איש כפר סכניא לרפאותו ולא הניחו רבי ישמעאל וכו' עד שיטה נשמתו ומת קרל עלי רבי ישמעאל אשריך בן דמא שנופך טהור וינחה נשמתך צטורה וכו' שאני מיטת דמשכא ופסקה הרמנ"ס צפי"ג הלכה ט' מה' רוצה ושמירת כפס ח"ל אסור ליקח רפואה מן העכו"ם אלא ח"כ נתייאשו ממנו שיחיה ואסור להרפאות מן האפיקורוס ואע"פ שתייאשו ממנו שחא יתשכו אחריו עכ"ל וענדל דען דמא תשום דיעקב איש כפר סכניא נא לרפאותו נשם רצו אותו איש וכדאמר צירושלמי ע"ז שם ויעו"ש נתור"ה שאני מינות וכו' וכיון דמוסכם נח"ל דע"ז קילא מחינות וא"כ כיון ע"ז כתב הרמנ"ס צפירות המשניות הנ"ל דאסור לנו כמעט לראותו וכ"ש ליכנס בו מכ"ש וק"ו נ"צ של ק"ו לבית מיטת דהו בית לאחונת השילוש דאסור לראותו וכ"ש ליכנס בו.

ובמורה נבוכים ח"א פרק ל"ו כתב ח"ל דע שחמה כשתסתכל

בכל התורה ובכל ספרי הנביאים לא תמלא לשון חרון אף ולא לשון כעס ולא לשון קנאה. אלא צע"ז נלד (והמפרשים ונראשם הרמנ"ן פ' יתרו תמהו ע"ז והאנצנאל דחק צישונו יעו"ש נחמ"נ) ולא תמלא שיקרל חוי"ז ד' ח"ו נר. ח"ו שונא: אלא עונד ע"ז. אחר וענדתם אלהים אחרים וכו' וחרה אף ד' נכס. פן יחרה אף ד'. להכעיסו צמעשה ידיכם. הם קנאוני נלא אל כעסוני נהליהם. כי א ל קנא וכו'. מדוע הכעיסוני נפסיליהם נהלי נכר. מכעס נניו וננותיו. כי אש קדחה נאפי. נוקם הוא לנריו ומשלים הוא לאויציו. ומשלים לנאפיו. עד הורישו את חויציו. אשר שגל ד' חלקיק. כי כל תועבת ד' אשר שגל. ח"ה הרבה משיכופר. אלא כאשר תעבור על כל מה שיש מזה הענין בכל הספרים תמלאהו וכו' ואח"ה יודע. כי כל מי שעונד עונדה זרה לא יענדה על. דעת שאין אלוה נלעדיה. ולא דמה מעולם כלל מן העונדים. ולא ידמה מן הנאים שהנורה אשר יעשה מן המתכת ח"ו מן האננים והעניס. שהנורה היתה הוא אשר נראה השמים והארץ והיה הנאיגס. אלא חמנס יענדוה על נד שהיא דמיון לנדר שהיא חמנע צינס וצין: האלוקי יתנצח כמו שגאר ואחר מי לא. יירלך מלך הגוים וכו' ואחר ובכל מקום מוקטר מנאש למי וכו' רוחו אל הסינס. הראשונה אלנס. וכנר ציארנו זה נצחירינו הגדול. ח"ה ממה שלא יחלוק צו אחד מצעלי תורתינו. אלא שהכופרים ההם עם היותם מחמינים מציאות הטורל. אחר שנתלית כפירתם נחם שהוא לצורל יתעלה לנדר ר"ל. העונדה וההגדלה שגאלה וענדתם את ד' וכו' צענר שתקיים מציאותו נאחונת ההמון. ומשנר החוק ההוא לאלות. ויהיה זה מציא להעדר מציאותו יתעלה. מהאמת ההמון. כי לא ישיג ההמון אלא מעשה הענדות. לא עניניהם ולא אחיתת הנענד נכס. היינב

(מז) והנה הרב הארזנאל בספרו מרכנת המשנה על דברים כתב (נפ' האינו) ה"ל ואפשר לפרש הס קנאוני בלא אל כעסוני בהגליהם על אנשי בית שני שהם כעסו את השם נאמונת שהיה נסוף בית שני ונימיהם ננחה ומלשייהם היו המיסדים אותה והיה הכעס המופלג נתתם ויהסם שהול הגדולה שנקלות וכן כעסו את השם בהגליהם שהם שלחיו ומלכיו שנעשו קדושים ונבילים והיו כולם מחמת הפריצים נצנית שני ומשך אחר זה ענדת העלנים והפסילים אשר נעשו לזכרונם שהם הנלים צלחת וכו' וחה קרלו הרומים גוי נגל רולה לומר גוי מין ונגל צלחתו שמלמין האלקות צנצר ודס וכו' והסתכל כי מתחלת השירה עד הס קנאוני בלא א—ל דבר משה בשמו כאלו הוא היה המדבר. ומן הס קנאוני בלא אל עד סוף השירה דבר נשם הא—ל יתנרך. והסנה בזה אללי כי נתינת האלקות לבשר ודס היא היתה הקנהה הגדולה והענומה לפניו יתנרך ולכן זכר הדברים האלה כלינו השי"ת נעצמו אחרם לקנאתו. והוא שאמר כי אש קדשה צלפי רנה לומר שעל הדבר הזה והוא נתת האלקות לבשר ודס כמו שעשו צנית שני אש קדשה צלפו ולא די שיעשה נקמה צני אדם אצל גם יאכל ארץ ויעולה שכל ארץ ישראל תקולל על זה. ותלהט מוסדי הרים שרמו לירושלים כדברי רש"י. ועל דרך זה אחר התחבר ורשע אחר אלקים מה נך לספר חקי ותשא צריתי עלי פיך אזה צלי ספק על העם . . . נלמד המתחיק תחורת הס ועושה חסם ראיות וטענות על אמונתו ויוכיחהו על זה מה נך לספר חקי ומה נך שתשא צריתי ותורתי על פיך והנה אחר חיקן מתקיים המנות כי אם ראית נגד ותן עמו ועם מנאפים חלקך פיך שלחת נרעה וגו' וגם את ישראל שהוא חיקך תשא לדבר מומנו להרע לו אצל כל אלו הטענות הס קלים צנרך אל הסטף החמור אשר אתך שתאמר שאני גורא העולם נשר ודס כמון. והוא שאמר

אלה עשית וההרשתי אצל צנצור מה שדמית. היות אהיה כמון שחני צלוקתי הייתי אדם כמון על זה אוכיךך ואערכה לעיניך מסכים למה שאמר כהן על אנשי בית שני שנימיהם נעשתה האמונה הזאת כי אש קדשה צלפי ועליהם אחר אספה עלימו רעות רלנו לומר שיאסוף על הדור ההוא ועל זרעם רעות, וכו' וידוע שכל זה נתקיים צנית שני כמו שספר יוסף בן גוריון בספרו עכ"ל והאריך בכל הרעות והנרות לדירע להם מהענושים דככתנו צפ' האינו על הענוזה זרה בגדר הגשמה ונתינת האלקות לבשר ודס יעו"ש היטע ומדבריו ז"ל נמי בשמע דגדר ע"ז ע"ד שענד אנוש ודורו אס דזהו ע"ז גמורה מ"מ גדר ע"ז דעשה מפרני ישראל צנית שני חמירא טונא תמוס דהו"ל בגדר נתינת אלקות לבשר ודס ולא אס בגדר ע"ז ע"ד אנוש ודורו כתב הרמז"ס ז"ל צפירוש המשניות לע"ז פ"א מ"ה דאסור לרלותו ומכ"ס ליכנס בו ק"ו צ"צ של ק"ו צנית ע"ז ואמונת השילוש דזהו גדר הגשמה ונתינת אלקות לבשר ומכ"ס היכל דמיותד אמונה זו נספריהם המיוחדין לזה דפשיטא: דאסור לרלותו ומכ"ס ליכנס בו.

סוף דבר הכל בשמע מה שכתב רבינו הגדול הרמז"ס ז"ל צמורה נבוכים ח"א סוף פרק מ"ט וז"ל וכל מה שנעלם טעמר מרונ החוקים אינו רק להרחיק מענוזה זרה וכו' הסתכל כמה גדול זה ההפסד ואם הוא דבר שצריך להשתדל האדם בכל יכלתו להסירי אס לא רות המנות כמו שנאמר אינס רק להסיר הדעות ההם וכו' וכל מלות עשה או לא תעשה שיעלם מן טעמו אינו רק דפואת חולי מן החוליים ההם אשר לא הונחו לדעתם היום שעתה השם ע"ז עכ"ל יעו"ש והו כונת ח"ל הוריות (מ ע"א) וספרי כל הכתוב נע"ז כמותה בכל התורה כולה וכמוכן.

(מז) והנה כל מה שביארתיו תומר חיסורו וגם עזירת ג' לאויך

עמק סי' ו' תפלת ימים נוראים בבית ע"ז הבכא

פס

השנעים דה"ל כוהו נשם לדיק ולי משום דנחורה (נפ' הנרכה) ג"כ כוהו ידיד ד' היא גופה תמוה לחיזה טעם נשתנה צנימן משאר השנעים עד דע"ז זכה להקרא נחורה ידיד ד'.

ועיד כיון דנחמח נקרא ידיד ד' ולדיק למה שזו השטער בכל יום על רגועה זן מחלקו בל יהודה דנכנסת בחלקו עד שרעה ג"כ לצולעה וכי דרך לדיקים הוא זה.

ולפיכ"ש מונח שפיר ועפית"ש ר"ת מאורלינגש הונא ברינ"א על התורה (פ' הנרכה) שדפס נהדרת זקנים לנעלי התוספת עה"ת ח"ל לכך השרה הקנ"ה שכינתו בחלקו של צנימן לפי שכל השנעים השתחוו לעשו חזק מצנימן שחלחלו זמן לא נולד עדיין עכ"ל (ונספרי שם הניח עוד כמה טעמים) יעו"ש ולפי"ז כיון דכל השנעים השתחוו לעשו וצנימן לא השתחוו והיה ח"כ לפי"ז נקי מכל שזן ע"ז. והני דנחמח עשו גופיה לא עשה עמו ע"ז ושווה השתחווה לו חינו גנדר ע"ז. וכדחניף צנסהדרין (ס"א ע"ג) לא השתחוו להם להם אי אחת משתחוו חנל אחת משתחוו לאלם כמותך וכו' יעו"ש ונפרט דכ"ז היה צדקן וצניו יעקב אביהם ומחמת עונש ידחת עשו ופשיטא דא"ל גנדר ע"ז דא"כ לא היה יעקב אצטו נחמח לז"מ מ"מ הו"ל גנדר פנמח כ"ש משום השתחווה לעשו הרשע ושזו חין לקרום נשם פרטי ידיד ד' יען כי מי שהוה גנדר שזן ע"ז הוא נקרא נשם נר. אויב שזנא. וכמ"ש הרמב"ם נמורה נבוכים והוה לעיל (לוח י') יעו"ש והלכך נהי דלהשנעים ה"ו חין לקרום נשם יען דהשתחווה לעשו לא היה גנדר ע"ז ונפרט מיראה מ"מ אם אמתם דלא יגוה לא ישונח נשם פרטי ידיד ד' כיון דעכ"פ הו"ל גנדר פנמח כ"ש וכנ"ל וכו"ל צנימן לחוד זכה להקרא נשם ידיד ד' משום דהיה נקי מכל שזן פנמח והלכך הו"ל גנדר לדיק והלכך

צניחא דע"ז וכהנול לעיל (לוח י"ג) משום דמירי. נלל ציטלו והלכך חיסורו בכל זה אפילו להדיות ומכ"ש. לננוה דחסור אפילו צניטול ונהי דצניטול נפקעו כל הני חיסורי גנדר ע"ז נמורה מ"מ חסור לננוה משום דחלים והיינו להתפלל שם נמור ונפרט צימים נוראים והלכה נרורה ופסוקה הוא צחו"ה סימן קנ"ד ס"ק י"א וצו"ד סימן קל"ט ס"ק י"ג יעו"ש וכנר נררתי צחריכות נפלא האי ענינה חיסור עשיית ציהכ"ג מתיח ע"ז שנתנול נחיורי מראה כהן תנינא ותליחא יעו"ש. והרמנ"ן ז"ל נפירושו לתורה (פ' וישלח ל"ה ד') גד"ה וישמון וכו' כתב ח"ל ע"א ומשמיה חין מן הנקנרים חנל נריך שיהא מפרר חורה לוח או מטיל לים והנראה חלי כי צני יעקב לא לקחו ע"ז ומשמיה משכס עד שנתנול והחורה להם שהעכו"ם מנטל ע"ז נע"כ והנה היה מותרת להם חנל יעקב לוח לספיר חורה לטהרת הקדש שיהיו רחויס לעצוד את השם וכו' והיה ד' להם נקנורה ולכן טמן חורה תחת האלה נמקום שלא יענז צו ולא יזרע עכ"ל יעו"ש ולפי דבריו ז"ל נראה דהאי דינא דחלים לננוה נמי מה"מ מדכחנה תורה האי ציווי דיעקב אצטו לננו דנהי דנחמח כנר נחצטלה הע"ז מ"מ ציה יעקב לננו לנערס מן העולם נקנורה נכדי שיוכלו לעצוד השי"ת בקדושה ונטהרה.

יו) ולפיכ"ש מהות גנדר ע"ז מונח הא דא" ציומא י"צ וצנחנים תניח מה היה בחלקו של יהודה הר הנית הלשכות והטורות ומה היה בחלקו של צנימן חולם וחיכל וצית קדש הקדשים ורגועה היתה יונאה מחלקו של יהודה ונכנסת בחלקו של צנימן ונה היה מוצנע צניו וצניו הנדיק היה מנערט עליה בכל יום שנחמח חופץ עליו כל היום לפיכך זכה צנימן הנדיק ונעשה אשופימן לנטורס שנחמח וצין כחפיו שכן ע"כ יעו"ש ותמוה דמה נשתנה צנימן מכל

שפיר הצטער על המזנה דגנוי נרועת חלק יהודה דנכנס לחלקו יען מחקוס המזנה נהכרת להיות מחקוש ע"ז העולה גלי שמן פגמתימשו דעיקרו נא להסיר מישראל גדר ע"ז דהורגלו זה נמזרים וכמ"ש הרמב"ם במורה נבוכים ה"ג פרק ל"ג וז"ל ואלה המזנה נהקרה וכיון אל הנית חמנם היתה בעבור שתעלה נדיכס זה הפנה ונענורה העתקתי אלו העצודות לשמי עד שיתמה שם ע"ז ותתקיים פנת יחורו וכו' עכ"ל יע"ש וכיון דעקרו נא להסיר בני ישראל מע"ז דהורגלו זה נמזרים נרור דמנזרל הפשוטה הול דהמזנה לא יהא כלל גדר שמן פגמא נזרל דע"ז והיינו השתחואה לעשו וזו עיקר דהצטער ננימן על המזנה דהיה בחלקו של יהודה וזה לצולעה לגד דע"ז דהמזנה יהיה בחלקו יהיה המזנה נקי משמן פגמא דהשתחואה לעשו ושפיר קדושתו יפעול פעולה עזה דישראל יפרשו עתון למזרי גדר ע"ז דהורגלו זה נמזרים. ונאמת עיקר טעמא דזכה יהודה דהמזנה יהיה בחלקו ונהי דהשתחואה לעשו משום דלא קרלתו יהודה וזה הודלא להקצ"ה וכדאמר (ברכות ז' ע"ג) מיום שזרל הקנ"ה את עולמו לא היה אדם שהודה להקצ"ה עד שנאמה לאה והודתו שנאמר הפעם אודה את ד' וכו' יע"ש וכיון דהאי שאל יורה על מציאות ואחרות השי"ת שזו חין כח השתחואה לעשו דלא עשה עתון ע"ז יפה דלשו' ליסודה ע"י השתחואה זו לעשו גדר פגמא כ"ש ושפיר המזנה נקדושה במורה גלי שום שמן פגמא נגנה ומ"מ כיון שנימן הנדיק הצטער עליה לצולעה ע"ז דע"ז יהיה מחקוס המזנה נקדושה במורה דיפעול ע"י פשוטה במורה להסיר ע"ז מישראל וכנ"ל לליכך זכה ונעשה חושפזיכן להקצ"ה ועי"ז מחקוס השרלת השכינה בחלקו של ננימן הנדיק דנקי מכל שמן פגמא השתחואה לעשו יפעול ויושפע שפע קדושתו יתעלה על ישראל דלא ימשכו אחר

ע"ז כפי הרגלם נמזרים ולפי"ז כיון דפגמא דע"ז כ"כ חמורא דשנטי ייה לא זכו להקרא בשם ידיר ד' יען דהיה נהו שמן פגמא השתחואה לעשו ונהי דנאמת לא עשה עשו עתון גדר ע"ז וגם עתם דהשתחואה לא היתה גדר קבלה אלהות כ"א לכזו וכעין הכנעה לפני אדם גדול מ"מ כיון דעשו היה רשע נהשג זה גדר פגמא ושמן ע"ז מונן שפיר מ"ש הרמב"ם ז"ל בפירוש המשניות לע"ז פ"א מ"ה ח"א שהוא אסור לנו כמעט לראותו וכ"ש ליכנס בו עכ"ל יע"ש ודבר ד' נפיו אמת דזה מנזרל מדקראת תוה"ק דוקא לגנימן ידיר ד' וכנ"ל ולא לכל שאר השנטיש ונע"כ משמן פגמא השתחואה לרשע עונד ע"ז שזו חיון כמה מלוסה היא הע"ז נעממותה וכנ"ל.

ולפי המנזרל חין לנו כ"א להאנה שנזרן מתנים ולומר חיו מיום הדין וחיו לנו מיום התוכחה ומה שנטי ייה לא זכו להקרא נחוק"ק בשם ידיר ד' כ"א ננימן לחוד משום שמן פגמא השתחואה לעשו הרשע עונד ע"ז ונהי דהיתה נרנן אזהרה ומתמת אונם מכ"ש שאר בני אדם כו"כ פעמים נאונם ונרנן מתנפי וכורעים ומשתחויס לאדם כופר בעיקר דגרוע הרנה יותר ויותר מעשו הרשע וכמ"ש הרמב"ם במורה נבוכים דכופר במציאות ונאמהות השי"ת נרוע מעונד ע"ז וכהנזל לעיל (אות י"ד) יע"ש.

והנה לפי"ש לעיל (סוף אות ט"ו) בשם הרמב"ם במורה נבוכים דרזן מנות התורה אינם כ"א להסיר גדר ע"ז מניינו והמזנה עיקרו להעתיק הקרצות לשמו יתעלה ועי"ז יתמה שם ע"ז דהורגלו נמזרים וכהנזל לעיל מונן שפיר הא דאח"ל נסנהדין (ז' ע"ג) המעמיד דיין שאינו הגון כנוטע אשרה בישראל ונמקוס ת"ה כנוטע אשרה אלל המזנה יע"ש ולכאורה

האזי מלתא טעמא נבי' תמליזה סנרה תליא זה צה וכמונן.

אמנם לפי"ט הרמנ"ס נמורה נבוכים הכ"ל מונן שפיר והיינו כיון דנלמח רזני ומלות התורה המה להסיר האדם מע"ז וכמ"ס הרמנ"ס ז"ל והדיין שאינו הגון כנשל נדיניו והוראותיו צלונם ונשגב ונרנן וכיון דלינו מורה כהלכה ובתורה שוב עי"ז הו"ל נלמח ע"ז נמורה כיון דהוראה כהלכה ובמלצה היא סינה להסיר ושימחה ע"ז שפיר היכא דההוראה אינו כהלכה ובמלצה הו"ל נגדר ע"ז. ונמקום ת"ה הו"ל כנוטע אשרה נמקום המזנה ג"כ ע"ד הכ"ל יען דנלמח עיקר המזנה. הוא דעל ידו יתרחקו מע"ז דהורגלו זה ועי"ז שנוטע אשרה אלל המזנה וזהו נגדר מ"ס הרמנ"ס ז"ל נמורה נבוכים ה"ג פרק ל"ג ה"ו ולחמ המלצה בהקדנה וכיון אל הנזית לחנם היחה בעצור שחעלה נדיכס זלח הפינה ונענורה העתקתי אלו הענדודות לשמי עד שימחה שם ענודה זרה ותתקיים פנת יחודו. ונלחם לחם ונעלחם התכלית ההוא והתמקחם נמה שנעשה בענורה והוא שחלם ספקתם נמליחתי כתשו נד' ויאמרו לא הוא. וענדחם ענודה זרה וקטרתם לנעל והלך אחרי אלהים אחרים ונלחם אל הנזית וגו' ונשחרתם מכונים אל היכל ד' ומקריבים הקרנות אשר לא היו מכונים כונה רהשונה וכו' עכ"ל יעו"ש וה"ה נח"ה דנלמח עיקר דמו"ק הוקשה כנוד ומורה ת"ה לכנוד ומורה הקנ"ה ושהוא נגדר לחנעי נינו להקנ"ה וכעין שחמרו ח"ל (צ"צ קט"ז ע"ה) מי שיש לו חולה נחוק ציתו ילך אלל חכם ויבקש עליו רחמים וכדתנן צנרכות ל"ד ע"ג נר"ה נן דוסא שהיה מחפלה על החולים יעו"ש ולא נזרו דאפשר עי"ז יסוננ האמנה לנמרי צנצר ודס כענין שגזרו ענודה לנבוכים ומלכות עיקר טעמא משום דהת"ה יקרב לנן של ישראל לאניהן שנשמים צמה שירה לעס ד' אלל חוקי אלקים

ותורתיו ע"ז השלימות דת"ה הוא מי שיראתו קודמת להכמתו ועי"ז הוא מסיר העם מע"ז ומנורה דע"ז משום דרזנ מלות התורה המה להרחקה מנדר ע"ז וכמ"ס הרמנ"ס ז"ל נמורה נבוכים וכהנלה לעיל ולס מעמידין דיין שאינו הגון נמקום ת"ה דהוא יורה וידין זהו נגדר נוטע אשרה אלל המזנה משום דההוראותיו ודיניו שלא כהלכה ובתורה הוא מסיר העם מחלרי ד' דכיון דרז מלות המה להסיר נדר ע"ז ממילא היכא דעושים שלל כמלצו המה נגדר התקרנות לנגדר ע"ז וה"ה דמה חמש לנוטע אשרה אלל המזנה וכיון דעי"ז הוא נגדר ע"ז שפיר לח"ל (שנת קל"ט ע"ה) אס רלית דור שררות רנות נלות עליו לא ונדוק צדייני ישראל שכל פורענות שנלה לעולם לא נלה חלה נשניל דיניו ישראל וכו' יעו"ש והיינו דכיון דעי"ז המה נגדר ענודי ע"ז שוב כל חרון חף וקנלה וכעס וזר ולחיונ ושונה שייך צהו וכל העונשים הוא לסינה ענוד ע"ז וכנ"ל. ומי שדעתו רחנה ידון מכל מה שכתנתי עוד דנרים צדמה להס והנן.

יח ולבאורה תמוה הא דלמור נר"ה (כ"ד ע"ג) ונע"ז (מ"ג ע"ג) והא ההיא צי כנישחא דשף ויתני צנדרעל דהוא ציה אנדרטל והור עיילי רצ ושחאל ולחנה דשחאל ולוי ומלני התם וכו' יעו"ש ושם צע"ז פירש"י הו"ל אנדרטל ללס וכו' ועיקר טעמא משום דנרנים ליכא השדה ונלמח לפי"ט צנירור הענין מניילא חסור וכנ"ל.

אמנם ז"א דהתם האי ללס לאו סימנח ודמות לע"ז כ"א ללס דמות המלך וכדפירש"י בשנת (ע"ג ע"ג) נד"ה אנדרטל וכו' ונר"ה (כ"ד ע"ג) ונפסחדרין (ס"ה ע"ג) נד"ה חלל דחא אנדרטל וכו' יעו"ש והתם עיקר איקורה לאו משום דנענש הו"ל נגדר ע"ז כ"א משום דהתורה אסרה כל זורה והלכך משום אימת המלך שפיר שרו

נצנים לזיכא השדא תשא"כ היכא דהאלם
עשה סימנא לטורא הנענד אין הו"א נעולס
דחו צדד ע"ז נמורה ונלא ציטול אסורה
מה"ת אפילו להדיט ולגנוא אסורה אפילו
נציטול.

יט) בללו של דבר המעיין היטב ונאזק
לשם שמים נכל מה שכתנתי
נצירור הלי עלינא ירחא וינין גודל פרנה
הני רשיעי ומינים המכונים ותכונים נחור
נ"ד דפה לונדן דחלנד פרטת גרונ דיני
תורה עוד הרנו הטא ופשע צורא דע"ז
נחצירן ניה ע"ז המיוחד ללימוד אמונת
השילוש דחמירא טונא תגדר ע"ז דזהו
כפירה נמורה נאחדות השם יתעלה ונתינת
אלקות לבשר דם וכחונא כ"ז נאריכות לעיל
(אות י"ד) יעו"ש היטב ונפרט דנכתל ניה
ע"ז ה"ל קנטיים ועומדים תרתי נלמי
שתי וערנ דמות ירחתם אמונת הגשמה
נצורא יתגדך דחו כפירה נמורה ופשיטות
גמור דאסור לראותו ומכ"ש ליכנס צו ואפילו
להדיט וק"ו נ"צ של ק"ו לגנוא להחפול
צ צימים גוראים והמקודשים ונלא ציטול
וכי י"ש ע"ז גדולה מזה

וביותר גדלה ורנחה למעלה ראש גדר
מיטת דידהו יען דליכא ננד"ז
שום שחן זכות להגדיקם דאפילו נהדר
צוכותם ולומר דהתירם היה מגדול חסרון
ידעתם נמורה ונגד כסילים ניגהו והגם
דה אינו שום זכות וכת"ש הרמנ"ס ז"ל
נמורה נצוכים וכחונא לעיל (אות י"ד)
יעו"ש ת"מ אפילו נדחוק וימחל דכסילות
נ"כ נגד זכות עכ"פ להפקיעם ע"ז תגדר
מינים דכופרים נמורים ת"מ נהני רשיעי
אין לומר זה יען דהיו צדד מותרים דאני
התירתי צהם ופרשתי חומר האיסור
נמכתני עתים היתאים צהם לונדון והני
מינים לא השגירו על כל זה
והחירו ענוה זרה היתר חמורה
נצונ ענוה זרה אמונת השילוש דיסדוה
פריני עתנו לסטים שכתומם כנשוה ומכ"ז

תגורר כמה גדלה פרטתם ועושהם הוא כדין
תגדף דיהרגו מיתת כפירה וניותר צדד
חוטאים ותהטיאיים הרנים והשם הטוב
יקיים דינא דתורתו נהם ויטהר לננו לענדו
נלננ שלם חתן סלה.

ב) והנה נעוסקי צהלי ענינא נודמן
לידי ספר איזוהו נשך להרנ
שלמה זלמן פינס ורחיתי צו דכתנ ה"ל
מעכשיו לשיטתם זו של הרמנ"ס והר"ן דאין
כה ניד חכמים נשום אופן לעקור לדורות
צדד תורה נקום ועשה יקשה מהיכן מקור
הדין דמוסרים ומותרים ומינין מורידין ולא
מעלין בשלמא נמוסר לא קשיא דהוי מעט
רודף כדכתנ הרמנ"ן והסניר נמי המדכי
נצם מהר"ס נצוף נ"ק דאפילו מסר ממון
לעכו"ם דרכם לנאח מעלילה לעלילה עד
שיתגלגל הנמסר לעלילה הכרוכה נסכנת
נפשות אלא מין ומומר להכעים דשניק
התירא ואכיל איסורא הרי לא נתחייב נשום
זה מיתת מדין תורה נשום אופן ואין היה
הרשות ניד חכמים לעקור הללו דלא הרזה
נקום ועשה להרנ אותו נידים אלא
דהרמנ"ס ורנן הפוסקים ואפשר שנטעם
זה נאחת כתנ הרא"ש נחשונה שהנחה
נח"ל פ"ה מה' מלוה ולוה דהא דמורידין
לאו להורגן נידים קאמר אלא להורידן לצור.
אנל לדעת הרמנ"ס נפ"ד מה' רוחא הלכה י'
והטור דלא ס"ל הכי יקשה ונע"כ נ"ל
דעונש זה גני מין ומומר להכעים הוי
להרמנ"ס הלכה למשה מסיני כדכתנ רש"י
נפסאדדין (פ"ה ע"ג) נד"ס והיכא דחמיא
וכו' על עונש כגון זה שאין לו מקום נמורה
נצכתנ הינו שמתניסין מי שלקח ושהו או
ההורג נפש נעדות מיוחדת לכיפה נודאי
הלל"ת הוא עונש זה הכיפה וה"נ עונש
דמורידין נמין ומומר להרמנ"ס ולהר"ן
הוי הלל"ת עכ"ל הרנ רש"י נצפרו הכ"ל
ודצריו תמוהין דהנין מפירש"י דמשום דליכא
נעונש כיפה קרא מפרש נע"כ לומר דהאי
עונש הוא הלל"ת ונאחת א"ז כוונת רש"י

ז"ל כלל וכ"א דזה נרור ומפורש נש"ם
דענש כיפה הוא הלכה למשה מסיני דכ"א
הש"ם מהדר לשכוחי רחמ' נמקנת להאי
הלל"מ וליזא דמיון להוכיח דהיכא דלא
ידעין מקור לדין המפורש נש"ם דאק
מסנרז דנפשי' ניקוס ונימל דהו הלל"מ.
ונלמח קושיתו מעקרא ליתא דמפורש להדיא
צמורה ננוכים ה"ג פרק מ"א ה"ל וכן הוא
הדין אללי נכל עזירה שירא ממה סתירת
התורה או המחלוקת כנגדה ואפילו הכל
אדם מישאל נש נכל או לשעטנו או
הקיף פחת הרש' לנזיון התורה מפני דעת
שיתנר ממנו שאינו מלמין זאת התורה
אמת הוא אללי הנלמד עליו את ד' הוא
מנדק ויהרג מיתת כפירה לא מיתת עונש
יחלשי עיר הנדחת שיהרגו מיתת כופרים
לא מיתת עונש וכו' עכ"ל ונפירוש המשניות
כתב עוד הרמנ"ס נפ"א נמשנה חומר
נדנרי סופרים וכו' ה"ל אלל נזוקין
ונייחוסין שמכחישי' את הקבלה מכל וכל
ומסתפקין על הכתוב צמורה וכו' אלל הן
נהרגין על הכפירה כמו שנהרג המכחיש.
נלקות או מי שמכחיש נמשח רנינו עליו
השלוס כי כל ההורס יסוד מלותן היסודות
שאלמתי לך יאל מדין צעל התורה עכ"ל
הרי מנחל להדיא שיטת הרמנ"ס ז"ל דעיקר
חיונ הרונת מינים משום כפירה ונגד
מנדק הוא.

ולכאורה תמוה הא דכתב הרמנ"ס נפ"א
הלכה א' מה' עכו"ס ה"ל
אלל המוסרין והאפקורסין מישאל מנה
ללנזן ניד ולהורדין עד צל שחת מפני שהן
מנרין לישראל ומסירין את העם מהארי ד'
עכ"ל יעו"ש ומלשנו ז"ל נראה דעיקר מנות
הריגתו משום סינו כפירת אחרים וצמורה
ונפירוש המשניות שם נראה דמנות הריגתו
משום עונות כפירתו ומשום דהוא צעלנו
כופר נלקות או צמרה"ה ואפילו אינו דורש
לאחרים דנרי מינות וכפירה.

ולע"ד נראה דעיקר דכתב הרמנ"ס (נפ"א
הלכה א' מה' עכו"ס) לטעמא
דמסירין את העם מהארי ד' ולא בני ל'
משום דהו"ל כופר בעונות משום דזה
השמיטין דלא נעי אפילו התראה וכדין מסית
דלא נעי התראה וכמ"ס הרמנ"ס נפ"ה
הלכה ג' מה' עכו"ס ה"ל ואין המסית
נריך התראה וכו' עכ"ל יעו"ש דלפי"ס
הרמנ"ס נפירוש המשניות בסנהדרין פי"א
נמשנה חומר נדנרי סופרים וכו' וצמורה
ננוכים ה"ג פרק מ"א דהריגת מינים הוא
מיתת כפירה דהו"ל עדר מנדק וכהנול
לעיל ושנ אפסר לומר דנעי התראה וכדין
מנדק ננעי התראה וכדלמך בסנהדרין (ע"ח
ע"ג) מנדק הורחל שיה' וכו"מ נפ"ג
הלכה ט' מה' עכו"ס כתב דשיטת הרמנ"ס
מנדק לא נעי התראה ומסיק נ"ע ושנ
לא נרירה כ"כ והלכך נרירה דכתב הרמנ"ס
(נפ"א הלכה א' מה' עכו"ס) דנקט נמי
מוסרים ומסנרז לומר אפקורסים דנקט
התם מיירי דומיל דמוסרים שזוקין
לאחרים ונכה"ג מלנד טעמא עונות כפירתו
ונגד מנדק הו"ל נמי מסית ושנ נרור דלא
נעי התראה והלכך דקדק הרמנ"ס וכתב
משום דמסירין את העם מהארי ד' ועי"ז
הו"ל נגד מסית ולא נעי התראה וה"ה
מוסר לא נעי התראה (יעוין נרמ"א חו"מ
סימן שפ"ה ס"ק י') ונפירוש המשניות
וצמורה ננוכים ה"ל מיירי נעיקר חיונ
מיתת מין משום דהו"ל נגד מנדק ואפילו
אינו מוסית לאחרים וכ"א משום דעונות
כפירה ונכה"ג אפסר דנעי התראה וכו"ל.
ונלמח מ"ס תוס' ע"ז (ס"ד ע"ג) נד"ה
ליזא נר וכו' דהא דנעכו"ס אין מורדין
מיירי כ"ז שלל דמהו נ"ד יעו"ש נראה
דנמינים דמורדיים הוא אפילו נלא דמהו
צית דין ומחילת נראה מזה דשיטת
התוספות דלא צנו נמי התראה דעיקר
דינא דהתראה הוא היכא דנעיקן לדונ דנינא
דמורה עפ"י נ"ד וכדקיי"ל נמי דכיפה

ח"צ התרחק וכח"ס הרמז"ס נפ"ה הלכה ה' מה' סנהדרין וכה"ק דחננל שחול (סנהדרין פ"א ע"ג) וכח"ס נכ"מ יעו"ש. נשלם בירור הלכה זו ביום א' ערב יום הקדוש שנת תרצ"ג לאלף הששי בפה לויגדון בירת ענגלאנד הכ"ד כותב וחותם שמר' מנשה הכהן אדלר

כא) והנה חור ליום ה' פ' נח תרנ"ג חזקת לידי (נצית ידידי היקר מהר"ר הנא כ"י הלפרין נעיר מלשעסטר) ספר הנגלת השרון חונר מכונד הרה"ג רבי דוד מחניש שליט"א רב נעיר טארנפאל נמזינת פולין ונעיוני רחיתי נהלך לו"ה (כיתו ע"ז) חלתה דתמוה טונא והול ננוגע למה נכחנתי נחות הקדוש רחיתי להעתיקו ולכתוב נזה הנלע"ד חה החלי.

כתב שם ה"ל וגם הקשה התוס' שם (ע"ז כ"ו ע"ג) ד"ה ולא מורידין וכו' הא כל עכו"ם הם עונדי חלילים וחמלי חין מורידין חותם כישראל התומר לע"ז. אך נראה והנה נעם הענין דמורידין נע"כ חין זה מטעם שהם מחויבין מיתה דהא זה חסר רק נ"ד דנריך עדים והתרחק והקירות ונדירות כדאמרו ז"ל (מכות ז' ע"ה) נסנהדרין ההורגת אחת לשנעים שנה נקרה חננית. חלל הענין הוא לו משום תקנת ההרס כמוסרין וכדומה שידם מזיקים לנריות וניתן להגילם ננפסם כדון רודף חו משום תקנת עמנו שלל יוסיף להרשיע דהיינו שם רק לשמים כמו שכתב התוספות נסנהדרין (ע"ג עמוד ח') דנור המתחיל להגיל ננפשו וכו' גני רודף חמר נהמה דמזלין חותו מהענינה ננפשו של עמנו ע"ש כן כתב נ"כ נחידושי הר"ן על מחניתו ע"ש. והנה הא דמחויבין חמו להגילם מהענינה ננפשו חל נ"ל דה נלמד מחמלי דקאמרינן והשנוחו לו לרצות חנינה גופו (ע"ש נכ"ק פ"א ע"ג) ונסנהדרין ע"ג ע"ה) וא"כ מכש"כ דמחויבין על חנינה

נשמתו ומחמלי טעמא מורידין חותם כדי להגילם שלל יוסיפו לחטוא. וא"כ מיושב שפיר קושית תוס' הנ"ל דכ"ז רק נישארל דוהשנוחו נישארל הוא דכתיב דמחויבין על חנינה חלל נעכו"ם דאדרנא חסור להשיג חנינה לעכו"ם וקרא דוהשנוחו לא קחי על העכו"ם ח"כ נס על חנינה גופם ונשמתם חין חמו מחויבין וא"כ ל"ל לשפך דם נחמס להורידו כיון דחין חמו מחויבין נהגלת נשמתן ולכך נעכו"ם חף דמהה עונדי חלילים מ"מ דינס דלא מעלין ולא מורידין ולא קשה קושית תוס' הנ"ל עכ"ל יעו"ש.

כב) ותשובה טונא ומכמה טעמי הדא מה שכתב להסגיר טעמא דהתר מיתתו משום האלת נשמתו חין לומר דמירי היכל דעשה תשובה דח"כ נרור ופשוט דחסור להורגו על כפירתו לשער וכ"א נע"כ לומר דמירי דעמוד נמרדו ח"כ מחי האלת נשמתו חילא נהריגתו דלא יוסיף להרשיע והא חפילו נהריגתו נידון נגיהנס לדורי דורות וכדאמרו נר"ה (י"ז ע"ה) חלל המינין והמסורות והאפיקורסים שכתבו נתורה וכו' יורדין לגיהנס ונידונין נה לדורי דורות וכו' והנזל נרמז"ס נפ"ג הלכה ו' מה' תשובה ה"ל ואלו הן חלין להן חלק לעוה"ז חלל נכרתין ולידנין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים המינים והאפיקורסים והכופרים נתורה וכו' עכ"ל יעו"ש וא"כ חפילו מניעת רשעתו ע"י הריגתו חין תקנה לנשמתו ולומר דהריגתו הוא תיקון כיון דלא מת על מעוהו וכדרך העולם זה חי אפשר לומר דעיקר כתב נספר ה"ל משום שלל יוסיף להרשיע חה תמוה.

ועוד דנע"ז (כ"ו ע"ג) נהא דחני רבי חנהו קמיה דרבי יוחנן חלל המינין והמסורות והממורים מורידין ולא מעלין ח"ל חני שונה לכל חנינה חסיד לרצות חת המומר וחל חמרת מורידין יעו"ש ומקושימו

ולא נאליך כולהו עזירות וכדתקן להזיל
במשנה דסנהדרין (ע"ג ע"א) חזל הרודף
אחר נהמה והמחלל את השנת והעונד ע"א
אין מזילין אותן נפשו ע"כ יע"ש מנזאר
ומפורש הלכה ברורה נמשנה דהיכל דאינו
כ"א רע לשמים ואפילו נאסור ע"ז נמי
אסור להורגו משום תקנתו שלא יוסיף
להרשיע וא"כ הדרג קושייתו לדוכתה.

ולקושטא דמלתא הדגדג מנזאר ומפורש
בהרמז"ס נפירוש המשניות
ונמורה נבוכים באריכות דעיקר טעמא משום
כפירה ובגדר מנדף ועיקר דכתב הרמז"ס
בחיבורו טעם שמשירין העם מאחרי ד' הוא
לאשמעין דכזה"ג מזה להרגו אפילו בלי
התראה דזהו בגדר מסית וכדנציאתי כ"ז
לעיל אות כ' יע"ש.

זו שני ליה סמי מכלן מומר ולסגרת נעל
ספר חזקוני השרון הכ"ל מאי פריך והא
אדרבא מהאי טעמא דמומר אחרוני להשנה
אזידה דממונו שפיר מזהרין נמי על אגדות
גופו ונשמתו והלכך מורידין וכסגרתו הכ"ל,

וביותר תמוה מה דנפתייע לסגרתו
מתום סנהדרין (ע"ג ע"א) (א)
ד"ה להזילו נפשו וכו' דהוכיחו מנהמה
דמזילין קאי על הרודף ולומר דמזילין אותו
מהענינה ונאמת דהו זה התום מדאמר
התם נש"ס נערה המאורסה ניתן להזילה
נפשו יע"ש ונאמת אפילו בסגרת התום
וההו"א או דנימא נערה המאורסה נמי
גרסינן ניתן להזילו נפשו ועי"ז שפיר
אפשר לומר דר"ל דמזילין קאי על הרודף
וכונת חז"ל דמזילין אותו מהענינה נפשו
מ"מ האי דינא אינו כ"א ברזיה ועריות

אחד־עשר"מ זהויותי לקבל פני כ"ק
קלמו"ר הנס"ק שליט"א

הנה על מה שכתנתי נתינוני בראה
בהן תליהם (סיומן ל"ה) נחשנתי
לרש"ג רני וחור קן ו"ל נענין השפיר
הקון נחשפירם נהנשנתי ודסר מה"ת
ונסוף נחשנתי הנ"ל נניורו הלכס אז דה"ו
לחלש דסר ליסור חורס כנשני עור
לכוני שם ומשנשנתי שכתנ"ל לכוסור
ליון שם רליוס ונלחם כנשני הנל"ד ונפרס
נש"ע יו"ד סיומן קפ"ה ס"ק י' תפסקה
דחורס וליון לוח מהש"ע תפלו זיו כ"ש
ויכו"ש הו"ל (נחשנתי פ"ה מנשה ה') הרצ
נח נליוס וכו' ועל המוריס נקורס של
לחלס ופירס ונשנ"ל תפלו לכוסור
החורס יעו"ש נחשנתי חוריון נכחיות (הסר
כנשני חספר עולות ויושנתי נעיקרי
זקני פירש"י ו"ל נח נלחם הו"ל ל"ה
מחפר דקול נחור עכ"ל מנחל ומנדריו
ו"ל דב לחון קדוש ד' נילח זקני נחשפירם
והנח הנלון נעל ההח"ם ו"ל החו"ה סיומן
קנ"ט תלוד נחח נחח נילוח זקני נחשפירם
וכנח חו"ה נחח קנוליס חוריון ליון ידיוס
נחשנתי יעו"ש ומחשנתי שלח הניל
הנלון ההח"ם ו"ל לחל דכריות הנ"ל
חנחל נפרש"י הו"ל לחחון נילוד ד' נח
סיוס זקני ע"כ לכוני נסוף נחשנתי הנ"ל
העיר נכוד הרס"ג ר' תליונל חליו
שליח"ה חנח נחחנתי נ"ה כנוד הרס"ג חו"ה
מ"ס וכו' חו"ה מנשה חלוד שליח"ה

עיקור דה' הלכות שחטה נמקום עיקר דהונת
על עיקר הדנר וחסיונותו וגם על סוג קדושה
דכעין י"ג עקרים וח"ו. לומר על אחרון
משיח צ' כהאי לשון דהוא הי' עיקור
המעורר רחמים וכ"א מהרואי הי"ל לכתוב
לשון דהוא הי' עיקר המעורר רחמים.

(ב) **שוב** מ"ש כת"ר להסניר כוונת
רש"י ע"פ ש"ס שנת (ז')
ע"ה) דגם אחרון ננטרע ומנורע טעון גילוח
וגם זקנו יגלה וזו תו"ד ונלחמת לו יהיבנא
לסנרתו זו והיינו לומר דנרייתא (הוריות
וכריתות) דזקן אהרן כשהוא נוספר לא קאי
כ"א לר"ע דס"ל (שנת שס) דגם אחרון
ננטרע נמי תמוה טובא דהא דלכתי לשון
כשהוא מספר וכו' אינו מוכן דהאי לשון
משמע דסיפורו היתה תמידית ולפי סברת
כת"ר לא היה זה כ"א פ"א בשעת גילוחו
לנרעתו וא"כ הי"ל להנרייתא למקט
וכשהיה מספר עליו וישנו וכו' וזה הי' המוכן
דפ"א הי' זה וכסנרתו.

ועוד כיון דעיקר סנרתו היא להסניר
כוונת רש"י דפירש מספר דשקיל
נמזיה וחי נימא כסנרתו דמייירי לתגלחת
נרעתו תמוה לשיטת רש"י דס"ל נכמה דוכתי
ומהם נפסחים (ל"ג ע"ג) נד"ה נכנייה
נמי וכו' יעו"ש דלובלין ומשקין טומאת ענמן
נכ"ש שז נטמאו הני שתי טיפי מרגליות
מחמת נרעתו ואפילו נימא דלא הי' נהו
שיעור לטומאת אחרים והיינו דביעית
וכחשמועות לשון שתי טיפי וכו' דהיא כ"ש
מ"מ טומאת ענמן שפיר יב נהן לשיטת רש"י
ואז אין סברא לומר דטומאתו נשאר עליו
לאחר שתרפא ונטהר מנרעתו ונהי דלית
נהו שיעור לטמא אחרים ואפילו לשיטת
רש"י מ"מ כיון דנעמיתן טמאים פשיטא
דאסור ליכנס נהן למשכן וכדלמך (צנחנים
ז"ה ע"ה) מעיל שנמא מכניסו נפחות משלש
על שלש וכו' יעו"ש דזקא מעיל הוא דשרי
נפחות משלש על שלש ומשום דנזיר ליה

לספר ככל יום ולא היו יכולים להיות נראה
עולות ויושנות נעקרי זקנו ושפיר נכון הלשון
יורד שנכמה פעמים יורד מהראש על הזקן
היינו ככל פעם שהוא מספר שער הראש
ונכון הוא ומחויב לנו למשכונני נפשין נכדי
דלא לפגוע ה"ו נמשיח ד' ויש לי להאריך
הרבה וזה אך אחתין עד יבואו דבריו אלי
ואז נאריך ח"ה נרוז חריפות והנני נזה
הדו"ש מנרכו נגמ"ט אלימלך הלוי נן לכ"ק
אחמו"ר שליט"א מאסטראוואל החופ"ק
נאשעלסק. עכ"ל נמכתנו ועל זה השנתי
ח"ו תשובתי.

סימן ח

שיל"ת א' נח תרנ"ו לונדון יע"ה.

החיים השלום וכט"ס לכבוד הרה"ג
המפורסם נש"ק כקש"ת מהור"ר
אלימלך הלוי שליט"א רנ ואנ"ד נק"ק
נאשעלסק מדינת פולין יצ"ו.

אחדש"ת יק"מ הגלוי קבלתי נחמה"ם
העבר ועד כה לא נפניתי להשיב
לכת"ר לסיבת טרדות נרות סביב שמו עלי
וכעת לקחתי לי פנאי להשיב מפני הכבוד:
אשר כת"ר תמה על פניעתי נאחרון משיח ד'
והעיר למוסר אנוי ואני נעיני דמר ונעיני
דמר אנוי כבוד הגה"צ שליט"א ח"ו כמתעתע
נאחי לגול מעלי השעת פגיעה נאחרון משיח
ד' דמזרע' קאחינא ולנירור ענינא וזה החלי
נפ"ד.

(א) **הנה** מ"ש כת"ר נמכתנו ח"ל
שזקן הוא כל הי"ג מדות
הרחמים ואחרון הכהן הוא היה עיקור
המעורר רחמים על כל ישראל וכו' עכ"ל כתנ
מר לשון עיקור דהונת על סוג פסול וכעין

שיעורא דקבלת טומאה משא"כ אוכל ומשקה
דשיעור קבלת טומאה נשית רש"י היא
נכ"ש נרור דלית נהו איסור כניסה נטומאה
למשכן ונחמת לפי מה דקיימא לן
דחצי שיעור אסור מן העזרה אפשר
לומר ולכ"ע ואפילו להני שיטות דס"ל
דנכ לקבלת טומאה נעיק כניסה ורניעית
מ"ח אסור מה"ת כניסה הני טיפי נטומאה
למשכן ומשום ה"ש דאסור מה"ת לכמה
פוסקים אפילו נמדי דלאו דלכילה והא
דמעיל שנטמא מכניסו נפחות משלש על
שלש (זנחים שם) עיקר משום דמרא
דהאי חיתמא הוא ר"ל דסנירף ליה
(יומא ע"ד ע"א) ח"ש מותר מה"ת
משא"כ לפי"ח דקיי"ל כר"י דח"ש אסור
מה"ת שפיר אסור. ואפשר נמי לומר דנדינא
דר"ל דמעיל שנטמא הכ"ל גס ר"י מודה
והי"ד דס"ל ח"ש אסור מה"ת ואפילו להני
פוסקים דנכל איסורי תורה ואפילו נטומאה
ס"ל ר"י דח"ש הוא מה"ת ומטעמא משום
פסידא דהקדש התירו דמעיל שנטמא ח"ש
נמקדש וכעין דקיי"ל אין שנות נמקדש
משא"כ נמקדש דליכא פסידא דקודש וכעין
נהני טיפי שפיר הדריק לעיקר דינא דקיי"ל
ה"ש אסור מה"ת ונזה א"ש הא דכתב
הרמז"ס פ"ג הלכה ג' מה' שניחת עשור
דח"ש אסור מה"ת ומ"ח כתב נפ"ח הלכה
כ' מה' מעשה הקרננות דמעיל שנטמא
מכניסו נפחות משלש על שלש יעו"ש והיינו
מסנרת חילוק הכ"ל ואין הכרח לומר
דשיטת הרמז"ס היא דאפילו לר"י דח"ש
אסור מה"ת דוקא נמדי דלכילה דז"א וכנ"ל
וכ"ז אפילו להני שיטות דלעולם ואפילו
לקבלת טומאה נעיק שיעור כניסה ורניעית
ומכ"ש לשיטת רש"י דס"ל דלקבלת טומאה
סני נכ"ש פשיטא דלית נהו איסור מה"ת
נכניסותן למשכן. ונפרט דסניא מתא דיהיו
תלויים דקון אהרן משיח ד' ויענוד נהו עצות
הקודש משום איסורא דמאזים לנזה ומכ"ש
דעוד יהיו תלויים נכ"ש.

וביותר נלע"ד דאפילו להני שיטות דס"ל
דאפילו לקבלת טומאה נעיק
כניסה ורניעית מ"ח נהני טיפי מרגליות
מסנרת הוא דנימא חנינא. הקודש מכשרא
עכ"פ לפסולא דגופא מה"ת וכדאמר נמנחות
(ק"ז ע"ג) נותר ופרה אחאי מטמאין
טומאת אוכלין עפרא נעלמא כינהו א"ל
הינת הקודש מכשרתן וכו' לאיפסולי דגופיה
וכו' יעו"ש ואפילו לנ"ד משקיני מדינא
דכן דוקא מלמא אחרים אלל טומאת עזמן
יש להן וכדאמר נפסחים (יז ע"א) ושפיר
מסנרת לומר דחנינא הקודש וכשרתן ונפרט
נטיפי דשמן המשחה לא מנעיה להרצ"ד
דס"ל דחיוז סיכנוהו הוא נכ"ש לכ"ע פשיטא
דמסנרת היא דיטמא נמי נכ"ש אלל אפילו
להרמז"ס דאפילו נסיכה נמי נע"י ר"י
כזית מ"ח כיון דנרייתא דזנחים (ק"ג
ע"א) אהרן קרוב הוא וכו' הוא כר"מ
וכמ"ש תוד"ה אהרן וכו' יעו"ש ור"מ
הא ס"ל דסיכה ונתינה דשמן המשחה חיוזו
נכ"ש אפילו לשיטת הרמז"ס (יעוין כ"ז
נהרמז"ס פ"א הלכה י' מה' כלי המקדש
ונכ"מ שם) ופשיטא דליכא נהו עכ"פ
טומאת עזמן לאיסור כניסה למשכן לכ"ע
ואפילו להני שיטות דס"ל דאוכלין ומשקין
אפילו לקבלת טומאה נעיק כניסה ורניעית
וכנ"ל

ג' שוב מה דפשיטא לנר דלר"ע דס"ל
דנכ אהרן נלטרע הי' טעון
נמי תגלחת טהרה לע"ד נרור דז"א לפי"ח
דלמר נצחיים (קב) מרים ווי הסגירה
וכו' אלל כבוד גדול וכו' ונכ"ג נראה
דליכא חיוז דתגלחת טהרה ואפרים ומכמס
טעמי חדא דמפשטות הקרא נראה דמרים
לא היתה כ"א מזרעית נסביר ולא נהלט
דלין סנרף לומר דהקצ"ה נענינו התליטה ה"י
נטומאה ונהי דנזנחים שם אחר אני כהן אני
מסנירה אני חולטה ואני פטורה יעו"ש מ"ח
כיון דלין סנרף לומר דנחמת ח"ו התליטה
הקצ"ה לאותה זריקת נטומאה ונפרט אחר

תפלת מרע"ה עליה ונקרא נמי לא כתיב
כ"א תסגר שנת ימים ואחר תאסף דתיכף
תתשרה נמי גרפולא גמורה נע"כ לומר
דעיקר עונשה היה נסבוג מזורע מוסגר
וכפשוט הקרא תסגר שנת ימים והא דאמר
(זנחיס ס) אני תולטה הוא ע"ז המושאל
לענין חולי הנרעת ולא לענין טומאה דתליא
נחמית כהן דוקא וכיון דכאן הכהן היה
הקנ"ה ונרור דהקנ"ה לא הוילא שם טומאה
על אותה נדיקת ונע"כ כנ"ל.

ועוד מדכתיב ויאל הכהן אל מחון למחנה
וגו' והנה נרפא ננע הנרעת וגו'
ואז נני תגלחת ונפרים וכיון דסנירתה
והתלטה וטהרתה היתה נהקנ"ה נעממו
וכדאמר אגנחיס יעו"ש שז לא שייך קרא
דכתיב ויאל הכהן אל מחון למחנה ומשום
דמלא כל הארץ כבודו וכמונן ואנן קרא
דכתיב נענין ונרור ולא נחמיינה מרים
נתגלחת ונפרים.

ועוד אפילו לא נימא למעוטי מרים
מתגלחת ונפרים מהאי קרא ויאל
הכהן אל מחון למחנה וגו' נמי ידעין לה
משום דנמרים נמי שייך טעמא דאנני
(מגילה ה' ע"ג) דליף דמזרע מוסגר פטור
מתגלחת ונפרים משום דכתיב והנה נרפא
ננע הנרעת מן הנרוע מי שנרעתו תלוי'
נרפאות יאל זה שאין נרעתו תלוי' נרפאות
נמי היתה נרעתה תלוי' נמיס וכדכתיב
תסגר שנת ימים וגו' נרור דתורת מוסגר
הי' עליה ופטורה מתגלחת ונפרים.

וביותר נלע"ד דמרים נפטרה מתגלחת
ונפרים מדכתיב (נהעלתך יג
יד) תסגר שנת ימים מחון למחנה ואחר
תאסף דמשמע דתיכף אחר שנת ימי
הסנירה תאסף וכדאמר צנזיר (ת"ו ע"א)
אחר מעשה יחיד ומשום דכתיב אחר התגלחו
אלו חרו יעו"ש וכתיב נמי והעם לא נסע
עד האסף מרים דמשמע דנאספת מרים

תיכף נסעו וכמ"ש שם נתר הכי ואחר
קסעו העם מהלכות דמשמעו הוא תיכף
וכדאמר צנזיר (ת"ו ע"א) יעו"ש ואי נימא
דטעונה נמי תגלחת ונפרים היכי נסעו
תיכף וגם היכי שייך לומר ואחר תאסף
דעדיין מחוסרת טהרה נתגלחת ונפרים
ומכ"ז נע"כ לומר דלא היתה כ"א נתורת
מזרע מוסגר דפטורה מתגלחת ונפרים.
ונאמת נלע"ד אפילו לת"ק דר"מ דס"ל
(ננעים פ"ג חסנה ה') דלדס רואה ננעי
קרוז (יעוין נתוד"ה אהרן וכו' זנחיס ס)
נמי אין לומר דאהרן טימאה נהגלט
דמפשוט הקרא משמע דתיכף כאשר ראה
אהרן דהיא מזרעת נקש ממרע"ה דיתפלל
עזרה וימחול לה וגם הקנ"ה לא אחר כ"א
תסגר שנת ימים ואחר תאסף ומכ"ז נרור
לע"ד דלכ"ע לא היתה מרים כ"א נתורת
מוסגר דפטורה מתגלחת ונפרים.

ד) והנה לפימ"ש דמרים מעולם לא
היתה ת"ו טמאה נהגלט
וכ"א נתורת מזרע מוסגר תמיה הא
דנמגילה (ח ע"ג) מהדר הש"ס נתר קרא
ימי כל ימי לרנות מזרע מוסגר לשילוח
יעו"ש והא קרא מפורש נמרים תסגר
שנת ימים מחון למחנה וגו'.
ויתכן דנאמת לא היתה מרים ת"ו אפילו
נגדר מזרע מוסגר וטעמא דידו
כיון דאפילו נמוסגר נמי איכא סוג טומאה
וכדאמר התם (מגילה ח ע"ג) הא לענין
שילוח וטומאה זה וזה שוין יעו"ש שז
אין סגרא לומר דנדיקת כזו דזכתה לגילוי
שכינה ולדיוור עם הקנ"ה וכדכתיב
(נהעלתך ס) הלא גם ננו דנר וגו' תהי'
ת"ו טמאה ע"ז עונש ואפילו טמאה ערשית
נהגלט ומכ"ז נלע"ד נרור דתיכף נתפלת
מרע"ה נתרפאה מזרעתה ועוד קודם דנגור
עליה תורת הסגר שנת ימים כנר נתרפאה
וכעין דכתיב (שמות ד ו ז) והנה ידו
מזרעת כשנ"ל והנה שנה כנשרו ועיקר

היה להראות למרע"ה עונש הראוי לחטא
זה"ר וה"ה נמרים ע"ד הנ"ל ועיקר הניוו
חסגר שצעת ימים מתוך למחנה היה לנד
עונש ונזיפה הראוי למורע יען דקטלה
היה נלה"ר ולא נדלחת היתה ח"ו אפילו
נגדר מנורע מוסגר והלכך לא מני הש"ס
(מנילה ה ע"ב) למילף מהאי קרל דמרים
למנורע מוסגר דעלמל דלנעי שילוח מתוך
למחנה דעיקר שילוח דמרים היה בנזיפה
ולא מדינל וכדכתיב (בהעלתך) ואניה ירק
ירק בפניה הלא תכלס שצעת ימים וגו'.

(ה) ולפיכ"ש נגרר דמרים לא היתה
נחור מנורע דנעי תגלחת
וצפרים נרור ופשוט דלפילו לר"ע דס"ל
(שנת ז"ו) דנס אהרן נטרע מ"ח מסנרל
הנרורה למור דלא נעמל ח"ו בהללט לא מפי
הקנ"ה אליצל דר"מ דס"ל דקרוז חינו
רוחל ננעים ולא מפי נניו לת"ק וכ"ה
נגדר מוסגר היה ומשום דלמחת עיקר החטא
דניצור דלה"ר נמשה היה נמרים מדהקדימה
הכתוב וכדכתיב (בהעלתך יב א) ותדגר
מרים ואהרן נמשה וגו' וזנו מסנרל דלא
יהא טפל חמור מהעיקר וכמוסכס נש"ס
נכמה דוכתי ומהם נזנחים (מ"ח ע"ב)
יעו"ש.

(ו) ולקישוטא דמלחל נלע"ד דלרעת אהרן
אפילו לר"ע לא היתה ח"ו
בסימני טומאה כ"א ע"ד המושאל וגם לא
ע"ד עונש מהקנ"ה וכעונשה דמרים וכ"ה
נעמו קביל עליה וטעמא דידי דנלחת תמוה
היכי עלה על דעת ר"ע לדרוש דנס אהרן
ננטרע ולא הש לדגרי ריב"ב (שנת ז"ו)
עקיבל אחת עתיד ליתן לת הדין וכו' יעו"ש
ונכס"ג שיך שפיר למור שזק"ר ר"ע
להסידותי' וכדלמור נסנהדרין (ק"י ע"ב)
יעו"ש ונע"כ למור דטעמי' דר"ע הוא משום
דליל לשטתו דודיש (נכמה דוכתי ומהם
פסחים כ"ג ע"ב יעו"ש) חת ד' תירל וגו'
לרנות ת"ח ולאשכחן נמי דנקפידתו דר"ע

על יהודל בן נקוסל נזהינת פניו שהשיג את
ר"ט נענש יהודל בן נקוסל נמיתה וכדלמור
נמנחות (ס"ה ע"ב) יעו"ש וכיון דוה"ה
מורל רצו כמורל שמים הלכך שפיר דריש
ר"ע דנס אהרן נטרע ועיקר טעמיה דר"ע
מדכתיב ויחר קף ד' נס וגו' והא דהחורה
כסחה עליו משום דעיקר הדיצור דלה"ר
היתה נמרים מדהקדימה הכתוב והא דנכלל
נמי אהרן דניצור הוא לנד דשמע נזילותא
דמרע"ה ולא מיהא מעלה עליו הכתוב כדניצור
ממש והא דתניא (ספרי ל"ה א') ותדגר
מרים ואהרן נמשה מלמד שגיהס דגרו צו
אלא שמרים פתחה נדגר ע"כ יעו"ש נמי
ע"ד שכתנתי דמתוך שלא מיהא נה נשמעו
זילותא דרצו זהו כדניצור ממש וכעין דלח"ל
(שנת כ"ו ע"ב) נקרא דכתיב (מלכים א'
י"א) לו ינטה שלמה נמה לכחוש שיקון
מוילג וגו' ויעש שלמה הרע נעניי ד' אלא
מפני שהיה לו למחנת נגשו ולא מיהא מעלה
עליו הכתוב כדילו חטא ע"כ יעו"ש והלכך
כיון דאהרן ראה חרון אף דהקנ"ה עליהו
קביל עליה יסורי וכעין ר"א נר"ש דלמור
(ב"מ פ"ד ע"ב) אחיי ורעי נולו וכו'
יעו"ש ויען דהחטא היה נשמיעת לה"ר
דעונשו הוא נרעת קביל עלי' יסורי נרעת
ולא עס סימני טומאה ונידו הי' לסלקם מני'
וכר"א נר"ש (ב"מ סס) ולפטר נמי דטעמי'
דר"ע נרעת דאהרן ע"ד הנ"ל מדכתיב ויפן
אהרן דלשנל פנו מנינו ננגעים וכדכתיב
(מנורע י"ד ל"ו) ופנו את הנזית וגו'
ומדכתיב ויפן אהרן וגו' האי לשנל משמע
דנדידי' קיימל האי מלחל דפינוי ונע"כ
ע"ד הנ"ל דקביל עלי' יסורי נרעת יען
דחטאו נשמיעת זילותא דרצו היה נסוג
לה"ר דעונשו נרעת ומ"מ יען דחטאו לא היה
דניצור לא קביל עליה כ"א נרעת נלא סימני
טומאה זהו עיקר טעמי' דר"ע ולא הש
לנענת ריב"ב (שנת סס) ומשום דלדרצל
זהו כנודו של אהרן ונמו דקביל עלי' יסורי
נרעת על שמיעתו למור.

דהיו תלויים זקנו תמוה לשגל דכתיב יורד על הזקן וגו' דמשמעו הוא הוא והיינו דתמיד הוא יורד ונלמא לא היה זה כ"א פ"א נעת משיחתו והי"ל לקרא למיכתז כשמן הטוב על הראש שירד וגו' והלכך מיייתי ר"כ צרייתא אחרייתא דפליגא וס"ל דנלמא היו תלויים נראשו דוקא וכ"א כשהוא מסתפר ככל יום לראשו עולות ויושנות נעקרי זקנו זהו תירוטו דמר וכהנל לעיל (סימן הקדום) יעו"ש ותמוה ולדנא יאמר נא כת"ר נעלמו היכל הו"א נעולם לומר דלידך צרייתא תנא כשהוא נוספר וכו' דמיייתי ר"כ ר"ל דהיו תלויים נראשו דוקא ונחשפורת דראשו ירדו וישנו נעקרי זקנו ונא מדוקדק לשגל ביורד דכתיב נקרא ומשום דתמיד היה יורד כלומר ככל יום שהיה נוסתפר ראשו דא"כ תקנתם לשגל דקרא יורד על הזקן ואכתא לשגל דהאי לידך צרייתא דמיייתי ר"כ לא תקנתם דתניא וכשהוא מסתפר עולות ויושנות וכו' ונלמא כפי סגרת מר הי"ל למנקט יורדות ויושנות כלומר דיורדות מראשו ויושנות זקנו ומתניא עולות ויושנות משמע דעולות מזקנו דלמטה ויושנות למעלה ומשום דנלמא נא לידך צרייתא ס"ל דהיו תלויים זקנו וכשהוא מסתפר זקנו (לפירש"י נל"א) עולות ויושנות נעקרי זקנו חה צרור.

ב) **שוב** מ"ש כת"ר ח"ל שכה"ג מחויב לספר ככל יום עכ"ל נחמכ"ח ז"א דצרייתא ערוכה (סנהדרין כ"ג ע"ב) כה"ג מע"ש לע"ש והנל להלכה דרמז"ס פ"ה הלכה ו' מה' כלי המקדש יעו"ש.

י) **ומ"ש** כת"ר בשליח מכתנו ח"ל ומחויב לנו למשכנוי נפשינן בכדי דלא לפגוע ח"ו נמשיח ד' עכ"ל נזה דצריי אמתים ולחוקים ונלית לאו דוקא בפניעה נמשיח ד' כ"א נכדו כל אדם דתנינן אדם שנעלה נלם אלקים ומחויבים להדר להלדיקו אפילו ע"ז הדוקא ומ"ו דוקא

ז) **ועוד** אפשר לומר נטעמיה דר"ע וכפשטות הספרי דנלמא נא אהרן דיבר נעלם וכ"א מרים היתה העקריית והלכך נמי הקדימה הכתוב והלכך שפיר לא חש לטענת ריב"ז משום דלא תקשי ובי משא פנים יא נדבר וגם מדכתיב ויחר אף ד' צם וגו' מנואר דגם על אהרן הי' הרון אפו דהקצ"ה ונע"כ לומר דגם הוא נענש בעונש הראוי לדיבור לה"ר והא דכסתה עליו התורה הוא ללד כיון דלא היה הוא העיקר היה עונשו נמי עבד זמן קלר כלומר דננטרע ותיכף נפרהה מחנו הארעת וכעין דהי' נמרע"ה וכדכתיב (שמות ד' ו' ז') והנה ידו מנורעת כשלנו והנה שנה כנשרו: וכהנל לעיל (אות ד') יעו"ש ונ"ו ונא שכתנתי (נלות הקדום) עדיפא לי דלי ניונא דנלמא נענש אהרן מחמת עלם הדבור וכ"א דעונש היה צווק מוועט וכעין נמרע"ה לא היה לה לתוה"ק לכסות כונו שלל כסתה נמרע"ה ולמ"ש (נלות הקדום) ח"ש ומשום דנלמא חין וקוקס לנרעת על שמיעה לחוד והא דגם נלמא היה הרון אף ד' עלינותי' ומסתי' דהי' לו נרעת אחיות וגם יסורי הכפס נרלותיו הרון אפו דהקצ"ה עד דנענור זה קביל עלי' יסורי נרעת וכעין ר"א צר"ש וכדנלמא לעיל (אות הקדום) יעו"ש.

יהיה חין ביהיה ה"ו להעלות על הדעת ולומר דאפילו לר"ע היה טעון אהרן תנלחת לנרעתו כיון דנלמא אפילו מרים לא נחתיצה תנלחת ונפרים וכדנלמא כ"ו היטע לעיל (אות ג' ד' ה') יעו"ש ושון חין מקוקס לסגרת כת"ר נכוונת פירש"י ז"ל וכמונן וכ"ז לע"ד צרור צס"ד.

ח) **שוב** מ"ש כת"ר נתיירוטו השני להסנור כוונת רש"י דשקיל נמזייה נזה דמשוי פלונתה צין הני תרי צרייתות חהו חידושו דרנ כהנל ומשום דמתניתא קשיתיה דלי כפי האי צרייתא

דנדרים הנאכלים עכ"פ ע"י הדחק ולא דנדרים שאינם ראויים אפילו ע"י הדחק ובענין דברי כת"ר להסביר כוונת רש"י נכדי להעדיף משי"ד ד' כנסתא דלינה נזדקת ולינה ראוי' לעלות אפילו ע"י הדחק על שלחן הדייט ומכ"ש על שלחן מלכים מאן מלכי רבנן ומעיד אני עלי שמים וארץ דגם אהרן ורש"י גופייהו נמתינתא דרקיעא לא ניחא להו נהיפוך זכותייהו נחמנעות דברי כת"ר וגם לשונו שכתב וזהו ומחויב אלו למשכני נפשי' וכו' אינו מהראוי והי"ל לכתוב ומחויבים אלו או ומחויב אני והיינו או לשאל דרבים או לשאל דיתיד ולא נחרי לשני ולארכנ' אחרי רכשי יתיד ורבים ונאמת נמכתנו זה דרונה לכלול לשנינו ומחויבים אנתנו למשכני נפשי' ההכרה הי' לו לכתוב נלשון רבים והיינו ומחויבים אלו וכו' יעיין נמשנות רמ"א סימן ז' וימלא דמהרה"ל הוכיחו להרמ"א ע"ז.

יא) ולעקרא דמלתא נמתינהו עמ"ש נחיצורי מראה כהן מהמרא תליתא להסתייע מדברי רש"י (כריתות ה' ע"ג) דגילות הזקן נמספרים מותר דגם אהרן שקיל נמתייה דזקנו וכתב כת"ר דהו פגיעה בזהרן משי"ד וכהנאל נסיתון הקדוש אני שאל אותו כיון דנאמה קי"ל נש"ם ונכל הפוסקים דעיקר איסור תורה הוא בגילות שיש צי השתעה והיינו נחער ונמספרים מותר אפילו מדרבנן וכדנאמתי כ"ז היטב נחיצורי מראה כהן מהמרא תליתא סימן ל"ה יעו"ש היטב היכי הוה אחינא דנימא דנחמספורה זקן הוה ליה עזריין ומשום דעל פי שיטת האר"י ז"ל הוא אסור כיון דקי"ל אחרי רבים להטות ומדינא דגמרא וכל הפוסקים וגם נש"ע יו"ד סימן קפ"א ס"ק ט' אפסקא הלכתא דמותר שוב אין הו"א בעולם לומר דלדינא הלכה כהאר"י ז"ל נגד כל הפוסקים דהוה ק"ו גיטול

לכה"ת ומי לנו גדול מר"א הגדול דנרכייהו על שחלק על רבים (נ"מ נט ע"ג) וכת"א דאפשר לומר דע"פ האר"י ז"ל זהו נגדו קדש עומד נמותר לך ונפרט אהרן משי"ד ד' ושוב תמיהתו עלי בזה לכאורה נכונה דמיה שכתבתי נכוונת רש"י כריתות הכ"ל הו"ל פגיעה בזהרן דלא קידש עצמו נמותר לו ונפרט נמלתא דע"פ האר"י ז"ל זהו כללות הי"ג מדות הרחמים וכמ"ש כת"ר אמנם כשאלני לעצמי מוכה ומזכה אני נמקומי (סנהדרין ח' ע"א) ודברי רש"י ברורים כמו שכתבתי דנאמת הי' אהרן מספר זקנו ממש וכדינא דתוה"ק ומ"מ ח"י ניוגד ה"ו לסוג קדש עומד נמותר לך ואפילו לשיטת האר"י ז"ל ואדרבא נתספורת זקנו הוה אהרן גדול דקדושתו וקדושתו לדורות עולם ולטובת ישראל ודומיה דתוה"ל (חולין ה' ע"א) נקרא דכתיב (מלכים א' ז') והעורבים מביאים לו לחם ובשר וגו' מני טבחי דלחמא ע"פ הדבור וכדפירש"י שהקנ"ה התירו לפי שעה ונהי דנאמת הו"ל איסור משמיטת טבחי דלחמא יעו"ש וכמו שגזר זה לקמן (והיא נאות יז) יעו"ש היטב.

זלחמביר האי מלתא נהכרה לנאר סוגיא דהוריות ובריתות הכ"ל דחמיה טובא חה החלי נס"ד.

יב) הנה נכריתות (ה ע"ג) ת"ר בשמן הטוב על הראש וגו' (תהלים קלג) כמין שחי טיפין מרגליות היו תלויות לאהרן נזקנו אחר רב כהנא תנא כשהוא מספר עולות ויושנות נעקרי זקנו ועל דבר זה היה משה רבינו דואג שמא חסם ושלום מעלתו בשמן המשחה יתה נח קול ואמרה בטל תרמון שיורד על הררי ציון (תהלים קלג) מה טל אין צו מעילה אף שמו שיורד על זקן אהרן אין צו מעילה ועדיין אהרן יתה דואג שמא משה לא מעל ואני מעלתי יתה נח קול ואמרה לו הנה מה טוב ומה נעים שנת אחים גם יחד (תהלים שס) מה

מ"ש הא' דינור מחליך כולו הליכתו
לכילתו ושינתו ולימוד תורתו ועבודתו בנושן
לא עכנו תלויק דהי טיפין זקנו לשיפלו
וכ"ל דוקא דנינורו עם אחרים וכדפירש"י
נהוריות וכנ"ל.

(יג) ולהבין סוגיא הנ"ל נכרח להקדים
ביאור כוונת הרמז"ם בסוף
ה' שמיטה ויוצ' (הלכה י' עד
יג) דכתב וזה לשונו כל שנט
לוי מחהרין שלא ינטלו בדרך כנען וכן הן
מחנהרין שלא ינטלו חלק נציה נשעה שכונשין
את הערים וכו' וכן לוי או כהן שנטל חלק
נציה לוקה וכו' ולמה לא זכה לוי נחלת
ארץ ישראל ונציהתה עם אחיו מפני שהגדל
לעבוד את ד' ולשרתו ולהורות דרכיו הישרים
ומשפטיו הנדיקים לרבים וכו' ולא שנט לוי
נלמד אלא כל איש ואיש מכל צאי העולם אשר
נדנה רוחו וכו' הרי זה נתקדש קדש קדשים
וכו' ויזכה לו נעוה"ז דבר המספיק לו
כמו שזכה לכהנים ללוים הרי דוד ע"ה
אומר וכו' אחת תומיך גורלי עכ"ל יעו"ש.

ותבאר מנ"ל להרמז"ם הא' מלתא דת"ה
כזה הוא קדש קדשים דנאמת כל
דנריו נצינורו סתמא מקורם מח"ל והיכא
דמקורו וזפסקי הגאונים כותב להדיא הורו
הגאונים או הורו רבתי ונצינורו דין מפלפלו
כותב יראה לי וכיון דנריו אלו כאן נסתמא
נינהו נרור דמקור מקורם טהור מח"ל
ושפיר תמוה היכן מקורו זה נח"ל.

ולבאר זה אפשר לומר דמקורו מהא דלמר
נדרים (ס"ב ע"ה) ונני דוד
כהנים היו (שמואל ז' ח') מה כהן נוטל
בראש אף ת"ח נוטל בראש ומהא דלמר
נינוחא (ע"ב ע"ב) מכלא לת"ח שני העיר
מחזין לעשות לו מלכותו ומהא דלמר
נהוריות (י' ע"ה) מוזר ת"ח קודם לכה"ג
ע"ה מדכתיו (משני ג) יקרה היא מפנינים
מכה"ג שנכנס לפני ולפנים ע"כ יעו"ש.

תמה לא מעל אף אחת לא מעלת ע"כ
ופירש"י ח"ל מספר מדנר. ל"א מספר
דסקיל נמוייה: שאל מעלתי ששמי שם
יותר מדאי: ואני מעלתי שגדי הנים
מריח השמן שזקני עכ"ל ונהוריות (י'
ע"ה) איתא נמי להאי סוגיא ושם פירש"י
ח"ל כשהוא מספר כשהיה מדנר עם אחרים:
עולות ויושנות צעיקרי זקנו שלא יפלו עכ"ל
יעו"ש.

ותבאר טובא חדא כיון דמזיגן דירדו
מראשו לזקנו ולא ממחת שפי
יניקת שמן המסחה על ראשו נע"כ דירידתן
היה ננס וכאיןך הרבה נסים דנעשו בשמן
המסחה מתחלתו ועד סופו (וכדלמר נהוריות
וכריתות ס) ומשום דנס משיחת זקנו
צדיק ולמה לא נטוה מרע"ה נציווי מפורש
דנס זקנו דלהרן ימשח ולא יוכרח לירידת
טיפין ננס.

ועוד למה לא נכללו זקנו בדרך סיכה
וכמו נמשיחת השמן על ראשו ולאיזה
ענין היו לעולם תלויין זקנו וננס ונרור
דלא עבדי דחמא נסא למנא.

ועוד מ"ש שתי טיפין מרגליות דוקא לא
פחות ולא יותר.

ועוד מ"ש דהוי נסת טיפי מרגליות.

וביותר תמוה כיון דנאמת לעולם היו
תלויים זקנו ננס נהילוכו ונאכילתו
ושנינתו ונס נציות נלימוד תורה ועבודתו
עבודת הקודש ומשום דנס עיקר ירידתו
מראשו לזקנו היה ננס ולא משיפוי דיניקת
שמן על ראשו וכנ"ל מ"ש דוקא כשהיה
מספר נשתנו להיות יולאין מכלל נס תמיד
דהורגלו וכ"ל היכרחו ננס אחר להיות
עולות ויושנות צעיקרי זקנו ונשלמא לפירוש
השני דרש"י דסקיל נמוייה ניחא ומשום
דנ"ז היו נספרין עם שלי זקנו משא"כ
לפירוש הא' דרש"י דמספר ר"ל מדנר תמוה

אמנם ז"ל דמחא דכתיב (שמואל ב ח) ונני דוד כהנים היו דנלמח אפילו ת"ח היוותר גדול בתורה ונמע"ט ונקדשה אין לו דין כהונה נמורה לענין תרומה וקודש ועבודה במקדש היכל דהוא זר ועיקר הא"י דרשא חונה כ"ל לסוג כיבוד ולמניעת מנדה נלו והלך וכמ"ש הר"ן בנדרים (ס"ב ע"א) ח"ל חלל ודאי לפטור ענמו בכבוד תורה נמה שאינו חייב צו שרי וכו' שכינא נדנרים הללו זכתה תורה לתלמידי חכמים כשם שזכתה לכהנים ולזרים ומעשרות עכ"ל יעו"ש ול"כ חנ"ל להרמז"ס ז"ל לומר דגם הת"ח נתקדש קדש קדשים כיוון דנלמח חינו אפילו נסוג כהונה הדיוטית לאכילת תרומה וקודש ועבודה במקדש וכהנים דמחא נגדד קדושה ואהרן דנתקדש ונסוג קדש קדשים הוא ללד משיחה נשמן המשחה וכדכתיב נקרא (ו ח ב) וימשה אתו לקדשו וגו' יעו"ש.

ומהא דיומא (עב ע"ב) שני העיר מחוץ לעשות נמי אין רחיה דנתקדש קדש קדשים ומשום דמכונה נסם ארון דנלמח ח"ל כ"ל אסמכתא נעלמח וכדפירש"י יעו"ש.

דמחא דהוריות (יג ע"א) יקרה היא מפנינים מכה"ג שזכנם לפני ולפנים נמי אין רחיה דטעמא הוא משום דנענמיתו הוא קדש קדשים דנלמח עקרו הוא לקדימה נסוג כיבוד ולא לסוג קדושה עמית דלמח נענין דוקא זרע אהרן דלמח ניהא דמחלי טעמא יקרה היא מפנינים נפקע איסור ממזרות להטירו נקבל וצורר דוקא לסוג קדימה לכיבוד ונלמח צורר ופשוט נלי שום כל ספק דת"ח היותר גדול יקדש חינו מחבר על טעמא מת וכן זמחר הוא נלכילת תרומה וקודש ועבודה במקדש מפסול זרות ונוסף עליו כהונה גדולה נסוג קדש קדשים ללד דמשה נשמן המשחה ושוג תמורה חנ"ל להרמז"ס ז"ל

דגם ת"ח אחתי נתקדש קדש קדשים ואפילו נלי משיחתו נשמן המשחה.
יד ודמח דהוריות (יג ע"א) כהן קודש ללוי שנלמח (דברי הימים א כג) ונני עמרם אהרן ומשה וינדל אהרן להקדישו קודש קדשים לוי קודש לישראל שנלמח (דברים י) נעת ההוא הבדיל ד' את שנט הלוי וגו' ע"כ יעו"ש ולכאורה תמורה הא דכתיב נדה"י דלמח נתקדש נסוג קדש קדשים ונלמח נתוה"ק לל כתיב אפילו נלמח סוג קדש קדשים כ"ח קדושה למוד וכדכתיב (תלוא כה חא) והלננת אחס וגו' ומשחת חותם וגו' וקדשת אחס וכהנו לוי ועוד כתיב (תלוא כה חד) ואת אהרן ואת בניו אקדש לכהן לוי ועוד כתיב (פקודי ח' י"ג) והלננת את אהרן וגו' ומשחת אתו וקדשת אתו וכהן לוי ועוד כתיב (ל"ו ה" י"ג) וימח נשמן המשחה על ראש אהרן וימשה אתו לקדשו וכן נפרשת אמר לל מנינו דהונח שם קדש קדשים על סוג כהונה ואפילו על כהן גדול ול"כ מחי הא"י דכתיב (נדה"י) וינדל אהרן להקדישו קדש קדשים דמח"ל הא.

ויתבן כפימ"ש (יתרו יט ו) ולתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש וגו' ונלקוט ישעיה (רמז תק"ד) פסקא ולתם כהני ד' תקראו חנינין כהנים כשהוא מחנך חינו מחנך אלא נמלכתי השרת שנלמח כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה ינקשו מפיהו כי מללך ד' נלמח הוא נשמן שסתורה יולתה מפיהו הרי הוא כמלכתי השרת ואם ללו הרי הוא כהנמה ויהי שאינה מכתת קונה עכ"ל ומקורו צפרי יעו"ש ועוד נילקוט צו (רמז תק"ט) כתב ח"ל חיה זה יחיה התנופה שוק זה השוק התרומה זו תרומת תורה לקחתו מלח נני ישראל ראוין היו לישראל וכשתחייבו נעלו מהן כך אס יזכו יתרו להן עכ"ל ופירש. נזית רענן ח"ל

עוד איז אַת רעהו כי כולם ידעו אתו
ושון הו"ל נסוג קדש קדשים וכו"ל.

קיצור נמשיח אהרן ונניו נתקדשו
נסוג קדש קדשים וכהונה הדיוטית
לדורות תליא נפלותה הרמז"ם והראש"ד
נפ"צ הלכה ה' מה' ציאת המקדש והוא
נפירוש התורה כהנים (שמיני י ז) נקרא
כי שמו משחת ד' עליכם מת"ל יכול אין
לי אלא אהרן ונניו שתרצו בשמן המשחה
אם יאלו נשעת עבודה חיצונית מיתה מנין
לכהנים של כל הדורות ת"ל כי שמו ונשחת
ד' עליכם ע"כ יעו"ש דשיטת הרמז"ם הוא
דאפילו כהנים הדיוטות של כל הדורות
נתקדשו נסוג נמשיח שמו הנושחה
נכה התפשטות נמשיח אהרן ונניו
וכ"ה שיטת הרמז"ן נחוש וכהונת נאריכות
נכ"מ פ"צ הלכה ה' מה' ציאת הנוקדש
יעו"ש ושיטת הראש"ד דהאי חיונ חיונ כ"א
נכהנים גדולים יעו"ש היטב.

סו' והנה נקרא דכתיב (הנה כו'
פסוק ג') ולא נתן ד' לכם
לז לדעת וגו' עד היום הזה פירש"י ח"ל
לז לדעת להכיר חסדי הקב"ה ולידבק בו:
עד היום הזה שמעתי שחותו היום שנתן
משה ספר התורה לנניו לוי כמו שכתוב
(וינך לא ט) ויכתוב משה את התורה הזאת
ויתנה אל הכהנים בני לוי וגו' נחו כל
ישראל לפני משה ואהרן לו משה רבינו אף
אנו עמדנו בנינו וקבלנו את התורה ונתנה
לנו ומה אלה משליט את בני שנטק עליה
ויאמרו לנו יום מחר לא לכם נתנה לנו
נתנה ושמח משה על הדבר ועל זאת אחר
לסם היום הזה נהיית לעם וגו' היום הזה
הננתי אלהם דברים וחפנים נמקום עכ"ל
יעו"ש.

ותמוה דא"כ הי"ל לכתוב כל זה להלן
(נפרשת וילך) נעת דעתה
להכהנים בני לוי ולא תרעמו כל ישראל

ראויין היו לישראל פירוש שאלמלא חטאו
ישראל היו כולן זכאין נמנות כהונה
כדליתא נפ' יתרו עכ"ל וכוונתו להא דכתיב
(יתרו) ואתם תהיו לי ונמלכת כהנים
וכנ"ל ונאמת נהי דניטלה מהם סוג עמית
כהונה מ"מ מסנרל לומר דוקא נפועל משא"כ
נכה שפיר איכא עדיין צישראל סוג מהות
כהונה וזהו כוונת הילקוט (לו רמז תק"ו)
הנ"ל נמ"ש כך אם יזכו יתורו להן כלומר
ומשום דלא נסתלקה סוג כהונה מעמיתם
לנמרי וכ"א מקופיל ונכה עדיין שמון סוג
כהונה נכללות ישראל ולעמיד יקיים ויקן
כישן הכהונה וזהו נמי טעמא דאחר נגיטין
(נע"ע"צ) ר"ה קרי נכהנל וכו' יעו"ש
ונאמת מהאי טעמא הונה על ישראל שם
קודש וכדכתיב (משפטים כז ל) ואנשי קדש
תהיון לי וגו' ועוד נכמה מקומות וניותר
כתיב (ראה יד כ) כי עם קדוש אתה וגו'
יעו"ש ולפי"י כיון דכל ישראל נגדר קדושה
נמור נינהו נע"כ דאהרן ונניו דנתקדשו
נמשיח סוג המשחה היינו להתקדש נסוג
קדש קדשים ונונול ג' נהי' קדושה קדושה
ישראל וקדושת לוי דמעלטה עפי מקדושת
ישראל נסוג הנדלה וכדכתיב (דברים י)
נעת ההוא הנדל ד' את שנט הלוי וגו'.
וסוג כהונה דהיא נגדר קדש קדשים וכדכתיב
(נדה"י) וינצל אהרן להקדישו קדש הקדשים
וכנ"ל והא דלא כתבה תורה מפורש נמשיח
אהרן משוי ליה נסוג קדש קדשים אפשר
לומר משום נכדור של ישראל ונפרט כיון
דסוג כהונה עתידה שאל יזכו יתורו להן
שז אין לומר נמשיח אהרן לכהונה גדולה
משוי ל' קדש קדשים דזהו משמע למעוטי
ישראל כיון דנאמת יומור לישראל והתורה
היא נמשיח והלכך לא כתבה תורה נאמר
כ"א סוג קדש לחוד דכעת שפיר ידעין
דהא נסוג קדש קדשים כיון דאיך כוללו
ישראל נגדר קדש נינהו ולעמיד שז נאמת
אין נ"מ צין אהרן לכולהו ישראל נענין מהות
קדושה ומשום דמלאה אהרן דעה ולא ילמדו

ועי' הנ'ן והכיר מרע"ה לדנקים וחפצים
נמקום ב"ה.

ויתבן דעיקר טעמא דמרע"ה מתחלתו
לתנה להתורה לכהנים בני לוי

לחוד ונהי דנחמת לכל ישראל נתנה ואין
שום מעלה וקדימה לשבט אחד על הצירו
וכדכתיב (הנצרה לג ד) תורה זו לנו
משה מורשה קבלת יעקב ע"כ הוא משום
דנחמת כל התורה כולה הוא מפי הגבורה
הקצ"ה אומר ומשה אומר וכותב (וכדאמר
צנ"צ טו ע"א יעו"ש) והאומר כל התורה
כולה מן השמים הון מדקדוק זה זהו בכלל
כי דבר ד' זה (סנהדרין טז ע"א יעו"ש)
ויען דמתחלוקת קרה וכל עדתו היתה נכפירה
נתורה מן השמים והסיצה לזה נהי דנענחם
ראו כ"כ נסים גלויים וגם מתן תורה מ"מ
כפרו צעיקר התורה לצד מעשרת הדברות
והיינו כיון דקבצו נתורה מעשה ראובן
וגולה ומעשה יהודה ותמר וכמה דברים אשר
אין דעת פתוחי ערך סוגלתם דראוים היו
דיכחצו נתורה לצד היותם ציווי לאנשים
גדולים ובעין ראובן ויהודה ואין שום תועלת
נפרסותן לדורות הנאים ונפרט דכנר נפטרו
והלכו להן לעוה"צ וגם צהי"ס כנר נתקבלו
נתשונה וזה החלם לפקפק בנחמות תורה מן
השמים ולע"ד נראה דעיקר דנמשכו דהן
ואצירים ואן צן פלת נתר קרה נחלקתו על
מרע"ה ולפקפק בנחמות תורה מה"ש היתה
לסיצה הנ"ל דאין מהראוי לתורה אלקית
לפרסם לדורות עולם ציווי אנשים גדולים
והשונים ובעין שגטי ישראל כראובן ויהודה
שכנר נתקבלו צהי"ס נתשונה ויען דהמה
היו בני ראובן נגע הדבר להו טפי מחליק
וחו היתה עיקר הסיצה לסייע לקרה
נכפירת תורה משמים משום כנר ראובן
אצירים ונהי דאמ"ל על דתן ואצירים דהם
נרשעתו מתחלה ועד סופן הם שמטרו
למרע"ה צהרינת המזרי והם שהתירו את
המן והן שאמרו נתנה ראש ונשונה מזרימה
והן נחלקו עם קרה (ילקוט שמעוני שמות

רמז קס"ז יעו"ש) מ"מ אין לחוד דהיו
נענחיתן רשעים נמורים גם כזה דלא רנו
לנחם ממזרים דז"ל דא"כ היו מתים נשגשה
ימי אפלה וכ"א רשעתם היתה צה זטעו
ונשקצו נדעות כחצות ומשכו לעולם נתר
שכלם וכל מה דהי' ניגוד לשכלם היו מסרנין
צה עם דהי' זה מפי הכמים ונעונים ולדיקים
והלכך ככל הני מלי דהראו רשעתן טעו
נשכלם נמסירה דהרינת המזרי השנו
דמהראוי לסנול הנלות כיון דננור מהשי"ת
ונחותרת המן טעו דאין לסמוך על
הגם ונחמירית נתנה ראש טעו
דאין זה גאולה האמתית דעדיין
לא נשגש הזמן והיותר גדול נרשעתם
נחלקות קרה דלא כפרו נתורה ונה"ש
ומשום טעותם דאין שכל אטוי משיג דתורה
אלקית תפרסם ציווי אנשים גדולים שגטי
י—ה כראובן ויהודה וכנ"ל וכ"ז נרס
דנמשך אחריהם נחשון צן עמינדנז לכנורו
דיהודה אצי שגטו וממילא נמשכו אחריו כל
גשיאי העדה ונחמת אין כח נשכל אטוי
להשיג אפילו חלק אלפי אלפים מקונו של
יו"ד אמתת תורה"ק דאיהו מתאמתת לשכל
העכור של אדם קרוק מהמור וכיון דנענש
קרה וכל עדתו נתוודע צנירור דתורה כולה
מה"ש ואפילו אית אחד ודקדוק אחד לא
אמרה מרע"ה מפי עגמו וכדאמר בסנהדרין
(זט ע"א) יעו"ש שפיר חזרו כל ישראל
להאמין נתורה מן השמים ע"ד הנ"ל ואמנם
מרע"ה השג לתנה ממי לישראל יען דנחמת
נמזרים ענדו ע"ז וגם חטאו ענדל ולא מלו
נניהם שפיר איכא למיהש דנמשך הזמן
יהזור לסורס נכפירה נתורה מן השמים
לטעמי הנ"ל דפרסמה ציווי שגטי ישראל
וכדומה דברים וכעין מנשה צן חזקיה שהי'
יושב דורש נהגדות של דופי אמר וכי לא
היה לו למשה לכתוב אלא ואחות לוטן תמנע
ותמנע, היתה פלג לאליפו (סנהדרין זט
ע"ז יעו"ש) ונכפירתם נתורה מן השמים
יהפכו דברי אלקים חיים למינות והלכך

לא הייתם צאים נטענה לתן התורה גם לכולכם וכו"ל.

(טז) ולפיכך שש מונן שפיר סוניה דהוריות וכריתות הנ"ל

וגם מ"ש הרמז"ס בסוף ה' שמיטה ויוגל ומיושנים כל התמיהות דהנצול לעיל (אות יב יג) יעו"ש והיינו דנאמת מכל השננים מתקדש שנט לוי נסח קדש קדשים לתורה ועצות השי"ת ולהורות התורות והתוקים ודרכי הקנ"ה לכל השננים ומשום דהוא השנן המוצהר שבישראל דמעולם לא חטאו נע"ז וגם חסרו עזמן נמס"נ על התורה והמלות (וכהנצל צלות הקדוש יעו"ש) וזהרן דהיה המוצהר שנצטט לוי נצחר לכה"ג ולהתקדש קדש קדשים נמשיחת שמן המשחה ולחמם יען דנאמת כל ישראל רלוויין לכהונה וכ"א מחמת הטא העגל ניטלה מהם ומ"מ אכתי נקרבם טמון כח קדושת כהונה וכהנצל לעיל (אות יד) יעו"ש וגלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם דעם דחטאו ישראל נעגל מ"מ תוכס ופנימיותם הוא קדוש מקור מקומם טהור מגוע מתנצתם אצותינו הקדושים וכמו דנאמת מתצר הדנר לנצטק למרע"ה דנצול נקונצנא לפניו על דהשליט בני שנטו עליהם גם בלימוד התורה והנס דשמעו התוכחה דכחוצה נחורה (וכהנצל צלות צלות הקדוש יעו"ש) ומזה מצורר דגם כל השננים מתנצנים התורה ונמס"נ על התורה ושוב אין יתרון ומעלה לשנן לוי על שאר השננים ננוגע ללימוד התורה וכ"א כולוה צוין צה לזכות למעלת כתר תורה וכמה"ל (יומא עז ע"ג) שלשה זירין הן של מזהב ושל ארזן ושל שלקן של מזהב וזה אהרן ונטלו של שלקן וזה דוד ונטלו של ארזן עדיין מונה הוא כל הרואה ליקח יצא ויקח וכו' יעו"ש והלכך נעשה נס נמשיחת אהרן דעם דלא היתה משיחתו נצפיו יליקת שמן על ראשו דיהא זה סינה לירידת שמן המשחה על זקנו מ"מ ירדו מ"מ טיפי שמן על זקנו ולהורות נתן צה דרצון הקנ"ה הוא דגם כל

ראש מרע"ה דטפי עדיף לתנה לכהנים בני לוי ומשום דשנט לוי מעולם כשרים ולדיקים היו דנמנרים לא עצדו ע"ז ולא נצלו מילה ולא חטאו נעגל ועוד כ"כ חסרו עזמן על קדושת התורה והמלות נמס"נ נמורה עד דנחטא העגל הרנו איש את אחיו ורעהו וקרונו והלכך מהראוי לתנה להם ומשום דנרור דהם יחיקו נקיוס התורה והמלות ע"ד השלימות והאמתיות ונכח קדושתם ישפיעו על שאר השננים דלא ירעו ולא ישתיו והלכך אי כתנה תורה הא קרא ולא נתן ד' לכס לנ לצעת וגו' נפרשת וילך וכטעמא דפירש"י אפשר לומר דעיקר טענת ישראל למרע"ה אף אנו עמדנו נסיוני וכו' וזה אמת משליט את בני שנטק עליה וכו' הוא משום קנאתם וגם מפחיתת כבודם דהיה יהיו המורים נעם ולהם לנצם נתנה מתשלט התורה וטענתם אף אנו עמדנו נסיוני אינה ע"ד השלימות והאמתיות ושוב איכא סכנה לתנה להם נ"כ לחששת דירעו וישתיו נחיה"ק וכ"ל ולחמם לאחר דשמעו ישראל התוכחה והיה מהראוי דיפקקו נחורה מן השמים ויאלמרו דלון דרך ונימוס דתורה אלקית תוכיח נקללות מרונות וגדולות כזו עד דנאמת הוריקו פניהם כשמעו נ"ח קללות ועכ"ז צלו נטענה מה אמת משליט בני שנטק עלינו כיון דגם אנו עמדנו נסיוני הורו צה תוקף אמונתם נחורה מן השמים והלכך לא פקקו אפילו נכל מה שהא נגד שכל איש קרן מחומר והיינו נכל כך קללות נחורה וממילא דלא יפקקו מ"י נפרסום מעשה ראובן ונלנה ומעשה יהודה ואתר והלכך שפיר חזר צו מרע"ה מדעתו לתנה לכהנים בני לוי לחוד ונתנה מ"י לכל זקני ישראל וכדכתיב נפרשת וילך (לא ט) וזהו דאמר לישראל ולא נתן ד' לכס לנ לצעת עד היום הוא כלומר היום הוא נאחם להכרת והשגת הדעת והוא להכיר חסדי המקום ועי"ז להיות דנקים צו דלולא זאת

איש ואיש מכל צלי העולם אשר נדנה רוחו
 אותו לעמוד לפני ד' ולשרתו ולענודו לדעה
 את ד' והלך ישר כמו שעשה האלקים ופרק
 מעל זאורו עול השכנונות הרנים אשר נקשו
 בני האדם הרי זה נתקדש קדש קדשים
 ויהיה ד' תלקו ונחלתו (לשון הרמז"ס
 סוף הלכות שמיטה ויוגל) והיינו
 צוה דירד בנס מהשמן דעל ראש
 אהרן נמי על זקנו הורה כל זה
 ומשום דזקן רוחו לחכמה ולא על זקן בשנים
 וכדנחל (קידושין לז ע"ג) אין זקן אלא
 מי שקנה חכמה וכו' רבי יוסי הגלילי סבר
 אפילו יניק ויחכים וכו' והוצא להלכה
 בהרמז"ס פ"ו הלכה א מה' תלמוד תורה
 יעו"ש וכו' נתקדש אהרן להיות קדש
 קדשים במשיחת שמן המשחה על ראשו כך
 נתקדשו כל השלמים והחכמים האמתים צהלי
 שמן המשחה דירד על זקנו דאהרן וכו' הוא
 בהתפשטות קדושת אהרן לדורות עולם וא"ז
 זרות לומר התפשטות קדושת אהרן במשיחת
 זקנו דננס ע"י הורדת שתי טיפין לכל
 חכמי דורות עולם דנחמת לשיטת הרמז"ס
 והרמז"ן איבא נמי התפשטות קדושת
 משיחת בני אהרן לכל הכהנים הרי"ז
 הדייטס לדורות עולם ובהוצא לעיל (סוף
 חות י"ד) יעו"ש ולהדיא כתב הרמז"ס בספר
 המלות (מ"ע ל"ה) ח"ל הוא שזנו שיהיה
 לנו שמן עשוי על מתכונת המיוחד מוכן
 למשוח כה"ג איתמנה וכו' וכבר נמשח זו
 המשכן וכל כליו לא ימשחו זו הכלים לדורות
 כי נצאור אחרו בספרי שנמשיחתן של אלו
 רואה לומר כלי המשכן הוקדשו כל הכלים
 לעתיד לנא עכ"ל והוא בספרי פרשת נשא
 תניא גס רבי אומר וימשח ויקדש אתם
 למה נאמר והאל כנר נאמר וימשח אותו
 ויקדש אותו ומה ת"ל וימשח ויקדש אותם
 מגיד שנמשיחתן של אלו הוקדשו כל הכלים
 לעתיד לנא ע"כ בספרי יעו"ש וכו' כן
 צהני שתי טיפי שמן המשחה דירדו מראשו
 דאהרן על זקנו נתקדשו נמי חכמי כל הדורות

האמתים להיות קדש קדשים בהתפשטות
 משיחת זקנו דאהרן דה"ל בסוג חכמה ודעת
 וכמ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה
 ונקשו מפיהו כי מלמד ד' נצלות הוא (מלכ"י
 ז' ז') והיה א"כ משיחת אהרן נחרי סוגי
 סוג כהונה גדולה וסוג תורה ודעת כלומר
 סוג כהונה גדולה נאטוה מרע"ה מפורש
 להקדישו לכהונה גדולה ע"י משיחת ראשו
 בשמן המשחה וסוג תורה ודעת נתקדש להיות
 על ידי זה קדש קדשים נירידת שתי טיפי
 שמן משיחת ראשו על זקנו וננס ולא ציינו
 מפורש למשיחת זקנו פרטי וכ"א ירידתן
 היה ננס ואח"כ לעולם ננס היו תלויין
 חסו סימן לקדושת קדש קדשים לכל חכמי
 דורות עולם נאמנעות התפשטות קדושת
 אהרן במשיחתו וסוג תורה ודעת ע"י ירידת
 ותליית שתי טיפי שמן המשחה וכו"ל. והא
 דלא נאטוה מרע"ה נפירוש למשוח נמי זקנו
 דאהרן כי היכי דלא לינעי ירידת שתי
 טיפין מראשו לזקנו ננס היה זה מתרי טעמי
 הרא' דנציווי מפורש למשיחת זקנו דאהרן
 הו"א דז"א משום סוג התפשטות קדושתו
 דאהרן לכל חכמי דורות האמתים כ"א
 להקדיש אהרן בעצמותו לסוג כהונה גדולה
 דאין קדושתו בסוג כהונה גדולה נגמרת כ"א
 במשיחת ראשו וקנו. ועוד דאפילו נימא
 במשיחת זקנו דאהרן הוא לסוג דעת ותורה
 דנצלהו וננס משיחת לקדושתו בסוג ת"ח
 ומחילה נמי התפשטות קדושתו בסוג ת"ח
 לכל חכמי דורות האמתים מ"מ הו"א
 דקדושת הת"ח מחמת תורת אמת דנגניה
 אינה נגמרת כ"א נאמנעות משיחת שמן
 המשחה דומיא דכל כהנים גדולים היו טעונין
 משיחה (כריתות ה' ע"ג) ונאמנת ז"א
 דקדושת התורה בעצמותה הוא דמקדשת
 להת"ח האמתים ולא משום משיחת שמן
 המשחה ודומיא דנית המקדש לא נעי לקדושי
 בשמן המשחה כמו דנעי משכן ומשום דקדושת
 נית המקדש קדושה אמתית בעצמותה היא
 דנתקדש בעיקרת יצחק וכידוע וזה מיושב

נתו"כ (נחמיה כ"ו) חלה התקיים והמשפטים והתורות וגו' מלמד ששני תורות נתנו להם לישראל א' נכתב וא' נע"פ ע"כ יעו"ש והא' דהיו בסוג טיפי מרגליות להורות דדברי תורה נחמדים מפני ומפנינים הוא מרגליות היותר חשובים נמלטים וכענין דכתיב (משלי ג') יקרה היא מפנינים וגו' והי' דתוה"ק יקרה היא מלד מלד מפנינים ואין שיעור וערך ודמיון תוה"ק רוחנית למידי דהשינות בגשמיות מ"מ היו בסוג טיפי מרגליות להורות צוה גדול השינות התורה דומיא השינות מרגליות והיא השינות היותר חשוב צמיני גשמיות וליכא שום השינות צעולם בסוגי גשמיות יותר ממרגליות והלכך היה זה לדמיון התורה ומ"מ צעיקר אין שום שיווי וערך ודמיון לתוה"ק בכל הדברים שצעולם וכענין שאמר דוד ע"ה (תהלים י"ט) הנחמדים מהזב ומפני וגו' וכן שלמה (משלי ג') יקרה היא מפנינים וגו'.

ולפיכ' ש' מיושנים ד' תמיהות הראשונות
דהנאל לעיל (אות י"ג) יעו"ש היטב.

יז) תו פש לצר וליישז מה דהרציתי
לתמוה על הא' דהוכרחו לנכס אחר והיינו לעלות ולישז נעקרי זקנו גשעה שהיה מספר לפי פירש' נלשנא קמא דמספר ר"ל כשהיה מדבר עם אחרים דלמה נשתנה סיפורו מאינך פעולות הילוכו ואכילתו ושינתו ותורתו ועבודתו נמשך דבשו היו תלויין בנכס ודוקא צדיצורו עם אחרים היה נופלין אס לא היו עולין ויושניו נעקרי זקנו וכהנאל לעיל (אות י"ג) יעו"ש והיא צלחת פליאה עמומה.

ולחבן נלע"ד דצלחת הא' דלעולם היו
תלויים בנכס צוקנו דלהרן טעמא צעי דלכאורה אינו מוכן ומשום דנחמדות התפשטות קדושת שמן התמשה לת"ה אמתית היה סני צירידתו מלאש לזקנו הני שתי טיפי מרגליות ויהיו תלויים צעיניהו צוקנו

תמיהת תוה"ה מתיב רנא וכו' (שנועות ט"ו ע"ה) דכתבו ה"ל תימח ממסכן גופיה ה"ל למיפירך שיהא נריך משיחה לדורות כמו שמשא צמי משה כדכתיב נקרא וכדלמך לקמן (טז ע"ג) נני משכן ומקדש עכ"ל יעו"ש דהניחיהו נתימח ונמה שכתתי א"ש מוסנרל הנורה הוא דמידי דקדושה דהיא נסוג עמית קדושה אמתית אין ה"ל צעולם למור דתתקדש עוד הפעם נחמזעות שמן הנושפה דזהו ונרע לעיקר אמתית עמית קדושתה והלכך לא פריך הש"ס מתקדש דלדורות כ"ה מכלים והנן זה כי לע"ד הוא נרור וזכון נס"ד וה"ה אי נימח דקדושת ת"ה נזכרה להתקדש נחמזעות משיחת שמן הממשה יהיה זה נגדר נרעון לקדושת עמית תורת אמת דליון כהה יפה לקדש להת"ה עד דהוכרה להתקדש ע"י משיחת שמן הממשה נסינת התפשטות משיחת זקן דלהרן וצלחת מי לנו גדול ממשה רבנו עליו השלום ות"מ לא נמשה ופשיטא דמרע"ה דהיה מונחר היעורים וקדש קדשים נחכלית הקדושה עד לאין שיעור וערך ונהי דלא נמשה ונע"כ משום דקדושתו היתה נסינת עמית מעלתו הזכה והטהורה גדולה הרבה ממשיחת שמן הממשה ותהי תרי טעמי לא נצטוה מרע"ה מפורש למשיחת זקנו דלהרן וכ"ה ע"י נכס דירידת טיפין דשמן הממשה להורות נתן דגם הת"ה אמתית מתקדש בהתפשטות דשמן הממשה ות"מ עיקר קדושתו הוא נחמזעות לימוד וקיום תורתו ע"ד האמתית והתקדושה מהשנתו הנקב"ה ותהי טעמא לא נצלו מו הני טיפין צוקנו כ"ה עמוד לעולם צעיניהו כי היכי דלא נימח דעיקר קדושת הת"ה הוא נמי ממתת משיחת שמן הממשה והתפשטות ומה דעמוד צעיניהו ולא דרך נציהה הורה דל"ז נסוג משיחה נמורה וכ"ה דגם ת"ה דמורתו נקן קדש קדשים הוא אס תורתו היה ע"ד האמתית כזקן של אהרן וכנ"ל והא' דהוכרחו לשתי טיפי שמן יו כנגד ג' תורות שכתב ונע"פ וכדתיניא

זמן מה וסוג יצלעו נזקנו ומאי הא
 והוכרחו להיות תלויים נזקנו וננס
 דרחמנא לא עניד נסא למנא נע"כ לומר
 דכ"ז הוא להורות לדורות עולם דעיקר
 קיומם של ישראל הוא נקיום שתי תורות
 שנכתבו ושנעל פה ע"ד האמת וכדכתיב
 (תהלים ק"ה) ויתן להם חרות גוים ועונול
 לאמים יירשה נענור ישמרו חקיו ותורתיו
 ילמדו וגו' ע"כ והיינו שתי תורות שנכתבו
 ושנע"פ וזהו מרומם נהני שתי טיפי
 מרגליות ותלויים נזקנו דההן וכדאמר
 נזרכות (נ"ז ע"ה) הרוחא שמן זית נחלוס
 ינפה למחור תורה שנאמר (שמות כ"ז)
 ויקחו אליך שמן זית וגו' יעו"ש ויען
 כי אי אפשר שכל העולם יהיו ת"ח קדושים
 וטהורים ע"ד האמת נגדר שמן זית זך
 וכו' דאי אפשר שכל העולם יהיו כהנים
 גדולים כההן והלכך היו תלויים ננס נזקנו
 דההן ולהורות דעיקר ת"ח דמרומם נזקו
 יהיו נסוג הני שתי טיפי מרגליות כלומר
 נתוה"ק ננחמדים ויקרים מפנינים דהוא
 מרגליות ולא דוקא הוא קיום כללות האומה
 הקדושה בני אברהם יצחק ויעקב ולא נזולת
 זה כלומר דלא נימא דזקן דרומם להכס הוא
 נמי נליכך חכמות דז"ה וה"ו לומר דקיום
 האומה הקדושה הוא נחכמות חינוניות וגם
 איך מקום לשתי טיפי מרגליות דיהיו רומזין
 לאיך כולו חכמות וכ"ה נחכמות ומחור
 תוה"ק דומיא דקדושת אהרן דמכתו ויניקת
 שמן המשחה על ראשו נתפשטו הני שתי
 טיפי מרגליות ננס וקניעי וקיימי לעולם
 ננס להורות דע"כ יהיו הת"ח קדושים
 ומכא התפשטות שמן המשחה ועוסקים בשתי
 תורות ע"ד האמת וכה קדושתם הנבירה
 ותתפשט על כללות ישראל דיהיו עכ"פ נגדר
 ואלשי קדש תהיו לי והיינו נמחם ונד"ה
 והארוי ע"פ התורה וגדורים מגל ועריות
 וראשי אנות הטומאה והנזל נח"ל
 וננספדים הקדושים ולא נלא להם ונאה
 לעולם וכיון דעיקר הנס נירידת ותליית

הני שתי טיפי מרגליות נזקנו של אהרן היתה
 להורות ולהשריש ולהתפשט קדושה נח"ה
 הנאותים הוכרח שפיר לשיתלו נזקנו לעולם
 ננס ואפילו נהילוכו ונאכילתו ונשינתו ונכל
 פעולותיו ומשום ננאמת ת"ח אחתי דקדושתו
 הוא נכה תוה"ק כל מעשיו ופעולותיו אפילו
 הנשמיים המה ננמי' קדושה זכה וטהורה
 וכדכתיב (משלי ג') נכל דרכיך דעהו וגו'
 והלכך אפילו נשעת עסקו דההן נפעולותיו
 הנשמיים נמי כה הני טיפין יפה היה להיות
 תלויים ננס ואמנם יען ננלטרבו נמי לקיום
 תורה הקדושה איך חכמות להנין
 על ידי זה תורה הקדושה וגם לפעמים
 הוכרח לת"ח לעשות נדר לטונת ישראל או
 לקיום התורה ונמקום דננס הדנר הוא ניגוד
 לתוה"ק ות"ח הותר זה וכעין עת לעשות
 לך הפרו תורתך דמוסכס נח"ל דמות
 מה"ת (נזרכות ס"ג ע"ה) ות"ח אפשר
 דפעולה כזו נהי דהותרה מ"ח מולידה קת
 פחיתות נמדרגת הת"ח ננאמת ז"ה ומשום
 דהו נענס נמי קיום לתוה"ק ותמיא להא
 דאמר ניומא (פ"ד ע"ג) מפני שספק נפשות
 דוחה את השנת וכו' ואין עושין נדרים הללו
 וכו' אלא ע"י גדולי ישראל והנזל להלכה
 ננחמ"ס פ"ג ה"ג מה' שנת יעו"ש ונכ"ח
 היטב ויען דכל ענין דירידת ותליית טיפי
 שמן המשחה נזקנו של אהרן היכה להתפשטות
 קדושה לדורות ולהורות קיום כללות ישראל
 ראה אהרן נתקף אהבתו לישראל לעשות
 נמי פעולה דיהי ניגוד לסוג קדש עומד
 נמותר לך ולטונת ישראל לדורות עולם
 כלומר להשפיע לדורות דגם נפעולת מלתא
 נניגוד לתוה"ק ע"כ המקרי לטונת כללות
 ישראל לא יאה ה"ו נזה שום פחיתות לת"ח
 דעושה זה לטונת ישראל והלכך שפיר אמו"ל
 וכשהוא מספר עולות ויושנות נעקרי זקנו
 וכו' ופירש"י ח"ל מספר מדנר: ל"ה מספר
 דשקיל נמזייה: (כריתות ה' ע"ג) ונהריות
 (י"ג ע"ה) פירש"י ח"ל כשהוא מספר
 כשהי' מדנר עם אחרים עכ"ל יעו"ש כוונת

הו"ל נלשם מספר דנקטו להא דאמר נז"ק
(פ"ג ע"ה) הוצטולמוס נר ראובן התיירו לו
לספר קומי מפני שהא קרוב לנלכות של
בית ר"ג התיירו להם לספר נחמכת יוגית
ופני שקרונים למלכות ע"כ יע"ש וזהו
כוונת הו"ל נהא דנקטו לשא ומספר לפי
תתי לשנ' דפירש"י או כפירוש הרמב"ם
מספר מדבר עם אחרים (כפירוש זהריות
י"ג ע"ה) והיינו נכרים וכדפירש"י
(פסחים ה' ע"ג) נז"ה לפי שנאמר וכו'
ונזכרות (ט' ע"ג) נז"ה בשלך וכו' הו"ל
אחרים נכרים וכו' יע"ש ועוד נמה מקומות
הונה לשא אחרים על נכרים והיינו דינורו
לדארן עם אחרים כלומר נכרים היתה נסוג
הכמות חיצונית וללשא אחרים דשקיל
נמזייה היינו תספורת זקנו דהני
תתי עם נלמח המה קנה ניגוד
לתורה הקדושה כלומר לסוג קדש
עומך נמותר לך מ"מ יען ולפעמים הותרו
וכדאמר נז"ק פ"ג ע"ה) וכו"ל עשה
לדארן נמי להני פעולות נכדי לפעול נפעולות
אלו נמי קדושה נמורה לשם קיום תוה"ק
וכעין גדולה עזירה לשמה ולפעול נחוקף
הכנסת קדושה נפעולות זו נמי תתפסות
קדושה לדורות עולם דהיכא דז"ע ההכרח
לטונת ישראל ולקיימם יוכרחו לעשות פעולה
דהיא ניגוד לסוג קדש עומך נמותר לך נמי
לא תוליד ה"ו פחיתות נלג העושה יען
דגם פעולה זו לשם שמים היא וכו"ז הפעיל
לדארן נפעולות זו ומשום מסירת נפשו על
טונת ישראל וכידוע וזהו כוונת הנרייתא
נחא כשהוא מספר עולות ויושנות נעקרי
זקנו כלומר צין לפירש"י הרמב"ם דמספר
ר"ל מדבר עם אחרים והיינו נכרים
ונחמכות חיצונית (וכעין ר"ג נ"ק פ"ג
ע"ה הנ"ל) וצין לפירוש השני דשקיל נמזייה

דהני פעולות המה ניגוד לסוג קדש עומך
נמותר לך ושוג חין כה הני שתי טיפי
מרגליות (דרומזין לתורה למחית נקדושה
נמורה נגדר שמן זית זך) יפה להיות
תלויין נגם מ"מ לא נפלו כ"ה עולות ויושנות
נעקרי זקנו וכו"ז הפעיל לדארן נחוקף קדושתו
דהכנים נהני פעולות נכדי דקדושה זו
תתפסט לדורות עולם דלעת ההכרח לא
יגרע ללדיק ניגוד לקדש עומך נמותר לו
וכנ"ל.

ולפי"ז נהי ננתספירת הזקן הוא להארי
ז"ל נדר קדש עומך נמותר לך
מ"מ עשה לדארן זה לפעול גם נפעולה זו
קדושה לדורות דלא יסוגג ה"ו נפעולה זו
שום קיצון ננטיעה והגם דהו"ל נסוג י"ג
מכילן דרמתי ונלמח פעולות זו נחוקף
קדושתו לדארן תתפסטה נמי לדורות עולם
ננעינינו אלו רואים יראים גדולים ונדיקים
נמורים מנלחים וקנס נמספרים משום הכרח
פרנסתם ננשום אופן שנעולם אי אפשר נלאו
הכי נמדינות אלו, ואני ננעמי נמי הללתי
כו"כ אנשים יקרי הערך נעת נמורתי
נלשכנו מנילות הזקן נתער נמה דהרציתי
נמלין עמהם ולהתיר להם נמספרים ונסם
מה דנ"ל לא היה נמניאות דלא יגלחו ענמם
נחער ומשום דכל פרנסתם תליא ננילות וקנס
וכ"ז הפעיל לדארן משיח ד' נפעולותו כשהוא
מסתפר וכו"ל ושוג נמה שכתתי נחיצורי
להסתייע מדברי רש"י (כריתות ה' ע"ג)
דגם לדארן סיפר זקנו חין זה נפיעה ה"ו
נלדארן משיח ד' ונסגרת כת"ר דה"ה
ולדברא זהו חוקף קדושתו ושגחו לפעול
לדורות ולטונת ישראל וכו"ל והתפסות
קדושה לדורות חיינה נכרה זרה נחוסמח
נחרמנ"ם ומקורו נספרי וכהנא לעיל (אות
הקדום) יע"ש היטב.

בענין קדושת כהונה בת"ח.

סימן ט

יה) תו פש לנדר מ"ש הרמנ"ס נסוף ה' שמיטה ויוגל ח"ל ויזכה לו נעוה"ז דנר המספיק לו כמו שזכה לכהנים וליום הרי דוד ע"ה אומר ד' מנת חלקי וכוכי אחי תומיך גורלי עכ"ל יעו"ש דלכאורה תמוה טונא חדא מ"ש ויזכה לו וכו' והא נאמת לכל יצורי עולמים מזמין נעוה"ז פרנסתם ואפילו נעני המתפרנס מן הזדקה אומר נכתונות (ס"ז ע"ג) אטו מדידהו קאכילנא מדרחמא קאכילנא דתנינא עיני כל אליך יגזרו ואחיה נותן להם את אכלם נעתו (תהלים קמ"ה) נעתם לא נאמר אלא נעתו מלמד שכל אחד ואחד נותן הקנ"ה פרנסתו נעתו וכו' יעו"ש ומוסכם דהקנ"ה זן ומפרנס מקרני ראמים עד גני כנים.

ועוד לשגא ויזכה לו וכו' דנקט הרמנ"ס איט מונן דלפי הכוונה העקרי יותר שייך זה למנקט ויזמין לו וכו'. ועוד עיקר דנסתייע הרמנ"ס להאי זיכוי מדוד דלמר ד' מנת חלקי וגו' תמוה דספיר אפשר לומר דעיקר כוונת דוד נאמירתו זו היתה דכל חלקו ולאשרו הוא מהשי"ת וכדכתיב (עקב ח') ואמרת בלבבך כמי ועולם ידי עשה לי את החיל הזה: הכרת וגו' כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל וגו' ונאמת האי חיונא רמיא על כל איש ואיש לידע זה ושוב תמוה מנ"ל להרמנ"ס

כל מה שכתב זה ולומר דמ"ש הרמנ"ס צוה הוא מסנאל לחוד וגם מלחא דסנאל הוא מה"ת וכדלמר נש"ס נכמה דוכתי ומהם נכתונות (כ"ג ע"ה) ל"ל קרא סנאל הוא וכו' יעו"ש זהו דחוק ומשום דלין דרכו דרנינו הרמנ"ס ז"ל לכתוב כ"א מה דמקורו נה"ל ונזולת זה כותב יראה לי וכמוסכם בכללי הרמנ"ס ז"ל.

אמנם לפימ"ש נילור כוונת הש"ס (הוריות ובריתות הנ"ל) נהני שתי טיפי שמן המשהה דעיקר ירדתן ותלייתן נגם לא היתה כ"א להתפשטות סוג קדש קדשים נח"ת אמתים נרור ופשוט דכיון דעיקר התפשטות סוג קדש קדשים היתה מזקנו דאחרן (וכדנילרתי לעיל אות ט"ז יעו"ש) שזנ גס נח"ת אמתים סוג קדושתן הוא ננחי' קדושת כהונה גדולה ומשום דנאמת גם בכל גני ישראל איכא מהות קדושת כהונה עכ"פ נכח (וכדנילרתי כ"ז היטב לעיל אות י"ד יעו"ש) ומכ"ש דנאמתות סוג קדש קדשים מעלמית קדושתו של אחרן לכל חכמי דורות האמתים דמשיי להו ננחי' קדושת כהונה גדולה.

והנהגה האי התפשטות סוג קדושת כהונה גדולה לכל חכמי דורות עולם טעמא צעי דלין לומר דחכמי דורות האמתים ככהנים גמורים למשתרי נתרומה ונקדשים ונעצודה נמקדש ולאחרת טומאה וכאולי נשים האסורות לכהונה דז"א ות"ו להעלות על הדעת ולומר הכי והא דלמר (גיטין נ"ט ע"ג) ר"ה קרי נכהנא וכו' דוקא נסוף

לקרא דכתיב (תהלים קלג) כשמן הטוב וגו' דנפשיטות עדיפא הי"ל לאחויי קרא מפורש בתורה דכתיב (פקודי מ יג טו) ומשחתו אתו וגו' ומשחת אתם וגו' ועוד כתיב (זו ה יב) משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אתו לקדשו ע"כ ונפרט דנהני קראי דתורה כתיב נמי לשנא משחה משח"כ נהאי קרא (תהלים קלג) דמיייתי רזי יתקל לה כתיב כלל לשנא משחה דנימא דהא דכתיב (קרא שס) למשחה ר"ל האי קרא כשמן הטוב וגו'.

אמנם לפימ"ש א"ש והיינו דעיקר חידושו דרזי יתקל הוא דנצרייתא דריש לך נתתם זכותך וזהו מכפל לשנא דנתחלת האי קרא כתיב ואני הנה נתתי לך וגו' וא"כ ל"ל עוד דכתיב שם לך נתתם למשחה ונע"כ לדשא זכותך ולאשמיעין רזי יתקל דעיקר זכותו היתה מקדושת תורתו וכ"ז מעורר מירידת שתי טיפי שמן המשחה דידרו על זקנו דרזוהו להכמת התורה חכמות זה עיקר הסיבה לכל קדשי בני ישראל דהקנ"ה זכה לו וכיון דנלמח עיקר ירידתו ותלייתן גנם וקציעי וקיימי לעולם להתפשטות קדושת כהונה גדולה דההרן נכל חכמי דורות האמתים (וכדנציאתי כ"ז היטב לעיל אות טז יעו"ש) נע"כ לענין דהקנ"ה זכה להו הספקת פרנסתם נכנוד ונגדולה וכו"ל ונלמח האי חיונא חיינה נסוב מתנות כהונה דתלויין בדרך דנימא דחיינה טהנת אלא בדרך (קידושין לו ע"ג) כ"א דחונת הגוף נינהו דומיא דפדיון הבן והיינו טעמא משום דנלמח עיקר לימוד וקיום התורה ומצותיה רמיא על כל איש ואיש נכל מקום ונכל זמן ומתן תורה נמי היתה נמדנר מקום הפקר לכל ולא מדרך ישראל היתה ואמנם יען דלאו כל מוהא פסיל דא וכ"ח ת"ה האמתים והמלוינים דמוסרים נפשם והגוס ומאודם על לימוד התורה וקיום מצותיה ולעשות צינים ופרכים לתורה ובעין רזי יתקל דמנר כרעו נשזיל לימוד תורה (שיר השירים

ביצוד נקדיונה דנווה דשייכת נכל ישראל משום דכנודו דת"ה הו"ל ככנודו דכהן ועוד יותר וכדלמח ציומא (ע"ג ע"ג) ויליף לה מלכתיב (תשלי ה') צי מלכים ימלוכו יעו"ש משח"כ לענין מצות כהונה נענין דרע אהרן דוקא וכל שאינו מזרע אהרן דין ארות לו למצות כהונה ואפילו הוא הגדול הגדולים וכ"ז נדור ופשוט לא יסתפק זה שום אורז ויודע ספר. ואי דנימא דעיקר התפשטות סוג כהונה גדולה חיינה כ"א להקדישו נסוב קדש הקדשים לחוד ג"ז חייט משום דנלמח קדושת התורה גדולה מקדושת כהונה ואפילו מכהונה גדולה וכדלמח הצוריות (י"ג ע"א) ומקרא דכתיב (תשלי ג') יקרה היא מפנינים וגו' מכה"ג שכתבם לפני ולפנים וכו' יעו"ש ונלמח מפעולת ירידת הני שתי טיפי שמן המשחה ותלייתן גנם נמי מעורר דקדושת הת"ה מחמת תורתו גדולה מקדושת כהונה ואפילו מכהונה גדולה והיינו דקדושת כהונה גדולה היתה נכבדה ע"י פעולת משחה נשמן המשחה ונידי אדם ע"י מרע"ה משח"כ קדושת הת"ה היתה ע"י ירידת הני שתי טיפי שמן המשחה גנם ותלייתן לעולם גנם וזהו מעורר דעיקר קדושתו ע"י הקנ"ה דאורייתא וקנ"ה חד הוא ומכ"ז לומר דעיקר התפשטות סוג קדושת כהונה גדולה לכל חכמי דורות האמתים ונסוב קדש קדשים היתה לרמיא נמי חיונא הספקת פרנסתם בכנוד ונגדולה וכדנציאתי (ספרי קרא יח פסקה כ) נקרא דכתיב (קרא שס) לכל אהרן וכל ישראל לך נתתם למשחה ולנניך לתק עולם לך נתתם זכותך. למשחה אין משחה אלא גדולה וכו' רזי יתקל אומר אין משחה אלא שמן המשחה שנלמח כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן וזקן אהרן ונניך זכות צניך. לתק עולם עד שינהג הדבר לדורותיו ע"כ יעו"ש.

ואלכאורה הא דרזי יתקל תמוה דלמסדר לשנא למשחה דר"ל שמן המשחה מיייתי

רנה פרשה ה פסקא ז) ובעין הלל דינחה
נת קול וחמרה אם יתן איש את כל הון
ניתו נאמנה נח ינחו לו (סוטה כ"א ע"א
יע"ש) ונאמנה עיקר קיום העולם הוא
צדקתם וכדכתיב (ירמיה לג) אם לא צדיתי
יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי
וכדאמר בע"ז (ג ע"א) יע"ש והלכך רמיה
חיונא נסוג חונת הגוף להחזיק ולהספיק
פרנסת חכמי דורות האמתים נסוג כהונה
גדולה ונאמנה חלי חיונא אלזים
טובא מחיונא דמתנות כהונה לכהן
גדול חדא משום דקדושת התורה תמירא
נמעלתה מקדושת כהונה גדולה וכדאמר
נחורית (יג ע"א) מדכתיב (משלי ג)
יקרה היא מפנינים מכה"ג שנכנס לפני
ולפנים ועוד ציומא (עב ע"ג) ויליף לה
מדכתיב (משלי ח) כי מלכים ימלוכו יע"ש
ועוד דקדושת ת"ה נהפשות מקדושת
אהרן היתה בידי הקב"ה והיינו דאהרן
נתקדש בשמן המשחה נטרי סוגי קדושה סוג
כהונה גדולה וסוג ת"ת. סוג כהונה גדולה
קדושתו היתה נפעולת שמן המשחה
על ראשו בידי אדם ע"י מערה וסוג
ת"ה קדושתו היתה נפעולת שמן המשחה נגס
צירית שתי עיפי שמן המשחה על זקנו
דרומה למכתה (וכהונא לעיל אות טז יע"ש)
ובידי הקב"ה מזהיו קביעי וקיימי לעולם
צדקו נגס וכיון דעיקר פעולת ירידתו נגס
להקדישו קדש קדשים היתה לרמיה חונת
הגוף להחזקת ת"ת אחתי צדור דחיונו אלזים
מחיונא דמתנות כהונה עד דהלי חיונא
ה"ל נסוג חיונא דחיונו חלי צדור וכו"א
חונת הגוף ונגדר קרא דכתיב (אמר) והכסן
הגדול מחיונו וכחמ"ל גדולה משל אחיו,
ותה מונח הא דאמר נחמין (קלד ע"ג)
קדם רבי אחי חכה צהן וכו' אדם השז
שלי נחמין הכסן הגדול מחיונו וכו' גדולה
משל אחיו יע"ש.

ולפי"ז מונן שפיר מ"ש הרמז"ס נספח
הלכות שמיטה ויוצא ח"ל ויזכה

לו נעוה"ז דנר המספיק לו כמו שזכה
לכהנים ללויים עכ"ל, כלומר דחזקה לו
ע"י אחר צה דרמיה חיונא פרנסתו
על בני עירו דומיא דזכה לכהנים
ללויים נחמין דמתנות כהונה דרמיה
על בני ישראל וצוה שפיר מדוקדק לשנא
ויזכה לו נעוה"ז דנקט הרמז"ס ולא נקט
לשנא ויזמין לו נעוה"ז משום דהלי לשנא
משמע דחמין לו פרנסתו כמו כל יאורי
עולמים ע"י טורה ויגיעה ולהדורי נשוקי
צדאי ונאמנה ז"א והלכך נקט ויזכה לו
והיינו דרמיה חיונא על בני עירו להחזיק
זהו נסוג מתנות כהונה וכו"ל ומ"ש
הרמז"ס ח"ל דנר המספיק לפרנסתו
כוונתו צוה לומר דלא נימא דחזקה לו
פרנסתו דחזקה ונעור ובענין דתנן (אבות
פ"ו משנה ד') פת בתלת תהלי ומי
נמשרה תשמה ועל הארץ תיבן וחיי צער
תחיה ונחורה אתה עמל וכו' יע"ש ולאפוקי
דלא ליסק אדעתא ה"ו לומר הכי דדק
הרמז"ס וכתב דנר המספיק לו כלומר
צדורו ובראיו דהא דתנן (אבות שם) וחיי
צער תחיה מיירי נמי שרונה לזכות לכתרה
של תורה אז הוא אפילו צה"ל משא"כ
לאחר שזכה לכתרה של תורה ונעשה ת"ה
אחתי אזי חיונא דרמיה על בני העיר לפרנסו
הוא דוקא נהרונה ובשופי כיון דעיקר חלי
חיונא הוא נהפשות סוג קדושת כהונה
גדולה דחיונו הוא נסוג גדולה משל אחיו
ונפרט לרבי ינחן (נפסרי קרת הב"ל)
דעיקר חיונו דחמנת כהונה נגדיל משיתה
שמן המשחה דצוקו דהיתה נגס ע"י הקב"ה
והיינו נסוג קדושת התורה דהיתה נאמר
וצוה קיי"ל דנעיק נגדולה ונהרונה
ומוסכס נכמה דוכתי נש"ס דנעיק נחמנות.
כהונה למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין.
ומהם נסוטה (טו ע"א) יע"ש פשיטא.
דה"ה נחמין החזקת ת"ת אחתי נעיק למשחה
וככ"ל והא דכתב הרמז"ס ח"ל הרי דוד
ע"ה אחר ד' מנת חלקי וכו' עיקר כוונתו

בזה לומר דהאי זיכוי לה"ה הינה ממתנת
בשר ודם ה"ו כ"ה מהקנ"ה נעלמו דומיא
דגבולו מתנות כהונה דלחור נכמה דוכתי
ומהם נבינה (כ"ה ע"ה) כהנים ושלחן
נטיה ק"ה זכו ועוד לחור נכמה דוכתי ומהם
גב"ק (קט ע"ג) לך לכהן קנלו השם
ינתנו לכהן יעו"ש ונזה מונן שפיר מ"ש
הרמז"ס ז"ל ומיושנים כל התמימות דהונלו
לעיל ול"ש.

(י) והנה לפי"ש (נלות הקדוש)
דחיוג ההזקת ת"ה לחמי
הוא נסות מתנות כהונה ובהפשטות משיהת
זקנו דלחרן נגס נדור ופשוט לע"ד דהאי
חיונא משוי לחמונו והונו נסות טנל כל כמה
זלא הקינן לה"ה החמתי דומיא דחיוג
מתנות כהונה משוי לחמונא טנל ונלמת
נראה דהאי חיוג טנל חמירא חסות טנל
דחמית על תנולת החרן והיינו דהאי
דנמנולת החרן נהפרשה לחוד ולפילו לא
גהנו לכהן נמי נפקע ליסור טנל דנמיה
ולכא כ"ה גול השנן מ"מ נסות טנל זה
דחמית על הנו להזקת ת"ה לחמי לא
גפקע ליסורו נהפרשה לחוד כל כמה דלא
חטא לידיה דת"ה ונוטעמל דנסות טנל
לחמנות כהונה כתנה תורה חרי סוגים
הפרשה ונתינה ונלמת ליכא נזה שיטת
הרמז"ס והרמז"ן אי הפרשה ונתינה חרי
חיוני נפרדים ניוהו והוא נספר המנות שורש
שנים עשר ונחרגניחל טנל יע"ש משל"כ
נחיוג ההזקת ופרנסת ת"ה לחמי דע"ס
חיונא נרמו נפעולת הקנ"ה געלמו נגס
דירידת שתי טיפי שון המשחה נזקנו דלחרן
וכנ"ל וחו נסות כהונה גדולה גדלהו משל
לחיו דזהו נתינה נמורה מנחית ולא הפרשה
שפיר האי חיונא משוי להונו וקנינו נסות
סנל דלא נפקע כ"ה נחטא ליד הת"ה ודומיא
חיוג מתנת כהונה דפדיון הני דכל כמה
דלא חטא לידו דכהן אין ננו פדוי ולא סגי
בהפרשה לחוד והיינו טעמא משום דגס

נחאי חיונא לא כתנה תורה הפרשה כ"ה
נתינה וכן"ל.
והנה נחור"ה לחיל להם וכו' (פסחים)
ל"ח ע"ה) כתנו להוכיח מוסכה
(ל"ה ע"ה) דענל לא השיג שלכם יעו"ש
שנן לפי זה נליונו מחזיק לת"ה לחמי
נפרנסתו הרחוי לו דהקנ"ה זיכה לו
נפעולת ירידת שתי טיפי שון המשחה
ותלייתו נזקנו דלחרן נגס וכן"ל נדור
ופשוט לע"ד דכל הונו וקנינו הו"ל נסות
טנל לא חנעיל לתירוק ה"ל דחור"ה לחמי
להם וכו' (פסחים סס) נגס הרשנ"ה
דענל נלמת חיוג שלכם חלל חפילו לתירולס
הרהשון דדוקא לחתור של טנל הוא דליו
שלכם משל"כ חנה כיון דנהפרשה לחמי
נשאר שיעור נללת חונת מחותו שפיר השיג
שלכם וסון לפי"ז לכלורה אין לחור
דמניעת ההזקת ת"ה לחמי משוי לכל הונו
וקנינו נטנל כיון דנהפרשה מהונו להזקת
הת"ה סגי למשוי להנשאר גדר שלו ולחור
של טנל אליו משום דנהפרשה ליכא שלכם
דחסר שיעורא וכן"ל מ"מ ז"ה דדוקא
נסות טנל דחמית גידולי קרקע דכתנה
תורה חיוג הפרשה אל שפיר סגי נהפרשה
להפקיע עכ"פ ליסור טנל משל"כ נהזקת
ת"ה לא כתנה תורה שום סוג הפרשה כ"ה
סוג כהונה גדולה נהפשטות קדושת חחרן
שנן עיקר חיונו נסות גדלהו משל לחיו
והיינו נחטא לידיה חמש וכל כמה דלא
חטא לידיה חמש כל הונו וקנינו נסות טנל
הוא וליונו שלו וכמ"ש תוס' פסחים וכן"ל
והפילו יתעקש מי לחלק ולומר דליו זה
נסות טנל נמור מ"מ זה נדור דעכ"פ ליכא
גול הת"ה חמש כמו נחמוהו חפילו לחור
הפרשה כל כמה דלא נתנו לכהן וכן"ל.

ולפי"ש נראה דזהו עיקר הטעם למנהג
הקבלות דממנין רנ ת"ה
וקונעין לו פרס הגון מקופת הקסלה יען
דנלמת חמיל האי חיונא דהזקת ת"ה על

דגולין חלק ת"ח האמתי המה נמי כל הונס וקנינס בסוג טל הוא וחינו שלם וכנ"ל

(ב) ולפי"ש נראה לע"ד נלהר סוגיא בסהדרין (ק"ג ע"א) דתמוה טוגא דלמחר התם בעוגדא דהיכל בית האלי אחאז שושנייה הוה חתא חיהו ואליהו למשאל בשלמא נ"י טמיה יתיב וקאמור וכו' השתא לוותחא דמשא לא קא מקיימא וכו' מיד וילמור אליהו התשני וכו' יעו"ש.

ותמוה דמה כה תשננו או דלמיהו יפה לישנא וסתירת טעמיה דלחאב דעקרה היתה ולוותחא דמשא לא נתקיימה ושננע"כ למחר דגם לוותחא דיהושע לא נתקיימה ושכנית נני היאל זית האלי לאו מלוותחא דיהושע כ"א מקרה בעלמא ותשננו דלמיהו היתה דגם נכחו איכא לעזור המטר והדגר יחומת נפועל למרלא עיניו דלחאב סוף סוף חתמי תמוה מדוע שנ לא נתקיימה לוותחא דמשא ונלחמא פליאה עומה היל.

ועיד נהלי עוגדא דלמיהו בעזירת מטר דכתיב (מלכים א' י"ז) והעורנים מציאים לו לחם וגשר ננוקר ולחם וגשר צערז לחמ"ל (חולין ה' ע"א) מני טהיר דלחאז והש"ס התם שקיל וטרי טוגא זיה אי ישראל מומר לע"ז מותר לחכול משחיטתו עד דמסיק דנלחמא חסור מה"ח לחכול משחיטתו והא דהעורנים הביאו ללמיהו מנר טנחי דלחאז ע"פ הדגור שאני ופרש"י דהקנ"ה התירו לפי שעה זכר וכ"כ שם תוד"ה ע"פ הדגור וכו' דנלחמא התיר לו הקנ"ה האיסור דשחיטת טנחי דלחאב יעו"ש.

ותמוה טוגא דחל מדוע התירו הקנ"ה ללמיהו איסור נכילה דמה"ח אפילו לפי שעה ואטו לא היה אפשר דהעורנים יביאו לו מחקוק כשר דנלחמא היה בישראל כמה כשרים וכעין דפריך הש"ס

כל איש ואיש (וכהונא נאות הקדוש יעו"ש) וכ"א דלי אפשר למיחא חיוג החזקה ת"ח על יחיד ונלחמא איכא כו"כ עניינס דלין נכחו להחמיקו ונכדי דיהא לכל חו"א זכות נהמקת ת"ח דזהו עיקר קיום העולם ועוד לפי"ח דלמחר ניומח (ענ ע"ג) דמקרה דכתיב (שמות כ"ה) ועשו חרון עני שטים וגו' מכלן לת"ח שגני עירו מלווין לעשות לו מלחכתו יעו"ש וכדפירש"י דהטילו על הציבור וכו"ז הנהיגו הקהלות האלי מלחמא דומיה דתמידין דכל ישראל שייכי נהו ונלחמא נראה דלא מיפטרי ננתינה כל דהו ונפרנסתו ע"י הדחק כ"א צפרנסה כרחוי בשופי וגדולה ומשום דהקנ"ה זיכה לו כ"ז ירידת ונחליית שתי טיפי שמן המשהה בסוג קדושת כהונה גדולה דחיוגה הוא לגדלו משל לחיו וגם לרנות דכ"ז דוקא לת"ח אחתי דנרמו נזקט דלחרן (וכהונא נאר היטב נאות הקדוש יעו"ש) ולא למי שאינו ת"ח ע"ד אחתי וכ"א דהקהלה מוטו נהשחלות רעים וכדומה מהסיכות דנכה"ג מלמד דזהו פירא נעיקר הדת ומשום דה"ל כטועא אשאר בישראל וכמוסכס בש"ס ונפוסקים איכא מני זיה גול גמור והן הקהלה והן המכונה רב כולהו כהדדי גולני נינהו דעושקין וגולין חלקו דהת"ח האמתי דהקנ"ה נעלמו זיכה לו וכנ"ל ועוד דגולתן זו משוי נמי להונס וקנינס בסוג טל גמור וניותר איכא דראשי ופרנסי הקהלה חמנים לרב להישר נענייהם לאיזה תועלת או לסינה מהסינות והוא חינו צדד ת"ח אחתי נוסף על כל הכ"ל איכא מני חיסור שינוי מדעת נעלים דנלחמא הנצור לא יהני כ"א אדעתא דנצור רבא והסכמתם לפעולתם דהפרנסים וראשי העיר הוא מחסרון ידיעתם דרונס נע"ג פשוטים ואינם ידעיים להנחין זין טוב לרע ולכ"כ נכל כה"ג הו"ל הפרנסים והמנהיגים תלמידי ירבעם בן נבט דמוטאים ומחטיאים הרבים נאסור גול תרתי משמע דמלמד

וישכנו וישב מלאך ד' שנית ויגע בו ויהיו
קום לכל כי רב ממך הדרך: ויקם ויחבל
וישטה וילך נחם האכילה היתה חרענים
יום וחרענים לילה עד הר האלקים חורב:
ע"כ מנזח דפרנסתו דאלהיו צנריהתו מפני
חיזול היתה ע"י מלאך נחם וגם לרבות
דנחשפק נמועט צנועת רגפים ונפתח מים
על זמן מרונה כזה חרענים יום וחרענים
לילה ומדוע א"כ צנועול דאלהיו צנריהת
מטר הוכרת הקצ"ה להחיר לו חיסור נבילה
דשחיטת מומר לע"ז פעמיים בכל יום ומלמד
חיסור נבילה עוד ממי חיסור: גזל משום
לקיחתו דעורצים שלא מדעת צעלים וכנ"ל.

ועוד אפילו נדחוק ונימא דהכרת היה
דיפרנסתו דאלהיו ע"י העורצים
ונבית אחלז דוקא ממי חין הכרה להחיר
לו חיסור נבילה דשפיר היו יכולין להניח
לפרנסתו מחבלי חלז ורגים דנחו ליכא
חיסור תורה וכלום חסר צנית מחבלי
דליכא נחו חיסור מחמת שחיטה דמומרים
כיון דאכילת חיסור מנוגה מחלז והרנה
יותר ויתר מליכא כוללו חיסורי תורה
וכדכתיב (משפטים כ"ג) ולאשי קדש
תהיון לי ובשר נשדה טרפה לא
תאכלו וגו' ועוד כתיב (שמיני י"א)
מ"ג) ולא תטמאו נהם ונטמאם
נחם וגו' מנזח דקדושת וטהרת ישראל
תליא בהיריתן ובמיריתן מכל סוגי מחבלות
חסורות ונחל"ה רני נתן וכו' (שנת י"ג)
ע"כ) כתבו ח"ל חור"ת דלא פריך נחם
מקום חלז נבי אכילת חיסור שנגזל הוא
ללדיק ביותר וכו' עכ"ל ונחל"ה לא נהניתי
וכו' (כתובות ק"ד ע"א) כתבו ח"ל דאחרין
נמדרש (והוא נתגל דני' אליהן רנא פרק
כ"ו) עד שאדם יתפלא שיכנס תורה
לחוך גופו יתפלא שלא יכנסו מעדנים לחוך
גופו ומייתי האי עונדל דרבי עכ"ל יעו"ש
מכ"ז מנזח דנחי דככל חיסורי תורה אפשר
צמחיאות דיתרע מכשול ללדיק ולא אחרין

התם (חולין ד' ע"ג) ודלמא שנתת חלפים
צנח דכתיב (מלכים א' כ"ט) והשאתי
בישראל שנתת חלפים כל הנרכים אשר לא
כרעו לנעל וגו' יעו"ש ושינויא דהש"ס
טמורי הוה וטמורי מחלזול יעו"ש לא שייך
הכל ומשום דדוקא לשחיטת זקן ובקר לרוב
נפרסום לא אפשר נלנעל משא"כ חיינהו
גופייהו לדידהו שפיר חלכו נשר כשר ושפיר
היו העורצים יכולים להביא מצית כשרים
שבישראל ולא להחיר לו חיסור נבילה ודוקא
לומר דכלל הכשרים שבישראל לא היה להם
נשר לרצ דוחקם.

וביותר תמוה התרת חיסור נבילה לאלהיו
ע"פ הדגור דהיו יכולים להניח
משחיטת עונדיה דהיה צנית אחלז וצורר
דלו לא חסר להם ובשר ונכסרות וכעין
דפרין הש"ס התם (חולין ד' ע"ג) ודלמא
עונדיה צנח וכו' יעו"ש ושינויא דהש"ס
לרוב כתיב עונדיה לא הוה ספיק וכו'
יעו"ש לא שייך הכל ומשום דלדידיה לחוד
שפיר היה ספיק וצורר נלי שום על ספק
דעשה כן ושפיר היו העורצים יכולים להניח
צנית אחלז ומומה דשייך לעונדיה דהיה
מומוה על ציתו וצדק מומר היה וכדפירש"י
התם (חולין ד' ע"ג).

ועוד למה הוכרת דהעורצים יניחו לו
דנחמת מסננא הנרורה היא
דהעורצים צנועם לקחו להם ובשר נחוק
וצערנ דמי יתן לעורצים פעמיים בכל יום
לקח עמהם לקינם להם ובשר דאפשר צמחיאות
לפרנסם צניתו דמי שצלו ולא דיקחו זאת
עמהם ובכל יום ויום פעמיים ונע"כ
דנענמם לקחו זאת ובנחם דלא ראו את
העורצים צמחיאות לנחם ובשר ושזו הו"ל
צנוט גזל ומשום דהיה שלא מדעת צעלים
ואטו לא היה סיפוק ציד הקצ"ה להשקיט
רעובו דאלהיו נאכילת התר וכעין דכתיב
(מלכים א' י"ט) והנה זה מלאך נוגע בו
ויאמר לו קום אכל: ויבט והנה מראשיתו
ענת רגפים ונפתח מים ויחבל וישב

השאת נחמתן של נדיקים חין הקנ"ה מניח
תקנה על ידיהם נדיקים עממן לא כ"ש
ו"מ נחמא דחיסורי חכילה שפיר חמרינן
נה ואפילו נמכשול חכילה שגג.

ועוד הא דהעורבים הניחו לו פענויים
נכל יוב ויוס להם ונשר נבוקר
ונערז והא נמרה ערוכה (ימא ע"ה ע"ז)
מכלא למדה תורה דרך חרץ שלא יאכל חרס
נשר חלל נזילה יעו"ש וכל הני פליאות
עומות נינהו.

כא). ולישוב חמיהות הכ"ל נהכרה
להקדים נילור כוונה
הש"ס (סנהדרין ק"נ ע"ג) דלחא דחנן
התם ולא ידנך נידך מחומה מן החרס כל
זמן שרשעים נעולם חרון חף נעולם וכו'
קלמר הש"ס מחן רשעים אמר רב יוסף גנני
ע"כ יעו"ש ותמיה דמאי קלמר מחן רשעים
עד דהוכרה רב יוסף לשנויי גנני והא נלשי
עיר הנדחת קא מייירי ואין נך רשעים
גנוזים טפי מנייהו דכולהו הודתו לענד
ע"ז ושפיר שייך הא דחנן כל זמן שהרשעים
נעולם וכו' חמן טובא ינעתי נהנת קושיה
הש"ס ושינויא דרב יוסף הכ"ל.

נבלע"ד לפי מה דאמר ננ"צ (ט' ע"ג)
גדול העושה נדקה נסתר יותר
ממשה רבינו דאלו נמשה רבינו כתיב (דברים
ט') כי יגורתי מפני חף והחמה ואלו
נעשה נדקה כתיב (משלי כ"ט) מתן נסתר
יכפה חף וכוה נחיק חמה עוה ע"כ יעו"ש
נזה מונן שפיר כיון דעיקר חמה ואלו
ידנך נידך מחומה מן החרס וגו' הוא למען
דישז ד' מחרון חפז וע"ז חנן נמשה כל
זמן שרשעים נעולם חרון חף נעולם שפיר
מהדר הש"ס נעמא דמחן נינהו הני רשעים
דאין לומר דעיר הנדחת ומשום דהודתו לענד
ע"ז דזהו עיקר דמרה חרון חפז דהקנ"ה
וכדכתיב נקראי טובא והא להשיג מחרון חפז
אפשר נעשיית נדקה נסתר וכ"ל והוכרה

רב יוסף לשנויי גנני כלומר כיון דגנני נינהו
שז חין כה נתינת נדקה דידורו ואפילו דהיא
נסתר יפה לכפית חף וחמה ומשום דאפי
מחון חיינה שלחם ושז חרון חפז דהקנ"ה
נעזרת ע"ז נחוקפה קחי ומחמת חומר
העון דע"ז דמרה חרון חפז דהקנ"ה חוהר
קרא ולא ידנך נידך מחומה מן החרס
כלומר רושם דע"ז דרמיא על כל נדר דהוא
מעיר הנדחת זהו הנלע"ד נכוונה הש"ס
הנ"ל.

זאת תורת העולם מהג"ל דכל עצירות
נעזרת ואפילו נעזרת ע"ז דיותר
חמירא דמרה חרון חפז דהקנ"ה מ"מ כח
נדקה ומחן נסתר יפה לשכך כעס חף וחמה
ועי"ז לרשע עמו נזים דין וחמס דוקא
נתינת נדקה נסתר ממחון חרד דהוא שלו
משא"כ נתינת נדקה ממחון דאין שלו
כ"א נזל ועושק חין כה יפה לשכך כעס
חף וחמה ומשום דהו"ל מזה הנאה נעזרה
ואדרנא עוד יותר מרה חרון חף וחמה
וסניגור נעשה קטיגור וכמרו"ל (שמות
רנה סוף פרשה ל"א) נחלין ונחזין וכשהם
חוזרין חומרים הניחו לנו עניים ונפרנסם
וכו' מנאפת נחפוחים וחולקת לחולין וכו'
יעו"ש ונותר היכי דמחמו הוא מעשיקת
דלים ורנינת חזיונים דלו חין להשתיק
קטיגור נשום זכות שנעולם וכמרו"ל (מדרש
הוצא נילקוט שמעוני חתלים רמז תרכ"ז)
אמר רבי יודן גדול נזל של עניים מעון דור
המנוול וכו' ועוד חרו"ל (נראשית רנה פרשה
ע"ה) נקרא דכתיב (חבלי"ם י"ג) משד
עניים ומלנקה חזיונים עתה חקום יאמר
ד' וגו' ח"ל הקנ"ה דוד נני חפילו חתה
מקימני כמה פעמים חייני קם וחיימתי אני
קם לכח"ה עניים וחזיונים נלנקים הה"ד
משד עניים מלנקה חזיונים וגו' ונלמח
כל כתיב הקודש דהנניאליס יעשיה ירמיה
יהקלח וחרו עשר מלאים מזה וכל הזרות
וחורזן ישראל יסוצנ מזה וכהנא נכתיב
קודש הכ"ל נצח"ל.

כב) ולפי"ש מונן שפיר כל האי עינאל דלציהו ואחאצ ומיושנים כל התמיהות והנולד לעיל (אות כ') יעו"ש ויינו כיון דמרע"ה בלוטתא דידיה נסינת עזרת ע"ז אחר ותרה אף ד' בכם ועזר את השמים ולא יהיה מטר והלדמה לא תתן את יצולה ואנדתם מהרה מעל הארץ הטונה וגו' וכיון דתלה האי בלוטתא נסינת חרון אפו דהקנ"ה שז שפיר איכא תקנה לשכך ולכפות חרון אף ומהה נתינת לדקה בפתר וכנ"ל זהו היתה עיקר תשובת אליהו לאחאצ ותוכן תשובתו זו היתה דיוורו דאמר לאחאצ אם יהיה טל ומטר כ"א לפי דברי וגו' דלכאורה נראה מיותר דברי נאמירת אם יהיה טל ומטר וכמונן ואמנם נמה שבתני מונן שפיר תשובתו דלציהו בלשנה י"ה יהיה טל ומטר כ"א לפי דברי (מלכים א' י"ז) דר"ל נזה תרתי כלומר דינורי לחוד ועוד דינורי דנפתחא דלא תליא בזה סבה וכיון דתרה דאפילו דינורי יתקיים לעזרת מטר מכ"ש דמהרהוי דינורי דמרע"ה יתקיים ונע"כ הא דלא נתקיימה בלוטתא דמרע"ה עיקר טעמא משום דמרע"ה צודל אהנתו לישראל ונפרט דהיתה לקיום כללות ישראל נסינת חרון אף דהקנ"ה בלוטתא דידיה נסינת חרון אף דהקנ"ה ולזה שפיר איכא תקנה למניעת בלוטתא נתינת לדקה בפתר וכנ"ל משל"כ דינורי כעת דנפתחא הוא גלי שום תליה נסינת שפיר יתקיים ושז מהאי טעמא איתקיימה נמי בלוטתא דיהושע ומשום דיהושע לא תלה בלוטתא דידיה נסינת חרון אף דהקנ"ה כ"א בפעולת הענינה דננין יריחו לחוד ובתשובתו זו הורה אליהו לאחאצ ציטוט טענתו הכחצת להוכיח מדלא איתקיימה בלוטתא דמרע"ה נע"כ דשכינת בני יחיאל בית האלי תורה נעלמה הוא ולא מלוטתא דיהושע דה"א וכ"א אם יהיה טל ומטר כ"א לפי דברי כלומר דמשמע תרתי דינורי לחוד וגם דינורי גלי שום

תליה נסינת ותרה דתקיים ונכ"ש בלוטתא דמרע"ה נמי היתה נתקיימה לולא דמרע"ה הקדים רחמים לרונן ותלה בלוטתא דידיה נסינת דלפטר לנונעה והיינו נתינת לדקה בפתר וכנ"ל ונשה חזות ותורתו אמת ול"ש.

והנה נסנהדרין (ק"צ ע"ב) אר"י מפני מה זכה אחאצ למלכות כ"צ שנה ופני שבינן זה החורג שניתנה נכ"צ הותיות וכו' אחאצ שקול היה וכו' מתקיף לה רב יוסף מאן דכתיב ניה (מלכים א' כ"א) רק לא היה כאחאצ אשר התמכר לעשות הרע נעניי ד' אשר הסתה אותו איצול אשתו ותנינאל נכל יום היתה שוקלת שקלי זהב לע"ז ואת אחרת שקול היה אלא אחאצ וותרן נממונו היה ונתן שהיה מהנה תלמידי חכמים מנכסיו כיפרו לו מתנחם וכו' ע"כ יעו"ש ומה מנחם דנפתח עשה אחאצ לדקה מדהיה וותרן נממונו ונתינתו היתה נממונו ממש כיון דהיה מהנה ת"ה מנכסיו דנזה נפקע איסור טנל דרמיא עלי' פרנסת והחזקת ת"ה מכת התפשטות קדושת אהרן לכל חכמי דורות האמתים וכיון דהחזקת ת"ה אמתים מפקיע איסור טנל ונעשה שלו בפתר שז כה נתינת לדקה דאחאצ בפתר לגל יודע לאיצול דשולח ביותר היתה לנביאי ד' מדליהה הורגתן וכדכתיב (מלכים א' יח) ויהי בהכרית איצול את נביאי ד' וגו' ומכ"ז צרור דאחאצ דהיה מהנה לת"ה מנכסיו ודאי בפתר היה ושז כה לדקה בפתר יפה לשכך אף ותמה כיון דהיתה לדקה כראוי מממונו ממש מדפקיע איסור טנל בפרנסתו לת"ה אמתים וכהנאל נאר היטב לעיל (אות יט) יעו"ש והלכך שפיר לא היה מקום לחלות בלוטתא דמרע"ה וכ"ז הורה לי אליהו לאחאצ תשובתו זו ולנירור תשובתו זו דל יפקק נה וכדרך הרשעים הכופרים הוכרח אליהו לנזור דל יהיה מטר בשנים האלה וגלי שום תליה נסינת חרון אף דמה יאומת תשובתו נחילוקי הנ"ל ויתנדר לאחאצ

דמשה אמת ותורתו אמת ואפשר דע"ז ישיג
נתפנה וד"ש

בג) והנה נתפנה דליוו דהוכרה
הקנ"ה לקיים גזירתו
וכדכתיב (חיוג כג) ותגור אומר ויקס לך
וג' והו"ל (תענית כ"ג ע"ח) הנה
גזרת וולנטה והקנ"ה מקיים מחמריך
מלמעלה וכענין דאור נח"ק (טז ע"ג)
נדיק ונשל צירוף אלקים ווי מושל צי נדיק
וכו' יע"ש וגלוי וידוע לפני הקנ"ה
דנסינת עזרת מטר גזירתו ונשנעו
דליוו יסתכן אליוו ומשום דלחלץ ינקום
ממנו נהסחת אשתו חיוגל וכמו דהכריחה
נרשעה חת נביאי ד'. ויתכן דזה היה
נאותו זמן דעזרת מטר הלכך זה לו הקנ"ה
דילך משם ויסתיר עצמו נהל כרות ואמר
לו דכנר זה להערים דיכלכלוהו ונאמת
הנילו לו פעמיים בכל יום נצק ונערך להם
ונשר ומני טנתי דלחלץ ועיקר טעמא משום
דהיה גלוי וידוע להקנ"ה דלחלץ ינקום
נהסחת חיוגל בכל נביאי ד' ונ"ח האמתים
וכמו דנאמת הכריחה לו חיוגל חת נביאי
ד' עד דהוכרה עונדיו להנציח חת נביאים
ולכלכלם נסתר נלם ומים ונהליה נרנית
מיהורם בן אחאז וכתה"ל (מדרש תנחומא
הנהג נרש"י מלכים ב' ד') וחי דנשנעה
אליוו נער המטר זהו מעשה כיוף נעלמא
וכתה"ל (עירובין יט) רשעים אפילו על
פתחה של גיהנם חיינם חחרין נתפנה וכו'
יע"ש ונרור חכ"ז דנאמת מנע אחאז
מהת"ח האמתים ההוקחם ופרנסתם ונפרט
נזקן הרע אל הת"ח האמתים רלשונים
המה להנציח נלעם מפיהם ולהיות נפוחי
כפן ואז נעשה ממנו דלחלץ נסוג טל
דליוו שלו ומתילא אפילו ננצינת נדקה נסתר
כמי אין כחה יפה לשכך אף וחמה נסינת
יע"ז דענזו אחאז ודורו וסוג מדינת דיתקיים
לווטחא דמשה ולא נלד נגזירת אליוו לגירור
נשנעו להראות דמשה אמת ותורתו אמת
ושנ לא היה ח"ו תיקון להסיר עזרת

המטר אפילו נהתרת שנעת אליוו ומשום
דשנ נהכרת להתקיים לווטחא דמשה ומדינת
וכנ"ל והלכך הוכרה הקנ"ה לסנז דפרנסת
אליוו תהא מממנו דלחלץ כנדי להפקיע
איסור טל מהו וקנינו ועי"ז נדקה נסתר
דעשה אחאז חכ"כ תהא נדקה נמורה
ואמתית דכחה יפה לשכך ולכפות אף וחמה
ועי"ז למנוע חלות לווטחא דמשה מדינת
וכנ"ל וכיון דנתינת חלקו דת"ח אחתיו הוא
מהתפשות סוג קדושת כהונה גדולה שנ
האי חיוגל רמיה על הנזר וכדלמר צומא
(עז ע"ג) וכתיב (שמות כה) ועשו ארון
עצי שטים ונחלך לת"ח אצני עירו מזוין
לעשות לו ונלכתו וכו' יע"ש והלכך הוכרה
הקנ"ה להחיר לו נשר מני טנתי דלחלץ
להוראת שעה להפקיע איסור טל מממנו
דישראל נפרנסת והחוקת אליוו דרמיה על
הנזר דע"ז שנ יהא קיום נתינת נדקה
נסתר נלחלץ ודורו כח יפה לשכך ולכפות
אף וחמה נסינת ע"ז ולמנוע עי"ז עזרת
מטר עכ"פ מדינת מלוטחא דמשה וכו"ל
ונאמת נרלא דנאמת עורנים אצני טנתי
דלחלץ לפרנסת אליוו היתה נסוג קרננת
תמידין מדכתיב (מלכים ב' יז) והעורנים
מניאים לו לחם ונשר נצוקר ולחם ונשר
נערב וגו' דלכאורה הי"ל לומר מניאים נערב
ונצוקר דנישראל הלילה הולך אחר היום
שאלחיו ונע"כ משום דפרנסתו דליוו
דחיוגל רמיה על הנזר הוא כעין חיוג
תמידין בכל יום וכתיב נה (פנחס כח)
חם הכבש אחד מעשה נצוקר וחת הכבש השני
מעשה צין הערנים ונאמת כמו דתמידין
המה קיומן דישראל על דלחמא וכדלמר נצ"ק
(פז ע"ג) כשנר צית שמואל זה על זה
וכו' והי' ונענין להם תמידין וכו' כל זמן
שעוסקין נענזה אין ממסרין נידכס וכו'
ועד אחר מעולם לא לן חסם צירושלם ונידו
עין הא כינז תמיד של שחר היה מכפר על
נעירות שנעשו צילא תמיד של צין הערנים
היה מכפר על נעירות שנעשו ציום וכו'

להם לישראל בכל מוקדמות מושבותיהם שנאמר ואם הקריב מנחה בכורים לד' וגו' ולאמר (מלכים ב' ד') ואיש נח מעטל שליש וינה לאיש האלקים להם בכורים וגו' וכי אלישע כהן הוא ולוכל בכורים הוא והלא חין שם לא ירושלם ולא מקדש ולא מזנה ולא כה"ג אלא אלישע הנביא בנצד ותלמידיו שיוצגין לפניו אלא מכאן אמור כל הטוקק אל הקכמים ולתלמידיהם ומופרנס אותם מעלה עליו הכתוב כלילו מקריב בכורים וכו' ע"כ יעו"ש וכיון דמכ"ז מנאור דחיוג ההקת ת"ח אחתי הוא בסוג קדושת כהונה גדולה ובסוג קרננות דחונת שזנ עינן תרתי כלומר דחיוגל דההקת ת"ח אחתי רמיא על הנצור וגם דתהא בסוג למשהה לגדולה וכדרך שהמלכים לוכלין וכדלמך כמהה דוכתי ומהם בסוטה (טו ע"ה) יעו"ש והלכך נהכרה היה דהעורנים ינילו לאליהו ה"ה אחתי שצור ובפרט למ"ד (ב"מ קיד ע"ג) דלליהו כהן היה יעו"ש להם ובשר מני טעמי דלחאז פעמיים בכל יום נצקד ונערצ והיינו להפקיע איסור ענל מהגוס דישארל והלכך דוקא מניית לחאז דמלך דיו כצור וכעין דלמר נחעניית (ט ע"ה) שהני משה כיון דלרנים הוא גני כרנים דמי יעו"ש דזוקא לחס ובשר דומיא דחיוג תמידין וגם למשהה לגדולה וכנ"ל וכיון דהאי חיוגל בסוג קרננות שפיר הותר לו הלי איסורא דשקטט טעמי דלחאז וכעין דהותרס מליקה לכהנים ומשום דחונתו נצקד והכל ממי מנאורו נצקד עכ"פ להוראת שעה ומשום דלא סני צלאו הכי כיון דלחאז וכל דורו ענדו ע"ז ולכפות אף ומהם בסניית ע"ז חי אפשר כ"א נצדקה נסתר דזוקא מממונו ממש וכיון דלא הסיקו לה"ה חלמתי כל הוגס הוא בסוג טנל דטעול לפרנסת ת"ח אחתי ושז חין מציאות לקיוס מתקן נסתר דיכפה אף ומהם וכנ"ל וזהה דהתירו פרנסת אליהו בסוג למשהה לגדולה ובסוג תמידין פעמיים בכל יום נצקד ונערצ ומני טעמי דלחאז דיו כצור שפיר נפקע

יעו"ש ה"ה תורה היה קיומן של ישראל על הדומקן וכדלמור בעירובין (סג ע"ג) שנאמר (יהושע ה') ויהי נהיית יהושע ציריתו וגו' החר לו הוגס ציטלסת תמיד כל צין הערנים ועכשיו נטלסת תלמוד תורה על חיוג מהן נחת אמור נו עתה נחתי וכו' גדול תלמוד תורה יותר מהקרנת תמידין דלמר ליה עתה נחתי ע"כ יעו"ש הרי דנשעת כינוש ח"י נמזור על יריתו היו נכסנה הפילו משרו של ישראל בסניית ציטול תמידין ותלמוד תורה ונע"כ משום דהני תרתי מהם עיקר קיומן דישארל על חונתן ומחלי עמלה חיוג תמידין אינס אלא על הנצור ומשום דמהה קיוס כללי דישארל וכמו כן פרנסת וההקת ת"ח חיוגה רמיא על הנצור והיינו משום דתורה היה עיקר קיומן דישארל וכיון דלי אפשר דכל ישראל יזכו לתמיית כתר תורה נחתינו נההקת ה"ה האחתי ע"י התפסוט קדושת כהונה גדולה מוקד דהרן וזהו ה"ל כקיום תורה בכללית ישראל מהמה שותפות הנצור וכעין צולן וישככר והיו שפיר דוגמת חיוג תמידין דרמיא על הנצור דוקא וזהו מוקן שפיר דחיוג תמידין נסמכה לפרסה דסמיכה יהושע נחתינו ישראל ולתרי טעמי דהא דמנאור חקיוג להכניה קיומן של כללות ישראל דהוא נחתינו הקרנת התמידין ועוד דכמו דנצור מוכרחין למנאור דלא תהא ענד ד' כצאן אבר חין להם דועה כמו כן ממי מוכרחין לתמידין והא דלא הלי סני (יעוין צה"ה) שם נהערמו לסמיכותן ובמ"ש ח"ה) ונחמית חו"ל (יומא ע"ה ע"ה) הרנה נצקד יין ע"ג המזנה יחלה ברומס של ת"ח יין עיד חמר נכחנות (קס ע"ג) כל המניה דוקא לת"ה כחילו מקריב בכורים ונחתינו וכו' אלישע וכו' (כתנות שס) כתנו נכס תהא דני אליהו (חליהו זוטא פ"ג ע"ג) מנזה חלמה תעשה לי מכלאן אמור כ"ו נסח"ק קיים מנזה כפרה הוא לישראל בכל מקומות מושבותם וזמן שאין ציה"ק קיים תלמידו הכמים הם כפרה

והנה הנס דעונדיו היה זן ומפרנס מלא נביאים אחרים מ"מ אין כת פרנסתם זו יפה להפקיע איסור טבל מהנס דנצור בסנית מניעת הסוקת ת"ח ומתמה טעמי חדא דעונדיו לא קנל פרנסתם מישראל כ"א לזה מיהורס נרנית ועוד דלנן נעינן חלקו מנצור דהאי חיונא הוא נגדר תמידין וכנ"ל ויחיד חינו מקרינן תמידין ועוד דלא היה כ"א לחס ומיס ואנן נעינן למשה נגדולה כדור שמלכים אוכלין וכמ"ש הרמב"ם ה"ל ויפסיק לו דנר המספיק לו וכו' וכדנארת לייל (אות ית) יעו"ש והר"ל כשיעור קנצו מה"ת וכעין תרומה ומעשר דנפסחית משיעור פירותיו אינס מתוקנים.

כד) ולפיכ"ש אפשר להסביר הא דלמחר נמנחת (מה ע"ה) נקרא דכתיב (יחזקאל מד) וכל נבילה וטריפה מן העוף ומן בהמה לא יאכלו הכהנים כהנים הוא דלא יאכלו הא ישראל אכלו א"ר יוחנן פרשה זו אליהו עתיד לדורש רבינא אמר כהנים אנטריק ליה סד"א הואיל ואשחרי מליקה לנביאיו משחרי נמי נבילה וטריפה קמ"ל ובתח"ה הואיל ואשחרי וכו' כתבו ח"ל אע"ג דלעיל (ה) פרכין שכן מלחור נכך וכלאים נמי אסריק להו נלא קרא (לעיל ג) מ"מ אחא לאורויי לך דלא נטעי למילף מיניה וכו' עכ"ל יעו"ש ונאמת אין זה סברא נרורה כ"כ דנימא דעיקר קרא דיוחזקאל אחא דלא נטעי למילף כיון דנאמת סברא נרורה למור שכן מלחור נכך והלכך ס"ל לר"י דפרש"א זו אליהו עתיד לדורש ואפשר דסגרת ר"י הוא כיון דהעורנים הנאילו לו נצר מני טנחי דלמח. דהיי נבילה ומשום דהקנ"ה התיר לו וכו"ל שוב אפשר למור דנאמת הותרה נבילה לכהן לעולם דאליהו היה כהן וכדלמחר נב"מ (קי"ד ע"ג) ואפילו למ"ד דלא היה כהן וכוונא נחוד"ה מהו וכו' (שם) נמי אפשר למור

איסור טבל מהנס דישאל ויוכלו לקיים מתן סתר ע"ד הרמב"ם ונזה כח נדקה זו יפה לשכך חרון אף וחתה ולמנוע לוטחא דמרע"ה עכ"פ מדינא כ"ז עיקר טעמא דהוכרת להיות פרנסת אליהו דוקא נהנח לחס ונצר מני טנחי דלמחצ פעמיים נכל יום ננקר ונערצ ונאמת אין זה נסוג נול משום לקיחת העורנים מנית אחאז שלא מדעת נעלים כיון דהיה זה נציווי דהקנ"ה דהכל שלו ונפרט קודם הפרשת חלקו של הת"ח דהקנ"ה זיכה לו נירידת ותליית שתי טיפי שמן המשחה נזקטו דלמחר נכס (וכהנאז לעיל אות ית יעו"ש) ודמיה להא דלמחר נצרכות (לה ע"ה) ת"ר אסור לו לאדם שיהנה מן העוה"ז נלא נצרכה וכל הנהנה מן העוה"ז נלא נצרכה מעל וכו' אר"י אמר שמואל כל הנהנה מן העוה"ז נלא נצרכה כאלו נהנה מקדשי שמים שנאמר (תהלים כ"ד) לר' הארץ ותולאה רני לוי רמי כתיב לר' הארץ ותולאה וכתיב (תהלים קטו) השמים שמים לר' והארץ נתן לבני אדם ל"כ כלא קודם נצרכה כלא לאחר נצרכה ע"כ יעו"ש ונהי דכ"ז מדנצנן ומסנרל וכמ"ש תוד"ה אלא וכו' שם והרמב"ם פ"א מה' נצרכות יעו"ש מ"מ הסוקת ת"ה אחתי דרמיה על נני העיר מהתפשטות קדושת אהרן זהו מה"ת ממש מדנצנן חיונו נפעולת שתי טיפי שמן המשחה ננס וקניעי וקיימי לעולם ננס ונשעה שמספר נמי עלו וישנו נקריי זקנו ואח"כ שוב ירדו ותלויין ננס כל הני נסי דנצינן הקנ"ה נהני טיפין לאו למנא כ"א לחיזוק הוראה התפשטות קדושת אהרן נסוג כהונה נדולה לכל תכמי דורות האחרים ולסוג חיות הסוקתו כדנארתיו כ"ז היטב לעיל (אות טו יז) יעו"ש ונרור לחיזוק הוראה זו מפעולת כ"כ נסים דנעשו בזה דהאי חיונא משיי לקנינס דנצור נסוג טבל כל כמה דלא מטא לידיה דת"ח ונחרוה נגדר למשה נגדולה וכנ"ל.

עמק סימן ט בענין קדושת כהונה בחי' הבכא קב

קישא ד' דלמה הוכרח דוקא להסיר איסור נזילה דהי' דהוכרח מניח אהאז ומשום להפקיע איסור טנל דרמיה על הנזיר ומשום דמלך דינו כנזיר מ"מ אפשר נמי במאכלי דגים והלז שפיר מיושנת ומשום דעיקר דטנול לתקו דה"ה אחמי הוא בסוג מתנות כהונה דנעיקנ למשהה לגדולה ובסוג תמידין דהני תרתי קיומן דכללית ישראל נינהו.

קישא ה' דלמה הנילו לו פעמיים בכל יום נזקק ונערב מיושנת נמי ע"ד הנ"ל והיינו בסוג תמידין וכדצילרתי כ"ז היטב לעיל (אות כג) יעו"ש היטב:

והנה הא דהוכרח פרגסמו דאליהו בשליחות עורצים אפשר דע"ז יתעורר רחמנותו של אליהו דיאמר דאם עורצים טמאים ואכזרים מפרנסים אותו פשיטא דמהרלוי הוא דגם הוא ירחם על ישראל ונהי דעורצים ע"ז ומשום דלעולם נקראו גנים למקום וכדאמר נקידושין (ל"ו ע"א) אלינא דר"מ יעו"ש וא"ש:

כו) והנה כמו דרמיה היוז מה"ת על הנזיר לפרנס הס"ה האמתי עד דהאי היוזא משוי להוגם ומאודם דנזיר בסוג טנל כל כמה דאזינס מהזיקים אותו כרלוי לו ונזדר מתנות כהונה דנעיקנ נהו למשהה לגדולה ונפרט דהיוזו הוא בסוג התפשטות קדושת כהונה גדולה דבזה היוזא גדלהו משל אחיו וכדצילרתי כ"ז לעיל (אות כג) יעו"ש כמו כן רמיה נמי על הת"ס לעסוק בתורה ע"ד האמתי ולהרצין תורה ישראל ונלאו זה התם בסוג לסטים גמורים ומשום דהני מתנות כהונה אינם שייכים לו כלל כ"ה לת"ס העוסק בתורה ד' ודאמר צירושלמי (סנהדרין פ"ג סוף הלכה ו') תירגם יוסי מעוני בכנישתא נטריה (הושע ה') שמעו זאת הכהנים וגו' למה לית אחון לעין צאריחא לא יבצית לבון כ"ד

כיון דעיקר דהותרה נשר מני טנחי דאהאז לאליהו היתה משום נטילת תלקו נתורת ת"ה אחמי דלפקע איסור טנל שז מ"ש כהן דנאמת עיקר תלקו דת"ה הוא מהתפשטות דכהונה הוא וכנ"ל והלכך עתיד אליהו לדורשה דהלכך אנטריך הוי קרא דימאקאל דנזילה וטריפה לא יאכלו הכהנים דלא נימא דמותר לכהנים מדהותרה נמי לאליהו מני טנחי דאהאז דנאמת ז"א ועיקר דהותרה לאליהו היתה נהוראת שעה דלפקע איסור טנל דרמיה על הנזיר נכדי דע"ז תהא כה נדקה נסתר יפה לשכך תרון אף וחסה ועי"ז למנוח לוותחא דמרע"ה וכדצילרתי כ"ז היטב (נאות הקדום) יעו"ש.

בה) ולפיכ"ש מיושנים שפיר כל התמיהות נענינא דאליהו ואהאז דהנולו לעיל (אות כ) יעו"ש ועד"ז.

קישא הראשונה דמה כח משונת אליהו יפה היתה לדחות טעניה דאהאז מיושנת משום דמרע"ה תלה לוותחא דנזירת מטר נסינת תרון אף ונאמת להסרת הסיניא איכא תיקון נתינת נדקה נסתר.

קישא שניה דלמה הוכרח הקצ"ה להסיר איסור נזילה לאליהו והיינו דהעורצים יצילו לו נשר מני טנחי דאהאז מיושנת דהו להפקיע איסור טנל דרמיה על הוגם דנזיר בסוג היוז החקת ת"ה אחמי נכדי דע"ז תהא כה נדקה נסתר יפה לשכך תרון אף וממילא חין מקום לתלות לוותחא דמרע"ה.

קישא ג' דלקיחת העירנים מני טנחי דאהאז שלא מדעת צעלים משוי בסוג גזל שפיר מיושנת דנאמת כ"ז דהר"ל טנל דטנול לתקו דת"ה אחמי אינה שלו כ"ה להקצ"ה והוא התייר לקיחתו וכנ"ל ומחלי טעמא נמי לא פרנבו נגם וכמו צאיך דפרנסו ע"י מלך וכנ"ל.

מתנתא אל"ל לא יהנין לן כלום. והקשינו
 בית ישראל (הושע ט) למה לית אחון יהנין
 כ"ד מתנתא דפקידת יתכון צבינו אל"ל מלכא
 נסינ כולא. ונית המלך האזינו כי לכם
 המשפט (הושע ט) לכם למחרת וזה משפט
 הכהנים וגו' (דברים י"ח) עתיד אני ליט
 עומן נדין ולפסקן ולאנדן מן העולם ע"כ
 והוצא מני נדראשית רנא (פרשה פ' א')
 ובשינוי לשון קצת סיים שם וז"ל לפיכך
 לכם ועליכם מזה הדין נהפכת ע"כ יעו"ש
 וכמה הלכתא בגורמתא איכא לתשמע מהאי
 מלמד חז"ל חדא דחיוז גמור להכהנים ליגע
 בתורה דנעבור זה זכה להו רחמנא כ"ד
 מתנות כהונה נכדי שיהיו פטוים לעסוק
 בתורה ובניטולס מתורה עונס גדול מנשוא
 דנלמח זהו מעילה נקדשי גנוה דעיקר זכותם
 נכ"ד מתנות כהונה אינה מצעלים כ"א
 משלחן גנוה זכו וכדלמד נקידושין (נ"ג
 ע"ג) כי קא זכו משלחן גנוה קא זכו
 ועוד (ק"ט ע"ג) לז' לכהן קנאו השם ונתנו
 לכהן וכו' יעו"ש והשי"ת לא זכה להם
 כ"א נעבור דיעסקו בתורה וילמדו להעם
 תקי האלקים ותורתו וכדלמד בחולין (קל
 ע"ג) מניין שאין נותנין מתנה לכהן ע"ה
 שאלמד (ד"ה ג' ל"א) ויאלמד לעם ליושני
 ירושלם לתת מתת לכהנים וללוים למען
 ייחזקו בתורת ד' כל הממשיק בתורת ד'
 יש לו מתת ושאינו ממשיק בתורת ד' אין לו
 מתת ע"כ ונהי דכתבו תוד"ה מניין וכו'
 דהייט דוקא כשי"ס כהן חזר אצל אי ליכא
 כהן חזר אל"ל ע"ה יתנו לו ואל ימתין עד
 שיזדמן לו חזר וכו' וכ"ה ציו"ד סימן ס"א
 ש"ק ז' יעו"ש ח"מ צרור דנלמח עיקר מתת
 התורה נתינת מתנות כהונה הוא נשגיל
 המזקת תורה דהיתה נכהנים ומ"מ אין
 למד לתפסרו מתנות כהונה לכהן ע"ה
 מה"ת ומשעמא דהתורה זכרה להכהנים
 גני אחר מתנות כהונה וכולם נכלל ומשום
 דרונא דכהנים ת"ה נינהו והתורה לא תניט
 למיעוט כ"א על הרוז וכמ"ש הרמב"ם

צמורה ח"ג פל"ד וז"ל מה שצריך שתדעו
 ג"כ שהתורה לא תניט לצרר הור ולא תהיה
 התורה כפי הענין המועט אצל כל מה
 שירצה ללמדו מדעת או מזה או מעשה
 מועיל אומנס יכוון צו הענינים שהם על הרוז
 ולא יניט לענין המלל מעט וכו' עכ"ל
 יעו"ש ומהאי טעמא איכא לרמזא איסור
 תורה בגדר מעילה נקדשי שמים נאכילת
 מתנות כהונה דכהן ע"ה ומ"מ צרור מכ"ז
 דעיקר מתנות כהונה דזכה רחמנא לכהנים
 הוא נשגיל המזקת תורה דצרור כהנים
 ובניטולס מלמד דעונס גדול מניטול מזה
 זו עונס גדול ביותר דנהנים מקדשי שמים
 ואינם עוסקים בתורה והו למעילה נקדשי
 גנוה ודמיה להא דלמד נדרכות (ל"ה ע"ה)
 כל הנהנה מן העוה"ז נלא נצרכה כחילו
 נהנה מקדשי שמים וכו' וכ"א לאחר הנצרכה
 נעשה שלו וכדלמד התם וכהנא לעיל (אות
 כ"ג) יעו"ש.

ועוד צמניעת מתנות כהונה לכהנים מלמד
 דעונסם גדול מניטול מזה זו דנלמח
 זהו משוי לכל הונס בגדר טנל דטנול לקדשי
 שמים עוד גדול מנשוא נעון ניטול תורה
 דהכהנים מחמת טרדת דוחק פרנסתם.

ועוד דמי דגורם מניעת מתנות כהונה
 לכהנים נצינת לקיחתו מהעם כונד
 מסירה וכעין חלק ונשיא עונשיה דההוא
 נצרא הוא דנפסק ונלמד מהעולם.

ולפי"ז צרור דה"ה נהמקת ת"ה דחיוזו
 הוא מהתפשטות סת קדושת
 כהונה גדולה וכהנא לעיל (אות י"ח)
 יעו"ש נמי איכא כל הני תלמא סוגי.

חדא דחיוז גמור רמיה על הנצור להמזיק
 ולפרנס להט"ה אחתי דנעירס
 צהרוחה וכראוי דיהא לנו פטוי ליגיעה
 בתורה ובניטולס מנת חלקו דהט"ה דזכה
 לי' רחמנא עונס גדול מחמת איסור טנל

דרמיא נהוגם וכל ימיהם חכילתם גזל מעילה נקדשי שמים מחמת חלקו של ת"ח מעורר נהו ומסוה להו בגדר טבל מלמד עושם בגרמת ניטול תורה מחמת דוחקיה דהת"ח דאם אין קמה אין תורה (אבות פ"ג משנה י"ז)

דעוד דחיוג גמור רמיא על הת"ח דנני עירו מחזיקים אותו דיעמול נחורה ע"ד האמת וינהיג עדת בני ישראל בלימוד תורה ע"ד האמת ולהורם את אשר יעשון ונניטולו מחורה כל פרנסתו הוא נאסור מעילה נקדשי גנוה כיון דפרנסתו דרמיא על הצור הוא חלק גנוה דקנאו השם ונחנו להת"ח וכנ"ל דוקא אדעתא דיעמול נחורה ונל"ז עדיין גרשות גנוה קאי וכנ"ל.

דעוד דמי דגורם להצנור יעסקו חלקו של הת"ח נזה דאם דמסמא עיניהם ננציעות ונסמיות מסוה דקדושה מזויפת וכדומה מהנציעות נסוגי שקר מינים ממניים שונים ונע"ג פשוטים הינם מנינים ערמוניות ידיהו דעמון נתון תוכן דנאמת שזע תוענות גלגל לרמות הנריית דיסברו דהוא הוא הראוי לזה להסדיוק ולהתלימו ולהחיותו בכל מילי דמיטע עוט גדול מנפול ועונשיה דההוא בגרל דנפסק וגלגל מהעולם וכ"ז מנולר היטע להמעין נהירושלמי ונבראשית דנה הנ"ל

בז ולפיכ"ש מוטן שפיר עונדל דרז דימי מנהרדעא (ב"ב כ"ג ע"א) דפסיד גרונרת ידיהי משום דלא נקטו ליה שוקא על דלא הוה גידיה לפשוט האציעה דפיל שנלע כפיפה מזרית והקיהא דרך בית הרעי וכו' ונהי דנאמת אציעה דלא אפשטא היא מ"ח כיון דלא שקיל וטרי נה עכ"פ לא נקטו ליה שוקא וכמ"ש תוד"ה פיל וכו' יע"ש ונאמת לכחורה תמיה דכיון דלייט רב יוסף לרב אדא צר אגא על דגרם פסידא דגרונרת לרב דימי נמניעת נקישת שוקא נע"כ לומר דמדינא היה למנקט ליה

שוקא דנל"ז אין וקוקס לקפידת ולוותר רב יוסף כיון דרב אדא צר אגא כדינא עניד וכפי שליותי דרבא ונע"כ כנ"ל וא"כ אחמי שזא השגח רבא נדברי רב אדא צר אגא דמנשם דלא ידע רב דימי למשקל ולמטרי נפשיטת האי אינציעה דנאמת לא אפשטא נמי נכ"ס דלא לנקוט ליה שוקא ואין לומר דרבא ורב אדא צר אגא לא ידעי כלל לרב דימי וכדמשמע מהא דרב דימי א"ל לרב אדא צר אגא מר ניהו רבא וכו' והלכך נזה דעכ"פ לא שקיל וטרי נפשיטת האציעה נחנדר להו דאינו ת"ה דיכרה למנקט ליה שוקא ז"א דל"כ למה שזא לייטיה רב יוסף לרב אדא צר אגא דנהי דנימא דרב יוסף ידע דרב דימי ת"ה הוא ומדינא הוא למנקט ליה שוקא מ"ח רב אדא צר אגא דלא ידע ליה ונזה דעכ"פ לא שקיל וטרי למפשט האציעה הו"ל כנחנדר לו דאינו ת"ה שזא שפיר כדינא עניד ונע"כ דנאמת היה רב דימי מפורסם נשמו ונמעשו לכ"ע ואפילו לרבא לת"ח כיון דהיה נמי מחכמי הש"ס וכ"א נצורתו החינוגי לא הכירו אותו וא"כ שפיר תמיה דנלמא השגח רבא נדברי רב אדא צר אגא דנשניל דלא שקיל וטרי לא נקטו ליה שוקא כיון דמיון דרב יוסף לייטיה לרב אדא ענור זה ואמנם כפימ"ש א"ש דנאמת נקישת שוקא לת"ה היא נמי נסוגי חיוג המוקט ת"ה ונבדר מתנות כהונה נהתפשטות קדושת אהרן וע"ד הנ"ל וזהו נאמת נבדר הקדש ואיכא נזה תרתי איסור גזל ואיסור נהיה מהקדש דחיוגו מיתה ניד שמים וכעין דמנולר נאלדר"ג (פרק י"א) ר"ע אומר וכו' היה לו מעות של הקדש נתון ביתו ונטל מהם ואכל מתחייב מיתה לשמים ע"כ יע"ש והלכך צעיק דמתי ליד ת"ה אחמי דומיה דנמתות כהונה צעיק כהן ודאי אמר רחמנא ולא כהן ספק הי"ג ת"ה ודאי אמר רחמנא ולא ת"ה ספק ונפרט דעיקר חיוגו הוא מהתפשטות קדושת אהרן צעיק דוקא דומיה דאהרן ודאי ולא

(ירמיה ט') מי האים החכם וינן את זאת דנר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו עד שפירשו הקצ"ה צעמו דכתיב (שם) ויאמר ד' על עבד את תורתיו וגו' היינו לא שמעו צקולי היינו לא הלכו צה אר"י אר"ר שאין מצרכין בתורה תחלה ופירש הר"ן וה"ל מדכתיב ויאמר ד' תכלל דליכא דידע לאהדורי טעמא אלא קדושא צריך הוא צלצד ומלאתי צמיתת סתרים של הר"ר יונה ז"ל דקרא הכי דייק דעל שלא נצרכו בתורה תחלה אצדה הארץ דלא חיתא על עזנס את תורתיו בפשטית משמע שעצו את התורה ולא היו עוסקין צה כשנשאל לחכמים ולנביאים למה לא פירשוהו והלא דנר נלוי היה וקל לפרש אלא ודאי עוסקין היו בתורה תמיד ולפיכך היו חכמים ונביאים תמיהים על מה אצדה הארץ עד שפירשו הקצ"ה צעמו שהיא יודע מעמקי הלב שלא היו מצרכין בתורה תחלה כלומר שלא היתה התורה חשובה צענייהם כ"כ שהיא ראוי לצרך עליה שלא היו עוסקים צה לשמה ומתוך כך היו מזלזלין צנצרכה והיינו לא הלכו צה כלומר צנצונתה ולשמה אלו דברי הרב החסיד ז"ל והם נאים ראויין למי שאחרם עכ"ל הר"ן ז"ל יע"ש.

ותשובה טונא חדא הא דאמר דנר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו עד שפירשו הקצ"ה צעמו והלא כל ספרי נביאים מלאים מתוכחתם על עונות ישראל דהגדילו עד שמים.

ובינתי תמוה דמקרא מלא כתיב (נצנים כ"ט) ואמר הדור האחרון וגו' וראו את מכות הארץ ההוא וגו' ואמרו כל הנשים על מה עשה ד' ככה לארץ הזאת מה חרי האף הגדול הזה ואמרו על אשר עזבו את צרית ד' חלקי אצונות וגו' וילכו ויעצו אלהים אחרים וגו' ויחר אף ד' צאצא ההוא להציא עליה את כל הקללה הכתובה בספר הזה ויתשם ד' מעל אדמתם צאץ

ספק ומחומר האי איסורא שפיר קפיד רנא כ"כ דלא למנקט ליה שוקא כיון דעכ"פ לא ידע למשקל ולמטרי למפשט האצניה הו"ל צנדר ספק ת"ה אחתי ומתסר צנהא קדשי שמים דמיוהדין דקרא לת"ה אחתי וכנ"ל ונאמת מוהא דנוסיק צש"ס התב (צ"צ כ"צ ע"ה) ומסתנרה דר"נ צר יצחק ענשיה נראה דנצא ורב חדא צר אצא צדינא עצדו והלכך לא מלאה קפידת ולווסת רב יוסף מוקם לצוה וליהול ומשום דהו"ל צנדר קללת חסם כיון דצדינא עציד צשליחיותיה דנצא דצעיין דוקא ת"ה אחתי וכנ"ל ונהי דאמר צמכות (י"ה ע"ה) קללת חכ"ל אפילו צנחם היא צאה יע"ש מ"מ משום חומר איסור נהנה מקדשי שמים מי שליבו ת"ה אחתי צנאלי מסנרה הוא דלא ליהול לווסת דרצ יוסף וכנ"ל.

והנה מה דאח"ל (צנה כ"ו ע"ה) צקרא דכתיב (שמואל א' ז') ויטו אחרי הצע"ר מ' חומר חלקם שאלו צניהם ופירש"י ו"ל מעשר ראשון הראוי להם שמים היו שאלו צניהם מתוך שהיו גדולי הדור ושופטים לא היו מונעים מהם ושאר לויים עניים מצטערים ולר"מ לא חטאו צהטיית משפט עכ"ל יע"ש ומזה נראה דהיי דנאמת צני שמואל היו גדולי הדור ושופטים ומיוחסים גדולים דשמואל אציהם היה שקול כחשה ואחרן וגם תניעתם צניהם היה צאמת חלקם הראוי להם וכ"ה יען דע"ז נרמו דלא נתנו ללויים אחרים נכתב עליהם, דחטאו ויטו אחרי הצע"ר מכ"ש וק"ו צ"צ של ק"ו מי דנצינתו ונרמחו מונע חלקו של ת"ה אחתי והיינו מאמת צניעותו ועטיפתו צמסיה דקדושה מזויפת וכדומה צמסיה דמוטפה ועי"ז כסצורין העם למור מקדוש הוא ליטול חלקו מה יפה נראש דעונו גדול מנשוא מחומר תרתי איסורי איסור נול ואיסור מעילה נקדשי שמים וכנ"ל.

כח והנה צנדרים (פ"ה ע"ה) אר יהודה אמר רב מאי דכתיב

יפה לשכך כעס אף וחמה וכן"ל ותשוב דהא

ונאחמה תמוה היכי פליגי נטעמים שונים
לסינתת חורבן ואנידת הארץ וגלות ישראל

לדקה היתה מחמוגל דידהו דפרנסהם נה"ה הפקיע חיסור טעל מחמוגל דידהו ובכ"ל וצוה אחי ספיר בני תרי מימרות דרג יהודה חמר רנ (שנת ומדרים) נדחמת לא פליגי אהדדי כ"א כל הדא ודחל חישך שייכי אהדדי ועיקר הכוונה נדחמת פרנסו ישראל לה"ה וכ"ה חותן ת"ה דהיו נפנימיותם שיה וכוז וכל תורתם היתה מן השפה ולחתן ילא נתק מעיהם ולא השניחו להטיג ונעשיהם של בני דורם ולא היו ראשים ומנהיגים כדלוי נהיות כ"ה נסוג גולגולת (וכדציאדתי היטע נפתחה דליכא תרי סוגי ונהניגים סוג ראש וסוג גולגולת יע"ש) וכעין דכתיב (ישעיה ט ז) זקן וגשול שנים ה' : הראש ונגיה מורה שקר הוא הזנב וגו' יהג"ה ז"ל נציאורו שם כתב ה"ל זקן היינו זה שקנה הכמה והוא נעל תורה ונשוא פנים הוא נעל מעשים טובים כמ"ש לעיל והם הראש שם עקרו של ישראל: נציא ומורה שקר הוא הזנב היינו כמו שהזנב מכסה את העורה כן נציא השקר היו מכסין את ה' כמ"ש צוהר יורא נלק ראה זונני דשלי ככניהם לכן נקראו זנני עכ"ל יע"ש והיו כוונת הש"ס (מדרים פ"א הנ"ל) דגר זה נשאל לחכמים ולנציאים ולא פירשוהו וכו' והיינו תשוב נדחמת עסקו נתורה וגם ישראל החיקו חותם נפרנסה נכנוד וכדלוי ושוט נקי נמי דישראל עזדו ע"ז וגם לרנות כל התשאים והפשעים נדחפרשו ננציאים נדוכהתם וגם נש"ס (שנת הנ"ל) מ"מ כיון נדחמת עשו נמי לזקה נסתר שז מוסכס דמתן נסתר יכפה אף ומוחילא חין כה ענינתם ואפילו נע"ז יפה לעונש חורגן ואנידת הארץ כיון דמרע"ה תלה עזירת מטר ואנידת הארץ נסינת חרון אף וכדכתיב (עקב יא) וסתרם וענדתם אליהם אחרים והסתחיתם להם וחרה אף ד' נכס ועזר את השמים גלא יהיה מטר ואנדתם מהרה מעל הארץ וגו' וכיון דהחיקו ופרנסו לה"ה מ"מ שז מחמוגל דידהו נפקע מוסוג טעל והו"ל

דידהו ממש ושפיר כה לזקה נסתר מחמוגל דידהו נדחמר ממש יפה לשכך אף וחמה ננסינת עזירת ע"ז והלכך לא ידעו החכמים והנציאים לפרש סינת אנידת הארץ עד דפירשו הקנ"ה נעמנו שלא עסקו נתורה לשמה כלומר עיקר תורתם דהני ת"ה היתה לפרנסתם דע"ז דניי אדם יחיקום לחכמים גדולים יעניקום וישפיעום מסלתם ומשמנם ונדחמת תוכם ופנימיותם היה שול וכוז ומעולם לא עלה על דעתם להטיג מעשיהם ננעלם כמו נגלוי ונפרסום נפני בני אדם ועל דורם נמי לא השניחו להוכיחם על רוע מעשיהם ולאדנאל עוד התניפו להם ליפות מעשיהם אפילו היותר גרועים דלפטר נחזיות נכדי דע"ז יעניקום וישפיעום נשופי נעושר ונכנוד והם המה היו הראשים והמורים נעם והת"ה האמתים ניזו ולא החיקום לפרנסם ושז מחמוגל דידהו טעל נמור הוא ומשום דטעול הוא להחזקת ת"ה וכנ"ל והלכך חין כה לזקה נסתר דידהו יפה לשכך חרון אף וחמה ושפיר לפי"ז נחרנו ונאנדנו מן הארץ וגם הארץ ועיקר נסינת עזירת ע"ז וכנ"ל וצוה מיושנים כל התמיהות (דהונאל נלות הקדום) ודוק נזה היטב

ל' ולפ"מ ש נלע"ד להסגיר קרא דכוניז (מלכים א יע) דחליהו ליראתו מחזנל צרה על נפשו ונדחמת הוא פליאה עזומה אליה נציא ד' נדרות פיו המית פעמיים שר חמשים וחמשי (וכדכתיב מלכים ז א יע"ש) ירא מחזנל לכל תהרגנו עד דלא חלל ענה להגלתו כ"ה נצריה ונהסתרה מצני אדם אלתהיה:

ולבאררה אפשר למור דהתם נשריפת שר חמשים וחמשי כיון דנבואתו למלאכי אחיה היתה עפ"י ציווי דמלאך ד' והלכך לא ירא דיסוננ ע"ז סכנה לנפשו משא"כ נעובדא דשטח לנציא הנעל לא נעטוה על זה ננצוה פרטי כ"ה מעמנו נגדר קנאלת

ד' נצלות והלכך ירא על נפשו תכעסה
לחיונל:

אמנם ז"ל ומשום דנאמת אפילו נפעלתו
מחמת ניווי פרטי דננאלח נמלאכי
אחיה נמי היה לו לירא וכדמלינו נשמואל
דלמר (שמואל טז ז) איך אלך ושמע שאל
והרגני וגו' ונהי דנאמת ננטוה נפעלוה
זו מפי הקנ"ה ולהדיא אח"ל (פסחים ח
ע"ג) צה דנהי דשלותי מנהי אינם ניווקין
גמ"ח היכל דשכית היזיקא שאני ולפי"ז
שפיר הדרא קושייתו זו לדוכתה וככ"ל

ויתבן שפית"ש (נאחיות הקודמות)
ונהקדש הא דלמר בסנהדרין (ק"ג
ע"ג) אר"י מפני מה זכה אחאז למלכות
כ"ג שנה מפני שכיד אה התורה שניתנה
בב"ב אותיות שנאמר (מלכים א' ח) והיה כל
מחמד טייבך ישימו צידם ולקחו והיינו ספר
תורה ועל זה השינו את הדבר הזה לא לזכר
לעשות ע"כ יע"ש וצפיר"י מנולר מהתם
דנהי דמנרעה אחאז לתן לנן הדד כחפו
ההצו וכסיו ונניו הטונים כרוננו דנן הדד
גמ"ח מחמד עינו והיא הס"ח לא רנה לתן לו
ונהי דנענור זה נשקפה סכנה עמוה למלכותו
ולחיוו מ"ח יקר נענינו המוחה ואצדן
מלכותו נשגיל חילול כבוד התורה ננתינה
לעכו"ם: ועוד אמר התם (סנהדרין טז)
אחאז וותרן נממונו היה ומתוך שהנהגה מ"ח
מנכסיו כיפרו לו מחנה ע"כ יע"ש ונאמת
היה אחאז נמי ת"ה גדול וכדלמר התם
(סנהדרין קמ ע"ג) אחאז שמונים וחמשה
וכו' והיינו דשנה פ"ה פנים תמורת כהנים:
ועוד אמר התם (סנהדרין ק"ג ע"ג) רב
אשי חוקי אג' מלכים אמר למחר נפתח
נצחנרין אחא מנשה איתחזו ליה נחלמיה וכו'
למחר א"ל לנרנן נפתח נרננותא וכו' ע"כ
יע"ש ומכ"ז נרור דנא נח"ח אחתים התויק
ויפרנס נכבוד ורכאווי דנעמנו ידע והכיר
ימי ומי ההולכים נחורת ד' ללחמנו כלומר
דמהה ת"ח אחתים כיוון דהיה ת"ח גדול
ומחמלא נפקע נמי איסור טנל מחמוט

ומחנינו ונעשה הכל שלו מחמ וכיון דנאמת
עשה אחאז נמי נדקה נסתר כיון דוותרן
נממונו היה וגם ת"ח גדול נרור ופשוט ידע
דזהו כתרם נפני הפורעניות וכמו דנאמת
נחוכחתו דלחיוו ללחאז נענולא דננות
נמלמרו הרנחת וגם ירשת וגו' נכנע אחאז
מחד ולנש שק ולם וכדכתיב (מלכים א' כג)
ויהי כשמע אחאז את הדברים האלה ויקרע
נגדיו וגו' ומכ"ז נרור דעשה נדקה נסתר
ונאמת גם חיונל היתה עוסקת נמילות
חסדים וכמרו"ל (פרקי ר"א הונא נילקוט
מלכים ז ט) נמילות חסדים אלו למדים
מחיונל וכו' יע"ש והלכך כיון דנתינת
נדקה ונמילות חסדים ידיהו היה
מחונל ידיהו משום דנפקע מנייהו
איסור טנל וככ"ל שפיר כת
נדקה ידיהו יפה לשכך ולכפות חרון אף
וחמה דנסינת נצירת ע"ז ונאמת נענולא
דלחיוו נשחיתו לנניחי הנעל נרעה
דלחאז הררה תשונה נלנו מדהניחו
ללחיוו דיחשוט לנניחי הנעל וכמו
דכל העם שנו נתשונה מדלמרו
כולם ד' הוא האלקים שז אפשר דלא היה
לו ללחיוו לשחוט לנניחי הנעל ומשום דלפשר
דנא המה הרירו תשונה נלנא לאחר שראו
עין נעין נפילת האש והקרנת העולה וכמו
כל העם נאמת נראה דכ"ז היתה תשונה
נמורה מדחיוק נכתיב שם "מלכים א' יח)
וירן לפני אחאז וגו' ואי ללו דנרור היה
ללחיוו דלו הררה אחאז תשונה נלנו לא
עשה כבוד זה ללחאז לרנן לפניו והלכך
מכל זה ירא אלוהי מחיונל ולירחתו נרה
והסתיר עמו מחנה תש"כ נאחיה דנמר
הכי ימרו לפרס נשעת חיונל אחאז וכל
העם וגם אחיה היה רשע נמור ולא מנינו
דכינז התורה ולדרנא כל נית אחאז
היו רשעים ומחשלו ונחשלו אפילו
נמנות נדקה ונמילות חסדים מדחיוק
דיהורם נא לקחת נני ענדיהו הנדק
לו לענדים נענור חונא דענדיהו לוס

חמנו צרנית לפרנס הנציאים והתניא
מפני חיצול המרשעת שר"י וכיון דהיה
רמיא עלי' דלחיה אף וחתה צניצת ענינת
ע"ז דלא נשכר ע"י נתינת דקה נסתר
ממנו דהתר דנאמת נכשלו נתרתי כלומר
לא זו דלא הפקיעו איסור טנל מהונס כיון
דלא פרנסו לח"ת אף זו דגס דקה מהונס
דטנל לחיו פרנסת ת"ת לא עמד והלכך
שפיר היה כח אליהו יפה להמית רשעים
שר תמשים וחסויו צרות פיו זה לע"ד צרור
ונכון נס"ד.

לא) ולפי"ש דדוקא נהמקת תלמידי
הכמים לחמים ובראוי
נפקע איסור טנל מהונס וקנינס ונללו זה
כל הונס וקנינס נסוג טנל הוא ושוג מדינה
דמורה אינס דידהו וכמ"ש תור"ה אחיה
לחם וכו' (פסחים לה ע"א) להוכיח מסוגיה
דסוכה (ל"ה ע"א) דטנל אינה שלכם
וכהונא נזר היטנ לעיל (אות יט) יעו"ש
וכיון דליה שלכם שוג כל הנהגה מזה נפיל
נתרתי איסור גזל ואיסור מעילה נקדשי
שמים וניתור הני רשיעי דעושים ענשם
ת"ת ונעמד זה לוקחים חלק נרש כלומר
בגזיל דמתקיים אותם לראש ומנהיג
דמחויבים לפרנסם דמזה גזלנים נמורים
וענן שפיר הא דלחיה"ל (שבת קי"ג ע"ג)
אם הרשעונים כמלאכים אנו כנני אדם ואם
הרשעונים כנני אדם אנו כממורים ולא
כממורים של רני פנחס בן יאיר ושל ר"ה בן
דוסא ע"כ ונחולין (ז' ע"ג) מיייתי לעונדא
דממורו של רני פנחס בן יאיר דרמי לה
שערי ולא אכל ומשום איסור טנל יעו"ש
ונתור"ה הא דלחיה וכו' ונאמת תמיה היכי
שייך לומר דמשום דלא רצתה לאכול טנל דהו
נסוג מעלה יתירחא לתמור דלטו תמור נר
היו נמנות הוא הנע נעמך אם תמור
יתעטף נתינת וכדומה נעשיית מזה מהמנות
לטו נהנש זה למעלה דתמור לתמיה ולחנס
כפי"ש א"ש והיינו משום דנאמת טנל אינו
שלכם וכנ"ל ושוג נאכילת טנל מיונו מיתה

נדי שמים משום דהו גזל לקדשי שמים
דטנול למתנות כהונה וליה ועניים ונאכסור
גזל גם נהמות של נדיקים נמורין ולהדיל
לח"ל (עירובין ק ע"ג) נקדא דכתיב (איוב
לה) חלפני מנהמות הארץ אלמלא נהנה תורה
היינו למדין נניעות מתחול גזל ממנה
עריית מיונה וכו' יעו"ש וכיון דשיטת הש"ס
(סנהדרין קי"ג ע"ג) הוא דסתם רשעים
היינו בגני וכהונא לעיל (אות כ"א) יעו"ש
צרור ופשוט דסוג נדיק הונת ניותר על
הסתר מנול וגנינה וכדלמור נסוטה (יג
ע"א) נדיקים ממונס חנינ עליהם מנופס
וכל כך למה לפי שאין פושטין ידיהם בגזל
יעו"ש והלכך נמורין הנדיקים ניותר
נשנחה מדיוקת על נהמות שלהם שלא
יאלכו גזל ומשום דנמה אינה נסוג דיוערת
להזכר נאכסור גזל ושפיר רמיא חלי זהירות
והשנחה על הנעלים וכמור"ל (נראשית
רנה פרשה חא) נקדא דכתיב (לך יג) ויהי
ריצ צין רועי מקנה אנחה וצין רועי מקנה
לוט וכו' נהמתו של אנחה אגינו היתה
יואלה זממה ונחמתו של רט לא היתה
יואלה זממה היו אומרים להם רועי יגרכס
הותר הגזל היו אומרים להם רועי לוט
כך אמר הקנ"ה לאנחהם לזרעך חתן את
הארץ הזאת ולאנחהם פרדה עקרה ואינו
מוליד לתמר הוא מת ולוט בן לחיו יורשו
ואין חכלין מדידוקו אינון חכלין ח"ל
הקנ"ה כך דמרתו לו לזרעך נחתי איתרזי
לכשיעקרו שנה עממים מתוכה והכנעני
והפרזי לו יושב נאך עד עכשו מתנקש להם
זכות נאך ע"כ והונא דפרש"י נחמש
יעו"ש מנול דנאמת רמיא על הנעלים
שמירת נהמתו מאכילת גזל חסא שפיר
רנותא דממורו של רני פנחס בן יאיר דכ"כ
היתה זהירה ונדורה נאכסור גזל דלפילו
ננתנו לה לאכול מי דנענם הנחמה שלו היא
ת"ת כל כמה דעדיין היה טנל לא רצתה
לאכול ומשום דטנל עדיין אינה דנעלים כל
כמה דלא הפרישו מהטנל המתנות דשייכים

והנהגת אומה ישראלית לפי רוח העת והזמן
אז אנו כחמורים כלומר לא אפילו כנני
אדם ומשום כיון דעתם הכי שזז אינם כלל
בסוג נן אדם ע"ד האמת דל"כ היו יודעים
בזירור דחממתם נהו"ק הוא פתח מטיפה
מן ים הגדול נגד דעתן ודממתן של הראשונים
ולפי"ז שזז לא דמפרי בני העיר מחיו
החוקת ת"ה דרמיא עלייהו נמה שמחיקים
ומפרנסים לת"ה כאלו דסוברים דדומים
לחכמי ישראל קמאי ושזז חלקם דנוטלים
מקופת הקהל בסוג החוקת ת"ה אינה מפקיע
איסור טעל דרמיא על הונס וקניס להחוקת
ת"ה וממילא תרומיהו כהדדי גולגי נינהו
היינו בני העיר והת"ה ושזז הני ת"ה
אינם אפילו כחמורים של רבי פנחס בן יאיר
ומשום דחמורו דר"פ בן יאיר לא רתה לאלול
טעל מחשבת איסור גזל והני ת"ה המזויפין
אוכלין טעל גמור דזהו גזל גמור וכנ"ל.

ל"ב) ולפי כל מה שביארתי (נאותיות
הקדמות) יכירו וידעו כל מי
ש"ש לו עינים לראות ולזל להגין ולדעת דכל
הגרות והגזירות הקשות והמרות דנפרצו
בזכרם צית ישראל צמדינת השכנו דהיו אהנ"י
שם ברום שמש הללחה צמיווי זכיות כלחורתי
המדניה עד דנצרו למעלה ראש צמשרת
בגוהות צמלוכה וצברפולח ונכל מללחה מחשבת
ומסחרם פרץ על כנפי טעל והיו משופים
צעושר ונשפע ולפתח פתחום כל הזכיות
וההירות נשללו מהם ונשפלו ונדרסו עד לעפר
חמש מליגרא רחם לצייר עמיקתה צומנינו
כעת שנת ה' אלפים תתל"ז וכנר עברו
יותר משתי שנים מעת דידו פרש נר. על כל
מחמדי אהנ"י צמדינת השכנו ולא זו נלנר
על ישראל כ"ה אפילו על מותרים עד שלשה
דורות בכלל כל הרדיפות והגזירות נינהו
וכידוע ומפורסם כ"ז לעין כל וללפי אלפים
גלו ונפצו ללחצע כפפות הארץ ומעשירים
וקנינים היותר מופלגים ומשופים צעשירת
היותר מופלגת נעשו עניים מרודים וגולים

לכחן וללוי ולעני וסוג האז זהירות שפיר
הר"ל מעלה יתירתה לחמורו דרבי פנחס
בן יאיר וכ"ז מנהל קדושת רבי פנחס בן
יאיר דהתפשטה על כל נ"צ צנדרת
זהירותו ושמירתו ממון אחרים וכדלמור
צמולין (ז' ע"ב) אחרו עליו על ר"פ בן יאיר
מחיו לא צנע על פרוסה עליה של ומיום
שעמד על דעתו לא נהנה מעשועות אציו ע"כ
יעו"ש ועפי"ז מונן כוונת חו"ל (שנת קינ
ע"ב) אס הראשונים כמלכים וכו' והיינו
דזה ידוע צזירור ומחומת דהראשונים היו
כמלכים בסוג קדש קדשים וכעין דלמור
צנדרות (כ ע"ה) קמאי הו קל מסרי
בפשייהו אקדושת השם וכו' יעו"ש והלכך
זכו למלור תורה האמתית ולאו מוכרתיין
לצטל דעתנו נגד דעתם ומשום דלנו ודעתנו
כטפה מן הים נגד דעתם הקדושה והאמתית
וכדלמור ר"ה הגדול הרנה תורה למדי ולל
חסרת' מסרי אפילו ככלל המלקח מן הים
(סנהדרין פס ע"ה) יעו"ש ומחויבים אנו
לעמוד על המשמר ולהגן צעד תורתם ולימודם
המוסרי ולהעמיק ולהגין דצריהם ולא לחש
מה שזהו נגד דעתם ה"ו ועיקר כחמו הוא
צמה שלחיתיהו דקמאי עצדינן ותלמידיהם
אחננו ולא אס אנו חושנין כן אזי אנו עכ"פ
בסוג בני אדם כלומר דנס לדין איכא תינ
על בני ישראל להספיק פרנסותינו דסוף סוף
אין לך אלא שופט צמיתך ולא נתנה תורה
למלאכי שרה וכיון דלנו מחיקין צתורת
רנותינו הראשונים ונעקצותיהם נלך שז
תלמידו של אדם כפופו דצמחים צמי נוסחין
פנים לתלמידו של אדם גדול וכדלמור
צמירוצין (נד ע"ה) תנא תלמיד אדם היה
לו לרבי אליעזר שנתהייב צריפה לצוקס
אחרו הניחו לו אדם גדול שמש יעו"ש
משל"כ אס אנו סוגרים דהראשונים כנני
אדם כלומר דמעלתם אינה יתירה על
מעלתנו דכמו דלנו בני אדם כמו כן היו
ממי הראשונים ושזז דעתנו ממי שקול כדעתם
ורשות לנו ממי לחשך דרך אחר צתורה

שלם (וכהנא לעיל אות יט) ומחילא כל הנדקא שעשו ואפילו בסתר חין כהא יפה לשכך חרון אף וחמה נסינת פירגתם נכל הנדקא כולה ומסתיו דסות נדקא חלושה כזו ממחן דלאו דידהו האריכה פורענותם חולי ישינו ושון חין נדקא לנעוק על גזירת הנר הנורר נאסור לקחת הונם וממונם נצלת ישראל מהשכנו ומשום נצחת חין זה שלהם כלל מעולם ונול הוא נידם וכדכתיב (עקב ח) השמר לך פן תשכח את ד' אלקיך לנלתי שמר מנחתיו ומשפטיו ומקציו אשר אנכי מנזך היום: פן תאכל ובענת ונחיס טונים תננה וישנת: ונקרך ואלך ירנין וכסף חסד ירנה לך וכל אשר לך ירנה: ורם לנצח ובשכח את ד' אלקיך המוניאך מארך מזרים מניית ענדים: ואמרת לנצח כחי וענם ידי עשה לי את החיל הזה: וזכרת את ד' אלקיך כי הוא הנתן לך כת לעשות חיל וגו' והיה אם שכח תשכח את ד' אלקיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחית להם העדתי נכס היום: כי אנך תלדנך: כגויים אשר ד' מאריך מפניכם בן תלדנך עקב לא תשמעון בקול ד' אלקיכם: ע"כ נחז"ק שם מפורש יונא נצחת כל הונם וקנינם שיך להקצ"ה וידיה נינהו כיון דכל יגיעתו דהאדם לעשות חיל הוא נצחנעם: עז מהקצ"ה דענון ל-אדם כח ונל"ז לא ריה אפשרות להאדם לחז יז" כ"ש וא"כ צדור דכל אסיפתו דהאדם תקנינו הוא שיך להקצ"ה וכענין דכתיב (תני נ ח) לי הכסף ולי הזהב אחר ד' נצחות ע"כ ונענש להקצ"ה ותורתו ויעצו ע"ז יסננו להם אנך דומיל דאנידת הגויים דהאניד הקצ"ה מפני ישראל ונצחת אנדת ר"ל (והנחא דפרס"י נחמיל דרשית) א"ר ינח לא היה צריך להחמיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מלוא דאשונה שנטו ישראל מ"ט פתח דנרשית משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים (תהלים קיא) שאם יאמר

ומטולטלים ואין מקום למנוחתם כי שערי מדינות אחרות נסגרו לפני בני נכר ממדינה אחרת כפי חק המדינות נחמינו ומוכרחים לתמיכה נחור מקבלי נדקא דגם עשרם לא הנלו מנזירת הנר הנורר דאסור ליקח מעותיו מהמדינה ואין לו למי דמניל מעותיו ואפילו סכום קטן נחמנא ונהנחא ממדינת אשכנז מקום מנורתו דלא נחמנא נידו על הנצול צנת נדיקת פנים וחון עונשו קשה עד דלי אפשר לתאר על הנליון ממש נסכנת נפשות ננזירת הנר הנורר והשורר כ"א ננפו יאל ואך למעט סכום קטן דמספיק לנור ע"פ גליחותיו ונהי נצחת ענרו כמעט על כל התורה ונהילול צנת קדש ונחמלכות ונחיות אסורות וננחלי תערוכות עד ע"ז נחמרת הדת ועד נכלל מ"מ כיון דמוסכס נחז"ק דמתן בסתר יכפה אף וחמה והיינו אפילו עונש אצירה ונלות נסינת ענידת ע"ז (וכהנא לעיל אות כה יעו"ש) שז חנז"י דמדינת אשכנז מדינת דחז"ק חנז"י דחז"י נעונשם הנ"ל ננזירת הנר הנורר והשורר כיון דנצחת היו חנז"י נמדינת אשכנז מנזיינים ננזירות וננזיק ונמתן בסתר ומדינת הוא דיכך ויכפה אף וחמה נסינת ענידתם ואפילו עונש שנת וע"ז היות חמורות ומכ"ש חיק ענידות דידהו ואיה ננצחת חז"ל (נ"ב ט ע"ב יעו"ש) גדול העושה נדקא בסתר יותר ממשה רבינו דאלו נמשה רבינו כתיב (דברים ט) כי יגורתי מפני האף והחמה ואלו נעושה נדקא כתיב (משלי כט) מתן בסתר יכפה אף ושוחד נחיק חמה עזה וכו' יעו"ש.

אמנם הנור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט וגו' והיינו כיון דלא החזיקו ופרנסו ת"מ אמתים נצחת גם תחמיהם ורנניהם חין כהם אלא נחמנות חינוניות ונלשן מדנת (פרעדינער נל"ז) נשפת אשכנז ומחז"ק ונפרט ע"ד העיון והאמתי המה רחוקים כרחוק מזרח ממערב והלכך כל הונם וקנינם נסנו טעל הוא ושון חניה

ואכל שלו הוא וככ"ל כמו כן ממש יהא ה"ו
אזנן ישראל צניטונם לתורה ומנומיה והיינו
גירוש מהארץ ונטילת הונם וקנינם ונתינתם
לאה"ע ולית צד"ז גדר גזל כיון דזהו
נגזירת הקנ"ה שזו שייך לתור הזה נרצטו
נתנה להם (וגיה דהונם וקנינם היתה נעמל
ידיהם כיון דנאמת עיקר העמל דהוא נכת
האדם הוא נאמנעות עזר דהקנ"ה וככ"ל)
והיינו בשמירת תורתיו (ג' תורות שכתב
ושנע"פ) ונרצטו נטלה מהם והיינו צניטול
תורה מנות ועזירת ע"ז ה"ו וכ"ז מפורש
בתוס"ק וככ"ל וכ"א אפילו ח"ו דנאל ישראל
לכל זה רצ חסד מהקנ"ה דמתן בסתר יפסה
וישכך אף ומהם ואפילו צמינת עזירת ע"ז
וככ"ל ומ"מ דוקא מתן בסתר ממנונא
דידהו עכ"פ דנל"ז הו"ל מנהג הנאה בעזירה
ולא זו דלין כח דקאס כזו יפה לנטל הארות
והגזירות אף זו דעודה מקטרנת ועגדו א"ן
זה מתנד אלל מתנאן וכדאמר (נ"ק גז ע"א)
הרי שגזל וכו' א"ן זה מתנד אלל מתנאן
וכו' ועוד מרז"ל בשמות רנה (משפטים
סופל"א) ונחלין ונחזין וכשהם חוזרין
אומרים הנילו לנו עניים ונפרנסם והמשל
הדיוט אומר מנאפת נתפחים וחולקת לחולין
יעו"ש ונאמת הא דנעין ממנונא דידהו באתר
ממש ומטוקה מנול לאו דוקא גזל גמור וכענין
ויגזול החנית מיד המגרי כ"א אפילו
דנאמת נעמל ידיהם ונזייעת אפס רכשו להם
הונם וקנינם מ"מ אם לא התיקו לת"ח
אמתים ממי כל הונם וקנינם לאו דידהו
נייהו כיון דטנול להםקת ת"ח אמתים וכל
כמה דטנול הו"ל נגזר אינה שלם (ובהנהג
גזר היטב לעיל אמת יט יעו"ש) ובזון א"ן
כח נתינת דקא דנפסתר ממנון כה יפה
לשכך ולכפות אף ומהם נפסינת עזירת
עזינת וניטול התורה והמנוח עד סת עזודה
זרה ממש וככ"ל.

ועוד דעונשם זה הוא צטור מזה כעד
מדה כיון דמעולם זמן זמנים טונא

אומות העולם לישראל לסטים אפס שכנשתם
ארצות שנעה גוים הם אומרים להם
כל הארץ של הקנ"ה היא הוא
צדקה ונתנה לאשר ישר נענינו
נרצטו נתנה להם ונרצטו נטלה מהם ונתנה
לנו עכ"ל יעו"ש ונאמת לאו דוקא שטחיות
הארץ דנרא הקנ"ה הוא דנטלה מהם ונתנה
לישראל כ"א אפילו הנתיים וננינו ארמונות
וכל הונם וקנינם דהיו נפעלות ומעשה ידי
אדם נמי נטלה מהם ונתנה לישראל וכדכתיב
(ואתחזק ו) וזה כי יניחך ד' אלקיך אל
הארץ אשר נשנע לאנחך לאתרהם ליינתק
וליעקב לתת לך ערים גדולות וטעות אשר
לא נביתו ונתיים מלכים כל טוב אשר לא
מלאת ונורות חלונים אשר לא חננת כרמים
חמים אשר לא נטעת וגו' ע"כ מפורש
בתוס"ק דגם הונם וקנינם דלינה צטור
גריאת ופעולת הקנ"ה ממש ובעין גריאת
שמים וארץ ותולדותיהם כ"א נאמנעות מעשה
ידי אדם דנעמל ידיהם ונזייעת אפס רכשו
להם כל זאת נמי נטלה מהם ונתנה
לישראל ונע"כ משום דאפילו מה דרכשו
צטור גריאת הקנ"ה ודידיה כינהו ומשום
דכתיב (עקב ח) חכרת את ד' אלקיך כי
הוא הנתן לך כח לעשות חיל וגו' וזון אפילו
זה שייך הא יטעמל נרצטו נתנה להם
ונרצטו נטלה מהם ונתנה לישראל ועיקר האי
נתינה לישראל היתה נגזיל קיום תוס"ק
וכדכתיב (עקב ח) השמר לך פן תשכח וגו'
וכדכתיב (תהלים קו) ויתן להם ארצות
גוים ועמל לאחים יירשה נעצור ישמרו חקיו
ותחזקו ייגורו וגו' ע"כ יעו"ש ונציטול
ח"ו לתוס"ק תנה תורה דעונשם יהא דומיא
דהיה עונש הגוים דנאנזו מפני ישראל
וכדכתיב (עקב ח) כגוים אשר ד' מלחדי
מפניכם כן תאנזון עקב לא תשמעון בקול ד'
אלקיכם ע"כ יעו"ש וככ"ל כלומר כמו
לאנזון הגוים היתה גירוש מהארץ ונטילת
האדם וקנינם מהם ונתינתם לישראל ולית
צד"ז גדר גזל ומשום דכ"ז הוא נרצטו הו"ל

הענינו חלקן של ת"ה האמתים דוכה להו רחמנא ונתנוהו לשאינם ראויים ע"פ התורה וזו תרומתו המורים והפרנסים מנהיגי הקהלות כהדדי גולנים גמורים ניגו דעשקין ונחלין חלקן של ת"ה אמתים דוכה להו רחמנא (וכת"ש הרמנ"כ בסוף ה' שמיטה ויוכל והוצל לעיל חות ית יע"ש) והלכך נפרע להם נמדה כנגד מדה נלקיחת הונם וקנינם להוציא הגזילה מתחת ידם כיון דנאמת אינה כלל שלהם ומשום דנסוג טעל ניגוהו וכנ"ל ושייך שפיר לומר דרמנו נמנה להם ונרמנו נעלה מהם וכנ"ל.

לג' ולפ"ט ש' מונן שפיר הא דכתיב (ישעיה כד) הנה ד' טוקק הארץ ונולקה ועוה פניה והפיץ שניה: והיה כעס ככהן כעזד כלדניו כשפחה כנצירתה כקונה כמוכר כמלה כלה כנשה כאשר נשא נז הנזק חנוק הארץ והנזח חנו כי ד' דנר את הדנר הזה: אכלה ננלה הארץ אכללה ננלה חנל אכללו מרום עם הארץ: והארץ חנפה תחת ישניה כי ענרו תרת חלפו חק הפרו נרית עולם ע"כ ודרשו רז"ל (הוצל נילקוט ישעיה כד רמז תכה) ה"ל למה כי ענרו תורות שענרו על שתי תורות תורה שנכתבו תורה שנע"פ: חלפו חק מעשרות: הפרו נרית נרית עולם נרית חנו לפיכך משה וזחיר את ישראל עשר תעשר ע"כ יע"ש ולכאורה לינו מונן דמעשרות ונחי צעי הכל ולמה לא נאמר כשפטיה דקרא דחלפו נמי אפילו נימוסיות מלמד מה דענרו על תורה אלקית: וניותר תמוה וכי ניטול מעשרות אינה נכלל הא דכתיב ענרו תורות והא חיו מעשרות מפורש בת"ה"ק (ראש יד) עשר תעשר וגו' וכיון דכנר כתיב ענרו תורות פשיטא דנס מעשרות נכלל ומאי הכריח לרז"ל לאפקיה מפשטיה דהונה על נימוסיות ולדורשו על ניטול מעשרות ומה שכתבתי א"ש דלכאורה תמוה נבואת ישעיה זו דנשניל

דענרו על התורות והא כנר מוסכם דכהה של נדקה יפה לשכך ולכפות אף ותמה וכמתו"ל (נ"ז ט ע"ז) גדול העושה נדקה נסתר יותר מתשה רנינו וכו' (וכהונה נאריכות לעיל חות כ"א יע"ש) ונסתהדרין (קב ע"ז) אחר מפני מה לא מנו את מיכה מפני שפתו מזויה לעונרי דרכים וכו' נקשו מלאכי השרת לדוחפו אחר לכן הקנ"ה הניחו לו שפיתו מזויה לעונרי דרכים וכו' גדולה לגימיה וכו' ומעלת עינים מן הרשעים וכו' יע"ש וכיון דחיוק דכהה של נדקה גדלה כל כך חיד לא העזילה נתינת נדקה דישאל לבטל הענש דנבואת ישעיה הנ"ל כיון דנאמת ישראל מזויינים נמנות נדקה ונאמת אחר"ל (סנהדרין ק"ד ע"ז) כתיב (איכה ה') ויגדל עון נה עמי מחטאת סדום וכי משא פנים יש נדנר אחר רנה אר"י מידה יתירה היתה נירושלם שלא היתה נסדום כתיב (יחזקאל ט"ז) הנה זה היה עון סדום אחותך גאון שבעת לחם ויז עני ואניון לא החזיקה וגו' ואלו נירושלם כתיב (איכה ד') ידי נשים רחמניות נשלו ידיהם ופירש"י ה"ל ומדה זו כפרה עליהם שלא נהפכו וכו' עכ"ל יע"ש ואם כן שפיר תמוה דלמה נאמת נעשו קשה כ"כ נאנזן הארץ ומורקן האומה נורא ואיום כנבואת ישעיה הנ"ל וכ"ז הכריח לרז"ל לדורש קרא חלפו חק היינו ניטול מעשרות וכוונתם נזה דנהי דכתיב ענרו תורות והיינו תרתי תורות שנכתבו ושנעל פה מ"מ היה כח נדקה דעו יפה לשכך כעס אף יסונז דלם יסונז נסם עכ"פ אגדן ומורקן הארץ וכנ"ל וכו"א משום דחלפו חק מעשרות ונמלא דקנולתם כולה היתה נסוג טעל דנטול למעשרות וזו אינה שלהם ומחזיק חין כה נדקה דידעו יפה לשכך מנייהו חרון אף ותמה נסיגת ענירות דענרו על התורות שנכתבו ושנע"פ דמכללם מני ע"ז וכנ"ל.

ויתכן דהא דכתיב (ישעיה שס) חלפו חק תגו כוונת הנביא נזה לומר דנהי

כיולאי מזרים חלל נצואה שהזכרה לדורות נכתבה ושלל הזכרה לדורות לא נכתבה וכו' יעו"ש וא"כ נצואת ישיעה נמי בכלל נצואה שהזכרה לדורות היא כיון שנכתבה וכו"ל ישנו חין ונהתימה והפלא ריבוי הזרות וגזירות הקשות והמרות דנפרצו נכרס אחז"י נמדינה השכנו נזמנינו כעת וחפילו נעשיקת הונס וקנינס דכ"ז הוא ננצואת ישיעה הנ"ל נח"ש כי ענרו תורות חלפו חק כלומר דעיקר עונשם הוא נשזיל דענרו על שתי תורות שנכתבו ושנעל פה וכ"ל דאם לא חלפו חק עכ"פ ננתינת וההזקת ת"ח דרמיא עלייהו בסוג חוצת הנוף מהתפשטות קדושת אהרן וכדנציארתו היטב לעיל (אות י"ח) יעו"ש לא היה נפקע סוג טבל ממוחנס ונעשה ידיהו מחס וסוג כה נדקה ומתן נסתר ידיהו דעשו יפה לשכך חרון אף וחסה נסינת עזינת התורה ומכללם ענודה זרה ואחנס יען דחלפו נמי חק דרמיא עלייהו דהענינו נתינת החקת ת"ח אחתי לתנה לת"ח ננעשים וקנינס דכל חסם הוא נחכמות חינוניות ולשון מדגרת גדולות (פרעדינער נלע"ז) סוג לא נפקע סוג טבל ממוחנס ומחילא כל הונס וקנינס בסוג טבל הוא והלכך חין כה נדקה ומתן נסתר ידיהו דעשו יפה לשכך חרון אף וחסה נסינת עזינת שתי תורות שנכתבו ושנעל פה ושפיר נענשו נכל מה דמפרש ננצואת ישיעה (כ"ד סס) וכו"ל.

לד) והנה נזמנינו כעת שנת ה' אלפים תרנ"ו נחדש כסלו דהחלה המכה דשנאלת ישראל ביתר שאת להתפשט כמעט צרוץ יאזני אחז"י נארצות גלותם מדינות ממדינות שונות וגם לרצות נסה לונדון צירת מלכות אנגליא דמכנר היתה מקום החופש והחירות לכל בני אמונת שונות וכעת החלה להתנונף שאלה לישראל וניולוי חיקי שאלה זו מתפשטת ג"כ נכל המדינה והרואה נעין השכל יראה כי זהו מחס מעין דוגמת מדינת אשכנז וכ"ל

נצאחת לא נטלו המעשרות לנמרי דאם נתנו נדקה מסנרת הנדושה נדחמו המעשרות ונפרט דכה מעשרות יפה לעשירות וכדאמר נתענית (ט' ע"ג) רבי יוחנן אשכחיה לינוקא דר"ל וכו' א"ל עשר נשזיל שחמער א"ל מי שרי לנסויי קנ"ה והא כתיב (ראה י"ד) לא תנסו את ד' אלקיכם וגו' א"ל הכי אמה ר' אושעיא חזן מזו שנאמר הניא את כל המעשר וגו' ונחמניו נא נצאת וגו' אס לא אפתח לכם את ארצות השמים והריקתי לכם נרקה עד נלי די וגו' עד שינלו שפתותיכם לומר די וכו' יעו"ש ופשיטא מכ"ז נצאחת לא נטלו המעשרות לנמרי וכ"ל נע"כ לומר נצאחת נתנו המעשרות וכ"ל דחלפו המעשרות לתנס לזרים ולאינס רלויס לסם ע"פ מלות התורה ומדוקדק שפיר לשנא חלפו חק דאמר הנניא כלומר לא נטלו המעשרות לנמרי כ"ל חלפו מהרלויס לשאינס רלוייס וכעין דלרז"ל נקרא דכתיב (דניאל ט' י"ז) לך הנדקה וגו' את מולא נשעה שירד הון לישראל צו ציוס ענדו ע"ז ולא עוד אלא שנטלו מחמו והקריצו לע"ז הה"ד (יחזקאל ט"ז י"ט) ולחתי אשר נחתי לך סולת שמן ודגש האכלתיך ונתיניהו לפנייהם לרית ניהות ויהי וגו' כמד"א ויהי לאחר וכו' יעו"ש והלכך כיון דחלפו חק מעשרות סוג כל תנולתם נסות טבל היתה ולינה שלסם וסוג מחילא נדקה ומתן נסתר דעשו חין כחה יפה לשכך חרון אף וחסה נסינת עזירתם על שתי התורות ומסוס דהאי מתן נסתר חינו ממחוק ידיהו וכו"ל וסוג נענשו נמדה כנגד מדה וריינו אבידת ומרנן הארץ היתה נסינת עזינת התורות ונענדות אלהים אחרים והונס וקנינס דהיה לשלל ולנציה וכנצואת הנניא (ישיעה כ"ד סס) והנה תנה וגו' נסינת עשיקת המעשרות מהרלוייס לה ידיהו ניהו נחמני התורה וא"ש:

דהנה נחמניה (י"ד ע"א) חיתא כדתניא הרבה נניאיים עמדו לסם לישראל כפלים

נתינת נדקה בסתר דידהו אין כחה יפה לכפות אף וחמה (בסיבת עזירת ג' תורות שכתב ושנעל פה ומכללם חילול שנת צפרהסיה דה"ל כע"ז וציתור חילול השם משנענת שקר ומגזילות ומפשיטת רגל ומשד עניים דהמה עוד חמורים נינהו מעצירת כל התורה ומכללם אפילו ע"ז וכדכתיב (יחזקאל כ' פסוק ל"ט) איש גלוליו לכו עזבו וגו' ואת שם קדשי לא תחללו עוד וגו' ונרמז"ס פ"א הלכה ד' מה' תשובה יעו"ש) ייגשום דמחונל דנתינים בתורת נדקה בסתר לאו דידהו נינהו כיון דנפוג ענל נינהו דטנול להחזקת ת"ח אמתים וטנל אינה שלו וכנ"ל ומכ"ז אין שום ספק דגם צפה לונדון והמדינה ה"ו יקוים צוואת ישעיה (כ"ד הנ"ל) הנזק תקנוק הארץ והנזק תנח וגו' כי עזרו תרת חלפו חק וגו' וע"ד שנתפאר (צלות הקדוש) יעו"ש היטב.

לח. והנה צפה לונדון איכא תנורה קנישעל וקיימא מגדולי העיר והמדינה פרנסים ומנהיגים וכל נחה טוב אימרה יחי מאתנ"י ולכולם נשם יקרא נאדד אף דעפיוטים ומתרתה לעמוד על המשמר מה דנעשה לאתנ"י בכל המדינות ולהגן עליהם מנזירת הגר הנזר צה דנאים נטענת קונלנל ומחאה נשם היושר והנזק וכידוע ומפורסם כ"ז ונפרט להדריס צפה ונזמנינו כעת דגם צפה התחילה ניגולי שאלה ורשעת האנטישמיים ללחנ"י מהתפשטות כחו של הנזר ממדינת אשכנז עמודו על המשמר ראשי ומנהיגי התורה (נאדד אף דעפיוטים) הנ"ל ונטענת יושר ונזק נלו בקונלנל לפני השרים היושבים ראשונה במלכות והנה הצטייחם דבכל תוקף לא יניחו לנאל רשעת האנטישמיים מכה לפועל וכ"א יגינו על ישראל כראוי להם וע"פ היושר והנזק דהוא בחוק המוסר צניי אדם דבגדר צניי עליה נינהו ונאמת יש לעוקר מר ולעוקר זעקה גדולה ומרה אלה חיו ואנני אחם פרנסים ומנהיגים דקהלת אחנ"י ומחוסר תנורה

עדיין נאחכסיה וטמיר ועלם והגם דכ"ז חינו כי אם זמן קצר כערך שנה מ"ח מכנר עוד בשנת תרפ"ה חזרה ערך אחד עשר שנה אחרתי חני עם לני דאם עולם דלונדון כמנהגו עד כה ינהג צרור נלי שוב כל ספק דגם עליהם יעצור נזירות וכעין גירוש שפינא וכדומה וכנר נדפם כל זה נחיצורי מראה בהן תנינל נקונטרם צרור דרבנן דמנורף נחלחלו יעו"ש היטב ומטעמא דנאמת צפה לונדון והמדינה רובם עזרים כמעט על ג' תורות שכתב ושנעל פה ומכללם חילול שנת ונשואי תערובות ונאמת גס נלחל דע"ז ולא זו נלחל דע"ז כי אם נע"ז גמורה נכמה נתי כנסיות דנעשו מנתי ע"ז וציתור צמינוי רננים ודיינים צורים וכופרים דהו מדינל דמחל ע"ז גמורה (סנהדרין ז' ונרמז"ס יעו"ש) ומנורף לכל זה רשעים גמורים מאן רשעים ננני (סנהדרין קי"ג ע"ז יעו"ש) ושוב נסינחם חרון אף וחמה דנענשם גלות ואנזן וכן הארץ וכ"א כיון דמח"ה תלה עונש חרון ואנזן בעצירת ע"ז נסינת חרון אף שוב מדינת דמוה"ק איכא תקנה להנלל מהאי עונש נמתן בסתר דכופה אף וחמה (וכדנאחרתי כ"ז) היטב לעיל אות כ"ג יעו"ש) ונאמת נקלל היה דלחנ"י יגללו מהומר עונש אנזן וגלות נסינת עצירות היותר חמורות ואפילו ע"ז ע"ז דנטועה נלגם מדת רחמנות וגמילת חסדים ומתן בסתר דכחה יפה לשכך אף וחמה ואחנם יען דכה מתן בסתר חינו יפה לשכך כ"א היכא דנתינתו הוא נחתר מחמונל ידידיה ולא היכא דנאסורא אחי לדידי והלכך כיון דכל כמה דאיוס נותנים תלקו של ת"ח האמתים דמחיל על הנזר מה"ת בהתפשטות קדושת אהרן (וכדנאחרתי כ"ז) היטב לעיל אות י"ח יעו"ש) שוב כל הונס וקנינים נפוג טנל נינהו ומדינל דתורה טנל אינה שלו (וכדנאחרתי לעיל אות י"ט יעו"ש) ומחילל

פרנסתם הוא משד עניים ומגזל וחמס וממא
נתקיים צפה קרא דכתיב (משלי כה ד)
עוזני תורה יהללו רשע וגו' דלכאורה תמוה
דכיון דעוזני תורה שד המה צעמם נמי
רשעים נינהו ואחמס הכוונה לאלו דעוזרים
עמם צסינת התורה (ועוזני הוא נסוג עוזנ
תעוזנ) כלומר דתורתם הוא חומתם
ופרנסתם וקדושתם לחפור צה המה יהללו רשע
להשיג עי"ז תלותם לחילוי כריסם וכי"ז
נתקיים צהני המכונים רצנים צפה דהרואה
והשומע חניפותם (ונפרט צסעודת נשואין
דיפסחו פיהם וירננו שיר וצנחה מלא שקר
והנס דכולם עוזרים צליסורים היותר
חמורים ולא יגזיחו צמה דהכלה לא שמה
אפילו דת משה ויהודית) יאנח מכאז לצ על
שקרות וחניפת הגי רשיעי המכונים רצנים
צפה לונדון והמדינה ועי"ז המה חוטאים
ומהטיאים הרצנים תורידים לותם לצאר שחת
וכמוסכס כ"ז צה"ל וכל דצריהם כנהלי
הש נתינתן חסיני ומנוסים ומאומתים צאלפי
אלפים רצוא נסיונות ומקירות לני אלעק
להפרנסים והמנהיגים דפה אל תצטחו
צנדינים דמצטיחים אהכס צהנה וצהללה
מנימוס היושר והצדק דמקרא מלא (תהלים
ס יג) ושוא תשועת אדם וגו' וצפרט לצ מלך
ציד ד' (משלי כא) להטותו כרצונו ושוב
הגזירה אמת והצריצות שקר ואין לנו שום
עצה כ"ה לצער הע"ז ולהסיר אלהי נכר
והיינו הרצנים והדיינים הרשעים ולא יקוים
קרא דכתיב (תהלים ס יד) צאלקים נעשה
חיל והוא יצום צרינו

צארד אף דעפיוטים צאים צקונלנא להנן
ולחסות עליכס ומחמת טענת יושר וצדק
וכי אהם עושים כן להחנה ולעשות מה
דמוטל עליכס ציושר וצדק וצלחת לאחמתו
הלא אהם הפרנסים ומנהיגים דפה לונדון
גרועים מכל צוררי וצוגלי ישראל דמהם
רואחים והורגים הגופות ואהם רואחים
והורגים הנפשות וכצר מוסכס צה"ל (ספרי
תלא והוצא צפירש"י תלא כג ט יעו"ש)
דהמטיאלו קשה מההורגו ולא די צזה דאהם
צעמכס עוזרים על כל התורה צפרהסיא
צלי שום צושה ומורא עוד תסיפו סרה
צמיוני רצנים ודיינים צורים צמורים דזהו
ע"ז צמורה (כפי ההלכה הצורה צה"ס
וצרמנ"ס) ומשוללים אפילו מנימוס יושר
וצדק וצלחת אהם (גס אהם לרצות שלוהכס
והיינו הרצנים והדיינים שלכס) המחם עם
ד' צעו"ז וצעו"ז צעו"ז דצלחת כל
הצרות והצריצות המה צסינת רשעי דייני
ישראל וכדנתן צצנות (פ"ה משנה ק) חרצ
צה לעולם על עינוי הדין ועל עוות הדין
ועל המורים צתורה שלא כהלכה ועוד צצנת
(קל"ט ע"ה) אהם רחית דור צצרות רצות
צצות עליו לא וצדוק צדייני ישראל וכו'
וכצצרתתי כ"ז היטצ לעיל (סימן ג אות
יד טו) יעו"ש עוד צעו"ז צ צלחת המה
מחטיאים לותם צעצירת כל התורה צזה
דחונפים להם חטיפים מעציהם צפניהם ומי
יוכל לתאר גודל חניפתם דהני רשיעי
המכונים ומכהנים צתור רצנים להכופרים
צתורה ומשוללים אפילו ממורס אנושיית וכל

בענין ע"ז בטהרה

הודיעני עכ"פ מנימוס וד"ה וכעין דלחר
 נגיטין (כד ע"ה) והא לא חזרה שליחות
 אלל הנעל ועוד ננ"ז (כה ע"ה) שלוחי נשר
 ודס מחקוס שמתלחין לשם מחזירים
 שליחותן יעו"ש ולא זו אף זו נשלחתי נמכתנ
 מדוע החזיר לי חינורי מראה כהן תליתאה
 ועכנ נ' חינורי עמק הנכאל נ"כ לא מנא
 לכוכן אפילו להשיג וכ"ה לאחר זמן מורגה
 נשלחתי לכת"ר פל"פ (נפה לונדון נעת
 ישינתו נמוסנ לנים ורשעים חקן רשעים
 יוסף נגני סנהדרין קין ע"ז ושפירא
 דמתחא ר"ה יז ע"ה) היתה תשונתו נושכ
 דנחיורי מראה כהן תליתאה נמלאו חירופים
 ונידופים על חמיו ונלחת נתשונתו זו
 (ננתייל טעם לפנס חזרת החינור דהוא חרס
 קדמונים כפי"מ דמלתי כתונ נליזה ספר
 קדמון ולין נזכרונ כעת נליזה ספר) ביותר
 תמזה פעולתו זו ונחרתי לריעותא וממ"נ
 דלס חזרת חינורי מראה כהן תליתאה הוא
 כדינא נסינת חירופים ונידופים דמלאו נז
 שז נס חינוך נ' חינורים עמק הנכאל רמא
 על כת"ר להחזירם כיון דנחו נמי נמלאו
 חירופים ונידופים על בני רביעי הנזכרים
 נחור נ"ד דפה לונדון גמאר ערוכה
 (סנהדרין לט ע"נ) דהנזנה ת"ה הוא
 אפקורוס ונפרט דנגד"ד מלגד גדר אפקורוס
 איכל איסור נוסף נלזזהרת אלקים לא תקלל
 (משפטים כג) ונכל כה"ג נזור ופשוט דלחר
 לשמוע תורה מפיו וכדלחר נמ"ק (יז ע"ה)
 יעו"ש ולי משוב דהלזק עמי ננ' חינורי
 עמק הנכאל ומטעמא דנלחת המה ננדד ע"ז
 נמורה נינאו ושז לא זו דליכל נפרוס
 מעשיהם שז איסור אף זו דמזה לפרסם

סימן י

שיל"ח

ג' ויקרא ר"ה ניסן תרצ"ו ליגדון יע"א.

החיים השל' ובס"ם לכבוד הרב
 המפורסם כש"ת רבי יצחק אייזיק
 הלוי שליט"א יבונה ד"ר הרצאג רב ראשי
 בעיר דובלין מדינת אירלאנד.

א) אהדש"ה הנה נשנה העננה עת
 הייתי נניתי צענין
 הידוע מלד מלד נקשרה להננו נלני עד כי
 נעת שומעי מפטירת אלו ז"ל כמעט
 נחלפתי מהמת דהוגד לי פתלס ונסתמא
 טעיתי נדנרי המגיד דח"ו כוננתו על כת"ר
 ונסינת טעות זה הייתי נתכלית ההולשה
 כמעט יוס שלס והו לחת להמתו נלי שז
 הנופה דמלד מלד אני רחוק מזה וכ"ה
 עיקר טעמא מנדל להנני לכנידו מתורתו
 והכמותו ויקרת מוסרו וטעם מדותיו דהוגד
 לי מפי עוגרי ארח וגם לרנות ראותי
 השתדלותו ננדון דידוע לכת"ר ועס דלא
 עשה פרי כלל מ"מ כת"ר ננד השתדלותו
 עשה מה דניכולתו וכנר אה"ל (נרכות ו
 ע"ה) השז אדם לעשות מזהו ונלנס ולא
 עשה מעלס עליו הכתוב כהילו עשה יעו"ש
 ולחנס יען חינורי מראה כהן תליתאה
 דשלחתי לכת"ר שלח לי חזרה ונ' חינורי
 עמק הנכאל דשלחתי לכת"ר עכנס תה"י
 ונלי תלומי מחזירם ושלילו מקנלס לא

ותבואה טובה חזק דהא דמשה לא נכנס עד
שקרא לו אפסר לומר מנימוס וד"א
וכעין דתניא (פסחים ק"ז ע"א) שניה
דברים גזר ר"ע את רבי יהושע בנו וכו' ואל
תכנס לביתך פתאם כ"ש לבית חניך וכו'
וכי דהתם עיקר טעמא משום דאפסר דענדי
מלתא דלניעותא וכדפרש"י יע"ש והאי
טעמא לא שייך במשכן מ"מ אפסר לומר
דעיקר טעמא דלא נכנס משה עד שקרא לו
היתה מנימוס וד"א דהוה נכ"ש אפסר לא
פלו ומנ"ל לרז"ל להוכיח מכאן מני האי
מלתא דנבנה טונה הימנו.

ועוד למה נקטו רז"ל כל ת"ה שאין בו
דעת נבנה טונה הימנו ולא נסתמא
כל מי שאין בו דעת וכעין דלמר נברכות
(לג ע"א) כל מי שאין בו דיעה אסור לרדס
עליו ומ"ש ת"ה נקטו.

ולחבן נהכרה להקדים ציבור מהות דעת
דמיה והמהדשים מורדי אור זו
תורה אומרים דכוונת רז"ל נמלחמם כל
ת"ה שאין בו דעת וכו' ר"ל הכמות היגיונית
ותיפה רוחם וד"ו להעלות אפילו על
התפשט דהמה צדד דעת נינהו ונבוסה
התפלה דש"ע נברכת אחת חוק הפתיחה
וההתימה הוא על דעת וכו' הו"ה צעול לומר
דסדר הנצרכה בתפלה ש"ע הוא צבקה על
הכמות היגיונית וניותר בתחלת תפלתו ראש
וראשון לנצקשת נרכיו נבשמיית ונרואותיות
וגם אין לומר דכוונת רז"ל לנימוס ודרך ארץ
דא"כ הי"ל לומר כל ת"ה שאין בו דרך ארץ
וכדרכם נכ"מ לכנות לנימוס נלשנא דרך ארץ
ולא מצינו מקום דרז"ל יכנו נימוס וד"א
נלשנא דעת ומסכת דרך ארץ יוכיח דלא
כנוה מסכת דעת. ונבוסה (מט ע"א) לומר
שני ת"ה הדרין צעיר אחת ואין נחמין זה לזה
נהלכה אחד מת ואחד גולה שאלמר (דברים
ד) לטם שמה רוצה אשר ירצה את רעהו
צבלי דעת ואין דעת אלא תורה שאלמר (סושה
ד) דמיו עמי מנלי הדעת ופירש"י ח"ל

ההנפים ונפרט רשעים גמורים וריקים
מתורה דמהכנים נחור דננים ודיינים
דמדינא דגמרא (צלי חולק ומוסכם להלכה
נדרתנ"ס וכל הפוסקים) ע"ז גמורה נינהו
א"כ גם חמיו נכלל וליכא שז טעם ואמתלא
להחזרת היצורי מראה כהן תליתא ואי
משום דלהלק ילא צנייהו לבין חמיו (והיינו
משום דהיצורי עמק הנכח לא פגע ולא נגע
נחמיו דכבר פטרוהו מניניהם והלך לו)
ו קשה מהראשונה דהוא נגד הלכה נדרה
לכ"ע (ינמות כב ע"ז ונכמה דוכתי) ונשיא
עמק לא חזר וגו' נעושה מעשה עמק
צפרט צדד ע"ז דקיי"ל (סנהדרין פ"ה
ג') לכל אין הכן נעשה שלית וכו' חוק
ומסית ומדיח וכו' והוה אפילו נלג ומכ"ש
חמיו ויען כי נעת תשובתו לי פל"פ לא
ייתה שעת הכושר לנר סתירת תשובתו
אחי כעת נמתני הוכחה ולקיים מ"ע
נורה (קדשים יט) הוכה תוכיה וגו' וגם
צות מ"ע דדני קבלה (משלי ט) הוכה
זכס ויאלהך וגו' מזורף לטעמא דהנני
המודיעים ולפנים דעניד אינא דינא
פשים נמקום דלא ענדין דינא כתורה
נימוס היושר ולהיות גולא דס נעז כל
צ' דנרנחו עמי צידי מרחמים בני עול
כדתינ' נחור"כ (קדשים פסקא לו) לא תעשו
ל נמשפט מלמד שהדיין התקלקל את הדין
זי עול וכו' והונא צפרש"י (ס) ומכללם
חמיו המכהנים נחור נד"ז דפה לונדון
חה ההלי נעוה"ת.

הננה צייקרא רנה (פרשה א' פיסקא
טו) חיתא ד"א ויקרא אל

ה וגו' מכאן אחרו כל ת"ה שאין בו דעת
ה טונה הימנו תדע לך שכן הוא לא
ד מתשה אני ההכמה אני הנביאים
והיא תורה מן השמים ונתעסק במלכות
שכן ולא נכנס לפני ולפנים עד שקרא לו
מר ויקרא אל תשה וידבר וכו' ע"כ
יע"ש.

נגלי דעת על שלא היה להם דעת להיות מלמדין זה את זה ולמידין זה מזה. נדמו עמי וסיפיה דקרא ותסכה תורה אלהיך עכ"ל יעו"ש וגרסה שיטת הש"ס דלשנה דעת הונה על תורה מדאחר ואין דעת חלה תורה ונאמת מפירש"י דכתב ה"ל על שלא היה להם דעת וכו' נראה דמונן אחרת נלשנה דעת ולא הונה על תורה דא"כ אין הנגה לפירושו על שלא הי' להם דעת להיות מלמדין זה את זה ובמונן ועוד היכי מונן לפי' ז מרו"ל (ויקרא רנה ה"ל) כל ת"ה שאין זו דעת וכו' דכיון דת"ה הוא שוגי יש זו דעת דהונה על תורה ונע"כ דנ' סוגים נפרדים נינהו תורה לחוד ודעת לחוד ונכחרה להנין מהות דעת מהו.

וגרסה. לע"ד לפי"מ דפירש"י נקרא דכתיב (תנא כט ג) ולא נתן וגו' נל לדעת ה"ל להכיר את חסדי הקב"ה ולידנן זו עכ"ל יעו"ש מנזלר דסוג דעת הונה על הכרת חסדי הקב"ה והתקשרותו זו נדניקות אחתי וזהו נמי כוונת רז"ל (ויקרא רנה ה"ל) נחמתי כל ת"ה שאין זו דעת וכו' כלומר דאינו מכיר חסדי הקב"ה ולידנן זו נגלה טונה הימנו ומשום דכיון דאינו מכיר חסדי הקב"ה ולידנן זו נרור דלימוד תורתו אינה ע"ד החמתי דא"כ היה נכלל זכה נעשית לו סם חיים (יומא עג ע"ג) להכיר חסדי הקב"ה ולידנן זו וכ"ה לימוד תורתו ע"ד התנשלות ושוג הו"ל נגדר לא זכה נעשית לו סם מיתה (יומא סג) ומשום דהתנשלות משוי ליה נתרתי לריעותא גאה וקראי רשאי אצות טומאות וסינות עיקרית והיותר גדולות להתרחקות מהקב"ה וכמה"ל (סוטה ה' ע"ה) כל אדם שיג זו נסות הרוח אחר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם ע"כ ונכסנדר"ק (קצ ע"ג) אחר לא ממחינתי שכן כתיב (תהלים קא ז) דבר שקרים לא יכון לנגד עיני ונתנא דני אליהו (זוטא פ"ג פיסקא א) והונה גילקוט האינו תתקמ"ג (פיסקא ד"ה הגור תמים

פעלו וכו') הכל נרא הקב"ה בעולמו חון וון מדת השקר ומדת העולה שלה נרא ושנא עשה אותם הקב"ה וכו' ע"כ יעו"ש וכיון דלא נרא הקב"ה לעולם ושקר נרור ופשוט דנית נהו שום ניזון חלקי המהוה נהו כתיבן כוללו נרואים דנועה נרשית וכיון דנחיה ושקר סינות העקריות להתרחקות מהקב"ה נרור דהו"ל נגדר מת וכדכתיב (והתחנן ד) ומתם הדנקים נד' חלקיכם חיים כולכם חיים וגו' וכיון דכתנא תורה דנדיקות נהקנ"ה נגדר חיים נינהו מכלל הן נשמע נהו דנשתרחקות מהקב"ה ח"ו הו"ל נגדר מת וכמה"ל (נרכות יח ע"ג) והמתים אינם יודעים מחמתו חלו רשעים שנחיהן קרויין מתים יעו"ש וזהו נסינת שקר וכדלמך נסנהדרין (קין ע"ג) מאן רשעים ח"ר יוסף ננני יעו"ש וגנינה ושקר חדל נינהו והא נהא תליא וכדפירש"י נקרא דכתיב (קדשים יט יא) לא תגנו וגו' ח"ל אס נגנת סופך לכתש סופך לשקר סופך לישנע לשקר עכ"ל ומקורו נת"כ יעו"ש ועוד כתיב (זכריה כ ד) ונאה אל בית הגג ולא בית הנשנע נשמי לשקר ואחו"ל (שנעור' לג ע"ה) ונאה אל בית הגג זה הכונן דעת הנריות ואל בית הנשנע נשמי לשקר כמשמע וכו' יעו"ש ומזה מנזלר חומר עון דנאיה ושקר דהמורין מכל חטאים שנעולם וכמ"ש נחונת הלגנות (שער ענוות חלקים פ"ד) נחשונתו לתלמידיו היאך ינוגלו מחטא היתה תשונתו ירא חני עליכם מדנר שהמור מחטא וזהו הגאווה ונספרי תלמידי הנעש"ט כחונן נשם הנעש"ט ז"ל ראיא נרורה דנאיה המורה מכל החטאים דנכל החטאים כתיב (אחרי טו טז) השכן אתם נתוך טמאתם וגו' ופירש"י ח"ל לע"פ שם טמאים שכינה גנייהם עכ"ל ומקורו נת"כ יעו"ש משא"ש נגאוו אחו"ל (סוטה ה' ע"ה) נקרא אחו"ל לא אוכל אין אני והוא יכולין לדור בעולם ע"כ יעו"ש וכמו כן נמי נשקר וכדלמך נסנהדרין (ק"ז ע"ג) לא ממחינתי (וכהתא לעיל) יעו"ש וכיון

דמכ"ז מצוה דמי שליט דנוק דהקצ"ה
(בסיבת גלותו ושקריותו) הו"ל גדר מת
ברור ופשוט דגרוע הרבה יותר מנצילה
ומשום דטומאת מת חמירא מטומאת
נצילה ונאמת עיקר הא"י מלתא
ידעין תקרא מפורש (ואתחנן ד'
ד') ולתם הדנקים וגו' וכנ"ל ועיקר
מרו"ל (ויקרא רבה הכ"ל) ללמוד ממעשה
רב דתשה הוא משום דתקרא הכ"ל אפשר
לומר דדוקא מי שהוא נצולה וקר ברור גלוי
ונראה לעין אז הוא דנחלק מהקצ"ה ומשוי
ליה גדר מת וכתשמעות לשגל דח"ל (סוטה
ה' ע"א) כל אדם שיש בו גפות הרוא וכו'
לומר דנפשות רוחו נראה לעינים וגם מדכתיב
(תהלים קא ז) דבר שקרים לא יכון לנגד
עיני משמע דבר שקרים מתם דשקריותו נראה
לעין כל ואין שום ראייה מהתם למי דנאמת
עמל ויגע בתורה ונאמות ומוכתר בנמוסיות
ובמודות טובות להפלא וכ"ל טמון נאש בתוך
תוכו איזה פניה עצמית נאש התנאיות וע"ד
היורק ומשאו שר דחוה נמי מרחיקו מהקצ"ה
דחוה עיקר דלמדו ח"ל (ויקרא רבה הכ"ל)
מתשה רבינו דלא נכנס למשכן עד שקרא לו
ומטעמא דמרע"ה לגדול עניויותו ירא לשמן
התנאיות ושמן חסרון ע"ד האמתיה דחוה
נאש שמן שר ובסיבתם נחלק מהקצ"ה
ומשום דנאמה וקר פוסלין נמשאו וכדלמר
בסוטה (ה' ע"א) לא מינה ולא מקצתה מי
זוטר דכתיב ביה (משלי טו) תועבת ד' כל
גנה לב וגו' והוצא דרמב"ם פ"ג הלכה ג מה'
דעיות ח"ל ויש דעות שאסור לו לחדם
לנהוג בזה בנינונית אלל יתרחק מן הקצ"ה
הא' עד הקצ"ה האחר והוא גובה לב שאין
דרך הטובה שיהיה האדם עניו בלבד אלל
שיהיה שפל רוח ותהיה רוחו נמוכה למאד
ולפיכך נאמר נמשא רבינו עניו מאד ולא
נאמר עניו בלבד ולפיכך כו חכמים מאד
מאד. הוי שפל רוח וכו' ועוד אחריו בשמלת
מאד ולית ביה גפות הרוא ואפילו מקצתה
עכ"ל יע"ש ושקר כיון דמחיק כ"כ עד

דדבר שקרים לא יכון לנגד עיניו וגם
דהקצ"ה לא נרא אמתו ולית ביה שום ניצון
אלקי דמהו אמת ברור ופשוט דפוסל נמשאו
והלכך שפיר ירא מרע"ה לכנס למשכן עד
שקרא לו הקצ"ה ליראתו לשמן התנאיות
ושקר דמהו סיבות להתרחקות מהקצ"ה ולאוי
עי"ש גדר מת ח"ו ושוז בכניסתו למשכן
עבר נאמרת קרא דכתיב (ויקרא טו לא)
ולא ימותו נטומאתם בטמאם את משכני אשר
בתוכם וגו' והגם נאמות התורה היא דשמיטת
קדשים תהא נמקדש ולא תשגה למיעוט
דאפשר דתתנגד בשמיטה ונהי דרוב מלויין
אלל שמיטה מומחין. הן וגם רוב נהמות
כשרות נינהו ושוז מדינא פעולת השמיטה
נחזקת כשרות מצוררת היא עד דלא נישא
לא לניצל בשמיטה ולא לטריפה עד דמהאי
טעמא תפילו ר"מ דחייב למיעוט (חולין
ו' ע"א) ובתמה דוכתיב מ"מ ס"ל דעם
פעולת השמיטה כ"כ דלא אחרעל ולתתמי
ספיקא שפיר נחזקת כשרות מצוררת היא
ומהאי סברא דנרורה היא שפיר נסתפקו
תוד"ה ולי אלינא דר"מ וכו' (נחמיה ק'
ע"א) נזריקת דס קדשים בין שמיטת סימן
לסימן אי משרא שרי לר"מ יע"ש היטב
דעיקר מ"ש הוא אלינא דר"מ ונהי דספק
בשמיטה משוי לה נצילה זהו דוקא באירע
ספק בשמיטה ומשום דנהמה נחיה נחזקת
איסור עומדת עד שיוודע נמה בשמיטה (חולין
ה' ע"א) והלכך משום סמוך מיעוט לחזקה
מתסרא באירע ספק בשמיטה ודוקא מתאן
ואילך משא"כ כל כמה דלא אירע ספק
בשמיטה שפיר עגם פעולת השמיטה נחזקת
כשרות מצוררת היא ולא חיישינן כלל לא
לניצל ולא לטריפות ומשום דרוב מלויין
אלל שמיטה מומחין הן ורוב נהמות כשרות
נינהו וביותר נמקדש דעבודותיה מפורין
לכהנים דרזיזין הן וגם לרבות הנאמות
לקרננות תמימין ומותרין נינהו (רמב"ם
פ"א הלכה א' מה' איסורי תנאז יע"ש)
פשיטא דאין לחוש לניצל ולטריפות מ"מ

ות"ה הנזעים והנפנים וכל ספרי הנפילים
מלאים מתוכחתם על זה וגם נחז"ל
(נדרים פ ע"א) יעו"ש וזו עיקר כוונת
רו"ל (ויקרא רנב הכ"ל) ללמוד מהשה
רצונו כל ת"ה שאין זו דעת נבלה טונה הימנו
ומשום דת"ה שאין זו דעת כלומר תורה
אמתית (נסיגת התנשאות ושקר אפילו
נמשהו) שזו הוא מרוחק מהקצ"ה ועי"ז
טומאתו ה"ו טומאת מה לגדול רעות רנות
ונרות דיסוננז על ידו וכנ"ל וכ"ז נדוק
ומנוסה.

ולפ"מ ש"ש ציבור לשגל דעת מונן ספיר
הא דלמר נפוטט (מט ע"א)
שני ת"ה וכו' ואין דעת אלל תורה וכו'
כלומר נזה דלל היה להם תורה נצחי' דעת
והיינו תורה אמתית דסיגתה לדניקות
נהקצ"ה וכו' תורתם הייתה נהתנשאות
נפניות והלכך לא היו מלמדין זה את זה
ולמידין זה מזה וכדפירש"י והש"ס נסתיע
דסוג דעת הונח על תורה אמתית דכחה יפה
לדניקות נהקצ"ה מקרא דכתיב (הושע ד)
נדמו עמי מזלי דעת ופירש"י ו"ל וסיפיה
דקרא ותשכח תורת אליהך עכ"ל כלומר
תורה אלקית דזוהי תורה ע"ד אמת וכו'.

ג) ר"ו פש לנר מהות דעת ע"ד אמת
דזוהי עיקר הגורם להתדבק
נהקצ"ה ולהיות נגדר חי וזוהי נהקדס ציבור
כוונת רש"י נקרא דכתיב (תנא כט ג')
לנ לדעת וגו' דפירש"י ח"ל שמעתי שאתו
היום שנתן משה ספר התורה לנני לוי כח"ש
נפרשת וילך (נדרים לא) ויתנה אל הכהנים
נני לוי וגו' נחו כל ישראל לפני משה ואמרו
לוי משה רצונו אף אנו עמדנו בסיני וקבלנו
את התורה ונתנה לנו ומה אלה משליט את
נני שנתן עליה ויאלחצו לנו יום מחר לא
לכם נתנה לנו נתנה ושמה משה על הדבר
ועל זאת אמת להם היום הזה נהיית לעם

כיון דשמיטה כשרה נזרים ספיר אפשר
נמיליות ניגול נשמיטה ומסנרל הנזורה הוא
דהי"ל להתורה לחוש אפילו לחשאל רחוקה
דאפשר דילרע ניגול נשמיטה לחומר קדושת
המקדש ולהזהיר על שמיטת קדשים דלל
יהא נמקדש וכעין דחז"ל גורו לחוש למיעוט
דלל שכיח נאסור חמיר וכעין חסור התר
לשת חיש נמשאל"ם (ינמות קכ"א ע"א)
יעו"ש ומדלל הזהירה תורה ע"ז ולדרנל
עיקר שמיטת קדשים מותה נמקדש נע"כ
דלין לחוש מדינל דתורה"ק לשמן מששת
טומאה דאפשר נמיליות דתרתמי ואפילו
ננוגע לחומר קדושת המקדש ומ"ה היה
תרע"ה ירל לכנס למשכן לחששת שמן
פירוד מדניקות נהקצ"ה נסיגת שמן
התנשאות ושקר וכנ"ל ספיר נלמד מזה דת"ה
שלין זו דעת כלומר דלין זו דניקות נהקצ"ה
דזוהי נדר דעת ע"ד אמת וכדפירש"י וכנ"ל
ואפילו נסיגת שמן התנשאות ושקר נמי
נבלה טונה הימנו כיון דתרע"ה אלזי התכחה
ואלזי הנפילים ירל לכנס למשכן עד שקרא
לוי הקצ"ה ומשום דאפשר דלינו נגדר דעת
ע"ד אמת משום שמן התנשאות ושקר והגם
דהי"ל ללמוד מדתורה שמיטת קדשים
נמקדש וכנ"ל נע"כ משום דנבלה טונה המנו
ומטעמל דנלחת גם שמן התנשאות ושקר
מפקיט נחי' דעת ע"ד אמת וגורם פירוד
וריתוק מהקצ"ה ושוב פוסל נמקדש משום
טומאת מת וכנ"ל וכעין מה"ל (שנת פח
ע"ג) למיימינים נה סמל דחיי למשמחילים
נה סמל דמותל וכ"ז דוקל נת"ה ומשום
דת"ה שליך תורתו ע"ד האמתית יותר עלול
ומסוכן להיותר רעות ונפניות נענולס וכעין
דלחז"ל (סוכה נג ע"א) כי הגדיל לעשות
וכו' ונת"ה יותר מכולם וכו' כל הגדול
מחצירו יצרו גדול הימנו ועוד (פסחים מט
ע"ג) שנה ופירש יותר מכולם יעו"ש
דנלחת הורה הנסיק דעיקר שפלות אמת"י
נכל העתים והזמנים היה נסיגת נפילי שקר

וגו' היום הזה הנני שאלם דניקים וחפלים
מקום עכ"ל יעו"ש.

ותמוה חדל דל"כ למה נכתב הלי קרא
הכל דנאמת לפי"ז עיקר מקומו
נתר קרא דכתיב (וילך) ויתנה אל הכהנים
נני לוי וגו' וכמוכן.

וביותר תמוה דנאמת למה מעקרא לא
נתנה מרע"ה לכל ישראל כ"א
לשצטו עד דנאו כל ישראל לפניו בקונלגא
כיון דנאמת כל ישראל קצלו התורה וכל
שמה ונפש הפיה אחרו נעשה ונשמע
ונדריס (לה ע"א) מסיק הש"ס דלכל ישראל
נתנה תורה מדכתיב (דברים לא) למען
תהיה לי השירה הזאת לעד נני ישראל ואמר
התם דלפילו פלפולא דלא ניתנה אלא למשה
ולזרעו נמי נהג זה מרע"ה טוצת עין ונתנה
לישראל וא"כ למה לא נתנה מרע"ה להתורה
מעקרא כ"א לשצטו עד דנאו כל ישראל לפניו
בקונלגא וכי"ל.

ולזהבן נלע"ד לפי מה"ל (סנהדרין ג'
ע"א) כי דבר ד' זה האומר
אין תורה מן השמים ואפילו האומר כל
התורה כולה מן השמים חוץ מפסוק זה שלא
אמרו הקצ"ה אלא משה מפי עצמו וכו'
ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חוץ
מדקדוק זה מק"ו זה מנ"ש זו זהו כי דבר
ד' זה ע"כ והרמז"ס צפ"ג הלכה ח' מה'
השונה כתב ח"ל שלשה הן הכופרים בתורה
האומר שאין התורה מעם ד' אפילו פסוק
אחד אפילו תיבה אחת אם אמר משה אמרו
מפי עצמו הרי זה כופר בתורה וכן הכופר
צפירושא והוא תושב"פ והמכחיס מנידיה
כגון דקור ויתוס וכו' עכ"ל וצ"ל שם
כתב ח"ל ומפרש נגמרא (סנהדרין ג')
שאפילו אמר כל התורה מן השמים חוץ
מפסוק זה שלא אמרו הקצ"ה אלא משה מפי
עצמו זהו כי דבר ד' זה ואפילו אמר כל
התורה מן השמים חוץ מפסוק זה מק"ו זה
מנ"ש זו זהו כי דבר ד' זה ומדאמר הכי
ק"ו וגו"ש אלא ל"ש כופר בתורה שכתב

ל"ש כופר בתורה שצ"פ ככלל האומר אין
תורה מן השמים עכ"ל יעו"ש.

ולכאורה תמוה דמנ"ש הרמז"ס נראה
דמי שכוfer צפסוק אחד או
נתינה אחת מתורה שכתב או צדקדוק אחד
מתורה שצ"פ הו"ל ככלל כופר בכל התורה
כולה וכמ"ש נמי הכ"מ כוונת הרמז"ס
ונאמת מנדייתא (סנהדרין סס) לא שמעין
כ"א דכסה"ג הו"ל ככלל כי דבר ד' זה
והיינו דליו כ"א בגדר זה דבר ד' דמשמעו
הוא דיבור אחד ואין ראיה דהו"ל נמי
ככלל כופר בכל התורה כולה וכהי' דלענין
העונש אין שום נ"מ וכדכתיב (שלה טו)
כי דבר ד' זה וגו' הכרת תכרת הנפש ההוא
וגו' יעו"ש ח"מ מנ"ל להרמז"ס דכופר
צדקדוק אחד מתושב"פ זהו משמים
דהו"ל כופר בכל התורה כולה דליו משמים.

ונראה דסגרת הרמז"ס כוונת הנדייתא
נמי הכי הוא ומשום דפשיטת
משמעות הקרא הכי הוא דכתיב (שלה טו
כז) וכי תשנו ולא תעשו את כל המצוות
האלה וגו' והרמז"ן ציאלורו עה"ת שם כתב
ח"ל הפרשה הוא שתמוה משמעה ויטעו
זה צעלי הפשט וכו' ודעריה דברי רוח
וכו' ולשון הכתוב שלא נוליא אותו מפשטו
ומשמעו ואמר וכי תשנו מכל המצוות ותעזרו
על כל מה שזוה השם לכם ציד משה וכו'
והנה זה כפי משמעו הוא קרנן הכופר לכל
התורה בשוגג כגון הסולך ונדקק לאחת מן
האומות לעשות כהם ולא יראה להיות ככלל
ישראל כלל ויהיה כל זה בשוגג כגון שיהיה
ביחיד צינוק שגשגה לבין הכותים וצקהל
כגון שיהשכו שכנר ענר זמן התורה ולא
היתה לדורות עולם וכו' עכ"ל יעו"ש היטב
ולפי"ז כפי פשטות משמעות הכתוב הא
דכתיב נתר הכי (פסוק ל) והנפש אשר
תעשה ציד רמה וגו' את ד' הוא יונק
וגו' ר"ל דכופר בכל התורה ציד רמה והיינו
מזיד ונשאל נפש זה צדור להמעיין ושנו

נקרא דנתריה (פסוק לא) דכתיב כי דבר ד' נזה ואת מצותי הפר וגו' דנתינת טעם הוא לקרא הקדוש דנזה דעשה ניד רמה נזה דבר ד' והפר מצות ונאמרת הי"ל למכתב נלשנא דרניס כי דברי ד' נזה ואת מצותיו הפר וכרישא דקרא ודמכתיב דבר ד' ומצותו נלשנא דיחיד שמעינן שפיר דאפילו נזיה והפר דיבור ומצוה אחת נמי בכלל האיי קרא הקדוש דפשטות משמעו הוא כפופר בכל התורה ומסור רישא דהאי פרשה דכתיב (פסוק כט) וכי תשנו ולא תעשו את כל המצות האלה.

ולקושטא דמלחא מלמד דכ"ז מנואר נש"ס ותוסבס. להלכה. נהרמנ"ס.

וכפשטות משמעות הקרא וכנ"ל סברא צרורה ופשטות נמי הוא לומר הכי ומשמאל דאם דבר אחד או דקדוק אחד מתורה שכתב או מתורה שנע"פ דמשה רבינו למדה לישראל ואמר להם דמפי הקנ"ה הוא יימר מאן דהוא דח"ו מפי עזמו אמרה שז אי אפשר דתורה אלוקית היא מן השמים ומסור דכיון דשקר עיקר הסיניא לפירוד והתרחקות מהקנ"ה. (וכהונא נאות הקדוש) שז אי אפשר לומר דהקנ"ה דבר עמו כלל מעולם ח"ו ונע"כ דאם מלחמין אפילו נאחד מעשרת הדברות דמפי הגבורה הוא שז מנואר צרירור ונודע דכל התורה כולה ואפילו דקדוק אחד נמי מפי הגבורה נינהו נאדמאר מרע"ה דכולם נאמרו לו מפי הגבורה ודבריו המה אחת לאמרו. מדמחין דהקנ"ה נתן על ידו עכ"פ אחד מעשרת הדברות וכנ"ל.

ד) והנה לפי המנואר דשיטת הש"ס (סנהדרין ז"ט ע"א) הוא נלי שז מולק דאפילו האומר כל התורה כולה מן השמים חזק מפסוק זה שלא אמרו הקנ"ה אלא משה מפי עזמו וכי' זה בכלל כי דבר ד' נזה והי"ל כופר בכל התורה כולה דח"ו אינה מן השמים (וכהונא נאות הקדוש) לכאורה תמוה הא דאמר נמינלה (ל"א ע"ג)

אמר אזיי ל"ש אלא נקללות שנתורת כהנים אצל קללות שנמשה תורה פוסק מ"ט הללו נלשון רניס אמורות ומשה מפי הגבורה אמרן והללו נלשון יחיד אמורות ומשה מפי עזמו אמרן ע"כ יעו"ש מנואר דאזיי נופיה נמי אמר על פרשה שלימה קללות שנמשה תורה דמשה מפי עזמו אמרן. ונחוד"ה משה וכו' (מגילה סז) כתבו ח"ל משה מפי עזמו אמרן וצרוח הקדוש וכו' עכ"ל יעו"ש ונראה דכוונתם נזה ליישג דלא תקשה מהא דסנהדרין ה"ל ונאמרת אכתי תקשי דא"כ מוכרח לומר דכוונת הש"ס (סנהדרין ז"ט ע"א) דנקט אלא משה מפי עזמו ר"ל מפי עזמו משה לומר והיינו נלא רוח הקדש זה דוחק גדול ומשמאל דא"כ הי"ל להש"ס לפרש להדיא הכי כי היכי דלא נטעה ונימא דכוונת מפי עזמו הוא אפילו צרוח הקדש ודומיא מפי עזמו דנקט נמינלה דר"ל צרוח הקדש וכנ"ל ולכאורה היא תמימה עזומה.

ולאחר העיון תמימה זו מעיקרא ליתא ומשמאל דעיקר כוונת הש"ס (מגילה ל"א ע"ג) לומר דקללות שנתורת כהנים משה מפי הגבורה אמרן כלומר לישראל והיינו דנלשון מפי הגבורה לאומרן לישראל וקללות שנמשה תורה משה מפי עזמו אמרן כלומר לישראל והיינו אמירתן לישראל לא היתה נציווי מפי הגבורה דיאמרן להם כ"א מפי עזמו אמרן להם משא"כ עמם הני קללות אפילו דנמשה תורה נמי נאמרו למשה מפי הגבורה וכדקיי"ל (נ"ז ט"ו ע"א) דכל התורה כולה הקנ"ה אמר ומשה אומר וכתב יעו"ש ונאמרת עיקר פירוש זה בכוונת הש"ס ה"ל הטעם רש"י ז"ל נמתק לשון נקודר מלין נמה שכתב ח"ל (מגילה סז) משה מפי הגבורה אמרן ונעשה שליח לומר וכו' יעו"ש חזו ע"ד שכתבתי ונזה מוכן שפיר הא דתניא (סנהדרין ז"ט ע"א). ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חזק מפסוק זה

שלל אמרו הקנ"ה אלל משה מפי עצמו וכו' כלומר דקיי"ל דנעת כתיבת התורה היה הקנ"ה אומר כל תיבה ותיבה ומשה אומר וכתב (צ"ט ט"ו ע"ה) והוא האמונה העקרית נכונות כל התורה כולה מן השמים והיינו דהקנ"ה אמרה כולה למרע"ה מנראשית עד לעיני כל ישראל ועד בכלל וכפי אמירתו דהקנ"ה היה מרע"ה אומר וכתב ונזה מיושבים כמה תמיהות מהל דמלינו דמרע"ה דבר כמה דברים בלי ציווי מהקנ"ה נשעת דינור להני דברים וכעין הרגתו להמארי וענדל דדקן ואנרים ורבים עוד חין מספר והמה כתונים בתורה ולפית"ש א"ש והיינו דהני דעלם דינורם דהני כולוה היו מפי מרע"ה לחוד ולא מפי הקנ"ה משה נשעת הדבור העלמי מ"מ כיון דנשעת כתיבת התורה נאמר לו כל התורה כולה מפי הגבורה ניוחד לכתוב הכל ומשה היה אומר וכתב הכל מפי הגבורה לאחר לו לכתוב וזה שפיר ה"ל תורה אלהית ומשום דכל התורה כולה נאמרה לו ביחוד מפי הגבורה נשעת כתיבתה ויעוין היטב בהקדמת הרמז"ן ז"ל לניאורו על התורה והו' לע"ד צרור ונכון צ"ד.

ח) ויתכן דמעשה ראובן ויהודה דנכתב בתורה חין רוח הצריות (נלי דעת האמת) נוחה מהם ומשום דנפרסומן ליכא שום תועלת (לקולר דעתם) זולת הניזוי לראובן ויהודה ונפרט נשעת כתיבתן בתורה כבר נתקבל ראובן נהננה וכמו כן כמה דברים וכעין דתניא סנהדרין ז"ט ע"ג) והנפש אשר תעשה ניד רמה זה מנשה בן חזקיהו שהיה יושב ידורש נהגדות של דפי אחר וכי לא היה לו למשה לכתוב אלא (בראשית לו) ואחות לטון תמנע. ותמנע היתה פלגה לאליפו. וילך ראובן צימי הקיר חטים וימלא דודאים נשדה וגו' יעו"ש.

ולע"ד נראה דזהו היתה עיקר הסינה דסייעו דתן ואנרים ור"נ ראשי

סנהדרות לקרר נחלקתו על מרע"ה ולכפור בתורה מן השמים והיינו דמלמד טענת קרר על כמה מלות וכעין מלות מזהה וזיזית ננית מלא ספרים וטלית שכולה תכלת וכדומה היתה נמי טענה הנ"ל דפרסום מעשה ראובן ויהודה בתורה ונהי דכתיבת התורה לא היתה כי אם לפני מותו וכמו שכתב הרמז"ס ז"ל (בהקדמה לסדר זרעים) מ"מ נכתבו נמי נפרטות מן ישראל מה שלמדו מפי משה וכתב"כ רמז"ס (שס) ח"ל ואחר כך היה כל העם הולכים ללמוד ח"ש לאחר מה ששמעו מפי משה וכתבים המורה. והיה נמילות וכו' עכ"ל יעו"ש ואפילו נמלא דדוקא המלות לחוד היו כתבים נכדי שידעו לקיימה ולא הסיפורים שנכתבו בתורה מ"מ צרור. דגם זה למד מרע"ה לישראל כיון דנאמרה כולה מפי הגבורה הוא והיה א"כ תרעומתם על פרסום מעשה ראובן ויהודה לישראל נליעה. ודנה דתן ואנרים עם דנקרלו בתורה רשעים וכדכתיב (שמות ח) ויאמר לרשע למה תכה רעד וגו' ופירש"י. (נשם ה"ל) רשע כמותך יעו"ש ונלקוט שמות (פסקא קסז) ומי היו דתן ואנרים וכו' הם שלמדו הדבר הזה והן שהתירו. אלת המן והן שלמדו נחנה ראש והן שנחלקו עם קרר וכו' וננדרים (ס"ד ע"ג) כ"מ. שנלמד נלים וננדים חין אלל דתן ואנרים יעו"ש מ"מ סנרר צרור הוא דרשעתן לא היתה עצמית אמתית וכפירה נעיקר ונתורה משמים ונניזוי ארץ ישראל עד דעי"ה היתה טענתם נתנה ראש ונשונה מלרימה דל"כ תמנה דלמה לא מתו ממי נג' ימי אפילו וכדפירש"י נקרא דכתיב (נשם י"ג פסוק י"ח) ותמשים עלו וגו' ומקורו נמכילתא יעו"ש.

ועוד דאם נאמרה היו רשעים נעלמית ואמתית ואפילו נכפירה נעיקר ונתורה משמים ונניזוי ארץ ישראל סנרר צרור לומר דלא הנטרפו עמהם כל ראשי

סנהדרות דנאמת היו לדיקים גמורים וכעין אליזר בן גדלור וחזריו ומכללם נחשון בן עמינדב וכו' א"כ נטעות סיישו לקרע ונע"כ לומר דעיקר רשעתם היתה נמה דעמדו על זעתם כפי דמיונם ולא נטלו דעתם מפני זולתם ומשום דלעולם מלאו עילה לחיזוק וקיום דעתם ולומר דזהו הדרך האמתית דידבק זה האדם והיינו במלשינותם על מרע"ה לפרעה צהרינתו להמלרי דעתם היתה למלשינותם צה צדד מנוה הוא יען דנאמת גם צ"כ מזהר על שפיות דמים והרינתו דמרע"ה להמלרי צדד רזיחה ושפיות דמים הוא דצ"נ נהרג עליה צעד א' ונלי התרלה וקודם מ"ח היו כולם ואפילו ישראל צדד צ"נ (יעוין צפרשת דרכים) ואי משום הכחל המלרי להישראל אין זו מוילתו מנדר רזיחה ומשום דהכחלו לישראל כדינא הוא מוגירתי ועזדום וענו אוחם וגו' וטענתם ירל ד' עליכם וישפט וגו' (שמות ה כא) מי היתה מסנרתם דעדיין לא נשלם זמן השעבוד והלכך השתתפו שם שמים נטענתם זו ואחרו ירל ד' וגו' ואמירתם נמדנר נתנה רלח וכסונה מזרימה מי טעו צדמיונם מכל כך הרפתקאות דענר על ישראל וגם טלטול נמדנר עיקר הוא משום דעדיין לא נשלם זמן השעבוד והלכך טפי עדיפא לשון מזרימה ולהשלים זמן השעבוד דענר צנין הנחרים חוה היתה עיקר רשעתם משא"כ נאמיתת ענוותם לא היו רשעים מדנטרפו עמהם כל ראשי סנהדרות (כעת מלאתי באתן עזרא קרה טז פסוק טו דכתב ח"ל ודתן ואזרים היו אנשים גדולים וכו' עכ"ל יעו"ג) וגם לרנות נמחלות קרה דנטרפו עמו לכפור מי תורה מן השמים משום דמלאו עילה לחיזוק וקיום דעתם הנפסדה פרוסום מעשה רלחון תורה בלימוד לישראל ומטעמא דאין שום סנרל וכו' צעולם לומר דהקנ"ה יורה לפרסם תורה מלחא דניזוי לנדיקים גדוליה כדאחון ויהודה ולחורות עולם כיון דנאמת

ליכא (לדעתם הנפסדה) שום תועלת צפרסומם כ"א הניזוי לחוד ונפרט דכנר נחקנלו נתשונה ונטענותם זו השעו מי לנחשון בן עמינדב מפרסום תורה מעשה יהודה אפי שנטו ואחריו נגררו כל ראשי סנהדרות עם דהיו כולם גדולי הדור ולדיקס ועיקר הסיצה לכל זה משום דמלאו עילה לחיזוק דמיונם ונאמת עיקר העילה היתה חסית פניה ענמית מכנוד אניהם ועל ידי זה כפרו צורה מן השמים עם דהאמינו צעשרת הדנרות לצד גילוי שכינה צהר סיני וכדכתיב (קרה טז) כי כל העדה כולם קדשים וגו' וכדפירש"י צס המדרש כולם שמשו צסיני אכזי ולא יהיה לך מפי הגבורה יעו"ג מ"ח כפירתם היתה דח"ו אין כל התורה כולה מפי הגבורה וכ"א כמה דברים מפי ענוה אחרן משה והכל ח"ו לתועלתו לרומם ולגאל שנטו שנט לוי צכדי דיהיו הם המושלים צס ויען דצני ללה היו השצטים העיקרים מצני יעקב לצד דהיותם צני הגבורה והאשונים בתולדה היתה טענתם דדתן ואזרים דהלכך פרוסם מרע"ה תורה מעשה רלחון להקטין ולהשפיל שנט רלחון הצבור וקדום ללוי וגם לרנות שנט שמשון אינו חשוד צעיניו דמהלי טעמא מי לא נדרכו לפני מותו כשנדרך שאר השצטים (ובכ"ז רש"י צפרשת תצא כ פסוק כד צס ר"מ הדרכן יעו"ג) ופרסום מעשה יהודה נהי דצ"ז מי שנט לוי קדום בתולדה וצו מסנרל לומר דשנט לוי קדום לממשלת התורה והכסונה מ"מ יען דיהודה נגר צאחיו לצד דלעולם היה מלך וגשיא על כולם וגם יעקב צצרכו לצניו גידלו על אחיו נמלארו (ויחי מט) יהודה אחת יודוך אחיך וגו' וכדפירש"י דנתננא על המלוכה מורעו יעו"ג ונתרנום והלכך מכ"ז מלא ח"ו מרע"ה הכרה לפרסום מעשה יהודה ועיקרו לרומם מעלת שנטו שנט לוי על שנט יהודה עכ"פ צממשלת התורה והכסונה ומשום דשצטו לא היה שום דופי לא צלוי אפי

השצט ואל זכל זרעו אחרייו וזהו היתה עיקר
הסינה נסיוע זראש' סנהדרות לקרר
לכפור בתורה מן השמים ולומר מדוע
תתנשאו על קהל ד' ונהי דקרת אפשר על
פרסום מעשה ראובן ויהודה לא הקפיד
לאדרגא צהאי פרסום ירום וינשא וגצה
מאלד שצטו שצט לוי דלא היה צו שום דופי
דגם צמרים היו כל שצט לוי מזוינים
צחידותם וממילא דיצתר הוא למנהיג
כפי"מ דעינו הטעתו וכנ"ל מ"מ צא נמי
צטענה זו קפרסום מעשה ראובן ויהודה
צנירוף לטענתו דמזות מזוזה וגיזית צצית
מלא ספרים וטלית שכולה תכלת ואיך
כולהו טענות דמזוארים צח"ל (צמדצר רצה
ותנחומא והוצא צרש"י קרת יעו"ש) צכדי
לעורר עליו כל ישראל צמלקותו זו צציצת
פרסום מעשה ראובן ויהודה דזהו ציזוי
לדורות עולם לשני צצטי ישראל ראש וראשון
צמעלה והיינו ראובן צכור השצטים צתולדה
ויהודה ראש השצטים צמעלה ויהא זה סינה
גדולה לכפירה צמשה וצתורתו ויוצנז עי"ז
צחירתו לראש ומנהיג כפי"מ דהטעתו עינו
וכיון דקער הסינה דגרמה דנשתבשו גדולי
ישראל אלו עד גדר כפירה צתורה מן
השמים היתה מפרסום מעשה ראובן ויהודה
וגם ממה שהרגישו דגם שצט שמעון אינו
השצט צעיניו וכנ"ל והלכך נהי דצעונש קרת
ועדתו צתצר דמשה אמת וצורתו אמת וכל
הכתוצ צה הוא מפי הצורה מ"מ אח"כ
צעת כתיצתו להצורה כולה צצעת מותו
השצ מרע"ה לתנה לכל ישראל ומשום השצתו
עוד הפעם לתרעומות קטני דעת על פרסום
צתורה מעשה ראובן ויהודה וצנירוף דצתוסף
עוד תרעומת שצט שמעון על פרסום צתורה
מעשה צמרי נשיא לשצט שמעון ועוד כמה
צצרים וכעין ואחות לוטן צתנע (וכהוצא
לעיל) וצסינה זו יסוצנז עוד הפעם כפירה
צתורה מן השמים והלכך מהשצתו זו לא צתנה
מעקרא לכל ישראל כ"א לשצטו שצט לוי
ומשום דקמה היו מעולם גדולי וקדושי האומה

חסידי עליון דצאמת אפילו קרת נמי עיקר
מחלקותו היתה לצד דרחה צרה"ק שלשלת
גדולה ועינו הטעתו וכדפירש"י צצם המדרש
עינו הטעתו יעו"ש והלכך כיון דצצט לוי
צתולד קדושצם וצחידותם צטלו דעתם צצטול
צתור אפילו צנונע לפניו עזמית והיותר
גדולה משום קיום ואמונה צתורה צכל צצרי
מרע"ה דקמה מפי הצורה עד דצמעשה
הענל דאמר מרע"ה לצני לוי כה אחר ד'
אלקי ישראל וגו' והרגו איש את אחיו וגו'
צטלו דעתם ועיניה עזמית דידהו לרחם
על אצ וצן ואלת משום ציווי דמרע"ה דאמר
כה אחר ד' וגו' ונהי דזהו צנינז צתור לדעת
ווימום צני אדם הקצורה צלצ צצנע הצולדה
להרוג אצ וצן ואלת מ"מ צטלו דעתם זו נגד
ציווי דמרע"ה צע"כ דזהו משום צתוקף
אמונתם דכל צצרי מרע"ה צתורה האנה
מפי הצורה והלכך שפיר צתן מרע"ה הצורה
לשצטו שצט לוי דזהו ליכא השצט כלל לכפירה
צתורה מן השמים ונהי דכצתוצ צה מעשה
ראובן ויהודה וגם כמה צצרים דלין דעת
הצריית (צלי דעת אמת) נותה מהם ומשום
דצאמת מלצד עומק סודי סודות צפונים
וטמונים צה (וכמ"ש הרצנ"ן ז"ל צצהקדמה
לציאורו על הצורה וצספרי חכמי האמת
יעו"ש) יצ צהם נמי תועלת גדולה צנגלה
וכמו שהאריך צה הרצנ"ס ז"ל צתורה
חלק שלישי פרק מט ונ' יעו"ש היצנז ותמצא
צתת.

אמנם כששמעו ישראל הצוכחה והוריקו
פנייהם מכל כך קללות וצוט מסנרף
ושכל אטוסי היה מצויאות דגם עי"ז יסוצנז
כפירה צתורה מן השמים ומשום דלין
דעתו דאדם נוחה להאמיץ דקללות מרצות
כאלה ילאו מפי הצורה ומ"מ צלו כל ישראל
אח"כ צקוצלנל לפני משה ואמר למה אצתה
משליט צני שצנץ עליו צתורה וכדפירש"י
וכנ"ל שפיר שמה משה על הדצד ומשום
דמקוצלנל דידהו צתור דמחמיים אמונה
אמתית צתורה מן השמים ואפילו מה דהוא

התקדשו להיות נגדר דעת אחתי לנטל דעתם
לגמרי (עם זהו נגד נימוס וד"א דכ"ע)
נגד דעת התורה והיינו דתורתם יהיה נגד
השלימות דזה זוכה נמי לדעת אחתי וכמ"ש
הרמז"ס נפירושו לאזנות (פ"ה משנה י"ד)
ח"ל וכן מי שיהיו אצלו מעלות שכליות
ופחיתות מדות יזיק בהן יקרא חכם להרע
כמו שאמר הפסוק נמי שהוא כך חכמים המה
להרע ולהטיב לא ידעו ר"ל שמעלותם
השכליות הם ישתמשו בהן בצעולות הרעות
ולא בטובות אצל האיש אשר יתקצו בו
המעלות כולן השכליות ומעלות המדות עד
שלא תהיה לא מעלה שכלית ולא מעלה
ממעלות המדות שאינה בו זה נמצא מעט
והפלוסופים יאמרו שתיארת אדם כך רחוק
מאד אצל אינו נמנע וכשימצא הם יקראוהו
איש אלקי וכן יקרא בלשוננו איש אלקים
ואומר אני שהאיש ההוא יקרא מלאך השם
כמו שאמר ויעל מלאך השם מן הגבל וכו'
וכבר נזכר הכתוב שקריאת האיש אשר
ימצאו בו מעלות השכליות ומעלות המדות
מלאך השם והוא אמרו כי שפתי כהן ישמרו
דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ד' נצא
הוא והדעת הוא כולל כל המעלות השכליות
מפני שלא ישלם כי אם אחריהם ואמר
ותורה יבקשו מפיהו ראיה על שלמותו במעלות
המדות וכו' ואמר אחר כך כי מלאך ד' נצא
הוא עכ"ל יעו"ש וזהו שפיר כוונת המדרש
(ויקרא רצה פרשה א' פ'סקא ט"ו) ללמוד
ממשה רבינו דירא לכנס לתשכן מהששת שמן
חומר דעת ע"ז אחתי נע"כ משום דכל
ת"ה שאין בו דעת (כלומר דעת צרור וכ"א
שמן משאו התנשאות ושקר דמפקיעין סוג
דעת וכו"ל) נניח טוהה הימנו ומשום
דטומאתו הו"ל נגד טומאת מת דחמירא
טוהה טומאת נבלה ומשום דסכנה גדולה
להעולם בכללו ולישראל צפרטו ע"י תורת
שקר ונאווה דנבזיה דפוסלין נמשאו
וכדיארתיה ק"ז היטב לעיל (אות ז')

ומנואר נמי נהרמז"ס נפירושו לתנות (פ"ה
משנה י"ד) יעו"ש היטב

ז) והנה לפי"מ שגברתי כוונת רז"ל
(ויקרא רצה הכ"ל) מנואר
דת"ה שאין בו דעת כלומר דאינו דנוק
בהקצ"ה נאמנות תורת אחת ולנטל דעתו
(ואפילו היכא דהוא נסוג נימוס וד"א
לכ"ע) נגד דעת התורה נבלה טוהה הימנו
ומשום דטומאתו חמירא כטומאת מת וכו"ל
ונאמת נהכרח לנטל דעתו ונגיעה עזומית
דידיה בשביל דעת התורה ננוגע לכל סוגי
עצירה וכעין דנראה דעיקר מחלוקת דתן
ואזורים ושאלי העדה נסיועם לקרא משום
פרסום מעשה ראובן ויהודה (וכהנא לעיל
אות ד' יעו"ש) ונאמת לפי המנואר נח"ל
(שנת נ"ה ע"ב) לא חטא ראובן כלל כ"א
בלבל מזעו של אציו וגם מעשה דיהודה לא
היתה נגד חטא כל כך ומשום דקודם מ"ת
לא נאסרה קדשה וכמ"ס הרמז"ס נפ"א
הלכה ד' מה' אישות ונכ"מ יעו"ש ועיקר
הניזוי וכדאמר נמי יהודה (וישנ ל"ה
כ"ג) פן נהיה לנח וגו' הוא מנוול מעלת
ראובן ויהודה שגטי ישראל וכעין שכתב
נמורה ה"ג פרק מ"ט ו"ל זה מאמרו הקד
לה פן נהיה לנח וגו' ונאמר זה שנעילה
קדשה קודם מתן תורה היה כנעילת האדם
השתי אחר מתן תורה ר"ל שהיה מעשה
מותר לא היה אדם מרחיק אותו כלל ונתינת
שכר המותנה עליו לקדשה או כנתינת כתובת
אשה לה עתה נעת הגירושין ר"ל שהוא דין
מדיני האשה שתייב עליו לתתו ומאמר יהודה
תקח לה פן נהיה לנח מלמד אותו שעיני
המשגל כולם ואפילו המותר מהם הוא נזשת
עליו לדבר בו ורצוי לשתוק ממנו ולהסתירו
ואפילו אם יגרום הפסד ממנו כמו שתראה
יהודה עשה צלמרו טוב שנפסיד וישאר לה
מה שנידה משתפרסם לנאש ונוסיף נזשת
וכו' עכ"ל יעו"ש וכן אפשר להגיד דתן

ואזכירם ונשיאיה העדה נמחלקותם על מרע"ה
 דלא הי"ל למרע"ה לפרסם לזירות מעשיהם
 אלו כיון דא"ז כ"כ בגדר חטא גדול וציתור
 לכתוב גדר שכינה עם נלהה היכא דנאחמה
 לא היה כ"א צנצל יגיע אצלו וכמה"ל (שנה
 שם) ומו"מ נענשו משום דלא צטלו דעתם
 נגד דעת התורה ומוכ"ש היכא דהקטא הוא
 בגדר ע"ז פשיטא דנהכרה לצטל (ואפילו
 דזהו נימוס ודעת העולם כולו) דעתו נגד
 דעת התורה דמקרא מלא כתיב (דברים ל"ג
 ט') האומר לאצלו ולאמו לא רחיתיו ולא
 אחיו לא הכיר ולא בניו לא ידע כי שמרו
 אמתך וגו' ע"כ יעו"ש מנזרח דעת
 התורה גודל חסידותו של שט לוי דצטלו
 דעתם (עם דזהו נימוס ודעת טבעיות
 הנטועה בלבות כל היגורים לרהם על אצו
 ואמו ואחיו ובניו וצפרט צנוגע להריגתם)
 נגד דעת התורה מחמת חטא ע"ז ונאחמה
 א"ז בגדר חסידות וסלסול דמעלה בקודש
 צעלמא וכדכתיב (דברים ל"ג ה') וללוי אומר
 תמיד ואוריד לאיש חסידך וגו' האומר לאצו
 ולאמו לא רחיתיו וגו' דו"א וחי' להעלות
 על הדעת ולומר הכי ומשום דמרחא ערוכה
 היא (שנועות ל"ט ע"א) והכתיב (ויקרא
 כ' ה') ושמתי אני את פני צאיש ההוא
 ותמספתו ותניא אר"ש אס הוא חטא
 משפחתו מה חטא למר לך חין לך משפחה
 שיש בה מוכס שאין כולה מוכסין ושיש בה
 ליסטיין שאין כולה ליסטיין מפני שמחפין
 עליו ע"כ יעו"ש מנזרח דזהו מדינא דתורה
 ונענשו המספחה חסיפיו חטאו עכ"פ ניסורין
 וצידא אחרינא וכדאמר התם (שנועות שם
 ובר"ש ויקרא שם) יעו"ש וזו צרור ופשוט
 דאם ת"ח אינו מצטל דעתו (עם דהו"ל צנוע
 נימוס גדול וטבעיות היותר חזקה הנטועה
 בלבות כל היגורים) נגד דעת התורה צנוגע
 לעצירת התורה ומכ"ש בגדר ע"ז דהו"ל
 ככלל מ"ש רז"ל (ויקרא רנה שם) כל ת"ח
 שאין בו דעת נבלה טובה הימנו וא"כ לפי
 כל המנזרח היאך מלאו לנו דמר לשלח

חיצורי מראה כהן מהדורא תליתאה חזרה לי
 ומשום אמתלא דכנז חמיו דנדרתי צחיטרי
 הנ"ל דהוא פסול להוראה כיון דנאחמה לאחמו
 כפי המוסכס צ"ס וצומצ"ס וצ"ז צלי שום
 חולק הו"ל צנזר ע"ז נמורה וכמ"ש הרמז"ס
 צפ"ג הלכה ח' מה' סנהדרין ח"ל כל
 סנהדרין או מלך או ראש גולה שהעמידו להן
 לישראל דיין שאינו הגון ואינו חכם נחכמת
 התורה ורואי להיות דיין אע"פ שהוא
 כולו מחמדן ויש בו טעות אחרות הרי זה
 שהעמידו עובר צל"ת וכו' ועוד אמרו כל
 המעמיד לישראל דיין שאינו הגון כאלו
 הקים מלכה וכו' ומקום ת"ח כאלו טע
 אשה וכו' עכ"ל ולשאל שאינו הגון דנקט
 ר"ל דאינו חכם צמורה ואע"פ שהוא כולו
 מחמדן וכדמפרש נחמלת ההלכה וכו"ל
 ומקורו נמרח ערוכה (סנהדרין ז' ע"ב)
 ונשינו קלת ונחמדים תירץ צטוט טעם
 יעו"ש צח"מ סימן ח' ס"ק א' ונאחמה
 א"ז בגדר מלחא דחסידות וסלסול צעלמא
 כ"א דין נמור דהו"ל ע"ז נמורה וכחיוני
 שנת ועריות ומאכלות אסורות וכמ"ש צמ"ע
 חו"מ סימן ח' ס"ק א' עמ"ש שם וכל דיין
 המתמנה בצביל כסף וכו' ח"ל ודמיה דע"ז
 דמזה לזלזל צהן עכ"ל ונפתחי תשובה שם
 ס"ק ג' כתב ח"ל וכתב צרכי יוסף ולפי"ז
 הנהגה ממנו כנהגה מע"ז והמתנות שנותנין
 לו לא די דלא היו צבורים אלא היו כמהנה
 ע"ז והמכבדו כמכבד לע"ז עכ"ל יעו"ש.

ולחייבת הקודש לא אהנע להעתיק מ"ש
 הנאחמ האדיר צעל התומים זל"ל
 צספרו יערות נדב (ח"א כ"ט ע"א דפוס
 ווארשא) ח"ל ונאחמ זה יונן משאח"ל
 (סנהדרין ק"ז ע"א) ואח"י אחר רב צקש
 דוד לעצור ע"ז שאלמר (שמואל ז' ע"ו)
 ויהי דוד צא עד הרשא אשר ישתחוה שם
 לאלקים וכו' ח"ל מלך שכתומך יעזוב ע"ז
 א"ל מלך שכתומי יתרגו צנו מוטצ יעזוב
 ע"ז ואל יתחלל שם שמים צפרהסיא ע"כ

וכל הנמרח תמורה בעצמותה עד ש"ל ללקדק והנהירך בו חנל יונן נח"ש ח"ל (סנהדרין ז' ע"ב) כל המעמיד דין שחית הגון כחית נוטע תשרה ונמקום ת"ח כחלו נטעו חנל המנחם וכו' והנה כבר נודע כי מכני בית דוד היו שופטים בישראל ויהי דוד עושה משפט ונדקא (שמואל ב' ח') וחזו"נ (סנהדרין י"ט ע"ה) מכני בית דוד דן ודין חותן דכתיב (ירמיה כ"ה) בית דוד וגו' דינו לנקר משפט נכו' ול"כ זה שענה בנצח דוד לתן הנולוכה לתשלוט בו חין כך הקמת דין שליט הגון יותר נוחת וברי הוא כנטע אשרה והו' אחרם נקש דוד לעצד ע"ז כי הוא כע"ז וזהו נח' חושי המרכי והפליג הענין שחמור ביותר ואחר מלך שכתובת הרצון חלל ת"ח העון חמור יותר וזה יענה עכ"ס מלך שכתובת אהה רחמי והגון חין תמנה לשליט הגון וכו' עכ"ל יע"ש היטב ודבר ד' נפיו אחת דנל"ז מלמד דח"ו להעלות על הדעת חזונו דוד המלך ע"ה נסיגת דברך חזנו בנצירת הקצ"ה נקש להמיר דתו ולעצד ע"ז ה"ו נמי תמורה דחיה תועלת יסובב לו מזה דיעצד ע"ז ונאמת אדרגל ע"ז עוד יותר יסובב לו סכנה מרדיפת אשלוט דיתנא נזה עילה גדולה להורגו נשגיל המרת דתו נכדי דלא יהיה לו לשטן מתלכותו וגם לרבות דיתנא לו הרנה עוזרים ואפילו מאלו דהיו עם דוד נצריהתו מירושלים ומשום המרת דתו דדוד ה"ו דזהו מזה לנער עוצד ע"ז וכתובת ואחמס לפי"מ דהסגיר האלון בעל התמיים זל"ל הדברים נרורים ומאירים כשנ"ש ומכ"ז מתואר דדין שליט הגון כלומר חכם נחמתי התורה הו"ל ע"ז גמורה נענש ול"כ חין שום ספק נעולס דחמיו דמכהן בתור רב ודיין הו"ל ע"ז גמורה כפי"מ שחמור מחיצורו על נכרות דכולו מלל צורות וחיפו מוכח מתוכו דחיתו יודע פשטות כוונת הנמרח בכל המונח נחיצורו ה"ל לפשיטא לחית ראו' ללון ולהורות ונאמת מלמד לחיתו נופיה חיתו בעד דין

הגון ומשום ה"ל חין כולו חזרו דנטרף עושה וכולו כהדדי מכהנים בתור נד"ל דפה לונדון והמדינה המה נאמת נורים גמורים ומחוסרי חכמת התורה לגמרי ונרור נלי שמך ספק דכולו כהדדי ע"ז גמורה נינהו וכפי המוסכס נש"ס ונרמנ"ס ובש"ע נלי שום חולק וכו"ל.

ה) ולקושטא דמלתא מלמד דהמה כולו כהדדי בעד דיינים שחיתס מהגונים נינהו מחוסר ידיעתס בתורה ואינם כלל אפילו בעד תלמיד שלא הגיע להוראה (וכידוע נצירור להדריס נפה וביותר למעכת"ר) דזה משוי להו בעד ע"ז גמורה וכו"ל חיתא נמי עוד טעמא רבא לתשוי להו פסולים גמורים מה"ת ולא זו לדיינים כ"ל דפסולים גמורים מה"ת נינהו ואפילו לעדות ולשנועה ומשום דפושעים מנצח נינהו דמהה גלגלים ורומים גמורים ובשאלט נפש מטיס משפט וכמו שהארכתי (נקונטרס מרור דרנגן הנלוה לחיצורי מראה כהן תנינא) נפרסום כל תוענותיהם ופרעותיהם ושקריהם נאסורין היותר חמורין נעדריות וכדומה יע"ש היטב ונאמת הרנה יותר ויתר תמה שכת' שם חיתא נהו ולא יכילו כמה גליונות לפרסם פרעותם וישנם תח"י נרציות נרורות וגם לרבות עדות אנשים ת"ח ויר"ש כשרים וגלמנים נאמת אומר דמהה דייני סדום נמלוא מונן המלה וחמיו נכלל ומשום דמלגד חסרון ידיעתו בתורה מנורף נ"כ עממס לכל שקריהם ולכל פשעיהם ולכל חטאתם פעם נאום ופעם נרצון ושזו הו"ל רומים גמורים להעולם נכללו ולישראל נפרטו וכדחקן (אצות פ"ה משנה ח) חרצ נח לעולם על עיני ועל עוות הדין ועל המורים נמורה שלא כהלכה ע"כ צנחורות כהנים (קדשים י"ט פסוק ט"ו) תניא לא תעשו עול נמשפט נדין מלמד שהדיין המתקלקל את הדין קרוי עול שני משוקן חרס ותוענא וגורם לחמשה

דברים מטמא את הארץ ומחלל את השם ומסלק את הבכיה ומפיל את ישראל נהרג ומלה לוחם מחרנס ע"כ (והנה נר"י קדשים י"ט פסוק ל"ה יע"ש) ובשנת (קל"ט ע"ה) תניא רבי יוחי בן אלישע אומר אם רחית דור שזרות רבות נלות עליו לא ונדוק דייני ישראל שכל פורענות שגאה לעולם לא נאה אלא בשביל דייני ישראל וכו' ואין הקב"ה משרה שכיתו על ישראל עד שכלו שופטים ושופטים רעים מישראל וכו' יע"ש היטב ומעיד אני עלי שמים וארץ דכל הנאמר נה"ל על דיינים רשעים כולם נתקיימו נהני דיינים המכונים והמכהנים נחור גד"ז דפה לונדון ומכללם גם חמור דמר ולא נעלם ממני דנאמח גם כנורו יודע ומכיר היטב היטב מהותם ופרצותם ותוענתם ושקריותם וגם לרבות אפילו מהות חמיו ול"כ נזה דהחזיר לי חינורי מראה כהן תליתא ננותן טעם יפרסומי מעשה נני עול והיינו המכונים והמכהנים נחור גד"ז דפה לונדון ועיקר קפידתו (כפי"ח שאמר לי נע"פ) מניזוי חמור דמר דמכללם הוא ונאמח נותן טעם לפגם הוא ומשום דעל טעמא כזה מוסכס נרז"ל (ויקרא רבה) כל ת"ח שאין נו דעת נכלה טונה הימנו וכדנאמחתי כ"ז היטב לעיל (אות ה ו ז) יע"ש:

(ט) וביותר תמיהני היכי לא יירא ממי שאמר והיה העולם להגדיק ולטהר ע"ז נמורה לנגוה נמה דהחזיר לי חינורי מראה כהן תליתא דכולו נשנה ונכתב נקדוש ונבול דחקות פרנסה לא יאומן כי יסופר וכו' נסינת זיוף פסק פשר דזייפו הפושעים מנטן המכונים והמכהנים נחור גד"ז דפה לונדון וחמיו מכללם וכמו שפרסמתי נאד היטב נקונטרם מרור דרננן הגלוי לחינורי מראה כהן תניא ואטו זוטא הא דכתיב (משלי ט"ז) מגדיק רשע ומרשיע זיקק תוענת ד' גם שיהם ע"כ ולכאורה

חיו מונן דסני מגדיק רשע ומרשיע לדיק תוענת ד' וכמונן נע"כ לומר דעיקר כוונת הכתוב להשמיעין דנהי מגדיק רשע לומר אפשר לומר דלינו תוענת ד' ונהי דלינו מהראוי להגדיק רשע ולדונו לכך זכות וכדאמר בסנהדרין (כ"ו ע"ה) דר"ל קרי לר"ח נר זרעיק ור"ש בן יהודק קשר רשעים ומשום להגדיק לרשעים דחרשו נשניעית ונהי דהיו גדולי ישראל יע"ש מ"מ אפשר לומר דלין זה נכלל תוענת ד' כיון דאפשר לומר דמטנעו הטוב הוא להגדיק ולדון לכך זכות אפילו לרשע וכדתקן (לכות פ"א משנה ו) והיו דן את כל האדם לכך זכות והא דפירש הרע"ז שם דדוקא למי שאין לו יודעים מעשיו משא"כ למי שהוחזק נרשע מותר לדונו לכך חונה יע"ש לא פירש כ"ה דמותר לדונו לכך חונה וכעין דליתא נילקוט (שמות רמז קס"ז) נפיקא ויך את המזרי וגו' ומי היו דתן ולגירס ולמה כל מה שאתה יכול לתלות נרשעים תלה וכו' יע"ש ומ"מ אין זה נחיו. והכרח לדונו לכך חונה ואפיר אפשר לומר דתנא עליו נרכה נמהדר להגדיק ולדון אפילו רשע לכך זכות ומ"מ אם נפעולה אחת דמשתפת לגדיק ורשע והוא מהדר להגדיק הרשע ושון נהכרה דמרשיע הגדיק זהו תוענת ד' וגם שיהם כלומר לא מנעיה הא דמרשיע הגדיק הו"ל תוענת ד' כ"ה גם הא דמגדיק הרשע הוא תוענת ד' דנכה"ג שז אין לומר דהא דמגדיק הרשע הוא משום טוב מזנו וגועם מדותיו לדון לכך זכות אפילו להרשע ונבדר לא הניט אין ניעקנ וגו' (נלק כג) דז"ל ומשום דל"כ טפי מהראוי הי"ל להגדיק הגדיק ומדלא תש להגדיק הגדיק נחור דנאמח הא דמגדיק הרשע לאו מטוב מזנו וגועם מדותיו כ"ה לסיצת פניה ועיניה עזמית מחניפו להרשע וזהו שפיר תוענת ד' וכדאמר ר"ה (פוסק מא ע"ג) כל אדם שיש בו חטופה אפילו עוברין שנמעי אתן מקללין אותו שנאמר

רשע ומרשע לדיק תוענת ד' גם שניהם וכו"ל.

זהו מה שהעליתי במלכותי מכתבי זה לקיים מ"ע תורה וכו' (קדשים יט יז) הוכח תוכיח את עמיתך וכו' (ל' ע"ב) שאתך תתורה וצמלות וגם לרבות מ"ע דדברי קבלה (משלי ט ה) הוכח לחכם ויאהבך וכו' דלחמך בערכיך (ש"ע צ"ג) ואר"י בן נורי מעיד אני עלי שמים וארץ שהרבה פעמים לקח עקיבא על ידי שיהיית קובל עליו לפני ר"ג וכו' (ש"ס) שהוסיף כי הרבה לקיים יתה שנאמר (משלי ט) אל תוכח לך פן ישנך הוכח לחכם ויאהבך ע"כ יע"ש.

(י) ובעיקר התורתו חינוכי מראה כהן תליתאה (נתינת טעם לפנים דמואל בן ציוי לחמיו ומשום דכלל מדינא דתו"ק בפסלות המכונים והמכונים תתור ב"ד דפה לונדון) דענר צה נתרי חיסורי דחמרי טונא וכו' (ל' ע"ב) (ל' ע"ב) יע"ש לא יחיד הוא צה דנאמת גם מורה הראשי לנתי הסומא נער סעמינאר בלע"ז (ונקרא בשם דשוליש קאלעזש) דמגדלין שם נערים לתלל מקום שומרי משמרת הקדש בתומות הדת והאמונה לישראל ולכולם בשם יקרא עוורענדס (ולא ח"ו רבנים) והוא עדיין מסוה היראה על פניו ובשמו ר' אברהם ד"ר זיכלר נמי החזירו לי ומעטם הכ"ל וגם לרבות ב' רבנים דמתחנכו ונתגדלו בשיבות שמגדלין צה תורה על טהרת הקדש במדינת ליטא והמה מכהנים נפה בתור רבנים הסונים לישראל בני רוסיא ופולין ועדיין ניגון יהדות בלגס ובשם נקראו הרה"ג ר' חיסר יהודה לוונטערמאן רב צעיר ליווערפאל והרה"ג ר' בני הירש הורוויץ רב צעיר ליעדז עם דשניהם שוים במראה ובדמים כלומר דקבלוהו בסדר פנים יפות ובמתן דמים מחירו מ"מ הראשון אמר לי בפני ג' דחיבורי זה אין מהרואי לקנותו כ"א יחיד לעמלו ולא צנור

(משלי כד) אמר לרשע לדיק אתה יקנוהו עמים יזעמנהו לחמים וכו' כל אדם שיז צה חנופה נופל בניהבם וכו' כל עדה שיז צה חנופה מלוסה כנדה וכו' כל עדה שיז צה חנופה לסוף גולה וכו' ארבע כיתות אין מתקבלות פני שכינה כת לנים וכת חנפים וכת שקרנים וכת מספרי לשון הרע יע"ש ומי לא יתווסס על חומר עון זה דמלמד דנפרט התם חומר עון זה אמר נמי התם דנפקע ממנו ניגון חלק אלקי ומשוו ליה בגדר מת גמור דכיון דליוו דנזק צהקצ"ה זהו משוי ליה בגדר רשע דנתייבן קרוים חתים וכהונא לעיל (ל' ע"ב) יע"ש ונהי דנחור"ה כל המחניף וכו' (סוטה מא ע"ב) כתנו ח"ל יא לפרש שלא נמקום סכנה אצל נמקום סכנה מותר וכו' עכ"ל יע"ש ח"ז ענין לנד"ד ומשעמאל מחלי מקום סכנה איכא צה דלא יחניף לחמיו ולי משום הקפדתו צה דחיבורי תה"י והא חינו כלל עמו נתינתו דכבר יא מן הכלל המכונים והמכונים ב"ד דפה לונדון ומעולם לא יצא לניחו ולי משום דליוו צידו לתורה וכו' דלחמך שמואל לרב יהודה (שבת נה ע"א) שינא רישך בקריירי רישא דרישך נתיימי וכו' יע"ש עכ"פ הי"ל לקיים צעמנו שז ואל תעשה וכו' תוד"ה אותו היום וכו' (סוטה מא ע"ב) ח"ל נהי שלא יוכלו למחמת היה להן לשחוק ולא להחזיקו וזהו עונש החנופה בגדר עזירה שמחניף להניחו מחמת יראתו מפניו וליוו חושש על יראת הקצ"ה תעשה עין של מעלה כחילו חינו רואה עכ"ל יע"ש ועל זה נתייבן שוואי ישראל כליו ונירשמוי הונא נחור"ה אותו היום וכו' (שם) איתא הרבה חללים נפלו בציאות יום שהחניפו לו יע"ש ומכל מה שכתבתי מנורר חומר הטלו צהתרת חינוכי מראה כהן תליתאה נתרי חיסורי ותמירי הדא משום מר"ל (ויקרא רנב) כל ת"ה שאין צו דעת נבלה טונה הימנו וכהונא לעיל (ל' ע"ב) יע"ש ועוד מדכתיב מלדיק

לגית המדרש ומשום דדשו בו רנים וכנראה טעמו משום דמה שפרסמתי בחיבורי חין מנלין אותו חלה לננועין והשני הראה לי נמכתנו חי שניעת רגון ממח דנדרתי בחיבורי דגם חמיו דמר הוא בכלל המכוניס והמכהניס נחור ד"ד דפה לונדון לענין פסלות אפילו לעדות ולשנועה.

שמו שמים על זאת דמה גלוניס מפורסמים נחורתם ונדקתם ומכללם ראשי ישיבת לתורה ולתעודה היותר מפורסמים ומכמה מדינות נענוחם היתה נקשו חמיו לשלח להם חיבורי מרחש כהן תליתא נאשר ששמו מהדפסתו ומחיתו ונקנלחם לחיבורי הג"ל כתנו לי רב תורה ומכותלי מכתבם ניכר גדול שניעת רגון וקנלה נלהנה רנה והרננים הירחים דפה מדינת ענללחוד מקום מגורתי הכם זעפיש ועיקר טעמא עזור דפרסמתי גדול הפרעות מחומת הדת והחמונה וגם לרנות אפילו נמחוסות מחי רשעי דמכוניס ומכהניס נחור ד"ד דפה לונדון ונאלמת חמה ומעשיהם כעורים ונכתרו נחמה שמות כעורים עול שגלוי משוקן חרם תוענה (וכהנול לעיל חות ה יעו"ש) והמה נמי חנים יחידיס צה דנאלת לאחמו חין לשער מנח המוסרי של כל הרננים הירחים דפה דלח יעמדו נפרן עכ"פ נפרנת המוסיות והמושכלות הדורות וההכרחיות לקיום המדינה והישג נסוח אדם בני תרנות ולא זו נפרנת ההמון כ"א אפילו נפרנת הגדולים המכהניס צפה נחור ד"ד ללונדון והמדינה דהאי ד"ד כולם כלחוד ומכללם גם חמיו רע ומשחת מחק רגל ועד ראש חוטאים ומחטיאים הרנים וכמו שפרסמתי מיעוטל דמיעוטל מפרעותיהן ותוענותיהן נקונטרם מרור דרנן הגולה לחיבורי מרחש כהן תנינל ונאלמת היותר חוטל ומחטיא הרנים הוא חמיו ומשום דמכוסה נחסה קדושה ותורה מזויפת וצח הוא כדנר המעמיד וחיזוק לדייני צור וכדנחיתרי נאריכות לעיל (סימן ג חות י"ג

עד חות כ"ג) יעו"ש היטב ועכ"ז כל הרננים הירחים דפה שמו מחסום לפיהם ננוע לתיקון קיום ישראל נסינת פירנת הכי דייני צור ונאלמת נחקיים צחו מחו"ל (שנת קי"ט ע"ג) נקרא דכתיב (לכיה ח ו) היו שריה כליליס לא מאלו מרעה וגו' מה חיל זה ראשו של זה נצד זנבו של זה אף ישראל שאלותו הדור כצבו פניהם נקרקע ולח הוכיחו זה חת זה וכו' יעו"ש דהכוונה צה י"ל עפ"מ דכתיב (ישעיה ע י"ד) זקן ונאל פנים הוא הראש ונניל מורה שר הוא הזנב וגו' והגר"א ז"ל ננילורו שם כתב ח"ל זקן היינו זה שקנה חמה והוא נעל תורה ונאל פנים הוא נעל מעשים טונים כמ"ש לעיל והם הראש שהם עקרון של ישראל נניל ומורה שר הוא הזנב היינו כמו שהזנב מכסה את העורה כן ננילי השקר היו מכסין את הרע כמ"ש צוהר וירל צלק ראה צנני דאלי כוכניהם לכן נקראו זנני עכ"ל יעו"ש (וכהנול נאריכות נסימן הקדום חות כט יעו"ש היטב) חיה נמי כוונת הש"ס ראשו של זה נצד זנבו של זה כלומר דה"ח דמכוניס נסוח ראש היו כפופים ונכנעים למורה שר דמכונה נסוח זנב ולהנדיק מעשיהם הרעים ועכ"פ נהעלמת חין מחעשיהם הרעים והגרועים וכדלחמר (נאליס רנתי ח לד) מה חיליס נשעת שרץ הופכין פניהם חלו תחת חלו כך היו גדולי ישראל רוחין דנר ענינה והופכין פניהם מחמו ע"כ יעו"ש וסיומל דהאי קרל היו שריה כליליס הוא לא מאלו מרעה ונחית טעם הוא לרישא דקרא דלמה היו שריה כליליס להיות הראש נצד הזנב כלומר הת"ח דמכונה ראש כפוף ונכנע להמורה שר דמכונה זנב משום דלא מאלו מרעה נולת זה ומשום דהפרנסים הרשעים (חלן רשעים חמר ר יוסף גנני סנהדרין קיג ע"ג) והסופרים בכל התורה נחקיפותם ממנים לכל משרה ומשרה מורים משחיתים עזב את ד' כיולא צה ומשפיעים להם פרנסתם נאפיו ונשפע נמזה נזושה

וכ"א לכסות עינים ולחיצוק וקיום שקריותם
גלי פולה פה ומתפנף מנאלו אלו הסכמים להרע
ונזירוף הפרנסים והמנהיגים הכופרים
והמלעיגים בכל קדש תיקון נסיוע להט"ח
נלחם נר ועי"ז המה נטושים דלא יריתו ראש
(סוג ת"ח וכו') נגד הזנב נפרסומי
נזיעותם ושקרותם וכולהו יתון שרן ומשום
דלא ימנאלו ניגוד לכל תועבתם מהני ת"ח
והכל נשניל פרנסתם המזומנת וכדכתיב על
פת לחם ישע נגד ובעין דלמך נזוה"ק
(פרשת נשא) נפקא המתחלת אליהו קום
אפתח עמי וכו' ונפסו כחז ח"ל רע"א
מהימנל נלומאה עלך נשאל דידו"ד לא
תאחר בכל יכולתך דהא אלא נעדרא סגי ויפן
כה וכה וירא כי אין איש עזר לי לאפקא
לי מהאי נעדרא נהלי קבורה דלתמר עלי
(ישעיה ג) ויתן את רשעים קצרו ולא
דחכת סופרים תסרה נינייהו בכל קרתא
וקרתא וכל אחר דישראל מפחרין
אשתמודעין כי וואי חצינ צענייהו בין ערב
רנ רשיעייא ככלנ מת דסרה דחכת סופרים
תסרה נינייהו בכל קרתא וקרתא וכל אחר
דישראל מפחרין נינייהו בין מלכוון ואסתהדרו
חיונן ערב רנ רעיון על ישראל עלא דקנ"ה
דלתמר נהו (יחזקאל לד) ואתן לאני לאן
מרעיתי אדם אתם ולית לון יכולת למיענד
טינו עם ת"ח. ואנשי חיל ויראי חטא
תסוגנים מעיר לעיר ולא יחוננו ומחרימין
ערב רנ צינייהו דלא יעברון ויהסון נלתרין
סניאין ולא יטון לון נלתרין סניאין אלא
דנר קאנד דלא יהא תקומה לפעילו דלחון
ואפילו חיי שעה וכל הכמים ואנשי חיל
ויראי חטא נעדרא נדוקא ציגונא חשינין
ככלננים. ננים המסולאים נפו איכא נחשנו
לננלי חרש נדאש כל חזונת (איכה ד) דלא
אשכחן אכסניא צינייהו ואינון ערב רנ חיונן
עתירין נשלוה נחדוד נלא נעדרא נלא יגונא
כלל גולגין מחרי שחד דחיונן דיינין
רישי עמא. כי תללה הארץ חמס מפניהם
(נבאשית ו) עליהן אחרת (איכה א) היו

נריה לראש נלומאה עלך זמנא תנינל נחי
ה' ננאות אלקי ישראל ישנ הכרונים דכל
אלין מלין לא יפלון מפומך נכל יכלתך למללא
נהון קמי קצ"ה וללומאה דוקא דלחון ע"כ
יעו"ש היטנ ננלחת ללחתו כל הנ"ל גלויס
וגראיס לפנינו נפה לונדון והמדינה ומ"מ
נהי דהכרה לא יגונה נמה דכפופיס
ונכנעים להמכונים והמכונים נחור נד"ז
דפה לונדון ננדר ע"ז נמורה נינהו וכדכתיב
(איכה א ו) היו שריה כאלים לא מנאלו
מרעה וכסונל לעיל מ"מ לו היה עכ"פ מנל
המוסרי של הרצנים היראים דפה נסוג ניחוס
ומתוקן הרעיון אפילו נכ"ז נאשר הוא נסוג
אדם בן תרנית הי"ל לקיים נעמס שנ ואל
תעשה עדיף כלומר לא נומר לא איסור ולא
היתר ולא היה אפשר להניד לאדם ישרו
נמלין אחד מני אלף דמתמת דוקאס המה
כפופיס ונכנעים להמכונים נ"ד דפה ומשום
דידס (יד כהה) על העליונה משא"כ נזה
דהחירו לי חיצורי מראה כהן תליתאה וגם
הני תרתי דלא החירוהו ואדרנא עוד שלחו
לי מחירו מ"מ הרלו אי שניעת רנון מחיצורי
זה (דנתקבל נצינא אלא גדולי ונדיקי הדור
האחמים) זהו עון פילי וגנדר חנופה
לרשעים וניותר נכלל קרל דכתיב (משלי
טו) מזדיק רשע ומרשיע נדיק תוענת ד'
גם שניהם וכהונל נאריכות (נלות הקדום)
יעו"ש היטנ ננזה מחקיס ומסייעים ידי
פושעים נננן ונמנל משתת כ"כ לעצור על
דנר מחור שכל התורה תלוייה נ ואפילו נ"ג
נלוה ע"ז והיונו דינין וכמור"ל שמות רנא
משפטים פרשה נ' וכנציאורי כ"ז היטנ
נפתיחה לקונטרס מרור דרננן הגלוה לחיצורי
מראה כהן תנינל יעו"ש היטנ וכיון דמנל
המוסרי של הני גדולים (המכונים נד"ז
דפה לונדון) רע ומשתת מאל מאל ונפרט
נטיית דינים נדון ונשנגה מחסרון ידיעה
דע"ז מכונים נמשה שמות שול שנלי
ומשוקן מרס ותוענה (תו"כ והונל נרשי
קדושים וכסונל נאריכות לעיל אות א

מלחא אשר כל השומע תלניה שתי חזיו
וניותר דה"ל סינא גדולה לאסון ישראל
בגוף ונפשו השקט לא חוכל ולא נמכתני
הנוכחי למעכ"ת ונתקחתי דעכ"פ יסייע
בפרסום תלמידי נדון ונתיחם המתלגשים
בחדרת שער נמנע כחש ומשום דפרתם הוא
חסון נורא לכלל ישראל (נענע לישו ארץ
ישראל) וניותר במדינה זו מלכות ענגלאנד
ואם על יחיד מזהרין בלא תעמד על דם רעך
(קדשים יט טז) ק"ו על הגלת כלל ישראל
וכעת חלץ צניור הענין וזה הכלי.

הגה ביום ו' עש"ק (פרשת זו תרנו) חמר
לי הרה"ג מהר"ר לצי יכונה הירש
פערצער שלי"א רב צפרור העיר מערב
לונדון (וועסט ענד בלע"ז) איך דננו שטע
מפי יחזקאל אהרלמסקין ה"ל הטפת לקחו
לתלמידי הסומא נער העברי (סעמינאר
בלע"ז) וגם חזשואש קאלענדזש) ונתן הטפת
לקחו הטיף ממי דכל מעלת מרע"ה דלנו
מוכרחים לנטל דעתנו נגדו הוא
בטורה שכתב ומשום דזהו מפי הגבורה
משא"כ בטורה שבע"פ דלא שטע מפי הגבורה
אין לו יתרון על שאר חכמי ישראל וכל חכם
וחכם מחכמי ישראל יכול לתקוע על מרע"ה
ונסתייע לדופי דרשנו זו מח"ש נעל שלשלת
הקבלה (והוצא בסדר הדורות) דלתשונה
מרע"ה נדון קשר תפלין בניגוד לדעת ר"ת
היתה תשונה ר"ת משה טעית עד דהודה
מרע"ה לדבריו זהו תו"ד דופי דרשנו לפני
קהל גדול דנאל לשמוע הטפת לקחו לתלמידי
הסומא נער ה"ל וכל כך הוטע דופי דרשנו
זו לתלמידי הסומא נער ה"ל עד דמורה
מומחה אחד לתלמידי הסומא נער ה"ל
ונקרא בשם ד"ר יחזקאל עפשטיין (הו
מתגרייל המתעסקים בהעמקת תורה שבע"פ
ללע"ז) וכהוצא לעיל סי' א' יע"ש) נתן
לו תורה ויישר כח בגדול התרגשות של שגינת
רזון (כפ"ת דהונד לי מננו של הרה"ג

יע"ש) מנן חליו דמנן המוסרי של
הקטנים משתת ביותר עד דיהיו לחרפת אדם
וגזיו עם ולין חילול השם יותר מזה דלוח"ע
הותרים עם ד' חלה ומחרצו יאלו והמה גנבים
וגזלנים ועושים כל תועבה חוהו סינא גדולה
וקרונה ה"ו לגזירות רעות ומשנר נורא כמו
נימי הגניבים ונאחז עיקר האשמים בכל זה
המה הרגנים דמחפזי להו וקיימו בעלמם
על כל פשעים פסקה משלת ולרורה וחומר
לרשע נדון אחת כהלכה חוהו עמם סינא גלות
רשון וכדאמרי נגדדים (פ"א ע"א) יע"ש
וגר"ן ד"ה דבר זה וכו' וכתו שהארכת בזה
בחיבורי מראה כהן תליתאה (סימן קפ"ז
קפ"ה) יע"ש היטב.

יא) והגה בחיבורי מראה כהן תליתאה
(סימן קי"ז עד סוף סימן
קנא) הארכת צניור הלכה בפסקות
המכונים נ"ד דפה לגדון והמדינה ומכללם
גם חמיו שמואל יצחק הילמלן דה"י סיוע
וקיים לדיני צור נוסף על עמית חסרון
דיעתו בבורה כדלוי וכהוצא לעיל (סימן
ג' אות יב עד אות כג) וניותר מזהר פרנות
ותוענות דהמכונים נ"ד ה"ל בקונטרס מרור
דרצק הנלוה לחיבורי מראה כהן תנינא
יע"ש היטב וכעת אחרי דחמיו כבר ילא
מהכלל וקשר רשעים (המכונים נ"ד דפה
ה"ל) נתנו עטרה זו (עטרת שול וכזו)
למי שהולמחו בלחות והיינו דנרשאו מקום
להניה שתי טפולין טפילת תורת שקר בחיזוק
וכיוע לדיני צור למרלית עין נני אדם
השברים וטפילת מינית וכפירה בכל הטורה
בסוג שתיקה כהדגלה והסכמה לפרנות
ותוענות חזרין דנכתרו בחפשה שמות
מכוערים עול שגלוי משוקן חרם תועבה
(וכהוצא לעיל אות ה' יע"ש) ונקרא בשם
יחזקאל אהרלמסקין והגם דמחמתי בדעתי
שלא להעלות זכרונם על מחשבותי ומכ"ש
על שפתי משום דפוסלן בזהו לאשר
דנתודע לי מפי אנשים כשרים ונאמנים

מורה"ה ש"ט"א פערצער הנ"ל על דרשת דפי זו להדרשה והוא יתקאל אגראמסקי הנ"ל.

ולבירור ציטול דעתו הנפסדה דעיקרה טרות ומינות רמיה עלן לפרסם טיטו ומתוהו הדורש נסוג נימוס הראוי עכ"פ נסוג אדם נאשר הוא אדם ואפילו נ"ג וכמז"ל (נ"ר פרשה ס"ז פסקא ו') והיה כאשר תריד וכו' את יש נך נימוסות והוא יש לו נמוסות ע"כ יע"ש ומכ"ש להמכונה נשם רנ וק"ו נ"ג של ק"ו לגדול נישארל דמכנים אותו נשם רנינו הגלון האמתי וכפי"מ שמכונה יתקאל אגראמסקי הנ"ל נפי ההמון ריקי דעת נערמת ותחטולת חכמים להרע נפה לונדון.

יב) הגנה יתקאל אגראמסקי הנ"ל כהן פאר נחור רנ נעיר סלונק נמדינת ליטא ונסיגת סכנה גדולה דהיתה מרחפת עליו מחמת חסידות נפשו על התורה כפי פטוטי כמה אנשי תקנל לרנ נקהלת מחיקי הדת נפה לונדון ותיכף הכריזו והשמינו עליו נמכתני עתים היו"ל נפה לונדון נשפת זארגנאן דהוא גלון אמתי ונפלא ונכל עת ונכל שעה דפרסמו נמכתני עתים נפה קניעות זמן דרשתו היה מכונה נשם רנינו הגלון האמתי. ולו היה נאמת תוכו נכרו לפעול חיזוק יהדות עכ"פ נקהלתו דמכונית נשם מחיקי הדת אז היה מקום לומר דנפיוזור תוארים גדולים הנ"ל תתרגה ותתחזק על ידו קיום התורה והמלות ומשום דנני אדם דפוסחים על שתי הסעיפים ינטול דעתם נגד גלון התורה וההכמה כמתי וכדלי חטפה ושקר נפיוזור תוארים גדולים כלנו נשגיל קיום תורה ומלות דיסונג עי"ז ואמנם נאמת לאמתו הוא נעלמו פוסח על שתי הסעיפים (וסופו מוכיח על תחלתו) והיינו רנ לקהלת מחיקי הדת (לשמר ולטעת) ומר טוג להמכונים נ"ד דפה לונדון (להשליך ולעקור נטוע) עד דנפרגת איסור תמור תפלת ימים נוראים נבית עי"ז (וכקונא)

לעיל סימן ו יע"ש) היה הוא ראש המתיים וע"פ הוראתו להתר התירו נמי המכונים נ"ד הנ"ל זה ידוע לי נצירור נמור ונדלי ונאמת לאמתו עד דע"י התירו זה הפסדקי לכל הפחות סך שתי מלות לטרות מעות אנגלי ונפא דעונדא הכי הוא היות דהיה לי טו"ת על סוחר אחד על סכום גדול והנ"ל הסכים לדון עמי נד"ת דוקא אלל המכונים נ"ד דפה לונדון ואני לא רניתי נשום חוסן לדון לפניהם יען דנבדר עי"ז נמורה ניניה וגמרתני נדעתי דמוטע לי להפסיד הקניע לי ע"פ ד"ת ולא לדון לפניהם עד דעונדל השתדלות איש אחד מפה ונקרא נשם מהור"ר מרדכי וואהל נתרנע הנע"ד לדון לפני יתקאל אגראמסקי הנ"ל וגם אני נתרניתי לזה ומשום דכסנור הייתי מקודש הוא כלומר דעכ"פ אינו נבדר דיין שאינו הגון דתשוי ליה נבדר עי"ז ואמנם יום אחד מקודם זמן דהוקנע לד"ת שלי נאלתי אס חותר להשתלל נמים נוראים נבית עי"ז וכחוממתי לשאלה זו היתכן דיעלה על הדעת דמי שמעמו רגלי אטותיו על הר סיני ועדיין ניגון היהדות נתוכו יסתפק נזה עד דיעשה שאלת חכם ונדוע לי מפי השואל דנכר התיר יתקאל אגראמסקי ובכח התירו כתנו ותחמו נ"כ להתיר הני רשיעי המכונים נ"ד לונדון (וכהונא לעיל סימן ו' יע"ש) ויען דע"ז הייתי נגוך מחד אכ לדון עם הנע"ד ידי אלל יתקאל אגראמסקי המתיר הנ"ל ומשום דהיה נבדר פקות נפש נהגלת סכום גדול ולכל הפחות ר' לטרות מעות אנגלי דמאד מחד הייתי נדחקות ונחוסר פרנסה הלכך דרשתי ותקרתני היטע הן נחמות נית עי"ז לרלותו נעלמי ולא עי"י אליה והן נבדר עיקר המתיר מי הוא עד דתוודע לי נצירור ונאמת לאמתו נראה נדורה נעלמי דהנית הוא נבית עי"ז נמורה קניעה וקיימא וגלי שום ציטול ועיקר המתיר היה יתקאל אגראמסקי הנ"ל ולגדול נערי נמרתני נדעתי שלא לדון לפניו והנס דסיק

זה נגדר פקוח נפש גמור וכן עשיתי והפסדתי סכום הנ"ל והנע"ד שבענדי נא להד"ת והמתין על נילתי שעה שלימה ואמנע אני נהנת דגם הוא נגדר דיין שלימי הגון כלומר הדו"ל נגדר ע"ז גמורה ושון מ"ל הוא ומ"ל המכונים נ"ד דפה והנס דכ"ז ידוע לאיזה יחידי סגולה נפה ומכללם להרה"ג רבי נבי הירש פערצער שליט"א מפנה מ"מ שחתי מהסוס לפי ולא הרצתי שום דבר והני דבר עש אדם שצטוולס אודות יחזקאל אגראמסקי הנ"ל המתיר ע"ז גמורה לתפלת ימים נוראים ולא אחרתי זו לא איסור ולא התר והנס דנלני היה נחשד מחד מחד דלין תוכי כנור מ"מ נלס לפומא לא גליא כ"כ נהרתי נזה עד דפעס א' אחר לי ידידי החרף המופלג מהור"ר יחיאל שווימער ז"י מפנה דרגונו לפרסם חסרון ידיעתו נתורה נמה דרסה נחיתורו חזון יחזקאל דברי נורות גמורה ואני נרות דברים הטעמתי לידידי הנ"ל ידחול מזה ועוד נקשו ממני איזה ת"ה מפנה לעיין נחיתורו הנ"ל ולחות דעתי ולהתות על קנקנו ולא רייתי נסוס אופן לתלא נחוקשם נזה ופעס אחד (נ עקב תרני) נשאלתי מכבוד הרה"ג רבי דוד גאלאמנז ז"ל על מהותו של יחזקאל אגראמסקי הנ"ל והשנתי דליני מכירו (וכמו שהוא האמת ומשולם מעת נילתתי לפה לונדון נחור רב לקהלת מחזיקי הדת נני אחר לי דלו היה נרכה זו אז לא היה נתקבל לרב נקהלת מחזיקי דת הנ"ל נמכוסית נמסוס ירסה נחויפת ואחסה ונחקה נחך תוכה להע"ז והייט להמכונים נ"ד דפה והלכך לא השתדלתי להכירו זה לא אחרתי לכבוד הרה"ג רבי דוד גאלאמנז ז"ל כ"ה נסתמא דליני מכירו) וע"ז אחר רבי דוד גאלאמנז ז"ל ונא"ל (נדיוק לא פחות ולא יותר ונמעמד נט) לא ידעתי אדוע יפזרו עליו נמכ"ע נלונדון כ"כ רינ"י תולרים ונשם רינ"י הנלון האמתי ונלמתי כפי הנראה מחיתורו איס מפין עשטות

הגמרה והוא עם הארץ גמור ונס ע"ז לא השנתי כלום והנס דכמה פעמים אח"כ נתוועד להנצל"ה עמי לא נברתי עמו כ"ה נד"ת ולא זולת זה עם דמחל חפץ הר"ד ז"ל הנ"ל לשמע חוות דעתי אודות יחזקאל אגראמסקי הנ"ל וכ"ה פ"ה נשלה לי חונתה אור תורה והוא חידושי תורה מרגנים ות"ה ויו"ל ע"י ישיבת עץ חיים מפנה לונדון ונקשו ממני לעיין זו ונעיוני מהחלתו נענין ידות (חידושי דיוחזקאל אגראמסקי הנ"ל כפי"מ דלמורו לי אח"כ) דהוא מתחלתו נעמוד הרשון רחיתי דליני מנין פשטות כונת רש"י דשם ושון לא רינתי יותר לעיין נדבריו דכיון דעיקר יסוד לחידושו שם נסתר מאי ידיעתו כונת רש"י ממילא נסתר כולו וכמונן ומ"מ גס נזה לא הולאתי מלה אחת מפני זולת לכבוד ידידי החרף המופלג מהור"ר יחיאל הנ"ל נעוד זהו ננוגע ליהזקאל אגראמסקי הנ"ל נעוד דהיה רב לקהלת מחזיקי הדת נפה לונדון.

יג) והנה לאחר דחמיו שמואל ינחא הינלמן נסתלק ממשרתו נחור דיין ונדר נב"ד דפה נתקבל תחתיו ונמקומו יחזקאל אגראמסקי לדיין הקהלה נסיע וחיזוק לדיני נור המכונים ומכונים נחור נב"ז דפה לונדון והנה מלמד דהנ"ד דפה המה נגדר ע"ז גמורה (וכנעילרתי נאריכות נלר קיטנ נקונטרס מרור דרגנן הנלוה לחינורי מרסה כהן תנינא) וזה ידוע היענ ליהזקאל אגראמסקי מהמת דחיתורי הנ"ל תח"י ומחל מחל שם עיונו זו (כפי"מ דהונד לי מפני איס מהיתון) וניותר כיון דקהלתו דנתקבל נה לרב מכונית מחזיקי הדת מכלל דקהלה הראשית דהנ"ד נרשותה איס מחזיקי הדת וכמונן ומכ"ז נחור ידיע יחזקאל אגראמסקי טינן ומתותן של המכונים נ"ד דפה לונדון ונלמתי מלמד כל הנ"ל נמי כיון דשחרו הקרוב אליו מתשפחתו וסוף הרה"ג רבי מאיר הלוי ניעמחמן

החרוע אתו עמו צוואת כל יומא ויומא
(כפי"ת. דהונד לי) צרור צלי שום ספק
דמזנו נצטר לז ידיעה צרורה גודל רשעתם
דמכונים צ"ד דפה ולדומא הנני לפהסם
מכתנו דהרה"ג רבי מאיר הלוי צימערמאן
שליט"א הנ"ל אלי צעת קבלת חיבורי מראה
כהן תנינא דנחתלתו נלוה קונטרס מרור
דרננן חיה תורף מכתנו

נע"ה כ"ח תשרי תרפ"ט לונדון.

כבוד ידידי הרב הגאון המפורסם סוע"ה
יר"א י"ש האשכולות וכו' וכו'
כש"ת מו"ה שו"ר מנשה הכהן אלדער
שליט"א.

אודושה"ם צאהצ רב כמשפט מכתנו
היקר ולת ספרו מראה כהן
תנינא היקר לי מכל הון קבלתי אל נכון
ומלאתי את דברי מכתנו וקראתי כסדר גם
את הפתיחה וגם המרור דרננן. ויישר כחך
על אשר הגנת את האמת ערומה צלי כחל
וצלי סרק ולא נפמדת מפני השדים והמזיקים
אשר עלולים לרזוה נפש צהרים. . . י"ה
ה"לך צרור וד' י"ה צעור. והנה לוטה פה
עשרה שילינג עבור ספרך אשר הוא יקר לי
מה וכו' וכו' וצאין עוד אלו"ש ונרכה

ידידו עוז מאיר הלוי.

וזהו קיצור ותורף מכתנו כבוד הרה"ג רבי
מאיר הלוי צימערמאן שליט"א רב
נקהלת העקני צפה לונדון ומכתנו זה עדות
צרורה ונאמנה על גדר ע"א. דליכא צהני
רשיעי ולסטים מזוינים המכונים והמכהנים
צמור צ"ד דפה לונדון ונאמת לאמתו כבוד
הרה"ג רבי מאיר הלוי הנ"ל הוא נאה דורש
ונאה מקיים כלומר מכתנו זה אינו צדור
זיחה נאה לחוד. כ"א צדור דברים חמים
ונזעים מקירות לנו של ת"ח ונמסירת נפשו
ומחש וריחה מהימנה וצרורה לזה דכל הרגנים

מנתי כנסיות דקהלת פעדערייאלן כלומר
אגודת הקהלות דנני רנ"פ וגאליניא מקנלן
פרס (מקהלה הראשית צלמנעות יד ע"ז
והיינו המכונים צ"ד דפה) צערך סכום צ'
לטרות מעות אנגלי לשנע והרה"ג רבי
מאיר הלוי צימערמאן עם רב דוחקו ונמנוס
פרנסתו אינו רוצה נקהלת פרס דנא צלמנעות
ידי הנני רשיעי ולסטים מזוינים המכונים
צ"ד דפה לונדון ומכ"ז צרור דימקאל
אבראמסקי. הנ"ל היטב היטב ידע מהות
המכונים צ"ד דפה לונדון. ולו היה צו שמן
נימוס דליכא אפילו צנ"כ. צתור אדם נמי
צרור דלא הי"ל לקבל עליו מינוי זה ולהיות
עמם צוואת דא ומשום דכל המחנור לעמא
טמא וכ"ז אפילו היה מחוסר פרנסה ומכ"ז
דנאמת הי"ל פרנסה צריות וכפי הנשמע
י"צ לטרות מעות אנגלי לשנע נקהלת
מחייקי דת וזהו סיפוק הנון אפילו להנכנד
צנכנדים ואין תלחו לנו עבור זיחה לטרות
יותר לשנע דינא ממד נימוס הראוי אפילו
לצ"ג וק"ו למי שמכונה צס רבינו הגאון
האמתי דמלנד דה"ל פרה צנימוס הוא ג"כ
פרצה גדולה צעיקר חומת דת. והאמונה
צמורה צנכתו ושנע"פ מוסכמת להלכה צכל
הפוסקים ומקורה גמרא ערוכה (שנעות ל'
ע"צ) מניין לדיין שידע צחצירו שהוא גזלן
וכו' שלא יצטרף עמו ת"ל מדנר שקר תרחק
ע"כ והוצא להלכה צרמנ"ס פכ"צ הלכה
י' מה' סנהדרין ח"ל דיין שהוא יודע צחצירו
שהוא גזלן וכו' רשע אסור להצטרף עמו
שנאמר מדנר שקר תרחק עכ"ל ועוד שם
צפ"צ הלכה י"ד ח"ל ואסור לאדם שיצא צדין
עד שידע עם מי יצא שאל יצטרף עם אנשים
שאינן הגונים ומנא צכלל קשר צנדים לא
צכלל צית דין עכ"ל והוצא נמי להלכה צש"ע
חומ"מ סימן ז' ס"ק י' ח"ל דיין שידע
צחצירו שהוא גזלן או רשע אין לו להצטרף
עמו ע"כ יעו"ש ונאמת מה"ש הרמנ"ס צפ"צ
הלכה י"ד ח"ל שאל יצטרף עם אנשים שאינן

הגונים וכו' מנחם דהאי איסורא אינו דוקא צהתפנות לרשע ונזלן גמור כ"א צהתפנות לדין עם מי שאינו ראוי להיות דיין ע"פ התורה והיינו דאינו חכם צחכמת התורה דהו כוונתו בדיוק לשאל שאינן הגונים דמשמעו הוא כנ"ל וכמ"ש בנח"מ נשם המהרי"ק נפ"ג הלכה ח' מה' סנהדרין יע"ש היטב.

ולפי"ז אפילו נדחוק ונימא להדיקו דאינו מחמין לכל הנאמר לו על מהותו ועננן של המכונים צ"ד דפה לונדון (עם דהו מהמנע לגדול הפרסום) מ"מ זה צרור לו גדול חסרון ידיעת צתורה דדנר הנדלה לעין הוא (ואפילו למי דאינו כ"א נן תורה פשוט ובר צי רצ) ושז צרור לו דנקבלתו למינוי זו עבר מה"ת נאיסור הצטרפות עם אנשים שאינם מהגונים דמכהנים צתור דיינים ועפ"י התורה המה צדד ע"ז גמורה וציתור איסורו צתור דנקבלתו זו מייקר שם ע"ז דנעשה חיזוק וסיוע לדייני צור (וכדציאתי לעיל כימ"ג' אות י"ג עד אות כ"צ יע"ש היטב) ומ"מ לא השגית על כל זה וקבל מנוי זו להיות ציריק עם רשעים וקשר צוגדיז וסיע וחיזוק לע"ז גמורה ונכתרו צמנשה שנות מכוערים עול שאלוי משוקן חרם תועבה (וכהוצא לעיל אות ח' יע"ש) צרור ופשוט דאינו אפילו צדד צעל נימוס הראוי לאדם נן תרצות ונאמת אין פרה גדולה יותר מפרצת זו דהי דכו"כ מהמכונים רצנים יראים צפה כפופים ונכנעים ומודים לע"ז והיינו להמכונים צ"ד דפה לונדון מ"מ אפשר ע"ז הדחוק למחר צוכות דמפני דוחקס ורעצונם נכשלו צלשונם וכעין דצאתי לעיל (אות י') קרא דכתיב (איכה א' ו') היו שרים כאלים לא מנלו מרעה וגו' והיינו דהראש כפוף ונכנע להצנ משום דלא מנלו מרעה כלומר פרנסה צולת זה משא"כ הלי צנרל יחזקאל אצראמסקי דנאמת מנל מרעה ראוי והצנ וצכצור צקהלת מחיקי

הדת וכ"א לקיומו צנוס למשחה לגדולה נעשה צנר לאיש משחת ולקשר צוגדים ולהיות עי"ז דנעשה סיוע וחיזוק לדייני צור צדד חוטא ומחטיא הרצנים אין פרה גדולה מזו ולא זו צעיקר התורה והאמונה כ"א אפילו צנוס נימוס הראוי לאדם נן תרצות ונ"ג וכנ"ל.

וביותר הוא יאל אפילו מנדר נימוס צעלמא דנאמת פרנס העקרי לקהלה הראשית דפה לונדון נשאת צתו לנכרי וצנית ע"ז ונכומר לע"ז ונמעמד אציה דהוא פרנס העקרי והראשי לקהלה הראשית דהמכונים צ"ד צרשותה והלי יחזקאל אצראמסקי הכ"ל נעשה סיוע לקהלה זו וצית דניה לחיזוק שקרותה ולא ח"ו צסינת דחוקר כ"א צסינת למשחה לגדולה צהרחת אציה לטרות יותר לצצוע וההאל יכונה צשם רצינו הנאון האמתי ונמסוס מציפת דעיקר הסכנה דהיתה מרחפת עליו צמקוס מנורתו צעיר סלונק היתה מחמת מסירת נפשו על התורה (וכפי פטפטי אציה צני חצנולה) ונאמת פעולתי צקבלת מינוי (לציריק ע"ז וקשר צוגדים) סתירה גמורה לדקתו ויראתו וכמונן.

יד והנה כלן מנאלו וכאן היו קצת יראים (סוג יראים מציפיים) דמהפכי צוכותי צנותן טעם לפנס צלמחרם דצה דמננה לדיין קהלה הראשית דפה לונדון תיקן הרצה צפרת הכשרות ומשום דלא רצה לקבל עליו משרה זו (כפי פטפוט אנשי) עד דנתרצו לתנאל דהתנה עמהם דצכחו יחל לאסור מכירת חלק אצוריים צלי ניקור דעד כה לא החמירו ודקדקו צזה כ"א כל הרואה צניקור היו מנקרים ושאינו רואה צניקור היו מוכרים לו צלי ניקור ועל ידו נעשה תיקן גדול זה וטוט עשה צעמיו להרים מכשול ופירצה צאיסור חמור כזה ושז הו"ל צדד דלחר צגזיר (כ"ג ע"צ) גדולה עצירה לשמה מנלו שלל לשמה וכו' יע"ש ונאמת ז"א ומשום דצצרתה זו נסתרת מנמאר עורכה

נכמה מקומות ומהם נשנת (ד' ע"א) וכי
אומרים לו לאדם הטא נשזיל שיזכה הנריך
ופירש"י ח"ל וכי אומרים לו לאדם ולא הטא
איסור קל כדי שלא יתחייב הנריך עונש
חמור עכ"ל ואי משום לפרושי רבים מאיסור
הלז נזכרת דזהו נגדר מזה דרז"ס שפיר
אמרינן הטא כדי שיזכה הנריך וכמ"ס תוס'
נכמה דוכתי ומהם נשנת (ד' ע"א) נד"ה
וכי אומרים וכו' יעו"ש נ"ז חינו ומשום
דאפילו היכל דאמרינן הטא נשזיל שיזכה
דוקא נתיקון נרור ונדולי ולא נספק וכמ"ס
תוד"ה כופין וכו' (פסחים פ"ח ע"ז) ח"ל
נתיב שפחה אין כופין את רצה אלא היכל
דנהגו זה מנהג הפקר היינו משום
כשיסחררה שאל לא תקיים כיון דלא מחייבה
עכ"ל וננהגו זה מנהג הפקר דכופין את רצה
משום מזה דרז"ס לאו משום דמנחה דרז"ס
אמרינן הטא נשזיל שיזכו ואפילו מספק
ד"ה דנאמת אפילו נמנחה דרז"ס אס אין
תיקונו נרור ונדולי נמי לא אמרינן הטא
נשזיל שיזכו ומשום דקי"ל בדוכתי טובא ומהם
נפסחים (ט' ע"א) אין ספק מוציא מידי
ודאי יעו"ש ועיקר טעמא דננהגו זה מנהג
הפקר כופין את רצה משום דתיקון נרור הוא
דנשיחורה לא תכשיל עוד רז"ס ומשום
דתנשא ולא משום חיונה כ"א משום גולמוס
התאזה דנאמת עיקר דנכשלו רז"ס זה נמי
משום דממליה עמיה לזנות משום גולמוס
התאזה דננהגו ואינה יכולה להשיג תאזה
נזהר ע"י נשואין וכמ"ס תוד"ה וכו' אומרים
וכו' (שנת ד' ע"א) ח"ל וגני חזיה שפחה
וחזיה נת תורין שנהגו זה מנהג הפקר וכפו
את רצה משום שהיה מחמת וממליה עמיה
לזנות וכו' עכ"ל יעו"ש והלכך שפיר ה"ל
שיחורה נגדר תיקון נרור ונדולי דשוב לא
תכשיל הרז"ס כ"א דתנשא משא"כ נספק
נמור לא אמרינן הטא כדי שיזכו ואפילו
נמנחה דרז"ס כיון דהאי דינא אין ספק
מוציא מידי ודאי היא לעולם ואפילו נרז"ס
ונאמת נגד"ז לא זו דאין זה תיקון נרור אף

זו דהו"ל ספק נמור וקרוב לנדלי דלא יתקן
כלום ומשעמל דלכאורה תמוה עד דאתא
יחזקאל מאי ענדו (נזכרים י"ה ע"ז) דהאי
נז"ד דהאינא פריזי ינהו מ"מ מכבר היה
נז"ד הגון ולמה לא תקנו נגד לפרעה זו דאין
לימר מקום הניה לו להתגדר נז וכדאמר
נחולין (ז' ע"א) כיון דאיסור נמור הוא
דליכא למטעי נפרצתו נזכה"ג לא אמרינן
מקום הניה לו להתגדר נז וכמ"ס תוד"ה
אלא וכו' (חולין סג) יעו"ש נע"כ משום
תקנתא דלכשרים לא חזו למיעבד תקנתא
לפריזי דאי היו מהדרי למיעבד תקנתא זו
דהקנז לא ימכור חלק אחרים נלי ניקור
נגד רלון הקונים אז לנמרי היה הקנז השמיט
ענמו מתחת השנתה הנ"ד והיה נתרצה
פרצות נכשרות ואפילו נענע לכשרים וכיון
דאין כחם יפה להעמיד הדת על תלה נמרו
הרע נמיעושו נתיקון כשרות עכ"פ לכשרים
ואי דליכא פרעה לפריזים אמרינן הלעיטו
לרע וימות וכעין דאמר נז"ק (ס"ט ע"א)
ונהי דהס מיייר נשקיל נענמו ולא דאן
נכסי ליה איסורא נידים דנזה מזהרין
נלפני עור וגו' מ"מ משום דאין כח נז"ד
יפה להעמיד הדת על תלה ואי נימא לירד
למיזוי עומק הדין דהקנז לא ימכור נלי
ניקור יסוננ עי"ז פרעה נכשרות לכשרים
ונזכה"ג נרור דלתיקון פרעה לכשרים נזרפינן
לפרצת הפרוצים האי סנרא הלעיטו לרע
וימות וכנ"ל וכיון דזהו עיקר טעמא דעד
דאתא יחזקאל (אנראמסקי) לא ענדי האי
תיקון ונהי דהיו נז"ד כשרים והגונים ונאמת
חיונה דמיא עלן לתכנוני נפשינ נחאי טעמא
נכדי שלא להוציא לע"ז על הראשונים נרור
דספק נמור הוא אי יועיל האי תיקון ושז
נרור דאין ספק מוציא מידי ודאי והדרינן
לדינא וכי אומרים לו לאדם הטא כדי
שיזכה וכו'.

וביותר תמוה כיון דאפילו היכל דאמרינן
הטא כדי שיזכה והיינו היכל דאיהו
גרים לו לעצור מ"מ דוקא הטא נאמור

מי שאלכ שום וריחו נודף יתחור ויאלכ שום
אחר כדי שיהא ריחו נודף וכדלמך בשנת
(ל"א ע"ג) יעו"ש ופשיטא דלסור מ"מ
סגרא נרורה הוא נגד"ז דנלא הכי מי הו"ל
גדר רשע גמור ומחלל שנת צפרהס"א דמשוי
עכ"פ להאי איסורא גדר קל לגבי איסור
ע"ז דענר המתקן למגדר פרזת אכילת
אחוריים גלי ניקור ופשיטות גמור דנזה
שייך תמימה ה"ס (שנת ד' ע"א) וכי
אחורים לו לאדם חטא כדי שיזכה חנניך
וכנ"ל.

בזו והנה כל מה שכתנתי (נאות
הקדום) הוא אפילו אם היה
נאות מתקן הא"י פרזת דמכירת אחוריים
גלי ניקור זמ"ש דנאות לא תיקן כלום
והכל כמו שהיה מקודם ומשום דל"ן כהם
יפס להעמיד הדת על תלה בנאותו של עמלק
ואפשר נמי צנירוך טעמא דנרים היוצאים
מן הלז נכנסים ללז ולו היה תיקון זה
מקירות לז עמוק עתיד ירלח שמים אפשר
דפעל צניקונו וכדלמך צנכות (ו' ע"ג)
כל אדם ש"ס צו ירלח שמים דנריו נשמעין
וכו' יעו"ש ומה אעשה דעיקר תנאו היה
מהשפה ולחון שלא יאמרו דנא מקדושה חמורה
לקדושה קלה כלומר דיוצא מתשרתו חמור
רצ לקהלת מחיכי הדת להיות דין אל
קהלה הראשית דמזקת הדת וביתר להצטרף
עם דייני צור והלכך התנה תנאו הנ"ל
קודם למעשה גרועה זו ולהראות צה ישרתו
ולדקתו דעיקר כוונתו לפרושי רנים
מאיסורא צפרזת מכירת אחוריים גלי
ניקור ונאות צפעלותו זו ה"ל כמו דקתו
ויראתו של עזא אצא היך מעשרין את
המלח ולח התנן (תנחומא) והוצא דנר"י
תולדות) ואעידה לי שני עדים נאמנים
דידועין לי צנירוך ונאות לאמרו על כל
הנ"ל דצעת מנויו לדיין הקהלה דפה וגרנו
לתנאו הנ"ל לאסור מכירת אחוריים גלי
ניקור האריכו זמן להתחלת הא"י תיקון ערך
חמשה חדשים כלומר דעוד חמשה חדשים

קל כדי שיזכה באיסור חמיר וכמ"ש תוד"ה
ולא ליעניד וכו' (עירובין ל"ג ע"ג) יעו"ש
משא"כ חטא באיסור חמיר כדי שיזכה חנירו
צאיסור חמור לא אחריקן ואפילו צדמית
עליה דיוזכה לחנירו ומכ"ש דחטא באיסור
חמיר כדי שיזכה חנירו באיסור קל דלא
אחריקן וק"ו צ"ג של ק"ו דהיכא דליהו לא
גרים לחנירו לעצור העצירה פשיטות גמור
הוא דלא ניתא חטא באיסור חמיר כדי שיזכה
חנירו באיסור קל וק"ו צ"ג נגד"ז דנעשה סיוע
לדייני צור וגולנים גמורים מה"ת מלמד
דחוטא גמור הוא באיסור חמור מדבר שגר
תראק (וכהנצל נאות הקדום) דנאות שגר
חמור מכל איסורי תורה דכלל איסורי תורה
לא אסרה תורה עצירתן גדר הרחקה כמו
בשקר איכא נמי סיוע וקיום לדייני צור
דזהו צבוס ע"ז גמורה דנזה דנעשה סיוע
לדייני צור מסמא עיניהם דכשרים ועי"ז
איכא קיום להני דייני צור דעדר ע"ז גמורה
ינאו וזהו נמי גרס לעיקר חורבן וגלות
ישראל תחרצ (וכהנצל כ"ז צלריכות לעיל
סימן ג' אות י"ג עד אות כ"ג יעו"ש היטב)
צור ופשוט גלי שכן ספק דזהו גדר חטא
חמור טובא לגבי פרזת דאכילת אחוריים
גלי ניקור ומחרי טעמי חטא דאיסור ע"ז
חמיר טובא מאיסור אכילת אחוריים גלי
ניקור ועוד כיון דעיקר תיקון לפירצה זו
אינה לכשרים דלא חשידי צהכי וצלאו הא"י
תיקון נמי אינם רוצים כ"א צניקור וק"א
עיקר התיקון הוא לפריצי דנל"ז נמי
עונדים צכ"כ איסורים חמורים ומחללי
שנת צפרהס"א שפיר מסגרא הוא דניתא
הלעיטוהו לרשע וימת ובעין דלמך צנ"ק
(ס"ט ע"א) יעו"ש ומה דהתם מירי
צנלן דנחל ושקיל לעצמו והלכך שפיר
מסגרא הוא דניתא הכי ומשום דלא רמיא
עלן לתקוני ל' גזילתו צכדי למעט באיסורו
משא"כ למיכא ל' איסורא צדיים דאיכא
בה משום לפני עור וגו' משום דנלאו הכי
חוטא הוא שפיר מסגרא הנרורה הוא דניתא

הותרה הרצועה למכור חלק אחוריים נלי
 יקור ולאם נאמת תיקון פרצה הנ"ל היתה
 מעומקא דלנא ולפרושי רנים מהאי איסור
 חמור נמה כמו גדול נהתיירא להרנין זמנו
 דפרצה גדולה נאיסור חמור דנכרת ומזה
 ישפט כל מי שיש לו מה נקדקדו דעיקר
 תנאו היה למלא עיניהם של היראים
 (ונחוסר דעת) וכ"ז ידעו חנריו המכונים
 נ"ד (למטים כמותו כנשה) דעיקר תנאו
 הוא למראית עין ונתרצו למנוקשו ואמנם
 אתנהלה לאטי עד יעבור זמן ערך חמשה
 חדשים וניני בניי נסנו אחר כלומר לא ירע
 לננו פרצה אחוריים כיון דעיקר תנאו לא
 היה כ"א למראית עין וכן הוא דנאמת לא
 תיקון כלום נזה וכפי"מ דהונד לי מפי
 כשרים ונאמנים.

ועוד עונדא ידענא היות דנקלהת
 דרייטלן-האלו דרשו ראשי וטוני
 הקהלה מהמכונים נ"ד דפה לונדון דיראו
 לתקן הפרצה הגדולה נמכירת נשר ע"י
 קנז דמחלל שנת נפרהסלי וכמותה מהעניות
 דנזה נגרע נאמנותו נכשרות והחיונ נתיקון
 להאי פרצא רמיא עליהו ומשום דכל הקהלות
 דמלכות אנגליא כפופים ונכנעים להנ"ד
 הראשית דפה לונדון וכתבו פרנסים ומנהיגים
 דקהלה הנ"ל כו"כ מכתבים זמן מרונה
 והמכונים נ"ד הנ"ל נידח עס המחונד
 לטמא טמא המכנים חותו נרניו הנאון
 האמתי והוא יחזקאל אנדאמסקי הנ"ל לא
 מנאו לנכון להשיב להפרנסים והמנהיגים
 הנ"ל עכ"פ משום נימוס וד"א ומכ"ש
 ננונע לפרצא טריפות עד לאחר זמן הטון
 הופיעו למראה עיני העדה הנ"ל נ' ראשי
 הדיינים מהנ"ד דפה לונדון והמה הדיון
 העקרי והראשי אשר פעלנמאן וגם לרנות
 המסייע (לדייני נור הנ"ל) דלון נז ממש
 והיינו יחזקאל אנדאמסקי הנ"ל ונאסיפה
 עס הפרנסים והמנהיגים וגם לרנות
 מהנאמת דנריהם נענין הנ"ל נתנדר כמה
 גדלה נדקתס ויראמס נתיקון לפרצת הדת

עכ"פ נסנו כשרות ושמירת הדת נמאכלות
 אסורות מה דגם הפרנסים והמנהיגים
 מרגישים חות נזה עס דלנים כ"כ נכלל
 היותר חרדים ויראים כ"א יהודים לפי
 העת והזמן והמקום נפה וכ"א רונים עכ"פ
 נאכילת כשרות ונעת הנאמת דנריהם למהפך
 נזכותי דשותפו של עמלק נורקו איזה חלון
 מפי הרב דקהלה הנ"ל ונשמו הרב דונ
 ווילנער ננונע לפרצה הנ"ל ולא קפץ עליו
 רונזו ונאמתו של רניו הנאון האמתי
 כניכול יחזקאל אנדאמסקי הנ"ל ונתן עליו
 נקולו דהוא ישתוק ויסיס מחסום לפיו.

שמו שמים על זה דמלנד דעכ"פ הוא
 הרב דשם ועלי' ידיה רמיא להשניח
 על הכשרות דשם ונזה דהשתיקו נפני
 הפרנסים והמנהיגים השפיל נכנודו עד
 דע"ז לא יהיו דנריו נתור רב נשמעין
 ונלירוף עוד סוג פקוח נפש קיפות פרנסתו
 דנאמת הנע"ז דשם נלירוף הפרנסים
 והמנהיגים אינם נני תורה דיכירו וידעו
 להוקיר נ"ת ורב וכ"א נשמא תולד רב לנד
 יהולל איש נאם יראו דהוא רב נהסכמת
 הנ"ד ולא הנ"ד נעאמו משפילו לפני
 הפרנסים ומנהיגים דקהלתו נרור דהורנין
 ורונחין אותו ונ"ג נגדר קיפות פרנסתו
 ונאמת זה דרכס כסל למו (וכהנא נאזת
 י"ג נמכתת דהר"ג ר"מ נימערמאן יעו"ש)
 וסופה של אסיפה הנ"ל היתה דהנטיחו
 דנחזרתם למקום מושב קניעותם נלונדון
 (דמשם תתפשט חניפותם ושקרותם) יתקנו
 הפרצה ננונע לקהלת דרייטלן - האלו הנ"ל
 ואמנם עבר זמן הגון ואין קול ואין עונה
 וננתיים הפרצה עשתה את שלה ולאחר זמן
 ערך נ' שנעות אחר אסיפה הנ"ל קנלו
 פו"מ הקהלה הנ"ל מכתב מהמכונים נ"ד
 דפה לונדון ותוכו דנאון לא ח"י תיקון לפרצת
 הקנז כ"א דיטלחו להם הנאמת נסיעתם
 מלונדון לנרייטלן דעלו למך שלשים שילינג
 ובז אחר עוד זמן הגון כתבו מכתב דראשי

וטוני חנה דעומדים לפקח על השחיטה (ובלע"ז נאדר חף שחיטה) יתנו רשיון להקצנ דשם על משך ז' חדשים וכ"ז ידוע לי בצירור מפי שני עדים כשרים ונלמנים והמה פרנס הקהלה ונאמן הקהלה הנ"ל.

ובעת יאמר נ"ל ישראל כלומר מי דעדיין ניזון יהדות בלגו היאך יעלה על הדעת דתנאי דהתנה יחאקאל אנראמסקי הנ"ל נמניו לסיוע וקיום לדייני צור דיהא כמו יפה למגדר פרטת מכירת אחוריים בלי ניקור דהיתה מקירות לנו מיראת שמים זכה וטהרה ונאמנת הני תרי פעולות הנ"ל עדים כשרים ונלמנים דאין שמך אחת נתנאו הנ"ל לפרושי רנים מחיסורא ועיקרו להראות צה ישרתו ולדקתו ואלא יהרהרו ח"ו אחריו ויאמרו דנא מקדושה תמורה לקדושה קלה וכנ"ל.

יעוד צה שלישי' לצר דעיקר נתנאו דיעמוד נפרך מכירת אחוריים בלי יקור לא היתה כ"א מהשפה ולחמן דאי ימא דנאמנת נעשה פרעה זו כ"כ ללגו ומהדר לתקן פרטת אחוריים דאיהי כ"א פריזי ורשעי עמינו וגם שותפו של עמלק א יניית לי' ואין כח להעמיד צה הדת על לה למה לא יהדר לתקן כשרות חלק פנים כשרים דהיינו דשחיטתו ונקירתו יהיו צו"ס ומנקרים כשרים ולא נסוג פושעים וגברים נאסור צורא דעריות דלכמה יסקים מדינא הוא דיהרג ואל יעצור ואפילו זרע דעריות דאסורו מדרגנן ואפילו אפוסקים דנצנרא דעריות דרגנן לא אמריק רב ואל יעצור (יעיין כ"ז ניו"ד סימן י"ז ס"ק א ונמפרשי הש"ע ונמל"מ ריש י' מה' יסודי התורה) מ"מ איסור חמיר צל הוא ונפרט בשוני"ם ומנקרים דנעיק היו אנשים ידועים ירחי שמים ועליהם יר כח צ"ד יפה להעמיד הדת על תלה דור פרעה זו דהש"צ לא ירקע עם נשים ייות ושוואות דמלגד דגילוי גאר נינאו

יותר מעשרה טפחים איכא נמי חיבוק נאסור אשת איש וגדה דאסורין כרת מה"ק ונרור ופשוט דע"ז מדינא יהרג ואל יעצור ונאמנת מלגד דכ"ז ידוע ומפורסם והמפורסמות אינם לריבין ראיה מהימנא אפי' נענמי ראיתי זה אור יום ז' פרשת ויקהל פקודי דהאי שחא תרג"ו צפה לנזון צהייתי על חתונת יתומה צפה והיה שו"צ אחד מרקד כו"כ פעמים בחיבוק עם נשים מנשים שונות והוא היה מהשוני"ם היראים ומשום דריקורו היתה ע"ז סהרת הקדש והיינו לא ח"ו בגילוי ראש וכמו מתחרתו לטומאה בגילוי זרוע יותר מעשרה טפחים כ"א נכיסוי ראש והיינו כונע קטן (יארמעלקע בלע"ז) וכדרך היראים ונפרטת האי איסורא דצורא דעריות צורר ופשוט דהורע חזקת כשרותו דרונ מניין אלל שחיטה מומחין הן ואיכא חשש קרוב לודאי בגילה וטריפה לכשרים וצה שפיר כח צ"ד יפה להעמיד הדת על תלה ומשום דהשוני"ם והמנקרים כפופים להצ"ד ונע"כ ישמעו ולא יזידון לעשות עוד כדבר הרע הזה ושזו לא הי"ל למיזל נתר איפכא להתנות גדר פרעה דאין כמו יפה לגודרה ולא להתנות גדר פרעה דכחו יפה לגודרה ומזה מנורר גודל דדקתו ויראתו צאמח נתנאו לגדור גדר ולעמוד נפרך דעקרו הוא ליפות ולטהר עמנו מלכות שפתים צפרצתו זו דנעשה סיוע לדייני צור והלכך הדר נתר תיקון לפרעה לנראית בגדר פרעה לבני אדם ולא נתר תיקון וגדר לפרעה דאיהי בגדר פרעה לבני אדם (ריקי דעת) והיינו דריקוד עם נשים מגולות זרוע וכמעט פרוך מרובה על העומד קינור העולה מכל המצואר דלו היה יחאקאל אנראמסקי בגדר אדם בנימוס הראוי עכ"פ לאדם צעלמא ואפילו צ"נ נמי צורר דלא נעשה סיוע לדייני צור ונבקלמו משרה זו קיים נפשיה קרא דכתב (משלי ית) לחאזה יתקע נפרד תנ' כלומר צזה דנפרד מקהלת מחסיקי הדת וקביל עלי' להיות סיוע לדייני צור עיקרו היתה על

שנכתב בנעלם וכת"ש הרמז"ס נפירושו לאנחות
פ"א משנה נ' יעו"ש.

ובעיקר דפי דרשמו (דהנצל לעיל אות
יא) אם נדלחת דברי נורות
יניהו ומעידין עליו דלא קרא ולא שנה ולא
שמש ת"ח ואין מהרש"י לאנצל זמן נביטול
דבריו דברי נורות וסכלות לאשר דתפרסם
בין המון בני אדם נעדרו דעת ושכל לנאון
לחמי (אוי שכך עלתה צימיו נעו"ר
ולע"ד הן הן חנני משיח) וחופי דרשמו
זו הטיף לרבים ונפרט לנערים המנוערים
ממלות דמנדלין להיות עומדין על המשמר
בחומת הדת (בגדר סורר ומורה) ואיכא
למימש לטובא מנרר גריר אצתריה ונפרט
דדברי מינות דמשכא וחמי למימשך נחריה
נפרט כפירה בכל התורה ונמשא רבינו
ע"ה (וכהנצל צלות הקדוש יעו"ש) לחמתי
לקיים קרא דכתיב (משלי כו) ענה כסיל
כאולתו וגו' וכתמו"ל (שנח ל ע"ג) הא
דברי תורה וכו' יעו"ש ולהקשות שינוי ולכל
יהרום לעלות ולפרון נקדושת תורה שנע"פ
ונמעלת מרע"ה חס החלי נס"ד.

בז) גרסינן בנרכות (ה' ע"א) וא"ר
לוי נר תמא אר"ש שן לקי
מלי דכתיב (שמות כד) ואתנה לך את
לוחות האבן והתורה והמזוה אשר כתנתי
להורותם לוחות אלו עשרת הדברות. תורה
זה מקרא והמזוה זו משנה אשר כתנתי אלו
נביאים וכתובים להורותם זה גמרא מלמד
שכולם נתנו למשה מסיני ונמנילה (יט
ע"ג) ואר"ת נר אצל אר"י מלי דכתיב
(דברים ט) ועליהם ככל הדברים אשר דבר
ר' עמסם נהר מלמד שהרשאו הקדוש נ"ה
למשה דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים ומה
שהסופרים עתידין למדש ומלי ניהו מקרה
מנילה ופירש"י ח"ל דקדוקי תורה רבינו
אחין וגמין. מיעוטין אכין ורקין. דקדוקי
סופרים שדקדוקי האחרונים מלשון משנה

תלות נפשו למלחות תלותו למשחה לנדולה
ומהאם ליתא הא מני ליתא כלומר כיון
דחין דנבנל הרוחה מועטת ולא מחמת
דוחק פרנסה נמכר לעקר דנסייע לדייני
נור הו"ל ע"ז שוב אין הו"א לומר דסכנה
דהיתה מרחפת עליו נמקום מנחתו דרוסיא
דהיתה נסינת מסירת נפשו על התורה
וכפטוטי בני אדם והלך יודע אם לעקל
או לעקלקלות וד"ל.

וזנח לאחר דנחתי טיבו ומהותו של
יחזקאל אצרחמסקי הנ"ל נסוי.
כימס הראוי נכל לנרר ביטול דעתו הנפסדה
נעטפת לקחו לתלמידי הסומא נער העברי
(דשוליש קאלענדש נלע"ז) דהנצל לעיל
(אות יא) יעו"ש ונאמת לחמתי נעטפת
לקחו הנ"ל נתקיים צו קרא דכתיב (משלי
יא) לתלמי ינקש נפרד בכל תושי' יתנבל
וכעין דלח"ל (מיר כנ ע"ג) לתלמי ינקש
יפרד זה לט בכל תושיה יתנבל שנתנבל
קלוע ננתי ככסיות ונתי ודפירשו
המפרש והתוס' ח"ל לתלמי ינקש נפרד זה
לשן שנקש להפרד מאצרהם כדכתיב ויפרדו
תו' כדי למלחות תלומות נענינה. בכל תושיה
יתנבל ונחמיה לא נחמר כאן אלא ונכל
תושיה לומר לך שנתנבל קלוע נשני תורות
וכו' תורה שנכתב תורה שנע"פ וכו' עכ"ל
יעו"ש ונדרש האי קרא נלוט מרישיה לסיפיה
ונגד"ז דהמכונה רבינו הגאון האמתי יחזקאל
אצרחמסקי נדרש האי קרא מסיפיה לרישיה
והכי קאמר נסינת דופי דרשנו בכל תושיה
כלומר לחלק נמעלת מרע"ה בין שתי תורות
והיינו בין תורה שנכתב לתורה שנע"פ
ותנלה דהא נפרד מהקלל מתיקיה הדת
ונעשה סיוע לדייני נור דאין זה משרה לנדר
נדר נפרט אחרים נלי נקור כ"א למלחות
תלומות למשחה לנדולה דל"כ לא היה דורש
דופי דרשמו הנ"ל דהו"ל נגדר מינות וכפירה
נתורה שנע"פ ונמעלת משה רבינו ומכפירתו
נתורה שנע"פ נגלוי מנורר כפירתו נקורה

הראשונים עכ"ל וצירושלמי פאה פ"ג הלכה ד' ריב"ל אחר עליהם ועליהם כל ככז דגריס הדגרים מקרא משנה תלמוד ואגדה אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו ככז נאמר למשה בסיני מה טעם (קהלת א') יש דבר שיאמר אדם ראה זה חדש הוא וגו' משינו חזירו ואומר לו ככז היה לעולמים ונתורת כהנים (נחקתי פרק ח) חלה החוקים והמשפטים והתורות החוקים אלו המדרשות והמשפטים אלו הדינים. והתורות תלמוד שתי תורות ניתנו להם לישראל אחד נכתב ואחד נע"פ וכו' צהר סיני ציד משה תלמוד שניתנה התורה הלכותיה ודקדוקיה ופירושיה ע"י משה מסיני ע"כ יעו"ש ועוד ת"ר (עירובין נד ע"ג) כיצד סדר משנה משה למד מפי הגבורה נכנס אהרן ושנה לו משה פירקו וכו' נכנסו בניו ושנה להם משה פירקו וכו' נכנסו זקנים ושנה להם משה פירקו וכו' נכנסו כל העם ושנה להם משה פירקו וכו' ופירש"י ח"ל כיצד סדר המשנה כיצד למדו ישראל תורה שנע"פ, נכנס אהרן וישב לפני משה כדכתיב (ישעיה ל) והיו עיניך רואות את מוריד וכן כולם נשעת שמועתו כולן יושבין לפניו עכ"ל יעו"ש ומכ"ז מובא דכל התורה כולה שנכתב ושנע"פ הלכותיה ודקדוקיה ופירושיה דניתנה לישראל היה ע"י משה רבינו לאחד והוא למדה לכל ישראל ומיוו לצד היתה תורה"ק הכתונה והמסורה לישראל, והרמז"ס נהקדמתו לסדר זרעים כתב ח"ל.

דע כי כל משה שנתן הקצ"ה למשה רבינו ע"ה נתנה לו בפירושה היה אומר לו המורה ואח"כ אומר לו פירושה וענינה וכל מה שהוא כולל ספר התורה וענין לימודו לישראל היה כפי שאמר (עירובין נד ע"ג) ואח"כ היו כל העם הולכים ללמוד איש לאחיו מה ששמעו מפי משה וכותבים המורה ההיא בתולדות וישוטו השרים על כל ישראל ללמוד ולהנות עד שידעו גמירסא המורה ההיא וירגילו לקרואה ואח"כ ללמוד פירושי המורה

ההיא הנתונה מאת השם והפירוש ההוא היה כולל ענינים והיו כותבים המלות ולומדים על פה הקבלה וכן אומר רבותינו ז"ל צרייתא (צת"כ) זיגדר ד' אל משה צהר סיני ומה ת"ל צהר סיני והלא כל התורה כולה נאמרה מסיני אלא לומר לך מה שמיטה נאמרה בכלליה ונפרטיה ודקדוקיה מסיני אף כל המלות כלליהן ופרטיהן ודקדוקיהן מסיני, והנה לך משל שהקצ"ה אחר למשה בסכות תשנו שבעת ימים (ויקרא כג) אח"כ הודיע שהסוכה הזאת חוצה על הזכרים לא על הנקבות ושחין החולים תייבין צה ולא הולכי דרך. ושלא תהיה סכוכה אלא נצמה הארץ ולא יסכוכה נצמר ולא נצמי ולא נכלים אפילו. ומאשר תצמה הארץ כגון הכסחות והזכרים והנצנים, והודיע שהאכילה והשתייה והשינה צה כולו חוצה ושלא יהיה נצלה פחות מו' טפחים ארך על ז' טפחים רחב ושלא יהיה גובה הסוכה פחות מעשרה טפחים וכאשר צא הנציא ע"ה נתנה לנו המורה הזאת ופירושה וכן השג מחלות ושלא עשרה מחלות הם ופירושה המורה נכתב והפירוש על פה וכו' וכאשר מת עליו השלום אחר שהנחיל ליהושע מה שנאצל עליו וכו' וכל מה שקבל ממשה הוא או אחד מן הזקנים אין לדבר עליו ולא נפלה זו מחלוקת ומה שלא שמוע זו פירוש מפי הנציא ע"ה מן הענינים המתרגמים מהם התיא דיום צנצנות נצמות השלש עשרה הנתונות על הר סיני שהתורה נדרשת בהם ונאותם הדינים שהאילוהו יש דגרים שלא נפלה בהן מחלוקת אלא הסכימו עליהם ויש מהם מה שנפלה זו מחלוקת בין שתי דיעות וכו' וכשהיתה נופלת המחלוקת היו הולכים אחר הרוב כמו שנאמר (שמות כג) אחרי רבים להטות וכו' עכ"ל יעו"ש היטב נאריכותו ז"ל.

והנה ממה שכתב הרמז"ס ח"ל וכל מה שקבל ממשה הוא או אחד מן הזקנים אין לדבר עליו ולא נפלה זו מחלוקת מובא

של כל חזוה היה תורה שנע"פ שקיבלו נ"ד מפי נ"ד וכו' עכ"ל יע"ש.

ומ"ש הרמז"ס נהקדמתו לסדר זרעים ה"ל וכאשר חת עליו השלום וכו' וכשהיתה נופלת המחלוקת וכו' (וכהנצל לעיל) מקורו נפתרה (טו ע"ג) אר"י אחר שמואל כל השכולות שעמדו להן לישראל מימות משה עד שמת יוסף בן יועזר היו למדין תורה כמשה רבינו מלאך ואילך לא היו למדין תורה כמשה רבינו וכו' והא תניא משמת משה אם רבו משמאלין שמואל אם רבו טהורין טיהרו ליבא דלימיעוט מיגמר הו גמירי להו כמשה רבינו ופירש"י ה"ל ליבא דלימיעוט הלכ נפתח ולא היו יודעין להחזיר אותן ששכו מתוך פלפול הלכה היאך והיו חולקין בהן והלכו אחר המרובין. מגמר לאותן שלא נסתכחו היו גמירי להו כמשה עכ"ל מנחם דעיקר דנסתפקו בניירו הלכה והוכרחו למיזל נתר רוב היה משמת משה רבינו ע"ה משא"כ כ"ז שהיה מרע"ה חי לא הוכרחו למיזל נתר רוב משום דלא נסתפקו בשום הלכה ומזוה דהכל מגמר גמירי בניירו האמת מפי משה רבינו ומכ"ז מנחם דעת הו"ל צורה ותוסכמת לכ"ע גלי שום חולק דמשה רבינו ע"ה היה רבן של כל ישראל בכל התורה שזכתו ושנע"פ כללותיהן ופרטותיהן ודקדוקיהן.

יז) וזהו מ"ש הרמז"ס (נהקדמה לסדר זרעים והנצל צמות הקדום) ה"ל וכל מה שקבל ממשה הוא או אחד מן הזקנים ח"ן לדבר עליו ולא נפלה בו מחלוקת עכ"ל צדור הוא דלשנא וכל מה שקבל וכו' ר"ל אפילו דקדוק ופירוש אחד נתורה ונמנה אפילו כ"ע וכל הסנהדרות כולם שעמדו לישראל בכל דור ודור אינם יכולים לחלוק על משה רבינו זה פשוט הוא ומקורו גמיר ערוכה (סנהדרין יג ע"ג) משה נמקום שנעים ומד קלי ועוד שם (טז ע"א) דצדור של גדול יבואו אליך ופירש"י ה"ל ומשך

דגם צפירוש המזוה ללחן מרע"ה נע"פ לישראל ח"ן לדבר עליו ולחלוק בו ח"ו מכה סנדרת ומשום והוכרחו לנטל דעתם וסנדרתם נגד פירוש המזוה דמקובל מפי מרע"ה זה הנה נלשנא דכתב הרמז"ס ה"ל ח"ן לדבר עליו ולא נפלה בו מחלוקת עכ"ל דמשמעו הוא דח"ן לדבר עליו נטענות וויכוחים נסנדרת שונות זו מזו וכמוהן להחשיין ועיקר המחלוקת נסיעת סנדרת שונות נדיעות החולקים היתה צפירושם דלא שמעו מפי משה והוכרחו להוציא דינם נסנדרת וכו"ל זה דוקא לאחר דמת מרע"ה וכו"ש הרמז"ס נהקדמה הנ"ל יע"ש היטב וכ"כ נמי בפ"ה הלכה ג' מה' תמרים ה"ל דברי קבלה ח"ן והחלוקת נידוע לעולם וכל דבר שחמאל בו מחלוקת נידוע שח"ו קבלה ממשה רבינו וכו' עכ"ל ונאמת גם נתורה הלכה וכו' (ינמות עז ע"ג) כתבו הכי ה"ל לאו הלכה למשה חסיני קאמר דא"כ אחמי פליג רבי יהודה עכ"ל יע"ש ונהקדמה לחיבורו יד החזקה כתב ה"ל.

כל המזוה שניתנו לו למשה בסיני צפירושן ניתנו שנאמר (שמות נד) ואתנה לך את נחות האזן התורה והמזוה תורה זו תורה שזכתה והמזוה זו פירושה; וזו לעשות התורה. על פי המזוה וכו' והמזוה שהיא פירוש התורה לא כתנה אלא כזה זה לקנים וליהושע ולשאר כל ישראל וכו' ומפני זה נקראת תורה שנע"פ אעפ"י שלא נכתנה תורה שנעל פה למדה משה רבינו כולה צנית דינו לשנעים זקנים ולעשר ופנתם ויהושע שלשתן קבלו ממשה וליהושע שהוא תלמידו של משה רבינו משר תורה שנעל פה וזוהו גליה וכן יהושע כל ימי חייו למד על פה חקנים רבים קבלו מיהושע וכו' ע"כ ועוד שם לאחר סידורו מנין המזוה כתב ה"ל אלו הם תרי"ג מצות שנאמרו לו למשה בסיני חן כללותיהן ופרטותיהן ודקדוקותיהן כל אותם הכללות והפרטות והדקדוקין הניאורין

נמקום שזעים ואחד קאי עכ"ל ועוד שם וכן תעשו לדורות ופירש"י ו"ל מה משכן ע"פ משה והוא נמקום סנהדרי גדולה וכו' עכ"ל ועוד שם כדלכאן נמשה דלוקי סנהדרות ומשה נמקום שזעים וחד קאי ופירש"י ו"ל דלוקי סנהדרות נעלה יתרו משה היה שופט ודיין ע"פ הדגור ושקול כסנהדרי גדולה שנירושלם עכ"ל וכו' ה' נתור"ה את חנניה וכו' (שם טז ע"ג) יעו"ש מנחם דמרה"ה לנדו היה שקול כסנהדרי גדולה שנירושלם דשם אדם נה יכול לחלוק עליו כמו שאינם יכולים לחלוק על סנהדרי גדולה שנירושלם.

ולכאורה תמה הא דסנהדרי (יג ע"ג) פירש"י ו"ל ומשה נמקום שזעים ואחד קאי לפי שהיה משה ראש להם ושקול ככולם עכ"ל ושם (טז ע"ג) פירש"י דטעמא משום דהיה שופט ודיין ע"פ הדגור ושקול כסנהדרי גדולה שנירושלם והי"ל לפרש מד טעמא בתרומיה.

ויתכן דהתם (סנהדרי יג ע"ג) דמיירי למסכתו דמשה רבינו ליהושע דכבר היתה סנהדרי גדולה נצית דינו של משה רבינו וכדכתיב (נהעלתך יא) אספה לי שזעים איש מזקני ישראל וגו' וכ"ל דמטעמא דמשה נמקום שזעים ואחד קאי לא נעיק הנטרפות נצית דינו והיינו הסנהדרין דגדורו למסכת יהושע שפיר סני נטעמא דהיה ראש להם ושקול ככולם ואפילו נללו טעמא דהיה דיין ושופט ע"פ הדגור ומטעמא כיון דכולם היו תלמידים יושבין לפניו והוא רצם מונחם ונלחו לא ידעו כלום וכ"ל הקצ"ה צוה לו דיתנום לסנהדרין להקל מחתו וכדכתיב (נהעלתך יא יז) וירדתי ודנתי עמך שם ואצלתי מן הרוח למה משה דומה נאחזה שעה לנר שמונה ע"ג מורה ודלקו מחמו נרות הרצח ולא חסר אורו כלום וכו' ע"כ (והתם נרש"י נחמא) והרמז"ן צניאורו עה"ת (סע) כתב ח"ל כי הענין נכאן כי הזקנים אשר אמר בהם שהתנאיו

לא שמוע דגור מפי השם ולא נראה להם נמראה או נחלום אצל השם מדגור עם משה ומאליות רוח משה הם יודעים הנבואה ההיא וכו' יעו"ש היטב ומש"ה סנהדרי גדולה לומר דמשה נמקום שזעים ואחד קאי ומשום דשקול ככולם ולא נעיק לטעמא דהיה שופט ודיין ע"פ הדגור מש"כ נהא דסנהדרין (טז ע"ג) דמיירי דלוקי סנהדרות נעלה יתרו ונאחזו זמן עדיין לא נמנו הזקנים לנצית דינו של משה רבינו ובגדר סנהדרי וכו' א"ל משה רבינו לחוד היה המנהיג והאופט ונעיק למנחם מניה דלחוקמא סנהדרי קטנה לדורות נעיק שזעים ואחד נע"כ לומר משום דמשה רבינו נמקום שזעים ואחד סנהדרי גדולה דנירושלם קאי כיון נצית דינו ידידי עדיין לא היה שז' אין לומר וטעמא דמבז' דהיה ראש להם ושקול ככולם כיון דלא היו גדורו ובגדר תלמידים יושבין לפניו מתב נפועל ומש"ה הוכרח רש"י לפרש משום דהיה שופט ודיין ע"פ הדגור כלומר כל משפטיו ודיניו ותורתו נאמרו לו מפי הגבורה נחוד דנאחזת אפילו דינים שנין אדם לחזירו נמי ע"פ הדגור וכעין דלמר ציומא (ע"ה ע"ה) שנים נאלו לפני משה לזון וכו' נמאל עומרו וכו' יעו"ש והלכך התם נמי תלמידיו דליהו מר כל התורה הכתובה והמסורה לכל הדורות ונאחזת לאלו דוקא הסנהדרין נצית דינו היו תלמידיו ובסוג תלמידים יושבין לפניו וכנ"ל כ"ל אפילו הסנהדרין דגדור אחר נהי דלא היו בגדר תלמידים יושבין לפניו מתב נפועל מ"מ התם תלמידיו מתב נ"כ נפועל ומשום דכל תורתם הכתובה והמסורה הוא מתב נצית מפי הגבורה ומש"ה הרמז"ס נהקדמה לחיבורו יד החקקה ח"ל נמאל מרבי אשי עד משה רבינו ע"ה ארבעים דורות ואלי הן רב אשי מרנא וכו' ופנתם מיהושע ויהושע מתב נצית ומשה רבינו מפי הגבורה נמאל שכולם מד' אלקי ישראל עכ"ל יעו"ש וכיון דעיקר דהיה מרה"ה שקול נמי אפילו כסנהדרי גדולה דנירושלם (והי' דלא קין

גדר תלמידים יושבין לפניו נפועל) הוא
משום דכל תורתם הוא מתשה רבינו מפי
הגנורה שזו מחלי טעמא נמי חין לחלק בין
סנהדרין אחת לכל הסנהדרין דכל הדורות
כיון דכל התורה כולה הכתונה והמסורה
דאיכא בכל הכמי ישראל דנכל הדורות עד
עולם נמסרה להם מתשה רבינו ומפי הגנורה
ונתתה היא לא תשתנה לעולם ולפילו נקולו
של יו"ד וכת"ש הרמז"ס בפ"ט הלכה א' מה'
יסודי התורה ה"ל דבר נרוד ומפורש נתורה
מזה עומדת לעולם ולעולמי ועולמים חין לה
לא שינוי ולא גרעון ולא תוספת וכו' הא
למדת שכל דברי תורה מזוין אנו לעשותן
עד עולם וכן הוא אומר חוקת עולם
לדורותיכם וכו' עכ"ל יעו"ש היטב.

והנה הרמ"ה נחידשו לסנהדרין (יג'
ע"ג) נד"ה תנא סמיכה וסמיכה
זקנים בשלשה וכו' כתב ה"ל וכי תימא שאני
משד נמקום שנים ואחד קלי כלומר שקול
היה כנגד שנים ואחד שכל דור ודור שהרי
כולם תלויין זו והוא תלוי בתקום וכל דבריו
לפי הדגור נאמרו אי הכי לנעי שנים ואחד
וכו' עכ"ל וס' נחידשו (טז ע"ג) נפיקא
חין עובין סנהדראות לשנים וכו' כתב ה"ל
ומשה נמקום שנים ואחד קלי בדין הוא
דלימא דמשה עדיף טפי משנים ואחד שהרי
היה דן את ישראל ע"פ הדגור אלא כיון
דליתיהניא להו רשותא לסנהדרי גדולה למידן
טפי עכ"ל יעו"ש מתורא להדיא גנאמת
מדינא דתורה שקול משה רבינו כסנהדרי
גדולה דכל הדורות נידח כלומר הרבה יותר
ויתר לאין ערך ודמיון מכל הכמי ישראל שהיו
והיהו בעולם עד סוף כל הדורות ומשום
דמנעד דמשה רבינו היה אפי' הסכמה ואני
הנביאים (ויקרא דה פרשה א') פיקא טו)
היו נמי כל דבריו הכתונה והמסורה מפי
הגנורה חס נרוד ופשוט ומקונל נאומה
הישראלית ומוסכם נח"ל בני שום חולק
וכנ"ל:

ידה) ולפיכ"ש מונן הא דתניא (תנינה
ג ע"ג) וועשה דרבי
יוסי בן דורמסקית שהלך להקביל פני רבי
אליעזר בלוד אמר לו מה חידוש היה צנית
המדרש היום אחר לו נמנו ומתרו עמון ומולא
וועשרין מעשר עני בשביעית וכו' ה"ל אל
החשו למניינכם כך מקונלני מרגן יוחנן
בן זכאי שמע מרגו הילכתא למשה מסיני
עוון ומולא מעשרין מעשר עני בשביעית
וזה טעם הרבה דרכים כנשו עולי מצרים ולא
כנשו עולי בבל מפני שקדושה ראשונה קדשה
לשעשה ולא קדשה לעתיד לבא והניחוס כדי
שיסמכו עליהן עניים בשביעית ע"כ
ופירש"י ה"ל נמנו ומתרו והתקינו שיהו
ישראל הדרין בעבר הירדן נמה שכנשו מסיתון
ועוד ארץ עמון ומולא מעשרין עכשיו מעשר
עני בשביעית סוף היו זורעין בשביעית
כדחמירין לקמן שלא קידשוה עולי גולה
נקדושה הארץ וכו' אל תחשו למניינכם
אל יהי לכם שום חשש וייתנום נמה שמינים
ותקנתם שהרי הסכמתם להלכה: כך מקונלני
שקדושה ראשונה שקידושה יהושע לשעשה לא
קידושה לעתיד לבא אלא קדושה שניה נתקדשה
לעולם כדתניא צינמות (פס ע"ג) קדושה
ראשונה ושניה יש לכן שלישית חין להם
לפיכך בשאר א"י חין זריעה בשביעית אלא
עמון ומולא הניחו מלקדשן כדי שיסמכו
עליהן עניים בשביעית נלקט שכחה ופאה
ונמעשר עני לכך תקנו לכן שיהיו מעשרין
מעשר עני ונדרשות חכמים היה להטיל עליהן
חזיה מעשר שירנו לפי שאין חייבין מן
התורה עכ"ל יעו"ש והרמז"ס בפ"ו הלכה
ה' מה' מתנות עניים כתב ה"ל שנת השמיטה
כולה הפקר וחין נה לא תרומה ולא מעשרות
כלל לא ראשון ולא שני ולא מעשר עני ונחמה
לארץ שאין נה שמיטת קרקע מפרישין בארץ
מצרים ונעמון וירמולא מעשר ראשון ומעשר
עני מפני שהמנוחות אלו קרובות לארץ ישראל
כדי שיהיו עניי ישראל נסמכין עליה

בשניעית והלכה למשה מסיני שהיו מפרישים
בארץ עמון ומוואג מעשר עני בשניעית וכו'
ע"ל ובכ"מ כתב ה"ל ומ"ש רבינו והלכה
למשה מסיני שיהיו מפרישין וכו' אם נמשנה
אר"ל כן ומ"מ משמע דלאו דוקא הלכה למשה
מסיני ממש קאמר דהא קמני התם דעמון
ומוואג הוא מעשר זקנים וכ"כ רבינו עזמו
נחמלת הלכות תרומות ה"ל מן התורה אין
טובים צה לא תרומות ולא מעשרות עכ"ל
יעו"ש היטב

ותמוזה הא דלמך אל תאשו למנייכם
וכו' וכדפירש"י ה"ל אל יהי לכם
שם מש ונימנום עכ"ל (וכהונא לעיל)
ומשום דכך הוא ג"כ מקובל מהלכה למשה
מסיני וגדלה דנ"ל מהראוי דיהא להם מש
וגימנום ונהי דנחלת ממו וגמרו חסו פליאה
עזמה כיון דמה"ת הוא בכל ספק לילך
באר רוב וכדכתיב (משפטים) אחרי רבים
להטות וגו' וגמרה ערכה (תמורה טו ע"ג)
נחמת משה אם רצו משתלחין טמאין אם רצו
טמאין טיהרו וכו' יעו"ש וכיון דהכא
צדיק דעמון ומוואג מעשרין מעשר עני
בשניעית תק נמשנה (ידיים פ"ד משנה ג')
ותגיד ממי בצרייתא (תנינה ג ע"ג) נמו
וגמרו דפירושא הוא כמ"ש הרע"ב (ידיים
פ"ד משנה א) ה"ל נמו עמד למניין לדעת
מנין המשתלחין ומנין המטהרים וגמרו הדין
ע"פ הרוב עכ"ל והוא מדברי הרמב"ם
(צפירוש המשנה שם) דכתב ה"ל ופירוש
נמו וגמרו שם חסו על נפשם כדי שיסכימו
על ענת הרוב וגמלא הרוב חולקין על ר"ע
ופסקו הלכה כמו שזכר בנאך לא כמו שאמר
ר"ע וכו' עכ"ל יעו"ש ונרש"י שנת נמשנה
(י"ג ע"ג) ומה מבורר בצירור גמור דאין
ה"ל עולם דיהא להם שום מש וגמנום
כיון דכתורה עשו למיזל באר רובא ונחלת
מלחא דלחלין באר רובא ה"ל בגדר צירור
וודאי גמור מה"ת ונהי דפירש"י פסחים ט'
ע"א) ה"ל התם ודאי וודאי הוא וכו' ואין
גמנום והילך אחר הרוב נגדר אלא חקא

ודאי על כל התנאים עכ"ל יעו"ש וגדלה
לכאורה דשיטת רש"י הוא דרוב אינו ודאי
וצירור וכו' אל דאכתי איכא גמנום ושמן מש
וכ"ל גויה"כ הוא דהילך באר רוב מדכתיב
(משפטים) אחרי רבים להטות ז"ל אל דכבר
צירתי צמירי מרלה כהן תליחא (סימן
ס יעו"ש) דזהו דוקא צירור גרוע משא"כ
צירור חסון שפיר ה"ל בגדר צירור וודאי
מה"ת ונפרט צירור דיינים וכמ"ש תור"ה
קמ"ל וכו' (צ"ק כ"ז ע"ג) ה"ל וי"ל
דהם גני דיינים שאני דהני מיעוט דיהו
כמי שאינו וכו' עכ"ל יעו"ש והרבה יש
להאריך בצדדיהם אלו ואכ"מ עכ"פ מפורש
בדברי תוס' אלו דרוב מניין צ"ד לגמור דין
מדיני התורה ה"ל בגדר ודאי וצירור ומשום
דהמיעוט דאינם מסכימים להרוב כמאן
דליחא והיינו דנחלת המיעוט מוכרחים לגמול
סנרתם לגמרי ולעשות כהרוב וכל"ז דינם
כזקן ממלא וכו"כ לפי"ז תמוה טובא לתא
הוכרח דני אליעזר למר דלא יאשו למניינם
וכנ"ל

ולזהבן כלע"ד לפי"ש רש"י צהא דר"א
כך מקובלני וכו' ה"ל שקדושה
רשונה שקדושה יהושע לשעתה לא קידשה
לעתיד לנא וכו' עכ"ל נראה דעיקר קבלתו
מרצו בגדר הלכה למשה מסיני הוא דינא
דקדושה רשונה לא קדשה לעתיד לנא
וגסיננה היתה תקנה זו דעמון ומוואג מעשרין
מעשר גני בשניעית ומשום דכיון דמהלכה
למשה מסיני לא מתפרי נחריש חריש
בשניעית דקדושה רשונה לא קידשה לעתיד
לנא שפיר מפני תיקון עניי ישראל הניחו
מלקדש משא"כ נלי האי הלכתא למשה מסיני
לא היו יכולים לתקן תקנה זו דכיון דניחא
דקדושה רשונה קידשה לעתיד לנא שזו גם
ארץ עמון ומוואג דטיהרו צמיקח מתפרי
נחריש חריש בשניעית וכו"כ לפי פרש"י
הא דלמך התם מה טעם הרבה כרכים
וכו' מפני שקדושה רשונה קדשה לשעתה
ולא קדשה לעתיד לנא והניחום כדי שיסמכו

אמנם ז"ל לפי"ט תד"ה דכ"ע וכו' (שנעם ט"ז ע"ה) לחלק בין קדושת הלקר לתרומות ומעשרות לקדושת חסינה דדוקח בקדושת חסינה חסרה לתוך

(13)

למשה מסיני דקדושה ראשונה קדשה לעתיד
ללא ה"ל ה"ל חילוקא בגדר גמנוס וחשש
כיון דאין זה בגדר רוב מעליא וחשוב וזהו
דהאי רוב הוא צדיקים ומש"ה שפיר קאמר
ר"א אל תחשו למניינם כלומר דנאמת
כך מקובלני דעיקר הלכה נאמרה דקדושה
ראשונה לא קדשה לעתיד ללא לענין תרומות
ומעשרות דוקא וכמ"ש תד"ה דכ"ע וכו'
(שנעוטה טו ע"א) והרמז"ם נפ"ו הלכה
ט"ז ט"ז מה' בית הנצירה (וכהונת לעיל
יעו"ש) ושוב אין שום חשש וגמנוס נמה
שמניחם וזקנתם זהו ביאור האי ענינא
ומיושב תמיהתי הנ"ל וכו'.

ולאחר זמן כארבעה חדשים שכתנתי כל
הנ"ל ראיתי להנאון האדיר
השאנת אריה ז"ל נחיתרו טורי אפ"ן (תנינה
שם) דכתב ח"ל אצל אין לפרש דהא דקאמר
הלכה למשה מסיני אעיקרא דמילתא קאי
דקדושה ראשונה לא קדשה לעתיד ללא דכיון
דלא קידשה רשות ביד חכמים להטיל עליהם
איזה מעשר שירצו והטילו מעשר עני
מטעמא דמסיני כדי שיסמכו עניים בשביעית
ניחא דהא נפ"ט דערכין (לכ ע"ג) מפרש
מקרא מ"ט דמ"ד לא קידשה ואי הלכה למשה
מסיני הוא קרא למה לי וכו' נ פריך נכמה
מקומות אלא ודאי כדפירשתי עיקר עכ"ל
יעו"ש ומדנריו ז"ל אלו סתירה למה שכתנתי
דהאי הלכה למשה מסיני קאי על דינא
דקדושה ראשונה לא קידשה לעתיד ללא
וכתנא דלמענין ונפרט דנסתייע מקושיית
הש"ס נכמה מקומות ואי הלכה למשה מסיני
הוא קרא למה לי וכו'.

וצראות נפלאות על הנאון האדיר שאנת
אריה ז"ל אשר לנו כלל הארי
פה קדושים יאמר דבר זה דנאמת פירש"י
הכי (תנינה ג ע"ג) ח"ל כך מקובלני
שקדושה ראשונה שקידשה יהושע לשעתה לא
קידשה לעתיד ללא וכו' עכ"ל יעו"ש ואי
מקושייתו ז"ל מהא דערכין (לכ ע"ג) קרא
למה לי וכו' קדושתו זו נפשיטות ניחא

ומתרי טעמי. חדא דמה יענה להא דשנת
קל"ג דר"א ס"ל דמילא דוחה שנת ה"ל מ
ור"ע פליג וס"ל מקרא ביום השמיני ימול
אפילו בשנת ובסוכה ה' לענין סוכה עשרה
טפחים דר"מ יליף מקרא ור"י מהלכה למשה
מסיני ונמנמות פ"ט ונדה ע"ג אפילו אהה
מרגה בשמן וכו' לר"ע קראי ולראש"ע הלכתא
ונחולין ע"ג פלאתא דר"ע ור"י צולל
ודופק דר"ע ס"ל מקרא ור"י מהלכתא
יעו"ש ומוכרח לומר דאיזה הלכות למשה
מסיני לא היו ידועין לכתוב תנאים ואמוראים
ואם נסוד"ה תרומיהו וכו' (נ"ג קי"ג)
הוכיחו מנ"ק דאמוראים פעמים לא היו
נקיין נפשוים ונע"ז ג"כ א"ר מקרא
היה נדיבו ובכחנהו וכשהזכירו נרכו
שהזכיר אגידתו ונזכרים נ"ט א"ר וקרא
היה נדיבו ובכחנהו ור"כ אשכח קרא
דאשתיית לרצ שוב אין לתמוה נמי דלפעמים
אשתיית' לכו איזה הל"מ ומהדין לשכוחי
מקרא וכמו כך נהא דערכין ל"ג דנסתייע
הנאון השאנת אריה ז"ל נמי אפשר לומר
הכי דאשתיית ל' דהו מהלכתא ומהדר
לשכוחי מקרא ונאמת צענודא זו דר"א נ
דורמסקית (תנינה ג ע"ג) דר"א ח"ל אל
תחשו למניינם כל מקובלני וכו' נמי נראה
דאינהו לא ידעו מהאי הלכה למשה מסיני
ונהי דר"א ידע לה וכו' הוא כדאמר (נ"ג
י"ג) תדע דאמר נגדא רנא מלחא ומתלמדה
הל"מ כותיה יע"ש והא' דנסתייע נמי
מקושיית הש"ס ואי הלכה למשה מסיני קרא
למה לי ז"ל דהו דקרא בהל"מ דידועה
נפרסום לכל חכמי ישראל וכו' הא דאמר
נגדה (לכ ע"א) ומאחר דהלכתא קרא למה
לי יעו"ש משא"כ נהלכה למשה מסיני דלא
נפרסמה כ"כ לחכמי התפסה שפיר מציאות
דמאן דלא ידע לה מהדר לשכוחי לדינא
מקרא וכו' לרומא דמלחא.

ולקושטא דמלחא לפי"ש. התוס'
והרמז"ם לחלק בין קדושת
מקדש וירושלם בגמ' תמיהה לבין קדושת

שמעין על כמה חמיר דינא דמשה רבינו ואפילו דין דנע"פ לחוד וגדר ספיקא נמי אין כח לחמיו ישראל לחלוק על מרע"ה ועיקר דממנו וגמורו להקל נספיקתם היתה משום דספרתם היתה להלכה למשה מפני דקדשה לעתיד לנא הוא דוקא נקדשה מקדש וירושלם ולא לתרומות ומעשרות ונאמח כוונתו נזה להלכה וכדלמך ר"א חכו בגדר דלמ"ל (ג"צ יז) אע"פ שניטלה מן הנביאים מן החכמים לא ניטלה ומכאן עדיף מנביא וכו' וכדפירש"י (שם ע"ג) ח"ל אלא סגרת הלז היא הנאה לו בנתיבא וזכה להסכים להלכה למשה מפני עכ"ל יע"ש ומכ"ז מנאך ומנורר ציטול דרשת דופי אל יחזקאל אגראמסקי הנ"ל ונאמח כל האריכות צירור האי ענינא מללכה היא (טורח הכתיבה) ולא תכחה (נעמוק צירור האי הלכה) ומשום דכל מי שיש לו אפילו ריח בלימוד וגם לרצות אמונה נצורה מן השמים ובגדרי ח"ל חמיו תנאים ואמוראים יכיר וידע דאין שום מילוק נצורה מן השמים בין תורה שנכתב ובין תורה שנע"פ נאמנות משה רבינו וכמו דאין כח לכל חמיו ישראל שנכל הדורות ציחד לחלוק על קוט של יו"ד נצורה שנכתב חולת להוראת שעה וכעין אליהו נצר הכרמל (ינמות ז ע"ג) ה"ה נצורה שנע"פ ונאמח עיקר כריחות נרית שכתב הקצ"ה עם ישראל וע"י משה רבינו היתה בשניל תורה שנעל פה (גיטין ס' ע"ג) והמחלק נמעלת משה רבינו בין תורה שנכתב לתורה שנע"פ כופר נמור הוא בגלוי נצורה שנע"פ מן השמים ונאמח נסתר הוא ממי כופר נמור נצורה שנכתב וכעין שכתב הרמב"ם נפירוש המשניות (אבות פ"א משנה ג') ח"ל ויצאו מן הכלל והגיתו התורה וקראום החכמים לדוקים ונתימסים וכאשר לא היו יכולים לקנן הקהלות לפי מה שהגיעו להם מן האמונה נאמח האמונה הרעה תפריד הנקצים כל שכן שלא תקנן הנפרדים נטו להאמין הדבר שלא יוכלו לבצר אל

ארץ ישראל לתרומות ומעשרות (וכהנא לעיל נאריכות) ונחוד"ה דכ"ע וכו' (שנעוה טז ע"א) כתבו להדיא ח"ל וקדושת נתי ערי חמה דמייית בסמוך נמי הויה קדושת מחינה עכ"ל יע"ש נפשיטות מיושנ קושיחו דהנאון שאנת אריה ז"ל (מערבין ג) דהתם דמייירי לקדושת מחינה וכתוד"ה דכ"ע וכו' הנ"ל ונזה פלוגתא דתנאי אי קדשה אי לא ומדרי נתר קרא ועיקר הלכה למשה מפני דלא קדשה הוא לקדושת ארץ ישראל ונזה שפיר אר"א כך מקובלני וכדפירש"י ז"ל וכנ"ל זה נרור ופשוט.

(יב) זאת תורת העולה מסותא דתנינה (ג' ע"ג) הנ"ל דא"ל ר"א אל תחשו למנינכם משום דמקובל מרנו דהלכה למשה מפני הוא להדיא דלענין תרומות ומעשרות לא קדשה לעתיד לנא מנורר דנ"ל? נהי דממנו וגמורו ע"פ רוב דהא דקדשה לעתיד לנא הוא דוקא לקדושת מקדש ומחינה דירושלם ולא לתרומות ומעשרות מ"מ ה"ל לחוש להוראה זו ומשום דנסחפקו ננלחא דעקרו דהלכה למשה מפני והיינו כיון דזה נרירא לכו דלענין קדושת מקדש וירושלם הלכה למשה מפני דקדשה לעתיד לנא שוב מדינא הוא דניזול לתומרא כדין כל ספיקא דאורייתא לתומרא ועיקר החלטתם דמעשרין מעשר עני נשניעית משום דממנו וגמורו ע"פ רוב דאין זה בגדר ספיקא דנחמיר נזה משום ספיקא דאורייתא לתומרא וכ"א דסגרא נרורה לחלק בין קדושת מקדש וירושלם לקדושת הארץ לחיוב תרו"מ וכמ"ש תוס' ורמב"ם וכנ"ל ומ"מ ננמנו נזה ונהי דרוב דיינים רוב חשבו הוא וכמ"ש תר"ה קמ"ל כו' (ג"ק כ"ז ע"ג) וכהנא נאמח הקדוש יע"ש (מ"מ ה"ה שפיר מקום לחוש להחלטתם זו כיון דמקובל הלכה להדיא דלקדושת מקדש וירושלם שפיר קדשה לעתיד לנא וכנ"ל עד דא"ל ר"א דלא יחשו ומשום דהלכה למשה מפני להדיא לתרומות ומעשרות לא קדשה לעתיד לנא וכנ"ל

ההמון שאלו היה מוילאים אותו מפיסה היו הורגין אותם וכו' ואמר כל אחד לסיעתו שהם חלמין בתורה וחולק על הקבלה שחיה תחתית וכו' עכ"ל יעו"ש היטב.

והנה הגם דהר"ש והרא"ש (פ"ד משנה ג' ידים) פירשו דהא דא"ל ר"א הלכה למשה מסיני עמון ומואל מעשרין מעשר עני נשניעית דהלכה למשה מסיני לאו דוקא אלא כהלכה למשה מסיני הוא וכמ"ש נמי הכ"מ כוונת הרמ"ם (וכוונת נחמיה אות הקדום) וכ"כ הרע"ז (ידים הג"ל) יעו"ש מ"ו ח"ן זה סתירה למה שכתנתי דנחת עיקר דה"ל לחוש מחסו ספיקא נמלחא דתורה שבע"פ אי קדושה ראשונה דקדשה לעתיד לנא הוא לעולם ואפילו לתרומות ומעשרות ועיקר מ"ש הר"ש והרא"ש הוא צניחור לשנא הלכה למשה מסיני דמשמע דהונח על דינא דעמון ומואל מעשרין מעשר עני נשניעית ח"א ומשום דגם עיקר חיוב תרומות ומעשרות נאמן סיחון ועמ מעמון ומואל חינה כ"א מדרגת ונחמה לפי"ה ח"ן הכרח לדחוק בזה דאיכא למימר דהונח על דינא דקדושה ראשונה אי קדשה לעתיד לנא (וכוונת נחמיה הקדום יעו"ש) ומלכד זה נמי כתב הר"ש שם דמדתן ונבילים ממש משמע הלכה למשה מסיני ממש ושפיר סברא נרורה לומר כמו שכתנתי וכ"ז נרור ונכון צ"ד.

ב) והנה כל מה שכתנתי הוא נתורה שבע"פ ובהלכה למשה מסיני דנחת עיקר יסוד אמונה נתורה מן השמים וע"י משה רבינו הוא אפילו נתורה שבע"פ (וכוונת לעיל אות טו יעו"ש) ולכתי פש נצר בדין דמשה רבינו חידוש מדעתו נחת מן המדות שהתורה נדרשת אם זהו נמי בכלל תורה שבע"פ דלתורה משה מפי הגבורה דחין שום חסם או כל חכמי ישראל יכולין לחלוק עליו בזה ומטעמה דמשה נמקום שבעים ולחד קאי וכדפירש הרמ"ה (והונא לעיל סוף אות יז יעו"ש) או דזהו דוקא

נתה דשמע מפי הגבורה ממש משל"כ נדון דלא שמע מפורש מפי הגבורה וכי אם מפי עמון ומואל חידוש ונחת מן השלש עשרה מדות שהתורה נדרשת אפשר דיכולין חכמי ישראל לחלוק עליו ואפילו נימא דמשה נמקום שבעים וחד קאי לעולם ואפילו נחידוש דין מפי עמון מ"מ כיון דכהנ הרמ"ם נפ"צ הלכה א' מה' ממרים וז"ל נית דין גדול שדרשו נחת מן המדות כפי מה שגראה צעייסם שהדין כך ודנו דין ועמד אחריהם נ"ד אחר לסתור אותו הרי זה סותר ודן כפי מה שגראה צעייסו שגאמר (שופטים יז) אל השופט אשר יהיה צימים ההם חייב ללכת אלא אחר נ"ד שגדור עכ"ל יעו"ש וכיון דסנהדרי גדולה יכולה לחלוק על סנהדרי גדולה דקדמה לה שז אפשר דה"ה דיכולה עכ"פ סנהדרי גדולה דלדורות לחלוק על דין חידוש משה רבינו מפי עמון ואפילו נימא דנמקום שבעים ולחד קאי דהא גם על שבעים ולחד ממש נגפרדים נכחות דקדמה לה נמי יכולים לחלוק וכן"ל ואפשר נמי לומר דעיקר דאמר בנסהדרין (ט"ז ע"ג) דמשה נמקום שבעים ולחד קאי הוא מהמת השיבות הדבור דהוא חמת לחמתו כיון דנאמר לו מפי הגבורה וכדפירש"י ולא מחשיבות עמית דמרע"ה ואזנ לפי"ז אפשר לומר דחידוש דמרע"ה מפי עמון ח"ן לו יתרון טפי מחסם אחר מישראל ונפרט נד תרי ומדינא הוא דנימא אפילו לגבי משה רבינו קרא דכתיב (משפטים כג) אחרי רבים להטות וגו' ולא צעין דוקא סנהדרי גדולה וכדפירש דופי של יחזקאל אגראמסקי והונא לעיל (אות יא) יעו"ש.

ולקושטא דמלחא ז"א וח"ו להעלות על הדעת דנר כזה על משה רבינו אל הכחמה ואני הנבילים (ויקרא דבה פרה א' פיסקא טר) ומותר הינורים והקנ"ה צעמנו העיד עליו (נחמיה) ככל ציתי נאמן הוא וגו' ונר"ה (כא' ע"ג)

אמר חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכוונן
ניתנו למשה הסר אחד שנאמר (תהלים ח)
ותחסרהו מעט מחלקים וגו' יעו"ש ונאמח
לנאמחו אפילו נחדש דין מפי עצמו ולא
מנעיל נאמח מן המדות שהתורה נדרשת
בהם כ"א אפילו מסגיר אחד דלא נאמח
לו מפי הגבורה ממש נמי משה רבינו שקול
כשנעים ואחד כלומר ככל הסנהדרי גדולה
דכל הדורות ומשום דכל הסנהדרי וחקמי
ישראל דכל הדורות צידד אינם יכולים ח"ו
לחלוק על חידוש דין וסגיר משה רבינו
ואפילו היכא דאמרה מפי עצמו והמחזיק
בה הוא כופר גמור בעיקר מסוד דת ישראל
ואין לו חלק ונחלה נאלקי ישראל וכעת אנא
לנירור הענין זה ההלוי נס"ד.

בא) גרסינן בתמורה (טו ע"ה) גופא
אר"י אמר. שמואל שלשת

אלפים הלכות נשתכחו בימי אבנו של משה
אמרו לו ליהושע שאל אמר להם (דברים ל)
לא בשמים הוא אמרו לו לשמואל שאל אמר
להם אלה המצוות שאין הנביא רשאי לחדש
דבר מעתה אמרו לפנחס שאל אמר להם אלה
המצוות שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה
(כ"ה גירסת הנ"ח) ע"כ צמחא יעו"ש.

ותמורה טועא חדא הא דאמר נתתה שאלו
ליהושע ואח"כ לשמואל ואח"כ
לפנחס. ואין זה לפי סדר הזמן דפנחס קדים
טועא לשמואל ואפילו ניתא דפנחס זה אליהו
מ"ח כבר היה פנחס בימי משה רבינו ולמד
ממנו פא"פ וכדאמרי (סנהדרין פז ע"ה)
לא כך לימדתני נרדתך משה סיני וכו'
והרמז"ם בהקדמה ליד החזקה ז"ל ואלעזר
ופנחס ויהושע שלשתן קבלו ממשא וכו' יעו"ש
וההרואי ה' לסדר פנחס נמר יהושע וקודם
שמואל.

ועוד כיון דכבר אמר להם יהושע לא
בשמים היא להם שזו מהדרי ואמרו
לשמואל ופנחס דישאלו.

ועוד שניו תשובותיהן טעמא נבי בשלמא
יהושע הוכרח להשיב ולומר לא
בשמים היא ומשום דמעטם אלה המצוות שאין
נביא רשאי לחדש דבר מעתה היה אפשר
לומר דאין זה חידוש דכבר שמען מפי
מרע"ה וכ"א מחמת אבנו דמשה רבינו
נשתכחו ממנו ונכה"ג אפשר דיותר וכונין
דאמר בשבת (קד ע"ה) ואכתי אלה המצוות
שאין הנביא רשאי לחדש וגו' אלא שכתום
וחרור ויסודם יעו"ש והלכך הוכרח לטעמא
לא בשמים היא ולומר דגם זה אסור ואי
הא דאמר. (שבת שס) חרור ויסודם ח"ו נגדר
שאלה בשמים ונבואה כ"א נגדר נירור ע"ש
התורה משא"כ שמואל ופנחס טפי עדיפא
להו דיאמרו נמי מקרא לא בשמים היא ומשום
דמדכתינן אלה המצוות וגו' אפשר לדחות ולומר
דח"ו חידוש דלחשך כיון דנאמח כבר נזה
משה ולתורה לה"ה וכ"א נשתכחו ומסגיר
דיותר משא"כ מדכתינן לא בשמים היא
מוכרח דגם נכה"ג אסור.

ועוד ל"ל הני תרי קראי אלה המצוות וגו'
ולא בשמים היא וגו' דכיון דמקרא
אלה המצוות וגו' יליפין דאין נביא רשאי
לחדש ממילא ידיעין דאסור לשאל בשמים
דהיינו הך ותרתי קראי ל"ל ונע"כ לומר
דאי הוה כתיב אלה המצוות לאחר ה"ה
טפי הוה דאסור לחדש משא"כ אלה המצוות
נשתכחו שפיר יכול לחדש נבואה והלכך
כתנה תורה נמי לא בשמים היא לאשמעין
דגם זה אסור ונאמח וזהו היתה נמי עיקר
תשובת יהושע וכו"ל ואי כתנה תורה לא
בשמים לחוד הו"ל דוקא נבואה מפי הגבורה
הוא דאסור לעולם ואפילו נשתכחו ומטעמא
דכוונת לא בשמים היא עקרה הוא כדאמר
רבי יהושע (צ"ח טו ע"ב) שכבר נתנה
תורה משה סיני וכו' כלומר דנתינת התורה
לישראל נהר סיני יצאה מרשות גבוה לגמרי
ונתנה לישראל לחוד משא"כ מפי עצמו
וגדור הקדש שפיר יכול לחדש וכונין דאמר
במילה (לא ע"ב) דקללות שנח"כ משה

מפי הגבורה אחרון ובתשנה תורה מפי עזמו
אחרון ונתח"ה תשה וכו' כתבו וכו' ל תשה
מעזמו אחרון ונרות הקודש עכ"ל יעו"ש
ותש"ה כתנה תורה נמי אלה המלות דמשמע
הני דוקא טפי לא לאשמעינן דאפילו מפי
עזמו ונרות"ק נמי אסור לתשג והוה נרור
ומוכרת מסגרת"ה וכו' כיון דחיק דעיקר
דכתנה תורה לא נשמים היא לאשמעינן
דאפילו היכא דליכא למחסר חידוש ננזולה
מקרא אלה המלות היינו נשכח ומשום דלון
זה חידוש מ"מ אסור בשאלה מפי הגבורה
משום לא נשמים היא כלומר דכנר יתה
לגמרי מרשות גנוה והוה היכה עיקר תשובת
יהושע וכו"ל א"כ תמוה היכי שאל תשה
רנינו כמה דברים מפי הגבורה לאחר מתן
תורה ואפילו ניתא דקרא אלה המלות ש"ן
נניא רשאי לתשג דנר מעתה לא נלמד כ"א
לנניא דיהא אחר מיתת מרע"ה תש"כ
תשה רנינו שפיר יכול לתשג מ"מ כיון
דמתשנות יהושע נראה דהי דמקרא אלה
המלות ליכא למחסר חידוש ננזולה והיינו
עכ"פ נשכחה מ"מ מחסר משום לא נשמים
היא המשום דיצאה לגמרי מרשות גנוה
ונכנסה לרשות ישראל לתשג אזה הא קרא
לא נשמים היא נהכרת דהמכוון הוא תיכף
נמתן תורה ומשום דלא יצאה לגמרי מרשות
גנוה ועכ"פ לאחר ירידתו מן ההר נלותות
שניות וזו מהאי טעמא נהכרת לומר דגם
אסורו הוא אפילו תשה רנינו ושפיר
תמוה היכי שאל תשה רנינו מפי הגבורה
נענדל דמנדק ומקושש ונפסק שני וננזות
ללפחד וכו' דמנדק ומקושש היו נפרק אחד
(ת"כ אחר פירק ית פרשה יד) ומקושש
היה נשנה ראשונה נכ"ד לתשג השני (ילקוט
גסם ספרי וטעם שנת רחוק תש"ג) וכו' כ
תרווייהו היו קודם מ"ת אכתי תקשה
לפית"ש תת"ה אפילו וכו' (נ"ז קי"ט
ע"ג) ח"ל נראה לרש"י דס"ל כח"ד
(שנת צו ע"ג) ללפחד היינו מקושש ומעשה
המקושש היה נחתלת ארבעים מיד אחר

מעשה מרגלים שאחר נמדרש דלשם שמים
נכתובין וכו' עכ"ל יעו"ש וכיון דמקושש
היה אחר מעשה מרגלים הו"ל אחר מתן
תורה וממילא דה"ה דמנדק כיון דתרווייהו
היו נפרק אחד וכו"ל ונפרט עונדל דפסק
שני ונזות ללפחד לכ"ע אחר מתן תורה
היה ושפיר תמוה היכי הוה אפילו לתשה
רנינו לשאל מפי הגבורה ולתי דמטעם
אלה המלות ליכא למחסר לתשה ומשום
דלפחד לומר דהאי קרא דוקא לנניא
דיהיו אחר תשה נאמר מ"מ מקרא לא
נשמים היא דר"ל דיצאה לגמרי נמתן תורה
מרשות גנוה שפיר אפילו נשמה רנינו ש"ן
למחסר שאלה מפי הגבורה ושפיר תמוה
וכנ"ל

(בב) ולהבין נלע"ד דנחתת הני תרי
קראי אלה המלות וגו' ולא
נשמים היא וגו' דמתיייהו ילפינן דלון נניא
רשאי לתשג לא מפי הגבורה ולא מפי עזמו
נרות"ק (וכהנזל נאות הקדום) תיכף לאחר
מתן תורה דיכל הכי משום דנתינת התורה
יתנה לגמרי מרשות גנוה ונכנסה לרשות
ישראל כלומר לתכתי ישראל דתורתה
אומנתן (שנת יא ע"א) וכל ספק נתינה
ינדרו נספרות נמדות השלש עשרה הנחמות
על הר סיני שהתורה נדרשה נהם (לשון
הרמב"ם נהקדמה לסדר זרעים נסוד"ה דע
וכו' יעו"ש היטב) ונחילוקי דעות וספרות
אומת ינדר הספק ע"פ רוב וכדכתיב
(משפטים כג) אחרי רבים להטות וגו'
וכ"ז משמת תשה רנינו משא"כ נשמה רנינו
כל זמן שהיה חי כמו יפה לתשג דין וכל
ספק נתינה ע"פ ספרות ונמדות שלש עשרה
שהתורה נדרשת נהן ולא נצי אום הסכמה
מחכמי ישראל ומטעמא דנשמה רנינו היו
תרי סוגי מונח היצורים סוג אף התכמים
וסוג אף הנניא'ים ועלם קנלת התורה שנכתב
ושנע"פ מסיני ע"י תשה רנינו היתה נסוג
אף הנניא'ים ואחר מתן תורה נהי דנפקע
גם ממש רנינו כת חידוש דין מדיני

וכו' (נ"ג ק"ט ע"ב) דה"ז לאחר מתן תורה (וכהנ"ל בלתי הקדום) ונפסח. שני ונצננות נלפחד דנהי כולוהו שאל משה רבינו דינייהו מפי הגבורה וכדכתיב נמנך (אחר כד) ויניחיהו במשמר לפרש. להם על פי ד' ונמקוש (שלא טו) ויניחו אותו במשמר כי לא פורש מה יעשה לו: ונפסח שני (בהעלתך ט) ויחמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יטוה ד' לכם: ונצננות נלפחד (פנחס כז) ויקרב משה את משפטן לפני ד' דהני כולוהו היו לאחר מתן תורה היכי שאל משה רבינו להני כולוהו דלא ידע דינייהו מפי הגבורה דהו אסור מקרא. לא בשמים היא ואפילו למשה רבינו דזיל נתר טעמא משום דמתן תורה יתה מרשות גבוה לגמרי וכנ"ל וגם היאך השיבו הקנ"ה דינייהו דידק ע"פ הגבורה והי"ל לדון ע"פ י"ג מדות הנחונות לו מסני ונחילוקי דיעות יפקדו ע"פ הרוז חוה חמוה טובא ומכח תמיהה זו נע"כ למור כמו שכתבתי דהי' דנפק חידוש תורה בסוג. נטלה חייב לאחר מתן תורה ואפילו ממשה רבינו מ"מ אחתי פש גביה סת אז החכמים וכו' חכמתו יפה נמי לחידוש תורה ע"פ עזמו למד ולא צעי הסכמת בית דין ולא לעמוד למנין ולגמור הדין ע"פ הרוז דנלמח עיקר ציווי התורה אחרי רבים להטות. נמלחא דלמדים נמדה ממדות שהתורה נדרשת צנן ומדרכי. סנרז הוא משום דמלחא דמליא נסנרז מלוי דישתנה סנרזא אפילו צלרס אחד דמעיקרא נרזא לו הלי סנרז צרוה ואמתית ובמתן אחר נרזא לו סנרז אחרת סתירת סנרזו הראשונה לצרורה ואמתית וכדלמך (נ"ג מ"ד ע"א) בילדותיה סנר דהנא דהשיג הוי טענא כספא דלא השיג הוי פירא בוקנותיה. סנר כספא דהריף הוי טענא דהנא דלא דהריף הוי פירא וכו' ע"כ יעו"ש ומכ"ש דהק מלוי נשיג בני אדם דזה סנרז ונחמקה לעמתו מה סנרז סנרז ונחמקה לעמתו ונלמח דסנרז

התורה בסוג נטלה מנחית הכתוב אלה הננות וכו' ולא בשמים היא תו' ומשום דנמנה יתה מרשות גבוה ונכנסה לרשות הכנוי ישראל מ"מ אחתי פש גביה סת אז החכמים וע"פ כה חכמתו דנדולה ועמוקה מכל יורי עולמים (וכדלמך נר"ה כ"א ע"ג חמשים שערי ציון נצחו נעולם וכו'ן ניתנו לתשה חסר אחד שנלמך (תהלים ח) ותחסרהו מעט מחלקים וכו' יעו"ש) היה כמו יפה לדון מפי עזמו כל ספק נחורה וע"פ י"ג מדות שהתורה נדרשת צנן הנחונות לו נצר סיני ושם חסם שנעולם ואפילו כל חכמי ישראל שנכל הדורות חין. יכולים לחלוק עליו חוה עיקר החילוק בין משה רבינו לכל חכמי ישראל לאחר מתן תורה דהי' חידוש נחורה ע"פ נטלה נפקע מכ"ע לאחר מ"מ ואפילו ממשה רבינו מ"מ נמשה רבינו אחתי פש גביה ית חכמה עליונה למעלה משכל אנושי ירום וכא' וננה מלך וכוה זה יפה לדון חידוש נסנרזו ע"פ י"ג מדות שהתורה נדרשת צנן וגלי שום הסכמה מחכמי ישראל וכו' ע"כ חייב לחידוש דמשה רבינו ע"פ סנרזו למד והחולק עליו הוא כופר נמשה רבינו והי"ל כופר ניסוד הדת הישראלית משא"כ כולוהו חכמי ישראל אינם יכולים לדון חידוש נסנרזו ע"פ י"ג מדות שהתורה נדרשת צנן כ"א בהסכמת נ"ד הגדול ונחילוקי דעות דנ"ד הגדול ינורר לדון ע"פ הרוז ונלמח סנרז צרוה תוכרחת היא דהי' דנפקע לאחר מתן תורה סת נטלה. מחידוש תורה אפילו ממשה רבינו מ"מ אחתי פש גבי משה רבינו סת אז החכמים לדון עזמו ע"פ י"ג מדות הנחונות לו נצר סיני דל"כ כיון דזה צרור דקרא לל בשמים היא דמניה ילפינן חיסור אלהה משמים הוא חייב לאחר מתן תורה ומשום דלא יתה לגמרי מרשות גבוה לרשות ישראל (וכהנ"ל בלתי הקדום יעו"ש) תמיהה הא דנמנך ונמקושא לשיטת חוה"ה אפילו

חליט דעת ונהשכל ויותר שיגדל הדעת והשכל יותר סגרתו נרורה ואלמית וכח"ש הרמז"ס נהקדמתו לסדר זרעים ח"ל אצל מה שאמרו וכו' שכל שני אנשים נהיוחס בשכל ונעיון וכו' יעו"ש וכיון דזהו עיקר הטעם לדוחה תורה נבתיית תורה לישראל לגמרי דידעו כל ספק נחירה ע"פ הרוב משום דסגרת הרוב עדיפא טפי ומוסכס להאמת נרור ופשוט נלי שמן ספק וכ"א נאמת לאמתו דסגרת מרע"ה היותר נרורה ואלמית שכל חכמי ישראל דנכל הדורות נידח ומשום דהיה מונחה היגורים אצל החכמה ואז הנגידים וכתיב נר"ה (כ"א ע"ג) חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכו' ניתנו למשה חסר אחד שנאמר (תהלים ח) ותחסרהו מעט מאלקים וכו' יעו"ש ועוד לפי"מ רש"י (נ"ג נ"ג ע"ג) דמן החכמים לא ניטלה והיינו סגרת הלז הנלה לו ננצולה וכו' יעו"ש והלכך נהי דנפקע נמתן תורה חידוש תורה נסות ננולה ואפילו נמשה רבינו מ"מ אכתי פש גביה כח חידוש תורה נסות אצל החכמה וכמו דאין רשות לחלוק על מרע"ה נחידוש תורתו נסות ננולה ומשום דקנלה מפי הגבורה ה"ה נחידושו לדין מדיני התורה אצל החכמה נמי אין רשות לכל חכמי ישראל דכ"ע לחלוק על מרע"ה וכ"א אכלהו מיכא כיפי למרע"ה והא דנמנדק ומקושש ופסח שני וננות נלפחד דנסתפק דיינייהו וכ"א משלחן ננוה קובי לפשוט דיינייהו אין זה נגד לא נשמים היא וגו' דנאמת נס השמים כסוף למשה רבינו נחידוש דינו ע"פ י"ג מדות הנחונות לו חסיני וכעין דלחר נחונות נני ומשום דנאמת יתה לגמרי מרשות נגדה נמתן תורה וכנ"ל ודמיה להא דלחר נכרות (ל"ג ע"א) יעו"ש וכ"א עיקר טעמא הוא דכיון דנאמת לא נפקע ממשא רבינו חידוש תורה עכ"פ נסות אצל החכמה וכנ"ל שז שאלתו מפי הגבורה אינה נגד לא נשמים היא דעיקר איסור אלה משמים דוקא היכא

דנירוד הספק והשאלה אי אפשר כ"א מפי הגבורה לחוד משא"כ היכי דנאמת כח נמי יפה לחדש ולגרר הספק אין שאלת נשמים נגד שאלה נמורה דלחסר משום לא נשמים היא ודמיה להא דלחר (נ"ק נ ע"ג) וכ"א ד"ת מדברי קבלה לא ילפיק וכו' והאי מילף הוא גילוי מלתא נעלמא הוא יעו"ש וה"ה נשאלה משמים היכא דנאמת כחו נסות אצל החכמה יפה לחדש נעלמו נלי שום הכרח להסכמה מולתו וכ"ע ואפילו כל חכמי הדורות דמעולם מיכא כיפי ליה שז שאלתו משמים אינה כ"א נסות גילוי מלתא נעלמא לחוד דהקנ"ה הסכים לחידושו נגד אצל החכמה ונהי דנאמת לא חידוש משה רבינו להני תשובות וכ"א משמים קצו ליה הכי תשובות לנירוד הלכתא מ"א נס נזה אינה נסות לא נשמים היא כיון דנכחו לחדש ורשאי לחדש שז נהי דלא חידש מ"מ הו"ל נגד כל הרחי לילה אין לילה מעכנת זו ונאמת עיקר דמשה רבינו שאל מפי ללחר מתן תורה מפי הגבורה זהו לתרי טעמי ללמד לדורות דנחידוש דין מסנרף וני"ג מדות חסור לחדש נעלמו ואפילו יהיה היותר גדול שנגדולי חכמי ישראל כ"א נהסכמות רבים ונמנו ונמרו חזו הורה לנו משה רבינו דנהי דנאמת הוא היה נכחו כח אצל החכמה יפה לחדש מפי עמו לחוד ואין הכרח להסכמת זולתו מ"מ שאל מפי הגבורה ולא עמד על דעתו לחוד ונהי דהורש לא דנ"ל לא היה משינו הקנ"ה כיון דנמתן תורה יתה מרשות נגדה והו"ל נסות לא נשמים היא ונע"כ כנ"ל וללמד לדורות וכעין דלדו"ל נקדח דכתיב (בראשית א') כו נעשה אדם וגו' ללמד דיטול הגדול רשות מן הקטן והנולד נרש"י יעו"ש ועד נכדי דכל מה שימסור משה רבינו לישראל נלימודו עמהם נחורה שנכתב ונע"פ יחא מפי הגבורה ממש חזו מפי עיקר דשאל מפי הגבורה ומ"מ אין זה נגד איסור

כ"ז) נגדו שאלה ע"ד האומתי ונגידו ספקו ומשום דלי אפשר נזולת זה ד"א כ"א מחמת השאלה היא לחד מחרי טעמי (וכבר נזכר) נצות הקדוש יע"ש) משא"כ יהושע שאלתו לפנים הוא שאלה גמורה תאמית דלין כמו שיהיה להשגות שאלת הפסחית ונזולת ונזה גזירת הכתוב לא נצמים היא ומשום דיתיה לגמרי מדרשות נצזה ונכנסה לרשות חכמי ישראל וע"ד הפסחית כולם והא דלא א"ל יהושע מתקרא אלה המצות שאין נביא רשאי להשגות עיקר טעמא חסד דלפשר לומר דל"ז כ"א חידוש היה דכר שפעול ולמד מפי משה רבינו והכלב היה תשובתו משה דזה שאלה גמורה מפי הגבורה ומתפרסא מדכתיב לא נצמים היא וכל"ל וכוין להדין מתשובתו דדוקא נדר שאלה אקור משמים והיינו דלי אפשר למידע צירור הספק מפי עמאל כ"א משמים אז חמירין לא נצמים היא משא"כ מתקוב דלפשר שאלת נעמנו לא הוה סוב לשא שאלה על שאלה משמים. דלתפר מדכתיב לא נצמים וכל"ל חזרו וא"ל לשמואל שאל והיינו כיון מתקרא אלה המצות שאין נביא רשאי להשגות ליכא למתפרסא שאלתו משמים רבינו דל"ז חידוש דכר נלסו ונשמו מפי משה רבינו ומפי הגבורה וכל"ל נדשכו משה שפיר יכול מני לשאל מפי הגבורה ודלי משום נדר לא נצמים היא וכמו נחשונה יהושע ז"ל דדוקא יהושע כיון נדשכתו מחמו ולא היה נצכו להמירין. מפעולו הלכך שאלתו משמים נצות שאלה גמורה היא דהוכרה לצירורס דהני הבלות דוקא להשגות משמים ונזה שפיר גזירת הכתוב לא נצמים היא וכל"ל משא"כ שמואל נדחמת. מעלתו גדולה מחד עד דכתיב (תהלים) משה ואהרן כבדתי ושמולת קדוהי שמו וברו יפה להמירס נפלסו ובעין עתניאל נק קם דהחזירן מתוך פלסו (תמורה ט"ז) ככה"ל אפשר דהותר לו מני לשאל מפי הגבורה ודלי נקם דהמירין עתניאל. נ קם וכל"ל מ"מ כיון

לחמתו דעתיאל בן קטן ענין נמי הסכמת חכמי ישראל אחרו לשמואל דישאלו בשמים וירלו אם הסכימו להאי צירור דעתיאל בן קטן בגדר כוונה נזורה ולמחית כפי"ח למחם משה רבינו וזהו עיקר אמירתם לשמואל ולא נלו טענה זו אחר תשובת יהושע ח"כ לפנחס משום דאפשר דכיון דאין מעלתו בנבואה כ"כ כמו משה רבינו דאם ניהושע אח"ל (ב"צ ע"ה ע"ה) פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לננה יעו"ש צרור דפנחס דקבל מיהושע (רמז"ס דהקדמה ליד ההקדמה יעו"ש) אין שום ערך למעלתו לפני משה רבינו ודאפשר דאין להו דפנחס איכא גדר שאלה גמורה דמתפר משום לא בשמים היא וכ"ל וכו"ל המתינו בשאלתם זו אחר תשובת יהושע עד זמנו דשמואל דאמין הוא לנביא גדול וכדכתיב (שמואל א ג) ויגדל שמואל ד' היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: וידע כל ישראל מן ועד נחר שזע כי נאמן שמואל לנביא לד' ועוד כתיב (תהלים) משה וזהרן בכהניו ושמואל נקראי שמו יעו"ש וכיון דמעלתו גדולה כ"כ עד דקול כמשה וזהרן שפיר אפשר דכחו נמי יפה להחזיר בגדר נבואה כיון דנענש ח"י חידוש גמור כיון דכבר נשמעו צעולם מפי משה רבינו וכ"ל דנשכחו ונכחו דשמואל להחזיר בפלפול אפשר דא"י בסוג שאלה גמורה דלמסרה משום לא בשמים היא ועל טענתם זו לא יכול שמואל להשיבם לא בשמים היא דנאמת כבר ידעו זה מתשובת יהושע וכ"ל עיקר טענתם דנגזיה דשמואל ליכא דמתפר מהאי קרא ומשום דכיון דנכחו לצר צעמו שוב לא הונח על שאלתו משמים סוג שאלה דיתפר מקרא לא בשמים היא וחומיא דגם במשה לא מתפר שאלתו מפי הגבורה לאחר מתן תורה וכ"ל ומש"ה הוכרח שמואל להשיב להם אלה המצות שאין נביא ראוי להדש דבר מעשה כלומר נהי דמשה רבינו הותר בשאלה מפי הגבורה אפילו לאחר מתן תורה ומשום דכחו יפה נמי להדש

מפי עמנו לחוד אין זה בגדר נבואה כ"ל בגדר אף ההכמה והלכך כיון דכחו יפה בחידוש תורה מפי עמנו לחוד לאחר מתן תורה וכחו בחידוש דין בנבואה במתן תורה ואין שום חסם ואפילו כל חכמי ישראל יכולים לחלוק עליו ח"י שפיר שאלתו משמים אינה בסוג שאלה גמורה דלמסרה מדכתיב לא בשמים היא ואדריצ גם השמים כפוף לדעתו למשה רבינו צירורו ע"פ ההכמה ונ"ל ג' מדות המתנות לו מסיני מש"כ נביא אחר ואפילו שמואל עם גדול מעלתו אין כחו יפה כ"ל בגדר נבואה ובאמת גדר נבואה לחידוש תורה ע"פ עמנו לחוד נפקע אפילו ממשה רבינו ושוב אין כח שמואל בגדר נבואה יפה להדש אפילו הנשכחות ושוב שאלתו משמים הו"ל בגדר שאלה גמורה דהוכרח לצירורה תשובתו משמים וזהו גזירת הכתוב לא בשמים היא דנמתן תורה כבר יתה מרשות גמורה ונכנסה לרשות חכמי ישראל לחוד ובגדר תורה ובהסכמת חכמי ישראל והא דמשה רבינו שאל מפי הגבורה לאחר מתן תורה עיקר טעמא משום דהוי דנפקע לגמרי גדר נבואה לחידוש תורה מפי עמנו לחוד ואפילו ממשה רבינו ומגזירת הכתוב לא בשמים היא ח"מ במשה רבינו אכתי פש גזיה כח להדש תורה ע"פ עמנו לחוד בגדר אף ההכמה וכל חכמי ישראל מוכרחים לנצל דעתם וסנדרתם בגדר דעתו וסנדרתו דמשה רבינו ונאמת גם השמים כפוף למשה רבינו וזהו דכיון דגזירת הכתוב לא בשמים היא וכ"ל דמתפרה לחכמי ישראל לדון זה כפי דעתם וסנדרתם ומשמים מסכימים על ידם וכעין דלחר נלחוני בני נלחוני יעו"ש שוב ה"ה במשה רבינו בחידוש תורה בגדר אף ההכמה נגד כל חכמי ישראל ה"ה לגבי שמים ומש"ה שאלתו משמים אינה בגדר שאלה גמורה ע"ד אחתי דהוכרח דוקא לצרור הספק משמים וכ"ל לחד מתרי טעמי (דהובלו בנפח אות הקדום יעו"ש) ודאפשר לא דמתפרה שאלתו מפי הגבורה ואפילו

דעיקר התשובה היתה נמי בנות צירור גמור ומשלקן גזזה קזקי מרע"ה לפשוט ספיקו ולא צררה כלל מפי עצמו ומשום דקיי"ל (קידושין כ"ה) כל הראוי לזילה אין זילה מעכבת זו (וכהנצל בסוף ארת הקדום יעו"ש) ונתר הכי סידר הש"ס (תמורה הנ"ל) א"ל לפנחם והיינו לאחר דנתנר להו מפי שמואל דנהי דשאלה משמים מתער נגדר נבואה מ"מ לא מתסרל שאלה נשמים נגדר תורה בלא שז נשענה לפני פנחם ומסנרתם לומר דכיון דנמשה רבינו לא מתער שאלה משמים משום כה אז החכמה וכן"ל שז ה"ה פנחם ולא נגדר נבואה כ"ה עכ"פ נגדר תורה ומשום דנלמת גדר תורה נמסרה לכהנים וכדכתיב (שפטים) ונלח אלה הכהנים וגו' וכתיב נמי מלכתי ג' כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה ינקשו מפיהו כי מלך ד' נבואות הוא ע"כ ושז לפי"ז מ' גדול נמלעת הכהונה יותר מפנחם דהקנ"ה נענמו נתן לו נרית שלום (פנחם כה יצ) ומחלי טעמא הו"ל פנחם נדורו עכ"פ נגדר אז התורה ושפיר כמו יפה נחידוש דין זי"ג מדות מסייני נגד הסכמת חכמי ישראל וכמשה רבינו נשעתו ושז לפי"ז שפיר יכול נמי לשאל משמים וכן"ל זהו עיקר נמה דנלו אחר תשובת שמואל נשענחם לפני פנחם ותשובת פנחם להם היתה נמי מקרל דכתיב אלה המנות שאין נניא ראשי לחדש נצבחה אפילו היכל דהול נגדר אז התורה ומשום דאפילו נגדר אז התורה אינו ראשי לחדש נגד דעת חכמי ישראל והסכמתם ושז לפי"ז שאלת משמים הו"ל בנות גמורה נדירורה עיקרה משמים ומתסרל משום לא נשמים היא וכן"ל א"ל דוקא משה רבינו דהול היה מונתר היורים אז החכמה ולז הנביאים נגדר למה ללמחו עד דהקנ"ה נענמו העיד עליו בכל ציתי נלמן הוא וגם לרבות לא קם זייל עד גישראל כמשה אשר ידעו ד' פנים

אל פנים ועוד תמשים שערי צינה נברלו נעולם וכולן יתנו למשה רבינו חסר ללח נלמח (תהלים ח) ותסרהו מעט מלכתיב וגו' (וכהנצל בלות הקדום) והלכך כמו דכה נבואתו יפה כל כך נקנלת התורה הכתובה והמסורה עד דלי אפשר לכל הנביאים וכל הסנהדרלות שנעולם לכפור אפילו נדקדוק לחד נתורה הכתובה והמסורה כמו כן כמו יפה נגדר אז החכמה עד דלי אפשר לכל הסנהדרלות וכל חכמי ישראל שכל הדורות עד עולם לחלוק על משה רבינו ח"ו נדקדוק לחד דחידוש מפי עצמו ונגדר חכם והלכך שאלתו משמים אינה נגדר לא נשמים היא כיון דנלמת גם השמים כפוף לחידוש דמשה רבינו נכח חכמה מדכתיב לא נשמים היא והיינו דילמא מרשות גזזה לרשות חכמי ישראל ומחילא דגם לרשות משה רבינו וכ"ל דמשה רבינו חלוק גזה מחינך חכמי ישראל ומשום דכה חכמתו יפה לחדש לחור ולזין רשות לכל חכמי ישראל לחלוק עליו ח"ו ואפילו נחידוש מפי עצמו וכן"ל והלכך אפילו בלא צירור לספיקו נגדר כה חכמה נמי ראשי לשאל משמים ומשום דכל הראוי לזילה אין זילה מעכבת זו (וכדנצירתי כ"ה היטב בלות הקדום יעו"ש) ונמה שכתתי מונן שפיר סוגית הש"ס בתמורה (טז ע"א) ומיושנים כל התמיהות דהנצלו לעיל (לות כה) יעו"ש וכ"ז לע"ד צירור וכן"ל.

כד) ולפיכ"ש מיושן מלחל דתמיה טונל הא דלמח נצנחים (קא ע"א) נקרא דכתיב (שמיני י כ) וישמע משה וייטב בעיניו הודה ולא נש משה לומר לא שמעתי אלא למח שמעתי ושכחתי ע"כ וכוונת הש"ס לומר דלס היה לומר לא שמעתי לא היה לו נבואה וכ"ל נמה שאלח שמעתי ושכחתי זהו נבואה ומ"מ הודה מרע"ה ולא נש יעו"ש.

ותמיה כיון דנקרל לא כתיב כ"ל וישמע משה וייטב בעיניו מנ"ל דנלמת

לומר שמעתי ושכחתי ומשום הדודה ולא
נזכר דלמא נזלחת לא שמע זהו מעולם והא
דוויטע צעיינו אינו צנדר הודא ולא נזכר
כ"א הודא דהוראת אהרן נכונה והלך אחר
ימצרת חילוקו ושזו לא ידעין מהכא
דהודה ולא נזכר כיון דלפי סדרת הש"ס
נזלח שמע כלל זה מעולם ליכא צושה וכנ"ל.

וביותר תמוה דנתו"ס (שמיני טס)
תניא וישמע משה וייעצו צעיינו
הודא מיד ולא צייס לומר לא שמעתי ע"כ
(והוצא דרש"י נחומש יעו"ש) נראה דלא
לומר כ"א לא שמעתי לחוד והו נמי סת
טשה וא"כ מאי דחקיה דהש"ס לומר דלא
שמעתי אינה צושה וכ"א לומר שמעתי
ושכחתי.

אמנם לפי"ט א"ש דנזלחת כמו דלון
לפקפק צנזלחת משה רבינו ה"ו
והמפקפק אפילו נשמן רפיון צנזלחת משה
רבינו ה"ו כופר בכל הדת ה"ה המפקפק
ה"ו נחורת משה רבינו ואפילו נזקדוק אחד
ה"ו אפקדום וכופר בכל התורה כולה
(וכהוצא לעיל אות ג ד יעו"ש) ולא זו
צנזלחת ובתורה שנכתב ושנע"פ משה רבינו
שקול טפי מכ"ע ואפילו מכל הסנהדרות
שנכל הדורות (וכהוצא לעיל אות י יעו"ש)
אף זו ואפילו צמידות דין ע"פ סדרתו צי"ג
מדות שהתורה נדרשת בהם נמי משה רבינו
שקול טפי מכל חכמי ישראל שנכל הדורות
(וכדציארתו לעיל אות כז יעו"ש) והלכך
הוכרח הש"ס לפרוש דהודה ולא נזכר
לא שמעתי אלא לומר שמעתי ושכחתי כלומר
דאי הוה לומר לא שמעתי שזו לא היה אהרן
רשאי לתלוק על משה רבינו ואפילו מסנרת
ק"ו דגמר ומשום דסנרת מרע"ה צרורה
ואמתית וזקדקת אפילו גזר כל חכמי ישראל
שנכל הדורות ונזלחת כתבו תו"ה ומה וכו'
(צנזים קא ע"א) לתמוה על הק"ו דגמר
אהרן ומשום דק"ו פריכא הוא יעו"ש והיה
אהרן צוה ק"ו מורה הלכה צפני רצו וגם

אלא כהלכה ולאמנם נמה שאמר משה רבינו
שמעתי ושכחתי שפיר הו"ל צנדר הודא
דלחרן כדינא עניד ומה ראייה דהודה. ולא
נזכר ומשום דנזכר לומר שמעתי ושכחתי
מנזכר דטעה ואחרן הורה כהלכה והו צושה
משא"כ צאם לא שמע מעולם וכ"א מסנרת
לחוד היה מורה הלכה דלון חילוק צין קדשי
שעה לקדשי דורות לא היה לו צוה צושה
ומשום דהוכרח היה אהרן לנטל דעתו וסנרתו
צהאי ק"ו דגמר נגד דעתו וסנרתו דמשה
רבינו וכנ"ל ונזלחת עיקר טעותו א"ז ה"ו
מפחיתות מעלתו כ"א צנזית כעסו וכדלחר
צפסחים (כו ע"ג) כל אדם שכוועם אס
חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו יעו"ש
ונתורת כהנים (שמיני טס) תניא א"ר
יהודה חנניה בן יהודה היה דורש כל ימיו
קשה הקפדה שגרמה לו למשה לטעות אחר
מיתתו הריני כמשיב על דבריו ומי גרם לו
שהקפיד אלא טעה ע"כ יעו"ש.

כה **ולכאורה** דרש חנניה בן יהודה
(תו"כ שמיני הכ"ל)
תמוה ומשום דפשטות משמעות הקדא הוא
כרבי יהודה דהקפדה היתה צנזית הטעות
ולא הטעות צנזית הקפדה וללמוד מהכא
דקשה הקפדה שגרמה לו למשה לטעות.

ויתכן דתרווייהו ס"ל דה"ו לתלות הטעות
מפחיתות מעלתו דנזלחת היה משה
רבינו רס ונשא וגבה מלך ומוצח היגורים
ומי אשר הקצ"ה צנזמו מעיד עליו בכל
ציתי נאמן הוה: פה אל פה אדנר נז
(צהעלותך יב) צנדר דלון לתלות צו ה"ו
טעות וא"א דנזלחת זהו גופיה צהשגסה
ונגדר תורה מן השמים וכו' דכל התורה
כולה היא מפני הנצורה ע"י משה רבינו
ה"ה הלא לימוד דהקפדה שגרמה הטעות נמי
מפני הנצורה וע"י משה רבינו צפועל ממש
וכעין דלח"ל (ע"ז ד ע"ג) לא דוד ראויה
לאוקו מעשה ולא ישראל ראויה לאוקו מעשה

וכ' יעו"ש דעקר היה להורות תשובה ליחיד ולרבים וה"ה דלא משה רבינו ראוי לאותו טעות אלא להורות דקשה הקפדה והיו טעמה דתנניה בן יהודה דכיון דכתיב ויקף על אלעזר ואיתמר וגו' אמרינן דהקפדה זו גרמה הטעות ואי משום דפשטות הקרא משמע דהכעם נא נסבית הטעות טפי עדיפא לומר דכוונת הקרא ויקף ר"ל דנסינת קצפו דמעקרא על אלעזר ועל איתמר גרמה דיאמר להם מדוע לא תכלתם וגו' ויהי' שיעור הכתוב עד"ז ואח שער הטעם דרש דרש משה והנה שרף כלומר הוא דרש אחריו אה נעשה כדון ונדע לו דנשרף ומ"מ לוכתי לא קף כ"ה נזו הרגע דדרש דרש קף על אלעזר ואיתמר נסבית אחרת ואפשר נגדיל מעשה דנדז ואנניהו וה"ל להגזיה דהכנ הא כדניא ועי"ז נא לידי טעות וגרס לאמר מדוע לא תכלתם וגו' ונא רני יהודה והשיג על דבריו ומשום דפשטות הקרא לא משמע הכי כ"ה דהקפדה היתה נסבית הטעות ומ"מ אפילו לרבי יהודה נמי אין לתלות ה"ו הטעות מפחיתות מעלתו כ"ה דהו"ל ללימוד אחר וכעין דאמר נעירובין (סה ע"ה) כל שאין דעתו מיושנת עליו אל יתפלל משום שאלמר נזר אל יורה ופירש"י ה"ל נדקתי אחר המקרא זה ואינו נכל הכתובים ושאל נספר בן סירא הוא עכ"ל ונתמוד"ה נזר וכו' כתבו ה"ל ורבינו שמואל פירש שהשיג רבינו קלונימוס שכן דורש גירושלמי כל המיזר אל יורה דכתיב שמעי נא זאת ענייה ובכורת ולא מיין וכו' ואחז דמזה נראה לשכרות ובשכרות דכתיב להגדיל ולהורות כדדריש בכריתות (י"ז ע"ג) ומהאי טעמא אל יתפלל דהוי שכור מתוך שטרוד נצטיר ונכעסו וכו' עכ"ל יעו"ש והיו עיקר הסינה לטעות מרע"ה בשער הטעם דנאמרו שעה דהזכירם על שכרות נעשת נישאן וגם בשעת הוראה ומחילא דה"ה נכל סוג נער אסור להורות נסבית על ידו לימוד להורות להראות דגם

משה רבינו מונקח היגורים אף החכמה והעניינים ושכינה מדגרת מתוך גרונו נמי טעה נסבית הוראה נעת נרה דהשתתף נצטרו דאחיו ונחי דנאמנת לא היה משה רבינו ראוי לאותו טעות ואפילו מחמת סוג נער דהכל קנל נשמחה וכדאמר בנרכות (ס ע"ג) חייב אדם לנרץ על הרעה כשם שמנרץ על הטובה וכו' לא נזכרה אלא לקבלינהו נשמחה ע"כ ונאמנת אפילו אהרן גופיה נמי קנל נשמחה והיתה דעתו מיושנת עליו וכדאמר התם (נזחים קא ע"ה) ודלמא אגב מרריכו פשעתו נא אחר לו כך אני נענייך שאני מנזה קדשי שמים ופירש"י להסיח דעתי מהם אפילו אלה וכללה אנילות אירעני אין אני מנזה וכו' עכ"ל יעו"ש ופשיטא דמשה רבינו נודלי קנל נשמחה ומ"מ סינז הקנ"ה האו טעות ע"י מרע"ה עמוד התורה והחכמה ללמד דבר אל יורה זהו טעמו דרני יהודה.

(כו) ולפיכ"ש מונן שפיר הא דקיי"ל ביר"ד סימן רמ"ג ס"ק ל"ו ה"ל האומר לחנינו איני מתקבל מתוך אס היית כמשה מלקין אותו משום בזיון עכ"ל ונז"י נטוי"ד שס נסתייע נמי מהא דאמר נחולין (קכד ע"ה) האלקים אי אחר לי יהושע בן נון משמיה לא ייתנא ליה ע"כ יעו"ש דמשמע מהתם דוקא יהושע בן נון משא"כ משה רבינו ומשום דמחויב לניית ליה אפילו דהוא ניגוד לשכלו ולסגרתו ונאמנת אפילו נ"ח דנר דאין שום נ"ד יכול לנטל וכדאמר ר"י (ע"ז לו ע"ה) נכל יכול לנטל בית דין דנרי נ"ד נצטרו חוק משמונה עשר דנר שאפילו ינא אליהו ובית דינו אין שומעין לו יעו"ש ובתוס' סוד"ה והתקן וכו' נמי לא אומר כ"ה אליהו ובית דינו ומזה נראה דמשה רבינו גם זה יכול לנטל ונחי דכל הני אינם לא תורה שנכתב ולא תורה שנע"פ מפי הגבורה ניד משה כ"ה מלתא דתליא בנסנא דנחולין (קכד ע"ה) חירי לענין נישול מוחא דפליגי

כמה שאלות מפי הגבורה זהו נחמה אסור
מקרא לא נשמים היא וגם מסוביל דחמורה
(טז ע"ה) וכדניארתו כ"ז לעיל (אות כז
כג) יעו"ש היטב ומלמד מה דניארתו כל
הנ"ל הוא מני נרור ופשוט מסביל הנרורה
והפשוטה והיינו דנחמה עיקר דכתבה תורה
דכל ספק דנינא דתורה ידונו ע"פ הרוז
הוא משום דסדרת רבים טפי מוסכס להאמת
וכדניארתו נאריכות מהרמז"ס נהקדמתו
לזרעים לעיל (אות כז) יעו"יין
שם ואם כן נרור דסדרת משא
רבינו עדיפא טפי מסדרת כל חכמי
ישראל חולתם מהחכמים דנכל הדורות ולהן
זה נמש עדיפא סדרת משא רבינו דהיא מפי
עצמו כל כך ואפילו עד כל החכמים שנכל
הדורות הוא עפית"ש הרמז"ס נמורה (חלק
א' פרק לא) ח"ל דע כי לשכל אנושי השגות
נכחו וטנעו שישיגם ונמליאות ממלאת
וענינים אין נענעו שישיגם בשום פנים ולא
בסנה אלל שער השתקם נעולים נפניו וכו'
ואין נהיותו משיר מחייב שישיג כל דבר
כמו שלחשים השגות ולא ישיגום על איזה
מרחק שיזדמן וכן שאר הכחות הגופניות
שהליש על דרך משל אע"פ שהוא יכול לשאת
שני ככרים אינו יכול לשאת עשרה ויתרון
איש המין זה על זה נאלו ההשגות הקושיות
ושאר הכחות הגופניות עלה מנואר לכל אדם
אלל שיג לו נגזל וכו' וכן הדין נעצמו נהשגות
השכליות האנושיות יש יתרון לאיש המין
זה על זה נהם יתרון רב זה ג"כ מנואר
נגלה מאלל לנעלי החכמה עד שענין אחד
יוציאהו איש מעיונו נעצמו ואיש אחר לא
יכול להנין הענין ההוא לעולם ואפילו
למודהו לו נכל לשון משל ובזמן אחר
לא יגיע שכלו אליו בשום פנים אך תקצר
יד שכלו להנינו וכו' אלל לשכל האנושי
נגזל נלא ספק יעמוד אללו עד שיג דברים
שיתנאר לחדס המנוע השתקם ולא ימלא
נפשו משתוקקת לידיעתם לשערו נהמנע
זה וכו' והתנצרות השכל נקבש לחמתם

זה אמורתי ונע"ז (לו ע"ה) מייירי נגזירת
שמונה עשר דבר דעיקרם משום הקנות
וגדרים וכדאמר התם ונשנת (יג ע"ג) ונזה
אין נניא יכול לחדש ועקר תליא נחכמה
ונחילוקי דעות הולכים אחר הרוז (וכהונא
נאר היטב לעיל אות ט"ז יעו"ש) ומ"מ
משה רבינו יכול כל הנ"ל לנצל ונע"כ מטעם
שכתבתי דנמשה רבינו היו תרי סוגי מונאר
היגורים סוג א' החכמה וסוג א' הנביאים
וכמו דמשה נמקום שניעים ואחד קאי כלומר
טפי מכל שניעים ואחד דכל הדורות נסוג
א' הנביאים וכל חכמי ישראל שנכל הדורות
וכל הסנהדראות דנכל הדורות אינם יכולים
לחלוק ח"ו על קויו של יוד דמקובל ממשא
רבינו ואפילו נע"פ (וכדניארתו כ"ז לעיל
אות טז יז יעו"ש היטב) ה"ה דנמקום
שניעים ואחד קאי נסוג א' החכמה כלומר
דגם נמלאת דמשה רבינו חידשו מדעתו
וסדרתו מני סדרתו נרורה וחמת לחמתו כמפי
הגבורה ממש וכל חכמי ישראל וכל הסנהדרין
דנכל הדורות אינם יכולים לחלוק ח"ו על
סדרת משא רבינו ואפילו דהיא מפי עצמו
וכדניארתו כ"ז לעיל (אות כז) יעו"ש היטב
ונחמה סדרתי שכתבתי דנמשה רבינו איכא
תרי סוגי מונאר היגורים סוג א' הנביאים
וסוג א' החכמה כלומר כמו דלא קם עוד
נניא כמשה כן לא קם עוד חכם כמשה
וכמו דכל חכמי ישראל וכל הסנהדראות שנכל
הדורות מחויבים לקבל כל מה שאמר משה
רבינו נגדר ננראה כמו כן מחויבים לקבל
כל מה שאמר משה רבינו נגדר א' החכמה
והאומר לחלק גם נמשה רבינו בין סוג ננראה
לסוג חכמה ולומר דנהי דנכסוב ננראה דהיא
מפי הגבורה אסור לחלוק על משא רבינו
מ"מ על פת חכמה דהיא מפי עצמו שפיר
ח"ו יכול לחלוק (וכדנדרשת דופי של יחזקאל
אנרלמסקי דהונא לעיל אות יא) הוא כופר
במור נכל התורה ומשום זהו נגד המפורש
נקרא מפורש ובנמלה ערוכה והיינו מדמפורש
נקרא דגם לאחר מתן תורה שאל משה רבינו

(כא ע"ז) חמשים שערי צינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסד אחד שנאמר (תהלים ח) ותחסרוהו מעט מאלקים וגו' יעו"ש.

(כו) ובעיקר מה שכתנתי נאות הקדוש ונאות כז יעו"ש) דכמו דלא קם עוד נביא בישראל כמשה כן לא קם עוד חכם בישראל כמשה ומש"ה סגרת משה רבינו נמלחא דחידש מפי ענינו סגרת צדורה ולמתיית ללחמה ועדיפא טפי מסגרת כל חכמי לז שכל הדורות נידח לכאורה תמוה הא דילקוט (מלכים א ד רמז קעז קעח) איתא רבנן אמרין נתן לו חכמה לשלמה כנגד כל ישראל וכו' ויחכם מכל האדם מאדם הראשון. מאיתן הארתי זה אהרם והיתן זה משה: וכלכל זה יוסף: ודרעד זה דוד המדבר וכו' ע"כ יעו"ש מנאור דעת רז"ל דלא זו דקם עוד חכם בישראל כמשה אף זו דעוד חכמתו מרונה טפי ממשה רבינו יעו"ש:

ולאחר העיון ז"ל ואדרבא מהתם ראייה צדורה לכל מה שכתנתי דסגרת משה רבינו דמפי ענינו צדורה ולמתיית היא וטפי עדיפא מכל יצורי עולמים ואפילו מסגרת שלמה דנאמר זו ויחכם מכל האדם ואין רשות לכל חכמי ישראל שכל הדורות לחלוק על סגרת משה רבינו ואפילו דהיא מפי ענינו (וכדנציארתי נאות הקדוש ונאות כז יעו"ש) ולהצין כ"ז צהכרה להקדים ציאר כוונת הילקוט הנ"ל דלכאורה תמוה טעם ולומר דרשני וחי.

חדא מ"ש דהאי קרא ויחכם מכל האדם וגו' נקט הני והינן מנינו נתפרסמו בגדול חכמתן להפלא עד דלהגדיל מעלת שלמה נחכמה נקט הני ולומר דעס דהני היו חכמים היותר גדולים בעולם מ"מ גדלה עליהם חכמת שלמה ונאות לא מנינו בתורה דהני סוג גדול חכמה וזאת ציוסף (חקן מא) אין ענין וחכם כמון וגו' ואי דנימא משום דנאות הני גדולי וקדושי אומה קיסראליית

ולתפסה נמא כל אומה כת מעיינת מנני אדם וכל זמן וצדנרים ההם ירנו הדעות ותפול המחלוקת בין המעיינים ויתחדשו הספקות וכו' עכ"ל יעו"ש היטב ומהאי טעמא נזרע תורה אחרי רבים להטות ומשום דכיון דכל אחד ואחד נדעתו דסגרתו דמשכלו היא היותר צדורה ולמתיית הלכך נזירה הכתוב לילך אחרי רבים דסגרת רבים צדורה מוסכמת ללמתיית ונאות אחר צדמות (יד ע"א) ומאן דאמר עשו כי אליהן נתר רוצא היכל דכי הדדי נינהו הכא בית שמאי מחדדי טפי ע"כ יעו"ש מנאור מכל הנ"ל דצדור ספק עקרו הוא צהשנת סגרת צדוקת ולמתיית דונעת משכל אנושי וא"כ כ"ז דוקא בשכל האנושי ולא בשכל האלקית דהוא לתעלה מעלה לאין שיעור וערך משכל האנושי והיינו שכליות דקודם חטאו של אדם הראשון דעלה ונתעלה על כל יצורי עולמים דאחר החטא וכמ"ש הרמז"ס צמורה חלק א פ"ב ח"ל זה כי השכל אשר השפיע הצדור על האדם והוא שלמותו האחרון הוא אשר הגיע לאדם קודם חטאו ונשגלו נאמר זו שהיא צלם אלקים וצדמותו ונעללו דנר אהו וכו' וכאשר היה על שלמות עניינו ותמותם והוא עם מחשבתו ומושכליו אשר נאמר זו צעזרם (תהלים ח) ותחסרוהו מעט מאלקים וכו' וכאשר מרה ונטה אל תאוותיו הדמיוניות וכו' נעש בשכלו השגה ההיא השכלית וכו' עכ"ל יעו"ש היטב והמעיון היטב צדנרי רבינו הגדול בעל המורה ז"ל כיור ויצין מעט (ולפי שכלו יסולל איש זה משה רבינו דנקרא איש אלקים) מעלת משה רבינו אפילו צמה שלא נאמר לו מפי הצדורה וכ"א גם אפילו סגרתו מפי ענינו לחוד נמי צדורה ולמתיית טפי והרבה יותר ויתר לאין שיעור וערך מכל יצורי עולמים דנכל הדורות נידח ומשום דסגרתו השכלית הוא כשכלו דלדס הראשון קודם החטא אשר נאמר זו צעזרו ותחסרוהו מעט מאלקים וגם צמה רבינו נאמר זה וכדאמר צר"ה

וגם מפורסמים להיות שלמים נעולם וכדכתיב בלעזרה (נראה כנ) נשא חלקים אתה נבוכדנאצר וכו' וכן נמשה רבינו וכיון דהיו נמדרגה גדולה כזו פשיטא דהיו חכמים מופלאים וכפי המוסכס נמ"ל (נדרים לה נ"ה) ל"ן הקצ"ה משרה שכינתו חלה על גבור ועשיר וחכם ועניו יע"ש אכתי תמוה דה"ל להשוו נמי יצחק ויעקב ושאר שצטי ישראל ומ"ש הני דוקא דנקט נקרא.

ועוד דנקט להו נקרא שלא כסדר הזמנים והיינו היתן זה משה קודם לכלל זה יוסף ונאמח ה"ל להקדים לכלל זה יוסף להימן זה משה דקדים זמן למשה.

ועוד מ"ש דהשיג להו נכיעי שמות והיינו על אהרם הונח כינוי שם היתן הארתי. ועל משה כינוי שם היתן וכן אינך כולוה ונאמח נפשיטות ה"ל למור ויחכם מכל האדם מהגרים וממשה ומיוסף ומדור המדבר.

וביותר תמוה דפי סדור נקרא נראה דאחרון אחרון דהשיג נקרא הוא יותר נמעלת חכמתו מהקודם לו דל"כ ה"ל זו ואז"ל זו ונע"כ דאחרון אחרון הוא יותר נמעלת החכמה וסידור נקרא הוא נגדר לא זו אף זו כלומר לא זו דויתכם מאדם הראשון אף זו אפילו מחיתן הארתי דהוא אהרם וכן אינך כולוה וא"כ לפי"ז נראה דדור המדבר טפי נמעלת חכמה מהימן זה משה אחרמה. ולומר דהשיג להו נסוג זו ואז"ל זו זהו דוקא וכבר מוסכס בכללי הנמרה דגם נש"ם לא שני זו ואז"ל זו כ"א מדוקא גדול וכדאיחא נספר הליכות עולם.

ולחבן נכרתם להקדים מה שהועתק נב' חיי משה שחזר נלשון יוגית הסופר העברי קדמון מפורסם נכל העולם ידידיה אלכסנדרוני הנודע נשם פילון היהודי שהיה קודם חורבן בית שני בזמן הלל ושמואל חכו מה שכתב בחיבורו הנ"ל משה הונח לנת פרעה והוא כנן שנחם ימים ויהי לה לנן

כי עקרה היתה ל"ן לה ולד גם אה גם אחות לא היה לה כי נת יחידה היתה לאוריה ויהי כי ירחמה נת פרעה כן נמסר המלוכה לזרים ואחרים ינתלוה אחרי מות פרעה חזיה ותערים לאחר כי הילד הזה פרי צטנה הוא ויחמינו כל העם וגם כל בית פרעה כי זה הילד משה הוא יורש עזר המיועד לשנת על כסא פרעה ויגדלוהו כנן מלך האומנים אשר גדלוהו כתרואו ככל שעשועי הגל והכינו לו כל עזן ותענוגות נני אדם אולם נעניי משה היו לזרף אף כי נער וקטן עודנו כל מעשיו ותהלוכותיו היו כלל תמים ונדעה מיושנת כאחד השלמים כל מלאיו היו לראות ולשמוע דברים המעדינים את נפשו המשכלת והמנעינים את רוח תנומתו. לא שלחו והציאו לו מכל עזר חכמים ומשכילים להיות לו למורים אלה ממחצות הקרובים לארץ מזריה: ואלה מארץ מזריה: וגם חכמים מארץ יון ואחר מתוך זמן קט נגרה נכמתו על חכמת מזריה אשר קבל לקח מפיסה ונכל פעם אשר למדוהו נעוד מלחם נלשונם ומשה הן כבר ידע כלם עד שהיה נראה שלימה לומר חדשות אף מעלה על זכרונם הנשכחות ממנו ומאליו עמד על כל דבר הקשה שנמדיים. נכל חכמה ומדע אחרי שקבל ממזריה רק ראשי היסודות אז הניע מאליו את תכלית שלמותה. חכמי מזריה למדוהו את חכמת השבטן וחכמת המדינה ותלכת השיר וידיעת הסכמת הערכים ומשקלי המדות וחכמת המוזיקה לכל נגוליה ונגדריה נעיון ונפועל. מוסיף על אלו למדוהו את חכמת הרמזים הנמלאת לא נספרי מזריה והנכתובים נמכתב המרטומים (והמה לזורים ותנציות מכל חיות עופות ונחמות היותר יקרים ננצל ואשר קדושים היו נענייהם ויבחרום לאלילים) ויתר המדעים ותלכות השפשיפת (פרייע קונסטע) למד מהיונים. ואולם מהחכמים שהיו מהמחצות הקרובים לארץ מזריה למד את חכמות נני אשר (אספירישע וויסעשעאפטע) ואת חכמת הכוכבים של

הנבילים אף שלמד המדעים אלו נ"כ מלת חמתי מזרים כי ציור שמו חמתי מזרים כל תנחומם לתחמות הלימודיות (תלמודהעמל) טיבע וויסעטענשאפטען) ואחר שהגיע אל תכלית ידיעת שתי השיטות האלה והגין נמה יסכימו שתייהן יחד ונמה יתענדו לו שקל נפלים שכלו הנפלא זו מול זו ויוציא משתייהן האמת הזכה. מעודו לא קבל דבר טרם העלהו במלואו שכלו אם ישר הוא אם חין ואם יסכים להאמת אם לא.

ויהי כי גדל הנער לא חדל מלהרחיב יותר ויותר את גבול ידיעותיו הרבות ולא שת לנו כנערים אשר כנילו ונני הנסיכים לחיי עדן ועונו המלוויים נבית המלכות, נעלה נפשו בכל אלה התענוגים וחיי עדנים אך הרגל את נפשו על ידי הסתפקות לחיות חיי פרך וקשים ונמחצ ורסן היה נולם כנ התאמות הפראות, ובכל פעם אשר אחת התאמות נסתה כף-רגלה הגז מעל נגולה ומוטה לא אחר לנטותה אל מקום זה אשר יסד לה בתחלה.

כל יודעיו ורעיו וכל אדם התפלאו עליו ועל התלוצכותיו, עד שהיו מסופקים אם נשמתו אשר נקדנו היא נשמת אלוקי או נשמת אלוש או מורכבת משתייהן, יען היה מונבל וקדוש בכל מעשיו מכל האדם אשר על פני האדמה יקר נהוד. והדר מכל, נעלה ומרומם מכל הנברא נולם אלקים לא נתן לבויתו את מסת חוקה יותר מאשר יעדה לה יד הטבע, ומחדת הנשים כלה נרש נרש מלבו ולא זכר זה כ"א להקים זרע לקיים חיון, ובתחמתו כן-היתה נדקתו ולכן נקרא משא אים אלקים וד' קרלהו. נלחם ציחו והאזיל עליו מרומו עד שהיה אדון הנביאים עכ"ל של פילון היהודי במזמרת הנ"ל.

והנה עיקר מה שכתנתי כל מה שהועתק מחזמרת פילון היהודי הנ"ל אינה נחאר מחמת גבול מעלת וקדושת משה רבינו דנחמת משהה שאינה נריכה היא זהו טיבע

מהים ממה שהקנ"ה נעמחו העיד עליו נחמ"ק (נחמלקן יב) לא כן ענדי משס נכל נייתי נלחם הוא. פה אל פה אדנר בו ומרחה ולא נחידות ותמונת ד' יניט ומדוע לא ירחם לדנר נענדי נמשה. ועוד נחמ"ק (נחת הנרכה) ולא קם נביא עוד נישאלל כמשה אשר יעור ד' פנים אל פנים, ונחמדרס (רנה ומתחמל ויקרא) ויקרא אל משה אחר דוד לו דנרת נחמון נחסיך וגו' הרימותי נחור מעס (תהלים פט) אע"פ שדנר הקנ"ה עס אדם הראשון וכו' וכן נח וכו' וכן אברהם יצחק ויעקב, יחידים נעולם היו אצל משה כמה נדיקים היו עמו שנעים זקנים ונללל וחור ואחרן ונניו והנביאים ולא קרא אלא למשה, היו הרימותי נחור מעס זה משה שנלחם (תהלים קו) לולי משה נחירו וגו' ע"כ יעו"ש נחממת חין שיעור וערך ממה דמנאר נח"ל גדלו וקדושתו של משה רבינו ואין אנו נריכים לעדותו של פילון. היהודי וגם לרבות דזה שכתב דנת פרעה הערימה דננה הוא נגד משמעת הקרא נח"ל. ומ"מ העתקתי הנ"ל להורות תחלת לימודו בכל ענפי החכמות והמדעות שנעולם קבל מהחכמים היותר גדולים נעולם דמחט וגם נגר עליהם לזין שיעור וערך בכל החכמות והמדעות עוד נימתי טל ילדותו זהו עיקר שכתנתי מה שהועתק מחזמרת חיי משה מפילון היהודי וכו"ל.

כח) והנה הנס דמשה רבינו נגר נחממתו בכל ענפי החכמות והמדעות על מוריו דהיו חכמים היותר גדולים. נעולם כפי עדות פילון היהודי (ונחמלקן נחמ"ק הקדום) מ"מ נחור. ומוסכם נח"ל דכל החכמות שנעולם יתנו למשה רבינו נגיני ניתד עס התורה שנכתב ונשנע"פ וכעין דפירש הרע"ב (נפ"א משה א נביות) ח"ל אומר אני לפי שנסכת זו אינה מנסכת ע"פ מזה מחמלת התורה וכו' וחקתי ענדי כוכבים נ"כ נחור ספרים כמו שדנר מלנס נדרכי המוסר כיל' יתנה. האדם עס חנינו

מוסכס נה"ל דגס כל החכמות והמדעות שזעולס נמסרו למשה רבינו נסיני ונמדדש הוצא צילקוט (שמות ד רמז קעג) אס נחמר אהיה עס פיד למח נחמר הוריתיד וקס נחמר הוריתיד למח נחמר אהיה עס פיד אלא אהיה עס פיד זה פתיחת פה ומענה לשון. הוריתיד זה נמי חכמה שגלה הקנ"ה למשה על כל נמי תורה וחכמה ומדע ונמי חיים והראשו מה שעתיד להיות לעוה"ז ע"כ, וצילקוט (נחלתד יג רמז תשלט) אמר לא כן נהגתי עס ענדי משה נכל צניי נאמן הוא כל מה שנמעלה ושנמטה נליתי לו כל מה שנים וכל מה שנחרטה אף על מלאכי השרת ועל צית המקדש הוא נאמן וכו' הראיתיו מה למעלה ומה למטה מה לפניס מה לאחור מה שהיה ומה שעתיד להיות ע"כ יעו"ש ושזנ מכל המצולר מנורר דנמשה רבינו היו תרי סוני חכמה ומדע והיינו סוג חכמה ומדע נקנלת לוימודו מפי חכמי לומות העולם נצית פרעה וכו"ל וסוג חכמה ומדע נלימודו מפי הקנ"ה דעל ידיהס יוננו דיני תורה הקדושה להכמי ישראל ונמסרו למשה רבינו מפי הגבורה צידד עס כל התורה שנכתב ושנע"פ וכו"ז נרור ומוסכס נה"ל.

בש) ובעת אצא לצאר מהות מעלה חכמת ונודל נדקת אצרהס אצינו וכפי המקובל וידוע דאצרהס אצינו ראש חכמי דורו היה ואפילו המצרים דהיו מפורסמים לחכמים היותר גדולים שזעולס נ"כ למדו מאצרהס אצינו וכו"ש ציוסופן לרומיים ספר א' פ"ח מקדמוניות ונספר תעודה צישראל צז פ כתב נשס סופרים נאמנים מחכמי ישראל וחכמי האומות אצרהס אצינו היה מלמד נראש הקתדרה נמצרים ולימד את תרעומיה חכמת המספר והתכונה יעו"ש ונחכמתו הגדולה עסק והעמיק צעיוניות ונחקירות להשיג אחיחת מציאות הצו"ת וכמדו"ל (תדרש רנה נך) אס תאמר שהצידה הוא נלא"ה מציני הצינ

לפיכך התחיל התנא צמסכת זו משה קנל הורה מסיני למחר שהמדות והמוסרים שזנו המסכתא לא נדו אחיה חכמי המשה מלגס הלח קף אלו נאמדו נסיני עכ"ל ח"ל התו"ט שס ולח דנר ריק הוא שהרי זה אחת על הדת עכ"ל יעו"ש ונאמת כמו שהמדות והמוסרים אחת על הדת כן ההכמות ננרכים נהכרח לקיוס הדת והיינו חכמת התקופות נחונה לקידוש החודש וקציעות המועדים, חכמת המדידה נחונה למדידת תחומי שנת ולמדידת עיר הקדושה להלל, וחכמת הרפואה ונחונת לדיני נדה ופלגו דכא וכרות שפכה וגדיני טריפות ולדיני נגעים תס לרצות רפואת הוס כיון שנתנה תורה רשות לרפוא לרפאות (נכרות ס ע"א) נרור דהכרה לידיעת חכונת הרפואה, וחכמת ידיעת טעניות נעלי חיים ונטיעות לדיני כלאים וכדומה כו"כ ידיעות מחכמות הגנרות לקיוס מנות התורה זה נרור ומוסכס נאמת לאמתו דתורת ד' תמימה משינת נפש (תהלים יט) כלומר נתינה התורה לישראל ע"י משה רבינו היתה נתינה תמה שאין אחריה ה"ו הסרון להננתה ולקיומה צסינת הסרון החכמות והמדעות נחומים להננתה עד דיוכרתו לשלימות הננת העורה לעזרת חכמי לומות העולם דעיקר דעמדו על החכמות והמדעים נכס שכלס דעלול לשגיאה ולטעות כמנוסה נחיליה החכמות הנוצעות משכל אנושי וכ"א נתינת התורה מהקנ"ה לישראל היתה נתינה תמה ומשינת נפש כלומר דנתנה משה צידד נמי כל החכמות והמדעות הנחומות לקיוס והננת תו"ק וכנר הארצתי נמקוס אחר נציאור כוונת מח"ל (מנחות כט ע"א) מחי דכתיב (שמות לא) על המנורה הטבורה שירדו מעשיה ממקוס טהרה ע"כ יעו"ש והראיתי לדעת דהכונה על כל החכמות והמדעות דמנורה רוחות להכמה וכמח"ל (צ"צ כס ע"ג) הרואה שיחכים ידירים ושיעשיר יצפין וסימניך שלחנ נצפון ומנורה נדרוס ע"כ יעו"ש (ואכ"מ להאריך נזה) עכ"פ זה

עליו נעל הנירה ח"ל אני הוא נעל הנירה
 כך לפי שהיה אצונו אצרהם אומר תאמר
 שהעולם הזה בלא מנהיג הנין עליו הקצ"ה
 וח"ל אני הוא נעל העולם ע"כ ונספר
 יגירה נסופו פ"ו מ"ד כתב וכיון שגפה
 אצרהם אצונו ע"ה והניט וראה וחקר והנין
 וחקר ומצא ונרץ וגר ועלמה נידו לא עלה
 עליו אדון הכל נ"ה והושיבה נחיקו ונשקו
 על ראשו וקראו אהבני וכרת לו ברית ולארעו
 והאמין נד' ויחשבה לו נדקה ע"כ יע"ש
 ונפירוש הראש"ד ולאחר שזכה לגילוי ח"ס
 נ"ה והאמין נד' זכה להשגה אמתית ולתורה
 יתחמה אלקית וכמח"ל (נראשית רנה
 זר"ס) נקרא כי ידעתיו וגו' ונתורתי יהנה
 אר"ש אז לא למדו ורצ לא היה לו ומהיכן
 למד את התורה אלא זימן לו הקצ"ה שתי
 כליותיו כמין שני רגלים והיו מונעות
 ומלמדות אותו תורה וחכמה מה"ד (תהלים
 טו) ארץ את ד' אשר יעניני אף לילות
 יסרגוני כליותי וכו' יע"ש ונאמרת ה' כ"ז
 בגדר סוד ד' ליראיו וכיון דזכה לתורה
 אמתית אלקית וכדלמך ניומל (כח ע"ג)
 קיים אצרהם אצונו כל התורה כולה וכו'
 שנאמר תורת י' אמת תורה שנכתב ואמת תורה
 שנע"פ יע"ש ברור דזכה לתורת ד' תמימה
 כלומר גם להחכמות והמדעות דהמה נחליס
 להננת תורה אלקית ונהי דנאמרת ה' אצרהם
 אצונו מכנר שלם נחכמות ונמדעים והי'
 ראש חכמי דורו מ"מ וכו' ה' ננחי' שכליות
 אנושי ולהננת תורה אלקית נעיקן דגם
 החכמות והמדעות יהיו מתקום טהרה וכמו
 נמתן תורה דזה נרמו נחלי דכתיב מורה
 הטוהרה שירדו מעשה מתקום טהרה
 (וכסובל נאות הקדוש יע"ש) חסו מדויק
 שפיר נמר"ל (נ"ר היל"ל) נמ"ש והיו
 מונעות ומלמדות אותו תורה וחכמה וכו"ל
 בלומר כל החכמות והמדעות דנחליס להננת
 תורה"ק וכו' תגילוי אור ח"ס נ"ה והוצטח
 מהשי"ת דיתחק ויעקב ונניו נ"כ יזכו להנ"ל
 לתורה וחכמה ע"ז טהרה הקודש חסו

דלמך"ל (יומל כח ע"ג) מימיהן של אנוחית
 לא פרשה ישינה מהם וכו' אצרהם אצונו
 זקן ויושג נשינה היה וכו' יתחק אצונו
 זקן ויושג נשינה היה וכו' יעקב אצונו
 זקן ויושג נשינה היה וכו' יע"ש וגם כי
 אצרהם יתחק ויעקב זכו לקבלת תורה אלקית
 נזירוף החכמות והמדעות מתקום טהרה
 ונסיני ועי"ז זכו לשלימות אחתי נעוה"ז
 ונעוה"ז ולינס לריכין לחכמות ופלוסופיא
 חינונית דנעייס על שכל אנושי וכו"ל אמות
 העולם דלא קבלו תורה אלקית הם מוכרתיס
 לחכמות חינוניות לשלימות נפשם עכ"פ
 לחיקון מדות נשחמות ולקיום שגע מנות
 דנמסרו לנ"נ ויען כי מדת אצרהם אצונו ע"ה
 היחה להקריא נשם ד' לכל בריותיו אשר
 נרא וכדלמך נסוטה (י' ע"א ונ') נקרא
 דכתיב (וירא כל) ויקרא שם נשם ד' וגו'
 אל תקרי ויקרא אלא ויקריא מלמד שהקריא
 אצרהם אצונו לשמו של הקצ"ה נפה כל עונר
 ושם וכו' יע"ש ונפרט לגניו מפלגיו
 והלכך מסר להם אלו החכמות מורשה ונאמרת
 הא דכתיב (חיי שרה) ולגני הפילגשים
 אשר לאצרהם נתן אצרהם מחמת אח"ל
 (סנהדרין נל) מחי מתנות אחר ר' ירמיה
 נר אקל מלמד שחמר להם שם טומאה
 ופירש"י ח"ל שם טומאה כשאף ומעשה
 שדים עכ"ל יע"ש ונמ"ש רנותינו נעלי
 התום עה"ת ונאמרת נכללו נזה כל עניני
 חכמות חינוניות ופלוסופיא לשלימות האדם
 דגם אצרהם אצונו היה משתמש נהם
 נמושכלות ונעיוניות קודם שזכה לגילוי אור
 ח"ס נ"ה והלכך מסרם לגני פלגיו אלו
 החכמות מורשה עכ"פ לשלימות נפשם ע"ד
 חכמות אנושית ושלחם מעל יתחק נצו אל ארץ
 קדם כי שם יקנוו אלו החכמות דאקלמתי
 שלהם תחת השגחת מל ושר משל"כ לגנו
 העקרי יתחק וכדכתיב (וירא כל) כי נישחק
 יקרא לך זרע לו מסר תורה וחכמה ע"ד
 האמתי ולאקית ונצוה"ק פ' יוחי נד"ה
 ויקרנו ימי וכו' זלז"ק רני יתחק פתח

ואמר מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש וכו' והיינו דכתיב (מלכים א' ה') ותבן חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ואנל חכמת בני קדם היה חכמתה דירתו מאזרחם דתניא כתיב (חיי' שר' כה') ויתן אנרסם את כל אשר לו ליתק מאי את כל אשר לו דא חכמתא עילאה דהוה ידע שגמא קדישא דקנ"ה ומשמע את כל אשר לו דהוה דיליה וכו' ולגני הפלגים אשר אנרסם נתן אנרסם מתנות וגו' דיהיז להו גילין ידיעון נכתרין תחלין ונאן אחר אשרי לון אל ארץ קדם ומתמן יריתו בני קדם חכמתא והיינו דכתיב מחכמת כל בני קדם ע"כ יעו"ג ומאוד הארכתי בנירור האי ענינא בחיבורי מראה כהן תליתא (סימן קפ"ה אות ג' עד אות ה') יעו"ג ומכל המצוא מתורר דנאמת גם מאזרחם אצינו היו תרי סוגי חכמה ומדע והיינו סוג חכמה ומדע הנגוי' על הקירא ופלוסופיא דשכל אנושי והיה גזר ראש חכמי דורו וסוג חכמה ומדע ע"ד אמתית וטהרה לאחר שזכה לגילוי אור א"ס צ"ה ולתורה אלקית בגדר סוד ד' ליראיו דעל ידיהם יוצגו תורה אלקית וככ"ל.

ל' והנה זה נרור דחכמת שלמה היתה ע"ז טהרה אמתית ואלהית כיון דכל חכמתו נתנה לו מהקנ"ה וכדכתיב (מלכים א' ה') ויתן אלקים חכמה לשלמה ותנובה הרבה מאלד וגו' ונכתרי (מאמר שני אות סו) כתב ו"ל אחר ההגדר ומה תאמר נחכמת שלמה וכבר דבר על כל החכמות נכח אלקי ובכלי וטעמי וכו' והמפרש צעל יוצר נחמד פירש ו"ל והוא שמלמד כה שכלו חכות הטבע שיהיה צו שהיה חכם מכל אדם ולא ימלא עוד אדם שיהיה נשכלו כפי האפשר בטבע האדם דומה לו עוד נוסף על ז"ס היה צו כח אלקי ורוח הקודש המודיק אותו בדרך תמים שלא ישעה נחקירתו כאשר הגיע לחכמים גדולים

וביותר שהיה חכם נפל בטעות יותר פשוט מנאר לכל מחמת שקרה לו עיפות השכל מרוב העיון עד שלפעמים שנה הרבה כמו שרסאס מארסוטו וכאשר נתגלה היום רוב אגיונו נדנרים פשוטים והוא מפורסם היום בין גדולי האחרונים מהמחקרים משה"כ בשלמה ע"ה שהיה רוח הקודש חופף עליו ומאיר לרגלו עכ"ל יעו"ג.

ולפי כל הנ"ל נאז נאמר כוונת הילקוט (דהנאל לעיל כ') והיינו דנאר דכתיב (מלכים א' ה') ותבן חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מארים ומשום דחכמת שלמה היתה חכמה אלקית ונרוח הקדש והלכך נהי דחכמת בני קדם וחכמת מארים היתה גדולה נאיוכותה ומפורסמת מאד ומקור מקומם נמי היתה מאזרחם אצינו דנחנס להם וגם היה מלמד אלו החכמות למארים (וכהנאל נאות הקדום) מ"מ כיון דכל אלו סוגי חכמה ומדע היו עוד קודם שזכה אנרסם אצינו להשגה אלקית וכל עומק חכמתו זו היתה נגוי' על שכל אנושי וככ"ל נרור דחכמת שלמה דנתנה לו מהקנ"ה והמה נסוג חכמות ומדעות אלקית דהמה גדולים והאנושים נמעלתן הרבה יותר ויותר מחכמת כל בני קדם עם דמקורם המה מאזרחם וככ"ל וסידר נאר מאי קרא ויהבם מכל האדם וגו' וכל הסידור דהאי קרא הוא בגדר לא זו אף זו והיינו מעקרא סידר חכמת כל בני קדם ומארים דנאמת נעלמותם עובדי ע"ז יניחו וכ"א דעסקו נחכמות דנתנו להם מאזרחם אצינו עכ"פ דעי"ז יהא להם אפשרות לשלמות וזוהי נרור דחכמת שלמה דהיא אלקית גדולה מחכמת בני קדם ומארים ונאר הכי סידר לעד"ר גדול נמעלתו מנני קדם ומארים לנר היותו יור כפו של הקנ"ה וקודם החטא בגדר שלימות אמתית (וכהנאל לעיל סוף אות כו יעו"ג) ומ"מ גדלה חכמת שלמה מאד"ר לאחר החטא ונאר הכי סידר איתן האזרחי דר"ל אנרסם ונאלי כיטי איתן האזרחי תורה

דעיקר גדלה חכמת שלמה על אצרהס דוקא מקודם דהשיג אצרהס שלימות אחתי צנינוי א"ס ז"ה וכו"ל עסק נכחמות ונמדעות ע"ד הפלוסופיה ועדיין לא נקרא בשם אצרהס דנאמח שמו העקרי אצרהס היה נקיוס מלח מילה וכדאמר צנדרים (לז ע"א) דלא נקרא תמים אלא נחילה וכתיו (לך יז) התהלך לפני והיה תמים: ואתנה צריתי ציני וצינך וגו' ולא יקרא עוד את שחך אצרהס והיה שחך אצרהס וגו' והלכך אי הוה כתיו ויחסם מכל האדם ומאצרהס הו"ל דגם תמעלת חכמתו אחר דכבר היה שמו אצרהס גדלה חכמת שלמה ונאמח ז"ל ומשום דהי דחכמת שלמה היתה ע"ד אחתית ומקצ"ה וצנדר רוח הקודש מ"מ מעלת חכמת אצרהס אצינו גדולה הרבה יותר ויתר ומשום דצנדר נצואה היא ומקרא מלא (וירא כ) כי נביא הוא וגו' ונצוף מסכת סופרים פכ"א הלכה ט תניא האדם הגדול צננקים (יהושע יד) צננקים זה אצרהס אצינו שהיה גוצה קומתו כנגד שצעים וארצעה אצנים ואכילתו ושתייתו כך היה כנגד ע"ד אצנים וכמו כן מה עשה נטל עשר בני קטורה וצנה להם כרך של צדל והכניסם לתוכה והשמש מעולם לא נכנס בתוכה מפני שהיה גוצה הרבה ומסר להן דיסקורין של אצנים טונות ומרגליות שחמששין לעתיד לנא כשעתיד הקצ"ה להפסיר חמה ולצנה כמה דכתיב וחסרה הלצנה וצנה החמה (ישעיה כד) שחך עתידין לשמש ע"כ והמאמר הזה נפלא ופירש הגר"א זצ"ל חווינלא צננהותיו שיס כמה אכילות זו למעלה מזו אכילת מעשר שני צריך קדושת מקום צירושלב. אכילת תרומה לכהנים אכילת קדשים קלים קדשי קדשים אכילת שלמה המלך ע"ה נחיתוכו את הצית שאכל ציו"כ שהיתה אכילתם למעלה מיו"כ ויש עוד אכילה למעלה מהם והוא אכילת ע"ד אצנים האמורים צנרשה משפטים כח"מ ולא משה אחר עלה אל ד' אתה ואהרן נדד ואציהוא ושצעים איש מזקני

ישראל וגו' ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו ופירשו חו"ל שנהנו מזיו השכינה והיו ע"ד אצנים ואחר שהנחת אצרהס אצינו ע"ה מזיו השכינה צאכילתו ושתייתו היה כנגד ע"ד אצנים זה תוד"ק זצ"ל וציתור צינור כתב הגאון צעל פני אציה צסימן טו ח"ל וענין המאמר הנפלא הנמצא צנפק חס' סופרים זה לשון האדם הגדול צננקים זה אצרהס אצינו וכו' תחילת הדרוש פשוט צעינישרתו לאותן ע"ד אצנים שאלתו צתורה (צנפק פרשת משפטים) דכתיב ולא משה אחר עלה אל ד' אתה ואהרן נדד ואציהוא ושצעים מזקני ישראל וצנפק הפרשה ויעל משה וגו' יאמר שהיה אצרהס אצינו ע"ה גדול כנגדם צמעלה צענין התקשרות הנפש צעלינות וצנקותה צל והיה לו משפע הצנולא שיעור רצ כנגדם וכמו גדול צהשנה כחמה וייחסם הצניקות לצננה קומתו כאלו יאמר שהיה נצד אצרה ואלשו גניע השמימה והאכילה והשתייה הוא כיניו אל המזון הצנולא לנפש ר"ל ההשפעה עלי' וכן כתוב (צפ' משפטים טס) ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו. ולא תחמה שקלו צעל המאמר צמעלת הצנולא גם כנגד משה צצינו ע"ה והכתוב חכריו ואחר ולא קם צציה עוד צציראל כמשה אשר ידעו ד' פנים אל פנים כי לא הגיע משה צצינו ע"ה למדרגה זו עד אחרי היותו צהר ארצעים יום וארצעים לילה וצרתו מן ההר אחר מעשה העגל נאמר (צפרשת תשא) וצנר ד' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו. אצל צעת עליית הע"ד אצנים שהיו אחר מתן תורה מיד עדיין לא היה מוע"ה צמדרה זו.

אצנים צני קטורה הכנים צעיון הטנע שהיה חכמה חיונית ולשון רז"ל שם טומאה מסר להם. וכתב צנפר שצרי אורה ח"ל דע כי יש חכמה חיונית ונקרא חכמת צני קדם הוא החכמה שנתן אצרהס לצני הפילגשים עכ"ל והוא חס'

דז"א ומשום דחכמת שלמה היה צדוק הקודש
 וחכמת האבות ובשנתי י' ה' מחכמתא עילאה
 בגדר נבואה וכח"ש צוה"ק (פרשת ויחי)
 וכהנצל צלות הקדוש וכדצ"ל ארתי כ"ז בחינוכי
 מראה כהן תליתאה (סימן קפ"ה אות ג'
 עד אות ח') יעו"ש היטב והלכך נקט הימן
 דר"ל משה ושינוי משמו העקרי משה לכנוי
 הימן (דהו"ל בגדר תואר משום עדותו
 דהקנ"ה ככל ציתי נאמן הוא) יורה דגס
 מהימן דר"ל משה קודם מ"ת גדולה חכמת
 שלמה ונהי דנאמת היה משה אפילו קודם
 מתן תורה בגדר חכם היותר גדול שכל חכמי
 דורו וכהנצל לעיל (אות כז) יעו"ש מ"מ
 היתה בערכה פחותה מחכמת שלמה ומשום
 דלא היתה ע"ז רוח הקודש כמו חכמת שלמה
 וכ"א מייסוד חכמות חילוניות דקבל ממורי
 חכמי עוה"ע וכהנצל לעיל (אות כז) יעו"ש
 ומ"מ היתה חכמת הימן דר"ל משה קודם
 מתן תורה גדולה נמנעת ערכה מחכמת חיתן
 האזרחי דר"ל אברהם אבינו קודם שנימול
 ומשום דשלימות הימן דר"ל משה קודם
 מתן תורה היתה לעולם ע"ז טהרה כיון
 דמעולם לא היה בגדר ערל צדק ומש"ה
 סיפור הימן נחר איתן האזרחי הו"ל בגדר
 לא זו אף זו ואי הוה נקיט משה הו"ל
 דחכמת שלמה גדולה מחכמת משה אפילו
 לאחר מתן תורה (ומשום דנאמת מעת דזכה
 לגילוי שכינה נקרא מפי הקנ"ה משה
 לעולם ומשום דזהו שמו העקרי כלומר
 דמעולם זכר משה רבינו דנת פרעה משתה
 אותו מן המים וניצל נסיבת רחמנותה
 ועי"ז זכר לעולם נרת ישראל ולא שכן
 עמו ומולדתו ובשמו זה זכה לכל השגותיו
 ע"ד הנבואה היותר גדולה מכל הנביאים
 וכעדות תה"ק (וזאת הנביאה) ולא קם עוד
 נביא בישראל כמשה וגו') ונאמת ז"א ומשום
 דכמו דלא קם עוד נביא כמשה בגדר נבואה
 כן לא קם עוד חכם בישראל כמשה ומשום
 דחכמתו ג"כ הוא נסות נבואה היותר גדולה
 נבואה וכעין דאמ"ל אע"פ שנטלה נבואה

הזהיר (פ' ויחי) וזמה אותה בעל המאמר
 לכרך של צדוק לומר שאין זה הכנה אל
 המזון הנבואי כמו שאין צדוק הכנה אל
 המזון הנשמי כדכתיב (צפרשת נחמתי)
 ונתתי את שמיכם כנחל וכן (צפ' כי
 תנא) והארץ אשר תחתיך צדוק. אצל נבואה
 היא שאין אמונת עבודת השמש או שאר
 כוכב ומזל נכנס בתוך עיונה ומסר להם
 עוד אנשים טובות ומרגליות והם ניימוסים
 מחכמות מופתיות שבהן ישמשו בהפחד חמה
 ולבנה ר"ל בהנצל עבודת כוכבים ומזלות
 והנה רוב האמונות שזמנינו משתמשין בהם
 כדכתיב וחפרה הלגנה ונבשה החמה כי מלך
 ד' נאמא נהר ציון וצירושלים וכו' עכ"ל
 יעו"ש. וזמה תנא כמה גדלה מעלת חכמת
 אברהם אבינו על חכמת שלמה המלך וכפית"ש
 הנר"א ז"ל וכן"ל והלכך לא מני למיכתג
 ויתכס וגו' ומאברהם וכן"ל ולכתוב אברהם
 דה' משמע מחכמת אברהם קודם שזכה לגילוי
 ח"ס נ"ה ולשלימות אחתי אי אפשר משום
 דקיי"ל (צרכות יג ע"א) כל הקורא לאברהם
 אברהם עובר נבשה ר"א אומר נלא וכו'
 יעו"ש ומש"ה הוכרח למיכתג בכוני חיתן
 האזרחי שינוי משמו העקרי לכינוי יורה
 דחכמת שלמה גדולה נמנעתה מאברהם
 אבינו דוקא כל זמן דלא נקרא עוד בשמו
 העקרי אברהם והיינו קודם שנימול דלא
 ה' עוד תמים ושלם נהשגת החכמה ע"ד
 אחתי נאמא משפע נבואה משא"כ לאחר
 דנקרא שמו אברהם וה' תמים מעלת
 חכמת אברהם אינו גלגל הרעה יותר
 ויתר לאין שיעור וערך ממעלת חכמת שלמה
 המלך וכן"ל ובחר איתן האזרחי דר"ל אברהם
 קודם דנימול סידר הימן דר"ל משה וה'א
 דלא השיג מני יתקן ויעקב ובשנתי ישראל
 עיקר טעמא משום דמעלת חכמת הייתה
 לעולם על טהרת הקדש ע"ד חכמתא עילאה
 (וכהנצל צלות הקדוש יעו"ש) וגם נמול
 לח' ימים והיו ח"כ לעולם בגדר תמים
 ושזו אין לומר דחכמת שלמה גדלה מהם

מן הנביאים מחכמים לא נעלה (נ"ב יב)
 וכדנאירתי לעיל אות כב) יעו"ש היטב
 והלכך כתיב היתן דכינוי היתן לשמו העקרי
 יורה על חכמת משה רבינו קודם דזכה
 לשלימותו הנפלא ולא שפיר גדלה חכמת שלמה
 מחכמת היתן דר"ל משה קודם מתן תורה
 וכנ"ל ונתר היתן דר"ל משה קודם מ"ת
 סידר יוסף ונכינוי כלכל והא דשינו שמו
 העקרי יוסף לנד דנאמת בשמו יוסף היה
 תכלל שנים עשר שטני י' ה' זכו כולם
 לחכמתא עילאה ונפרט יוסף הנדיק דכתיב
 (וישג) כי נן זקונים הוא לו ותרומתו
 ארי נר חכים ונמדדש וישראל אהב את יוסף
 רבי נחמיה אומר שכל ההלכות שמסרו שם
 ועבר ליעקב מסרן לו יעו"ש ושוב לא לא
 היתה גדולה חכמת שלמה מחכמת יוסף
 הנדיק וכ"א עיקר גדולה משום פנמא דהיה
 יוסף הנדיק נמזרים ערות הארץ וחסר סיבה
 לפנים בשלימות חכמת יוסף עד דנסי' אז גדלה
 חכמת שלמה מחכמת יוסף דהוא כלכל וכינוי
 כלכל יורה לפחיתות חכמת יוסף מחכמת
 שלמה והיינו דכלכל לאניו ואחיו נמזרים
 ומ"ת סוג חכמת יוסף הנדיק אפילו נהא
 פנמא גדלה נמעלתה על חיתן הארתי והיתן
 דר"ל אברהם ומשה מקודם דזכו להשגה
 האמתי ומשום דהיה יוסף הנדיק משטני
 י' ה' זכו לחכמתא עילאה וכ"א דנפתחה
 קנת חכמתו לנבי חכמת שלמה משום סיבה
 פנמא היותו נמזרים וכנ"ל ונתר הכי תשיב
 דרדע ור"ל דור דעה והיינו דור המדבר
 ותכינוי דרדע דר"ל דור דעה הורה דסיודור
 זה נתר חיתן הארתי והיתן וכלכל
 ה"ל אז ואנ"ל אז ונע"כ דגדלה מעלתו ושוב
 ה"ל גדר לא אז חף אז עיקר טעמא משום
 דהיו דור דעה כלומר נקבלת התורה זכו
 להשגה נפלאה וכמו"ל (מכלתא בשלח פסקא
 זה א"ל ואלוהו) רבי אליעזר אומר מתקן
 אתה אומר שראתה שפתה על הים מה שלא
 רא' ותקלל וכל שאר הנביאים ע"כ

(וכהנא נרש"י נחמא יעו"ש) ולא נביאיתן
 מחזרים נקריעת י' סוף זכו להשגה אלקית
 כזו מכ"ש נקבלת התורה דלכתיב ולא יהיה
 לך מפי הנצורה שמענו (מכות כד ע"א
 יעו"ש) וכיון דקבלו התורה והיו נא"י כלומר
 משום דכל בני ישראל היו צידה ומוקפים
 צעני כדור ושכינה נחוכם זהו ארץ ישראל
 ומכל הני הו"ל נגדר השגת חכמה ע"ד אחתי
 טפי מכל הני דקדמי והיינו תליתן הארתי
 והיתן וכלכל משא"כ נתר דזכו הני דקדמי
 להו להשגה אלקית האמתית והיינו נתר
 דנקראו אברהם. משה. וכן יוסף קודם היותו
 נמזרים שפיר גדלה מעלת חכמתו לאין
 שיעור וערך מדרדע דר"ל דור המדבר אפילו
 נהשגתם על הים ונקבלת התורה ונזה מונן
 כוונת הקרא דכתיב (מלכים א' ה) ונתר
 חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם וגו' ויתכס
 מכל האדם וגו' וכדנרש ר"ל הונא נילקוט
 (מלכים א' ה) ומיושבים כל התמיהות
 דהנאלו לעיל (אות כז) יעו"ש.

לא) והנה נמה שכתנתי דכמו דלא קם
 נביא עוד בישראל כמשה
 נגדר נבואה כן לא קם הכס עוד בישראל
 כמשה נגדר חכמה והיינו כמו דשקול משה
 רבינו כנגד כל חכמי ישראל והסנהדרלות
 דכל דורות עולם צדיקו נגדר נבואה
 ומשום דמפי הנצורה נאמרו כן
 נמי שקול משה רבינו כנגד כל חכמי ישראל
 והסנהדרלות דכל הדורות נחידוש דין מפי
 סנדרו למוד ונמדד חכמות שהתורה נדרשת
 ומשום נדר חכמה וכהנא לעיל (אות כב)
 יעו"ש אפשר להסביר הא דאמר נר"ה (כא
 ע"ב) מזיקק שבעתיים (תהלים יב) רב
 ושמואל חד אמר חמשים עשרי צינה נבדלו
 נעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד שנאמר
 (תהלים ה) ותספרסרו מעש מאלקים נקש
 קהלת למאד דברי חפץ ניקש קהלת לסיות
 כמשה יתה נת קול ואמרה לו וכתוב יוסר
 דברי אמת (ואת הנצורה) ולא קם נביא

עוד בישראל כמשה וד' אחר צנצנים לא
קם במלכים קם אלא מה אני מקיים דנק
קהלת למלא דברי חפץ נקש קהלת לדון דינין
שכלל שלל צעדים ושלל צהרה יתה נת קול
ואמרה לו וכתוב יוסר דברי אמת (שפטים
יז) על פי שנים עדים וגו' ע"כ יעו"ש.

ותפוח טובא חדא דנראה דרנ ושמואל
תרווייהו ס"ל דהאי קרא נקש
קהלת למלא דברי חפץ וגו' הונח מסנר
הפשוט על דנקש קהלת להיות כמשה
ועיקר דוד מתרווייהו ס"ל דר"ל נקש
קהלת לדון דינין שכלל משום דנאמת היה
כמשה ומשמע דמלכים קם והלכך הוכרח
להפקיע פשטות משמעות הקרא דר"ל
ינקש להיות כמשה ולומר דכוונת הקרא
הוא לדון דינין שכלל משא"כ חידך מ"ד
דס"ל לדעולם לא קם נביא עוד בישראל
כמשה ואפילו במלכים שפיר ס"ל דנקש
קהלת להיות כמשה ומשום דסנר צרורה
לומר דהו פשטות משמעות הקרא ונאמת
צריכא רנא להסביר מנ"ל דהונח זה נפשטות
הקרא ולכאורה ליכא צקרא אום רמז על
זה וכמונן.

ועוד למה לא פירש לאיזה ענין נקש
קהלת להיות כמשה כאידך מ"ד
דפירש דנקש קהלת לדון דינין שכלל ושלל
צעדים ושלל צהרה ואי דנימא דנקש
להיות צמעת משה לחוד מלמד דלא מסנר
דהונח נקש זו כלשון דקרא נקש קהלת
למלא דברי חפץ תמוה נמי דאטו לא ידע
חקרא מלא (חלת הדרכה) ולא קם נביא
עוד בישראל כמשה.

ועוד חידך מ"ד דס"ל במלכים קם
וקהלת היה כמשה והא דנקש קהלת
לדון דינין שכלל ושלל צעדים ושלל צהרה
עיקר שמעא משום דכח יפה לבטל מנה
מחזות התורה כיון דהיה כמשה א"כ מאי
מהני הנת קול וכתוב יוסר דברי אמת ולא
קם נביא עוד בישראל כמשה כיון דכח

יפה לבטל מנה מחזות התורה לנר היותו
שקול כמשה.

ועוד למה דוקא נקש לבטל דין עדים
והתורה ולא שאר מנה מחזות
התורה.

ועוד דכיון דלאידך מ"ד דמלכים קם
ועיקר הנת קול מדכתיב על פי
שנים עדים וגו' אכתי הי"ל עכ"פ לדון
שלל צהרה כיון דנאמת נקש קהלת
תיתי והיינו לדון שלל צעדים ושלל
צהרה וכו' נמי דלא סגי שלל צעדים
ומשום דכתיב (שפטים) על פי שנים עדים
וגו' מ"מ בלא התראה שפיר יכול לדון
כיון דליכא צנת קול קרא מפורש דלנני
התראה.

ולחבן כלע"ד דנאמת סנר צרורה היא
דאי אפשר לפרש קרא נקש קהלת
למלא דברי חפץ וגו' כ"א דהפירשו רנ
ושמואל (ר"ה ס) כל חד וחד כדאית
ליה והוא דנר הנלמד מענינו דנקראי
הקדומים העיר שלמה למוסר און האדם
ואמר (קהלת יב) חכר את בראיך צימי
צמדתיך וגו' והגיעו שנים אשר תאמר
אין לי צהם חפץ וגו' הכל הנלים וגו' הכל
הכל וצתר הכי כתיב ויותר שהיה קהלת
חכם עוד למד דעת את העם ואון ומקר
תקן משלים הרנא ואח"ל (עירובין כא
ע"ב) נתמלה היתה תורה דומה לכפיפה
שאין לה אונים עד שכל שלמה ועשה לה
אונים וכו' יעו"ש ונראה מפורש דשלמה
צמכתו הנדולה הרנא לרומם התורה צמלה
עליונה וללמדה לכל העם ואפילו להפשוטים
צמם ואין כח שכלם יפה כל כך להנין
עמקות התורה עשה שלמה לה אונים ע"פ
משלים דע"ז יוכל כל איש ואיש לאחוז
צענפי חכמת התורה וזה מיידי סימא
דענינא דפתח דהעוררות מוסר חכור את
צוראיך וגו' וצתר הכי כתיב נקש קהלת
למלא דברי חפץ וגו' הו צרור מסנר כיון
דמעקרא צהי ענינא כתר דהכל הכל וכו"א

(עב ע"ג) של ארון עדיין מזה האל
הרוע ליקח יצא ויקח ובקידושין (סו ע"א)
כל הרוע ללמוד יצא וילמוד ע"כ וגם תורה
שנע"פ יכול ללמוד מפי חכמי ישראל יעו"ש
ואי דמיא דנקא לתלמי סודות התורה
ואף ומתרי דנקא חזק דעל זה לא יתע
לשגל מתיאלי כ"ח חנינה ועזר מהקצה"ה ועדיין
התפסל דוד (תהלים קיט) גל עיני ולעגיטה
נפלאות מתורתך. ועוד מלשגל נקא קהלת
לתלמי וגו' משמע דנקא ולא עלתה צירו
ונלמדת ששמה על עמקת סודי התורה
וכבר"ל הוצא לילוקי (חקת יט רמז תשנט)
רבי יקח פתח אלוותי לחכמה והוא רחוקה
ממני אחר ששמה על כל התורה כולה עמדת
ועל פרשה זו של פרה הייתי דורש וחוקר
ושאל זה אמרתי לחכמה והוא רחוקה ממני
יעו"ש ותכל הג"ל הוכרחו רב ושמאל (ר"ה
עב ע"ג) לפרשי כוונת הקרא כל חד חד
בדלתי ליה, דא חזק נקא קהלת לתלמי
דברי פסן כלומר דברי תורה כמות מתיאלי
וכמו מתיאלי ליינה דבר הניקא וכל הרוע
ליקח יצא ויקח כ"א כל האוכה זה מעקרא
קא כן נקא קהלת לנכות דנברי פסן והינו
צירור ספיקות צנורה דמיא אפשר לעמוד
על אחיתקן כ"א כצנור דלמי חמדות
שהתורה נדרשת בהם ונבסמכת חכמי ישראל
ובחילוקי דעות יצורר ע"פ הרוב וכל זה אינו
חלקו של חכם אחד כ"א עכ"פ רוב הסנהדרין
וכ"א משה רבינו גם צה היה כמו יפה
ותשום גם סצנור דחידש מפי עלמו היתה
שקולה כנגד כל חכמי ישראל והסנהדרות
ידלו הדורות (וכדצירתי לעיל לתת כב יעו"ש)
היטב חזק דנקא קהלת להיות מושג כלומר
דכה סצנור לתור יהא יפה לצירור ספק
והידוש דין נמזה מחדות שהתורה נדרשת
בהם גם עלי הסכמת חכמי ישראל וכמו משה
רבינו וחזו דהנן צנורין כ"א שום הננה להאי
לתלמי וכו"ל. וזה לדמיין (אחלת הנצרכה)
ולא קם צניא עור גישראל כמשה זקו דוקא

נחורה הכתובה והמסורה דהיא מפי הגבורה
משה ונגדר נבואה הוא ללא קס משא"כ
לנירור ספק נחורה ע"פ סגרא נמדה ממדות
שהתורה נדרשה בהם דעקרו נגדר חכמה
שפיר קס כמשה כלומר כמו דמשה רבינו
כחו יפה למדה מפי עלמו נירור ספק נדיני
התורה ללא שמוע מפי הגבורה וע"פ סגרתו
לחוד נמדה ממדות שמשירו לו נמתן תורה
כן נקס קהלת דגם כחו נסוג חכמה חלקית
דנבגיה יחא יפה לחידוש נירור ספק ע"פ
סגרתו לחוד נלי הסכמת רוב הסנהדרין ולא
עלתה נידו משום דליתא בת קול וכתוב יוסר
דנרי אמת ולא קס נביא עוד נישאל כמשה
כלומר דכתוב על ספרו של יוסר היינו
התורה וכעין הלל היא כתובה על ספר
הישר (ילקוט קהלת יז) דנרי אמת ולא
קס נביא עוד נישאל כמשה כלומר דלין
שם חילוק דגם חידוש מסגרא ונמדה ממדות
התורה ונגדר חכמה נמי לא קס כמשה
ודוקא משה רבינו כחו יפה למדה מפי עלמו
כסגרא לחוד נגדר חכמה ונהי דנבגיה
התורה יתה לגמרי מרשות נבואה וכנסה
לרשות חכמי ישראל ואזן לא נשמים היא
מ"מ אכתי כח משה רבינו יפה נגדר חכמה
ותטעמא לפי"מ דאח"ל (נ"ז יז ע"א) מיוס
שחרז בית המקדש אע"פ שניטלה נבואה מן
הנביאים מן החכמים לא ניטלה ופירש"י
(שם ע"ז) נד"ה ולא טעמא קאמר וכו'
ח"ל אלא סגרת הלל היא הנאה לו נבגואה
חכה להסכים להלכה למשה מסיני עכ"ל
יעו"ש ונראה שיטת הש"ס דלכתי איכא
נחכמים בסגרת חכמתן מעלת נבואה ושון
לפי"ז נהי דנבגיה התורה ניטלה כח נבואה
נגדר חידוש תורה ואפילו משה רבינו משום
לא נשמים היא ונמסרה לחכמים מ"מ כיון
דלכתי בשפע משפע נבואה למעלת חכמה
דליכא נחכמים (וכשיטת הש"ס נ"ז הכ"ז)
נרור דגם למשה רבינו בשפע מעלת נבואה
למעלת החכמה דנבגיה וכיון דנאלמת כח
נבואתו דמשה רבינו יפה ושקולה למעלה מכל

חכמי הדורות דמעולם שון ממילא כח חכמתו
נמי יפה למעלה מכל חכמי הדורות דמעולם
כיון דליכא נחכמתו מעלת נבואה דידיה
א"כ חכמתו נובעת ממעלת סגרת הלל הנאה
לו נבגואה היותר עליונה על כל סוגי נביאות
שפיר שון חכמה כזו כחה יפה לחידוש ונירור
דין נגד סגרת כל חכמי ישראל ונהי דגם
חכמתן נובעת משון נבואה מ"מ שון נבואה
פחותה נמעלה דלין כחה יפה למדה מדכתיב
(נחלקי) אלה המצות וגם מעולם לא ניתנה
תורה ע"י נדר נבואה כזו והלכך כח חכמה
דעיקר נביעתה מנבואה כזו נמי איין כחה
יפה לחידוש ונירור ספק מפי עלמו ולא יחא
טפל חמור מהעיקר ודוקא משה רבינו דנאלמת
נכת מעלת נבואתו נתנה תורה מפי הגבורה
וסוג נבואתו התפשטה אח"כ נחכמתו לחידוש
דין מסגרא נמדה ממדות שהתורה נדרשה
בהן שפיר מסגרא הוא דנימא כמו נחידוש
דין נבגואה קודם מתן תורה וגם נמתן תורה
שקול משה רבינו כנגד כל חכמי דורות
דמעולם ה"ה נחידוש דין נגדר חכמה לאחר
מתן תורה דנהי דניטלה כח נבואה לחידוש
תורה משום לא נשמים היא מ"מ כיון דלכתי
מעורר נחכמתן מעלת נבואתו וכנ"ל ומעלת
נבואה משה רבינו שקולה טפי כנגד כל
הנביאים שפיר משוי לחכמה דנבגיה נסוג
שקולה טפי מכל חכמי ישראל ומהאי טעמא
נמי נהי דחכמה שלמה היתה מרובה מכל
החכמים שהיו לפניו ולאחריו וכדכתיב
(מלכים ג יז) מ"מ מעלת נבואה דנובעת
נחכמתו ע"י סגרת מן החכמים לא ניטלה
(נ"ז שם) לא היתה נמעלת נבואה כמשה
כיון דמפורש נחורה ולא קס נביא עוד
נישאל כמשה וכנ"ל שון נבואה ככל חכמי
ישראל ונאלמת שון נבואה כזו איין כחה יפה
לרומם מעלת החכמה דנבגיה לחידוש ונירור
דין ע"פ עלמו לחוד זהו טעמא דמ"ד קמא
דנקס קהלת להיות כמשה וכנ"ל
וחדד אחר נביאים לא קס נמלכים קס
ואיין ר"ל דנמלכים קס נביא כמשה

עינים נראית המלאך ודבר עמו ונסוף עלה למעלה ממנה שדי והכל בעצור ישראל ולכבודם ואחרי שש לארצו היה קוסם כי כן יקראנו הכחות נמיתו ואת כלם נן בעור הקוסם הרגו נחרצ וחליה שישלחו יד נביא ד' וכך אמרו נמדרש (נמדרס סיני רנה) כלם מקק לרוח הקודש וכשנודעו נללק נסתלקה מחמו רוח הקודש וחזר להיות קוסם כנחלה לפיכך צווח רס הייתי ואוריני נלק עכ"ל יעו"ש ונאמת אין להאריך תפרסמות גלויס וידועים לעיני כל ישראל דכלם לא היה כ"א קוסם וא"כ איך יעלה על הדעת דכלם היה נמעת הנבואה ח"ו כמשה רבינו ונרר דז"א וכו"ל:

ולקדשםא דחלתא לפי"ח דזיאתי (לעיל אות כח כט יעו"ש) דמשה רבינו היו תרי סוגי חכמה ומדע והיינו סוג חכמה ומדע נקבלת לימודו מפי חכמי אוה"ע נבית פרעה וסוג חכמה ומדע נלימודו מפי הקב"ה דעל ידיהם יוצגו דיני תורה הקדושה לחכמי ישראל ונמסרו למשה רבינו מפי הנצורה נידע עם כל התורה שנכתב ושנע"פ וכן היה נאצרהס אצינו תרי סוגי חכמה והיינו סוג חכמה ומדע הנבואה על חקירה ופלוסופיה דשכל אנושי והיה צה ראש חכמי דורו וסוג חכמה ומדע ע"ד אחמי וטהרה לאחר שזכה לגילוי אור א"ס נ"ה ולתורה אלקית ולנבואה וכל אלו החכמות החינוכיות מסר לגניו מפלגיו וכמה"ץ (סנהדרין גל) נקרא דכתיב (חיי שרה) ולגני הפלגשים אשר לאצרהס נתן אשרס מתנות מחי מתנות וכו' שחסר להם שס טומאה ופירש"י ח"ל שס טומאה כשוף ומעשה שדים עכ"ל יעו"ש ונאמת כל אלו החכמות היו לשלימות נפסם וכ"א ליצחק מסר חכמה ומדע האמתית בגילוי א"ס נ"ה וצוה"ק פ' חיי שרה מנזר ח"ל ולגני הפלגשים אשר לאצרהס נתן אשרס מתנות מחי מתנות אליו סטריין דרגין תחלין דלינון שמך דסטרי רוח מסנר' בגין לאשלח דרגין ואסתלק יצחק

רבינו והיינו שלמה כיון דנאמת לא היה שלמה נביא כ"א בעל רוח הקודש למוד ואס יתקעש מי לומר הכי א"כ נהא דתניא (ספרי חלת הנרכה) נישאל לא קם נעוה"ע קם ומנו כלם ע"כ יעו"ש מתי לפי דעת המתקעש יסובד לומר דח"ו כלם היה נביא כמשה רבינו חה ודלי תלמנה שפתי שקר וישתקע הדבר ולא יאמר מי דהקב"ה נענונו מועיד עליו (נחעלתך יב) לא כן ענדי משה נכל נבית גלמן הוא: פה אל פה אדנר נ ומרה ולא נחיות ותמונת ד' נבית ומדוע לא יראתם לדבר נענדי נמשה: וגם לרבות הסעיד הקב"ה עליו דמעלתו ננבואה גדולה מהאצות וכדכתיב (וארה ו) וארץ אל אצרהס ואל יצחק ואל יעקב נא-ל שדי ושמי ד' לא נודעתי להם ע"כ וגם לרבות דמעלת משה רבינו גדולה מששים נבוא ישראל ומכללם אחרן וחור והזקנים וכדכתיב (משפטים כ"ד) וגם משה נבוא נבוא ונ' עלה אלי הברה ונ' ואחר כל אלה יעלה ח"ו על הדעת לומר דח"ל יאמרו דכלם היה גדול ננבואה כמשה רבינו ונאמת לא מצינו דנקרא כלם נבואה נביא כ"א כלם הקוסם ונמרה ערובה (נרכות ז ע"ה) דתניא ואל- צועם נכל יוס וכמה זעמו רגע וכו' ואין כל צריה יכולה לכיין אותה שעה הין מנלם הרגע דכתיב ניה (נמדנר כד) ויודע דעת עליון השתא דעת נהמתו לא הוא ידע דעת עליון הוא ידע אלא תלמד שהיה יודע לכיין אותה שעה שהקב"ה כועס נה וכו' יעו"ש והדמנ"ן נביאורו על התורה (נלק כנ פסוק לא) נקרא ויגל ד' את עיני כלם כחנ ח"ל מזה הכחות נלמוד כי כלם חילו היה נביא איך ינטרך לגלוי העינים נראית המלאך כאשר יאמר הכחות נמי שלם הניע לנבואה כנער אלישע והנר המנרית ולא יאמר כן ננביאים וכך קראו הכחות כלם נן בעור הקוסם ומה שאמר הוא כאשר ידבר ד' אלי יקרא ידועתו העתידות נקסמיו דבר ד' אכל לכבוד ישראל נא אליו השם נבילה הוא ואחרי כן זכה לגלוי

על כלא נמתינותא עילאה כדקא חזי בני
הפלגשים חלין הו צני קטורה וכו' וכו'
קדמה אל חרץ קדם בני דתמן חינון סטרי
חרשי מסאני ת"ח כתיב וחרצ חכמת שלמה
מחכמת כל בני קדם חלין חינון דהו מנני בני
פלגשים דאנדרס והא חוקימנא דהא נאיון
חררי קדם חינון דחולפין חרשין לגני נשא
ומההיא חרץ קדם נפקו לנן ועוור ונלעם
צנו וכולהו חרשי והא חוקמה ע"כ ומאחר
הארכתי צה נחזירי מראה כהן תליתאה
סימן קפ"ה יעו"ש היטב ומכל המצואר
נראה דמוסכם לחז"ל נש"ס וצוה"ק
דנאחא כל בני חכמות החינוניות ומכללן
קסמים לידיעות העתידות נמסרו מאנדרס
חינו לגני פלגשיו לשליחות דרגין וכ"א
לגני חכמה ומדע אמתית חכמה אפרסם
ומסרם לינחק ולגניו מיעקב כל בני המה
גדר טומאה וכמה"ל שם טומאה מסר
לם וכיון דנלעם ג"כ כמו וחכמתו היה
צוה וכחז"ק הנ"ל לא היה ה"ו מעולם
גדר נטויה דסוג נטויה הוא מחכמה אמתית
מח"ס נ"ה וכ"א גדר קוסם וחמס ישראל
דלאחר צוה (צלק כנ) כי לא נחש ניעקב
ולא קדם בישראל וגו' הוה בני גדר טומאה
וכמונן כ"ז להמעין היטב חז ברור דכפי"מ
דגם נמשה רבינו היה חרי סוגי חכמה
ומדע דגם בני דהיה נחמני בני קדם
ומכללם נלעם וכהנז"ל צוה"ק וכנ"ל ג"כ
ידע משה רבינו ונפרט נהכרת היה דידע
לכו כיון דשקול כנ"ד של שנים ואחד
כלומר ככל הסנהדרות דכל הדורות (וכהנז"ל
לעיל אות יז יעו"ש) וכמה"ש דמנ"ס נפ"צ
הלכה ח' מה' סנהדרין ח"ל חין מעמידין
נמסרין בין גדולה בין נקטה אלף אכשיס
חכמים וננונים מופלגין נחכמת התורה
נעלי דיעה מרובה יודעים קצת משאר חכמות
כגון רפואות ומשנן ותקופות ומזלות
ואינטיגניות ודרכי המעוננים והקוסמים
ומחשבים והנבי ע"ז וכו' עכ"ל וסנהדרין
(ס"ח ע"ב) נר"א הגדול דאמר ולא עוד

אלא שאני שונה וכו' שלש אלפים הלכות
ננטיעת קשואין וכו' והיכי עמיד הכי וכו'
לשעות אי אמה למד אלף אמה למד להבין
ולאורות ע"כ ופירש"י ח"ל ננטיעת
קשואים הלכות מיני כשפים שעל ידיהם
נחמלא כל השדה קשואים וכו' היכי עמיד
ר"א הכי שעשה מעשה ננטיעת קשואין
להתלמד נהם ר"ע הוא דעמד ר"א עכ"ל
יעו"ש ומכ"ז ברור דמשה רבינו ידע כל
הני קוסמים וכנ"ל

ורפ"י כל הנ"ל מונן ספיר הספרי ומימאר
ננטיעים לא קם נמלכים קם והוא
עפי"מ דמנאר דמשה רבינו היה נביא ומלך
וחכם. נביא דכתיב (חאת הנרכה) ולא קם
נביא עוד בישראל כמשה. מלך דכתיב (שם)
ויהי בישראל מלך וגו' ונשבעות (יד ע"א)
שחין מוסיפין על העיר והעזרות אלף נמלך
ונביא וכו' ונמאר (שם טו ע"א) וכן חששו
לדורות ופירש"י ח"ל ונימי משה דהוא מלך
ונביא ע"כ יעו"ש. חכם כדאר"י (נדרים
לח ע"א) חין הקנ"ה משרה שכינתו אלף
על גזר עשיר חכם ועניו רב ושמולל דלמרי
חרווייהו חמשים שערי צינה נבראו נעולם
וכולן נתנו למשה חסר אחת שנאמר ותחסרהו
מעט מאלקים וכו' יעו"ש וכיון דמנאר
דחכמתו וננאחזו גדולה מכל חכמי הדורות
דמעולם ברור דגם מעלת מלך דהיה נמשה
רבינו גדולה ממעלת כל המלכים דכל הדורות
דנאחזת מעלת המלך אינה למשול נקנין נופות
מחמת יראתו כירא מן הגזלן כ"א למשול
נקנין נפשות מחמת עשותו משפט וזקק חז
תליא גבול חכמה ורחב לב ובנקשת שלמה
מהקנ"ה (מלכים א ג) ונחת לעבדך לג
שמע לשפט את עמך וגו' ושלחת לך חנין
לשמע משפט וגו' הנה לך כל חכם וננון
וגו' יעו"ש וצוה נאל לציילור כונת מה"ל
בהני דיוקי ננטיעים לא קם נמלכים קם.
בישראל לא קם נטויה"ק עס והיינו ננטיעים
לא קם כמשה כלומר נמנעמו ננטיא דעיקרו
הוא ננטיאים לא קם נכל הנטיאים כמשה

קוסם עם דגם צה ה' חכמת משה רבינו גדולה מהד מ"מ קם כחמו ומנו צלעם וכנ"ל. (לב) והנה לפי"מ שניארתי צלות הקדוש) דמ"ד צנניאזים לא קם צמלכיס קם ר"ל דמעלת משה צנדר מלך מחמת חכמה שפיר קם ומנו שלמה ומשום דחכמת שלמה גדולה צמענמה חכמת משה רבינו שז אין לומר לדידיה דהא דכתיב נקש' קהלת למנא דצרי חפן דר"ל להיות כמשה רבינו נחידוש וצירור ספק צמורה חסנרתו לחוד וצנדר חכמה דא"כ לא שייך לומר ע"ז; וכתוב יוסר דצרי אמת ולא קם נציא עוד צישראל כמשה והלכך ח"א דז"ה ציון דהאי מ"ד ס"ל דיוקא דקרא צנניאזים לא קם צמלכיס קם כלומר דוקא צנדר נצואה לא קם כמשה משא"כ צנדר חכמה דהוא סינא למלך שפיר קם וא"כ שפיר יכול נ"כ לצנר ספק צמורה ע"פ סנרתו לחוד צנדר חכמה וכומו משה רבינו וצנ"כ לומר להאי מ"ד דקרא נקש קהלת למנא דצרי חפן ר"ל דנקש לדון דינין שצנז שלא צעדים ושלא צהתרה ומשעמח דכיון דהאי מ"ד ס"ל דמעלת החכמה שפיר שלמה כמשה רבינו עכ"פ לצירור ספק צמורה חסנרתו לחוד נגד כל חכמי ישראל שפיר נקש נמי לדון שלא צעדים והתרה ומשום דסנרתו צזה היתה דעדים והתרה אינם מנצירת הכתוב כ"ל לצירור אמתית החיות וכעין דלמר נקידושין (ס"ה ע"ב) לא איצרו סהדי אלא לשקרי יעו"ש ומני להנצין צין שונג לחזיר והלכך כל היכא דלפער לצנר אמתת הענין וגם ההנצנה דלא היה שונג שפיר יכולים לדון אפילו שלא צעדים והתרה וא"צ צסון ציטול מזה מנחות התורה דנאמת צנר צרורה לומר דכוונת התורה דאי אפשר לצירור אמת ע"י עדות אנשים פחות משני עדים ומ"מ לא צניק דוקא עדות לצירור החיות כ"א צכל אופן דלפער הצירור כמו צעדים שפיר דמי וה"ה שלא צהתרה וכנ"ל וכ"ז משום דהאי מ"ד ס"ל מדיוקא דקרא

ומשום דמעלת נצואתו גדולה ועליונה למעלה מעלה צאספקלריא המחירה צמלכיס קם כלומר מעלת משה צנדר מלך דתליא צחכמה קם כמשה והיינו שלמה צמענח מלך היה גדול כמשה משום רוחו לצ צחכמה אלהית וכנ"ל וכן צישראל לא קם כלומר צמענח נצואה דמשה רבינו צנוגע לישראל לא קה כמשה. צאומות העולם כלומר צמענח ידעות עתידות דהוא צצוה"ע עם דגם צנלו החכמות היה משה ידועה זו שפיר קם ומנו צלעם והוא דוקא צחכמת החרשין והקסמין ולא צנצואה דנאמת אפילו משה רבינו צכל גדול מעלתו צנצואה עקרו היה לחיצת ישראל וכמה"ל (צרכות לצ ע"ה) צקרא דכתיב (שמות לג) לך רד וגו' ח"ל הקצנה למשה רד מנדולתך כלום נחתי לך גדולה אלא צצניל ישראל ועכשיו ישראל חטאו אמת למה לי וכו' יעו"ש וצנ"צ (קכ"ה ע"ב) אמר עד שלא כלו חתי מדנר לא היה דינור עם משה וכו' ופירשצ"ס ח"ל לא היה דינור עם משה פה אל פה צנחצילה אצל אל הוצרכו לצינור כגון צמעשה דקרא שהיה אחר מעשה מרגלים היה מדנר ע"י מללך לו צצורים וחומים ח"נ לא היה מדנר עמו אלא ע"י צורך מעשה הצריך להם עכ"ל ורש"י צצומש (דברים צ ט"ז) כתב ח"ל ללמדך שכל ל"ח שנה שהיו ישראל סופים לא נתייחד עמו הדנור צלשון חנה פנים אל פנים וישבו הדעת ללמדך שאין השכינה שורה על הנציחים אלא צצניל ישראל עכ"ל יעו"ש וכ"א צנודל דקתו וענותו וחכמתו וזה לגילוי ח"ס צ"ה ולנצואה ומ"מ היתה נצואתו ממוכה צמעלה מצהרם אציו וכ"א צמתן תורה וזה למעלה צנצואה להיתור מופלגת מכל הנציחים וכהנצא צאל היטע לעיל (אות ל) יעו"ש והו שפיר כוונת הספרי צישראל לא קם צנצואה דנוגע לישראל לא קם עוד נציא כמשה צאומות העולם כלומר צידיעות עתידות צנוגע למזה"ע דצוה ליכא פה נצואה כ"א פה

לחדש ולגדר ספק בתורה מסכנת עולמו לחוד
גד כל הכוין ישראל ומשום דגדר חכמה
זה מעלתו כמשה רבינו וכו"ל ומ"מ נלע"ד
דאפילו למ"ד נהרס דס"ל נקש קהלת לדון
דינין שגלג שלם צעדים ושלם נהרסה
ומחילא דנפסרתו לחוד גדר חכמי הדורות
יכול לגדר זה דוקא גדר הסכמת חכמי
ישראל ולא גדר סדרת משה רבינו ומשום
דנהי נמעת חכמה שקול שלמה כמשה רבינו
מ"מ לגבי משה רבינו נעלמו ח"ן כח סדרת
וחכמת שלמה יפה לחלוק על סדרת משה
רבינו ומשום דמזכרה מעלתה ממעלת חכמת
משה דחכמת שלמה הוא נסבס רוח הקודש
וחכמת משה רבינו הוא גדר נבואה עילאה.

קיצור העולה מכל מה שכתבתי דעיקר
פלוגתת רנ ושמואל (ר"ה כ"א
ע"ג) הוא אי שלמה הוא כמשה גדר אל
החכמה לצירור ספק בתורה ע"פ סדרתו
לחוד גדר רונ חכמי ישראל דחד ס"ל דלא
הוא כמשה וחד ס"ל דהוא זה כמשה עכ"פ
גדר רונ חכמי ישראל לחוד ולא גדר משה
ומחילא חזרר וזה דמשה רבינו שפיר כח
סדרתו יפה לחידוש וצירור ספק בתורה נמזה
ממדות שהתורה נדרשת נזה גדר כל חכמי
הדורות ומטעמא דכחו דהיה אל הנביאים
היה נמי חזי החכמה וכמור"ל ויקרא רנה
(פרשה א' פיסקא ט"ו) ונתורה נבוכים.

ובאמת אח"ל (מגילה ל"א ע"ג) דקללות
שנמשנה תורה משה מפי עולמו
אחרן ונחמד"ה משה וכו' כתבו ח"ל משה
מעלתו אחרן ונרוה הקדש עכ"ל יע"ש הרי
דהגם דמפי עולמו אחרן מ"מ נכתבו בתורה
וכהי דעיקר דנכתבו בתורה וה"ל ג"כ ככלל
תורה אלקית מפי הנבזרה משום דנחרי הכי
היה הקצ"ה אומר ומשה אומר וכוונת חסו
דמאוי לזה ג"כ לגדר מפי הנבזרה (וכהנחל)
לעיל אות ד' יע"ש) מ"מ מחילא שחייקן

דכח שלמה גדר חכמה יפה כמשה רבינו
לדון מפי עולמו נמלתא דסנרס גדר כל חכמי
ישראל והלכך נקש שלמה לומר דנהי דמפורש
בתורה ע"פ שנים עדים וגם התורה דנעיקן
הוא מילפותא דקראי (לנהדרין מ חל
יע"ש) מ"מ זיל נתר טעמא וסנרס דעדים
והתורה עקסר לצירור אמתית החיון
ומסנרס הוא דנימא דככל סוג צירור שפיר
דמי וכיון דעיקר הכי דילג גדר סנרס שוג
סנרסו דשלמה מ"י סנרס צרורה לומר הכי
וע"ז יא נח קול וכתבו יוסר דברי אמת ע"פ
שנים עדים וגו' כלומר נמלתא דמפורש
בתורה או נלימוד ופירוש נקרא מפי משה
רבינו ח"ן שום חכם שנעולס ואפילו נמעלת
חכמה כמשה רבינו יכול לנטל ומשום דזהו
גזירת הכתוב זולת צדיני ממונות ומשום
הוזאת נע"ד כמלה עדים דמי (קידושין
ס"ה ע"ג יע"ש) והא דנקט ע"פ שנים
עדים ולא ממי לפותא דחיות התורה משום
דאיכא כמה קראי להתורה ולא ממי לאתויי
לכולהו סמך נהאי קרא לחוד גם על ניטול
להתורה דלי אפשר וחדא מנייהו נקט וזהו
עיקר פלוגתת רנ ושמואל (ר"ה כ"א ע"ג)
דחד ס"ל דנקש קהלת להיות כמשה והיינו
לחידוש וצירור ספק בתורה ע"פ סדרתו
לחוד וע"ז יא נח קול ולא קם נביא עוד
בישראל כמשה כלומר דנהי דמסר צירור
ספק לחכמים והסכמת כולם או רונ וכ"א
משה רבינו יכול לגדר מסנרתו לחוד גדר
חכמה עיקר טעמא משום דנכח חכמתו מעורב
ממי סוג מעלת נבואה דשקולה כגדר כל חכמי
ישראל והלכך דוקא משה רבינו יכול לחדש
ולגדר ספק בתורה מפי עולמו גדר כל חכמי
הדורות משא"כ שלמה נהי דמעלת חכמתו
הוא כחכמת משה רבינו מ"מ כח חכמתו
הוא נסבס חכמה אלקית צרות הקודש וממוכה
נמעלתה מהכמת משה רבינו דהוא נסבס נבואה
וכנ"ל וחד ס"ל דנקש קהלת לדון דינין שגלג
ומשום דגדר מעלת חכמה שפיר יכול שלמה

להתחפץ והתוית' תי' נגליון תינה אחת
כנון להד"ס, אין זה אחת, ליתא, ולא רייתי
להזכירם ולפרשם פה כי רבים הם גדולה
תמיהתי על הגאון צעל סדר הדורות ואין
להאריך עכ"ל ושם אות מ' מערכת מהר"ם
מרוטנבורג כתב עוד ח"ל ונלחו הכי מקונני
מרגנן קדישי זקני שער שקנלו מרנוחתיסו
דאין לסמוך על דברי שלשלת הקנלה כי
הדברים עתיקים מקונטרסים שונים אשר
מלא וסמך עליהם ויש מהם מוטעים ולא
תקראם הם אחתים ושם ראיתי להרנ
יש"ר מקנידאס נמנרף לחכמה דף ז' שהעית
דברים על שלשלת הקנלה עכ"ל הרמיה"א
ז"ל והגאון צעל סדר הדורות נהקדמתו כתב
ח"ל ועל צעל שלשלת הקנלה שפכתי סוללה
להסיר סולת מן הפסולת כי רובו מהם
ככולו מלא טעות ראה ושמע מה שכתב הג"מ
יוסף קנידאס נב' מנרף למכמה (דף ז' ע"א)
ח"ל ר' גדלי' בן חייא צעל שלשלת הקנלה
כתב וכו' אין מניחין ראייה מן השוטים וכו'
שקלקל חמורו נכונים עד שהאמת שנתוכו
חינה ניכרת עכ"ל והג"ר יש"ד מקנידאס
כתב עוד על צעל שלשלת הקנלה דמהראוי
היה לקשרו בשלשלות של גדולי יעו"ש
ונלחמ כפי"מ שחמור ומפורש חמורה ונש"ס
ונש"ע (וכדניארתי נאר היטב נלחמיות
הקודמות) נרור נלי שום לל ספק דמה
שהעתק נסדר הדורות נשם שלשלת הקנלה
נעונדל דקשר של תפלין (והוא נסדר הדורות
ה"א מערכת רבינו יעקב אחיו של רש"ס
הנקרא ר"ת יעו"ש) חיה מין כתבו ציוהכ"פ
שחל להיות נשבת ומשום דכל דבריו נזה המה
מינות וכפירה מנורף לנורות נמורה ועד
המנואר להלכה נחורה ונש"ס ונש"ע וכו"ל
ואני נשגע שנעה נש"ת ונד' חלקי ישראל
נכל אופן וכח השנועה דמ"ש נסדר הדורות
נשם שלשלת הקנלה דברי נגליו וכוניו נענין
קשר של תפלין דמין וכופל נכל החמורה
העתיקו שם נדברי הגאון נסדר סדר הדורות
נכדי לפשט עקמותית ומיטת נתק עומק

תזה דכל מה שאמר מרע"ה ואפילו מפי
עצמו הסכים הקנ"ה על ידו מדחיין דנחר
הכי הקנ"ה אומר ומשה אומר וכותב וטעמא
דחלחא משום דנלחמ היתה לעולם השכינה
מדגרת מתוך גרורו וכהנא כ"ז נספרי
רבותיו ז"ל וסוג נרור דלא זו דלא היה
כח שום חכם ואפילו כל חכמי ישראל
דנכל דורות עולם לחלוק על סגרת משה
רבינו מפי עצמו לחוד אף זו דמי שירה נד
דעתו הו"ל כופר נמור נמורת משה רבינו
ומשום דנלחמ כל דבריו מזוקקים שנעתיים
והמה כמפי הגבורה נינהו ואפילו דלחמם
משה רבינו מפי עצמו (וכדניארתי כ"ז
נלחמיות הקודמות יעו"ש) וכ"ז נרור.

(לג) והנה מכל מה שכתבתי נמור
ניטול דעת הנפסדה נדרשת
דופי של יחזקאל אנרחמסקי (דהנא לעיל
אות י"א יעו"ש) ומה שמתך יסוד דופי
דרשתי על צעל שלשלת הקנלה עז נזה מקור
חיים מקרא מפורש ונמרות ערובות וג"ע
מפורש נאר היטב ומנן לו נורות נשגרים
לקיים מה שכתוב (ירמיה נ' ה') וילכו אחר
ההנל ויהנלו ה"ה צעל שלשלת הקנלה
דמוסכם ומקונל אלל כל מי שיש לו ריח
נלימוד דכל דבריו הנל הנלים וכזנ וטעות
וכמ"ש הגאון החסיד הרמיה"א ז"ל נספרו
שם הגדולים (מערכת גדולים אות א' מערכת
הרא"ד ח"ל ונש"ס שלשלת הקנלה הרנה
דברים וכו' ונלחמ אין לאנד הזמן להשיג
עליו כי היה שומע מכל אדם וכותב וכל
אשר שמו או מלא כתוב נכל אופן שיהיה
כתב והם דברים שאינם אחתים וגם ערנ
דב עלה אחס וניותר תמיהתי על הגאון
צעל סדר הדורות דהי' מופלג נחכמה מלח
אין נמשך אחר צעל שלשלת הקנלה והעתיק
דבריו כמה פעמים שאינם נכונים ונפרט
ענדי הקדמותי כתב עליו והביא דברי הרנ
יש"ר וכו' והיו יודע כי כמעט שנעתי
חיה דפין משלשלת הקנלה לא יכול יוסף

הלך זה דיראו שפלות מעלת משה רבינו
בתוך חיצורו דעל סדר הדורות דהי'
מפורסם גליון וחסד ויר"א ונחמה לאמתו
מלמד דכל זה המה דברי מינות ונורות
ומשום דניטולן מנורר מתורה וש"ס וש"ע
עוד נכלל מלי דכזי והנלים לא יאמין
נהם אפילו מי ש"ז לו שכל כחינוק בן יומו
זה יודה כל המעיין ומכ"ז נרור כשמש
דמין וכופר נכל רתורה כתב זה בתוך דברי
הגאון נעל סדר הדורות להשרין מינים
למיניהם ולאחר זמן ערך ג' חדשים שכתנתי
כל זה כדעתן לירי ספר אלני טל מכבוד הגאון
האדיר והקדוש מהור"ר אברהם ז"ל רב
בסאכאטשוב ובהקדמה ראיתי דכתב ח"ל.

להסיר מכשול מדרך עמי הנני להזהיר
היות כי ראיתי **רשעים קבורים**
שהפסוק ספרים נשם גדולים שהיו נדורות
שלפנינו ונפנו נחוכס סף רעל לצוד נהם
נפשות נקיים ותמימים כי הרואה יאמין
לתומו כי הדברים האלו ממקור נאמן יאלו
לזאת ידע כל איש אשר ספרים הנדפסים
נשם איש שהי' מהדורות שלפנינו נלתי
הסכמות גדולי ישראל שידעו שאלה הדבר
שממקור נאמן יאלו הדברים או לכל הפחות
שראו את כולו מעבר אל עבר שנקי הוא
מתקם זיוף פגול הוא לא ירצה ואינו נכון
שיקנה אותם שום אדם ולא יציאם אל ביתו
ולא יביט נהם כלל וכלל דברי חז"ל עכ"ל
של הגאון האדיר הקדוש ז"ל הנ"ל יע"ש
וכתיי שמה נלני שכוונתי נס"ד לדבריו
הקדושים ומציאות דשכיתי דרשעים קבורים
נפנו סף רעל נספרי גדולי ישראל לצוד נהם
נפשות נקיים ותמימים ונרור כשמש דהאי
עונדא גיבא דהועתק מנעל שלשלת הקבלה
בתוך דברי סדר הדורות נמי מתון וכופר
גמור נחנעל נ וכו"ל.

לד' והנה כמו שרשעים קבורים יפנו
סף רעל לטעות ישרי דרך כן
דרשעים קבורים נלים אחרים למלאת

דנריהם נשפתי שקר ונדרשת דופי נמקלות
נפומני כו"כ פעמים ונחמה לאמתו נראה
דעיקר כוונת הדורש יחזקאל אגראמסקי
נדופי דרשור זו הוא לקרנ לנן של ישראל
למינות וכפירה נחורה שנע"פ נריש גלי
וממילא נענלא ונזמן קרינ ג"כ נחורה
שנכתב וכמו ננזוק ונחתום וכמ"ש הרמב"ם
נפירוש המשניות (לנות פ"א משנה ג')
יעו"ש זה נרור כשמש דלס לא כן. חין
מקום לדופי דרשור זו ומשום דכיון דעיקר
יסודו הוא מדברי שלשלת הקבלה דהועתק
נסדר הדורות ונחמה המעיין היטב נמ"ש
נסדר הדורות יראה דאפילו נעל שלשלת
הקבלה נעמלו לא כתב ותפס לעיקר. האי
מעשה דר"ת אמר למשה רבינו טעית כ"א
למעשה השני דר"ת שלל למשה רבינו פירוש
הקרא דאחר דהועתק נסדר הדורות נוסח
המעשה דכתב שם דירד ר"ת כארי ואחר
משה טעית וגו' כתב עוד ח"ל וקבלתי
מתלמידי הגאון רבי ליאון דמוריאל ומ"ג
זקני הדור ואחר שקבלה אלס מזקניהם
שכך היה המעשה שנחיות ר"ת ורבינו אפרים
הגדול נר' יצחק נרגשפורק נרפתי וכו' והיו
מפלפלים על קשר התפלין כי רבי אפרים
אמר שחייב לקשרם נכל יום שנאמר וקשרתם
לחות על ידיך ור"ת אמר שלא יש חוב
לעשותו נכל יום וכן פלפלו הדנה עד שחרה
אפו של ר"ת ויעמד על רגליו ויקרא נקול
גדול ויאמר משה רבינו עליו השלום רד
וכן נעק נ"פ עד שירד משה רבינו ע"ה
נישינה ויאמר לו ר"ת אני אומר שאין
לקשור קשר של תפלין נכל יום ושלא נחיה
זה נחורה שקבלת מהקנ"ה והוא משה רבינו
לדבריו וילך לו עכ"ל יעו"ש וכיון דנסדר
הדורות נשם שלשלת הקבלה נעמלו כתב
דהמעשה ננוסחתה הראשונה מוכהשת
ומצולת מגלוני קשישי תלמידי הגאון רבי
ליאון ומ"ג זקני הדור וכ"א כדכתיב נחר
הכי דר"ת קרא למשה רבינו לשאלו פירוש
וקשרתם. אם הוא כפירוש דר"ת שנת מהאי

מעשה דמוקנלת מגלוי קשישי דהכי היתה לא זו דליתא רחיה ד'כולים לחלוק ח"ו על משה רבינו אף זו רחיה צדורה דנפסק צדורה סגרת משה רבינו העיקרית והמכרעת וא"כ היכי מלאו לנו להאי דורש יחזקאל אנראמסקי למיזל צהר איפכא כלומר צהר המעשה דמוכחשת ומופרכת מגלוי קשישי תלמידי הגאון רבי לילאון ומ"ג זקני הדור ולמידה מנה ד'כולים לחלוק ח"ו על משה רבינו צדורה שצ"פ ולא למיזל צהר המעשה דאמיתתה מוקנלת מגלוי קשישי הנ"ל ולמידה מנה דסגרת משה רבינו היא המכרעת בכל ספק צדורה ומדחיגן דלויזל צהר איפכא ולמידה מנה סגרת הנדויה והכחזת ולדורשה צדורים אין ספק דמיטת נלנו להוריד מעלת משה רבינו צדורה שצ"פ וכו"ל.

והנה כ"ז ברווחא דמלתא ונאמרת האי מעשה דהועתק בסדר הדורות בשם שלמה הקבלה בכל סוג נוסחא ונוסחא ואפילו נוסחא בתרא נמי בטלה ומנוטלת מעקרה משמע ולא מנעיא נטוסתה הראשונה דר"ת אמר משה טעיה וכו' הוא וכזו היא זמלנד דזהו כפירה בגבורה בכל התורה כולה היא נמי נענמתה הנל הנלים משום דכ' דמרא האי עונדא היה הנביא רבינו שמואל והוא קרא למט"ט והוא חמר דם השכינה תהי' מוכרתה לירד ורבי אליהו אינו יכול לירד כי הוא מקריג קרננו לפני הקצ"ה וכו' יעו"ש ונאמרת כבר בטלה נטוה וגם לא בשמים היא ואינן כולנו וענין דהשכינה זהא מוכרתה לירד והקרנת קרנן את כל אלה יא רוח וזה צדור למי שיש לו ריח צלמוד ורחמים הנדנים למי שאמרן כלומר הנעל שלמה הקבלה דמלומד צהלים וסקרים וכו"ל אלא אפילו המעשה נטוסתה השניה דצהר הכי דפסי הוקנל היה העקרית נמי בטלה ומנוטלת מעקרה משמע ומשום דהלכה עוקנתה דהלכה נר רה לא בשמים היא ושת לא יכול ר"ת לחמת פירושו להלכה ע"פ

שאלתו למשה רבינו אחרי דכבר הוא צעולם העליון וכ"ז צדור להמעיין היטב דעיקר דופי דרשת יחזקאל אנראמסקי הוא לטות ישרי דרך וללוד נפשות נקיים ותמימים להשקותם מים המרים המלררים זו מיטת וכפירה צדורה שצ"פ וצהר הכי צדורה שצכתו והלכך חמך יסוד דופי דרשתו צמלי דכדיצי דככתבו צעט עטיו של נחש הקדמוני דצרי מיטת וכפירה צדורה שצ"פ וצהריסת יסוד הדת הישראלית וכ"ז צדור כשמש.

לה) וביותר יא לשעק זעקה גדולה תורה דלא זו דלא נמלא מי דירעיש על דצרי מיטת וכפירה והריסה בכל הדת דמפורש יאלו מפי דמכנים לוחי בשם רבינו הגאון האמתי (ונאמרת המוטעה) אף זו דעוד נחמו יד לפושעים צברכת יישר כח ות"ה על דופי דרשתו זו ומי צדלש אנשים העומדים על הפקודים למשמרת התורה מקום שמגלים שם נערים נעורים מצורה ומלות והוא (סומל נער העצרי) זשואיש קאלעדזש (צלע"י) והוא המכונה ד"ר יחזקאל עפשטיין וחצרו וחס הכ דדופי דרשתו זו נשאה חן צעיניהם ומשום דגם המה צלוחה עלה עמוקה ולא לחנם הלך זרזר אלל העורר ונאמרת עד כמה מהרואי לאנת על גודל התנופה והנציעות מהני דהמה חכמים צעיניהם מה דנדנרים מאומתים ומקונלים מפי גדולי וקדושי האומה ואפילו צמה דכתנו מפורש צכתני קודש דנאישם אינם מאמינים וכ"ל הנעימו הכוונה דצדרי הוא וכזו וכעין תחית המתים ע"י אלישע דתמיכתם על הרמז"ס צדורה נצוכים דמאן דהוא פירש ע"ד דניחא לכו להמעיט הנס וכל דצד דאין שכלם משגי קוראים האיות וכדומה ועל דרשת דופי דעיקר תמיכתה על יסוד דצרי כזו ושא והנלים נעממתן ולא יונת על שכל קטן שנקטנים אחרים צפה מלא אני מאמין צלמונה שלימה וכדי סיון וקף.

ובעיקר מה שכתבתי דכל דרשתי זו מלמד
דכ"א דברי נורות ומינות וכפירה
נכל התורה היא נ"ב הריסת כל הדת הדבר
מפורש נרדנ"ז ח"ג אלה נב דכתב ה"ל
אלת ממני נראונו שאונסים אותו לחזור לדת
אחרת אם היינו למסור נפשו עליה או דלמא
לא כיון שהדת ההוא אינם עונדים כוכבים
אדרבא מיתקדים את ד' יתוד שאין זו דופי
וכו' ואכן לא אמרינן יהרנ' ואל יעבור אלא
נב' תמורות שהם עונות כוכבים נ"ע וספ"ד
וכו' והאריך שם בתשובתו ונתן דברי
אריכותו כתב ה"ל ומעשה נבדון דידן אומר
אני כל שכן הא דיהרג ואל יעבור אם מפני
מנוה אחת של תורה אחר יהרנ' ואל יעבור
מי שאנחנו לעזוב כל הדת כולה ולהיות
כאחד מעמי הארץ ולכפור בכל תורת משה
על אחת-במה וכמה שיפגע ואל יעבור זאת
ועוד אקדש שניך להודות שהיה שם אדם
שמעלתו-הוא למעלה מתעלת משה רבינו
ע"ה הו'פדוסה נכל הדת וכו' עכ"ל יעו"ש

היטב מפורש יחא מדבריו ז"ל דנאמר
דמעלת חכם לפעמים גדולה ולמחית נערכה
דמעלת משה רבינו זהו צדד כפירה נמורה
והריסה נכל הדת ומחויב להיות יהרנ' ואל
יעבור והרמז"ס נספר המלות מטה ז' כתב
ה"ל מנוה ז' היא שנונו להשבע בשמו
כשנערך לקיים דבר מהדברים או להכחישו
כי צוה תהיה הגדולה והכבוד והעילוי והוא
אמר יתנך ונשמן תשבע וכו' ועל זה הגד
תשבע אומתנו בשם משה רבינו מה נכבד שמו
כאלו הכשע נשבע נאדון או נמי ששלחו
עכ"ל יעו"ש ומכ"ז מנורא כמה גדלה מעלת
משה רבינו ומכ"ז נרור כששם דקדורש
יחאאל אנראמסקי והשומע ומחזיק טינותא
כולם כאחד מלמד דהמה מינים וכופרים נכל
התורה כולה ראויים נמי למותקן על העמוד
וכמ"ש ניו"ד סימן רמ"ג ס"ק ל"ו ה"ל
האומר לתנינו איני מקבל ממך אם היית
כמשה מלקין אותו משום ציון עכ"ל וכהנול
לעיל (אות כו) נאריכות יעו"ש.

בענין נשואין בערכאות

רה

סימן יא

וזהנה עוד זה מדבר חסד כלומר עדיין לא שלתי ולא שקטתי ולא נחתי מדרשת דופי של המכונה רבני הגלון האמתי (ו"ל המוטעה) יחזקאל אגראמסקי ויצא רגז נמרס לירי חונרת (מהגלון המוטעה הכ"ל) זו הראה כחל דהתירא להתיר אשת איש בלא גט בדברי נורות וחמורות וחסרון הננה בפשטות הגמרא ונאמרת לו היה אפילו עמש בדבריו ממי הוא שפלות וקלות גסות רוח להדפיס חונרת נהתר איסור אשת איש בלי משא ומתן עם ת"ח צנירור האי דינא מקודם הדפסתו ולשמוע חוות דעתם זה ולא להתיר איסור חמור זה מדעתו לחור ועוד לפרסמו בדפוס וגם דנהקדמתו לחיבורו הג"ל הדפים דמתבקש מהת"ח דפה שיעיינו זה ויחוו דעתם זהו צדד נישא נחר דענין מתמלכין (נ"ב ד' ע"א) ונאמרת דבריו אלו בהקדמתו אינם כ"א לכסות עינים ובעיקר התירו הוא עומד על דעתו דהוא ואין בלתי נפה וכולם כלין וכאפס עגדו וכמפורסם כ"ז נפה ויען כי נאמרת כל דבריו צנירור האי ענינא המה הנל הנלים ומעידין על מחברם דהוא ע"ה גמור ונכלל הא דאמר (קידושין י"ג ע"א) כל שאינו יודע נטיב גיטין וקדושין לא יהא לו עסק עמיה וכו' וקשין לעולם יותר מדור המנוול וכו' יע"ש אמרתי להעתיק דבריו ועיקר יסודו בנחר איסור חמור אשת איש לעלמא ולהראות ציטון וחוסר הננה בפשטות הגמרא דאפילו בר צי רב דחד יומא לא

יטעה בה והאי נברא ברמות רוחא בנה ע"י יסודו להתיר אשת איש לעלמא בלא גט חסד החלי נהתקת דבריו מחונרת הכ"ל חסד לשוט שם.

שאלה. איש ישראל מדווג עם בת ישראל צדיקת הגיטות ננימוסי האזרחים בלשכת שלטון המחשלה מבלי חופה וקידושין בשעת איסור זיווגם שם בלשכת השלטון לא היו שם אנשים אחרים זולת אבי הכלה ואחותה אשר שמשו שם נמור עדים במשך שלשה שבעות אחרי נשואים אלה דרו יחד כאיש ואשה בהוטי"ל אח"כ עברה רוח קטטה ביניהם ותשכ האשה לבית אביה לבדה ודרה שם ששה שבעות מנעלו. אחרי כן נתפייסו שוב ודרו יחד שני שבעות בהוטי"ל במנשסתר. מני אז עזבה אותו לגמרי ונאשמת הנחמתו התיר משפט המחשלה את קשר האישות שביניהם באופן רשמי חסד כשנתיים ימים שאינה נחשבת עוד כאשתו אפילו בננימוסי האזרחים. הוא נעלם מלא ועד היום לא נודע מקום מגוריו. ועתה היא באה להנשא לאיש אחר ועולה שוב השאלה הכללית אם יש בהזדווגות הראשונה אשר חיו יחד על פי רשימת הנשואים בלשכת השלטון חש אישות מן התורה או לא ובנדון דידן ישנם עוד גירופי התר שדירתם יחד הייתה בהוטי"לים כאלה שאין שם עדים כשרים מציים. ועוד שהאיש והאשה אינם זהירים כלל אפילו באיסורי תורה החמורים ואינם שמים לב לזה?

(א) וזהו סדר רשימת הגיטות בננימוסי האזרחים בלשכת השלטון האיש

מניע את רצונו שהוא רוצה לקחתה לו לאשה והיא גם היא חוזרת ואומרת שהיא רוצה להיות לו לאשה והדברים האלה נכתבים ונתקמים נעדים בספר נלשכת השלטון צפנקם המיוחד לכך. יש שהוא נותן אחר כך טענת על אלצעה נחור טענת נשואים (ואין זה נדרש מנימוסי השלטון) אך נגדון דידן אם אפילו נהגו כך אין זה שום חשש משום שלא היו שם עדים כשרים נמנעם זה כחמור נחורף השאלה.

סימן א

תשובה. א) אלה המחמירים נאיש ואשה הדרים יחד חיי אישות צוות שמדונו ננימוסי האזרחים ומלריכים ג"פ כדת נושא וישראל היינו מטעם החמור נניטין (ע"ג ע"ג פ"א ע"ג) שאין אדם עושה נעילתו נעילת זנות ונחור ונעל לשם קידושין ומה שאנו רואים שם דרים יחד כדרך איש ואשה הרי אנו כעדי יחוד (עיין נבית שמואל נח"ע סוף סימן לא) וקיי"ל הן הן עדי יחוד הן הן עדי ניהא. נישור הס מעמידים ודריהם לדעת הרמז"ם שפלבס אסורה להדיעט ואין אדם עושה נעילותיו נעילות אִיסור ונדולו נעל לשם קידושין וכו'.

ב) יש מוספים ואומרים שלא נעין כלל שיכון וינעול לשם קידושין כדת משה וישראל אך כיון שהוא דר אשה והוא נל אליה פשוט חיי אישות היא נעשה ממילא אשת איש ואינה דומה לפינגש שנאמר נה נה"ע אשה"י סימן כ"ו לאלה החולקים על הרמז"ם וסנירי לכו שהדיעט מותר נפלבס לו אפילו אם יחקה לו ואפילו היה הדבר נפני עדים כשרים (עיין. סס ננחור הנולה) שפיל. רק. פלבס לנח? שונה היא פלבס שידה לו לכחלה לחיות אחת קיי פלבס לנח אכל היכל דמחית לחיות נה

חיי אישות סתם לו אם יס נדבר זה עדי יחוד היא נעשה ממילא אשת איש ומולאים קנת ראה כדריהם מהחמור נבית שמואל נראה סימן כ"ו כאשר יתנחור להלן.

ג) אך אחרי עיון נעמק הדברים לא נמחל יסוד מטוסם להנריכה נט הלא כך כתב הרמז"ם נסוף פ"ז מה אישות וכן המקדש נפחות משה פרוטה או נמלוה ונחור נעל סתם נפני עדים נריכה נט שכל נעילה זו סמך ולא על חותן הקידושין הפסולין חקק היה שאין אדם מישראל הכשרים עושה נעילתו נעילת זנות והרי נידו עתה לעשותה נעילת מנה"ה הרי דקדק נלשנו וכתב "מישראל הכשרים" אכל מי שאינו ישראל כשר לא נאמרה נ חקק זו שאינו עושה נעילתו נעילת זנות ואפילו נאדם מישראל הכשרים לא כתב הרמז"ם את דיו אלא נכהלי גוונא שקדשה קודם נמלוה או נפחות משה פרוטה ונלה הוא את דעתו ורצונו שאשה זו תהיה קנויה לו ואינדה נקשר נישואין כדת משה וישראל וכן נלטה גס היא את דעתה אכל נגדון דידן שרשמו את זיווגם ננימוסי האזרחים ואין לנו שום גילוי דעת מהם שם רונים נאגוד והתקשרות נקידוש תורה מנין לנו לומר מסתמל שנעל לשם קידושין? הרי גס נהלכות נירושין פ"י ה"ז דקדק וכתב כן "המגרס את אשתו ונחור ונעלה נפני עדים קודם שנגשא לאחר נין שגרסה מן הנשואין נין מן האירוסין הוחיל ואשתו היתה הרי זו נחוקת שהחזירה ולשם קידושין נעל ולא לשם זנות" הרי גס פה הטעים נדנריו, הוחיל ואשתו היתה הרי זו נחוקת שהחזירה" אכל נזו שלא היתה אשתו כדת משה וישראל מעולם אינה נחוקת שנעלה עכשיו לשם קידושין וכו'.

ד) גם נה"ע אשה"י נפיתן קמ"ט סעף ה' סתם המחנר כדעת

גם מהוספת לשון הרמז"ס, האויל ואשתו היא הרי זו נחזקת שהחזירה" משמע שחזקה זו שאין אדם עושה נעילתו נזונה ונועל לשם קידושין חיתא רק נזו שהיתה כבר נקידוש תורה ויותר מזה לא שמענו.

ו) וכן כתוב גם כ"ע אה"ע (נסימן קמט סעיף ו) נלשון כזה, וכן איש ואשה שהמירו נאום הנזירות ונשאו זה לזה נחזקות הכותים אע"פ שמתחילים זה עם זה בכל יום לעיני הכל חזקושים להם משום קידושין" ונציילורי הנ"ל הרבה הטעם ויסוד דין זה אל האמור נציילורי הנ"ל נסימן כ"ו אות ט שהכל ודאי על דעת הנישואין הראשונים שהיו נחזקות העכו"ם נעל ואין אומרים הכל החזקה שאין אדם עושה נעילתו נזונה והייט משום שלא היה קודם צניעות עסק קידושין וכ"ש לדעת הרמז"ן שחמיר פלג המיוחדות לו הרי הוא כפגש אלו (וכן כתוב גם בתשובת הר"י"ש סימן ו) ואף לדעת הרמז"ס שסובר שפלג אסורה להדיוט מכל מקום לא אמרינן נחם שנעל לשם קידושין כיון שאין מוחזקין נדקדקי מלות עיי"ש.

ז) הגה מסוף דברי הנ"ל משמע שנעילת איסור חליה מולתא ואפילו היכא שלא היה צניעות קודם עסק של קידושין אך כיון שמוזנו נקניעות והוא איש זהיר נמנות אמרינן שאין עושה נעילתו נזונה ונעיל לשם קידושין וכן נחלקת מחזקה נסימן כ"ו ס"ק נ' החמיר בלבוש הזמן שהיו שומרים מלות נזנעא ובנשא אטם חנוסה לשם אישות אף שנשאה נחזקות הכותים כתב שם שיש להתייבש היטב אם יש להחזירה מנלי גט ונפרט אם היו זהירים נדה עיי"ש אצל גם האמור נסוף דברי הנ"ל נדרך העדפה והאמור נחלקת מחזקה נדרך "יש להתייבש היטב" נאמר רק היכא זהירים נמנות אצל נאליה שאינם זהירים

הרמז"ס ז"ל נה' גירושין (פ"י הי"ט) וכתב, שלא אמרו חזקה זו שאין אדם עושה נעילתו נעילת נזונה אלא נאשתו גרושה או נחזקת על תנאי ונעל סתם שהרי אשתו ונאשתו הרי הוא נחזקת. שמינו עושה נעילתו נעילת נזונה" הרי דקדק המחזק נלשנו והוסף נעמל ומלחא, שהרי אשתו" למר לן דכי אמרינן שחזקה שגמר ונעל לשם קידושין היינו דוקא נאופן שכבר נלו את רצונם שהיה אשתו נקשר אישות של קידושין תורה וכדעת הרמז"ס כן גם דעת רש"י ז"ל שדקדק וכתב נגיטין (דף פ"א ראש ע"ב) נד"ס מה לי מן האירוסין, ה"א מדין נעל ואין אדם נועל את, "אשתו" נזונה נכד" הרי גם מדבריו משמע שחזקה זו חיתא אלא נזו שהיתה כבר אשתו וכן דעת הר"ש שם. ואפילו נמשככת שנשחזכה לו על מנת להנאל לו נחופה וקידושין כתב נחשבת הרמז"ן שפילו נל עליה חזק חוששין לקידושין שכיון שלא היה עוד עסק קידושין צניעות ואולי אשה שנגרשה ממנו או נארוסה (שקדשה על תנאי שקדשה נמלח) שהיה כבר עסק קידושין צניעות חיישינן לקידושין אצל משוככת דמילא לאשה דעלמא והיינו ע"כ מטעם שלא נלו מעולם את חפס נמעשה שהם רוצים נקשר אישות כדת משה וישראל.

ה) לכן אם לחשך אדם לומר שהא שכתב הרמז"ס שנשאר נשים חזקה שנעל לשם נזונה היינו דוקא נפניו הנא על הפנויה דרך חזקה אצל זה שנשאה צניעות האחרים להיות לו לאשה הרי דעתו לנישואין שפיר יש לומר שנעלה לשם קידושין? חזק הרי העתקנו לעיל (אות הקדום) מה שכתבו צניעות שמואל בשם הרמז"ן נצי משוככת שנשחזכה לו להחזקת אה"כ נקשר אישות כדיון תורה אך כיון שלא היה עוד צניעות מעשה קידושין לא אמרינן נה שנעלה לשם קידושין הוא הדין נציזון דיון נמי, וכן

כלל נאסור נדה החמור ובשאר אסורי תורה ואינם שמים אליהם לנש כלל נכאלה כולי עלמא תורה שיתנייהו נחוקה שאין אדם עושה נעילתו נעילת זנות ונעיל לשם קידושין הלא אפילו נחתיח עס גרושחו והיא נגדחה כתב נמשנה לחלך נה' גירושין פ"י ה"ט נשם והרדנז' ז"ל שאינה נריכה ממנו נט משום דמח"נ אם הוא זאיר נדה הרי לא נעל ואם אינו זאיר נדה כיון שלא חייב לאיסור כרת לא חייב נעילת זנות.

(י) אבל נאמת נראה שגלשה חילוקי דינים בשיטת הרמנ"ם נהענין הכדון (א) נמגרש את אשתו ונעלה אמריק לשם קידושין נעל ולא לשם זנות היינו מטעם שכתב הרמנ"ם נה' גירושין פ"י ה"ז "שהואיל ואשתו הייתה הרי זו נחוקה שהמירה" אכל לא משום חמור האיסור דנעילת זנות אמריק שנעל לשם קידושין ולהכי לא נצי הכא שיהיה דוקא "אדם מישראל הכשרים" דומיא דנצי נסוף פ"ז מה' אישות וכיון שנמגרש את אשתו ונעלה הטעם הוא שאמריק שנעל לשם קידושין היינו לא משום חמור האיסור דנעילת זנות אלא משום "הואיל ואשתו הייתה הרי זו נחוקה שהמירה" לכן ישנה חוקה זו אפילו נגרשה משום שחלל נה דנר ערוה והרי היא אסורה לו וכו' אך כל זה כשנעלה קודם שנשאת לאחר ונרשה השני משום שעוד דעתו עזינה אמריק שהמירה אכל אם אחרי שנשאת נעלה הראשון נשאת לאחר ואחרי נגרשה השני ננעלה נפני עדים להראשון לא אמריק עת "הואיל ואשתו הייתה הרי זו נחוקה שהמירה" שכיון שנשאת כבר לאחר אין דעתו עליה עוד וכנכריה נחשבת לו והיינו שדוקק הרמנ"ם נלשונו וכתב ונעלה נפני עדים קודם שנשאת לאחר (ב) נקדשה נפחות משום פרוטה או נמלוה ואחר כך נעלה היינו שלא הייתה עוד אשתו קנויה לו בקידושין תורה כדיון אכל יש לנו נגלי

דעתם וחפנס שרונים הם נקשר אישות בקידושין תורה כרת משא וישראל נכנון זה כתב הרמנ"ם נסוף פ"ז מהלכות אישות הטעם דאמריק שנעיל לשם קידושין משום "שאין אדם מישראל הכשרים עושה נעילתו נעילת זנות והרי נידו עתה לעשותה נעילת חמור אחרי שיש לנו נגלי דעת של שניהם שרונים הם נקשר אישות בקידושין תורה (ג) ננעל אשה פנויה סתם נפני עדים דעת הרמנ"ם שנכחלי ננוול לא אמריק שנעל לשם קידושין אפילו אם מוחק לן הנעל שהיא "אדם מישראל הכשרים" (כדמשמע מהא שכתב נה' גירושין פ"י ה"ט "שלא אמרו חכמים חוקה זו אלא נלשנו שגרשה נלכד או נחקש על תחלי ונעל סתם שהרי אשתו היא" הרי משמע מדגריי שלא אמרו חוקה זו ננעל סתם אשה פנויה שלא היה נידו ונניה עסק קידושין קודם אפילו נלכד מישראל הכשרים דומיא מהא שנחשע היינו ממקדש על תחלי ונעל סתם שמירי נכחי כמנאר שם נהלכות אישות סוף ז'.

(יב) חיצא מכל האמור למעלה שדעת הש"ע היא כדעת הרמנ"ם ונכשלו נחוקות הגוים כיון שלא היה ננייהם קודם עסק של קידושין תורה לא אמריק נהם חוקה שנעיל לשם קידושין (ואפילו מה שנאמר נחלקת מחוקק (נסימן כו) נדרך "יש להתישב" לא נאמר אלא נלכד ואפסם ונלנעה הם זאירים נמנות אכל נלנה שאינם זאירים נדה ובשאר מנות ולא שמים לנש להם כלל לא מלצו מי שאמר שיטו נחוקה שאין אדם עושה נעילתו נעילת זנות) ואפילו הרמ"א נסימן ל"ג נסעיף א' שהעתיק שיש אומרים שפני הנל על הפנויה לפני עדים מושגין שאל נחכין לשם קידושין והיינו כדעת הגוונים שאמריק שסתם אדם כשר מישראל לא נעיל נעילת זנות אכל כל זה נכל עליה רק פסם אחת אכל ננידון דיון שנשלו נחוקות הגוים והם חייב אחר

(ב) איתא בתוספתא קידושין (פרק א') הלכה א' "ונזילה כל נזילה שהיא לשם קידושין מקודשת שאינה לשם קידושין אינה מקודשת" נתמיד משנה זה גירושין (פ"י ה"ט) הוכיח מתוספתא זו כדעת הרמב"ם ומפרש שם כונת הדברים שאינה לשם קידושין אינה מקודשת היינו כל זמן שלא נודע לנו מפרש שניאמו היא לשם קידושין לא אחריו שצנע לשם קידושין ואינה מקודשת אצל נאמח הענין הנידון בתוספתא אינו סתם פירוש זה אטו תנא דתוספתא איירי שם בתקירת דעת הנוצל אם בנאמח הוא נועל לשם קידושין ועושה מעשה קידושין או לא? הלא התוספתא דנה שם צעיקר דין קידושי נזילה כיצד דומיא דמייירי שם נזילה צעיקר דין קידושי כסף כיצד וצעיקר דין קידושי שטר כיצד וע"כ הכי פירושה ונזילה כל נזילה שהיא מפרש לשם קידושין מקודשת אצל כל שאינה לשם קידושין אף כי שהוא נזל אליה משום חיי אישות אינה מקודשת ותני תנא דתוספתא עיקר דין נקידושי נזילה שסמס נזילה לשם חיי אישות אינה עושה קידושין.

(ג) וכן יש להוכיח ממה שכתב הרמב"ם נזילה כל נזילה שהיא מקודשת מתן תורה היה אם פועה אשה נשוק אם רנה הוא והיא נישא איתה מכניסה לתוך ביתו ונזעלה ביתו לנזין עלמו ותהיה לו לאשה כיון שנתנה תורה לטווי ישראל שם ירנה הליש נישא חסד יקנה אותה תחלה בפני עדים ומח"צ חסיה לו לאשה שנאמר כי יחם חסד קסה ונא חליה" ופשוט לזון הרמב"ם משמע שהליונות נזישואי אשה נזון הורפ מתן תורה יוצין לאמר מתן תורה חינו רה נזה, מה שהודם מתן תורה לא צעו יצדים ונזעלה ביתו לנזין עלמה ולחמר חתן תורה צעיון עדים, הו עיקר החילוק הוה שהודם מתן תורה חס רנה הוא והיא נישא איתה מכניסה תחת ביתו ונזעלה

כך תמיד תנלי חופה ונרכת חתנים נהי שכלה נזל נרכה אסורה לנעלה רק מדרבנן אצל מ"ח כיון דלא איכפת להם למיענד כנהו נין בני ישראל הכשרים נחופה ונרכת חתנים שמע מינה דסני להם נזישואי אררחיים נלד ואם נזיש ואשה שהמירו נאזנס הנזירות ונשאו זה לזה, נחוקות הכותים סמס נש"ע אה"ע נסיתון קת"ט סעיק ו תנלי חולק שאע"פ שמתידים זה עם זה נכל יום לעיני הכל אין חוששין להם משום קידושין אף כי שאין להם האפשרות מפני אונם הנזירות להנשא נחופה ונרכת חתנים קל וחומר ננידון דיון שיש נידם לנשאת נשואים כנהוג נונדיון יהודאין ולא ענדי שמע מינה דלא נישא לכו נכסי (ועיין עוד נש"ע אה"ע נסיתון טו סעיק ל).

סימן ב

(א) כל המשא ומתן שנסיתון הראשון הוא סונג והולך רק בתקירת דעתו וכוונתו של האדם אם הוא נועל לשם קידושין או לא. כלומר אם היה כלל מעשה קידושין או לא אצל מכללן ואילך המשא ומתן הוא צעיקרי דיני קידושין היינו נרור הדברים של אלה האומרים שנשאלו ננימוסי האזרחים לא צעיון כלל שיכון וינעול לשם קידושין אף כיון שהוא דר איתה ונא אליה משום חיי אישות היא נעשה ע"י כך אשת איש כאלו קדשה אם יש נדבר זה עדי יחוד ואינו דומה לפלגש דשאי פלגש סימיה לו לכתחלה לחיות אהר רק חיי פלגש אצל היכא דנחית לחיות נה חיי אישות סמס לו אם יש נדבר זה עדי יחוד היא נעשית אשת חייג (כתבאמר לעיל בקאם סימן א') אצל נאמח חורבם איפכא תנעמם וכך נעו שלא נאמח נזישואי לשם קידושין נה תהיג לעשתה נשת חיה.

כמסקנתו. ואולי גם דברו בית שמואל נס"ק
א' שם מחלימים לזכר.

(ה) הנה פה שאלה אחרת מעין הענין
הנזק (ר"ל התנולר נאות
הקדום) אולי יוליד מזה המעיין איזה אור
גם שיהיה להועיל נדרר השאלה אשר עליה
אנו דנים. איתא בתוספתא יצמות פרק י'
הלכה א' ג' נא ישראל פקתה שנישאת לבסוף
הרש אינה אוכלת מת ונפלה לפני יצם פקת
אוכלת" ויש לחקור אם עכשיו אחרי שיצמה
הפקת מדעתה היא אוכלת רק נתרומה דרנן
כיון שהיא זקוקה לו רק מחמת זיקת קידוש
הרש שהם דרנן או דלמא אם יצמה הפקת
עתה מדעתה אף כי שהיתה כונתם מחמת
זיקת יצם דרנן קנה מדאורייתא ולאכלת
אף נתרומה מן התורה דומיא הא דליתא
בסו"ת הגמרא ביבמות (דף כ"ג ע"ב)
למכמים שסנירי אף קדש ליצמתו אחר
שחלה אע"פ שאמר לה התקדשי לי זיקת
יצמן ודעתו היתה לקדשה מדיו יצם היא
מקודשת לו מן התורה מדיו קדושין דעלמא
אע"פ שאין כבר שנו זיקת יצם אף כיון
שהיתה כונתו לקנותה בדיני אישות קנה
הוא הדיו הכל נמי ביצמה מדעתה כיון
שדעתו לקנותה לאישות קנה מדאורייתא או
דלמא שאני הכא אחר שחלה דליכא שם
שום קנין מדיו זיקת יצם לכן הוא קונה
אותה מדיו קידושין דעלמא כיון שנתכוון
לקנותה לאישות מה שאין כן הכל בנידון
דין שיש כאן דין יצם מדרגנן וכונתם
היתה לכך ליתא קנייה לו רק מדרגנן
מדיו זיקת יצם מחמת קידושין אחיו החרש
ואוכלת רק נתרומה דרנן, וספק זה נוגע
אל זיקת יצם כגון אם אחרי
שיצמה הפקת מחמת זיקת אחיו החרש
מת הפקת מנלי נניכ ולא לפי התקירה
האחורה יש ספק נדרר אם היא זקוקה
עכשיו מן התורה מזה זיקת האל הפקת
שיצמה או לא?

נני לנין עלמו נחור אשתו ותהיה לו לאשתו.
ודי זה שמדענו לשום חיי איש ואשתו מנלי
שום ענין של איזה קנין. אלל לאחר מתן
תורה נעשו ישראל שאל ירצה האיש לישא
אשה יקנה אותה תחלה היינו שיקדשה
תחלה בקנין קידושין ואח"כ תהיה לו לאשה.
אלל מה שמכניסה לתוך ביתו לשום אישות
וטועלה לא מהכיל לעשותה אשת איש כמו
קודם מתן תורה וקנין קידושין זה נריך
להיות נפני עדים דוקא והיינו כמנולר לעיל
נפירוש התוספתא.

(ד) זכר מוכח מהא דליתא ביצמות (ק"ט
ע"ב) קטנה שלא מילנה והנדיה
ועמדה ובשאלת רב אחר אינה נריכה נט
משני ושמואל אחר נריכה נט משני ומוקמינן
שם בנך ק"י פלגותיהו ננעל קסנר שמואל
כל הטועל על דעת קדושין הראשונים הוא
נעל ורז סנר שאינה נריכה נט משני
שהראשון שנעל כגדלה לשם קידושין נעלה.
וכעתן קא"י פלגותיהו אפילו אם חי אשה
שנים רבות אחר גדלה וקסנר נריכה
נט משני מטעם שכל הטועל על דעת קידושין
הראשונים הוא נעל. ואי כיתא נכשאו
ננימוסי האחרים כיון שהם דרים יחד נחיי
אישות נחור איש ואשתו היא נעשית זה
אשת איש אף כי שלא נתכוון ננעילתו לשם
קנין קידושין א"כ נקטנה שלא מילנה
והנדיה ולאחר גדלה חי אשה חיי אישות
נחור איש ואשתו תחול עליה דין אשת איש
דאורייתא וכי נרועה היא משום רק שהיא
חי אשה חיי אישות מחמת נשואין דרנן?
אלל ע"כ שמשום אישות ננדי אינו חל עליה
דין אשת איש עד שיתכוון וינעל אותה לשם
קידושין וקסנר שמואל שכל הטועל על דעת
קידושין הראשונים הוא נעל ולא נעלה
אחרי שהנדיה לשם קידושין לכן נריכה
ננט משני שנתקדשה לו מן התורה. (ועיין
היטע מה שכתבנו על הגליון נש"ע אהע"ז
סימן כ"ו נפירוש הדברים הנלמדים שם
נניולר הנר"א בסוף אות נ ותמלא שם

צהלכה חמורה כזו. עכ"ל.

וזהנה ע"כ הול' ממה שהעתיקתי מחיצורו

סימן ג

כל האמור עד כאן נשני הסימנים הוא

ציתם אל נשואים המרחים בכלל.

וצנוגע אל שאלת נידון דידן צפרט הנה כזר

כתב הריצ"ש שם נסימן ו (ונעתקו דנריו

צנזית שמואל סוף סימן (לא) נשם כל

הרמב"ם ח"א פ"א ה"א

עמה כדרך איש ואשתו לא הוה כמו עדי

יחוד ודוקא עדי יחוד מהני נקידושין משום

שזה שהם רואים את היחוד הזה כאלו הם

רואים נשעת יהודים גם מעשה הציחה

והשיני כעדי רחיה אצל מה שהם רואים

שהם דרים יחד צנצית אחד כמו איש ואשה

לִּין זֶה רְאִית מַעֲשֵׂה הַצִּיּוּרָה לְחֻמֵּם צְנִידוֹן

דידן שדרו יחד באושפיזיכנא (צהוטיל

צנע"ז) ישנה האפשרות שהאורחים אשר

נחמלאו שמה ראו שנכנסו ללון יחד לינת לילה

צחור מיוחד כנהוג. חבל נהוילים חנה

שהתאכסנו שמה קרוב הדבר לודאי שלח

נמצאו שם שני עדים כשרים נחמיה וחדד

וּמִיֵּן כְּחֵן נָח עָלֵי יִחוּד וְנֶחֱ עָלֵים שְׁרָר

חותם שדרים יחד כתיב ואשה לחם רזה

שנתיחדו אחד בשחרית ואחד בערבית תני

צחוקפתח ניטין (פ-ס-ס-7) ס"ס

מלפני רצח ושאם ר' אליעזר בן תלמי נחמתיש
 ואלוהי אלהינו יאמר ויפטר חטאנו ויגדלנו

המחבר חתום על שם ואליו נתייחס כחבר

ז' ירדו - יסודות נשבר ופנו שני וידים ירדו

שני "דנים בלמד" ויגד בלא דמו ברבנן"א

שנינו שיהיו בלויז ובלאסבז

וידוע בשבועות חזקת דאף נא לומר דזויל לשם

פּוֹדִיזִיטִיבִּי מַחֲסֵי מוֹנִיטֹרִיגִּים אֶל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְלִפְנֵי כָּל הָעָם וְיֹאמַר:

דיוני ציחיותי ובינוצילום באלבן זרל

המחלקות שבהן אני פועל מניחה

שָׁמַר יְהוָה יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא חָלְבוּ מִדְּיָמֵיהֶם עַל

פאליץ וואלפער שניידט בלויז נאכדעם ווען ער האט זיך אויסגעקלייט.

שיעשול: אוסף לשם הידעוּת ונחל האמור

תשמש לבחורה שיש להסירה צלי וט' גד'

זו והיינו צפולין ונליטל ונלונגרין דס
ישנ כ"ח גדולי ישראל ועוד דל"כ דכל
התירו חייב כ"ח מה דנראה לו לכאורה מאי
האי דכתב נשער חיצורו וזה הלשון שאלה
ותשובה להלכה למעשה בבית דין
צדק לונדון והמדינה ערוכה וסדורה על ידי
הגר"י אהרנאמסקי שליט"א וכי לאיסור
חמור דלשת איש ועי"ז ריבוי ממזרים
בישראל דנראה לכאורה להתיר יפרסם זהו
להלכה למעשה ועוד יתאר לפני הקורא דהתר
זה נוצע מנית דין דק לונדון והמדינה והני
חיצות המה צלותיות גדולות להמשיך לז
הקורא עליהם דנאם היה כותב כפי המורגל
מנית דין דק לונדון והמדינה אין זה פועל
כ"כ על העין והלז חרי סרסורי דעצירה
והלכך היה חכם להרע לתאר זה צלותיות
גדולות על כוונה הנ"ל ולכסות שקרו וגם
לרצות כיסוי נאותו מחסות מזויפת דענוה
דראי לגדול הדור כמותו כתב בסופו וז"ל
ומכל האמור שמע לכאורה וכו' ומדוע לא
כתב הני חיצות צלותיות גדולות וזה ובהל
האמור בששע לכאורה ולהמשיך לז
הקורא דהתירו זה חייב נהחלט גמור וכ"ח
לכאורה ומכל זה ברור דנאמת ברוב נאותו
(דסימנו לעניות דתורה קידושין מ"ט ע"ג)
מזורק לגדול קלותו מחליט התור לאיסור
חמור כזה והתירו זה הוא צדק ממש כמו
הבית דין צדק דפה לונדון ובגדר דקוק
וציתום חיצות צורות ותמורות וכעת אנא
לביור הענין ונציטול התירו לאיסור חמור
לשת איש דכל ראיותיו צורות ותמורות
גלויים למראה עיני הכהן וזה החלי בס"ד.

סימן יב

א) הנה נחיצורו (סימן א) החליט
דשיטת הרמב"ם והש"ע הוא
דהאי מלתא אין אדם עושה צעילתו צעילת

זנות הוא דוקא צעילת אשתו דגירסה ע
נקידש אשה נפחות משנה פרוטה או נמלה
ומשום דקודם צעילתו זו היה לו נה קשר
אישות נקידוש תורה משל"כ היכל ולא
הי"ל נאשה זו קודם צעילתו זו שום קשר
אישות נקידוש תורה לא אמרינן האי חוקה
אין אדם עושה צעילתו צעילת זנות וכו'
דאפילו צעל אחרת צפני עדים נמי ליכא
נצעילה זו שכן ספק קידושין כל כמה ולא
פריש צהדיא דצעילתו זו לשם קידושין היא
והלכך הו"ל שפיר כזנות צעלמא ומה יענה
לחא דתנן (קידושין ו ע"א) היה מדבר
עם האשה על עסקי גיטה וקידושיה ונתן לה
גיטה וקידושיה ולא פירש רבי יוסי אומר דיו
וכו' ואר"ה אחר שמואל הלכה כרבי יוסי
ופסקה הרמב"ם צפ"ג הלכה ח' מה אישות
ה"ל היה מדבר עם האשה על עסקי
הקידושין ורצתה ועמד וקדש ולא פירש ולא
אמ"ל כלום אלא נתן צידה או צעל הואיל והן
עסוקין בענין דיו ואינו צריך לפרש עכ"ל
והנזכר בש"ע אה"ע סימן כו ס"ק א' ה"א
ואם היה מדבר עמה חתלה על עסקי קידושין
ונתן לה אפילו בשתיקה הוי קידושין וכו'
וצרמ"א שם כתב ה"ל י"א דלא צעין
מדברים בלחות ענין ממש אלא מדברים מענין
לענין בלחות ענין דהיינו שאין מדברים
נקידושין רק בצרכי זיווג (מרדכי סף
האיש מקדש וכ"כ הרשב"א) וי"א דלא
צעין מדברים עמה אלא כל שמדברים לפניה
סני (מרדכי ריש קידושין וכן משמע לזק
הטור) עכ"ל יעו"ש וכיון דחכ"ז מוציא
דהלכה ברורה ומוסכמת היא דנדינר עם
אשה על עסקי קידושיה ואפילו בצרכי זיווג
למוד נמי נצעילה דנתר הכי ואפילו נסתחמו
מקודשת גמורה היא חייב דהיכל דדעתו
ומהשנתו לקישור אישות סני דנימא דצעילתו
אפילו נסתחמו כמאן דפריש להדיא לשם
קידושין וא"כ כמה כחמי יפה להחליט ולומר
דנשואין נחוקות העכו"ם דנאמת לקישור
אישות גמורה גיטא ופריש לה צפוי דלא

דגדר עמה על עסקי קידושיה דנדרווייהו מקודשת גמורה היא (וכת"ש הרמנ"ס צפ"ג הלכה ה' מה' אישות והוצא נחמלת ליה זו יעו"ש) וכיון דעיקר דנשואין נעכו"ס לא משוי לה גדר מקודשת וניהי דעכ"פ הו"ל גדר מדבר עמה על עסקי קידושיה טעמא משום דכיון שהתחילו נשואין כחוקות העכו"ם הרי הוא כחילו פירשו שאין דעתם לשם קידושין כדת משה ויהודית אלא כדרכי העכו"ם שאינם נתורת גיטין וקידושין שזו מחילא נס נתינת טענת דינא הכי וא"כ לא הו"ל (להנאון המוטעה הנ"ל) לכתוב דננהגו נתינת טענת ממי אין מקום לחוש גנ"ז ומשום דלא היו עדים כשרים דנאמת גנ"ז ממי אפילו נהיה שם עדים כשרים לא משוי לה גדר מקודשת גמורה ומשום דכיון דנשאו נחוקות העכו"ם הו"ל כפירשו להדיא דאינם רוצים נתינת גיטין וקידושין וכו"ל.

(ב) ובה שכתב להחליט דנשואין בערכאות נהי דנתינת לחיות נה חיי אישות מ"מ צעיק יחוד לשם קידושי ניהא כדת משה וישראל מפורש לפני עדים וצ"ז הו"ל כזנות צעמא ונסתייע להחליטו זו מתוספתא קידושין פ"א הלכה א דתניא התם ונצילה כל ניהא שהיא לשם קידושין מקודשת שאינה לשם קידושין אינה מקודשת (וכהוצא נסיון הקדוש נאות נ' יעו"ש) הנה הרב המגיד צפ"י הלכה י"ט מה' גירושין כתב ה"ל דעת רבינו נה נראה נכון שהפניי הוצ על הפנויה אין חוששין לו משום קידושין צעמא וכן הסכים הרשנ"א וכו' ומלאתי מתוספתא נחמלת קידושין ונצילה כל ניהא שהיא לשם קידושין מקודשת ושאונה לשם קידושין אינה מקודשת ע"כ וענינה כדגרי רבינו שכל שאינה נפירוש לשם קידושין אינה מקודשת ואין חוששין לקידושין עכ"ל וכוונת הרב המגיד להסתיע מהאי תוספתא דניהא דנאמת דאינה מוכחת דהיא לשם קידושין אינה גדר ניהא

להוי עכ"פ כדגר עמה על עסקי קידושיה דנצנצילה דלח"כ תהא מקודשת גמורה. ונע"כ לומר כת"ש הנ"י (טור אהע"ז סימן קמט) ח"ל וכ"כ הר"ן נס הרשנ"א שלא אמרו חוקה אין אדם עושה נצילתו נצילת זנת אלא נאשחו אצל נשאר נשים מן הסתם נצילתו נצילת זנות עד שיפרש שהיא לשם קידושין וכ"כ הריצ"ש נסיון ז' וכתב ואם יאמר האומר אפילו הרמנ"ס לא אמרה אלא נפניי הנא על הפנויה נדרך מקרה אלא זה שנאשה נחוקי העכו"ם והתנה עמה להיות אשתו הו"ל כמדבר עמה על עסקי קידושיה נצעה נתייחד עמה והו"ל כמי שפירש יאמר לעדי יחוד שדעתו לנצול לשם קידושין יס להשיג ולומר דלדברא איפכא מתפצלת דאפילו לדעת אותם הגאונים שסוברים דנצתם אחרין דלשם קידושין צעל נדון זה לא צעל לשם קידושין דכיון שהתחילו נשואין כחוקות העכו"ם הרי הוא כחילו פירשו שאין דעתם לשם קידושין כדת משה ויהודית אלא כדרכי העכו"ם שאינם נתורת גיטין וקידושין וא"כ אינה כנשואה אלא שהיא אצלו כמו פלג נלי כהונה וקידושין עכ"ל יעו"ש וא"כ שזו תמוה הא דכתב (הנאון המוטעה הנ"ל) נתייחדו נחוקה בשאלה (והוצא נסיון הקדוש אות א) ח"ל יס שהוא נותן אה"כ טענת על אצנעה נחור טענת נשואים (ואין זה נדרש מנימוסי השלטון) אך נדון דין אם אפילו נהגו כך אין נזה שום המשום שאלה היו שם עדים כשרים ננעמד זה כאומר נחוקה השאלה עכ"ל ומדגריי אלו מנורר דנהיו שם עדים כשרים שפיר היתה מקודשת נתינת הטענת נשואין נחוקות העכו"ם ונאמת לפימ"ש הנ"י נס הרצ"ש (עיקר מחרי' דהאי דינא דהוצא נצמ"א אהע"ז סימן כו ס"ק א) דקידושין גמורין נפני עדים כשרין ממי אינם נגדר קידושין ואפילו מוסק היבא דהיו נחוקות העכו"ם דנאמת נצילה נפני עדים לאחר דדינר עמה על עסקי קידושיה הו"ל כנתינת טענת לאחר

המתיר ניקוס מלן דהוא אפילו
כתלמיד קטן לתלמיד תלמידו של הרצ המגיד
ויפרש פירוש דנוע מסגרת כרסו היפוך
מפירושו דהרצ המגיד ולהתיר ע"ז איסור
אשת איש לעלמא ולא האל איסור פרטי
לחוד כ"א כו"כ איסורי ערוה דיסונג נסגרת
התירו דכיון דלית נהו קישור אישות מעולם
שז לא נאסרו כלל נקרותים ומלא הנעל
מותר נקרותותיה והיא מותרת נקרותיו
וממלא כל העולם ממותרות ועל זה נאמר
(ויקרא יט) ותלאה הארץ אמה וכדאמר
ביומא (יח ע"ב) יע"ש וכ"ז אפילו היה
מסגרת עכ"פ להנין טפי פירושו נגד
פירושו דהרצ המגיד ומכ"ש וק"ו נ"ב של
ק"ו דפירוש הרצ המגיד נכונות התוספתא
מונן לכל מי שיש לו ריש בלימוד ופירוש
הגאון המוטעה הנ"ל הוא נאמת דברי נרות
וכ"ז לררוחא דמלתא.

ולעיקרא דמלתא אין ה"א נעולם לפרש
כפירושו דהמכונה רבינו הגאון
המוטעה הנ"ל ומתלתא טעמי חדא דא"כ
הי"ל להתוספתא למנקט כל ניהא שפירש
לשם קידושין מקודשת ואינו מפרש לשם
קידושין אינה מקודשת דלן הוה משמע
דקאי אגברא המקדש נביאה משא"כ נהאי
לשנא דתניא בתוספתא כל ניהא שהיא לשם
קידושין מקודשת ואינה לשם קידושין אינה
מקודשת נראה נרור דקאי על ענש הנביאה
ושז אין למר כ"א כפירוש המגיד משנה
וכמונן להמעיין היטב.

ועוד דלפי פירושו דעיקר חידושא
דהתוספתא לאשמעינן דמוכרח לפרש
נקידושי ניהא הרי את מקודשת לי ונל"ז
אינה מקודשת ונהי דהיא אפילו לחיי אישות
א"כ מאי האל דתניא נהאי לשנא דנפשיטת
הי"ל למנקט כאיך ננא דהתם דהכי תניא
בתוספתא נקנית נכסף נשטר ונביאה נכסף
כיצד נתן לה כסף או שזה כסף אמר לה הרי
את מקודשת לי וכו' הרי זו מקודשת וכו'
ונשטר כיצד וכו' אפילו קצת על חרס ונתן

לקידושין ונא הגאון המוטעה הנ"ל וכתב
ח"ל אצל נאמת הענין הנדון בתוספתא אינו
סוגל פירוש זה וכו' וע"כ הכי פירושה
ונביאה כל ניהא שהיא מפרש לשם קידושין
מקודשת אצל כל שאינה מפרש לשם קידושין
אף כי שהיא נא אליה משום חיי אישות
אינה מקודשת ותני תנא דתוספתא עיקר
דין נקידושי ניהא שסתם ניהא לשם חיי
אישות אינה עושה קידושין עכ"ל וכהנאל
נסימן הקדום (העתק מחיבורו דהנ"ל ס"ב
לוח ז') יע"ש ונאמת לו יהינאל ליה
דלפשר לפרש הכי כוננת התוספתא ומשום
לשנא דתוספתא לפי פירושו דהרצ המגיד
דחוק הוא מ"מ אין להקל ולהתיר איסור
אשת איש נביאה לשם אישות ע"י פירושו זה
ונכל כה"ג אמרו ה"ל (גיטין יט ע"א ולו
ע"א) וכי מפני אלו מדמין נעשה מעשה
ובין לפירש"י (גיטין יט ע"א) דפירש ח"ל
וכי מפני אלו מדמין אלו אומרים וסגורים
ואומדן מאומד נכנו להחמיר. נעשה מעשה
להקל אפילו לענין שנת וכו' עכ"ל ובין
לפירש"י (גיטין לו ע"א) דפירש ח"ל
מדמין נראה נעיינו וכמדומין אלו כן ולא
שמענו מרביתיה נעשה מעשה להוליא ממונו
נדים עכ"ל יע"ש דברי המהמר המתיר הנ"ל
נטיין ומנוטלין כחרס הכסדר ומשום דפירוש
אחד מנואר דהי דכבר אלו תשתמשין נסגרת
זו מאומד נכנו להחמיר מ"מ אין להשתמש
נהאי סגרת דעיקרה הוא מאומד נכנו נמי
להקל ומכ"ש היכא דמעולם לא היינו
משתמשים נסגרת זו כלל ואפילו להחמיר
דפשיטא דאין להקל נאיסור חמור דאשת איש
מאומד נכנו ומפירש"י הסני מנואר וכי
משום דנראה נעיינו מ"מ כיון דלא שמענו
מרביתיה אין להקל להוליא ממון ומכ"ש
להתיר איסור אשת איש דחמור וכדאמר
נ"מ (כ ע"ב) היכי פשטי מר איסורא
ממנונא יע"ש וק"ו נ"ב של ק"ז היכא
דשמענו מרביתיה הרצ המגיד פירוש
אקוספתא היפוך מפירושו דהגאון המוטעה

קנינים דמה"ת והיינו כנסף ובשטר וכהנה
בסימן הקדוש (בהעמק מחיטורו סימן ג חות
ג) יעו"ש לפי דבריו דקדוש קישור חישות
דידכו צע קנין לשם קידושין מפורש בעדים
ול"כ כיון דנאמת חילת מה"ת ג' סוגי
קנינים לקנין קידושין והיינו כסף ובשטר
וציאה ואין יתרון ומעלה לקנין אחד על
הצירו שגז מסנרל לומר דכמו כנסף ובשטר
עיקר קנינה דידכו לקנין קידושין לא משום
להאשה כ"א בגדר ארוסה ולא בגדר אשתו
גמורה דעיקר קישור חישות דידכו בגדר
לשת איש הוא גשואין דהו"ל כנגעלה גזר
ה"ה בקנין ציאה לשם קידושין מסנרל
דאינה כ"א בגדר ארוסה דומיא דלינק קניני
כסף ובשטר ול"כ מלי צע הש"ס (קידושין
י ע"ה) ציאה גשואין עושה או אירוסין
עושה ושקיל וטרי טונא צהאי אצעיאל ולא
אפשטל והא סנרל צרורה ופשוטה היא
דציאה אירוסין עושה דומיא דלינק קניני
קידושין דהו עיקר מלת התורה דקדוש
הגשואין יחא קנין קידושין ולא נעשית
מיוחדת לו נתר ארוסתו ונתר הכי נעשית
אשתו גשואין ונהי דהרז המניד צפ"י הלכה
א' מה' חישות כתנ דקיי"ל ציאה אירוסין
עושה מ"מ צהכרת להצין סגרת ושקלל
וטריא דהש"ס צהאי אצעיאל עד דלא אפשר
להדיא כיון דסנרל צרורה לומר דקנין ציאה
לקידושין הוא דמא לאינק קניני קידושין
דאינה על ידיהם כ"א בגדר ארוסה ונע"כ
דשיטת הש"ס הוא דפעולת ציאה לקנין
קידושין צהותה אלימא טפי מפעולת כסף
ובשטר לקנין קידושין ואשום דציאה מלמד
גזירת התורה דהו קנין גמור לקידושין
איכא נמי טעם עצמית דדעתו היא לאישות
גמורה מסנרל דלין אדם עושה צעילתו זנת
משא"כ כנסף ובשטר עיקר קנינם לקידושין
דתהא עכ"פ בגדר ארוסה אינה כ"א מחמת
התורה והלכך שפיר מהדר הש"ס צהאי
אצעיאל אי כה ציאה יפה נמי לשוי' אשת
איש גמורה ומטעמא דנאמת עיקר קפידת

לה על נייר ונתן לה הרי זו מקודשת מאי
האי דציאה שני צלנא ולא נקט נמי ציאה
כינד אמר לה הרי את מקודשת לי צנעילה
או ומתיידח עמה צפני עדים וממילא שמעינן
דדוקא דנפריש לשם קידושין ומדשני
התוספתא צלנא נע"כ משום דנאמת ציאה
לשם חישות סגי ואפילו צלנא פריש והלכך
הוכרחה התוספתא למחני צהאי לשנא
ולאשמעינן תרתי חדא דנעיק לשם קידושין
והיינו דעכ"פ יטור לו דציאתו לשם חישות
הוא ועוד דאיכא דלינו מצורר לנו זה לא
אמרינן חזקה אין אדם עושה צעילתו צעילת
זנות כ"א דאינה מקודשת וכו"ל
ועוד לפי דבריו דקידושי ציאה צעיק
דוקא דיפרש צהדיא לשם קידושין
כלומר דיפרש הרי את מקודשת לי ולא
ציאה לשם חישות א"כ צנדר עמה על
עסקי קידושיה דנאמת דיטור כזה אינו
כ"א למי חישות הכי קיי"ל דמקודשת
גמורה היא אפילו דנתר הכי צעל סתם ולא
נעלם מחנו דאפשר להמתקש לומר דדיבורו
על עסקי קידושיה ר"ל להתקדש לו כפי
לשון התורגל צנני אדם לקידושין והיינו
נתינת הרי את מקודשת ונאמת ז"ל דעל
עסקי קידושיה הונה נמי על חיי חישות
גדר איש ואשתו ובעין דכתנ דהרמ"א
(אה"ע) סימן כו ס"ק א' צהנה"ה) צנרכי
זיוונם יעו"ש.
ג) ומה שכתנ עוד להסתייע מדברי
הרמז"ס צריש ה' חישות דכתנ
כיון שנתנה תורה נצטוו ישראל שאם יראה
איש אישה אשה יקנה אותה תחלה צפני
עדים ר"ל שיקדשה תחלה בקנין קידושין
כלומר דיאמר הרי את מקודשת לי וקנין
קידושין זה צריך להיות צפני עדים דוקא
דחיו עיקר המאנה דנצטוו ישראל צמתן תורה
משא"כ צמכניסה לתוך ציתו לשם חישות
וצעלה אפילו צפני עדים לא מהניא לעשותה
לשת איש כל כמה דלא פריש מעקרא להדיא
הרי את מקודשת לי ציאה זו או צלינק

התורה נקנין קידושין דינורר לנו דלקיחת
 אשה הוא גנדר קדושה ולא ח"ו כזונה
 מיוחדת לו וכדכתיב (תלג כד) כי יקח
 איש אשה כלומר דיקנה אותה לשם אשה
 ויען דלוי אפשר למידע אם קנינו הוא נאמת
 לשם אישות גזרה תורה דנעי לפרש נפני
 עדים דע"ז ינורר לנו דנאמת לקיחתו האשה
 הוא לקישור אישות ע"ד הנימוס והראוי
 לאדם השלם זהו עיקר מוצת התורה ומהאי
 טעמא נמי היכא דמחבר לנו עכ"פ נאמתא
 דמוכח דדעתו לקנין קידושין והיינו דנדר
 עתה על עסקי קידושין שפיר מקודשת אפילו
 ננתינה ונעילה נסתמא וכת"ש הרמנ"ס
 נפירושו למעשר שני פ"ד משנה ז נהא דתק
 התם היה מדבר עם האשה על עסקי גיטה
 וקידושה ונתן לה גיטה וקידושה ולא פירש
 רבי יוסי אומר דיו ע"כ פירש הוא ז"ל וז"ל
 וכמו כן נתינת הגט או הקידושין אם לא
 אחר לה הרי זה גיטך או הרי את מקודשת
 צה רבי יוסי אומר א"ל לפרש נאם דנר
 מחלו העניינים מפני שהענין יורה עליו
 והלכה כרבי יוסי בשני המחלוקים עכ"ל
 יע"ש מחבר דעת הרמנ"ס ז"ל נטעמא
 דרבי יוסי דעיקר קנין קידושין ונס דנעין
 דיפרש להדיא נכדי דינורר לנו דנאמת
 רוצה נדעת מוחלט לקישור אישות ע"ד הראוי
 וכנ"ל והלכך נפעולת ניהא מלמד דפריש
 נפיו דדעתו לקנין קידושין איכא נמי סגרא
 דמאומת לן דדעתו לאישות ומשום דליון אדם
 עושה נעילתו נעילת זנות וכנ"ל והלכך
 שפיר שקיל וטרי הש"ס נקנין ניהא אי
 אלימא טפי משום האי סגרא עד דכחה
 תהא יפה למשו לה נמי נשואה וכיון דמחין
 דהו שית הש"ס נרור דהיכא דמחבר לנו
 דמית למי אישות צה דמי אתה נתר
 איש ואשתו דהו גנדר אשת איש גמורה
 וכ"ז נרור מסגרא הפשוטה.
 (ד) ומ"ש עוד להסתייע מהא דאמר
 ננמות (קט ע"ג) קטנה
 גלת מילאנה והגדילה ועמדה וכשאת דר

ס"ל אינה נריכה גט משני ושמואל ס"ל
 נריכה גט משני ופולנתא נעול ומ"מ ס"ל
 לשמואל שכל הנעול על דעת קידושין
 הראשונים הוא נעול ואי ניהא דנשאל
 ננימוסי האחרים כיון שהם דרים יחד
 נחיי אישות היא נעשית צה אשת איש
 אף כי שלא נתכוון ננעילתו לשם קנין
 קידושין א"כ נקטנה שלא מילאנה והגדילה
 ולאחר שגדלה מי אתה מי אישות נתר איש
 ואשתו תחול עליה דין אשת איש דאורייתא
 וכי גרועה היא רק משום שהוא מי אתה מי
 אישות מחמת נישואין דרבנן? אלא ע"כ
 שמשום אישות נלד אינו חל עליה דין אשת
 איש עד שיתכוון וינעול אותה לשם קידושין
 וקסבר שמואל שכל הנעול על דעת קידושין
 הראשונים הוא נעול ולא נעלה אחר שהגדילה
 לשם קידושין לכן נריכה גט משני שנתקדשה
 לו מן התורה זהו תו"ד ניסוח סיוע להטירו
 נהתר נשואין בערכאות נלא גט (וכהנצל
 נסימן הקדום העתק מחיבורו סימן ג אות
 ד יע"ש) וע"ז אלעק מקורות לנו ואומר
 חוי מה היה לנו דכ"כ ירדנו אחרנית
 נמדינה זו נפרגת התורה ועצירות היותר
 חמורות נאיסורי ערוה דמי שהוא עם הארץ
 גמור ולא ידע נצורתא דשמעתא הוא יורה
 וידין נאיסורי ערוה החמורה ונאמת מהתם
 גופה רליה נרורה ננמית למי אישות
 כ"ע מודה דמקודשת גמורה מה"ת ומשום
 דליון אדם עושה נעילתו נעילת זנות
 וראייתו דהנאון המוטעה הכ"ל נעלה
 ומנוטלת כחם השנדר והפקר כעפרא
 דארעא ומתלתא טעמי.
 הדא דעיקר הוכחתו הוא מדינא דשמואל
 דמ"ל נריכה גט משני ומסגרת
 כרסו דקאי פלוגתייהו אפילו אם מי אתה
 שנים רגות נגדליתא ונאמת א"ז מוכרח
 דשפיר איכא למימר דלשאל והגדילה נדקט
 הש"ס נפלוגתייהו הכונה דהגיעה לנגלות
 ותיקף קנלה קידושין משני לאחר ניהא
 ראשון דמי אתה זמן מועט נגדליתא ועכ"פ

ולא צעל ופליג אלדנזי אע"ב דנזי קטנה
שלא מילתא קאמיר שמואל דנריכה גט משני
התם ליכא צעילת זנות אפילו לא יצעל לשם
קידושין דהא איכא קידושין דרנאן עכ"ל
ועוד נחז"ל צהריא וכו' (ינמות ק"י
ע"א) כתבו ה"ל פירוש משום דלזין אלדס
עושה צעילתו צעילת זנות אית לן למימר
דאחליה לתנאים ויהי צדעתו שיחולו קידושי
כסף מדלא הזכיר התנאי אבל צהא דליכא
צעילת זנות שהרי י"ש שם קידושין דרנאן
ועוד דליכא קידושין הרעשונים וינמא
שיחולו אימא מורי ליה לשמואל עכ"ל יעו"ש
מנזאר שיטת התוס' דנאמא אפילו שמואל
ממי מודה דלזין אלדס עושה צעילתו צעילת
זנות היכא דלי לא יתכוין צעילתו לשם
נשואין תהא צעילתו זנות ועיקר טעמא
דנקטנא שלא מילתא והגדילה ונאמא
דסדירא ליה לשמואל דלא צעל לשם
קידושין הוא משום דאפילו לא
יצעול לשם קידושין נמי לזין צעילתו
צעילת זנות משום דלית ליה גנא עכ"פ
קידושין דרנאן. ונאמא נחז"ל קסדר שמואל
וכו' (ינמות ק"י ע"א) כתבו ה"ל וז"ל
לשמואל וכו' ועוד חז"ל דהתם כיון דינמותו
ואשתו שתיקן בפניו אפילו צסחמא צועל
לשם קידושין כדי לדחות ינמותו ממנו דנאמא
ניחא ליה מינמותו עכ"ל יעו"ש נראה להדיא
שיטת התוס' דאפילו שמואל ממי לית ליה
צסחמא גמור דלא צעיל לשם קידושין וכ"א
אל היכא דמסבירא למור דצעיל לשם קידושין
אפילו שמואל מודה דצעיל לשם קידושין
ומכ"ז מפורר צדירור גמור גלי שחן ספק
דמ"ש הגאון המוטעה ה"ל להוכיח משמואל
דאפילו נחי עמה חיי אישות ממי לא צעל
לשם קידושין ומסבירא הכרסית אטו גרועה
היא קטנה רק משום שהיא איתא חיי אישות
מחמת נשואין דרנאן (וכסודא צסימן הקדום
העתק מחיבורו סימן צ אות ד יעו"ש)
דהוכחתו אז צעלה ומנעלת כחרם הכסדר
ומשום דשיטת תוס' ה"ל היא דנאמא

אין מהתם דהיא צרורה דמיירי דוקא צדר
עמה כמה שנים צנדלותה נחור חיי אישות
ובזו אין להעמיד ע"ז יסוד להחיר איסור
אשת איש וצורר ופשוט גלי שחן ולל ספק
דנזה אמריק וכי מפני שאלו מדמין נעשה
מעשה וכסודא צסימן זה (אות צ) יעו"ש
היטב

ועוד אפילו ניחא דהאי לשאא והגדילה
דנקט צפלוגתייהו ר"ל צדר איתא חיי
אישות כמה שנים צנדלותה ממי אין רחיה
מהתם להחיר נשואין צערכאות צלא גט
ומשום דנאמא צהאי דיכא דקטנה שהגדילה
פלגי רב ושמואל וקיי"ל כרב דס"ל כה"ג
אין אלדס עושה צעילת זנות וכמ"ש הרי"ף
צינמות פרק צית שחאי צהאי סוגיא ה"ל
והיכא דצעל לאחר שגדלה קנאה קנין גמור
מדאורייתא ואינה צריכה גט משני כרב וליחא
דשמואל דאמר כל הצועל על דעת קידושין
הרעשונים הוא צועל ע"כ וכ"כ הרמב"ם
צפי"א ה"ל מהלכות נירושין וצ"ע אהע"ז
סימן קנ"ה ס"ק כ' יעו"ש וא"כ היכי
יעלה על דעת מי שיש לו אפילו רית צלימוד
להסתייע משמואל דס"ל אלדס עושה צעילתו
צעילת זנות אפילו צכה"ג להחיר איסור
אשת איש לעלמא כיון דנאמא לא קיי"ל צהא
כשמואל כ"א כרב ולדידיה שפיר מדינא
דצועל לשם קידושין גמורים אפילו צסחמא
וכמנזאר צצ"ס וצרי"ף וצרמנ"ס וצ"ע
וככ"ל

והנה הני חרי טעמי המה לרווחא דמלתא
ולצור טעותו דמהתם אין ה"א
צועלם להסתייע לדינו וככ"ל

ולקושטא דמלתא מסייעתא ידידיה אפילו
משמואל מצורר דלא ידע צצורחא
דשעמא דהתם ומשעמא דנזה דאמר צכחונות
(עד ע"א) המתקד צתלהו וצעל על תנאי
וצעל צפחות משום פרוטה וצעל דברי הכל
צריכה הימנ' גט כתבו תר"ה דברי הכל
וכו' ה"ל ולא פליגי רב ושמואל אלא צכנסה

שפיר נרועה היא ומשום דנצח איכא קידושין דרננן וכנ"ל.

והנה מלמד דסגרת תוס' הכ"ל נרורה ואמתית מכח קושיתם מהא דאמר נכחנות (ע"ד ע"א) המקדש נמלוה וכו' ד"ה נריכה הימנו נט וכנ"ל נמי סגרא מוכרתת היא מדאנור שמואל (קידושין ו ע"א) הלכה כרבי יוסי דדנדר עמה על עסקי קידושה דיו יעו"ש ונאמת לאו דוקא נעסקי קידושה להתקדש לו כ"א אפילו כשדנדרו נכרי זונס נמי סגי וכמ"ש נרמ"א (וכהנצ"ל לעיל סימן זה אות א דאריכות יעו"ש היטב) ומה מוצא דשמואל ס"ל דנאומדל למד אמרין דנעל לשם קידושין נמורים וא"כ תמוה הפלא ופלא מ"ט דשמואל נקטנה שלא מיאנה והגדילה דס"ל על דעת קידושין הראשונים נעל לפי סגרת כרסיות דהנאון המוטעה הכ"ל דשמואל דשמואל דנעין דפריש להדיא דנעיל לשם קידושין ולא סגי אפילו נמי איה חיי איהו (וכהנצ"ל נסיון הקדום אות ד יעו"ש) ונע"כ מסגרת תוס' הכ"ל הנרורה והאמתית דנעטלה לסגרת כרסיות השקירות והמוזיפת מהנאון המוטעה הכ"ל וכו' נרור להמעין היטב נסוגיא דהתם.

ולפי"ב שגרתיו ונרתי נרור דמה שנסתייע (נעל התיצור לשומאה והמכונה)

נפי ההמון ריקי דעת) רבינו הנאון האמתית יחזקאל אגראמסקי) מדינא דשמואל נקטנה שלא מיאנה והגדילה וכו' וכנ"ל להתיר אשת איש לעלמא נלי נט דשמואל עצמו נמתיתא דרקינא יאמר עליו דינו הראוי להנאון המוטעה הכ"ל וסיינו הא דא"ר יהודה אחר שמואל (קידושין ו ע"א) כל שאינו יודע נטיב נישין וקידושין לא יהא לו עסק עמהן ומכסקנת רב אשי אפילו לא שמיע ליה הא דא"ר"ה אחר שמואל דהלכה כרבי יוסי דלא נעין דפריש לשם קידושין וכנ"ל נדאיכא אומדנא דעטע לקידושין ולאיזות מקודשת נמורה היא וכמ"ש נמי תוס' קסגר שמואל

וכו' ינמות ק"י ע"א) וכנ"ל ונמה שגרנותי להעלות אותי על דגרי נורות וחמורות דהנאמת להתיר אשת איש נלא נט ינדיק עליך מימרא דידך לא יהא לו עסק עמהן ונטיב נישין וקידושין לא יהא לו עסק עמהן ונטיב נורות מה דרבי יוחנן אחר על מימרא דרבי וקאין לעולם יותר מדור המנוח (קידושין יב ע"א) וכדפירש"י ה"ל דהר יתני וקאמרי וכו' קאין לעולם דיינים המורים הנרורה נעירות ואינן נקילין יותר מדור המנוח וכו' יעו"ש.

וב"ש עוד (הנאון המוטעה הכ"ל) ה"ל ועיין היטב מה שכתב על הגליון נש"ע אהע"ז נפירוש הדגרים הנאמרים שם נילור הנר"א וכו' (וכהנצ"ל נסיון הקדום העתק מחיבורו סימן נ אות ד יעו"ש) ונאמת כפי"מ שסגרתיו דגרי הנ"ש והרמ"א נאהע"ז סימן קמט ונטיב נורות מ"ש הכ"ש נאהע"ז סימן כו ס"ק א' מונן שפיר דגרי הנר"א נצילורו לנאהע"ז סימן כו ס"ק א' אות נ נדמין דגרי הכותב נגליון שם ומשום דנאמת לא עמד על כוונת הנ"ש ומה שסגרתיו כוונת הנ"ש דגרים נרורים כשמש להמעין לא זו דלין מדגרי הנר"א ראהי לדגרי נורות דהנאון המוטעה הכ"ל אף זו דמדגרי הנר"א ז"ל נצילורו שם ראהי נרורה נצילור נמור לדגרי דגרי נורות וחמורות להתיר ערוה דלורייתא ולהרנות מחזירים נצילור וכדנאמרי כ"ל לקמן (סימן יב אות ו ז ת) יעו"ש היטב.

ה) ובמה שכתב עוד ה"ל הכה פה אשלה אחרת מעין הענין הנדון אולי יוצא חמנה העניין איזה אור עה שיהיה להועיל ננרור השאלה אשר עליה אנו דנים וכו' ותו"ד הוא לפי"מ דתניא נמוספתא ינמות פקד י' הלכה א' דינוס פקד לפקדת נזיקה דרננן מאכילה נתרומה העמיק והרמיז (המכונה רבינו הנאון האמתית) נקיריותיו העמיקות אי אכילתה נתרומה

מה"ס או דוקא מדרבנן כיון דזיקתה אינה כ"א מדרבנן וסמך על המעיין דלולי יוליא תנידור האי מלתא ממי חור גנה לדינא דנשואין בערכאות ומשום דכיון דעיקר זיקתה הוא מדרבנן א"כ דמיא ממי לקטנה שהנדילה ונבעלה בגדלותה אי נעשית מקודשת מה"ס ונאמח ס"ל לשמואל דלינה מקודשת מה"ס שוב ממילא אפשר לומר דה"ס נביאת יבום דפקח לפקחת נזיקה דרבנן אינה נעשית אשתו גמורה מה"ס והעמיק חקירתו זו ממי לענין זיקת יבום נמת הפיקח וממילא יסתפק מזה לכו"כ דיני עריות מה"ס וכמוכן וסמך בחקירתו זו להמעין ונזהר הרבה דליון כמו יפה מעומק עיניו לנדר עומק הלכה זו דנוגע בסוב נשואין נחיי אישות אי נעשית נזה אשת איש מה"ס (וכהנא כ"כ) נדריכות נסימן הקדום העמק מחיצורו סימן ז אור ד יעו"ס) ונאמח י"ל ללנה נאמח האנחת כל הגוף ולומר אוי מה דזיה לכו מי אשר הוא נאמח כדרדקי עמוד נחור ראש נ"ד נמדינה נזולה כמלכות אגליא דכל המדינות דקאורים עמה נברית וקשר עומדים נחורת היהדות להסתופף תחת לל המכונה בית דין אשר ראש שלל לתורת הרשאה רחוק ממנה כרחוק מזרח ממערב ולא מסת' דלא נמיר עוד הוא גם רוח וקל הדעת לעמוד על דעתו הפעוטה ולהתיר איסור אשת איש החמור ועי"ז להרבות מחזירים ב"שאל ותלנז דכבר נישארתי דכל ראייתיו והוכחותיו נטלים ותנעלים כחרם הכסדר והפקח כעפרא דלרעה גם מחקירתו דהערה נדינא דתוספתא דמה"ס אפשר להנזיל אור גנה שיהיה להעיל לנידור השאלה דעליה דן הראה דלא מלא ידיו ורגליו נצית המדרש ומשום דע"ס חקירתו העמוקה (דמסתפק עי"ז לכו"כ) עפי דיני תורה המורין ומנו שכתב שם לענין תרומה דלורייא ולזיקת יבום מחמת נשואי הפקח ונפרט לענין קידושי אחר לאחר דמצינא לבימה פקח) הלכה נדררה מפורשת במחל ערוכה והתל להלכה

נרמנ"ס והוא ינמות (קי"ג ע"א) ולומר התם וחרש נפקחת ממי ליכול נתרומה דרבנן גזירה דלמח אחי לאוכלה נתרומה דלורייא ע"כ והרמנ"ס נפ"ח הלכה יז מה' תרומות כתב וז"ל כל אלו כשם שאין מחבילין נתרומה של תורה כך אין מחבילין נתרומה של נדרים גזירה שאל יאכילו נשל תורה עכ"ל יעו"ס מנאר להדיא דחרש נפקחת אסורה אפילו נתרומה דרבנן משום גזירה דלמח אחי לאוכלה נתרומה דלורייא וא"כ ניבט פקח לפקחת נזיקה דרבנן אי נימח דעיקר אכילתה נתרומה דתניא נחוספתא הוא נתרומה דרבנן ולא מה"ס ומשום דיבום דיהא אינה כ"א אישות דרבנן משום דנוגע מנשואי חרש דלינה כ"א מדרבנן ולא אלימא להאכילה נתרומה דלורייא שוב גם נתרומה דרבנן אין להאכילה ומשום דכל היכל דאסורה נתרומה דלורייא מתסרד נתרומה דרבנן וכנ"ל דוקא נקטנה לא גזרינן וכמ"ס תו"ס חור"ה דילמח וכו' (ינמות קי"ג ע"א) ח"ל אצל נקטנה דלא אכלה אלא נתרומה דרבנן כדלמח נהאשה רצה (י ע"א) לא גזרו אטו דלורייא כיון שחניע לכלל גדלות עכ"ל יעו"ס ופשיטא לפי זה דנפקחת לפקח דלא שייך האי טעמא שפיר שייך למנר אטו תרומה דלורייא אי נימח דלוכלת דוקא נתרומה דרבנן וזכין דתניא נחוספתא דלוכלת נתרומה נע"כ אפילו תרומה דלורייא ושמעין דניבט נזיקה דרבנן נעשית אשתו גמורה מה"ס ומחקירתו העמוקה נזה הראה לדעת דעלם ממנו (מעקרא משמע) נמרח ערוכה והלכה מפורשת נרמנ"ס וההוא יורה וידן נאסור ערוס החמור נאמח אפשר לדנו לכך זכות דכתב ונז"ל חלי יוליא מחמת המעיין וכו' גלי אדעתא דהוא לא עיין מה כלל וזכין דלא עיין מה היכי מלאו לנו נלי עיין להחיר איסור ערוה דאשת

איש התמורה ועי"ז להרנות ממזרים
בישראל וכ"ז נרור.
ובעיקר מה שכתב דמניירות הקירות
העמוקה (בסינת הסרון ידיעתו
נחורה) אפשר להוניה אור נה להועיל
נניירות השאלה אשר עליה הוא דן (כלומר
ננה שהתיר ערוה נמורה מה"ת והרצה
נזה ממזרים בישראל) הארכתי נניירות
האין מלתא להסתייע מהתם דנשואין
נערכאות ה"ל אשת איש נמורה מה"ת
והוא לקמן (סימן יג אות ט) יע"ש היטב.

(ו) וס"ש עוד ח"ל כל האמור עד כאן
נשני הסימנים הוא ניהם אל
נשואים האורחים נכלל וננוע אל אלהת
נידון דין נפרט ננה כנר כתב הרינ"ש שם
נסימן ו וכו' ותו"ד נזה להסתייע מדברי
הרינ"ש דגם נקידושין נענין עדי יהוד
נשא"כ מה שרואים שהם דרים נחיי אישות
לא מהני וחפילו נקטנה שלא מיהנה והגדילה
ונשאת לאחר דקיי"ל כנר דה"ז נט משני
דוקא נהיה עדי יהוד דכ"ה דעת כל
הראשונים שזריכה לעדי יהוד ומתוך זה
ננד"ד דלא היה עדי יהוד נכ"ע הינה
מקודשת (וכהנא כ"ז נזריכות נסימן
הקדום העתק מחיבורו סימן ג יע"ש).

דנה כל מה שכתב נסימן זה כנר כתבו
הרינ"ש ונ"מ ח"ז ננוע ננד"ד
ומכתה טעמיה.

הדא אפילו נח"ש הרינ"ש נסימן ו
דנקטנה שלא מיהנה והגדילה ונשאת
לאחר דה"ז נט משני דוקא נדה"י עדי יהוד
ומשום דכל הראשונים ז"ל כתבו דלריך
עדי יהוד נמי ח"ז מוסכם דמלנד נסימן ק"ג
פסק הרינ"ש כהר"ה ז"ל גם החלקת
מחוקק נלחע"ז סוף סימן (ל"ה) כתב
דנשואות מיימוני (סימן יט) נסתפק נחיי
אישות אי נענין עדי יהוד יע"ש ובספר
טע"י קידושין על אהע"ז מהנאמן הקדוש

מאור הגולה רני ארי' ל"ז זנוק"ל הרנ
מפלאנק על ח"ש הרמ"ה נלחע"ז סימן כ"ו
ס"ק א' ח"ל וכן מומר שנשא מומרת
ננימוסיהן ונתיירו חה"כ ח"ן כלן השש
קידושין כלל ומומרת נלחע"ז ממנו נלא נט
וכו' כתב הוא ז"ל ח"ה נלחע"ז דמומר הנעם
דנמומר ומומרת ח"ן לומר ח"ן אדם עושה
נעילתו נעילת זנות וכו' ולפי"ז הי"ל
להרמ"ה נלאר ששם שבו נגירות נידח שאלו
כיון שחזרו יש לחוש שאין אדם עושה נעילתו
נעילת זנות ונחכוון לשם קידושין ונחע"ז.
עלמו ממור שנתנייר רק היא נזה שפיר
הסנרא שמתמחא נעל לשם זנות הנל
נשנייהם. נתיירו ז"ל שפירשו מיד
כשנתניירו שאחר שנתניירו י"ל התקנה ויש
השש קידושין דשא חה"כ כיון לשם קידושין
ותימח על האחרונים שלא נילאו זה עכ"ל
יע"ש ונחקה נחזרשו ללחע"ז. נח"ש
הרמ"ה (סימן כו ס"ק א') ח"ל וכן מומר
שנשא מומרת לע"ז ננימוסיהן ונתיירו
חה"כ ח"ן כלן השש קידושין כלל וכו'
כתב המחנה ח"ל נח"ה אפילו דר עמה
כמה שנים וכו' ונראה פשוט דאם דר עמה
אחר נגירות אמרינן מסתמח ח"ן אדם עושה
נעילתו נעילת זנות כדמשמע ממתניתין
דכתובות (ז ע"ה) נגר שנתנייר אשתו
עמו כתובתה קיימת דע"מ כן קיימה ונראה
דחפילו אם נתייחד עמה ננד אחר הנגירות
נריכה נט כמו הנגרש אה אשתו ולפי
נפונדק דס"ל נל"ה דהן הן עדי יהוד והן
הן עדי ניהא דח"ן אדם עושה נעילתו נעילת
זנות כיון דלנו גם נה וכו"ש הכל שדעתם
לדור נידח ויותר מזה כתבו האחרונים
דאפילו נלחע"ז וננוע ודר עמה נגלוי לפני
כמה אנוסים אמרינן דמסתמח ח"ן אדם
עושה נעילתו נעילת זנות וכו' עכ"ל יע"ש.
ונניאור הנר"ה ז"ל אהע"ז סימן כו ס"ק
א' (אות ג) כתב ח"ל אמרינן ננימות ק"י
וכתובות ע"ג המחשג אה הקטנה ונדלה וכו'
ומסיק דלע"ז נעל נלא עדי יהוד כיון

ידוע שמתחת עמו ודאי לשם קידושין
נעל וכו' עכ"ל וכן כתב עוד נאסע"ז סוף
סימן לא עת"ש הרמ"א וז"ל וה"ה קטן
שקידש ונתגדל אלה נריכה בט דודאי נעל
כשהגדיל לשם קידושין וע"ז כתב הגר"א
דודאי נעל וכו' ר"ל אע"ג דליכא עדים
נשיאתו ולא נישדו וכו"ש נקטנו וכו"ש
בסימן כ"ו עכ"ל יעו"ש מנאר דהני גדולי
אחרונים הטיב קידושין והמקנה והגר"א
פסקו דחיי אישות הו"ל קידושין גמורים
ולא נעין עדי יחוד מלכד הרא"ה וגם
החלקת מחוקק הביא דעתו מיימני נסתפק
זה וידוע נכלל דקיי"ל דהלכה
כתתרא.

והנה כ"ז לרואה דמלתא ולומר דהני
דכתב הריב"ש דנקטנו שלא מילאנה
והגדילה ועמדה ונשאת דקיי"ל כרז דא"ז
נט משני דכל הראשונים כתבו דלריך עדי
יחוד הראיתי לעת גדולי אחרונים אשר
כל בית ישראל נשען עליהם ס"ל דא"ז
עדי יחוד וכו"ל.

ילקוטשא דמלתא כ"ז יסניא דנקטנו
שלא מילאנה והגדילה דנעין עדי
יחוד מ"מ זה דוקא נקטנו או זה דמירי
הריב"ש נשואין עכו"ם נכומרין משא"כ
נשואין בערכאות שפיר אשת איש גמורה
היא ומשום דסנרא נרורה לחלק בין נשואין
בערכאות מהלכות מדינה ודינא דהלכותא
לנשואין נכומרי עכו"ם וכדנביארת נאריכות
לקמן בסיומן יג (אות ד עד אות ט) יעו"ש
היטב

סימן יג

א) **ולקוטשא** דמלתא נע"ד דנתינת
טענת או נחיי אישות
לחד נתר נשואין בערכאות אשת איש גמורה
מה"ת היא לכולה עיני אישות למתסר

נקרונים ולתיקת יצום וכדומה ואפילו גדל
פריש כלל נפני עדים דנתינת הטענת ויחוד
לנעילה לשם קידושין נינהו ולא מנעיה
לפי"מ דקיי"ל כרזי יוסי דס"ל (קידושין
ו ע"א) דנדר עמה על עסקי קידושין לא
נעין דפריש דנתינת הטענת ויחוד לנעילה
לשם קידושין אלא אפילו לרזי יהודה דס"ל
התם דלעולם ואפילו דנר עמה על עסקי
קידושיה נמי נעין דנתינת הטענת ויחוד
לנעילה דנדר הכי יהיו נפירוש לשם קידושין
מ"מ נשואין בערכאות דתקמי הכי כ"ע מורי
דנתינת הטענת או נישדו לנעילה ומכ"ש
נחיי אישות דנדר הכי אפי' נסתמא ואלא נפני
עדים (וכפי שינאר לקמן אות ד עד אות
ט יעו"ש) נמי מקודשת גמורה מה"ת היא
ואפילו נדחשיד המקדש נענירת כל התורה
ומכללם נמי נעניות דשז ליכא למימר גניה
אין אדם עושה נעילתו נעילת זנות ומטעמא
דנהי דקידושין בערכאות פסולין מ"מ הו"ל
עכ"פ נדר דנר עמה על עסקי קידושיה
ואלים טובא מליך דנר עמה על עסקי
קידושיה ונהי דנשואין נכומרי עכו"ם כתב
הנ"י (טור אהע"ז סימן קמט) נשם הריב"ש
דאפילו לשיטת הגאונים דס"ל לעולם אחרין
אין אדם עושה נעילתו נעילת זנות מ"מ
נעילה דנדר נשואין נכומרי עכו"ם לא
אחרין הכי ומשום דהני נשואין אינם כלל
אפילו נדר דנר עמה על עסקי קידושין
ומטעמא דנזה מראש דעתו שאינו רואה
בקידוש ישראל כ"א נחוקות העכו"ם ודחם
דהוא נע"ז (וכהנא בסיומן הקדום אות א
יעו"ש) מ"מ לא דמי כלל נשואין בערכאות
עכו"ם לנשואין נכומרי עכו"ם וסנרא נרורה
לחלק זהו ומטעמא דנשאל נשואין נכומרי
עכו"ם דנשם פעולתן הוא ניגוד לתורת יהדות
וכל מעשיהן לשם ע"ז נינהו שפיר מסנרא
לומר דנזה נשא נכומרי עכו"ם ונחוקותיהן
הו"ל כפריש דליט רואה בקידוש ישראל
והלכך פעולתו נתינת טענת או נחיי אישות
דנדר נשואין נחוקות העכו"ם נכומרי אין

כחם יפה לשוי' מקודשת מה"ת ואפילו משום
טעמא דהו"ל הני נשואין עכ"פ נגדר דנר
עמה על עסקי קידושה משא"כ נשואין
נערכאות עכו"ם דענמית פועלות הינה כלל
לשם ע"ז כ"א מהלכות מדינה נכדי דקישור
האישות יהיה נחוק דייני המדינה דמחזיקים
משעם המלכות וגדולי המדינה והני נשואין
נערכאות רמיה על כל בני אמונות שונות
ומכללם נמי לישראל (דקניעות מנורתם
נמדינה זו) דקודם נשואיהן הדתי לפי אמונתן
נהכרה להתקשר בקישור אישות נחוקה הלכות
מדינה ודינה דמלכותא ובל"ז אין שום תוקף
קישור אישות לנשואין דתי משעם הלכות
מדינה וכ"ז אין שום פירוש נדת ושנן לפי"ז
נפעולתו זו לנשואין נערכאות עכו"ם ה"ן
ראיה דנאמת אינו רוצה בקידושי ישראל
ואפילו נדלא נשא נמי נתר הכי נשואין
דישראל וכדרך דנהגין הספרדים ומשום
לדפטר דעיקר דעתו הוא דכיון דנשואין
נערכאות קישור אישות דידה אליהם טפי
מקישור אישות נשואין דתי ומשום דמדינה
דמלכותא נינהו שפיר סגי נכחי ולא משום
דפקד נקדושי ישראל והוא נגדר כפירה
נדת כ"א דסובר דנאמת עיקר קידושי דתי
ישראל הוא משום דנזה נעשה ונעמר תוקף
קישור ואישות מהאי טעמא טפי עדיפא
נשואין נערכאות ומשום דנזה איכא טפי
תוקף לקישור אישות דמדינה דמלכותא
ומהלכות מדינה נינהו ופשיטא דאליהם טפי
טונא ותרתי למה ליה וכנ"ל ושנן שפיר
סנדה נדורה לומר דנשואין נערכאות נהי
דנפסלו נגדר קידושין נערכאות מ"מ אכתה
ה"ל נגדר דנר עמה על עסקי קידושה עד
דע"ז נתינת טענת ואי יתור לנעילה ומכ"ש
היי אישות נדתר הכי משוי לה מקודשת
גמורה מה"ת ואפי' נסתמא נדלא פריש לשם
קידושין עכ"פ לרני יוסי דקיי"ל כותיה
(קדושין ו ע"א יע"ש) ונאמת גמרא ערוכה
(חולין יג ע"א) דמתלקין בין כומר לסתם
עכו"ם דלחר התם שחיטת נכרי נעילה הא

דמין לע"ז וכו' ונבחר"ה איזה מין וכו' (ע"ז
כו ע"ג) כתנו ו"ל הכא משמע דישראל מומר
לע"ז נקרא מין ותניא נפ"ק דחולין (יג
ע"א) שחיטת מין לע"ז וכו' וקשה דנפ"ק
דחולין (שס) אמרינן אין מינין נאמנות
ונעי למאי הלכתא לשחיטה ויין נסך השתא
שחיטת מין דישראל אסורה דעכו"ם מצעיה
ומאי קושית הא אשכחנא ישראל עובד ע"ז
חמור מעכו"ם דאלו ישראל מומר לע"ז ה"ז
מין ולכ"ע משמע הכא דמורידין ועכו"ם
אע"פ שכולם עובדי ע"ז אין מורידין ותף
לענין שחיטה כיון דהוי מין תניא התם
שחיטת מין לע"ז ולאו עכו"ם לא אשכחינא
דל' סתם מהשננת עכו"ם לע"ז אלא ר"א י"ל
דהא דלחר שחיטת מין לע"ז היינו נכומר
לע"ז שהוא חזק ביותר אצל ישראל העובד
ע"ז אין שחיטתו כשחיטת מין וכו' עכ"ל
יעו"ש הרי דשיטת הש"ס לחלק בין כומר
לסתם עכו"ם דכומר דעתו בכל פעולותיו
לע"ז משא"כ עכו"ם וישראל מומר לע"ז
סתם מהשננת אינה לע"ז ואפיר סנדה נדורה
לחלק בין נשואין נערכאות לנשואין נכומרי
עכו"ם וכנ"ל

הן אמת דסנדה הנ"י (טור אהע"ז סימן
קמט) נשא הרינ"ש דנשואין נכומרי
עכו"ם מרחה דאינו רוצה בקידושי ישראל
וכנ"ל לכאורה תמוה ומטעמא אטו קידושי
ישראל נכסף ושטר וניאה נענמיתן מצוה
וקדושה נינהו דנימא דמי דאינו מודה נמנות
ליכא תוקף נפעולתן לקישור אישות מה"ת
דז"א דנאמת ענש פועלותן אינה כלל נסוג
ענש מצוה וקדושה וכ"א דמצוה מה"ת
דנשואי אשם לתוקף קישור אישות יהא ע"י
חד מהני תלתא קנינים נכדי דנזה יעורר
דנשואי אשם נגדר נניעות וקדושה לישנן
העולם ולא לשם זנות וכזוהו ה"ו וכיון
דנדה מהני תלתא קנינים נעשה ונעמר קישור
אישות מה"ת שוב לא אכפת בן נמנות
המקדש אם הוא זריק ומאמין נמנות ונמנות
כיון דנאמת אפי' מומר דקדיש קידושין

על עסקי קידושיה ושזן נתינת טענת
דנתר הכי לו נתיי אישות דנתר הכי לה
נעין כלל דפריש לקידושין ואפילו נמחר
ומותרת דנזו מיירי הרמ"א (לש"ז) סימן
כ"ו ס"ק א' כיון דהמה נותרת קידושין
נינהו וכעין שכתבו תוד"ה איכא וכו' (ע"ז)
ע"א) ה"ל ואור"י דמותר לערלות מיהו נר
שמירת נרית הוא אלא שאינו חפץ אצל מיהו
נר שמירת נרית הוא אם יתפסן וכו' יעו"ש
ואי משום דנעין עדות וכמורין לאו נני
עדות נינהו כיון דאינם נותרת גיטין
וקידושין מ"מ קיי"ל נכמה דוכתי (וכמו
שיצא לקמן אית יעו"ש) דמלתא דגלוי
וידוע ננידור לכ"ע לא נני עדות פרעי
ומשום דכ"ע סהדי נינהו וכיון דזהו גלוי
וידוע ומצור לכ"ע דנשואין נכומר עכו"ם
הו"ל עכ"פ נגדר דנר עמה על עסקי
קידושיה ונשואין אלו מוכרה המקדש נמי
לתן טענת זהו שפיר ככתבו לה נפני עדים
דחן סהדי נתן לה ומכ"ש נתיי אישות
דנתר הכי דהו"ל לקנין קישור אישות ומסבאל
דתהא מקודשת מה"ת וכו"ל ונאמרת ניותר
תמיה על הגר"א ז"ל ה"ל דכיון דעתו
ז"ל דעיקר פסול קידושין נכומרי עכו"ם
משום דליכא לא נתן הוא ולא אחר הוא וכו' א
דהכומר נותן לכ"ה מהם טענת וגרלה דנאם
המותר המקדש נותן טענתו להמותרת
המתקדשת שפיר מקודשת ונהי דהוא נכומרי
עכו"ם ומשום דהו"ל עכ"פ נגדר דנר עמה
על עסקי קידושיה ולמה לא מהני חיי אישות
דנתר הכי כנשילה נפני עדים נתר דנינר
עמה על עסקי קידושיה וא"כ הא דכתב
הגר"א ז"ל ה"ל ואפילו איכא עדי יחוד לא
אמרינן הן הן עדי יחוד וכו' דוקא נמקום
משא של קידושין וכו' עכ"ל ונאמרת נגדר
עמה על עסקי קדושיה חיון לך השא של
קידושין טפי מזה דמהני לעולם להיות
מקודשת נמורה נתינת טענת ויחוד
נפני עדים נתר הכי ואפילו
נסתמא ונעל כרסך למר דכיון
דקדיש נשואין נכומרי עכו"ם דכל פעולתן

ידיהן (ינמות מו ע"ג) זה נרור דמותר
עס דקדיש נקידושי ישראל מ"מ כופר הוא
נכל הדת כיון דמותר הוא ונרור דנב
נקידושי ישראל כופר וכלנען ושחוק המה לו
ומ"מ נדקדיש מקודשת נמורה מה"ת וכו"ל
ונע"כ דעיקר טעמא משום דהני פעולות
המה לישראל מנזירת התורה נגדר תוקף
לקישור אישות ושזן שפיר מסבאל למר
דנמותר ומותרת דנשאלו נכומר עכו"ם
דנעניד דד מהני קנינים נתר נשואין נכומר
עכו"ם ואפילו נסתמא תהא מקודשת נמורה
מה"ת כיון דלכתי נכלל ישראל נינהו ונהי
דלא פריש נפעולת הקנין דעוסה פעולה זו
לשם קידושין ומשום דנשואין נכומר עכו"ם
עס דאינם נגדר קידושין מה"ת מ"מ הו"ל
עכ"פ נגדר דנר עמה על עסקי קידושיה
ונזה הא קיי"ל דלא נעין דפריש לשם
קידושין וכו"א נסתמא נמי מקודשת נמורה
מה"ת היא ונאמרת על מ"ש הרמ"א ז"ל
ננה"ה (לש"ז) סימן כו ס"ק א' ה"ל
וכן מותר שנשא מותרת ננימוסיה ונתיירו
לח"כ חיון כהן השא קידושין כלל ומותרת
לנאת ממנו נלא נט וכו' עכ"ל כתב הגר"א
ז"ל (נניאור לשה"ז) סימן כו ס"ק א' אית
ט) ה"ל סהדי חיון נזה לא נתן הוא ולא
אחר הוא אלא הכומר נותן להם לכ"ה טענת
ואפילו איכא עדי יחוד לא אמרינן הן הן
עדי יחוד וכו' דוקא נמקום השא של קידושין
וכו' עכ"ל יעו"ש ומדנניו ז"ל אלו נראה
דהיכא דמותר המקדש נותן טענתו להמותרת
המתקדשת ונאמרתו ללשאל דקידושין שפיר
אפילו נמקודת עכו"ם נכומר מקודשת
ונע"כ מטעם הנ"ל דהני פעולות קנינים
אינם נגדר מזה וקדושה עצמית כ"ה פעולות
קנינים לתוקף קישור אישות וכל היכא דהו"ל
נגדר קנין כראוי דמורה דעניד לפעולת האי
קנין לקישור אישות שפיר מקודשת נמורה
מה"ת והלכך נהי דנעין דלהי נפני עדים
וכומרינן לאו נני עדות מה"ת מ"מ הני
נשואין נכומרי עכו"ם נהי דאינם נותרת
קידושין מ"מ הו"ל עכ"פ נגדר דנר עמה

לשם ע"ז שפיר כל פעולותיו דנתר הכי
צנתנית טענתו או צחיי אישות כל כמה
דהיה צסתמא דעתו לע"ז ומ"ש הגר"א
נטעמא משום דליכא נתן הוא ואמר הוא
ומשמע דצנתן הוא ואמר הוא שפיר מקודשת
ואפילו צנשואין צכומרי עכו"ם היינו צדפריש
כדת משה וישראל דצנה מצורר דלין דעתו
לע"ז משא"כ צסתמא שפיר הכל הולך אחר
דעתם והכומורין דסתם מהשצתם לע"ז. וכ"ז
דוקא צנשואין צכומרי עכו"ם משא"כ
צנשואין צערכאות ומשום דעכו"ם גרידא
לא אמרינן סתם מהשצתו לע"ז וכנ"ל.

ב) והנה צנסרת חילוקי צין קידושין
צערכאות עכו"ם לקידושין
צכומרי עכו"ם ולומר דנהי דצקידושין
צכומרי עכו"ם אמרינן צצרת הצ"י צצם
הריצ"ש דמראה דעתו דלינו רוני צקידושין
ישראל מ"מ צקידושין צערכאות עכו"ם לא
אמרינן הכי (וכהוצא צצות הקדום) נלע"ד
להסתייע לצנצא זו וגם לרנות לעיקר דינא
דנ"ד דצנתנית טענת או ציחוד לצעילה
וצפרט צחיי אישות דנתר באלין צערכאות
עכו"ם דלשת איש צמורה מה"ת היה מהא
דחניה (גיטין ט ע"צ) וכל השטרות העולים
צערכאות של עכו"ם לע"פ שחותמיהן
עכו"ם כשרין חון מניטי נשים וכו' (והיא
ממי משנה שם י ע"צ) ופירש"י וז"ל העולים
צערכאות של עכו"ם שגעשו השטרות ע"י
צית דין האומות: שחותמיהן חותמין שצתוכי:
כשרין דדינא דמלכותא דינא ולע"פ שגותן
והתקנן ישראלים הם: חון מניטי נשים
דלאו צני כריתות נינהו האיל ולא שייכי
צתורת גיטין וקידושין אלל על הדינין צנטוו
צני נח וכו' עכ"ל וצתוד"ה לע"פ שחותמיהן
וכו' כתבו וז"ל כיון דלאו צני עדות נינהו
היה דרואי אפילו כל שטרות העולים צערכאות
של עכו"ם לפסול מה"ת אפילו אותם
העומדים לרציה אלל תקנתא דרבנן היא
היכא דקים לן צצהדוטייהו שהוא אונת דלא

מרעי נפשייהו ומ"מ שטר מנתה קאמר
לקמן (י ע"צ) דהפסא צעלמא הוא לע"ג
דקים לן דקושטא קאמר דהרי חון כלן שטר
וכו' עכ"ל יעו"ש ועוד התם צנמרא (ט ע"צ)
ותו ליכא וכו' והא היכא מחובר וכו' אלל
כי קתני מלתא דליחא צקידושין וכו' ופירש"י
(התם י ע"א) וז"ל ה"ג אלל כי קתני
מלתא דליחא צקידושין כלומר כי פרכינן
לעיל האיכא מחובר ולשמה לא תשני פסולא
דאורייתא לא קתני אלל אימא מלתא דליחא
צקידושין לא קתני כגון לשמה ומחובר אימיה
נמי צצטרי קידושין וכו' וערכאות נמי לימיה
צקידושין היכא דליכא עדי מסירה ישראל
דנט ושחרור הוא דגורי דלמא חתי למסמך
עלייהו ומצרכינן ליה גיטא אחרינא אלל
צקדושין כיון דמחורייתא מקודשת משום
עדי מסירה חיי אחרת חיינה מקודשת שריה
לשת איש לעלמא עכ"ל וצתוד"ה כי קתני
וכו' (שם י ע"א) כתבו וז"ל וכן ערכאות
כיון דליכא עדי מסירה ישראל כשר
צקידושין לע"פ שחותמיהן נכרים דליכא
למיהא דלמא חתי למסמך עלייהו דלא חתי
לידי תקלה צמה שצבורה להיות מקודשת
כדפירשנו עכ"ל יעו"ש מצורר שיטת הש"ס
דכולהו שטרות דצנצד דין נינהו ובעין מקה
ומחבר וכדומה כשרים צערכאות של עכו"ם
ואפילו צעדי חתימה עכו"ם לחוד ולכ"ע
ואפילו לר"מ דס"ל עדי חתימה כרתי
וצלמת עיקר דמיפסלי צניטי נשים וה"ה
צצטר קידושין פירש"י צד"ה חון מניטי
נשים וכו' (גיטין ט ע"צ) וז"ל דלאו צני
כריתות נינהו האיל ולא שייכי צתורת גיטין
וקידושין וכו' ועוד שם צד"ה פסולא דרבנן
וכו' כתב ז"ל ערכאות פסולא דאורייתא
שלין עדותן כשר לפי שליין צתורת גיטין
וקידושין ורממל אחר וכתב ונתן מי שיצנו
צכלל נתינה יצנו צכלל כתיצה וכו' עכ"ל
יעו"ש וצתוד"ה לע"פ שחותמיהן וכו' (שם
ט ע"צ) הרנו להקשות על שיטת רש"י ז"ל
צזה וכתבו משום דקים לן צצהדוטייהו שהוא

חמת דלא מרעי נפשייהו וכהנזל לעיל יע"ש.

והנה נפני יהושע נקידושין לגיטין (שם טו) נד"ה פסולת דרנכן וכו' כתב ה"ל משמע מלשון רש"י ז"ל דאי לאו דרשא וכתב ונתן הוי כשר לעדות והרנה קושיות יש נשיטת רש"י ז"ל כמו שהקשו בתוס' דמונתא דפשיטא דעכו"ם פסול לעדות וכו' ואף שנהנה"ת אשר"י כתב ג"כ בשם ספר ההנהגה דערכאות כשרים לעדות מדאורייתא ע"ש אפי' תמיהא לן טובא מהיכן הולילו כן וכו' לכך נראה לפרש בדרך אחר דודאי לדיני נפשות והיכא דנענין דוקא עדות גמורה והתראה מלתא דפשיטא היא דעכו"ם לאו נר עדות הוא אלל דדיני ממונות היכא דמגי נהולתא נע"ד ולא חינרו ססדי חלל לשקרי ח"כ הדנר מסור לנ"ד היכא שיועדים נודלי שבענין הוא חמת גמור יכולין אף להוליא חמון מהוקת וכו' ומצינו נמי דלנו דנין ע"פ הוקה דמלתא דעניני לגלויי לא משקרי והרנה כיוצא בזה וא"כ ה"נ כיון דליכא הוקה דערכאות לא מרעי נפשייהו ונלטו על הדינים כפירש"י ז"ל לעיל דנין ע"פ הוקה זו כיון דקיס לן דקושטא קלמרי אע"פ שאין כלן עדות גמור מ"מ דנר נרור הוא וכן לענין גיטין אי לאו מקרא וכתב ונתן שכתב רש"י ז"ל ה"ה נאפשרי לומר דערכאות כשרים וכו' עכ"ל יע"ש ונחמת מעולם צעת למדי סתירה זו פירשתי לעמתי כוונת רש"י ז"ל בזה הכי ונעיוני כעת בסוגיה זו לנירור ענינה דנ"ד מאלתי להנאון בעל פני יהושע דפירש כוונת רש"י ז"ל כדפירשתי והנתייט שכונתי בזה לדעתו ז"ל.

יחיה אידך שהיה צין לשיטת רש"י ותוספת ערכאות מהימני לשטרות דדיני ממונות ואפילו נעדי התימה עכו"ם ולכ"ע ואפילו לר"מ דס"ל עדי התימה כרתי ומשום דכיון דעכו"ם מישך שייכי נמי דדינים שפיר מהימני לכ"ע ואפילו להוליא

חמון וכהנסר הפני יהושע ז"ל וכו' ל' ונחמת אפילו נגיטין ונקידושין אי לאו דרשא וכתב ונתן הוי נמי כשרים לכ"ע ענכאות של נכרים ואפילו נעדי התימה עכו"ם ועיקר טעמא דפסילי הוא לפי שאינם נחמתי גיטין וקידושין ואי נימא לסנרת הנ"י נשם הר"י"ש גם ענכאות של נכרים ל"ל לטעמא דנגיטין וקידושין פסילי ענכאות נעדי התימני עכו"ם משום דלינס נחמתי גיטין וקידושין נחמתי אפילו הוו נחמתי גיטין וקידושין נמי ליפסול ומשום דדעתן לע"ז וזהו דהוא עושה לגיטו וקידושיו ענכאות מראה דעתו דאינו רואה נגיטין וקידושין ישראל ונחמת טפי חסנרל לפסול משום דדעתן לע"ז נחמתא דשייכי בזה וכדמניא (ע"ז כ"ו ע"ב) עיר שאין נה רופא ישראל וכו' ימול ארמתי ואל ימול כותי וכו' ופירש"י ה"ל ימול ארמתי שאין מילתי לשם ע"ז שאין דרכם למול את נביהם ואל ימול כותי שחל לשם דמות יונה שחלל נראש הר גריזים ועודין לה ענזה כדאמר נהכל שחטין (ו ע"א) ומלין את נביהם לשם יונה זו עכ"ל יע"ש ונחמת הא דחמ (גיטין י ע"א) חלל כי קנתי מלתא דליתא נקידושין וכדפירש"י דפסול קידושין ענכאות אפילו נעדי התימה נכרים ליכא נקידושין ומשום דעדי מסירה כרתי לר"א והלכך כשרים לגמרי אפילו מדרנכן נעדי מסירה ישראל ונחמת כל היכא דליכא נשטר קידושין דנכתב ענכאות עדי התימה אפילו עכו"ם נמי כשר אפילו לא נמסר להמתקדשת נעדי מסירה ישראל לר"א דקיי"ל כותיה לפי"מ שסעלה הר"ן נשיטת הר"ף והרמב"ם ורוב הראשונים (נ"ב) המגרש נגיטין נסוק הסוגיא דג' גיטין פסולין וכו' ה"ל דכל שנתקיים בחותמיו ליכא למיחש דליהו זי"פסיה ואין ססדי דליהו יסניה ניהלה כיון שהנש יואל מתחת ידה כשם שאנו מכשרים אותו בלא עדי מסירה כשנתם לשמה ויואל מתחת

עכ"פ דלהוי צנדר דנר עמה על עסקי קידושים ולא מיפסל זה דנעשה בערכאות כדמיפסל דנעשה בזמורי עכו"ם לפי סגרת הכ"י בשם הריב"ש וכו"ל.

ולקושטא דמלתא צנדר דנשואין בערכאות דנהיגי צומנינו צפה לומדון א"ל לכ"ז וכ"א דלפילו נימא דנפסל לעיקר פעולתו צנדר קידושין משום סת פסול קידושין בערכאות מיפסל ממי לנדר דבר עמה על עסקי קידושים מ"מ ממי כשר צנדר דנר עמה על עסקי קידושים וצנדר צלי שזן ספק דנתינת טענת או ציחוד לנעילה ונפרט צהיי אישות דנדר הכי כשואין בערכאות צכל חד וחד מהכי תלתא ואפילו צסתמא אשת איש גמורה מה"ת היא וכ"ע מודי צזה ואפילו רבי יהודה דס"ל (קידושין ו' ע"א) דלפילו צנדר עמה על עסקי קידושים צעיקן ממי דפריש לשם קידושין צנדר"ד מודה צסתמא ממי אשת איש גמורה מה"ת היא וכ"ז מפורש להדיא בש"ס וצנדולי הראשונים ואצל לצירור הענין חה החלי בש"ד.

ג) הנה צינא דפסול קידושין בערכאות דתיירי צנרייתא וצנשה וצנמרא (גיטין ט' י') הוא צשטר קידושין דנכתב צלשנא דקידושין צמש וכוט צשטר קידושין דישראל והייט הרי את מקודשת לי או הרי את אשתי או הרי את קטינה לי וכדומה מהלשונות דעל ידיהן מקודשת והני לשנא דקידושין דמהני צקידושי שטר דישראל נכתבו צשטר קידושין בערכאות וצלשונם והלכך שפיר מיפסלי משום פסול קידושין בערכאות ומשום טעמא דאיכס צתורת גיטין וקידושין (וכתובא צלות הקדוש יעו"ש) משא"כ כשואי ערכאות צנדר"ד דנהיגי צומנינו צפה לומדון עיקר צתינתם איכס צכל צלשני דקידושין צנדר קנין צמור ומחלט וכעסה שטר קידושי ישראל כלומר הרי את מקודשת. הרי את אשתי. הרי את קטינה לי, כ"א פעולת קישור כשואין צשניסס מרואיס כלומר

ידה וכו' ועוד שם צמר הכי ח"ל ומעשה מה שמוזהר ר"א דנט צחתום צעדים כורת אע"פ שלל נתן צנדי מסירה כמו שמוכחות כל אותן ראיות שכתנתי למעלה לאו משום דס"ל עדי חתימה כתי' אלא שהמסירה כורתת מכיון שיש עדים על עיקר הדבר דהוי להו עדי חתימה כעדי מסירה שהרי הנט יואל מתחת ידה צעדים הללו וצידוע שהנעל מסרה לה וצנמאלו כאילו הן צעמן העידים על המסירה וכו' עכ"ל יעו"ש מצטרר שיטת הרי"ף והרמב"ם וצנדולי הראשונים ז"ל דלפילו לר"א דקני"ל כותיה דעדי מסירה כתי' והלכך ערכאות ליחא צקידושין ואפילו צעדי חתימה נכרים מ"מ לא צעיקן עדי מסירה צמש כ"א ע"י עדי חתימה עכו"ם אכן כ"ע סהדי דנמסר לה חה צנדר דליכא עדי מסירה ישראל ואי נימא לסגרת הכ"י בשם הריב"ש גם צקידושי ערכאות צתמה הא דערכאות ליחא צקידושין ואפילו לר"א דכיון דצתמת עיקר פעולת הקידושין בערכאות הוא צנדי חתימה נכרים וכ"א דלמרינן דעל ידיהם אכן סהדי דנמסר שטר קידושין לידיה שוב מצנרנא דלפסלי כיון דדעתן לע"ז וככ"ל וצנ"כ למור דלפילו לסגרת הכ"י בשם הריב"ש דוקא צקידושין צכמורי עכו"ם ולא צקידושין בערכאות עכו"ם ומצנרתי לחלק צזה (וכהוצא צלות הקדוש יעו"ש היטב).

והנה כל מה שכתנתי צכאן עיקרו לנדר דפסול קידושין בערכאות ח"ל עכ"פ צנדר דנר עמה על עסקי קידושים כלומר דהיי דהיכא דנאל לפנינו ושטר קידושין דנעשה בערכאות צייה פסלין ליה משום פסול קידושין בערכאות מ"מ אס צמר הכי נתן לה טענת או יחד עמה צפני עדים או חי אשת חיי אישות וכל זה היו צסתמא ממי מקודשת גמורה מה"ת היא ומשום דהיי דמיפסל האי שטר קידושין משום דנעשה בערכאות ומטעמא דעכו"ם איכס צתורת גיטין וקידושין מ"מ אכתי נכשרותו קאי

דכתב בפנקס ערכאות דלפניהם נאז שניהם איז ואזה ומרצונם הטוב אחרו לפנייהם דרוים להתקשר בנשואין לאשה ונאמירתם זו המה הדייני ערכאות כותבים בפנקס הערכאות דניום זה נעשה ונגמר קישור אישות בנייהם ומכאן ולהנא המה בקישור אישות גמורה לכולהו שיעצודי וחיוני דאי לאשתו וסוב האי לשנא נהי דלדידהו הו"ל זה נתוקף קישור אישות והיא אשתו גמורה מ"מ נדינא דישראל א"ז כלל אפילו בגדר לשנא קידושין דלשו עכ"פ אפילו ארוסה ומכ"ש אשת איש דנימא לפוסלו משום דעדים נכרים ההתומים זו אינם נתורת גיטין וקידושין דנאמת כל מה דנכתב בפנקס ערכאות הוא לדין דדיני ישראל בגדר שיעצוד והתחייבות מרצונו לא אהיה וכן היא משעבדת עמה ונתרצית בנשואין לו ולא דנא נעשה ונגמר קידושין בפועל כיון דדיני ישראל נעיק חד מתלחא קניני אישות בפועל לאשתא מקודשת ולא מהני כלל נמה שכותב אפילו נכתב ידו וחתומהו נעדים ונ"ד הגדול שזירושלם דרנא בקישור אישות ונשואין ושז לפי"ז נדון וסגנון האי לשנא לא מנעיה דאין לפסול שטר זה משום פסול קידושין בערכאות דנעשה נעדים פסולין וכדינא דנרייתא והמשנה וכו"ל כ"א אדרנא הוא נתוקף שטר שעצוד וחיונ גמור לישא אשה זו ואליס טונא כמו אלו היה נעשה נ"ד הגדול שזירושלם ונעדים היותר כשרים ונאמת כתיבה וחתומה זו בפנקס ערכאות נכללה נמי דנינא דמשנה ונרייתא (גיטין ט' י') כל השטרות העולים בערכאות ש' עכו"ם אע"פ שחותמיהן עכו"ם כשרים ואפילו לר"מ דס"ל עדי חתימה כרתי ולא מנעיה לשיטת רש"י (גיטין ט' ע"ג) נעמא דכל השטרות כשרים בערכאות משום דנ"ג נטונו על הדינים והלכך מישך שייכי נמי נזה לתורת עדות (ובהסדר הפני יהושע וכהנא נאות הקדוש) פשיטא דנא להאי שעצוד והתחייבות בגדר עדים כשרים נימא

כיון דנאמת גם נ"ג מישך שייך בנשואי אשה לשם אישות ונהי דלינו מזהו על פריה ורביה מ"מ בנשואין לשם אישות שפיר שייכי וכמ"ש הרב המגיד בפ"א הלכה א' מה' אישות יעו"ש וזה דנשאה ונא עליה לשם אישות נעשית אשתו גמורה ואפילו ליחייב עליה נ"ג אחר מיתה ננא עליה משום אשת חזירו דכיון דאחר נסנהדרין (כ"ה ע"ג) נ"ג שייחד שפה לעצדו ונא עליה נהרג עליה מאמת אר"י מדקראו לה רביחא דפלניא יעו"ש ואם נקריאה בעלמא דסתם אנשי מנור דהיא אשתו גמורה לחיונ מיתה לרצו ננא עליה פשיטא דנשטרי נשואין בערכאות לנ"ג משוי לה לאשתו גמורה אפילו לדיני ישראל דיחייבו מיתה לנ"ג ננא על נה דנשאת לנעלה בערכאות וכיון דכ"כ תוקף איכא בנשואי ערכאות אפילו דיני ישראל לסוב אישות ננ"ג זהו שפיר בגדר מישך שייכי דים וספיר עדותן נזה כשר מה"ת כלומר להעיד בגדר שטר שיעצוד וחיונ לישראל לא אהיה ונאשתו ואפילו לשיטת התוספות משום דסומכין עלייהו נזה דלא משקרי (וכהנא נאות הקדוש ובהסדר הפני יהושע יעו"ש) גם נזה שייך האי טעמא כיון דנא זה מהלכות מדינה ולישוב ותיקון העולם לגדר אישות דלא ליידי חיי אישות הפקר ופשיטא דמהימני נזה וכמונן ושז נרור דנא דנעשה ונגמר נכתיבה וחתומה בפנקס ערכאות דנעשו איש ואשתו דזהו אפילו לישראל ונדיני ישראל עכ"פ שטר שעצוד וחיונ גמור נלי שום אמתלא דישא אהיה ונתוקף שטר היותר אליס בסוב שטר כיון דמהלכות מדינה ודינא דמלכותא הוא וכשר אפילו נחתית עדים נכרים וככולהו שטרות דדיני ממונות דעלמא דמישך שייכי נזה וכו"ל ומכ"ז נרור ופשוט נלי לל ספק דנתוקף האי שטרא הו"ל האי פעולה בגדר דר עמה על עסקי קידושיה היותר אליס בנאיות כיון דנאמת מהלכות מדינה

ומדינה דמלכותא כנר היא השתו לכולהו שענדוי וקיוני דאיש לאשתו ומחנה ענוש המור לשא אחרת וגם לרבות דהשה השא לחיש נהאי אהרה ענוש המור ולהיות נדון במאסר כו"כ שנים וכידוע והלכך נהי דמדינה דישראל עדיין חונה השתו כיון דלא נכתב בלשנה דקנין גמור וכעין הרי אה השתו וכדומה כ"א בלשנה דשענד עי"ז דמורה לשא אחרת וכו"מ עכ"פ ה"ל האי שטרא שטר מעליא עכ"פ נגדר שענד גמור לחיות הוא כיון דנאמת מהלכות מדינה ומדינה דמלכותא כנר נכתב ונחתם דהיא השתו גמורה לכולהו חיוני דאיש לאשתו וגם דמחנה ענוש הגוף להיות נידון למאסר בנשואי אחרת ומכל זה נרור דהו נגדר דנר עמה על עסקי קידושה היותר חליש בסוגו עד דנדה ונהי קנינים דמהני בקידושי ישראל נדפריש מהני בזה הפילו בסתמא ומבוס דפילו בסתמא נמי כפריש להו כיון דמהלכות מדינה ומדינה דמלכותא כנר היא השתו גמורה הנשואה לי וכנ"ל ונאמת לה ונעיה לרבי יוסי דס"ל (קידושין ו' ע"ה) דדנינר עס אשה על עסקי קידושה ונתק לה קידושה ולא פירש דמקודשת פשיטא דננשואי ערכאות כהנ"ל דננתינת טענת או ניחוד לנעילה וכו"כ נהיי חיות דנחר הכי הפילו בסתמא דמקודשת גמורה היא חלה הפילו לרבי יהודה התם דס"ל דהפילו נדנר עמה על עסקי קידושה נמי לריך לפרש מ"מ בנשואי ערכאות דנשוי להו נדינה דישראל נגדר דנר עמה על עסקי קידושה שפיר מורה רבי יהודה דא"ל לפרש ומבוס דהאי סוג דנר עמה על עסקי קידושה חליש טונא ומשוי לפעולתו נהני קניני דנחר הכי ננידור גמור דלשם קידושין ואישות נינהו.

והנה מלמד דהו סנרא נרורה היא יודה נה כל מי שיב לו רית בלימוד נלע"ד נמי להסתייע להאי סנרא נרורה

מהא דתניא (ע"ז כ"ו ע"ג) עיר שאין נה רופא ישראל וכו' איפוך וכו' רבי יהודה אומר ימול עכו"ם ולא ימול כותי ונתוד"ה וכי היכן וכו' (שם כ"ז ע"ה) כתבו ה"ל הכא משמע דלרבי יהודה אע"ג דנעיי מילה לשמה ומסקין דמכשר לה נכברי ותימא מ"ש מנע דנעין לשמה ופסלינן כתינת נכרי ננע (גיטין כ"ג ע"ה) משום דנכרי אדעתא דנפשיה עניד וי"ל דלא דמי דלעולם נכרי סהמא קא עניד גני מילה דמסתמא לשמה קאי כל זמן שאינו עושה לשם הר גריזים אם כן נכברי דסתמא קעניד כשרה חלל גט אשה סתמא חלו לשמה דסתם אשה חלו לגירושין עומדת הלכך גט נכברי פסול וכו' עכ"ל יע"ש ונאמת סנרתם מוכרחת מנמרה ערוכה (זנחים ז' ע"ג) חלמא סתמא נמי כלשמן דמי ורמיהו כל הנט שנכתב שלא לשם אשה פסול וסתמא נמי פסול ושני זנחים נסתם לשמן עומדין אשה נסתמא חלו לגירושין עומדת ונתוד"ה סתם אשה וכו' (זנחים שם) נסוה"ד כתבו ה"ל חלל מילה סתמא לשמה קיימא כמו זנחים הלכך עכו"ם כשר אע"ג דעניד סתם עכ"ל יע"ש ולפי"ז הדנר ק"ו דמה מילה דנאמת עכס הפעולה היא מזהה ונכסו מזהה המורה דשקולה כנגד כל המצות שנחורה (נדדים ל"ג ע"ה) ונעיי לשמה מ"מ ס"ל לרבי יהודה כיון דסתמא לשמה קאי שפיר כשרה נכברי ומבוס דסתמא כפירש דמי דעניד לשמה וכדפירש"י ז"ל (זנחים ז' ע"ג) ה"ל נסתמן לשמן עומדין הילכך כל כמה דלא עקר שמיהו נהדיא הוה לשמן עכ"ל ומכ"כ וק"ו ז"ל של ק"ו בנשואין בערכאות דהו נגדר שענד חליש טונא לנשואי דיהו ונאמת מהלכות מדינה ודינא דמלכותא כנר היא השתו גמורה ומחנה ענוש נאמרה נרורה חמורה וענוש מאסר בנשואי אחרים נרור דאין לד סתמן לשמן קאי טפי מזה ונפעולה זו ליכא מזהה וקדושה נענש ומבוס דאיהו כ"א פעולת קנין לאישות נרור ופשוט

דזענדיג חד מקניני אישות דמה"ת נסתמח
הו"ל כדפריש להדיא ומקודשת גמורה
מה"ת ואפילו לרני יהודה וכ"ל וזהו ראייה
ברורה שאין עליה תשובה דנשואין
נערכאות ואפילו נחתמת עדים נכרים
היכל דנחר הכי נתן לה טענת או ניהוד
לנעילה ומכ"ש נחיי אישות ואפילו נסתמח
דמקודשת גמורה מה"ת ואפילו לרני יהודה
ומכ"ש לרני יוסי דקיי"ל כוותיה וזה נדור
ופשוט.

ד) והנה עד כה נררתי דנתינת טענת
או ניהוד לנעילה ומכ"ש נחיי
אישות דנחר נשואין נערכאות אפילו נסתמח
דלא פריש דלשם קידושין ניהו נמי מקודשת
גמורה מה"ת ומשום דנשואין נערכאות אפילו
נחתמת עדים נכרים נגדר דנר עמה על
עסקי קידושה היותר אליס נמהותו היא
ואחתי פש לצורכי אי צעין נמי דלהוי
עכ"פ צפני עדים כשרים וכמו צליך קדושין
דעלמא דקיי"ל דלעולם צעין דלהוי צפני
עדים כשרים ואפילו נתינת טענת ויהוד
לנעילה נשעה דניר עמה על עסקי קידושה
ונתקדם מה דהוגד לי מפי אנשים דנקיאים
נטיב נשואין נערכאות דמקומות מקומות
יש דחלקין דניחא דידהו נמהות נשואין
נערכאות והיינו יש מדינה דמנהגה נשואין
הלכות מדינה דנתינת הטענת הוא חלק
מחלקי קיום קישור האישות ונלאו נתינת
טענת מהאליס להאשה נחר טענת נשואין
אינה מאשרת ומקיימת קישור האישות
נפנקס הערכאות. ויש מדינה דנתינת טענת
אינה כלל חלק מחלקי קישור האישות ואם
לא נתן לא עיכב וכ"ל לאחר דנתקשרו
נשואין מהלכות מדינה עושין סעודת מרעים
ואל טותן לה טענת נשואין לאות דהיא נשואה
חסו נהנה קנעו וידוע ועפ"י הנ"ל נלא
לצירור האי דינא וזה התלי נס"ד.

הנה נמדינה דמנהגה היא דנתינת הטענת
היא חלק מחלקי קישור האישות
ומעכצת קיום קישור האישות נפנקס

הערכאות נלע"ד דנתינת הטענת נערכאות
מקודשת גמורה מה"ת ואפילו נדליכא עדים
כשרים וגמלה ערוכה היא דתקן (גיטין י'
ע"ג) כל השטרות העולים נערכאות של
עכו"ם אע"פ שהותמיהן עכו"ם כשרים
וכו' ונמרח שם קא פסיק ותני ל"ג מחר
ל"ג מתנה נשלמא מחר מכי יהיב זחי
קמיייהו הוא דקנה וסטרא ראייה נעלמא הוא
דחי לא יהיב זחי קמיייהו לא הוו מרעי
נפשייהו וכתנין ליה שטרא ופירש"י ו"ל
נשלמא שטרי מחר דארעא לאו נחאי שטרא
מיקניא אלא נחוי: מכי יהב האי נגרא
זחי לישראל הנרי קמיייהו דייני נכרים:
הוא דקנה לארעא דקרקע נקנה נכסף או
נשטר והאי שטרא ראייה נעלמא הוא שלא
יחמר לא מכתתיה ולא קבלתי מעות וזהא
מילתא אינה מהימני: דחי לאו דיהיב זחי
קמיייהו כיון דדיינין קנעין ניהו לא הוו
מרעי נפשייהו וכתני ליה שטרא עכ"ל
יעו"ש וה"ה נס"ד דנלמא הני נשואין
נערכאות אינם נגדר שטר קידושין דליפסלי
משום דצעין לשמה וגם משום דאינם נחתות
גיטין וקידושין כיון דנתינת נפנקס
נערכאות אינה נלשנא דקנין קידושין (וכהנא
לעיל אות הקדום יעו"ש) וגם אינם נגדר
קנין נחאי נכיצה נפנקס דנערכאות דניחא
חספא נעלמא הוא וכעין דלחר התם (גיטין
י' ע"ג) אלא מתנה נחאי קא קני לאו נחאי
שטרא והאי שטרא חספא נעלמא הוא ע"כ
יעו"ש דנלמא נכתיבה ונתינת עדים נפנקס
נערכאות ליכא שום גדר קנין כ"א ראייה
נעלמא דתרווייהו מרעוים נקישור אישות
ונכדי שלא יוכלו להכחיש נחר הכי כותנין
זה נפנקס הערכאות ונחתמת ידם והעדים
וכמו דנצי דינורס ונתינת ידם דרועים
נקישור אישות ונלאו הכי אינן מאשרים
ומקיימים קישור אישות דידהו נפנקס
הערכאות כמו כן צעי נמי ראיית נתינת
הטענת ונלאו הכי אינן מאשרים ומקיימים
קישור אישות דידהו נפנקס הערכאות וכיון

ע"א) מלתא דליחא נקידושין ומשום דקיי"ל
כר"א דאמר עדי מסירה כרתו וכדפירש"י
שם יעו"ש:

ה) והנה היכא דליכא מנהג נתינת
טענת נקישור אישית
נערכאות וכ"א נתר הכי נסעודת מרעים
(וכהונא גלות הקדוש) הדנר מפורש נתשונת
הרש"א (אלף רנ"ה) תשונה אלף קפט ח"ל:

שאלת אשה שהיתה משודכת לראובן וראובן
זה סעד צנית חמיו ונקש ממנו שיושיב
המשודכת שלו עמהן בשלחן ולא רנה חמיו
להושיבה עמהן עד שיתן לה טענת ונתנית
טענת הוא אללם כנתינת קידושין חיה פשוט
אללם ונתרצו נכך ראונו ואני הנערה והיא
צוגרת והציחה לפנייהם ונתן לה ראובן טענת
צפני כל המסובין והיו צתוך אותן המסובין
קרונים שהיו פסולים להם לעדות לימים
נתחדשו צניהם סינות והלכה ונשאלת לשמעון
צלי שנתן לה ראובן נט וכו' וצלו העדים
והעידו שנפניהם נתן לה טענת ושנפניהם
היו הדגרים הודיעני כיון שהיו שם קרונים
מי נימא שכל העדות נטלה וכו' גם הודיעני
אם נתן עכשיו ראובן נט אם היא מותרת
לשני דמשצין לה כלטסה ומותרת היא
לראובן וכיון שהיא מותרת לנעל כך מותרת
לנעל או נאמר שחלל מזה ומזה:

תשובה כל שהדנר מפורסם אללם שנתנית
הטענת סתם צגורת קידושין
היא גם זו ודאי שהיתה משודכת לו וקבלה
טענת סתם הרי היא מקודשת ועוד כיון
שהאז הקפיד צנר ודאי שמעו שלכך נהכוון
כי מה הקפדה היתה לו צנתינת טענת אחת
צלתי אם נהכוונו לקידושין ואע"פ שהיא
צגרת כל שנתכוון האז לקבל קידושין מן
הסתם גם הוא הודיעה והרי זה כמדנר
עמה על עסקי קידושה דאע"פ שנתן לה
סתם מקודשת דקיימא לו כרני יוסי דאמר
היה מדנר עמה על עסקי גיטה וקידושה
ונתן לה גיטה וקידושה ולא פירש דיו וכל

דנאישור ונקיוב קישור אישות דידהו צפנקם
ערכאות מצורר דהיה נמי נתינת טענת
דנלחו הכי אינם מאשרין ומקיימין קישור
דיהי צפנקם ערכאות ומשום דלא מרעי
כפשיהו ונע"כ דמצורר לנו נתינת טענת
ופעולה דמצוררת וידועה לא צעין דתהא
דוקא צעדים ואשום דכ"ע סהדי יניחו
וכמ"ש תוד"ה מי לא וכו' (ינחות מה ע"צ)
ח"ל ויש מפרשים דכיון דידוע לכל שטנלה
כאילו עומדים שם דמי עכ"ל וצנ"ק (עא
ע"צ) אמר והא הכא דמת אציו כמו שקדם
והודה לאחד מהן דמי ע"כ ונאלמה צפטור
דמודה נקם צעין צ"ד ומ"מ שיטת
הש"ס כיון דהאי מלתא מצוררת לכ"ע הו"ל
כנעשה הדנר צפני צ"ד ועדים וצעין
זה כתבו תוד"ה רנה אמר וכו'
(צנא קמא ק"ד ע"א) ח"ל וי"ל
דאני התם דכיון שנתן לו פונדיון וגוה לו
להניא צאיר שמו הוי כאלו ח"ל צהדיא
שלה לי על ידו ופטור עכ"ל יעו"ש ומכ"ז
מצורר דפצרא צגורה ומוסכמת להלכה
דפעולה דמצוררת ומוכחא טונא ח"ל נדר
ודאי וצירור נמור ולא צעין עדים להעיד
משום דאין סהדי וה"ה נתינת טענת צנשוין
דערכאות דנאישור וקיום קישור אישות
צפנקם ערכאות מצורר דהיה נתינת טענת
שז אמרינן אכן סהדי וכו"ל. ומהאי טעמא
דאין סהדי ח"ש נמי דאין לפסול להקידושין
נתינת הטענת משום קידושין נערכאות
דכיון דנתינת הטענת הוא חלק מחלקי
קישור האישות ונתינתו הוא נדר קידושין
משום דניתן צתר שיעצוד צפנקם ערכאות
מהלכות מדינה דה"ל עי"ז צנדר דנר
עמה על עסקי קידושין (וכהונא צפין זה
אות ח"צ) שז נמי דאין לפסול להקידושין
משום לשמה דנכסף לא צעין לשמה
(קידושין ט עב) מ"מ לפסלי משום דאיוס
צגרת גיטין וקידושין ולהנ"ל ח"ש דכיון
דאין סהדי הו"ל קידושין נערכאות צעדי
מסירה ישראל וכדאמר צגיטין (י

ד ה יע"ש) ומשום דנשואין נערכאות הו"ל בגדר דבר עמה על עסקי קידושיה היותר חלים נמניאותו ומשוי שפיר נתינת טענת דנתינו הכי ואפילו נסתמח לקידושין נמורים ואפילו לרני יהודה ומשום דנתינו עמה על עסקי קידושיה כה"ג דמחלכות מדינה ומדינא דמלכותא כנר היא אשתו נמורה גם רני יהודה מודה דסתמן לשמן קחי וכדנתינו כ"ז לעיל (אות ג) יע"ש היטב.

ולקדושא דמלחא אפילו נלא נתינת טענת כלל נמי נשואין נערכאות אשת איש נמורה היא לכולהו עניני אישות ומתסר קרובים ולזיקת ינוס וכדומה ונלא לנירוור האי דינא זה התלי נס"ד.

ז) הנה נש"ע אהע"י סימן כו ס"ק ח' כתב ה"ל אין האשה נחשבת אשת איש אלא ע"י קידושין שנתקדשה כדלוי אצל אס נא עליה דרך זנות שלא לשם קידושין אינו כלום ואפילו נא עליה לשם אישות נינו לנינה אינה נחשבת כאשתו ע"כ ונש"ע שס כתב ה"ל ע"י סימן קמ"ט כל שנשאה וגלוי לכל הוי כאלו היה עדים צעת הנשאה לפי"ז אס היה גלוי שנושא אותה לשם אישות הוי קידושין נתינה אלא איירי שלא היה גלוי עכ"ל ונראה"י סימן קמט ס"ק ח' כתב ה"ל המתגרש את אשתו וזמר ונעלה בפני עדים (או שגלוי לכל שצא עליה כגון שנשאה הר"ן פרק כל הגט: וזו לשון הרמ"א נהנה) קודם שנתא לאתר וכו' הרי זה נתינת שותפות ונלא קידושין נעל ולא לשם זנות ואפילו רלו שנתן לה מעות שותקה היא שאין אדם עושה נתינתו נעילת זנות וכו' עכ"ל ונתינת שותף אס כתב ה"ל כגון שנשאה כך כתב תוס' צינמות (דף נ"ג) והר"ן פרק כל הגט וכו' ועיין תשובת ריב"ש סימן ל"א פסק כן וכו' מיהו איני יודע לענין מה כתב כלן דברי הר"ן דהא דלא אירי לענין חשש קידושין א"כ ממה נפשך אס נשאה כדין נשואין תיפוק ליה דהיא

שכן שהנדר מפורסם צנייהם שכל נתינת טענת מתשודך למשודכת אינו אלא קידושין. ואע"פ שהיו נמנינה קרובים לעולם אין הכשרים נפסלין מחמת הקרובים אלא נאחד משני ענינים או שיהיו מוזמנים לעדות מתחלה או שנתכוונו הם להעיד ושגלו דעתם נכך וכו' מ"מ כל שלא נתכוונו לדברי כולם אין רלייתם פוסלת ומחזמה איני שמעשה היה וכן הורה הרמב"ן ז"ל הלכה למעשה וכ"כ הוא נפרק יש נותלין דמעשים בכל יום נקידושין וכתיבות שיש קרובים ורחוקים ואין חוששין והלכך אשה זו מקודשת נמורה היא לראשון ואס נשאת לאחר תנא מזה ומזה וכל הדרכים הללו נה וכו' עכ"ל יע"ש נאריכות ואני נפה לא העתקתי כ"א מה דנוע לנד"ד ומדנריי ז"ל אלו נמורה דננד"ד נתינת טענת נמי לשם קידושין הוא דהני טעמי דכתב הרמב"א ז"ל דנינו הנ"ל שייכים נמי ננד"ד. טעם הראשון דמפורסם אולם נתינת הטענת סתם מהמשודך להמשודכת אינו אלא קידושין גם ננד"ד כך היא מפורסם דנשואין נותן טענת לשם נשואי אישות והו נתינת קידושין דהמה נשואין נמנה דמנינו ועיקר החילוק זהו דנשואין נישאל מקדשה נהאי טענת נמעת דמורה ונשואין נערכאות נותן לה נתר הכי נסעודת מרעים. וטעם השני כיון שהאנ הקפיד נדנר גם ננד"ד כך הוא דנתינת גם האשה מקדשת נכך דעי"ז יכירו וידעו דנשואה היא וגם נירוף קרובים נמנינה אין פוסלין לעדות הכשרים ופשיטא דמקודשת נמורה היא כיון דליכא נתינת טענת בפני עדים כשרים נתר נשואין נערכאות דהו"ל בגדר דבר עמה על עסקי קידושיה היותר נמניאות וכדנתינו כ"ז לעיל (אות ג) יע"ש היטב.

והנה כל מה שכתבתי הוא לנדר דמקודשת נמורה היא מחמת נתינת טענת לשם קידושין אי מטעם דלאן סהדי אי מטעם דליכא עדים נסעודת מרעים (וכהנא נשוא

קידושין ואם לא נשאה כדון נשואין א"כ מהיכי תיתי לומר דנועל לשם קידושין ודין כל תוספות והר"ן חירי נדרוסה שכתב לה נט ולא נתן לה ונשאה אמרינן נדחלי צעיל וניטל הנט ונרע חנט יסן עכ"ל יעו"ש.

ולבאורה דנרי הנ"ש סותרין ענינם נמו"ש נסימן קנו"ט דשם תמה על הרמ"ה נמ"ש סגרת תוס' והר"ן לענין נשואין נלא קידושין נהי דנשואין הוי כנעילה נעדים דמהלי עממל אמרינן ננשואי אבתו בגירסה הזוקה אין אדם עושה נעילתו נעילת זנות דזה תמזה ומעממל דמח"נ וכו"ל א"כ נראה שיטת הנ"ש דנשואין נלא קידושין דהוי ליה כנעילה נפני עדים מ"מ אין לומר דנעילתו זו נגדר קידושין הוי דל"כ הוי נשאה כדון נשואין דהיינו נקידושין היכי כתב שזו הכא (נסימן כו ס"ק א') דכיון דנשואין הוי כנעילה נעדים שפיר מדינא הוי דנשואין לשם אישות הו"ל כנעילה נפני נעדים לאישות דל"כ תמיהתו על הרמ"ה דהתם נמי עלי' ידי' הכא הדרה ומעממל דממה נפשך אם נשאה כדון נשואין תיפוק ליה דהיה קידושין ואם לא נשאה כדון נשואין א"כ מהיכי תיתי לומר דנועל לשם קידושין ולבאורה הוי תמיהה ענינה.

שוב תחלתי להגאון נעל צית מחיר על אהע"ז נסימן כו ס"ק א' כתב ו"ל ואפילו נעל עליה עי' נ"ש חסיים לפי"ז אם הוי גלוי שנשא אותה לשם אישות הוי קידושין נצילה וכו' לפי ריהטא סותר עמי נמה שהקשה על הרמ"ה כי נדחלי מה שדנרו תוס' ור"ן לא מייירי אלא ננשואה כדון תורה על ידי קידושין שזאת היא כודלי ננעלה אצל ננשאה פנויה לניתו ולא קידשה מקודם נעדים מהיכי תיתי לומר דהוי קידושין לניאה וכדכתב נענמו ואם לא נשאה כדון נשואין מהיכי תיתי לומר דנועל לשם קידושין ול"כ אף כי נלחמ נעל אותה

לשם קידושין הוי מקדש נלא עדים ואין נסמ מחש ונ"ע כוונתו כי לע"ד היינו פלגש עכ"ל ונציאור הנר"ה למהע"ז עמ"ש שם נסימן כ"ו ס"ק א' ואפילו אם יהיה וכו' כתב ו"ל ר"ל כיון שידוע שזה עליה הוי כעדים כמ"ש תוס' נצימות (ננ ע"ז) ונציטין (כו"ע ע"ז) ד"ה לכשאכנסנה וכו' ותמרינן נצימות ק"י וכתבנות ע"ג המקדש את הקטנה וגדלה וכו' ומסיק דלע"ג דנעל נלא עדי יסוד כיון דידוע שמתיוחדת עמו ודלי לשם קידושין נעל כמ"ש שם מ"מ כיון דלאו לשם קידושין נעל לאו כלום הוי כנ"ל ע"כ ונבלין שם כתב ע"ז ו"ל נדחלי ונדחלי דנרי הנ"ש ס"ק א' דחלי לפרש דנרי ככתבן דל"כ יסתור דנרי ענינו שכתב נסימן קמ"ט ס"ק א' אלא ע"כ כוונתו אם היה גלוי לכל בכנסה לניתו לשם אישות הלא מנואר נרינ"ש גני תוס' שהיה גלוי לכל שנשאה לשם אישות וכתב נדון זה שלא אמר נפירוש לעדים כשנתיחד עמה שהוא מתיחד עמה ע"ד ננעול לשם קידושין אין הושאין לה עכ"ל והר"ן ותוס' שכתבו דמהני גלוי לכל אינו אלא דהוי כעדים אצל אפילו נעדים נריך לפרש וכ"כ הר"ן הנצלו נ"י סימן קמ"ט אצל נשאר נשים מן הסתם נעילתו נעילת זנות עד שיפרש שהוא לשם קידושין ז"ש א"ז הגאון מ"מ כיון דלאו לשם קידושין נעל עכ"ל יעו"ש היטב.

ז) ולאחר העיון ז"ל ולא זו דהנחת שמואל אינו סותר ענינו ממה שכתב נסימן כ"ו למה שכתב נסימן קמ"ט ומשום דהנושאים לא דמי כלל ודמוקים זה מזה כרחוק מזרח ממערב אף זו דגם קושית הנ"ש על הרמ"ה נסימן קמ"ט נמי מעקרה ליתא ומעממל דנלחמ שיטת גדולי הראשונים דנשואין הו"ל נגדר נעילה נרורה נעדים וכמ"ש הרמנ"ס נצי"א הלכה א' ונ' מה' אישות ו"ל שמשנשאה הרי היא כנעולה וכו' ומפני מה תקנו חכמים לאלו כתובה מזה ותע"פ שכן נחלות הוחיל ויחלק

דנימות (נב ע"ה) חמר דרב מנחם חמין
דנוקדש נביאה ומשום פרינותא יעו"ש מ"ח
משום הלי טעמא דפרינותא חין לומר דמולח
עניד נשואין כדין והיינו נקידושי טענת
הסגו חינו רונה נמי נקידושי ניהא ועוד
לפי"מ"ש תוד"ה ומשום פרינותא כו' (קידושין
יב ע"ג) ה"ל מפרש ר"ת דהיינו פרינותא
לפי שנידך לו עדי ניהא לו עדי יחוד ודבר
מכוער שמעמיד עדים על כך וכו' יעו"ש
שוב ומסביר לומר דזהו דוקא היכל דלריך
עדים ליהוד ולניהא משא"כ דעניד נשואין
לשם אישות דלא נעיק עדים מיוחדים לנעילה
ומשום דכ"ע סהדי נינהו וכנ"ל שפיר
נעילתו חיה נגדר פרינותא כיון דעיקר
קנין אישות נביאה הוא ע"י נשואין דמעקרה
זה נרור ופשוט מסביר.

ולפי"ז שפיר כתב הנ"ל נסימן כ"ו ס"ק
ה' דכיון דנשואין היו כנעילה
ודאית נעדים שפיר נשואין לשם אישות
נמי זהו נגדר ניהא לשם אישות היא ועשית
זה אשת חיה נמורה ונאמת קנין אישות
ננעילה כזו דנוצנת משום נשואין לשם אישות
חלימא טפי מקידושי ניהא נפני עדים
ומעמלא דכיון דנוצנת מנדר נשואין לשם
אישות הו"ל תרווייהו נשואין וניהא לשם
אישות ועשית זהו אשת חיה נמורה יבא"כ
נקידושי ניהא חיה נעשית זהו כ"ה ארוסה
דקיי"ל ניהא אירוסין עושה וכמ"ש הרב
המניד פ"י הלכה ה' מה' אישות יעו"ש
וכעין שכתבו תוד"ה משתנדיל ותנעל
(ינמות פ"ט ע"ג) ה"ל ואל"ת חכתי כיון
דלון מעשה קטן כלום היכי מהניא חופה
שהיתה נקטנות וי"ל דכיון שהיא נביתו
של נעל הויה כמסירה לחופה כשנעל
נגדלותו לשם קידושין ואפילו חת"ל
דניהא אירוסין עושה השונה מיד
כנשואה מיד דהוא אהיה לו חגר בדרך
וכנסה עמו לשם נישואין עכ"ל יעו"ש
ונרור דמהלי סבירא דנרורה היא חין להקשות

הנשואה שתנעל ותזקת השפחה והנכרית
והשנויה שתנעל תקנו לחלו מלה בין ננענו
בין לא ננענו והרי הן כנעולות לכל דבר
עכ"ל ותתוד"ה לכשאכנסנה וכו' (ינמות
נב וניטין כ"ו ע"ג) כתבו ה"ל חנל התם
דכנסה וליכא ודאי ניהא וכו' עכ"ל ונר"ן
דעל הר"ף ננושנה הכותב טופסי גיטין
וכו' (פרק כל הנכ) כתב ה"ל חנל הכא כיון
שנשאת נודחי ננעלת השנין לה עכ"ל יעו"ש
ומדנריהם חלו נראה דעתם ז"ל דנישואין
הו"ל כנעילה ודאי ונרורה נעדים ומשום
דמלתא דגלוי וידוע זהו נגדר פעולה
נינהו נהלי פעולה (ונאמת סבירא נרורה
ומוסכמות היה נש"ם נכו"כ דוכתי וכהנול
נסימן זה חות ד' יעו"ש) ושנו ממילה
נשואין לשם אישות דזהו נמי ניהא לשם
אישות מנוררת נעדים והו"ל כפריש נעדים
דדעתו לנעול לשם אישות שוב חין לומר
דכיון דלא נשאה כדין נשואין והיינו נקידושי
טענת דנהו נשואין הרבה דעתו דחינו
רונה נקידושי תורה ומחייבי תיתי לומר
דנעילתו היא לשם אישות וכקושית הנ"ל
על הרמ"ה נסימן קמ"ט (וכהנול נאות
הקדום) דז"ה ומעמלא כיון דנהו דפריש
דרונה נשואין לשם אישות נכלל זה נמי
דרונה ניהא לשם אישות (כיון דתרווייהו
הדא נינהו וכנ"ל) ונאמת ניהא לשם אישות
היא חד מהני תלתא קניני מה"מ נאישות
ובזו חין ראיה מהא דלא קידשה נטענת
נשואין וכפי המנהג דחינו חושב נמי
דנעילתו תהיה נגדר קידושין ואישות דז"ה
ומעמלא חטו יעלה על הדעת ולומר דמי
שמקדש נביאה זהו ניגוד לתורת קידושין
נשניל דחינו רונה נקידושי כסף ושטר וה"ה
ננ"ז נשואין לשם אישות הו"ל כדפריש
להדיא דרזנו דוקא ננעילה לשם אישות
דנאמת זהו נמי קידושי תורה וחינו רונה
נקנין אישות חמר וכעין כסף ושטר וכו'

קושיות דהנ"ש על הרמ"א סימן קמ"ט
 נמי על דינא דהנ"ש נסיון כ"ו ס"ק א'
 וכמוכן וכ"א דוקא התם (סימן קר"ב)
 דמיירי בנשואין בסתמא ולא פריש דהנ"ש
 אישות נינהו שזא אפילו נישא בנשואין ה"ל
 כנעילה ודאי נעדים מ"מ אין לומר דמנורת
 האי ניהא לשם אישות כיון דעיקר הנשואין
 דעי"ז נעשה נעילתו בגדר ודאי נמי לא פריש
 לשם אישות ממילא נדיאה דנוצעת מנשואין
 כללו נמי אינה מנורר חי בגדר ניהא לשם
 אישות היא וכ"א אכן הוא דנעין למימר
 דה"ל לשם אישות מחמת דלעתו מעקרה
 אמרין חזקה אין אדם עושה נעילתו נעילת
 זנות וזה שפיר הקשה הנ"ש דחזקה גרועה
 היא דכיון דלא שאל כדינא בנשואין דהיינו
 כפי הנהוג לקדש בטענת בנשואין גלי אדעתא
 דליתו רואה בקידושין מהיכי תיתי לומר
 בז דנעילתו לשם קידושין ואישות היא
 ואפילו מטעם חזקה אין אדם עושה נעילתו
 נעילת זנות דא"כ היה נושא כדן נשואין
 ובג"ל זהו נירור האי ענינא ואין שום
 מסירה נדיי דהנ"ש מקושיות על הרמ"א
 נסיון קמ"ט וכמוכן:

והנה אף דלכאורה יפה הקשה הנ"ש
 על הרמ"א מ"מ לאחר העיון קושיותו
 זו נפשיטת ניהא דעיקר קושית הנ"ש
 השם דכיון דלא שאל כדן נשואין והיינו
 בקידושין טענת דנהוג בנשואין הראה דעתו
 דליתו רואה בקידושין וכנ"ל נאמח הרמ"א
 מיירי כפי המנהג בזמן חכמי הש"ס כיון
 דקאי אליה דהמנהג בש"ע דמייתי לדין
 דהקורן בש"ס (גיטין פ"א) ואפשר דבזמן
 דהרמ"א אכתי נהוג נהכי והיינו לקדש זמן
 נוצא קודם הנשואין והו"ל בגדר ארוסה
 ונתר הכי עושין הנשואין והני נשואין אינם
 בקידושין דנימא דלא נשאל כדינא בנשואין
 משום דגלי דעתא דליתו רואה בקידושין
 וא"ש דינא דהרמ"א והיינו דנשאל ולא
 קידש מעקרה דתהוי בגדר ארוסה ובנשואין
 סא ליכא בקידושין דנימא דנהוג דלא שאל כדן

נשואין והיינו בקידושין טענת גלי דעתא
 דליתו רואה בקידושין דז"ל דנאמח ליכא
 בנשואין שום קידושין בטענת וכנ"ל וקושית
 הנ"ש היא כפי מנהג נשואין דבזמן
 דקידושין ונשואין התם נישא נוצא שפיר
 הקשה ואמנם כפי המנהג בזמן חכמי הש"ס
 ואפשר נמי בזמן הרמ"א אין מקום לקושית
 הנ"ש על הרמ"א וכ"ז לע"ד ברור נס"ד:

(ה) ולפי"ם שניארתיו דנשואין לשם
 אישות דהוה נמי בגדר ניהא
 לשם אישות ומנורת ננירור ונודלי נעדים
 שיטת הנ"ש אהע"ז סימן כו ס"ק א'
 דנעשית אשת איש גמורה מה"ת (לפי שיטת
 גדולי הראשונים הרמ"ס ותוס' והר"ן)
 ואפילו בזמנינו דנהגים בקידושין טענת
 בנשואין נמי אין לומר דכיון דליתו נושא
 כדן נשואין הנהוג והיינו בקידושין טענת
 בנשואין הראה דעתו דליתו רואה בקידושין
 ובקושית הנ"ש על הרמ"א (אהע"ז סימן
 קמט) דז"ל וכ"א כיון דפריש דרואה בנשואין
 לשם אישות הו"ל כפריש דרואה נדיאה לשם
 אישות דהוה נמי קנין אישות מה"ת ושפיר
 נעשית זנה אשת איש גמורה מה"ת (וכהנצל
 נאות הקדוש יע"ש) ברור גלי שום כל
 ספק דנשואין בערכאות דהמה בגדר נשואין
 לשם אישות דמה מנורר נמי ניהא ברורה
 לשם אישות לא נעין עדים מיוחדים ומשום
 דכ"ע סהדי נינהו וכנ"ל דנעשית זנה אשת
 איש גמורה מה"ת ומשום דניאה לשם אישות
 היא נמי חד מהני תלחא קניי אישות ומ"מ
 נהי דהאי קנין ניהא לשם אישות נוצא מנורר
 נשואין לשם אישות דנעשה בערכאות מ"מ
 אין לפוסלן משום אלינס נמורת קידושין
 ומטעמא דכיון דאין סהדי דנעיל לשם אישות
 זהו בגדר עדים ישראלים נדיאה דקידושין
 ואישות דשפיר קידושין גמורים נינהו ואפילו
 בערכאות וכדלמך גיטין (י ע"א) מלחא
 דליחא בקידושין ופירש"י ה"ל ערכאות ליחא
 בקידושין נעדי מסירה ישראל וכשרים ואפילו

מדרגתן וכדנאיאתי כ"ז היטב לעיל (סימן ז)
זה אות ז) יע"ש:

ולפיכ"ש נהסגר כוונת הנזכר שמואל
מיושב קדשית הנזכר מליר וגם
לרבות קדשית הכתוב בגליון ש"ע אהע"ז
לרבות דברי הנזכר שמואל מזה שכתב הגר"א
בניאורו לזהע"ז סימן כ"ו ס"ק ח' וכהוצא
לעיל (סימן זה אות ו) יע"ש ודברי הנזכר
שמואל ברורין להלכה כמו שכתבתי ונאמת
כפימ"ש הגר"א שם בניאורו להקל בין דיעא
דש"ע אהע"ז סימן כ"ו ס"ק ח' דכתב
ואפילו אם יתיר לו וכו' לדינא דמחל
מתקדש את הקטנה ולא מילאנה והגדילה
ומטעמה דנקטנה ודאי לשם קידושין בעל ממי
נראה מפורש דדעתו ז"ל כמ"ש הג"ש
דנשואין לזיווג דמה טעם נדר זיאה לשם
אישות מנוררת לכ"ע שפיר מקודשת גמורה
מה"ט מדכתב בעטמא דניחוד קטנה והגדילה
אלו מקודשת משום דידור ידוע לכ"ע הוי
כעילה נעדים ולשם קידושין משום חיי
אישות דידורו מעקרה ונהי דנאמת ח"ז
גדר אישות גמורה מה"ט מ"ח כיון דעכ"פ
ח"ז נדר זיאה וכו' א גדר אישות ע"ז המושאל
ומדרגת מהני זה לשון ליחוד ידוע נדר
נעילה לשם קידושין ופשיטא לפי"ז דנשואין
בערכאות מהלכות מדינה ודינא דמלכותא
מה נדר נשואין גמורין לשם אישות דהו
נמי נדר זיאה מנוררת לשם אישות ונעדים
וכ"ז ברור ופשוט נכ"ה

וראה זה פלא דמהאי סוגיא (ינמות ק"י
ע"ה) המתקדש את הקטנה והגדילה
וכו' דנפתייע (הגלון המוטעה יחזקאל
אנרמסקי) להוראתו של נקדושה ולעוות
דין נסתרת ערוה דלורייאל (וכהוצא
לעיל סימן יא מהעתק חיצוני סימן ז אות
ד יע"ש) מהאי סוגיא גופה נפתייע הגר"א
ז"ל הסיפור מתייבש דין שגר דהמליא הגלון
המוטעה הנ"ל דנברי נורית וכנר נררתי דכל
מה שכתב הגלון המוטעה הנ"ל נהוכחתו
מהאי סוגיא אינם דברי נורית כ"ל דברי

חמורות וכהוצא לעיל (סימן יג אות ד)
יע"ש היטב

ב) והנה נמה שכתב הגלון המוטעה
הנ"ל בציבורו סימן ז אות ד
בגליון שלמטה להתעורר לזיווג הא"י דינא
דנשואין בערכאות מתוספתא ינמות
פרק י הלכה א ועל פי תקירתו
העמוקה נדינא דתוספתא דזיקת
ינמות דפקחת נשואי חרש לפקח
דלובלית נתרומה אי נתרומה דמה"ט אי
מדרגתן (וכהוצא בסימן יא אות ה יע"ש)
וכנר נררתי דמעותק ענש תקירתו נעלם
ממט דהוא גמרא מפורשת והוצא להלכה
ברמז"ס וכהוצא לעיל סימן י"ג (אות ה)
יע"ש ולאנש נמה שכתב שם ח"ל הנה
פה שאלה אחרת מעין הענין הנדון אולי
יובא ממנה המעיין איזה צור ענש שיהיה
להועיל בנזיר השאלה אשר עליה אנו היום
וכו' עכ"ל יע"ש בכל מה שכתב נדרך ספק
דנזירי תקירתו העמוקה (בפניית הסדק
ידיעתו נמורה) אפשר להוביל אור ננה
להועיל בנזיר השאלה אשר עליה הוא דן
כלומר דמה שכתיר ערוה גמורה מה"ט
והנה נזה ממזרים ציבאלא אכתב כהן מה
שהעליתי נזה ממנה שנים ומתוך נזיר
הענין יצור נמי דנשואין בערכאות משוי
לה נדר אשת איש גמורה מה"ט חה החלי
נכ"ה

הנה נזכר אהע"ז ס"ח כ' ח"ל היה לו
מלוה על אחרים ומהר לה הרי את
מקודשת לי נחוש שיש לי נזיר זה נמעת
שלתן מקודשת ונ"י שם כתב ח"ל וכתב
רבינו ירושם דלמ"ד מקודשת חייט מדרגת
כיון דמעתד שלתן תקנתא דנעק היא עכ"ל
ואינו מוכרח דהא איכא למימר כיון דתקיט
נעק נקט לה המעות וכיון שנקט לה ה"ל
כאילו נתן לה כסף והוא מקודשת דלורייאל
והנ"ט שם כתב ח"ל ה"י לו מלוה וכו' בתנ
ה"ר ירושם וכו' והנ"י כתב דאינו מוכרח
וכו' וכן היא דעת הר"ן בייטין בפרק

התקנה חלל דעת התוספות לשם כ"ש רבינו
ירושם והכי נוספתה כדברי הר"ר ירושם
והכי נקטינן בחומרה עכ"ל ונצית שמואל
הש"ס סימן כ"ה ס"ק כ"ה (סוף חות נג)
כתב וז"ל גם כתנתי לעיל (שם ס"ק י"ג
חות לה) אם מוקדם חותה נדרש שהין נו נו
קנין דמורייחה רק קנין מדרבנן מ"מ קונה
חותה מדמורייחה כגון מעמד שבתן משום
ע"י תיקון ה"ג נעשה שלו מדמורייחה וכו'
עכ"ל ונחתם הוא מהלוקת קדומה גדולי
המחברים הונח בפתחי השנה ה"מ סימן
רל"ה ס"ק ז (חות ד) נהריכות יעו"ש:
ולבאורה יש להסתייע לשיטת הסוגרים
דקנין דרבנן מהני לשון מקודשת
מה"מ מה"ל דתניא בתוספתא יצמות פרק י
הלכה א נתי ישראל פקחת שגשחת לכהן חרש
חינה חוכלת מת ונפלה לפני יום פקה חוכלת
ע"כ והי נרור להוכלת נתרומה דמורייחה
דאם לא כן גם נתרומה דרבנן
חינה חוכלת נזירה דלמא אחי
להוכלת נתרומה דמורייחה וכדלמור
ציננות קי"ג ע"א ונרמז"ס פ"ח הלכה יג
מה' תרומות (וכהנא לעיל סימן יג חות
ה יעו"ש היטב) ונחתם עיקר זיקתה ליצמה
פקה חינה כ"א מדרבנן ומשום דנשואי חרש
נפקת חינה כ"א מדרבנן ושמינן מה"ל
דקנין דרבנן מהני לשמה קנין דמורייחה
וכמונן:

אמנם ז"ל דמחוספתה הנ"ל ליכא אם
סייעתה לדינה דקנין דרבנן אי
כחו יפה לשון מקודשת מה"מ ומעמדה
דעיקר דינה דתוספתא הנ"ל דיוס פקה
לפקחת נזיקת חרש משוי' לה נדרר אשתו
גמורה מה"מ הוא משום דכיון דמיצמה
אחרין כיון דדעתו למנות יצום נרור נדיחתו
ליצום היא לשם חישות גמורה נלי שמן
זנות דאי נימא דחינה נזה כ"א אשתו
מדרבנן שז' הו"ל מה"מ עמה נדרך זנות
נעלמא ואם סהדי דליתו חינה רואה נהכי
לחטא נחיסור תורה כדי שילא נמנה

דרבנן דמיתא להא דלמור צינמות (קט ע"ג)
קטנה שלא מיתנה והגדינה ועמדה ונשתת רג
חמר חינה נזריכה גט משוי' וכו' וחוקימנה
נבעל וקיי"ל כרז (וכהנא לעיל נהריכות
סימן יג חות ד יעו"ש) דה"ג גט משוי'
ומשום דנעיתו הוא נשם חישות וה"ה הכה
דינמו הוא נשם חישות וחפילו נימה דציננס
לה נעין עדות וכספיקת המשנה למנך נפ"ג
הלכה ד' מה' יצום וה"כ חי נימת דעיקר
נדיחת יצום דפקה נפקחת ציקה דרבנן
משוי' לה להשמו גמורה מה"מ משום דדעתו
נדיחתו לשם חישות הוא והא לחישות נעין
עדים ז"ל ומשום דהאי סגרה נדיחתו ציננס
הוא נמי לשם חישות כ"כ נרורה נלי שמן
ספק עד דכ"ע סהדי נימה נזה דינמו הוא
לשם חישות גמורה דכיון דנחית לקיום
מנות יצום נרור דחין עושה נעילתו נצינת
זנות מה"מ כיון דזיקתה חינה מה"מ משא"כ
נקידושין נעמדה שלשתין לומר כיון דנחית
לנדר קידושין נדחלי רואה נחישות גמורה
ושז' עי"ז תהא מקודשת גמורה נפעולת
נדיחתו לשם חישות ז"ל ומשום דנקידושין
דעלמא נעין קנין גמור ומדעתה והלכך נהי
דנימה נחמת נעילתו נתר הני קידושי דרבנן
נעמדה שלשתן הוא לשם חישות מ"מ כיון
דהיא דעתה לכספך קידושיה דתהא שלה שז'
חיכה לספוקי אי נזה דחינה שלה כ"א דרבנן
מהני למשוי' קנין דמורייחה ונזה שפיר
פלוגתא גדולי המחברים וכן"ל משא"כ
ציננס פקה לפקחת ציקה דרבנן שפיר
אחרין לה' ונחוס דקיי"ל דנעילה לשם
חישות חפילו נדלל פריש וענין קטנה שלא
מיאנה והגדינה וכו' שפיר נעשית נידחור
דנדרותה אשת איש גמורה וכן"ל ומהאי
דינא דקטנה שלא מיאנה והגדינה (יצמות
קט ע"ג) וגם לרבות מדינא דתוספתא
(יצמות פרק י' הלכה א') רואה נרורה
דנשואין נערכאות משוי' לה לנשת איש גמורה
מה"מ וכדנדיארתי לעיל (נסימן זה חות ז
ח) יעו"ש היטב

והנהגה חלצה מה דניארתו נשיטת הנזית
 שמואל והגר"א ז"ל דמקורם נש"ס
 ובגדולי הראשונים דנחיי אישות הו"ל אשתו
 גמורה מה"ת ומשום דנעילתו לשם אישות
 (וכהונא נסי' זה אית א' עד אית ט) מנאחי
 כעת נמקנה נחידושו לאהע"ז סימן מז
 סעיף ד' נהגה"ה וגריכים העדים לראות
 הנתינה מתה וכו' כתב המקנה ה"ל וגראה
 דאין כחן פלוגתא דרשב"א מייירי בענין שיס
 להסתפק שנתן לה נמתנה וכו' והמרדכי
 מייירי נאומדנא דמוכח טפי וכו' וזה מיוסב
 מ"ש הרמ"א שטהגין לכסות פני הכלה בשעת
 הקידושין כמ"ש שם וכן משמע מתשובת
 הרשב"א שהניא הרמ"א נמי שקידש דרך חור
 וכו' דמשמע דוקא שלא ידעו העדים אם היה
 שם אשה אחרת אבל אם היה ידוע לעדים שלא
 היה נחמד שום אשה אלא היא לנדה אף
 שנשעת קדושין לא ראו אותה מהני ידיעה
 בלא ראייה עכ"ל יעו"ש מנאר דעתו ז"ל

דנאמת אומדנא דמוכח טונא מהני נקידושין
 והו"ל צדד עדות ידיעה בלי ראייה ומשום
 דעיקר עדות נקידושין התה לעולם צדד
 אומדנא דמוכח טונא כיון דנוהגים לכסות
 פני הכלות ולכן צעיק דיראו העדים המקדש
 והמתקדשת ונע"כ משום דזהו צדד אומדנא
 דמוכח טונא ומכ"ז ראייה צדד לכול מה
 שכתבתי נסימן זה לצדד דנשואין בערכאות
 הו"ל צדד צדד נשואין לשם אישות
 ונעשית בזה אשת איש גמורה בין נתינת
 טענת בערכאות (וכהונא נסימן זה אית ד)
 ובין דליכא מנהג נתינת טענת בערכאות
 וכ"א נתר הכי עושין סעודת מרעים ולח
 נותן לה הטענת (וכהונא נסימן זה אית ה)
 ואפילו היכא דליכא כלל נתינת טענת וכ"א
 דנשואין בערכאות לחוד (וכהונא נסימן זה
 אית ז' עד אית ט') וכ"ז לע"ד צדד ונכון
 נס"ד:

אמר המהר אשר כלל נשנר מדבר לפי"ת
שדירתי נסימנים הקודמים אנא
לנאר ענין כננד ותלד מלד רלוי
ניאורו היות כנר ענרו אלף ושמונה
מלות ושנים בשנע שנים לחורן ארננו
ונית (שני) קדשינו וגלותינו ופזורנו
לקנו ארץ ואייס רחוקים ומעט חדלנו מהיות
מחלכת כהנים וגוי קדוש נאלו נלש ונמים
ותסמר שער מתוקף ורינוי הדרות והשמדות
שענרו על אומתינו בני אברהם יתק ויעקב
נכל ארצות פזורנו כפי המנהל נספרי
דגרי הימים מלל ועד עתה זמנינו זה והיא
שנת תשס"ח אלפים תרנ"ה נחש תשרי
לנריאת העולם ותלנד אשר רלוינו נספרי
וסיפור מפי סופרים נלמנים גדולי וקדושי
הכתי עמינו רלוינו נעינינו ושמענו נלמינו
מהנעשה בזמנינו גודל הנגירות והשמדות נרו
מדינות דישינת אחינו בני ישראל עד כי כשל
כה הסנל ונלו ננים עד משנר וכת חין ללידה
ועל זה דוח נלנו והשכו עינינו.

והנה העיר ד' רות מלכות אנגליה ונסוף
תלחת העולמי האיומה והטוראה
(דנתפרנה נזמנינו בשנת תשס"ח אלפים
תרע"ד עד תשס"ח אלפים תרע"ט) השמיעה
ופרסמה נלולת הארץ לעם בני ישראל ופרסום
רשיון זה נשם נלפור דקלגליה יקרא יען
דנתפרמה נכתנ ידי השר הנקרא בשם נלפור
מגדולי שרי המלכות אשר לאנגליה ואח"כ
נהסכמת גדולי מלכיות מלכי ארץ וכל
ללומים שרים ושופטי ארץ נתאשרה

ונתקיימה ונתממיו זכין לכו וכידוע כ"ז
לאהנ"י נכל מקומות פזריהם דנתמללו אורה
ושמחה וששון משמועה טובה זו אשר כמוה
לא נהייתה מזמן חורן ארננו הקדושה
וגלותינו ופזורינו ומלכות היותר השונה
מלכיות העולם תפרסם חירות וגלולת בני
ישראל ונהסכמת מלכי ארץ וכל ללומים
חין זה כ"א קול התור נשמע קומי לך רעיתי
יפתי ולכי לך וגו' (שיר השירים ז) והגיע
עת דודים קיום הנשמת תוה"ק (נננים)
ושנ ד' אלקיך את שנותך וגו' ונתגלגל
הזכות ע"י זכאי מלכות נריטניא הנדולה
ושלול דתמנא נינהו. *

והנה כנר ענרו שמונה עשר שנה מנתינת
הרשיון הנקראת בשם בלפור
דקלרציא ומה היה סופה תחלת ממושה
מחלת לנ ולא כל הרוזה לנא ולהתיישנ נארן
ישראל הורשה לו ומיעוטל דמיעוטל
נקושי משינים רשיון ונתנאים מונגלים
וגם לרנות מתנאי התישנות שיהיה
לו על כל פנים סכום אלף לטורות
שטערלינג מעות אנגלי ונלמת ע"ז רלוי
להתלונן ולקונן לוי מה היה לנו וכי זהו
הנשמת תוה"ק והננליים.

וביותר תמוה דלפילו ניתי עזרא דננרמת
תטל לא היה נלולה שלימה
(נרכות ע"א) וגם אח"ל (מגילה יג
ע"א) ח"ל הקנ"ה למשיח קונל אני לך
על כורש אני למרתי הוא יננה ניתי ויקנן

ואכזרים וא"כ איה הנטחת מלכות דריטניא
הישרה נחמית הדקלרניא עכ"פ לחסות
ולמנוע שפכות דמי נקיים וזדקקים לנל יפלו
שדוז צדי רוחנים ערלי לנ וערלי נשר.

ועוד לא זו בלנד דלהתיישב נאסרו וכפי
המונן מרשיון הדקלרניא קף זו מה
דהיה צידם מכנר צעת ממשלת הישמעאלים
והיינו זכות ישראל נמקום שהיה מלפנים
נית קדשו להתפלל ולשפוך שיחם לאזניהם
שנשמים אלל כותל מערני וכמה"ל מעולם
לא זזה שכינה מכותל מערני יער"ש וכעת
שנאה תחת ממשלת מנדט מלכות אנגליא
ניטלה מהם ובקושי גדול נמחלת וטענת
לחצ"י הוחלט מפי שרים ורוחנים שופטי
ארץ (היושבים ראשונה במלכויות העולם
לדון ולהמתיק כל ענין קשה ולכולם נשם
יקרא ליען קף נא"שען ומושב קניעותם נעיר
נענף מדינת שווייץ) דנאמת חין להם חלק
ונתלה נמקום המקדש וכותל מערני וכ"א
לפנים משורת הדין החליטו וגמרו דהורשה
ללחצ"י להתפלל שם ונתנאים מוגבלים ודוקא
תפלה ולא תקיעת שופר וחומך איסורו מזורר
ממה דנשנת ה' אלפים תרנ"ג ציוה"כ נגמר
תפלה נעילה קם אגדך אחד ונתתלהנות
קדושת יוהכ"פ תקע תקיעה ההגונה וע"י
עצירתו זו נתפס תיכף וידון להיות נחש
נצית אסורים על משך נ' שנות כפי
שנפרסם כ"ז נמכתני העתים. ואין ספק
דיש לאמת נאמחה המשגרת כל הגוף ולומר
הנשמע כזה מלחא גנלי ויודע לכ"ע ואפילו
לשונאי וגוררי ישראל היותר גדולים ונכב"ג
חין צירור למעלה מזה וכמ"ש תור"ה מי
לא וכו' (ימנות מה ע"נ) ח"ל יא מפרשים
דכיון דידוע לכל שטבלה כאילו עומדים שם
דמי וכו' עכ"ל ונאמת נגמר ערוכה היא
(צ"ק ע"א ע"נ) דלמר התם והא הכא
כיון דמת אגיו כמי שקדם והודה לאחד מהן
דפי וכו' יער"ש והיינו נהי דנאמת לא מהני

גלוייתי והוא אחר מי נכס מכל עמו ויעל
ע"כ יער"ש ומ"מ לא זו לצד דהרשה לכל
ישראל דירצו לעלות לירושלם דיעלו קף זו
דינא דנר מלכות לפניו ואמר וכל הנשאר
מכל המקומות אשר הוא גר שם ינשאוהו
אנשי מקומו נכסף ונזהר ונרכוש ונצממה
עם הנדנה לנית האלקים אשר נירושלם
(עזרא א') וכן עשו וכדכתיב (עזרא שם)
וכל סניבותיהם חזקו צדיהם בכלי כסף
וזהו צרכו ונצממה ונצמדנות וגו' ע"כ
מלמד מה דתן כורש מלך פרס כל כלי בית
ד' והגויא נטכדנדר מירושלם וכדכתיב
(עזרא שם) כל כלים להנ ולכסף חמשה
אלפים ולרנע מאות וגו' יער"ש וא"כ איזה
סוג נאולה הוא נצממיו.

ולבאורה אפשר לדחוק ולומר דעכ"פ זהו
התנצנות הנאולה חוה גופיה
עם הסינה לשינת לחצ"י לארסם וכ"א יען
דהיא כעת עדיין חרנה ובוממה נהכרת
דחתיישב מקדש ע"י אנשים מוכשרים
לעזרה ולשמרה נאמנעות הונס ומאודם
ונחרינות ידים וגו' אי אפשר שיתיישבו צורם
גדול וריצוי אוכלסין נפתח פתאם והלכך
קושי וגבול לכניסתם זהו עמם סינה והכנה
להתיישבות הארץ ונאולה ישראל.

אמנם ז"א וציטולו מזורר מתרי טעמי
חדא דמלנד דלא נתקיימה הנטחת
הדקלרניא כפי המונן הפשוט ללחצ"י עוד
הרצו שם נאראנו הקדושה חללי חרצ ושד
ושנר נתלחא זמני חוקה צעתיים שונים ותחת
אשר קוו לחינוי נני ישראל להתיישב נאראנו
הקדושה תחת ממשלת ואל כפי מלכות
צריטניא הנדולה וכפי הנצממה צפרוס
בלפור דקלרניא ולעשות ענינים נא רנ
ושמע קול דמי לחינוי נני ישראל מאראנו
הקדושה דנשטו והרנו נחיות משונות
ואכזריות ודמם נשפך כמים מירי רוחנים

דבר ניטול הנטחת רשיון נלפור דקלרציה.

ולפי"ז פליאה עזמה כפי המוסכם נה"ל (נ"צ ג ע"ז) דאי מלכותא אחר עקרבא טורי עקר טורי ולא הדר ניה יעו"ש ותקונא אלנא דכל דנריהם אמת לאמתו ונרוה"ק נלמרו ומה נעשה להנטחת מלכות דריטניא הגדולה והדבר ק"ו ומה על הנטחת מלכות הורדוס ענד ולאכור המליטו ה"ל דהנטחתו נלתי נמליאות שתנטלה מכ"ש מלכות דריטניא הגדולה התופסת מקום השב נראש נממלכות היותר השונות נעולם לצד גדלה נממות ואיכות ונמוסרה ונישרותה נרור ופשוט נלי שזן ספק דהנטחתה היא נגדר המוסכם נה"ל (נ"צ הנ"ל) דאי מלכותא אחר עקרבא טורי עקר טורי ולא הדר ניה והכי ל"כ שז תקותינו ותוחלתינו נשאר מעל חסו פליאה עזמה ונעלמה פתרונה מעיני כל די.

ולישוב פליאה עזמה הנ"ל ולגול האשמה ממלכות אנגליא דהו נלמרו נלמרו נגד החלטת ח"ל דנרוה"ק נלמרה וכו"ל אשמים אנחנו נסינת ניטול הרשיון נלפור דקלרציה נכבד להקדים עיקר כוונת ותכלית דריאת העולם כפי המצוא נמדדשי נרבותינו חכמי המשנה והתלמוד ע"ה והגם דידיעתי דנה ירנן שולאי מהנעשים והנעשים מ"מ לא מנעתי עמי ממלחא דהוא לאפרושי מחומר איסור עזרה זרה ומלסיות. ומה לי ולטענת מי אשר לא הגיעה אליהם הגזרה האנושית נלמרו וכו"ל נהמה נגזרת איש ותנביתו ויותר נרועים מנהמה וכו"ש נמורה ח"א פ"ז יעו"ש. ומתלמידיו של אנרהם אגיו אני דעליו ע"ה כנז הרננ"ס נמורה חלק ג' פרק כ"ט ח"ל ואין ספק אלני שהוא ע"ה כאשר חלק על דעת נני אדם כלס שקיו מקללים ומנבים ומנבים

הודאה לפוטרו כ"א היכא דהודה נפני נ"ד מ"מ שיטת הש"ס כיון דהו נגדר ידיעה נרורה לכ"ע הו"ל נגדר דנמנדר נעדים ונצ"ד כפי התורה ועי"ז הו"ל נגדר הודאה נמורה ופשיטא לפי"ז דה"ה דהאי מלחא דמקום המקדש וכוחל המערבי נמנדר נידיעה נרורה ומפורסמת לכ"ע דהו שארית מתחדינו נפרט אמות הנזירים וישמעאלים דמלחמיים נמורת משה רבינו להיותה תורה אלוקית משמים ונמורה"ק זו כתובה דהו חלקן ונחלקתן של ישראל נני אנרהם יחזק ויעקב

וביותר לפי"ש נבראשית רנה (וישלה פרה עט) אר"י נ"ר סימון זה אחד מנ' מקומות שאין אמות העולם יכולין להגות את ישראל למר נזולין הן נידכס ואלו הן מערת המכפלה וצית המקדש וקצרתו של יוסף מערת המכפלה דכתיב (נבראשית כג) וישמע אנרהם אל עפרון וישקול אנרהם לעפרון צית המקדש דכתיב (דה"י א' כ"א) ויתן דוד לארן נמקום וגו' וקצרתו של יוסף ויקן את חלקת השדה יעקב קנה שכם ע"כ יעו"ש ומ"מ יחליטו דחנים ופופטי ארץ נני אמות נזרים דאין זה חלקן של ישראל. וניותר תמוה החלטה כזו לאחר נתינת רשיון הנקראת נלפור דקלרציה זה קרוב לשמונה עשר שנה ומכ"ז נרור נלי שום כל ספק דאין הו"א נעולם למר דשילת זכות התיישנות ישראל נלמרו הו"ל לפינה הכרחית נכדי שתתישנ הארץ מקודם מעט מעט ועי"ז יסונג ישנ נני ישראל נמקדש ונקיוס אח"כ לכשתעשה ארץ מיושנת ורחנת ידים דו"א נלמח האז עונדא דכוחל מערבי עדות הו"ל נלני עולם שילת זכות נני ישראל נלמרו אנותם מנורף לעונדא דהריגות ושמוות וכנ"ל וע"פ שני עדים הללו דמה כשרים ונלמנים ננירור נמור דאין למעלה מהם יקום

אותו התועים ההם. וכאשר סלל הכל נענור
השם וכן הדין לעשות לכנורו מאחר לו
ואזרכה מנרכיך ומקללך אלא וכו' עכ"ל
יעו"ש ואפילו ימאלו מתלוננים על מה
שכתנתי מהמכונים אנשי מעלה גם מתלונתם
ותרעומתם לא אירא ולא אפחד ותמכתי על
מ"ש נחוצת הלננות (שער עבודת האלקים
פ"י) ח"ל וכלל מדותיך שתי מדות הנזות
והעזות וכו' ומקום מדת העזות נפניעת
הרשעים והאנשי העבירות והמולקים על
האמת ולננות נחסד ולהזהיר מן הננות
ולהנזיח המוטלים ולהוכיח הקטנים והגדולים
וכמ"ש (ישעיה נ) שחתי פני כחלמים וגו'
וכן שתי מדות הכעס והרצון ומקום הכעס
ננטות מדרך האמת ומדין הכדק והנזרת
השקר על האמת וכו' עכ"ל יעו"ש.

והנה מ"ש נחוצת הלננות הכ"ל ח"ל
ולהנזיח המוטלים וכו' כ"כ ב"ב
הרמז"ש צפ"ו הלכה ח' מה' דיעות ח"ל
המוכיח את חניו תמלה לא ידבר לו קשות
עד שיכלימו שאלמר לא תשא עליו חטא
כך אמרו חכמים יכול אתה מוכיחו ופניו
תשתנות ח"ל ולא תשא עליו חטא מחלף
שאסור לאדם להכליל את ישראל וכ"ש
נרצים אע"פ שהמכללים את חניו אינו
לוקח עליו עון גדול הוא כך אמרו חכמים
המלנין פני חניו נרצים אינן לו חלק
לעוה"נ לפיכך נזיד אדם להזהר שלא לנזיג
חניו נרצים נזין קטן נזין גדול וכו' גד"א
נדנרים שנין אדם לחניו אצל נדנרי שמים
אם לא חר נז נסתר מכלימין אותו נרצים
ומפרסמים חטאו ומתפרים אותו נפניו
ומצין ומקללין אותו עד שיחור למוטט כמו
עשו כל הנניאים בישראל עכ"ל יעו"ש וה
נזיר חמ"ש הרמז"ש ח"ל גד"א נדנרים
שנין אדם לחניו ר"ל נדנרי רינות שנינו
לחניו ולא מיירי היכא לחניו חטא נגדו
נמלקח להיסורא וכעין ריניה נזילה וגניצה

וכדומה נזזה אין הו"א נעולם דיתסר
להכלימו נרצים היכא דלא חזר צו נסתר
נדלמת חטא זה חמור טפי דחשוי ליה בגדר
רשע רע וכדלמר נקידושין (מ ע"א) רע
לשמים ורע לנריות הוא רשע רע ופירש"י
ח"ל כגון רועה וגזלן ונגזל עכ"ל יעו"ש
ונע"כ לומר דכוונת הרמז"ש הוא נדנרי
רינות שנינו לחניו דנני דחטא נגדו וניזוה
מ"מ לא יכלימו נרצים נרצים אפילו אם לא חר
צו נסתר מש"כ היכא דחטא נגדו נפסידא
נגפו וממונו וכעין מסירה ומלשינות לנזו
וממונו או אפילו נזילה וגניצה ומכ"ש
וק"ו נ"ב של ק"ו לחי נזורס נרות להעולם
נכללו ולישראל נפרטו דפשיטות נמור הא
דסוד זה חמירא טפי מהיכא דחטא נדנרי
שמים למד ונלמת עיקר חילוקו דהרמז"ש
ז"ל ולהתיר נדנרי שמים יליף הרמז"ש
מנניאים ונלמת עיקר תוכחת הנניאים
היתה נרציה ונזילה ונד עניים ויתמים
ואלמנות ונע"כ דכוונת הרמז"ש ז"ל הוא
כמו שכתנתי, וכ"ז מדויק נח"ש הרמז"ש
שם הלכה ז. ח"ל המוכיח את חניו נזין
נדנרים שנינו לנינו וכו' כלומר היינו דוקא
נדנרי רינות ולא נדנרים שנינו לנינו דעל
ידיהם הו"ל נגד רשע רע וכו"ל.

ולכאורה תמוה הא דלמר נירושלמי פרק
נדרא דיצמות הלכה ג (והוא
נמי נב"ר תולדות פרשה סה) ולא עזר
כה ירנעם עוד צימי אביה ונפסו ד' ויתות
אמר רבי שמואל את סנור שזא ירנעם
אינה אלא אביה ולמה ניגף רבי יוחנן אמר
על שחישד את ירנעם נרצים וכו' יעו"ש
והא נלמת ירנעם חטא וההטיא הרבים
נע"ז דחמירא טובא דשקולה כנגד כל התורה
וכדלמר נחולין (ה ע"א) אלמא מומר נע"ז
הוא מומר לכל התורה וכו' יעו"ש ונזה
הא כתב הרמז"ש ז"ל דמכלימין אותו נרצים
וכ"ל ונקרנן העדה פירש משום דירנעם

היה מלך זה דוחק דקיי"ל בדוכתי טונא
ומהם ניצמות (וב ע"ז) ונשיא נעמד לא
תאר צעושה מעשה עמד וכו' וזהו אפילו
נמלך וכדמשמע נצ"נ (ד ע"א) נעובד
דנצא בן צוטא והורדום דעל דרשה זו נעושה
מעשה עמד לא הי"ל לנצא בן צוטא להשיג
להורדום טעם למניעת קללה הגם דהיה
מלך ונהי להורדום א"ל מעקרא האי לאו
מלך הוא יעו"ש ונאמת משנה ערוכה הוא
(הוריות יוד ע"א) איזוהו נשיא זה מלך
וכו' יעו"ש ושפיר תמוה כנ"ל לכאורה.

אמנם קושא זו מעקרא ליתא לפימ"ש
רש"י נהא דאר"י (סנהדרין קא
ע"ז) מפני מה זכה ירצם למלכות מפני
שהוכיח את שלמה ומפני מה נענש מפני
שהוכיחו נרנים ופירש"י ח"ל לניישו עכ"ל
יעו"ש נראה דעיקר עונשו היה על שכוון
במכותו לניישו ולא להחירו למוטט ועוד
דמתחלה הי"ל להוכיחו נסתר וכ"א היכא
דלא חזר בו נסתר אז מכלימין אותו נרנים
והוא תיכף הוכיחו נרנים לניישו והלכך
נענש.

וב"ש נחזית הלצנות ה"ל ולהוכיח
הקטנים והגדולים וכו' וכנ"ל דנר

ד' נפיו אמת וכמח"ל (צ"ח לא ע"א)
תוכיח אין לי אלא הרצ לתלמיד תלמיד לרב
מניין ת"ל הוכיח מ"מ ע"כ והרמב"ם נספר
המצות (מ"ע ר"ה) כתב ח"ל וכבר נארו
חכמים שחיו מצוה זו על כל אדם ואפילו
הפחות לנכבד הוא חייב להוכיחו ואפילו
קלל אותו וזהו לא יסור מלהוכיחו עד
שיפריז וכו' עכ"ל יעו"ש ועל דבריהם
הקדושים דהמה עיקרים אמיתים ותוה"ק
שלהם היא ופירט דמקור מקומם טהור
הוא מח"ל דכל דבריהם מסיני תורה
שנע"פ תמכתי לפרסם הזדים החוטאים
ומחטיאים הרנים ואקוה דנרנים אלו
הטבעים מקירות לני על שר נת עמי
נפרטו ושנר העולם נכללו ונלתי לשם שמים
כונתי דיכנסו נלצות הטהורים דרגלי אצותם
עמדו נהר סיני וכולי האי ואולי
יטו אחן קשנת לדברי מך ערך כמוני
ויתקנו הפרצה דנפרצה נפוי תורה
היותר חמורה עד שלש עצירות ע"ז
נ"ע ושפיכות דמים דדינס ייהרג ואל
יעזור וגם התר ע"ז נמורה לנצוה וכ"ז
מפי מינים ולסטים המכוסים נמסוה
דקדושה מזויפת זה החלי נס"ד.

סימן יד

(א) גרסינן בשנת (פח ע"א) ונע"ז

(ג ע"א) אר"ל מ"ד ויהי

ערב ויהי נקר יום הששי ה' יתירא ל"ל
מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה נרדאשית
ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם
מתקיימין ואם לאו אני מחזיר אתכם לחטא
ועוהו ע"כ יעו"ש ונצי"אור כוונת תורה
כתב הרמז"ס ז"ל צמורה ח"ג פכ"ז ה"ל
כוונת כלל התורה שני דברים והם תיקון
הנפש ותיקון הגוף וכו' והתורה האמתית
אשר נאלצו שהיא אחת ושליש וזוהי והיא
תורת משה רבינו אמנם צאה לתת לנו שתי
השלמות יחד ר"ל תקון עינינו נני אדם
קצתם עם קצתם נהסיר העול ונקנות
המדות הטובות המעולות עד שנתכן עמידת
אנשי הארץ והתמדתם על סדר אחד כל אחד
מהם אל שלמותו הראשון. ותיקון האמונות
ונתינת דעות אמתיות כאשר יגיע השלמות
האחרון וכבר כתבנו התורה שני השלמות
והגידה אלינו שתכלית אלו התורות כולם
היא להגיע אליהם אמר י"ת ויגזי ד'
לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ד'
אלקינו לטוב לנו כל הימים לחיותנו כהיום
זה. והקדים הנה השלימות האחרון לפי
מעלתו כמו שנאלצו שהוא התכלית האחרון
והוא אחר לטוב לנו כל הימים הנה ידעת
אמר ז"ל צפירושם והוא אמתו י"ת למען
ייטב לך לעולם שכולו טוב והארכת ימים
לעולם שכולו ארוך כן אמרו הנה לטוב לנו

כל הימים הכונה הענין ההוא נעמנו ר"ל
להגיע אל עולם שכולו טוב וארוך והיא
העמידה המתמדת. ואמרו לחיותנו כהיום
הזה זאת העמידה הנשמת הראשונה הנמשכת
קצת זמן אשר לא תשלם מסודרת אלא נקטן
המדיני כמו שנאלצו עכ"ל וננרדאשית רנה
(פרשה סז) זאת אחיד תעמוד אר"ה אם
זכה תעמוד ואם לאו תאנל. והיה כאשר
תריד וכו' אר"י נר תפתח אם ראיית אחיד
פורק עולה של תורה מעליו נזור עליו שמדים
ואתה שולט בו וכו' ובספרי (פרשת עקב)
רני אליעזר אמר ספר וסיף ירדו כרוכים
מן השמים אמר להם אם עשיתם את התורה
הכתובה זכר אתם נגלים מזה ואם לאו הרי
אתם לוקים בו ונצ"כ בקרא דכתיב (קדשים
כ כו) ואנביל אתכם מן העמים להיות
לי וגו' אם מונדלים אתם מן העמים הרי
אתם לשמי ואם לאו הרי אתם של
נבוכדנצר מלך בבל וקצרו וכו' יעו"ש
ונציטין (ס' ע"ז) אר"י לא כרת
הקב"ה ברית עם ישראל אלא נשניל דברים
שנע"פ שנאמר (שמות לד) כי על פי
הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל
וכו' יעו"ש ונאמת נקריעת ים סוף נקטרונו
דשרו של ים היתה השונת הקב"ה גלוי
וידוע לפני שעתידין לקבל התורה ועקרו
ע"ז השלימות לתיקון הגוף והנפש דנל"ז
אזינה כ"א תורת שקר ולא תורה אלקית
ונאמת אין מספר לכל התקומות ומנאל
נזה דעיקר קיום ישראל נעוה"ז ועוה"ז
הוא נקיום תוה"ק ע"ד אחתי ומכ"ז מונן

היטע ענין כנכד ראוי לעמוד עליו ולהתנזר
נו כי הוא יסוד קיום האומה הישראלית והה
החלי נס".

הנה צענינא דמשה רבינו נסנה ונסירונ
שליחותו לכאורה תמוה טעם הדא הא
דאנור משה (שמות ג יא) מי אנכי כי
הלך אל פרעה. וכי אוליית את בני ישראל
ממצרים ופירש"י ו"ל מי אנכי מה אני
חסונ לדבר עב המלכים וכי אוליית וגו' ואף
אם חסונ אני מה זכו ישראל שיעשה להם נס
ואולייתם ממצרים עכ"ל ומקורו שמות רנה
יעו"ש ונשלח טענתו מי אנכי נכונה
ונזקת דלפי גדול ענותנותו לא החזיק עצמו
כדאי והגון לשליחות גדולה כזו ולחנכ טענתו
השניה איזה זכות לישראל וכו' וכנ"ל איזה
טענה היא זו חטו להזלת עשוק מיד עושקו
נחכרת דהעשוק יהיה לו זכות ונל"ה הרשות
להעשוק לעשוקו אחרתה, וכמו ננ"ד נשניל
ישראל חין להם זכות בשעתנו נהם
המצרים דהיו הרנה יותר ויותר גרועים
מישראל.

ועוד מי שמה למשה רבינו ליועץ המלך
מלכו של עולם ית"ש אם הקנ"ה
נעמנו רנה לנאלם מגדל רחמותו מרחייתו
נעניו ונקושי השענוד ונעקת ישראל
וכדכתיב (שמות ג ז) ויאמר ד' ראה
ראיתי את עני עמי אשר נמצרים וגו' ופירש
הרמב"ן בניחורו עה"ת ו"ל ויאמר ד'
יזכירו נמדת רחמים נענין החמלה על
העם ואע"פ שכל הפרשה נשם אלקים עכ"ל
יעו"ש וכיון דא"ל הקנ"ה למשה רבינו
דעיקר גאולתן ישראל הוא לגדל החמלה
עליהם היכי התעורר טענה דה"ל קטרו
דאינס ראויים ה"ו לגאולה, וניחור תמוה
נמשה רבינו נמלת נענה נרת ישראל נלנו
הקדושה עוד ננערתו ונפי חז מ"ד (הנח
נרמנ"ן עה"ת שמות ג פסוק יח) היה
י"נ שנה עד דסקנ נפשו נהרית מצרי דהכה

לישראל וכדכתיב (שמות ג יב) וכאן דהקנ"ה
זוהו להיות שומו לנאלם ישראל מקושי
השענוד מגדל חמלתו עליהם סירנ משה
רבינו נטענתו איזה זכות ונאלת הי"ל
למהדר נתר זכותא לישראל ואפילו נזכות
היותר רסוק נמליחות ולא למהדר נתר טענה
דהיא קטרו.

ועוד נהשנות הקנ"ה למשה (שמות ג)
כי אהיה עמך וגו' נהאליית את העם
ממצרים וגו' דמור משה והשיב הנה אנכי
נל וגו' נראה דאחר דהשיב לו הקנ"ה
נשנה נכונה ומספקת לנ' טענתו נתרנה
משה לשליחות זה וע"ז יודיעו הקנ"ה
סידור הגאולה והאיותות ועל חשבת משה
רבינו וטענתו והן לא יאמינו לי הנטיות
הקנ"ה דיאמינו לו ע"י האיותות ומכ"ז
נראה נמלת נתרנה משה רבינו לשליחותו
וא"כ למח, שוב חזר נר ונשענתו לא איש
דנרים אנכי ונאלת לא היה זה דנר נדול
נו נאלת שעה דמכנר היה כנר פה וכנר
לשון לא נמעיא למ"ש הראנ"ע נדול כך
אלא אפילו לדרשת רז"ל דזהו נסינת הכנסת
נהלת לתוך פיו נס זהו מכנר עת היותו
נ' שנה (שמות רנה) וא"כ קשה נתרתי
חדא למח החתין משה רבינו נטענתו לא
איש דנרים אנכי עד לאחר סידור הודעת
הגאולה והאיותות ונאלת מהראוי היה
למיכלל טענתו זו לא איש דנרים אנכי וגו'
ננ' טענתו הראשונה ללומר מי אנכי
וגו' וכי אוליית וגו' לא איש דנרים אנכי
וגו' והיו כולם מסודרים נסידור הראוי
לחשנה נכונה על סירוננו שליחות נכונה
זו גאולת ישראל והיינו מתחלה אחר מי
אנכי וגו' מה אני חסונ, ואח"כ וכי אוליית
וגו' לומר ואפילו אם חסונ אני איזה זכות
לישראל, ואח"כ לא איש דנרים אנכי וגו'
לומר ואפילו אני חסונ ונס דזכו ישראל
מ"מ לא איש דנרים וגו' כי כנר פה וכנר
לשון אנכי.

אלה הדברים יע"כ יע"ש והמדרש הזה תמוה טועה ולומר דרשונו ותיו.

הדא דהאי לא חיש דברים אנכי משה
אמר אחרי דכבר זכה לגילוי שכינה
והיה צלותו שעה שמונים שנה והיכי כנוהו
רז"ל בגדר עם הארץ בנערותו וצאמת אפילו
בנערותו ממש כבר היה במדרגת רוח הקדש
וכמו רז"ל (שמות רבה פרשה א) נקרא
דכתיב (שמות ז יב) ויפן כה וכה ויך את
המצרי וגו' ורצנן אמרי ראה שאין תהולת
של נדיקים עומדות הימנו ולא מזרעו עד
סוף כל הדורות כיון גראה משה כך ממך
במלאכים ואמר להם חייב זה הריגה אמרו
לו הן הה"ד וירא כי אין חיש שילמד עליו
זכות ויך את המצרי וכו' ורצנן אמרי הזכיר
עליו את השם והרגו וכו' (והוצא נפרש"י
בחומש) יע"ש וכו"ל היה בנערותו ממש
צהייתו לו כן י"ב שנה וכו"ש הרמז"ן
בגילוי עה"ת (שמות כב) ח"ל לפי
דעתי כי טעם הכתוב הזה ירמוח על הימים
שהיה משה בורח מפני פרעה כי צאמת
בנערותו ברה וכו' וביום ההוא שיצא הכה
את המצרי וביום השני הלשינו עליו וצרח
והנה היה כן שחיס עשרה שנה כאשר
הזכירו רבותינו וכו' עכ"ל ועוד (שם ג
יח) כתב חז"ל אצל במקום אחר מצאתי שם
אמר רבי חמא ברבי חנינא בן שחיס עשרה
שנה נתלש משה מבית אביו וכו' עכ"ל יע"ש
וצאמת אפילו לפי מרז"ל (שמות רבה שם)
דרבי יהודה ס"ל בן כ' שנה היה משה
בצוהה שעה ורבי נחמיה ס"ל בן מ' שנה
היה מ"מ גם זה בגדר נערותו והיה כבר
במדרגה גדולה וקדושה כזו ומכש"כ בצוהה
שעה לאחר לא חיש דברים אנכי דהיה בן
שמונים שנה ומפורש נקרא בעוצה דכסה
הכה לגילוי שכינה (וא"ז מדרש רז"ל
דינחא דמדרשות חלוקין ביניהו) וא"כ היכי
הו"א צוולס להעלות על הדעת ולומר על
מזרח הילורים ובמדרגה קדושה ונפלאה

ועוד הא דתלה משה רבינו טענתו זו
לא חיש דברים אנכי בנ' זמנים
הללו גם מחמול גם משלשם וגם מהלך
וגו' טעמא בעי דל"ל האי אריכות דברים
ולא הסתפק בקוצר מליץ ולומר לא חיש דברים
אנכי כי כבר פה וכבר לשון אנכי.

ועוד נטענתו זו הכא אמר משה רבינו כי
כבר פה וכבר לשון אנכי ולקמן
(ואר"ו יב) נטענתו להקב"ה אמר ואני
ערל שפתים ולמה שינה מלבוש דמעקרא
לאמר כי כבר פה וכבר לשון אנכי וביותר
תמוה לפירש"י דמשמעות ערל הוא סוג
ערלה פשיטא דלא היה לתשה רבינו לומר
דהוא ערל שפתים דהוא סוג לשנא מגונה
כיון דצאמת בגדול קדושה זכה לגילוי שכינה
פנים אל פנים וכ"א ה' לו לומר ואני
כבר פה ולשון דהוא לשון נקיה וכדאמר
נפסחים (ג ע"א) לעולם יספר אדם בלשון
נקיה וכו' ולומר (ליוצ טו) ותצור לשון
ערומים וגו' ואפילו לפי"מ דמסיק התם
(ג ע"ב) כל היכי דנפישין מילי משתעי
בלשון קרה מ"מ הכא דעל ענמו אמר פשיטא
דלא ה' לו לתשה רבינו לכנות ענמו בסוג
ערל שפתים וכדאמר בנרכות (יט ע"א)
לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן וכו' יע"ש
ונפרט דגם מעקרא אחר צאריכות לשנא
כי כבר פה וכבר לשון אנכי סוף דבר כולי
האי ענינא תמוה וצאמת איכא עוד כו"כ
דקדוקים שם ומפרשי התורה האריכו זה
ומ"מ כל תמיהות הנ"ל לא מצאתי למי
שיתעורר בהם.

והנה נמדה הוצא צילקוט (דברים רמז
תש"ז) אמר ד"א משל לעם הארץ
שלמדוהו דברי תורה וכו' כך היה משה
עם הארץ בנערותו ולא היה יודע לדבר
שלאמר (שמות ג) לא חיש דברים אנכי
ובין שננטער לפני הקב"ה ולמד ממנו
תורה שלאמר (שמות לד) ויהי שם ע"ד
ארבעים יום וגו' זכה והתחיל מילין לישראל

כזו כנר נאותו זמן זהיה עם הארץ תתמהה.

ועוד מנ"ל להמדרש לשנא דנרים הונח ציתוד על חכמת התורה עד דע"ז הוכרה לפרש דהאי לא חיש דנרים אנכי ר"ל דלינו יודע לדנר בתורה.

ועוד דלפי דרש המדרש זה לינו מונן סופא דהאי קרא דכתיב כי כנז פה וכנז לשון אנכי דליזה נתינת טעם היא הנזי מלחא לטענתו לא חיש דנרים אנכי דר"ל חיינו יודע לדנר דנ"ת.

ועוד מה דוחקי' דהמדרש להאי דרשא דלכאורה היא זרה ביותר לומר זה על אז הנביאים כיון דפשטי' דקרא מונן שפיר והיינו דר"ל דלינו יכול לדנר כהונן נתיחוך האותיות ובראוי לדנר נפני המלך משום דהיה כנז פה וכנז לשון חי משום דנולד כך וכמ"ש הראב"ע (שמות ד י) ה"ל רק ככה נולד שהיה כנז פה שלא היה יכול להנביא אותיות השפה וכל אותיות הלשון רק קצתם היה מוסיף ככונז וכו' עכ"ל או מדרשת רז"ל (שמות רצ פרה א) דנעשה כנז פה וכנז לשון ע"י ענת יתרו ודעה נגריאל את ירו לתפוש הנחלת והכניסה לתוך פיו ונכזה לשון יע"ש.

ועוד לפי"מ דלר"י (נדרים לח ע"א) חין הקנ"ה משרה שכינתו אלה על נצור ועשיר חכם ועניו וכו' ממשא ח"כ עיקר השראת השכינה נלחצעות ד' סוגי תנאים הנ"ל ממשא נמרינן והיכי שז ארז"ל (מדרש הכ"ל) דהאי לא חיש דנרים אנכי ר"ל דהיה עם הארץ דא"כ היכי זכה לנליי שכינה דחסר צו סוג חכם ונהי דעל ר"י לא קשיא ומשום דלפשר לומר דר"י לא ס"ל כמדרש הכ"ל מ"מ על המדרש שפיר תמוה כיון דנלחצות מוסכם ומקונל דמשה רבינו עמד נבית פרעה היה ראש חכמי דורו וכהונא נסיתון הקדוש (אות כז) יע"ש.

(ב) ולהבין נראה דעיקר דהוכרה המדרש לפרש לא חיש דנרים אנכי דר"ל חיינו יודע לדנר דנ"ת הוא לפי"מ (נאות הקדוש) דעיקר נתינת העולם וקיום ישראל הוא נתוה"ק ונלחצות עיקר נלחצות ישראל מחזרים היתה נזכות שיקבלו התורה וכמז"ל (שמות רצ פרה ג והונא פרה"י נחומש) נקרא דכתיב (שמות ג יז) נהוילך את העם מחזרים תענדון את האלקים על ההר הזה וגו' מה שאלמנת נלחצות זכות חוסיאם מחזרים היו יודע שזכות התורה שכן עתידין לקבל על ידך צהר הזה הם ינלחים משם ע"כ יע"ש ונלחצות כפי המסורה להם מהלחצות ידע משה רבינו דישאל מוכרחין להיות נגלות חזרים ח' שנה ונלחצות שעה לא נשלם הזמן ומשום דלא היו נגלות אז כ"כ קרוב לר"י שנה וחמסם נגילוי שכינה למשה רבינו נכסה דכתיב (שמות ג) ויאתר הוי"ה ראה רליתי את עמי עמי וגו' ואת נעקתם שמעתי מפני נגשיו וגו' וחדר להנליי וגו' ועמה הנה נעקת בני ישראל נלה אלי וגם רליתי את הלקח אשר חזרים לוחצים אותם ועמה לכה ואשלתך אל פרעה והוא את עמי בני ישראל מחזרים וגו' תיקף התעורר נמשה רבינו תשוקה גדולה לאין שיעור וערך לשליחות זה לגודל קדושתו ומסירת נפשו על המלשים והנכחאים תחת התקופים והעריצים וכעין ישעיותו לנגות מדין מיד הרועים ונפרט להלל אתיו בני ישראל דהא נס נעדרותו ונלא שום ציווי מהקנ"ה מי סיכן עצמו טהרינתו להחזרי להלל ישראל וכ"א יען דלחמירה זו היתה מפי הוי"ה נ"ה דרומז מזה רחמים נתיירא משה דכ"ז הוא מחדת רחמים ותמלה (כיון דנלחצות אלמתי הא לא לת' שנה כפי המסורה וכדכתיב נחורה לך טו) וענדום ועמו אותם ארבע מאות שנה) וכעין דכתיב נהנה"ה לתוה"ה שלש וכו' (ר"ה יז ע"ג) ח"ל אלל מתן הוא שחוק נעת הדמק לנלול הזועק קדקתי

(ישעיה ל) חנון יחנך לקול זעקך ומדה זו כניכול שבעל כח י' לו לחנן על הזועק אף שלא כדין כדכתיב (שמות כג) והיה כי יזעק אלי ושמעתי כי חנון עני כלומר אע"פ שדין נא הענוט לידך כי הלוית עליו מעותיך אע"פ שהיננו לו כי אם יזעק אלי המדה היא כך ששמע זעקתו לפי שהנון אני ואני יכול לרפות זעמיו וכו' עכ"ל יעו"ש ושוב לפי"ז אפשר דנקטרו מדה הדין יסונב מניעות גאולתם קודם זמן הגאולה דקרו אחר ת' שנה וכעין דלמר בנרכות (ד' ע"א) ראויים היו ישראל ליעשות להם גם אלא שגרם החטא ועוד בשנת (נה ע"א) מעולם לא יצאה מדה טובה מפי הקב"ה וחזר זה לרעה חנן מדבר זה וכו' ומתקדשי תחלו וכו' אלו בני אדם שקיימו את התורה כולה מאלף ועד תי"ו וכו' יעו"ש וזה נא לניאור קרא דכתיב (שמות ג יא) ויאמר משה אל האלקים מי אנכי כי אלך אל פרעה וכו' אליה את בני ישראל וגו' וכדפי' דמשה רבינו כלל צענותו או שתי סוגי טעות חדא סוג עצמיתו וחדא סוג עצמית ישראל ועיקר טענתו דמשה רבינו נזה לא היתה ת"ו נסוג קטרו כ"א אדרבא לגודל רחמנותו וזערו בגלות ישראל השג אולי בשליחותו יסונב להם עוד הרבה יותר ויתר שגור ממה דהיו עד כה ומנ' סיבות הנה"ל חדא סוג עצמיתו והוא אינו השוג דנדינורו יפעול אלא פרעה טונת ישראל וחדא סוג עצמית דישאל דליות זכות להם דיהיו ראויים לגאולה קודם תשלוס זמן השעור דהקצב מפי הקב"ה נצריה בין הנתיבים. ואי מחדת הרחמים הא אפשר לתוש לקטרו מדה הדין וזה הונח בלשנא דכתיב (שמות ג יא) ויאמר משה אל האלקים וגו' כלומר כלפי מדה הדין דנרמז בשם אלקים וכידוע ואפשר דע"ז יסונב ת"ו טפי שגור דנאמת כך היה וכדכתיב (שמות ה) למה הרעותה לכם הזה וגו' ומא נבתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לכם

הזה והאל לא הגלת את עמך וגו' יעו"ש ועל טענתו זו היתה תשובת הקב"ה כי אהיה עמך וגו' והולידך את העם ממזרים תעבדן את האלקים על ההר הזה וגו' ותשובה מספקת היא לתרי סוגי טעותיו. לסוג טענתו דאינו השוג והלכך דנור לא יפעול אלא פרעה ז"א טענה דכיון דהקב"ה יהיה עמו נרור דיגליה בשליחותו (וכעין דכתיב שמואל א יח) ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וד' עמו) ולסוג טענתו מקטרו מדה הדין התשובה נזכרת שיקבלו התורה ונתשובה זו נחה דעתו דמשה רבינו יען דנאמת כח תורה אלים טובא להשתיק קטרו מדה הדין וכמו דקטרו נקריעת ים סוף וכמרו"ל (הונח בילקוט בשלח רמז רל"ח) והיו מלאכי השרת תמהין לומר בני אדם עובדי ע"ז מהלכין ביבשה ומנין שאלף הים נתמלא עליהן תמה וכו' תמה כתיב ומי גרם להם להגלל מימינם ומשאלם מימינם נזכרת התורה סקן עתידין לקבל שאלמר (נדרים ג) מימינו אש חד ומשאלם זו תפלין וכו' יעו"ש. וכיון דנחה דעתו דמשה רבינו נזה דליכא למיהש עוד לקטרו מדה הדין ושוב הו"ל הנעתת הגאולה נסוג בירור וליכא למיהש דיוסונב שגור טפי שפיר נתרנה משה רבינו לשליחות מנזה וזו לגאול ישראל ונחמר לו מפי הקב"ה כל עניני האותיות והגאולה. ואמנם אה"כ חזר צו משה רבינו ונהי דמעיקרא בתשובת הקב"ה כי אהיה עמך וגו' נחה דעתו ונתרנה לשליחותו מ"מ כיון דרחה לאחר דהקב"ה סידר לו כל עניני האותיות והגאולה ועשהו שליח לגאולת ישראל ועכ"ז לא נתרפא ממומו דהיה כד פה וכד לשון נע"כ דכל מה דקוצל כעת מפי הקב"ה א"ז נסוג תורה דא"כ היה נתרפא ממומו ולשון תורה מרפאת וכמו דנאמת נתרפאו ישראל ממומו באתן תורה וכמרו"ל נמדבר רבה (פרשה ז) והונח ב"ר"ן נדרים (ז ע"ג) נד"ה שאלמר וכו' יעו"ש ומסנתרו זו חזר וניסור חששו דמעיקרא נסוג עצמיתו

וחסו היתה טענתו במחמורו לא חיש דברים חכמי וגו' כלומר כיון דנחלות עיקר צריחת האדם הוא ללימוד וקיום תוה"ק וגם לרצות עיקר זכות לגאולה ישראל להשתיק הקטרוג להשלים זמן השעבוד הוא קבלת התורה וכן"ל ח"כ סוג דיבור דוקא היכה דפיו נחקקש נקדושת התורה ולא זולתו וכיון דלמי חסר תורה דעדיין לא נתנה ח"כ לא חיש דברים חכמי כלומר והדברים שחדנו אל פרעה חכים כלל בסוג דברים משום דיוגלים מפה דהסרנו שלימות דתכלית הנדירה והיינו עסקו בתורה ונהי דזכה לגילוי שכינה זהו דוקא מגדל קדושתו מפורק לרצ הכמתו בכל עניני הכמות (ובהוצא) בסיוע הקדום אות כז יעו"ש) וכעין אות הקדושים דזכו לגילוי שכינה ע"י שלימות ותיקון גוף ונפש בגדל יגיעתם במושכלות ועיוניות כיון דעדיין לא ניתנה להם תורה ומ"מ שלימות זה לא משוי ליה בגדר ת"ה דעיקר השלימות היה דוקא במחמת התורה דהיה חלקית וכיון דנחלת עדיין לא נשלם זמן השעבוד וכו"ל לגדל מדת רחמים והינה מהו"ה ב"ה מפורק לזכות ישראל דנעתיד יקבלו התורה אפשר מליחות לגאולה קודם הזמן שפיר צעיק לשלם דדיבורו יהא בסוג דבור ע"ד האמת והיינו דהוא ת"ה בתורה חלקית ונשלמה נפשו בהכשר ויתרון ע"י יגיעתו בתורה חלקית דלו כה דבורו יפה לפעול במקום סכנה מקטרוג מדת הדין ולהיזק טענתו זו דלמי בסוג חיש דברים כלומר בסוג דבור אחתי והיינו תורה היכרח לומר גם מתמול גם משלש וגם חלו דבר אל ענדך וגו' והיינו דנהי דלכאורה אפשר לומר דכל הני ציוויין וסידור הודעת האותות והמוצא נמשך זמן מה מפי הקב"ה נעלמו והו משוי ליה בגדר חיש דברים עד דמחלי טעמא שפיר נתרניתי לשלימות זה תיכף נאמרת הקב"ה כי אחיה עמך וגו' ומשום דנהי דעתי נזה וכן"ל לאמס עכשיו

חמי רוחא דנס זה חישו בגדר תורה כ"ה עדיין לא חיש דברים חכמי כלומר בסוג דיבור אחתי דהוא דבור תורה גם מתמול וגו' ור"ל דמי ונעניה עד כעת לא חיש דברים חכמי ע"ד האמת מושם דכל עסקי ועיוני היה במושכלות ונעיוניות כ"ה הפילו גם מתמול ומשלש ומתו דבר אל ענדך חל ענדך שזכיתי לדיבור עם הקב"ה בסידור האותות והודעת האותות מ"מ גם נזה עדיין לא חיש דברים חכמי כלומר חייני בשלימות ע"ד העקרי והאמת ונכתייע לסנרתו זו נחלתו כי כנז פה וכנז לשון חכמי ור"ל כיון דלמי כנז פה בסיוע הכנסת נחלת לפי וכמור"ל וכן"ל ואל דתרפלת חפילו לאחר דזכיתי לציוויין בלחות ועניני גאולה מפי הקב"ה נע"כ בשלימות זה עדיין חישו בסוג תורה ומשום דתורה הוא רפואה לכל המומין וכדכתיב (בשלח טו כז) כי חמי ד' רופאך (ובהוצא) לעיל בשם המדבר ור"ן יעו"ש) ונחלת הנין זה משה רבינו נכה השגת רוח הקדש דננניה והלכך היתה נזה טענתו דלין כה דיבורו יפה דיפעול אלל פרעה הרשע טונת ישראל כיון דליכא סכנת קטרוג להשלים זמן השעבוד וכן"ל ושוב אפשר לחוש דיוסוג טפי שיעבוד זהו היתה עיקר טענת משה רבינו בסירונו גם ח"כ ותשונת הקב"ה היתה ולאנכי אחיה עם פיך וגו' כלומר אני הוא המדבר שכינה מדברת מתוך גרונו של משה רבינו וחסו שפיר סוג דיבור אחתי דכחו יפה לפעול וח"ש שמי לשלם דמקרא ח"ל הקב"ה (שמות ג יג) כי אחי עמך וגו' וקח"כ אחר (שמות ד יג) ואנכי אחיה עם פיך וגו' והיינו דמקרא היה סגי במא דכוננת מהקב"ה דהוא שלחו וכן"ל ונחלתם אחר"כ דעיקר השגת משה רבינו דדברו חיש כלל בסוג דבור ע"ד אחתי הנטיחו הקב"ה דשכינה מדברת מתוך גרונו וחסו דבור דהו"ל סוג דיבור ע"ד האמת ומ"מ גם נזה סיוע

משה רבינו לגדול הששמו דלא יסונג רעה
 כישראל ויהסרון שנינוותו ההמתי נהמנועות
 תוה"ק דע"ז חין דטורו נסוג דידור דיהי'
 נשמע נפרעה ונסי להונעת מפי הקב"ה
 דשכינה מדגרת מתוך גרורו מ"ו כיון דענכ
 פיו נח נתקדש נקדושת התורה שפיר דיבור
 דרך פה דחסר שנימות נהורה חין כהו
 יפה וחפינו דהוא דיבור שכינה כניכונ
 לפעול חנל הרשע פרעה עד להונעת ונהקנ"ה
 נמתורו וחנכי חסיה עם פין ועם פיהו
 כמותר לעשות חיקון לסוג ענכ פה דיהי
 נסוג שלמות חמתי ושכינה תהא ונדגרת
 מתוך גרונס והכותס דיהו מסייעתס דיפענו
 נדיבורס דהוא דיבור השכינה טונת ישראל
 זהו ביאור הענין.

ג) ולפ"מ"ש מונן שפיר הא דכתיב
 (והחל ו יצ) הן בני
 ישראל לא שמעו חלי וחיק ישמעני פרעה
 וחני ערל שפתים דנכחורה הי"ל נחנור נסון
 ערומים ולומר וחני כנד פס ולשון וכדחמר
 מעקרת (וכתמיהתי נחות הקדוש יעו"ש)
 ובמ"ש ח"ש דנחתת חמירתי דמעקרת כי כנד
 פס וכנד לשון חין ר"ל חסו סינה להורע
 פעולת שליחותו דז"ל כ"א דמה נסתייע
 משה רבינו דדיבורו חינו נסוג דיבור חמתי
 וע"ד השלימות דעיקרו נהורה דח"כ ה"ה
 נחפסל מחמתו דכנד פה ולשון והלכך נטעמה
 דלא הפעיל בשליחותו חלל פרעה טונת ישראל
 לא יכול לומר וחני כנד פס ולשון כיון דנחתת
 ח"ז מניעה לשלימות חמתי נהו"ק דע"ז
 יורע פעולת שליחותו חלל פרעה דעיקרו תליא
 נדיבור דהוא בשליחות חמתי ונאכיותו ולא
 איכפת ליה נכמותו חס נכנדות יתנסה והלכך
 הכרת לומר וחני ערל שפתים דמה נירר
 משה רבינו עיקר הסינה דלא הטע פרעה
 לחון קשת לדגריי משום דהו"ל ערל שפתים
 כלומר שפתיו תהא נסוג ערל כיון דלא נשנס
 בשלימות חמתי דהוא נהו"ק ונתימורו נפה
 דהו עיקר תכלית נריאת האדם וכמה"ל
 (עירובין נד ע"א) פתח פומיך קרי פתח

פומיך תני וכו' שנלמד (משלי ד') כי חיים
 הם נמנחיהם וגו' נמונחיהם נפה יעו"ש
 כיון דכל עסקו היה נמונכלות ונעיוניות
 ועוד דדיבורו נח היה נלשון הקדש כיון דנכ
 משך הזמן ערך שנים שנה לא היה נמנחים
 נתוך עמו ונצטו ונפרט דנס מעקרת עוזו
 היה נמנחים נתגדנ נצית פרעה ונרור
 דדיבורו עם חלו הנשים היה ננשנס ונל
 נלשון הקדש ונחתת חז"ל (ויקרא רנב
 פרעה נב) נשניל ד' דגרים ננחנו ישראל
 ממנחים שלל ח"ו חת שחם וחת נשנס ונח
 חמרו לה"ר ולא נמלחו נניניהם חתד חסן
 פרוץ נערוס יעו"ש ונכ נמלח דכל ישראל
 היו ממנחים נלשון הקדש ונשה רבינו דהיה
 כל זמן חרוך הוא בין החומות נרור דדיבורו
 עמהם היה חמדי נלשנס חסו נסוג חו
 שלימות ע"ד החמתי מדחיקן דנהנכ זה
 נחתד מד' דגרים דנכותן ננחנו ישראל
 ממנחים חסו כוונת משה רבינו נמלחמו הן
 בני ישראל לא שמעו חלי וחיק ישמעני פרעה
 וחני ערל שפתים כלומר עיקר דגני ישראל
 לא שמעו חלי משום חלני ערל שפתים היינו
 לא זו דלא נשלמתי בשלימות פה נדיבור
 חמתי נהו"ק ח"ף זו דדיבורי חמדי חינו
 נלשון הקדש והלכך חין כה דיבורי יפה
 נשיפעול נלל ישראל ומשום דדיבורי הוא
 נסוג ערל שפתים וח"כ ח"ף ישמעני פרעה
 דחללו נהכרת הוא דדיבורי יפעול נגד הדין
 וכ"א נגדול החמלה והרחמנות דהו"ה נ"ה
 ומשום דעדיין לא נשנס זמן השעבוד (ובהנזל
 נחות הקדוש) ונרורי כיון דלא נל מפה
 דנתקדש נקדושת התורה וגם לא חפילו
 מקדושת הלשון וכנ"ל נרור חסו נסוג ערל
 שפתים דחין כהו יפה נלשון חלל פרעה
 מלחל דניסא.

ולחנ"ל מונן הא דחמר נעירובין (נד ע"ב)
 והולכי חלו נעלי חקרת על דרך
 חלו נעלי משנה שיתו חלו נעלי תלמוד שכל
 שיחתן דגרי תורה וכו' יעו"ש והיינו דכיון
 דעיקר נריאת האדם הוא קיוס תוה"ק

ונלימוד תורה צפה וכמת"ל (עירונין מד
ע"ה) למנאיהם צפה (וכתוב לעיל יע"ש)
וה"כ עיקר סוד דיבור הוא דוקא בדברי
הורה נקט הש"ס שיחולו צעלי תלמוד דזהו
דוקא בדרך דבור אחת והא דנקט צעלי
תלמוד משום דעיקר תורה הוא תורה שבע"פ
ועליה נכרת נרית דהקנ"ה עם ישראל
(גייטין ס' ע"ז יע"ש) ועוד בתנינה (י
ע"ה) נקרא דכתיב (זכריה ה) וליזא
ולנא חין שלום אמר רב שון שיואל אדם
מנדר הלכה לנדר מקרא שון חין לו שלום
ושמואל אמר זה הפורש מתלמוד למשנה וכו'
ועוד תניא (ב"מ לג ע"ה) העוסקין בנקרא
מידה ולינה מידה נמשנה מידה ונותנין
עליה שבר נמדה חין לך מידה גדולה וכו'
וכו' ועד"ז הוא נמי הא דדרש רבי יהודה
בבב"א (לעילי (ב"מ לג ע"ה) מחי דכתיב
(ישעיה סו) שמעו דבר ד' החרדים אל
דברו וגו' אלו ת"ה אמרו אחיכם אלו צעלי
מקרא שחייכם אלו צעלי משנה וכו' מנא
בדרך דבור הונח על לימוד תורה שבע"פ
וגם על ת"ה דעסקין הוא בתורה שבע"פ
משא"כ חייך כולוה סוגי חכמה אינם נסות
בנדר אחת וזאת היכא דנא מפנה דנתקדש
נקודת התורה דא נעשה סיוע לתורה"ק
וכתוב לקמן בסיומן ט"ו (אות ג' ד')
יע"ש.

והא דאמר ר"י (בדרים לה ע"ה) חין
הקנ"ה משרה שכינתו אלא על
בנדר עשיר חכם ועניו וכו' סוד חכם דנקט
ר"י הוא בתורה ונהי דנמשה עדיין היה
חסד בניה חכמת התורה וכדאמר במדרש
נקרא לא איש דברים אכזי (וכתוב
לעיל אות א יע"ש) ומ"מ שרפה עליו
שכינה זהו דוקא משום דהיה קודם מ"ת
שפיר סני בשלימות נשאר חכמות וכעין
אות הקדושים משא"כ לאחר מתן תורה כבר
נקט משנה רבינו (תש"ל) ונפלינו אי
ל"ק וגו' דלא משרה שכינה כ"ה על ישראל
(ל"דכות ז ע"ה) ועיקר טעמא משום דקנלו

התורה וכעין שכתב בנחמתי נפיש (ת"ה)
אות כז) בשם הרב"ק הרי"מ ז"ל מנור
על מה"ל נקרא ויואל משה וגו' שקודם
מתן תורה היה השגת אלקות רק ע"י
פלוסופיא וחכמות וכו' אצל לאחר מתן תורה
שנשמתם נאלז מכה התורה וכו' שז"ה
לשם חקירה פלוסופיא ולא לחכמת יתרו
רק לטור המדות ע"פ התורה ולזכות
ולאודך גופו מחמירותו אז יאיר נחוכו
נשמתו אשר הוא חלק חלקי וכו' והוא ענין
רוה"ק יע"ש זנראה רמז לבדיו הקדושים
ז"ל מדכתיב (שמות ג יג) צהויאלך את
העם ממזרים תעבדן את האלקים על ההר
הזה כלומר עיקר עבודת אלקים תהיה ממה
שאתם מקבלים על ההר הזה והיינו התורה
(כמדותה לי דרשתי זה באיזה ספר) ומה
שכתבתי מוכן שפיר כל ענין דסנה וסירוב
שליחותו דמשה רבינו וכוונת המדרש נקרא
לא איש דברים אכזי ומישיש כל התמיהות
דהנאול לעיל (אות א) יע"ש.

סימן טו

ולפיה"ש דעיקר צריאת העולם הייתה
בשגיל ישראל והתורה ננא
לנאר ענין נכנר ראו לעמוד עליו ולהתבונן
בו חה החלי נס"ד.

בתיב (במנדר ח) נהעליתך את הנרות
אל מול פני המנורה יאירו שבעת
הנרות ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה
ועלה נרתי וגו' כן עשה את המנרה ע"כ
ופירש"י בשם הספרי ח"ל ויעש כן אהרן
להגיד שמו של אהרן שלא שינה עכ"ל
וגירסת הספרי שלפנינו הוא להודיע שמו
של אהרן שכשם שאמר לו משה כן עשה את
המנרה. ועוד הנה נבספרי נקרא דכתיב (שם)
(ד) כמראה אשר הראה ד' את משה לצוידע

שנחו של משה ששם שאמר לו המוקס כן
עשה וכו' עכ"ל

ותמוזה טועה חזק דנכ"מ נכתבו נכת
נרתיה מנרה חסר וי"ו ומדוע
הכח פני המערה. שנתה הנדוה. מול פני
המערה וכן (תרומה כה) מקשה תיעשה
המערה מנחיס וי"ו וטעמה נע"י.

ועוד לתה דוקא - נמנרה כתנה
תורה שנסם דמשה וחסרן
ללא שיט ולא בשאר מלחמה המשכן
ובכל המנות שנתרה כיון דנלמח לא
שינה משה רבינו ממה שנלמח מהקדש
ואפילו נקלוט אל יו"ד וכדלמח נסנהד"ן
(נ"ט ע"ה). נקרא דכתיב (נמדנר טו) כי
דנר ד' בזה זה האומר חין תורה מן השמים
ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים מן
מפסוק זה שלא אמרו הקד"ה אלא משה מפי
עצמו זהו כי דנר ד' בזה ואפילו אמר כל
התורה כולה מן השמים מן מדקדוק זה מק"ו
זה מנייה שזה זה כי דנר ד' בזה יע"ש.

ועוד: מהיכי תיתי לומר דמשה ואהרן ח"ו
ישט נמנרה ממה שנלמחו עד
הוכרחה התורה להודיע ששם בזה דלא שיט
ונלמח מתוך שנתן בזה איכא פתחון פה
למינים לומר דבשאר מלות ח"ו שינה משה
רבינו ממה שנלמחו מהקד"ה והוא סינה
להריסת כל התורה ח"ו ולומר דמשה מפי
עצמו אמרן.

ועוד: הא דלמח (נמנחות כט ע"ה) מאי
דכתיב (ויקרא כד) על המנרה
הטהרה וגו' שירדו מעשים ממקום טהרה וכו'
יע"ש ולמח דוקא מנרה ירדו מעשים ממקום
טהרה ולא השלחן דכתיב (ויקרא כד) על
השלחן הטהור וגו' ומכ"ש הארון ומקדש
ניותר דעמוד נקדש קדשים וצ' מונחין
הלכות ח"ל להוריד מעשיו נטהרה ונפי
דלמח הכס (נמנחות כט) אלא מעשה על
השלחן הטהור שירדו מעשיו ממקום טהור
אלא טהור מכלל שהוא טהא ה"נ טהורה מכלל

שהיא טמאה בשלמח הכס כדנ"ל דלר"ל מאי
דכתיב על השלחן הטהור מכלל שהוא טמא
כלי עץ העשוי לנחת הוא וכל כלי עץ העשוי
לנחת אינו מקבל טומאה אלא מלמד שמגביהין
אותו לעולי רגלים וכו' אלא הכא טהורה
מכלל שהיא טמאה פשיטא כלי מתכות
נינהו וכלי מתכות מתקבלין טומאה אלא שירדו
מעשים ממקום טהרה ע"כ יע"ש וז"ל
מנחה דדוקא נמנרה הוא דאפשר לומר האי
דשא שירדו מעשים ממקום טהרה ומשום
הא דכתיב הטהרה יתירא הוא דלאשמעינן
דהנחה נח קבולי טומאה היא לא
אנטיך דפשיטא היא תשא"כ בשלחן שפיר
לנפיק אנטיך ולאשמעינן דבר קבולי טומאה
היא דכדנ"ל דמגביהין אותו לעולי רגלים
וכנ"ל מ"מ היא נופה תמוה מנ"ל דהא
דכתיב השלחן הטהור לדשא דר"ל יתירא
דכמו דפתחה תורה מערה הטהרה לאשמעינן
שירדו מעשים ממקום טהרה ה"נ בזה דכתיב
השלחן הטהור וניותר לפימ"ש תד"ה כלי
עץ וכו' (תנינה כו ע"ג) דנלמח שלחן
נמשכן דמנחה נמי היו מטלטלים וכ"ה
דטלטלו לא מהני דיהיב נסוח מיטלטל חלל
וריקס יע"ש ונלמח שפיר מסנה לומר
דנח טלטלו זה משוי ליה נסוח נר קבולי
טומאה וממילא לא אנטיך השלחן הטהור
לאשמעינן מכלל שהיא טמא דפשיטא וכ"ה
לדשא שירדו מעשיו ממקום טהור וכמו
דדרשו נמנרה הטהרה.

(ב) ולישוב תמימות הכ"ל נלע"ד
נחקקם הא דלמח בשנת (כז)

(ע"ג) מחון לפרכת העדות וגו' יערך אותו
אחרן (ויקרא כד) וכי לאחר הוא צריך
וכי אלא עדות היא נלפי עולם ששכינה
אורה נישארל מאי עדות אחר רב זו נר
מערבי שנתן נה שכן כמות תרומות ומנחה
היה מלתיק ונה היה מפייס וכו' ופירש"י
ח"ל כמות תרומות מאי לון שיערו נה לליל
תקופת טנת הגזולים ואם ידלק ניום גלילות
הקדשים ידלק אלא פחות לא שלא יכבה

בטנת נליה וזה תורה אחרת מעד צד צדק. וממנה היה מדליק הנרות בין הערבים. וזה היה מקיים הטנת הנרות שדלק כל היום ואינו מטינו עד הערב וכו' וכ"ז שהיו ישראל חנינין היה דולק כל היום והיינו עדותה עכ"ל יעו"ש וטעמה דעיקר העדות היתה נגד מערבי משום דשכינה נמערב וכדאמר נצ"צ (כה ע"ה) ונתחד"ה ונצ"צ וכו' יעו"ש וזה נרד ומוסכם דעיקר השאלה השכינה בישראל הוא נקיים תוה"ק וכדאמר נצרכות (ז ע"ה) נ' דברים נקש משם מלפני הקב"ה ונקו לו נקש שחשבה שכינה על ישראל ונקו לו וכו' נקש שלא תשרה שכינה רק על ישראל ונקו לו שאלה (שמות לג) ונפלינו אני ועמך וגו' יעו"ש ונאמרת עיקר טעמה דמשם רבינו משום דישאל קבלו תורה אלקית ואורייתא וקב"ה חד הוא וכו' הרמז"ן ז"ל בהקדמה לציאורו על התורה ח"ל.

עוד י"ש צידנו קבלה של אמת כי כל התורה כולה שמותיו של הקב"ה וכו' יעו"ש והלכך נקשחו דמשם רבינו ונפלינו וגו' לזרקת היה ומדינת כיון דישראל לחוד קבלו התורה דלי נימא דגם משום שאר סוגי הכמות איכא השאלה שכינה ובעין דאמר נצדדים (לה ע"ה) אין השכינה שורה אלא על נגד עשיר הכס ועניו וכו' ומדנקט הכס סתם אמרינן דנכל סוג הכס מייירי ואפילו נשאר הכמות אין מקום ח"ו לנקשת משם רבינו ונפלינו וגו' וכי משה פנים יש נצד דנאמרת אינך כולהו הכמות איכא נמי נאומות העולם וכמחז"ל.

אם יאמר לך דהם י"ש חמה בגוים תלמין י"ש תורה בגוים אל תלמין ונאמרת ר' יוחנן מרל דמיתרל זו דנדרים (לה ע"ה) אמר נמי נצבילה (טז ע"ה) כל האומר דבר הכמה אפילו נאומות העולם נקרא חכם ור"י גופיה אמר נמי להאי מיתרל (צרכות ז ע"ה) נשם רני יוסי דמשם רבינו נקש שלא תשרה שכינה רק על ישראל וכו' ומכ"ז מוכרה לומר דעיקר נקשת משם רבינו ונפלינו

וגו' הלא משום תוה"ק דאיכא בישראל לחוד ואורייתא וקב"ה וישאל חד הוא והלכך שפיר הסכים הקב"ה על ידו וכדאמר נצרכות (ז ע"ה) יעו"ש וכיון דעיקר המנהג נקדש לעדות השאלה שכינה בישראל נסינת קיום תוה"ק שבו מוכרה לומר דסוג אור מנורה רומות לתורה אלקית והוא כוונת ה"ל (צרכות זו ע"ה) הרואה שמן זית נחלוס ינפה למאור תורה שנאמר (שמות כז) ויקחו אליך שמן זית זך וגו' ומשום דעיקר המנורה רומות למאור תורה וכו' וינן דנאמרת אינך כולהו סוגי הכמות נצרכין ומוכרחין לתוה"ק והיינו חכמת מדירה דנכלל בה חכמת המספר ותשצורת ולגנענר"ה נחולה למדידת עיר הקרובה לחלל וערי ליים ותחומי שנת הכמות התכונה נחולה לקידוש הקדוש וקביעות המועדים. חכמת הרפואה לדינו נלה ופגוע דכל וברות שפכה ולגנעים וחכמת הנחות לדינו טריפות וחכמת טבעיות דנעלי חיים ונעשיות ונחמים לדינו כלאים וכדומה כל סוגי שבע חכמות נצרכות לקיום תוה"ק דכל ידיהם מוננים כו"כ דיני תוה"ק הלכך זוה הקב"ה דיהיה נמורה נקדש ז' נרות לרמו שבע חכמות דכולהו נצרכין לקיום תוה"ק כלומר להצין על ידיהם רוב דיני תורה וזה נרד מנסתר ונאמרת לאותו דהורת ד' תמימה משינת נפש (תלים יט) כלומר נתינת התורה לישראל ע"י משה רבינו היתה נתינת תמה שאין אחריה ח"ו הסרון להננתה ולקיומה נסינת הסרון החכמות והמדעות דנחוצים להננתה עד דיוכרמו לשלימות הננת התורה לעשרת חכמי אומות העולם דעיקר דעמדו על החכמות והמדעים נכח שכלם דעלול לשגיאה ולטעות כמנוסה נחולדות החכמות הננוצות משכל אטושי וכ"ל נתינת התורה מהקב"ה לישראל היתה נתינת תמה ומשינת נפש כלומר דנתנה עמה צידה נמי כל החכמות והמדעות הנחוצות להננת תוה"ק וקיומה (וכדנציחתי כ"ז לעיל סימן י ארת כה יעו"ש היטע) והוא כוונת חז"ל (מנחות

כתיב מלא וי"ו היינו (תרומה כה) מקשה תיעשה המטורה (אמר כד) יערך את הנרות (זהעלתך ח) אל מול פני המטורה יאירו שצעת הנרות: אל מול פני המטורה וגו' וצלתה הוא פלא ועמל נעו. ונמה שכתבתי ח"ש והיינו כיון דעיקר עדות שהשכינה שורה בישראל נסיגת קיום תוה"ק הוא נר מערבי והלכך כל היכא דקאי על הנר המערבי כתיב מלא וי"ו ומשום דוי"ו הוא אות משמו של הקצ"ה וכעין שכתב הרמב"ן ז"ל בספרו האמונה והנחתון פי"ג ח"ל מ"ש כי יעקב נטל אות וי"ו מאליהו כדי שיגד ויבשר את בניו טעם זה מספיק הוא לאות אחת ואינו מספיק לאות וי"ו שיכול לטול ממנו אות אחת ומפני מה נטל וי"ו אלל הטעם המספיק לזה לפי הפשט הוא מה שכתבתי עכ"ל והיינו דשם מעקרא כתב משום דוי"ו הוא אות אחת משמו של הקצ"ה יעו"ש וצלתה הוי מלתא דנר גדול הוא וכדכתיב (בראשית ד') ויש ד' לקין אות וגו' ותרם ביונתן בן עוזיאל ורש"י על חפי דקין אחת מן שמל רנא ויקרא וכו' יעו"ש וה"ה נגד"ד כולו הסרים וי"ו לנד היכל דמיידי נר המערבי כתיב מלא וי"ו לרמז עדות הוא דהשכינה שורה בישראל והלכך כתיב גמיה תוספות וי"ו אות אחת משמו של הקצ"ה ומה מוכן שפיר דנכולו הני דחסר וי"ו הוא משום דכתיב מנרה נרת וסתתן קאי על רוב הנרות ועלם הנפסים והקנה האמנעי דליכס גדר עדות דשכינה שורה בישראל משא"כ נקרא דכתיב (זהעלתך ח) אל מול פני המטורה יאירו שצעת הנרות: אל מול פני המטורה העלה נרתיה וגו' כיון דפני המטורה ר"ל נר המערבי שפיר מלא וי"ו וכנ"ל וכן יאירו שצעת הנרות כיון דכתיב מקורש שצעת כחמן דכתיב מפורש הנר המערבי דנ"ל? ליכס כ"א שעת נרות והלכך נהכרה להיות מלא וי"ו משום הוי נר המערבי וצלתה מכה הוי נר מערבי דנעלמיתו היכא תוספת וי"ו לית משמו של

כט ע"ה) מדכתיב (ויקרא כד) על המנרה הטברה שירדו מעשיה ממקום טברה כלומר דכולי מנרה ומכללה כל קני מנרה ירדו ממקום טברה ולמד דכולו סוגי חכמות נמי ממקום טברה נינהו ומ"מ צוה הקצ"ה (זהעלתך ט) אל מול פני המטורה יאירו שצעת הנרות והיינו דכולו נרות הוכרחו להיות פונים לנר מערבי וזויו זו הורה הקצ"ה למטה רבינו דכולו סוגי חכמות עם דנחונים להנצח וקיום תוה"ק מ"מ יהיו כפופים וכנענים לתוה"ק דהיא עקרית וכולו סוגי חכמות טפלים לתוה"ק וכעין שכתב הרמב"ם ז"ל דמה נסוג רקחות וטנחות לתוה"ק וזה נרמז גזיווי אל מול פני המטורה יאירו שצעת הנרות ומהלי טעמא דוקא מנרה הוכרחה דירדו מעשיה ממקום טברה כיון דרומת לתורה וההכרה להנצחה וקיומה לינד כולו סוגי חכמות ומסגל הנרורה הוא דלוי נמי ע"ד האמת נטברה משא"כ שלקן ולרון לחיזה ענין הכרה הוא דירדו מעשיהן ממקום טברה עפ"י טפי מסגל לומר כמ"ש תורה כלי ע"י וכו' (חגיגה כו ע"ב) דטלטלו חינו סוג טלטול השוג דלכו עי"ז נסוג קטלי טמאה וכ"א לרש"י דר"ל והו טפי מסגל מלומר דירדו מעשיו ממקום טברה כיון דליכא נה נ"מ ודוקא מנרה ההכרה להכי וכנ"ל.

ולפ"מ"ש מוכן שפיר הא דכתיב (תרומה כה) ועשית מנרת זהב וגו' ונכולו התם כתיב מנרה נרתיה חסר וי"ו. וכן הא דכתיב (תורה לו) נהיטיו את הנרת יקטירנה וזהעלת אתה את הנרת וגו' ועוד (ויקהל לה) ואת מנרת המלצר וגו' ואת נרתיה וגו' ועוד (ויקהל לו) מנרה נרתיה ועוד (פקודי לו) את המנרה הטברה את נרתיה נרות המערכה וגו' ועוד (אמר כד) על המנרה הטברה ועוד (זהעלתך ח) זהעלתך את הנרות וגו' העלה נרתיה וגו' זה מעשה המנרה וגו' כן עשה את המנרה וגו' כולו הני חסר וי"ו זולת חזיה פעמים

הקצ"ה וכן"ל מתפשט נמי הארה אלקית על איך כוללו ומשום כל המחובר לטהור טהור וכן"ל משל"כ בקרל דמורה דכתיב (בהעלתך שם) אל מול פני המורה הענה נתיב דאינס נכללין ומחונרין עם הנר המערי מפורש וכ"ל דהכוונה העקרי על שם הנרות ומשום דפני המורה הוא נר המערי והעלה נתיב ר"ל שם נרות שפיר חסר נהו וי"ו ומשום דנפשו עצמתן לין מקום לתוספת אות משמו של הקצ"ה כיון דהמה אינס עוות להשראת שכינה בישראל וזה דכתיב (אמר כד) יערך את הנרות לפני ד' תמיד והוא מלא וי"ו ולפי"ש דהיכל דכתיב נרת סתמא דר"ל רונ נרת לין מקום לתוספת וי"ו ומשום דנעיקן דלוי מפורש דעקרו ר"ל נר המערי עיקר טעמא משום דכתיב נהו לפני ד' והו מערי וכדאמר נמנחות (נח ע"ג) מדכתיב נר מערי (ויקרא כד) יערך אתו אהרן וגו' לפני ד' מכלל דכולהו לאו לפני ד' וכן"ל יעו"ש והלכך שפיר נכתב מלא וי"ו משום התפשטות קדושתו על איך כוללו נרות.

ולבאורה תמוה הא דכתיב (תרומה ו) מקשה תיעשה המורה דנחמה קאי על כל עם המורה וכדכתיב נריש דקרא ועשית מנרת זהב טהור מקשה תיעשה המורה ולא מפורש נהא קרא עם נר המערי שוב לין מקום לתוספת וי"ו לפי"ש וכנ"ל.

אמנם ז"ל דהי דשם נרות אינס נגדר עוות להשראת שכינה בישראל מ"מ הו"ל נמי נגדר קדושה גמורה מדרומין לאיך כוללו חכמות דירדו ממקום טהרה ומוכרחין להננת וקיום תה"ק וכ"ל נמוכה קדושתן מנר המערי דרומות לאור תורה דנחמה עיקר קדושה היותר גדולה נחמלה מכל הקדושות היא תורה אלקית וזה מונן שפיר הא דנחמלה הציווי לעשיית המורה נכתב מלא וי"ו גם ככולהו נרות ונחר הכי לל נכתב מלא וי"ו כ"ל היכל דמיירי נר.

מערי ומשום דלהורות נתן צוה דחלקין נפשו קדושתן כלומר דהי דנחמה כוללו נרות נמי נגדר קדושה גמורה ניהו מדכתיב נהו מלא וי"ו ומשום דנחמה גם המה ירדו ממקום טהרה ומוכרחין להננת וקיום תה"ק מ"מ נמוכה מעלת קדושתן מנר המערי כיון דנחר הכי נכתבו חסר וי"ו ומשום דעיקר אמתה הקדושה היא נר המערי דרומות לתורה אלקית ונסינת עיקר השראת השכינה בישראל והלכך כל היכל דמיירי נר המערי לעולם מלא וי"ו וכ"ל נחמלה הציווי לעשיית המורה נכתב מלא וי"ו גם ככולהו נרות דגם המה נגדר קדושה ניהו ומ"מ רישא דקרא ועשית מנרת זהב וגו' כתיב חסר וי"ו גם נחמלה הציווי ומשום דזהו ר"ל הנסים והקנה האמנעי דנו קצועים קני המורה ונענמיתו לית זה פעולת עצמית קדושה אפילו כנרת דרומין לאיך חכמות דירדו ממקום טהרה ומוכרחין להננת וקיום תורתנו הקדושה והו דמשוי להו על כל פנים נפשו קדושה עצמית ושפיר נכתב נהו וי"ו עכ"ל נחמלה הציווי לעשיית המורה משל"כ הנסים והקנה האמנעי דאינס שום רמז לפעולה עצמית וכ"ל דנגדר תשמיש קדושה הוא וכן"ל תשמיש קדושה קילא מעלם קדושה והלכך לין מקום נגנה לתוספת וי"ו אפילו נחמלה הציווי כנלע"ד נרור ונכון נס"ד.

והנה לפי"ש דהיכ דכתיב מפורש נר המערי נהדי שם נרות שפיר כתיב מלא נוי"ו משום תוספת אות משמו של הקצ"ה נר המערי וכן"ל לבאורה תמוה הא דכתיב (תרומה כה לו) ועשית את נתיב שעה וגו' וכיון דכתיב שעה הו"ל דכתיב מפורש נר המערי ומ"מ כתיב חסר וי"ו.

ויתכן דחידוש גדול אשמעין תה"ק צוה דאפילו נר המערי דרומות לאור תורה נמי אינה נגדר השראת שכינה בישראל כ"ל דוקא כשהיא ע"ז טהרה הקדש והאמתי והייט היכל דכולהו נרות כפופין להנר

מערצי כלומר דכולהו חכמות שזעולם כפופין לאור תורה דזוה מזרר דנאמת מכירין מעלת וקדושת תורה אלקית ולא שפיר כזה יפה להשראת שכינה בישראל משא"כ כשאניס כפופין להגר המערצי כלומר דע"ז מראין צעמון דאין יתרון לתורה על שאר החכמות שזו אפילו נמי אינם מכניעים ומשפילים מעלת התורה מאיך חכמות וכו"ל דמשהו להו כהדדי ולומר דכולהו כאחד צהאל מההא נינהו נמי אין כזה יפה להשראת שכינה בישראל חסו דרמזה לנו תוה"ק צהאי קרא דכתיב (תרומה כה לו) ועשית את נרתיה שזעה וגו' כלומר שזעת עשיית המנורה ל הנרת שזעה אכתי צנדר נרת חסך וי"ו נינהו ונהי עשייתן הוא לרמוז החכמות וממילא נר המערצי רמוז לאור תורה ושזו מהרמזי דלכתוב וי"ו משום האי נר מערצי דמפורש צהורה מדכתיב נרתיה שזעה דזוה כדכתיב מפורש וכו"ל מ"ח כיון דעדיין ליכא פעולת הכניעה והכפיפה מאיך הנרות לנר המערצי ונשעת עשייתן כולהו שזין ואינה ניכרת מעלת נר המערצי עליהן שפיר אין מקום לתוספת וי"ו דעקר תוספת וי"ו היכא דמראין בפעולה יתרון מעלת נר המערצי על איך נרות בפעולת כניעה וכפיפה דשאר נרות לנר המערצי חסו כוונת הקרא ועשית את נרתיה שזעה כלומר כל כמה דלא נתחנכה בעזרה וכו"ל בפעולת עשיית לחוד לא כל השזעה צנדר נרתיה חסר וי"ו נינהו וסימאל דקרא והעלה את נרתיה והאיר על עזר פניה כלומר דעיקר תליא צהלקה דמאירין לעזר פניה והיינו דזוה מזרר דמשגינן מעלת התורה ויתרונה על איך החכמות חסו עיקר התידוש ונאמת לע"ד צרור ונכון הוא דנ"ז תמוה הא דכתיב דיני הדלקה צין ציווי דעשיית נרות שזעה לצין ציווי ומלקחיה ומחתתיה זכב טהור ומתרחיז היה לכתוב ועשית את נרתיה שזעה ומלקחיה ומחתתיה זכב טהור ונחר הכי העלה את נרתיה והאיר על עזר פניה

וכדכתיב (ויקהל לו כג) ויעש את נרתיה שזעה ומלקחיה ומחתתיה זכב טהור ע"כ ונאמת נם בשלקן לא כתבה תורה מזות נתינת לחם פנים על השלקן כ"א צמור כל מעשה השלקן וכדכתיב (תרומה כה לו) ונתת על השלקן וגו' ומאי האי דצמורה נכתבה ציווי דהדלקה והארתה על עזר פניה צין עשייתה לצין נמרה ואמנם לפי"ש דאשמעינן צוה דקודם דמאירין לעזר פניה דזוה מראין דכפופין לתורה אין יתרון לנר המערצי על איך ונהי דנר המערצי רמוז לתורה ומשום דעיקר כה התורה יפה להשראת השכינה בישראל היכא דנאמת השזעה על כל סוגי החכמות וכו"ל כנלע"ד צרור ונכון נס"ד.

(ג) ולפי"ש דזוה דכתיב (צהעלתך ה) אל מול פני המנורה יאירו שזעת הנרות רמזה תורה דכולהו סוגי חכמות דנכללו בשזעה נרת דמנרה נהי דירדו נמי מתקום טהרה ונכלל קדש נינהו כיון דמוכרחין להננת וקיום תוה"ק מ"ח מוכרחין להיות כפופין ונכנעין לתוה"ק דנרמזה צנדר מערצי ומשום דתוה"ק עיקרית היא ואיך כולהו חכמות כפופין לה וכו"ל מונן שפיר הא דכתבה תורה שזקן של משה ואהרן דלא שינו כלל צמזות נרות דמנרה ממה שנטוו והיינו לפי"ש דאח"ל (אזות דר"ג פרק לא ותנחומא מסעי פסקא ד) מלמד שהראו הקצ"ה למשה דור דור ודורשיו דור דור ופרנסיו דור דור ומנהיגיו דור דור ונציאיו דור דור וגיבוריו דור דור ופושעיו דור דור ומסידיו וכו' ותנחומא הגריסא דור דור ורשעיו דור דור ולדקיו וכו' יעו"ש וכיון דרמזה משה רבינו דלדורות (וכמו צמזמנו צה"ר) יעמדו פרנסים רשעים כופרים בתוה"ק וכו"ל צמזמה ומעוטפים נסדינים (אזות דר"ג סוף פכ"ה) יטהרו מעשיהם המזויפים ויאלמרו כי נשחנו העתים ונחלפו הזמנים ולכסות מעשיהם ומתשנותיהם (דנאמת האומרים כן מקור

מקומם טמא מנינות נלננס) שלא ירגישו
בני אדם (דעורם מחזיקים בתמותם לתוה"ק)
לחמיתם הוא מנינות נלננס אומרים שלא
כדורות הראשונים דורות האחרונים. דורות
הראשונים עשו תורתן קצת והכמתן ערלי
ודורות האחרונים מוכרחין לעשות חכמתן
קצת ותורתן ארעי ומשום דנעתים הללו
עיקר קיומן של ישראל הוא נחכמות דע"י
יהיו נגדר אנשי נורה ומעלה וכל רוחיהם
יכירום כי הם זרע נרד' וגו' ונפרט
הרגנים העומדים על המשמר משמרת עבודת
הקדש המה ניתר שאת ויתר עז נריכין
לאותן דבר (עדות דבר) וננציעותם ומניפותם
וננתינת טעם לפגם דגם שאר חכמות ירדו
מתקום טהרה וכנ"ל יתשכו בני אדם (להגל
דמה לאחרים) וכמתו"ל (ע"ז כז ע"ג)
שאינו מנינות ומשכיל יעו"ש וזה איכא סכנת
הגוף והנפש כיון דנלמת עיקר קיום ישראל
הוא בתוה"ק והלכך ראה משה רבינו נרות
קדשו לתקן זה נעשיית מנרה ראשונה ולקדשה
בתוקף קדושה כפי שגלוהו מפי הקנ"ה
והיינו אל מול פני המנורה יאירו שנת
הנרות כלומר דכולהו סוגי חכמות נדרתו
נששה נרת (חסר וי"ו וכנ"ל) לעולם יהיו
כפופין ונכנעין אל מול פני המנורה (מלא
וי"ו וכנ"ל) והיינו לתוה"ק נדרתו נגד
המערני דהיא פני המנורה וכנ"ל וזהו כוונת
הספרי דדרש נקרא דכתיב (נזהלתך)
כמראה אבר הראה ד' את משה להודיע שנתו
של משה שכשם שאמר לו המקום כן עשה
ע"כ יעו"ש כלומר נלמתו סוג כוונה הראה
הקנ"ה המנרה למשה והיינו דעיקר הוא פני
המנורה ולרבות עדות להשראה שכניה ישראל
נסיבת קיום תוה"ק העקריית ומעורף לה
אינך נרת (חסר וי"ו) לרבות אינך כולו
סוגי חכמות דהיינו כפופין ונכנעין לה וכנ"ל
כן עשה משה כלומר דהפעיל תוקף קדושה
זו נמנה ראשונה דע"ז תפספת תוקף הארת
קדושה זו נכל הדורות דתמימי דרך ההולכים
נותרת ד' דאל' ילכו נרשת מנינות העטופה

נסדיכים ננעים ולננים פושין מזו לזו וכ"א
דנקודה פנימית שנלנס ע"י התפשטות הארת
קדושה דהפעיל משה רבינו נמנה יעורר
נחיצות אמונה דעיקר קיום ישראל זה
דשכינה מופפת עליהם וכדכתיב הנה לא
יטס ולא יישן שומר ישראל הוא דוקא נקיים
תוה"ק ע"ד האמת ולינך כולוה הכוונה
לעולם יהיו כפופין לתוה"ק ונהי דהיינו
ממי ירדו מתקום טהרה וכנ"ל
זע"ד הנ"ל ממי הוא כוונת הספרי
(נזהלתך שם) להגיד שנתו של
אהרן דלא שינה והיינו אהרן ממי או דרשה
ננצוה (דנלמת גם הוא היה נצוה כמתו"ל)
נמנהדרין (ז ע"א) והוצא לקמן (אור ד)
או דהוגד לו מפי משה רבינו דהקנ"ה הראה
לו כל הדורות ונחכום פרנסים רשעים
וכופרים נד' ונמורתו ולא זו ננעלם
ממאסים ועוזבים התורה כ"א עוד ניתר
שאת ויתר עוז פושעים על ראשי עם קדש
לטוב ישרי דרך להוליל מרשות נצוה זה
דמוניאס אורם מחיותם נמורת ד' משינא
נפש דהיא חיותם וקיומם של ישראל ואי
לו למי שרואה נעילא פקיהא כל זה כמו
נאמנינו נעוה"ר והלכך נזהלתך המנורה
עשה כאשר נזה ד' את משה והיינו אל מול
פני המנורה יאירו שנת הנרות והרדו
נזה דכולהו סוגי חכמה דרמיזי נרת דמנה
(חסר וי"ו) עם דגם המה ירדו מתקום
טהרה מ"מ נזה הקנ"ה דהיינו כפופים
לתוה"ק דרמיזא פני המנורה (מלא וי"ו)
דזהו כר מערבי וכנ"ל ומשום דזהו עיקר
קיום ישראל נלמעות השראת השכינה
נישראל כן עשה אהרן כלומר דהפעיל והכניס
תוקף קדושה נזהלתך הנרות דמנה עד
דכולהו סוגי חכמות עם דגם המה מתקום
טהרה נינהו מ"מ יהיו כפופים ונכנעין
לתוה"ק ונחוקף פעולה קדושה זו הפעיל
לעולם ולעולמי עולמים נכל הדורות יהיו
כל סוגי החכמות כפופים ונכנעין לתוה"ק
והיא תהא העיקרית וכולהו סוגי החכמות

טפלים לה ונהי' דיעמדו מהרסים ומחריצים
פרנסים רשעים ומעוטפים במסוה הנציעות
ונלגוש אדרת שער למען כחם וננתינת טעם
לפנס יטעימו דנריהם המרים דנשתנו
העתים ונחלפו הזמנים ולפי רוח העת
החיה (וכעין חיות זנב הלטאה דרשעים
נחייסם קריוס מתים) צהכרה לסוגי הכמות
ביתר והתורה ח"ו טפלה להו מ"מ פעולת
זדיק לחיים (כלומר לזדיקים ותמימים
ישרי דרך דנמיתתן נקראו חיים ומכ"ס
נחייסם) חוקק פעולת קדושה נהללקת נרת
חמרה דעשה אהרן התפשטה קדושה זו
ללגן של פרושים תמימי דרך צכל הדורות
להיות הולכים נחורת ד' ונוגרי עדותיו צכל
לל ללל יפלו נרשת הנתינים הננועים
והעטופים במסוה היראה וננתינת טעם לפנס
דכיון דגם כולשו הכמות ירדו מחקום טהרה
שנו אין צוה חיסור אס יגניבו עוף כלומר
אס יעלו ויגבו במעלתן על התורה דנקראת
עוף וכדלמור נברכות (ה ע"א) יעו"ס
וכ"א לא לא יאחרו להם סודו טמא קראו
למו דנלמח אהה המעוטפים במסוה היראה
ורוצים לטהר השך מן התורה כלומר עקירת
התורה לגמרי נסענה מזויפת דגם תורה
הכרחית וכ"א לפי רוח העת סגי להסתפק
נמועט ונמדה ונמשאל שייעור תורה כזיה
נכדי אכילה י"צ פרס כתלמיד הסומא
נער (וצלע"ז סעמינאר) גדועים הרצנ' ויותר
יותר מהכופרים צכל התורה נפרהסיל
ומטעמא דנלמח אלו הנאים במסוה יראה
מזויפת נמי מינות נלגס ולו היה הכח והעח
נידס היו הפוכים הקערה על פיה ולחנס
מלגד דאין כחם יפה צוה לעקר ולשרש ק"ו
דהמון צני ישראל חיקק יצינו לאחריהם
מערך צוה דחיותם ופרנסתם תליא צוה
והלכך נאים נמחמרת לפרן נחומת בית
ישראל פרנה מסותרת ומכוסה נמסוה
מזויפת קדושה והלכך סכנה נפיה לעקירת
התורה לגמרי ע"ז דהמון צני ישראל חיקק
מקרים שקרתם ונכלטם ומיתשכו נחרייהו

ומחילא כך חומותו של יצה"ר היום חומר
לו עשה כך וכך עד שיאמר לו לך עבוד
ע"ז והולך ועובד (שנה קה עב) צוה צדוק
ומנוסה נרצוה נסיונות ופוק חיי מה עלתה
נחדינת אשכנו ורפת דתחלתו מתוק (נעטמי
הנ"ל) וסופו חר עד דכמעט רוצם נשתמדו
ומיעוטא כמלן דליחא נקדושת יהדות כנראה
לעין כל משא"כ אלו הכופרים נפרהסיל
(רעפארמער צלע"ז) אין כחם יפה להוליד
שולל נדרכם הטמאה דהכל מכירין טומאתם
וכפירתם וליכא למיחש דלמח טונא מנר
גריד נחרייהו.

ובזה יקרו צוה דנרי קדוש ישראל הראנ"ע
ז"ל נספרו יסוד מורא דכתנ ה"ל
זידענו כי טומאת השמונה שריים חמורה
ונעטור שיש סימן אחד כשר להייר ולשפן
ולארגנת ולגמל והנך לומר וננלמח לא
תגעו וכי עכ"ל יעו"ס מוצדק מדנריו ז"ל
דנעומאות חמורות כשמונה שריים לא הוהירה
התורה ננעינת וכ"א צאלו שיש להם סימן
טהרה דחילתן הומותן דע"ז סימן טהרה
קל יחלד להכשל נהן וצוה מוסר השכל צדוק
ומנוסה נרצוה נסיונות וחמת לחמתו
דאלו צני אדם שיש להם סימן טהרה מנחן
ונלמח יושני הושך ולחמות נינהו גדועים
הרצה יותר ויהר חאלו שאין להם סימן
טהרה צכל כ"א שיש מנפנים ומנחן
נעומתם וכעין מחז"ל (סוטה כז ע"ב)
אל תתירא לא מפרשים ולא מדוקים
אלא מננועים יעו"ס.

(ד) והנה מכתבה תוס"ק שנתו דלמח
צוה דלא שיה נהללקת צרת
דמנה מכפי שלטוה משא רצינו מפי הנגזרה
והיינו אל מול פני המעורה ילדיו צנעת
הנרות כלומר דכולשו צרות דרומין לכולשו
הכמות יהיו כפופין ונכנעין לגר המערני
דרומת לחכמת התורה ולא יהא קיומן של
ישראל צסיעת השרשם השכינה דרמו
נמוספת זי"ו חות אחד משמו של הקצ"ה
(וכהנח צמות צ"צ יעו"ס) צלמור עד

כמה מהראוי להרחיק מכתות דמהה בגדר
 שונים ולרומם מעלות החכמה או לפילי
 להשמות למעלה חכמת התורה כיון דנאמת
 מדתו של אהרן היה אהבן שלום ורודף שלום
 אהבן את הנריות (ואפילו רשעים) ומקרנן
 לתורה (אבות פ"א משנה יג) וכ"כ היו
 ישראל הנינים עליו עד דמסר נפשו על
 ישראל בעשיית הענל וכדלחר בסנהדרין (ז'
 ע"א) לא נאמר מקרא זה אלא כנגד מעשה
 הענל שנאמר (שמות לג) וירא אהרן ויבן
 מזבח לפניו מאי ראה וכו' ראה חור שזנח
 לפניו אחר אי לא שמענא להו השתא ענדו
 לי כדענדו נחור ומיקיים נ' (א"כ) (א"כ)
 נ' אס יהרג נמקדש ד' כהן
 ונניא ולא הויא להו תקנתא לעולם
 מוטב דלענדו לעבא אפשר הויא להו תקנתא
 נמשנה ופירש"י ח"ל מקרא זה ונזע נדך
 אלא כנגד מעשה הענל שעשה אהרן פשרה
 ביט לנין עלמו והורה היתר לעלמו לעשות
 להם את הענל ויבן מזבח הבין להזנות
 לפניו שהרגו את חור על שלא עשה להם.
 אהרן כהן ונניא היה ולא הויא להו תקנתא
 דהא סופן לעשות כן בזכריה בן יהוידע
 ויהרגו בית המקדש על כך עכ"ל יעו"ש
 וח"כ כפי מדתו הקודש דאהרן הי"ל ממי
 לפשר לעלמו נפעולת הדלקת נרת דמנה
 ולהורות התר נמשנה דורות אחרונים לטובה
 ישראל והיינו להזדיק מעשים נקניעות
 עתים לתורה כלומר נזה דקונעים עתים
 שונים לתורה ולחומרים לפני מזב העתים
 דנשתנו שינוי לנריעותא יתיר טוב שיתאדו
 כולם ואפילו הטונים שנהם יודו לר' חסדו
 כי הסוענים והמחדשים רואים עכ"פ בקיום
 מקנת תורה כלומר לעשות חכמתן קנע
 ותורתן ערלי וטפל ומשום דע"ז אפשר
 דהויא להו תקנתא ויהדו נתר הכי נמשנה
 אחרי דיהיו נחיצו עם הטונים ילמדו מהם
 להדר נמשנה חסד בגדר עת לעשות לר'
 הפיר מרסק (מהלים קיט) וכדלחר נמנחות
 (טו ע"ג) פעמים שניטולה של תורה זהו

יסודה דכתיב (תשא לג) אשר שנת יישר כחך
 ששנת יעו"ש ומ"מ העידה תו"ק דלהרן
 לא עשה כן וכ"א נפעולת הדלקת נרת דמנה
 הגדיל והגדיר קדושת התורה על כל סוגי
 כוליה חכמות עד סוף כל הדורות נקיומו
 לצווי ד' (נמלחרו אל מול פני המנורה יאירו
 שנת הנרות כלומר דזה נרמו דכוליה סוגי
 חכמות עם גודל קדושתן דירדה ממקום
 טהרה נמי יהיו כפופים ונכנעים לתו"ק)
 ע"ד האמתי היותר מעולה עד דהפעיל
 התפשטות כח קדושה זו לדורות עולם ונאמת
 א"ז זרות לומר דלשמעין תורה דפעולת
 אהרן ע"ד האמתי היתה להתפשטות הארה
 קדושה זו לדורות עולם דכע"ן זה אחר
 בסנהדרין (מד ע"ג) לעולם יקדים אדם
 תפלה לזרה שאלמלא הקדים אברהם תפלה
 לזרה בין בית אל ובין העי לא נשתייר מרשעי
 ישראל שריד ופליט. ונאמת מוסכס
 נרמתי דכו"כ נדרים נמנה רומזים לעתיד
 כמ"ש הרמב"ן נניאורו עה"ס (ויאל כט נ)
 ח"ל ולרמתינו (ננראשית דנה) גם זה להם
 סוד רמו לעתיד וכו' ועוד כתב (ויאלה לג
 כו) ח"ל ואחרו (ננראשית דנה) נע נכל
 הדניקים שעתידין להיות חמט וכו' והענין
 כי המאורע כולו רמו לדורותיו שיהיה דור
 צורעו של יעקב יתבצר עשו עליהם עד שיהיה
 קרוב לקעקע ניתן והיה זה דור אחד נזמן
 חכמי המשנה וכו' ויש דורות אחרים שעשו
 עמנו כזה ויותר רע מזה והכל סבלנו וענר
 עלינו כמו שרמ (ויאלה לג לח) וינא יעקב
 שלם עכ"ל וכוונתו למח"ל. (שנה לג ע"ג)
 שלם נגופו שלם נמחמו שלם נמחמו יעו"ש
 נרמא דיעקב אצינו הפעיל נפעולתו גודל
 האלה זרעו לדורות עולם דשום שונא היותר
 תקיף לא ינא ח"ל לזרעו נניטול גוף ונפש
 ע"י שינטלם מתו"ק ומלחמה וכן אנהרם
 אצינו הקדים רחמים ותפלה לדורות ללא
 יענשו ח"ו כלל רשעי ישראל וכנ"ל ונמפרי
 נשא (נמסרה ייהי ביום כלות) רבי אחר
 וימשחם ויקדש א"ז למח נאמר והלא כבר

נאמר ויתסה אלו ויקדש אלו ומת"ל וימשחס
ויקדש אלהם מניד שנשיהתן של אלו היקדשי
כל הכלים לעמיד לבא ע"כ יעו"ש ונבאר
דפועלת אלות הקדושים נתפלה לדורות ביהוב
מוכן לפורעניות ה"ו ופועלה משה רבינו
בהכנסת קדושה בכלים ע"י משיחתו נתפשטה
קדושתו לכל כלי המשכן למדורו: עולם וכיון
לאפשר התפשטות קדושה בכלים דהנה דמוס
נעלמא מכ"ש דיוכלה להתפשט פ"ע לת תוקף
קדושה בהלקת נרת דמנרה בלגות טהורים
וקדושים דרגלי אלותם עמדו על הר סיני
ומקור מקומם טהור נור מתנצתם קדש
גני אברהם יצחק ויעקב נפועלת ותפלת אהרן
בהלקת נרת דמנרה וכו"ל ונהי דפועלה זו
היתה ניגוד גמור למדתו וכו"ל מ"מ הורה
זה דשליט היה על מדתו לעשות זה דוקא
מה דה"ל רגזו של הקנ"ה ומזה נלמוד
לדרושם או אפילו להשקות סוגי כולוהו הכמות
למעלת תה"ק איסור חמיר טונא הוא
והרבה יותר ויתר מע"ז דהא חזינן דהי
לדאק הורה החר ופער לעלמו נעשיית
העגל לישראל לרב חיותו לזריות מ"מ
נפועלת הדלקת נרת דמנרה הפעיל תוקף
קדושה דלא יאונה כוונת המנורה לעולם
ולעולמי עולמים עד סוף כל הדורות והגם
דיע נבואה או מפי משה רבינו מפי הגבורה
דיעמדו רשעים נחמסו קדושה מזויפת
ונתקייפוס יתמנו לפרנסים ומנהיגים וינשאו
ויכוננו כ"ל ההכמות ודמיי להו על מעלת
תה"ק וזה לדאק הפעיל תוקף קדושה
זו נהתפשטות לדורות עולם יתעורר ויתגונן
רות סברה וקדושה וקנאה בלב תמימי דרך
ההולכים בתורת ד' ויתפרדו ויתרחקו מפועלי
און והעושים נחמסו קדושה מזויפת ונהי
דנפירוס יסונג תרתי ריעותות חדא נחיתה
המתלוקת דשנוי מאד וכמז"ל (נ"ר פרשה
לה) גדול השלום שאפילו ישראל עובדים
ע"ז ושלום צנייהם אחר המקום כניכול איני
יכול לשלוט בהם כיון שלום צנייהם שנאמר
(הושע ד) תגור עזבים אפרים הנח לו.

אבל משתלקו מה הוא אומר (הושע י) חלק
לבס עתה יאשמו הא למדת גדול השלום ושנוי
המתלוקת.
ועוד דאם לא יתפרדו איכא תקנתא
דנמשך הזמן יהדרי בתשונה וירוממו
מעלת תה"ק ע"ד האמתי דהשפעת ישרי
לב עליהם יכירו וידעו דלדק עם תמימי
דרך ההולכים בתורת ד' משא"כ נפירון
יגליה מעשה שטן דלא להדרי בתשונה כיון
דנפרדו מתמימים וישרים ונתהדרו עם
הפרנסים והמנהיגים המלעיזים בכל קדש
ושאני מינות דמשכא וסוג כפי מדתו דלדק
אזהב שלום ורודף שלום אזהב את הנריות
ואפילו הרשעים ומקרבן לתורה הי"ל לחוש
לכל זה ולא להפעיל תוקף קדושה נהתפשטות
לדורות עולם דהו ניגוד גמור למדתו הקדושה
והיקרה ומ"מ לא עשה כן לכל גוי (כלומר
לטונת מינים בלבם) וע"כ נאמר דבזה
אין להשתמש ה"ו נמדתו וכ"א כניווי
תה"ק (נמדנד טו) סורו נא מעל אהלי
האלהים הרשעים האלה וגו' ונסוג פירוד
כזה ליכא לא משום הא דכתיב (דברים יד)
לא תתגדדו וכמז"ל (יבמות יד ע"א) לא
תעשו אגודות אגודות וכו' יעו"ש ולא משום
נחיתה מתלוקת דשנוי מאד וגם לא משום
תקנת השנים ומטעמא דעיקר איסור
אגודות אגודות וגם לרבות מתלוקת
משום דזהו סינה גדולה לחורבן
והריסת קיומן של ישראל דנאמת הא
דאמ"ל (יבמות יד ע"א) לא תתגדדו לא
תעשו אגודות אגודות לכאורה תמוה מנ"ל
לח"ל לאפקי' מפשטי' דמזכיר שלא ישרטו
ויקרחו על המה ולדורשו נמי בלדבר פירוד
ועשיית אגודות בענין התורה והמצות וגר"ה
דלמדו זה מנמשך האי קרא לפרשת עיר
הנדחת ונמשנה תורה לכ"ע דרשב"ן סמוכין
(ברכות כא ע"ג) ולא היה ענין סמוכו הכתוב
נע"כ ללמדנו דהו פירצה לאיסור ע"ז
דעיקרה היא צדיעות שונות אי נזדקת
דע"ז נעשו כתות שונות לפי ריבוי דעות

דנסתעפו ויכעין כל סוגי ועיני העולם דדעות נני אדם שונות כשם שפרנסיפיהם שונות (נרכות נח ע"ה) וזהו כוונת תוה"ק שכתבה (ראה יד א) ננים אחס לר' אלקיכס וגו' היינו חלק חלקי ממעל ונתן לכל תורתו וכל דרכיה דרכי נועם נזדקיס ואמתים והיא המקשרת והמאחדת אחסם לאנשים שנשמים ומיישרת אחסם נדרך סלולה ומתוקנת לזכות על ידיה נעוה"ז ונעוה"נ והלכך לא תתגודדו לא תעשו אגודות אגודות דזהו נגדר ע"ז דיסודה היא שקר נרינו דעות אי נזדקות לאין מספר לסוגי שקר. ונזה מונן הא דהחמירה תורה כ"כ נעוה זקן ממרא יען דזה גורם פירוד וחילוק דעות נתוה"ק והיא עיקר סינה וגרמא לע"ז דגורמת הריסת ומורנן קיום הלימה הישראלית וכמ"ש נמורה ה"ג פכ"ט ח"ל ואתה תמנא זה הענין נכפל בכל התורה ר"ל שיתחייב מעצות הכוכבים הפסק המער והרנן הארץ והפסק העתים וחליי הגוף וקונר הימים וכו' עכ"ל וכהנצל נאריכות לעיל (סימן ט) יעו"ש וכוונתו נמ"ש נכפל בכל התורה וכו' לומר כי תמשים פעמים הזהירה תוה"ק על איסור ע"ז וכדציאתי כ"ז היטב לניל (סינון ו) את ינ) יעו"ש היטב משא"כ תוה"ק דהיא אמת לאמתו דרך אחד לה נדנעות אמתיות מקשרתם ומאחדתם לישראל לאנשים שנשמים וא"כ כיון דעיקר איסור לא תתגודדו הוא לעמוד נפרד לסוג ע"ז נרור ופשוט דאיכא דנאגודה אחת טפי איכא פרנה לסוג ע"ז דאיסור חמור טונה הוא להיות נאגודה אחת ומשום דכל המתגודד למעל טמא ונדה"ג אדרנצל הפירוד המנוה וכדכתיב (קרח טו) סורו לא מעל אחי האנשים הרשעים האלה וגו'. וגם ליכא נפירוד זו משום גדול השלום ושוא המהלוקת דעיקר דמתלוקת שנואה היא משום דגורמת הריסה ומורנן נאגודת נעלום עם עונדי ע"ז זהו עיקר חירנן הארץ וכנ"ל והא דארו"ל (נראשית דבה ה"ל)

גדול השלום שאפילו ישראל עונדים ע"ז וכו' אין ר"ל להלכך אסור הפירוד מעונדי ע"ז דז"א וה"ו להעלות זה על הדעת ומקרה מלא (תהלים נג י) יתפרדו כל פועלי חון וגו' ונאגודת דר"ג (סופט"ז) תניא ונאגודת הנריות כינז מלמד שלא יכוין אדם לומר אהנו את הסכמים ושנא את התלמידים אהנו את התלמידים ושנא את עמי הארץ אלא אהנו את כולם ושנא את האפקורסין והמסיתים ומדיחין וכן המסורות וכן דוד אמר (תהלים קלט) משאריך ד' אשנא ונתקוממך אתקוטט שנאה שחלית לאויבים היו לי הלא הוא אומר (ויקרא יג) ואהנת לרעך כמוך אני ד' מה טעם כי אי נראתיו ואם עושה מעשה עמך אתה אהנו ואם לאו אי אתה אהנו וכו' ע"כ כ"ה עיקר הכוונה דלמוד דגדול השלום דהא חיינן דאפילו ה"ו עונדים ע"ז אחר כניכול איני יכול לשלוט נהם נרור דהיכי ואיכא שלום בין יראי ד' לאין מזה טונה למעלה מזה ויכולים לפעול גדולות משא"כ החינור והאקוה והריעות עם הרשעים וניותר עם העטופים נמסור קדושה מזויפת ורועים לרומם ולנשא חכמות חיצוניות על תוה"ק ננתינת טעם לפנים (ובהנצל נאות הקדום) איסור חמור מה"ת ונאמת איסורו חמיר הרבה יותר ויתר מעטם ע"ז וכדאמר נירושלמי חגיגה פ"א הלכה ז (ונאכיה רנתי פתיחתא ז) מנינו שויתר הקנ"ה על ע"ז נ"ע ושפיכות דמים ולא ויתר על מאסה של תורה וזהו היתה עיקר סינה מורנן ואנתינת הארץ ונאמת לין ניזוי ומאסה של תורה יותר מזה לומר ולרומם מעל כולה אינך חכמות על תוה"ק וכדציאתי כ"ז לעיל (סימן ג) אות ינ עד אות כב) יעו"ש היטב

ולפיכ"ש זהו עיקר כוונת התורה נמה דהודיעה שנתן של משה ואהרן נעשיית והדלקת נרות המנורה דאלמלא פעולה תוקף קדושה נעשיית והדלקת נרות

המנרה ע"י משה ואהרן נכוונה קדושה הנ"ל לא נכתירי ה"ו משנאיהם של ישראל שריד ופליט נצינת הסחת המינים העטופים נסדינים מזוייזין (אדר"נ סופכ"ה) ולחנם נפעולת תוקף קדושה ע"י משה ואהרן התפשטה תוקף מעלת קדושת התורה לדורות עולם ושלא תכנה נר התורה מלגות יראי ד' הקדושים בני אברהם יצחק ויעקב נפיתו והסחת פרנסים רשעים המעוטפים נסדינים המזוייזין וב"א יתגברו עליהן וכדכתיב (דניאל יא יד) וגני פריזי עמך ונכל העתים והזמנים יהיו כל סוגי הכמות כפופים ונכנעים לתוה"ק ונהי נגלחת גם המה ירדו ממקום טהרה מ"מ תוה"ק היא עיקר חיותן וקיומן של ישראל וכעין מרז"ל (אבות) קינין ופתחי נדה הן הן גופי הלכות תקופות וגמטריאות פרפראות להכמה יעו"ש וה"ה נכולי סוגי הכמה עיקרן להנין על ידיהם תוה"ק.

ולפיהם ש מיושנים כל התמיהות והוצאו לעיל (אבות א') יעו"ש ואפרטם אחת לאחת.

קישויא א' דלמה לשא נרת מנרה לפעמים נכתנו חסר וי"ו ולפעמים מלא וי"ו יעו"ש מיושנת דהיכל דר"ל נרת דמנרה צא חסר וי"ו ומשום דליכא נגדר עדות להשראת שכינה בישראל והיכל דר"ל נר מערבי כתיב (מלא ו) ומשום דהו"ל נגדר עדות להשראת שכינה בישראל וכנ"ל.

קישויא ב' דלמה דוקא במנרה כתנה תורה דלא שינו ולא נכל המלות שנתורה מיושנת דעיקר מה דלמח"ל שלא שינו אין ר"ל עגם הפעולה כפי שננטו דנידוק ונימא דנשאר מלות ה"ו שינו עגם המנרה דננטו מפי הקב"ה דז"א וה"ו להעלות על הדעת ומשום דזהו נכלל הא דכתיב (ממדנר טו) כי דנר ה' נה וגו'

וכהנא לעיל (אבות א') יעו"ש וכ"א ר"ל דלא שינו עיקר כוונת המנרה אל מול פני המנורה יאירו שצעת הנרות דליך כולהו הכמות יהיו כפופים ונכנעים לתוה"ק לדורות עולם ומשום דלכאורה מסגרה למחר ולהלדיק טענת העטופים נמסוה דקדושה מזויפת דנשינו העתים נהכרת לרומם ולגשא מעלת ההכמות על תוה"ק ונהי דשנה עליו הכתוב לעכנ דכתיב (תרומה כ"ה ל"ז) ועשית את נרתיה שצעה והעלה את נרתיה והאיר על ענר פניה וגו' וכתיב (צלהתך ה' ב') אל מול פני המנורה יאירו שצעת הנרות וכעין שכתנו תוה"ס קורין וכו' (פסחים י"א ע"א) וז"ל דליכל מילי טוגל דנעינן שינה עליו הכתוב לעכנ כגון קדשים עכ"ל יעו"ש וכיון דחיצונית דמנרת מנרה והיינו דכולהו נרות כפופין יהיו לנר המערבי שנה עליו הכתוב ה"ה כנימית כוונת מנרה זהיינו דכל סוגי ההכמות יהיו לעולם כפופין לתוה"ק ממי נגדר שנה עליו הכתוב לעכנ מ"מ אפשר למחר דזהו נכנס תחת סוג עת לעשת לד' הפרו תורתך וכמוסכס נה"ל (נרכות נ"ד ע"א) הפרו תורתך משום עת לעשות לד' ונמנחות (צ"ט ע"ג) פעמים בטולה של תורה זהו יסודה ולניטול דעה כחצנת זו הפעילו משה ואהרן נעשיית והדלקת נרת דמנרה תוקף קדושה כ"כ להתפשטות קדושה ללגות יראים ותמימים לדורות עולם ולניטול דעה כחצנת דהמינים העטופים נמסוה קדושה המזויפת ומשום דז"ז נסוג הפרו תורתך משום עת לעשות לד' וכ"א דעיקר גריאת העולם וקיומו הוא נקיוס תוה"ק ואורייתא וקב"ה חד הוא שוב לרומם מעלת ההכמות על מעלת התורה זהו ניזוי התורה וגרוע מעו"א וכהנא דירושלמי תנינה וכנ"ל וכיון דנע"ז לא אמרינן עת לעשות לד' הפרו תורתך ה"ה נה ליכל למימר הכי חסו עיקר החידוש דאשמעינן התורה דלא שינו וצוה גם קושיל ג' מיושנת.

קושיא ד' דלמה דוקא נמנורה ירדו מעשיה ממקום טהרה ולא השלתן והארון מיושנת משום דמנרה רומזת לתורה דנקימותה איכא השאלת שכינה בישראל ולהננת התורה נהכרת לכולי סוגי תכמה ומש"ס נעיקן דירדו מעשיהן כלומר כל סוגי ההכמות נמי ממקום טהרה דתרווייהו חדא כינהו דלי אפשר להננת התורה נלי ההכמות ונתרווייהו התורה וההכמה נשלם האדם חוכה נעוה"ז ונעוה"ז והלכך שפיר נעיקן מעשיה ירדו ממקום טהרה משא"כ שלתן וארון דליכא נגדר עדות להשאלת שכינה בישראל נסינת התורה לאיזה ענין נימא דהכרת הוא דירדו מעשיהן ממקום טהרה.

סימן כז

(א) וביותר נלע"ד לנדר האי מלתא דמנ"ל למשה ואהרן גופייהו האי מלתא דלעולם ולעולמי עולמים מוכרחים אינך כוליה סוגי תכמות להיות כפופים ונכנעים לתוה"ק דכיון דגם המה ירדו ממקום טהרה שוב אפשר מספרא לומר דנשינוי עתים וחינוך זמנים אפשר לרומם ולגשא אינך כוליה סוגי תכמות על תוה"ק והאי דנשינוי עשיית והדלקת נרת דמנרה שנה הכתוב לעכב דכולו נרת י"הו מסובין כלפי נר מערבי דרומזת לתורה והכוונה נה דכולו תכמות יהיו כפופים ונכנעים לתוה"ק וכל"ל מ"מ האי עיכובא דעקרו נגדר שם עליו הכתוב לעכב לא עדיפא מהפרת תורה נעלם דהותרה משום עת לעשות לד' וכיון דנשינוי עתים דיש לתוש לפירוד לכתות שונות ויסוננ עי"ז כ"כ הריסות ופרצות נדת שוב אין לך עת לעשות וגו' טפי ומה ופיר תמוה דמנ"ל למשה ואהרן גופייהו דמה לא אמריקן עת לעשות וגו'.

ולאחבן נהכרת להקדים מ"ש הרמז"ס נפ"ט הלכה ז' מה' נילת המקדש ח"ל וכן הדלקת הנרות כשרה צורים לפיכך אם הטיב הכהן את הנרות והוילין לתון מותר לזר להדליקן וכו' עכ"ל ונכ"מ כתב ח"ל ומ"ש וכן הדלקת הנרות כשרה צורים (יומא כד ע"ב) הדלקה לאו עבודה היא ופירש"י דהא כיון שהדליק צרות היונא השלמה עולה מאליה אלל הנחת אש עבודה שיש צה טורת היא שריד להננת האור נעלי המערכה עכ"ל (זה פלא מא"ז) כלל נפירש"י שלפנינו וכ"א נמסופות ישנים שם כתב זה יע"ש) וכתב הריטב"א תימא דהא כתיב דבר אל אהרן ואמרת אליו נהעלתך את הנרת, ואפשר לומר דלהכי לא אפקיה בלשון חיונ דבר אל אהרן ויעלה את הנרת לומר דלאו עבודה היא לחיונ עליה מיתה צר כשם שאין חיונ נענוהה שאינה תמה עכ"ל ועל מ"ש רבינו לפיכך אם הטיב הכהן את הנרת והוילין לתון מותר לזר להדליקן כתב הראב"ד הפליג כשאמר מותר לזר להדליקן אלא שאם הדליקן כשרות עכ"ל וטעמו של רבינו דכיון דלאו עבודה היא משרא נמי שרי כמו שחיתא שהיא כשרה צורים עכ"ל יע"ש.

והנהגה ממ"ש הכ"מ נכס הריטב"א נראה דשיטת הריטב"א הוא דהא דלמר ציומא (כד ע"ב) הדלקה לאו עבודה היא ר"ל דוקא מסוב עבודה תמה אמועט ומטעמא דכיון דכתיב אהרן משמע והדלקת נרת נעי כהונה וכ"א מלל אפקיה בלשון דליווי מסתייה דנימא דלמעטא מסוב עבודה תמה ולא דנימא דלמעט נמי אפילו מסוב כהונה דמותר נמי הדלקה צור דא"כ לא הי"ל למכתב אהרן כלל ומחילא ידעין דזרות מותר נהדלקה ואי דנימא דלמעטא דמזנו לכחמלה נכהונה ונדיענז מותר נמי צרות ז' א"ה דהיכן מנינו מלתא דנעי כהונה לא מיפסל צרות דהא אפילו הולכה דלינה

ועוד השנה משום דאפשר לנטלה מ"מ פסולה נזר מדכתיב ונה כהונה למנוה דק"ו"ל (זנח"ס יד ע"ג) כרנן דר"ש וכמ"ש ברמז"ס פ"ט הלכה ו' מה' באת המקדש יעו"ש ונע"כ דשיטת הריטב"א דלא חימעוט כ"א וסוג עבודה תמה ולא מפסול זרות כיון דכתיב אהרן וא"כ הא דפריך הש"ס (יומא שם) על שינויא הדלקה לאו עבודה היא ולא והתניא ונתט בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו ענים על האש (ויקרא ח) לימד על הגתת אליהם שלא תהא חלה נכסן כשר ונכלי שרת הגתת אליהם עבודה הדלקה לאו עבודה היא ע"כ יעויין שם והא נאמת הגתת אליהם דהוה עבודה דוקא למנות כהונה ולפסול זרות ולא לסוג עבודה תמה לחיוב מיתה נזרות וכמ"ש הרמז"ס נפ"ט הלכה ה' מה' באת המקדש וז"ל חלל היונק וכו' והגיה אש מנוחא וכו' לע"פ שפסלו וברי הוא מזהיר על כל אלו ולוקח חינו חייב מיתה מפני שכל אחת מהן עבודה שאחריה עבודה ואינה גמר עבודה עכ"ל יעו"ש וכיון דשיטת הריטב"א הוא דשינויא דה"ס הדלקה לאו עבודה היא ר"ל לסוג חיונ משום עבודה תמה מדלא אפקיה נלשנא חיונ ויעלה את הנרות ומ"מ עבודה היא למנות כהונה ולפסול זרות מדכתיב אהרן תמוה מאי פריך הש"ס מהגתת אליהם דעיקר דהגתת אליהם הוה עבודה היא למנות כהונה ולפסול זרות ונצח גם הדלקת נרת עבודה היא מדכתיב אהרן וכו"ל.

ולכאורה אפשר לדחוק ולומר דנאמת גם הריטב"א ס"ל דהדלקה נזר כשרה דאין סגרא לומר דיפלו נזה על הרמז"ס והרשב"א דגם הרשב"א ס"ל דהדלקת נרות נזר כשר נדיענד וכ"א עיקר סגרת הריטב"א נישב תמיהתו לומר דנהי דכתיב אהרן מ"מ מדלא אפקיה נלשנא דניווי שמעיק דאיהו גדר עבודה לחיוב מיתה נזרות ומסגרא דלית נה טורח

ואמנם ז"ל דנאמת שיטת הש"ס (זנח"ס יד ע"ג) נמסקנא דאפילו לר"ש הולכה נזר פסולה יעו"ש ונע"כ דכיון דכתיב כהונה שז חין כ"מ נמחות העבודה חס הו"ל עבודה גמורה או לא ולעולם נזר כהונה ופסולה נזר ולפי"ז ה"ה הדלקת נרת כיון דכתיב אהרן נהי דנימא דמדלא חפקיה נלשנא דחיונ נע"כ דגזירת הכתוב הוה דאיהו עבודה גמורה מ"מ תמתייה דנימא דוקא מסוג עבודה תמה חימעוט ולא מפסול זרות ומשום דכיון דכתיב אהרן חין לומר למעוטי מפסול זרות ואפילו נדיענד ומשום דלא מנינו מלתא נדעו כהונה וכשרה נזר נדיענד ונע"כ דהדלקה פסולה נזר אפילו נדיענד ונאמת מוכרה הכי נלשנא דהריטב"א דכתב ה"ל ואפשר לומר דלהכי לא אפקיה נלשון חיונ דנר אל אהרן ויעלה את הנרות לומר דלאו עבודה היא לחיוב עליה מיתה נזר וכו' עכ"ל וכהנאל לעיל ושפיר תמוה מאי פריך הש"ס מהגתת אליהם וכו"ל.

וביותר תמוה אפילו נדחוק ונימא דכוונת הש"ס נשינויא הדלקה לאו עבודה היא כמ"ש הריטב"א משום דלא אפקיה רחמנא נלשנא דחיונ מ"מ מנ"ל לה"ס גופיה האי מלתא דמדלא אפקיה נלשנא דחיונ נע"כ למעוטי חיונ מיתה נזרות כיון דנאמת נהאי שינוי חיונ מנזר ומפורש מיעוט חיונ נזרות וכ"א אן הוא דאמרינן דמדכתיב אהרן ולא נלשנא דחיונ נע"כ למעוטי חיונ

זרות נסוג עבודה תמה ונלמדת טפי מסגרה
לומר דהאי שינוי למעוטי כהונה גדולה
ושינויאל למעוטי היוז זרות נסוג עבודה
תמה דכיון דהאי שינוי הוא נמנה דכתיב
ההרן שייך לומר קהי נההרן וממעט כהונה
גדולה קהי נההרן וממעט עבודה תמה נתימה
וכסגרת הש"ס כעין זה נכמה דוכתי, ואי
דנימאל דסגרה נרודה הוא למעוטי היוז
זרות משום דענויות הדלקה הינה עבודה
השונה ומשום דלית זה טורה וכסגרת תוספות
ישנים והונח נכ"מ נכס פירש"י וכל"ז ז"ה
דנחמת נגד סגרה זו איכא סגרה אחרת
נרודה ועדיפה טפי לומר דמנחתו להשניה
וכדלמך נכסחים (מ"ו ע"ה) נכסח דליסורו
השני מנערך וכו' ופירש"י ה"ו נכסח
דליסורו חתן מהשנו ועושהו השנו ונלמדת
שיטת הש"ס נכמה דוכתי דאפילו הינת
הקודש מכשיר וכדלמך נכסחים (כ ע"ה)
וללא דליכשך חנינת הקודש ונמנהות
(קב ע"ג) מדלמך ר"ש כל העומד לזרוק
כדורק דמי כל העומד לשרוף נמי כשרוף
דמי נתר ופרה אחלי ממחלין טומאת
הוכלין עפרה נעלמא נינהו ל"ז חנינת הקודש
מכשרתו ומכ"ש דמסגרה לומר דמנחתו
להשניה ונהי חנינת הקודש דמכשיר דוקא
לפסולא דנפיה משל"כ לחיוז זר נהדלקת
נרות משום עבודה תמה זהו נסוג מלמא
דלמחריני ולא למחריני חנינת הקודש מכשיר
וכדלמך נחולין (לז ע"ה) ז"ה דנחמת
הנביא דלא הפשטא הוא יעו"ש דוקא
מדלמחריני משל"כ מדרגת שפיר חנינת
הקודש מכשיר אפילו לגבי אחריני וכדלמך
נמנהות (קב ע"ג) וכמ"ש תוד"ה כי מהניא
וכו' (חולין לו ע"ה) יעו"ש וכיון דאפילו
משום סוג חנינת הקודש לחוד מספקא לה"ס
אי מכשיר לגבי אחריני מדלמחריני ומדרגת
פשיטא דמכשיר שפיר מסגרה הנרודה לומר
היכא דהו"ל מנחתו משל דלמחריני מנחתו
להשניה אפילו לגבי אחריני וכיון דנחמת
דכתיב אהרן כ"ע מודי דמ"פ מנחתו נכונה

וב"ה דנעיין למיור דשינוי נלמדת למעוטי
חיוז זרות נסוג עבודה תמה ומשום דלית
עבודה השונה כיון דלית זה טורה נגד זה
שפיר איכא סגרה אחריתא עדיפה דנימאל
ומנחתו להשניה דלמחריני נסוג עבודה השונה
אפילו לחיוז זרות נסוג עבודה תמה ונפרט
דמסגרה נמי לומר דהאי שינוי למעוטי
כהונה גדולה דכלל כה"ג למחריני קהי
נלמדת וממעט אהרן קהי נלמדת וממעט חיוז
זרות נתימה.

(ב) ישוב מ"ש נכסח משנה להסגיר
שיטת הרמז"ס דמשום דהדלקה
לאו עבודה היא דמיא לשחיטה דכשרה
צורים (וכהונת נלות הקדוש יעו"ש) וכיון
דשחיטה זר נקדשים כשר לכתלה. כדלמך
נצחים (לז ע"ה) והונח נמז"ס פ"ה
הלכה ח' מה' פסולי המוקדשין יעו"ש ה"ה
הדלקה דמיתא לשחיטה נמי מותרת צור
לכתילה לשחיטת הרמז"ס ונלמדת משמע
מלשנא דהרמז"ס והרש"ד דפלותתתן היא
נלכתלה יעו"ש.

ותבאר דהדלקה לא דמי לשחיטה ומשמאל
דשחיטה דכשירה צורים נפקא ליה
מקרב מפורש וכדלמך ננכרות (לא ע"ג)
ונכמה דוכתי והקריבו הכהנים כתיב מקנלה
והילך מנחת כהונה מכלל לשחיטה שכשירה
צור יעו"ש וכיון דזהו כהנה מפורש שפיר
מותר אפילו לכתלה משל"כ הדלקה אפילו
אי לא נכתב אהרן נמי כיון דליכא התר
מפורש להכשיר זר להדלקת נרות דמטרה
שפיר הו"ל עבודה דנעי כהונה וכדפירש"י
נימאל (כז ע"ה) נד"ה למעוטי הפשט
וכו' ה"ל ואי לא ונתנו הו"ל האלי דלא
כתיב כהן נהפשט וניתוח משום דלא אנטריך
הוא דנלי ליה דנעי כהונה מקנלה ואילך
עכ"ל וכ"כ תוד"ה ת"ל וכו' (נצחים ל"ז
ע"ה) ה"ל דאי לאו דרשא דהכל היה
ממעטין שחיטה מדכתיב תשמרו את
כהונתכם דמשמע אפילו שחיטה נכלל עכ"ל
ונדמז"ס פ"ט הלכה ז' מה' נילת המקדש

ונשום דלח אפקיה נכשון חיונ חמורין
 נעוועטי נחיונ מיתה חיות (וכשיטת
 הריטנ"ח צמות הקדום) וזשן תמוה הש"ס
 ונהנתת חניתח וזיינו כיון דנהנתת חניתח
 חיכה פסון נזרות נרור דגס הדנקא וייפסנת
 עכ"פ נזרות ונשום דהדנקא דנייה נסונה
 נהנתת חליתח וכיון דחיכה עכ"פ נהדנקא
 פסול זרות שפיר מסננה לומר דגס חיונ
 מיתה נזרות חיכה כיון דנחנתת ענודה תמוה
 היה וחי נשום דלח אפקיה נלשנא דחיונ
 ה"ז הכרה נומר נעוועטי חיונ מיתה נסוג
 ענודה תמוה דז"ל כ"ל למעוטי כהונה גדונה
 דגס נעין נהדנקת נרת זשי עיקר קושית
 הש"ס וזשן נשינויה דהש"ס הנחת חליתח
 ענודה הדלקק לאו ענודה נמי אפטר לומר
 דעיקר כוונת הש"ס לומר הנחת חליתח
 ענודה כלומר לפסול זרות לחוד וה"ה הדלקק
 דדמיה נסונה להנחת חליתח נמי חיכה פסול
 זרות ומ"מ הדלקק לאו ענודה היה כלומר
 נסוג ענודה תמוה ומשום דלמעשה מנזרת
 הכתוב נחלת מוכרחין לפרש הכי כוונת
 הש"ס לפי שיטת הריטנ"ח דל"כ תמוה
 מחי פריך הש"ס מהנחת חליתח על שנייה
 הדלקק לאו ענודה היה (וכתמיהתי נלות
 הקדום) ונעל כורחיד דזשו כוונת הש"ס
 נחלי קושית מהנחת חליתח ואם כן
 חין שום רחיה משינויה הנחת חליתח
 ענודה הדלקק לאו ענודה להכשיר
 זר נהדלקק דז"ל וכו"ל וזשי דלפטר לדחוק
 ולומר דשיטת הרמנ"ס היה דלי נימא
 דעכ"פ חיכה נהדלקק פסול זרות ומשום
 דדמיה נמהותה להנחת חליתח שז סננה
 נרורה לומר מנחתה אחשנה גס נסוג ענודה
 תמוה והזי דלח אפקיה נלשנא דחיונ עיקר
 טעמא למעוטי כה"ג ומדחיונ דשיטת הש"ס
 היה מדחיונ מיתה נסוג ענודה תמוה שפיר
 למעטא נע"כ דגס מפסול זרות למעטא
 ומשום דהא נחא חליה מ"מ אפילו נימא הכי
 נשיטת הרמנ"ס נמי חין רחיה זרות מותר
 לכתחלה נהדלקק כיון דהש"ס שקיל וערי

כתנ ה"ל ח"פ שהרין מנחריין שגו
 יתעסקו בענודה מענודת הקרננות חין
 חייבין מיתה חלה על ענודה תמוה עכ"כ
 יעו"ש מנחרי דהזי מיתה נזר הענוד
 נמקדס חונה כ"ה בענודה תמוה מ"מ מנחרי
 נכנ סוגי ענודה מדכתיב (קרה יר) זר
 לה יקרב חליכס וגו' (וכת"ש נהנכה
 הקודמת יעו"ש) ולזהרה זו כלנת כנ סוגי
 ענודת שמוקדס וחפיו נחני פרטי ענודת
 דלח נכתנ נהו כהן להדיא, ושהיטע והפסט
 וניחוח דכשרין נזר לאו משום דלח כתיב
 נהו כהן כ"ה משום דחיכה נהו מפורש
 דמותרין נזר וכו"ל משא"כ הדנקת נרות
 מותרה חפילו חי לה נכתנ כהן נמי ליכה
 קרה מפורש להכשיר זר וזשן ממילא הוה
 נכלל כל ענודת שמוקדס זר מנחרי נהן
 וחיה דחיון הוה לשהיטע דנימא דכנו
 דחמר (נחריס ד"ע"ג) שחיטה לאו ענודה
 היה כשרה נזר לכתחלה ה"ה הוה דחמר
 (יומא כד ע"ג) הדלקק לאו ענודה היה
 כשרה נזר לכתחלה חתמה וחי משום
 דהש"ס חמר הכי היה גופה תמוה מנ"ל
 להש"ס הכי וכ"ז אפילו חי לה היה נכתנ
 כהן ומכ"ש דנהדלקת נרות כתיב אחרין
 דזשו סוג כהונה פשיטא דחין שום סננה
 לומר דדמי לשהיטע להכשיר זרות לכתחלה
 משום טעמא הדלקק לאו ענודה היה וכו"ל.
 ונחלת חין הכרה לומר דכוונת הש"ס
 נשינויה הדלקק לאו ענודה היה ר"ל להכשיר
 זר אפילו לכתחלה דל"כ סננה הש"ס
 נסהו"ח ונשינויה הפוכה מקצה לקצה
 דנהו"ח סננה הש"ס דהדלקק נהכרה
 דיהא ענודה תמוה ולחיונ מיתה נזרות
 ונשינויה סננה הש"ס דמותר לכתחלה
 ונחלת סננה נרורה לומר זרות פסולה
 נהדלקק וכדחשעט שיטת הריטנ"ח (וכהנחא
 נלות הקדום) והיינו דנהו"ח סננה הש"ס
 היה דנהדלקק יהא נמי חיונ מיתה נזרות
 ומשום דזו"ל סוג ענודה תמוה וכ"ה
 נשינויה הדלקק לאו ענודה היה סננה הש"ס

דהללקת נרת נזרות ונותר חפילו לכתחלה
מזדמיה לשחיטה והא' הדלקת נרת מ"ע
גמורה דנגעו נה כהנים נלשנה דליווי ודיווי
מפורש נקרא יערך התו אהרן וגניו.

דקן הנות דתמיהה זו היה על הרענ"ס
גופיה דנספר הנונות הכ"ג ובחינורו
פ"ג הי"ג ונ"ח תמידין ומוספין מנחה דעתו
ז"ג דהדלקת נרת היה הטעם נרת חסו מ"ע
זרמיה עכ הכהנים מדכתיב (תלוי כו כח)
יערך חתו אהרן וגניו וגו' ודנריו חלו התם
סותרין נדנריו שכתב נפ"ג הלכה ה' ז'
וה' נחת המקדש ח"ל והמטיב חת הנרת
וכו' חע"פ שנספלו והרי הוא מחסר וכו'
ונקט סינו חייג מיתה וכו' וכן הדלקת
הנרת כשירה נזרים לפיכך חס הטיו הכהן
הת הנרת והנתיק לחון מותר לזר להדליק
עכ"ג יעו"ש מנחה דעתו ז"ל דהדלקת
נרת הינה הטעם נרת והנתיק נמי דניניו
דהטעם נרת פסולה נזרות ואפילו נדיענז
ונחינו מלקות והדלקת נרת כשרה נזר
נכתחלה וסוג הטעם דכתיב (תלוי ל) הוא
תיקון הפתילות וסידורן ונתינת השמן וחסו
פליאה.

ג) ולהבין נלע"ד נהקדם מה שכתב
נכ"ח פ"ג הלכה י"ג מה'
תמידין ומוספין ח"ל ומה שכתב והדלקת
הנרת היה הטעם זהו דעת רבינו שחל
סוגר שם נקרא מדליק הנרת דכי כתיב
והקטיר עליו אהרן קטרת סמים נקרא
ננקר נהיטיו חת הנרת פירוש נהיטיו
נדהליקו. והאחרונים מוהלים עליו ולאחרים
שלין הדלקת הנרת חלל בין הערבים ופירוש
נהיטיו חתו הדלקת חלל תיקון הפתילות
וכ"ז תמלא נאורך נמשכות הרש"א (סימן
ש"ט ומ"ט) ומדנריו רש"י שכתבתי נסמך
וממה שכתב נפירוש התורה (תלוי ל' ז')
נראה שדעתו כדעת האחרונים וכן נראה
שהוא דעת הראש"ד ממ"ש שפ"ג מעצדות
יוהכ"פ וכן דעת אונקלוס עכ"ל יעו"ש.

נדהלקת ונכהו"א סגרת הש"ס דלהוי נמי
היונ מיתה נזרות ומשום נדמחת הר"ל
עבודה תמה נמי דמסקנת הש"ס הדלקת למו
עבודה היה ואפילו נפסול זרות נהוד מ"ע
ווסתיה דניחה דדוקה נמיפסל נזרות
נדיענז היה דמחשע הדלקה ונזלה הפקיה
נלשנה דהיונ ומ"ח לא משתרי הדלקה נזרות
לכתחלה כיון דכתיב אהרן ומ"כ מנזר
דנרת הכ"ח נשיטת הרענ"ס תמיה עכס
סגרת הרענ"ס נמי תמיה וכנ"ל.

וביותר תמיה דלפי המנחה דשיטת
הרענ"ס דהדלקת נרת מנחה
ונותר נזר נכתחלה וכסגרת הכ"ח דדמיה
נשיטת קדשים (וכהונת נמות הקדוש
יעו"ש) וכן כן חפילו לכתחלה כונו נשיטת
דמנחה נזרות נכתחלה כדאמר נזמחים (ג'
ע"ה) ונרענ"ס פ"ה הלכה ח' ונ"ח פסוקי
המוקדשין יעו"ש וסוג לפי"ג נע"כ לומר
נדהלקת נרת מנחה נלמדי לויכח מנחה
כהנה ונלמדת כתב הרענ"ס נספר המנחה
(מ"ע כה) ח"ל הוא שנגעו הכהנים
להדליק הנרת תמיד לפני ד' והוא חמור
יתנך שמו יערך חתו אהרן וגניו חתה
היה מנחה הטעם הנרת וכו' עכ"ל וכ"כ
נחינורו פ"ג הלכה י"ג מה' תמידין
ומוספין ח"ל דישן המנחה והטעם הנרת
ננקר וזין הערבים מנחה עשה שנאמר
(תלוי כו כח) יערך חתו אהרן וגניו וגו'
מהו דישן המנחה כל נר שכתב מסיר
הפתילה וכל השמן שנזר ומקנחו ונותר נז
פתילה אחרת ושמן אחר נמיה והוא חזי
לזו מה שספיר משליכו מנקוס הדגן חלל
המנחה עכ דישן מנחה הפנימי והסיון
ומדליק נר שכתב והדלקת הנרות היא
הטעם ונר שחלל שלל כנה מתקנו עכ"ל
יעו"ש מנחה שיטת הרענ"ס דמנחה הטעם
הנרת דנלמד מדכתיב (תלוי כו כח)
יערך חתו אהרן וגניו וגו' והו הדלקת הנרת
ואם כן היכי הסגיר הכ"ח שיטת הרענ"ס

עמל סימן סז בענין תיקון הגוף והנפש הבכא רסו

זהו דבר לפי"ש הכ"מ נשם הרשנ"ה
והאחרונים דשיטת הרמנ"ס הוא
נשיטתו חת הגדר ר"ל נהליקו ומשום
ולשגת הטנה פירושו הדלקה וה"כ הדלקה
מזה מפורשת נטורה נהרן וגניו ומשום
להדלקת נרת נמי נכלל הגיווי יערך חת
ההרן וגניו וגו' יש נידעו לפורטה עשרה
תמיהות וללו הן

(א) הא דאמר נמנחות (ב' ע"א) אמר
אנני מסתביל כמ"ד נקטרת
הסמים של בין הערבים דכתיב נקד נקד
נשיטתו חת הכרת יקטירנה ואי לא דענ
הדלקה מחורחל הטנה נפרח מהיכל ע"ל
יעו"ש ואי נימא דשיטת הרמנ"ס דהטנה
ר"ל הדלקה אין רחיה דמיון מנח האב
והמנה ננין הערבים.

(ב) הא דאמר נמנחות (פח ע"ג)
מטינה וטותן שון ומדליק
וכו' יעו"ש נראה דהטנה אין פירושו הדלקה
וכ"א תרי סוגים שונים נינהו ונאמרת הני
תרי קושיות תמה הרשנ"ה נמשכותיו
(אלף רנ"ה סימן ש"ט) ונלחם משנה דמק
נכו יעו"ש

(ג) מהא דאמר ניומא (ט"ו ע"א)
נעיקן הדלקה תהא מקטר
קטרת ה"נ נעיקן הטנה תהא מקטר קטרת
וכו' יעו"ש משמע דהטנה והדלקה תרי
סוגים שונים נינהו והטנה אין פירושו
הדלקה.

(ד) אי נימא דהטנה פירושו הדלקה
והו"ל מ"ע מקרא יערך חת
ההרן וגניו וגו' תמה הא דכתיב הרמנ"ס
פ"ט ה"ז מה' נילת המקדש ח"ל לפיכך
אם הטיב הכהן את הכרת והולילן למון
מותר לר להדליקן עכ"ל יעו"ש והא מ"ע
מפורשת דנני כהונה ואי מואמר ניומא
הדלקה ללו ענדה היא יעו"ש היא נופה

תמה מנ"ל לח"ל להחיר הדלקת נרת נגו
נכתמלה מהאי סגרה לחור נגו מקרא מלה
נשיטתו וגו' יערך חת ההרן וגניו וגו'
דפירושו הוא ענש הדלקה וכנ"ל

(ה) ועוד אפילו נדחוק ונימא דשיטת
הש"ס הוא דכיון דסגרת
הוא הדלקה לחו ענדה היא נע"כ שנקרה
נקרה דחיהו דמיק ונוקי אנפשיה דלא מיירי
כ"מ לדישון וסידור המנהג ולא להדלקה
עכ"פ נענין עיכוב כהונה בדיענז ונימא
נמי דמ"ש הרמנ"ס מותר לר להדליקן דוקא
נדיענז חכתי תמה דהי"ל להרמנ"ס לפרש
עיקר טעם דהדלקה מותר נר משום דהדלקה
נחו ענדה היא כי היכי דלא נטעה ונימא
דטעמא דהדלקה מותר נר משום דלא מפורש
נקרה וכדמשמע מלשון ז"ל שכתב נפ"ט
הנכה ה' ז' מה' נילת המקדש דהטנה
והדלקה תרי סוגים שונים נינהו ומ"ש
נכ"מ דסמיק עמ"ש ניומא (כד ע"ג)
הדלקה ללו ענדה היא יעו"ש תמה דכיון
דמיון שם נעלה ה' דכתב ח"ל שחיתת
הקדשים כשרה נרים וכו' שנאמר ושט וגו'
מקנלה וליכך מנות כהונה וכו' וכן ההפשט
והניתוח וכו' שנאמר וכו' יעו"ש ומזה נראה
דלא סתך על מה דמנחם נמנח נטעמא
דשיטתו והפשט וניתוח והולכת עזים כשרה
נר וכו"א כתב נ"כ לטעם המנחם נש"ס
להדיא ומשום דנלחם מסגרה הוא דלפסל
נרות מדח"ל ענדות נמקדש מהאי טעמא
נמי אי נימא דהטנה פירושו הדלקה מ"ע
מפורשת היא דנני כהונה ועיקר דכר
נר מסגרת הש"ס הדלקה ללו ענדה היא
כל כי האי מלחא הי"ל להרמנ"ס לפרש
דאם פירש טעמא לשחיתת והפשט וניתוח
והולכת עזים דהתירן מקרא מפורש ולא
סתך על דכר מפורש זה נש"ס מכ"א
דהי"ל לפרש טעמא דהדלקה מותר נרות
דעיקר התירו הוא מסגרה לחור והיינו
הדלקה ללו ענדה היא וכנ"ל

(ו) ועוד דאי נימא דשיטת הרמ"ם הוא דהא דכתיב נהיטנו וגו' פירושו נהדליקו תמוה מ"ל נהרמז"ם דגם דישן מנרה מ"ע נכהונה כיון דמקרא נהיטנו חין ללמוד דישן מנרה כיון דפירושו הוא הדלקה שזג גם הא דכתיב יערך חתו אהרן ונניו חין הכרה לומר דפירושו הוא דישן ותשום דעל הדלקה לחוד לא שייך למוקט לשלל יערך דפשוט משמעו הוא עריכה וסידור דשפיר אפשר לומר דכולל נהדי הדלקת נרת גם תיקון פתילות ונתינת שמן דהו עיקר הנדר לעם המצוה והיינו הדלקת נרת דכתיבה תורה נהיטנו את הנרות.

(ז) ועוד הא דכתיב הרמ"ם נפ"ג הלכה י"ג מה' תמידין ומוספין ח"ל מהו דישן מנרה וכו' ומדליק נר שכנה וכו' ונר שחלף שלל כנה מתקנו עכ"ל ונאמח כיון דשיטת הרמ"ם דעיקר מנות הטנה הנרת ר"ל הדלקה והיינו להדליק מחדש נקרא נקרא הי"ל לומר דנר שחלף מחדש כנה יכנה וידליקנה מחדש ולא תסגי נתיקון לומר כיון דעיקר המצוה היא להדליק בכל נקרא ונקרא.

(ח) ועוד אי נימא דמ"ע הדלקת נרת הוא מקרא יערך חתו אהרן ונניו וגו' ועיקר טעמא דאמרינן דהאי יערך וגו' ר"ל הדלקה הוא תשום דכתיב נהיטנו את הנרת וגו' דפירושו הוא הדלקה תמוה דהפילו נימא דבזה דאפקה רחמנא להדלקה כלשאל יערך וגו' לשמעין דגם סידור ועריכה דהכרה לעם ועיקר המצוה הדלקת נרת נמי מצוה מ"מ זה ברור דכיון דהני לא היו כ"א הכשר למצוה הדלקה דמפורשת נקרא נהיטנו דקילי טובא מעלם המצוה ואם כן היכי אמר ציומא (כ"ד ע"ג) דנהני דהו"ל הכשר למצוה פסילי צרות ועלם המצוה והיינו הדלקה לאו עבודה היא לפסול צרות וציות דגם הרמ"ם דק"ל נהיטנו ר"ל נהדליקו פסק

להלכה דכולהו הני פסולין צרות והדלקה מותרת צר לכחלה וכלפי לייט הדנקא דמפורשת נקרא והיינו וגו' מותרת צר נכתבה וליך כולו דלא רמיזי כלל נקרא וכ"א מסנרל לומר דאמרינן דהלכך אפקה רחמנא למ"ע דהדלקת נרת כלשאל יערך וגו' לרבות כל סוגי הכשר למנות הדלקה תפסול צרות אמתהה יציגה דמקרא וגיורא בשמיא.

(ט) ועוד אי נימא דשיטת הרמ"ם הוא נהיטנו ר"ל נהדליקו תמוה למא אפקה רחמנא למנות הדלקה כלשאל הטנה והיין מנינו דהוה לשלל הטנה על סוגי הדלקה וטפי הי"ל להמורה לכחונ דהעלתו את הנרת לו נהדליקו לו נהנעירו את הנרת דהני כולו סוגי פעולות להאיר משל"כ נהיטנו לא מנינו דהוה על פעולות הנערה ונאמח מנפיה דקרא שחייקן כלשאל הטנה לא הוה על עולם הדלקה מדכתיב נהיטנו וגו' נהעלת אהרן וגו' מפורש דהטנה והדלקה תרי סוגים שונות נינהו.

(י) וביותר תמוה הפלא ופלא דאי נימא דמ"ע הרמ"ם והדלקת הנרת היא הטנתם ר"ל דהטנת נרת דנפקא לן מדכתיב נהיטנו את הנרת הוא הדלקת נרת וליך כולו דחשיב הרמ"ם דם והיינו דישן וקיומה ותיקון פתילות ונתינת שמן אינם מקרא נהיטנו דהוה הוה על הדלקה לומר וכ"א דהני נסת דישן מנרה ומקרא אהרינא נפקא לן והיינו מדכתיב יערך חתו אהרן ונניו דכיון דיערך וגו' הוה על סוגי עריכה וסידור מסנרל לומר דכולל כל הני נסוג דישן היכי שזג כתב הרמ"ם נפירושו לתשניות (תמיד פ"ג משנה ט') ח"ל כנר נתנאל צמחא יומא שהטנת נרת הוא נקור הנרת והדלקה מה שכנה מהם ומילוף הפתילות עכ"ל יעו"ש הרי דשיטת הרמ"ם דהטנת נרת הוא נקור הנרות ומילוף הפתילות ונתינת השמן

מנרה נלשנא הטנא וכחנא נהיטיו את הנרת וגו' ולא נלשנא דישון ולכתו נדשנו את הנרות וכדכתיב (נמנר ד יג) ודשנו את המנצח וגו' נע"כ לאשמעין כל סוגי הטנא דעל ידיהם נעשו הנרת מוכשרים וטונים להדלקה והיינו דישון מנרה ונתינת פתילה ושמן מחדש וזהו כוונת הקרא (תנזה ל ז) נהיטיו את הנרת וגו' וכתרנומו נלחקותיה ית נזיניא וכו' כלומר דיתקן הנרת בכל סוגי הטנא דעל ידיהם יסוגע פעולת הדלקה טונה ויפה ונלמח סנא מוכרחת היא מדתקן (זנחים קיב ע"ג) והמטיב את הנרת וכו' ותתמו דלא תשיב נמי סידור מנרה ונתינת פתילה ושמן דפטור זר וכתימיה תוד"ה היוצק וכו' (סנהדרין פז ע"ג) דהניחו תמיהתם זו נלי יאזב יעו"ש וע"כ לומר משום דנלמח את סוגי תיקון נרת נכללו נלשנא הטנא נרת והלכך נזה דתקן (זנחים סס) והמטיב את הנרות וכו' כולוה נכלל ומיושז קושית תוס' סנהדרין הכ"ל וכיון דעיקר דכחנא תורה נהיטיו ולא נדשנו הוא למכלל כל סוגי הטנא דיסוגע עי"ז הדלקה טונה ומתוקנת שמעין נמי תמילא דעיקר המנוה היא ההדלקה ומשום דכיון דכחנא תורה לכולהו פעולות דתסענין להדלקת נרת דנלמח לינב כ"א הכשר למנוה מכ"ש דרנא נזה למכלל נמי ענב ההדלקה ודמיא למ"ש הרמנ"ס נפ"מ ה"א ונ' מה' מלכלות אסורות ח"ל לא שחק הכחשו מלספור האכילה אלא מפני שאסור השבול כלומר ואפילו נשולו אסור וא"ז אכילתו כמו שחקת מלספור הנצת מלסור שאסור נצת הנצת עכ"ל יעו"ש ונרור דנזה דכחנא תורה נהיטיו דעיקרו למכלל כל סוגי הטנא דהכשר מנוה דנכלל נמי ההדלקה דהו"ל ענב המנוה ונזה שכתנתי מונן שפיר מ"ש הרמנ"ס נפירוש המשניות (תמיד פ"ג משנה ט) ח"ל כנר נתנאר נצמרת יומא שהטנת נרת הוא נקוד הנרת והדלקה מה שכנע מהם ומלחף הפתילות וכו' עכ"ל יעו"ש מנואר להדיק

והדלקתן והני כולוה לפי"ז נכללו נקרא נהיטיו את הנרת
(ד) ולישוב כל התמיהות (דונואלו נלות הקדום) נלע"ד
דנלמח נב הרמנ"ס סנירל ליה דהא דכתיב (תנזה ל' ז') נהיטיו את הנרת וגו' פשטות משמעו לא הונח כלל על ענב פעולת הדלקה כ"א על דישון המנרה וכדפירש"י (תנזה סס) ח"ל נהיטיו לשון ניקוי הניכין של המנרה מדשן הפתילות שגפרו נלילה והיה מטיבן נכל נקר ונקר עכ"ל וננסהדרין (פנ ע"א) פירש"י (נז"ה לא משום זרות) ח"ל המטיב את הנרות המדשנב שחרית וכו' עכ"ל וזנחים (קי"ז ע"ג) פירש"י נד"ה המטיב וכו' ח"ל המטיב את הנרת מדשן את המנרה ננקר עכ"ל יעו"ש ונמנחות (פנ ע"ג) נר שכתנא וכו' מטיבנ ונותן שמן ומדליקה ופירש"י ח"ל מטיבנ שמשליך כל מה שנר לחון ונותן נה שמן ופתילה אחרת ומדליקה עכ"ל יעו"ש מנואר דלשנא הטנא לא הונח כ"א על דישון מנרה למוד ולא נכלל נזה אפילו נתינת שמן ופתילה מדנקט תרתי מטיבנ ונותן נה שמן ומדליקה ומכ"ש דלא הונח על הדלקה ונלמח נראה דנב שיטת תוס' הכי דנסנהדרין (פנ ע"ג) נסוד"ה היוצק וכו' כתבו ח"ל ומיהו קשיא ליתני נותן שמן ופתילה נמנרה שיש אחריה הדלקה ופטרינן נסור נפ"ז דיומא (כד ע"ג) מהאי טעמא דיש אחריהן ענודה וכו' עכ"ל יעו"ש ומדלל תירלו ננשיטות דנזה דתקן המטיב את הנרת נכללו כל סוגי הטנא והיינו דישון מנרה ונתינת פתילה ושמן נע"כ דשיטתם הוא דלשנא הטנא חין משמעו כ"א דישון מנרה למוד ומשוא"ה הניחו קושיתם נלי יאזב הכ"ל והיינו דהטנא כולל נמי נתינת פתילה ושמן ומכ"ז נרור לע"ד דנב שיטת פתילות הרמנ"ס הכי הוא דלשנא הטנא עיקר פשטות משמעו הוא דישון מנרה וכ"א שיטת הרמנ"ס הוא מדלפקה דחמנא לדישון

דשיטת הרמנ"ס איז דעס פירוש דעלוקה לחוד כ"א דלשגא הטענה כולל דישון וניקור הגרת והדלקה ונתינת פתילות ושמן והכריה זה מנמרת יומא (כ"ד ע"ג) דחמר התם סידר וכו' נתן שמן וכו' יעו"ש שמעינ דהני כולהו נמי כהינה ומכ"ל להש"ס הא כיון דלשגא הטענה פשטות משמעו הוא נקור והשון לחוד (וכדפירא רש"י ותוס' וכו"ל) ונע"כ מדכתיב נהיטנו ולא נדשנו וכו"ל וזה שמעינ דנכללו כל סוגי הטענה דעל ידיהם יסונג הדלקת גרת ונלמח חפילו נהלי זינאי חי אפשר למיכלל נלשגא נהיטנו כ"א פעולות נדסינתן יסונג הטענה לגרת דילקו יפה ולא למכלל נהלי נלשגא ע"ש דהדלקה ולומר נהיטנו ר"ל נהליקו ומשום דזה נרור ופשוט דעל ע"ש דהדלקה לא יונה נלשגא נהיטנו דהדלקה הוא פעולה הקטרוגה וזינה סינה לפעולה אחרת. ועוד מנופיה דקרא שמעינ דלשגא הטענה לא הונח על ע"ש דהלקה מדכתיב (תלוג שס) נהיטנו את הגרת וגו' ונהעלת אהרן את הגרת וגו' מפורש דהטענה והדלקה תרי סוגים אונות נינהו ונלשגא הטענה חין ר"ל הדלקה ונלמח עיקר פשטות משמעותו אינה כ"א דישון וניקור וכדפירא רש"י ותוס' וכו"ל וכ"א דשיטת הרמנ"ס הוא דמדשינתה תורה מלשגא נדשנו נלשגא נהיטנו למכלל כל סוגי הטענה לפעולת הדלקה דתהא טונה ומתקנת וזה חין למיכלל כ"א הסינה להפעולה ולא ע"ש הפעולה והיינו דהדלקה וכ"א חק אחרין מדקפדה תורה וכתנה כל סוגי הפעולות דעיקרם אינם כ"א סינות להפעולה העקרי פשיטא דתסונג מהני פעולות והיינו דהדלקה נמי מלוג היא וכעין שכתב הרמנ"ס נפ"ט הלכה ה' מה' מחלכות אסורות וכו"ל יעו"ש וזה נרור להמעין.

(ה) ולפיכ"ש נלג לניאור כוונת הרמנ"ס נספר המנות (מלוג כת) דכתב ח"ל הוא שגטו הכהנים

להדליק הגרת תמיד לפני ד' והוא אמרו יתנך שמו יערך אמו אהרן וגניו וזאת היא מלוג הטענה הגרות עכ"ל יעו"ש חין כוונתו נזה לומר דמלוג הדלקת גרת הוא מלוג הטענה הגרת ומשום דהא דכתיב נהיטנו את הגרת ר"ל נהליקו את הגרת זו"א (וכדניארתי כ"ז נלוג הקדוש יעו"ש) וכ"א עיקר כוונתו לומר דהדלקה נמי ממלוג הטענה הגרת היא דכיון דהטענה הגרת מלוג דנלמח אינם כ"א הכשר מלוג פשיטא דע"ש דהלקה דלוינה נסוג הכשר כ"א ע"ש הפעולה דנמי מלוג היא ועיקר נזה נזה לומר דנלמח עיקר מלוג גרת נמקדש לא כתנה תורה נליווי גמורה כ"א נהלי קרא יערך אמו אהרן וגניו (מלוג כז כח) משא"כ נקרא דהטענה והעללה לא כתנה תורה נהו נלשגא דליווי וכ"א נהיטנו את הגרת וגו' ונהעלת אהרן את הגרת וגו' והני חין משמעותן סת מלוג גמורה נליווי מפורשת ואלילו נקרא דנר אל אהרן ואחרת אליו נהעלתן את הגרת דריש דקרא נל נלשגא דליווי דנר אל אהרן מ"מ מלוג ההעלה דהיא הדלקת גרת לא נלמח ונכתנה נלשגא דליווי גמורה וכ"א עיקר דנלמח ונכתנה ליווי גמורה הוא נקרא דכתיב (תלוג שס) יערך אמו אהרן וגניו ונלמח לא ידעין עריכה זו מהו ומ"מ זה נרור דע"ש דהלקה לא נכללה נלשגא יערך אמו ומשום דלשגא יערך פשטות משמעו הוא עריכה וסודר וכעין דישון ונקוי הסיבין וכדלמח ניומא (כד ע"ג) זר שסידר את המנרה ליחייב ופירא י ח"ל נצוקר היו מסלקין את הגרת של זכנ מן המנרה לקנח אפרו יפה ומחורין וקונעין אותם נה ודרי עזרה תמה עכ"ל ושינויא דהש"ס (התם) איכא נתינת פתילה נתן פתילה למייב איכא נתינת שמן וכו' יעו"ש הרי דסידור מנרה אינה כ"א דישון וניקור הסיבין וא"כ תהא קרא יערך אמו אהרן וגניו דתרגמו הוא יסדר יתיה אהרן ונעתי יעו"ש ליכא למינף דמלוגה

נכהונה כ"א דישון וניקיון ציכין ומנ"ל
 דנתינת פתילה ושמך נמי נצי כהונה
 ומיפסלי נזר ומש"ה כתב הרמנ"ס עוד
 וזה"ל חלת היא מלות הטענת הנרת עכ"ל
 כלומר דהדלקה דאמרינן דמלותה נכהונה
 מקראל יערך אחר עיקר טעמא משום
 דהדלקה נמי ממלות הטענת הנרת ור"ה זה
 לומר דהאי קרא יערך אחר ונ"ל חין ר"ל
 עריכה וסדור לחוד דמשמעותו הוא דשון
 וניקיון ציכין לחוד כ"א כל הטענת הנרת
 דנכללו בקרא דכתיב (תלוי) נהיטיו
 אחר הנרת ונ"ל ובתרגומו נאחזקתיה ית
 צלינא וכו' כלומר דיתקן הנרת בכל סוגי
 הטענה דעל ידיהם יסוגג הדלקה טובה זה
 ידעין מהי"ל לתוה"ק למכתב נדשנו
 וכתבה נהיטיו (וכהנאל) מלות הקדוש
 יעו"ש) וכיון דמקרא נהיטיו ידעין דכל
 סוגי הטענה נגרת הוא נכהן מדתלה רחמנא
 עו"פ בקטרת נדעי כהונה נדעי דא"ז ציווי
 נמורה שפיר אמרינן דקרא דכתיב יערך
 אחר אחרון ונניו ד"ל כל סוגי הטענה דנכללו
 בקרא נהיטיו מלות נבחרן ונניו וזהו
 כיונת הרמנ"ס נמ"ש ח"ל חלת היא מלות
 הטענת הנרת כלומר דהא דאמרינן דהדלקת
 נרת מלות נכהונה מקראל יערך אחר אחרון
 ונניו טעמא משום דנם היא חלק ממלות
 הטענת הנרת דלי לאו דכתבה תורה נהיטיו
 אחר הנרת כי אם נדשנו אז הו"א
 דדוקא דישון וניקיון ציכין נצי'
 כהונה ומשום דעיקר דנאמרה ונכתבה
 ציווי נמורה נמורה הוא יערך אחר
 אחרון ונניו ונאמא יערך פשטות משמעו הוא
 עריכה וסידור ובתרגומו חזו דוקא דשון
 וניקיון ציכין משא"כ חין כולו ויהיינו
 נתינת פתילה ושמך לא נצי כהונה וממילא
 דנם הדלקה לא ידעין נדעי כהונה דאם
 נתינת פתילה ושמך אינם נכלל יערך אחר
 ונ"ל מכ"ש דהדלקה אינה נכלל יערך ומשום
 סגרת דהכשר מלות נצי כהונה מכ"ש עכ"ל
 מלות נמי לא הוה אמינא לה ומשום דהא

נתינת פתילות ושמך נמי לא נצי כהונה
 ונצי דהכשר מלות נניסו וכו"ל דוקא עריכה
 דזהו סידור דמשמעותו הוא דישון וניקיון
 הציכין נצי כהונה מנזירות הכתוב יערך
 אחר ונ"ל ולא חין כולו ונם הדלקה נכלל
 וכ"א מדכתבה תורה נהיטיו ולא נדשנו
 דזהו נכללו כל סוגי הטענה לכהונה מדתלה
 נקטרת ונע"כ דטעמא משום דהכשר מלות
 ניעשו שפיר מסגרת דנם הדלקה מלות
 נכהונה דאם הכשר מלות נצי כהונה מכ"ש
 עכ"ל המלות נצי כהונה וכו"כ כל עיקר
 דידעין דהדלקת נרת נמי נכלל מ"ע יערך
 אחר ונ"ל הוא ממלות הטענת הנרת דזהו
 דכתבה תורה נהיטיו אחר הנרת דנשמע
 דכולו סוגי הטענה נצי כהונה מדתלה
 נקטרת ואמרינן דהו"ל נכלל יערך אחר
 ונ"ל ונע"כ משום דכולו הכשר מלות
 ניעשו אמרינן שפיר דמכ"ש דהדלקה נכלל
 ולא מפשטות משמעות יערך ונם לא אפילו
 מפשטות משמעות נהיטיו נבאמת הני תרתי
 לא יונתו על סוג הדלקה כלל וכ"א מכח
 כ"ש דהכשר מלות וכו"ל.

ו) ולבאורה תמוה הא דכתב הרמנ"ס
 נפ"ג הלכה י ינ מה'
 תמידין ומוספין ח"ל דישון המנרה והטענת
 הנרות נבקר וצין הערבים מלות עשה שנאמר
 יערך אחר אחרון ונניו וכו' מהו דישון
 המנורה כל נר שכנה מסיר הפתילה וכל
 השמן שגבר ומקניחו ונותן לו פתילה אחרת
 ושמך אחר נמדה והוא חזי לוג זה שהסיר
 משליכו במקום הדגן אלל המנחה עם דישון
 מנחת הפנימי והסיון ומדליק נר שכנה
 והדלקת הנרות היא הטענת וכו' עכ"ל
 יעו"ש מנאל דהטענת נרות ר"ל הדלקת
 נרות לחוד ולא משום סגרת דמדעני הטענה
 דאינה כ"א הכשר להדלקה פשיטא דה"ה
 הדלקה ומשום נדעשטיו פשטות משמעו
 הוא נדשנו ובינוי מדשנו לנהיטיו לאשמעין
 נמי חילוף פתילות ונתינת שמך (וכדנאמרי)

נאות הקדוש זהו שיטת הרמז"ס יעו"ש)
ז"ל כ"א שיטת הרמז"ס הכא מנאלר
הטענת נרות ר"ל הדלקת נרות למוד מדכלל
לאינד כולה ואפילו חילוף פתילות ונתינת
שמן צסון דישון מנורה וכנ"ל

אמנם ז"ל דלי נימא הכי תמוה טונא
(כל הכי תמיהות והנאלו נאות נ'
יעו"ש) ונאמת מהאי דכתב הרמז"ס הכא
דישון המנורה והטענת הנרות וכו' ר'איה
נרוד' למה שכתבתי (נא"ל הקדוש) דעיקר
הדלקת נרות הוא מסנא דנעי הטענה
לנלאורה כיון דהרמז"ס נקט תרי סוגים
שונות דישון מנורה והטענת נרות וצסון
דישון מנורה כלל כל סוגי דישון והייט
מי חילוף פתילות ונתינת שמן תו צסא
דכתב שוב סוג הטענת נרות אין ר"ל צה
כ"א עמם הדלקת הנרות למוד תמוה למה
כתב בלשון הטענת נרות ונאמת הי"ל למכתב
והדלקת נרות ואי משום דנעי לאשמעינן
מנ"ל והדלקת נרות מי מ"ע והלכך נקט
לשנא הטענת נרות וסיים בצסון ח"ל והדלקת
הנרות היא הטענת דמא מנאלר הדלקה
מפורש בקרא נהיטיו א"כ תמוה למה לא
כתב מי מנ"ל דדישון מנורה הוא מ"ע
והייט כל הכי מחזיק צסון דישון מנורה
הסרת הפתילה והשמן וקיעות הסיכין ונתינת
פתילה ושמן אחר ואי מקרא דכתב יערך
והא כיון דנעי לימוד מקרא נהיטיו להדלקת
נרות ומשום דנ"ל לא הוה ידעינן לה מקרא
יערך ומשום דכיון דכתב סתמא יערך
ופשטות משמע לא הונח על הדלקה אפשר
למוד הדלקה אינה בכלל יערך ה"ה צהני
כולהו סוגי דישון מנורה מי אפשר דר"ל
דוקא חדא מהני ושוב כמו דכתב טעם מקרא
להדלקה הי"ל נמי לפרש טעם לדישון מנורה
וכנ"ל

והאמת יורה דרכו דהא דכתב הרמז"ס
הכא דישון המנורה והטענת הנרות

הכי תרתי סוגי נכללו בקרא נהיטיו את
הנרות ונרות דהאי קרא אין ר"ל פתילות
וכמו והטענת הנרות דכתב הרמז"ס דנאמת
לא מצינו שום מקום דיונה לשנא הטענה על
עמם הדלקת פתילות וכ"א פשטות משמעו
נהיטיו ר"ל דישון וניקוי הסיכין ומשינוי
לשנא מדשנו לנהיטיו אמרינן למיכלל נביה
ממי כל סוגי הטענה דע"ז יסובג הדלקה
טונה והייט חילוף פתילות ונתינת שמן
ומסנא ידעינן דגם הדלקה נכלל דאם הכשר
מאז נעי כהונה מכ"ש עמם המאז וכיון
דכל הכי ידעינן מדכתב נהיטיו אמרינן
דהא דכתבנא תורה יערך אתו אחרן ונניו
דהני כולהו נעי כהונה והייט כולהו סוגי
דישון ומכללם חילוף פתילות ונתינת שמן
מפרש בקרא נהיטיו וכנ"ל והדלקה מכא
סנא אמרינן דנ"כ נכלל האי קרא נהיטיו
ועל האי דמפורש נהיטיו רמיא תורה מ"ע
יערך אחרן אחרן ונניו וכ"א הוא מדינא
דמורה וזהו דכתב הרמז"ס נפירוש למשניות
(תמיד פ"ג משנה ט) וכהנא לעיל (סוף
אות נ) יער"ש משא"כ הכא נחזירו לא
נחית הרמז"ס לפירוש הקרא נהיטיו ולומר
דהאי נהיטיו כולל כל סוגי הטענה וגם
הדלקה נכלל כ"א נחית לפרש עמם המאז
דרמיא נמאזה דמנורה והלכך חלקה נחרי
סוגי דישון מנורה והטענת נרות וזהו דכתב
תרי סוגים מנורה נרות לאשמעינן דנרות
דכתב אין ר"ל עמם הנרות של המנורה כ"א
הפתילות ועמם הנרות נקט בלשון מנורה
וזהו מונח שפיר כונת הרמז"ס שכתב ח"ל
דישון מנורה והטענת הנרות וכו' מהו דישון
מנורה וכו' והייט דישון מנורה ידעינן מדכתב
נהיטיו את הנרות ופשטות משמעו הוא דישון
וניקוי הסיכין ומדינא"ל למכתב בדשנו וכתב
נהיטיו אמרינן דגם כולהו סוגי הטענה נכלל
והני כולהו סוגי הטענה כלל הרמז"ס צסון
דישון מנורה ומשום דילפינן להו מקרא
נהיטיו את הנרות ולשנא נהיטיו הוא

דיושן וכו' א"ל מדכתיב נהיטיו ולא נדשנו
 אחריו דגם חילוף פתילות ונתינת שמן בכלל
 וכו' א"ל וע"כ נדרות דהאי קרא ר"ל נרות
 דעגם מנורה ונחר הכי כתב והטבת הנרות
 וזהו ר"ל הדלקת הפתילות (ולא כפירוש
 הנרות דקרא נהיטיו את הנרות דהתם ר"ל
 נרות דמנורה וכו') והא' דלא כתב והדלקת
 הנרות זהו אשמעין דנאמנת הדלקה אינה
 מפורש בקרא ומשום דלשגל הטבה לא יונה
 כלל על הדלקה וכו' א"ל מסנרל דמדנעי הטבה
 והיינו חילוף פתילות ונתינת שמן נכהונה
 דליוגם כ"א הכשר מזה נרור דעגם המנורה
 נמי נעי כהונה חסו דכתב הרמז"ס נסופו
 ח"ל והדלקת הנרות היא הטבתם כלומר
 דהדלקת נמי חלק מחלקי הטבה וכו' א"ל
 ומה שכתבתי בניאור כוונת הרמז"ס הנ"ל
 אין סתירה מפירושו לתשניות (תמיד פ"ג
 משנה ט) למ"ש נחירו פ"ג הלכה יב מה'
 תמידיו ותוספין ומשום דנפירושו לתשניות
 קאי על קרא דכתיב נהיטיו את הנרות שפיר
 כתב דלשגל נהיטיו כולל כל סוגי דיושן
 והטבה והדלקה בכלל ועל דרך שכתבתי
 משל"כ נחירו דקאי על קרא יערך אותו
 ונחירו האי מ"ע דרמיא נמננה דמנורה
 כתב כפי המוסכס להלכה והיינו מקרא
 נהיטיו ידעין דיושן וכולו סוגי הטבה
 וכו' א"ל הדלקת נרות היינו פתילות ידעין
 מסנרל דהכשר מזה ונקט לה נלשגל הטבת
 הנרות משום דעיקר הסנרל הוא דהדלקה
 נמי חלק מחלקי הטבת הנרות העקרי דהוה
 עלה סת לשגל הטבה וכו' א"ל לע"ד נרור
 ויכח נס"ד.

(ז) ולכאורה לפי מה שכתבתי (באותיות
 הקדומים) דעיקר מנחת

יערך אתו אחריו ונניו ולפסול נרות מפשטות
 הקרא יערך וגו' וחקרא נהיטיו וגו' אינו
 מפורש כ"א נסתי הטבה דהמה הכשר מזה
 והדלקה דמנורה נכהונה אינה מפשטות
 משמעות הקרא דנאמנת עריכה והטבה
 לא יונה על סת הדלקה ואפילו

לשיטת הרמז"ס ועיקר כוונת הרמז"ס
 נמה שכתב והדלקת הנרות היא
 הטבתם ר"ל דגם הדלקה הוא חלק מחלקי
 הטבת נרות ומשום סנרל דכיון דסוגי הכשר
 מזה נעי כהונה סנרל נרורה דעגם המנורה
 נעי כהונה ונהי דלית זה ציווי פרטי מפורש
 ודמיא למ"ש הרמז"ס נפ"ט הלכה א' ו'
 מה' מאכלות אסורות ח"ל נשר נחלג אסור
 לנשלו ואסור לאוכלו מן התורה וכו' לא
 שחק הכותב מלאסור האכילה אלא מפני
 שאסר הנשול כלומר ואפילו נשולו אסור
 ואז"ל אכילתו כמו שחק מלאסור הנה מאסר
 שאסר נת הנת עכ"ל וכו' נפ"ג הלכה ו'
 מה' איסורי ביאה יעו"ש (ותקורו ויק"ר)
 א"כ מכ"ז נהכרת דהדלקת נרות נמי תיפסל
 נר ונאמנת אפילו נחיונ מחמת עבודה תמה
 וכתמייתי לעיל (אות א) יעו"ש.

אמנם ז"ל ותחרי טעמי חדל דנאמנת
 אפילו נשר נחלג ונאסור ערוה

דנת נמי עיקר דאיסורן לאו מסנרת כש"כ
 לחוד כ"א משום דאיכא נהו קרא יתירא
 לרצוי והלכך אחריו נמי להאי סנרל
 דכש"כ הוא וכמ"ש נלגם משנה נפ"ט הלכה
 נ' מה' מאכלות אסורות נכוונת הרמז"ס
 יעו"ש והלכך נהדלקת נרות דמנורה דנאמנת
 ליכא שום קרא דיונה על עגם ההדלקה
 ניווי דנעי כהונה וכו' א"ל מהאי סנרל לחוד
 דהדלקת נרות היא הטבתם כלומר דגם
 הדלקה הוא חלק מחלקי הטבה ומסנרת כש"כ
 דהכשר מזה לחוד וכו' א"ל טעמי מסתייה
 לשוייה נסוג מזה דנעי כהונה לחוד ולא
 לפסול זרות דלילקי עלה זר ומכ"ש לחיונ
 מיתה מחמת עבודה תמה דלחומר מזה כזה
 נעין ציווי מפורשת פרטי זכיון דנאמנת
 ליכא נהדלקה שום ציווי פרטי מפורשת
 שפיר אינה נסת מזה נמורה לפסול
 זרות ואפילו למלקות ומכ"ש לחיונ
 מיתה ולא פש תו כ"א לתמוה דמנ"ל
 להרמז"ס דהדלקה מותר נרות לכתחלה כיון
 דעכ"פ מהאי סנרל דהדלקת נרות היא

הטענה נמשכ"כ וכן"ל מהראוי עכ"פ דלענין
לכחמלה ונאמרת ג"ל אינו קושיא
ולאסגר הענין נהכרת להקדים צירור מלתא
דחמור והיינו כיון דנכל המצות שנתורה
וכן נכל סוגי עטודות קדש דענו כהונה או
כהונה גדולה נכתבו כולם נלשנא דליווי וא"כ
למה נשתנה מצות הדלקת נרת דמנרה דלא
נכתנה נלשנא דליווי כ"א כתיב (תצוה ל
ח) וזהעלת אהרן את הנרת וגו' ועוד כתיב
(בהעלתך ח' ז') דבר אל אהרן ואמרת אליו
בהעלתך את הנרת וגו' ונאמרת כפי לשנא
דמנרה נכל ליווי מצות הי"ל לכתוב עכ"פ
דעיקר ליווי הדלקת נרת דמנרה (בהעלתך
ח' ז') נלשנא דבר אל אהרן ואמרת אליו
ויעלה את הנרת

ועוד דלשיטת הרמב"ם הדלקת נרת מותר
בזרות לכחמלה תמוה לליזה ענין
כתנה תורה אהרן בהדלקת נרת כיון דנאמרת
לא נעי כלל סוג כהונה כיון דגם לכחמלה
מותר בזרות אין שום טעם ציווי זו לאהרן
דוקא

והנה הרמב"ן ז"ל בציאורו על התורה
(בהעלתך ח ז') כתב ח"ל וטעם
ויעש כן אהרן לומר שהוא היה המדליק אותן
כל ימיו ואע"פ שהמצוה כשרה בנניו כמו
שנאמר יעקב אתו אהרן ובניו אלל היה הוא
מזרח מצוה הגדולה הזאת הרומזת לדבר
עליון וסוד נשגב ואולי נרמז לו זה מפסוק
מחוק לפרכת העדות יעקב אתו אהרן ובניו
מערב עד נקר כי זו נחר השם צימיו ומפני
זה אמר גם עתה דבר אל אהרן בהעלתך ולא
אמר דבר אל אהרן ולא בניו בהעלותכם עכ"ל
יער"ש והנה כ"ז אפשר לומר לשיטת הרמב"ן
דס"ל הדלקת נרת מותרה לכחמלה נעי
כהונה וכשיטת הראש"ד (ומאוד האדרכת
בשיטת הרמב"ן ונעלי התוספת עה"ת במקום
אחר) משא"כ לשיטת הרמב"ם הדלקת נרת
מותר בזרות לכחמלה שוב ליכא מצוה גמורה
בכהונה בהדלקת נרת א"כ איזה יתרון לאהרן
נמלחא דלא נעי כהונה דקפדה תורה דאהרן

יתחיל בהדלקת נרת וגם לרבות שהוא ידליק
אותן כל ימיו וטעם מסבירא היה דמס
רבינו יהיה המתחיל בהדלקת נרת וגם
ידליקם כל ימיו.

(ח) ולהבין נלע"ד דצוה דשינתה תורה
ובכתנה הדלקת נרת מנרה
באהרן ולא נלשנא דליווי כמו נכל מצות
שנתורה והיינו דבר אל אהרן ואמרת אליו
ויעלה את הנרת לשמעין צוה דמלכות הדלקת
נרת מנרה בנאמר אינה נצטו כהונה גדולה
או נצטו כהונה למד והוא יהיה המתחיל
וכעין שכתב הרמב"ן (תצוה ל ז) ח"ל או
שירמח שאהרן יתחיל בקטרת וכו' עכ"ל
יער"ש דה"א כ"א נצטו עצמית אהרן ומדתו
והלכך שינתה תורה ולא כתנה ציווי דא"כ
היתה מצוה דמקדש ושייכא בכהונה ושג
אין ראיה דמלכות בנאמר מתחת עצמיתו
ומדתו וגם היתה פסולה בזרים ומשום
דמצוה שצמקש משוי לה עבודה דלהוי חיונה
בכהונה ועיקר כוונת התורה צוה דשינתה
ולא כתנה נלשנא דליווי ויעלה את הנרת
דכיון דעיקר המנרה נמקדש לעומת
השראת השכינה בישראל באמצעות קיום
וליתוד תורה הקדושה דהיא נגר המערבי
ובצירוף אינך כוללו סוגי חכמות דכל
זה רמז נשצנה נרת דמנרה ומ"ח
עם דכולהו סוגי חכמות נמי ירדו ממקום
טהרה נהכרת הוא דיהיו כפופים ונכנעים
לתוה"ק וכ"ז כוונת תוה"ק נמצוה דכתיב
(בהעלתך ח ז') אל מול פני המנורה יאירו
שצנת הנרות וגו' וכדיאירתי כ"ז היטב
(בסימן הקדום אה"ת ז) יער"ש דנאמרת זהו
יסוד קיום ישראל ועי"ז קיום העולם
וכמבאר כ"ז נצוה"ק ובכתני הקדש
מנציאיתו וגם לרבות נצו"ל ולקיום כוונה
זו לדורות עולם ולהנציח מלגן של החכמים
נעיניהם דרועים לקצוה עתים לתורה ולמד
דלא כל העתים שזים לטובה זו תורה וכ"א
בשינוי העתים ומילוף האומנים חכמת אדם
תאיר פניו זו אינך כוללו חכמות דעקרים

זזהו עיקר קיום העולם בכללו וקיום ישראל צפרטו נלטהו אהרן ציווי חמורה צניטול מדתו שגלת מחלוקת ואהבת שלום צנוע לקדושת תוה"ק ולא יחוש לשום טענה מזויפת מזני אדם (יושני חושך) דהעתים נשתנו וכ"א לעולם ולעולמי עולמים יפעול צהללקתו לנרת דמורה תוקף קדושה צהתפשטות דכולהו סוגי חממות יהיו כפופים לתוה"ק ואפילו היכל דעי"ז יסוג הכרה צניטול מדתו הקדושה אהבת שלום וכדציאדתי כ"ז צאריכות צסימן הקדום (אות נ ד) יעו"ש.

כללו של דבר עיקר מות הדלקת נרת מורה דנכתזה צנינוי מכל ציוויין צנחורה ללמד דעיקר דננחר אהרן להדלקת נרת לאו צסוג כהונה דעי"ז צסוג עצמית מדתו דיפעול קדושה צמורה צהתפשטות לדורות עולם ואפילו צנוע צניגוד מדתו וכנ"ל ונלמדת התפשטות קדושה לדורות עולם אינה צסוג ורת דלהדיא כתב הרמז"ס ז"ל צספר המצות (צמ"ע ל"ה) ח"ל הוא שגטו שיהיה לנו שמן עשוי על מתכות המיוחד מוכן למשה צו כה"ג שיתמנה וכו' וכבר נמשה צו המשכן וכל כליו לא ימשה צו הכלים לדורות כי צנאמר אמרו צספרי צנמשיחתי של אלו רועה לומר כלי המשכן הוקדשו כל הכלים לעתיד לצא וכו' עכ"ל והוא צספרי (פרשת נשא) דתניא רבי אומר וימשחם ויקדש אתם למה נאמר והלא כבר נאמר וימשח אותו ויקדש אתו ומת"ל וימשחם ויקדש אתם מניד צנמשיחתי של אלו הוקדשו כל הכלים לעתיד לצא וכו' עכ"ל וצמודרש (ויקרא רנה פרשה לה) ונשיר השירים רנתי (פרשה ד') שרה אמי ירדה למצרים ונדרה עמה מן הערוה ונדרו כל הנשים צכותה יוסף ירד למצרים ונדר עמו מן הערוה ונדרו ישראל צכותו עכ"ל יעו"ש הרי צנאמר ומוסכם צנז"ל דבוקף קדושה צפעולה מהני נמי צהתפשטותה

נינהו ועוה פניו ישנא כלומר תוה"ק דנקרחת עוה פניו ישנא להיות כפוף דכנעו לכלהו חממות וככדי שלא ימשכו תמימי דרך ההולכים צנורת ד' כלומר תמימים וישרים (דעיקר הילוכם הוא נקדש צנורת ד') אחריהם ח"ו צניצת טעם דידהו לפגם וטענה מזויפת דהני חממים להרע צאמדם דזהו צנדר עת לעשות לד' הפרו תורתך וגם פעמים צניטולה של תורה זהו יסודה (מנחות טט ע"ב) וכדלי צנטל ולהכניע דבר טוב זו תורה צנציל מניעת מחלוקת ופירוד מזני אדם (יושני חשך ולמחות דרונא דמנכרא נינהו) דרועים נכך לרומם ולנשא כולהו סוגי חממות צממעלת תוה"ק ושהתורה חלה ח"ו טפלה לאינד כולהו סוגי חממות והלכך צנחר אהרן להדלקת נרת דמורה וציוויי אל מול פני המזורה יאירו צנעת הנרות ולהורות צזה דנהי צנלמדת אהרן צמדתו הקדושה היה אהב שלום ורנף שלום אהב את הצריות (ואפילו רשעים) ומקרבן לתורה (אבות פ"א משנה יג) וכ"כ היו ישראל צניצין עליו עד דמסר נפשו עליהם צעשיית העגל כי היכי דלהוי להו תקנתא מ"מ צנחר אהרן להדלקת נרת דמורה וגטוה דהללקתו להנרת יהא ע"ד כוונה הכ"ל דכולהו חממות יהיו כפופים לתוה"ק וינטל עצמית מדתו שגלת מחלוקת ואהבת שלום היכי דנוגע לקדושת התורה ונלמדת הלי ציווי היתה צסוג ציווי היותה חמורה מריכתי (צנעלתך ח צ) דבר אל אהרן ואמרת אליו וכו' וכמ"ס הרמז"ן (אמר וא א) דה"ה אמר ואמרת וכו' ח"ל ועל דעתי צנפט הכתוב וכו' וכן צנחקמות הרנה דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם והוא נאמר צפרשיות אשר יראה להזהיר להם מחד לו לומר הענין או להיתם מורגלים לטוטא צנהה וכו' עכ"ל יעו"ש וכמו כן ציווי דהללקת נרת מורה דרומת להשראת שכינה צנישראל צנלמזעזע קיום תוה"ק דמור הלי מלחא טוצא יען

לדורות עולם וה"ה פעולת הדלקת נרת מנרה נתוקף קדושת אהרן וניטול מדתו אהבת שלום ננוגע לקדושת התורה דכולהו סוגי חכמות יהיו לעולם כפופים לתוה"ק נהפשטות לדורות עולם פעלה פעולה עזה וקדושה ללל ימשכו תמימי דרך ההולכים נחתרת ד' אחרי בני אדם (יושני השך) נטענה מזויפת ידיהו וכ"א יתגדלו עליהם נהרמת קדושת התורה על כל סוגי החכמות וכיון דנזה דשינתה תורה נציווי דהדלקת נרת מכל ציוויין שנתורה לכוונה הנ"ל פשיטא דהדלקת נרת מנרה לא נצי כהונה כ"א דזר מותר נה לכתחלה וכנ"ל.

(ט) והנה לפימ"ש דנזה דכתנה תורה ציווי דהדלקת נרת נשינוי שמעינן דהדלקה נזר מותר לכתחלה ומשום דעיקר דננחר אהרן להדלקת נרת נסות נעמית מדתו ולא נסות כהונה וכנ"ל לכאורה תמוה הטעם נרת דכולל דישן ויקוי הנצייכין ונתינת פתילות ושמן נצי כהונה ונזרות פסולה ונהי דנאמת הני כולהו הכשר מצוה נינהו לעצם ועיקר המצוה דהיא הדלקת הנרות ומ"מ פסולין נזר ונצי כהונה ועצם המצוה והיינו הדלקת נרת לא נצי כהונה וגם מותר נזר לכתחלה אמתה יציא נארעא ויורא נשמי שמיא (וכהונא חות נ' קושיא ח').

ויתבן דזיל נתר טעמא דנאמת עיקר התורה נחקש לעדות השראת שכינה בישראל נאמנעות קיום תוה"ק ע"ד האמתי חזו דוקא נעמית הדלקה נזר תעשרי דהיה דולקת כל היום (דמותו חור תורה) וכיון דעמית ההדלקה היא עיקר הסודות וגם עיקר רמז לקיום תוה"ק ע"ד האמתי ונאמת כתר תורה כל ישראל שוין ונה וכדאמר צימא (ענ ע"ג) שלשה זירים הן של מנחה ושל ארון ושל שלחן וכו' והנזל צרמנ"ם נפ"ג הלכה א' מה' תלמוד תורה ח"ל נשלשה כתרים נכתרו ישראל כתר

תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, כתר כהונה זכה נה אהרן וכו' כתר מלכות זכה נז דוד וכו' כתר תורה הרי מונה ועומד ומוכן לכל ישראל שנאמר (דברים לג) תורה נזה לנו משה מורשה קהלת יעקב כל מי שירצה יצא ויטול וכו' הא למדת שכתר תורה גדול משניהם עכ"ל יעו"ש והלכך שפיר כל ישראל שוין נה לטובה נמצות הדלקת נרת מנרה דרומות לתורה וכנ"ל ונאמת עיקר דננחר אהרן להדלקת נרת מנרה לא מסות כהונה דנציה כ"א דיפעול התפשטות קדושת התורה לדורות עולם ואפילו דעי"ז יסוננ נמי ציטול מדתו אהבת שלום משא"כ הענת נרת דעמיתה אינה לרמז ענש תוה"ק דמסורה לכל ישראל כ"א להכנת ליימוד וקיום תוה"ק ולרמז דליימוד וקיום תוה"ק נהכרה להיות נקדושה וטהרה ונקי מלכלוך וכמ"ש הרמנ"ס נפ"ד ה"א מה' ת"ת ח"ל חין מלמדין תורה אלל לתלמיד הגון נלה נמעשי וכו' אחרו הכמיה (חולין קלג ע"א) כל השונה לתלמיד שאינו הגון כאילו זרק אגן למרקולים שנאמר כנורר אגן נמרמה כן נותן לכסיל כנוד וכו' עכ"ל יעו"ש ואם ה"ו הוא מלכלוך נענירות נהכרה דישננ נמשונה ולא הוא מוכשר לליימוד וקיום תוה"ק חזו מצות תוה"ק נהטענ נרת דרומז לניקוי מענירות ולשננ נמשונה ועי"ז כפרת עון וכ"ז הוא מתא דנצי כהונה וכדכתיב (ויקרא ד' כ') וכפר עליהם הכהן וגו' ועוד נכמה מקראות והלכך גם הטעם נרת נצי כהונה ונאמת הא דהטעם נרת נצי כהונה והדלקת נרת לא נצי כהונה א"ז לגדול קדושת הטעם נרת מהדלקת נרת דז"א כ"א אדרבא הדלקת נרת הוא ענש המצוה דמנהי ופשיטא דתחילה קדושתה ומצוהה מהטעם נרת דאיה כ"א הכשר מצוה וכ"א לזר דרומות לקיום תוה"ק ולחין קדושה למעלה ממנה וכל ישראל שוין נה לטובה שפיר לא נצי כהונה והטעם נרת דנצי כהונה משום דרומות לתשובה וכפרה (ניקוי מענירות

וכנ"ל) דנעי כהונה זה נרור ונכון לע"ד נס"ד.

(י) ולפיכך ש"ס מונח שפיר כוונת הש"ס (יחא כ"ד ע"ז) דהמקשן הקשה הדליק ליחייז משום דעבודה תמה היא והתרנן שני ליה הדלקה לאו עבודה היא והמקשן נסור דטעמא משום דליכא דהלקה טורח ויגיעה והלכך אינה עבודה השונה לחיזו משום עבודה תמה וע"ז הקשה ולא והתניא ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו ענים על האש לימד על הצתת אליהא שלא תהא אלא צהקן כשר ונכלי שרת וסגרת המקשן היתה כיון דחזינן דהצתת אליהא הו"ל עבודה ונעי כהונה ומפסל צורות ובה דהצתת אליהא נמי ליכא טורח ויגיעה כ"כ וחזינן דא"ז מניעה דלהוי נסוג עבודה ונרור לפי"ז דהלקה נמי עכ"פ כהצתת אליהא לפסול זרות ולמנוה נכהונה שוג סגרא נרורה דלהוי נמי נסוג עבודה לחיזו משום עבודה תמה זהו עיקר כוונת המקשן נקושייתו. וע"ז שני ליה התרנן הצתת אליהא עבודה הדלקה לאו עבודה היא כלומר עיקר נגד עבודה נמקדש לא תליא נסוג טורח ויגיעה כ"א צה דכחצה תורה ציווי מפורש דע"ז הו"ל האי ציווי מ"ע נמורה ומנוה זו אחשבה למתא דלהוי עבודה כלומר עבודת הקדש ושוג ממילא כל עבודת הקדש נעי כהונה ומפסלי צורות וכיון דהלקה ציווי דידה אינה נגד ציווי ככולהו מות נצורה וכ"א צשינוי שפיר אחריו דעיקר דשינתה תורה וכתבה צהאי לשאג בהעלוק ולא ויעלה לאשמעינן דלינה נגד מנוה שנקדש דע"ז תהא נגד עבודה שנקדש דנעי כהונה ולפסול צורות וממילא נמי לחיזו מיתה נסוג עבודה תמה דז"א דשינוי לשאג נמנוה זו דהלקה אשמעינן דמנוה אינה נגד מנוה שנקדש דעקרה דהלקה לעזות השראת שכינה בישראל צאנעות קיום תוה"ק הוה נכל ישראל דכתר תורה כל ישראל שוין נה לטובה

ונאמת עיקר דננחר אהרן להלקת נרות לאו נסוג כהונה דנגיה דשינוי לשאג דמנוה זו מפיקע נגד מנוה שנקדש ושוג ממילא לא נעי כהונה ומשום חשינותו דאהרן נמי ליכא למיחר דננחר להלקה דטפי הי' להיות ננחר משה רבינו וכ"א משום מדתו הקדושה דאהרן אהב שלום ננחר להשפיע תוקף קדושה נגד מנה דלעולם יהיו כפופים ונכנעים לנר מערבי והיינו דכולהו כחמות עם דיררו נמי ממקום טהרה מ"מ נהכרח דיהיו כפופים לתוה"ק ולפילו דיסונ עי"ז ציטול שלום דהוא ניגוד למדתו וכדנציאתי כ"ז לעיל (אות ה' ונסימן הקדוש אות ג' ג') יעו"ש היטב.

(א) ולפיכך ש"ס ציאר כוונת הרמז"ס נספר המנוה ונצינוהו נח"ש חאת היא מנוה הטבת הנרות והלקת הנרות היא הטבת והיינו דהלקה היא נמי חלק מחלקי הטבת הנרת וכדנציאתי כ"ז היטב לעיל (אות ד' ה' ר') יעו"ש מיושנים כל התמיהות דנפרטן עשרה נינהו (וכהונא לעיל אות ג' יעו"ש) ואנא נצירור.

קדשיא (א' ונ') מהא דמנואר נמנחות דהטבה והלקה תרי סוגים נינהו וכתמיהת הרש"א נתשובה מיושנת דנאמת גם הרמז"ס ס"ל הכי ועיקר חידושו דהרמז"ס דהלקה דמנוה נכהונה משום דגם היא נסוג הטבה כלומר דכיון דכחצה תורה דהטבת נרת נעי כהונה ומכלל נמי נתינת שמן ומילוק פתילות מדכתיב נהייענו ולא נדשנו ומנוה נמנואר דנהי דזהו הכשר מנוה מ"מ נעין כהונה מכש"כ ענש הדלקה ולפי"ז גם קושיא (ג' ד' ר') מיושנת כיון דנאמת גם הרמז"ס ס"ל דלשאג הטבה אין משמעו הדלקה כ"א דישון וניקוי הצידיין וכ"א דאחריו מדאפקה רחמנא לדישון וניקוי הצידיין נלשאג הטבה ולא נלשאג דישון נע"כ לומר למיכלל כל סוגי הטבה ותיקון להלקת נרת מנה ומסגרא דקבשר מנוה ידעין נמי

לעולם המנוה והיינו הדלקה דנעי כהונה וזנה הו"ל הדלקה הטנת הנרת כלומר בכלל הטנת הנרת וממילא גם קושיא (ז') מיושנת דכיון דעיקר מנוה דמפורש נקרא חונה עלם הדלקה כ"ל הטנת הנרת דע"ז ידלקו תמיד לשיטת הרמז"ם דדולקין כל היום שפיר היכא דלא כנו סני נתיקון וז"ל לכנותם ולדשק ולהדליקם נפתילה ושמן אחר כיון דעם המנוה להדליק חונה מפורשת.

קושיא (ה) מיושנת דנאמת עיקר טעמא דהדלקת נרת מותר נזר משום דלא מפורש נקרא נגדר ניווי ככולהו מנות שנתורה וע"ז חין לומר דהוי כמנוה נמקדש מפורשת ניווי נמורה דנעי כהונה משום מנוה שנקדש דוקא בשחיטה דמנוה מפורש נקרא ניווי נמורה והו"ל דמיווי לה נגדר עבודה נמקדש ומדינא הוא דלנעי כהונה ועיקר טעמא משום ילפותא דקרא דמקצלה ואליך מנות כהונה שפיר הוכרה הרמז"ם ז"ל למיהנ טעמא דמפורש נמורה להכשיר זר בשחיטת קדשים משא"כ הדלקה להכשיר זר מסנרף הוא דמותר ומשום דליכא בהדלקה ניווי נמורה מפורשת נקרא וזו לפי"ז חין לחסנה למנוה שנקדש דתיפסל נזרות ונאמת זהו מני כוונת הש"ס (יומא כ"ד ע"ג) הדלקה לאו עבודה היא (וכהונא נאות הקדוש) וכ"ל הא למנוה נכהונה הוכרה למיהנ טעמא ומשום דגם הדלקה הוא חלק מהטנת הנרות וממילא לפימ"ש מיושנים מני אינך קושיות (ח' ט' י') יעויין היטב בכל מה שכתבתי וימלא דהנדרים תאירים ונדרים כנלע"ד נרור גם"ד.

יב) ילפיה"ש (נאות ח') דעיקר דננהר אהרן להדלקת נרות מטורה

היתה לסוג עמית מדתו דיפעול התפשטות תוקף קדושה לכל הדורות דכולהו חכמות עם דירח ממקום טהרה מ"מ יהיו כפופים ונכנעים לתו"ק ואפילו נניגוד למדתו אהבנ שלום אפשר להסביר דזה קראי דכתיבי (ויקי

מ"ח) אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו נ' וגו' וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים וגו' וינרך את יוסף וגו' המלך הנואל אחתי מכל רע ינרך את הנערים וגו' וירא יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע נעניו וגו' כי זה הנכר שים ימינך על ראשה וימחן אביו וגו' גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואלם אחיו הקטן יגדל ממנו, וזרעו יהיה מלא הנבים ע"כ וינרכם ניום ההוא ללמוד נך ינרך ישראל לאחר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה ע"כ והדקדוקים מנוארים הוא דלמה נחתלה לאחר יעקב אפרים ומנשה דהקדומו לאפרים לא הרע נעניי יוסף וגם נמה דננרכתו כלל לשניהם נסתמא נלי קדימת אחד על הנירו ולאחר ינרך את הנערים. ועוד נהא דלאחר יעקב גם הוא יהיה לעם וגו' תמוה דאם זהו נלי ננרכתו א"כ לאיזה תועלת ננרכו ואם זהו יהא ע"י ננרכתו הדרא קושיא לדוכתא למה ישית ימינו על ראש אפרים כיון דמנשה הנכר.

ויתבן ע"פ משא"ל (ואונא נרש"י נחומש) דאפרים היה ת"ח עוסק נתורה אלל יעקב ומנשה היה שר ומליץ נקי נלשונות וע"ד הקדושה כיון דנתגדל אלל ננו יוסף הנדיק והלך נחתלה נלמירת יעקב אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי לא הרע ליוסף כי מדינא להקדימו דת"ח קודם ואח"כ דכללם לתרומיהו ננרכה אחת ולאחר נסתמא ינרך את הנערים נשוה מני חין מקום לקפידא ונאמת חין למעטו ננרכה נשנלי מעלת אפרים דעיקר דת"ח קודם הוא לכינוי ואמנם כאשר ראה יוסף דאח"כ ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים השנ דרונה ננרך דורותיו שיולו ממנו ננרכה היותר גדולה חה לא יתכן כי מנשה הנכר וקדימת אפרים לדורותיו של מנשה נעתיד חין מהרואי ואמנם יעקב אביו השיג לי דלא

התם (סנהדרין ת"ט ע"א) מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יוחזק מופקר לכל וכו' מה מדבר מופקר מנזל ועריות ע"כ ופירש"י ה"ג מופקר לכל העניים להתפרנס מנייתו עכ"ל יעו"ש ואין לך זדיק גמור יותר מזה דנייתו מנוקה מנזל ועריות ופתחו לרזיה ומופקר לפרנסת עניים ומ"מ עיקר ניצומו במלחמה ולקיומן של ישראל היתה משום זכותו דוד דעסק בתורה ועשה משפט ונדקדק ומזה מנזר דמעלת התורה נהכרת לנשאל על כל ההכמות והמעלות והנדקדק ושהיה ע"ד האמת וזוהי דוקא הוא יסוד קיומן של ישראל וכמה"ל נקרא דכתיב (תולדות כ"ז כ"ג) הקל קול יעקב והידים ידי עשו ע"כ יעו"ש וזהו"ל כשהקול קול יעקב חין הידים ידי עשו יעו"ש ולכאורה תמוה דפשוט הקרה הוא כשהקל קול יעקב הידים ידי עשו וכמוכן.

אמנם המעיין נזקק יראה כמה גדולים דברי חז"ל דכל דנריהם נרוה"ק דלכאורה תמוה הא דכתיב הקל קול יעקב הקל הראשון הסר וא"ו וקול השני מלא וא"ו ויוצן עפית"ש לעיל (סימן הקדום אות ז') יעו"ש להסביר הא דנזרת דנזרת מנרה לעולם חסרי וא"ו ניהו זולת איהו פעמים כתיבי מלא וא"ו והיינו היכא דרזנו לתורה דהיא סיבה להשראת שכינה בישראל כתיב מלא וא"ו לרמוז קדושה ע"ד אחתי ומשום דוא"ו הוא אות משמו של הקב"ה והארכתי צניור הענין עפית"ש הרמז"ן בספרו האמונה והנצחון יעו"ש סיטב וה"ה הכל דנחת עיקר התורה דהיא קיומן של ישראל דוקא כשהיה ע"ד האמת משא"כ ת"ו כשהיה ע"ד הזיוף והשקר לא זו דאין כפה יפה לניצות ישראל אף זו דהיא עוד הגורמת ת"ו להתגברות עמלק וסיעתו וכמה"ל (נדרים פ' ע"א) דבר זה שאלו לחכמים ולנביאים, ולא פירשאו עד שפירשו הקב"ה נעמנו דכתיב (ירמיה ט') ויחזור ד' על עזנס

עמד יוסף על דעתו דנחת גם נלעדי נרכו יהיה מנשה לעם גדול ואלום אהיו הקטן יגדל מנונו ועיקר מה דישית יד ימינו על אפרים הוה לקיומן דאי אפשר כ"ה נקדימת מעלה לאפרים על מנשה על דהוה ת"ה וגם זרעו לדורות ת"ה וזה היכא דירומם מעלתו משום כבוד תורתו יחא יסוד תיקף לקיומן וזוהי מונח קרה דנתייה וינרסכ ניוס ההוה למחור נך ינרך ישראל לחמר ישימך חלקים כאפרים וכמנשה כלומר דנרסכ דלעולם נכל נרכות ישראל יחמרו ישימך חלקים כאפרים וכמנשה כלומר לרומם מעלת התורה על מעלת שר ומליץ נקי נלשונות עם דהכרת לתרומתו ת"מ התורה עיקרית היא לרוממה על ההכמות ולא כולם שוים לטובה וסיומת דהאי קרה הוא וישם את אפרים לפני מנשה כלומר שם זאת לתק עולם וכעין הא דכתיב (שמואל ח' ל') וישימה לתק ולמשפט בישראל דלעולם נהכרת לרומם מעלת התורה על מעלת ההכמות ולא יחא יסוד קיומן לישראל נזכרה מתקור הנרכות ולהדיח חז"ל (סנהדרין ת"ט ע"ה) חלמלא דוד לא עשה יוחזק מלחמה וחלמלא יוחזק לא עסק דוד בתורה דכתיב (שמואל ג' ח') ויהי דוד עושה משפט ונדקדק לכל דוד עושה משפט ונדקדק על הנצח מה טעם דוד עושה משפט ונדקדק לכל עמו משום דיוצא על הנצח ומה טעם יוחזק על הנצח משום דדוד עושה משפט ונדקדק לכל עמו ופירש"י ח"ל חלמלא דוד שיהי עוסק בתורה לא עשה יוחזק מלחמה חלל זכותו של דוד עומדת ליוצא במלחמותיו של דוד עכ"ל יעו"ש דקדק רש"י וכתב במלחמותיו של דוד משום התורה דדוד והלכך דוקא משום דהמלחמות היו ע"ש דוד נשליחותו דלא כיון דהיה שלוחו דדוד אהני כח וזכות תורה דדוד נמי לשלוחו ומשום דמה"ת שלוחו של אדם כמותו. ונחת גם יוחזק היה זדיק גמור וכדאמר

וגו' והיינו קול יעקב הראוי להיות נולדו והוא נגדד הקל כלומר חסד ול"ו ומשום דחינה ע"ד האמתי אז והקל נשמע בית פרעה כלומר האז קל חסד נשמע בבית זוררי ישראל דמרותו נלשנא בבית פרעה ליעזר ח"ו על ישראל גזירות רעות (ופירושו נלע"ז עם האט איין אנקלאע בבית פרעה) וכן"ל.

ולאחר זמן טונא שבתתי כל הנ"ל מלאתי נזוח"ק (ויגש בקרא והקל נשמע בית פרעה) דכתב חלס"ק ת"ח והקל נשמע דא הוא קל נאל ול"ו דא היא קלא דנכחא על מקדש ראשון ועל מקדש שני נשמע כמה דלח אחר קול נרמה נשמע נרמה מאז נרמה דא הוא עלמא עלאה נשמע דלח וסימניך מן הרמה ועד בית אל וכו' והקל נשמע לעילא לעילא מ"ט בגין דול"ו אחרתק ואסתלק מניה וכדין רחל מנכה על גביה מלנה להנחם על גביה כי איננו כי איננו כי איננו מנצי ליה אלל כי איננו דנעלה לא אשתכח עמה דלחמלי נעלה ישתכח עמה תתנחם עליהו דהא כדון ננחא לא יהון נגלותא וכו' ת"ח כד יקים קב"ה להאי קל מעפרא ויתחננ נול"ו כדון כל מה דלחמליד מנייהו נזמנא דנגלותא יתהדר ויתעדנן נהורין עלאין וכו' יעו"ש היטב.

יג) והנה הא דנארתי (נאותיות הקודמות) דכפי המנולא נח"ל עיקר מנורה נמקד לעדות השראת שכינה בישראל נאמלעות קיום תוס"ק ע"ד אמתי ונאמתי עיקר כריתות גרית דהקב"ה עם ישראל היתה נשגיל דננים שנע"פ נאל לנאר ענין נכנר דנאמתי נעת דלן הזדקן ופרח הפשע מרשעי ישראל צומן בית שני ע"י נזוקים וניתוסים שס רשעים ירקב דכפרו נפרהסילא נחורה שנע"פ נחנדר ננידור היותר אמתי דעיקר קיומן של ישראל והללן מעשו ומעמלק הוא נקיום תורה שנע"פ וגם ע"י מנורה דנמקד נחנדר זה חס הקלי נס"ד.

לח תורתי וגו' היינו לא שמעו נקולי היינו לא הלכו נה ה"ר יהודה אחר רב לומר שאין מנרכין נחורה תהלה ונר"ן שס נסוף אריכותו נשם מנילה סתרים של ה"ר יונה ז"ל כתב ה"ל כלומר שלא היתה התורה השונה בעיניהם כ"כ שיהא רלוי לנרך עליה שלא היו עוסקים נה לשמה ומתוך נה היו מוללין ננרכתה והיינו לא הלכו נה כלומר נכונתה ולשמה חלו דברי הרב החסיד ז"ל והם נאים רלויין למי שאחרם עכ"ל יעו"ש מנולא דנאמתי עיקר החורנן והנזית הארץ ופיזור ישראל היתה נשגיל הני ת"ח שלא עסקו נחורה לשמה עכ"פ לשלימות תיקון הגוף והו כוונת הו"ל נדרשתס מדכונת תוס"ק הקל ראשון הסר ול"ו וקול שני מלל ול"ו נע"כ להשמעין דרשא זו והיינו הקל קול יעקב כלומר כשקול יעקב הוא קל חסד ול"ו דרומז לקדושה נחורה אות אמת משמו של הקב"ה ומשום דחינה ע"ד אחתי דמונע עי"ז השראת השכינה בישראל אז הידים ידי עשו ומחילא שמעין דלס הקול קול יעקב כלומר דקול יעקב הוא קול מלל ול"ו דרומז לאות משמו של הקב"ה והיינו כשהיה ע"ד אחתי אז חין הידים ידי עשו וזה הנלע"ד נרור נכוונת הו"ל.

ולפיכ"ש אפשר נמי להסתייע לח"ש הר"ן נשם ה"ר יונה ז"ל נכוונת הש"ס נדרים הנ"ל שלא היו עוסקין נחורה לשמה ונזהו כוונת הכתוב לא הלכו נה וכן"ל והיינו מחאי קרא גופיה דכתיב ולא שמעו נקולי וגו' כלומר הא דכתיב מעקרא על עזב לח תורתי וגו' חין ר"ל דלא עסקו נחורה כיון דנאמתי עסקו נחורה כ"א ר"ל דלא עסקו נה נקול כלומר מלל ול"ו דרומז ע"ד האמתי וכו"ל נלא קדושה וכוונה וע"ד האמתי וזהו דגם החורנן ואנזית הארץ.

ועד"ז אפשר לומר נ' נחורה הקל קול יעקב וגו' והקל נשמע בית פרעה

יעו"ש ומדחיה שכן סתמא נע"כ דכל שכן
צכלל ואפילו למחר ומורק לומר דרש"י
ז"ל דנקט ושמן למנחות לאו דוקא למנחות
וכ"א כל שכן ואפילו למחר דכלל משקי
זי מדחיה נינהו מ"מ להאי מ"ד דוקא
דכן מלמח טומאת אחרים חנל טומאת
עמין יא להם וכדלמח נפסחים (יז ע"א)
ולוי חנל משקי זי מדחיה ללוי הניחא
אי ס"ל כשחולל דלמח דכן מלמח טומאת
אחרים חנל טומאת עמין יא להן וכו' ע"כ
כשחולל ס"ל וכו' יעו"ש וכו' כ שפיר נטמאו
ומאי חמה. ואפשר דקושיתו ז"ל דמאי
מספקא לה"ש אי ס"ל ללוי דכן חמח דא"כ
למה הוכרחו לנס דפך שכן והא נל"ז נמי
כל המשקין טהורין כדין משקי זי מדחיה
ותירונו ז"ל מדחיה ונאז זה פריזים וחללוה
כ"ה נע"ז (נז ע"ז) דעל הא דמייח החס
הא דתנן (מדות פ"א משנה ו) מזרחיה
נפוגית זה נמו זית השמונאי חת חנני
המונח שקל חנני יון וכו' חמר נש"ס
החס קרא חסכת ודרש דחניו (יחזקאל ז)
ונאז זה פריזים וחללוה ופרש"י ז"ל חזיון
שנכנסו נכרים להיכל ינאז כליו לחולין וכיון
דנפק לחולין נקינינו נהפקירא והוו להו
דידהו וכשנשתמשו בנן לע"ז נאסרו עכ"ל
יעו"ש.

ולכאורה לשיטת צעל המאור ז"ל (ע"ז)
נז ע"ז) דדוקא ע"י פריזי
ישראל הוא דנפק לחולין ולא ע"י פריזי
עכו"ם ומשום דלאו בני מעילה נינהו ח"כ
חמוה הא דחיה (שנת כא ע"ז) כשנכנסו
יונים להיכל טמאו כל השמים מהאי לשנא
משמע דנכניסה יונים להיכל נטמאו השמים
ומשום דנאז זה פריזים וחללוה ונאמח לפי
שיטתו ז"ל לא נפיק ע"י עכו"ם לחולין
והדרה קושיא לדוכתא למ"ד משקי זי
מדחיה דכן למה הוצרכו לנס דפך שכן
וכנ"ל.

אמנם ז"ל דשפיר אפשר לומר דכוונת
הגרמיה דנכניסה יונים להיכל

הנה זה יותר מארבעים שנה ראיתי נספר
קנה חנה ע"ה מהגאון רבי חנה
הנש ז"ל רב נק"ק פ"פ דמין הנדפס
ע"י נכדו הגר"י ז"ל רב נספראנא הסמוך
לחורשא והוא הניה גס קושיא נשם הנה"ק
צעל חידושי הרי"מ ז"ל עמ"ש חו"ל (שנת
כא ע"ז) מאי חנוכה כשנכנסו יונים
להיכל טמאו כל השמים שנהיכל וכשננה
מלכות בית השמונאי ונאמח נדקו ולא מנאז
חלל פך אחד של שכן שהיה מונח בחותמו
של כ"ג ולא היה בו חלל להדליק יום אחד
נעשה בו נס והדליקו ממנו ח' ימים לשנה
אחרת קצתו ועשאו ימים טובים צהלל
והודתה ע"כ נמרח ותמה הקידושי הרי"מ
ז"ל לפי"מ דקיי"ל (פסחים יז ע"א)
משקי זי מדחיה דכן ח"כ כל השמים
טהורין כדין משקי זי מדחיה ותירונו
ז"ל עפית"ש (יחזקאל ז) ונאז זה פריזים
וחללוה וגו' כיון שנאז פריזים למקדש
נפק קדושת המקדש ואז חניס משקי זי
מדחיה והסגיר זה נוסח הודתה דחנוכה
וחא"כ נאז נדק לדניר נידק ופנו חת היכל
וטירו חת מקדשין והדליקו נרת נהרות
קדשך כלומר דמעקרא הוכרחו לטהר
המקדש מחדש ולקדשו נקדושת המקדש זהו
חור"ד ז"ל כפי הרשום בברוכי מה דרשיתי
נספר קנה חנה הנ"ל זה יותר מארבעים
שנה וכעת חין חת"י ספר הנ"ל דחינו נמחל
נמדינה זו לעיין בו.

והנה עיקר קושיתו ז"ל לא חנין דהיי
דלמ"ד משקי זי מדחיה דכן כל
המשקין שנעזרה ואפילו שכן צכלל
וכדפרש"י ח"ל כלומר כל חלו של קדש
נקראין ע"ש מנח כנון דס לזריקה ומיס
ויין לנסך ושמן למנחות עכ"ל יעו"ש ורור
דשמן למחר נמי צכלל משקי זי מדחיה
נינהו כיון דנש"ס החס (פסחים יז ע"א)
מסייע ללוי דס"ל משקי זי מדחיה מדחיה
הס והיין והשמן והמים משקי זי מדחיה
שנמחו נפנים והואילן לחון טהורין וכו'

נטמאן השמנים ע"ז דפריזי ישראל סייעו
להיונים נפרגת המקדש וע"ז הללו קדושת
המקדש דנלמח נם פריזי ישראל סייעו
ליונים נגד ישראל ועוד הרבה יותר ויתר
הסיתו להיונים להגר לישראל ונעת הגר
פליפוס משנה חנוכיכוס לישראל ונלחם עם
השמנאי היה הראשון לשחוט קזיר על מוצה
אחד מפושעי ישראל שהיו נמחנה פליפוס
נמלחמה עם הרומים קוקן יוסף בן גוריון
על הרעה הנאה לירושלם ולה מחויניהם אלה
מפריניהם וסיים צה"ל נא ואלה כי פריזי
ישראל קשים להם מפריזי הנגים וכהנאל
נאדמוניות יעו"ש.

הן אחת דשיטת נעל המחור ז"ל
הנ"ל תמיה מהא דלחר נגדריס
(סב ע"ה) ומה נלשאר שנשחטם נכלי קדש
שנעשו כלי חול שנלחר ונלו נה פריזים
וחללוהו כיון שפרעום נעשו חול וכו' יעו"ש
דלפילו נימח דזהו ע"י פריזי ישראל ת"מ
כיון דשיטת נעל המחור ז"ל הוא דדוקא
חנני מוצה וכספה וזכנה של ירושלם הוא
דנפקי לחולין ע"י פריזי ישראל משא"כ כלי
שרת לא נפקי לחולין אפילו ע"י פריזי
ישראל והיכי אחר (התם נגדריס) מקדש
ונלו נה פריזים וחללוהו דנס כלי שרת נפקי
לחולין יעויין נמלחמות להרמנן ז"ל (ע"ז)
נ"צ) וניסוב האי מלחמא הארכתי נחיצורי
עתק הנכא ח"ה נמלוחים לאיסור שריפת מת
(אות צ) יעו"ש.

הדרן להנ"ל נחירורו דהנה"ק הכידושי
הרי"ם ז"ל דנפרגת עכו"ם להיכל
נפקע קדושת המקדש מונן מה דתסודר בזמר
לחננה מעה צור יושעתי חבו יונים נקצנו
עלי האי נמי השמנים ופרעו תמותה מנדלי
וטמאן כל השמנים וכו' כלומר דנה דפרעו
תמותה מנדלי נפקע מנייהו נדר משקי נ
מדנחיהל והלכך נטמאן. ונלמח אפילו
למסכתה ש"ס (פסחים יז ע"ה) ללוי דס"ל
דכן דוקא מלמח אחרים נמי אחרין דנס

דנלו נה פריזים נטמאן השמנים לנמרי
ואפילו לטמא אחרים.

ילפי המנלחר תמיה כיון דנלמח עשה
הקב"ה תשועה גדולה לישראל ע"י
ההשמנאים נניוחם להיונים וננס נלוי
ומפורסם היות דמסרו נגורים ניד חלשים
ורנים ניד מעטים וכדפירש"י (חלת הנרכה
לג יא) וז"ל ד"ה ראה שעתידין השמנאי
ונניו להלחם עם היונים והתפלל עליהם
לפי שהיו מועטים ו"נ נמי השמנאים ואלעזר
כנגד כמה רבנות לכך נלחר נדר ד' חילו
ופועל ידי תרנה עכ"ל יעו"ש וכיון דעיקר
ניוחם לישראל היה ננס ונס ע"י תפלת
משה רבינו א"כ לתה המתין הקב"ה
נחשועתו לישראל עד שנכנסו היונים להיכל
ושקצו המקדש והמוצה והכלים עד דע"ז
נפקע קדושתן ונעשו חולין וממילא נטמאן.
נמי כל השמנים שנחילם ולא נשאר כ"ס
פך שמן כשיעור הדלקת מנורה ליום אחד
והוכרח הקב"ה לעשות אה"כ חרי נסד
והיינו דיתסרו נגורים ורנים ניד חלשים
ומעטים ועוד נם אחר דיספיק מעט שמן
לשמונה ימים טפי עדיפא דיעשה להם נם
תיכף נניוחם המלחמה מתחלתו וחללית
צה תרתי. חדל דלא יתולל שמו הגדול
נמלחם המקדש והמוצה והכלים וכל השמנים.
ועוד דלא יוכרח לעשות נם נכפילא נפך
שמן וכל למעוטי נניסי עדיפא דלא עזיד
רחמנא ניסא למננה ואי משום דעיקר ניוחם
דהכנים היה נזכות תפלת משה רבינו
דהתפלל מתן מתנים קמיו וגו' (חלת הנרכה
לג יא) היה נופה תמיה דלמה המתין משה
רבינו מלהתפלל על ניוחם להיונים עד ללחר
דכנר ננמו היונים לישראל כו"כ זמנים
ומרו חיייהם נכמה נזירות ונרות ונציטול
עקרי ויסורי התורה שנת ומילה וע"ז עד
דטמאן המקדש וכל אר צ טפי עדיפא היה
דיתפלל על ניוחם לישראל מתחלתו דלא
יסובב להם נרות ונס לרבות טומאת מקדש
וקדשו ונלמח הוא פליאה עומה.

רָאָה עַד הַיּוֹנִים וְחָזָה נִתְעַבֵּר גְּדוֹל חוֹרֶק
נְגוּרָתָם וְחִמְמָתָם תַּחֲסִיפִי תַּחֲלָתָהּ שֶׁל
הַיּוֹנִים וְתִ"ח חָלֹ"כ נִלְחַם הַכֹּהֲנִים הַקְּדוּשִׁים
גְּדוֹל חוֹלָתָן וְתִמְיוּטָן כְּמוֹת וְגַם לְרֵבֹת
לְיֹאֲבוֹת נִחְמָת תַּחֲסִיפִי תַּחֲלָתָהּ לְאִשָּׁר הָיוּ
עֲבָדֶי הָאֱלֹהִים שֶׁעֲנֻדָּת הַקְּדוּשָׁה וְחָי סִפְרָה לָא
סִיפָא (ע"ז יז ע"ג) כְּלוּמָר דִּלָּא הָיוּ
תַּחֲלוּדֵי תַּחֲלָתָהּ אִישׁ חָרָצוּ עַל יְדֵיכֹן דְּנִחְמָת
חֻשׁוֹשׁ לֹא עִסְקוּ הַכֹּהֲנִים בְּתַלְמִיתָהּ וְכִמְ"ש
הַרְגָּמָם שְׂפִי"ג הִ"צ מַה' שְׁמִיטָה וְיוֹנָה
ח"ל לְפִיכָר הַנּוֹדֵנוּ מְדַרְכֵי הָעוֹלָם לֹא עוֹרְכִין
תַּחֲלָתָהּ כִּסְפָּר יִשְׂרָאֵל וְכו' עכ"ל יְעוֹשׂ¹
וְכֹל עִסְקָא הָיָה עֲנֻדָּת הַקְּדוּשָׁה וְהִס' שֶׁ
שָׁנָזוּ לַהֲיוֹנִים הַגְּבוּרִים הַמְרוּצִים וְהַמְלוּדִים
תַּחֲסִיפִי תַּחֲלָתָהּ צֹה נִיכֵר וְנוֹדֵעַ דִּיד ר' ²
פֶּעַל כֹּל זֶה וְצוּכּוֹת כֹּהֲנִים הַקְּדוּשִׁים דִּבֵּל
עִסְקָא תַּתּוֹרָה וְנִמְנוּת ע"ד הַלְמַחֵי הִיא
שַׁמְדָּה לֹאֵם לְנֶאֱמָר וְעִ"ז יִשְׂבִי יִשְׂרָאֵל
בְּתַסְנוֹה וְיִכּוּנוּ לֹאֵם בְּקָשָׁר לִקְרִיאתָ לֹאֲנִיָּם
שְׁמַשִּׁים.

ועוד מדמיונם מתחלתם היונים ובשפתנו
 בהם זמן רב ובגירות קשות ומרות
 עד דמיונו התקדש וקדשו ולא נשאר בטהרה
 כ"א פך אחד על שנת למורה וזו נעשה
 גם ולא נשאר דבר דשייך למנוחה ובסכים
 והיי למנוחה ובסכים יותר נקושי להשיג
 שהיו כשרין תשמן זית שהיה רחוי למורה
 והגם הקיי"ן דלמורה בעיניו כחית ולא
 למנוחה וכח"ש הרמז"ש צ"ל ה"לכ"י ח"מ'
 חיסורי ומצא ח"ל ח"ן ד"ש למורה חלל
 ראשון ורביעי ושצ"י נלגד שחמ"ח כחית
 למחור ח"ן כשר למורה חלל היולא זמן
 הכחוש נלגד חלל למנוחה כוכן כשרין ע"כ
 יעו"ש ולפי"ז כלומר אפשר לומר דעיקר
 דנעשה בהם בשמן למורה משום דשפי נקושי
 להשיג זמן כשר למורה תשמן למנוחה
 ובחמ"ח ש"ח תועמח"ל דכ"י ודקל לשת כחית
 משל"כ גלופא דחמל"א דמורה ובסכים וזו
 חמורה שפי נקושי זרע"ה חסיי חמורה
 ובסכים מנעמ"ה שמן ז"ת למורה וכח"ש

הרמז"ס נפ"ו הלכה יד ונפ"ז ה"ד מה' אִיסורי מוצת יעו"ש ושזן מסנדה הנרורה דטפי מהרלוי היה דהנס יהיה נעשה נמנחות ונסכים ממנה דנעשה נשמן למנורה ועכ"פ מהרלוי היה דגם נמנחות ונסכים יהיה גם כמו בשמן למנורה ונלמדת ביותר היה רלוי דיהיה גם נגולה עכ"פ קודם שטמלו ושקלו המקדש וכליו ומלכל נעשה גם נשום דגר כ"א בשמן למנורה ניכר וטוע ננירור גמור ולמתי (ולפילו להלזוקים והכופרים נתוה"ק) דעיקר הנינוח היה נזכות הכהנים השמונאי ונניו דעסקו נתוה"ק ע"ד הלמתי ומשום דשמן למנורה רומזת למאור תורה וכדלמך ננרכות (נ"ז ע"א) הרולת שמן זית נחלום ינפה למאור תורה שנלמך (שמות כו) ויקחו אליך שמן זית זך וגו' יעו"ש ונעטמל דמלכל משום דעיקר המנורה נמקדש היתה נגדר עדות דהשכינה שורה נישרלל והיינו הכר מערני (וכדלמך נשנת כז ע"ז) דרומות לתורה (וכהנול נסימן הקדום) לוח נ יעו"ש) והשרלת השכינה אי אפשר כ"א נקיום תוה"ק וכדמפורש נתוה"ק נכמה מקומות ונלח"ל ונזה דכתנה תורה (שמות כז) שמן זית זך וגו' למדה תורה דעיקר קיום תוה"ק דהיא סינה להשרלת שכינה נישרלל דרמיזל נמנורה ע"י נר מערני נריכה להיות נגדר זך והיינו ע"ד הלמתי.

(סו) ועוד מזה דנעשה גם נפך שמן דלל היה נז כ"א שיעור הדלקת יום אחד והדליקו נז ח' ימים ננצנר למיתת תורה שנע"פ משמים והיינו דעיקר דנעשה גם נפך שמן משום דלל שמיים נעמלו ולסורים להדלקה נמנורה וכדנתיא ננימות (עג ע"ז) ר"ש לומר לל נערתי ממנו נעמל (דנרים כו) נין שלי טמל והול טהור נין שלי טהור והול טמל ופירש"י ה"ל מכלל שנלמך וידוי מעשר לל נערתי ממנו נעמל דמשמע נין שלי טמל וכו' הוא מתנהג שלא נערן ולל הדליק נז לל

הגר וכו' אפילו בשעת הטומאה שלא יכולתי לאוכלו לל נחתי להדלקה וכו' עכ"ל יעו"ש ונהי דהלי קרל נמעשר שני כתיב ומדכתיב ממנו דיתירל הוא למך נשנת (כה ע"א) ונינמות (עג ע"ז) ממנו אי למה ננעיר ללל למה ננעיר שמן של תרומה שנעמלל יעו"ש ח"מ הלי מיעוטל אינו כ"א לתרומה משל"כ קודש שפיר אסור נהדלקה ומק"ו דמעשר שני נמריק לשמן קדש שנעמלל דלסור נמי נהדלקה וכדלמך הים (שנת וינמות הנ"ל) יעו"ש והלכך הולכרו לגם נכדי דיהיה להם שמן טהור להדלקת נרות מנורה ומשום דשמן טמל דיזכו אסור נהדלקה מק"ו דמעשר שני וכו"ל.

ולבארורה אפשר לומר דנסינת הלי גם שפיר נמנורר למיתת תורה שנכתב משמים ומשום דליסור הדלקה נשמן קדש דנעמל מק"ו דמעשר שני נמריק והיו דגר שהלזוקין מודין נז דלינו נמי נמרי ק"ו וכדנתיא (נ"ז קטו ע"ז) נכ"ד נשנת נענל לדינלל שהיו נלזוקין לומרין וכו' חזן מוקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ולומר ומה נז נז הנלה מכה נזו תירשנו נתו הנלה מכוו לכ"ש וכו' ומקן נמי (ידים פ"ד משנה ז) לומרין נלזוקין קונלין לנו עליכס פרושים וכו' מה אם שורי ותמורי שליוי חיינ נקן מלות הרי לני חיינ ננזקן נעדי ולמתי שליוי חיינ נקן מלות איני דין שלהל חיינ ננזקן וכו' יעו"ש וכיון דהלי דינל דשמן קדש טמל אסור נהדלקה מק"ו דמעשר שני נמריק דנניה כתיב קרל מפורש דלסור נהדלקה זכו הו"ל דגר שהלזוקין מודין נז משום דמלכל דנמריק נק"ו הו"ל כמפורש נתורה והלכך הוכרחו לגם דפך שמן אפילו להלזוקים משום איסור מפורש נתורה שנכתב בשמן קדש טמל ומ"מ אינ מפעולת הלי נלל רליה ללמיתת תורה שנע"פ משמים.

אמנם ז"ל מתעמל דנלמדת לשון ניעול דכתיב נתורה לל הונח על שריפה

והדלקה וכדכתיב (תנא כו) נערתי הקדש
מן הנית וגו' ותרומתו פליתי מעשר קודשא
מן ניתא וכו' ותנן נמי (מעשר שני פ"ה
משנה ו) עדן יו"ט וכו' היה ציבור כיצד
נותנין תרומה ותרומת מעשר לנעלים וכו'
יעו"ש מנאר דלשון ציבור פשטות משמעו
הוא להנחיל מרשותו לרשות אחר ונערך
ערך נער פירשו (וועקשאפונג וועקריימונג)
יעו"ש ונחמך דמלתו נציעור וכדכתיב
(פסחים יג ע"א) י"ד שאל להיות בשנת
מנערין וכו' מ"מ פליגי חכמים על רבי
יהודה דס"ל (פסחים כא ע"א) אין ציבור
חמך אלא שריפה ואינה ס"ל דגמי נמפרר
חורה לרוע או מטיל לים יעו"ש ונאמת
אפילו רבי יהודה דס"ל אין ציבור חמך
אלא שריפה לאו מפשטות משמעות ציבור
דמורגל נח"ל ועי"ז סגרא לומר דמקובל
הוא דציבור דחמך ר"ל שריפה זו"א כ"א
מנותר גמר לה וכדאמרינן נפסחים (כו כה)
יעו"ש ומה נראה דנתי דחמך השתתתו
בכל דבר ואפילו נמפרר חורה לרוע
או מטיל לים מכל מקום נקטו חז"ל
להשגחת חמך נלשון ציבור ומה
מנאר דלשון ציבור לא הונה
על שריפה ומקרא מלא כתיב (משפטים כז
ד) ונער נזהר אחר וגו' דמשמעו אכילה
ע"י שן נהמה וכדכתיב ויכול נחלן אחרון
וכדאמרינן נז"ק (ג ע"א) ונער זה השן וכו'
יעו"ש וכ"א היכל דלשון ציבור הונה על
שריפה נכתב גביה אש והעד (שמות ג)
והנה הסנה נער נאש וגו' ועוד (תהלים
פג טו) כאל קנער יער וגו' ונאכזה (ז ג)
ויצער ציעקנ כאל להנה וגו' ואופטיס (טו
יד) כפשמים אשר נצרו נאש וגו' ונקרא
דכתיב (זו ו' ה') ונער עליה הכהן ע"ים
וגו' אין הכרח לומר מזה דציבור לחוד
הונה על שריפה ד"א דהסנה דנרישא דקרא
כתיב והאש על הסנה תוקד זו כדכתיב
נחלי ונער אש להדיח דמי ומכ"ז מנאר
דלשון ציבור לחוד לא הונה על שריפה

והדלקה ושוב הא דכתיב (תנא כו יד)
ולא נערתי ממנו נטמא אין משמעו הדלקה
דכידוק מהאי קרא ליסור הדלקה נמער שני
שנטמא כ"א משמעות הקרא לא נערתי ממנו
נטמא אפשר לומר או כפירוש הערוך
(וועקשאפונג וועקריימונג) והיינו נהלאה
מרשותו לרשות אחר נחליפין וכדכתיב
אונקלוס ולא חליפית מניה נמאנז ע"כ
יעו"ש ונמפרי (הונא דרמנ"ן עה"ת סס)
תניא א"ל ר"ע וכו' ומת"ל לא נחתי ממנו
שלא החלפתי ואפילו נדנר טהור ע"כ יעו"ש
או דפירושו שלא אכלתי ממנו נטמא וכענין
ונער נזהר אחר וכו"ל ונאמת כתב הרמנ"ן
(תנא סס) נסוף אריכותו ח"ל נשאר עכשיו
כי הוידיי נלא נחתי ממנו למת מחזור עס לא
נערתי ממנו נטמא יתורה עליו שלא אכל
ממנו טמא וכו' עכ"ל יעו"ש וכיון דאפילו
נמער שני ליכא קרא מפורש נחורה
דהלקתו נטומא אסירא נרור דנהלקת
שמן קדש טמא ליכא ליסור מפורש נחורה
כיון דאפילו לדיקן דלנו מחמיינים נחורה
שנע"פ דמשמים היא נמי עיקר דהלקת
שמן קדש טמא ליסור נק"ו דמעשר שני גמר
ונרור דהלדוקים דכופרים נחורה שנע"פ
וממילא לדידהו ליכא קרא מפורש נמע"ש
גופיה דהלקתו ליסור ננטמא ומכ"ש
בשמן קדש טמא וא"כ שמן קדש טמא מותר
בהלקה לדידהו ופיר דמיה דא"כ למת
עניד הקנ"ה ניסא למנא נפך שמן כיון
דנרור דהיה שם שמיים הרבה דהספיקו
להלקת נר"ז זמן זמנים טמא דכלום חסר
נבית המלך מלכו של עולם ית"ש ונפרט
דטורח גדול היה נתיקוט ונבנאנא פשיטא
דהיו מתקנים ומנאכיס שמן הרבה ומשום
טומאתן ליכא למתסר דהלקתן כיון דליכא
קרא מפורש נחורה שנכתב דהלקה בשמן
קדש טמא ליסור וא"י משום דמתסר מקנלת
חז"ל נחורה שנע"פ הא הלדוקים אין מודים
נחורה שנע"פ ונע"כ מדעניד הקנ"ה נס
נפך שמן נבנר אמינת תורה שנע"פ משמים

והיינו לאין ידעין מתקבלת ה"ל דהאי לא נערתי ממנו נטמא פירושו לא הדלקתי ממנו נר וכו"ל ומניה נמריק ק"ו לשמן קדש טמא דאסור נהדלקה ונעיקן לנס דפך שמן וזהו שפיר נירור גמור לאמיתת תורה שבע"פ משמים.

טז) ולבאורא אפשר לדמות ולומר דנס נפך שמן לאו נשום חיסור הדלקה בשמן קדש טמא ולגרר צוה לאמיתת תורה שבע"פ משמים כ"ל משום דאסור להכניס טומאה למקדש וה"ל להשהות מידי דנטמא נמקדש וכמ"ל הרמז"ם נפ"ג הלכה כ' מה' ציאת המקדש ה"ל כל מקום שהיציין על זדונו כרת ועל שגגתו קרבן אם ימזלת שם טומאה בשנת מולידין חותה וכו' ומקורה מזהבן (עירובין קד ע"ג) שרן שמואל נמקדש וכו' יעו"ש וכיון דמשקין שכלי חרש דנטמא מחמת שרן דנס הם עמלים הוא קרא מפורש נמורה (שמיני יא גל) וכל משקה אשר ישחה בכל כלי יטמא יעו"ש שפיר חיסור שהיית נמקדש אסור מה"ל ומהאי טעמא הוכרחו לנס דפך שמן ולא משום עזש הדלקה דנחלת ליכא נהדלקה בשמן טמא חיסור מפורש נמורה וצוה לשיטת הגזוקים חין ראייה לאמיתת תורה שבע"פ משמים מהאי נס דפך שמן וכו"ל.

אבנב ז"ל ומטעמא דנסי דטומאת חובלין ומשקין מחמת שרן מפורש נמורה מ"ל חיסור כניסתו ושהייתו נמקדש חונה מפורש נמורה ונחלת ש"ל לשמואל (עירובין קד ע"ג) המכניס שרן למקדש פטור ומשום דאין לו טהרה נמקדש ונש"ם התם צני לאוקמה לדינו כחמלי יעו"ש ונפירש"י ותוס' וגרסה דכ"פ ליכא קרא מפורש נמכניס שרן למקדש וכיון דסגרת שמואל הוא דפטור משום דאין לו טהרה נמקדש נרור דנס על כניסת משקין טמאין פטור דנס משקין חין להם טהרה נמקדש ונהי דלא קיי"ל כשמואל וכמ"ל הרמז"ם נפ"ג הט"ז

מה' ציאת המקדש ה"ל המכניס שרן וכיוצא בו נמקדש וכו' ה"ל חייב כרת שהרי טומא מקדש ד' וכו' עכ"ל יעו"ש וכיון דנשכנסת שרן למקדש ליכא חיוג כרת אסור ממי מה"ל להשהותו נמקדש וכמ"ל תוד"ה חמר וכו' (עירובין קה ע"א) ה"ל דלי מכניס שרן חייב ה"ל דמחצה להוציא מוישאלו מן המחנה דכל היכא דקרינן לא יטמאו את משכני קרינן וישלחו וכו' עכ"ל יעו"ש מ"מ מלמד דאפילו להרמז"ם ממי א"ל קרא מפורש נמורה אפילו נשרן גופיה דכיון דשמואל ש"ל דפטור נרור דעל קרא מפורש לחיוג לא יפלוג שמואל ממי נרור דעל הכנסת משקין טמאין דנטמאו ע"י שרן גס הרמז"ם מורה דליכא חיסור מה"ל אפילו נשכנסתו ומכ"ל נשייתו ולהדיא כתב הרמז"ם נפ"ג הלכה ז' מה' ציאת המקדש ה"ל יראה לי שאינו לוקה חלא על גבדים שכן אב הטומאה וכו' חלל בגד שהוא ראשון הם הכניסו למקדש חינו לוקה עליו חלל מכין אותו מכת מרדות עכ"ל יעו"ש וכו' נמשקין דחולין שנטמאו נחון ומכ"ל נמשקין דקדוש שנטמאו נפנים דקיי"ל כר"ע דס"ל (שקלים פ"ה משנה ז) מקום טומאתו שם שריפתו וכמ"ל נרמז"ם פי"ט הלכה ו' מה' פסולי המוקדשין ה"ל נשר קדשי קדשים שנטמא נפנים שורפין אותו נפנים וכו' עכ"ל יעו"ש ומכ"ל נרור נשמינס דנמקדש דנטמאו ע"י היונים ליכא חיסור מפורש נמורה לשהותן נטמאתן נמקדש וכיון דחיסור הדלקתן נטומאה ממי לא נמפרש נמורה וכו"ל שפיר תמוה לפי שיטת הגזוקים למה ענין הקב"ה ניסא למגנא כיון דמה"ל מותר לשהותן ולהלליקן נטומאה נגרות נמורה לשיטת הגזוקים ולי משום דלא יטמאו הנמורה ז"ל דקיי"ל טומאת משקין לטמא כלים לכ"ע הוא מדרבנן וכדלמחר נבדה (ז' ע"ג) מדאורי' חין חובל מטמא אוכל ואין משקה מטמא כלי וכו' והרמז"ם נהקדמתו לטהרות כתב ה"ל ונטומאת משקין חלקין צוה (פסחים

מזאת הדלקת נרות מנורה מזאת לאו להנות
 ניתנו דמהאי טעמא אמר נר"ה (כח ע"ה)
 שופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יאל יעו"ש
 וזו כיון דאפשר להדליק שמנים טמאים
 למנורה אין ראיה לכאורה מהאי נס דפך
 שמן על אמיית תורה שזע"פ משמים ולמה
 עניד רחמנא ניסא למננא מכל מקום
 זה אינו ומתלתא טעמי חדא דהאי
 דנימא הכי מכל מקום מחיסי לגנוה
 ועוד דזהו דוקא נדיענד ולא לכתחלה וכדאמר
 שופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יאל דוקא
 נדיענד ועוד כיון דמנותן נשריפה מיד שז
 לא היה להם שמנים להדליק אפילו טמאים
 ושפיר הוכרחו לנס וזהו מנורר אמיית
 תורה שזע"פ וכ"ל וניטול גמור לדיעות
 כחזנות ונפסדות והלזוקים דכופרים בתורה
 שזע"פ ונסינתם היתה עיקר שליטת היונים
 וקושי גזירתן על ישראל.

(יז) ולפיכ"ש מונח שפיר נוסח הודאה
 דתנוכה ואתה נרחמיך
 הרבים עמדת להם נעת נרתם רנת את
 ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם
 מסרת גבורים ניד חלשים ורצים ניד מעטים
 וטמאים ניד טהורים ורשעים ניד נדיקים
 וזדים ניד עוסקי תורתך ולך עשית שם
 גדול וקדוש בעולמך ולעתיד ישראל עשית
 תשועה גדולה ופורקן כהיום הזה וכו'
 דלכאורה אינו מונח חדא הא דאמר דנת את
 דינם איזה דין היה למידן. ועוד נקמת
 את נקמתם דכיון דיונים רצו להשכיחם
 תוה"ק ולהעבירם על הדת טפי הי"ל לומר
 נקמת את נקמתך דזהו נקמת ד' וכעין
 דכתיב (מטות לא ג) לתת נקמת ד' במדין
 וגו' ועוד טמאים ניד טהורים ורשעים ניד
 נדיקים חדים ניד עוסקי תורתך אינו מונח
 דנשלמא גבורים ניד חלשים ורצים ניד מעטים
 שפיר צבוב פלא וגם יואל חזן לטנע ומטעם
 הוא דגבורים ורצים נותנים לחלשים ומטעם
 משא"כ טמאים ניד טהורים ורשעים ניד

טו) כי מהכחמים יש מ' שאומר שטומאת
 משקין מדרבנן ויש מ' שאמר שטומאת זעלמה
 להיותן מקצבים טומאה הוא מדאורי' אמנם
 היות משקין טמאים יטמאו הכלים עד שיחזור
 הכלי שני הנה זה מדרבנן לנדר' הכל עכ"ל
 ובתנורו פ"ז הלכה ח מה' אצות הטומאות
 כתנ"ח"ל דבר מפורש בתורה וכו' ולא המשקין
 שנטמאו מטמאין דבר אחר מן התורה וכו'
 וכן גזרו על המשקין הטמאין שיטמאו אוכלין
 או משקין או כלים שגבעו בהן עכ"ל יעו"ש
 וכיון דנכלוהו הכי נהלקת שמן קדש טמא
 ונשהיינתו בטומאתן נחלקתו למנורה
 ליכא איסור מפורש בתורה שזו נהי דמזוה
 לשרוף קדשים שנטמאו ומקרא מפורש בתורה
 וכדכתיב (ויקרא ז) והבשר אשר יגע בכל
 טמא לא יאכל אלא ישרף וכדאמר בשם
 (פנ ע"ה) והונא דרמז"ס פ"ט הלכה ח'
 מה' פסולי המקודשין יעו"ש מ"מ זהו דוקא
 נבשר קדש שנטמא משא"כ שאר פסולי
 קדשים גמרא גמירי לה וכדאמר התם
 נפסחים יעו"ש וזו ח"ז קרא מפורש בתורה
 והלזוקים יהיו מודים זה ונפרט דיש מקום
 ללזוקים לומר דנהלקתן נגרות דמנורה
 נמי מקיימים מזאת שריפת פסולי קדשים
 ואי משום דשוהין נהלקתן הא לא כתיב
 קרא מפורש נבשר קדש דנטמא ישרף מיד
 ושפיר תמוה דלמה עניד רחמנא ניסא למננא
 נפך שמן של מנורה ונע"כ לומר דעיקר
 הנס לגדר עי"ז נגידור גמור אמיית תורה
 שזע"פ משמים והיינו משום דאי אפשר היה
 להדליק נרות דמנורה בשמן קדש טמא דאסור
 מה"ת והיינו מתורה שזע"פ דהא דכתיב
 לא נערתו ממנו בטמא פירושו הולקה וכו"ל
 והוכרחו לנס דפך שמן. ונאמת נלע"ד דאפילו
 נימא דהא דאמר"ל דהולקה בשמן קדש טמא
 אסור מה"ת דוקא להסקת תבשילו והולקת
 נרו דאיכא הנאת גופו זהו אסרה תורה
 כיון דפסולי קדשים נינהו משא"כ להולקה
 נרות מנורה שפיר שרי כיון דנהלקתן
 מקיים מזאת שריפת ואי משום דמקיים נמי

נדיקים חדים ניד עוסקי תורתך א"ז נסוג
 פלג וגם חוץ לנטע דניחא דמטע הוא
 דהטמאים והרשעים והזדים ינלחו לטהורים
 ולדיקים ועוסקי תורה וכ"א הכא ע"ד פלג
 וגם נלחו טהורים ולדיקים ועוסקי תורה
 ונלחמת נהפוך הוא לטהורים ולדיקים ועוסקי
 חרדה יותר הוא נטע נלחמת נלחמת
 וכדכתיב (תהלים כ) אלה נרכז ואלה
 נסוסים ונלחמו נשם אלקינו נכיר התה
 כרעו ונפלו ונלחמו קמנו ונמערוד וגם להדיא
 אה"ל (קידושין ע"ב) פהא דכתיב
 (דה"א ז) והתיאשם נלחמת נלחמת ונ'
 כדי שיהא זכות אבותי מסיעתן וכו'
 ובסוטה (מד ע"א) הירא ורך הלנז זהו
 המתירא מן העניירות שנידו וכו' ועוד שם
 אר"י משום רשב"י אחר להן הקנ"ה לישראל
 אפילו לא קיימתם אלא ק"ש שחרית
 וערבית אי אלתם נמסרין נידס יעו"ש ועוד
 מ"ש ולך עשית שם גדול וקדוש אינו מונן
 קדושה זו מלי צעי הכל בניחוס להיונים.
 גם מ"ש ולעתיד ישראל עשית תשובה גדולה
 ופירוק כהיום הזה מלי כהיום הזה וכ"ז
 טעמא צעי.

אמנם נמה שכתבתי מונן שפיר ונהקדם
 הא דלחר נברכות (ז ע"ב) אם
 רחמי רשע שהשעה משחקת לו אל התגרה צו
 שנלחמ (תהלים י) יחילו דרכיו בכל עת
 ולא עוד אלא שזוכה נדון שנלחמ (שם)
 מרום משפטיך מעבד ולא עוד אלא שרואה
 נצרי שנלחמ (שם) כל נצרי ויפיה נהם
 ופירש"י ח"ל מרום משפטיך מעבד מסולקין
 דיניך נרחוק הימנו: יפיה נהם ננפיתתו
 הוא דומה אלתם כקש עכ"ל ותסקנת הש"ס
 נתיבולא נתרם דלפילו נמילי דשמיא ולדיק
 נמור נמי הרשע נולעו כל היכא דהשעה
 משחקת לו יעו"ש וזה נבוא להננת הענין
 ה"ל וייוני זה נרור נדיאת שונא להנר
 לישראל א"ז תהרה נעלמא כ"א השנחה
 נרית ומדויקת נגד עונש וכמה מקראות
 נה"ק ונניחא וגם לרנות נח"ל מפרש

זה וכהנא לעיל (סימן י"ד אות א') יעו"ש
 וכיון דנלח נזירות הקנ"ה ונגד שנט אלו
 של הקנ"ה אין לך השעה משחקת לו יותר מזה
 ושנ נטע נמור הוא דהטמאים והרשעים
 והזדים ינלחו לטהורים ועוסקי תורה כיון
 דהמה שנט אלו דהקנ"ה ונהי דרשעים נינאו
 כנר אה"ל מלגלגין חוב ע"י חייב וכיון
 דהמה שלחי דרחמנא נגד עונש לישראל
 על עזינת התורה ויותר נתרנו עוד לישראל
 נדיקים ומינים והלכך התמידו זמן רב
 נניחוס ונשיענודם לישראל נעול כנר
 ונזירות קשות וכהנא נדברי ימי ישראל
 והכל סוג טעם נמור דהרשעים ינלחו
 לדיקים וייוני לכל ישראל ונהי דנלחמת
 חוטאים היו נלח"ל אין שונא יכול לשלוט
 עליהם מ"מ נלחי היונים הרשעים היו
 ישראל נדיקים והלכך נהי דהיה לישראל
 נמי ננורים ורנים (וכהנא נדברי הימים
 לישראל) מ"מ נלחו היונים ושענדו נהם
 נתרקף ועול כנר עד דשמיא ונלחמ המקדש
 וכליו וכל אשר צו וכ"א לאחר דנקעורר רוח
 טהרה וקדושה נחשמונלי ונניו דלא היו
 כ"א י"ג וכדפירש"י (חולת הנרסה ל"ג
 י"א) ח"ל ראה שעתידין חשמונלי ונניו
 להלחם עם היונים והתפלל עליהם לפי שהיו
 מועטים י"ג בני השמונאים ואלעזר כנר
 כמה רבנות וכו' עכ"ל יעו"ש ונזכותם
 נצירק תפלת משה רבינו נלחו להיונים והלכך
 שפיר נפילת טמאים ניד לטהורים נמי נסוג
 פלג וגם ומשום דכיון דנלח לנלחמה על
 ישראל נרור דשלוותי דרחמנא נינאו דנל"ז
 אין מליאות נעולם דטמאים ינלח לנלחמה
 על לטהורים כנר הנחשו ישראל מפי הקנ"ה
 (נחקתי כ"ו ו') ונמתי שלח נלחך ונ'
 וחרצ לא תעבור נלחרכם ואה"ל אפילו של
 שלום (תענית כ"ב ע"ב) וכהנא לעיל
 (אות י"ד) יעו"ש ונע"כ דהני טמאים
 שלחי דרחמנא נינאו ועי"ז הו"ל נגד
 רשע שהשעה משחקת לו ונרור נטע נמור
 הוא דינלחו לישראל ואפילו לנדיקים נמורים

וכדלמך נצרכות דרשע שהשעה משחקת לו
נולע אפילו לנדיק גמור וגם כיון שניתן
רשות לתשחית אינו מתחנץ צין טוב לרע
וכ"ז הורה הנסיון בכל הדורות וזה א"ש
הא דמשה רבינו התפלל על ניצוחם
דהשמונאי ונגניו ולא התפלל על ניצוחם
דישראל במלחמתם עם היונים ולא יתגברו
היונים על ישראל וישעשעו בהם בתוקף
גזירות קשות עד טומאת ושיקוף מקדש
והיינו משום דנאמת היו היונים כ"ז שלוחי
דרחמנא וכ"א על ניצוח השמונאי ונגניו דהיו
קדושים וטהורים שפיר התפלל והוכרח
להתפלל לתרי טעמי חדא דהיו מועטים
ועוד דהו"ל שלוחי דרחמנא ועי"ז הו"ל רשע
שהשעה משחקת לו נדולע אפילו לנדיק
גמור וכ"א טכוחם ונזירוף תפילת משה
רבינו נעשה להם גם ונלחו טהורים לטמאים
ונגיגור לטבע דטמאים מדנאלו עליהם הו"ל
שלוחי דרחמנא וכנ"ל.

יח) ולהג"ל א"ש הא דמסודר בנוסח
הודאה דחוכה רנת את
רינע דנת את דינע נקמת את נקמתם ולא
ננוסח רינד, דינד, נקמתך, דכיון דרצו
להשכיחם תורה ולנטול ממזנות הו"ל זהו
רינו דינו ונקמתו של הקצ"ה (וכהנא נחללת
אות הקדוש יע"ש) והיינו כיון דשיעצודם
דיונים נישאל היה ע"ד עונש מהקצ"ה על
גודל כפירה גד' ונתורתו ונהי דעשו מזנות
ח"מ קן הזון ופרח המינות נישאל ואפילו
הני דעשו המזנות נמי ע"ד התועלת המקווה
להם מזה וכעין צנית ראשון דעיקר חורבן
ואצירת הארץ בשביל הה"ח דלא עסקו
בתורה כראוי וכדלמך נגדרים (פ"א ע"א)
על עונם את תורתנו וגו' וכהנא כ"ז לעיל
(סימן ג' אות י"ב עד אות ט"ז) יעו"ש
היטב והלכך לא שייך לומר רנת
את רינד, דינד, נקמתך, ומשום דלין זה נקמת
ד' ולא דמי למדין דהתם נרשעתם הדון לכם
דמדניים ונעלם נעלם כוונת להחטיאם ונהי

דעכ"פ חטאו משום דהיה להם להיות נגדר
נגור הכונש את יצרו והלכך מעשו ח"מ
נעלם היו המדינים עיקר הגורמים לחטאם
וישראל נחטאם זו היו כמעט אנוסים דינרם
תקפם והלכך שפיר הו"ל זהו נגדר נקמת ד'
משא"כ צניאת היונים למלחמה על ישראל
עיקר הסיבה נעלם היו ישראל נענינת
תורה ורינוי מינות וכפירה ושוב נהי
דהיונים גזרו עליהם ציטול תורה ומזנות ח"ן
זהו גדר נקמת ד' כיון דנאמת ישראל נעלם
עזבו התורה והמזנות נפרצת מינות וכפירה
והו"ל נגדר הא דתן (אבות פ"ד משנה י')
אם נטלת מן התורה יש לך נטלים הרבה
כעגדך וכו' יעו"ש ונאמת אפילו לנקום
נקמתם לחוד נמי לא היה מהראוי דכיון
דעיקר הסיבה לנטיית היונים על ישראל
ושיעצודם בהם היה עזבת התורה ופריקת
עול המצות ופרצת המינות שוב אינם ראויים
לנקמה וכמ"ש הרמב"ן (מטות ל"א ו')
וח"ל והטעם כי הנכשלים צננות מואל היו
רבים ואינם ראויים לנקמה ד' ע"כ נצחו
אנשים נדיקים וידועים לשנטיהם עכ"ל
יעו"ש ונאמת מסננא לחלן צין נקמת מדינים
לנקמת היונים ולומר דנהי דנאמת מדינים
אפשר הנקמה עכ"פ צנחית אנשים נדיקים
וידועים לשנטיהם (כפית"ש הרמב"ן ז"ל
וכנ"ל) עיקר טעמא משום דנאמת אפילו
החוטאים היו בכלל אנוסים וכנ"ל משא"כ
נעת ציאת היונים להגד לישראל לא היו
ישראל נסוג אנום כ"א נדוע ינרם כפרו
גד' ונתורתו (וכמפורסם רבינו הגדולים
נתיחסים צנית שני) והלכך אינם ראויים
לנקמה אפילו נצחית נדיקים וטהורים
ואננם נהעשרות הכהנים הקדושים
השמונאי ונגניו ונתוקף קדושתם נצחית
נפשם על קדושת השי"ת ותורה נלחו בהם
ונזירוף תפלת משה רבינו עזרם נולד ספיקא
דדינא אם ינלחו היונים נגדר טבע הראוי
משום דנאמת שלוחי דרחמנא נינהו אז
דינלחו הכהנים נדך גם ופלא ופלא מנדר

ויעיל אף זו דעוד זיין והעיקר ליתור.
וקיום תוה"ק ולהשריש בישראל קיום תוה"ק
ע"ד האמתי והיו חרצ ומנית נגד כל דר
הגורר הן מעמלק הנשמי והן מעמלק הרוחני
ככלומר חז"ל מזוררי ישראל וכן מהלכה דרומי
בדכונתא (קיוונון ל' ע"ס) ושחם סם סם
מתבלה תורה כסם חיים וכו' כך הקצ"ה
מתור להם לישראל בני צדאטי יזר הרע
ובדאטי לו תורה תנלין ואם אדם
עוסקים בתורה אין אדם מתאסר
בירו שנאמר (בראשית ד') הלא אם
תשיב שאת ואם יצין אדם עוסקין
בתורה ואם מתאסר בירו שנאמר (בראשית
שם) לפתח חטאת רצון וכו' ואם אדם רואה
אדם חושל בו שנאמר (בראשית שם) ואם
תחשל בו ופירש"י ח"ל אדם אדם רואה עמו
בתורה ואם חושל בו ע"כ ח"ל אדם נגד עמלק
הרוחני והוא היתה"ר ונגד עמלק הנשמי
והיינו כל דוררי ישראל ככל דור ודור נמי
מקרא מלא (צחקי) אם צחקי תכלו ואם
מחזי תשמו ועשיתם אדם: והשנתי חיה
רעה מן הארץ וחרד לא תעזר באלהם וכו'
וכל הפרשה והתם חזרר דעיקר קיומן של
ישראל הוא בקיום תוה"ק והמחזות ולא צמה
דמחזותי עלמם להאמנות וקרי המחינה
עם ועם כלמנו להחלף צה עשר הסינה
לשיהיו נרדפים מהם וכדנתיא בתו"כ בקרא
וכתיב (קדשים כ' כ"ו) ואכלו אדם מן
העמים ליתוי לו וכו' אם נבדלים אדם מן
העמים הרי אדם לשמי ואם לאו הרי אדם
של כבודנדר מלך צלל ותצרינו וכהונתו
צדארכות (לעיל יד אות א') יע"ש ונאמנת
תחזר דעיקר תשועת ישראל צקושי השיבנו
והנזירות המחינים לא היתה ע"י אנשים
עלי צורה גשמיים והיינו חזרי שלם עם
רעיהם ורעה נלננס כלומר דוררי נחת
ושלם גשפות ונמזעים ונאמנת רעה נלננס
והיינו מחזותי תורה (דכיון דלין טות אלא
תורה הדיפון תמוט זו תורה רעה הלא
מחזותי תורה: כ"ל ע"י צמחנולי ונניו

תוה"ק על משפט אמת וזקק עד דזהו עיקר קיומן של ישראל נצטרע וכדכתיב (שפטים ט"ז כ') זקק זקק חרדף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ד' אלקיך נתן לך ע"כ ונפסרי הוצא נרש"י (נחומס סס) כדאי הוא מנוי הדוינין הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבין על אדמתם ע"כ יעו"ש וזה מונח הא דכתיב (שמות ט' ו') ואחס תהיו לי ממלכת כהנים וגו' וקרא דכתיב (דברים ד') ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים וגו' ושמרם ועשייתם כי הוא חכמתכם וזינתכם לעיני העמים וגו' והיינו כוונת נותן התורה ית"ש היתה דע"י שמירת וקיום התורה נצרך המקודשת יתקיימו נצטרע לעולם וקראס תרוס כנכוד ונהשגחה נפלאה ועי"ז ישמעו אומות העולם ויראלו והאכמה האמתית וזינה הצדקת הוא נישאל וילמדו גם המה להכיר יחודו ית"ש וליראה אותו וזה יהיו בני ישראל ממלכת כהנים דעל ידיהם יתפרסם הכרת יחודו של הקב"ה קבלת מלותיו ומשפטיו לכל העולם וכדרך שעשה אברהם אבינו וכחז"ל (סוטה י' י"א) נקרא דכתיב (נראשית כא) ויקרא שם נפש ד' אר"ל אל תקרי ויקרא אלא ויקריא מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה נפה כל עונד וישן וכ' יעו"ש.

אמנם מה היה סופה נעוה"ר הפכו הקערה על פיה ותחת ללמד לאומות העולם חכמה וזינה ודעת והכרת אחדותו ית"ש עי"ז דיקיימו התורה והמשפטים ע"ד האמת ישיעו הכרת אחדותו וקדושתו על האומות וכדכתיב (זכריה ז' ז') וגלו גוים רבים אל ד' וגו' יעו"ש למדו הם דרכי הגוים לזנות אחרי אלהים אחרים ותסמר נשר אנוש מהתוענוות והחמס דעשו כפי המצואר נחובותם הנביאים ונטלו לגמרי ז' השלמויות והיינו תיקון הגוף ותיקון הנפש דהיה ראוי דיושלמו נהו ע"י תוה"ק וכמ"ש הרמז"ס נמורה ת"ג פכ"ז (וכהוצל נסיון

כהנים המקודשים לד' ועוסקים נהוה"ק ונמנות ונמלחתם עמהם נחום ומשום דשוא השועת אדם וכ"א נאלקים נעשה חיל והוא ינום נדנו אמן וכי"ר.

יט) קיצור העולה מכל המצואר דעיקר נתינת תוה"ק לישראל היתה לתיקון שני השלמות תיקון הגוף והנפש וכוונה הראשונה מן התורה להסיר ע"ז ומחות זכרה וכל הנתלה זה וכפל האי עינאל חמשים פעמים נהוה"ק (וכהוצל כ"ז נאריכות לעיל סימן ו' אות יג יד טו יעו"ש היטב) זהו עיקר קיומן של ישראל ודוקא נקיים תורה ע"ד האמת ובכרחת יחזק הקל קול יעקב והידים ידי עשו כלומר אם קול יעקב חסר ו' זהו נדמו נתינת הקל דחסר וא"ו אות משמו של הקב"ה והיינו דלין קול תורה ע"ד האמת אל הידים ידי עשו משא"כ נמלא וא"ו דמורה על אות משמו של הקב"ה דר"ל קיום תורה ע"ד אמת אל און הידים ידי עשו (וכהוצל נסיון זה אות י"ג יעו"ש) זהו נדמו נמי נמנהר דעות הוא לכלי עולם דהשכינה שורה נישאל והיינו נדר המערבי דרומה לתורה והלכך כתיב נרות מנורה מלא וא"ו דרומה לאות משמו של הקב"ה והיינו נקיום תורה ע"ד הקדושה והאמת משא"כ אינך נרת דמנהר נדמוהו לאינך נחמה דנהכרת נמי להננת תוה"ק כתיבי חסר וא"ו ועיקר דנחור אהרן להדלקת נרת דמנהר לאו נסות כהונה כ"א נסות עזמיתו להפעיל תוקף התפשטות קדושה לדורות עולם דלעולם יהיו כל החכמות כפופים ונכנעים לתוה"ק ונאמת עיקר כוונת יעקב אבינו נשיחת ימינו על רשע אפרים נמי ע"ז לרומם ולנשא מעלת התורה על מעלת שר ומליץ ולאלו דוקא נתורה שנכתב כ"א גם נתורה שנע"פ דזהו עיקר כריתות נרית דהקב"ה עם ישראל ונתגדר זה ננס דפך שמן ננינאל דחשמואלים ליונים (וכהוצל כ"ז נאר היטב נסיון זה אות ט' ו"ד ע"י י"ק יעו"ש) ותיקור החמירה

מלכיהם שריהם וכהנייהם ונביאיהם, ותרנומו כנהתה נצר דמתהשן מהיקן ואשתכח גנין כן נהיתו בית ישראל אינון מלכיהון רנרניהון וכהנייהון ונביהון דשקרא וסרד"ק שם כתנזו"ל כנשת גנז פירוש הנכון כתרנומו כנהתה נצר דמתהשן נאמן ואשתכח גנז כי הגנז המפורסם איין לו נשת.

ירמיה ד' (פסוק ל"א) הנביאים נאלו והכהנים ירדו על ידיהם ועמי אהנו כן ומה תעשו לאחריהם.

ירמיה ו' (פסוק י"ג) כי מקטנס ועד גדולם כלו נוצע נצע וננציל ועד כהן כלו עשה שקר.

ירמיה כ"ג (פסוק י"ג ט"ו) וננצילי שחרון ראיתי תפלה הנאלו צנעל ויתעו את עמי את ישראל וננצילי ירושלם ראיתי שערורה נאף והלך נשקר וחקקו ידי מרעים לצלתי שצו איש מרעתו היו לי כלם כסדם וישציה כעמרה. לכן כה אמר ד' צללות על הנצלים הנני מאכיל אותם לענה והשקתים מי ראש כי מלאת נצלי ירושלם יצאה חנופה לכל הארץ ע"כ וכ"ז מעט מזעיר וכטיפה מן הים ממה שצא נכתני קדש תוכחות נביאלו האמתים מגדול הרשעות המלכים והשרים מזורף התנופה והשקר של הכהנים ונצילי השקר והם המה עיקר דגרתו לחורבן מקדשינו וארצנו ופיזור ישראל לכל קצוי ארץ דלולא נביאלי השקר והכהנים דהיו מיפיהם להם מעשיהם נחנופה ונשקר היו שומעין לתוכחות נביאליהם הקדושים והיו שנין נקשונה כי מקור מחצבת צני ישראל ממקום קדוש צני אצרהם יצאה ויערה ודגרים קדושים שיאלו מלנו של ירושלים והדושים נצילי אמת היו נכנסים לנצו של ישראל הדושים הם דמהור מהומם טבור והקדוש וכנ"ל ואמנם נביאליהם וכהנים השחרנים המה היו צנוכריו ורמיו כל התורנו והצורה לישראל וכנצולת נביאלי האמת שהוכיחום

י"ד הות א' יעו"ש) והרצ שם טון כתנ ע"ז (צמורה שם) ח"ל ולכן תראה הרצה מדינות נמצאות עם שאין להם תיקון הנפש כלל נענור אמונתם. הם קיימים למה שימצא נחם תיקון הגוף וירושלים עיר הקודש אף שהיה להם אמונות אמתיות למה שנאמר נה שלמות הגוף נפסדה נמהרה כמו שהיה נצית שני אף שצית ראשון נחרצה מפני ע"ז עם שהיו עמו רעות רבות וכמו שהעיד עליו ירמיה ע"ה נספרו עכ"ל יעו"ש.

סימן יז

ב) והנה כפי עדות ותוכחת נביאלינו הקדושים נחרצ מקדשינו וארצנו וגם לרבות פזורנו והפזותינו נגוים נסינת הפסד שני השלמות תיקון הגוף ותיקון הנפש ועיקר הגורם צה היו המלכים והשרים הרשעים והכהנים ונביאלי השקר כמחנור נכתני קדש מנביאלינו ולדוגמא אביא חיזה מקומות.

ישעיה א' (פסוק כ"ג) שריך סוררים והערי נגנים כלו אהב שחד ודרך שלמנים יתום לא ישפטו וריני אלמנה לא יצא אליהם.

ירמיה נ' (פסוק ז' ח') ואניא אתכם אל ארץ הכרמל לאכול פריה וטונה ותנאלו ותטמאלו את ארצי ונחלתי שמתם לתנועה הכהנים לא אמרו איה ד' ותופשי התורה לא ידעוני והרועים פשעו ני והננצילי נצלו צנעל ואחרי לא יועילו הלכו וגו' ותרנומו כהניא לא אמרו נחל מן קדם ד' ומלפי אורייתא לא אליפו למידע דחלתי ומלכתי מרדו נמימרי ונצילי שקרא מתננן נשום טעומה ונחר דלא יתנון להון אלנו.

ירמיה ב' (פסוק כ"ו) כנשת גנז כי ימצא כן הניצו ציק ישראל המה

דלח"ל (תענית ז' ע"א) כל העוסק בתורה
 שלא לשמה נעשית לו סם המות וכו'
 ונצרכות (י"ז ע"א) כל העוסק בתורה שלא
 לשמה נוח לו שלא נברא יעו"ש דהא אמר
 התם (סוטה כ"ג ע"ג) פרוש שיכמי מעשה
 שם ופירש"י ה"ל שאלו שלא לשם שמים
 אף זה מעשיו להנחתו שיכנודו בני אדם
 ולא לשם שמים עכ"ל יעו"ש ונאמרת עיקר
 מעשה שם דמלו לא היה לקנטור וכדומה
 כ"א לתועלת הנאתו נעו"ש שי"א נת יעקב
 ובני שם נמי לתועלתם דיגיע להם עי"ז
 כפי שהנתיבות חמור ושם נמי דיעקב ובניו
 ישנו בדרך ויסחרו עמם ומ"מ השיג לה
 הש"ס בכלל מכות פרושין דמנלי עולם
 כינהו וכו"ל יעו"ש.

ולבאורה הא דאמר בסוטה (כז ע"ג)
 פרוש שיכמי והוא מעשה שם
 הו"ל בכלל מכות פרושין דמנלין העולם
 ואסור ומשום דכל שהוא לתועלת הנאתו
 נעו"ש הו"ל בגדר שלא לשמה דאסור
 כדפירש"י וכו"ל תמוה הא דאמר בהוריות
 (י' ע"ג) לעולם יעסוק אדם בתורה ונמנות
 אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה נא
 לשמה שנזכר מ"צ קרננות שהקרינן בלק
 זכה וינתה ממנו רות יעו"ש והו גדר קיצול
 תועלת הנאה ומ"מ מותר ונצרכות (יז ע"א)
 פירש"י (נד"ה) שעושה שלא לשמה (ה"ל
 פירוש שאינו לומד לקיים אלא לקנטור וכו'
 והתם חיידי נמקיים כדי שיכנודו וכו'
 עכ"ל יעו"ש נראה שיטת רש"י ז"ל דגדר
 שלא לשמה דאסור דוקא היכא דלומד ע"מ
 לקנטור משא"כ היכא דלומד לקנטור שפיר
 מותר ונהי דעיקר לימודו הוא לתועלתו
 שיכנודו וכו"ל.

אמנם ז' ותוס' דסדרה נדרה לחלק בין
 קבלת תועלת הנאה גופני ממשיית
 מזני אדם וכעין שם דעיקר דשם מל
 עזמו היתה להשיג נת יעקב ובני עירו
 דמלו להשיג תועלת הנאה ממון נחמסרם
 עמיהם וכל כה"ג שפיר שלא לשמה גמור

הוא ואסור משא"כ לשם תועלת כיצור מזני
 אדם לחוד בלי קבלת תועלת הנאה גופני
 ממנו מזני אדם או להנצל מיראת עונש
 השי"ת ע"י בני אדם שלוו דרחמנא וכעין
 בלק דעיקר הקרנת קרננותיו היה דעי"ז
 יתרנה אליו הקנ"ה וינצל מעונש הקנ"ה
 ע"י ישראל או אפילו ללהנת שם מנות
 מהקנ"ה כל אלו שלא לשמה דמותר ונאכי
 ח"ש הני תרי סוגיות דסוטה והוריות
 והיינו דנסוטה דהשיג פרוש שכמי חיידי
 דעי"ז רוצה בקיצול תועלת הנאה ממשיית
 מזני אדם וזהו אסור ובהוריות חיידי
 מיראת עונש השי"ת חסו שפיר מותר
 ונצרכות (יז ע"א) דפירש"י דדוקא לקנטור
 אסור משא"כ נמקיים כדי שיכנודו מותר
 וכו"ל דוקא לכיצור מזני אדם לחוד בלי
 קבלת תועלת הנאה גופנית מזני אדם וזהו
 סוג שלא לשמה דמותר משא"כ היכא דכוונתו
 לקבלת תועלת הנאה ממשיית מזני אדם וזהו
 שפיר נגזר שלא לשמה דאסורא ומשום
 דהו פרוש שיכמי וכו"ל והא דנקט רש"י
 אלא לקנטור וכו' אין ר"ל דוקא היכא לקנטור
 משא"כ היכא דנאמרת אינו לקנטור שפיר
 מותר ונהי דלקבלת תועלת הנאה גופנית
 הוא עיקר לימודו ומשום דנאמרת זהו פרוש
 שיכמי גמור דמוסכס נש"ם דהו בכלל מכות
 פרושין דמנלין עולם וכו"ל וכ"א ר"ל כל
 שלימודו הוא לקבלת תועלת הנאה מזני אדם
 הו"ל בכלל קנטור להראות עושר כבוד חכמתו
 ותורתו יותר מחבירו דעי"ז ישיג תאוות
 ולמלא נפשו הנחמית בקבלת תועלת גופני
 מזני אדם ונרור דלי אפשר כ"א דנקטור.

וע"ד הכ"ל אפשר נמי להסביר שיטת
 תוס' נכמה דוכתי נצרכות (יז ע"א)
 נד"ה העושה וכו' ופסחים (כ ע"ג) נד"ה
 וכלאן וכו' ותענית (ז ע"א) נד"ה וכל וכו'
 וסיר (כ"ג ע"ג) נד"ה שמתוך וכו' דלא
 חילקו כ"א בין לקנטור ולקפח חבירו נהלכה
 ולהתייחר לבין היכא דיכנודו ולקראו רצי

והיינו דכל שהוא לקבלת תועלת הנאה גופני
מנני אדם זהו נסוב לקטור ואסור וכ"א
לכצו ולקראו רני לחוד נלי קבלת הנאה
גופני מנני אדם הוא דשרי והא דכתנו
תור"ה לעולם וכו' (סוטה כז ע"ג) ה"ל
נראה לתרץ עוסק שלא לשמה כגון מיראת
הייסורין כהכל ומאנהת קיצול פרס מתכוין
להשלים רצון יורו שניוה על כך חלל
להנאתו וכו' עכ"ל אין כוונתנו נח"ש ומאנהת
קיצול פרס וכו' היינו מנני אדם ולהוכיח
מזה דשיטתם הוא דגם זהו נסוב שלא לשמה
דמותר דז"א דא"כ תמזה דנפוסה (שם)
חשיג לפרוש שיכמי (דהוא כעין מעשה
שכס) נהדי מכות פרושין דמנלי עולם וכנ"ל
וכ"א דכוונתם הוא לומר מאנהת קיצול פרס
מהשי"ת דוקא זהו סוג שלא לשמה דמותר
ונזה מונק הא דכתנו נחר הכי ו"ל והיינו
ותקן (אבות פ"א) אל תהיו כעצדים
המשמחין את הרע ע"מ לקבל פרס עכ"ל
יעו"ש תשכ"כ לקבל פרס מנני אדם שפיר
זהו נסוב שלא לשמה דאסור ומשום דאיכא
גמול לתא דקטור וכנ"ל.

ומה יקרו דברי קדשו של רבינו הגדול
הרמב"ם ז"ל בפירושו לאבות (פ"ד
משנה ה) דכתב ח"ל דע גזה שאמר לא
תעשה התורה קרדוס לחפור צו כלומר לא
תהשנהו כלי לחיות צו ונחר ואמר כי כל מי
שיהנה צעו"ה צכנו התורה נוטל חייו מן
העולם פירוש מחיו. העולם הנא וכו' ולא
מנאנו חכם מן החכמים עניים שהיה מנהג
אנשי דורו על שלא היו מעשירים אותם
חילול לשם אצל הם נענשם היו חסידים
מאמינים האמת לענשם והיו מאמינים
נבשי"ת ותורתו משה אשר זה יזכה האדם
לקיי המצוה צ ולא היו מתירים לענשם
לנקש מתוך מנני אדם והיו רואים שלקייחו
היה חילול השם צעניי ההמון מפני שחשנו
שהתורה מלאכה מהמלאכות אשר יחיה האדם
צמם ומתנזה צענייהם ויהיה מי שעושה זה
דנר השם צה וכו' עכ"ל ונחיצו פ"ג

הלכה י ווה' תלמוד תורה כתב ח"ל כל
המשים על לנו שיעסוק בתורה ולא יעשה
מלאכה ויתפרנס מן הגזקה ה"ז חלל חם
השם ונזה את התורה וכנה מחור הדת
וגרם רעה לעמנו ונטל חייו מן העולם הנא
לפי שאסור ליהנות צדנרי תורה צעו"ה וכו'
עכ"ל ונאגרת הרמב"ם לתלמידו רני יוסף
עקיין (הנדפס בתחלת ספר נרכת אגדה
לננו של הרמב"ם) צלחצנו כתב ח"ל ואמנם
מה שזכרת מהלכתך לנגד כנר נחתי כך
רשיון על זה שפתח מדרש ותלמד ותורה
לאחרים עם שמירת החינוך (יד החזקה)
אך ירלתי כי תחשך עליך רעות עממם
תמיד ולא תנא לתכלית כ"א לרעות וכן
אחרי אשר תעמים עליך חוצה ללמד תמנע
צמסר ואני לא איענך שתק מהם דנר כי
טוב צעניי דרמם אחד שטרות מהריגה או
מחייטות או נגרות משטרות ומרשות ראש
הגולה ואם יהיה לך עסק עממם תשפל
ואם תקח מהם דנר תתנזה וענתי שתעסוק
נמשא ומתן ותלמוד חכמת הרפואה ותעסוק
בתלמוד תורה על דרך האמת עכ"ל יעו"ש
צדנריי הקדושים והיקרים והאמתים.

בב) והנהגה הנם דנזה דכתב הרמב"ם
פירושו לאבות ונחיצו פ"ג
הלכה י מה' תלמוד תורה (וכהנא צלות
הקדוש) חלקו גדולי ישראל וכמ"ש נכ"מ
שם וגם לרבות צתשנ"ץ ח"א תצונה קמו
קמה והרצה האריכו צנידור התר זה נגד
התלטת הרמב"ם ז"ל יעו"ש היטב מ"מ
עיקר דמותר ליהנות מכבוד התורה ע"ד
שכתנו הם ז"ל ונאמת גם דעת הרמב"ם ז"ל
הכי וכמ"ש צסופ"ג מה' שמיטה ויובל וכפי
מה שהארכתי צנידור הכתיב הענין לעיל (סימן ט')
אות יח עד אות לה) יעו"ש היטב משא"כ
נמי שאינו כלל צמות ת"ח ועוסק בתורה ע"ד
אמת כי ע' מודים למה שכתב הרמב"ם צפ"ה
הלכה ד' מה' תלמוד תורה ח"ל כל תלמיד
שלא הגיע לסוראס ושורה הרי זה רשע

לאמחה של תורה יותר מנתי כנסיות ונתי
מדרשות ונתי חליהו צבוח מקדש מעט כינהו
וכדאמר נביאיה (כט ע"א) ונתי להם
למקדש מעט אמר רבי יצחק אלו נתי כנסיות
ונתי מדרשות שצבול וכו' ונתי כ (נחקתי
פרק ו) והשמתי את מקדשיכם וגו' לרבות
נתי כנסיות ונתי מדרשות וכו' ולשיטת
כמה מגדולי הראשונים ומכלל הרמז"ס
והרמז"ן קדושת מה"ת יעויין נר"ן מגילה
ר"פ בני העיר מ"מ שערם המזויינים
נהלכה והיינו קציעות מקום מושב הדיינים
להורות ולדון מקי אלקים ושרתו חגיגין
לפני הקב"ה הרבה יותר ויותר עד דמ"ל
(שנת י ע"א) דרשו בקרא דכתיב (יתרו)
ויעמד העם על משה בן הנוקד ועד הערב
וגו' דכל דין שדן דין אמת לאמתו אפילו
שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה
שותף להקב"ה נעשה נראשית יעו"ש
ונאמח מנאור נח"ל דכל תה"ק וקיום
אומה ישראלית תלוי נמשפט אמת ועוש
ציטול משפט אמת חמור ממי שמצטל אמת
עשרת הדברות וכוונת נאריכות לעיל (סימן
ג אות יד) יעו"ש היטב חסר כוונת הנביא
בקינתו על זה היה דוח לבנו וגו' על הר
ביון ששם שועלים הלכו צו כלומר מקומות
הנבזים (דמכונים בשם הר ושער)
המזויינים נהלכה להורות ולדון כל עניני
הוראה ומשפט וכדכתיב (שפטים יז ית)
כי יפלא ממך דבר למשפט וגו' וקמת ועלית
אל המקום וגו' ונח"ל (סנהדרין פ"ז ע"א)
מלמד שנית המקדש גבוה מכל א"י וכו'
יעו"ש ועוד כתיב (תלף) ועלית יצמת
השערה וגו' וכו"ל ועכשיו הוא שם
כלומר דשם ממורים ודיינים הגונים
ומזויינים להורות ולדון לאמחה של תורה
ונמקומם יושבים שועלים קטנים מחנלים
כרמים ועיקר קינתו להנביא מה משום דזהו
היתה עיקר הסיבה למורץ הארץ וגלות
ישראל וכוונת נאריכות לעיל (סימן ג
אות יז טו"ח) יעו"ש היטב

שוטה וגם הרוח ועליו נאמר כי רבים תללים
הפילה וכו' אלו התלמידים הקטנים שלא
הרגו תורה כראוי והם חנקשים להתגדל בפני
עמי הארץ ובין אנשי עירם וקופטין ויושנין
נראש לדין ולהורות ישראל הם המרזים
המחלוקת והם המהריצים את העולם
והמכניז נרה של תורה והמחנלים כרם ד'
ננאות עליהם אמר שלמה נחמתי לחזו לנו
שועלים שועלים קטנים מחנלים כרמים
עכ"ל יעו"ש ונאמח מקורו גמרא ערוכה
(סוטה כז ע"א) מאי קטן שלא כלו חדשיו
וכו' זה תלמיד שלא הניע להוראה ומורה
וכו' ע"כ יעו"ש.

ולפיה"ש הרמז"ס דעליהם אמר שלמה
נחמתי לחזו לנו שועלים וגו'
אפשר להבין הא דכתיב (איכה ה') זכר ד'
מה היה לנו וגו' ואחר דפרט בקינתו אז כל
האסוק הנורא דלירע לישראל נחורץ המקדש
הארץ סיים וכתב על זה היה דוח לבנו על
אלה שכו ענינה על הר ביון ששם
שועלים הלכו צו ונהקדם הא דאמר רב
חסדא (ברכות ה ע"א) מאי דכתיב (תהלים
צו) אוהב ד' שערי ציון מכל משכנות יעקב
וגו' אוהב ד' שערים המזויינים נהלכה
יותר מנתי כנסיות ונתי מדרשות וכו'
יעו"ש.

ולכאורה תמוה דשערים המזויינים
נהלכה היינו נתי מדרשות.

ויתכן דכוונת מה"ל למקום קציעות מושב
הדיינים דזהו מכוונה שער
וכדכתיב (תלף כה ז') ועלית יצמתו השערה
וגו' ותרומתו לתרע בית דינא והונא נפירש"י
שם ועוד (תלף כה יט) ואל שער מקומו
ותרומתו ולתרע בית דין אחריה ועוד (תלף
כז טו) אל זקני העיר השערה ותרומתו
ולתרע בית דין אחריה יעו"ש ונאמח הדיינים
עיקר מנינם להורות ולדון עפ"י התורה
והלכך המסורה והמקוננת חסר כוונת מה"ל
הנ"ל אוהב ד' שערים המזויינים נהלכה
כלומר נתי דיינים ודנים ומורים שם

(בא) והנה כל הני רוע מדרגות
נצורה ומצות דנפרוט נספר
היתג הלבנות (וכהנהל מצות הקדוש) כבר
היה"ל נקודר מלין דתגן (פוטע כ' ע"א)
ומצות פרושין תרי אלז מצלי עולס וכו' וס
(כ"ג ע"ב) ת"ר שעה פרושין תרי פרוש
בימיני, פרוש יניקרי, פרוש קיזלי, פרוש
ומזוכיא, פרוש מה חונתי ואעשה, פרוש
מהענה, פרוש מיראה. אמרו לו אלזי ורנא
להנה לא תימיני פרוש מהענה פרוש מיראה
ודא"ר יהודה אמר רב לעולם ישפוק אדם
נצורה ומצותו אפילו שלא לשמה שמחוק
אלא לשמה לא נעשה וכו' ופירש"י ח"ל
פרוש מהענה מהענה שבר המצות ולא להענה
ומצות הנדור, מיראה של עושין אלא מה
על האדם לעשות מהענה הי"ת כאשר צונו
ד' אלקינו וספק האבר לצד עכ"ל יעו"ש
נחנורא כפי פירש"י ז"ל דסוג שלא לשמה
דעומת דוקא להענה שבר מצות ומיראה
ועבס מחד"ל כפולס אמרתי ופליגי
לשעולת הנאקתו נעוה"ז נמי קו"ל ככלל

וּלְהַבִּין סוֹת נִיּוּאִים וְהַכְּסִים תַּפְסִים
וּשְׁקָרִים נִהְרָה לַהֲעֵתִיק מ"ג
נִחוּת הַלְּגֻזֹת שַׁר עֲנֻזֹת אֱלֹקִים פ"ד ח"ל
וְהַמְדֻרָה הַרְבִּיעִית הָאֲשֵׁים הַתְּקִיִּים
נִפְשָׁוֹת נִירוֹר הַתּוֹרָה וְלִמּוּת הַגְּמוּלָה
עַל־שָׁוֶה עֲוֹנוֹ"ג אֵלֶּה שְׁפָסוֹת הַטּוֹ הַטּוֹ
אֵל אֲהֵנָה הָעוֹלָם וְתֻחוּתוֹ וְלִקְחוֹ מַעֲשֵׂה
הָעֲצֻזָה לַתְּזֻדוֹת יִזְרֹו נֶסֶם הָעוֹלָם וְקִבְּלוֹ
הַתּוֹרָה נִגְלִיִּים וְלֹא מִתְּפִינִים וְנִשְׁלֹוֹם וְלֹא
נִלְגָּם. וְנִכְמוּתָם נִמְלֵךְ (יִרְמִיָּה ט') נִצְוִי
שְׁלֹוֹ אֵת רַעְיָו יִזְכֹּר וְתִקְרֹו יִשִּׁים אֲרֻנוֹ
וְנִמְלֵךְ (יִשְׁעִיָּה כ') נִצְוִי וְנִשְׁפָּטוֹי כְּזֹוִי
וְלֹא רַחֵם מִמֶּנִּי עַכ"ל וְסֵם נִשְׁעַר הַפְּרִיִּזוֹת
פ"ג כִּתְּנָה עוֹד עַל כֹּחַ ז' ח"ל וְסֵם הַכֵּת
הָרַעָה שֶׁכָּל כִּתּוֹת נִצִּי אֵלֶּם וְיִוִּיתֵךְ רַהֲיָקָה
מִן הָאֲמֻתָּה וְתֻבְרָנָה מְכֻלָּם וְנִכְמוּתָם אֲחֵר
הַכִּתּוֹת (יִרְמִיָּה ט') כִּן שְׁחֻזָּה לְשׁוֹם אֲחֵר
עַכ"ל יְעוֹד שֶׁסֵּם נִשְׁעַר עֲנֻזֹת אֱלֹקִים פ"ד
כֵּת ח"ל וְהַמְדֻרָה הַחֲמִישִׁית אֲשֵׁים יִתְחַרֵּר
לִסֵּם כָּל מֵה שֶׁהִקְדַּמְנוּ מַעֲנִין הַתּוֹרָה וְלִחִיַּת
הַגְּמוּלָה וְהַעֲנֹשׁ עֲוֹנוֹ"ג אֵלֶּה שֶׁהִטּוֹ אֵלֵיהֶם
נִפְשָׁוֹת לְהִשְׁתַּת הָעוֹלָם וְקִבְּלוֹ הַתּוֹרָה וְכִוּוּתוֹ
נִקְבָּלְתָה לְהִגִּיעַ לְגֻמְלוֹ הָאֱלֹקִים וְלִשְׁנֵה נ"ג
וְכִתְּנָה עֲוֹנוֹ"ג עֲלֵיהֶם הוּא שֶׁסֵּם מִבְּרִי
הַחֻקִּים הַשְּׁחָף הַסִּפְתָּר עַל־כֵּן וְעַל כֵּן
מְדַרְבָּה י' כִּתְּנָה עוֹד נִשְׁעַר הַפְּרִיִּזוֹת פ"ג
ח"ל וְעַנְדֹּר הַגְּמוּלָה זוֹ עוֹשִׂים נִשְׁנֵם אֲלֵיהֶם
וְתוֹרָתָם מְלִטְסִיָּהִם וְכו' וְתִנְקָשִׁים גִּיּוּל
הָעוֹדִיִּים מִתְּמַשֶּׁה טַעֲמוֹרִים וְהַמְדֻרָה הַשְּׁלִישִׁית
מִתְּמַהֲנִי הָרַעָהִם כִּמוֹ שֶׁאֲמַר"ל (סוֹטָה כ"ג
ע"ב) עוֹשִׂים מִתְּמַשֶּׁה אֲחֵרִי וְתִנְקָשִׁים כִּבֵּר
פִּתְּחָם וְכו' עַכ"ל וְיִתְחַרֵּר הַגִּיּוּל רַעוֹת מְדַרְבָּה
כֹּחַ עוֹד שֶׁסֵּם נִשְׁעַר יִקְוֵה הַמַּעֲשֵׂה פ"ד דִּקְקָה

ולכאורה תמוה דלמה נאמת נעשו ג"כ
גלות ומסתייה דיד האלה"ע
יהי' תקיפה עליהם בשיעבוד ובעיטוי ולא
דיגלו לבין האומות והא' גלותם טפי' איכל
למיחש דילכו אחר ההבל ויהגלו ויטמעו בין
העמים לגמרי.

אמנם תלמד דלהקב"ה נאכנו עלילות וגם
לרצות עונשם גלות אפשר ממי
טעמא למלא. דנארגס דהיו נשאלו נמרס
אחד והיו גמי תקיפים רשעי ישראל הרנה
יותר ויתר איכל סכנה לקיום התורה ע"ד
אמתי דנאמת פריזי ישראל קשים מפריזי
עכו"ם היכל דידם על העליונה וזה אפשר
להנין הא דמניא (נדה ס"ט ע"ג) שנים עשר
דברים שאלו אנשי אלכסנדריא את רני
יהושע בן חנניא וכו' (וש"ע ע"ג) כתוב
אחד אומר כי נחר ד' גזיון (תהלים קלג)
וכתוב אחד אומר (ירמיה לג) כי על אפי
ועל מחמתי היתה העיר הזאת למן היום
אשר נבא אותה עד היום הזה כלן קודם
שנאכל שלהם את צת פרעה כלן לאחר שנאכל
שלהם את צת פרעה ע"כ ולכאורה תמוה
דמסנא הי"ל להשיג להם כלן קודם
שעבדו ע"ז וכל התועצות דעשו וכאן לאחר
שעבדו ע"ז ועשו כל התועצות ולהג"ל מונן
שפיר דעיקר דהיתה על אפו וחמתו מפרצה
שלהם בנאשאי צת פרעה דע"ז החלה הפרצה
בגדולים וזו לא היתה תקנה' להענישם
נמקומם דסוף סוף ליכל תקוה דישיבו דכל
פרצה שאינה מהגדולים אינה פירצה (צ"ר
פ"ט) ומשלתה למדו חניך מלכים כולם לפרוק
נצורה וזו גם השרים ומחילא גם הכהנים
וגנאי שקר מחנפי להו וטפי' עדיף לשיגלו
דע"ז איכל עכ"פ תקוה שיבטו ומשום
דלא יהיה יד תקיפה מפריזי ורשעי ישראל
עליהם וכנראה וידוע כ"ז בנפיון המר.

בג וע"ד הג"ל יתפרש ממי כונת
ההנהגה והנהגה (איכה ג' יג) מה
שעידך מה אומה כך הוצא ירושלם מה אשור

לך ולחמך נחלת צת גיון כי גדול כי
שנך מי ירפא לך וגו' והיינו לפי"ש ח"ל
(מגילה יד ע"א) נעלה שהורכב לדורות
נכתבה וכו' יעו"ש והנביא דרשא אריבות
הגלות ותוקפו נאמת פקידת בגל לשנעים
שנה לא היתה נחלה שלימה והנביאים עס
דנצוהתם היתה על חורבן צית ראשון מ"מ
רמזו ממי על חורבן גלות צית שני (וכמ"ש
הרמז"ן בנציורו עה"ת בנקתי כו פסוק יא
גד"ה ונחתי משכני וגו' ונפ' תנא כת גד"ה
הגלגל וכו' יעו"ש) ועי"ז יסונג ממקומות
שמכונים בשם ירושלם וליון והיינו מקומות
המקודשים לתפלה ולתורה ולהורות ולדון כפי
המסורה והתקנותל יהיה גדול כים שצנח
ואין מי ירפא להם כלומר דנתי כנסיות
לתפלה יהיו בנוים דומת צתי ע"ז ושלתי
נצור מתפללים צצס בנגנון וכומרי ע"ז
בחיטוייתם ובפנימיותם וצתי מדרש אין להם
כ"א על הנימה עומד מטיף בלשון לאומים
(פרעדיגער בלע"ז) דומה ממש לכומר ע"ז
ועוד גרוע טפי וזוהי גם הוא יורה ודין
(שאלות נענין הפטורה וקדיש ויאהרגייט
וגילת זקן בשבת דנשלם צו השנעה ר"ל)
ומכונה בשם רב ולפעמים שם רב הכולל
והוא יפצץ בקולו כסום עגור ונאמת הוא
נור ריק חין צו מים זו תורה אלל נהשים
עקרנים יש צו והיינו מיטת נמה מרונה
זהו דמסיים הנביא בנקימתו (שם יד) בנציף
חו לך שוא ותפל ולא גלו על עונך להשיג
שניתך ויחיו לך משלות שוא ומדומים וגו'
והיינו תלמד דנאמתו וקינתו זו על שעתו
שעת המורבן דנציף השקר בצית ראשון
חו לך שוא ליפות ולשנח כל מעשה ומתועב
שנך ולא גלו על עונך ועי"ז הורידו דמי
(בגשמיות וצרותיות) מעליך והמרינוך נמי
ללמד יא לדורות וכמה"ל (מגילה יד ע"א)
נעלה שהורכב לדורות נכתבה והיינו
דנאמתו וקינתו זו על שיסונג לדורות נרות
מרונות ותוקף אריכות הגלות בסיבת
הפרנסים והמנהגים הרשעים המתעבים לסק

רעננים ורשנים (פרעדיגער נלע"ז) כיולא
 נהם ליפות ולנחם כל מעשה רשע ומתועב
 שדך ולא גלו על עונך ועי"ז הורירו עדיך
 (נשמיית ונרוחיות) מעליך והחריצוך הן
 נגזירות קשות ומרות מזוררי ישראל והן
 נאריכת הגלות וכמזל"ל כל דור שלם נכנה
 בית המקדש נימיו כלינו נחרב נימיו.

וע"ד הכ"ל יתפרש נמי כוונת הכניא
 נקינתו (ליכה ד נז) נני ליון
 היקרים המכוללים נפז ליכה נהשנו לננלי
 הרש מעשה ידי יורע ע"כ והיינו כמו דנשעתו
 היו הורגין ורוצחין לננילי האמת והנזק
 חנין ומפרנסין נקושטל לננילי שקר ולכהנים
 רשעים כן מקוקן ננולתו זו לדורות ור"ל
 נני ליון המצויים נהלה לעסוק נעומקה של
 הלכה ולהנחיל פנינים יקרים נ"ג מדות
 שהתורה נדרשת נהם ונכנרות נרורות
 ונחמין מלחל למלחל ועי"ז להורות ולדון
 לחמתה של תורה והמה נחשנו לנני אדם
 יושני חשך לננלי הרש מעשה ידי יורע כלומר
 דליים השנוים נענייהם לנלוס לקנלם לרז
 ומורה ועי"ז להחזיקם ולפרנסם דיוכלו לישב
 על התורה ועבודה עזות הקודש וכ"א המה
 מעונים כננלי העוני והמסור עוללים שללו
 להם ופורש חין להם נמקומם מקנלים וממנים
 למי אשר חין לו חלק ונחלה נתורה אלקית
 וכ"א נמנוסיות העמים וגם לרבות לדרוש
 נמנל נמיטע הגיון (שלהנ"ר רעדנער
 נלע"ז) דנרי דופי והנל דמולאים הן נעניי
 אדם להנל דמה ולהם יעניקו וישפיעו נמדה
 גסה וגסות מחללן ומשמנם כנדי שיהי' להם
 כח ומליאות לעבור על כל התורה ואפילו
 נמוסר ומדות וכפי הנסיון נמנינו נעוה"ר
 וכעין שכתב לנן של פרושים הגאון הקדוש נעל
 הני"ג ז"ל נמזהרל תנינל חיו"ד סימן
 קיט ח"ל חל זה הלחן שכתב שאלמר
 ששמע גדולי זמנינו מקילים נזה יפה קרל
 אותם גדולי זמנינו אשר נעוה"ר נגדע לעפר
 קרן התורה וכל הגדולה נמנינו לינה נחל

הכמת התורה חלל מתגדלים ננימוסיות
 ונענעיות ונידיעת ספרים חינוכים חללה
 מתגדלים נריקוד וחלה נזמר חליים ינעים
 נתורה כלל ומספחת הזה פשטה נזור ולכן
 לה תשים לנ נמה שחומרים נשמם חליה
 הורלה עכ"ל יעו"ש והם חלי נגדל רנח
 הגאון האדיר הקדוש והטהור לנן של פרושים
 נעל הנוב"ז ז"ל נלחם וחמר זה נדורו חלן
 נפה מלכות נריטניל הגדולה נמנינו זו אשר
 נעוה"ר נכל פניה ופינה שאתה פונה מלחל
 מינות וחמם ורענייהם כיולא נהם מלחלים
 נורות ומינות ומכונים נשם רעווענדס
 כלומר רעננים ורשנים (פרעדיגער נלע"ז)
 ועל כולם נית דין רשעי דמלחלים נורות
 ומינות וחמם נמדה מרונה שאין למעלה
 הימנה ונזירוף רננים ות"ה שקרנים ולדיקים
 ולדומורי"ם מזויפים דמסייעים להם וליפות
 מעשיהם והכל למלחל הן נענייהם דעי"ז
 יוכלו עכ"פ ללקט מתחת שלחנם עצמות
 ינשות ננהונות ידיהם המקונלות דליים
 פועלים מלומה נהם וכעין שרפו ידיהם
 מדנרי תורה ואין כחם חלל נפה וכעין דכתיב
 (ישעיה כט) נפיו נשפתיו כדדוני ולנם
 רחק ממני והיינו דמיפיר להם מעשיהם
 דרשות דופי ונענוי התלהבות והכל נפה
 ונשפה למנם לנם רחק ממני חלן שום חמד
 מהם עוסק וחומר דנרים ננועים מלל והם
 המה העומדים לשמור חל דרך עץ החיים
 זו תורה וקיום הדת חלן ללו מלח להרים
 רלל וכ"א להחלוק על מלל ונפלות חלני
 נסיות הני רשיעי ולומר ינל נעל הכרם
 ויכלה קוליו ולנקות כרמו נית ישראל
 (וכמ"ש לי נזה ואמר רנן נכפילל הגאון
 האדיר יחיד נדורנו מדווינק ז"ל) ועי"ז
 יסוננ הרוחה וגאולה אמתית וכמחל"ל (שנת
 קלט ע"א) ואין הקנ"ה משרה שכינתו על
 ישראל עד שיכלו שופטים ושוטרים רעים
 מישראל וכו' יעו"ש.

כד) וחנה לאחר זמן טונל שכתנתי כל
 הכ"ל מלחתי נהקדמת ספר

ווי העמודים (הנספה להשל"ה הקדוש והוא
מנו ז"ל נפרק כא עמוד הדיון) דכתב וז"ל
אדר נא נהרמנה דמלכא דלעילא וכו' על ענין
רע ומר ששמעתי וראיתי חיי לעינים הרוואות
ולאזנים השומעות והאלקים הוא היודע שלא
ינחתי לדבר נעטורי כי זכיתי ת"ל ית' שנו
להתרוממות ולגדולה שנתקנלתי להג"ד הגדול
על רוב מדינות ישראל ולא נזכיתי רק זכות
אנוני עומד לי רק נחתי לקנל קנלת ד'
נבאות (כמה הזונים לומדים שרי התורה
ונעלי מעשים טובים יושבים ואין דורש
ומנקש אותם ולוקחים לסוחרים לרצ מחמת
חמון הנחלם) שראיתי ענדים רוכבים על
סוסים ושרים הולכים כענדים על הארץ
חמס ר"ל ש"ס תה"ל עדרי גאונים מופלגים
נחמתי ונבעת ונמעשים ולית דמשגה נהון
והמה מונחים בקרן זוית ואין מי שאומר
לס קיין תהיה לנו ומחמס נזויה
ומושפלת נשפל המדרגה נעו"ה ואותן
הנכסים המנהילים העולם נפיוטמי מלי
נעלמא וע"י עושרם מתכנסים ומגלגלים על
ידיהן ועל ידי שלוחיהן כיוצא בזה וע"י
שלושי שלוחיהן עד משה ופועלים פעולות
ודוחין נפש מפני נפש נהמתן וגורמים רעה
ועושים ענשם לאלהי כסף ואלהי זהב ישאמו
שמים על זאת ועל הדור הזה נאמר וי' לדור
ששפטו את אופטיהם. ולפעמים יש קנל
קהלות שיורדים מנכסיהם וסוברים לקנל
עליהם רב מחמת עושרו ומניחין הרבנים
אש"י מדות ומעלות טובות מאחר שם עניים
ואין נותנין על לבם מח"ל הזהירו בנני
עניים שמתן תלד תורה לישראל וכו' וכל
חכם לב יצין וישכיל בדברי האהון הגדול
מחש"ל ב"ס של שלמה (פ' החובל סימן
נח) בענין ליטרא דדנאל וכו' ונתן דבריו
כתב הנמלל כה עכשיו ואפילו אם נמלא אחד
מחלף רצו פרוץ על העומד שנעו"ה שכולם
רוצים להלך בדרך זה נעו"ה נסמכים
מרוצים והיודעים מועטים. וטווי דעת
מחמסם שאין ח' מכיר מקומו ומיד כשהוא

נסמך מתחיל להשתר ולקנן נחורים נהון
עתק כדרך השרים שאוכרים ענדים לרון
נפניהם. והנה אותם נקראים שועלים
קטנים שמתננים כרמים כרם ד' נבאות
כהאר כתב הרמז"ס. וכן יש זקנים נעו"ה
שאפילו סוגיה דשמעתא אינם מנינים
לתכליתו ואינם יורדים לעומקה של הלכה
כלל ונלא קניית חכמה משתררים על הנזר
ועל הלומדים ומחרימים ומתירים ומסמיכים
לתלמידים שלא לפניהם רק מקבלים תשלומין
גמורים ולהנחת דורשים כל הימים חיי
לאותה נזשה שאנשי אמונה יודעי דעת נאנזו
ואם נמלא מי שהוא חריף ומ"מ מעשיו
מקולקלים והאריך שמה.

כהנה וכהנה יעיין המעיין שמה. לכן
מחראיו לשמוע לקולו כי דבריו דברי
אלקים חיים ואני אומר על אותם שנתקנלים
נקהלות ע"פ השתדלותם לא מן שמים
מוקמינהו רק מעשה ידי אדם הם הלא מנינו
(חולין ז ע"ב) הכשפים מכשישין פמליא של
מעלה ק"ו בענין זה. ובזה אני את הגאונים
המופלגים נמדינות פולין הקדושים אשר נארח
המה ינדלו הסיים שהחרימו על יחידים
ורבים ועל הנוהן ועל המקנל ע"י עמון וע"י
שלושים ושלושי שלוחיהן נודלי המה ראו
מעשי ד' ומקנלים קנלת ד' נבאות חבל
נעו"ה מתקנלם לקבלתם כהאר קנל לא
מקנלים מוסר ועינרים נעו"ה על ההרמות
ואלות וקללות הכתובים נספר ומכשילין
רבים. ע"כ נלא עלינו הארה האת נזרות
מחבורות ואין לרה פוטרת חרבה ואנו הולכי'
מטה מטה ואולת ידינו ע"י עקשות מרייהו
לכן אחס בגורי ישראל התאספו יחד וסגרו
חרג וחלצו מתנינם והקילו קהלה גדולה
להחיות זה הענין נרוב מנין וננין לפנות
דרך וליישר המסילה להסיר המכשלה
והתקלה שלא יעשה כולת הנגלה בישראל
ונזכות זה הקב"ה ירחמנו ולמחות אשמינו
ויגלה שנת שלומינו לגדל ולרומם שמינו ואין
יפדה צמינו וכימות עניתנו ישמחת הקב"ה

שהוא עד ובעל דין. יתכן לומרנו נשעת הדין. ולכל יודעי דת ודין נזכות שעסקנו בעמוד הדין עכ"ל יעו"ש היטב

והנה כל מה שהעתיק בהקדמת ווי העמודים ונספר יס של שמה כבר כתנתי כמעט כולו וכבר נדפס זה יותר מז' שנה וגם לרבות מה שכתב הגאון בעל הקדמת ווי העמודים דהני רננים מחסרי תורה ויראה דתקנלים ע"פ השתדלותם לא משמיל מוקמינהו וכנ"ל כבר כתנתי זה להרה"ג רבי יוסף זאנענפעלד ז"ל בתשובה על מכתבו להנדיק רננים כאלו וכבר נדפס בחיבורי מראה בהן תליאה (סימן קלא לוח ג) והוא משנת תרפ"ט זה שמונה שנה ונחיצורי ה"ל הארכתי נכמה וכהם תשובות נפרטה זו והמה נסימן קלא קלף קפו עד סוף סימן קלא יעו"ש היטב ועד כה שנת תרנ"ו לחדש מנחם אז לא רחיתי מכל מה שכתנתי והדפסתי נפרסום כל הני פרות בשום ספר כ"א ממה שהננתי בתוה"ק ונכתני קדש מנציחיו ומדברי הו"ל ומה שגררתי דנכל הני פרות כבר פרוסו קמחי דקמחי עד דהמה היו עיקר הסיצה לחורגן מקדשינו ולרגנו ופזורנו לנין הגוים ונעצור פרסומי כל הני פרות ושפלות מהמכונים רננים ודיינים המסייעים להם רבו שונאי שקר דירדו ממש לחיי והמה המתקדשים והמתקדשים הנפיש ונזועים וכעת דמלחתי זה בהקדמת ווי העמודים בשם הגאון המהרש"ל ז"ל נחה דעתי נזה דרליתי דמכר הני תרי גדולי ישראל קדושים וטהורים כבר ישנו על מדוכה זו ויהי זה עכ"פ סתירה להני גדולי זמנינו נפוטמי מלי דידעו להכעיסני על פרסומי פרטת הני רשיעי עד דעי"ז ההיור לי חיבורי מראה בהן תליאה ולא רנו להשהותו נניחם וכהוצא כ"ז לעיל (סימן י אוח א) ויען דנחמת לני חלל נקרני על גודל הנרות והגזירות קשות ומרות להעולם נכללו ולישראל נפרטו וזה צדור כשמש להחלמין בתוה"ק דהיא משמים דכ"ז הוא

נסינת הני רשעים הפרנסיס והרננים הנזועים וההנפיש לוחת הדפסתי חיבורי זה עמק הבבא הלק נ' ופרסמתי עוד שקדוהם ורשעתם דהני מינים המשמים נקודש נחור רננים ודיינים וכהוצא לעיל סימן ג (לוח יא עד סוף לוח כב) וסימן ט (לוח לז לה) ונפתיה יעו"ש ולא לירא רע מההנפיש והנזועים כי לחם עמדי והצא לטהר מסייעין לחוה.

כה) ולחיבת הקודש לא לחנע מלהעתיק מחמר רעיה מהימנא תוה"ק פ' נשא) נפסקא המתחלת אליהו קום לפתח עמי וכו' ונסופו כתב ה"ל ח"ל רעיא מהימנא נאמחאה ענך נשמה דידו"ד לא תחמר נכל יכולתך דהא חנה נצער א בני ויפן כה וכה וירא כי אין איש עוזר לי לתפאק לי מהאי נערא נהאי דתחמר עלי (ישעיה ג) ויתן לח רשעים קצרו ולא דחכמת סופרים חסרה נינייהו נכל קרתא וקרתא ונכל אחר דישאל מפורין אסתמודיעין צי ואני השיב נענייהו צין ערב רב רשיעייה ככל מת דסרה דחכמת סופרים חסרה נינייהו נכל קרתא וקרתא ונכל אחר דישאל מפורין נינייהו צין מלכוון ואתהדרו לינון ערב רעיון על ישראל עונא דקנ"ה דתחמר נהו (יהוה קאל לד) ולתן נאני נאן מרעיתי אדם תהם ולית לון יכולת למענד טיבו עם ת"ת. ואנשי חיל ויראי חטא מסוננים מעיר לעיר ולא יחוננו ומחרימין ערב רב נינייהו דלא יעצרון ויהכון נחחרין סניחין ולא יתנון לון נחחרין סניחין ללא דבר קצוד דלא יהא תקומה לנפילו דילחון ואפילו חיי שעה וכל חכמים ואנשי חיל ויראי חטא נעורא נדוחקא ניונא חשניו ככלננים. ננים המסולאים נפו איכה נחשנו לנני חרש נראש כל חונות (איכה ד) דלא אשכחו אכסניא נינייהו ואינון ערב רב לינון עתירין בשלהי נחדורא נלא נעורא נלא ינונא כלל גולנין מחרי שוחד

דליתן דיינין רישי עמא כי מלאה
הארץ חמס מפניהם (בראשית ו')
עלייהו אחר (איכא א') היו זריה לראש
באחזה עלך זמנא תנינא נח ד' נצלות אלקי
ישראל וישנ הכרונים בכל חלין מלין לא
יפלו ממוקד בכל יכלתך למלא צהון קמי
קב"ה ולאחזה דחקה דלהון ע"כ יעו"ש
היטב.

(כו) ולפי המעורר ומטורר דעיקר חורבן
ישראל ופוזרו לבין הגוים היה
נסינת המלכים והשרים ונביאים וכהנים
השקרנים דע"ז לא היה שום תקוה דישנו
אחרי דמי דהכח נידו להעמיד הדת על תלה
הוא הוא הכופר בכל התורה וכ"א נמסו
דקדושה מזויפת ונביוע ת"ת שקרנים שו
מה נדקה יש לו לעוק על דלא נתקיימה
הנחת בלפור דקלרציוא נמונה הפשוטה
לכל בני ישראל אחרי דלג מלכים
ושרים ניד ד' דאם כל עיקר
הסיבה נדרס לחורבן מקדשיו וחורבנו
ופוזרו לקוין ארץ וליים דתוקים
עדיין בתקופה קלי ועוד ביתר שאת ויתר
עו והיינו נעזינת כל התורה והמזות ולא
זו נשמעיות כ"א אפילו נשכליות דמי ווכל
לתאר חופיה של מדינה זו רגניה ותכניה
שומרי משמרת הקודש קיינים ועשירים
הלליחו והגדילו מקנולת מחון אליה שלהם
משריפות תזילות ותנלות ומפשיעת יד ורגל
לגושים ומשד עניים ומאנקת אגיונים ומכל
הנא נידם וזרזו עשרם יתהללו ויעשו להם
הנורות הנורות ורצם נראשם דמחניף להו
ולפיות מעשיהם נפניהם ועל כולם ועל גניהם
בית דין ורנ הכולל נראשם דמלכד דהמה
נורים גמורים נחכמת התורה עוד
מלאים עול ומרמה מורף למינות
נלננס ונשאל נפש המה מזייפים
ומטים משפט מלכד דמחסרון ידיעתם נתורה
מורף לרשעתם המה נדים ומורים שלא
כהלכה בכל עת ובכל שעה וכל נחממת הוא
נשפות ונחכמות חינוניות כרנן הפרנסים

והמנהיגים דכופרים בכל התורה וכ"א
נמסו דקדושה מזויפת ממנים למי שהו
נגד ת"ת לסייע להמכונים נ"ד וכדנציארת
כל זה היטב לעיל (סימן ג) אות יא עד אות
כז ונסימן ו ונסימן ט אות ג עד אות לה)
יעו"ש וניותר ניאור נחטורי מרור דרנן
המורף לחטורי מראה כהן תנינא יעו"ש
היטב ומכ"ז נדור דמניעת הנחת בלפור
דקלרציוא אין זה סיבה מקרית כ"א
נחשמה נפלאה מהקנ"ה ושנן היכי הו"א
וסנרד נעולם לשקויים אפילו הנחת מלכות
היותר גדולה ומשונה שמשלכות העולם
נאמעות השתלות ראשים ומנהיגים
נחכים גדולים נחכמת הפוליטיק ועליהם
לטרופה כלומר מחוסרי תורה ויראה אם
הקנ"ה אינו מסכים לזה ומקרא מלא
(תהלים קכו) אם ד' לא יננה בית שוא
עמלו נניו נז אם ד' לא ישמר עיר שוא
שקד שומר ע"כ וכמ"ש הרמב"ן ז"ל (פ'
וישנ) הנזירה אמת והחריגות שקר יעו"ש
זה נדור נלי שמן ספק דהקנ"ה לא הסכים
לזה כיון דעיקר הסיבה נגרמה לחורבן
ישראל עדיין בתקופה קלי והיינו פרנסים
ומנהיגים רשעים כופרים נתורה ונציחי
שקר ורשעי דייני ישראל ות"ת מפשיעים
להם ואין אני דורש אל המתים רשעים
נחיהם קרוים מתים דמינים גמורים נינהו
גיהנם כלה והם אינם כלים כ"א על אלו
המתקדשים והמתחסדים דהם המה עיקר
הסיבה לניטול הנחת בלפור דקלרציוא
נמונה הפשוטה כמח"ל דעיקר החורבן היה
נסינת אלו ת"ת דשקן נתורה שלא ע"ד
האמת חה ג"כ כעת נפה מלכות אגליא
מקום נתינת הרשיון והנחת בלפור
דקלרציוא דת"ת כ"ל הגם דנעלמם רואים
דעונרים נשאל נפש על כל התורה נדון
ונשגה עוד מחנפי להו ומסייעים אהדדי
וכברא כל זה נעין יפה.

וכעת כשפור ארים קולי ואחר עלינו
נלדוק ולחקור על מה עשה ד'

ככה צומנינו אשר נלחמנו כשל כח הסכל מגדל
הגדול וגדירות קשות וגדירות מנורתי וסוגי
התנ"י דהקירו כמעט כל כדור החרץ מנז
השמות והריונות והריונות נכמה וכמה
מדינות וגם נרצות נלחמנו הקדושה שמה
יריביו חללי הרצ יום יום מנז שריפת
והנידת ומוקן ישראל וגם נפה מדינת חגליה
התהילה להחננון שנתה ישראל נמה מרונה
ועין נעין נלה ניעול נינון התעוררות
גלונית ישראל והלה החו"ל (שנת קלט ע"ה)
אין ירושלים נפדה חלה נזדקק ועוד (נ"ב
י ע"ה) גדולה נזקק שמקצת חת הנחולה
וכו') יעו"ש נלחמנו נפלה ח"ה נענינו גדול
הנזקק ופיוור נדנות (נפה מדינת חגליה)
לנתי כנסיות וישיבות וסדר דיינין ורנ
הכולל עוסק נזכרי נזור להקן נדק נית
ישראל נשיאיו יהודים טונים (שטהלנע יודען
נלע"ז) מלמד כו"כ רננים ונדיקים המכונים
הדומרים"ם מכל קניי ארץ והמה עוסקים
אלו נמניות ודרשות ואלו נמניות ונמניות
וגם נרקדות וכו"כ על מה עשה ד' ככה
הנעולמים יוצה ד' ולחמנו כנר החו"ל (שנת
קלט ע"ה) חכ רחית דור שרות נרות נאות
עליו נה נדוק נדיני ישראל וכו' יעו"ש
וכפי"ת שגדתי דעיקר הורקן ולנידת הארץ
היה נשניל זה נמניו רננים ודיינים מהוסרי
תורה ויראה נכדי שיחשו על מעשיהם
המתועבות וגם דיחיו הכמים מנמדים נשפית
ונחכמות חינוניות דע"ז יתקדו לחוה"ע
ויחשו על יופם גם לרנות נשקרוסם נכל
מיני עול ומרמה ונענינת כל התורה ואפילו
נמנוסיות שז אין להתפלל על גדול הנרות
והנריות הקשות גם צומנינו נמדינת אשכנז
נחשם נחשמה השכלה כמעט נכל כדור
הארץ וגם לרנות נפה מדינת חגליה
נלחמנו אין לשער גדול פרלת וענינת התורה
נחייני כריתות ויחיות נ"ד ואפילו נמנוסיות
ונחרו להם רננים כיוולת נחם (פרעדיגער
נלע"ז) דעיקר הכמתה הוא נפה להיות
דוגר נמות (שטהנער רעדנער נלע"ז) ועי"ז

יתקדו לרשית וימנולו קן נענייהם
והשנים נזנה יהי נחם קיום נגנותם
נענינת התורה והמשפט ונשפילים כדור
הת"ה נחם מננים התורה חנקית נדור
ננומדיה כחין וכחפס ניונה ח"ו וממילא
דחיסם מהזיקים חותם וכ"ה נכסות מעשיהם
ננוסוה דקדושה נעניפת מינו נת"ה נחסייע
להני רננים ודיינים העקרים דידה והוא
כפוף ונכנע לפניהם ממש כחשקופה הנדרסת
כיון נחמת הונו כופרים נגורים נננס
נינהו וכ"ה חיי ת"ה הוא לכסות עינים
לפני המון חסנ"י אשר חיסם מנינים
ערמומיתם שז נחם נחשז הוא נענייהם
וכנראה זה ננידור נעין כל זהו עיקר הסינה
לכל הנרות והנריות הקשות וגם חורקן
וגנות ומקומות מנעוניהם קן מחרסם וכן
מהרנות נמות ומקרה מלח כתיב (נננים
כט) ואמרו כל הגוים על מה עשה ד' ככה
נלחמנו האמת מה חרי האף הגדול הזה ואמרו
על אשר עשו חת נרית ד' חלקי ארצם
אשר כרת עמם נהניולו חתם מחרץ מננים:
וילכו ויעדו חללים חמרים וגו' ויחר
קף ד' נלחמנו האמת להניל עליה חת כל
הקללה הכתונה בספר הזה: ויתשם ד' מעל
הדמית נלחמנו ונחמנו ונלחמנו גדול וישלכם
אל ארץ אחרת כיום הזה: הנסחרת לך
חלקינו והנגלת לנו ולננינו עד עולם לעשות
חת כל נדרי התורה האמת: מפורש נחמנו"ק
דכל המרי קף הוא נסנית ענינת התורה והוא
כל הסינה נענשם נגלות ולא זו מחרס
כ"ה אפילו מחרות נלותם לחרות אחרות
נחמנו"ק היה נלחמנו ונחמנו לכל הזמנים
והדורות וכמ"ש הרמב"ן (לך ינ פסוק ו)
ו"ל אומר לך כלל תנין חותם נכל הפרשיות
הנאות נענן אחרים יחמק ויעקב והוא
ענין גדול האכיריהו נרותינו נדקק קצרה
ואמרו כל מה שאירע לנאות סימן לננים
ולכן יאריכו נכותנים נספור המסעות
וחפירת הנלחות ושאר המקדו ויחשו
החושב נחם כללו הם נדריס מיתורים אין

זהם תועלת וכולם נאים ללמד על העתיד וכו' עכ"ל יע"ש ועוד כתב כזה נכמה ונקמות נצאורו עה"ת ודבריו אלו תקובל ותוסכם בכל חכמי ישראל ונאמת עיקר קיומן של ישראל הוא נקיום תוה"ק ע"ד האמת וההזקק ת"ה האמתים ולא ה"ו נעזינת התורה והמאות ונמינו רננים ודיינים חכמים נשפות ונחכמות חינוניות ונמיטנ הגיון נשיה נאה (שההנער רעדנער נלע"ז) דע"ז יתאלו תן נעניי העמים והשרים ננועם שיהם והנמתם ועי"ז יוכלו לפעול טונת אחז"י נארצות נלותם ונאמת עפרה לפתחון והאחרים כן והדבר ק"ו דמה משה רבינו דהיה נחכלות השלימות נגדל חכמתו על כל חכמי דורות עולם ונגדל נדקתו וקדושתו היה מונח הירורים (וכהנא כ"ז נאריכות נסיון הקדוש אית כ"ז כ"ח יע"ש היטב) וגם לרבות דהקב"ה נעמנו הנטיחו אנכי אהיה עם פיד גור' סכינה מדברת מתוך גרונן ומ"מ סירג נשלימות לפרעה לפעול טונת ישראל מיראחו דאין כה דנורו יפה לשיפעול טונת ישראל יען דלא נשלם פיו נשלימות האמת והיינו נקדושת התורה וציות לאחר דתיכף נתהלתו דלא פעל אלל פרעה טונת ישראל תלה ההסרון נזה דהוא ערל שפתים כלומר כיון דפיו לא נחקק נקדושת התורה כל שלימותו נחכמתו ונזקתו לא הועיל להפיקו מסוג ערל שפתים והלכך אין דנורו נסוג דנור הראוי דיפעול נונת ישראל ונפרט נמקס קטרת דמדת הדין משום דנור כזה אינו נכנס ללן מי שמדברים לו ומכ"ש וק"ו נן ננו של ק"ו מי שאינו כלל נסוג שלימות נפש אפילו מסוג חכמות ונמוסיות דהסר נן קדושת חכמת תוה"ק וכ"א ע"י עמל שיה נאה (היינו פרעדינער ושההנער רעדנער נלע"ז) ונמוסיות (ע"ד הזיק והשקר) מינוהו לרז הכולל וגם לדיינים כאלו דאין הו"א נעולם לומר דכה דנור נהטעמיו נשיה נאה להשרים והעמים לטונת ישראל דיפעול כלום

כיון דדינורו אינו כלל נסוג דנור האמת כ"א ע"ז המושלל ונאמת כל מעשה אנוס סימן לננים וכמ"ש הרמב"ן וכנ"ל והיינו דנקרה דכתיב (ויגש מו כה) ואת יהודה שלה לפניו אל יוסף להורג לפניו נשה ודרשו הו"ל (והנה נפרש"י שם) לתקן לו בית תלמוד שמשם תלא הוראה עכ"ל יע"ש ולכאורה תמוה נרתני הדל למה דוקא שלה ליהודה ולא לראובן הנכור ועוד למה שלה לפניו ולא המתין לאחר ניהתן למארים ליוסף ידבר עמו נזה לתקן לו בית תלמוד.

אמנם דבר גדול דבר יעקב אבינו נזה וגם לרבות לימוד לדורות דקודם דנא לארץ גלותו נצירת נין הנתרים קנע מקום ובית תלמוד נזה יהא קיומו נגלות ונחר ניהודה ללמד דנהי דיהודה יסודו ושרשו הוא מלך וכידוע מ"מ גם הוא עם נשיאותו ומלכותו אין כחו וקיומו כ"א נתוה"ק והיינו דנכרה דיכנס לתוה"ק עם היותו מלך ושום דכל החכמות והגדולות מוכרחין להיות כפופים ונכנעים לתוה"ק והיה זה לרמו ולימוד לזרעו לדורות דנארץ גלותם נארצות איינייהם עיקר קיומם הוא נתוה"ק ונהי דנאמת מוכרחים נמי לראשים דיודעים חכמות ולשונות ולהיות מליצים אלל המלכים ושרי העמים ולפעול אלל טונת ישראל דנאמת מהאי טעמא הקדים משה רבינו ראשים לזקנים נקרא דכתיב (נננים כט ט) וכמח"ל דלאה דנגלות יוכרחו ישראל לשחלגים וראשים זהו דוקא נשמו ונמעשו ונמקתו (פאה פ"ו מ"א) ובעין דאחר נן עאי (יחא לא) נשך יקראוד ונמקתו ישנוד ומשך יתנו לך אין אדם נוגע נמוכן להצירו ואין מלכות נונעת נהנרתה אפילו כמלא נימא ע"כ יע"ש כלומר דהא דהקדים משה רבינו ראשים לזקנים ונגד לימוד לדורות נגלות דנכרה לראשים דנשחלגותם אלל המלכים והשרים לטונת ישראל יכנזו אותם ונהקדם לזקנים זה דוקא לכנס נחור

שם ראשים ונמוקם הראוי לשיצת ראשים ומכוננו דשייך לראשים ולא נמור שם זקנים ונמוקם הראוי לזקנים ומשום דלין אדם ננוע נמוכן למנירו והיינו כמו דלי אפשר לכוות לזקנים בשם ראשים כן חין לכוות ולקרות לראשים בשם זקנים ולא הכל על מקומו יצא בשלום דהזקנים המה עמודי התורה והוראה והראשים המה עמודי הפעולות הנשמית לטובת ישראל ולא כח קדושת התורה דהזקנים והיינו הת"ח האמתים יתפשט על הראשים דמהם שלוחי הזקנים דעומדים נמוקם כל ישראל ויכליחו בשליחותם אלל המלכים והשרים לטובת ישראל ולא יוכלו הזקנים לעסוק נמורה ועי"ז יהא הצלחת ישראל זהו ונצח וכענין דוד ויואל דכתיב (שמואל ב ז) ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו ויואל בן צרויה על הנצח והכוונת לעיל (סימן יג אות יב) יע"ש ונרור ופשוט דיואל עם דנח נמלחמותיו ת"ח היה כפוף וככע דידע דכל נלחמותיו נמלחמה הוא ומכותו דוד דעוסק נמורה (וכדפירש"י והוא לעיל יע"ש) משא"כ לכוות ולקרות לראשים בשם זקנים כלומר למנות למי דכל ימיו עוסק נמכות חינוניות ונשפות העמים ללשונותם לראש ולכוותו ולקרותו בשם רב הכולל וההוא ידבר ת"ח תחת רגליו זהו ע"ז נמורה ופיו לא יכלה כלל בשום השתדלות יען דכיון דלינו כפוף לת"ח חין כח קדושת ת"ח מחפשט עליו לשיהיה הוא שלום ולא פיו נגדר ערל שפתים וכמו שאמר משה רבינו וממילא כיון דהו"ל נמינוי זו ע"ז נמורה שוב איכא חרון אף דהקצ"ה דנשינת חורבן ונלות וכ"ז כוונת התורה זהא דכתיב (לנצח כט) ואמרו כל הגוים תו' על אשר עזנו את נרית נר' היינו תורה שפ"ע דהו עיקר כריתות נרית דהקצ"ה עם ישראל (ביטין ס ע"ב) ופשיטא דגם עזנו ומאסו לומדיה הת"ח האמתים וכדאמר

(קידושין סו ע"א) תינה תורה שצכת תורה שפ"ע יע"ש ואפשר דהו נרמו נקרא על אשר עזנו את נרית דכני עזנו נרית האלי את יתירא לרבות ת"ה וכדשת ר"ע (פסחים כב ע"ב) ונכמה מקומות) את ד' אלוקיך תירא לרבות ת"ח יע"ש ונר' הכי כתיב וילכו ויעזבו אלהים אחרים כלומר נמינוי רב נקי נלשונות ונכמות חינוניות דהו ע"ז נמורה (וכדאמר נסנהדרין והוא נאר היטב לעיל סימן ג אות יד יע"ש) וסופה של דבר זה ויורר אף ד' תו' ויתשם ד' מעל אדמתם ונר' חוה נלות ונרמו לכל הדורות משום דנלחת עיקר קיום ישראל הוא נקיום תורה וע"ד אמת וכל"ל וכ"ז נרור ואמת ללחתו וכוונת הכתוב דמלכד פשטותו רותו נמי לדורות עולם וסיומא דהני קראי (נצח כט) לשעות את כל דברי התורה האלת ואלחת את"ל (נדרים לב ע"א) מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעזו נניו למרית מלחים ועשר שנים מפני שעה אנגריא נח"ה יע"ש והנס דהיה למלחת מזה ומ"ח נענש נלות ונשעזו נניו מכ"ש נניזוי ת"ח אמתים ומניעת המוקתב ומתחיהם תעמד הנחת איש ריק מתורה וכל כמו נפה לשיחה נאה (שא"הנער רעדנער נלע"ז) ולכוות אותו בשם רב ואלחת מי לנו גדול מחשמונאי ונניו דהיו קדושי עליון ונכל טונתם לישראל נמסירת נפשם נשמדו עד דלא נשאר מהם שום זכר ושארית וכ"ז נעזור דשמדו נשררה דליהם שלהם וכת"ש הרמב"ן (ויחי מט פסוק י) ח"ל זה היה עונש השמונאים שכלכו נצית שני כי היו חסדי עיון ואלמלא ה' נשדכחו התורה והמלות מישאל ואעפ"כ נענשו עונש גדול כי ארענ' נני השמונאי האקן החסיד המולכים זה אחר זה עם כל נציתיהם והלחתם נפלו ניד חויביהם נחרצ והגיע העונש נסוף למה שאמרו רז"ל (קידושין ע) כל דאמר מנית השמונאי קלתינא נלד

פזוריהם וכעת לא חמנע להציע גודל עזרי מפרצות הנ"ל אפילו ניראים ומרדים ומנוורף להו רבנן קדישאי גדולים ולדיקים ומעיד אני עלי שמים וארץ דכל מה שהעסקתי מספר הקדמת ווי העמודים (והונל לעיל אות כד יעו"ש) דכולו נתקיים גם היום בכל מקומות מושנות חסנ"י החרדים א"כ מה נדקה יש לנו לצעוק על החמס והעול והגזירות דנעשו לנו משונלי ונוררי ישראל ואנו מנקשים תשרי ומושלי המדינות דיתנהנו עמנו ניושר ונצוק וכראוי לאנשי מעלה נזמנינו זמן חירות וחופש ותכחות גדולות ונפלאות יציו ונעיר כעש הארץ וכי אנו עושים כן לעשות הטוב והישר עכ"פ כפי היושר והנימוס ונאלח לא זו הסתרה והמנות נשפלו וכדרסו עד לעפר ומחש עד נכלל כ"א אפילו היושר ונימוס אנושי הוא נחכלית השפלות וננוע לכבוד המדומה ונפרט לפרנסה דוחין נפש היפה שניפות מפני נפש נהמח ומי נדלש כל אלו הפרצות גדולים והקדושים וכיוצא. וכו"כ פעמים כל אלה נסיתי נחכמה דמינו לרנ למי דאינו אפילו נן תורה פשוט וכמה וכמה סמיכות והתרת הוראה נמונים המה לנורים דלא ידעי נצורתא דשעתתא מחש דרדקי נינהו והכל נעצור נע כספ וכדומה לאיזו תועלת ותיקף לסמיכה שמיטה כלומר נתקבל לרנ ודיין דנעצורו חרצ נל לעולם וכ"ז לא מרלש נסתר דנרתי דגלויים וידועים לעיני כל ישראל.

והנה זה מקרוב נסינת רשעת האנטישמיים נפולין וגם נארגנו הקדושה גזרו הרבנים נפולין ונל"י תענית נצור נמונות ותפלות ונאלח כאלני לענמי הדבר נרור עד שיגזרו תענית ולמות טפי עדיפא דיתלספו ויתכנסו כיפוס לנדיקים טוב להם וטוב לעולם והיינו הרבנים הגדולים והנדיקים המפורסמים נעולם נתורקן ונצדקתן ומכל המדינות ויעשו תקנות קצועות נקיום תורה ומצות ועכ"פ נמוסיות לנל ישלחו הנדיקים

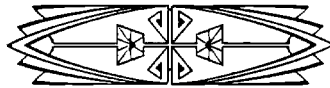
הוא יעו"ש שנכתרו כולם נעון הזה ונע"פ שהיה נצור שמעון עונש מן הנדוקים אכל כל זרע מתתיה השמונלי הנדיק לא עזרו אלא נעצור זה שמלכו ולא היו מזרע יהודה ומנית דוד והסירו השנט והמחוקק לנמרי והיה עונש מדה כנגד מדה שהמשיל הקב"ה עליהן את עצדיהן והם הכריתום. ואפשר נ"כ שהיה עליהם חטא נמלכותם מופני שהיו כהנים וננטו תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזנה ולמנית לפרכת ועצדתם עונות מתנה אתן. את כהונתכם ולא היה להם לחלוך רק לעצור עונות ד' עכ"ל יעו"ש ומזה מנאלר גודל העונש נמינוי למשרה דאינו ראוי לה וכמו נעצרות המקדש קיי"ל (ערכין יא ע"ג) שורר ששיער נמיתה. והזר הקרב יומת ומכ"ש נמינוי למי דהוא נגדר תליץ ושתדלן למנותו נמור רנ הכולל ולומר דזהו המשפיע תורה ויראה ות"ה אמתים נצום ושפלים ע"כ נל עלינו כל הגזירות והנלות מדה כנגד מדה אלהם מלחם נציו של הקב"ה האמתים והיינו ת"ה (וכנדיארתי נאריכות נחינורי אור תורה נפתיחה אות יא) אגזור עליכם ועל נניכם נלות ונזה מוצן שפיר החלטת רהנים ושופטי ארץ נשליט זכות דכותל מערני (וכהונל נפתיחה לסיומנים אחרונים) דזהו נמי מדה כנגד מדה יען דמשפילים ומנזים ת"ה האמתים נפרע להם נמדה כנגד מדה משלילת זכות דכותל מערני כי ת"ה האמתית קדושתו כקדושת כותל מערני וכהונל נסכרים.

והנה עד כה אלמתי מנהמת לני על גודל הפרצות נענינת התורה ות"ה האמתיים ונמינוי נורים לרננים דיינים נתקיפות הפרנסים ומנהיגים כופרים ומיינים וגם לרצות פרצות הני דמכונים ת"ה דמסייעים להם לקיום שקריותם וכדועים ומשחיתים נלעל והראיתי לדעה דזהו עיקר הרייזה להנרות והגזירות דהיינו כמעט כל כדור הישות וניותר לכל ישראל נמקומות

נעולתה ידיהם והיינו נשד עניים ואנקת
אצוניים וניותר יהדרו נתר תיקון מינוי רב
ודיין דיהיה נגדר ראוי לאותה אצטלא ולא
דיהדרו נתר מינוי גברי מינים ממינים
אונים אלה בטענה דהשעה צריכה לכך דיינים
מלומדים יודעי כתב ולשון נמדה מרובה
דרכו להם ננתי מדרשי התכמות דלוי"ע
(אוניווערזיטעט נלע"ז) מעורב נמינות
יתר מכדי לרכו ומתורת ד' יסתפקו נמיעוטא
דמיעוטא ונאמת הלואי דישרפו ד"ת ואל
ימסרו לרננים ודיינים כאלו. ואלה בטענה
כי הרב והדיין הוא פרי לדיק ואית לי' זכות
אבות ואין מספר לכל מיני אמתלאות
להכשיר ולהצדיק מינוי רננים ודיינים כאלו
ועיקר נמעשי תעמועים כאלה והמסוננ

מהם זהו עם הארץ חסיד מימין מהולל
ואפקודום משמאל ממולל ות"ח נתוך יחנוולל
וכמורגמ"ה התקין כו"כ תקנות בענין אישות
וכדומה וכי א"ז הרצה יותר ויתר תקנות
נחוצות לקיום כלל ישראל דנאמת האופה
ומציט נעין השכל על כל הגרות והגזירות
דנעשו נמדינת אשכנז ופולין וגם לרבות
כעת נארגנו הקדושה יראה דסכנה גדולה
ועלומה מרחפת על קיום האומה הישראלית
ולא זו נגזירות כ"א אפילו ח"ו ננטילת
הונס וקנינס והכל נשניל פרצת עזיבת
התורה וניזוי ת"ח ונתיקון פרצה זו יקוים
קרא דכתיב (תהלים ס יד) נאלקים נעשה
חיל והוא יצום צרינו ונעלה לניין נרננה
אמן וכי"ר.

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם.

מלואים לנשואיו בערכאות

וא"כ למה נקרא ציננות דף מ"ה הייזי לאוויין ונפרט למ"ד גיטין דף מ"ג וכריתות י"א מיוחדת וכו' ונפרט לשיטת התריס נכריתות שם וגם למה היא לוקה היכן האזהרה, ור"ל כך דכל היכי דייחד ללישות לא נגדר פלגש או יש לאו דלא תהי' אשת וכו' וכן עשה דודנך עי' תוס' קידושין דף י"ג ע"ג דגם בני ישראל יש יעי' דף כ"א ע"ג וע"ז ל"ו ע"ג וכו"מ וגם יפה תואר לאחר ביאה א' ונזכר קידושין כ"ג ע"א דיש זה ליקוחין ודברי רש"י ד' ע"ג (זה נרור נלי אל ספק דעשה הנוסדר נחכר) הגאון זל"ל דכתב לע"ג והנוסדר תנן לשתים וכתב ד' ע"ג ונאמרת ז"ל ע"ג) דזה קודם גירות וללאחר גירות זה קרא הוצא נקידושין ס"ח ע"ג ולח"כ וכו' (וג"מ) דלין ישראל אחר אם הלכה עוד למלחמה נצא עליה וע"כ הייזי חזר ר"ל הד דסנהדרין דף נ"ז) וע"כ דכיון דהתירה התירה צי"ת ע"י ביאה או היו קנייה צי"ת ג"כ נדר אישות ורק לאו או עשה ולכן מנאחר נספרי דלריכה גט אף קודם גירות וכן אחר גירות מוכה נספרי דלא כשיטת הרמז"ס ז"ל זה' מלכים דרך ביאה קינה זה שחיה אשת איש נמורה דכיון דכנר זקוקה מחמת ביאה א' לא נהני זה קנינים של כסף ושטר דלי אפשר להוסיף קנין על קנין ורק ביאה ונגדר יצוה דכיון דזקוקה לא שייך זה בני קנינים לצד הן ביאה ומאחר לכ"ע ל"ה א"ה גמורה לצד משיעת רצנ"ע הוצא נירושלמי יצמות פ"ו ונדרים פ"ו ונמוספתה נכ"מ ולכך לא יליף קידושי ביאה נקידושין דף ד' ע"ג מהך דשם דף ס"ה ע"ג בני יפ"ת לאחר גירות משום דשם ג"כ זקוקה ועומדת וזה א"ש כל הסתירות זה נרנ"ס וכן מוכה

הגנה לאחר גמר הדפסת חינוכי עמק הנכח ה"צ נודע לי מפי רב אחד ידידי מפה לוגדון דמחדש נדפס ספר לפנת פענה מהגאון האדיר זל"ל מדווינסק ונתוכו תשובה אחת נענין בשאלין בערכאות ודעתו דהגאון האדיר זל"ל הנ"ל דלריכה גט ויען כי הספר הנ"ל אינו נמלא נפה לוגדון כ"א אלל אחד נקושי השינו להמציאו לי כעת והנני להעתיקו מחדש חות בלות כפי הנדפס וזה החלי נס"ד.

סימו כו

(זהו בסימני הספר צפנת פענח)

עש"ק ער"ח שנת תרפ"ט דווינסק
לר"י אייבערשין נ"י
[השאלה ברומאי שהנשואין הם בערכאות
ולא בחופה וקידושין אי צריכה גט
עפ"י דין]

בגדר נישואי ערכאות ויתדה ללישות כך.
הנה זה ודאי אין עליה נדר אשת
איש וחליה נמורה לכ"ע אף למ"ד בני קטנה
ציננות דף קט ע"ג וק"ה א"צ לשם קידושין.
ועי' נרמז"ס זה' אישות פ"ד ה"ה והי"ז
ושם סוף פ"ז דייק רק ישראל הכשרים וזה'
גירושין פ"ו הי"ז והי"ט ונסוף פ"א מה'
אישות גני קטן נקט גם כן סתם,
ועי' נירושלמי ספ"ט דכתובות ונמנ'
שלנו דף ז' עמוד א', והגדר כך דיש
שני קנינים נאשה א' מה שהיא
שלו והנ' מה שאסורה על אחרים נגדר אשת
איש ואין קידושין תופסין, והנה נאמרת
מוכה לשיטת הרמז"ס דס"ל זה' איסור"ג
פ"ג דלין על שפחה נדר לא יהיה קדש

נתוספתא סוטה פ"א דלמך שם דנשואין
ג"כ ל"ה גמורים ור"ל כמ"ש דרך לקיין
ולא לגדר ח"א ולקין נניה ממזרים מלמד
גני המגדל אשתו ולא"כ נעלה סתם דהוי
ח"א ודלי כמגדל נרמז"ס פ"י מה' גירושין
מסוס דשם גס סתם הוי חרה גמורה ולא"כ
לקדש נפירוה והעדים ג"כ הוי רק עדי
גירור ולא עדי פעולה ולא"כ דברי התוספתא
גניטין הונא גירושלמי פ"א דסוטה וברי"ף
פ"ז דגניטין גני נתיחיה נע"א שחרית ע"ש
דזו תמיה דהא ע"א לאו כלום הוא אך גני
מחזיר גרושה ח"ז זה ומדברי רבינו הרמז"ס
ז"ל נפ"א מה' גירושין מוכח דזה קרא
דאם נשאלה ננית המגדל לאחר הגט הוי
מחזיר גרושה ע"ש פסחים פ"ה ולכך
דייק הגמרא ולנא עמו נפונקין דוקא חל
נרשות הנעל הוי ודלי מחזיר גרושה וזה
דדייק רבינו נפיה"מ פ"ד דעדות משנה
ז' דיכול לעשות שלא לשם זנות ר"ל דשם כל
שלא פירש לשם זנות הוי נשואין גמורין
מן התורה מה שאין כן בשאר, ועי'
נתוספתא יצמות פרק י"א דאם נשאלה
נשעות דהוי סביר שאשתו אחותה
מתה ולא"כ נודע שהיתה חיה ולא"כ מתה
לריך שינעל מפרש לשם אישות ע"ש נזה
ועי' גימחות ד' ג'ו ותוס' ד' פ"ט ע"ג
נאך דנ"ש גני חופתה ונירושלמי גיטין
פ"ה על דף כ"ה ע"א ותוספתא עדיות פ"ג
נזה ולא"כ לכן נקטור כך דכיון דיש לו נזה
גדרי אישות ח"א להיתר קרובים ולא נתפרדו
לריך גט וכמו גיפ"ת רק לריך נוסח אחר
גט, ועי' גירושלמי קידושין גני שפחה
חרופה אם יש גט וגני תני ענד.

יוסף ראזין.

סימן כז

מש"ס ב' שבט תרפ"ט דווינסק.
(בענין הנ"ל) להרב החו"ב כשהר"ר
יהונתן ג"י מ"צ בורשה.

הגה נע"ק השנתי לו בקלרה נגדר
הנישואין של הערכאות ולא"כ הם
דרים כדרך איש ואשתו נגדר אישות יש
נזה לקנין ועי' יש נזה לאו ועשה אך לא
ח"א לכרת ומיתה וגם ממזרים ליכא, וגט
שלהם הארכתיו נזה ועי' רש"י קידושין ט'
ע"ג גני דעת מקנה דיש נזה ג' גדרים א'
שפוטרה ממנו ולאחד שמקנה אותה לה וזה
גדר פוטרה ממנו יש חלל שמקנה עממה לה
ליכא, ועי' רש"י כתובות ד' ג' ע"א ד"ה
קדיש גיאה ע"ש נזה, ומאלד יש להאריך
נזה אך נדלי אסורה נקרוני כדון רק
קידושין תופסין וזה יש לגדר הך דקידושין
ד' מ"ו ע"א גזירה כו'.

יוסף ראזין.

ע"כ העתק מחזרת נפנת פענח
הכ"ל לזו נפנת יעו"ש.

ובעת חלל לגדר נזה שיש להעיר
נעיקר תשובתו להלכה נדון נשואין
נערכאות וזה החלי נכ"ד.

(א) פתח דנרי יאירו נהחלט
נחלמת נשואין נערכאות
ליכא עלה גדר אשת איש וחליה גמורה
לכ"ע ונדי נקטנה קיי"ל דנעילה נדלותה
נעשית אשת איש גמורה מ"מ נשואין
נערכאות גרע טפי מנשואי קטנה ולא
אמרינן נזה הוי הזקה אין חלום עושה נעילתו
נעילת זנות דהלכך דייק הרמז"ס ז"ל נלשנא
רק ישראל הכסאים וכ"ז מעיקר דינא דתורת
אישות נישאל מה"מ ומ"מ נדי נשואין
נערכאות אין כחן יפה לחלות קישור
אישות גמורה מה"מ נגדר אישות ישראל
והיינו לחיוז מיתה ופסול ממזרות בזינה
מ"מ כח הכי נשואין יפה עכ"פ למיחל עלה
גדר קישור אישות דליכא נמי נכ"נ כלומר
נחלמת ליכא נקישור אישות שני קנינים
אחד מה נעשית שלו והאני מה שנלססה
על אחר ולקין קידושין תופסין והנה קנין
האחד נגדר דהיא שלו שייכא נכ"ע ואפילו

נצ"נ וקנין השני איז כ"א נקישור אישות
 ישראל ע"י קידושי תורה והלכך נהי דלחיונ
 מיתה ופסול ממזרות נזינתה נעין דוקא
 קישור אישות ישראל ע"פ קידושי תורה
 מ"מ למתסר נאזהרת ל"ת ועשה משום
 קנין האחד נגדר דהיא שלו שפיר מתסרא
 לאחר והיא ל"ת היא לא תהיה אשת המת
 החולה לאיש זר וגו' כלומר דנאמת נפקע
 ממנה איסור אשת איש גמורה מה"ת נמיתה
 נעלה לעין דנזינתה נשומרת ינס ליכא
 חיונ מיתה ונע"כ דקנין קישור אישות
 מה"ת נפקע נמיתה דנעל ומ"מ אכתי פש
 נזה גדר קנין האחד דהוא קנינו דנעל נה
 וזהו משוי לה נמי זקוקה ליצום ואיסורו
 ע"י קנינו דנעל הוא לא תהי' אשת המת
 לאיש זר ומזה נלמד לכל סוגי אישות דהיי
 דאינס נקישור אישות ע"פ קידושי תורה
 מ"מ איכא נהו איסור ל"ת הנ"ל מה"ת
 ועוד איכא נמי עשה משום ודנק נאשתו ולא
 נאשת נזנרו וללא הגז מכלל עשה עשה
 וכמ"ש תוד"ה לכו"ע וכו' (קידושין יג ע"ג)
 יע"ש ונסתייע לסבדרתו זו מהא דאמר
 נזינות (מ"ד ע"ג ומ"ה) הכל מודים
 נענד וכותי הגז על נה ישראל שהולד ממזר
 מאן הכל מודים שמעון התימני דלע"ג
 דאמר שמעון התימני אין ממזר מחייבי לאוין
 ה"מ מחייבי לאוין דתפסי נהו קידושין אצל
 הכל כתי וענד כיון דלא תפסי נהו קידושין
 כחייבי כריתות דמי ע"כ בגמרא יע"ש
 וא"כ לשיטת הרמב"ם נפ"צ מה' איסורי
 ניהא הי"ג (וכ"ה נפ"א הלכה ד' מה'
 אישות ונזה"מ יע"ש) דנענד ונאשתו ליכא
 לאחר ל"ת דקדש וקדשה שז איזה חייבי
 לאוין איכא נענד עד דע"ז אחר התם
 דהכל מודים דאיכא ממזרות ננעילת ענד
 דמחזקין נל"ת וגם לרש"י מהא דאמר
 גניטין מנ ע"א ונכריותה י"א מלי מאורסת
 מיוחדת ופטר לשיטת אחרים נכריותה שם
 דקרא דשפחה חרופה ר"ל שפחה כנענית
 המאורסת לענד כנעני שפיר תמיה משום
 איזה איסור הוא מזהר על שפחה דמיוחדת

עד דלחיונו משום איסורו זה אשם ונפטר
 דהיא תלקה מחמת עזירת האי איסורא
 ואמנם נסנתה הגאון האדיר זצ"ל הנ"ל
 א"ש דכיון דנכל סוגי קישור אישות ודכ"ע
 ואפי' נצ"נ נמי איכא אזהרת ל"ת לא תהיה
 אשת המת וגו' וגם עשה ודנק נאשתו וגו'
 וכנ"ל זהו נגדר חייבי לאוין נענד ונאשתו
 והלכך שפיר חייב אשם ננעילת שפחה
 חרופה והיא נמי לוקית. וזהו א"ש נמי
 דנפית תולד לאחר ניהא ראשונה יש נה
 ליקוחין ומשום דכיון דהאי ניהא התירה
 לו התורה זהו משוי לה נגדר אישות עכ"פ
 לחלות איסור ל"ת ועשה הנ"ל ושז נריכה
 נמי גט ואפילו קודם ניהא שניה ומשום
 לקוחין יש לו נה דהאי קרא נאמר קודם
 גירות (ושלל כדנרי רש"י וכנ"ל) ומכ"ל
 נסתייע להחלטתו זו דה"ל נשואין בערכאות
 נהי דאינס נקישור אישות מה"ת עפ"י
 אישות ישראל דעיקרן נקידושי תורה מ"מ
 ה"ל עכ"פ נקישור אישות דכ"ע דליכא נה
 אזהרת ל"ת ועשה ומאחי טעמא נמי כיון
 דעכ"פ איכא נה גדר אישות מה"ת למתסרא
 נל"ת ועשה שפיר כה קישור אישות זו אלימא
 נמי להנריכה גט להפקעת קנינו דנעל
 דנזה נגדר ל"ת ועשה וגם דמתסרי נמי
 נקרונים ואפילו ננעל דנלאו האי גט לכ"ע
 מתסרא ומשום ל"ת ועשה וכנ"ל ומ"מ
 לתפיסת קידושין נאחר וגם לממזרות נזינתה
 ולחיונ מיתה ליכא נזה גדר אשת איש מה"ת
 דלחיי נעין דוקא קישור אישות ישראל
 והיינו נקידושי תורה נחלל מתלחא ק"י
 זהו העולם מתור"ד הגאון זצ"ל.

(ב) ודמיה טובא ואלא על סדר דנרי
 ז"ל נחיונרו הנ"ל.

הדא מה שכתב דלפילו לאחר מתן תורה
 נמי איכא שתי קנינים נקישור אישות
 והיינו קישור אישות דשייכא נכ"ע וגני
 נה מכללם וזהו איכא מה"ת ל"ת ועשה
 ועוד קנין קישור אישות ישראל דהוא דוקא
 נקידושי תורה וכנ"ל וזהו ר"ל הש"ס ינמות
 מ"ה גדר חייבי לאוין נענד וכנ"ל ולפי

ועוד לו יהיננא לסנרת הגאון הנ"ל
דחידוש הוא דחידשה תורה דנשפחה
כנענית המיוחדת ליכא מלקות להנא עליה
כ"א אשם ולדידה איכא חיונ מלקות משום
איסור קישור אישות דמזרחין נל"ת אחתי
תמוה דלמה לא ילקה הוא נמי ננא על נת
נח נשואה משום חזרתה ל"ת דקישור אישות
דכ"ע ונאמת לא שמענו כ"א קנאים פוגעין
נ.

ועוד לסנרת הגאון ז"ל הנ"ל דמ"מ ריכיה
גט להפקעת קנינו דנעל נגדר הני
תרי איסורי ל"ת ועשה הנ"ל תמוה כיון
דהני תרי איסורי ל"ת ועשה איכא נכולהו
קישור אישות דכ"ע ואפילו ננ"ל למה דוקא
להפקיע סוג קישור אישות זה נעי גט
נישראל לחוד ונמה כח קישור אישות זו
יפה טפי נישראל מנ"נ ועד דנימא דדוקא
נישראל נעי גט ונהי דנאמת אינה נגדר
אשת איש גמורה מה"ת לחיונ מיתה ולפסול
ממזרות מ"מ אפילו להפקיע קנינו לחוד
ומשום איסור ל"ת ועשה נמי נעי גט משא"כ
ננ"ל ועד לקישור אישות דידהו דלית נהו
נמי הני תרי איסורי ל"ת ועשה לא נעי גט
להפקיע הני איסורי ונאמת הני איסורי
ננ"ל חמירי טפי מנישראל ומשום דנישראל
ליכא נהו חיונ מיתה וננ"ל ועד איכא נהו
נמי חיונ מיתה ומאיזה סברא נימא דלא
נעי גט כ"א ישראל דוקא. ואין לומר דעיקר
גט להפקיע איסור ל"ת דהוא לא תהיה אשת
המת וגו' והו דוקא נמתן תורה נאמר
ואינו כ"א לישראל משא"כ ננ"ל דליכא
נקישור אישות דידהי כ"א עשה ודנק נאשתו
שפיר לא נעי גט ז"א דנאמת סנרת
הגאון ז"ל הנ"ל דהאי ל"ת איכא נמי נעז
ושפחה מהסניר צה הא דאחז"ל (יבמות
מ"ה) דעד הו"ל חייבי לאוין וגם מלקות
בשפחה חרופה ונפרט לאחרים (וכהנא לעיל
יעו"ט) וא"כ שפיר תמוה דכמו דסנרתו
להגריכה גט נישראל להפקיע קנינו נקישור
אישות דהני תרי איסורי ה"ה דלנעי נמי

דנריו חלו נאמת ליכא איסור עענמית הענד
והשפחה כ"א מזד דענד נאזרת ל"ת לא
תהי' אשת וגו' ונעשה ודנק נאשתו וגו'
וא"כ לא משכחת לה האי איסורא כ"א ננא
על נשואה לנעל ולא נפנויה ומשום דנפנויה
ליכא להני איסורי דל"ת ועשה ונאמת
חלשא דהש"ס התם משמע דמייירי נמי
נפנויה ומשום איסור עענמית דהענד
ונמסקנת הש"ס התם (יבמות מה ע"ב)
חור והלכתא נכרי וענד הנא על נת ישראל
הולד כשר בין נפנויה בין נאשת איש ע"כ
יעו"ט נראה דנאמת עיקר שקלא וטריא
דהתם לפסול ממזרות ננעילת ענד וכותי
הוא אפילו נפנויה וכ"א להחלטת מסקנת
הש"ס דליכא נהו פסול ממזרות ומשום
דחייב נגדר תפיסת קידושין שפיר פירש
הש"ס לרבותא דאפילו נאשת איש נמי הולד
כשר וא"כ נמורר משיטת הש"ס דעיקר
חייבי לאוין דנקט נענד וכותי לאו משום
ל"ת ועשה נגדר קישור אישות דהננעלת
להענד והכותי ומשום סנרת הגאון ז"ל
הנ"ל כ"א נאיסור עענמית דרמיה על הענד
והכותי וזה נרור.

ועוד לסנרת הגאון ז"ל הנ"ל דחיונ
בשפחה חרופה ונפרט לשיטת אחרים
(כריתות י"א) עיקר טעמא משום חזרתה
ל"ת ועשה דקישור אישות דכ"ע מ"ש דוקא
דחייבה תורה קרבן דוקא להנא על שפחה
חרופה דכין דעיקר חיונ מלקות דידה לאו
משום נדר דננ"ל אהרתו זו היא מיתתו
ואפילו נאזרת עשה דא"כ לא הי' סני
נמלקות וכ"א דהי"ל לחייבה מיתה וכדין
ננ"ל דנא על אשת חזירו ונע"כ דעיקר חיונ
מלקות דידה מעצירת ל"ת דקישור אישות
(וכסנרת הגאון ז"ל הנ"ל) וא"כ גם
לישראל הנא עליה נמי איכא האי חזרתה
ולמה לא חייבה התורה נמי לדידה מלקות
וכ"א קרבן ועכ"פ נמזיד הי"ל להתורה
לחייבו מלקות וככולהו איסורי דמזרחין
נל"ת.

נט צנ"נ וענד ונחמת גמורא ערוכה (סנהדרין נח ע"ג) ונחמת התרתה משפרעה ראשה נשוק וכו' והנולד להלכה נחמ"ס צפ"ט הלכה ח' מה' מלכים ה"ל בן נח שיחד שפחה לענדו ונח עליה הרי זה נהרג עליה משום אשת חטור וכו' ומלמתי תחזור להיתירה משפרישנה מענדו ויפרע ראשה נשוק. ומלמתי תהיה אשת חטור כגרושה שנט משוייגתה מנינו וישלחנה לעמלה או משתגלה היא מתחת רשותו ותלך לה שאין להם גירושין נכתב ואין הדבר תלוי בו לנד חלה כל זמן שרצה הוא או היא לפרוש זה מזה פורשין עכ"ל יעו"ש ושפיר תמוה כמה כח קישור אישות בישראל (דלינה ע"פ התורה) יפה טפי מקישור אישות דצנ"נ וענד ונחמיר ננט כיון דכולהו בגדר הני תרי איסורי ניהו וכו"ל.

ולכאורה אפשר לומר דטעמא משום דהוינן נספרי דניפת תולר לאחר ביאה ראשונה דעדיין אינה אשתו גמורה כ"א בגדר ביאה דהיתירה התורה ומ"מ נעי נט ומחלי טעמא נמי נקישור אישות דליכא גנה כ"א הני תרי איסורי ל"ת ועשה נמי נעי נט ודוקא בישראל ומשום דעיקר נט ניפת תולר לאחר ביאה ראשונה בישראל נחמיר.

אמנם ז"ל ומחרי טעמי חדא דהיכי מנינו למימר למילף קישור אישות דעמלה ואפילו בישראל להצריכה נט מיפת תולר דהתם גירות הכתוב לקוחין יש לך נה (לסגרת הגאון ה"ל) דמייירי קודם ביאה שניה וחיזוה הוא דחידשה תורה משא"כ קישור אישות דעמלה בישראל דנחמת לא התירה התורה זה נפירוש וכו"ל אכן מסבירא לחוד אמרינן לה ומשום דהו"ל בגדר קנינו כאישות דצנ"נ ומסבירא זו אמרינן דליכא נה נמי הני תרי איסורי שפיר סברא נרורה לומר דלא נעי נט משום דדיו לנא מן הדין להיות כגדון והיינו כקישור אישות דצנ"נ דעיקר דבנן בלשון דדידה כתיב וגם לרבות דמיפת תולר דחיזוה הוא לא גמרינן.

ועוד מעקרא דדינא פרכא כלומר חיזושו דהגאון ז"ל הנ"ל דניפת תולר קודם ביאה שניה נמי נעי נט ומשום דמחזיר נספרי דצריכה נט אף קודם גירות (וכהנולד נהעתקת דנריו ז"ל לעיל מהעתק היטורו סימן כו יעו"ש) נענינוי לא מחמיר דמחזיר הכי נספרי ולדברא מהספרי מחזיר דעיקר נט ניפת תולר הוא לאחר גירות וגם לאחר דכנר נעשית אשתו גמורה נקישור אישות ע"פ התורה דנחמיר"ק (תנא כ"ה פסוק יג) כתיב והסירה את שמתל שניה וגו' ואחר כן תנא חליה ונעלתה והיתה לך לאשה וזה מייירי לאחר גירות וכדלמחר נקישורין (ס"ח ע"ג) והגאון ז"ל נענמו מורה לזה דכתב הכי לעיל (נהעתקת חיזורו סימן כו יעו"ש) ונחר האי קרא כתיב (ס"ח יד) והיה אם לא הפנת נה ושלחתה לנפשה וגו' ועל זה דריש נספרי הכי ושלחתה ננט כדנרי רבי יונתן ע"כ יעו"ש ומהו מחזיר דדוקא נחר דנעשית אשתו גמורה נחמיר מתלחא קניני דקידושי תורה דליכא נמי ניפת תולר וכו"מ"ה הרמב"ם צפ"ט הלכה ו' מה' מלכים (והרבה יש להאריך נח"ש הגאון ז"ל הנ"ל דמהספרי מחזיר דליכא נה כ"א קנין ביאה ויען דאין זה כ"כ נוגע לנד"ד דנשואין בערכאות אכ"מ להאריך בזה). עכ"פ מחזיר נספרי דעיקר נט ניפת תולר נחר אישות גמורה דמה"ת וא"כ אין ראיה מיפת תולר דנעין נט להפקיע קישור אישות דעקרו אינו כ"א בגדר קנינו דנעל לחוד ונזנ תמורה סברת דהגאון ז"ל הנ"ל לתקן נקישור אישות בגדר קנינו לחוד זין ישראל לנ"ג ולבשר דנשואין בערכאות דהיי דליכא נה קישור אישות גמורה מה"ת כיון דלית נהו קידושי תורה מ"מ נעי נט להפקיע קנינו דנעל וכיון דזה נרור דלא נעי נט מחיזה סברא נימא נמי דמתסרי נקרוניס משום קישור האי סוג אישות דעקרו משום קנינו לחוד והנע נעמך אטו צנ"נ מתסרי נקרוניס מחמת אישות נחמירא נלא נט וה"ה נקישור אישות בישראל דעקרו נספרי קנינו וכו"מ צנ"נ נמי

אין כקן יפה עפי מנ"ל דלתסרי נקרוניס
כיון דנלמח לא נעי בט חי נימל כסנרת
הנלון ז"ל נשואין בערכאות וכ"ז נרור
מסנרל.

וביותר תמור סנרתו דנישרלל נמי איכא
קישור אישות דנ"ל דלתסר נתר
ונכלל קישור אישות דנ"ל דלתסר נתר
איסורי דל"ת ועשה כיון דנלמח סנרתו
דנשואין בערכאות אינה נגדר לשת איש
גמורה מה"ת ומשום דלא למריק נזה סנרל
חוקה אין אדם עושה בעילתו זנות
(וכאועתק מחיבורו סימן כו לעיל) שז
מחירה טעם וסנרל לומר דנקישור אישות
בערכאות דיתסר אפילו משום קנינו דנלמח
סנרל נרורה לומר דזהו מהני דוקל ננ"ל
ומשום דנניה לא חידשה תורה מלות קנין
קידושין נחד מתתלל קנינו משל"כ נישרלל
דנתנה תורה ונתחדשה הלכה מלות קנין
לשה נקידושין דוקל שז למריק דהל נהל
תליא כלומר דקנין אישות אפילו לנעלה
נגדר שלו לחוד נמי תליא נחד מתתלל קנינו
דקידושין דנעשית אשתו גמורה מה"ת ונל"ז
אין קישור אישות דידהו יפה אפילו לנגדר
קנינו דנעל לחוד דנימל דחל עלה נדר אישות
נ"ל דלתסרלל משום הני תרי איסורי ל"ת
ועשה דליכא נקישור אישות דנ"ל ומ"מ לא
שיך נזה לומר מי איכא מידו דלישרלל
שרי ולעונד כוכנים אסור כלומר דנעונד
כוכנים איכא חיוב ואיסור נקישור
אישות דידהו לחוד ונישרלל נקישור
אישות כזה ליכא איסור ומטעמא
דפטורו נזה הוא משום נדר מלוה דנעי קנין
קידושין דוקל וכת"ש תור"ס ליכא מידו
וכו' (סנהדרין נט ע"א) ח"ל ליכא מידעם
דלישרלל שרי נגדר שהוא מלוה לישרלל לא
למריק הכי העבו"ם ששנת חייב ולישרלל
מלוה וכו' עכ"ל יע"ש ונלמח אפילו
מכל הני דוכתי דנעתייע הנלון ז"ל הנ"ל
דנקישור אישות שלא ע"פ התורה נמי איכא
גדר אישות עכ"פ לקנינו דנעל דלתסרלל נתר

איסורי ל"ת ועשה וכנ"ל אין להסתייע כ"א
לנ"ל והיינו מהל דלמור צינמות (מה ע"ז)
דענד הו"ל חייני לאוין וכן משפחה חרופה
התם מיירי דוקל ננ"ל ומשום דנהו לא
נתנה תורה ואין רחיה לישרלל וכנ"ל
ואפילו מיפת תולר דמיירי נישרלל וקודם
גירות נמי אין רחיה ומשום דניפת תולר
התירה התורה נפירוש קנין ביאה וחידוש
חידשה תורה ולא דגרה תורה אלא כנגד
ינ"ה"ר ואין מהתם רחיה לישרלל דנניה
נתנה תורה ונתחדשה הלכה קידושין ע"פ
התורה ומנ"ל דנקישור אישות שלא ע"פ
התורה דחל עלה אפילו אישות כל דהו
דלתסרלל אפילו נלמחרת ל"ת ועשה כיון
דלסנרתו לא למריק הלי חוקה אין אדם
עושה בעילתו זנות נשואין בערכאות
וכנ"ל.

ג) ובעיקר חידוש דנאישות נ"ל וענד
מלנד עשה ודנק נלשחו
וגו' איכא נמי ל"ת לא תהיה אשת המת
וגו' ומשום הל דלמור צינמות (מה"ה)
דנענד איכא ה"ל וגם משפחה חרופה
(וכאועתק מחיבורו סימן כו לעיל) דלשיטת
הרמנ"ם דנענד ושפחה ליכא ל"ת דקדש
וקדשה ונע"כ דליכא הלי ל"ת דחידש הנלון
ז"ל הנ"ל. לע"ד נמחכ"ת ז"ל זה אינו
ומטעמא דהל דנקט הש"ס חייני לאוין אין
כוונת הש"ס לומר (לפי שיטת הרמנ"ם)
דענד הו"ל חייני לאוין ממש כ"א כוונת
הש"ס לומר דלע"ד דלמור שמעון התימני
אין מתור אפילו מחייני לאוין וא"כ מכ"ס
נענד דאינו אפילו חייני לאוין מסנרל
הנרורה דלא להוי מתור מענילתו מ"מ כיון
דאינו נגדר תפיסת קידושין שפיר נהי
דליכא ניה ל"ת מפורשת דינו לפסול ממזרות
כחייני כריתות וכעין שכתבו תוד"ס קסנר
וכו' (יצמות טו ע"ג) ח"ל וא"ת נלמח
מענד הוי מתור דנענד איכא לאו אלא מכותי
אמחי הוי מתור נ"ל שז שס גזרו ומדלורייחל
ביאת היתר הוי וי"ל לע"ג דביאת היתר
היל מדלורייחל ננעמל מ"מ כיון דלא תפסי

יעו"ש ושון ח'ין לתמוה צמה שגזרה תורה ח'יוב מלקות נשפחה חרופה כ'יון דנעכו"ס כה"ג היתה ח'ינת מ'תה וכנ"ל ושון ח'ין מהתם רח'ה לומר דנקיטור ח'ינות דעלמא שלא ע"פ התורה ח'יכל נמי ל"ת וכנ"ל.

(ד) זב"ש עוד הגאון זל"ח ל וכן מוכה נחוספתא סוטה פי"א דלחמ שס דנשואין ג"כ ל"ה גמורים ור"ל כמ"ס דרך לקנין ולא לגדר אשת ח'יש ואין צניה ממזרים וכו' עכ"ל וכהנזל דהעתקה מח'ינורו סימן כו לעיל יעו"ש דנריו אלו תמוהין מאוד ובהקדם הא דתניא נחוספתא (סוטה פי"א הלכה ט) שאלו תלמידיו את רבי יוסי האיד נשא דוד אמות לאתר אחר להן לאחר מיתת מירנ נשאה רבי יהושע בן קרחה לומר שלא היו קידושי קידושין גמורים שנאמר (שמואל ב ג) תנה את אשתי את מיכל אשר ארשתי לי וגו' כשם שלא היו קידושין קידושין גמורים כן לא היו נשואין גמורים נשואין גמורים וכו' ע"כ יעו"ש וכיון דמהאי חוספתא נסתייע הגאון זל"ח הנ"ל דא"כ נמי סוג נשואין דהלוקין לתרי סוגי והיינו סוג נשואין גמורין המה משוי לה בגדר אשת ח'יש גמורה לכולהו מילי ואפי' לח'יוב מ'תה ופסול ממזרות צ'ינה ועוד סוג נשואין דא"כ נמי גמורין והיינו דא"כ מועילים כ"א לקנין ולא לח'יוב מ'תה וממזרות וא"כ כ'יון דלסנרתו נסוג קנין נכלל ממי ח'יסור קרונים ולא לח'עט ח'ינות מסוג קנין כ"א מ'תה וממזרות וכנ"ל דהר"א קאשיא לדוכתה היכי נשא דנך מיכל דנאי דלא היו נשואין גמורים הא כ'יון דהיו עכ"פ נשואין בגדר קנין וכמ"ס הגאון זל"ח וכנ"ל שזן א"למי נמי לאיסור קרונים וכמ"ס הגאון זל"ח צענזו נסוף סימן כ"ו ח"ל לכן נקיטור כך דכיון דיש לו צה גדרי ח'ינות אי אפשר להתיר קרונים וכו' ועוד נסוף סימן כ"ז ח"ל א"ל גודלי אסורה נקרוני כדון וכו' וכהנזל לעיל דהעתקה מח'ינורו הנ"ל ונאמרת הוא פליאה עומה זולת דנימא דנסוג נשואין ח'ינם גמורין

צה קידושין היו ממזר וכו' יעו"ש היטע ושון מהתם (ינמות מה) ח'ין רח'ה לשיטת הרמז"ם דנח'ינות צ"נ ח'יכל ח"ל דנימא להידוש סנרתו דהנאון זל"ח הנ"ל דזהו לא תהיה אשת המה וגו' (וכפי"מ דהנזל לעיל חות ה' יעו"ש) וגם לרבות מהא דניטין מ"ג צמ'יחדת שפחה כנענית ונפרט לשיטת אחרים (כר'יתות יא) דמזוהר וגם היא לוקה (וכהנזל מח'ינורו סימן כ"ו לעיל) נמי ח'ין הכרה לומר משום ל"ת לא תהי' אשת המת וגו' דנפשיטות נ'חא דנאמרת ח'יכל עכ"פ עשה ודנך נאשחו וכמ"ס תוס' קידושין יג ע"צ (וכהנזל לעיל חות ה') ונחוד"ה פרט וכו' (סנהדרין נג ע"ג) ח"ל פרט לאשת אחרים. והיינו עכו"ם וקמ"ל דח'ין ח'ינות לעכו"ם ח"ע"ג דח'ין מ'תה ולאסרה ח'יסורא מ'תה ח'יכל מדא'ינטריך למ'ישרי יפת תואר דדרשינן צפ"ק דקידושין (כל ע"ג) אשת ח'פילו אשת ח'יש עכ"ל יעו"ש ומכ"ז מוצא דעכ"פ נקיטור ח'ינות דצ"נ ח'יכל עשה וח'יסור תורה ושון ח'ין לתמוה דחידשה תורה דנציאת שפחה חרופה ח'יני הנזעל קרנן ולא פש תו כ"א ח'מיהתו ועי"ז הוכחתו דלמה היא לוקה היכן היא האזהרה (וכהנזל לעיל מח'ינורו סי' כו יעו"ש) ג"ז נפשיטות נ'חא ומשום דנאמרת צנת נה כה"ג היתה ח'ינת מ'תה אם היתה יד'ינו תקיפה דומיא דצ"נ שגא על אשת ח'ינורו דלזהרתו זוהי מ'תתו ונכני ח'יני ח'ין ח'ילוק צין צ"נ לנת נה דהשוו כולן לח'יוב מ'תה מחמת אזהרה לחוד דא"כ מדינא הוא דנימא דשפחה חרופה תח'יני מ'תה ומשום דנאי דהנזעלה דישאל הוא ח'ין ח'יננו כ"א קרנן מ"מ היא מח'ינת מ'תה ומשום דגם עלה רמ'יא האי אזהרה ודנך וגו' ולאסרה זוהי מ'תתה וכ"א משום דנאמרת נאי דל'ינ ככלל ישרא'ל מ"מ ינחא עכ"פ מכלל עכו"ם וכמ"ס הרמז"ם צפי"ג הלכה י"א מה' ח'יס"צ ח"ל העבדים שהט'ילו אותם לשם עבדות והנזלו עליהם מנזות שהעבדים ח'ינים צה ינאו מכלל העכו"ם ולכלל ישרא'ל לא נאו עכ"ל

ידע שטענע קידושין לא היה שזה פרוטה
ולנסוף נודע לו עכ"ל יעו"ש וכ"ל לא דמי
כלל לנשואין בערכאות וכדניארתיו כ"ל היטב
לעיל סימן י"ג אות ו' יעו"ש היטב.

(ז) והנה לפי כל המנהג דעיקר הידוש
הנאמן האדיר ז"ל הכ"ל
דקישור חיות נשואין בערכאות דלריכה גט
ולמתסר נקרונים הוא משום ל"ת ועשה
דאיכא נכולה קישור חיות דעלמא נז"נ
ולא משום חוקה דאין חסד עושה נעילתו
נעילה זנות ועי"ז הו"ל ציהא לשם קידושין
ונעשית חשת איש גמורה מה"ת דז"ה
דנאמת לא חל עלה גדר חשת איש גמורה
מה"ת לחיות מיתה ולפסול ממזרת צניעה
וכהנצל לעיל (אות ח') ונהעתקה מחיבורו
סימן כ"ו יעו"ש וד"כ לפי"מ דנארתיו
סתירת הידוש ז"ל הכ"ל נהני תרתי כלומר
דנאישות נז"נ ליכא אום ל"ת כ"ל עשה
ודנק לחוד ונקישור חיות דישאל שלל ע"פ
התורה ליכא ממי אפילו האי עשה וד"כ
אז לכאורה ליכא כלל קישור חיות
נשואין בערכאות בישאל ומוותרת נלא גט
ונושם דה"ל כזנות נעלמה וכההלסט יחזקאל
אנראמסקי וכהנצל לעיל (סימן י"א)
יעו"ש.

ולקישווא דמלתא ז"ל ולא זו דמה שכתב
יחזקאל אנראמסקי להתיר
לגמרי נלא גט נשואין בערכאות
דנריו נטלין ומנוטלין כעפרא דלרעה והמה
אינם נורות כ"ל המורות אף זו דמה שכתב
הנאמן האדיר ז"ל הכ"ל דנאי דנעי גט מ"מ
אינה גדר חשת איש גמורה מה"ת לחיות
מיתה ולפסול ממזרות צניעה דז"ה וד"ו
להעלות על הדעת ולומר הכי ומשום דנאמת
איכא נשואין בערכאות קישור חיות
גמורה מה"ת ואפילו לחיות מיתה ולפסול
ממזרות ולמתסר נקרונים ולהנריכה גט
וכדניארתיו כ"ל לעיל (סימן י"ג אות ח')
עד אות ט' ועד ככלל יעו"ש היטב וכ"ל
נרור ונכון נכ"ד.

איכא ממי תרי סוגי סוג נשואין להנריכה
גט לחוד וממילא למתסר ממי נקרונים וסוג
נשואין למתסר על הארים להוד נגדר ל"ת
ועשה ונשואין שאינם גמורין נמירצ היו סוג
נשואין למתסר על הארים להוד ולא נגדר
גט וחיסור קרונים זה דחוק ונאוד דל"ל
כלל נחידוש ודננצל מלשונו ז"ל דכתב ח"ל
לכן נקדיר כך דיון דיש לו נה גדר
חיות א"ל להתיר קרונים ואם נתפרדו
נריך גט וכו' עכ"ל (וכהנצל לעיל נהעתקה
סימן כ"ו יעו"ש) משמע להדיא דעיקר
היסור קרונים וגם הנריכה גט תליא נמה
דיש לו נה גדר חיות והיינו קנינו לחוד
דעי"ז מתסר לאחריים נגדר ל"ת ועשה לפי
סנרתו וד"כ מלי תשונתו דרני יחשע נן
קרהה דאינם נשואים גמורים הא מ"מ
מתסר נקרונים.

(ח) וב"ש עוד ח"ל ועי' בתוספתא ינמות
פי"א דאם נשאה נעטות דהוי
סנור שאשתו אחותה מתה והא"כ נודע
שהיתה חיה והא"כ מתה נריך שינצל מפורש
לשם חיות ע"ש עכ"ל (וכהנצל לעיל
נהעתקה מחיבורו סימן כו יעו"ש) אין ממה
שכתב סתירה למה שכתבתי (בסימן י"ג אות
ו') דנשואין בערכאות הו"ל חשת גמורה
מה"ת ואפילו ננעילה נסתמא דז"ה ומשום
דכפית"ם הנאמן ז"ל מודה דנדינא דהרמז"ס
נפ"י הלכה י"ז מה' גירושין נמירצ אשתו
והר ננעלה נפני עדים דנעשית נזה אשתו
גמורה מה"ת ואפי' ממי נסתמא וכהנצל לעיל
נענתקה מחיבורו (סימן כ"ו) יעו"ש ונאמת
כפי"מ ננררית לעיל (בסימן י"ג אות ו')
נשואין בערכאות טפי נגדר נעילה לשם חיות
גמורה ננעילת אשתו גירשה ונאמת דינא
דחוספתא הכ"ל ננשא נעטות דנריך שינצל
מפורש לשם חיות דמילא לדינא דנית
שמואל (אהע"ז) סוף סימן ל"א אות כ"ג)
על מ"ש הרמ"ה שם ח"ל אנל נמקום דאיכא
למטעי נריך קדושין אחרים עכ"ל כתב ע"ז
הנ"ש ח"ל נמקום דאיכא למטעי היינו דלא

מלואים לסימן יא.

שמו

(יחזקאל אצראמסקי) שיקר ושינה גאולתו
נתרתי חלל דחניצורו כתנ ח"ל וסבל
האמור משמע לכאורה שיש להתיר
בלי גמ עב"ל (וכהונא נהנתקת חיטורו
נפנים סימן יא יעו"ש) ונאמת צעת זהופים
זה כנר היתה נשאת חלש עפ"י התירו
לחוד וכלי שום חלש ומתן נהלכה זו עס שום
אחד מהרננים דפה. וצויתר מזה לאחר דרז
אחד בקבלת חיטורו הנ"ל דלחלו לו הלך אליו
לשא ולתן עמו צוה השיב לו כי המשא ומתן
צוה הוא ללא תועלת ומשום דכנר התירה
וגם נשאת ע"פ התירו וכ"ז הניד לי הרב
(ומפני פקוק נפש דקיפות פרנסתו נלטויתי
לנלי להזכיר שמו) ההוא דהוא גברא מהימנא
ויר"א.

ועוד דכ"ע ידעי וגם לרבות המסדר
הקידושין (והוא ש"צ נפה לונדון)
דהזוג הנ"ל דרו ציחד שנה וחצי בדירה קצוה
כאורה כל ארעא והאי גברא (יחזקאל
אצראמסקי) הדפים (דזהו כאומר לאלפי
אלפים אנשים) ופרסם שקר גמור בלי שום
נושה מלפרסם מלי דכדיני דשקירותם גלוייה
וידועה לכ"ע ונאמת הרב הנ"ל וגם לרבות
המסדר קידושין צעת זהופיע למרשא עיניהם
חונרת הנ"ל גמלי דכדיני אלו נשתוממו
מגודל שקריו צוה וכפי"מ דהגיד לי הרב
הנ"ל ונאמת כ"ז נאה ויאה למי דהוא חנר
להמכוים ומכהנים צתור כ"ד דפה לונדון
דכולהו כהדי כזננים ושקרנים גמורים
נינהו (בלי שום נוסה) ואפילו נמלח
דשקירותם מצוררת ומפורסמת לכ"ע וכידוע
כ"ז להמכיר טנעם ומהותם וכדפרסמתי
מיעוטא דמיעוטא משקריהם נקוטטרם מרר
דרבנן הגלוי לחיטורי מראה כהן תנינא
יעו"ש

א) והנה לאחר גמר הדפסת חיטורי זה
נודע לי מפי רב אחד (דנופל
דעונדל צישא נהתרת אשת איש ננשואין
מהלכות מדינה דהונא נפנים סימן יא ידועה
לו היטב) פעולת רשע נתרתי לריעותא.

חדא דהאי חונרת נשירותא ולשת איש
ננשואין מהלכות מדינה בלי נט
(דהועתק נפנים סימן יא) נדפס לאחר דכנר
נשאת עפ"י התירו דהמניא וכתנ דחיטורו
הנ"ל.

ועוד עיקר יסוד להתירו משום דלא דרו
הזוג כ"א חתשה שנועות נדירת
ערלי ונסיירונין והיינו ג' שנועות דרו צנית
מלון אורחים (הוטיל נלע"ז) נפה לונדון
ונהפסק שזה שנועות דנתפרדו הזוג הנ"ל
חרו להיות דרים שני שנועות צנית מלון
אורחים (הוטיל נלע"ז) צעיר מנשסתר
(וכהונא כ"ז נהנתקת חיטורו נפנים סימן
יא יעו"ש) כ"ז שקר גמור ומפורסם ומשום
דנאמת דרו הזוג הנ"ל משך שנה וחצי כדיוק
ונדירה קצוה כאורה כל ארעא והגם דנאמת
אין שום כ"מ דאפילו ציחד צעלמא אחר
נשואין הללו נמי אשת איש גמורה היא
(וכנציארת נפנים סימן יג ממקור הש"ס
והפוסקים יעו"ש היטב) מ"מ האי גברא
(יחזקאל אצראמסקי) צוה שקר גמור זה
דלפי דעתו הנפסדה יוכל להמניא צוה יסוד
להתירו ונאמת פעולתו צהני תרתי לריעותא
דשקרותן מנוררין ומפורסמין מולין אותו
אפילו מנדר חנושי ומשום דמוסכס נה"ל בלי
שום חולק (ר"ה כנ ע"צ ונכמה דוכתי
יעו"ש) דמלחא דענידל נלנויי לא משקרי
אנשי ומכ"ש נמלחא דכנר מצוררת ומפורסמת
וגלוייה לכ"ע דלא משקרי אנשי והאי גברא

המורגל נעוה"ר) והמה מכשילין הרנים נרור
דנדיהו לא שייך האי טעמא.

ועוד דנאמת כיון דמכשילין הרנים נכל עת
ונכל שעה פעם נשונג לחסרון ידיעתם נרור
וסקרותם ופעם נשונג לחסרון ידיעתם נרור
ופשוט דהמה נכלל מ"ש הרמז"ס (דמקורו
ירושלמי מ"ק פ"ג) וז"ל אלא א"כ עשה
כירצעם בן ננט וחנניו עכ"ל דנאמת פרה
נעריות הוא ממש כפרצה ע"ז ועוד חמירא
מע"ז נגדר מעוות לא יוכל לתקן וכדנתן
(חגיגה ט ע"א). איזהו מעוות שלינו יכול
לתקן זה הנא על הערובה והוליד ממנה ממזר
וכו' יעו"ש ומכ"ז נרור נלי שום אל ספק
לזריכין נדוי וכנ"ל והנס דמדינא דתורה
כפי"מ שטורה רבינו **סעדיה גאון** אלו היה
רשות מהממשלה יר"ה רמאי חיונא לנדות
ולאחר ולקלל להמכונים נ"ד דפה לונדון
ונפרט להמחיר הראשי (יחזקאל אנרלמסקי)
אך אין הרשות נעוה לזה עכ"ל ידעו
כולם כאלה כי החטא כרוך נעקבם והאלקים
ינא נמשפט וכמ"ש החתם סופר ז"ל (הונא
נפנים סימן ה יעו"ש).

ג) והנה נמשנות הגאונים הכ"ל (דהונא
נלות הקדום) נפרק שצעה
ועשרים (אות קע"א) כתוב וצוה"ל כתב
רבי שרירא האורג נפש במן הזה אין זידינו
לעשות לו מלומה לא להורנו לא לחוננו ולא
להנלותו אלא לימנע ממנו שלא להסערב עמו
ואסור להסתכל עמו ולהסתכל נדמותו אסור
להסתכל נדמות אדם רשע ופסול לכל. עדות
שנעולם עכ"ל יעו"ש. מנודר דעת רבינו
שרירא גאון דנרשע כזה דהרג נפש נהי
דאין זידינו הכה והרשות לעשות לו מלומה
וכראוי לו מדין תורה ע"פ נ"ד מ"מ הוא
מוחרם ומנודה ממילא ומעלמו עד דאסור
להסתכל עמו ולשילי להסתכל נדמותו ומשום
דאסור להסתכל נדמות אדם רשע וכנ"ל
ושון לפי"ז הדנר ק"ו דמה נהרג נפש

ב) והנה מלמד מה דנרתי נחינורי
מראה בהן תליתאה (סימן
קטט יעו"ש היטב) דהמכונים ומכונים כעת
נחור נ"ד דפה לונדון פסילים נמורים מה"ת
ניסהו ולא זו לעדות ולשנועה כ"א אפילו
לזירוף למלתא דקדושה דנעי עשרה ושלשה
וגב לרנות מה דנארתי (נפנים חינורי זה
סימן י אות ה יעו"ש) דהמה נגדר עול שנוי
ומשוקן חרם תועבה ומקורו מהספרי יעו"ש
מלאתי נמשנות הגאונים (ומכונה מפתח
למשנות הגאונים ונדפס נצערלין נשנת
תרנ"א) דכתב שם נפרק עשרים וארבעה
וה"ל רבי **סעדיה** הועלה מאפריקא לפאר
מקום מקדש תורת ישראל וכו' וכו' נדון
אחד שהקילו נחמור אשת איש אחר שהאנשים
שהיו שם נשעת שידוכין לזריכין נדוי עכ"ל
יעו"ש והדנר קל וחומר בן גנו
של קל וחומר דמה אנשים ללא עשו שום
פרץ נאסור וכ"א דהיו נשעת השידוכין
לאחר דמה איסור עבדו וזה ומלמד דנענמן לא
ענדו איסורא גם נעלם השידוכין ליכא איסור
כל כך דוקא נקידושין איכא ל"ת (קידושין
ב ע"ג) ומ"מ כתב ראש הגאונים רבינו
סעדיה גאון לזריכין נדוי ומכ"ש המתירין
להנשא דנענמן עשו עזירה חמורה נעלם
והיינו נשואי אשת איש דהו"ל ניות עזירה
חייבי מיתות נ"ד והאי עזירה עשו נעלם
ומשום דנדינורם (הוראה להתר) אלתעניד
מעשה פשיטא דנעו נידוי ונאמת אין זה
נכלל מ"ש הרמז"ס נפ"ז הלכה א' מה'
תלמוד תורה וז"ל חכם זקן נחכמה וכן נביא
או אב נית דין שסור אין מדיין אותו
נפרהסיא לעולם אלא א"כ עשה כירצעם
בן ננט וחנניו וכו' עכ"ל יעו"ש ומתרי
טעמי הדל דזה דוקא היכא דנאמת המה או
נגדר חכמים הראויין למינוי דיהוה או חכם
זקן נחכמה וכמדויק נלמא דהרמז"ס
משא"כ היכא דלינס כלל נגדר ת"ח וכ"א
נשתדלות נחמנו ע"י ריקן דעת (כפי

אחד דינא הכי מכ"ש נהרינת ורניחת רנים
וכעין הכי רשעים נמורים ומכללם המכונה
הנאקח האמתי (ז"ל המוטעה) יחזקאל
אנרמסקי הנ"ל המכהנים נחור ז"ד דפה
לונדון דמלנד גודל שקרומם והוראתם שלא
נקדושה עוד הרבו להחיר אשת איש לעלמא
בלא גט וכנ"ל דזהו גדר רניחה נמורה דמלנד
דלח"ל (שבת לג ע"א) צעון גלוי עריות
וכו' גלות נא לעולם ומגלין אותן ונאין
אחרים ויושנין נמקומן וכו' עוד לח"ל (שם)
צעון עיני ועוות וקלקול הדין חרצ וניזה
רנה דנדר ונזורת נא וכו' ופירש"י ח"ל
עיוות הדין שמעותין אותו מזידיס: קלקול
הדין שלא היו מתונין זו לעיין כל
זרען ונתקלקל מאליו: חרצ וניזה רנה
וכו' דכתיב נקם נרית וחין נרית
אלא תורה דכתיב אם לא נריתי יומם
ולילה והגית זו יומם ולילה וכתיב חרצ
ועל ידי חרצ דהיינו משלחת גירוי מלחמה
הניזה נחלה וכתיב ושלחתי דבר הרי דבר
וכתיב נשגרי לכם מטעם לחם הרי
נזורת וכתיב נסוף כל הקללות יען
וניען משפטי מלחם הרי עינוי ועיוות
וקלקול נכלל עכ"ל יעו"ש ולפי זה
כיון דכולהו כהדדי מחסרי תורה
נינהו ואינם ראויין להוראה נרור דהו"ל
נגדר עוות הדין וכדפירש"י ח"ל שמעותין
אותו מזידיס עכ"ל וכדלמך ננ"מ (ז"א
ע"ז) שנגות נעשות להם כזוטות יעו"ש
ופשרת דהמה נמי נגדר הקלול הדין
וכדפירש"י ח"ל שלא היו מתונין זו לעיין
כל זרען ונתקלקל מאליו עכ"ל יעו"ש והיינו
דהדפיס האי טעם נגדר (יחזקאל אנרמסקי)
חונרת להחיר אשת איש נמורה מה"ת בלא
גט ולא היה מתקן ליינען עס ת"ח נזה
ונצחת נמרח ערובה היא (סנהדרין ז ע"ז)
רצ הונא כי הוא אחי דינא לקמיה מיכניף
ומייתי עשרה רבנן מצי רצ אמר כי היכי
דלימטייה שינא מכשורא רצ אפי' כי הוא
אחי טריפתא לקמיה מכניף ומייתי להו

לכולהו טנחי דמתא מחסיא אמר כי היכי
דלמטיין שינא מכשורא ע"כ ופירש"י ח"ל
דמטיין שינא מכשורא שיניענו נסורת קטנה
מן הקורה כלומר אשם נטעה ישתלב
העונש צין כולנו ויקלו מעלי וכו'
טנחי נקיחין נטריפות עכ"ל יעו"ש
והנדר ק"ו צ"ז של ק"ו דמה
רצ הונא ורצ אפי' גדולי האמוראים דר"ה
ממלא מקום רבו רצ (דנחל הוא ופליג) ורצ
אפי' דסידר לתלמוד צנלי ומ"מ היו מיראי
הוראה לסמוך על דעתם אחר ואלו נדינא
נעלמא ונטריפות ולא נזשו להנטרף להוראתם
קטני ערך אשר אין נחס שום שיווי וערך
למעלתם הגדולה דהא ר"ה מיכניף לתלמידי
הישיבה ומכ"ש רצ אפי' מלנד גדלו נחורה
לח"ל (גיטין נט ע"א) דמימות רצי עד רצ
אפי' לא מצינו תורה וגדולה נמקום אחד ומ"מ
להורות נטריפות הכניף נמי לכולהו טנחי
דמתא מחסיא והיינו הקצנים דמוכרים נשר
ותקן (קידושין פ"ג ע"א) כשר שנטעמים
שוחטין של עמלק יעו"ש מ"מ כיון דנקיחין
נטריפות לא היה רצ אפי' נזש להכניף אותם
ולהתייעץ עמהם ומכ"ש צענין עריות
דחמירי טונא נאסור חמור עצמית דחיונו
מיתת צ"ד וגם לנצות מוזרים נישארל
פשיטא דמי אשר שחץ יראת ד' נגוע צננו
דלין לו לסמוך על דעתו לחוד אפילו הייתה
גדולה ומכ"ש האי נגרה (יחזקאל אנרמסקי)
נצחת איכא נפה לונדון אנרכים אשר המה
רוכלים מחזירין נשוקין ונרמנות אשר
פרנסתם נזדחק אשר קטנם ענה ממחניו
וגם לנצות רננים נרור דלולא מיטות שכלנו
(וכמנזר מרופי דרשמו נסמא נער העברי
(דזאליס קאלענדז' צלע"י) דהונא צננים
סימן י אות יא) דהיה מתייעץ עמהם ולא
היה סומך על דעתו הנפסדה לחוד נאסור
ערות ההמורה נצחת עיקר התירו נה
דהדפיס נצחה שער חיוורו הנ"ל נזה"ל
שאלה ותשובה להלכה למעשה מבית
דין צדק לונדון והמדינה ערוכה וסדורה

על ידי הגר"י אהרמסקי עכ"ל ומזה משמע דהתירו זה הוא בהסכמת כל הדיינים דמכהנים נחור נ"ד לזק דפה לונדון והמדינה מ"מ תפוס לשון אחרון כלומר דכל עיקר תשונה זו דמפסה נחוצת דערוכה וסדורה ע"י הגר"י אהרמסקי להחיר אשת איש נכשלי ערכאות הוא ע"פ דעתו הנפסדה של יחזקאל אהרמסקי לחוד ומשום דליכך כולהו חזריו דמכהנים נחור בית דין לזק אינם כלל נגדר בני תורה (כ"א נגדור סודר ומורה) ועיקר חכמתם להטיף נשפת אנגליה וככולהו תלמידי הסומא נער (סעמיאלר נלע"ז) ושון התירו הוא ע"פ דעתו הנפסדה לחוד ונאלמת כל התירו נזה הוא צורות וחמורות וכדנאחתי נפנים (סימן יב יג) יעו"ש היטב ומכ"ז ברור נלי לל ספק דהו"ל רוצה כללי לכולי עלמא ונהי דלין זה כ"א גרמא מ"מ נרניהה לין שום נ"מ זין ענדו נידים תגרמא נעלמא וכדלמחר ננ"ק (קיט ע"א) ולמחר (שמולא נ' כא) אל שאלו ואל בית הדמים על אשר המית את הנגעונים וכו' וכ"ת ה"מ היכל דקעניד נידים אלל גרמא לא ת"ש אל שאלו וכו' על אשר המית את הנגעונים וכי היכן מזינו שהרג שאלו את הנגעונים אלל מתוך שהרג נז עיר ההנים שהיו מספיקין להן מים ומזון מעלה עליו הכתוב כאליו הרגן ע"כ יעו"ש וכיון דמנואר דשיטת הש"ס הוא ומקרא מפורש דדגרי קבלה ומפי הקצ"ה נעמא דלפילו בגרמא נעלמא להחסיר פרנסת אדם הו"ל רוצה גמור מכ"ש וק"ו נ"ג של ק"ו נגרמת רניהה גמורה והיינו כפי המוסכם נח"ל שנת (דף ל"ג ע"א) דנעון עוות וקלקול הדיון חרג נל לעולם (וכהנצל צלריכות לעיל) ברור דהו"ל רוצה גמור ונאלמת מלמד כ"ז גמי הא קיי"ל המתטילו קשה מהורגו וכדנתיא נספרי (תאל פסקא קיי) והוצא נגש"י (שם כג פסוק ט) יעו"ש.

וביותר נהתרת ערוה דמתטילו נחטא דהו"ל מעוות שאליו יכול לתקנו ואם נהוליד חד ממזר תנן (תנינא ט ע"א) דהו"ל מעוות שאליו יכול לתקנו ונהי דנאלמת לין זה כ"א נעמאיתו דהממזר לחוד דכיון דידוע הוא ליכא תשאל דישא נת ישראל וירצה ממזרים בישראל ומכ"ש וק"ו נ"ג של ק"ו נמתטילו להרנות ממזרים בישראל דע"י התירו זה כ"ע יסנרו דנניהם כשרים נינהו ונאלמת לאמתו ממזרים גמורים נינהו ומכ"ז ברור נלי לל ספק דהלי טמא נברא יחזקאל אהרמסקי הו"ל חוטא ומתטיל הרצים (וכירנעם נן ננט נשעתו) וברור ופשוט נלי לל ספק דהו"ל נגדור דלמ"ל המחטאיו קשה פהורגו.

ועוד למ"ל (קידושין יג ע"א) וקאין לעולם יותר מדור המצול וכו' ופירש"י וז"ל קשים לעולם דיינים כמורים הוראה נעריית ולינס נקליין יותר מדור המצול עכ"ל יעו"ש. ונאלמת לאמתו ברור נלי שום לל ספק דלולא נאלמת כופר גמור הוא נחורת משה ומכ"ש נחורת רניהה ורנ אשי וכפי המנואר מדופי דרשתו ננית הסומא נער העברי דפה לונדון (דשולאיס קאלעדזש סעמיאלר נלע"ז) לא מללו לנ להחיר אשת איש גמורה נלי גט אפילו אם היה לו ראיות ברורות ומפורשות נלי ברור הלכה ממורה זו עס הרצה ת"ה מפה ולפילו לפי דעתו הנפסדה דמוצר דכל הת"ה והרננים דפה מדינת ענגלאנד כלין וכאפס ננגדו והוא הו"ל נצוג זה כעין זקן ולינו לפי כנדו להתייען עס כל הת"ה דמדינה זו וכולם מוכרחים לנטל דעתם וסנדרתם עג גלון התורה והסכמה כמוהו עס כפי דופי דרשתו (ננית הסומא נער העברי דפה לונדון דהוצא נפנים סימן י' לות יא יעו"ש) יכול הוא ג"כ לחלוק ת"ו על משה רבינו מ"מ כל הרננים הת"ה דפה נידת לין כהם יפה לחלוק על דעתו (המטונפת והמוסרת)

כללן של דבר מכל מה שצאתי מנור
 נלי שום כל ספק דמלנז
 דהמכונה (נפי ריקי דעת ותכמים להרע)
 רנינו הגלון האמתי (ונאמת לאמתו הוא
 גדר הגלה והגלון המוטעה) הוא עם
 הארץ ואין לו יד נהוראה כלל וכלל
 (וכדנצירתי נפנים סימן יג יג יעו"ש)
 הוא נמי פסול להוראה וגם לרנות לכל דבר
 שנקדושה ומתרי טעמי.

הדא מדינא דרבינו סעדיה גאון
 (דהונא נאות הקדוש) ומדינא
 דרבינו שרידא גאון (דהונא לעיל) דלפי
 פסקן דהני תרי גדולי הגלונים הקדמונים
 הוא בנידוי ואסור להתערב ולהתפלל
 עמו ולהסתכל בדבורו ומשום דאסור
 להסתכל נדמות אדם רשע וכהונא לעיל
 (ונאות הקדוש) יעו"ש.

ועוד ממה נזכרתי נפנים (סימן י אות
 יא עד סוף אות לה) גדר דופי
 דרשתי נצית הסומא נער העברי (דזשואיש
 קאלעדזש סעמינאר ננע"ז) מנאר דכופר
 גמור הוא נציתק יסוד הדת וסופו מוכיח
 על תולמו כלומר הני תרתי פעולות
 לריעותא (והיינו דופי דרשתי והתרתו
 ערוה דאורייתא) מוכיחין ומנצחין לנו
 דהתירו להתפלל ימים נוראים נצית
 ע"ז נמי משום מינות וכפירה נציתק
 קדושת הדת היא ונרור ופשוט נלי
 כל ספק דמיפסל ע"ז לכל דבר שנקדושה
 ופתו פת כותי ויינו יין נסך וק"ו
 נ"ג של ק"ו להוראה וכמנאר להמעין
 היטב נכל מה שכתנתי וכו"ז נרור ונכוון
 נכ"ד.

עכ"פ הי"ל להתייען עם גדולי דורנו
 המפורסמים והיינו מחון למדינה ונאמת
 כפי המנאר נספרן של נציקים גמורים
 נגדולי המנצרים נתשנותיהם נענינו ענוה
 וכדומה נענינים חמורים דלא רצו לסמוך על
 דעתם הגדולה לחוד כ"א נהטרפות עם עוד
 עכ"פ נ' גדולי הדור המפורסמים לגלונים
 וגדולי הוראה ומי לנו גדול מר"ה ורצ אשי
 נצירפו להוראתם לרנץ דני רץ ולטנחי
 (וכהונא לעיל) והאי נותנא דסימנא לעניות
 דתורה (קידושין מט ע"ג) סמך על דעתו
 הנפסדה לחוד להסיר ערוה גמורה דאורייתא
 וזה מנרר לנו נציתת כופר גמור הוא נציתק
 תורת משה וסופו מוכיח על תולמו כלומר
 עונדא דהתרת אשת איש גמורה מה"ת נדנרי
 נורות ותמורות מוכיח ומנרר לנו דגם דופי
 דרשתי (דהונא נפנים סימן י יעו"ש)
 הוא מחמת מינות נדלנו ותמיכתו על שלשלת
 הקבלה הוא לסמע עינים של תמימי דרך
 נציתת מי אשר קצת רית תורה נלנו יכיר
 ויצין דנציר שלשלת הקבלה נזה שוא וכזנ
 ניטאו וכדנצירתי נפנים (סימן י אות לג עד
 אות לה) יעו"ש היטב וע"פ שני עדים הללו
 היינו דופי דרשתי (דהונא נפנים סימן י'
 אות י"א) והתרת ערוה דאורייתא (דהונא
 נפנים סימן יא) מנארף להו נצירצת איסור
 חמור תפלת ימים נוראים נצית ע"ז (דהונא
 נפנים סימן י יעו"ש) היה הוא ראש וראשון
 להתתירין וע"פ הוראתו להתר התירו נמי
 המינים המכונים והמכונים נחור נ"ד נפה
 לונדון (וכדנצירתי נפנים סימן י אות יג
 יעו"ש) מכל הני תולתא יקוס דבר דכופר
 הוא נצית"ק וכנ"ל

מלואים לסימן יג.

ארת א.

א) והנה על מה שכתנתי בפנים (סימן יג אות ה) להלן בין נשואין נכומרי עכו"ם לנשואין נערכאות עכו"ם העיר ע"ז הרה"ג רבי זני פערנער שליט"ה מתשובת הרדנ"ז (ה"א סימן בנא) דמה שכתב הרדנ"ז שם נראה דדעתו ז"ל לומר דל"ן שום חילוק בין נשואין נכומרי עכו"ם לנשואין נערכאות עכו"ם דה"ל שם.

שאלת מומני אודיעד דעתי נמומר שגירש את אשתו נעורו יהודי ואחר שהמיר נתייחד עם אשתו נפני עדים והוא כבר נשא אשה נערכאותיהם אם לריכה נט משום דלמא נעל לשם קידושין או דלמא לא אמרינן הכי אלא בישראל אצל מומר ודאי נעל לשם זנות.

תשובה לכלורה היה נראה לומר דלריכה נט וכו' אצל כד מעיינת זה שפיר תשכח דלאו הכי הוא אלא ל"ן תושבין לה והרי היא מותרת להנשא בלא נט מכמה טעמי חדא דקדוש מומר לאו דלורייתא נינהו אלא משום הותרת אשת איש אמרו מומר שקידש תושבין לקידושין דמדון תורה הרי הוא כעכו"ם לכל דבריו והכא השגא הוא שחל נעל לשם קידושין שהרי אינה ודאי מקודשת שם נא אחר וקדשה קידוש ודאי הפסו נה וכן כתבו. נהד"ל. שהיה ספק ונקודת וכו'ן דהוי ספיקא בליסורא דרננן גולינן נה לקולא שהרי הדבר ספק אם נעל לשם קידושין או לשם זנות והת"ל נעל לשם קידושין ל"ן קידושין תופסין מן התורה אלא מדרננן. ותו דלא אמרו רננן חזקה

ל"ן אדם עושה נעילתו נעילת זנות אלא בישראל הכשר שהוא זכיר נזנות דלא בצינן היתרה והכל ליסורא או אפילו בישראל סתם דלכתי לא חיתחוק לן אצל נעור שהא עינר על כל התורה כולה דהוא פרוך נערויות ונערויות אחרע הזקתיה ולא אמרינן חזקה ל"ן עושה נעילתו נעילת זנות וכו'. תו ליכא טעמא אחריתי כיון שנשא אשה נערכאותיהם שנ אינה רינה נדת משה וישראל וה"כ איך נחוש שמה נעל לשם קידושין והוא אינו הפך נותרת קידושין וכיולא נזו כתב רינ"ש ז"ל בתשובה סימן ו עיין עלה ומתיבה תנן טעם למה שכתנתי וכו' עכ"ל יעו"ש הרי הרדנ"ז ז"ל נקט לשגא נערכאות דמנשא נערכאות גלי אדעתיה דל"ן רינה נדת משה וישראל ותלי להאי דינא נמה שכתב הרינ"ש האי טעמא ננשואין נכומרי עכו"ם ומה מוכרח דל"ן חילוק בין נשואין נכומרי עכו"ם לנשואין נערכאות עכו"ם דנדרווייהו גלי אדעתיה דל"ן רינה ננשואין דמה נדת משה וישראל ומה לכלורה ריחם נדורה לסתירת סגרת לחלק בין נשואין נכומרי עכו"ם לנשואין נערכאות עכו"ם (וכהנא בפנים סימן יג אות ה יעו"ש).

ולקישמא דמלתא ז"ה ומטעמא דמלמד דאפשר לומר דלשגא נערכאות דנקט הרדנ"ז ר"ל נכומרי עכו"ם מדמתי לה למה שכתב הרינ"ש וליהו ז"ל הא מיירי נכומרי עכו"ם יעו"ש מיהו אפילו נימא דלשגא נערכאות ר"ל נערכאות חמש נמי ל"ן מהתם שום סתירה לסגרת נחילוק בין

לעיגון וחשו לעיגון נמקום עד אחד אפילו
ענד ואפילו שפחה והלא יש כהן עגון יותר
שאי אפשר לכופו לנרש: תשובה וכו' והה
שאלת שכל המקדש אומר כדת משה וישראל
הה ינא מכלל דת משה וישראל הקידושין
נעמקן כדת משה וישראל היו ואפילו גר
שנתייר ויחר לסורו אם קדש קדשו קדושין
שאינ משגיחין נמקדש אם חס ואם רשע
ואם ראוי לנא לנקל אם לאו אלף ענף
הקידושין או שנעשו בדרך שגוי אדם מקדשים
שלא נאום ונלמד שלא יהיו מליסורי ערוה
התמורה כתיבי מיתות וכתיבי כריתות
דהא ליסורי לאוין תפסו נלו קידושין ולא
תפקיעין להו נדאמר כדת משה וישראל דכל
ממילא כדת משה וישראל הוא דמקדש וכו'
עכ"ל והנהא האי תשובה נמי בתשובות
הרשב"א המיוחסות להרמב"ן (תשובה קמז)
יעו"ש ועוד כתב הרשב"א תשובה (אלף
קפ"ה) ח"ל וקשהא לדמותהא אכורסא
(ינמות קי) לל המקדש אדעתא דרנן מקדש
ואפקעינהו רנן לקידושין מניה: איין זה הכלל
לכל מה שאלמו חכמים שלא יעשה כן שאם
עשה אינו עשוי אלף איין כך בכלל
דנרים אלו אלף מה שהתירו הן נפירות
שע"כ אף אנו נאמר שכל שעשה שלא כהתן
נקידושין לא נחוש לקידושין וכו' יעו"ש
מה שהאריך בזה טונא ומכל ח"ש הרשב"א
ז"ל מנזר דנס נמור שקדש לא אמרינן
אפקעינהו רנן לקידושין מניה ומכ"ש דלא
אמרינן אפקעינהו רנן לקידושין מניה
לקידושין דבירותו ע"י גט דבירותו ונע"כ
לומר הא דמתיי גט דבירותו ע"י דחסר
לסורו להפקיע קידושין דבירותו משום
דנאמת אפילו נחזר לסורו נמי דינו כישראל
נמור לקידושין ונירושין ומה"ת וכו"ל.

ובקריית ספר להמני"ט נפ"ד מה' אישות
כתב ח"ל ישראל משומד אפילו
ענד ע"ז צרנו קידושין קידושין דכתיב
(יהושע ז) חטא ישראל וגו' לע"פ שחט

נשואין נכומרי עכו"ם לנשואין נערכאות
עכו"ם ומשום דנע"ד צרור ופשוט דכולי האי
תשובה אם דנפדרה צין כוליה תשובותיו
דהרדנ"ז מ"ח לא ינאח מפי עטו של הרדנ"ז
ז"ל כ"א חיה תלמיד טועה כהנה וממילא
ושלא כהנה נסדרה בתוך כוליה תשובות
דהרדנ"ז ז"ל זעמא דידי מדכתבו שם ז"ל
חדא דקידושין מומר לאו דאורייתא נינהו
וכו'. וכן כתבו נהדיא שהיא ספק מקודשה
וכו' (וכהנה לעיל) ובאמת ח"ו לומר הכי
דנמרה ערוכה (ינמות מז) ע"ז צבורות ל
ע"ז דלי הדר ניה ומקדש נח ישראל ישראל
מומר קרינן ניה וקידושין קידושין ע"כ
יעו"ש מדנקט נסחמא קידושין קידושין
תשמע דקידושין נמורים מה"ת נינהו דנל"ז
לא אשתמיט הש"ס לנאמעיין להדיא דלינס
כ"א קידושין דרנן כי היכי דלא נטעה
ונימא דקידושין מורה נינהו ובאמת נמוקי
יוסף (ינמות שס) נהא דכתב הרי"ף דלי
הדר ניה כישראל מומר הוי אי קדיש נח
ישראל קידושין קידושין כתב נמק"י ח"ל
קדושין קדושין דישראל רשע הוא וה"ה דגטו
גט ואפילו לקדושין שקדש בעירותו עכ"ל
ונמרדכי שם כתב ח"ל דלי הדר ניה וקידש
נח ישראל מומר הוא וקידושין קידושין
וה"ה גטו גט וג"ל דאפילו קידש נעמד
ישראל ונח נהמרתו יהיב גט הוי גט וכו'
עכ"ל יעו"ש ומדכתבו דגטו דמומר תפקיע
לקידושין דקדיש ניהדותו נע"כ לומר דנאמת
דינו כישראל נמור מה"ת דלי
נימא דלינן כישראל כ"א מדרנן היכי
תפקיע גטו נהמרתו לקידושין ניהדותו
ולייכא למימר משום דאפקעינהו רנן
לקידושין מניה ע"י האי גט ז"א ומשום
דכל כי האי תנא ח"ל להש"ס לפרוש
להדיא ובאמת כתב הרשב"א ז"ל תשובה
(אלף קסז) ח"ל שאלתם משומד לע"ז
שקדש נח ישראל דקדושין קדושין ואפילו
גוי שנתייר ויחר לסורו כדליתא בינמות
(מז ע"ז) מה ראוי חכמים שלא חשו כהן

ישראל מדלג אחר הטל העם עדיין שם קדושתם עליהם עכ"ל והיא לשון רש"י בסנהדרין (מד ע"ה) יעו"ש ומדנפקא לן להאי דינא מקרא הטל ישראל נע"כ לומר דמה"ת הונח עליה שם ישראל ונהי דנדנרי קבלה כתיב ונכה"ג אפשר לומר דזהו נגדר ילפותא גמורא דאין למילף מדנרי קבלה לשוי' למלחא דתורה וכעין דלמר נז"ק (ג' ע"ג) והאי מילף הוא וכו' יעו"ש מ"מ כיון דעיקר ילפותא הוא מדהונת נמי על הסוטל נדר ישראל ונלמח האי מלחא הקצ"ה אמרה ושות און לך מן התורה טפי מזה דעיקר מעליפותא דתורה הוא משום דהקצ"ה אומר ומשה אומר וכותב ומכ"ז נרר דקידושי מומר לצת ישראל קידושין גמורין מן התורה נינהו זה נרר נלי אל ספק.

ב) ולעיקרא ומלחא הדנר מפאש צרמנ"ם דכתב נפ"ד הלכה טו מה' אישות ח"ל ישראל מומר שקידש אע"פ שהוא עונד עכו"ם נרצנו הרי אלו קידושין גמורים ונריכה נט ממנו עכ"ל מדנקט לשנא גמורים נע"כ דקידושי תורה נינהו ומכתב צרמנ"ם ח"ל מפני שאין קידושי קידושין גמורין מן התורה אלא מדנרי סופרים (פ"ד הלכה ה מה' אישות) ועוד כתב ח"ל הרי זו מקדשת לשני קידושין גמורין (שם הלכה ט) ועוד ז"ל הרי אלו קידושין גמורין (שם הלכה י) ושות כתב ח"ל הרי אלו קידושי ספק ונריבין נט מספק (שם הלכה יא) ועוד כתב ח"ל שהמקדש את הנדה הרי זו מקדשת קידושין גמורין. (שם הלכה יג) ושות כתב ח"ל הרי זו מקדשת קידושין גמורין חוץ מינמה שנתקדשה לזר שהיא מקדשת בספק (שם הלכה יד) יעו"ש הרי דהיכל דהקידושין אינם ממש מה"ת ננידור ונולא לא נקט צרמנ"ם נכו לשנא קידושין גמורין דהא אפילו נקידושי דינמה לזר נמי לא נקט לשנא גמורין וכל היכל דנקט צרמנ"ם

לשנא קידושין גמורים ר"ל מה"ת וכיון דנקידושי מומר כתב צרמנ"ם (שם הלכה טו) ח"ל הרי אלו קידושין גמורים ונריכה נט ממנו נע"כ לומר דקידושי תורה נינהו יעו"ש ונכרצ המניד. מכ"ז נרר כשמש דקידושי מומר קידושין גמורין מה"ת נינהו והיכי כתב צרמנ"ז (תשובה שנא ח"א) דקידושי מומר אינם כ"א מדרגנן.

וביותר תמוה הא דכתב צרמנ"ז (תשובה הנ"ל) ח"ל וכן כתבו נהדיא שהיא ספק מקדשת וכו' עכ"ל (וכהנול לעיל אות הקדום יעו"ש) ונלמח מי יתן ודע היכן כתבו נהדיא דהיא ספק מקדשת ולא מלח לא נש"ם ולא צרמנ"ם ודנרצא נש"ם דנקט סמחא מוכרח לומר דקידושי תורה נינהו (וכהנול נאות הקדום) ונצרמנ"ם מפורש להדיא דקידושין גמורין נינהו ור"ל דמה"ת נינהו וכו"ל. ונלמח מהנומק"י והמרדכי נמי מנומק דקידושין גמורים מה"ת נינהו (וכהנול נאות הקדום יעו"ש) ומכ"ז מוכרח לומר דהאי תשובה (דנכסרה צרמנ"ז ח"א סימן שנ"ה) תלמיד טועה כתבה ולפינה מהסינות נכסרה נמי בתוך תשובה צרמנ"ז ונלמח פליאה עזומה על המשנה למלך נפ"י הלכה יח מה' גירושין דהנול תשובה זו מהצדנ"ז נכת"י ח"ל ראיתי בתשובה מהצדנ"ז כת"י שאם פירסה נדף ונתייחד עתה צפני עדים לא חיישין לה דסתמח לא עזר על איסור כרת ואפילו ראינו שצנעלה אין חוששין שאלא לנש קידושין בעל דהא לא שייך לומר אין אדם עושה בעילתו נעילת נזות דמלך דעזר איסור כרת לא הא נעילת נזות עכ"ל והשריף להפסיד דנריו אלו ונראים צעניו יעו"ש ולא הרגיש דתשובה זו מוטעת היא ומתלמיד טועה מכל מה שנלמח וכו"ל ונלמח מלמד דמה שכתב דקידושי מומר אינם מן התורה פריכא מעקרא וכנצדלתי משיטת הש"ס ומהמרדכי ומנומק"י וניותר מהצדנ"ם (וכהנול לעיל

יעו"ש) עוד סותר נמי עממו למ"ש בתשובה (ח"ג סימן רע"ו) ח"ל חזל לא קיי"ל הכי חלל נראה שנעלה לכ"ע זריכה נט שהרי אינה מזהמת לו ונעיל לשם קידושין דכל מאי דאפשר לתקן מתקן עכ"ל והאריך שם צה טונא יעו"ש ונע"כ דהאי השוה עקריה היא וגם שאל דמרא הרדנ"ז חתום עלה בסופה יעו"ש והאי תשובה (ח"א סימן שנה) מוטעת היא מאיזה תלמיד טועה ושוב אין שום סתירה מהתם למה שכתנתי (נפנים סימן יג אות א) דסנרל נרורה לחלק בין נשואין נכומרין לנשואין נערכאות.

ג) והנה נעיוני כעת נהאי ענינא וגם לרבות בתשובות הרשב"א (אלף קסג) דשייך להאי ענינא ראיתי דכתב שם ח"ל ומה שחמרת שכל המקדש אומר כדת משה וישראל זה יא' תכלל דת משה וישראל הקידושין נעמן כדת משה וישראל היו ואפילו גר שנתגייר ויחד לסורו אם קדש קדשו קדושין שאין משגיחין נמקדש אם הם ולא רשע ולא רחוי לנא נקהל אם לאו חלל בנזף הקדושין או שנעשו כדרך שגני אדם מקדשים שלא במוסר וכו' עכ"ל יעו"ש (וכהנה נאריכות נאות א) ונדנריו חלו ז"ל מלאתי תנא דמסייע לי למה שכתנתי נפנים (סימן יג אות א) נד"ה הן אמת וכו' לתמוה על מ"ש ה"י הנ"י בשם הריב"ש והארכתי שם מכת תמיה זו לחלק מסנרל הנרורה בין נשואין נכומרי עכו"ם לנשואין נערכאות ונתתי שמה נלבי ונהנתי שמלאתי לסנרתי תנא דמסייע הרשב"א ז"ל חה נרור .

מלואים לסימן טז.

א) והנה מה שכתנתי נפנים (סימן טו אות ז וסימן טז אות יג) נסנרל בין נרות מנורה קול מלא וא"ו לבין נרת מנרה קל חסר וא"ו יעו"ש כעין

זה פירש צוה"ק וירא (דף קי ע"ג) חלה"ק ת"ח נקדמיתא כתיב ולא ידע נשכנה ונקומה נוא"ו ונקוד על וא"ו גנין דסיעול דעילא הוה אשכח נההול ענדל דומין מלכא משיחא לנפקא מניה ונב"כ אשתלים הכא נוא"ו ונאחרא כתיב ונקמה חסר וא"ו גנין דלא נפק מניה חולקה לקנ"ה כהאי אחרא ועל דא כתיב נהאי אחרא קשיא ונקומה נוא"ו מלא ונקוד עלה וכו' ע"כ יעו"ש והי' דמשמע דעיקר האי דרשא משום נקוד דנקוד על וא"ו ולא משום עניניה הא"ו דידורא כוונה זו עיקר טעמא דנעיק נקוד משום דעלם התיבה נשורשה הוא מלא וא"ו ונחסרון וא"ו הוא לדרשא והלכך נעיקן לטעמא דנקוד על וא"ו משא"כ כתיבה דלין נשורשה וא"ו שפיר תוספת וא"ו דנבנב מורה על קדושה אמתית וסיעול דעילא ואפילו בלי שום נקוד על וא"ו הלכך נתינת קול דנאמת נשורשה הוא מלא וא"ו דכ"ה חלל התנ"ך שפיר אמרינן דנחסר וא"ו לדרשא אתיא דלית נההול קל סנרל דקדושה וכו"ל וכן נגרת מנרה דלית צה הכרע נעלם השורש אם מלא וא"ו או חסר וא"ו שפיר אמרינן דנחסר וא"ו רומז דא"ל אמתית קדושה ונמלא וא"ו רומזת לקדושה אמתית (וכהנה נפנים סימן טו אות ז יעו"ש היטב) ובעין זה ארו"ל (נ"ר פרשה נח) ה"ד (משלי כח) נהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר ינאלו וגו' זה עפרון שהכניס עין רע נממונו של נדיק. ולא ידע כי חסר ינאלו שחסרתו התורה וא"ו ה"ד (חיי שרה כג פסוק טו) וישמע אברהם אל עפרון ויסקול אברהם לעפרון עפרון כתיב חסר וא"ו (והנה נפרש"י נחומא) ומלאתי כעת נספר מסורת הנרית (מהרש"ה חסיד הקדוש רבי דוד טעניל זללה"ה שחי' צימי דנינו הנה"ה זללה"ה והי' מפורסם נאותו הדור לחסיד גדול לשון הגאון הגדול רבי יצחק שמעלקים ז"ל נהסכמתו לספר זה) נפ"י חיי שרה ז"ל

ח"ל (והנל צפרש"י צחמש שס) לקול
רוח הקודש שנה יע"ש היטע

וישמע חלקים את קול הנער. כי שמע
חלקים את קול הנער. (וירא כל
פסוק יז) שניהם מלאים ואל"ו תמוה כיון
דעיקר הניזוי דהקנ"ה לאזרהם דישמע
לשרה לגרש הגר וישמעאל מניחו היתה לנד
דינא ישמעאל לתרנות רעה וכחמ"ל צניאור
קרא דכתיב (וירא כל פסוק ט) ותרא
שרה וגו' מלחק וגו' והיינו צ' עזירות
היותר חמורות ע"ז ג' ע' ושפיכות דמים
(והנל צפרש"י צחמש יע"ש) שוב לא
הי"ל למכתב מלל ואל"ו דמורה לקדושה
וסיועל דלעילא.

עקב אשר שמעת נקלי (וירא כז פסוק
ית) חסר ואל"ו תמוה כיון דקלי על
קולו דהקנ"ה דהמללך חסר זה צס ד' הי"ל
למכתב מלל ואל"ו וכמונן.

עקב אשר שמע אזרהם נקלי (תולדות כו
פסוק ה) חסר ואל"ו תמוה כנ"ל
כיון דהאי נקלי קלי על ד' הי"ל למכתב
מלל ואל"ו.

ועתה בני שמע נקלי. אך שמע נקלי
(תולדות כז פסוק ח יג) שניהם
חסרי ואל"ו תמוה כיון דרנקה היתה לדיקת
גמורה וניחור כפי מרז"ל הסכים הקנ"ה
למה ששטה הי"ל למכתב בקולי מלל ואל"ו
וכנ"ל.

ואקרא נקול גדול. כי הרימתי קולי.
כהרימתי קולי וגו' (וישנ לט פסוק
יד טו ית) כולוה מלאים ואל"ו נזלחת צהאי
עונדל דעריות הי"ל לכחונן חסרי ואל"ו
ומשום דליכא גנה קדושה וסיועל דלעילא.

ושמעו לקליך (שמות ג פסוק ית) חסר
ואל"ו תמוה כיון דקלי על קולו
דמשה רבינו מונחור היצורים הי"ל למכתב
כפי חוקי הלשון מלל ואל"ו נפרט דהאי קול
היה צסיועל דהקנ"ה.

וישקל אזרהם לעפרן חסר וי"ו לפי שאמר
הרצה ולפילו מעט לא עשה ע"כ פירש"י
ז"ל ושמעתי שנשאר במטריא רע עין (כן
הוא צנעל הטורים יע"ש) ואפשר ליתן טעם
לדבר מדתו מדת אכזריות היה צו. ולכן
אות ה' משמו של הקנ"ה שהוא מדת הרחמים
ניטלה הימנו מדת כבוד מזה ע"כ יע"ש.

ב) ולכאורה תמוה לפי"ש דקול מלל.
וה"ו רומז לקדושה אמתית
ונסיועל דלעילא וקל חסר ואל"ו רומז דחסר
קדושה אמתית וסיועל דלעילא ונזלחת מנינו
כמה פעמים צחמ"ק קול מלל וחסר דמורין
הסיועל ממה שכתבתי ואפרטם אחת לאחת
זה הכלי.

ויאמר את קלך שמעתי וגו' (צראשית
ג' פסוק י') חסר ואל"ו תמוה
דמלנד דתינת קול לעולם מלל ואל"ו (וכהנל
כמה פעמים אין מקסר בכל הס"ד) האי
קלך קלי על קולו דהקנ"ה ונרור דקדושה
אמתית היא ונזכרה להיות מלל ואל"ו
וכדכתיב (פסוק ח שס) את קול ד' חלקים.

כי שמעת לקול אשתך (צראשית ג פסוק
יז) מלל ואל"ו תמוה דנזלחת האי קול
היה לענור על ניזוי ד' ושב האי קול אינו
גדר קדושה וסיועל דלעילא דלכתב מלל
והי"ל לכחונן לקל אשתך חסר ואל"ו
וכמונן.

כל אשר תאמר חליך שרה שמע נקלה
(וירא כל פסוק יז) חסר ואל"ו תמוה
כיון דנזלחת אזרהם מפי הקנ"ה לשמוע
נקלה ונזלחת למורו"ל מהאי קרא (והנל
צפרש"י צחמש) דאזרהם היה טפל לשרה
צנעל אות נרור דקולה היה צסג קדושה
אמתית ונסיועל דלעילא כיון דהקנ"ה
צנעל צוה לשמוע נקלה ונרור מכ"ז
דק"ל למכתב נקולה מלל ואל"ו
וכדכתיב (לך טו פסוק ז) וישמע
אזרהם לקול גרי מלל ואל"ו ודרשו.

ולא ישמעו בקלי. ולא ישמעו לקל האת
הרחשון. והאמינו לקל האות האחרון.
ולא ישמעון לקליד. (שמעו ד פסוק ח ט)
כולהו חסרי וא"ו תמוה כיון דקאי על קולו
דמשה רבינו צדור דהי"ל לכתבו מלא וא"ו
וכנ"ל.

קלות חלקים. הקלות יחדלון. ויחדלו
הקלות. כי חדל המטר והצדד והקלת
(ואר"ט פסוק כח כט לג לד) כולהו חסרי
וא"ו תמוה כיון דנלו בסיועא דלעילא מהרעתי
דיכתבו כפי חוקי הלשון מלא וא"ו וכנ"ל
ונלמח זעיק נמי טעמא דחרי כתיבי חסר
חרי וא"ו והיינו (פסוק כח לד) ונחרי
קראי (כט לג) חסר חד וא"ו.

ועתה חס שמעו תשמעו בקלי (יתרו יט
פסוק ה) כיון דקאי על קולו
דהקנ"ה הי"ל למכתבו כפי חוקי הלשון מלא
וא"ו.

ויהי קלת. וקל שופר. (יתרו יט פסוק
טז) שניהם חסרי וא"ו תמוה כיון
דהיו קולות דמתן תורה צדור דהיו נסו
קדושה אמתית ונסיוע דלעילא והי"ל למכתבו
כפי חוקי הלשון מלא וא"ו ויותר נמי טעמא
דנתינת ויהי קלת וגו' חסרו חרי וא"ו.

ושמעו נקלו. תשמעו נקלו. (משפטים כג
פסוק כא כב) שניהם חסרי וא"ו
וכפי חוקי הלשון מהרעתי היה לכתבו נקולו
מלא וא"ו כיון דקאי על קולו דהמלאך ויותר
דכתיב נביה כי שמי צדורו וכמונ.

קול העם. קול מלחמה. אין קול. ואין
קול. קול ענות. (תשא לג פסוק יז
יח) כולהו מלאים וא"ו ותמוה דהיי דהו
כפי חוקי הלשון דקול הוא מלא וא"ו מ"מ
כיון דכפית"ש דהיכא דהיכא חסרון קדושה
וסיועא דלעילא ויותר צדור חטא חסר
וכעין ע"ז ג"ע ופיכות דמים נכתבו חסר

וא"ו צדור דנכולהו הני הי"ל לכתבו חסרי
וא"ו ומשום דהיה עונול דע"ז וכמונ.
ויתנו את קולם (שלא יד פסוק ח) מלא
וא"ו תמוה דכיון דחטאו חטא גדול
נקול נכייחם עד דע"ז נגזר עליהם דלא
ירלו את הארץ צדור דהיי קול לא היה נסו
קדושה וסיועא דלעילא ושוב הי"ל לכתבו
חסר וא"ו ונהי דהו נגזר חוקי הלשון וכנ"ל.
ונצעק אל ד' וישמע קליט (חקת כ פסוק
טז) חסר וא"ו ונלמח מלמד כפי
חוקי הלשון מהרעתי היה קליט מלא וא"ו
יותר לפי פרש"י ז"ל דכתב ח"ו וישמע
קליט נצרכה שצרכנו חנינו (בראשית כ)
הקל קול יעקב שאלו נועקים ונענים עכ"ל
יע"ש ונלמח עיקר דמהני דוקא נקול דקדושה
אמתית וכהנ"ל נפנים (סימן טז אות יב)
יעו"ש היטב

מן השמים השמיעך את קולו ליסרך וגו'
(ואתחנן ד פסוק לו) תמוה כיון דקאי
על קולו דהקנ"ה הי"ל לכתבו מלא וא"ו
וכפי חוקי הלשון וכנ"ל.

ואת קלו שמענו וגו' (ואתחנן ה פסוק
כא) חסר וא"ו תמוה כיון דקאי על
קולו דהקנ"ה הי"ל למכתבו מלא וא"ו וכנ"ל.

ולא שמעתם נקלו (עקב ט פסוק כג) חסר
וא"ו תמוה כיון דקאי על קולו
דהקנ"ה הי"ל לכתבו מלא וא"ו וכנ"ל.

ובקלו תשמעו (ראה יג פסוק ה) חסר
וא"ו תמוה כיון דקאי על קולו
דהקנ"ה הי"ל לכתבו מלא וא"ו וכנ"ל.

איננו שמע נקלינו (תשא כא פסוק כ)
חסר וא"ו תמוה כיון דהנלחמו
לנ"ד לצדור מהעולם על רוע מעשיו צדור
דליהו דזיקים נינהו ומהרעתי לכתבו נלו
כפי חוקי הלשון נקולנו מלא וא"ו וכדכתיב
שם (פסוק יח) איננו שמע נקול ונלחמו
לחמו וגו' והיינו מלא וא"ו.

אל תשכח קול צורריך (תהלים עד פסוק כג) מלא וא"ו ונחלי עניאל דמיירי נרשעים הי"ל למכתב קל חסר וא"ו ולא כפי חוקי הלשון.

מקלות מים רנים (תהלים עד פסוק ד) חסר וא"ו ולא כחוקי הלשון.

ודרך לחזיו קלות. לחזיו קלות. (ליוז כה לט פסוק כו כה) שניהם חסרי וא"ו ולא כחוקי הלשון.

ולא שמענו נקול ד'. לנלתי שמע נקליך. ולא שמענו נקלו (דניאל ט פסוק י יא יד) הראשון מלא וא"ו ושניהם נחלאי חסרי וא"ו וטעמא נע"י.

ג ולאחר העיון נלע"ד דמכל הני דוכתי חין סתירה להאי הידושא דחסר. ומלא דוא"ו רומז לקדושה וסיועא דלעילא והפכו כיון דנאמתי האי מלמא מוסכמת היא נח"ל ונח"ק (וכהנחא נאות א נמלואים לסימן טז) ולהסביר ישנו לכל תמיהות הנ"ל (דזנחלו נאות הקדום) אנא נלמד כסדרן זה החלי נס"ד.

את קלך שמעתי וגו' (נרשית ג פסוק י) נהי דנאמתי ענש האי קול מנד המשמיע קדושה נמורה אמתית הוא מ"מ מנד אדם דשומע הר"ל נסוג קל חסר וא"ו דכיון דחטא וענר על זיווי דהקב"ה שז חין כה שמיעתו יפה לשמוע ענמית אמתית קולו דהקב"ה דכנר עונו היא מסך מזדיל והלכך לגבי ידידי דאדם דחטא הר"ל נגדר חסר וא"ו.

כי שמעת לקול אשתך (נרשית ג פסוק יז) נהי דנאמתי ענמית הקול הוא נסוג חסר וא"ו דמורה על קדושה וסיועא דלעילא ומשום דהאי קול היה לעבור על זיווי דהקב"ה מ"מ כיון דאח"ל (ע"ז ג' ע"א) חין הקב"ה נא נטרונא עס צריותיו יע"ש והלכך כיון דלגבי אדם היתה קול אשתו כזה נמי נסוג קדושה וסיועא דלעילא נכתב לקול מלא וא"ו ויוזן זה

וישמע ד' את קלנו (תנא כו פסוק ז) חסר וא"ו תמוה דה"ל לכתוב כפי חוקי הלשון מלא וא"ו וכנ"ל.

ולשמע נקלו (תנא כו פסוק יז) חסר וא"ו תמוה כיון דקאי על קולו דהקב"ה הי"ל לכתוב נקולו מלא וא"ו וכנ"ל.

וישמעת נקלו לשמע נקלו (נזנים ל פסוק ג כ) שניהם חסרי וא"ו תמוה כיון דקאי על קולו דהקב"ה הי"ל לכתוב נקולו מלא וא"ו וכפי חוקי הלשון וכנ"ל.

ויתן קלות ומטר. ויתן ד' קלת. ומטר (שמואל א יב פסוק יז) שניהם חסרי וא"ו וכפי חוקי הלשון הי"ל לכתוב מלא וא"ו כיון דנלו מהקב"ה וכנ"ל ומאי האי דנדה חסר תרתי וא"ו.

ויאמר שאל הקלך זה בני דוד. וישא שאל קלו וינד (שמואל א כד פסוק יז) שניהם חסרי וא"ו וכפי חוקי הלשון מהראוי הי"ל למכתב מלא וא"ו ונאמתי (שם שמואל א כו פסוק יז) כתיב ויכר שאל את קול דוד ויאמר הקולך זה בני דוד ויאמר דוד קולי אדני המלך כולהון מלכים וא"ו וכ"ז טעמא נע"י.

וישמע לקלם (שמואל א כה פסוק כג) חסר וא"ו וכפי חוקי הלשון מהראוי הי"ל לכתוב לקולם מלא וא"ו.

וישמע לקלם (מלכים א כ פסוק כה) חסר וא"ו וכפי חוקי הלשון מהראוי היה לכתוב לקולם מלא וא"ו וכנ"ל.

נתנה עלי נקולא על כן שנאמתי (ירמיה יב פסוק ט) מלא וא"ו וכפי הענין דמורה על פתיחות וגריעות דגורמת שנאמתי הי"ל לכתוב חסר וא"ו נגד חוקי הלשון וכנ"ל.

על פי מה שכתב צמח צדק החיים שם
 ו"ל כ"ל מה מענה נשאלו נחשנות
 האשה אשר נחת עמדי וגו' אפילו קל שנקלים
 לא ישוב תשובה כזה ומכ"ש למלך גדול ועוד
 חומרו מן העץ שלא היה נריך לומר אלא היה
 נתנה לי ואוכל וכו' ונראה שכוונת האדם
 הוא שלא ידע דבר כי אם האשה הניחה
 לפניו המזומן ואכל ואינו חייב לשלול על
 המוצא לפניו דבר זה מניין כי הלא כל הארץ
 לפניו היא מלאה מעדנים אשר נטע ד' ודקדק
 לומר אשר נחת עמדי שלא לחייבו להפסד
 ולדקדק אחרים לדעת המוצא לפניו כיון
 שהאשה הלא נתנה ד' עמו לעזר ולהועיל ואין
 רע יורד מהשמים ואין לו לנזקק אחרים כי
 מן הסתם מעשיה נאים ותמונה שחמרו ז"ל
 (קידושין עו ע"א) אין צורך מן המוצא
 ולמעלה וכו' ע"כ הרי דכל שהומק
 מתקום קדוש חוקת כשרות שלימה
 עליו ומכ"ש אשה גדולה כזו אשר
 צדק לו ד' לעזר ואינו נריך
 להפסד אחרים מה נותנת לפניו וכו' עכ"ל
 יעו"ש ומהאי טעמא דאדם דלפי דעתו לא
 חטא זה דאלכ כיון דאשתו זו דניתנה לו
 מהקצ"ה עצמו לעזר ולהועיל ובסת קדושה
 אמתית וסיועא דלעילא היה נתנה לו ללכול
 שפיר אמר לו הקצ"ה כי שמעת לקול אשתך
 (תלך וא"ו) כלומר אפילו לפי דנריך דקולה
 היא צבת קדושה וסיועא דלעילא מ"מ
 איך נפגדה עכ"פ מחטא צנוע וכת"ש
 צמח צדק החיים (נראשית ג פסוק יז) ח"ל
 וחומרו ובאכל מן העץ אשר צויתך לאמור
 כלך רמז הסתעף שגג בו כי הוא זה לו לאמר
 לאשה שלא תאכל מן העץ והוא אמרו העץ
 אשר צויתך לאמור פירוש לומר להאשה
 והוא לא אמר להאשה אלא מהפרי וכו' עכ"ל
 יעו"ש ומכל זה מוצא דהא דכתיב כי שמעת
 לקול אשתך וגו' נהי דנאמת האי קול היה
 לעצור על ציווי הקצ"ה מ"מ ניהא שפיר הא
 דכתיב לקול תלך וא"ו דרומה לקדושה וסיועא
 דלעילא וקיינו לפי טעמיה דאדם וכו"ל.

ד) כל אשר תאמר אליך שרה שמע
 נקלה (ויורא כל פסוק יב) חסר
 וא"ו נהי דנאמת עצמית קולה דשרה היתה
 צנוע קדושה נמורה אמתית ובסיועא דלעילא
 ומהראוי היה דלכתב צולה תלך וא"ו
 (ובכתמיהתי צלות צ יעו"ש) מ"מ כלן דחסר
 וא"ו עיקר טעמא מדכתיב צהאי קרא ויאמר
 אלקים אל אברהם וגו' וידוע דאלקים הוא
 מדת הדין חסד והסכים לציווי דשרה
 לאברהם בשילוח דהגר וישמעאל תש"כ
 מדת הרחמים אפשר דלא הי"ל לאברהם
 לשמעל לשרה בשילוח להגר וישמעאל ומלמד
 מנימוס ודרך ארץ צדק אשתו וגו' איכא
 נמי חששא יציאה נמורה לקרבת רעה טפי
 וכמו דנאמת חורה הגר לגלוי בית אביה
 (ובכמרו"ל והוצא צדכ"י צדק דכתיב וירא
 כל פסוק יד ותתעב צדכ"י וגו') תש"כ אם
 יניחם צדכ"י נהי דכבר ילא ישמעאל לתרנות
 רעה ובכמרו"ל מ"מ היה מניחו צדכ"י היה
 תקוה דייארו למוטע ומהאי טעמא שפיר
 אפשר לומר מדת הרחמים היה ניבד לשילוח
 דהגר וישמעאל מניחו וכעין שכתב תור"ה
 שלג וכו' (ר"ה יז ע"ג) ח"ל אור"ח דשני
 שנות הראשונים הם שני מדות כדאמרינן
 הכא אני ד' קודם שיחטא לרשע עליו אני
 ד' מרחם לאחר שיחטא אם ישוב ד' מדת
 רחמים הוא ולא כאלקים שהוא מדת הדין
 וכו' עכ"ל ובהנה"ה שם כתב ח"ל אצל
 חנוך הוא שמונן צבת דהקל לגאול הצועק
 כדכתיב (ישעיה ל) חנוך יתקן לקול צעק
 ומדה זו כניכול שגלל כה יא לו לחון על
 הצועק אף שלא כדין כדכתיב (שמות כז)
 והיה כי יצחק אלי ושמעתי כי חנוך אני
 כלומר אע"פ שצדק צא העצוב לידך כי
 הלוית עליו מעותיך אע"פ שחיינו לו כי
 אם יצחק אלי תהיה היא כך שגשמת צעקתו
 לפי שחנוך אני ואינו יכול לראות צעקתו
 וגם יא נשאל חנוך מתנת חסד כדאמרינן
 בצרכות (ז ע"א) והנתי את אשר חסון
 אע"פ שאינו חנוך ארץ אפיס לצדיקים

לשרה ננניאות (וכדפירש"י וירא כל פסוק יצ יע"ש) וללאורה תמוה מנ"ל ללמוד מכלל דטפל היה לשרה ננניאות דאפשר דהעלים הקצ"ה מחצרהה שלא לערו וכמו דלרז"ל (נ"ר תולדות והוצא נפירש"י יע"ש) דקצר הקצ"ה ה' שנים משנותיו שלא יראה שעשו יואל לתרנות רעה וגם העלים מיעקב אצטו מכירת יוסף לכהן טעמים ומקרא מלא (מלכים ז ד פסוק כז) והוי"ה העלים ממני ולא הניד לי ע"כ יע"ש ואצטו נימא דנזה נפתח ח"ו מעלת אלישע בנדר בנניא חמת וה"ה הכא וכן"ל.

ויתכן דעיקר הלימוד משום יתורא ודיוקא דקרא דכתיב כל אשר תאמר לך שרה שמע נקלה ונאמת להאי ציווי דשילוח הגר וישמעאל היה סגי דואמר אשר אמה לך שרה שמע נקלה ומאי האי דאמר לו כל תם אשר תאמר דהו לנשא להנצל ולעניינים אחרים ומה שפיר למדו רז"ל דציווי זו לא על שילוח דהגר וישמעאל למד היתה כ"א כל אשר תאמר וגו' והיינו גם נעניינים אחרים ולהנצל ישמע נקלה (דהסר וא"ו) ונהי דהו"ל כינוי למדת מדת חסד ורחמים ונע"כ משום דטפל לשרה ננניאות. והגם דענותו ענות הקדש היתה מדת חסד היה הציווי לשמע נקלה דשרה (חסר וא"ו) בנדר מדת בגוריה מדת-הדין כעין הוראת שעה וכדאחז"ל (יבמות ז ע"ג) אליו תשמעון (דברים י"ח) אפילו אומר לך עזר על אחת מכל מצות שצוהה כגון אליה נהר הכרמל הכל לפי שעה שמע לו וכו' יע"ש.

ה) ותשא את קלה ותנן (וירא כל פסוק טז) חסר וא"ו ולא כפי חוקי הלשון (מלא וא"ו) משום דלרז"ל (נ"ר והוצא נפירש"י נקרא שם יד) ותתע נמדנר וגו' דחזרה לגלגלי בית אציה והלכך קלה חסר וא"ו לאשמעינן דנפקע מקלה סוג קדושה.

ולרשעים והם שתי מדות לפי שהן משני ענייני בני אדם והיא מזה טונה שהקצ"ה מאריך אפו ונחמד כך תחרין בתשובה וכו' עכ"ל יע"ש היטב וזהו היה עיקר טעמו דלצורה אצטו דהרע נעניו שילוחם מצינו ולא ח"ו בנדר נניעה גופנית וכת"ש הרמב"ן נניאורו עה"ת (שם פסוק יא) וז"ל על אודת בנו וכו' והנכון נעני כי הכתוב ספר נכחד לצורה ואמר שלא היה הדבר רע מאד נעניו מפני שהק פלגשו וחפצו זה ואלו אחרים לו שתגרש האמה בלדד היה עושה כצוון שרה אצל מפני בנו חרה לו מאד ולא רצה לשמוע אליה וכו' עכ"ל יע"ש היטב וזהו מטעם שכתבתי ומשום דנאמת היה זה כינוי גמור לענותו ענות הקדש מדת חסד להטיב לצדיות ועי"ז לקרנן ולהכניסן תחת כנפי השכינה וכדאמר נטוטה (י ע"א ונ') ויקרא שם נצס ד' וכו' מלמד שהקריא לצורה אצטו לשמו של הקצ"ה נפה כל עונד ושן כיצד לאחר שאלו ושתו עמדו לצרכו אחר להם וכו' משלי אכלתם משל אלקי עולם אכלתם הווד ושנחו ונרכו למי שאמר והיה העולם ע"כ יע"ש ומקרא מלא (וירא יח פסוק יט) כי ידעתיו למען אשר יזוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ד' לעשות נזקה ומשפט וגו' כלומר דרך הוי"ה ב"ה דהוא מדת הרחמים והחמלה וההיננה ונאמת כמה הרבה נתפלה ונתחננים עונד אנשי סדום הרעים וחסידים לד' מאד וכדכתיב (וירא יח) יע"ש עד דנאל לו ציווי מאלקים דהוא מדת הדין ואמר לו אל ירע נעניך וגו' כלומר משום דהו כינוי גמור למדת נענות הקדש מדת חסד וכת"א כל אשר תאמר אליך שרה שמע נקלה חסד וא"ו ורצה נזה דנני דנאמת קלה נזה הוא חסד וא"ו דהוא אמת משמו של הוי"ה ב"ה דרומה לרחמים מ"מ תשמע נקלה ומשום מדת הדין דכלא חייך ראשי לנהוג נמדחק מדת הרחמים חסד בלמד מדכתיב נקלה חסד וא"ו. והנה רז"ל למדו דהאי קרא דלצורה היה טפל

(ו) וישמע אלקים את קול הנער. כי שמע אלקים אל קול הנער (וירא כל פסוק יז) שניהם מלאים וא"ו ונהי דנלמח ענמית קלו דישמעאל חסר וא"ו דרומח לקדושה ומשום דינא לתרנות רעה דזכו היתה עיקר סינת שילוחו ושזו הי"ל להפקיעו מחוקי הלשון דקולו מלא וא"ו ולמכתב חסר וא"ו מ"מ נאותה שעה נרור דעשה תשובה עכ"פ נהררור מה דנכנע לט נסינת שילוחו וניררור מנית אציו ונפרט דלמונ"כ השליכתו תחת אחד השיחים (וירא כל פסוק טו). ורלא ענמו נענז מכל וכעין דכתיב (מלכים א' כל פסוק כט) הראית כי נכנע אחאז מלפני וגו' ונזה דינו כנדיק וכדלחמר נד"ה (טז ע"ז והנצל נפרש"י נחומה) יע"ש והלכך שפיר כתיב קול מלא וא"ו וכפי חוקי הלשון.

(ז) עקב אשר שמעת נקלי (וירא כנ פסוק יח) עקב אשר שמע אנרסה נקלי (תולדות כו פ' ה) שניהם חסרי וא"ו ונהי דקאי על קולו דהקנ"ה ומהרואי למכתב קולי מלא וא"ו וכחוקי הלשון מ"מ חסר נצו וא"ו דרומח להפקיע קדושה לאשמעינן. מה גרול מעלת אנרסה אציו דנהי דנלמח האי קול לא היה נגדר קול אחתי דהקנ"ה וכ"ל לנסיין ונצו קל חסר וא"ו מ"מ אנרסה אציו נגודל אמונתו נד' הלך נחמימות לשמע נקלו דהקנ"ה אפילו נצו זה.

(ח) ועתה נני שמע נקלי. אך שמע נקלי. (תולדות כו פסוק ח יג) שניהם חסרי וא"ו ונהי דנלמח קולה דרנקה היה נצו קדושה נמורה ושזו מהרואי היה דלכתב נקולי מלא וא"ו וכחוקי הלשון מ"מ כתיב חסר וא"ו לאשמעינן דמדת הרחמים היה ניגוד לזה וכעין דלחמ"ל (כתובות נג ע"א) לא תהיו נעצורי אספנתא אפילו מנרא נישא. לנרא טנא וניותר לפי"ש נספרים הקדושים דעיקר השתגלות רנקה היתה לשיחורך יעקב היינו להחיל ברכתו לזרעו אחריו היכל דה"ו יהיו נגדר עשו כלומר

דנלמח יעקב אציו נענמותו לא היה נדיק לברכת יצחק כיון דהיה נדיק נמור חרעו אחריו אם יהיו נדיקים נמי ירשו. נכתב יעקב אציהם ושזו אינם נריכים לנרכתו דינחק וכ"א נלם ח"ו יהיו נצו עשו ונזהי נמי כוונת הכתוב (תולדות כו פסוק טו) ותקח רנקה את נגדי עשו ננה הנדל החמוד אשר אחת ננית ותלגש את יעקב ננה הקטן ע"כ כלומר דנלם ח"ו יתלגשו זרעו של יעקב ננגדי עשו החמוד והלכך זכו שפיר ניגוד למדת הרחמים ומשום כתיב נהני תרווייהו שלא כחוקי הלשון נמלא וא"ו וכ"א חסרי וא"ו לאשמעינן כנ"ל.

(ט) וישא עשו קלו וינך (תולדות כו פסוק לח) חסר וא"ו ולא כחוקי הלשון מלא וא"ו משום דנקולו דעשו ליכל קדושה.

(י) ואקרא נקול גדול כי הרימתי קולי. כהרימתי קולי. (וישז לט פסוק יד טו יח) כולוה מלאים וא"ו וכחוקי הלשון ונהי דהיתה פושעת נעירות ומהרואי להפקיע חקי הלשון ולמכתב חסר וא"ו להורות על קל תזונתה מ"מ נכתב כחוקי הלשון מלא וא"ו לאשמעינן דכוונתה היה לשם שמים וכדפירש"י וישז לט (פסוק ח) יע"ש.

(יא) ושמעו לקליך (שמות ג פסוק יח) ולא ישמעו נקלי. ולא ישמעו לקל האת הראשון. והאמינו לקל האת האחרון. ולא ישמעו לקליך (שמות ג פסוק א ח ט) כולוה חסרי וא"ו ולא כחוקי הלשון ונהי דקלו של משה רבינו לעולם היה נצו קדושה נמורה וניותר נכאן דקולו היה נשלימות ד' ואין לך סיועא דלעילא יותר מזה ונרור דלא הי"ל להפקיע חוקי הלשון דקול היא מלא וא"ו ולמכתב קל חסר וא"ו מ"מ יען דעיקר סירונו דמשה רבינו ע"ה נשלימותו זו משום טענתו דחסר שלימות המורה (וכדנלחמיה) כ"ז היענ נפנים סימן יד אות נג יע"ש.

וקל דינורו חסר ול"ו דרומו לקדושה אמתית ומשום דחסר נו עלימות התורה והלכך אחר לו הקצ"ה נמי קל חסר ול"ו לפי טענתו דמשה רבינו וכו"ל.

יב) נתן קלת. קלת אלוקים. הקלות יחדלון. ויהדלו הקלות. כי חדל

המטר והנדר והקלת. (ואר"ט פסוק כג כח כט לג לד) כולו חסרי ול"ו ולא כחוקי הלשון דקול הוא מלא ול"ו וטעמא משום דכולהו בני קלות המה ממדת הדין והלכך חסר זהו ול"ו דרומו לאות ו מהוי"ה נ"ה דהוא רחמים והא דכתיב (ואר"ט פסוק כג) והוי"ה נתן קלת וגו' כנר אה"ל (והונא צפר"י יורא פסוק כד) כ"ח שנאמר וד' הוא ונית דינו יעו"ש ונאמת ארז"ל (הונא צילקוט ואר"ט רמז קפו) וימטר ד' נתחלה מטר וכסידר נעשה נדר. שנאמר וימטר הוי"ה נדר לתה שאין הרעה דרה אלל הקצ"ה המטר היה יורד והיה הרוח נכנס נו ועושה אותו נדר שנאמר (תהלים קמח) רוח סערה עושה נדרו ע"כ והונא מיי צילקוט יורא (רמז פה) יעו"ש חסר דכתיב (ואר"ט פסוק כט) ויאמר אליו משה כנאיתי את העיר אפרס את כפי אל הוי"ה ע"כ כלומר למדת הרחמים. והא דכתיב (ואר"ט פסוק כג) נתן קלת חסר תרי ול"ו אפרס משום דהוי"ה נ"ה נשתתף לנזית דינו זה וכדכתיב שם והוי"ה נתן קלת וגו' וכ"מ שנאמר וד' הוא ונית דינו וכו"ל והלכך ירדו קלת חלושות מעקרא חסר יורה חסרון תרי ול"ו ידעהו. וכ"א נתר הכי נעת ירידת הנדר והמטר היו הקלות הולכין ונתחזקו מאל ועבין דכתיב (יתרו יט פסוק טז יט) וקל שפר חזק מאל. ויהי קול השפר הולך ויחזק מאל ע"כ יעו"ש מעקרא כתיב וקל חסר ול"ו ונתר הכי כתיב קול מלא ול"ו והיינו מתחלתו היו קלת חלושות וקל שפר חלוש שלל להסירדם יותר מדאי והלכך כתיב (פסוק טז) ויהי קלת ונרקים וגו' וקל שפר וגו' שניהם חסרי ול"ו ונתינת קלת חסר תרי ול"ו חסר יורה על תלישותן נתחלתן

ואמנם אח"כ הלכו ונתחזקו הקלות והלכך כתיב (פסוק יט) ויהי קול השפר הולך ויחזק מאל וגו' כלומר לפי דהיה קול הולך ויחזק מאל כתיב קול מלא ול"ו. והא דכתיב (פסוק כח) מהיות קלת ועוד כתיב (פסוק לד) כי חדל וגו' והקלת שניהם חסרי תרי ול"ו ונקרא (כט לג) כתיב הקלות חסר חד ול"ו נמי אפשר לומר ע"ד הנ"ל ויונן נהקדם מה דלכאורה אינו מונח דפרעה אחר למשה רבינו העתירו וגו' ורב מהיות קלת אלוקים ונדר ומשה רבינו אחר ג"כ כנאיתי וגו' הקלות יחדלון והנדר לא יהיה עוד ונתר הכי כתיב נתפלת משה רבינו ויהדלו הקלות והנדר וגו' נכלוהו הכי כתיב הפסקת הקלות מחודם הפסקת הנדר (יעויין שם פסוק כג כט לג) ושם פסוק לד כתיב כי חדל המטר והנדר והקלת מעקרא הנדר ונתר הכי הקלת וכ"ז טעמא צרי.

ובצלע"ד דסדרן כך היו משיקרא קלת חלושות ומשום שיתוף הוי"ה לנזית דינו והלכך כתיב חסרי תרי ול"ו חסר ול"ו יורה דאינו ממדת הרחמים ואיך חסר ול"ו דחסר יורה על תלישותו מתחלתו חסר כונת הקרא (ואר"ט פסוק כג) והוי"ה נתן קלת ונדר חסר תרי ול"ו וגם מעקרא קלת ונתר הכי נדר. ואמנם נתר הכי נתחזקו הקלת ושם המה חסר חד ול"ו דיורה דאינס ממדת הרחמים ומ"מ איכא זהו חד ול"ו ונכתנו כזה הקלות דיורה על דהולכים ונתחזקו נתר דנא הנדר וזהו אפשר להנין הכי קראי דפרעה אחר (שם פסוק כח) העתירו אל הוי"ה ורב מהיות קלת אלוקים ונדר וגו' כלומר נקטת פרעה משה רבינו היתה דיעתו להוי"ה דיהדלו לגמרי הקלת ואפילו התלושות והלכך כתיב קלת חסר תרי ול"ו. וגם מעקרא קודם ונדר ומשום דקולות חלושות נלו קודם הנדר ואמנם משה רבינו נתפלתו התחיל מן המאמר אל המוקדם והיינו על הקלות החזקים ועל הנדר ונהפסק הנדר יחדלו ממילא נמי הקלות חלושות והלכך

כתיב (שם פסוק כט) הקלות יחדלון והנדר לא יהיה וגו' כלומר הקלות חסר חד ולא' לנד דנאים מחדת הדין וחד ולא' מלל לנד תוקפן וגם דנאו נרד תוקפן נתר הנדר ונהכרה דיפסקו נמי תוקדם דנפסק הנדר חסר נמי כתיב (שם פסוק לג) ויחדלו הקלות והנדר ומטר לא נתך ארצה וכו' ואמנם פרעה דעיקר נקשתו היתה לנל ישמע אפילו קול חלושה כתיב (שם פסוק לד) וירא פרעה כי חל המטר והנדר והקלת כלומר חסר תרי ולא' דירה נמי על חלישותו והני קלת דחלושות דנאו קודם הנדר נפסקו ונחדלו נמי לאחר המטר והנדר זהו מה דנלע"ד בהסגר הני קרלי ולא'.

יג) וערתה אם שמוע תשמעו בקלי (יתרו יט פסוק ה) נהי דקלי על קולו דהקצ"ה ופשיטא דהי"ל למכתב מלא ולא' וכחוקי הלשון מ"מ כתיב בקלי חסר ולא' לשמעין דישמעו בקולו עם דליכס מזכירם דזהו יחא ליווי דהקצ"ה מ"מ יצטלו דעתם ושכלם נגד מה דכתבה תורה ונתחדש חסי חכמי ישראל חסר נמי כוונת הקרא דכתיב (ראה יג פסוק ה) ונקלו תשמעו חסר ולא' דנאמת קלי על קולו דהקצ"ה ומהראוי דלכתוב כחוקי הלשון מלא ולא' ומ"מ הוא חסר ולא' דרומה להפקעת קדושה ח"ו ואמנם עיקר הכוונה ע"ד הנ"ל כלומר היכא לפי שכלו ודעתו אין זה מהראוי דהא ליווי מהקצ"ה מ"מ יצטלו דעתם ושכלם נגד התורה וחכמי ישראל ויען דשם מייירי דלא ישמעו לנציל שקר ואפילו נקיום אמת ומופת חזר לזרם דליווי השי"ת ישמעו ואפילו היכא דלפי דעתם הו"ל צבוס קל חסר ולא' דרומה לקדושה אמתית וכו' ונאמת היה זה מעלת אברהם אבינו וכדניארתי לעיל (אות ז) יע"ש.

יד) ויהי קלת וקל שפר וגו' (יתרו יט פסוק יז) שניהם חסרי ולא' ונהי קולות דמות תורה ומהראוי דלכתבי מלא ולא' וכחוקי הלשון מ"מ אפשר

דהני קולות דמעקרא נאו לפשט עקמומית שכלל וכדלאמר נברכות (נט ע"א) לא ננדרו רעמים אלא לפשט עקמומית שכלל שאלמר (קהלת ג) והאלקים עשה שייראו מלפניו יעו"ש וכדכתיב נמי נהאי קרא (יתרו שם) ויחרד כל העם אשר במחנה וגו' וכתיב נמי (ואתחנן ד פסוק לו) מן השמים השמיעך את קול ליסרך וגו' כלומר עיקר האי קל היה ליסרם ולהחרידם ועו"ש לפשט עקמומית שכלל ויזכו לקבלת התורה ע"ד האמת והלכך כתיב הני קולות הנ"ל (יתרו יט פ' טז) ואתחנן ד פסוק לו) חסרי ולא' ומשום דעקרים מחדת הדין ונדר ליסרם ולהחרידם ואין דבר רעה דהא אלא הקצ"ה וכהנול לעיל (אות יא) יעו"ש והא דכתיב (יתרו יט פסוק טז) ויהי קלת וגו' חסר תרי ולא' ממש דכיון דנאו מחדת הדין להחרידם לא נאו בתוקף כל כך כ"א צבוס רפויית וחלושות חסר דחסרי תרי ולא' וכדניארתי לעיל (אות יב) יעו"ש ונהי דכתיב נמי חזק מחד זהו דוקא לגבי דין מלא"כ לבוס קל משמים היה מחדת נתר הכי (שם) ויהי קול השפר הולך וחקק מחד מכלל דמעקרא לא היה חזק מחד מ"מ נהי דחק מחד כתיב קול מלא ולא' ומהראוי להיות חסר ולא' דרומה דהלכך חסר ולא' משום דאין זה נגדר רחמים אפשר דזהו מתרי טעמי חדל לשמעין דכיון דהולך וחקק מחד נכתב מלא דנ"ל נכתב חסר וכרישא דקרא (שם) ויהי קלת וגו' ועוד דוקא מעקרא היו הני קלת ונרקים וקל שפר צבוס מחד הדין להחרידם וליסרם ולפשט עקמומית שכלל וכדלאמר בשבת (פח ע"א) נקרא דכתיב (יתרו יט פסוק יז) וייתני צתחתית ההר וגו' מלמד שפס הקצ"ה עליהם את ההר כניגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטע ואם לאו שם תהא קצורתכם ע"כ חסר גדר מחד הדין והלכך כתיב נמי דרישא דקלי קרא ויולא משה את

העם לקראת האלקים וגו' והוא מזה הדין וכידוע ואמנם לאחר דפשט מנייהו עקמותית שגלגל נסיכס הפחד וההרדה מנדול הקלת ונרקיס וקל שפר ע"ד הדין נתתן הדינין והנצרות וכל הוי"ה נ"ה שהוא מזה הרחמים וכידוע והוא שפיר דכתיב נחר הכי (פסוק יח) והר סיני עין כלו מפני אשר ירד עליו הוי"ה בלש וגו' והלכך שפיר כתיב נחר הכי (פסוק יט) ויהי קול השפר וגו' מלא ווא"ו וכחוקי הלשון ולא חפיקה מחוקי הלשון ולכותנו חסר ווא"ו לאשמעינן נדר מזה הדין כיון דנחתת הים זה שפיר נמדת הרחמים וכנ"ל.

ולפית"ש מונן שפיר קראי דכתיב מן השמים השמיעך את קול ליסרך וגו' (ואתחנן ד פסוק לו) ואת קול שמענו וגו' (ואתחנן ה פסוק כח) שניהם חסרי ווא"ו ונלמדת כיון דקאי על קולו דהקנ"ה מהרלוי לכותנו מלא נוא"ו וכחוקי הלשון ונמה שכתתי ח"ש ומשום דהני קולות היו בסוב מזה הדין להחריסם וליסרם נכדי לפשט עקמותית שגלגל שפיר נכתנו חסר ווא"ו לרמוז דהיו בסוב מזה הדין והלכך חסר ווא"ו דרמוז לאות שממו של הוי"ה נ"ה שהוא רחמים.

סו) וישמע נקלו תשמע נקלו (משפטים כג פסוק כח כג) שניהם חסרי ווא"ו ונלמדת כיון דקאי על מלאך השם מהרלוי לכותנו נקלו מלא ווא"ו כחוקי הלשון וניותר דכתיב נגיה כי שמי נקרו ואמנם כיון דכתיב שם כי לא ישא לפשטם והנהגתו חיה כ"ח דין כתיב נקלו חסר ווא"ו דרמוז דחסר נהנהגו מזה הרחמים.

סז) וישמע יהושע את קול העם קול מלמחה אין קול ואין קול קול ענות (תשא לג פסוק יז יח) כולוה מלאים ווא"ו וכחוקי הלשון ונלמדת כיון דהני קולות היו בגדר ע"ז חמורה שנענירות התורה הי"ל לכתוב נגיה כולוה קולות חסר ווא"ו

דרמוז לקדושה וסיועל דלעילא ונהי דיהיה כינוד לחוקי הלשון ואמנם דידוק ונכונה נכתנו מלא ווא"ו ולאשמעינן דהני כולוה קולות עם דהיו לע"ז מ"ת היו ע"ד הקדושה נמי וכדלמר נסנהדרין (סג ע"ח) אלמלא ווא"ו שנהגלך נתחיינו רשעים של ישראל כלים ופירש"י ה"ל דהא לא כפרו בהקנ"ה לגמרי שהרי שפוטו נדרר אחר יעו"ש וניותר ציחור הסניר נכחורי נסנרל נדורה נחר היטב (מלמר ראשון סימן ט) ונלמדתו נה הענין כתב ה"ל עד שנלמדתו מהם אנשים לנקה נעצ מורגס יכונו נגדו כשאר האומות מנלי שיכשוו נלמדות מוניהם מתמרים חגל שיהיה מונח להם להקניל אליו כשיספרו נפלאות אלקיהם וכו' והנדר ההוא הוא גדול מאוד וינינו מפני שאין בזמן הזה נורות נענדות ברוב האומות ויהי קל בזמן ההוא מפני שהיו עושים כל האומות נורות לעצמם אותם ואילו היתה חטאתם שעשו בית כרנוס לענודה לכיון אליו ולהקריב בו הקרנות לכנזו לא היה נדר גדול צעיינו מפני מה שאלמנו ניהגים בו היום מעשית נחיס ונחירתנו אותם וגדלנו להם והתנכרנו נחם ואפשר שנלמר שהשכינה חלה נחם והמלאכים הונים סנינותיהם ולולא הגורף להתמנרות קהלנו היה הנדר הזה נכרי וכו' יעו"ש היטב דהסניר דכל ענין העגל היה נכוונתם לתקן נורה הנזנה מנשמת מורגת לעיניהם ושחלל שפע אלקית מונה על זאת הנורה וכענין צתי כנסיות דזמנינו וכל עשיית העגל לא היה ה"ו בגדר כפירה בהקנ"ה כ"ח דעל זאת הנורה יחול ענין אלקית והשראת השכינה והוא שפיר דכתיב כולוה הני קול מלא ווא"ו דרמוז לאות שממו של הוי"ה נ"ה ע"ד ה"ל.

יז) וירצו את קולם (שלא יד פסוק ח) מלא ווא"ו נהי דהאי קול היה בסוב חטא גדול וגרם נכ"ו לנורות וסו מהרלוי היה לכותנו חסר ווא"ו ולרמוז חסרון קדושה ונהי דיקיה נגיגד לחוקי הלשון מ"ת

כיון דנענט עיקר החטא היה נסינת המרגלים וישראל היו כמעט נגדו אטמים למסרון ידיעתם מנורף לאמונתם מרגלים דהומוקו לראשי בני ישראל הלכך נכתב קולם מלא וא"ו כחוקי הלשון.

יח) ובל העם נסו לקלם וגו' (קרא טז פסוק לד) חסר וא"ו נגד חוקי הלשון משום דקאי על קלם דהני רשעים דנענשו והלכך אפקיה מחוקי הלשון דראוי להיות לקולם מלא וא"ו וכתב לקלם חסר וא"ו לרמוז מסרון קדושה וכו"ל.

יט) ונצעק אל ד' וישמע קלנו (חקת כ פסוק טז) וישמע הוי"ה את קלנו (תנא כו פסוק ז) שניהם חסרים וא"ו ונלמח כחוקי הלשון מהראוי דיכתבו מלאים וא"ו וכתובא לעיל (אות ח) יעו"ש מ"מ חסרו וא"ו משום דנלמח ענדו ישראל מנזרים ע"ז והיה לפי"ז קלם נסוג חסר וא"ו דרומז לקדושה אחתית וכו"ל ועם דחסר וא"ו למסרון קדושתם מ"מ נשמע קלם זה משום מדת הרחמים וכדכתיב נהני קראי (שם חקת תנא) ונצעק אל הוי"ה וגו' וישמע הוי"ה וגו' והיינו ממדת הרחמים נשמע קלינו ונהי דחסר וא"ו דקדושה וכמ"ש נהגה"ה לתוס' ר"ה כהונא לעיל (אות ד) יעו"ש

כ) השמע עם קול אלקים (ואתחנן ד פסוק לג) מלא וא"ו ונהי דכתיב נציה אלקים דהוא מדת הדין ושון מהראוי דלכתב קל אלקים חסר וא"ו דרומז לאות ו מהוי"ה דרומז לרחמים ונהי דיהא ניגוד לחוקי הלשון מ"מ זהו לאחר דנפשט עקמומית שכלנס מקלת ונרקים וקל שפר וכפיית ההר עליהם כנ"גית ומתקו הדינין וכו' לרחמים גדולים וקנעת התורה ע"ד האמתית וכדכתיב נתר הני קראי דקלת ונרקים וקל שפר (יתרו יט פסוק טז יז) מפני אשר ירד עליו הוי"ה

גא) (שם פסוק יח) ונתר הכי כתיב שם (פסוק יט) והאלקים יעננו נקול ונהי דכתיב האלקים נקט ממי נקול מלא וא"ו דרומז לאות ו משם הוי"ה נ"ה ומשום דנמתקו הדינין ונעשה הכל רחמים וחסדים וכדנארת' היטב לעיל (אות יד) יעו"ש ונהי ממי כוונת קרא דכתיב (ואתחנן ד פסוק לג) השמע עם קול אלקים וכו"ל.

כא) ולא שמעתם נקלו (עקב ט פסוק כג) חסר וא"ו ונהי דקאי על קולו דהקב"ה ומהראוי לכתבו נקולו מלא וא"ו וכפי חוקי הלשון מ"מ נכתב נקלו חסר וא"ו לאשמעינן דנסינת הולאת דינת מרגלים החלישו נדעתם יכולת ד' כניכול להורישם הארץ וכדכתיב (שלה יג פסוק לא) והאלגשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו וגו' ונלמח היתה זה נתפלת משה רבינו בלמרו (שלה יד פסוק טו טז) והמתה את העם הזה כל"ש אחד ואחרו הנויים אשר שמעו את שמעך לאחרי: מנלתי יכולת ד' להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם נמדנר ע"כ ואפשר עוד דספרו נמהשנתם דלין זה הנצטחת הקב"ה ח"ו דיניאם אל הארץ וכ"א משה מפי עזמו אמר והלכך התלונו כל בני ישראל על משה ועל אהרן והא דאמרו ולמה ד' מציא אתנו אל הארץ האמת לנפל נחרג וגו' (שלה יד פסוק ז ג) זהו לפי אמירת משה ואהרן והלכך כתיב נתר הכי (פסוק ד) נתנה ראש ונשונה מזרימה ונהי דרומז משה רבינו נתוכחתו נלשון נקלו חסר וא"ו וכו"ל.

כב) איננו שמע נקלנו (תנא כא פסוק כ) חסר וא"ו ונהי דהניאזוהו לנ"ד להיות נדון על רע מעשיו ולא חמלו עליו עם שהוא ננס ושון מהראוי דלכתב נקלנו מלא וא"ו וכפי חוקי הלשון וכדכתיב בקרא הקדוש (פסוק יח) איננו שמע נקל אנו ונקול אלו שניהם מלאים

מדהוליד חמור (תנינה ט ע"ה) ומ"מ דינורן זה דנא מקל רשעים גמורים דינו כתרסה ממש דלהוי חסרה גמורה לנן סורר ומרה ונאי דחסר וא"ו דרמח צה דחסר צה קדושת ישראל מ"מ חפקה רחמנא לאהרת נן סורר ומרה נדינור דהני רשעים גמורים.

(בג) ולשמע נקלו (תנא כו פסוק יז) ושמעת נקלו. לשמע נקלו. (נניס ל פסוק ז כ) כולנו חסרי וא"ו נינהו ונאמת כיון דכלנוה הני קאי על קלו דהקצ"ה הי"ל למכתב נקולו מלא וא"ו וכפי חוקי הלשון מ"מ נכתבו חסר וא"ו לאשמעין דמזנה לשמע נקולו דהקצ"ה ואפילו המזנה הוא נניגוד לשכלו האנושי ולפי שכלו הוא נגדר קל חסר וא"ו כלומר דקל זה אינו נסוג מזנה דנשיות מהקצ"ה זה יורה חסר וא"ו דרומח לאות משמו של הקצ"ה מ"מ מזנה לנשל דעמו הנפסדה צה נגד דעת התורה ומכמי ישראל זהו מזנה מהקצ"ה וזהו היתה מעלת אברהם אבינו וכדנארת ליעיל (אות ז יג) יעו"ש היטב.

(כד) ויתן קלות ומטר. ויתן הוי"ה קלת ומטר ניום הוא (שמואל א יז יז ית) שניהם חסרי וא"ו ונאמת כיון דנא מהקצ"ה הי"ל למכתב קולות מלא וא"ו כפי חוקי הלשון מ"מ נכתבו חסר וא"ו לאשמעין דחטאו צה דשאלו מלך וכדאמר להם שמואל (שם פסוק יז) והא דכתיב (פסוק יח) ויתן הוי"ה קלת חסר תרי וא"ו לאשמעין נמי דהני קלת מתחלתן היו רפויים וחלשים ומאוס דכיון דכתיב ויתן הוי"ה דהוא רחמים אי אפשר דיהיו חזקים מלד ומשום דלין רעה דרה אלל הקצ"ה וכסונא ליעיל נאריכות (אות יז) יעו"ש היטב.

(כה) ויאמר שאל הקלך זה בני דוד. וישא שאלו קלו וינך. (שמואל א כד פסוק יז) שניהם חסרי וא"ו

וא"ו ומשום דהו חוקי הלשון ומ"ש נקלטו חסר וא"ו נקט.

ולבאורה אפשר למר לפי"מ דאמר נסנהדרין (עא ע"ה) אם לא היתה חמו שזה לאינו נקול אינו נעשה נן סורר ומרה מ"ט דאמר קרא אינו שמע נקלטו ע"כ וכוונת הש"ס מדהי"ל למכתב נקולנו מלא וא"ו וכחוקי הלשון וכתיב חסר וא"ו לאשמעין דנעיין שיהו שניהם שוין ומשום דנקלטו חסר וא"ו משמע חד קל לתרווייהו

אמנם י"א ומשום דפירש"י ה"ל נקלטו חד קול משמע מדלל כתיב נקולותינו או נקולינו עכ"ל יעו"ש.

ונראה דהא דחסר וא"ו הוא משום הא דתנן (פסנהדרין ע' ע"ה) אכל דנר ענינה וכו' אכל דנר מהו וכו' ונרמז"ס פ"ז הלכה ז' מה' ממרים כתב ה"ל והיתה אכילת מזנה אפילו מדנריהם או אכילת עזירה אפילו מדנריהם פטור שנאמר אינו שומע נקלטו שאינו עוזר נאכילה זו אלא על קולם ינא זה שעבר על דברי תורה עכ"ל יעו"ש והלכך כתנא תורה נקלטו חסר וא"ו ולא כפי חוקי הלשון נקולנו מלא וא"ו לאשמעין קלס חסר וא"ו דרומח לאות משמו של הקצ"ה ומשום דעיקר מזה נן סורר ומרה הוא נאינו שמע נקל הדיוט לחוד וכו"ל.

ועוד אפשר למר כיון דכתב הרמז"ס נמנין המנות דנאקדמת יד החזקה (מל"ת קנה) ח"ל שאל לאכול ולשתות דרך זולל וסונא שנאמר ננו זה זולל וסונא עכ"ל יעו"ש וא"כ אמירת אנוי ואמו זו זהו נגדר אהרת ל"ת ונסנהדרין אחר מאי אינך ראויה איליתא חייבי כריתות וחייבי מיתות סוף סוף אנוה ואמיה נינהו ע"כ יעו"ש ולפי"ז שפיר אשמעין קרא צה דכתיב נקלטו חסר וא"ו דהיי דפושעים ורשעים גמורים נינהו ונגדר מעות לא ויכל לתקון

עכ"פ צימיו וכעין דכתיב (מלכים א' כב פסוק כז כט) ויהי כשמע אחאז את הדברים האלה ויקרע בגדיו וישב שק על גשרו ויזעם. וישב צדק ויהלך העם ויהי דבר ד' אל אליהו התשבי לאמר: הרפית כי נכנע אחאז מלפני יען כי נכנע מפני לא אציה הרעה צימיו צימיו צנו אציה הרעה על ציתו ע"כ וגם צנינו נחם ד' על הרעה וכדכתיב ציונה (ג) ומשום לנצחו שק ולא אכלו ושתו יעו"ש והגם דג'חלז וגניטה כבר נגזרה גזירה מ"מ הכנעין ותשובתן בטלו הנזירה וגמרא ערוכה (נצרות י"ע"ה) אפילו חרצ מהו מונחת על זארו של אדם אל ימנע עלמו מן הרחמים שנאמר (ליוז יג) הן יקטלני לו איהל ע"כ יעו"ש.

כז) וישמע לקלם (מלכים א' כ פסוק כה) חסר וא"ו וכפי חוקי הלשון מהראוי היה דלכתב לקולם ונלה וא"ו ואמנם יען דעבדי מלך ארם אמרו אליו אלהי הרים אלהיהם ע"כ חקו חמנו ויעלו אותו להלחם עוד הפעם עם ישראל וכפי עתה וכדכתיב גם ונאמת שקר יפנה פיהם והלכך צה דכתיב (שם) וישמע לקלם כתיב הכר וא"ו להורות דקלם זה צדורס אליו הוא צנו שקר ולא יועיל וכמונן.

כח) נתנה עלי נקולס (ירמיה יב פסוק ח) מלא וא"ו ונאמת כפי פיומא דקרא על כן שנאמרים וגו' דמורה על פחיתות וגריעות דגורמת שנאמת הי"ל לכתוב חסר וא"ו וגד חוקי הלשון אמנם יונן זה לפי"מ דלמר בתענית (טו ע"ג) מלי נתנה עלי נקולס זה המעמיד הן שאינו הנון לפני התיבה ופירש"י ה"ל רשע שהקצ"ה שולל אותו יותר מכולן והוא טעם בקולו לפניו עכ"ל יעו"ש וזה דכתיב מלא וא"ו לאשמעין דהגם דקולו הוא כמות מלתא דקדושה מדכתיב מלא צו"ו והגם דמייירי נפחיתותו ושנאמו וק"ל לכתוב חסר וא"ו

וכפי חוקי הלשון מהראוי הי"ל למכתב מלא וא"ו ונאמת (שם שמואל א' כו פסוק יז) כתיב ויכר שאל את קול דוד ויחמר הקולך זה בני דוד ויחמר דוד קולי אלני המלך כולוהו הני מלאים וא"ו וטעמא צעי ונראה משום דהתם (שמואל א' כד) חטא דוד קנת צה דכרת כקף מעילו דשאלו וכדכתיב (שמואל א' כד פסוק ו) ויד לב דוד אתו על אשר כרת את כקף אשר לשאל ע"כ ונצרכות (פס ע"ג) ויקם דוד ויכרת את כקף המעיל אחר רני יוסף צרני תנינא כל המצוה את הנגדים סוף אינו נהנה מהם שנאמר והמלך דוד זקן צא צימים ויכסוהו נגדים ולא יחס לו ע"כ יעו"ש ונאמת גם שאלו חטא צה דרדף לדוד וכדלמר נצרכות (שם) א"ל דוד לשאלו מן התורה בן הריגה אתה שפיר רודף אתה והתורה אמרה צה להרדף השכם להרגו וכו' יעו"ש והלכך כתיב גם צנייהו דשאלו דוד קלן קלן חסר וא"ו וכ"ל משא"כ צה דכתיב (שמואל א' כו פסוק יז) קול דוד. הקולך. קולי. דכולוהו הני תלתא מלאים וא"ו וכפי חוקי הלשון משום דהתם נראה גודל נדקתו ומסידותו של אדונינו דוד המלך הדיה צירו להרגו ועי"ז להגלל חמנו ומ"מ אחר (שם פסוק יא) חילל לי מד' משלת ידי צמחית ד' וכו' יעו"ש והלכך כתיב מלא וא"ו כחוקי הלשון דלי אפקיה מחוקי הלשון וכתב חסר וא"ו אז הוה משמע משום פחיתות מעלתו דדוד צהלי עונדל ונאמת צהלי עונדל חיק גודל מעלתו ומסידותו וכמונן.

כז) וישמע לקלם (שמואל א' כה פסוק כג) חסר וא"ו ונאמת כפי חוקי הלשון מהראוי היה דלכתב לקולם מלא וא"ו.

אמנם דבר גדול לאשמעין צה דכתיב חסר וא"ו ומשום דנאמת פעולתם זו נהפצתם בו לאכול עד דעשו לו ולעצדיו סעודה חסונה היתה שלא כהוגן ומשום דלי נאמת היה גם וככה נחפלה היה נגול מרעתי

ונע"כ משם דמלא וא"ו מסוג דעוסק במלחא דקדושה וזהו גורם שאלה ומשום דלא די הוא רשע עוד הרהיב בנפשו עוד נתינת קולו לפני הקב"ה והבן זה. ומכלן יש ללמוד דכלל מינוי דקדושה דמחנים מי שאינו הגון דהוא נמי בכלל קרא דכתיב (ירמיה י"ז פסוק ח) נתנה עלי נקולה וכמה"ל צמנעית הכ"ל והוא דבר הנלמד מענינו דשם צירמיה (פסוק ז ח ט) כתיב עוצתי את ייתי נטשתי את נחלתי נתתי את ידידות נפשי בקץ איציה: היתה לי נחלתי כלריה ציער נתנה עלי נקולה על כן גאלתי: העיט נצו נחלתי לי העיט סניב עליה לכו אספו כל חית השדה התיר לאלכלה: רעים רבים שחתו כרמי בססו את חלקתי נתנו את חלקת חמדתי למדבר שוממה: ע"כ כלומר הקב"ה קונל דסיבת עזיבת ביתו ונטישת נחלתו ונתינת ישראל עם קרצו בקץ איציה הוא משום דהיתה נחלתו כלריה ציער דיכסוף לטרף (תהלים י"ז פסוק יג) וחור ופירש מי ומי המה אלו כלריה ציער נתנה עלי נקולה כלומר קולם אם דהוא נפסלות ונרשעות וכלריה ציער דיכסוף לטרף מ"מ מכוסה זה נמסרה דקדושה מזויפת וזה מרומז בזה דכתיב קולם מלא וא"ו דנאמת כפי האי ענינא דקרא הי"ל למכתב חסר וא"ו ונע"כ כנ"ל וזהו דהוא מכוסה נמסרה דקדושה מזויפת ונאמת לאמתו הוא גרוע שגגרות ויותר מכולן דמחנה עליהן נמשחת הקדש הוא דומה להא דכתיב (תהלים י פסוק ט) יארצ נמסתר כלריה בסכה וגו' וזהו דגושה הקב"ה ומשום דנעומו וקרומו ונמסרה דקדושה מזויפת וחור ופירש דבריו הקדומים בזה דכתיב נחר הכי העיט נצו נחלתי לי וגו' כלומר אלו דהמה בסוג נחלתי לשמור את דרך עץ החיים זו תורה המה כעית נצו דגנונים וסנים כן המה נצעים דתוכס על ותראה וסופרים ומלעזים בכל קדש ואפילו נמסיות בגדר אדם כן תרצות ומנחון

המה מכוסים נמסרה דקדושה מזויפת ועומדים על הפקודים לשמר את דרך עץ החיים לנל יצא נחמה ליה ראוי והגון לכך וחור ונאמר דבריו הקדומים בזה נאמר ואחר רעים רבים שחתו כרמי וגו' כלומר רעים דהמה מנהיגים שחתו כרם בית ישראל ועשאו למדבר שוממה זהו עיקר דקונל הנציא בשם ד' וזהו נמי דאחר דלנינו דוד המלך (תהלים לא פסוק ז) גאלתי השמרים הנלי שוא וגו' כלומר אלו דמחנים לשמר התורה והמזות ונאמת הנלי שוא ניכסה וכעין דאח"ל ירושלמי חגיגה פ"א הלכה ז אלו נטורי קרתא אלו מחריבי קרתא ניכסה יעו"ש.

בש) אל תשכח קול נרידך וגו' (תהלים ע"ד פסוק כג) מלא וא"ו ונאמת כפי האי ענינא דמיידי גרשעים הי"ל למכתב קל חסר וא"ו ולא כפי חוקי הלשון ואמנם עיקר כוונתו להטורי ישראל דהמה בסוג קדושה מזויפת דמרומו נקול מלא וא"ו וכעין דנאדתי (נאומ הקדוש) יעו"ש.

ל) מקלות מים רבים (תהלים ג פסוק ד) ודרך לחיו קלות (איוז כה פסוק כו) לחיו קלות (שם לט כה) כולוהו הני חסרי וא"ו ניכסה ולא כפי חוקי הלשון ואמנם כל זה מובן שפיר לפי"מ שהארכתי לעיל (מלואים לסימן טז) אמת (י) יעו"ש היטב.

ולא שמענו נקול ד' (דניאל ט פסוק י) מלא וא"ו. לנלתי שמעו נקליד. ולא שמענו נקלו (שם פסוק יא יד) שניהם חסרי וא"ו ויוזן עפי"מ שכתבתי (נאומ יג) דהיכא דכתיב נקל ד' חסר וא"ו ר"ל דאינם מצינים בשכלם דזהו נאמת ציווי דהקב"ה יעו"ש וזהו נמי כוונת דניאל דמתחלה אמר דמלכיו ושריו לא שמעו נקול ד' מלא וא"ו והיינו אפילו השכליות ובתור הכי אמר וכל ישראל עברו את תורתך וסר נללתי שעת נקליד וגו' ולא שמענו נקלו כלומר דכל

הוא ונית דינו אינם מכירים הזק והיורש
וכ"א משתפקים בכתובה וחתומה טונה
דכותנים וחתומים עתם נתואר בית דין
צדק דפס לונדון והמדינה.

אי לך עיר לונדון והמדינה דקהלת ישראל
דפס לונדון והמדינה יש לה בית דין
ורב הכולל זק כאלו דנאמינו והרונה לדעת
טיפה מן היס מגדול שקריתם והמסנותם
מזורף לגדול חסרון ידיעתם נתורה עיין
היטע נקוטטרס מרור דרבנן הגולה לחינוכי
מראה כהן תנינא ולא יכיר ויזין דכל
הגרות והגזירות הקשות והמרות דנתפשטו
בכל ארצות פזורנו ותליתינו הוא נסינתם
ונסינת רננים ודיינים כיוצא בהם וכפי
המוסכס בנת"ק הכתובה והמסורה.

ולדוגמא יאמר נא המכונה רב הכולל
(טשיף ראנני בלע"ז) ונשם
יקרא דאקטער הערץ אס בלחמ ונתמים
הוא מלא מוסר ונימוס אנושי ולר נשם להסת
אדם נגד יושר ולזק עד דמכל זה לנו
העדינה הומה עליו לדרג ב"כ צפומי
בזכרים חמים יולאים מלך צוער כלש החיות
אנושי ליושר ולזק ולהשתיק פה המסטינים
והמקטרגים על אחינו בני ישראל ומדוע הוא
בכבודו ונעמנו ירד לחיי ת"ח ולזיק בשביל
הוראתו בקדושה דבנית הכנסת דהיתה
מעקרה בית ע"ז ועדיין מלאה קצרות עכו"ס
וללמי ע"ז אסור להתפלל שם ובסינת הוראתו
או המתק סוד ע"ז רשעי ורשעי קהלה
(דת"ח הנ"ל כסן צה נחור רב) לדחותו
מתשמתו נחור רב ולא זו בלבד אחר הכסם
להרע (הוא המכונה צעו"ר רב הכולל)
לדחות להת"ח הנ"ל מקהלתו בשביל הוראתו
קדושה זו כ"א מכל המדינה טענתו דהוא
קנאי יותר מדאי וגשאר בלי מזון ומחיה
עם אשתו ובניו ובמזומת לי ששה נפשות
עד דע"ז הוכרח ללוד למדינת אמעריקא
וגם שם לא שקט מחמת הצור הרודפו והיינו
המכונה רב הכולל (טשיף ראנני בלע"ז).

ישראל לא עזרו על התורה כ"א בזכרים
לחנים בשכליות להצין זהו יהיו ניווי
דקנ"ה ומשום דלא חשידי ח"ו כל ישראל
נכללו לעזור אפילו על שכליות ונזה מונן
שפיר כל מה שכתנתי נהסגר בין קול מלא
ול"ו להסר ול"ו ולכ"ה שום סתירה מכל
המזרח בנת"ך ול"ש.

מלואים לסימן יז.

אות כו.

א) והנה נמכ"ע די נייט היר"ל צפה
לונדון נתפרסם (ניוס א
מחרת יום הכפורים שנת תרנ"ז) דרשת
המכונה רב הכולל (טשיף ראנני בלע"ז)
דפס לונדון והמדינה והוא הנקרא דאקטער
הערץ (להחיות נפש מת ולהחיות נפש חי)
ודרשתו היתה נחור מענה לראש גוררי
ישראל דנאמינו וסיוס דרשתו נמכ"ע הנ"ל
זהו דאס פאלק ישראל איז אפט געווען
געטראטען און היפלאלא אנער עם האט קיין
מאל נישט אויפגעגעבן דעם ציחון און דעם
מוטה וואס ווערען אנגעצאלטען דורך
גלייבן. די שטארקסטע וואפע געגען דער
נאציסער פארלוימזונג איז דער נאטוריען און
גוט פון גערעכטיקייט וועלכער זייער
מחלוקת צו גאר נישט די כוונות פון האס.
רייניגען די הערצער פון די וועלכע זיינען
פארצנענדעט פון נייזע כוונות און וועט
עפענען זייערע אויגען צו זעהן די
הייליגקייט פון גערעכטיגקייט און
נרידערליכקייט צווישען די מענטשן
קניענדיג ע"כ שורה אחרונה מתורף דרשתו
דנתפרסמה נמכ"ע הנ"ל.

ובאמת לאחתו ברחמי זה הפרסום נמכ"ע
הנ"ל בשתוממתי על נגיעות
ושקרות צננות דרשתו הנ"ל.
הוא דורש בזה הזק והיורש דיכירו
יידעו שונאי וגוררי ישראל ומדוע

יען דהודיע נמכתנן להקלחו נמדינת
למעריקא דמקנל סס לרז דהוא קנאי
וכדומה (כפית"ש הת"ח והלדק הנ"ל לי
נמכתנו) והת"ח הנ"ל הוא כנוד הרה"ג
והלדק איש תמוזות מהור"י מרדכי
צבי שווארץ שליט"א שהיה כמה שנים
רב נפה לונדון ואח"כ בעיר הולל דמשם
נדהה ממשמרתו נתור רב נסינת הוראתו
נקדשה וכמנואל כ"ז נאל היטב נחיצורי
מראה כהן תניאל (תסימן מז עד סימן
נח) יעו"ש והרה"ג והלדק הנ"ל עיקר
גידולו נקדש נישית פרעשנרג ותלמיד הגון
לתלמידי ההתם סופר זללה"ה.

וביותר הוא נעקת לנימה על גדול
נניעותו ושקריותו נדרשתו נשם
היושר והלדק היות דנית דינו אשר הוא
עומד נראשה ומכונים ומכונים נתור **בית**
דין צדק דפס לונדון והמדינה זייפו פסק
פסק דנפתר לפניהם ת"ח אחד עם נעל
דינו ועי"ז ראו מחש להת"ח עם כל נני
זיתו (עי"ז נגשאר נלי מזון ומחיה וכדלמר
נצ"ק קיט ע"א יעו"ש) והמכונה רב הכולל
לא היה אז נמוש קניעות יען נדנסע אז
נמדינת נריטניא נעסק נורכי נצור ונחזירתו
מכניעתו לנימו נפה לונדון הרה"ה
זכ"ל לפניו כל ענין הריניסה שעשו לו
זמכונים נית דינו ניופס פסק פסק
(נסינת נטילת שחד) ונחקירתו ונדרישתו
נענין זה (אלל העורר דין כנוד ר' אלחנן
אלדל נן כנוד הרה"ג רני נתן אלדל ז"ל
שהיה רב הכולל נפה לונדון) נודע אליו
דהנדרים נדרים ולמתיים ולא לאחר משא
ומתן נענין זה אחר להשתיק כל הענין ננל
יתפרסם ניוני דהני רשיעי המכונים
המכונים נתור **בית דין צדק** דפס לונדון
הנטיח לת"ח הנ"ל נהנטיח נמורה ונלמנה
ונפני כל נית דינו דהיו כולס. נמוש
קניעות מימינו ומשחללו והמה שחאל
ינחק הילמחן (ראש המורים נתור סיוע

לדייני נור) אשר פעלדמחן. נני מחיר
לאלהרוב. והרב משה אבינודור תייקין ע"ה
והנטיחתו היתה נדמשך ח' ימים ימלא ידו
לכהן נמשרה הראוי לכנוד תורתו ולהתפרנס
מזה ולמכס מה היתה סוף הנטיחתו שאל
וכנוד ולחחר זמן הגון כראות ת"ח הנ"ל
דכל הנטיחתו דהמכונה רב הכולל הנ"ל הוא
שאל וכנוד נל לפניו עוד הפעם ונטיעה
דקוצע להמכונים נית דינו לד"ת לפני גדולי
ישראל ולא נתן עליו (המכונה רב הכולל
נעוה"ר הנ"ל) נקולו ונזה"ל „זיאל זינד א
נידערטרעכטיגער קעריל" ע"כ נלשונו
המלטה שאל וכנוד. והת"ח הנ"ל מלנד דהוא
ממיוחסי כהונה הוא מפורסם לת"ח גדול
וגדולי דורנו האמתים מכנדים אותו מחמת
רוב גדלו נחורה ועמלו נחורה הוא מתוך
הדק דלא ישער ולא ילומן כי יסופר וכל
דוחקו הוא נסינת נית דינו הרשעים דלחו
אותו וכל נצ"ז וכ"ז ידוע ומפורסם. ונלמח
כל זה הוא מיעוטא דמיעוטא מחמת ושקרות
דהני רשעים נמורים המכונים והמכונים
נתור **בית דין צדק** ורנס רב הכולל (טשיף
רלנני נלע"ז) הנ"ל ולא המכונה נעוה"ר
רב הכולל דרש דרש לראש נורכי ישראל סוג
יושר ולדק מדוע הוא נכנודו ונעלמו ונית
דינו כיואל נז דורסים ומשפילים היושר
והלדק מחש עד לעפר ונס נרנות אפילו
נחלשינות שקר אלל המחשלה ועי"ז לשלח
מהמדינה נתור פושע ומזיק להמדינה וכהנוד
נפתיחת חיצורי זה (נפתלה קגרה) יעו"ש
היטב נחמת ע"ז ועל כיואל נז אלח"ל (נ"מ)
קז ע"נ ונכמה מקומות) קשט ענמן ולח"כ
קשט אחרים.

ובזה יקרו נדרי הרה"ק מחללניאל זכ"ל
נקרא נכתב (הושע יד ג) קחו
עמכם נדרים וסונו אל ד' ע"כ כלומר קחו
הנדרים אשר עמכם מה שאתם נענמיכם
היו מדנדים נלס תרלו דנר זה אלל איש
אחר ועי"ז נשנו אל ד' ותהדלו נעשיה
דנר זה עכ"ל.

והנה היה השתללותו ונצירתו ציה דינו
ונס לרעות לכל המטייעים להעתיקת
תורה שצ"פ דנפעולה זו אזור להיל כנוד
ישראל ולהשתיק פיות משטינים ונצרי
זמנינו (וכהונת פנים סימן ח העתיק
ממכ"ע דופי נחומס יע"ש) ולחנכ ויהו
כנר חמתי דכל השתללותם ציה לא זו דנה
יועיל לגרש חפילו יתוש ופרעוש אחד קף
זו לדברנה נסיונה זו עוד יוסיפו נתוספת
חרונה על העיקר רשעת ושנאת נוררי ישראל
(וכהונת פנים סימן ג חות כל יע"ש)
ומשום דהגזירה חמת והסריונות שקר
וכדנצחתי כל זה נאר היטב פנים (סימן
ח עד סימן ה) ונההקדמה נצפיתיה וציות
נקוטערס מרור דרבנן הנלוה לחיבורי
מראה כהן תיניט יע"ש היטב.

(ב) והנה מנצד להמכונה רב הכולל
הכל וצית דינו חמה רונחיס
גמורים. הן רונחיס כללים לכ"ע נסיונה
עוש עוות וקלקול הדין זהו סיונה עיקרית
לחורבן העולם (וכהונת פנים נסיון יח
חות ג יע"ש) וציות ציחור פנים (סימן
ג חות טו) יע"ש היטב והן רונחיס פרטים
נדייגיס הכחצות דמטין דין לפעמים נשונג
לחסרון ידיעתם נחורה ונפעמים נחזיד
נסינת שחר וכעין דזיפו פסק פשר להח"ח
נסינת שחר מהנע"ד שכנגדו (וכהונת פנים
הקדום וציות ציחור כל הענין נקוטערס
מרור דרבנן יע"ש היטב) וכן נהשתללותם
לחורבן הרה"ג והנדיק רבי מרדכי נני
שווארץ מתשמרתו נתר רב צעיר הולל זהו
רזיה גמורה נפעול וכדלחר ננ"ק (קי"ט
ע"א) נקרא דכתיב (שמואל ב כא) אל
שחול וכו' על אשר המית את הנבעונים וכי
היכן מליו שחר שחול את הנבעונים אלא
מתוך שחר נצ עיר הכהנים שהיו מספיקין
להם מים ומזון מעלה עליו הכתוב כאילו
הגן ע"כ יע"ש מנאר שיטת הש"ס מקרא
מפורש דהקב"ה נעמנו אמר דאפילו נצמח

נעמח להספיר פרנסת אדם הו"ל רזיה
גמורה נפעול ומכ"ש נפעולה גמורה להספיר
פרנסת אדם ונפרט לת"ח דעונשו מפורש
נח"ל (שנת קיט ע"ג) לא חרנה ירושם
אלא נצניל שנינו נה ת"ח וכו' כל המנוה
ת"ח חין לו רפואה למכתו וכו' ונלחמתי
לנו גדול מלצרהס חנינו ומ"ח חתו"ל
(נדרים לב ע"א) מפני מה נענש חצרהס
חנינו ונשתענדו נניו למצרים מחתים ועשר
שנים מפני ששם חגריא נתלמדי חכמים
וכו' יע"ש ומלך חלרכתי נפתיהס לחיבורי
חור תורה נציחור מימח דרב (שנת קח
ע"א) מחן דמערן לא לוקמה ליה נני
וכו' ונצרת מתקור מרז"ל דעונש המנער
לת"ח הוא ננים זהו מדה כנגד מדה יע"ש.
היטב וסנ חין אום סנרל וסר"א נעולם
דינורו נצדר חלל חושי נגס היור
והנצק יכנס ללב נוררי ישראל ומשום דכל
דנרי חנים נוצים מלב חמתי נענצמותו
הוא נסוג נימוס ויושר ונצק וכ"א דסר"ל
נצדר נלה דורש חין נלה מקיים זה מוסס
נפסרים הקדושים דדוקא דנרים היוצאים
מהלב נכנסים ללב ולא נצנים נוצעים ויוצאים
מקירות ועמקות חמיתת הלב. ונלחמתי
לחמתי אפילו הים נמי נצדר נימוס ויושר
ונצק לא היה כח דנורו יפה לפעול טונת
ישראל להנילס מגזירת הור הנורר ומשום
דחפר נז שלימות וקדושת התורה והנצד ק"ו
נן ננו של ק"ו דמה משה רבינו מוצח
היוצרים סירב נחחילת שליחותו ומשו' דדעתו
הקדושה היתה חלון כח דנורו יפה לשיפעול
טונת ישראל אלל פרעה זהו נמי היתה
כוונתו נחלחרו חלני ערל שפתים וכדנצחתי
כ"ז פנים (סימן יד חות ג) יע"ש היטב
ומכ"ש חלי נצרה המכונה רב הכולל דחוק
מהתורה כרמוק חזרה ממערב פשיטות גמור
הוא דדינורו חינו כלל נצדר דנור חמתי דיהא
כח דנורו יפה לפעול טונת ישראל זה
דיכנסו דנרי ויכו אורש נלב נוררי ישראל
ומכ"ש וק"ו נ"ב של ק"ו דמנצל חסרון

דורס ומשפיל עד לעפר כל סוג יושר ולדק
ונכל כה"ג מוסכם נחז"ל (צ"ת קז ע"ג)
קשוט ענמך ונח"כ קשוט אחרים.

(ג) והנה אם נחמת הוא המכונה רב
הכולל דפה לנודון רזה בטונת
ישראל ליכא שום תקנה לסתום פיות שוטני
ולוררי ישראל לא נדרשתו פטומי מלי נעלמה
(דנוע מחנר לליש משחית) ולא נהנתת
תורה שנע"פ ללע"ז דהשתדל נה נסיועו
להתנרותל קשר רשעים חיו מן המנין דכ"ז
לא יועיל לנרש חפילו יתוש ופרעוש אחד
(וכדנחתי היטב נפנים סימן ג אות כה
יעו"ש) וכ"א להסיר אלהי נכר והיינו בית
דינו נגדנר ע"ז נמורה יניהו וגם לרנות
דנעלמו ממי יסיר ומשמרתו נתר רב הכולל
ומשום דשם זה חיו נלה לו ואינה הולמתו
דסוג רב הכולל נהכרת להיות ת"ה גדול והוא
רחוק מתורה כרחוק מזרח ממערב נגדנר ת"ה
ושון נמינויו זו נמזלר נפסיקתא רנתי הונא
נילקוט שמעוני (משלי רמז תתק"ח) ה"ל
רני זעירא מיייתי לה מן הדל לא תשא אם
נשנועת שול הכתוב מדנר הרי כנר אמור
ולא תשנוע נשמי לשקר ומה ת"ל לא תשא
שלא תקנל עליך שררה ואין אחת רלוי
לשררה אמר ר' אבהו אני נקראתי קדוש
ואחת נקראת קדוש הא אם אין נך כל
המדות שיש לו לא תקנל עליך שררה נושא
השם חסר לו הקצ"ה מסיר חכמה מלבו ואין
חכמה אלא תורה שנאמר מחכימת פתי ולא
עוד אלא שמשנין זיו פניו וכשנל ליום הדין
אין הקצ"ה מוחל לו אלא מתחלה עליו חמה
שנאמר ולא יתחול ניום נקס ע"כ ומלנד כ"ז
כל אכילתו הוא נגדנר גול ומעילה נקדשי
שמים ואכילת טנל דחיונו מיתה נידוי שמים
ומשום דטנול לפרנסת רב אחתי ורלוי לאותה
אנטלא ואין שום כח לפרנסים ומנהיגים
דקהלה להפקיע זכות דשייך מדינא דתוה"ק
ומשלחן נבזה לת"ח אחתי ולתס למי שירצו
לקנלו נתר רב ונדנערו ע"ז גם אינהו גוללים

ידיעתו נחורה נמי אין כה נדורו יפה לפעול
טונת ישראל נטענת נימוס ויושר ולדק כיון
דנעלמו הוא ניגוד נמור לנימוס ויושר ולדק
ותוכו עול ומרמה וכדנחתי מיעוטא
דמיעוטא מניה ומנית דינו נפנים נחורי זה
וניותר נקונעדם מרור דרבנן הגלוח
לחינורי מראה כהן תנינל יעו"ש היטב
ונכל כי הלי גוולא סנרל נרורה לומר אין
קטיגור נעשה סניגור ומלנד מה נחלרתי
נפנים (סימן יד אות נ) הדנר מפורז
נפסר שיה שרפי קודש ח"ל וסיפר נזה
הנה"ק רבי מנחם מענדיל מקאלק ז"ל אשר
נלאת נמדינת פרייסין גזירת הנוולאג
שוהלין וניטול ההדרים עשה הגלון רשכנה"ג
רבי עקיבא איגר ז"ל נפחנל אסיפת
הרננים ממדינתו ונמור אללל לשלה כתנ
נקשה אל המלך והנה נדרש להם איש היודע
נטון השפה האשכנזית לכתוב להם את כחנ
הנקשה ואמר אחד מן המסונים שיכלתו
אחר אחד מיהודי פחנל אשר היה נודע
לו לסופר מהיר נשפת המדינה אכן
הנרעק"א ז"ל לא הסכים למסור כהינת
הנקשה ליד אותו הליש יען שהליש הנ"ל
היה רחוק מדת ישראל והיה מפורקי עול
תורה והיה שמה על הגזירה לנטל התינוקות
של בית רבן והמליץ ע"ז הגלון רבי עקיבא
איגר ז"ל דנרי הפסוק (תהלים קמו) אל
תנטשו ננדינים ננן אדם שאין לו תשועה
היינו שאין לנטול להושע ע"י אדם כזה
שאין ניטול הגזירה נהנש נענינו לתשועה
ואמר הגלון רבי עקיבא איגר ז"ל אם גם
נשמע נלמינו מה שיקרא לפנינו הליש
הכותב עכ"ז לא נוכל לשמוך עליו נענין
כזה אשר נלבו הוא חושנ אחרת מאשר הוא
כותב נידו מפני שאלו אין שום תשועה
נניטול הגזירה חסו הכוונה נפסוק שאין לו
תשועה עכ"ל יעו"ש ומזה נרור דהלי טעמא
שייך נמי ננד"ר נדרשת המכונה רב הכולל
(נעוה"ר) טשיף ראנני נלע"ז הנ"ל דדרש
דרש נשם היושר והלך כיון דנעלמו הוא

גמורים נינהו וגם הונס וקנינס טנל גמור
נינהו ומלמד דעונדין נחיסור חמור בגזילה
קדשי גבוה חיבא נמי נאכלתן חיוז מיתה
נידי שמים ומשום דהונס טנל גמור נינהו
וכדנאדתי כ"ז צפנים (סימן ט) יעו"ש
היטב.

ובעין זה דרש דרש משה ה"ה הגאון האדיר
הגדוק המפורסם החתם סופר זצ"ל
בספרו תורת משה עה"ת (פרשת מסעי)
ו"ל לא תקחו כופר לנפש רוצה וגו' יש
לפרש ע"ד רמז כי צומן בית שני היו
מעונידין כהן גדול אשר נתן שוהד ולא היו
מחללין שנתם כדאיחא בגמרא (יומא ט'
ע"א) ומחילה היה הרוצה יכול לשונ
צומן קצר ונאמת הכהן גדול שהיה ראוי מן
השמים להיות כהן גדול הוא חי עדיין וזה
שחמור לא תקחו כופר לנפש רוצה שלא יקחו
שוהד שעי"ז תגרמו לנפש רוצה לשונ שלא
כדין עכ"ל יעו"ש הרי מנוחל דעתו ז"ל
דמיני למחלל דקדושה כעין כהן גדול לא
תליא צמה דמינויו הוא אפילו ע"פ המלך
כ"א עיקר מינויו תליא בראוי לכך ונלאו
זה נהי דנמנה ע"פ המלך אין מינויו
כלום וכ"ה הראוי לזה הוא מה"ת נגד
כהן גדול האמתי הגם דלא מינוהו ומכ"ז
צדור דה"ה מינוי נתר רצ דעיקרו הוא
להורות ולדון ע"פ התורה פשיטא דנעיין
דוקא מי דראוי לכך ולא צמאי דהקהל ואפילו
המלך מינוי למי דאינו ראוי לכך והיכי
דאירע דמינוי למי דאינו ראוי לתר רצ ויש
שם ת"ח דראוי לכך הוא ה"ה
נגד רצ העקרי ולא מי דנני
אדם ריקי דעת וגם לרצות חכמים
להרע או כופרים ניסודי הדת מינוהו
לתר רצ ומכ"ז הרמז"ס צפ"ד הלכה טו
מה' סנהדרין ח"ל מי שאינו ראוי לדון מפני
שאינו יודע או מפני שאינו הגון שעצר ראש
גלות ונתן לו רשות או שטעו צ"ד ונתנו לו רשות
אין הרשות מועלת לו כלום עד שיהא ראוי
שהמקדיש צעל מוס למנחם אין הקדושה חלה

עליו עכ"ל יעו"ש ונאמת זהו עיקר הגורם
להירוס וחורבן קיום האומה הישראלית
(וכדנאדתי כ"ז היטב צפנים בסימן ט'
יעו"ש) ודיו להיות עומד בגדלותו נתר ראש
ומשתדל (מחמת ידיעתו נשפת אונגלית)
לקהלות ישראל צמדינת גריטניא ונאמת
אפילו למינוי זו נמי נהכרה דיהא כפוף
ונכנע להת"ח דיהא פה נתר רצ האמתי
ונלאו זה אינו ראוי אפילו למינוי זו ומשום
דאם אינו נצור שליח דהת"ח שז דיצורו
אינו כלל בנדר דנור אחתי דיפעול טונת
ישראל וכ"ה פטומי מלי צעלמא נינהו
וכדנאדתי כ"ז צפנים (סימן יד עד סימן יז)
אות כו) יעו"ש היטב וגם לרצות ולתקן כל
הרציות דעשו צמדי בני רשיעי בית דין
ובעין תשובת בני גבוה ע"י גבוה יונה
וצייתר למלא הנטחתו דהנטיח להת"ח
להכילו מיד עושקיו והיינו בני רשיעי
המכונים והמכונים נצור בית דין דנק
דפה לונדון דנזיפס פסק פשר רצחו אותו
וכל צ"ב ונאמת אם לא יראה לתקן כל מה
שאני כותב נכלא אין שום ספק דסכה
גדולה צפוי לכללות ישראל דמדינה זו
וכמו שכתנתי נקונטרס **מרור דרבנן**
הגלה לחינוכי **מראה בהן תנינא** (נחלתו
דף ג ע"א) חה לשוני שם. ומכל טעמי הנ"ל
יאלתי נקסט סופר להדיק מעשה השי"ת
לשענר ולקרא ולהאסיר להנא דידעו דנסיצת
רשעי דייני ישראל הצרות מתרצות ותקחו
מוסר מצרות אוקריינא ואם עולם דלונדון
כמנהגו עד כה ינהג דעו כי דנר אלוקינו
יקום לעולם כפי המקונל צה"ל נחורה
שנע"פ וגם נפס תהיה ה"ו כוס התרעלה
ואל ישיאכם דלא לנו צניח המלך שריס
רנים ונכנדים היושנים ראשונים נחלכות
ה"ה הסר רעדינג והסר הערעערט סעמיוול
ועוד ועוד אל תחמרו כן כי כנר מקונל
דהגזירה אחת והחריצות שקר וכמ"ש
הרמז"ן ז"ל (פרשת וישלח לו פסוק טו)
ומי לנו גדול מהקשר האצנאנאל וגם גדולי

נקוטטרס מרור דרבנן הנ"ל לכולם לא רוצה לקטר דעה ומשוגע (נעוה"ר) ולא אחד חמר לי זה בשם חינו' דהמה צפה בתור רם המעלה לתורה וליראה (מזויפת) ולחמס לא שחתי לני לפטפוטיו חנכים אשר עם תורתם ויראתם תוכס ופנימיותם הוא הוא זוא וכזנ ונאמת נתקיים זהו קרל דכתיב (הושע ט פסוק ז) דהפושעים מזנן חומרים חויל הנניא משוגע חיש הרוח יעו"ש.

אמנם כעת נשנת תרנ"ו זהו יתור מעשרה שנים דכחנתי כל הנדפס נקוטטרס מרור דרבנן הנלוה לחינו'י מראה כהן תנינא והשנאה לישראל הולכת ומתגברת מרגע לרגע ולא מיום ליום ואפילו מי שאין לו לז והרשעה להנין ולהרגיש וסומא נשתי עיניו נמי רואה ומרגיש סכנה גלויה וצפוייה לכללות ישראל מה יאמרו הגי המכוסים נמסור דקדושה מזויפת נחניפותם לרשעי אבות הטומאה דנאמת לחמתו הם המה עקרי הצוררים לחתנ"י נמדינה זו וגם לרבות לרבות כללות ישראל נמניעת ישנן ארצנו הקדושה כפי אחתת נתינת הרשיון ונשם בלפור דקלרציא והיינו המכונים והמכונים בתור בית דין צדק דפה לונדון וברור דסכנה קרונה לנא ברז תוקפה ונלי אום חתלה אם לא יתקנו הפרצה והסינה לכל הצרות המתרגשות וכמו דתקנו חנשי ניגוה, נשמעם ננולת יונה עוד ארצנים יום וניטה נהפכת וגו' וינחם האלקים על הדעה וגו' (יונה ג) יעו"ש.

ד) ולקישמא דמלתא חס לא יראה לתקן מה שכתנתי (נאות הקדום) לא זו דסכנה גדולה צפוייה לכללות ישראל דנמדינה זו מקום החופש והחירות חף זו דעלי' ידיה דהמכונה רב הכולל (טשיף) ראנני 'נלע"ז) והנקרא דלקטער הערץ נעמיתו נמי רמחא סכנה גדולה ומשום דנאמת מדת הדין מתוהה כנגדו וכמת"ט

חומותינו שהיו נתכלית הגדולה והנלחה ומה היה סופן וכו' ע"כ לשוני שם ועוד נכמה מקומה שם שהנתי להחזיר נסגנון זה והיי' נפתחה נז 15 ועוד שם (נכפרי מראה כהן תנינא דמחזיר לה וקודם התחלת סימן כד) לאחר דנארתי נאריכות מהות הפרעות וננולת ישעיה נזה סימתי ונזה הלשון.

והנה על גודל הצרות ומיתות חכריות שנעשה לחתנ"י נמדינת חוקריינא נעשה צפה לונדון מחלה נפומני ונחוכס הרעיש המכונה רב הכולל (נעוה"ר) דלקטער הערץ על מחשלת מלכות אנגליא מדוע טמנו יום נלחת ולא יטו חזון קשנת לשמוע ולראות מהנעשה לחתנ"י ונכחם ימנעו מנא נמרים ולחמס חין שוטה מרגיש דמזויפת הכו"ת היא ולא מהני אום השתדלות מתקופי ישראל לנעל הנזירה כח"ש הרמז"ן (נפרשת וישנ) דהנזירה אחת והחרינות שקר והעונש הוא מזה כנגד מזה וכננולת ישעיה (נט פסוק ט) על כן רחק משפט חמנו ולא תשינו דקה וכפירש"י יעו"ש ועד שינעק חמס על גדולי המחשלה דלא נלו לעזרת ד' נגזרים יראה נעמנו לעזוק על פרנת הכופרים נית דינו הנורמים לכל אלו הצרות כי לא נחיל ולא נכח ינצר חיש כ"א נרוחי והיינו נרוה התורה המיוסדת על נדק ומשפט וכמו דנמדינת רוסיה ולוקריינא נעשו נרות עד חין שיעור וערך לחתנ"י שהוא נשניל רשעי עשירי ודייני ישראל כננולת ישעיה ומחוכס נח"ל כמו כן אם לא ישתדלו להטיב מעשיהם צפה אנגליא נרור דנס עליך יעזור כום כי דנר אלקינו יקום לעולם כננולת הנניא ישעיה ע"כ לשוני שם (וכ"ז: נדפס נשנת ה' אלפים תרפ"ו) ונגמר נשנת תרפ"ז) יעו"ש היטב ונאוחו זמן שהזרתי על זה היה צפה לונדון ומדינת אנגליא חירות וחופש ורז טוהה לישראל חין כמוה נכל מלכיות ומדינות שנעולם ונחשנתי נאוחו זמן נזה דכתנתי

(סוטה יג ע"ב) כל העושה דבר ולא גמור וכו' מורידין אותו מגדולתו דכתיב (וישג לת) ויהי צעת ההוא וירד יהודה ופירש"י וז"ל אף מורידין אותו מגדולתו מן השמים למתחיל ואינו גומר אלא א"כ נאנס כמשה שמת בענר הירדן עכ"ל ונתר הכי אמר התם רבי שמואל בר נחמני אמר אף קוצר אשתו וצניו דכתיב (וישג סם) ותמת בת שוע אשת יהודה וגו' וכתיב וימת ער ואונן ע"כ יעו"ש.

ולכאורה תמוה דנאמת מנאר נקרא דער ואונן מתו תהלה וקודם מיתת בת שוע אשתו ואם כן הי"ל להש"ם לומר דקוצר צניו ואשתו ומדמהדר הש"ם בתר קרא ותמת בת שוע וגו' מעקרא ובהי דכתיב בתר קרא דמיתת ער ואונן נע"כ לומר דדיוק וצנחנה נקט הש"ם צנחני סידור לשגל קוצר אשתו וצניו והיינו אשתו תהלה ומז"ל הא דנאמת כפי"מ דכתיב נקרא הי"ל למילף דקוצר צניו ואשתו והיינו מעקרא צניו ואח"כ אשתו.

ועוד מנ"ל למילף דקוצר צניו וגו' והא ער ואונן נחטקו מתו וכדכתיב (וישג סם) ויהי ער בכור יהודה רע צעני ד' וימיתהו ד' וגו' וירע צעני ד' אשר עשה וימת גם אחו ע"כ יעו"ש.

ויתכן דקושיא חדא מתורגמת צנחנה והיינו ולכאורה תמוה הא צ"ד שזעמלא חין עונשים פחות מן עשרים וצפרע קודם מתן תורה וכמ"ש התם סופר חיו"ד (השנה קנה) ח"ל ולפע"ד כי לא נאמרו שיעורים הללו צנחנות שני כ' צנחנות צני עונשים למעלה אלא בעונשים על חטאים המחודשים לשעה כגון עונשי דור המדבר וכן צנחנה נאמר בת עשרים כנח ז' נלא חטא התם קודם מתן תורה הוה והכל אלא כמנחת שכלית וכו' עכ"ל יעו"ש וא"כ היכי ענשו ער ואונן צנחנה צניו חטא השחתת זרע כיון דעדיין קטנים (לפי

מז"ל צני שמונה) היו ואי דניחא דעונשו דיהודה מתו אס כן למה צנחנה תורה עונש מיתתן צניו חטאן ענמית ומכ"ז נע"כ לומר דנאמת עיקר עונש מיתתן היה צניו עונש ליהודה והא דצנחנה תורה דעונש מיתתן היה צניו חטא ענמית עיקר טעמא לאקדומי עונש מיתתן מיתת אשתו ומשום דמסנרל לומר דמדינא היה דתמות אשתו מקודם מיתת צניו דיהודה דהתחיל צנחנה דהגלל יוסף ולא גמרה דכיון דמסמיכת הני קראי דמיתת צניו ואשתו לקרא דיוסף ויהודה ילפינן דהאי עונש הוא צנחנה דהתחיל צנחנה ולא גמרה ולכאורה תמוה דלמה מענישים לאשתו וצניו צנחנה וצניו מדוינא דלחיה נפי' דחטא יענש ואשתו וצניו מה חטאו ופשוטו טובי' חטא חינוך מנגיד ונע"כ לומר דזהו מתרי טעמי חדא דכיון דהוא התחיל צנחנה דאי אפשר לעשות ע"י אחרים ולא גמרה וכעין עונש דיהודה דלשאר אחי יוסף לא היו שמעון ולוי שומעין שזו זהו גדר חטא חמור טובא עד דאי אפשר בכפרה כ"א בתיקון חטאו והיינו לגמור החטא דהתחיל צנחנה ויען דהקצ"ה רחום וחנון ואינו חפץ בעונש החוטא כ"א רוצה בתשובה ולכן מענישים אותו בעונש צנחנה דישנו אל לנו לתקן החטא והלכך העונש להקרוצ קרוצ קודם כלומר דנאמת עיקר העונש מדוינא הוא דלחיה עלי' דידי' כיון דהוא חטא וכ"א כי היכי דיהדר לתקן מה שחטא מענישין אותו צניו קרוצ לגמור דזהו כעין עונש לדידי' בגופו והלכך שפיר מתה אשתו תהלה ומשום דאשתו כנופו וכעין דאח"ל (סנהדרין כג ע"ב) חין אשה מתה אלא לבעלה שנאמר (בראשית מה) ואני צנחני חפדן מתה עלי רחל ע"כ ועיקר עונש לאשתו דזהו כעין עונש לגמור צנחנה דיתן אל לנו סינת העונש ויהדר לתקן מה שחטא והיינו דיטרה צנחנה אחי לשכוחי ליוסף ולפדותו ולא אפילו אס לא יחלא אותו לפדותו שפיר יתכפר לו ומשום דנזה שזו

שבתנתי ומתהם שפיר שמעיין דעיקר העונש הוא מעקרה אשתו ואח"כ נניו וכנ"ל.

(ה) והנה מכנר זה כמה שנים אחרתי לכמה רננים ונע"צ נכנדים

ומהם להרצ משה אביגדור חייקין ע"ה וגם לרנות להנחל"ה להרצ"ג רני לני הורצין שליט"א דנשום אופן שפעלם איני מוחל להמכונים ומכונים נתר נית דין דפה לונדון על זיופס פסק פשר ואני תועם לדון תורה וגם לרנות דאיני מוחל להמכונה ומכהן נתר רצ הכולל (עשיף רלני נלע"ז) דפה לונדון והמדינה על ששיקר בהנצחתו לי לגמור מותה הלת עשוק מיד עושקו ונמר נפשי הרנתי להם נע"פ מהו"ל בסוטה ונבראשית רנה הנ"ל (דהוצא נלות הקדום) דנשם לא יקיים הנצחתו לי אז מדת הדין מתהה כנגדו ועתה דהדפסתי הקונטרס ברור דרבנן פרכום כל הענין הילך רננו אחי וכנ"ל הני מינים ורואים גמורים המכונים והמכהנים נתר

נ"ד דפה לונדון וגם לרנות הנצחת שול וכנז מהמכונה רצ הכולל (עשיף רלני נלע"ז) וגם יקרא דלקטער הערץ לא רמזתי למחז"ל (סוטה יג ע"ג) הנ"ל דנסינתו זו מדת הדין מתהה כנגדו משום דינא דגמרא (נרכות יג ע"א) אל יפתה אדם פיו לשון וכו' יעו"ש ואחנם מי יוכל לדון עם מי שתקיף ממנו (קהלת ו פסוק י) וציתור הוא נעקת לנימא דלא זו דלא קיים הנצחתו עוד ביזה אחי על לא חמם נכפי נעת ביאתי למושז קניעותם דהני רשעים גמורים (המכונים והמכהנים נתר נ"ד דפה לונדון) ואחרתי להמכונה רצ הכולל דפה לונדון (עשיף רלני נלע"ז) וגם יקרא דלקטער הערץ דאיני תועם לנית דינו דהוא עומד נרלשה לדון תורה אז הרחיב פיו ונקט עלי נקלו (חסר וא"ו דקדושה יעיוין נפנים סימן טז אות יג יעו"ש) ונזה הלשון „זיע זינד א נידערטרעכטיגער קערלי" ע"כ נלשונו המלה שול וכנז ולא חס לני נקניי על גדול

הו"ל נגדר אונם וליכא עוד עלי' עונש וכדפירש"י בסוטה (יג ע"ג) וכהוצא לעיל יעו"ש וכ"א כיון דער ולונן חטאו ורע צעיני ד' חטאם נענשו הם מעקרה כלומר דחטאם גרם דימותו קודם מיתת אשתו נסינת עונש דיהודה נכדי דע"י מיתתם דאינו נשניל עלם חטאם כיון דעדיין לא היו נני עונשין ישים יהודה על לנו דעונש מיתתם היה נשניל חטאו דלא גמר החטא דהלת יוסף דהתחיל נה ויהדר לתקיני והיינו דיהדר לשכותי ליוסף ולפדותו וכעין דפירש"י (מקץ מנ פסוק ג) ח"ל וירדו אחי יוסף ולא כתב נני יעקב מלמד שהיו מתחרטים מזכירתו ונתנו לבם להתנהג עמו נחתה ולפדותו נכל מחק שיפסקו עליהם עכ"ל ומקורו נרלשה רנה יעו"ש וכיון דיהודה לא שם על לנו לתקן חטאו ולגמור החטא דהתחיל נה אפילו עונש מיתת נניו נענש עוד נמיתת אשתו חזר שפיר כוונת הש"ס (סוטה יג) הנ"ל דמהדר מעקרה נתר קרא ומהה נת שגו וגר' כלומר דמדכנתה תורה לחטא דער ולונן לסינת מיתתו ונהי דנחתת אין לעונשם עדיין מסינת חטאם וכנ"ל נע"כ לאשמעינן דזהו להקדים מיתתו למיתת אשתו כגופו ומחילא מוכה דמדינא היה דמעקרה יענש יהודה נמיתת אשתו וכנ"ל וספיר שמעיין דעונש להמתחיל נמנהג דאינו גמורה הוא דקונר מעקרה אשתו וזה"כ נניו ומדויק לשנא דהש"ס (סוטה יג ע"ג) הנ"ל וגם מהו"ל נבראשית רנה (פרשה פה פיסקא ד) ר' יהודה נר סימון ור' חנין נשם ר' יוחנן כל מי שהוה מתחיל נמנהג ואינו גמורה קונר את אשתו ואת נניו ממי אהה למד מיהודה ויחמר יהודה אל אחיו מה נעץ צו' היה לו להוליכו על כתיפו אלל אציו מה גרם לו קנר אשתו ונניו ע"כ יעו"ש דקדוקו מה"ל נגמרה ונמדרש ונקטו נלשנא קונר אשתו ונניו לאשמעינן דעיקר העונש הוא נהאי סדר מעקרה אשתו ואח"כ נניו ועונש דיהודה דהי' נסדר אחר הוא מטעמא

הלציות. והשקר והחמס דליכא צהני
 דשומרים משמרת הקודש דפה לונדון ומ"מ
 לא השנתי שום דבר ופילו תני דבר וכ"א
 צנחא לציתי ולנו עיני דמעוץ מאין הפנות
 לגדל זערי מעומק הלל דלא די צמה דנחמה
 לאחמור רצחו והרגו אחי וכל צ"צ ציופס
 פסק הפסד וכדפירסמתי כל זה צאר היטע
 נקונטרס **מרור דרבנן** הנלוה לחינוכי
מראה בהן תנינא יעו"ש עוד לתור צווי
 נשפל המדרגה צעיניהם וכפי לשונו זה
 "זיע זינד א נידערטרעכטיגער קעריל"
 וכנ"ל וכין דחזו"ל (צ"מ נט ע"א) אע"פ
 שזערי תפלה ננעלו שזרי דמעות לא ננעלו
 ע"כ וצניטין (ז ע"א) כל מי שיש לו זעקת
 לגימא על חצירו ודומם שוכן בנסה עושה לו
 דין וגם לרצות הא דארז"ל (צראשית רב
 פרשה עה) ח"ל הקב"ה דור צני אפילו אתה
 מקומתי כמה פעמים איני קם ואימתי אני
 קם לכשאראה עניים נשדדים ואציונים
 נאנקים הה"ד (תהלים יג) משד
 ענים ומאנקת אציונים עתה אקום
 יאמר ד' וכו' עכ"ל יעו"ש הלכך
 תיכף אחר זה התחיל מדת הדין
 למתור כנגדו דהמכוונה רב הכולל ונשם יקרא
 דאקטער הערן ודוקא כנגדו ומשום עונש אי
 נמרה של מזהה דהתחיל זה ולא כנגדם דהני
 רשעים גמורים המכונים והמכהנים נתור
 צית דין דנק דפה לונדון ומשום דלדיהו ליכא
 שום עונש צעו"ש דיוספיק להם וכ"א המה
 נכלל מ"ש ח"ל (ר"ה יז ע"א) ושנתנו
 חתימת צלרן החיים ושחטאו והחטיוו את
 הנינים וכו' גיהנם כלה והי חין כלין וכו'
 וכדנארתרי צאריכות נקונטרס **מרור דרבנן**
 הנלוה לחינוכי **מראה בהן תנינא** יעו"ש
 היטע ונחמתי יס ללמוד זה מהא דכתבי
 (יחזקאל לד) הוי רעי ישראל אשר היו
 רעים אותם הלא האין ירעו הרעים וגו' כה
 אחר ד' הנני אל הרעים ודרשתי את לאני
 מידם והשנתיים מרעות לאן ולא ירעו עוד
 הרעים אתם והלתי לאני מפייהם ולא תהיין

להם לאכלה ע"כ יעו"ש ונחמתי כפי מה
 דכתבי ליכא שום עונש רעים כאלו כ"א זה
 דלא ירעו עוד אתם וזה תמוה ומשום דאפילו
 נמלכי צית דוד הלדיקים וכעין יאשיהו
 ונדקיהו דהיו לדיקים גמורים דנאשיהו
 כתבי מפורש (מלכים ב כג) ויעש הישר
 וגו' ונדקיהו כתבו תוד"ה דקיהו וכו'
 מ"ק כה ע"צ) ח"ל דקיהו דיק גמור
 היה עכ"ל ונחמתי מקורם מהא דאחר נשנת
 (קמט ע"צ) דקיהו דיקא וכו' ונערכין (יז
 ע"א) ציקה הקב"ה להחזיר את העולם לתוהו
 וצוה מפני דורו של דקיהו כיון שנסתכל
 נדקיהו נחשבה דעתו וכו' ע"כ יעו"ש
 ומ"מ נעשו טובא צנחא דבר מועט דעצור
 וכדאמר נחמתי (כז ע"צ) מפני מה נעשו
 יאשיהו מפני שיהיו לו יחמך צירמיהו ולו
 נמלך וכו' ע"כ וכן נדקיהו דלא טרה טובא
 לתקן דורו ומ"מ נעשו יאשיהו נחצו של
 פרעה ונדקיהו נחמתי צווי לעיניו וגם עיניו
 נקרו והולכיהו שני לנצל וכדכתבי (ירמיה
 לו) יעו"ש ומכ"ז צור דאין להעלות על
 הדעת ולמוד דעיקר עונשם דהני רעים
 דהקב"ה אחר הנני אל הרעים וגו' יהא צוה
 דלא יהיו עוד רעים ונע"כ כמו שכתבתי
 דהיכא דנענם הוא לדיק שפיר מענישין אותו
 צעו"ש וגם עונשו מפורש משא"כ מי דנענם
 הוא רשע גמור חוטא ומחטא הרעים וכעין
 ירעם בן ננע וכדומה צה חין עונש צעו"ש
 דיוספיק להם כ"א גיהנם כלה והם חיים
 כלים וכעין דאחר נחמתי (ה ע"א) ח"ר
 יוחנן כל המלדיק את עצמו מלמטה מזדיקין
 עליו הדין מלמעלה ופירש"י ח"ל המלדיק
 עצמו שמכשיר ומקשט מעשה מזדיקין עליו
 מזדיקין עמו אפילו כחוט השערה יותר
 משאילו מקלקל מעשיו כדי למרק עוותותיו
 עכ"ל יעו"ש והלכך לא כתבי התם (יחזקאל
 לד) עונש מפורש להני רשעי רעים כ"א כה
 אחר ד' הנני אל הרעים וגו' כלומר אשגם
 להם כמפעלם ונחמתי גם עונשם דהני רשעים
 מפורש ע"י ירמיה הנביא (ירמיה כג)

הוי רעים מאנדים ומפלים את ללן מרעיתי
נאם ד' וגו' וגו' ונחתי עליכם הרפת עולם
ובלמות עולם אשר לא תשכח ע"כ יעו"ש
היטב

ו) ולקישא דמלתא חין נקבורת השתו
וגנו כפרה לעונשו ומלנד
דעדיין מדת הדיון מתוחה כנגדו כפי"מ
דח"ל (סוטה יג ע"ג) וכנ"ל עוד נענש
גנדר רולה גמור כיון דליהו גרם מיתתן
וגרם רזיחה הו"ל כרזיחה גמורה נפועל
(וכהונא לעיל אות ג) ונהי דזיהודה לא
מזינו דנחשז זה לדידה נמי גנדר רזיחה
עיקר טעמא משום דמקודם מתן תורה הכתי
לא ידעין דלי גמרה של מזהו הוא סיבה
לקבורת השתו וגניו ולא ידע יהודה לזה
משא"כ לאחר מתן תורה דלמדה תורה מעונדא
דיהודה דעונשו דהמתחיל במזהו ואינו גמורה
הוא דקורבן השתו וגניו שפיר הו"ל גנדר
רולה גמור נפועל וכעין לאחר נזרשית רגס
(פרשה כג פסוקא כו) לא כדקין של רנחנין
דינו של קין קין הרב ולא היה לו ממי
ללמוד מכלל ולינך כל הורב קין יהרג ע"כ
יעו"ש.

וביותר הדגד מפורש נחמא דני אליהו
(אליהו זוטא פרק כד) ונשניל
כך היה נוכח רני יוחנן נשעת פטירתו
והמרו לו תלמידיו רבינו נר ישראל אב אתה
נוכה לחננו מה תהא עלינו ואמר להם רני
יוחנן לתלמידיו בני היאך לא הנכה שמעידין
אותי לדין ומאירין לי כל מעשי צפני ודנין
אותי עליהם ולא עוד אלא שאמרים לי מפני
מה מתו בניך צדיק צדיק ולא זכית לתיקונו של
עולם ולא די לך אדם צעולם שמתין בניו
נחיוו אלא שדנין אותו עליהם וכו' ע"כ
יעו"ש ומכ"ז מפורר דעוד גנדר רולה גמור
נפועל הוא וכנ"ל.

ולבאורה אפשר לומר דלינו גנדר רולה
נחמז כיון דנלמח לינו ת"ח
ולא ידע מאי דלמור רנן (סוטה יג ע"ג)
וכידוע להמכירים אותו ושז סכלותו (הסרון

תורה) היא הנלחו דלא להוי עכ"פ רולה
נחמז ונהי דח"ל (נ"מ לג ע"ג) מחי
דכתיב (ישעיה נה) הגד לעמי פשעם וגו'
אלו תלמידי חכמים שגגות נעשות להם
כזונות וכו' יעו"ש מ"מ גנים לא שייך זה
דנהי דמכחן נחור רג הכולל עיקר הסר מן
הספר כלומר עיקר חסרונו הוא מן הספר
ומשום דלינו גנדר ת"ח ושז חין לומר גנים
דשגגות נעשות לו כזונות.

אמנם ז"א ומטעמא כיון דלינו הדעתיו זה
לכמה וכמה ממכיריו ומיודעיו דנלח
דלא יגמור מה שהתחיל נענש לעקרתו
ושועתי וכ"א דיתניף לנית דינו הרשעים
גמורים נזה כנר עונשו מפורש בתורה וכפי
מח"ל (סוטה יג ע"ג) הנ"ל ונרור דהודיעו
אותו ועכ"פ נלח לאזינו וכדקיי"ל (כתובות
קט ע"ג ונכמה דוכתי יעו"ש) חנך חנרז
אית לי' וחנרז דחנך חנרז אית לי' ומכ"ז
נרור דגנדר רולה גמור הוא וכנ"ל.

ז) ולבאורה אפשר להמתקש לומר
דמקרה נעלמה היא ולא
נסינת עונש על אי גמרה של מלות פקוח
נפש דהתחיל נה ומטעמא כיון דלפי מחז"ל
(סוטה יג ע"ג) הנ"ל מורידין אותו מעקרה
מגדולתו מדכתיב וירד יהודה וגו' וכיון
דליהו לא זו דלא נענש מעקרה
נחורדה מגדולתו כי אם עדיין
הוא עומד מגדולתו ושז חין לומר
דקבורת השתו וגנו הוא נסינת עונשו הנ"ל
דל"כ מהרואי היה דמעקרה נמי ירד
מגדולתו וכפי דחז"ל סדרו העונש וכנ"ל.

אמנם ז"א ומחרי טעמי סדא דזהו דוקא
נמי דזכה לגדולה מעלמית מעלתו
דזהו נהשגחה פרטית ומשמאל מוקמי ליה
וכדלמור (נזרות נה ונ"ג ז"א) והמתנשא
לכל לראש אפילו ריש גרבוותא משמאל מוקמי
ליה ע"כ יעו"ש ודומיל דיהודה דמחמת
עלמית השינוקו גדלותו אקיו עליהם וכדקתיב

(דברי הימים א ה פסוק ז) כי יהודה נצר נצחיו ולענין חמתו וגו' יעו"ש משא"כ היכל דעיקר גדולתו אינה מעמלית מעלתו כ"א נסיגת השתלשלות וכמנהג זמניו ועיקר יסוד המוניי להמשרה הוא שאל שאל וכזו וכידוע ננסיון נעוונותינו הרצים ונצמח גדולה כזו היא נגד עבודה זרה נמורה וכמוסכס נש"ס (סהנדרין ז ע"ז) ונרמז"ס ונש"ע שם והלכך אין סגרא לומר דיענישו אותו בהורדה מגדולתו דא"כ היה נראה דלולא הלי עונש לא היה ראוי להורידו מגדולתו ונצמח ז"א דנל"ז נמי אין גדולתו נסייעתא דמשיח וכ"א נפרצת הדור ע"י פרנסים נורים וריקי דעת אחתי ובהשתלשלות בכל מיני רמאות וזיוף ונמינוי גדולה כזו טעמא הקהל היא דנענשו זה איכא נמי עונש כללי נמלאת הסאה וכדמאר בשנת (לג ע"א וקלט ע"א).

ועוד דנצמח עיקר טעמא דהאי סידור עונש לאינו גומר המנוה דהתחיל זה הורדה מגדולה וקנורת אשתו ונניו הוא נסוג קרוב קרוב קודם והיינו מעקרא עונש גופו כיון דהוא החוטא ומ"מ דוקא נעונש הורדה מגדולתו ולא נמיתה וכאין עונשי אשתו ונניו משום דהקנ"ה רואה נחשנות רשעים ואינו חפץ נמיתתו והלכך נהי דנצמח עונש הראוי למי דאינו גומר המנוה שהתחיל זה הוא מיתה ידדי שמים מדחזין עונשו דיהודה נמיתת נניו ולאשתו מ"מ איהו גופיה אין עונשו מעקרא נמיתה ידדי שמים נכדי שיוכל עוד לתקן חטאו והלכך נענש איהו בגופו מעקרא עכ"פ הורדה מגדולתו ואי לא נתן אל לנו לתקן נענש אח"כ נקנורת אשתו דהו"ל כגופו וכנ"ל ומזה נראה דסידור עונשו הוא נגד הקרוב קרוב קודם וכיון דנל"ז נרור דפרנסים והמנהיגים לא יורידוהו מגדולתו ענשו זה דהא נללו כ"ז נמי אינו ראוי דהו"ל נגד מקדיש נעלי מומין למזנה וכמ"ש הרמז"ס נפ"ד הלכה טו מה' סנהדרין יעו"ש ומ"מ קנולקו עליהם

ומשום קלותם וכפירתם נד' ונחורו וכ"א למרחית עין נכ"א נונים להם היכלות וממנים להם כומרים ישראלים דגריעי טונא מפרילי עכו"ם שז נרור מרמזנס הטוב לא יורידוהו מגדולתו והלכך לקיום דברי חז"ל (סוטה יג ע"ז) הנ"ל אשר כל דבריהם אמת לאמתו ואפילו נמלאת דפליגי אמוראי וכדמאר נגיטין (ו ע"ז) אלו ואלו דברי אלקים חיים הן וכו' יעו"ש ומכ"ש נמלאת דסדורה נש"ס ונלי שום פלוגתא נכרח לקיום מאמרו ז"ל דמורידין אותו מגדולתו ח"ו להעניש ישראל נגידוש נכדי דעו"ז ממילא נס' הוא ירד מגדולתו והלכך אי אפשר היה להענישו מעקרא בהורדה מגדולתו כיון דעונשו זה אי אפשר כ"א ח"ו נזרות ישראל שז אין זה נגד הקרוב קרוב קודם ודמילא למי דאינו כלל נגד דיש לו גדולה דאין חסרון הורדה מגדולתו עיכזו לאין עונשין נלא נמר המנוה דהתחיל נה.

(ח) ולקישטא דמלח לא נעלם ממני דריקי דעת יאמרו דקנורת אשתו וגו' של המכונה רצ הכולל (טשיף ראנני נלע"ז) מקרה נעמלח הוא ולא נגד עונש על דלא נמר המנוה להגיל עשוק מיד עשקו וכפי המוסכס נח"ל (סוטה יג ע"ז) כיון דנצמח כתיב (נחקתי כו כז) והלכתם עמי נקרי וגו' כלומר דלאחר כל הצרות דינאלו עליהם נמי לא ינינו דכ"ז הוא עונש על פשעיהם לכל טעמא דעו"ז יתנו לנ להשיג ולהטיט מעשיהם ולתקן מה שזו ופשעו וחטאו וניחור נדברים שנין' אדם לחצירו וכ"א יאמרו דכל אלו הצרות נאלו עליהם נמקרה נעמלח נלו וכיון דמנוחא דתוה"ק חשבה לטענת נני' אדם הכי והלכך נזרה תוה"ק על האי טענה עוד עונש חמור שזע על חטאם וכדכתבי (נחקתי) שם נרור נשם כהיום יאמרו ריקי דעת דהו מקרה נעמלח ולא נגד עונש והלכך לניטול האי טענה ולקיום דברי חז"ל אשר כל דבריהם

ועוד המלשין והמסור. ובשמו דוד קארפ
דעשק ורצל אותי והאני ככלי ריק
ואה"כ הלשין ומסר אותי במלשיות שא
וכזו והכל נסיונות הכופרים והרשעים
המכונים בית דין לזק דפה לונדון ציופס
לפסק הפשר ע"י נטילת שוחד נמי קבל
שכרו משלם נזמן קצר מהשופט כל הארץ
נמיתה משונה ונמוחר ימי עלומיו.

ועוד נענין הד"ת שהיה לי צעיר
מאנשעסטער עם הרשע הכעסן דוד
שפירא ית"ש והוא הניא לראשי תקיפי עיר
מאנשעסטער דיטש עם המכונים צ"ד דשם
נכדי דיכריותם נתקופס להטות משפט ובשמה
נקראו **נאטאן לאסקי** וחנינו. **קאפינא**
ונאמנת רשעתו של הכעסן דוד שפירא הנ"ל
עשתה פרי (קידושין מ ע"א) דתקיפי עיר
מאנשעסטער הנ"ל הכריותם להטות משפט
ואה"כ איים הכעסן הרשע דוד שפירא עלי
דנאם אפרסם זה נמכ"ל או יפעול **נאטאן**
לאסקי נכחו התקיפה נרות לשלחני
מהמדינה תחור פושע ומזיק להמדינה
(ועיקר גופא דעונדא נפרטיה מנוחא היט
נקונטרס **ברור דרבנן** הנלוה לחינורי
בראה כהן תניא יעו"ש היט) ונאמנת
רונם קנלו שכרם משלם והיינו כי הרשע
והכעסן דוד **שפירא** נמשך זמן ה' ימים
אחר פסק המקולקל הנ"ל חלה חולי מסוכנת
עד דמוכרה ע"פ ציווי הרופאים לחלק כל
שיניו ונתקיים זו שיני רשעים שגרת וסבל
זמן ארוך יסורים מרונים והולאות חליו עלו
לו הרבה יותר ממה שגזל וחמס אותי. והד
מהני דייני מניסתא דעיר מאנשעסטער
בשמו **צבי לעווין** אירע לו אסון נמסילת
הנרזל וחלה ומת מחליו זה וחמסם אשתהי
נחליו זמן לקיים זו מיתה ותשלומין והיינו
דתנע להחננה הצטחת אחריות (אינשורענס
געזעלשאפט זלע"י) עצור תשלומי האסון
דלירע לו נמסלת הנרזל חכה נדון וחמסם
קודם קבלת מעותי' פשטה חננה הנ"ל הרגל

דנרי אלקים חיים נינהו מלאתי עמי מחוינ
נדר לפרסם מני עונש הנראה נדר צירור
עונש אפילו לריקי דעת דנענשו בני רשיעי
אשר הויקו וחמסו אותי הן נמסירה
ונמלשיות והן נהניית משפט וכולם כחד
קנלו שכרם משלם מהשופט כל הארץ. וזה
החלי.

הנה יען והפרכתי עלת הפרנסים וראשי
ועד התמיכה. לשדודי המלחמה
הנוראה להכיל לפלטי ושדודי המלחמה
משלומי חמוני ישראל ארץ וקטנית נפסה
(וכהנא נחלת חינורי המוכחי והנקוז נשם
תפלה קצרה וכל העונדא נפרטיה מנוחא
נחינורי **בראה כהן** תניא סימן כו
יעו"ש) נקמו ממני לעת מלא נמלשיות
צעילת שא וכזו והניחוי לסכנה גדולה
ונרוב השתולות של היקר מהור"ר אלתק
אלדר ננו של כנוד הרה"ג והנדיק מהור"ר
נתן אלדר שה' רב הכולל צה לונדון נלתי
נחסד עליון צ"ה ונ"ש ואה"כ צעת הדפסה
חינורי מראה כהן תניא כתנתי שם ונזה"ל
ולא אקוה כי יקיים נרשעים הנ"ל מה"ל
(ע"ז כ"ו ע"נ) המינים והמוסרים
והאפקודים מורידין ולא מעלין ונדאי
יקיים השי"ת צהן מ"ש הו"ל כיון דכל
דנריהם דנרי אלקים חיים נינהו (וכהנא
נאות הקדום) והארכתי עוד צה יעו"ש
וכן נתקיים כי נמשך הזמן מת עיקר המלשין
והמסור ונמיטנ ימי עלומיו והגם דלשתהי
זמן מה עקר היה לשיתקיים זו מדה כנגד
מדה והיינו כמו דזאתי וגם לרנות בניי יחי
סנלו צה נער וענמת נפש ויסורים לא יאמון
כי יסופר דע' מלשיותו הייתי נמאסר ג'
שטעות מיום אור ג פרשת שמות עד יוס נ
פרשת נשלח שנת ה' אלפים תר"פ לפ"ג
כן נסכרה דיקיים זו אחר זמנם ומדה כנגד
מדה ויען נדאזתו זמן היה עדיין פנוי של
נשא אשה והלכך אשתהי עד דנשא והוליד
שתי ננים ולא קבל שכרו משלם נמיתה
חטופה.

פרטית ומדויקת וכדנאדחתי לעיל יעו"ש.
והרנזה לדעת עיקרי ופרטי כל בני עונות
מהפרצות והתעוררות דנעשו ונעשים מהמכונים
ב"ד דפה לונדון ומאנשעסטער וגם לרנות
סיועת תקיפי עיר מאנשעסטער ועיקר
התקיף נאמאן לאסקי יעיין נקונטרם
ברור דרבנן הנלוה לחיצורי מראה כהן
תנינא ומחוכו יראה דכל הזרות והגזירות
דנאמניו נעוה"ר הכל נסית פריזי ורשעי
עמנו המכונים ומכהנים נחור בית דין דפה
לונדון ונסיעת פרנסים ומנהיגים כופרים
בכל התורה נפומני ונפרהסיא נלי שום נשה
ומורא יעו"ש היטב.

(ט) וכעת אחר שגרתתי ממקור תוה"ק
הכתובה והמסורה ומרבותינו
הגאונים הקדמונים כל מה שכתבתי נחיצורי
זה (עמק הכפל חלק שני) אכפיל נעקתי
ושועתי לפני כל הרבנים והת"ח דפה לונדון
ומדינת ענגלאנד חזלו לכם מן האדם אשר
נשמה נאפו כי נמה נחשנא הוא כלומר ע"ז
גמורה נגד נמה (נרכות יד ע"א) לסייע
להני רשעים גמורים המכונים ומכהנים
נחור בית דין נדק דפה לונדון והמדינה
נחופה דחמירא טונא וכדאמור בסוטה (מא)
ע"ז כל אדם שיש בו חנופה מציא אף לעולם
שנאמר (איוב לו) ויחפני לני ישימו אף וכו'
יעו"ש מה דמאד החמירו ח"ל בעון חנופה
וכ"ז אפילו נאצינא נעלמא ומכ"ש וק"ו ב"ז
של ק"ו נחופה להני רשעים המכונים בית
דין נדק דפה לונדון ולמשוי להו כשרים נדעה
גורמים להסתיא הרבים דינא דהאי נגדא
להיות נידון נגיהם לדורי דורות וכדאמור
בר"ה (יז ע"א) יעו"ש.

וביתור חונ קדוש רמיה על המפורסמים
למשני הרבנים דמדינת זו ומאס
הרב רבי נצי הירש פערצער (רב בלוגדון)
והרב רבי נצי הירש הורוויץ (רב בליעה)
והרב רבי משה אליעזר (רב באונדערלאנד)
והרב רבי יצחק אליעזר הנקרא ד"ר הערנא.

לכל הנושים ואז לא זו דלא קנל מעות
ההנחטה וכ"א עוד הפסיד מכיסו הוצאות
דמי התשפט ואח"כ מתו והדיין השני מדייני
מניסתא הנ"ל ובשמו ישראל יעקב יפה
נכע נסיעת תענוג לארץ ישראל ונחטף
נמיתה חטופה על הדרך ננסיעתו והדיין
השלישי מדייני מניסתא הנ"ל והוא היה
פרעדיגער של ראה מאורות מימיו ובשמו
דאקטער סאלאמאן (רופא חלי) נמי נפגר
נזמן קר אחר משפט מזויף הנ"ל וגם
לרנות חד מהני תקיפי נדלו לאיים על דייני
מניסתא הנ"ל ובשמו קאסינא נמי לא
קפתו שכרו נחלה והוכרחו לחתוך רגלו ומת
מתוך חוליו זו ומי לא יודה דכל אלו אינם
מקרה ונאמנת עם דתקיף הרשעי ובשמו
נאמאן לאסקי וגם לרנות עיקר דגרס לכל
זה והוא הרשע והכעסן דוד שפירא לא
קנלו עדיין כל מה דרלוו להם (לנד חלינת
שינוי והוצאות חליו וכנ"ל) עיקר טעמא
משום דקיי"ל (סוטה כ ע"א) דזכות תולה
ובין דהני תרתי לריעותא ה"ה נאמאן
לאסקי וגם דוד שפירא דבר טוב נמא
נבו והיינו נתינת נדקה ונהי דזהו נסוג
נחלין ונחזין ואומרים הניאנו לנו עניים
ופרנסים (שמות נה פרשה לא) ת"מ מעכב
תוקף פורעניות הראוי לנא עליהם וכעין
דאמר בסנהדרין (ק"ז ע"ז) אלא אחת
ותרן נעמנוי היה ומתוך שהנה"ת
מונכסיו כיפרו לו מחלה ועוד שם (ק"ג
ע"ז) מפני מה לא מתו את מיתה מפני
שפתו מנויה לעונות דרכים יעו"ש ונתקיים
נבו קרא וכתוב (ואתחנן ז פסוק י)
ומשלם לשנאיו אל פניו להאנידו וגו' יעו"ש.

והנה כל מי שיש לו עינים לראות יודה
דכל הנ"ל אינם נמקרה וכ"א
נהשגחה פרטית ומדויקת וכמו כן ממי האי
מלחא דכתבתי לעיל (אות ד עד אות ה)
נענשו והמכונים רב הכולל (טשיף ראנני
נלע"ז) ממי א"ז נמקרה כ"א קהשגחה

(רנ דודצ'לן) לנחת מלחמה עמוה נד הכי
רשעים גמורים ויחיד כעת דמנורף להו הא
טמא נגדל יחזקאל אנרלמסקי דכופר ניסוד
הדת (וכהנזה פנים חינוכי זה סימן י חות
יא עד סוף חות לה) וגם לרנות פפרנה
להתיר אשת איש גמורה מה"ת ולהרנות
ממזרים נישארל (וכהנזה פנים סימן יא יז
יג יעו"ט) ונאמת הוא הוא היותר גרוע
שגרוע שנהם יען כי המון העם סוגרים
דחול ה"ה גדול ויחיד דנורנו כפי שחלרוהו
ליזה מכלים ונעשים לחיזוק פרכסתם עי"ז
ואיכא למיהא טובל דמנר גריי נתייבו
דהני כופרים גמורים ושקרנים נאמנעות
האי טמא נגדל יחזקאל אנרלמסקי דחול
לם נגדל מסוב דקדושה וכדנר המעמיד
לקיום שקריות ונאמת הוא נגדל פן תקדש
המלאה הזרע אשר תזרע ותנאח הכרם
(תנא כנ ט) כלומר האי טמא נגדל דמלא
נדות ושקרנות יטמא כל מה דיטנו עוד נפה
זרע דקדושה והוא היותר חוטא ומחטיא
הרנים צנירופו וכדנר המעמיד להני נורים
ושקרנים וליה נהו אפילו נימוס הראוי לאדם
נאמר הוא אדם והמכונים בית דין נדק
דפה לונדון והמדינה דנאמת עיקר דהתירו
הני רשעים הנ"ל להחפול ימים נוראים
נצית ע"ז היתה ע"י פיו של חותי טמא
נגדל וניסודו מתורתו הטמאה (וכהנזה פנים
סימן ו יעו"ט) וגם לרנות הני תרי פרנות
ותועבות כפירה עיקר יסוד הדת צה דכפר
נתורה שנע"פ מפי הגבורה ועוד נהתירו
לאשת איש גמורה מה"ת (וכהנזה פנים
סימן י חות יא עד סוף סימן יג יעו"ט)
ונאם תשימו יד לפה וכולכם כאלה תענו
ותאמרו שלום עליך נפשי נדור בלי שום גל
ספק דח"ו סכנה גדולה נשקפה לכללות
ישראל דמדינה זו ונצירות קשות ומרות
וגם לרנות ה"ו גירוש וגלות ממדינה זו
(וכדנארתי כ"ו פנים סימן י יעו"ט)
והאשמה תהיו גרשכים וכמ"ש בתנא דני
אליהו (רצל פרק יא) ח"ל הוי אומר לא

הרג חותן אלא פנהם שהי' סיפק צידו למחות
ולא מיחה וכו' ולא פנהם נלמד אלא כל מי
שסיפק צידו למחות ולא מיחה וכו' כל
הדמים הנשפכים נישארל אינם אלא על ידו
וכו' ושאל תאמר חותן שנעים אלף שנהרגו
נגזעת ננימין וכו' ומי הרג את כל אלה הוי
אומר לא הרגו חותן אלא הסנהדרי גדולה
שהניה משה ויהושע ופנהם נן אלעזר וכו'
ע"כ יעו"ט וציתר דאשת נעמכם רוחים
דגם נפה מדינת ענגלאנד מקום החופש
וההירות לכל הנגרים ונאמת רונם ככולם
חסידי אומות העולם מלמד משפט נדק ושה
לכל איש ואיש ונלי בדלל נין דת לדת וגם
לרנות שווי זכיות לאחינו נני ישראל
כאזרחים היותר חשונים מ"מ כעת נתרנה
השנאה מלד גם נפה והרואה נעין פקידא
יראה דח"ו סכנה נשקפה לכללות ישראל
גם נפה ונאמת לאמתי חין זה נמקרה
ומשנאח האנטשמיים הא דהרציני פיהם
נעטנה דאסון המדינה וגרות העולם הכל
נסינת נני ישראל כ"א גזירה משמים הוא
נסינת הני רשעים המכונים והמכהנים
נחור בית דין נדק דפה לונדון דנרד המסנותם
ושקריותם וציתר נדיני שול ושקר
(וכדפרסמתי כטיפה מן הים נקונטרם
מרור דרבנן הנלוה לחינוכי מראה בהן
תנינא יעו"ט) המה נאמת עיקר הסינה
לכל הצרות ונאלו האנטשמיים ואינם יודעים
מה נאלו.

(י) ולקישטא דמלחא לא זו דחיונא דמיל
על הרגנים האזנים הנ"ל
(דהנזה נאות הקדום) דדריס נמדינה זו
ונענאם רואים כל זה נעניא פקידא ויודעים
דכל מה שאני כותב נחינוכי זה הוא אמת
לאמתו אף זו דהאי חיונא דמיל על גדולי
ישראל מכל המדינות מחמת דשנאח ישראל
כעת דמתנגרת והולכת גם נפה מדינת
ענגלאנד נונעת לכללות ישראל דכל העולם
ולישו ארצנו הקדושה וכמו שכתבתי בפנים
(נפתיחה לסיומים הנאים) יעו"ט היטב

תורה עם אלותיותיה דזכו מרותו לתורה
אמתית יען דכל אלותיותיה סתה שמתיו של
הקב"ה וזהו עיקר הסינה ה"ו לשילש
השמים קדרות ומכ"ש וק"ו קן ננו של ק"ו
בניטול פשטות אמתית התורה וכמו שהיא
אלל הני רשעים המכונים בית דין נזק דפה
לונדון וגם לרעות להני ת"ח נצועים ומנפים
ואדומורי"ס מזויפים דמסייעים לשקריותם
וקיומם ולהשיג עי"ז מילוי כרסם זני נישא
(נכרות לנ ע"א יעו"ש) ומלנשי כבוד וכל
סוג שקרנות להעמיס הכל בלחצות תורת
דופי ויראה נצועית לסמא עינם של בני אדם
אשר אינם יודעים ערומיות כאלו.

ומה יקרו נזה דנרי הרב הקדוש רבי
שמש בונם ז"ל (מק"ק פשיסחא
מדינת פולין) דהנאל נשמו נספר שית שרפי
קדש ח"ל (אית תרי"ד ה) פ"א דינר
ה"ק ז"ל. מפשיסחא אודות הסקר הנהג
מלוד חלל המתן עם זנבוקו מלוד בלמירת שקר
ועצירה גדולה היא רח"ל מכל עבירות
שנערה ואחר נזה"ל נאש בלמירת שקר י"היה
חמור אלל המון עם כניאוף רח"ל לוי ינא
הנאל נזק במהרה נתימט ע"כ לשוט הקדוש
יעו"ש וידוע לגדולי דורנו דכל דבריו ז"ל
ברוח"ק נלמרו ונלמח כפי המנאר נספרים
הקדושים ה"ל נה"ל תליא דנרית המעור מכון
נגד ברית הלשון ומי דנאר מפנימת חול
מאר נמי מפנימת חידך וזהו דכתיב (תולדת
כה) ויעקב איש תם וגו' וכדפירש"י מי
שאינו חריף לרמות וכו' וזהו דלמר יעקב
אזינו כתי ורשית אזינו (ויחי מט ג)
וארז"ל (נ"ר והנאל נפירש"י) היא טיפה
ראשונה שלל ראה קרי ממינו יעו"ש וכיון
דהני המכונים בית דין נזק דפה לונדון
מלנד גדל חסרון ידיעתם בתורה המה נמי
כוננים ושקרנים שאין למעלה מהם אפילו
נשקרנים והם המה העומדים לשמור
משמרת הקדוש וכל הרבנים דמדינה זו מחנפי
לכו ומסייע לכו לסיזוק וקיום שקריותם וגם

וכ"ז אינה נסינה מקרית ומשנאלת
הלטשמים וכמלמר חכמינו ז"ל (הנאל
נכ"י וישלח לג פסוק ד) הלכה
היא נידוע שעשו אונא ליעקב וכו'
יעו"ש דז"א דנלמח אנשי מדינת ענגלנאנד
אינם רחמים לזה דישרי לנ המה וכ"א עיקר
האשמה ברשעי ופריני ישראל והמה המכונים
והמכונים בתור בית דין נזק דפה לונדון
דמלנד דדורסים ומשפילים התורה והלמונה
עד לעפר וממנים נזרים ורקיס לשומרי
משמרת הקדוש עוד המה נעלמיתם כוננים
ושקרנים ואלים מנדר נימוס הרלווי אפילו
לפרלי אדם מימי הננים וכן הנק עיקר
הסינה ח"ו לאסון ומשנר נורא דכללות ישראל
קן בניטול רשיון בלפור דקלרציא כפי
הכוונה האמתית במונה נתינתה וכן ה"ו
ננזירות קשות ומרות וגם לרעות ח"ו נירוש
ונלות ממדינה זו דמלנד דכ"ז מנאר נתוה"ק
הכתונה והמסורה דנסינת משפט נזק ונזיו
תורה נאים הני נרות (וכנלמתי נפנים
יעו"ש) הדנר מפורש ללמד קדוש מדנר
נפפר עשרה מלמרות (מלמר העתים סימן
כו) ח"ל נפש רוח נשמה חים יחידה הול
כמנין שמים קדרות נחוספות הקדרות ענמו
שהיא לבוש שק עליהן עד ירחמינו עושנו
והנה הן וכוללן שהיא האדם השלם הנה הנם
נמטריא תלמוד תורה עם האלותיות שאין
לנשמת האדם תקון יותר מנלעדי התורה
ואלותיותיה שכולן מתאילות נכל מקום וכלל
זמן וכו' עכ"ל והמפרש נעל יד יהודה כתב
בניחורו לדבריו ח"ל והנה הממשה חלקי
הנפש עם הכלי המחיקן וכוללן הן נמטריא
חלקי ק' כמנין תלמוד תורה עם הט' אלותיות
רמו שהתורה ואלותיותיה הן המה התיוקון
הגדול לחלקי הנשמה נכל מקום וכלל זמן
עכ"ל יעו"ש מפורש מדבריו הקדושים דנעל
עשרה מלמרות דה"ל דכתיב (ישעיה נ פסוק
ג) אלניש שמים קדרות ושק אשים כסותם
וגו' הכוונה על ניטול תורה האמתית דנרמו
נתינת שמים קדרות דעולה כמנין תלמוד

פרנחס ושקרותם וצוה כולו כהדי עיקר הנורמים לסיצוב כל המקרים והרעות המתרגשות צעולם כולו ככלל ולאחז"י צפרט וצחמת לחמתו הני כולו כהדי מה צסו צביחי השקר דהיו צומן הצית דהיו עיקר הנורמים להורצן ארצו ונלות ישראל ופזורו לקצוי ארץ ומפורש צכצני קדש דנציחיו ע"ה יעו"ש וה"ה הני רננים ואדומז"רים המזוייפים דפה ושזן אין לתמוה על התרגלות ומניעת קיום בלפור דקלרציא צמוצן כוונתה צעת נתינתה ומשום נרמת חטאם דהני כולו רננים וקדושים מזוייפים דפה דעל פת להם (יגש הים נקודים) יפשו ויחמרו הכל שריוס לכוץ הכל מחולין לכס וצרו דליץ מניעה גדולה מכ"ץ לנחלות ישראל וכעין דלחמ צנכות (ד ע"ה) רחיוס היו ישראל לעשות להם נס צימי עורא כדרך ששעה להם צימי יהושע צן צון חלא שגרס החטא יעו"ש.

יא) והנה ציצמות (ס ע"ג) אמרו ליה לצני יותנן לחו חצרי לצבל שגא נפל ח"ל מקצלי שזהה תריץ יתיצ גזרו על ג' מפני ג' גזרו על הגשר מפני המתנות גזרו על המרחצלות מפני העצילה קל מהטעי שכני מפני ששחמים ציוס חידם שנאמר (שמואל ח יג) והיתה יד ד' צכס ונחצותיכם לחמ דצה צר שמואל יז חטוטי שכני דלחמ מר צעון חיים מתים מתחטטין ופירש"י ח"ל חצרי פרסיים רשעים ומצוין וחיוס מכירים כבודם של ישראל שגא כפף נפל מרוצ צער שהיו צני הישינה מסורים צידם ח"ל מקצלי שזהה לצבל גזרתא: אמר תריץ יתיצ ושמה ח"ל על שלשה גזרו. אמר להם מפני שלשה עזירות שהיו ציד צני צבל.

גזרו על הבשר שלא יאכלו צר שחושא. אמר להם מפני עזירה צנידם שהיו נחלים מתנות כהונה זרוע ולחיים וקינה.

לרצות הני דמהדש תרגצרו פה צמדינה צגש קדושים ולדיקים (ולפער דנולדו צשנת דקדישא דנא יתקרי שנת קצו ע"ה) ולדומז"רים וכולו כהדי מסייעי אהדי ועס דהני כולו רננים ואדומז"רים ידעי היצב צשקרות והסרון ידיעתם צתורה וצחמת שלא צפניהם מנוליס צה וצגדר סהדי שקרי לחונרייהו צילי (סנהדרין כט ע"ה) וצריצוי חנופה ושקר כזה דמלנצ חיסור עצמית דצה גורמים נמי לפרצות גדולות ותועבות נורמות צכשרות וצטרת משפחה ועל צניהם דיני שקר כ"ץ צרו דליץ מניעה יותר גדולה לקיוס הצטת בלפור דקלרציא מכל הני סינות דחנופה ושקר מכל המצוא צרו דחיונה דנא רמיא על כל גדולי דורנו צכל תפוצות הגולה להרים קול לצער הע"ז מקרצ צני ישראל צמקוס נתינת רציון בלפור דקלרציא ומשום דהיו נועה לכללות ישראל.

זכר מלך דחמע עין כל רוחא צמה שכתוצ צגש הרצ הקדוש צני שמה צונס צל ח"ל ח"ל צלם שחמירה שקר יהיה חמור אצל המון עם כניחוף ר"ל חיו יצה הגואל צדק צמסרה צימינו וכוה' לעיל ומדצרו צל חלו נראה דצמנו הים עיקר השקר אצל המון עם ומה נלמר צומנינו צצוה"ר דהשקר היותר גדול צסו כוצנות ושקרות והיינו צמלחא דנלי וידוע לשקר גמור דצה מוסכס צג"ס ר"ה (כ ע"ג) וצכמה דוכתי דמלחא דעצידא לחיוצריי לל משקרי צה חיושי יעו"ש ומכ"ש צמלחא דכנר גלויס ומפורסמת וח"מ מכוצים ומשקרים צלשונס וצקולמסס חפילו רננים ולדיקים דמכהבים צמשרות היותר צנחות ומה צתור רס המעלה וכעין המכונים צית דין צדק דפה לונדון וכולו חיוץ רננים ונש לרצות הנדיקים אדומז"רים דהיישצו צפה מתדינות שונות עם כל תורתם וקדושתם (דנולדו צשנת דהו סינתס דקדישא דנא יתקרי שנת קצו ע"ה) מחפצי ומסייעו להו לחיוצוק וקיוס

ועל המרחצאות מפני הטבילה של
היו זורקין נה:

מחממי שכבי מוילאים הנקדרים מקנריהם
שמתים ניום חידם צלה
עליהם זו הנזירה להחלל נה: נכס
ונלנותיכם ולנותם כנר מתו ומה מכה יש
נהן אלא חטוטי שכני עכ"ל.

ולכאורה תמוה הא דפירש"י נטעמא
דר"י כסף ונפל מזער נזירת
נני היציצה מ"ש דוקא על הא נזירה טפי
ממה דינערו לישראל לשמדות והרינות
ושללם לנח דכיון דפירש"י דהיו רשעים
ומנוין לישראל צרור דיהרגו וישדדו ויבחו
כל אשר להם ומ"ש דדוקא נער נני היציצה
נע ללנו כל כך עד דמרוז נערו נזה כסף
ונפל טפי מזער שמדות ושללם לנח.

ועוד כיון דלא נזר כ"א על הני תרתי
שחיטה וטבילה וגם לא ענדו שמדות
ונזיה לחיים כ"א מחטטי שכני מדלא פירש
נש"ס התם כ"א הני נע"כ משום נטילת
שוחד דשחדו להם וא"כ מ"ט לא הועיל נמי
השוחד לניטול הני נזירות ושמדות דניטול
שחיטה וטבילה וחטוט שכני וכנ"ל.

ועוד הא דאמר צעון חיים מתים מתחטטין
צרור דלאו על כל נזירה ועזירה
דחיים נענשו נחטוט שכני דא"כ ל"ל לטעמא
מפני שמחמם ניום חידם תיפוק ליה משום
הני תרתי עזירות דנידס מתנות וטבילה
ונע"כ דעיקר סינת עונש הוא נמדה כנגד
מדה והלכך נזירה השחיטה וגם המרחצאות
נסינת נזילת המתנות וניטול טבילה ומהאי
טעמא נמי חטוט שכני דהוא אכילות הו"ל
העונש לשמחתם ניום חידם נמי מדה כנגד
מדה וא"כ ל"ל למילף מקרא דכתב (שמואל
א יב) הני"ל תיפוק ליה מהאי סגרא דעונש
הוא מדה כנגד מדה ודומיא דליכך תרתי
קמייחא דשחיטה ומרחצאות נמי משום סגרא
דמדה כנגד מדה לחוד אמר לה ולא מילפותא
דקרא.

וביותר תמוה כיון דעיקר ילפותא ידיה
לעונש חטוט שכני הוא מדנרי
שמואל דהזכיר על ירלת השי"ת וקיום
כל מזותיו ואמר להם (שמואל א יב טו)
ואם לא תשמעו נקול ד' ומריס את פי ד'
והיתה יד ד' נכס ונלנותיכם ע"כ ועיקר
לזכרתו היתה נעת דנקשו להם מלך דהורע
נעיניו וכדכתיב (שמואל א ח ו) וירע הדבר
נעיני שמואל וגו' יעו"ש וא"כ מנ"ל למילף
דעונש חטוט שכני הוא מפני שמחמם ניום
חידם.

ועוד הא דפירש"י דעיקר חטוטי שכני
הוא נגדר עונש מדה כנגד מדה
חינוך תחת שמחתם ניום חידם של עכו"ס
תמוה טוני' הטא חינוך מנגיד ונלמת לא
יומתו לנות על נים כתיב (הלא כד פסוק
טז) ונהי דלין זה חינוך למת דלינו מרגיש
וכדפירש"י (ינמות סג ע"ג שס) ח"ל
ולנותם כנר מתו ומה מכה יש נהן וכו'
עכ"ל ונע"כ דעיקר הזער הוא לחיים
נראותם ולנותיהם מושלכין מקנריהם מ"מ
הו"ל נלמת ניוזי נדולה למת וכדכתיב
(ירמיה ח ב) לא יאספו ולא יקברו לדומן
על פני האדמה יהיו ומה נראה דניזיו
ועונש גדול הוא למת דלא נקבר ונפרט
דנלותיו מושלכין נחלות וכדכתיב (ישעיה
יד פ' יט) ולתה השלכת מקנך כנר נתע
וגו' וספיר תמוה טונא דלמה דוקא לעונש
נמדה כנגד מדה הוכרח לחטוטי שכני
כיון דנלמת אפשר לעונש נזירות אחרות
דנורמים חינוך ולער ויהי' זה מדה כנגד
מדה דשמחו ניום חידם של עכו"ס וכמוהן:

ולחבן נלע"ד דנלמת כיון דנלו חנרי לנל
צרור דרפו ידיהם מדנרי תורה
וכדמוסכס נח"ל נקרא דכתיב (נשלח יז ח)
ויצא עמלק וילחם עם ישראל נרפידים וגו'
לין רפידים אלא רפיון ידים לפי שרפו
ידיהם מדנרי תורה לכך נל האונא עליהם
לפי שאין האונא נל אלא על רפיון ידים מן

הקורה, ומקלחת שם ובקשה דרין קו ובכורות
ה' ע"ג יעו"ש. וגם לא הקזיקו ללומדי תורה
לד' ניצוי לתורה וללומדיה מקלח נזהרו
בנתיבות המקנות דעקר נתינתו לכסן ת"ה
ובדאמור בחולין. (קל ע"ג) מנין שאין נותנין
מקנה לכסן ע"ה וכו' כל המהיר בתורה ד'
יג' לו חמת וכו' יעו"ש, וגם דלא נזהרו
בנתיבה ועוד דמקור ביום חידם כלומר נזהר
הראו, חוקק, מקשנחם, להחזקת ולהדמות
לעכו"ם, בכל דרכיהם והיו פהנת כפירה
בעיקרי יסודי הדת וכמונן והלכך כשנאו
קרי לנצל ויהא ר"י דהני ראשי ישראל יקנפו
להו' וקדקס, זה קבלו למו' דילשינו גם על
הישיבה גבדי לנעלה, חכל, וכל וכעין דאמר
ע"מ (קו ע"ה). רבה, גר נחמני אנן שמה
נח נפשיה בבלן ביה קוראנן כי מלכא אחרו
ליקא, דה' גרדא גיהנמא דקא מצטל מריסר
אלפי גרי מישאל יקא, בקיטא, ויהא
מקיותא מברקא דמלכא וכו' יעו"ש, וע"י
תלמידיהם יעלה בידם ד"ו לנצל הישיבה
מכל וכל וע"י, ומילא יפלו גמי הם, בידם
ובקוסבם נה"ל וגם לרבות מה"ל הקל קול
יעקב וידיהם ידו עשו בזמן שאין קולו של
יעקב נבטי מדרשות לא ידירים ידו עשו והיו
דר"י שנה נפל גלמנס כיון דאמרו ליה
דמקצלי שמהא קרין ויקינ ומשום דברור לו
דלא חלקן ישראל מנדיקים והם ישמרו חותם
שלא ינטל הישיבות ויהי' זה עכ"פ סיוע
שלא יעשו ח"ו כלה ישראל כיון דסוף סוף
כה הקורה דעוסקין בה בני הישיבה בדווקא
יהא יפא להגילם מיד, עשו ומכל
חוקם כיון דרננס חטאים היו ולא
שנו מהשטח ופירחה בעיקר יסוד' הדת
בניצוי תורה וללומדיה ובניטול טבילה
ובניקור נסתבוללות גמורה וזה דמנחו ביום
חידם להחזיק ולתפוס מעשיהם ספיר גזרו
עליהם בנתיבות שמיטת גמרא מקלחת וגם חטטי
שכני ויהי' דהעיל להו שמהא דהיבא להני
תנאי לשלם יבטלו הישיבה וממילא ע"י
יבטלו מקידיהם ידו עשו ממש בהריגה ושלום

לנה מ"מ לא הועיל לשלם יגזרו עליהם
בזירות נכדי דרונם דחטאו יתנו לנס להשיב
מפשעים לכל הטלחה בעיקר יסוד' הדת
והיינו בניצוי תורה וללומדיה ובניטול טבילה
ונסתבוללות נשמתם, ובכשדחם דמתוך
הגזירות יכירו דכולם הם, נמזה כנגד
מזה זה שפיר יועיל דשינו בתשובה ומ"מ
יין דנחמה אפשר לחוש דיהארו דנחמם דהני
חזרי לנצל מקרה נעלמא הוא ולא
גדר עונש וכעין דאח"ל (עירונין
יט ע"ה) ורשעים אפילו על פתחו
של גיהנם חסן חזרין בתשובה
יעו"ש ונחמה גם נחמ"ק כתיב זה (נחמתי
כו כז) ואם נחמה לא תשמש לי והלכתם
עמי נקרי ע"כ והלכך הוכרה גמי העונש
לעון שמתם ביום חידם לפורעניות דחטוטי
שכני ומשום דנענוש זה אי אפשר להם לומר
דזהו נמקרה נא כיון דנחמה זהו נגד הגיוס
המוסר אפילו להיותר פראים שנעלם ומשום
דמה להו לשלמי וזוירי ישראל
להמתיס שכנר מתו דנחמא נשמות
והריגות להמתיס אפשר דיסונן להם
קנת טונה (לפי דעתם הנפסדה)
והיינו ביזת הונם וקנינם או בגזירות נכדי
לסגור נעדם, שערי המסחר והמלאכה ושלם
יחזרו נהם (קאנקורענטין נע"ז) וחמס
חיה תועלת להם מחטוטי שכני וכמונן
והלכה מוסכמת (קידושין סג ע"ג ובכמה
דוכתי) חין חדס חוטא ולא לו יעו"ש ונע"כ
דל"ז נמקרה כ"ה בעונש מדויק מזה כנגד
מזה על שמתם ביום חידם נפרע להם בעונש
חיבול ולא הי' אפשר להענישם בענש אחר על
שמתם ביום חידם ומשום דלא אפשר דיהארו
דנמקרה הוא משא"כ בעונש חטוטי שכני
נע"כ דידע דהו עונש מקצ"ה ועל שמתם
ביום חידם והא דנענשו על שמתם ביום
חידם דוקא בעונש דאי אפשר לומר דמקרה
נעלמא הוא עיקר עעמא מחוס דהאי מלחא
דשמתם ביום חידם סכנה היורר
גדולה לקיום האומה הישראלית ומשום

התנוללות והלכך הוכרחו הו"ל למיקף עונש חטוטי שכני משמואל ולא סגי מסגרת מדה כנגד מדה ומשום דמסגרת מדה כנגד מדה היה סגי לעונש אחר דלער משא"כ משמואל ידעיק דעיקר העונש הוא חטוטי שכני ומשום דזה שז לא יתלו במקרה נעלמה וכ"ל והאי עונש דוקא לעגירת התנוללות ומשום דזה סכנה נשקפה לקיום האומה הישראלית וגוי דמשמואל דהזירס זה העונש היה נשקפת מלך התם מי עיקר דכתיב (שמואל א' ח ו') וירע הדבר נעניי שמואל וגו' היתה ליראתו להתנוללות זה דלמרו עתה שמה לנו מלך לשפטנו ככל הגוים וגו' וכדלמר בסנהדרין (כ"ע"ג) זקנים שדור כהגון שלאו שגלמר תנה לנו מלך לשפטנו חזל עמי החרן שנה קלקלו שגלמר (שמואל א' ח כ) והיינו גם אהנו ככל הגוים ושפטנו מלכנו וגו' יעו"ש כלומר דכוונתו להסיר מעליהם דיני התורה ומנותיה דע"י מרחיקין מהם מדרכי הגוים וכ"ל דיתנוללו עמהם ולהדמות בדרכיהם ונמוסיהם ע"פ המלך ולא ע"פ הזקנים ושופטים דמנהיגים אותם ע"פ התורה וזהו היתה עיקר כוונתם והגאון המלני"ס ז"ל האריך זה בצילורו שם וכמה דברים שכתב שם עלו נרעיוני יעויין שם היטב וכיון דשמואל ירד לסוף דעתם זה שפיר בתוכחתו והוארתי אחר להם (שמואל א' יז פסוק יד טו) אם תרלו את ד' וגו' וגם המלך וגו' ואם לא תשמעו בקול ד' ומריתם את פי ד' והיתה יד ד' נכס ונאנתיכם ע"כ כלומר דנאם ישמרו התורה והמצוות והמלך יעמוד צדקן לכך ולהכריח על קיום התורה ומנותיה אז טוב לו ולהם יען דנאמת מינוי המלך הוא מזה ואמנם אם יעזבו דיני התורה ומנותיה וגם המלך וכ"ל עיקרם יהיו ככל הגוים להדמות לדרכיהם ובמעשים וגם המלך עקר יהי לקרע עמנו וענשם להאומות דהתנוללות וחוששים דזה יהי' חסונים להאומות אז הודיע

להם שמואל עונשם יהיה לא זו נפורענות דנפלא כ"ל מי דחטוטי שכני ומשום דזה לא יוכלו לתלות דמקרה נעלמה הוא חזו דליף הש"ס (ינחות סג ע"ג) דעונש חטוטי שכני לעגירת שחתם ניום חידם משמואל והיינו דכחו להתנוללות נסיגת מינוי מלך האידע נעונש חטוטי שכני דלא יוכלו לתלות במקרה נעלמה ומשום דהתנוללות הוא סכנה גדולה לקיום האומה הישראלית ה"ה להתנוללות נסיגת שחתם ניום חידם כלומר התקדויות להם ע"ד החיזוק היותר נקודת ניום שחתם סכנה גדולה לקיום האומה הישראלית הוכרחו לעונש דחטוטי שכני דלא יוכלו לתלות במקרה נעלמה דוקא נטעם לסכנה קיום האומה הישראלית הוכרחו האז פורעניות דלא יוכלו לתלות במקרה ומשום דנרית כמותה לישראל לקיותם לעולמי עולמים וכדכתיב (ירמיה' לא פסוק לה) ה"ה ימשו התקים האלה מפלני נאם ד' גם זרע ישראל ישלחו מהיות גוי לפני כל הימים והלכך היכל דזהו נסיגת שחתם לשפלות גדולה עד דסכנה נשקפה להתנוללות ועי"ז ציטול אומה הישראלית ח"ו אז נא פורעניות מגזירת ה"ה הצור אותם דלא יוכלו לתלות במקרה נעלמה וגם דירלו דאם התנוללות והתקדויות לדרכי הגוים לא יועיל להם להגים מכל סוגי נדוה ואפילו דחטוטי שכני דזהו נגד הנימוס ואפילו דהיותם נפראים שנפראים ומשום דאין קיום לישראל כ"ל נקיום התורה והאומות.

ולפיכך ש' מוצן שפיר ה"ה דלמר נמילה (יז ע"א) מפני מה נתייב ישראל שנאמר הדור כליו וכו' מפני שגלמו מסעותיו של אהרן רעו וכו' יעו"ש ולכאורה תמוה טעם חזק היכן מינוי עונש כליו ח"ו בעגירת מאלכות אסורות ונותר תמוה דנאמת לאכלנו מאלכות אסורות וכדלמר התם (מגילה שם) לעשות כדנך איש ואיש וכו'

כרנן מרדכי והמן יע"ש ונרדור דרנן מרדכי ה' דוקא נחללות כשרות.

אמנם נמ"ש מוכן שפיר נחלמת אכלו סס מחללות כשירות וכדת של תורה ועיקר כוונת ה"ל הוא מפני שנהנו מסעודתי של אחיו רשע כלומר לא משום הנחת הכילה כ"ל מהנחת ענש הסעודה והזמין המלך אחס לסעודתו זו. והיינו נחלמת עיקר סעודה זו נעשית להתנוללות דישלח נעמו וחו לא יקום סוכת דוד הנופלת וכדלמור החס (מגילה י"א ע"ג) אלא השיגל ולא טעיגל וכו' השתל ודחי חו לא מיפרקי וכו' יע"ש וכדי לקנות לכן של ישראל דימשכו אליו כשעמד גופן ונשמח ונהתנוללות גמורה קירג אחס נחלמי ענותות אהנה והיינו נחמ הזמנים לסעודתו הגדולה והסאונה זו והרלה להם חות לטובה נחמ שמינה להם חיש מניניהם והיינו מרדכי והאכילם והשקם מחללות כשירות ולהראותם דחופש וחירות להם ננוגע לדחם ולהוונתם והמה אחרים גמורים כשאר בני החרן נלי שום הגדל ונחמת הגלית מעשה שכן והיו ישראל שגלוחו הדור נהנין מסעודה זו כלומר מזה הסעודה דעיקר נעשית לטובה בני המדינה נלי שום הגדל נין דח לדת ושיהיו אחרים חפשים ונחירות וזהו נחמת סכנה גדולה לקיום אומה ישראלית ע"י התנוללות והלכך נסננ הסינה מה שה' ובה מדויק שפיר לשנא „מפני שנהנו“ דנקטו ה"ל ולא „מפני שאלכו“ ומשום דעיקר העונש ה' על הנחתם וע"ד כוונת ה"ל ולא על אכילתם נחלמת אכילתם ה' כשרות וכדת של תורה.

ובמה שכתנתי ציהור כוונת הש"ס (ינמות סג ע"ג) ה"ל מיושנים כל התמיהות והנולו לעיל ואפרטס אחת לנחת וזהו:

קישויא (א) דלמה ר"י שגל נפל משום נער ניטול הישיבה והיינו

משום דנניטול הישיבה לא יהי' ח"ו שום תקומה לישראל נגד הגר הצורר ואפילו נהרינה ושללם לנח ואמנם כיון דל"ל דמקנלי שיהו שמה נדנר ומשום דעכ"פ יעלה ניד היראים להתוין קיום הישיבה ושזו יהא זה כחרים ומנן נעד הריגת ושללם לנח וכדכתיב הקל קול יעקב והידים ידי עשו ודכו"ל נזמן שקולו של יעקב ננתי מדרשות אין הידים ידי עשו שולטות.

קישויא (ב) דלמה לא הועיל השוהד לניטול גזירות דשחיטה ומרתנאות היינו משום דנחלמת רובם עזרו נמתנות וננצילה ושזו לא הועיל הון ניום עזרה וכדי דיתנו אל לנח לשזו ומשום הפורעניות נמדה כנגד מדה.

קישויא (ג ד ה) מיושנים נחלמת הוכרה לחינף משמואל דלעזירה התנוללות הוא חיטוט שכני ומשום דלא יוכלו לתלות נמקרה ומ"מ ה"ל זה מדה כנגד מדה חיבול חתה שמתחם ניום אידם וכדי דלא יקשה דמהא' טעמא סגי ננער אחר חתה שמתחם זו ולא דיענשו המתים ענור חטאם הוכרה לחינף משמואל דנעצירה דקרונה להתנוללות עונשה הוא חטוטי שכני וכנ"ל.

יב) והנה נמרהש"א נחידושי אגדות (ינמות סג סס) חמה נזה דהטלו נני ננל נמתנות וננצילה וכתנ דלא הטלו ממש כ"ל דענדו טנדיקי ע"י שותפות עכו"ם למיפטר ונצילה לחו דלא טנלו כ"ל דלא ענדו כדילא ענילה סמוך לחסיפה וכן שמתחם ניום אידם להיות שאלמו דעכו"ם שנה"ל לחו עונדי ע"י הן כ"ל מעשה אנותיהן נדיהין ולא ידעתי ל"ל לדחוק נהכי דנפשוטו הפשר לומר לפי"מ דקיי"ל (נרכות כג ע"א) דנהוג עמלמ כהני חלת סני כרני אלעאי נרלשית הגו (ה"ה) נמתנות וכדפירש"י ותוס' וכרני יהודה נן נחירא ננצילה דאין ד"ח מקנלין טומאה ונחלמת

סינות גדולות לניטול תורה והיינו דנוה דלא יתזיקו לכהנים ת"ח וגם דנוה דיעסקו בתורה שומאח קרי ישפל נעייבהם קדושת התורה ונהי דמדינא אין ד"ת מקבלין שומאח וגם שמתם ניום אידם גורם גדול להתנוללות גמורה ועל זה דוקא עונש חטוטי שכני וכדנארתו כ"ז היטע (נאות הקדום) יעו"ש.

ולפי"מ שנארתו נראה דהי דע"י השוחד הועילו להחזיק הישיבה שגבדלין שם תורה וזה הועיל לניטול הריגות ושללם לנח מדכתיב הקל קול יעקב והידים ידי עשו וכדרכת חז"ל צומן שקולו של יעקב צנית המדרש אין הידים ידי עשו כלומר נרצחות ושמדות דהמה נידים ידי עשו מ"מ לא הועיל לנטל גזירת השחיטה והמרהלחויז והטוטי שכני ונהי דנאמת הני כוללו אינם כ"כ נמהותן עזירות חמורות ומשום דנהוג עלמא כהניסבי וגם שמתם ניום אידם אינה כ"כ מפורשת כדורה מ"מ נעשו נגזירות חמורות כאלו לנח היותם נעמיתן סינות גדולות להריסת יסוד הדת ניטול תורה ולהתנוללות ומכ"ש היכא דנאמת מלכד ניטול וניזוי לתורה ולומדיה ושמתם ניום אידם עונרים נמי נאטש נפש על גופי התורה נעזירות היותר חמורות נחילול שנת צפרהס"א ונמאלכות אסורות ונניאחות אסורות וניותר נטבילת נשים ואפילו הני דנטלו נמי אינה כדת של תורה ומשום דמאן יורה וידין לשאלת נשים ומה מאלד יכ לשלח על פרצה זו דמאן וגם אסתר המלכה היתה זהירה צה וכדאמר נמנילה (י"ע ע"צ) ולח מאחר מרדכי אסתר עושה אחר רבי ירמיה שהיתה מראה דם נדה לחכמים יעו"ש ואם אסתר המלכה היתה זהירה צה פשיטא דהני נשי דפה מדינת אנגליא לא עדיפי מנייהו ונאמת אפילו יארע דכשירות וננועות יזארו צה וישאלו אכתי למאן ישאלו ומאן יימא לכו כדורה וכהלכה מעיד אני עלי שמים וארץ דכולהו כהדי המורים דפה (דרוש ככולם

לשגל נטבילה משמע דר"ל נדעל קרי וכדאמר נצרכות (שם) וכן האי טעמא דיהינ לשמתם ניום אידם תמוה דא"כ עיקר טעמא משום מדה כנגד מדה ולא מילפוחא דשמואל דאמר דנאם לא ישמעו המלך והעם נקול ד' יעשו נחייטו שכני ומה נראה דעל כל עזירה ועזירה עונשם הכי וכדאמר נמי שם נעון חיים מתים מתחטטין ונאמת נלע"ד דעיקר כוונת הש"ס הוא דלעולם לא חטאו נני נצל נפועל ממש וב"ה נניטול תורה וניזוי לומדי תורה ועי"ז נתרשלו נמתנות ונטבילה כלומר נהי דסתם משנה הוא דמתנות נוהגין נמי נח"ל ושלל נפני הנית (חולין קל ע"ה) וכן נדעל קרי אסור נד"ת (נצרכות כ ע"צ) מ"מ היו נוהגין כרני אלעאי וכרינ"ז ועיקר צה לפי שלא ההשינו לתורה כ"כ ולומדיה דיתזיקו אותם הן נמתנות כהונה לכהן ת"ח והן נלמידת תורה נקדושה ע"י טבילה לשומאח קריין והלכך מהדרי נתר התירא דהני סני נגד מפורש נסתם משנה ונאמת רוב גדולי הראשונים ס"ל דמתנות נוהגין נח"ל ושלל נפני הנית יעויין נהינוך (מזוז תק"ו) וכן שמתם ניום אידם דהתקדשו עולם לאה"ע ולהתרווע עמם נשמתם והשנו דע"ז יעשו כלם אגודה אחת נאהבה ואהוב דלא ירעו ולא ישחיתו להם ואמנם נרות מהשנות נלל איש ועצת ד' היא תקום והיינו דעיקר קיום ישראל הוא נלימוד התורה וקיום מצותיה ושלל יתנוללו וללמוד מדרכיהם ולעונשם זה נאל חזרי לנצל והסביר ר"י דעיקר דגזרו להני גזירות ונהי דהאני שוחד לשלל ינטלו הישינות מלומדי תורה מ"מ לא אהני נמי לנטולי הני גזירות כדדי דהמון ידעו להשיג מהסינות דגורמים לניטול תורה והיינו ניטול מתנות ונטבילה דנאמת ס"ל לר"י (שנת מו) הלכה כסתם משנה ונמתנות ונטבילת נעלי קריין תנן בבהם משנה דחייבין צה ונהי דנהוג עלמא כהני סני מכל מקום לנח דהמה

וכמתו"ל (נרכות ה' ע"א) שערס המזויינים
נהלכס יעו"ש.

וכנגדן ד' נחמורס

אשה דוה (קדשים כ יט)

תורם כמו דוה (ישעיה ל כג)

דוה לבנו (איכה ה' יז)

כל היום דוה (איכה א יג)

וכמ"ש נספר מסורת הנריה' מהרש' העמיד
הקדוש רבי דוד טענדל זללה"ה שיהיה צימי
רבינו הנ"ה זללה"ה והיה מפורסם. נלוחו
הדור להסיד גדול (זהו לשונו של הר"ה הגאון
האדיר רבי יצחק שמעלקים בהסכמותיו לספר
הכ"ל) וזהו לשונו.

דוה ג' וסי' אשר ישכב אשה דוה. תורם
כמו דוה. כל היום דוה. אפשר לומר

נעון גלוי עריות טענדל זרה גלות נל לעולם.

ואם כן כך אמר אשר ישכב אשה דוה גלוי

עריות וכן העונד ע"ז שנלמר תורם כמו

דוה ע"י שניהם כל היום דוה' נגלות עכ"ל

יעו"ש ונלמח ר' נח' להסיד על דבריו ז"ל

דוה לבנו וגו' על הר' זיון ששם שועלים

הלכו בו וגו' כלומר עפ"מ"ש הו"ל (נרכות

ה' ע"א) חוהב ד' שער' זיון שערס

המזויינים נהלכס יותר מנתי כנסיות ונתי

מדרשות והיינו דיינים לזיקים מזויינין

נדיח' דדנין דין חנות לאמתו (שנת' י ע"א)

גם לרבות דמפקדין על הינד' הילדים דיהא

על טהרת הקדש ושיהיו זרע נרוכי ד' ולאנס

כעת הוא שם ונמקומם,,שועלים הלכו בו"

כלומר תלמידים שלל הניעו להוראה ומורים

וקופלים ויושנים נרלש וכמ"ש הרמב"ם

נפ"ה הלכס ד' מה' תלמוד תורה הו"ל והם

המהריצין את העולם והמכנין נרה של תורה

והמתגלים כרס ד' נללות וכי' עכ"ל יעו"ש

דקדק הרמב"ם ז"ל ונקט ג' סוגי צרות

נסינת הכי רשעים ללל' הנעו להוראה

ומורים והיינו חורבן העולם נכללו וכינוי

נרה של תורה ומינול' כרס ד' נללות והיינו

כל עיקר יסוד קיום ישראל נזה דחינוך

מנידים ודרשנים ונסת' נדחנים) לא מללו
ידיהם ורגליהם נהלכות חמורות אלו דהן הן
גופי הלכות וכעין שכתב החתם סופר ז"ל
הו"ל ואם הגאון המהרש"ל ז"ל נדורו אמר
המורים מרונים והיודעים מועטים אכן מה
נלמר ממש אינם יודעים שאינם יודעים
עכ"ל ואם ההק"ם ז"ל אמר זה נדורו
ונמדינתו אכן מה נענין אנתריה נדורו
ונמדינתו נפה אנגליא ממש אין להם שום
ידיעת בית רבו נזה ונפרה דעולה על כולם
נפה הוא מינוי דיינים נורים ומורים והמה
המכונים **בית דין צדק** אין שום ספק
נעולם וסכנה גדולה נשקפה לאתנ"י נפה
מדנית אנגליא ולא זו ח"ו נשחיטה
ונמרהנלות ונחטוטי שכני וכ"ל נשמדות
ונעילת האנס וקנינס (וכנללרתי כ"ז היטב
נפנים סימן ט יעו"ש) ונלמח יען דהתחילה
נפה ג' כ' נלוי נלח' האלטיטימיס להתפסע
והני רשעי' מחכונים רננים ודיינים רוחים
ומרגשים כעת ננס נפה ה"ו סכנה נשקפה
לכללות ישראל העמיקי ענה נהעקת תורה
נע"פ ללע"י ונלמח לא זו דלל' יעיל נרה
אפילו יתנס ופרעוש אחד קף זו דתיקונס זה
סינה היותר גדולה לנצירות שונות עד
אפילו לחטוטי שכני ומשום דכיון דדעתס
להנלל מנצירות ע"י התקרנות ודניקיתס
ללוה"ע נהרלותס את נכוד תורה נע"פ
נמה דהעתיקוהו ללע"י (היו ננעיס ומנפס
נעלמח מוחסים ורוחסים לוחה נרגלס
וללוה"ע מופס ומננחיס לוחה) ונלמח על
ענינת התנוללות העונש הוא חטוטי שכני
מנלל נצירות שונות נסינת פרלות גדולות
נעקרי התורה וכנללרתי כ"ז נפנים (סימן
א צ ג)

יג) ובעת' כשופר חרים קולי ולומר

היש לנו מקום ללון

בו נהיה במרחים מאסון

כל העולם' לא יכילון

כ"א ארבע אמות דציון

עמק

מלואים לסימן יז

הבכא

שנס

הילדים אינה כראוי וכידוע כ"ז נסמיון המר
נעוה"ד וכדנארתו היטב נפנים (סימן יז
אות כז כג) יעו"ש.

ולתיקונם וקיומם דישראל תקיימו
וסמאתם את צפוי פסילי כספך
ואת אפדת מסכת זהבך
תזרם כמו דוה צא תאמר לו
(ישעיה ל כג)

והכוונה לפי"מ דאחז"ל (סנהדרין ז ע"ב)
אלוה הנא נשגיל כסף וזהב ונו' יעו"ש והיינו
דיין שליט הגון וכדנארתו כ"ז נפנים (סימן
ג אות יג עד אות כז ונסימן יז אות כז
כג) יעו"ש ונאמת מענינא דקראל התם
(ישעיה ל) נראה דהכוונה נציווי דיסעיה
מפי ד' נה דאמר וטמאתם ונו' דר"ל מורים
טמאים דהמה נגדר ע"ז נמורה מדכתיב
התם (נקראלי הקודמים) והיו עיניך רולות
את מוריד: ולאניך תשמענה דנר מאחריך
לאמר זה הדרך לכו נו ונו' ע"כ ומה נראה
נרור דכוונת ישעיה ננארתו מפי הקב"ה

נקראל דנארתו וטמאתם את צפוי ונו' דר"ל
לטמא ולהשליך מורי שקר דיתעושו נהו לא
דרך וזה הוא עיקר תשועתם הכללית
וכדכתיב נתר הכי ונתן מער זרעך ונו'
ונאמת לאמתו אין לך רשעים נמורים טפי
מהני המכונים והמכהנים כעת נפח נצור
נית דין לזק דפה לונדון וניותר הא' ננאל
יחזקאל אנאמסקי נמסוה קדושה מזויפת
ונתורתו הטמאה לטמא אחרים ולהניא משנר
ואסון נורא על כללות ישראל בכלל נמניעת
ישוז ארץ ישראל ח"ו (יען דפה הוא מקום
נתינת בלפור דקלרציוא) ועל מדינת
עגלאנד נפרט נין על נן נרית ונין על
שליטו נן נרית ונציעורם והסרתם יקרים
ננו קראל דכתיב (ישעיה ל כג) נתר קראלי
הנ"ל והוא

ונתן ממנר זרעך אשר תזרע ונו'
ביום חבש ד' את שבר עמו
ומחץ מכתו ירפא
א מ נ .

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם.

